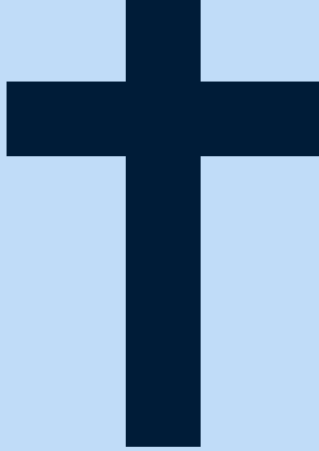

Sbö Tjłõkwo

New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)

Sbö Tjł^{kwo}

New Testament and Shorter Old Testament in Teribe (PM:tfr:Teribe)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c

Contents

Génesis	1
Rut	46
Jonás	50
Mateo	52
Marcos	89
Lucas	113
Juan	152
Hechos	180
Romanos	219
1 Corintios	234
2 Corintios	249
Gálatas	259
Efesios	265
Filipenses	271
Colosenses	275
1 Tesalonicenses	279
2 Tesalonicenses	282
1 Timoteo	284
2 Timoteo	289
Tito	293
Filemón	295
Hebreos	297
Santiago	309
1 Pedro	313
2 Pedro	318
1 Juan	321
2 Juan	325
3 Juan	326
Judas	327
Apocalipsis	329

Génesis

Kjok weno sorè

¹ Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga Sbô kjok shäryono uunkong, kjopkwo, klung bakoe. ² Klung ère igöy llëm obi, dlung rong, kjing yët eröe. Eshko ga Sbô Sëya wir pjang dlung kjing pjluk wleni erä.

Dbar kjwara

³ Eshko ga Sbô tjlä ga «Kjok, pja ber shjiye» le. Lara sorè ga shäryono beno eni. ⁴⁻⁵ İya ga kjok shjiy li beno pjluë. Kjok shjiy li kowara «dba», kjok si li kowara «shkë», ga iara beno tjeng dboy dboy. Eshko ga öötong dbar kjwara.

Dbar pjök

⁶ Wëshko ga tjlä ga «Dlung, pja opkjos ber dboy» le. ⁷ Lara sorè ga shäryono beno eni. Dlung li iara beno buk töshko, dira iara beno pjang kjomo, ⁸ beno pjang ba tjrëko li kowara «kjok dogo». Eshko ga öötong dbar pjök.

Dbar mya

⁹ Wëshko ga tjlä ga «Dlung, pja tönzong ber tjeng shtor, kjok dogro li wen wlo» le. Lara sorè ga shäryono beno eni. ¹⁰ Kjok dogro li kowara beno «klung», dlung li kowara beno «dlung». Eshko ga İya ga beno pjluë.

¹¹ Eshko ga tjlä ga «Klung, pja kjing go kjlo sho wenzong, kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo bakoe» le. Lara sorè ga shäryono beno eni. ¹² Klung li kjing go kjlo sho weno oblë oblë dwlayo tjok wleniyo, kjor weno bo tjok wleniyo bakoe. Eshko ga İya ga beno pjluë. ¹³ Eshko ga öötong dbar mya.

Dbar pkëng (4)

¹⁴ Wëshko ga tjlä ga «Kjopkwo, pja goshko iök wenzong, shkë, dba, e ber tjeng dboy dboy wlo, dbar llë, mok llë, lu llë, e miydoklo wlo bakoe. ¹⁵ İök, pjäy ber kälä shjiy klung kong» le. Lara sorè ga shäryono beno eni. ¹⁶ İök shäryara pjök, kjwara kësbang ber shjiy dba wlo, kjwara chirawa ber shjiy shkë wlo. Dbala shäryara uunkong bakoe. ¹⁷ İök li iara beno lok kjopkwo go, klung kjing li ber shjiy wlo. ¹⁸ İara beno tjeng shjiy dba wlo, shkë wlo bakoe. Ga kjok shjiy li, kjok ro si li, e kjara beno tjeng dboy dboy eni. Eshko ga İya ga beno pjluë. ¹⁹ Eshko ga öötong dbar pkëng (4).

Dbar shkëng (5)

²⁰ Wëshko ga tjlä ga «Dlung, di, pjäy roshko mä wenzong oblë oblëe. Kjok dogo, pja go sënwa wenzong llërba pogo» le. Lara sorè ga shäryono beno eni. ²¹ Äya kësks chila dlung

roy so, di roy so, e shäryara uunkong, sënwa, e shäryara uunkong bakoe. Eshko ga İya ga beno pjluë.

²² Eshko ga tjlä llëbo wena tjeng li kong ga «Pjäy wappa shdärzong dlung kjwang jikong, di uunkong roshko bakoe. Sënwa, pjäy wappa shdärzong kjok kjwang jikong bebi» le. Llëbo shäryara beno pjluë ba kong lok eni. ²³ Eshko ga öötong dbar shkëng (5).

Dbar tjer (6)

²⁴ Wëshko ga tjlä ga «Klung, pja kjing go äya kjloshko so wenzong, öng wenzong bakoe» le. Lara sorè ga shäryono beno eni. ²⁵ Eshko ga İya ga beno pjluë.

²⁶ Eshko ga tjlä obi ga «No shäryëy shara, so shji kjoyoe. E ber tjwlo ara, dbo ara, llëbo oblë oblë tjeng li kjinmo, mä, sënwa, öng, äya kjloshko so bakoe» le.

²⁷ Eni ga no, e shäryara Sbörë so e om go kjoyoe.

Shäryara domer, walë.

²⁸ Eshko ga tjläno beno pjluë ba kong. Tjlä ga «Pjäy shdärzong ara, tira llëme. Kjok ère dlímia. Pjäy iër ber löng ba İga. Mä, sënwa, öng, äya kjloshko so, pjäy iër ber löng ba İga bakoe» le.

²⁹ E irgo ga tjlä ga «Kjok İzä. Kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo, e twër ber bomi kong, uëmi wlo. E bomi dli uunkong. ³⁰ Gueniyo ga öng, sënwa, äya kjloshko so, e kong kjlo sho twër ber ba kong, ue wlo» le. Lara sorè ga shäryono beno eni.

³¹ Eshko ga İya ga uunkong li beno pjluë, owa llëme. Eshko ga öötong dbar tjer (6).

2

¹ Kjok uunkong, llëbo tjeng kës, e shäryara beno pjir eni.

Dbar kjäk (7)

²⁻³ Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjir lishko ga woshtonoe. Ga woshtono eshko dbaryo kjishko ga llëbo shäryara dbar kjäk (7) li kong pjluë. E iara beno pjang dboy. ⁴ Kjok shäryara Sbô Jehovärë uunkong eni.

Domer, walë, e löng Edén kjokyo

Eshko ga ⁵ kjor, kjlo sho, e wentë llëm obi. Shunyo ichayde Sbô Jehovärë shrë klung kjing go llëm obi. Eye parkaga klung kjing go llëm bakoe. Llëye wentë llëm obi e kjishko. ⁶ Gueniyo eshko ga di tur tëm klung dirko, e guin klung kjing go.

⁷ Eshko ga domer, e shäryara Sbörë kjlara klung sho go. Ga pjluk bakwara ba ne roy ber shäng së wlo, ga beno shäng së. ⁸ Ga Sbô kjok poshäryono buk kjrina ko Edén, kjok, e buk dlo wen tëm shwo lëkong. Ga domer shäryara li iara beno shäng eshko. ⁹ Eshko ga kjor shäryara oblë oblë kjlëböso,

wolësowa, bo uako wleniyo. Ga kjok buk li roworbëshko ga kjor iara beno lok do pjök. Kjlarä, ba bo uoroy ga shji wolon llême. Kjlarä obi, e llêbo pjlu, llêbo owa, e miydoklo.

¹⁰ Edén kjokyo lishko ga di wen pjang pjlarä. E jer pjang shdär kjor li gloroy. Ey ga shdöktong beno pijloglo pkäng (4). ¹¹ Di bäm go li ko Pisón. E jer pjriya buk javilä kjokyo worbo tjok. Kjok eshko, e dbur sho shöyïör ara. ¹² Dbur sho shöyïör kjok eshko so li owa llêm, shöyïör anmoyö. Poshtikklo lō pjlebë ko *bedelio* eshko tjok. Akkwo tjwlō ara ko *ónice* eshko tjok bakoe. ¹³ Di pjlarä obi li ko Guijón. E jer buk sjöng Cus kjokyo go. ¹⁴ Di pjlarä obi li ko Tigris. E jer buk Asiria kjokyo dlo wen tēm shwo lëkong. Di pjlarä obi li ko Éufrates.

¹⁵ Domer li iara Sbörë beno shäng Edén kjokyo roshko, kjok li ïga, kjok li daga bakoe.

¹⁶ Eni ga tjlê ba kong ga «Kjok èreshko ga kjor bo twër ber bop kong uunkong, uëp wlo. ¹⁷ Gueniyo ga llêbo pjlu, llêbo owa, e miydoklo kjoryo bo, era uëy llême. Uorop ga pja wolon jlökoyo» le.

¹⁸ Eshko ga tjlê obi ga «Domer ber sök kjlaraso ga pjlu llême. Kong ba yorkaga shäryër kjlarä, ba kjimtë wlo» le. ¹⁹ Eni ga öng, äya kjloshko so, sënwa, e shäryak beno klung sho go, ga söra uunkong, pina domer li kong, koië wlo. ²⁰ Ga koiara uunkong eni. Gueniyo e tjrëko llëye wlëna ber ba kjimtoklo wlo llême.

²¹ E kjishko ga domer li iara Sbörë beno buk pë ronge. Buk pë wopro ga shgling shira kjwangna, ga sho llira jek iröng obi. ²² Ba shgling li go ga walë shäryara kjlarä. E irgo ga söra, pina ba kong.

²³ ïya domer lirë ga tjlê ga

«ïzong! Èrera so tja kjoyoe.

Ba sho kjwe botoya dik.

Ba dboglo kjwe botoya dik.

Koiër ber “walë”,*

shira domer go dwayo kjishko» le.

²⁴ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.

²⁵ Eshko ga löng kjwor, gueniyo llëye lökyokjre lok llême.

3

Adán, Eva, e Sbö kolono llême

¹ Dgur, e oblë jyäpgwë äe, äya kjloshko so oblë oblë shäryara Sbö Jehovärë li kjinmo. Pjlarä ga tjlê walë li kong ga «ÿjïökoyo ga Sbö tjlêno bomi kong ga “Kjok èreshko ga kjor bo uëy uunkong llême” lara eni jlöre?»

² «Kjor bo uërwa uunkong ga pjluë.

³ Gueniyo ga kjor jong kjlarä kjok roworbëshko, era uërwa ga äe. Sbö tjlêno borwa kong ga “Kjwe uëy llême. Porwëy llêm bakoe. Llêm ga pjäy wolon” lara eni» le dgur kong.

⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «E jyö. Pjäy wolon llême. ⁵ Miyde Sbörë pjir ga kjor ère bo uoromi ga pjäy bokkwo roshwing, ga pjäy ber löng llêbo pjlu, llêbo owa miydë. Eni ga pjäy ber löng Sbö dik» le.

⁶ Kuya ga ïya ga kjor bo, e wolësowae. Ga iara beno uayuae. E kjok miydoklo bakoe le. Eni ga kjor bo li kjlarä, ga uarae. E irgo ga twara ba lanma kong, ga omuono bakoe. ⁷ Jekdo eshko ga bokkwo roshwingö, ga opmiydone lok ga löng kjwor. Eni ga kjor ko *higuera* li korga sera, pjirira ba dop go, ber löng kjwor llêm wlo.

⁸ Kjok sëng, pjluk ri rishko ga Sbö jëk jek shäng kjor gloroy li kura lok. Ga töktong lok zron ï, ga opjneni kjor li pjlor go, ïya llêm wlo.

⁹ Eshko ga domer li rokara Sbörë. Tjlê ga «ÿPja shäng kjone?»

¹⁰ «Kuror ga pja jëk shäng kjor gloroy ga pja bangkjroror ara, ga tja shäng kjwor kjishko ga tja opjnenoe» le ba kong.

¹¹ Kuya ga tjlê ba kong ga «ÿ“Pja shäng kjwor” laga èrë bop kong? ÿEni li kjor bo uëy llême loror bop kong li uoropde?»

¹² «Kjor bo li twaga walë tworop bor kong lirë bor kong ga uorore» le ba kong.

¹³ Eni ga kjakrokara walë li kong ga «ÿLlëye shäryoropdo?»

«Tja jyäpgwaga dgurdë. E kjishko ga kjor bo li uorore» le ba kong.

¹⁴ Kuya ga tjlê dgur li kong ga «ÿllêbo owa shäryorop. E kjishko ga pja shdun pja kjlaraso, öng, äya kjloshko so llamo tjeng lira llême. Pja eröe. Eeri jek lëkong ga pja iër ber buk dopshik ï klung kjing go, ga klung sho dwëp bakoe. ¹⁵ Pja, walë, pjäy ber löng èng moskwo, bop tjëyo, ba tjëyo, e ber eni bakoe. Ba tjëyo, pja kã shguiya. Ga pjara omuë ba kjuktushko» le.

¹⁶ Ga tjlê walë li kong ga «Pja chida buk döröshko ga iër ber bop kong bang ara, woyotjlinor bäm go sorë li kjinmo. Ga pja wo pjang bop lanma go. Ga e ber bop ichaga» le.

¹⁷ Ga tjlê domer li kong ga «“Kjor bo kjwe uëy llême” loror bop kong, gueniyo tja kolorop llêm, bop boy wlera kolorop. E kjishko ga klung ère äyosotoror, ioror beno llêbo uëp wlo ga pakyo shäryëp kjang enido. ¹⁸ Klung, e kjing go kjlo sho wen ara shkö tjok, kjillgwo shkökyo tjok bakoe. Ga pja ber shäng kjlo sho kjloshko so uako, e uopdë. ¹⁹ Eshko ga pja parkë shorya go llêm ga pja

* 2:23 Hebreo tjlökwo go ga tjlökwo walë, e so tjlökwo domer kjoyoe.

ië llême. Pja tek shäryak klung sho go, klung sho li pja. Ga llono ga pja kworkwë jek ber klung sho iröng obishko ga pja parkë pjir äär ber eshko» le.

²⁰ E irgo ga walë li koiara domer lirë Eva, e nopga uunkong mekë kjïshko.

²¹ Shwong pjüya lok wlo ga shwong shäryara Sbörë öng kwota go. ²² Ga tjlë ga «Era domer li öötong llëbo pjlu miydë, llëbo owa miydë, beno so shji kjoyoe. Kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llême. Uara lok ga ber löng së iyado, e woydër llême» le. ²³ E kjïshko ga domer li shira Edén kjokyo dwayo ba boy tjok. Bäm goshko ga domer li shäryara klung sho go. Shirashko ga beno shäng parkë klung sho li kjing go shara. ²⁴ Shira pjir ga Edén kjokyo dlo wen tëm shwo lëkong ga Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo iara beno löng kjlëbö eshko. Dröng iara pjang kjwangna lletlet iök wleni, pjriya pjang llaw ëre pogo, e beno pjang irbo li dë, ëye jek äär kjor kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëm jong lishko ga ä wlo.

4

Caïn, Abel

¹ E irgo ga Adán pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llême. E irgo ga wa buk kjlara domer. Ga Eva tjlë ga «Tja wa buk kjlara domer, e twaga Jehováre bor kong» le. E kjïshko ga koiara Caïn.* ² E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Abel. E pak beno öng daga. Caïnda pak beno dwla dgaga.

³ Dbar kjwara ga Caïn öör ba dwla dgara li bo kjrë, ga söra jek, twara Jehová kong ba sëngglo. ⁴ Abelda, ba öng wlëp ushko so weno bäm i wleniyo li zröra pjökde myare. Ga ba sho pjlu li söra jek, twara Jehová kong ba sëngglo bakoe. Eni ga Jehová beno wopjlu Abel tjok, ba öng twara ba sëngglo li tjok bakoe. ⁵ Gueniyo beno wopjlu Caïn tjok llëm, ba dwla bo twara ba sëngglo li tjok llëm bakoe. E kjïshko ga Caïn iirkono träk llëm, bokkwo keyeng erä.

⁶ Eni ga Jehová tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë ara ega? ⁷ Llëbo pjlu shäryorop kjwe ga tja ber wopjlu bop tjok. Gueniyo llëbo owa shäryëp iyado ga bong kjönma ga pja ber shäng llëbo owa li shäryë llëm ga äe. Bek wlo ga llëbo pjlu li shäryëp, llëbo owa li shäryëp ame wlo» le.

⁸ Dbar jek ga Abel mana Caïndë jëk ba tjok. Öötong löng pjola ga ba löng li shakza pjä, ga zrörae.

⁹ E irgo ga Jehová tjlë ba kong ga «¿Bop löng Abel kwonllo?»

«Miydër llême. ¿Eni li tja iak shäng bor löng dagare?» le ba kong.

¹⁰⁻¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye shäryoropdo? Bop löng zröröp. Ba srëng tjeng klung kjing li inor. E kjïshko ga pja shdun. Bop löng srëng kwono klung kjing go kjïshko ga pja parkë ber shäng klung kjing ame. ¹² Pja parkë ara klung kjing ëmdë ga llëye botjyë bop kong ame. Pja to shäng jëk klung kjing kjone pogo ëmdë ga pja shto woshtozlong wlo drete» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor shdungglo ëre ber kjang anmoyö. ¹⁴ Tja kuzong. Tja parkë klung kjing ame kjïshko ga tja to jongya shäng jëk kjok pjola, tja ber bop soshko ame. Tja to shäng tök wleni. Ga tja wlëna ë pogorë ga tja zröya jekdo» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja zröga ërë ga e shdun, pja shdunor li kjinmo» le. Eni ga poglo jyä tara, wlëngga ërë ga zröya llëm wlo. ¹⁶ Ga Caïn opshino to lano shäng lishko dwayo ga jek öötong sök Nod kjokyo, e ber buk Edén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong.

Caïn tjëyo tek beno ba irgo

¹⁷ Dbar jek ga Caïn pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llême. E irgo ga wa buk kjlara domer ko Enoc. E dbaryoshko ga Caïn shäng u ywë kjwöböso, kjëryo shäryak ak go pjibri kjökshko. Kjok li kowara Enoc, ba wa li ko. ¹⁸ Enoc, e Irad data. Irad, e Mejuyael data. Mejuyael, e Metusael data. Metusael, e Lamec data.

¹⁹ Lamec, e boy do pjök, kjlara ko Ada, kjlara ko Zila. ²⁰⁻²¹ Ada, e wapa domerga do pjök, kjlara ko Jabal, kjlara ko Jubal. Nopga to löng öng daga kjok shto oblë oblë, ba u shäryak öng kwota go li, shäryaga shäng bäm go li Jabal. Nopga dbonmo të, nopga kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo li të, e shäryaga bäm go li Jubal. ²² Ga Zilara wa buk kjlara domer ko Tubal Caïn. Nopga parkoklo shäryë dröng shosho oblë oblë go li, shäryaga shäng bäm go li Tubal Caïn. E dor shäng kjlara ko Noamá.

²³ Pjlara ga Lamec tjlë ba boyga kong ga «Llëye lër bomi kong li kuzi yötso.

Domer zröröp kjlara, tja zara kjïshko.

Dwlas zröröp kjlara bako, tja shpora kjïshko.

²⁴ Caïn zröga ërë ga e shdüya Sbörë, Caïn shduna li kjinmo.

Tjara zröga ërë ga shdüya, Caïn zröga li kjinmo obi» le.

Set

²⁵ Dbar jek ga Adán, Eva, e wa buk kjlara domer obi, ga koiara Set. Eshko ga Eva tjlë ga «Tja kjimtara Sbörë, tja kong wa twara kjlara obi. E ber shäng Abel, zröra Caïndë li äska. E kjïshko ga koiër Set»† le.

* 4:1 Hebreo tjlökwo Caïn, e kjrara loklo. † 4:25 Hebreo tjlökwo Set, e twara loklo.

²⁶ E irgo ga Set, e wa buk kjlara domer, ga koiara Enós. Enós dbaryo ga oba syósh-tono Jehovah kong kjwlée.

5

Adán tjëyo tek beno ba irgo

¹⁻² Nopga shàryara Sbörë so e om go kjoyoe. Shàryara domer, walë. E kjimtara, ga koiara «nopga». Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo.

³ Adán, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak myashko (130) ga wa buk kjlara domer so e om go kjoyo, ga koiara Set. ⁴⁻⁵ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak myashko (930) ga wolonoe.

⁶ Set, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho shkëngshko (105) ga wa buk kjlara ko Enós. ⁷⁻⁸ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak kwjara kjingsho pjòkshko (912) ga wolonoe.

⁹ Enós, e öötong lu pjloglo sak shkawshko (90) ga wa buk kjlara ko Cainán. ¹⁰⁻¹¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho shkëngshko (905) ga wolonoe.

¹² Cainán, e öötong lu pjloglo sak kjàkshko (70) ga wa buk kjlara ko Malalel. ¹³⁻¹⁴ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak kjwarashko (910) ga wolonoe.

¹⁵ Malalel, e öötong lu pjloglo sak tjer kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjlara ko Jared. ¹⁶⁻¹⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo kwjong kjingsho sak shkaw kjingsho shkëngshko (895) ga wolonoe.

¹⁸ Jared, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak tjer kjingsho pjòkshko (162) ga wa buk kjlara ko Enoc. ¹⁹⁻²⁰ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho pjòkshko (962) ga wolonoe.

²¹ Enoc, e öötong lu pjloglo sak tjer kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjlara ko Matusalén. ²²⁻²⁴ E irgo ga wapga weno obi. Enoc, e Sbò woydè owa llëm, ga jék shàng ba tjok iyado. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo mya kjingsho sak tjer kjingsho shkëngshko (365) ga sora Sbörë to, ìnaba ame.

²⁵ Matusalén, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak kwjong kjingsho kjàkshko (187) ga wa buk kjlara ko Lamec. ²⁶⁻²⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho shkawshko (969) ga wolonoe.

²⁸ Lamec, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak kwjong kjingsho pjòkshko (182)

ga wa buk kjlara domer. ²⁹ Ga tjlë ga «Shji parkë ara kjok ère kjing go, kjok li àyoshtara Jehovahè kjìshko. Gueniyo chida èrera shji ie ber lóng woshtè» le. E kjìshko ga ba wa li kowara Noé.* ³⁰⁻³¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo kjàk kjingsho sak kjàk kjingsho kjàkshko (777) ga wolonoe.

³² Noé, e öötong lu pjloglo sak dbàw pjloglo shkëngshko (500) ga wapga tjeng domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

6

Nopga jèk lóng owa eröe

¹⁻² Nopga, e wapga shdòktong træk llëm kjok ère kjing goshko. Ga wapga walëga kjong kjong wolësowa. E kjìshko ga Sbò wapga orkwosmono walëga woyde kjone dey li tjok. ³ Eni ga Jehovah tjlë ga «Nopga, e iër ber lóng sè iyado llëm, e wolon wlo kjìshko. Eni ga iër ber lóng sè lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak pjòk (120) eröe» le.

⁴ Sbò wapga orkwosmono walëga kjok ère so tjokshko ga wapga weno sok kèskès, oblë kjinmo. Ga nopga tjwlò ara tek dènashko so li epga.

⁵ Iya Jehovahè ga nopga lóng llëbo owa shàryè ara anmoyò, ga wotjlik owa erà. ⁶ Eni ga wotjlik ga «Nopga shàryoror llëm kjwe dey, bangyo ara bor pjùshko» le. ⁷ Ga tjlë ga «Nopga shàryoror tjeng klung kjing ère kjèr jùshko dwayo. Shàryèr öng, àya kjìshko so, sènwa tjok eni bakoe. Woyotjlin ga shàryoror llëm kjwe dey» le.

⁸ Gueniyo ga domer shàng kjlara ko Noé. Jehovah wopjlu ba tjok.

Noé kjoyong shàryono kës-bange

⁹ Ère llëye shàryara Noéèr dö li kjibokwoyo. E domer pjlo bek, pogo llëye dret Sbò bokso. Llëye woyde Sbörë li shàrye eni, ga jék shàng ba tjok iyado. Nopga oblë oblë omshàryono eni llëm, Noé eröe. ¹⁰ E wapga domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

¹¹⁻¹² Ga Iya Sbörë ga klung ère kjing go llëbo owa ara, nopga èngkjwè ara èng tjok, llwegaga èrè llëme. Nopga lóng kès li beno lóng llëbo owa shàryè eröe. ¹³ E kjìshko ga Sbò tjlë Noé kong ga «Tja wotjlik nopga pjik uunkong lër. Lóng èngkjwè ara èng tjok. Lóng llëbo owa shàryè erà. E kjìshko ga e pjir ber dret, llëbo tjeng klung ère kjing go li tjok.

¹⁴ »Eni ga kjorkwang wlës pjlu, owa llëm wleniyo, ga kjoyong* shàryos kjlara kës-bange. Kjoyong bångyos pjir kjoko, ro lèkong bako, di opzrèk llëm wlo. ¹⁵ Shàryos jyäglo eni: kur orkwo jyäglo† pjloglo sak dbàw pjloglo mya (300); bam orkwo jyäglo pjloglo sak shkëng

* **5:29** Hebreo tjòkwo Noé, e woshtè jòklo. * **6:14** Kjoyong, e beno llëbo bakpwo kës-bang kjoyoe. Ne llëm kar kar. Ro bek sdoke. Roshko beno u wleni. † **6:15** Orkwo jyäglo pjlara, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

(50); jem kjomo lëkong wop orkwo jyäglo ploglo sak mya (30).¹⁶ Shäryo yongyo kjringgwo mya, kjëryo tjok tjok. U dbo kjing shäryos tuk, ba dirko shäryos ber oojong pjibri, kur orkwo jyäglo kjwara. U bäng shäryos ber jong kjwara ba poglo go, e opzrëkklo.

¹⁷ »Di ichër kësbang, kjok ère pir wlo. Eshko ga llëye löng sè kjok kjwang jikong kjing go ga e kjer drete.¹⁸ Gueniyi ga tjlökwo twër bop kong, ber iyado wlo. Pja jem opzrëk kjyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok, pjäy wolon llëm wlo.

¹⁹⁻²⁰ »Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ère kjing go kës li, e jem sös pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, kjer llëm wlo. Woydër ga ber löng sè, pjäy dik.²¹ Dli tös llërba pogo, ga jem sös bomi tjok, e bomi kong, e öng, äya kjloshko so, sënwa tjeng li kong bakoe» le.

²² Llëye lara ba kong li shäryara Noérë uunkong eni.

7

Kjok ère piktongë

¹ E irgo ga Jehovah tjlë Noé kong ga «No kjlaraso wlënor shäng pjlo bek bor bokso li pja. E kjishko ga pja opzrës jem kjyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok.²⁻³ Öng ber pjlu bor poshrëkkio wlo oblë oblë, sënwa oblë oblë, e sös wlënggla doglo kjäk kjäk (7), popga doglo kjäk kjäk (7). Llamo sös wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Shäryos eni, jer kjok ère kjing go llëm wlo.⁴ Sondë kjwara go ga shunyo ichër shrë dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshko ga llëye shäryoror tek dämärshko löng sè li pjiga tjarë ber drete» le.

⁵ Kuya ga llëye lara ba kong li shäryara eni.

⁶ Kjok ère piktongshko ga Noé lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer (600).⁷ Era eni ga opzrëno jem kjyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok, shtëya dirë llëm wlo.⁸⁻⁹ Ga öng uako wleniyo, öng uako llëm wleniyo, äya kjloshko so, sënwa, e öotong löng ba shwoy, ga söra jem pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

¹⁰ Öotong dbargwo kjäk (7) ga shunyo shrono, kjok ère pir wlo.¹¹⁻¹⁸ Mok pjök, dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga Noé lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer (600). E dbaryo ga opzrëno jem kjyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e opzrëno jem lok pjök pjök kjyong li roy ba tjok bakoe. Opzrëno jem wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara

kjlara. Lara Sbörë ba kong sorë li shäryara eni.

E irgo ga u bäng bängzara Jehovah ère beno jong tuke. E dbaryo ga dlung kësbang buk kjok dorong li dloktong, tuktong kjone pogo. Kjok dogo ëmdë ga di börgak tjeng li böptuktongë. Shunyo shrono pjang kjok ère kjing go dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshkoshko ga di jem poyong llögong llögong, ga kjyong li beno buk di kjing wëng erä.¹⁹ Di poyono ara, öotong dlup llëlok kjok ère kjing go kjökshko li jnena beno drete.²⁰ E irgo ga dlup llë jnena pjirshko ga di li poyono jem, öotong wop orkwo jyäglo ploglo sak kjwara kjingsho shkëng (15).²¹ Nopga löng kjok ère kjing go kës li wolono eni. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ère kjing go kës li kjëtong eni bakoe.²² Llëye löng sè kjok ère kjing go, tjwlö shrë wleniyo, e kjëtong drete.²³ Gueniyi Noéra beno sök sè, löng kjyong li roshko ba tjok bakoe. Epga eröe. Llamo pjitong dret, nopga, öng, äya kjloshko so, sënwa bakoe.²⁴ Ga kjok ère piktong beno eni, öotong dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëng (150).

8

¹ Eshkoshko ga Noé woyojera Sbörë llëm, öng, äya kjloshko so, e löng ba tjok kjyong roy li woyojera llëm bakoe. Eni ga pjluk ichara di kjing go kjrina. Wop sira ga di klän jer iröng obi.² Dlung kësbang buk kjok dorong dloktong li sjëktong, ga shunyo ter shrono kjok dogo dwayo ame bakoe.³ Eni ga di klän jer jong worae. Kjok ère piktong beno dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëngshko (150) ga di kläno jer dëgong.⁴ Mok kjäk (7), dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga kjyong li dano beno buk Ararat kjokyo, dlup lëkong.⁵ Eshko ga di kläno jer dëgong obi. Ga öotong mok sak kjwara (10), dbar kjwara dbaryo ga dlup llë kjökshko li dlup dbo go iya ga wen lok wëllëe.

⁶ Öotong dbargwo sak pkëng (40) obi ga Noé sökshko ga u bäng shäryara li döra.⁷ Ga sënwa shira kjwara so ëp uaga kjoyo, ga ichara dbuk pjang jek lë, tek lë, kjok dano li koshë.⁸ E irgo ga sënwa shira kjwara obi, e dunggwo shara, klung kjing di dano beno buk dogrore ik wlo.⁹ Gueniyi shto wlëno opyë wlo ga ä, klung buk li kjing go di obi kjishko. Eni ga shrono iröng obishko ga Noé orkwo shino kjoko, ga kjrara, iara jek ba shtoshko.

¹⁰ Koshara dbargwo kjäk (7) irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi.¹¹ Kjok ro zar kjwlë ga dunggwo li shrono tek pjang iröng, kjor korga* tjanglën söra tjeng kara ba kowo go. Miydara e go ga klung dogrotrë jeke.

* 8:11 Kjør korga le li, e kjor ko olivo korga.

¹² Koshara dbargwo kjäk (7) obi irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi, ga shrono ame.

¹³ Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer kjingsho kjwarashko (601) ga di beno klung kjing go ame. Mok kjlara, dbar kjwara dbaryo ga kjoyong li kjing, e kjara ga ŷya ga klung kjing li beno buk dogroe. ¹⁴ Öötong mok pjök, dbar sak pjök kjingsho kjäk (27) dbaryo ga klung dano beno buk kjangje.

¹⁵ Eni ga Sbö tjlé Noé kong ga ¹⁶ «Pja opshis kjoyong wle roy dwayo, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok. ¹⁷ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e tjeng bop tjok kës li shis dret bako, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

¹⁸ Kuya ga opshino kjoyong roy dwayo, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. ¹⁹ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng oblé oblé eshko li opshino tjé jikong bakoe.

²⁰ E irgo ga Noé akkwo tóno dluw eng kjing go kjókshko, ga öng zröra, sho sura e kjing go, pjono dret, Jehová poshrëkklo. Ga öng uako wleniyo shara oblé oblé kjlara kjlara, sënwa uako wleniyo shara oblé oblé kjwara kjwara bakoe. Eshko ga zröra unkong, ga sho sura Jehová kong.

²¹ Öng sho sura li lö beno pjlu, owa llém Jehová kong. Ga wotjlik ga «Nopga, e tek miteshko ga wotjlik llébo owa shäryé eröe. Eni ëmdé ga kjok ére äyoshtër nopga li kjishko ame. Öng kës, äya kjloshko so kës, e pjiror soré ga shäryër eni ame bakoe.

²² »Kjok ére pjang obishko ga dwla dgozlong dbaryo tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo tjok, kjok kjlik dbaryo tjok, kjok zengteng dbaryo tjok, shunyo dbaryo tjok, dlo të dbaryo tjok, dba tjok, shkë tjok bakoe» le.

9

Sbö tjlökwo twono Noé kong, beno ŷyado wlo

¹ Eshko ga Sbö tjléno beno pjlu Noé, ba wapga kong bakoe. Tjlé ga «Pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo. ² Öng kës, äya kjloshko so kës, e ber homi bangjiré ara, dete era, kjok dirko so, kjok ére so, dlung roy so, e ber eni bakoe. E ber löng ichaga pjäydé. ³ Dénashko ga llébo dguéy klung kjing botjyé wleniyo, llamo oblé oblé, e tworor homi kong uémi wlo. Eeri ga llébo löng së, jék löng i, e twër homi kong. E ber homi dli bakoe. ⁴ Gueniyo llébo löng së li laga ba srëngdë. E kjishko ga sjëngna srëng tjok, e uéy lléme.

⁵⁻⁶ »Nopga shäryoror so tja kjoyoe.

E kjishko ga

éye no zröno ga
e shdungga tjaré,

zröga äya kjloshko soré, zröga öng ushko soré ëmdé ga
e shdun eni bakoe.

No zröga èrë ga e zröy.

Lër jllökoyo ga eni.

⁷ »Gueniyo homi kong ga pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

⁸ Eshko ga tjlé ba kong obi ga ⁹ «iTja kuzia! Tjlökwo twër homi kong, ber ŷyado wlo. E twër homi tjéyo tek ber homi irgo li kong bakoe. ¹⁰ E twër sënwa, öng, äya kjloshko so, e ter söromi homi tjok kjoyong kësbang roy dwayo kës li kong bakoe.

¹¹ Eni ga tjlökwo twër homi kong, ber ŷyado wlo. Di ichër kjok ére kjing go, nopga, öng, äya kjloshko so, e pjir unkong wlo ame. Di ichër, kjok kjwang jikong pjir wlo ame bakoe. ¹²⁻¹³ Tjlökwo ére twër homi kong, öng, äya kjloshko so unkong kong, kjok kjwang jikong kong bakoe. E twër homi kong, ber ŷyado wlo. Bor donku ére iër ber pjang kjok dogo. E ber pjang tjlökwo ére jyäglö.

¹⁴ Pjäng ichër ŷmi wen pjang kjok dogo, ga donku wen pjang ba tjrëkoshko ga ¹⁵ woyoshrër ga tjlökwo tworor homi kong, öng, äya kjloshko so unkong kong ga shunyo ichër tjwe e kjoyo kjok pjikklo ame.

¹⁶ Donku wen pjang pjäng tjrëkoshko ga e in, ga tjlökwo tworor nopga unkong kong, öng, äya kjloshko so unkong kong li woyoshrër eshko. ¹⁷ Donku, e ber pjang tjlökwo ére jyäglö. Ber eni» le.

Noé, ba wapga

¹⁸ Noé wapga opshino kjoyong kësbang roy dwayo li, e Sem, Jafet, Cam. (Cam wa buk kjlara ko Canaan.) ¹⁹ Shji löng kjok kjwang jikong kës ére beno löng Noé wapga mya li, e tjéyo.

²⁰ Noé beno shäng dwla dgaga. Ga kjillgwo bo dyo dbo ara shärye wlo ga kjillgwo eniyo li dwlayo dgara kjwöbö. Kjillgwo eniyo dgaga bäm li e. ²¹ Pjlara ga kjillgwo bo dyo dbo ara li iara, ga nelötkonoe. Ga shwong skwono beno buk kjwor ba u shäryak öng kwota go li roshko.

²² Eni ga Canaan data Cam, e opzrëno jek ba data u li roshko, ga wlëna, ina buk nelö, kjwor. Eshko ga opshino jek, ga roy lara ba shjiyga kong. ²³ Eni ga Sem, Jafet, e kjinyoklo kjrono kara, iara lok ba dbopdo, ga jëktong kokso lëkong ba data buk lishko, ga kjingara e go.

²⁴ Noé nelö jenoshko ga wolleno. Llëye shäryara ba wa iröng wleniyoré li miydarashko ga ²⁵ tjlé ba kong ga

«iBop wa Canaan, e äyoshtër!
iE ber shäng bop shjiyga kjwe parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo!» le.

²⁶ Ga tjlé Jehová kong ga

«Jehová, pja tjlwö kësbange. Pja Sem Sbö.

Canaán, e ber shäng ba parkaga tjwlêk shäng pjiir wleniyo ga pjlúe.

²⁷ Sbô, kjok twos tira llêm Jafet kong.

Ba tjëyoga ios ber löng uunkong Sem tjok.

Ga Canaán ios ber shäng ba parkaga tjwlêk shäng pjiir wleniyo bakoe[†] le.

²⁸ Kjok piktong irgo ga Noé lu ñno ploglo sak dbäw ploglo mya kjingsho sak shkëng (350). ²⁹ E lu ñno öötong sak dbäw ploglo shkaw kjingsho sak shkëngshko (950) ga wolonoe.

10

Noé tjëyo tek beno ba irgo

¹ Sem, Jafet, Cam, e Noé wapga. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo. Kjok piktong irgo ga mya jikong li wapga tjok.

Jafet tjëyo tek beno ba irgo

² Jafet, e wapga domerga ko eni: Gómer, Magog, Maday, Javán, Tubal, Mésec, Tirás.

³ Gómer, e wapga domerga ko eni: Asque-naz, Rifat, Togarma.

⁴ Javán, e wapga domerga ko eni: Elisá, Tarsis, Quitín, Dodanín.

⁵ Ère Jafet tjëyo tek beno ba irgo. Ga beno to löng dlung kjako. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baíya kjing go, ba tjlökwo baíya tjok.

Cam tjëyo tek beno ba irgo

⁶ Cam, e wapga domerga ko eni: Cus, Misrayin, Fut, Canaán.

⁷ Cus, e wapga domerga ko eni: Seba, Javilá, Sabtá, Ragama, Sabteca.

Ragama, e wapga domerga ko eni: Sabá, Dedán.

⁸ Cus, e wa buk kjlara domer obi ko Nim-rod. E éngkjwaga dbo ara wleniyo. ⁹ Kjimtara Jehováre kjishko ga e wlo pjlúe. E kjishko ga oba tjlé ga «Kjwe kjimtara Jehováre kjishko ga kjwe wlo pjlú, Nimrod í dik» léba eni.

¹⁰ Kjok tjeng pkëng (4) ko Babel, Érec, Acad, Calné. Pkëng jikong, e Sinar kjokyo oblë oblë. Kjrina kjrina kjëryo sháryak ak go pjiribri kjókshko. Kjok eshko soppa ichaga Nimroddé bäm go. ¹¹ E irgo ga opshino jek shäng Asiria kjokyo lékong. Eshko ga kjok shto oblë oblë u ywara kjwöböso. Kjok kjrina kjrina kjëryo sháryak ak go pjiribri kjókshko. Kjok, e ko Ninive, Rejobot Ir, Cala, ¹² Resén. Resén, e kjokyo kësbange. E ber buk Nínive kjokyo, Cala kjokyo, e tjréko.

¹³ Misrayin, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Lud tjëyo, Anam tjëyo, Lehab tjëyo, Naftu tjëyo, ¹⁴ Patrus tjëyo, Caslu tjëyo, Caftor tjëyo. Filisteoga, e Caftor tjëyo obi.

¹⁵ Canaán, ba wa domer bäm ñyo li ko Sidón. E irgo ga wa buk kjlara domer

obi ko Het. ¹⁶ Canaán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Jebús soppa, amorreoga, gergeseoga, ¹⁷ heveoga, araceoga, sineoga, ¹⁸ Arvad soppa, zemareoga, jamatitaga. E irgo ga Canaán so tjëyoga shdóktong. ¹⁹ Ba kjok, e ber buk Guerar kjokyo, Sidón kjokyo, e dwayo äar jong Gaza kjokyo go. Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, Admá kjokyo, Zeboyín kjokyo, e shwo lékong äar jong Lasa kjokyo go.

²⁰ Ère Cam tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baíya kjing go, ba tjlökwo baíya tjok.

Sem tjëyo tek beno ba irgo

²¹ Jafet shjiy Sem,^{*} e wapga tjeng bakoe. Èber tjëyo tek beno ba irgo li, e beno löng Sem tjëyo.

²² Sem, e wapga domerga ko eni: Elam, Asur, Arfaxad, Lud, Aram.

²³ Aram, e wapga domerga ko eni: Uz, Hul, Guéter, Mas.

²⁴ Arfaxad, e wa buk kjlara domer ko Selaj. Selaj, e wa buk kjlara domer ko Éber. ²⁵ Éber, e wapga domerga do pjök, kjlara koiara Péleg,[†] eshko dbaryo ga noppa shdóktong beno tjeng dboy dboy kjishko. Péleg, e léng ko Joctán.

²⁶ Joctán, e wapga domerga ko eni: Almodad, Sélef, Jazar Mávet, Yeraj, ²⁷ Hadorán, Uzal, Diclá, ²⁸ Obal, Abimael, Sabá, ²⁹ Ofir, Javilá, Jobab. Epga uunkong Joctán wapga. ³⁰ Ba kjok, e beno buk Mesá kjokyo dwayo äar jong Sefar kjokyo go. Sefar, e ber buk dlup lok dlo wen têm shwo lékong tjréko.

³¹ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baíya kjing go, ba tjlökwo baíya tjok.

³² Tjëyoga uunkong ère, e Noé wapga tjëyoga. Tjëyo kjrina kjrina tak beno lok kjibokwo ère go ba kjokëso tjok, ba kjok baíya tjok bakoe. Klung piktong irgo ga epga shdóktong beno löng kjone pogo. Eeri ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong, e Noé wapga tjëyoga.

11

Babel kjokyo

¹ Dbar eshkhoshko ga noppa uunkong tjlé tjlökwo kjarwaraso. ² Opshino jek löng dlo wen têm shwo lékong dwayo ga jek öötong löng Sinar kjokyo kjing goshko ga sdm wléna buk kjrina, ga beno löng eshko. ³⁻⁴ Pjlara ga tjlé éng kong ga «Shji Klung shosho sháryé, piy iök go ber kjang ak dik wlo, u sháryéy e go wlo, ak áska. Sho smoy éng go ga smokklo dishäng kjoyo, gueniyo sho sí go,

^{*} **10:21** Hebreo tjlökwo ère llé loklo miydëy yötso llême. E Jafet shji Sem loklo, llêm ga Sem shjiy Jafet loklo. Kjone dey miydëy yötso llême. [†] **10:25** Hebreo tjlökwo Péleg, e shdök loklo.

ak smokklo sho áska. E go ga kjweri shji u ywë kjwöböso, kjëryo shäryëy ak go pjiribri kjókshko. Ga u shäryëy klung akyo go, e shäryëy jem äar jong kjok dogo. E go ga shji shdär llëm, gueniyo shji roy shdär ber kjok kjwang jikong. Eni ga shji ber tjwölö ara» le.

⁵ Gueniyo ga nopga löng u ywë kjwöböso, kjëryo shäryak ak go pjiribri kjókshko, ga löng u shäryë klung akyo go jem jong kjok dogo lëshko ga Jehovah ter öör eshko ba pak li ik. ⁶ Eshko ga wotjlik ga «Nopga kjwe tjëyo kjrinaso, tjlökwö jong kjwaraso bakoe. Eni ga llëye shärye woydë kës li, e slongga ërë llëme. ⁷ Shji to jer ba tjlökwö kjlopstwë, tjlä ber löng oblë oblë wlo, tjlä ga llë layde ëng kong li miyde llëm wlo. Shäryëy eni dey» le.

⁸ Nopga iara Jehovahë beno tjeng dboy dboy kjok shto oblë oblë eni. Ga ba pak shärye löng li rayarae. ⁹ Kjok eshko ga tjlökwö kjlopswana Jehovahë beno wëllë llëmshko ga nopga shdöktong to beno löng dboy dboy kjok kjwang jikong. E kjishko ga kjok ëre kowëba Babel.*

Sem tjëyo tek beno ba irgo

¹⁰ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Kjok piktong irgo ga öötong lu pjloglo pjök ga Sem, e lu pjloglo sak dbäwshko (100) ga wa buk kjlara domer ko Arfaxad. ¹¹ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo shkëng (500) obi, ga wapga weno obi.

¹² Arfaxad, e lu pjloglo sak mya kjingsho shkëngshko (35) ga wa buk kjlara domer ko Selaj. ¹³ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁴ Selaj, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Éber. ¹⁵ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁶ Éber, e lu pjloglo sak mya kjingsho pkëngshko (34) ga wa buk kjlara domer ko Péleg. ¹⁷ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak mya (430) obi, ga wapga weno obi.

¹⁸ Péleg, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Reú. ¹⁹ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkaw (209) obi, ga wapga weno obi.

²⁰ Reú, e lu pjloglo sak mya kjingsho pjökshko (32) ga wa buk kjlara domer ko Serug. ²¹ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho kjäk (207) obi, ga wapga weno obi.

²² Serug, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Najor. ²³ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pjök (200) obi, ga wapga weno obi.

²⁴ Najor, e lu pjloglo sak pjök kjingsho shkawshko (29) ga wa buk kjlara domer ko

Taré. ²⁵ E irgo ga lu ñno sak dbäw kjingsho sak kjwara kjingsho shkaw (119) obi, ga wapga weno obi.

²⁶ Taré, e lu pjloglo sak kjäkshko (70) ga wapga tjeng domerga ko Abram, Najor, Jarán.

Taré tjëyo tek beno ba irgo

²⁷ Ère Taré tjëyo tek beno ba irgo. Ba wapga ko Abram, Najor, Jarán. Jarán, e wa kjlara ko Lot. ²⁸ Jarán li wolono buk Caldea so kjokyo ko Ur, e weno bukhshko. Wolonoshko ga ba data sök sé obi.

²⁹ Walë shäng kjlara ko Saray. Abram, e orkwosmono ba tjok. Jarán, e wapga walëga ko Milca, Iscá. Najor, e orkwosmono Milca tjok. ³⁰ Saray, e wapga llëm, e kjrong kjishko.

³¹ Taré wlo opshino Caldea so kjokyo ko Ur dwayo, jongya jong Canaán kjokyo wlo. Ga ba wa Abram, e söra jek Abram boy Saray tjok, ba tjër Lot tjok bakoe. Gueniyo ga öötong löng Jarán kjokyo ga beno löng eshko. ³² Kjok eshko ga Taré lu ñno öötong sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkëngshko (205) ga wolonoe.

12

Abram ichara Sbörë to Canaán kjokyo

¹ Pjlara ga Jehovahä tjlä Abram kong ga «Bop kjok, bop tjëyo, bop pjeyoga, e rayos ber uunkong, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko. ² Eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li, e iër ber shdär träk llëm, ber tjëyo kësbang wlo. Pja kjimtër, pja ber tjwölö ara wlo. Eni ga nopga uunkong kjimtër bebi.

³ Èye wotjlik pjlu bop kong ga tja wotjlik pjlu ba kong bebi. Èye wotjlik owa bop kong ga tja wotjlik owa ba kong bebi bakoe. Bop kjishko ga tjëyoga löng kjok ëre kjing go kjimtër uunkong» le.

⁴ Kuya ga toe. Abram lu pjloglo sak kjäk kjingsho shkëngshko (75) ga opshino Jarán kjokyo dwayo. ⁵ Ba boy Saray, ba shtop Lot, ba llëbo uunkong, ba parkagaga löng ba tjok, e söra jek uunkong Canaán kjokyo. Öötong löng eshko ga ⁶ jëktong ara ga öötong löng Moré kjokyo, kjor jong kjlara kësbanglishko, Siquén kjokyo ber buk soshko. Eshkoshko ga Canaán sogpa löng eshko obi. ⁷ Eshko ga Jehovahä weno shäng Abram kong, ga tjlä ba kong ga «Kjok ëre twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong» le.

Jehová weno shäng ba kong eshko kjishko ga akkwo tóna dluw ëng kjing go kjókshko, Jehovahä poshrëkklo. ⁸ Pjir ga jëk öötong löng dlup shwo lëkong, Betel kjokyo ber buk soshko. Eshko ga ba u shäryak öng kwota go söya jek ba tjok li iara jong Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjërko. Eshko ga akkwo tóna dluw ëng kjing go kjókshko, Jehovahä poshrëkklo

* 11:9 Hebreo tjlökwö Babel, e tjlökwö wëllë llëm Ioklo.

obi. Sháryara pjir ga syöshtono Jehová kong eshko. ⁹ E irgo ga jek löng shtor shtor; irbo jek jong äär Néguev kjokyo shwo lëkong.

Abram öör Egipto kjokyo

¹⁰ Eshko ga öötong löng lishko ga pjli shrono arae. E kjíshko ga Abram wlo opshino to lok ey dwayo, jongya jong Egipto kjokyo, ber löng eshko dbar kjwöbö wlo. ¹¹ Jek löng ääto Egipto kjokyo ga Abram tjlë ba boy kong ga «Miydër pjlu ga pja wolësowa. ¹² Pja iya Egipto sopgaré ga pja bor boy le, ga tja zröya lok bop kjíshko, pja ber ba kong wlo dani. ¹³ E kjíshko ga tja zröya lok bop kjíshko llëm wlo ga pja bor dor lëp ba kong eni» le.

¹⁴ Eni ga öötong löng Egipto kjokyo ga kjok eshko sopga tjlë ëng kong ga «Ba boy kjwe wolësowa» le. ¹⁵ Egipto so pjluo parkagaga omíno lok bakoe. Ga tjlë ba pjluo kong ga «Walë shrono shäng kjlara wolësowa» le, ga Saray li söra lok jekdo pjlu ushko.

¹⁶ Eni ga Saray kjíshko ga Abram wlokjara, dara lok pjlué. Sëna öng kës-kës chila, ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo twara ba kong bakoe. ¹⁷ Gueniyo ga Saray kjíshko ga pjlu li shduna Jehová-ré, ba pjeyoga uunkong tjok, swlo ichara träk llëm ba ushko. ¹⁸ E kjíshko ga Abram rokara pjlu liré tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Pja llëbo sháryono bor kong jkweni ega? ¿Walë ère bor boy» lorop bor kong llëm ega? ¹⁹ «Kjwe bor dor» lorop bor kong kuzong ga sirashko ga kjwe kjwe kroror bor boy. Bop boy shäng ère. ¡Sös bor tjok, ga pjäy nomo!» le. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara Abram ichë jek Egipto kjokyo dwayo, ba boy, ba llëbo uunkong tjok.

13

Abram, Lot, e opkiono lok dboy dboye

¹ Abram opshino to Egipto kjokyo dwayoshko ga jek öötong shäng Néguev kjokyo, ba boy, ba shtop Lot, ba llëbo tjeng kës li tjok. ² Eshko ga Abram dbur sho shöyör ara, dbur sho pjluublún ara, öng ara bakoe. ³⁻⁴ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Betel kjokyo shwo lëkong. Dëna sök lishko ga akkwo tóna dlwuw ëng kjing go kjóshko, Jehová poshrëkklo. Kjok eshko, e buk Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjrëko. Öötong löng eshko iröng obi ga syöshtono Jehová kong obi.

⁵ Eshko ga Abram shtop Lot, e öng ara, parkaga ara, ba kjokwa dik. ⁶ Ba kjok löng lishko ga öng ara anmoyö kjíshko ga ba öng dli pjiténge. E kjíshko ga ber löng eshko uunkong ga äe. ⁷ Dli ara llëm kjíshko ga Abram öng dagaga ëngkjwë lok ara Lot i tjok. Eshko dbaryo ga Canaán sopga, ferezeoga, e löng eshko obi.

⁸ Eni ga pjlara ga Abram tjlë Lot kong ga «Shji epenga döe. E kjíshko ga shji iirkë ëng tjok kar kar ga äe. Bi parkagaga ëngkjwë ëng tjok ga ä bakoe. ⁹ Rokër bop kong sira ga pja opkjos ber sök dboye. Kjok ère izong. Woydëp kjone dey ga kjrozong. Pja jek milëkong ga tja jek këlë. Pja jek këlëkong ga tja jek milë» le.

¹⁰ Kuya ga iya Jordán sdamyo kjok kjwang jikong. İna ga Jordán diyo kjwo kar kar äär jong Zoar kjokyo go, e diyo bayo ara, so kjok sháryara Jehová-ré Adán kong li kjoyo, so Egipto kjokyo kjoyo bakoe. (Eshko ga Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjijde Jehová-ré llëm obi.) ¹¹⁻¹³ Eni ga kjok kjarara Jordán sdamyo shwo lëkong, ga to jek dlo wen tëm shwo lëkong, öötong sök eshko, Sodoma kjokyo ber buk soshko. (Sodoma sopga, e wotjlik owa erä. Llëbo owa sháryara lok ara Jehová bokso.) Abramda beno sök Canaán kjokyo. Abram, Lot, e opkiono lok dboy dboy eni.

¹⁴ Lot to irgo ga Jehová tjlë Abram kong ga «Kjok is yötso llaw pogo. ¹⁵ Pja bokkwo dbo äär kjone lishko ga kjok, e twër uunkong ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, ber homi kong İyado wlo. ¹⁶ Bop tjëyo li iër shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni. ¹⁷ ¡Eni ga pja jëkzong! Kjok is kjwang jikong, e twër ber bop kong kjíshko» le.

¹⁸ E irgo ga posharyono ga toe. Domer sök kjlara ko Mamré. E kjor kës-kës lok arae. Kjok eshko ga Hebrón kjokyo ber buk soshko. Abram wlo öötong löng eshko ga akkwo tóna Abramdë dlwuw ëng kjing go kjóshko, Jehová poshrëkklo.

14

Lot wlikara Abramdë

¹⁻² Eshkoshko ga pjluuga doglo pkëng (4), e ëngkjwono pjluuga doglo shkëng (5) tjok. Pjluuga doglo pkëng (4) li, e Sinar so pjluo ko Amrafel, Elasar so pjluo ko Arioc, Elam so pjluo ko Quedorlaómer, Goyim so pjluo ko Tidal. Pjluuga doglo shkëng (5) li, e Sodoma so pjluo ko Bera, Gomorra so pjluo ko Birsá, Admá so pjluo ko Sinab, Zeboyin so pjluo ko Semeber, Bela so pjluo. (Bela kjokyo, e ko Zoar kjokyo bakoe.) ³⁻⁴ Eshko dbaryo ga pjluuga doglo shkëng (5) li ichaga Pjlu Quedorlaómer liré sök lu sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Gueniyo öötong luyo sak kjwara kjingsho myashko (13) ga epga wotjlıno ëngkjwë ba tjok. Eni ga shkëng (5) jikong li ëng tóno lok, ga ba ëngkjwagaga söra jek lok Sidin sdamyo, Di Bäng Buk Kësbang Dlek lishko.

⁵ Öötong lu pjlara obi ga Pjlu Quedorlaómer jongya jong eshko, pjluuga löng ba shwo lëkong li tjok, ëngkjwë wlo. Jek löng

eshko wopro ga refaitaga zana lok Astarot Carnayin kjokyo, zuzitaga zana lok Jam kjokyo, emitaga zana lok Save Quiriatayin kjokyo. ⁶ Horeoga zana lok Seir kjokyo dlup shwo lëkong, irpjana lok äär löng Parán kjokyo. E ber buk kjok dogro no llëmskho li worbo go. ⁷ Tek iröng shrono löng Enmispát kjokyo, e ko Cades kjokyo bakoe. Eshko ga Amalec tjëyoga zana lok pjire. Amorreoga löng Jazezón Tamar kjokyo li zana lok pjir bakoe.

⁸⁻⁹ Epga zana lok pjir irgo ga jek öötong löng Sidín sdamyó shara. Eshko ga pjilupga doglo pkéng (4) li éngkjwono pjilupga doglo shkëng (5) li tjok. ¹⁰ Sidín sdamyó lishko ga pjilëgwó lok trák llëm, roshko di shäng sho sí tjeng tjunge. Eni ga Sodoma so pjiluyo, Gomorra so pjiluyo, e tök le lokshko ga lono jer lok pjilëgwó li roshko. Eshko ga pjilupga zana lok pjir doglo mya obi li, e töktong jem lok dlup shwo lëkong.

¹¹ Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo ga dli llë, llëbo tjeng kës tjwló tjok li, e söra lok pjilupga ba kjangyoga lirë drete. ¹² Abram shtop Lot, e sök Sodoma kjokyo kuzong ga shara lok, söra to ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe. ¹³ Gueniyo ga no töktong kjlara, ga Lot roy söra jek öötong Abram, hebreo li kong.

Eshkoshko ga Abram sök Mamré kjor kësks lok lishko. Mamré, e amorreo. E lënga tjeng do pjök, kjlara ko Escol, kjlara ko Aner. Pjlara ga domerga doglo mya li tjlökwó lono éng kong Abram tjok. Tjllëno éng kong jlökooyo ga «Oba éngkjwë woydë bi tjok wleni ga shji éng wlikë shara» lara eni.

¹⁴ Eni ga roy kura Abramdë ga ba shtop sóraba toe. Eshko ga Abram éngkjwagaga tjeng doglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak kjwara kjingsho kjwong (318). Epga kuno jem löng uunkong ba tjok. Eni ga söra jek pjilupga pkéng (4) li irpjang, äär jong Dan tjëyoga kjokyo. ¹⁵ E shkëyo ga ba éngkjwagaga li shdóra beno tjeng dboy dboy, ga pjilupga li kopjrina lok pjirbrie. Eshko ga popdara, irpjana lok öötong löng Hobá kjokyo, e Damasco kjokyo pjlor kalékong. ¹⁶ Eni ga llëbo kjrara, söra tjeng ba tjok li dóra Abramdë ba shjiryo drete. Ba shtop Lot, ba llëbo, ba walëga, ba nopga uunkong, e dóra eni.

Melquisedec tjlökwó lono beno pjli Abram kong

¹⁷ Quedorlaómer, pjilupga löng ba shwo lëkong li, e zana pjir ga Abram bojono tek iröng obi. Öötong shäng Save sdamyó ga Sodoma so pjiluyo opshino jek ba wlokjré irbo. ¹⁸ Domer shäng kjlara ko Melquisedec. E Salem so pjiluyo. E omwlokjrono bakoe. E syóshtaga Sbó Tjwló Kësbangyo kong ba pjeyoga kjishko. Eshko ga pjilung shosho suk pjir shira, twara Abram kong, kjillgwo bo

dyo dbo ara tjok. ¹⁹ Ga tjllëno beno pjli ba kong. Tjllë ga

«Pja kjimte Sbó Tjwló Kësbangyorë ara.

E kjok uunkong shäryaga.

²⁰ Pja kjimtar,

bop moskwoga iara beno tjeng bop wloshko,

ga zanop song erä.

E kjishko ga e poshrëy kësbang ýyado» le.

Eni ga llëbo wleni Abramdë (k) li shtara äär ba sakyó (10) go, ba sakyó (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara beno Melquisedec kong.

²¹ E irgo ga Sodoma so pjiluyo tjllë Abram kong ga «llëbo uunkong dörop kjwe ber tjeng bop kong ga pjli, gueniyo bor nopga kjwera twos bor kong iröng obi» le.

²² Kuya ga tjllë ba kong ga «Tja tjllëno Jehová kong jlökooyo. E Sbó Tjwló Kësbangyo. E kjok uunkong shäryaga. ²³ Loror ba kong jlökooyo ga llëye bopoya kjrër llëm, trer kjwara llëm, drepkwota pjirkklo pjlara llëm bakoe. Eni ga llono ga tja llëbo ara wleni ga twaga pjarë bor kong lëp ga äe. ²⁴ Llëye woydër ber bor kong llëm, dli uara bor nopgarë li döe. Gueniyo ga domerga bor yorkaga Aner, Escol, Mamré, kjwepga wle kongda llëbo twos kjrina kjrinae» le.

15

Jehová tjlökwó twono Abram kong, beno ýyado wlo

¹ E irgo ga Jehová weno shäng Abram kong yoshko wleni, ga tjllë ba kong ga «Abram, llëye bangkjрэr llëme. Tja bop wlikaga. Llono ga pja iër ber tjwló ara. E kjishko ga llëye bangkjрэr llëme» le.

²⁻³ Kuya ga tjllë ba kong ga «Jehová, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjli. ¿Tja ber tjwló ara llëno? Miydëp tjlor ga tja wapga drete. Tja kong wapga tworop llëme. E kjishko ga tja wolonoshko ga bor llëbo uunkong ber bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ko Eliezer kong. E bor pjeyo llëm, e Damasco so» le.

⁴ Kuya ga tjllë ba kong ga «Bop llëbo uunkong ber ba kong llëm, e ber bop wa domer onmo li kong» le. ⁵ Eshko ga Abram söra jek kjoko, ga tjllë ba kong obi ga «Kjok dogo is yótsó. Dbala shtozong, shtëp ga pjliure ip wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li ber trák llëm kjweni bakoe» le.

⁶ Kuya ga tjlökwó kjrara, ga mär beno shäng ba go. E kjishko ga iara Jehováre beno pjlo bek ba bokso. ⁷ Ga tjllë ba kong ga «Jehová li tja. Pja shiror tek Caldea so kjokyo ko Ur li dwayo, kjok ère twër ber bop kong wlo, kjok ère twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo bakoe» le.

⁸ Kuya ga tjllë ba kong ga «Tjlapga Jehová, ¿kjok ère ber bor kong jlökooyo miydër sorë?»

⁹ «Öng tek sös bor kong kop eni: sög'la popga wapga llëm obi wleniyo kjlara, shwling ushko so popga kjlara, öng wlëp ushko so wlëngg'la kjlara, mya jikong mikbo lu pjloglo mya döe. Dunggwo tek sös kjwo pjok oblë oblë bako, kjwara kësbang wleniyo, kjwara chirawa wleniyo» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga llëbo rokara li söra unukong Jehová kong. E irgo ga zröra, sho shora wok, ga iara tjeng ëng gomyo. Dunggwora shora llëme. ¹¹ Ba öng sho shora, iara tjeng lishko ga lä tje lok träk llëm ba kjing go, gueniyo shgawe Abramdë shäng eshko. ¹² Kjek ro zar wleni ga Abram sjeno, opbuno, ga pono rong anmoyö. Buk pëshko ga İya yoshko go ga kjok ro beno yët, ga bangkjirara ara.

¹³⁻¹⁵ Eshko ga Jehová tjlë ba kong ga «Pja äär tjlablashko, ga pja wolon döroshko ga pja sök wlëp İyado. Gueniyo ga lër bop kong jlökoyo ga bop tjëyo tek ber bop irgo li äär löng kjok shto oblë. Eshko ga ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ga bokrotkëba, ga opshik ga ä, äär jong lu pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). Gueniyo ba bokrotkagaga li, e shdungga tjarë. Bop tjëyoga opshik ey dwayoshko ga llëbo tjeng kës li söya lok jek ba tjok pjire. ¹⁶ Eeri ga amorreoga löng kjok ëre kjing go, llëbo owa shärye lok ara, gueniyo llëbo owa shärye löng li äätë ba dbo go llëm obi. E kjëshko ga bop tjëyoga tje iröng maling llëme. Lu äär pjloglo sak dbäw pjloglo pkëngshko (400) ga bop tjëyoga tje löng kjok ëreshko iröng obi» le.

¹⁷ Kjek ro zoktongshko ga kjok ro beno yët erä. Eshko ga sbi weno pjang kjwara, roshko yö sho tur jonge. Kjek weno pjang bok kjwara dbo go iök pjë jong ri rie. Pjöyikong jëk lok ba öng sho shora tjeng li tjrëko. ¹⁸ Eshko ga Jehová tjlë Abram kong ga «Tjölökwo twër bop kong, ber İyado wlo. Kjek ëre twër bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, tek Egipto diyo dwayo äär jong Èufrates diyo kësbang li go. ¹⁹ Eeri ga kjok ëre, e quenitaga kjokyo, Cenaz tjëyoga kjokyo, cadmoneoga kjokyo, ²⁰ Het tjëyoga kjokyo, ferezeoga kjokyo, refaitaga kjokyo, ²¹ amorreoga kjokyo, Canaán so kjokyo, gergeseoga kjokyo, Jebüs so kjokyo bakoe» le.

16

Agar, ba wa Ismael

¹⁻³ Abram sök Canaán kjokyo lu pjloglo sak kjwarashko (10) ga ba boy Saray wapga llëm obi. Gueniyo ga walë Egipto so shäng kjlara ko Agar, e Saray parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo.

Pjlara ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Tja kuzong. Jehová kjëshko ga tja kjrong. E kjëshko ga rokër bop kong ga pja pë Agar tjok. Ba kjëshko ga tja wapga tjok kjwe» le.

Kuya ga «jölö» le ba kong.

Eni ga Agar twara Abram kong, pë ba tjok wlo. ⁴ Eshko ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. Eshko jek lëkong ga ba pjlu Saray bangkjire ame.

⁵ Eni ga Saray tjlë ba lanma kong ga «jBop kjëshko ga tja bangkjire ame! Twak tjarë bop kong, bop boy wlo. Era wloshko döro kjëshko ga wotjlik ga e tjwlö ara, bor kjinmo le. Èye diktong li ë, pjare, de tja miydaga ber Jehovärë» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop parkaga li shäng bop wloshko. Llëye shäryëp woydë ba tjok li miydaga ber pjarë» le. Eshko jek lëkong ga Agar bokrotke Saraydë ara.

E kjëshko ga töktong to ey dwayo. ⁷ Jëk shäng kjok dogro no llëmshko ga öotong woshtë sök di bäng buk kjwara li zlong bäng, e buk irbo jek jong äär Sur kjokyo li sor go. Eni ga wlëna Jehová parkaga kjok dogo so lirë* sök eshko. ⁸ Ga tjlë ba kong ga «Agar, ¿pja tek kjone dwayo? ¿Pja to kjone?»

«Tja to shäng bor sogo Saray töywë» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom jek bop pjlu Saray ushko iröng obi. Llëye le bop kong li kolozong» le. ¹⁰ Ga tjlë ba kong obi ga

«Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm,

shtëy ga äär llëme.

¹¹ Pja shäng kjlaraso llëme.

Llono ga pja wa buk kjlara domer,

e koiëp Ismael,†

pja woydë ara li miyde Jehovärë pjir kjëshko.

¹² Bop wa, e ber shäng tjëkso llëm,

sëgro äya kjloshko so wleni.

E ber nopga unukong moskwo.

Èye wotjlik pjlu ba kong llëme.

E ber shäng ëngkjwë ba pjeyoga tjok İyado» le.

¹³ Kuya ga wotjlik ga «Tja İna Sbörë, ga tja sök së obi» le. E kjëshko ga Jehová, e tjlëno ba tjok li kowara Sbö, Bor İga. ¹⁴ E kjëshko ga di bäng buk Cades kjokyo, Béréd kjokyo, e tjrëko li kowëba Sbö Sök İyado, Bor İga li di bäng.

¹⁵ E irgo ga wa buk kjlara domer, ga koaira ba data Abramdë Ismael. ¹⁶ Eshko ga Abram lu pjloglo sak kjwong kjingsho tjer (86).

* 16:7 Jehová parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde.

† 16:11 Hebreo tjlökwo Ismael, e kuya Sbörë loklo.

17

Sbô tjlôkwo twono Abraham kong, beno iyado wlo

¹ Abram lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkawshko (99) ga Jehovah weno shäng ba kong, ga tjlä ba kong ga «Tja ère Sbô, llëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë. Tja kolozong. Pja jëk pjlo bek bor bokso bakoe. ² Tjlôkwo twër bop kong, ber iyado wlo, ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme» le ba kong.

³ Kuya ga kjök tonu, kujuno bokdo kjay klung go. Eshko ga Sbô tjlä ba kong ga ⁴ «Tjlôkwo twër bop kong, ber iyado wlo li eni: Pja ber tjëyoga ara data. ⁵ Ga eeri jek lëkong ga pja ko ber Abram* ame. Pja ko ber Abraham† shara, pja ioror beno tjëyoga ara data kjishko. ⁶ Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme. E tjrëko pjlungga wen. Epga ber löng tjëyoga oblë oblëe. ⁷ Tjlôkwo ère twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. Tja bop Sbô iyado, tja ber ba Sbô iyado bakoe. ⁸ Pja sökshko li ko Canaän. Pja kjok ère so llëm, gueniyo kjok buk kës ère twër ber bop kong iyado wlo, epga kong bakoe. Ga tja ber ba Sbô iyado» le.

⁹ Ga tjlä Abraham kong obi ga «Tjlôkwo twër bop kong li shäryos eni iyado. Bop tjëyo tek ber bop irgo li omshäryë eni bakoe. ¹⁰ Tjlôkwo twër bop kong, ber iyado wlo li ber eni: Domerga löng bomi tjok kjlobi li ber löng doyo jyä tak pjire. ¹¹ Eni ga bomi chimkwo dbo kwota zëmi tas, e ber tjlôkwo ère kjroromi jlökoyo li jyäglö. ¹²⁻¹³ Eeri jek lëkong ga chidaga domerga wen tjeng bomi tjrëko kjlobi li äär dbar kjwongshko (8) ga doyo jyä tëmi pjir eni, bomi wappa, bomi parkagaga tjwëlëklöng pjir wleniyo li wappa bakoe. Bomu parkagaga tjwëlëklöng shto oblë so kong li doyo jyä tëmi pjir bakoe. Pjäy domerga doyo jyä të unkong. Ba jyäglö ère ber pjang bomu sho go iyado, tjlôkwo tworor bomu kong li dik. ¹⁴ Èye doyo jyä të llëm ga ber sök bomu tjok ga äe. Eni wleni ga tjlôkwo tworor bomu kong li shäryara llëm kjishko ga ichozl bomu shwoy dwayo» le.

¹⁵ Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Bop boy kjwe ko ber Saray ame. Eeri jek lëkong ga ko ber Sara shara. ¹⁶ Llëbo shäryër ber pjluë ba kong. Bop kong wa twër kjlara domer ba tjok. Sara, e ber tjëyoga ara mekë. Ba tjëyo tek ber ba irgo li tjrëko pjlungga wen» le.

¹⁷ Kuya ga kjök tonu, kujuno bokdo kjay klung go, ga jar jounge. Wotjlik sök ga «¿Domer luyo sak dbäw (100) ga data soré? ¿E ga Sara luyo sak shkaw (90) ga wa tjok soré?» le. ¹⁸ Eni ga tjlä Sbô kong ga «Rokër

bop kong ga tjlôkwo tworop bor kong li twos Ismael kong dey» le.

¹⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «llëme. Loror bop kong ga bop boy Sara, e llono ga wa buk kjlara domer. E koiëp Isaac. Tjlôkwo tworor bop kong, ber iyado wlo li shäryër ber ba kong, ber ba tjëyo tek ber ba irgo li kong bakoe. ²⁰ Pja syöshhtë sök Ismael kjishko li kuror, ga kjimtër bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber shdär träk llëme. Ga iër ber tjëyo kës bange. E tjrëko pjlungga wen doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ²¹ Gueniyo ga lu pjlara go ga pjäy wa buk kjlara domer ko Isaac. Tjlôkwo tworor bop kong, ber iyado wlo li, e ber ba kong eröe» le.

²² Sbô tjläno ba kong pjir ga opshino to ey dwayo. ²³⁻²⁷ E dbaryo ga domerga löng ba ushko li doyo jyä tara Abrahamdë unkong, ba wa Ismael, ba parkagaga tjwëlëklöng pjir wleniyo weno tjeng ba ushko, ba parkagaga tjwëlëna shto oblë li bakoe. Eshko ga Abraham lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkaw (99), ba wa Ismael lu pjloglo sak kjwara kjingsho mya (13). Domerga li doyo jyä tara unkong, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

18

Domerga tjwe löng doglo mya Abraham pjlok

¹ Dbar kjwara ga Abraham sök Mamré kjor kës kës lok lishko, ba u zlong bäng. Eni ga dlo dlwu wleni ga Jehovah weno shäng ba kong. ² Iya jekdo ga domerga bë löng ba zlong bäng doglo mya. Sök li kojono maling ba wlokrë, ga kjök tonu, kujuno bokdo kjay klung go, ³ ga tjlä ba kong ga «Tjlapgaga, rokër bomu kong sira ga pjäy brik maling llëme. ⁴ Kumi ga pjluë wleni ga tja di rokë bomu kong, pjäy dre shkwë e go wlo. Pjir ga pjäy woshtë wop tjok kjor ère dorko. ⁵ Pjäy löng töshko. Pjäy brikdë llëm obi ga pjäy sën, pjäy jëk ga dbo tjok wlo. Pjäy shrono bor ik kjishko ga tja wopjlüë. Bor u ère bomipjôy bebi» le.

Kuya lok ga «Pjluë» le lok ba kong.

⁶ Eni ga Abraham oprzëno jek ba u roy, ga tjlä Sara kong ga «Pjlung sho kjros bayo eeje. Sho llrus, ga suzong. ¡shäryos malinge!» le. ⁷ Lara eni ga opshino ey dwayo, ga jek öötong shäng ba sögla tjeng lishko, shara kjlara pjluë wleniyo, twara ba parkaga kong, poshäryë jekdo wlo. ⁸ Eni ga dli li poshäryara pjir ga söra, twara Abrahamdë ba kong lok, ue lok wlo. Öng nä dyo, öng nä dyo shor, e twara ba kong lok bakoe. Ië löng kjor dorko wopro ga e shäng ba dë.

⁹ Iono lok pjir ga tjlä lok ba kong ga «¿Bop boy Sara kwonflo?»

* 17:5 Hebreo tjlôkwo Abram, e data tjwölö ara loklo. † 17:5 Hebreo tjlôkwo Abraham, e tjëyoga ara data loklo.

«Shäng kjweshko, kjër roy» le ba kong.

¹⁰⁻¹³ Domerga doglo mya li, kjlara, e Jehová. Tjlë Abraham kong ga «Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

Kura Sararë kjër pjlor go, ba lanma kokso lëkong. Eshko dbaryo ga Abraham tjabla, Sara bakoe. Ga Sara, ba dbar mokyo ïya ame. E kjishko ga jar jong, ga wotjlik ga «Tja tjablae. Bor lanma tjabla bakoe. ¿Tja wa tjok sorë?» le.

Jar shäng li kuya Jehovarë ga tjlë Abraham kong ga «¿Sara jar ega? ¿Tjabla kjishko ga wa tjok ga äe lere? ¹⁴ ¿Llëbo kjang, shäryako llëm Jehovah kong tjokde? Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

¹⁵ Kuya Sararë ga bangkjrara ara, ga tjlë ga «Tja jatong llëme» le.

«Miydër pjir ga pja jatong» le Jehovahë ba kong.

Abraham lano Jehovahä tjok Sodoma kjokyo kjishko

¹⁶ Iono lok pjir ga irbo shano to Sodoma kjokyo, ga wlobyara Abrahamdë irbo. ¹⁷⁻¹⁸ Eshko ga Jehovahä wotjlik ga «Abraham ber tjëyo kësang, dbo ara data. Tja tjlëno ba kong jlökoyo ga ba kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jlkong li kjimtër. E kjishko ga llëye shäryër li lër ba kong dey. ¹⁹ E kjrator nopga uunkong tjrëko, ba tjëyo tek ber ba irgo li pïya bor kolë wlo, jëk löng bëy wlo. Eni ga llëye loror li shäryër uunkong. Kjrator parkë shäng bor tjok e kjishko» le.

²⁰ Eni ga Jehovahä tjlë ba kong ga «Sodoma sopga, Gomorra sopga, e roy owa. Kur ga llëbo shärye löng owa li, e kësang anmoyö. ²¹ E kjishko ga tja jongya eshko roy kuror owa li jlöre ik wlo. Eni llëm wleni ga miydër eshko» le.

²² Eshko ga domerga do pjök ba pjloga li jer Sodoma kjokyo, gueniyo Jehovahä beno shäng Abrahamä tjok obi. ²³ Wop tjok ga Abraham tjlë ba kong ga «¿Nopga owa li tjrëko nopga pjlo bek tjok wleni ga pjip uunkongde? ²⁴ ¿Kjok eshko nopga kjwe löng pjlo bek sak shkëng (50) wleni ga pjip jek enire? ¿Zröp nopga owa löng li tjokde? ²⁵ Nopga pjlo bek shdun nopga owa li tjok ga äe. Nopga pjlo bek llgweg nopga owa li dik ga äe. Rokër bop kong sira ga shäryëp eni llëme. Pja nopga löng kjok ère kjing go li llgwega. Miydër ga pja kjok llgweg beke» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sodoma sopga wlenor pjlo bek löng sak shkëng (50) wleni ga epga kjishko ga shdun llëme» le ba kong.

²⁷ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Tja jnep kësang, pja bangkjrër llëm wleni. Pja Sbö, tja domer. Tja domer song, tjwöl llëme. ²⁸ Kjwe shkëng (5) obi äär sak shkëng (50)

wlo. ¿Shkëng (5) kjishko ga kjok pjip jek enire?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Wlënor pjlo bek löng sak pkëng kjingsho shkëng (45) wleni ga shdun llëme» le.

²⁹ Eshko ga tjlë obi ga «Wlëp tjeng sak pkëng (40) erö dikjoyoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak pkëng (40) li kjishko ga shdun llëme» le.

³⁰ Eshko ga tjlë ga «Rokër jek bop kong obi ga pja iirkë bor kong llëm, rokër bop kong ara li kjishko. ¿Wlënop tjeng sak mya (30) erö wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak mya (30) li kjishko ga shdun llëme» le.

³¹ Eshko ga tjlë obi ga «Tjlapga, pja bangkjrër llëm wleni. ¿Wlënop pjlo bek löng sak pjök (20) erö wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak pjök (20) li kjishko ga shdun llëme» le.

³² Eshko ga tjlë pjlara obi ga «Tjlapga, pja iirkë bor kong llëme. Kjakrokër bop kong pjir ère döe. Pja barwër ame. ¿Wlënop tjeng sak kjwara (10) wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak kjwara (10) li kjishko ga shdun llëme» le ba kong.

³³ Jehovahä tjlëno ba kong pjir ga to ey dwayo, ga Abraham jek ba ushko iröng obi.

19

Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjira Jehovahä

¹ Kjok ro zar jekshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so do pjök li jek öotöng löng Sodoma kjokyo. Ga opzrëno jek kjok li roshkoshko ga Lot sök eshko. ïya sök ga kojono ba wlojkrë, ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, ² ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, rokër bomi kong sira ga pjäy ber löng bor ushko shkër kjwara. Bor u, e bomipjöy bebi. Eshko ga pjäy dre shkwë ga pjläu. Pjäy brik bong, kjok shröngto jä» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Llëme. Tjawa ber löng kjoko dey» le.

³ Gueniyo «Shji to ushko» le ba kong kjër kjishko ga to jek lok ba tjok ushko. Öotöng löng eshko ga sëna dli owa llëm, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uuklo tjok llëm bako, ga uara lok.

⁴ Löng poydë llëm obishko ga domerga Sodoma so öotöng löng eshko uunkong, kësks chila, ga Lot u kopjrina lok pjiribrie. ⁵ Eshko ga öö le lok Lot kong, tjlë ga «¿Domerga tjwe löng luna bop ushko yë kwonllo? ¿Shis borwa kong kjoko! ¿Tjawa pë woydë ba tjok!» le.

⁶ Kuya Lotdë ga opshino jek kjoko, lan ba tjok wlo, ga u bäng bängzara tuk, ba kokso lëkong. ⁷ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong ga llëbo owa shäryëmi

eni llême. ⁸ Tja wapga walêga tjeng do pjök, domerga miydoydê llêm obi. Epga twotê borni kong dey. Llêye shäryëmi woýdê ba tjok li miydağa ber pjäydê. Gueniyo rokêr borni kong sira ga domerga lêmi li maga tjarê kjishko ga kong llêye owa shäryëmi llême» le.

⁹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «iPja opkjos êre dwayo! Pja na so llême. Tjawa ichêp woýdê kuzong ga pja kong llêbo owa shäryërwa, llêbo owa shäryërwa ba kong lok li kjinmo» le lok ba kong eni, ga jek ri ri ba kjang go, u bäng li dloya wlo.

¹⁰ Gueniyo ga Lot wlikara domerga löng ba u roshko lirê, shira jek u roy, ga u bäng bängzara tuke. ¹¹ Eshko ga domerga löng kjoko li iara lok uunkong beno löng kjok igô llême. Eni ga u bäng wlêya lok ga drete.

¹²⁻¹³ Eshko ga domerga do pjök li tjlê Lot kong ga «Sodoma sopga êre llêbo shäryê löng owa anmoyô, ga roy öötong Jehovah sôk kjok dogo li kong. E kjishko ga tjawa ichara kjok êre pjik. Pja opshis na dwayo, pja nom pjolae. Pja pjeyo oblê na tjok ga jek sôs bop tjok uunkong, bop wapga, bop kwosga, bop pjeyo oblê tjeng kjok êreshko bako, kjok êre pjirwa kjishko» le.

¹⁴ Eni ga Lot opshino jek ba kwosga ini rokê, tjlê ba kong ga «Kjok êre pjia Jehovahê. E kjishko ga pjây wlêp llême. Pjây tökzong pjolae» le.

Gueniyo tjlökwo kjarara lok llême. Wotjlik lok ga «Shäng tjötoro» le.

¹⁵ Wêshko kjok shröngto ga Sbô parkagaga kjok dogo so li tjlê Lot kong ga «Pja kojôs maling, bop boy, bop wapga walêga do pjök, e jek sôs bop tjok. Llêm ga kjok êre shdunwashko ga pjây wolon jek kjok êre sopga tjok» le.

¹⁶ Gueniyo ga Lot wor kuzong ga shara lok ba orkwo go, songe le Jehovahê kjishko. Shäryara eni ba boy, ba wapga tjok bakoe. Eshko ga shira lok kjok eshko dwayo, wolon llêm wlo. ¹⁷ Shira lok pjir ga kjarara tjlê ba kong ga «Pjây zronzong. Iröng ini llême. Pjây slan kjok êreshko llêm bakoe. Pjây tökzong dlup lëkong, pjây wolon woýdê llêm da eni» le.

¹⁸ Kuya Lotdê ga tjlê ba kong ga «Llême. Tjlapgaga, ¹⁹ tja kjimtoromi ara. Pjây pjilú bor tjok. Tja shiromi kjishko ga tja sôk sê obi. Gueniyo ga tja tök dlup go ga äe. Kjok pjimishko ga tja doshaya irbo, ga tja wolon. ²⁰ Êreshko kjok buk chira kjarina soye. Tja jek äar eshko ga pjilúe. Tja ichozî jek eshko, tja ber sôk sê obi wlo. ¿imi ga chirawa jlô llêm do?» le.

²¹ Kuya lok ga kjarara tjlê ba kong ga «Pja kuror. Llêye rokorop bor kong li shäryêr eni. Kjok buk lëp li pjir llême. ²² Pja jëkzong

maling kjweshko. Pja äatê kjweshko llêm obishko ga llêye shäryêr ga äe» le.

Kjok buk eshko chira li, e kowaraba beno Zoar* e kjishko.

²³ Lot äar shäng eshko ga kjok shröng tjän. ²⁴ Eshko ga akkwo ko azufre lono ter iök, shrono shunyo wleni, ichara Jehovahê ter kjok dogo dwayo lon Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e kjing go wlo. ²⁵ Eni ga kjok eshko pjitong dret, noppa löng eshko kjlobi li wolono dret, llêbo tjeng sê eshko kês li pjitong beno dret bakoe. ²⁶ Lot boyda tek shäng ba irgo, ga iröng iya yalerbo ga posgono beno shäng dlungna akyo.

²⁷ Wêshko kjok shröngto ga Abraham jek öötong shäng lano Jehovahê tjok bäm go lishko, ²⁸ ga iya ga sdam kjwang jikong pjê jong träk llêm obi äar jong Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo bebi. Beno yöbor erä. ²⁹ Lot söshko sdamyö pjira Sbörê eni. Gueniyo Abraham woýshrara kuzong ga Lot shira kjok pjira lishko dwayo.

Moab tjëyo, Amón tjëyo, e weno sorê

³⁰ E irgo ga Zoar sopga bangkjarara Lotdê ara kjishko ga opshino jek shäng dlup shwo lëkong, ba wapga walêga do pjök li tjok, ga beno löng guëng jong ööng kjarara eshko li roshko. ³¹ Pjlara ga ba wa këguëyo tjlê ba lëng kong ga «Bi data kjwe tjablae. Kjok kjwang jikong ga oba orkwosmok iyado. Gueniyo jushko ga domerga shji orkwosmok ba tjok wlo drete. ³² Kjweri nelötkëy, shji pé ba tjok wlo, shji wapga shdär jek këgong wlo» le. ³³ E shkëyo ga kjillgwo bo dyo dbo ara twara ba data kong. Nelötkono ga Lot wa bäm iyo pono ba tjok. Gueniyo nelö kjishko ga to miydara llême.

³⁴ Wêshko ga Lot wa këguëyo tjlê ba lëng kong ga «Tja kuzong. Luna shkëyo ga tja pono bi data tjok. Eeri shkëyo ga nelötkëy jek obi, pja pé ba tjok shara wlo, shji wapga shdär jek këgong wlo» le. ³⁵ E shkëyo ga nelötkara lok jek obi, ga Lot wa mite pono ba tjok shara. Gueniyo to miydara llêm obi.

³⁶ Eni ga Lot wapga li beno löng kjararaso llêm, ba data li i. ³⁷ E irgo ga ba wa këguëyo wa buk kjarara domer, ga koiaara Moab. E beno Moab tjëyo data. ³⁸ Ga ba lëng wa buk kjarara domer bebi, ga koiaara Ben Amí. E beno Amón tjëyo data.

20

Abraham, Abimélec

¹ E irgo ga Abraham wlo opshino Mamré kjokyo dwayo, to jongya jong Néguév kjokyo. Eshko ga beno löng Guerar kjokyo, e buk Cades kjokyo, Sur kjokyo, e tjrêko. ² Äar löng eshkoshko ga ba boy Sara, e ba dor le uunkong kong. E kjishko ga Guerar so pjluyo

* 19:22 Hebreo tjlökwo Zoar, e chira loklo.

Abimélec no ichono Sara wlokrë, pë ba tjok wlo le. ³ Eshko ga Sbõ tjlë Abimélec kong yoshko ga «Walë sörop kjwe orkwosmok shäng pjire. E kjishko ga pja wolon» le.

⁴ Eshko ga poydë ba tjok llëm obi kjishko ga tjlë Sbõ kong ga «Tjlapga, çÿë llëbo owa shäryoydë llëm ga pja wotjlik ba zrökde? ⁵ Abraham tjlëno bor kong ga «Walë kjwe bor dor» lara. «Kjwe bor sing jlöe» lara walë lirë bakoe. Eni ga tja opshäryë shäng pjlu bop bokso lër eni bor pjlushko, llëye owa shäryotë llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër pjlu ga pja opshäryë shäng pjlu bor bokso lëp eni bop pjlushko jlöe. E kjishko ga pja ichoror ba porwë llëm, llëbo owa lër li shäryëp llëm wlo. ⁷ Walë kjwe to twëp ba lanma kong iröng obi. Domer, e bor tjlokwo laga. E kjishko ga syöshhtë bor kong bop kjishko, pja wolon llëm wlo. Gueniyo twëp ba kong iröng llëm ga lër bop kong jlökoyo ga pja wolon, bop pjeyoga uunkong wolon bakoe» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga ba dboryagaga rokara ba shwoy, ga yoïno sorë ga lara ba kong pjire. Kuya lok ga bangkjrara ara. ⁹ E irgo ga Abraham rokara Abimélecde ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «çlÿëye shäryorop borwa kongdo? Tja jëktong bëy bop tjok. Gueniyo tja ichorop llëbo owa shäryë, bor nopga ichorop llëbo owa shäryë bakoe. E shäryako llëme. ¹⁰ ç«Kjwe bor dor» lëp bor kongshko ga pja wotjlik shäng llëro?»

¹¹ «Tja wotjliño ga kjok ëre sopga Sbõ bangkjrë llëmdo loror, ga tja zröya lok bor boy kjwe kjishko. ¹² Jlökoyo ga kjwe bor dor, bor data wa, gueniyo bor mekë wa llëme. Tja orkwosmono ba tjok ga pjlu e kjishko. ¹³ «Pja opshis bop data ushko dwayo» lara Sbörë bor kongshko ga tja tjlë bor boy kong ga «Tja kjimtëp sira. Shji aär kjone pogo ga tja bop sing lëp eni» lër ba kong» le Abrahamde eni.

¹⁴ Eshko ga ba boy Sara twara Abimélecde ba kong iröng obi. Öng ushko so, sögla, domerga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, walëga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, e twara ba kong bakoe. ¹⁵ Ga tjlë ba kong ga «Kjok ëre ÿzong. Woydëp ara kjone dey ga kjros, pja ber sök eshko wlo» le. ¹⁶ Ga tjlë Sara kong ga «llëbo tworor bop sing kong kjwe tjwlö dbur sho pjublún kjwo sak dbäw dbäw (1,000). Tworor ba kong, pja llëbo owa shäryono llëm mydëba e go wlo, pja ber pjlu nopga uunkong ëre bokso wlo, pja owa laga ërë llëm wlo» le.

¹⁷⁻¹⁸ Sara kjishko ga walëga löng Abimélec ushko kjlobi li shduna Jehovärë, beno löng wagga ame. Gueniyo ga Abraham syöshtono Jehová kong. E kjishko ga Abimélec poptara

Sbörë. Ba boy, ba parkaga walëga poptara bako, wagga tjok obi wlo.

21

Isaac bukshko dbaryo

¹ E irgo ga llëbo shäryara Jehovärë pjlu Sara kong, lara sorë li eni. ² Abraham tjlablashko ga Sara beno shäng kjaraso llëme. Lara Sbörë dbaryo lishko ga wa buk kjlara domer, ³⁻⁵ ga koïara ba datarë Isaac. Eshko ga Abraham lu pjloglo sak dbäw (100). Öötong dbar kjwongshko (8) ga chida doyo jyä tara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

⁶ Eshko ga Sara wotjlik ga «Tja iara Sbörë jar. Ga tja wa tjok miydaraba ga oba jar wopjlu bor tjok bebi. ⁷ çTja wa tjeng Abraham tjok kjlara laga ëro? jTjlabla ëmdë ga ÿzong! Ba tjok ga tja wa buk kjlara domer» le. ⁸ E irgo ga Isaac kunoe. Nä döra dbaryoshko ga dli shäryara ba datarë kësbang, ba poshrëkklo.

Agar, Ismael, e ichara Abrahamde to ba ushko dwayo

⁹ Ismael, e Egipto so Agar li wa Abraham tjok. Pjlara ga shäng tjör Isaac tjok.* ÿya Sararë ga ¹⁰ tjlë ba lanma kong ga «Bi parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo li ichos jek na dwayo, ba wa kjwe tjok. Pja wolonoshko ga bop llëbo tjeng kës ber Isaac kong eröe. Llëye ber bi parkaga wa kjwe kong llëme» le.

¹¹ Kuya ga bango ba kong ara, e ba wa bebi kjishko. ¹² Gueniyo ga Sbõ tjlë ba kong ga «Pja woydë kjwozir li kjishko llëm, bop parkaga kjishko llëm bakoe. Llëye roke Sararë bop kong li shäryos eni. Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe. ¹³ Bop parkaga wa li, e bop wa kjishko ga e iër ber tjëyo oblë, kësbang bakoe» le.

¹⁴ Wëshko kjok shröngto ga dli, di, e iara Abrahamde ba bapkw roshko, twara Agar kong, ga iara pjang ba kokso. Eshko ga «Pja nome» le ba kong, ga ichara to ey dwayo, ba wa li tjok.

Kuya ga to jek kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Berseba. Eshko ga jëktong llaw pogo, to jongya shäng kjone miyde llëme. ¹⁵ Ba diwa sörali pjitongshko ga ba wa li iara beno sök tjoksa, kjor chirawa jong eshko li dorko. ¹⁶ Ga wotjlik ga «Bor wa kjwe wolon ÿn woydë llëme» le. E kjishko ga opkwono, sirkeno sök pjola, ga beno sök tjoksa, ga slar träk llëme.

¹⁷ Eshko ga ba wa slar jong bebi. Kuya Sbörë ga Agar rokara Sbõ parkaga kjok dogo sorë tjlë ter kjok dogo dwayo ga «Agar, çpja oto? Llëye bangkjrëp llëme. Bop wa kjloshtono li kura Sbörë. ¹⁸ To kjrëba jeke.

* 21:9 Hebreo tjlokwo ëre, e shäng tjör Isaac tjokloklo. E shäng Isaac joywë loklo bakoe.

Rayëp ber tjoksa ame. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber tjëyo kësbange» le. ¹⁹ Di bäng shäryak jong kjwara eshko. E pina Sbörë ba kong. Eni ga jek öötong shäng eshko, ga ba di bapkwö li dlina, ga twara ba wa kong, ie wlo.

²⁰⁻²¹ Ismael kunoshko ga beno shäng kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Parán. Eshkoshko ga kjimtara Sbörë. Öötong këguë ga swlë dbuk owa llëme. Ga orkwosmona ba mekerë walë Egipto so tjok.

Abraham, Abimélec, e tjëno ëng kong jlökoyo

²² Eshkoshko ga Guerar so pjluvo Abimélec öör lan Abraham tjok. Ba ëngkjwaga kägäyo ko Ficol, e söra öör ba yorkë. Öötong löng eshko ga Abimélec tjël Abraham kong ga «In ga llë pogo shäryëp ga pja kjimte Sbörë ara. ²³ Woydër ga eeri dbaryo ga los bor kong jlökoyo Sbö bokso ga llëye owa shäryëp bor kong llëm, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong llëm bakoe. Pja na so llëm, gueniyo pja sök jüshkoshko ga tja wotjlino bëy bop kong. E kjishko ga woydër ga shäryëp bor kong eni bako, bor pjeyoga kong eni bakoe. ¿Kuropde?»

²⁴ «Jölö. Lër bop kong jlökoyo ga shäryër bop kong eni» le ba kong. ²⁵ Gueniyo ga tjël ba kong obi ga «Di bäng shäryak jong kjwara botoya. Gueniyo kjrara bop parkagagarë kjishko ga diyo shirwa ga äe» le.

²⁶ Kuya ga tjël ba kong ga «E miydër eeri jä liro. Shäryaga ërë miydër llëme. Llëye lopdë bor kong llëme. ¿Eni ga miydër sorë?» le ba kong. ²⁷ Eni ga öng ushko so, sögla, e twara kjlëbö Abimélec kong. E dbaryo ga tjëno ëng kong jlökoyo beno eni. ²⁸ E irgo ga öng wlëp ushko so popga kjara tjeng dboshko doglo kjäk (7).

²⁹ İya Abimélecdë ga tjël ba kong ga «¿Öng kjorop tjeng kjwe llëno wlo?»

³⁰ «Woydër ga öng ëre kjrëp, ber bop kong wlo. Miydër e go ga di bäng shäryak jong ëre botoya» le ba kong. ³¹ Tjëlëno ëng kong jlökoyo kjishko ga kjok eshko kowara beno Berseba.†

³² Tjëlëno eni pjirshko ga Abimélec sano to jek iröng obi filisteo kjokyo, Ficol tjok. ³³ Abrahamda syöshtono Jehová kong eshko Berseba kjokyo. Jehová, e ko Sbö Sök İyado bakoe. Eshko ga Abraham kjor dgono kjlara ko *tamarisco*, syöshtono eshko kjishko. ³⁴ Ga beno sök filisteo kjokyo lu kop ara.

22

Abraham tjëlina Sbörë, kole jlökoyore miyde wlo

¹ Öötong lu kop ara ga Abraham tjëlİya woydë Sbörë, kole jlökoyore miyde wlo. Eni ga rokara, tjëlë ba kong ga «¿Abraham!»

«¿İlë?, Tjlapga» le ba kong.

² Tjëlë ga «İsaac, e bop wa kjlaraso. E woydër ara. Sös Moria kjokyo. Pja äär eshko ga zröp, ga sho sup, pjë dret bor poshrëkklo, dlup jong kjone pin bop kong li goshko» le.

³ Wëshko kjok shröngto ga kojono, öng so kwomgla kjoyo dre töshko poshäryara, wlarglo iara ba kjing go. E irgo ga löng zara, ber Sbö poshrëkklo li sho suya wlo. Pjir ga söra to ba wa tjok, ba parkagaga do pjök tjok bakoe. Eni ga jek kjok kjone İara Sbörë ba kong lishko. ⁴ Jëktong lok dbargwo mya ga İya pjola dwayo ga kjok İara li ber buk wëllë. ⁵ Eshko ga tjëlë ba parkagaga kong ga «Pjây ber löng na borwa koshë, bor öng tjok. Tja jek këgong kjwozir ëre tjok. Sbö poshrërorwa pjir ga tjawa tjwe iröng obi» le.

⁶ Eshko ga ba löng li iara ba wa dbopdo. Söglo, iök, e shara, söra jek ba tjok bakoe. Jek löng irbo bäng goshko ga ⁷ İsaac tjëlë ba kong ga «¿Data!»

«¿İlë?» le ba kong.

Tjëlë ga «¿Shji löng tjok, iök tjok, gueniyo öng ushko so llgwoklë wleniyo suy wlo li sök kjone?»

⁸ «Twe Sbörë bi kong dani» le ba kong.

Eshko ga jëktong lok jek këgong. ⁹ Öötong lok kjokyo kjone İara Sbörë lishko ga Abraham akkwo töno dluw ëng kjing go kjökshko, ga löng iara ba kjing go. Pjir ga ba wa orkwo pjirra, dre pjirra, ga poyona buk löng li kjing go. ¹⁰ Eshko ga söglo kjrara ba wa zröya wlo leshko ga ¹¹ Jehová parkaga kjok dogo so li* tjëlë ter kjok dogo dwayo ga «¿Abraham! İbrahim!»

«¿İlë?, Tjlapga» le.

¹² Tjëlë ga «Bop wa kjwe wëyë. Llëye owa shäryëp ba kong llëme. Miydër ga Sbö bangkjërëp jlökoyo, bop wa kjlaraso kjwe kiyokorop bor kong llëm kjishko» le ba kong.

¹³ İya iröng ga öng wlëp ushko so wlënggla llgwina sök kjlara ba sjö go, kjor kowo tjërëko. Eni ga shara, zröra, sho sura, pjono dret Jehová poshrëkklo, ba wa li äska.

¹⁴ E irgo ga kjok eshko kowara beno «İlëbo uunkong, e twaga Jehovärë.» E kjishko ga eerishko ga oba tjëlë ga «Jehová dlupyo go ga shji llëye llëm ga twe Jehovärë bi kong» lëba eni.

¹⁵ Eshko ga Jehová parkaga li tjëlëno ba kong ter kjok dogo dwayo jek obi. ¹⁶ Tjëlë ga «Jehová tjëlë ga «Bop wa kjlaraso kiyokorop bor kong llëm kjishko ga lër bor kong om go jlökoyo ga ¹⁷ pja kjimtër ara. Bop tjëyo

† 21:31 Hebreo tjlökwo Berseba, e tjëlëno jlökoyoshko di bäng loklo. E kjäk (7) di bäng loklo bakoe. * 22:11 Jehová parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde.

tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe. Epga ber löng kjok kjone pogo ga ba moskwoga zäya song iyado. ¹⁸ Tja kolorop kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër bop tjëyo li kjishko" le Jehovärë bop kong" le Jehovä parkagarë ba kong eni.

¹⁹ Kura pjir ga to tek iröng obi ba wa tjok, ba parkagaga beno löng lishko. E irgo ga opshino to iröng Berseba kjokyo ba tjok. Ga beno sök eshko.

Najor wapga

²⁰⁻²³ Öötong dbar kop ara ga roy shrono Abraham kong ga ba kjlara Najor wapga tjeng ara. Wapga tjeng domerga doglo kj-wong (8) ba boy Milca tjok. Ba wa domer bäm İyo ko Uz, e irgo Buz, e irgo Quemuel. (Quemuel, e Aram data.) E irgo ga wapga tjeng domerga ko Quésed, Jazó, Pildás, Yid-laf, Betuel. (Betuel, e Rebeca data.)

²⁴ Najor boy oblë ba parkaga wleniyo tjok kjlara ko Reumá. Wapga tjeng domerga obi ba tjok ko Tébaj, Gaján, Tajás, Macá.

23

Sara wolonoe

¹⁻² Kjok buk kjrina ko Quiriat Arbá. Eeri ga e ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga Sara lu İno öötong sak dbäw kjingsho sak pjök kjingsho kjákshko (127) ga wolonoe. E kjishko ga Abraham slatong, ba boy li soy-opora.

³ Pjir ga opshino eshko dwayo, ga öör jek shäng İan Het tjëyoga tjok. Epga kjok eshko sopga. ⁴ Eshko ga tjilë ba kong lok ga «Tja na so llëme. Gueniyo rokër homi kong sira ga tja kong kjok soynezi kjrina, bor boy jner ber buk eshko wlo» le.

⁵ Kuya lok ga tjilë ba kong ga ⁶ «Tjlapga, tjawa kuzong. Pja borwa kong ga tjwłö ara, pjlu wa dik. Bop boy jnes borwa sak pjlu, owa llëm wleniyoshko. Kjakrokëp è pogo kong wleni ga "jölö" le bop kong» le.

⁷ Kuya ga kojono shäng, ga kã kujono Het tjëyoga kong. ⁸⁻⁹ Ga tjilë ba kong lok ga «İëmi jlökoyo ga bor boy jner ber buk sak jushko ga pjlu wleni ga tja kjimtëmi eni. Zojar wa Efrón kjok worbo go ga guëng jong ööng kjwara, Macpela kjokyo buklishko. Woydër ga kjakrokëmi ba kong ga soyneya bor kong. Tjwłö ie kjöm ga tjwłën ba kong eni. Eni ga kjok tjwłënor li ber buk bor kong kjok ère kjing go» le.

¹⁰ Efrón sök ba pjeyoga tjrëko kuzong ga Abraham dboryara, kuya nopga löng eshko kës lirë pjlu wlo. ¹¹ Tjilë ba kong ga «İllëme, Tjlapga! Guëng jong ööng lëp li twër ber bop kong bop sëngglo, kjok buk eshko li tjok bakoe. Bor pjeyoga kjok ère so ber löng

ba miydaga. Eni ga tworor bop kong bop sëngglo kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹² Kuya ga kã kujono jek obi kjok eshko sopga löng li kong, ¹³ ga Efrón dboryara ba bokshto, tjilë ga «Tja kuzong. Rokër bop kong sira ga dbur kjros, kjok li äska. E irgo ga bor boy jner ber buk eshko» le.

¹⁴ Kuya Efröndë ga tjilë ba kong ga ¹⁵ «Tja kuzong, Tjlapga. Kjok tjwłö dbur sho pjluublün kjwo sak dbäw pjloglo pkëng (400), dbur bayo eni. Gueniyo bi kong ga ère llëye drete. E kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹⁶⁻¹⁹ Kuya ga tjilë ba kong ga «jölö» le. Eni ga Het tjëyoga bokshto ga kjok li tjwłëna Abrahamdë, dburyo shte löng pjluk jonge. Efrón kjok, e Macpela kjokyo obi, e ber buk Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Eerishko ga Mamré kjokyo ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Efrón kjok li tjwłëna Abrahamdë, guëng jong ööng li tjok, kjor lok eshko tjok bakoe. E irgo ga ba boy Sara jnena beno buk eshko. ²⁰ Eni ga guëng jong ööng soyneha Het tjëyogärë Abraham kong li beno ba shinmoga jnezlong shtoyo.

24

Abraham boy włëno Isaac kong

¹ Abraham öötong tjlabla, ga kjimtarä Jehovärë llë pogo go iyado. E kjishko ga llëye shäryara kës li beno pjluë. ²⁻³ Pjlara ga ba parkaga shäng këguë wleniyo rokara. E parkë shäng ba llëbo tjeng kës li daga. Tjilë ba kong ga «Woydër ga tjlökwö los bor kong jlökoyo. Pja kã dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglo wlo. Jehová, e Sbö sök kjok dogo, kjok uunkong shäryaga li e. Los bor kong jlökoyo ba ko go ga bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ⁴ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga lönglishko. Eshko ga kong boy włëp kjlara, bor pjeyoga wapga tjrëko» le.

⁵ Kuya ga tjilë ba kong ga «İGueniyo kjoglo włënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër? İEnira bop wa li sör jongya bop kjok, pja to tek dënahsko dwayo lishkore?»

⁶ «İllëme! Bor wa, e söp eshko llëme. ⁷ Jehová, e Sbö sök kjok dogo. Tja shira bor data uy dwayo, bor pjeyoga kjokshko dwayo bakoe. Ga tjilëno bor kong jlökoyo ga kjok ère twe ber bor kong, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong bakoe. Ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte kjoglo włëk kjlara, tek söp bor wa kong wlo. ⁸ Gueniyo kjoglo li tek woydë bop tjok llëm wleni ga pja döktong tjlökwö lëp shäng li go. İGueniyo ga bor wa jek söp eshko llëme» le.

⁹ Eni ga ba parkaga orkwo iono Abraham kworbo kjing go, ga llëye rokara li lara ba kong jlökoyo. ¹⁰ E irgo ga llëbo wolësowa anmoyö wleniyo kjlara ba kägäyo li ushko

dwayo, ga iara beno tjeng öng jëkkïlo sok kësks doglo sak kjwara (10) kjing go, ga söra to jek Najor kjokyo, e Aram Najarayin kjokyo obi. ¹¹ Öötong shäng kjok li worbo go ga ba öng li iara löng woshtë, di bäng shäryak jong kjwara lishko. Eshko ga kjok säng, walëga tjwe di shik eshko li dloyo. ¹² Eshko ga syöshtono Jehová kong. Tjlë ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja wotjlik pjlu bor kägäyo li kong kuzong ga tja kjimtos sira, llëbo shäryër shäng ère ber pjlu wlo. ¹³ ¡Zong! Tja sök di bäng shäryak jong ère zlong, kjogloga jushko so tjwe di shik lishko. ¹⁴ Rokër bop kong sira ga tja kjimtos eni. “Tja kong di shis sira, iër wlo” lër kjoglo kong eni ga woydër ga kjoglo kjrrop bop parkaga Isaac kong li tjlë bor kong ga “Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe” le. Miydër e go ga pja wotjlik pjlu bor kägäyo kong» le.

¹⁵ Syöshtë sök obi wopro ga iya ga Rebeca tek shäng di bapkwö söya jong ba dbopdo. Rebeca, e Betuel wa. Betuel, e Najor wa, ba boy Milca tjok. Najor, e Abraham kjlarayo. ¹⁶ Rebeca, e wolësowa. Shäng kjlaraso, orkwosmoydë llëm obi, domer miydoydë llëm bakoe. Oplongö jer shäng di puk. Ga di bapkwö li dlina ga toe le. ¹⁷ Eshko ga parkaga li jek zron jong ba irgo, doshaya wlo, ga tjlë ba kong ga «Tja sës di sira, iër wlo» le.

¹⁸ Kuya ga di bapkwö li lona töshko, ga tjlë ba kong ga «Iozong, Tjlapga» le. Ga sëna, ga iarae. ¹⁹ Iara pjir ga tjlë ba kong obi ga «Bop öng kjwe ëmdë ga kong di shir, twër, ie lok wlo bakoe. Ie äär bayo kjöm ga eni» le. ²⁰ Jekdo eshko ga ba di li tyara öng di ioklo buk eshko li roshko, ga kjre öör pjilöböso, ina ga äär kjwör ba öng uunkong kong guing.

²¹ E wopro ga Abraham parkaga wojeno sök ba ik, kjing erä. Wotjlik sök jlökoyo ga «¿Tja pak shäryë to shäng li kjimtara Jehovärë beno pjlu lëpde?» le.

²² Ga ba öng di iono pjir ga ne ioklo kjwo shöylör tjwlö ara shira domer lirë kjwara, ga twara kjoglo li kong, kong orkwö ioklo kjwo shöylör kësks tjwlö ara twara ba kong kjwo pjök bako, ²³ ga tjlë ba kong ga «¿Pja data ë? ¿Bop data ushko, shto tjokde? ¿Tjawa pë eshko ga buere?»

²⁴ «Tja data Betuel. E data Najor, meké Milca. ²⁵ Borwa ushko ga shto tjok. Pjäy pë eshko ga pjluë. Bop öng kjwe ië wlo ga tjawa kjlo sho tjok bakoe» le ba kong eni.

²⁶ Eshko ga parkaga li wloktong sök kjöpgwo go, ga Jehová poshrëra. ²⁷ Tjlë ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja tjwlö këschange. Pja wotjlik pjlu ba kong, ga kjimtëp ara. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong ba pjeyoga löng lishko» le.

²⁸ Eshko ga Rebeca jek zron jong ba meké ushko, ga llëye shäryono dö li rotara

uunkong kong eshko. ²⁹⁻³⁰ Ba sing shäng kjlara ko Labán. Ba dor li ne ioklo, orkwö ioklo lok li ina, ga domer li tjlëno sorë li roy kura. Jekdo eshko ga jek öötong shäng di bäng shäryak jong lishko, Abraham parkaga li wloktong wlo. Öötong shäng eshko ga iya ga domer li shäng di bäng li zlong, ba öng tjok ga ³¹ tjlë ba kong ga «Pjäy tegö. Pjäy kjimtara Jehovärë. Pjäy ber löng kjoko llëme. U wlënor bomi kong tjän. Bop öng kjwe shto wlënor bakoe» le.

³² Kuya ga jek ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga Labán tjlë ba parkagaga kong ga «Llëbo lok öng kjing go kjwe dözia. Sëzi bakoe. Domerga kjwe kong di tek sözi, dre shkwë e go wlo» le. Lara sorë ga shäryara eni. ³³ Domerga li kong di twara tjeng pjirshko ga Abraham parkaga tjlë ga «Tja ië llëm, llëye lër woydë li loror pjir guing» le.

Kuya Labándë ga tjlë ba kong ga «Llëye lër woydë li lozong» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja Abraham parkaga. ³⁵ Bor kägäyo, e kjimte Jehovärë ara. Iara beno sök llëbo ara. Kong öng ushko so, sögla, dbur sho shöylör, dbur sho pjublún, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, öng jëkkïlo sok kësks, öng so kwomgla kjoyo dre töshko, e twara ba kong ara. ³⁶ Ga ba boy Sara tjlablashko ga kong wa twara kjlara domer ba tjok. Ga ba llëbo tjeng kës li twara beno ba wa li kong pjir tjän. ³⁷ Kjpäbäshko ga bor kägäyo tjlë bor kong ga “Woydër ga jlökwo los bor kong jlökoyo. Bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaan so tjok llëme. ³⁸ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlëp kjlara, bor pjeyoga wapa tjreko” le.

³⁹ »Kur ga tja tjlë ba kong ga «¿Gueniyo kjoglo wlënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër?»

⁴⁰ »Tja jëktong shäng Jehová bokshto iyado. Ga ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte äär eshko ga pjlu wlo, pja kjimte kjoglo bor pjeyo wleniyo wlëk kjlara wlo. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li iche woydë bor pjeyogärë llëm wleni ga pja döktong tjlökwö lëp shäng li go” le bor kong.

⁴² »Eni ga eerishko ga tja shrono sök di bäng shäryak jong kjok ëreshkoshko ga tja syöshtono Jehová kong. Tja tjlë ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja kjimtos, llëbo shäryër shäng ère ber pjlu wlo. ⁴³⁻⁴⁴ Tja sök di bäng ère zlong wopro ga «Tja kong di shis sira, iër wlo” lër kjogloga tjwe löng di kjre li kong. Eshko ga woydër ga kjoglo kjrrop bor kägäyo wa kong li tjlë bor kong ga «Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe” le bor kong” loror Jehová kong eni.

⁴⁵ »Tja syöshhtë sök obi wopro ga In ga Rebeca tek shäng ba di bapkwö söya jong ba dbopdo. Di kjrara pjir ga tja tjlä ba kong ga «Tja sës di sira, iër wlo» lër.

⁴⁶ »Kuya ga ba di bapkwö lona töshko, ga tjlä bor kong ga «Iozong, Tjlapga. Bop öng kjwe ëmdë ga kong di twër bakoe» le. Ga tja di iono, ga di twara bor öng kong bakoe.

⁴⁷ »E irgo ga tja tjlä ba kong ga «¿Pja data ë?»

»«Tja data Betuel. E data Najor, mekë Milca» le bor kong.

»Eshko ga ne ioklo ioror pjang ba ne go, ga orkwö ioklo ioror lok ba orkwö go. ⁴⁸ Eshko ga tja wloktong sök kjöpgwo go, Jehová poshrëror. Tja tjlä ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja wopjlü bop tjok. Tja sörop tek bek irbo bäng äar jong bor kägäyo pjeyoga löng lishko» lër.

⁴⁹ »Era eni ga pjäy wotjlik pjlu bor kägäyo kong, ga kjimtëmi woydë wleni ga lozi bor kong eni. Llëm ga lozi bor kong eni bakoe. E go ga llëye shäryër li miydër pjlu» le.

⁵⁰ Kuya lok ga Labán, Betuel, e tjlä lok ba kong ga «lëbo ëre laga Jehovärë. «Llëme» lërwa ga äe. ⁵¹ Ìzong. Kjoglo shäng kjwe. Sözong. Pjäy nomo. Orkwosmok bop kägäyo wa li tjok ga pjlu, lara Jehovärë sorë li eni» le.

⁵² Kuya Abraham parkagarë ga kjök tonö, kjujono bokdo kjlay klung go, Jehová boksho. ⁵³ E irgo ga llëbo shira oblë oblë, dbur sho shöyör, dbur sho pjluublün, shwong bakoe. Ga twara Rebeca kong. Ga ba sing, ba mekë, e sëna llëbo tjwöl ara bakoe. ⁵⁴ E irgo ga iono ba parkagaga tjok, ga pono löng eshko. Wëshko ga kojono, ga parkaga li tjlä ga «¿Tja to iröng bor kägäyo shwoy ga buere?»

⁵⁵ Kuya Rebeca pjeyogarë ga tjlä lok ba kong ga «Woydërwa ga kjoglo kjwe ber sök borwa tjok sondë pjök dik obi. E irgo ga jek bop tjok ga pjlu» le ba sing, ba mekë eni.

⁵⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja shami shäng kjër ame. Tja kuzong. Tja kjimtara Jehovärë, ga llëbo shäryër shäng ëre beno pjlu. Eni ga tja to woydë iröng bor kägäyo shwoy» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Kjoglo rokëy, wotjlik sorë kjakrokëy ba kong wlo» le. ⁵⁸ Eni ga rokara lok tek ba shwoy, ga tjlä lok ba kong ga «¿Pja jek woydë domer ëre tjokde?»

«Ëng. Tja jekë» le.

⁵⁹ Eni ga ichara ba pjeyogarë to domerga li tjok, ba daga ichara jek ba tjok bakoe. ⁶⁰ Ga tjläno lok beno pjlu ba kong. Tjlä ga «Rebeca, woydërwa ga bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär träk llëme. Woydërwa ga ba moskwoga, e zäya pjire» le. ⁶¹ Rebeca, ba parkaga walëga, e opyono jem löng öng

jëkklo sok këskes li kjing go. Ga to jek Abraham parkaga irgo.

⁶² E wopro ga Isaac jek öör shäng di bäng ko «Sbö, Bor Ìga» jong lishko, ga shrono sök iröng Néguev kjokyo, ba u jong lishko. ⁶³ Dbar kjwara kjok sëng ga opshino jek shäng woshtë. Ga iya ga öng jëkklo sok këskes tek tjeng.

⁶⁴ Rebeca ëmdë ga omïno bakoe. Isaac iya ga oplono ba öng kjing go dwayo, ⁶⁵ ga tjlä parkaga li kong ga «¿Domer tek shäng kjloy dwayo bek bi shwo lëkong kjwe ëro?»

«Kjwe bor kägäyo» le ba kong. Eni ga bokkwö kjinyoklo kjrara kara, ga ba bokkwö kjinyara.

⁶⁶ Eshko ga llëye shäryono dö li lara parkaga lirë Isaac kong pjire.

⁶⁷ E irgo ga Rebeca söra Isaacdë jek ba mekë Sara u beno jong li roy, ga orkwosmono ba tjok. Rebeca woydara Isaacdë ara. Eni ga ba mekë wolono ëmdë ga beno wopjlüe.

25

Abraham wapga Cetura tjok

¹ E irgo ga Abraham orkwosmono jek obi, Cetura tjok. ² Wapga tjeng domerga ba tjok ko Zimrán, Jocsán, Medán, Madián, Isbac, Súaj. ³ Jocsán, e wapga tjeng domerga ko Sabá, Dedán. Dedán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyoga kjringgwo mya, Asur tjëyo, Letús tjëyo, Leum tjëyo. ⁴ Madián, e wapga tjeng domerga ko Efé, Éfer, Janoc, Abidá, Eldá. Ère Cetura tjëyoga uunkong.

⁵⁻⁶ Pjlara ga Abraham tjlä ga «Tja wolonoshko ga bor llëbo tjeng kës li iër ber Isaac kong» le. Ba boyga oblë li wapga sëna Abrahamdë llëbo sira sira, ga ichara to Isaac shwoy dwayo, jek öötong löng kjok shto oblë, dö wen tëm shwo lëkong.

Abraham wolonoe

⁷ Abraham lu Ìno sak dbäw kjingsho sak kjäk kjingsho shkëng (175). ⁸ Tjlablashko ga wolonoe. ⁹ Eshko ga iara ba wapga Isaac, Ismaeldë beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo li roshko. E ber buk Efrón kjokyo, Mamré kjokyo, dö wen tëm shwo lëkong, Efrón, e data Zojar. Zojar, e Het tjëyo. ¹⁰ Kjok, e tjwëlëna Abrahamdë Het tjëyoga kong. Eshko ga Abraham doyo iara beno buk ba boy Sara zlong. ¹¹ E irgo ga Isaac kjimtara Sbörë ara. E beno sök di bäng ko «Sbö, Bor Ìga» jong lishko.

Ismael wapga

¹²⁻¹³ Ismael, e Abraham wa, Sara parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo Egipto so ko Agar li tjok. Ismael, e wa buk domer bäm iyo ko Nebayot. E irgo tek eni, Cedar, Adbel, Mibsán, ¹⁴ Mismá, Dumá, Masá, ¹⁵ Hadar, Temá, Jetur, Nafis, Cedema. ¹⁶ Ba wapga

domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kowara eni. Kjlara kjlara beno löng ba tjëyoga tek beno ba irgo li kägäyo, ga beno löng ba kjok baïya lishko. Kjok kjrina kjrina li kowaraba beno ba sogo li ko go. Ba tjëyo kjrina kjrina li kowaraba beno eni bakoe.

¹⁷ Ismael lu ñno öötong sak dbäw kjingsho sak mya kjingsho kjäkshko (137) ga wolonoe. ¹⁸ Ba tjëyo tek beno ba irgo li beno löng kjok buk Javilä kjokyo, Sur kjokyo, e tjrëko. Kjok, e ber buk Egipto kjokyo gomyo, irbo jek jong äar Asiria kjokyo li sor go. Wotjlino lok ëngkjwë kjishko ga beno löng Abraham wapga tjok llëm, beno löng eshko dboye.

Rebeca wapga tjeng do pjök

¹⁹ Ère Abraham wa Isaac, e to tek jong sorë, e lanyo. ²⁰ Isaac lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono Rebeca tjok. Rebeca, e Betuel wa, Labán, e ba sing. Epga, e arameoga löng Padán Aram kjokyo.

²¹ Rebeca, e kjröng kjishko ga Isaac syöshono Jehová kong ba kjishko. Kuya Jehováre ga shäryara eni, ga Rebeca beno shäng kjarasoa llëme. ²² Miydara ga wapga tjeng do pjök. Gueniyo epga ëngkjwë tjeng ba bö roy. E kjishko ga tjëlë Jehová kong ga «Ère owa. ¿Tja oto eniro?» le.

²³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja bö roshko chida tjeng do pjök. Ba tjëyo tek ber ba irgo li äar ber tjëyoga kjröng pjök. Eeri jek lëkong ga ëngkjwë lok ëng tjok ara.

Tjëyo kjrina dbo ara, oblë li kjinmo. Ga bäm ñyo li ichaga ber ba lëngdë» le.

²⁴ Eni ga dbaryo öötong ga Rebeca wapga tjeng kjlë. ²⁵ Buk bäm go li poglo srëzrën, poglo zok do jikong, ga koiara Esaú.* ²⁶ Buk ba irgo li, ba shjiy li kjuktu shara ba orkwo go kjishko ga koiara Jacob.† Eshko ga Isaac lu pjloglo sak tjer (60).

Esaú wa këguëyo shtoyo li soynena ba lëng kong

²⁷ Kjwozirga li kunoe. Öötong kësksë ga Esaú, e domer pjö gloroy so, wlo owa llëme. Jacob, era domer wlëp, ushko so. ²⁸ Isaac sjëng kjloshko so uë äe. Ga äya kjloshko so zröya Esaürë, söya ba kong ara kjishko ga Esaú woyde ba datarë ara, Jacob kjinmo. Gueniyo Rebecara wotjlík eni llëme. Jacob woydayde.

²⁹ Pjlara ga Jacob shäng dli lik wopro ga Esaú tjwe shäng pjö gloroy dwayo pjli ara. ³⁰ Ga tjëlë ga «Tja pjli ara anmoyö. Bop dli dyor srëzrën kjwe twos bor kong sira» le. (E kjishko ga kowëba Edom.)‡

³¹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja bi data wa domer bäm ñyo. Llëye twe bop kong e kjishko li, e iëp ber bor kong, dli ère äska, llëm ga twër bop kong llëme» le.

³² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja wolonto pjliirë. Llëye twe bi datarë bor kong li tjwölö bor kong eni tjok ga llëno llëme» le.

³³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Los bor kong jlökoyo eni tjok» le.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Jölö» le. Ga beno eni. ³⁴ Era ga pjlung shosho suk pjir twara Esaú kong, shtagwo lik jong dyor li tjok. Uara, iara pjir ga kojono, ga toe. Ga llëye twe ba datarë ba kong li woyotjlina ame.

26

Isaac to jek Guerar kjokyo

¹ Abraham sök së obishko ga pjli shrono arae. Ga Isaac dbaryoshko ga pjli shrono jek kjok eshko, e kjoyo obi. E kjishko ga Isaac to jek Guerar kjokyo, filisteo pjluoyo Abimélec sökshko. ² Eshko ga Jehová weno shäng ba kong, ga tjëlë ga «Pja jek Egipto kjokyo llëme. Pja ber sök kjone lër bop kong lishko ga pja ber sök ey. ³ Pja ber sök kjok ëreshko dbar kjwöbö. Kjok ère twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong kuzong ga tja ber shäng bop tjok, pja kjimtër bakoe. Tjlokwo loror bop data Abraham kong jlökoyo li shäryër ber eni. ⁴⁻⁵ Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni. Ga kjok ère twër ber ba kong uunkong. Ba kjishko ga tjëyo kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër. Tja beno wopjlü Abraham tjok. Tja bangkjrara. Tja tjlokwo kjrara. Bor kjok llgwekklo kolara. E kjishko ga tjlokwo loror ba kong jlökoyo li shäryër pjir eni» le.

⁶ Eni ga Isaac beno sök Guerar kjokyo ⁷ ba boy Rebeca tjok. Rebeca wolëswa kjishko ga Isaac wotjlík ga «Tja zrökoba ba kjishko» le. Kjakroke lok ba kong Rebeca kjishkoshko ga tjëlë ba kong ga «Kjwe bor dor» le. ⁸ Ga beno sök kjok eshko dbar kop ara.

Pjlara ga ñya Abimélecdë ba u bäng bäng dwayo ga Isaac bë shäng Rebeca shrék. ⁹ Eni ga Isaac rokara ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga «¿Miydoror pjliu ga kjwe bop boy! ¿Kjwe bop dor lorop ega?»

«Tja zrökoba ba kjishko loror. Loror eni e kjishko» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Kjwe shäryër borwa kong ega? Bor nopga kjok ère so pono bop boy kjwe tjok kjwe ga tjawa iorop beno uunkong llëbo owashko» le. ¹¹ Eni ga tjëlë ba nopga kong ga «Domer ère barwaga èrë, ba boy barwaga èrë ga e zrökko» le.

¹² Lu e go ga Isaac dwla dgoni kjok eshko, ga bo kjrara tira llëm, kjimtara Jehováre

* 25:25 Hebreo tjlokwo Esaú, e poglo zok ara loklo. † 25:26 Hebreo tjlokwo Jacob, e kjuktu shaga loklo. ‡ 25:30 Hebreo tjlokwo Edom, e srëzrën loklo.

késbang kjishko. ¹³ E irgo ga beno sök dbur ara, llëbo tråk llëm bakoe. ¹⁴ Kong öng ushko so twara kjaraso llëm, sögla tira llëm, domerga parkaga kjaraso llëm bakoe. Eshko ga ba llëbo li kjishko ga filisteoga wotjlino ba kong owa. ¹⁵ Eni ga ba data Abraham sök së obishko ga di bång sharyara ba parkagagarë tjeng li, e dlina filisteogarë uunkong klung sho go.

¹⁶ Eni ga Abimélec tljê Isaac kong ga «Pja opshis jushko dwayo. Pja tjwölö ara, borwa kjinmo anmoyö» le.

¹⁷ Eni ga Isaac to jek Guerar sdamyo, ga beno sök eshko. ¹⁸ Ba data Abraham sök së obishko ga di bång sharyara ba parkagagarë eshko, gueniyo wolono irgo ga dlina filisteogarë uunkong. Eni ga di bång li sharyara Isaacdê jek obi, ga uunkong li koiara, koiara ba datarë dénashko sorë li eni. ¹⁹ Pjlara ga Isaac parkagaga löng klung kë, di bång sharye wlo. Eshko ga di bokkwo wlëna kjrina. ²⁰ Gueniyo eshko ga öng dagaga Guerar so löng kjlöhö. Ga ëngkwono Isaac öng dagaga tjok, tljê ba kong ga «Di ëre borwatoy» le. E kjishko ga di bång li, e kowara Isaacdê «Ëngkjwozlöng» di bång, ëngkwono lok eshko kjishko. ²¹ E irgo ga Isaac parkagaga di bång sharyono jek kjwara obi, e goyo ga jek ëngkwono lok obi. E kjishko ga di bång li, e kowara Isaacdê «Shji Iirkë Æng Kong» di bång.

²² Isaac to pjola eshko dwayo ga di bång sharyara kjwara obi. Ængkwono ba di bång li kjishko ame kuzong ga kowara beno «Shji Döktong» di bång. Ga tljê ga «Shji kjimtara Jehovaré, shji kong kjok twara ara, shji wapga shdär kjok ëre kjing go pjlu wlo» le.

²³ Eshko ga Isaac to jek Berseba kjokyo. ²⁴ E shkëyo ga Jehovah weno shång ba kong, ga tljê ga «Tja bop data Abraham Sbö. Llëye bangkrjêp llëme. Tja shång bop tjok. Bor parkaga Abraham kjishko ga pja kjimter, bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär tråk llëme» le.

²⁵ Eshko ga akkwo tona dluw ëng kjing go kjöshko, Jehovah poshrëkklo. Ga syöshono Jehovah kong bakoe. Ga ba u sharyak öng kwota go li iara jong eshko, ga ba parkagaga di bång sharyono kjwara. Ga beno löng eshko.

Isaac, Abimélec, e tjlökwono lono ëng kong jlöko

²⁶ Dbar kjwara ga Abimélec jek Guerar kjokyo dwayo, lan Isaac tjok wlo. Yorkaga ba kjimtaga ko Ajuzat, ga ëngkwaga kägäyo ko Ficol bakoe.

²⁷ Öötong löng eshko ga Isaac tljê ba kong ga «Tja woydoromi llëme. Tja ichoromi bomi kjokshko dwayo. ¿Eni ga pjây tek löng bor ik llëno?»

²⁸ «Inorwa ga Jehovah shång bop tjok. E kjishko ga woydërwa ga shji tljê ëng kong jlöko. ²⁹ Llëbo owa sharyororwa bop kong llëme. Tjawa jëktong pjlu bop tjok iyado. Pja brikshko ga pja ichororwa jek wopjlue. Ga eeri ga pja kjimte Jehovaré shång. E kjishko ga llëbo owa sharyororwa bop kong llëm kuzong ga los borwa kong jlöko ga tjawa kong llëbo owa sharyëp llëm bakoe» le.

³⁰ Kuya ga epga mana ië, ga sëna ara. Epga iono lok tira llëme. ³¹ Wëshko kjok shröngto ga tljêno ëng kong jlöko irgo ga jek brik löng kjwlëshko ga Isaac tljê ba kong lok ga «Pjây nome» le.

Kuya lok ga tljê ba kong ga «Shji ëng ikdo» le ba kong, epenga dö wleni.

Ga «jölö» le ba kong.

³² E dbaryo ga Isaac parkagaga tjwe löng roy söga, tljê ba kong ga «Klung kërwa löng li, e diyo wlënorwa» le ba kong. ³³ Di bång, e kowara Isaacdê beno Seba. E kjishko ga kjok ber buk eshko li ko Berseba obi.

³⁴ Esau lu pjilogo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono walë ko Judit tjok. Ba data ko Beerí. Orkwosmono Basemat tjok bakoe. Ba data ko Elón. Beerí, Elón, e Het tjëyoga. ³⁵ Gueniyo Isaac, Rebecca, e beno löng wotjlik ara walëga do pjök li kjishko.

27

Isaac tjlökwono lono beno pjlu Jacob kong

¹ Isaac öötong tjlablashko ga beno sök kjok igö ame. Pjlara ga ba wa këguëyo rokara, ga tljê ba kong ga «Esau.»

«¿Llë?, data» le ba kong.

² Tljê ga «Miydëp pjlu ga tja tjlabla tjän, tja wolon döroë. ³ E kjishko ga bop sböng kjros, bop könkowo tjok, ga pja nom wlorkë pjö gloroy, äya kjlöshko so uako wleniyo zröp kjlara. ⁴ Zröröp ga sho sharyëp bor kong yötso, woydër sorë li eni. Ga söp bor kong, uër wlo. Eshko ga tja wolontë llëm obishko ga tjlökwono lër ber pjlu bop kong» le.

⁵ Gueniyo Isaac tljê sök Esau kong li kura Rebecarë. E kjishko ga Esau to pjö gloroy wlorkë äya kjlöshko so uako wleniyo zrök ba data kong wopro ga ⁶ Rebeca tljê ba wa iröng li kong ga «Jacob, tja kuzong. Bop data kuror sök tljê bop shjiy kong ga ⁷ «Äya kjlöshko so uako wleniyo zröp kjlara, ga lip bor kong yötso, uër wlo. Eshko ga tja wolontë llëm obishko ga tjlökwono lër ber pjlu bop kong Jehovah bokshto» le. ⁸ E kjishko ga llëye lër bop kong li kus yötso. ⁹ Pja nom öng kjëryo roy, ga tja kong shwling ushko so owa llëm wleniyo tek söp do pjök. Woyde bop datarë sorë ga sharyëp ba kong eni. ¹⁰ E irgo ga söga pjarë om go, ue wlo. Eni ga wolontë llëm obishko ga tjlökwono lër ber pjlu bop kong» le.

¹¹ Kuya ga tljê ba kong ga «Bor shjiy, e poglo zok ara, tja eni llëme. ¹² Tja porwara

bor datarë wleni ga miyde ga tja le. Eni ga e ioror beno tjlwö llëm wleni le. Eshko ga tjlökwö le ber pjlú bor kong wlo li, e le ber owa shara» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¡Tja kuzong! Tjlökwö le ber owa bop kong li, e ber bor kong dey. Llëye lër bop kong li shäryozong. Shwling ushko so li tek sözong» le.

¹⁴ Kuya ga öör öng li kjrë, ga söra jek ba meké kong. E irgo ga lira, shäryara beno uak owa llëm, woydara Isaacdë sorë li eni. ¹⁵ Esaú shwong jnek tjeng, e shira, ga Jacob doyara e go. ¹⁶ E irgo ga poglo zok llëm kjishko ga ba orkwö poggara öng li kwota go, ba kjwlingdo bakoe. ¹⁷ Öng sho shäryara owa llëm li twara ba kong, pjlung shosho sura, twara ba kong bakoe.

¹⁸ Eni ga Jacob opzrëno jek ba data bukshko, ga tjlë ga ba kong ga «Miga data.»

«Kjobe. ¿Pja bor wa kjone dey?»

¹⁹ «Tja Esaú, bop wa këguëyo. Llëye lorop bor kong li shäryoror pjire. Pja kojös sira, pja sirkes sök töshko. Sjëng zröror, shäryoror ëre uozong. Ga tjlökwö lëp ber pjlú bor kong» le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Wlënop maling sorë?»

«Bop Sbö Jehová, tja kjimtara ba wlëk malinge» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja tek nogo sit, pja porwër wlo, pja bor wa Esaüre müydër wlo» le.

²² Kuya ga tek shrono shäng ba data zlong. Eshko ga poglo kura ba datarë, ga tjlë ba kong ga «Bop tjlë li Jacob i, gueniyo bop orkwö lira Esaú i» le. ²³ Eni ga ba orkwö li zok ara Esaú i kjoyo kjishko ga e ë to miydara ba datarë llëme. Gueniyo llëbo ber pjlú ba kong laydeshko ga ²⁴ tjlë ba kong jek obi ga «¿Jlökoyö ga pja bor wa Esaüre?»

«Ëng. Tja Esaú» le Jacobdë.

²⁵ Eni ga ba data tjlë ba kong ga «Dli shäryorop bor kong li tek sös bor kong uër wlo. Eshko ga tjlökwö lër ber pjlú bop kong» le. Kuya ga sëna, ga kjillgwo bo dyo dbo ara twara ba kong bakoe.

Uara, iara pjir ga ²⁶ tjlë ba wa kong ga «Pja tek bor zlong. Tja lö shizong»* le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng ba zlong ga shwong lö shira ba datarë. Eshko ga Isaac tjlëno beno pjlú ba kong. Tjlë ga «Bor wa, e poglo lö klung kjimtara Jehovárë li kjoyoe.

²⁸ Pja kjimte Sbörë, tjong borya ter kjok dogo dwayo, bop dwla llë dgorop li wen pjlú, owa llëm wlo.

²⁹ Pja parkaga ber ara,

ga tjöyoga oblë oblë kjök tok bop boksho.

Bop pjeyoga pjloilgwegä ber pjarë, ga kjök tok bop boksho bakoe.

Ëye wotjlik owa bop kong ga Sbö wotjlik owa ba kong bebi.

Ëye wotjlik pjlú bop kong ga Sbö wotjlik pjlú ba kong bebi bakoe» le.

³⁰ Lara eni pjir ga Jacob opshik jek shäng kjwlë ba data sökshko ga Esaú tek tjwe shäng pjö gloroy dwayo, ³¹ ga ëye sjëng kjloshko so zröno li shäryara uak owa llëm bakoe. E irgo ga söra ba data kong, ga tjlë ba kong ga «Data, pja kojös sira. Sjëng kjloshko so zröror ëre uozong. Ga tjlökwö los ber pjlú bor kong» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja ë?»

«Tja Esaú, bop wa këguëyo» le ba kong.

³³ Kuya ga beno sök sëya llëme. Tjlë ga pjë llëme. Tjlë ga «¿Eni ga ëye sjëng kjloshko so söno shäryak owa llëme? Uoror bäm go pja tjwayde llëm obishko yë. Ga tjlökwö lër ber pjlú bop kong loror li loror ba kong tjän. Llëye loror li beno ba kong» le.

³⁴ Kuya ga slatong jlökoyö, iir goshko. Tjlë ga «¡Data! ¡Tjlökwö los ber pjlú bor kong bakoe!» le.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bop lëng öör shäng, ga tja jyäpgwarae. Tjlökwö lër ber pjlú bop kong loror li sörae» le.

³⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Koiak Jacob† e kjishko. Tja lüyotkara kjwe tjok ga pjloglo pjök. Bor shto, tja ba shjiy këguëyo, e döra bor shjiryö. Ère, tjlökwö le datagarë ber pjlú ba wapga domerga bäm i wleniyo kong li, e söra bakoe. Data, ¿tjlökwö lëp pjlú jnenop beno bor kong oblë llëmede?»

³⁷ «Llëme. E ioror beno sök bop ichaga tjän. Ba pjeyoga uunkong ioror beno ba parkaga. Ba dwla dgara li wen träk llëme loror ba kong. ¿Era pja kjwër llong?»

³⁸ «¿Eni li tjlökwö lëp ber pjlú bor kong obi ga äre? Tjlökwö los ber pjlú bor kong bakoe» le. Ga slatong jek obi.

³⁹ Eni ga ba data tjlë ga

«Klung pjlú wleniyo, tjong borya lonshko ga pja ber sök pjolae.

⁴⁰ Bop dröng li go ga pja opwlikë.

Pja ber shäng bop lëng parkaga, gueniyo pja dbokjronoshko ga pja där» le.

Jacob Esaú töywë

⁴¹ Jekdo eshko ga Esaú beno iirkë ara ba lëng kong, tjlökwö lara ba datarë ber pjlú ba kong li kjishko. Ga wotjlik ga «Bor data dbar beno sira döe. Wolono irgo ga bor lëng zrör kjluwe» le.

⁴² Wotjlik sök sorë li miydara Rebecarëshko ga Jacob rokara, ga tjlë ba kong

* 27:26 Eshko dbaryo ga shäryëba eni. Ba pjeyo kjishko ga lö shira miga loklo wleni, tja toe loklo wleni bakoe. † 27:36 Hebreo tjlökwo Jacob, e so tjlökwo jyäpgwaga kjoyoe.

ga «Tja kuzong. Bop shjiy, pja zröya woydë. Llëbo shäyrop, e tjewlõ shiya woydë bop kong le. ⁴³ E kjishko ga tja kuzong. Pja poshäyozong. Pja tökzong jekdo Jarán kjokyo, bor sing Labán ushko. ⁴⁴ Pja ber sök dbar kop ara eshko, bop shjiy iir li jeno guing, ⁴⁵ llëye shäyrop li woyojera guing. Eshko ga roy ichër jek bop kong, pja tek iröng wlo. Woydër ga pjây ëng zrök llëme. Tja bor wapga do pjök jer dbar kjwaraso ga äe» le.

⁴⁶ E irgo ga Rebeca tjlë ba lanma kong ga «Tja sök së woydë kjër ame. Tja kwlera Esaú boyya Het tjëyoga li tjok. Jacob äar orkwosmok Het tjëyoga jüshko so tjok wleni ga rokër ga tja wolon dey» le.

28

¹ Eshko ga Jacob rokara Isaacdë ba shwoy, ga tjlëno beno pjlu ba kong. Tjlë ga «Pja orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ² Pja nom Padán Aram kjokyo, bop kjökë Betuel ushko. Pja orkwosmok bop kégue Labán wapga tjok kjlara. ³ Sbõ, llëye shärye woydë li shärye ga pjlué. Woydër ga pja kjimte. Pja kong bop tjëyo tek ber bop irgo li ie ber shdär träk llëm, ie ber löng tjëyoga oblë oblë bakoe. ⁴ Woydër ga tjlökwo lara Abraham kong jlökooyo li ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bako, eeri ga kjok shji löngshko ëre ber bomi kong wlo» le.

⁵ Jacob ichara jek Padán Aram kjokyo eni, ga to jongya Labán ushko. Labán, e Betuel wa, Rebeca sing bakoe. Betuel, e arameo. Rebeca, e Jacob, Esaú mekë.

Esaú orkwosmono jek obi

⁶ Miydara Esaürë ga ba data tjlëno beno pjlu Jacob kong, ga ichara to Padán Aram kjokyo orkwosmok eshko wlo. Eshko ga Jacob ichara orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ⁷ Ba data, ba mekë tjlökwo kolara Jacobdë, ga to jek Padán Aram kjokyo. ⁸ Miydara Esaürë ga ba boyya Canaán so woyde ba datarë llëme. ⁹ E kjishko ga öör shäng Ismael ik, e Abraham wa. Eshko ga walë shäng kjlara ko Majalat. Majalat, e Nebayat dor, Ismael wa, Abraham tjër. Ga Esaú orkwosmono ba tjok. Boyya mya li beno löng ba tjok eni.

Jacob yoïno buk Betel kjokyo

¹⁰ Jacob opshino jek Berseba kjokyo dwayo jek shäng Jarán kjokyo le. (Jarán kjokyo, e ko Padán Aram bakoe.) ¹¹ Jek irbo wenzong ga öötong kjok sënge. E kjishko ga shto wlëno pë eshko wlo le. Eni ga ak kjrara kjwara, iara ba kã ioklo, ga opbuno buk töshko eshko. ¹² E irgo ga pë ga yoïno pjlara. Ìna ga tyoklo jem jong kjlara klung kjing go dwayo äar jong kjok dogo. E goshko Sbõ

parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng e go. ¹³ Ga Jehová kojono shäng eshko, ga tjlë ba kong ga «Tja Jehová, bop kjökë Abraham Sbõ, bop data Isaac Sbõ bakoe. Kjok pja bukshko ëre twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. ¹⁴ Epga shdär lok träk llëm, shtëy ga äar llëm, klung pjlungyo wleni. Epga äar löng kjok sorshko, pjiribrie. Bomi kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go kjimtër uunkong. ¹⁵ Tja shäng bop tjok. Pja jek kjone pogo ga pja dër, ga pja sör tjwe iröng, kjok ëreshko obi. Pja rayër llëm, llëye loror bop kong jlökooyo li shäyroror bop kong pjir guing» le.

¹⁶ Jacob wollenoshko ga wotjlik ga «Jlökooyo ga Jehová shäng kjok ëreshko, gueniyo miydoror llëme» le. ¹⁷ E kjishko ga kjok bangkjrara ara. Wotjlik ga «Kjok ëreshko iak beno buk dboy Sbõ kong. Ba u jong jüshko. Kjok ëre iak beno buk ba u bäng wleni» le.

¹⁸ Wëshko kjok shröngto ga Jacob kojono. Ba ak kã ioklo li kjrara, poyona, iara beno jong kojong, ber ba yoïno li jyäglõ wlo. E kjing go kjoy tyara sira, ber jong dboy Sbõ kong wlo, ga iara beno Sbõ kong eni. ¹⁹ Dënashko ga kjok eshko li ko Luz,* gueniyo kjlopswara, iara Jacobdë beno ko Betel.†

²⁰ Eshko ga Jacob tjlökwo lono Sbõ kong jlökooyo, tjlë ga «Sbõ, woydër ga tja kjimtëp, tja jëk shäryër shäng ëre wopro ga pja ber shäng bor tjok, tja kong dli twëp, tja kong shwong twëp pjung wlo, ²¹ tja söp tjwe iröng obi bor data ushko pjlué. Tja kjimtëp eni wleni ga Jehová, pja bor Sbõ jlökooyo. ²² Ak kojonor jong ëre ber jong bop u. Ga llëye twëp bor kong dö li shtër äar ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le.

29

Jacob äar shäng Labán ushko

¹ Jacob to jek shäng jëk i, öötong shäng kjok dlo wen tëm shwo lékong. ² Eshko ga Ìya këm jüni ga kjok tjrëko di bäng shäryak jong kjwara. Öng ushko so löng woshtë ba zlong kjringgwo mya, di ië eshko ä kjishko. Ak buk kjwara kësbang ba kjing go, di bäng li kjingoklo. ³ Öng li ëng töng uunkong di bäng shäryak jong lishko ga ak kje öng dagagarë guing, di shiyya ba kong wlo. Sëya lok pjir ga di bäng kjingue jek iröng obi.

⁴ Eni ga Jacob tjlë öng dagaga löng li kong ga «¿Pjây kjone so?»

«Tjawa Jarán so» le ba kong.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Labán miydëmirë? E Najor tjër.»

«Ëng, miydërwa» le lok ba kong.

* 28:19 Hebreo tjlökwo Luz, e argashko loklo. † 28:19 Hebreo tjlökwo Betel, e Sbõ u loklo.

6 Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Sök yonde?»

«Ëng, sök yone. Ìzong. Ba wa Raquel kjwe tek shäng ba öng ushko so tjok» le lok ba kong.

7 Kuya ga tjlê ba kong ga «Kjok dba obi, dlo pjang obi. Öng bängzazlong dloyo äätê llêm obi. ¿Kong di twêmi, sömi kjlo sho uê obi wlo llêm ega?»

8 «Shäryërwa eni ga ä, öng dagaga tōno uunkong, ak buk di bäng kjing go kjwe kjara pjir guing. Eshko ga öng kjwe sēnwa di ga pjlu» le ba kong.

9 Löng lan ëng tjok wopro ga Raquel tjwe shäng ba data öng tjok, e ba öng daga kjishko.

10 İya Jacobdê ga tjwe shäng ba data Labán öng tjok ga jekdo shäng di bäng zlong, ga ak li kjara, ga ba öng sēna di. 11 E irgo ga Raquel lô shira,* ga slatong tira llême. 12 Ga tjlê ba kong ga «Labán, e bor kégue. Ba dor Rebeca, e bor mekê» le. E irgo ga Raquel opshino jek zron jong ba roy lê ba data kong ushko.

13 Jacob roy kuya Labándê ga opshino jek maling ba wlokjirê. Öötong shäng ba shwoy ga popjlura, lô shira, ga söra jek ba ushko. Ga llēye shäryono ba tjok dô li lara Jacobdê ba kong pjire. 14 Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja bor pjeyo jlê» le.

Jacob parkono Labán kong, orkwosmok Raquel, Lea tjok wlo

Jacob beno sök Labán tjok mok kjlarashko ga 15 Labán tjlê ba kong ga «Pja bor pjeyo. Gueniyo pja parkê kjër ga pja potjwlên llêm ga äe. Woydêp ga pja potjwlên kjōme ga los bor kong, miydêr wlo» le.

16 Labán wapga kjogloga tjeng do pjök, ba wa walê këguëyo ko Lea, ba lëng ko Raquel. 17 Lea bokkwo wolêsowa† döe. Gueniyo Raquelda wolêsowa anmoyô do jikong. 18 Raquel woydara Jacobdê arae. E kjishko ga tjlê Labán kong ga «Tja parkê bop kong lu pjloglo kjäk (7), äska bop wa mite Raquel twêp bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

19 Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjlu wlo ga twêr bop kong dey, domer oblê kongda llême. Pja bor sök bor shwoy dey» le ba kong.

20 Eni ga Jacob parkono ba kong lu pjloglo kjäk (7), orkwosmok Raquel tjok wlo. Gueniyo Raquel woyde ara anmoyô kuzong ga kuya ga dbar ba kong chira anmoyô. 21 E irgo ga Jacob tjlê Labán kong ga «Tja parkono bop kong wlo li, e luyo öötonge. Bor boy twos bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

22 Eni ga Labán, ba pjeyoga eshko so mana uunkong, dli llê shäryara, äa bakoe. 23 Ga öötong kjok shkê go ga ba wa Lea söra, twara Jacob kong, ga Jacob pono ba tjok. 24 Eshko ga Lea parkaga shäng kjlara ko Zilpá, ga twara ba datarê ba kong, ber ba kjimtaga wlo.

25 Wêshko kjok shröngto ga miydara Jacobdê ga pono Lea tjok. Ga läywara Labán kong, tjlê ba kong ga «¿Llêye shäryorop bor kongdo? Tja parkono bop kong, tja orkwosmok Raquel tjok wlo. ¿Tja jyäpworop ega?»

26 «Tjawa jushko so sgara löng wapga këguê orkwosmok bäm go, e irgo ga ba lëng. 27 E kjishko ga pja orkwosmono Lea tjok. Woydêr ga dbar shrëy sondê kjwara. Pjir ga pja orkwosmok Raquel tjok bakoe. Gueniyo pja parkê bor kong äar jong lu pjloglo kjäk (7) obi ba äska» le.

28 Kuya ga tjlê ba kong ga «Jölö» le. Ga orkwosmono sondëyo bäm li pjitongshko ga Raquel twara Labándê ba kong, ber ba boy wlo bakoe. 29 Raquel kong parkaga twara ba datarê kjlara ko Bilhá, ber ba kjimtaga wlo. 30 Eshko ga Jacob pono Raquel tjok bakoe. Ga woydara ara, Lea kjinmo. E irgo ga beno shäng parkê Labán kong lu pjloglo kjäk (7) obi.

Jacob wapga

31 İya Jehovárê ga Lea, e woyde Jacobdê llêm kuzong ga kong wapga twara. Gueniyo Raquelda beno shäng wapga drete. 32 Lea beno shäng kjlaraso llême. E irgo ga wa buk kjlara domer ga tjlê ga «İna Jehovárê ga tja sök woydê ara. Era êre go ga tja woyde bor lanmarê arae. E kjishko ga koiêr Rubén»† le.

33 Lea dbar kjwöböso ga shäng kjlaraso llêm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlê ga «Kura Jehovárê ga tja woydêba llême. E kjishko ga tja kong wa twara domer kjlara obi. E kjishko ga koiêr Simeón»§ le.

34 E irgo ga jek beno shäng kjlaraso llêm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlê ga «Era tja woyde bor lanmarê ara anmoyô, ba tjok ga tja wapga tjeng domerga doglo mya kjishko. E kjishko ga koiêr Levi»* le.

35 Lea jek beno shäng kjlaraso llêm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlê ga «Êre go ga Jehová poshrêr. E kjishko ga koiêr Judá»† le. E irgo ga beno wa ame.

30

1 İya Raqueldê ga wapga Jacob tjok llêm kuzong ga Lea ymoyotkara ara. Ga tjlê ba

* 29:11 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 29:17 Hebreo tjlökwo êre llê loklo miydêy pjlu anmoyô llême. E ärêso loklo, llêm ga wolêsowa loklo. Kjone dey miydêy yôtsō llême. ‡ 29:32 Hebreo tjlökwo Rubén, e wa êre domer loklo. Gueniyo e so İna ga tja sök woydê ara kjoyo bakoe. § 29:33 Hebreo tjlökwo Simeón, e tja kuya loklo. * 29:34 Hebreo tjlökwo Leví, e so tja woyde kjoyoe. † 29:35 Hebreo tjlökwo Judá, e poshrêk loklo.

lanma kong ga «Tja wapga woydë. Shäryëp sorë ga tja ber wapga tjok. Llëm ga tja wolon» le.

² Gueniyo kuya ga iircono ara ba kong, ga tjlë ga «¿Eni li pja wotjlik ga tja Sbölëpde? Pja wa llëm kjwe laga erë» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor parkaga Bilhá shäng ère. Pja pos ba tjok. Eni ga wapga tjokshko ga epga ber löng bor wapga wleni. Eni ga tja wapga tjok lër wlo» le.

⁴ Eni ga Bilhá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, ⁵ ga beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer ga ⁶ Raquel tjlë ga «Tja syö kura Sbörë. Tja llgwersa, ga beno pjlu bor kong, ga tja kong wa twara kjlara domer. E kjishko ga koiër Dan»* le.

⁷ E irgo ga Bilhá beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. ⁸ Eshko ga Raquel tjlë ga «Tja dbonino bor wi tjok ara, ga zanor. E kjishko ga bor wa ère koiër Neftali»† le.

⁹ Miydara Learë ga wa ame kuzong ga ba parkaga Zilpá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, ¹⁰ ga beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer ga ¹¹ Lea tjlë ga «Tja kong llëbo weno pjlu tjän. E kjishko ga bor wa ère koiër Gad»‡ le.

¹² E irgo ga Zilpá beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. ¹³ Eshko ga Lea tjlë ga «Tja woowa llëme. Ga walëga uunkong tjlë ëng kong ga “Kjwe wopjluë” le. E kjishko ga bor wa ère koiër Aser»§ le.

¹⁴ Dbar kjwara ga dwla dgara bo kjrozlong dbaryoshko ga Rubén jek kjloshko. Eshko ga kjor lok kjwöbö ko mandrágora.* Bo wlëna Rubëndë ga söra, twara ba mekë Lea kong. Iya Raqueldë ga tjlë Lea kong ga «Tja kjimtos sira. Tja kong bop kjor bo söra bop warë kjwe twos bor kong pjökde myare» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor lanma dörop bor shjiryo. ¿Ga pja wotjlik ga llëbo shäryorop li beno bor kong pjlu lëpde? ¿Era kjor bo söra bor warë ère ëmdë ga döp woydë bor shjiryo bakore?»

«Eni ga kjor bo kjwe äska, pjesit shkëyo ga pja pë Jacob tjok ga pjluë» le ba kong.

¹⁶ Kajok sëng ga Jacob tek shäng iröng ba pakshko dwayo ga wlojkrara Learë irbo. Tjlë ba kong ga «Eri shkëyo ga pja pë bor tjok. Pja tjwlenor shäng pjir tjän, mandrágora bo söra bor warë bor kong li go» le. Eni ga

e shkëyo ga Jacob pono ba tjok, ¹⁷ ga ba syö kura Sbörë kjishko ga beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer. E tjok ga wapga tjeng domeraga doglo shkëng (5) tjän. ¹⁸ Ga Lea tjlë ga «Tja potjwlëna Sbörë, bor parkaga tworor bor lanma kong kjishko. E kjishko ga bor wa ère koiër Isacar»† le.

¹⁹ E irgo ga Lea beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. ²⁰ Ga tjlë ga «Tja kjimtura Sbörë. Tja sëna llëbo owa llëme. Tja wapga tjeng domeraga doglo tjer (6) bor lanma tjok kuzong ga tja poshrëya ara. E kjishko ga bor wa ère koiër Zabolón»‡ le.

²¹ E irgo ga Lea wa tjeng kjlara obi walë. E koira Dina.

²² Gueniyo Sbö, Raquel woyotjlina bakoe. Ba syö kura, ga wa llëm li döra. ²³ Ga Raquel wa buk kjlara domer ga tjlë ga «Tja lök ara wa llëm kjishko li döra Sbörë bor kong. ²⁴ Woydër ga tja kong wa twe Jehovärë kjlara domer obi. E kjishko ga koiër José»§ le.

Jacob Labán jvāpgwono

²⁵ Raquel wa José buk irgo ga Jacob tjlë Labán kong ga «Tja ichos to bor kjokshko iröng obi. ²⁶ Bor boyga twos bor kong. Tja parkono bop kong ba kjishko tjän. Bor wapga twos bor kong bakoe. Tja ichos jek ba tjok. Tja parkono shäng bop kong sorë, e miydëp pjluë» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja ber sök borwa tjok obi. Miydoror bor llëbo miydoklo go ga tja kjimtura Jehovärë bop kjishko. ²⁸ Pja dbur woydë kjöme li los bor kong, ga pja potjwlën bayo eni» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydëp pjlu ga tja parkono bop kong pjlu, bop öng doror owa llëme. ³⁰ Dämär ga tja tjwayde llëm obishko ga pja llëbo ara llëme. Tja shäng bop tjok kjishko ga pja kjimtura Jehovärë, bop llëbo, e shdöktong träk llëme. Gueniyo eerishko ga tja parkë bor kong shara» le.

³¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Woydëp ga pja potjwlën kjöm?»

«Tja potjwlëp llëme. Llëye rokër bop kong li jlö lorop wleni ga tja jek bop öng dë obi. ³² Eeri ga tja ichos jek shäng bop öng ushko so tjeng li tjërëko. Löng bayo tjok tjok, e kjër dboye. Bop öng wlëp ushko so kjlo si wleniyo, e kjër dboy bakoe. Tja potjwlëp e go eröe. Öng bayo eni llëm wleniyo ber bop kong. ³³ Eni bong kjönma ga pja tje shäng bor öng kjroror bor pak äska li iga ga pjluë.

* 30:6 Hebreo tjlökwö Dan, e llgwersa, ga beno pjlu bor kong loklo. † 30:8 Hebreo tjlökwö Neftali, e dbonik loklo.

‡ 30:11 Hebreo tjlökwö Gad, e llëbo wen pjlu loklo. § 30:13 Hebreo tjlökwö Aser, e wopjlu loklo. * 30:14 Kajok eshko sopga kjong kjong wotjlino ga kjor ère bo, e uara walëga löng kjrong wleniyorë ga pono ba lanma tjok ga kjimte wa tjok le. † 30:18 Hebreo tjlökwö Isacar, e potjwlëkkio loklo. ‡ 30:20 Hebreo tjlökwö Zabolón, e poshrëkkio loklo.

§ 30:24 Hebreo tjlökwö José, e dök loklo. E obi loklo bakoe.

Bor öng ber bayo tjok uunkong, ga bor öng wlêp ushko so ber kÿlo sî eröe. Eni llêm ga miydêp pÿlú ga pja lÿyotkoror» le.

³⁴ Kuya ga «jÿlô» le ba kong.

³⁵ Gueniyo e dbaryo ga ba öng bayo tjok li twara Labándë ba wapga kong, de wlo. ³⁶ E irgo ga epga ichara opshino to jek kjok eshko dwayo ba öng li tjok, Jacob sökshko ga jëktong dbargwo mya äar eshko wlo.

Jacobda beno shäng Labán öng llamo tjeng li dë. ³⁷ Eshko ga kjor kowo kësong zara kjriringwo mya. E irgo ga poshtara beno sî, pÿlublún, ïga wêlê wlo. ³⁸⁻³⁹ E irgo ga iara lok ba öng tjwe di iozlong li boksho. Eni ga wlënggÿa jëk löng ba popga pogoshko ga wapga shguin löng bayo tjok, so kjor kowo li kjoyoe.

⁴⁰ Eshko ga Labán öng bayo tjok tjeng kjlôbö. Ga wlënggÿa llê jëk ba popga goshko ga ie Jacobdë ber öng bayo tjok li boksho, öng wlêp ushko so kÿlo sî li boksho bako, ba wapga wen bayo eni wlo. Eni ga Jacob öng weno trák llême. Ga iara beno tjeng Labán i tjok llême.

⁴¹ Wlënggÿa jëk löng ba popga tjokshko ga öng kësôs, kjlo dik li kong kjor kowo li ie lok ba boksho. ⁴² Gueniyo öng kjlo owa li kong kjor kowo li ie ba boksho llême. ⁴³ Eni ga Jacob beno shäng dbur ara, öng ara, parkagaga tjwlêk löng pÿir wleniyo ara bakoe.

31

Jacob Labán töywono

¹ Miydara Jacobdë ga Labán wapga to löng tjlê ëng kong ga «Bi data llêbo kjrara Jacobdë drete. E go ga beno dbur ara» le. ² ïya Jacobdë ga e ÿa Labándë bokkwo owa, dâmâr dik llême. ³ Eni ga Jehová tjlê ba kong ga «Pja nom iröng bop data kjokshko, bop pÿeyoga tjengshko. Eshko ga tja jëk shäng bop tjok» le.

⁴ Raquel, Lea, e rokara Jacobdë ba shwoy, shäng ba öng dë lishko, ⁵ ga tjlê ba kong ga «Miydër ga bomi data, tja woyde dâmâr dik llême. Gueniyo bor data Sbô, era shäng bor tjok iyado. ⁶ Miydëmi pÿlú ga tja parkono shäng bomi data kong pÿlúe. ⁷ Gueniyo tja jyâpgwara, bor potjwlêkkÿo kjlopswana enido. Gueniyo tja kjimtar, dara Sbörë. ⁸ Pÿlara ga bomi data tjlê bor kong ga «Pja parkë öng bayo tjok li äska» le. Le enishko ga wapga weno löng bayo tjok uunkong. Pÿlara obi ga tjlê bor kong ga «Pja parkë öng kjlo shrit li äska» le. Le enishko ga wapga weno löng kjlo shrit uunkong. ⁹ Eni ga bomi data öng li döra Sbörë ba shjiryoy, ga twara bor kong shara.

¹⁰ »Dbar kjwara ga öng löng wlënggÿa woydë dbaryo wlenishko ga yoyoïnor ga

wlënggÿa löng bayo tjok, kjlo shrit li jëk löng ba popga tjok, wlënggÿa bayo llêm li llême. ¹¹ Era Sbô parkaga kjok dogo so, tja rokara. Tjllê ga «Jacob.»

»«¿Llê?, Tjlapga» lër ba kong.

¹² »Tjllê ga «Llêye shäryara Labándë bop kong dö li ïnor. E kjishko ga ïp eshko ga öng wlënggÿa löng bayo tjok, kjlo shrit li jëk löng ba popga tjok, wlënggÿa bayo llêm li llême. ¹³ Sbô weno shäng bop kong Betel kjokyo li tja, ak kjing kÿyo tjyropshko, tjlôkwo lorop bor kong jlökoyoshko. Pja nom kjok jÿshko dwayo, pja jek iröng bop kjokshko, pja weno bukshko» le bor kong» le.

¹⁴ Kuya Raquel, Learë ga tjlê ba kong ga «Tjawa kong llêbo twe borwa datarë, e wlênwa ame. ¹⁵ Tjawa iara beno löng tjwlô llêm, epena llêm wleni. Tjawa soynena, ga llêye kjrara borwa kjishko li söra drete. ¹⁶ Bek wlo ga llêbo tjeng kës döra Sbörë borwa data shjiryoy li, e borwatoy, borwa wapga i bakoe. E kjishko ga llêye shäryëp lara Sbörë bop kong li shäryos eni» le.

Jacob opshino to Padán Aram kjokyo dwayo

¹⁷⁻¹⁹ Eshko ga Labán to ba öng zok shtë kjok shto oblê. Sök llêm wopro ga ba sbônga jyâgÿo tjeng ba ushko li lÿyotkara Raqueldë. Eshkoshko ga Jacob poshäryono. E irgo ga ba wapga, ba boyga, e opyono lok ba öng jëkkÿo sok kësôs li kjing go, ga toe. Ba öng kës jëk tjeng ba tjok, ba llêbo baÿya tjeng kës töna tjeng Padán Aram kjokyo li, e söra jek ba tjok bakoe. Ga to jongya Canaán kjokyo, ba data Isaac sökshko.

²⁰ Labán jyâpgwara Jacobdë eni. Ga Jacob töktong to lara ba kong llême. ²¹ Opshino, ba llêbo tjeng kës li söra pjire. Ga jek öötong Éufrates diyo kjakoshko ga zara jek tas, ga jëktong jek löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong.

Jacob irpjana Labándë

²² Öötong dbar mya ga roy kura Labándë ga «Jacob to töktong» lëba. ²³⁻²⁵ Eni ga töno ba pÿeyoga tjok, ga irpjana jëktong dbargwo kjäk (7), ga doshara öötong löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong, Jacob wlo löng lishko. Labán wlo slano, pono löng eshko bakoe. E shkëyo ga Sbô tjlêno Labán kong yoshko, tjlê ga «Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llême» le.

²⁶ Wëshko ga Labán tjlê Jacob kong ga «¿Llêye shäryoropdo? Tja jyâpgworop. Bor wapga walëga lÿyotkorop. ²⁷ ¿Tja jyâpgwëp eni ega? ¿Pja opjneklütshko ega? Llêye lopdë bor kong llêm obi. Woydoror ga pja opshik dbaryoshko ga pja kong dli shäryë, shji ië ëng tjok, shji të, shji bërë, shji llung llê të bakoe. Loror eni, gueniyo pja briktonge. ²⁸ Bor wapga walëga, bor tjërge ëmdë ga

iorop lō shir* wlo llēm, “Pjāy nome” lēr ba kong wlo llēm bakoe. Pja opshāryono kā llēm wleni. ²⁹ Pja kong llēbo owa shāryēr wlo ga pjū, pjāy uunkong kong. Gueniyo luna shkēyo ga bop data Sbō tjlēno bor kong ga “Tja kuzong. Jacob, e kroyoywēp llēme” le. ³⁰ Miydēr pjū ga pja jek woydē ara bop data ushko irōng obi. ¿Gueniyo bor sbōpga jyāglo lūyotkorop ega?» le.

³¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bop kong jlōkoyo ga pja bangkroror ara. Tja wotjlino ga bop wapga walēga dōp bor shjiryō loror. ³² Gueniyo ēye wlēnop jūshko, bop sbōpga jyāglo tjok ga zrōy. Bi pjeyoga lōng ēre iēr ber lōng ba miydaga. Llēbo bopoya lēp li wlēs, ga sōzong» le. Gueniyo ba sbōpga jyāglo lūyotkara Raqueldē to miydara Jacobdē llēme.

³³⁻³⁴ Eni ga Labán opzrēno jek Jacob u shāryak ōng kwota go li roshko ba sbōpga jyāglo wlēk. Pjir ga ba wapga parkagaga pjōk ī li roshko, Lea ī li roshko bakoe. Gueniyo llēye wlēna llēme. E wopro ga ba data sbōpga jyāglo li jnena Raqueldē tjeng ba ōng jēkklo sok kēshang li sōkklo dirko, sōkshko. Labán opshino tek Lea u li roy dwayo ga opzrēno jek Raquel ī li roy shara. E roshko ga roina pjir, gueniyo llēye wlēna llēme. ³⁵ Eshko ga Raquel tjlē ba data kong ga «Pja iirkē bor tjok llēme. Tja kojong bop bokshto ga äe. Eni tjok ga tja shāng bor dbar ik» le. Eni ga ba sbōpga jyāglo wlēna dāw ga wlēna llēme.

³⁶ Eshko ga Jacob iirkono ara, ga tjlēno dbo go Labán kong. Tjlē ga «¿Tja llēye wlēnop owa bop bokshtoro? ¿Tja irpjam ega? ¿Llēye owa shāryoror bop kongdo? ³⁷ Pja bor llēbo roino, sguinop drete. ¿Eni ga llēbo wlēnop bopoya tjojde? Wlēnop ga tek sōs jūshko, bi pjeyoga ēre bokshto, shji kjone dey ga jēk lōng pjlo bek iya lok wlo.

³⁸ »Lū pjloglo sak pjōk (20) ga tja öör shāng parkē bop kong ga ōng ushko so wa shguino do go kjlara llēme. Bop ōng ushko so wlēnggla uotē kjlara llēm bakoe. ³⁹ Bop ōng ura āya kjloshko sorēshko ga āska tworor bop kong enido. Dba ga lūyotkarabashko ga tjwlo shirop bor kong, ga lūyotkaraba shkēshko ga tjwlo shirop bor kong bakoe. ⁴⁰ Dba ga tja wloyo dlorē. Shkē ga tja wloyo smorē, tja pē eshko ga äe.

⁴¹ »Ga tja öör sōk lu pjloglo sak pjōk (20) bop ushko ga lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkēng (14) ga tja parkono bop wapga walēga do pjōk kjwe āska, ga lu pjloglo tjer (6) ga tja parkono bor ōng ushko so kjwe āska. Bor

potjwlēkklo li kjlopsworop enido. ⁴² Sbō shāng bor tjok iyado. E bor data Isaac Sbō, bor kjokē Abraham Sbō bakoe. Sbō shāng bor tjok llēm kjwe ga tja ichorop jek shāng or rorēe. Gueniyo ga tja song li ina Sbōrē. Bor pak kēs shāryoror li ina bakoe. E kjishko ga luna shkēyo ga shji llgwera beno pjū bor kong» le.

Jacob, Labán, e tjlōkwo lono ēng kong jlōkoyo

⁴³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bor wapga walēga kjwe botoya. Bor tjērga kjwe botoya bakoe. Ōng kjwe botoya bebi. Llēbo ip uunkong ēre, e botoya erōe. ¿Llēye shāryēr eeri dbaryo bor wapga walēga kong, bor tjērga kong ga pjū? Llēye shāryēr ba kong ame. ⁴⁴ E kjishko ga shji tjlōkwo twē ēng kong, ber iyado wlo, ga shji jēk ber lōng e go» le.

⁴⁵ Eni ga Jacob ak kjrono, poyona, ga iara beno jong kojong. ⁴⁶ Eshko ga tjlē ba park-agaga kong ga «Ak tōzi, ak jong kjwe zlong bāng» le. E irgo ga iono lok eshko.

⁴⁷⁻⁴⁸ Eshko ga Labán tjlē ba kong ga «Ak tjeng dluw ēre ber ba woyoshroklo bi kong» le. E kjishko ga kjok eshko kowara Labándē arameo tjlōkwo go beno Yegar Saduta.† Jacob omkwonono hebreo tjlōkwo go beno Galaad.‡ ⁴⁹ Ga Labán tjlē ba kong obi ga «Shji lōng pjola, shji ēng ik ame ga shji ĩga, daga ber Jehovārē» le. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Mizpa§ bakoe.

⁵⁰ Eshko ga Labán tjlē ba kong ga «Pja bor wapga bokrotkē wleni, llēm ga pja orkwosmok walē oblē tjok wleni ga miydēr llēme. Gueniyo woyoshros ga e miydaga ber Sbōrē. ⁵¹ Ak tjeng dluw ēre ĩzong. Ak kojonor beno jong shji pjōk tjrēko jū ĩs bakoe. ⁵² Kjring pjōyikong ber lōng ba miydoklo. Pja tek na lē, bor barwē wlo llēme. Tja jek kalē, bop barwē wlo llēm bakoe. ⁵³ Bor kjokē Abraham Sbō, e ber bi llgwega. Bor kjokē Najor sbō, e ber bi llgwega bakoe» le.

Eshko ga Jacob tjlēno jlōkoyo ba data Isaac Sbō bokshto. ⁵⁴ E irgo ga ōng zrōra kjlara, sho sura kjrina, pjono dret Sbō poshrēkklo, llamo beno tjeng li lira ba pjeyoga kong. Uara lok pjir ga pono lōng dlupshko.

⁵⁵ Wēshko kjok shrōngto ga Labán kojono, ba tjērga lō shira,* ba wapga walēga bakoe. Ga tjlēno beno pjū ba kong. E irgo ga sano jek ba kjokshko irōng obi.

32

Jacob oproy dbuno Esau kong

¹ Eshko ga Jacob irbo shano to bakoe. Eshko ga Sbō parkagaga kjok dogo so wen

* 31:28 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 31:47-48 Arameo tjlōkwo Yegar Saduta, e ak tjeng dluw, llēbo woyoshroklo bi kong loklo. ‡ 31:47-48 Hebreo tjlōkwo Galaad, e ak tjeng dluw, llēbo woyoshroklo bi kong loklo.

§ 31:49 Hebreo tjlōkwo Mizpa, e shji iyashko loklo. * 31:55 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

lông irbo bäng. ² İya Jacobdê ga tjlê ga «Ëre êngkjwagaga Sbô İ» le. E kjîshko ga kjok eshko koiara beno Majanayin.*

³ E irgo ga nopga ichara jek Seir kjokyo ba roy dbuk bäm go, ba shjiy Esau kong. Seir kjokyo, e Edom kjokyo obi. ⁴ Roy sôgaga brikdê llêm obishko ga tjlê ba kong lög ga «Pjây tjlê bor shjiy Esau kong ga «Tjlapga, bop lêng Jacob öör sök Labán ushko dâwe. ⁵ Era eerishko ga öng kêsêkês chila ara, parkagaga tjlwêk lóng pjir wleniyo ara bakoe. Ga roy ichara bop kong eni, pja ber wopjlu ba tjok wlo» lëmi ba kong eni» le.

⁶ Roy sôgaga li öör, ga shrono iröng obi ga tjlê Jacob kong ga «Tjawa öör Esau İ. Eni tjok ga tek shäng om go bop wlokrê, yorkaga domerga doglo sak dbâw pjloglo pkêng (400)» le.

⁷ Kuya ga bangkjrara ara, beno shäng sjêk. E kjîshko ga ba nopga tjeng ba tjok li shdöra beno kjrîng pjök, ba öng shdöra eni bakoe. ⁸ Wotjlik ga «Esau tjwe êngkjwê bor nopga kjrîna tjok wleni ga e wopro ga kjrîna, e tök ga bue» le.

⁹ E irgo ga syôshtono Sbô kong. Tjlê ga «Sbô, pja bor kjokê Abraham Sbô. Pja bor data Isaac Sbô bakoe. Jehovah, pja tjlêno bor kong ga «Pja nom bop kjokshko iröng obi, bop pjeyoga lóngshko. Pja kjimtêr llêbo ber pjlu bop kong wlo» lorop eni. ¹⁰ Pja wotjlik pjlu bor kong wleni ga tja kjimtêp iyado. ¿Gueniyo ga shâyêp ega? Jlokoyo ga tja bop parkaga eröe. Jordán diyo jü zêr tek shängshko ga tja wloshko bor kjorkung ère döe. Era eni tjok ga tja öötong sök parkagaga kjrîng pjök, öng kjrîng pjök bakoe. ¹¹ Bangkjrêr li bor shjiy Esau tek shäng bor zrök, bor boyya, bor waga zrök bakoe. Tja wlikos, llêbo owa shâyê bor kong llêm wlo. ¹² Pja tjlêno bor kong ga «Pja kjimtêr llêbo ber pjlu bop kong wlo. Bop tjêyo tek ber bop irgo li iêr ber shdâr träk llêm, shtêy ga äär llêm, la sho tjeng dlung kjako wleni» lorop eni» le.

¹³ E shkêyo ga Jacob pono buk eshko. Wêshko ga llêbo tjeng ba tjok kês li rowlêna ba shjiy kong, ba sêngglo wleni. ¹⁴ Wlêna li ère: shwling ushko so popga doglo sak dbâw pjloglo pjök (200), wlênggla doglo sak pjök (20), öng wlêp ushko so popga doglo sak dbâw pjloglo pjök (200), wlênggla doglo sak pjök (20), ¹⁵ öng jêkklo sok kêsêkês waga chilawa tjok wleniyo doglo sak mya (30) ba waga tjok, sôgla popga doglo sak pkêng (40), wlênggla doglo sak kjwara (10), öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga doglo sak pjök (20), wlênggla doglo sak kjwara (10).

¹⁶ E irgo ga twara beno ba parkagaga kong, töya dboy dboy wlo, ga tjlê ba kong ga «Pjây jek lóng bor bäm go, ga shto twozi öng kjrîna kjrîna shdök tjeng wle kong» le. ¹⁷ Eshko ga tjlê ba parkaga jek shäng bäm li kong ga «Bor shjiy Esau dowlêp tek shäng ga tjlê bop kong ga «¿Bop kägäyo è? ¿Pja to kjone? ¿Öng kjwe sogo è?» le bop kong wleni ga ¹⁸ pja tjlê ba kong ga «Tjlapga Esau, ère bop sêngglo, ichara bop lêng Jacobdê bop kong. E tek shäng om go borwa irgo» lêp ba kong eni» le.

¹⁹ E irgo ga tjlê ba parkagaga jek ber tjeng iröng li kong ga «Esau dowlêmi tek shäng kjone wleni ga llêye loror kês li lëmi ba kong eni. ²⁰ Pjây tjlê ba kong obi ga «Tjlapga, bop lêng Jacob tek shäng borwa irgo» lëmi ba kong eni» le. Wotjlik ga «Wlêpyotkêr ba sêngglo ichoror jek tjeng bäm li go. E irgo ga tja oppingdo ba bokshto kjwlê ja. Eni ga tja wlokrê pjlu kjwe» le. ²¹ Eni ga ba sêngglo li ichara jek bäm go ba parkagaga tjok. Gueniyo Jacob pono beno buk eshko.

Jacob dbonino Sbô parkaga kjok dogo so tjok

²²⁻²⁴ E shkêyo ga ba pjeyoga dipzara jek Jaboc diyo kjwo kalêkong, ba llêbo tjeng kês li tjok. Ba boyya do pjök, ba boyya oblê ba parkagaga wleniyo do pjök, ba waga doglo sak kjwara kjîngsho kjlara (11), e iara beno lóng di kjwo kalêkong pjir ga Jacob dipzono jek iröng, ga beno sök eshko tjoksa.

Eshko ga domer weno shäng ba kong kjlara, ga dbonino ba tjok äär jong shkê jek shröngê. ²⁵ Miydara ga Jacob zäya ga äshko ga porwara ba kworboshko, ga ba kworbo jöktêng erä. ²⁶ Eshko ga domer li tjlê ba kong ga «¿Tja rayozong! Kjok shrântoe» le.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Tjlokwo los ber pjlu bor kong. Llêm ga pja rayêr llême» le.

²⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjæ, ¿ko llê?»

«Tja ko Jacob» le.

²⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja ko Jacob ame. Pja dbonino Sbô tjok, nopga tjok, ga zanope. E kjîshko ga pja ko ber Israel† shara» le.

²⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Pja e, ko llê?»

«¿Tja ko miydêp woydê llêno?» le ba kong, ga tjlêno beno pjlu Jacob kong eshko.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlê ga «Tja, Sbô, tjawa êng İno lóng êng bokshto êmdê ga tja iara beno sök sê» le. E kjîshko ga kjok eshko kowara beno Peniel.‡

³¹ Jacob jek shäng kjwlê Peniel kjokyo lishko ga dlo wen têm pjang llêngê. Laga ba kworbo jöktêng lirê ga beno jêk yökyöke.

³² Porwara ba kworboshko kjîshko ga öng llê

* **32:2** Hebreo tjlökwo Majanayin, e êngkjwagaga kjrîng pjök loklo.

† **32:28** Hebreo tjlökwo Israel, e dbonik Sbô tjok

loklo. ‡ **32:30** Hebreo tjlökwo Peniel, e Sbô bokso loklo.

§ **32:32** Hebreo tjlökwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob

kowêba eni bakoe.

kworbo kjangyo ue Jacob^S tjëyo tek beno ba irgo lirë ame.

33

Jacob ëng wlëno ba shjiy Esaú tjok

¹⁻² Döni ga İya Jacobdë pjola dwayo ga Esaú tek shäng domerga doglo sak dbâw pjloglo pkëng (400) tjokshko ga ba wapga shdöra beno ba mekë tjok tjoke. Ba boyga oblë parkagaga wleniyo do pjök li iara tjeng bäm go, ba wapga baİya tjok. Lea iara shäng ba irgo, ba wapga baİya tjok. Raquel iara beno iröng, ba wa José tjok. ³ Ga Jacob opshino jek bäm go. Jek shäng ba shjiy shwoy wopro ga jëk jek sira ga kjök tonon, kujunono bokdo kjlay klung go. Jëk sira obi ga kjök tonon eni obi. Shäryara eni öötong pjloglo kjäk (7).

⁴ Gueniyo ga Esaúra jek zron İ äär jong ba lëng shwoy, ga pjä ba go, popjlura, lö shira. * Eshko ga slatong lok ara pjöyİkong.

⁵ E irgo ga Jacob boyga, wapga İya Esaürë ga tjlë ba lëng kong ga «¿Ëye tek löng bop tjok kjwe ë?»

«Tjlapga, kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong» le.

⁶ Ga ba boyga oblë parkagaga wleniyo do pjök li öötong löng ba shjiy zlong ba wapga tjok ga kjök tonon, kujunono bokdo kjlay klung go. ⁷ E irgo ga Lea tek shrono shäng ba wapga tjok ga kjök tonon, kujunono eni bakoe. E irgo ga José, Raquel omshäryono eni bakoe.

⁸ Eshko ga Esaú tjlë ba kong ga «¿Öng wlënor irbo kjwe llë lokdo?»

«Ichoror jek bop kong, pja ber wopjlú bor tjok wlo» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «İlëme. Botoya arae. Kjwe ber tjeng bop tjok wëyë» le.

¹⁰ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «İlëme. Rokër bop kong sira ga tja wlokrorop pjlu lep li jlö wleni ga llëbo twër bop sënggİo kjwe kjrozong. Pja wotjlİno pjlu bor kong kjİshko ga pja bokkwo İnor ga Sbö bokkwo İnor wleni. ¹¹ Sbö kjİshko ga tja llëbo ara, llëye woydër li tjeng enido. E kjİshko ga bop sënggİo söror bop kong kjwe kjrozong» le.

Eshko ga «İlëbo kjrozong» lara ba kong ara kuzong ga «jölö» le Esaürë, ga kjararae. ¹² Eshko ga tjlë ga «Shji toe. Tja jek shäng bop bäm go» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, miydëp pjlu ga kjwozirga chilawa jëk mae. Öng wapga chilawa tjok wleni li söy jëk dbar kjwara jlökoyon wleni ga e kjer drete. ¹⁴ Pjlu wlo ga pja to bäm dey, Tjlapga. Tja jek ber shäng bop irgo wor, öng kjİshko, kjwozirga

kjİshko. Shji ëng İk Seir kjokyo, bop kjokshko jä» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «jölö. Gueniyo nopga jëk tjeng bor tjok ëre İer ber löng bop tjok kjlëb, bop yorkë» le.

Kuya ga «¿İlëno? Pja woydë eshko llëme. Tja kjİmtëp woydë kjİshko ga tja ber wopjlü» le.

¹⁶ Eni ga e dbaryo ga Esaú wlo opshino to jek iröng, äär Seir kjokyo wlo. ¹⁷ Ga Jacob wlora opshino to jek Sucot kjokyo. Öötong löng eshko ga u ywara kjwara ba kong, ga ukwang shäryara ba öng kong. E kjİshko ga kjok eshko kowara beno Sucot.†

¹⁸ E irgo ga Jacob wlo opshino tek Padán Aram kjokyo dwayo, ga döktong shrono löng pjlu Canaan kjokyo. Eshko ga pono beno löng kjok li worbo go, e ber buk Siquén kjokyo gomyo. ¹⁹ Kjok eshko li tjwİlëna Jamor wapga kong, tjwİlö dbur sho pjublun kjwo sak dbâw (100). Jamor, e Siquén data. ²⁰ Era Jacob akkwo tönö dluw ëng kjing go kjökshko, Sbö poshrëkkİo, ga akkwo tóna dluw li kowara Sbö, e Israel Sbö.

34

Dina kjarara Siquëndë dbo go

¹ Jacob wa kjlara Lea tjok ko Dina. Dbar kjwara ga jek opshino kjogloga eshko so İk. ² Eshko ga domer shäng kjlara ko Siquén, ba data ko Jamor. Jamor, e kjok eshko so kägäyo. Dina İya Siquëndë ga shara, pono ba tjok dbo go. ³ E irgo ga Dina worryara ara, ga tjlëno ba kong yötso ba wlëpyotkokİo. ⁴ E irgo ga tjlë ba data Jamor kong ga «Kjogİo kjwe woydër ara. Tja orkwosmok woydë ba tjok. Wlës bor kong» le.

⁵ E wopro ga miydara Jacobdë ga ba wa Dina kjarara Siquëndë dbo go. Gueniyo eshkosho ga ba wapga domerga löng öng dë kjİshko. Ga llëye lara Jacobdë ë kong llëm, ba wapga shrono guing. ⁶ E wopro ga Siquén data Jamor to jek shäng Jacob shwoy, İan ba tjok wlo. Epga löng İanshko ga ⁷ Jacob wapga domerga to löng kjİshko li shrono. Ga llëbo shäryono li miydara ga beno bangyo ara, İirkë ara bakoe. Siquén pono ba dor tjok li, e llëbo owa Israel tjëyoga kong. E shäryako llëme. Epga İirkono ara e kjİshko.

⁸ Eshko ga Jamor tjlë ba kong lok ga «Bor wa Siquén, bomi dor woyde arae. Rokër bomi kong sira ga İchëmi orkwosmok ba tjok. ⁹ Eni ga shji ber löng epenga dö wleni, ga bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok, borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok bakoe. ¹⁰ Pjäy ber löng borwa tjok kjök ëre kjing go ga pjlu, ga pjäy mär ber löng e go. Pjäy jëk kjone pogo ga pjlu» le.

* 33:4 Lö shik İanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 33:17 Hebreo tjökwö Sucot, e ukwang İokİo.

11 Ga Siquén tjlê ba kong lok ga «Rokër bomi kong sira ga kumi ga pjlú. Llêye rokëmi bor kong li twër bomi kong. 12 Tja kong llêye rokëmi bayo kjôm ga twër bomi kong, bomi sëngglo. Gueniyo kjoglo li ichëmi orkwosmok bor tjok guing» le.

13 Eni ëmdê ga Dina bangkjrara Siquëndê llëm, kjrara dbo go kjishko ga Jacob wappa tjlêno ba kong, ba data Jamor kong jlô wleni. 14 Tjlê ga «Borwa dor, e ichërwa orkwosmok domer doyo jyâ tak llëm tjok ga äe. Shäryororwa eni kjwe ga tjawa ber löng lök ara. 15 Tjlökwo lërwa bomi kong li shäryëmi eni wleni ga “Jölo” lërwa. Llê kuziä. Pjây domerga doyo jyâ tēmi uunkong, pjây ber tjawa dik wlo. 16 Eni wleni ga borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok, bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok bakoe. Tjawa ber löng bomi tjok, ga shji ber tjëyo kjrinaso. 17 Gueniyo pjây doyo jyâ tē llëm ga tjawa to kjok ëreshko dwayo, borwa dor tjok» le.

18 Kuya lok ga beno pjlú ba kong. 19 Dina woyde Siquëndê ara kuzong ga ba doyo jyâ tara jekdo eshko. Siquén, ba pjeyoga tjok ga tjwlo ara ba data ushko kuzong ga 20 jek öötong shäng kjok eshko oprzëzlong shtoyo, nopga tön löng lishko, ba data Jamor tjok. 21 Eshko ga tjlê löng li kong ga «Domerga ëre bi pjeyoga wleni. Kjok ëre bayo ara ba kong. E kjishko ga woydërwa ga epga ber löng bi tjok kjok ëre kjing go, mär ber löng e go, jëk kjone pogo ga pjlú bakoe. Eni ga ba kjogloga orkwosmok bi tjok, bi kjogloga orkwosmok ba tjok bakoe.

22 »Gueniyo shji ber löng tjëyo kjrinaso wlo ga woyde lok ga shji domerga doyo jyâ tē uunkong, epga omshäryë dik. E ba sdëkwo. 23 Eni ga ba öng kës, ba llëbo tjeng kës, e ber bishiya. Epga ber löng bi tjok wlo ga “Jölo” lëy ba kong eröe» le.

24 Kuya lok ga «Jölo» le ba kong, ga domerga kjok eshko so doyo jyâ tono uunkong. 25 Dbargwo mya ga doyo bang ara, poptoydê llëm obishko ga Dina simga Simeón, Levi, e öör löng eshko ga domerga li zröra lok dröng go dret, wlikaga ërê llëm kjishko. 26 Jamor, ba wa Siquén, e zröra lok dröng go. E irgo ga Dina jek söra ey dwayo. 27 E irgo ga Jacob wappa llamo tjwe löng jëktong shinmoga doyo tjeng li kjing go. Ga oprzëno jek lok u kjwara kjwara roshko, ba llëbo lüyotkara lok dret, ba dor kong llëbo owa shäryara li kjishko. 28 Llëbo uunkong tjeng kjok eshko li söra lok dret, öng ushko so llê, sögla, kwomgla, llëbo tjeng ba ushko, llëbo tjeng kjloshko bakoe. 29 Ba wappa, ba walëga, e söra lok jek ba tjok uunkong.

30 Eshko ga Jacob tjlê Simeón, Levi kong ga «Tja ioromi beno owa kjok eshko sogpa tjok. Canaán sogpa, ferezeoga, tja iywa lok shjiktëng shara. Shji nopga kjlëbö dö anmoyö kjishko ga kjrjing pjök li tön ber tjeng kjrinaso ga shji zröya lok, bi pjeyoga uunkong tjok» le.

31 Gueniyo kuya ga tjlê ba data kong ga «Borwa dor kong llëbo owa shäryara, iara beno tjwlo walê to shäng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo. lërwa ber eni ga äe» le.

35

Sbö tjlökwo lono beno pjlú Jacob kong shäng Betel kjokyo obi

1 E irgo ga Sbö tjlê Jacob kong ga «Pja shäng Esaú töywëshko ga tja weno shäng bop kong Betel kjokyo. Pja nom sök eshko shara, ga akkwo töm dluw ëng kjing go kjókshko, bor poshrëkklo» le.

2 Eshko ga Jacob tjlê nopga tjeng ba tjok kës li kong ga «Bomi sböpga jyäglo tjeng uunkong, shizi, dbuzi drete. Pjây nom wë, pja shwong kjlopwë oblê. Shäryëmi eni, pjây Sbö poshrëk ga pjlú wlo. 3 Pjir ga shji to Betel kjokyo. Eshko ga tja akkwo töng dluw ëng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkklo. Tja jek shäng song, woydëshko ga tja kjimtar. Tja jëk kjone pogo ga e shäng bor tjok iyado» le.

4 Kuya lok ga ba sböpga jyäglo li twara ba kong dret, ba kwomgwo ioklo söya lok li twara ba kong bakoe. Eshko ga kjour jong kjlara kësbang, Siquén kjokyo zlong, ga llëbo twara ba kong kës li pjilona Jacobdê uunkong klung roshko, kjour li dorko.

5 Opshino jek löngshko ga kjok eshko sogpa iara Sbörê beno löng kjok bangkjirê arae. E kjishko ga Jacob wlo irpjana lok llême. 6 Eshko ga öötong löng Luz kjokyo, e ko Betel bakoe. E Canaán kjokyo obi. 7 Eshko ga Jacob akkwo tönö dluw ëng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkklo. Ba shjiy töywëshko ga Sbö weno shäng ba kong eshko kjishko ga kjok eshko kowara beno El Betel.* 8 Eshko ga Rebeca daga Débora li wolono, ga jnena lok klung roshko, kjour jong kësbang eshko li dirko, ga kjok eshko kowara Jacobdê beno Alón Bacut.†

9 Kjok eshko ga Sbö weno shäng ba kong obi, ga tjlêno beno pjlú ba kong. 10 Tjlê ga «Pja ko Jacob, gueniyo pja ko eni ame. Eeri jek lëkong ga pja ko ber Israel shara» le.

Koiara eni pjir ga 11 tjlê ba kong obi ga «Tja ëre Sbö, llêye shäryër woydê li shäryër ga pjlúe. Pjây wappa wenzong ara, bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär ber träk llëm wlo. Epga ber löng tjëyoga oblê oblê, ga tjê jikong

* 35:7 Hebreo tjlökwo El Betel, e Betel Sbö loklo. † 35:8 Hebreo tjlökwo Alón Bacut, e slarzlong kjoryo loklo.

ber löng tjëyo kjrinaso. E tjrëko pjilupga wen. ¹² Kjok tworor Abraham, Isaac kong li, e twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe» le. ¹³ Lara eni pjir ga to ey dwayo.

¹⁴ Eshko ga Jacob ak kjrono kjwara, poyona, ga iara beno jong kojong, Sbö tjëlno ba kong lishko. E irgo ga ak li kjing go kjo tyara, kjillgo bo dyo tyara bako, e ber jong dboy Sbö kong wlo. ¹⁵ Ga kjok eshko kowara beno Betel.†

Raquel wolonoe

¹⁶ E irgo ga to eshko dwayo. Ga Efrata kjokyo beno pjola obishko ga Raquel shara swlorë, gueniyo wloshko tjeng ga ä, beno buk owa. ¹⁷ Swlo arashko, chida buk döröshko ga ba kjimtaga tjël ba kong ga «lÿëve bangkjrëp llême. Buk domer obi» le.

¹⁸ Raquel beno buk ba llêmdo, ga tjël ga «Koiër Benoni»§ le. Gueniyo koiara ba datarë Benjamín* shara. ¹⁹ Eni ga Raquel wolono, ga jnenaba beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo li sor go. Efrata kjokyo, e ko Belén bakoe. ²⁰ Ba sak li kjing go Jacob ak kojono beno jong kjwara, ba jyäglo. Eerishko ga jong eshko weë obi.

²¹ E irgo ga Jacob† wlo irbo shano to öötong löng Migdal Edar‡ kjokyo pjlor kalëkong. ²² Löng kjok eshko wopro ga Rubén öör pono ba data boy oblë ba parkaga wleniyo ko Bilhá tjok. Miydara ba datarë ga iirkono tira llême.

Jacob wapga

Jacob wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ²³ Lea tjok, e Jacob wa domer bäm iyo Rubén, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón. ²⁴ Raquel tjok, e José, Benjamín. ²⁵ Raquel parkaga Bilhá tjok, e Dan, Neftalí. ²⁶ Lea parkaga Zilpá tjok, e Gad, Aser. Ère Jacob wapga weno tjeng Padán Aram kjokyo.

Isaac wolonoe

²⁷ Era Jacob öör ba data Isaac ik, Abraham, Isaac dënashko ga löngshko li kjokyo ko Mamré. Mamré kjokyo, e ko Arbá, ko Hebrón bakoe. ²⁸ Isaac lu ñno öötong sak dbäw kjingsho sak kjwongshko (180) ga wolonoe. ²⁹ Tjlablashko ga wolono, ga tóno ba pjeyo shinmoga tek dënashko so tjok. Eshko ga iara ba wapga Esaú, Jacobdë beno buk sakhko.

36

Esaú tjëyo tek beno ba irgo

¹ Ère Esaú tjëyo tek beno ba irgo. Esaú, e kowëba Edom bakoe. ²⁻³ Esaú orkwosmono walëga Canaán so doglo mya tjok. Epga ko Ada, Aholibama, Basemat. Ba boy Ada, e Elón wa. Elón, e Het tjëyo. Ba boy Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo. Ba boy Basemat, e Ismael wa, Nebayot dor bakoe.

⁴⁻⁵ Esaú sök Canaán kjokyo shko ga wapga tjeng doglo shkëng (5). Ada wa buk kjlara domer ko Elifaz. Basemat wa buk kjlara domer ko Reuel. Aholibama wapga tjeng doglo mya domer ko Jeús, Jalán, Coré.

⁶⁻⁷ Esaú, Jacob, e dbur ara, öng ara. Ba kjok löngshko li öng ara anmoyö, ga ba öng ðli pjitënge. E kjishko ga ber löng pjöyikong ga äe. Eni ga Esaú to kjok shto oblë, ba löng sökshko dwayo. Ba boyga, ba wapga, ba parkagaga, ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li, e söra jek uunkong ba tjok, ⁸ ga öötong Seir kjokyo dlup shwo lëkong, ga beno löng shko.

⁹⁻¹⁴ Esaú, e Edom tjëyoga data. E beno löng Seir kjokyo dlup shwo lëkong. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo. Esaú boyga doglo mya: Ada, Basemat, Aholibama.

Ada tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Elifaz. Elifaz, e wapga domerga ko eni: Temán, Omar, Zefo, Gatán, Cenaz. Elifaz boy oblë ba parkaga wleniyo ko Timná tjok ga wa domer kjlara ko Amalec.

Basemat tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Reuel. Reuel, e wapga domerga ko eni: Najat, Zera, Sama, Mizá.

Aholibama tjok ga Esaú wapga domerga doglo mya: Jeús, Jalán, Coré. Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo.

¹⁵ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ko eni. Esaú wa Ada tjok Elifaz li tjëyo tek ber ba irgo li tjëyoga ère: Temán, Omar, Zefo, Cenaz, ¹⁶ Coré, Gatán, Amalec. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁷ Esaú wa Basemat tjok Reuel li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Najat, Zera, Sama, Mizá. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁸ Esaú wapga Aholibama tjok li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Jeús, Jalán, Coré.

¹⁹ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga, e beno eni.

²⁰ Esaú öötong sök kjok eshkosshko ga nopga löng eshko ko horeoga. Epga domer ko Seir li tjëyo tek beno ba irgo. Seir tjëyoga ère: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ²¹ Disón, Ezer, Disán.

²² Lotán, e wapga domerga ko eni: Horí, Homán. Lotán, e dor ko Timná.

† 35:15 Hebreo tjëlökwö Betel, e Sbö u loklo. § 35:18 Hebreo tjëlökwö Benoni, e tja song li wayo loklo. * 35:18 Hebreo tjëlökwö Benjamín, e bor wa orkwo këlé so loklo. Hebreo tjëlökwö bor wa orkwo këlé so, e bor wa woydër ara, oblë kjinmo loklo. † 35:21 Hebreo tjëlökwö go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. ‡ 35:21 Hebreo tjëlökwö Migdal Edar, e öng tkkïlo kjomo loklo.

²³ Sobal, e wapga domerga ko eni: Alván, Manajat, Ebal, Sefó, Onam.

²⁴ Zibeón, e wapga domerga ko eni: Ayá, Aná. Pjlara ga Aná, e shäng ba data öng dëshko ga di bäng wlëna kjrina kjok dogro no llëmshko.

²⁵ Aná, e wa domer kjlara ko Disón, wa walë kjlara ko Aholibama.

²⁶ Disón, e wapga domerga ko eni: Hemdán, Esbán, Itrán, Querán.

²⁷ Ezer, e wapga domerga ko eni: Bilán, Zaván, Acán.

²⁸ Disán, e wapga domerga ko eni: Uz, Arán.

²⁹ Horeo, e tjëyoga ko eni: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ³⁰ Disón, Ezer, Disán. Epga löng Seir kjokyo.

³¹ Israel tjëyoga pjlupga llëm obishko ga Edom so pjlupga, e ère:

³² Bela, e Dinaba so, Beor wa.

³³ Bela wolonoshko ga beno Jobab, e Bosra so, Zera wa.

³⁴ Jobab wolonoshko ga beno Jusán, e Temán so.

³⁵ Jusán wolonoshko ga beno Hadad, e Avit so, Bedad wa. Nopga Madián so zana Bedaddë Moab kjokyo.

³⁶ Hadad wolonoshko ga beno Samla, e Masreca so.

³⁷ Samla wolonoshko ga beno Saúl, e Rejobot so. Rejobot kjokyo, e buk Éufrates diyo gomyo.

³⁸ Saúl wolonoshko ga beno Baal Janán, e Achor wa.

³⁹ Baal Janán wolonoshko ga beno Hadar, e Pau so, boy ko Mehitabel. Mehitabel, e meké ko Matred. Matred, e meké ko Meزاب.

⁴⁰⁻⁴³ Edom tjëyoga ko eni: Timná, Alvá, Jetet, Aholibama, Elá, Pinón, Cenaz, Temán, Mibzar, Magdiel, Iram. Epga beno löng kjok kjrina kjrina baíya om go. Esaú beno Edom tjëyoga uunkong data.

37

José, ba shjiyga

¹ Jacob beno sök Canaán kjokyo, dëna ba data sökshko. ² Ère Jacob pjeyoga to tek jong sorë, e lanyo.

José lu pjlöglo sak kjwara kjingsho kjäkshko (17) ga shäng öng ushko so dë ba shjiyga tjok. Ba shjiyga meké ko Bilhá, Zilpá, ba data boyga oblë ba parkagaga wleniyo. Llëbo shärye ba shjiygarë owa li roy söya tjwe, le ba data kong.

³ José buksško ga Jacob* tjabla kuzong ga José woyde ba datarë ara, ba wapga oblë kjinmo. Ga kong shwong sera kara wolësowae. ⁴ İya ba shjiygarë ga woyde ba

datarë ara ba kjinmo ga İywa lok shjiktëng, tjlë lok ba kong llëme.

⁵⁻⁷ Pjlara ga José yoİno, ga tjlë ba shjiyga kong ga «Tja yoİno llë lër bomi kong. İTja kuzia! Tja yoİk ga shji uunkong öotong löng bi pakshko ga dwla bo doyo diy löng kjlara İ kjrina kjrinae. İn ga botoya kojono beno jong bek, ga bomipjöy tek lok botoya zlong, ga kujono ba kong» le.

⁸ Kuya lok ga İywa lok shjiktëng ara anmoyö, ga tjlë ba kong ga «İPja wotjlik ga pja ber borwa pjluyo, tjawa ichëp wlo lëpde?» le. Eni ga woydara lok llëm jek këgong ara anmoyö, woİno li kjishko, lara ba kong li kjishko bakoe.

⁹ E irgo ga José yoİno jek pjlara obi, ga tjlë ba shjiyga kong ga «Tja yoİk ga dlo, mok, dbala kop sak kjwara kjingsho kjwara (11) kujono bor kong» le.

¹⁰ Lara ba data, ba shjiyga kongshko ga kuya ba datarë ga iirkorgö, ga tjlë ba kong dbo go ga «İPja yoİno, e llë lokloro? İTja, bop meké, bop shjiyga, tjawa tjwe löng bop zlong, kujong bop kong wlo lëpde?» le.

¹¹ Ga İywa ba shjiygarë shjiktëng erä. Gueniyo yoİno li woyotjliya ba datarë arae.

José soynena ba shjiygarë

¹² Dbar kjwara ga Jacob öng li söra José shjiygarë jek Siquén kjokyo, kjlo sho tjok lishko. ¹³ Eshko ga Jacob tjlë José kong ga «Bop shjiyga löng öng dë Siquén kjokyo. E kjishko ga pja nom ba ik eshko» le.

Kuya ga «jölö. Tja to İk» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nome. Bop shjiyga löng sorë, bor öng löng sorë İp yötso, ga roy söp bor kong iröng obi» le ba kong, ga ichara jek Hebrón sdamyo lëkong dwayo.

Öotong shäng Siquén kjokyooshko ga ¹⁵ jeno shäng ey. Eni ga domer weno shäng kjlara, ga tjlë ba kong ga «İLlëye wlëpdë shängdo?»

¹⁶ «Tja to shäng bor shjiyga wlëk. İLöng öng dë kjone lëp bor kong ga buere?» le ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Opshino to tjän. Gueniyo kura ga «Shji to Dotán kjokyo» lara lok èng kong yë» le.

Kuya ga jek ba shjiyga irgo, ga wlëya löng Dotán kjokyo. ¹⁸ İya ba shjiygarë pjola dwayo ga ¹⁹ tjlë èng kong ga «İzİa! Yoİga döröe. ²⁰ Kjweri kjwe zröy. Pjir ga dbuy di bäng roy, ga uara äya kjloshko sorë lëy eni. Eshko ga llëye wen ba yo li tjok İy» le lok èng kong eni.

²¹ Kuya ba shjiy Rubëndë ga ba lëng wlike lara. Ga tjlë ba lënga kong ga «Zröy llëme. ²² Shji srëng kwong llëme. Shji or İë ba go llëm bakoe. Dbuzi jer di bapkuo pjilëbgwoyo kjwe roy dey» le. Wotjlıno ga döni ga shiya om go ey dwayo, ga söya jek äar ba data

* 37:3 Hebreo tjlökwö go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. Génesis 37.13 eni bakoe.

shwoy iröng obilara. Lara ba lëmgä kong eni e kjïshko.

²³ E irgo ga José öötong shäng ba shjiyga löngshko ga ba shwong pjäng ba do go wolësowa li skwara lok ba shjiryo, ²⁴ ga ba lëng li shara lok, dbura jer di bapkwö pjilëbgwoyo jong eshko li roshko. Eshko dbaryo ga roy di drete.

²⁵ E irgo ga sirkeno löng ië. Eshko ga İya lok ga nopga tek löng träk llëme. Epga Ismael tjëyoga† tek Galaad kjokyo dwayo jongya Egipto kjokyo. Dwlo poshtikklo lö pjilëblë söra oblë oblë, ba öng llëbo shgoklo këskekë kjing go, dli mokyö söra bakoe. ²⁶ Eni ga Judä tjlë ba pjeyoga kong ga «Shji wotjlik bi kjlara zrök. E irgo ga jney ber miydëba llëm wlo. ¿Llëye shjiy e go? ²⁷ Bi kjlara obi kjïy ga zröy llëme. Soyney Ismael tjëyoga tek löng wle kong dey» le.

Kuya lok ga «Pjïü» le lok ëng kong.

²⁸ Llëbo soynege li öötong löng eshko ga José shira ba shjiygarë di bapkwö pjilëbgwoyo li roy dwayo, ga soynege Ismael tjëyoga li kong, dbur sho pjublün kjwo sak pjök (20) äska, ga söra lok to Egipto kjokyo.

²⁹ Rubén tjwe iröng di bapkwö pjilëbgwoyo jong lishko ga José wlëya ga drete. Eni ga slatong ara, ga ba shwong dwlëkza tjä tjä erä, woydë ara kjïshko. ³⁰ Jek äär ba lëmgä tjeng lishko ga tjlä ba kong ga «Bi lëng shäng ame. ¿Era llëye shäryër?» le.

³¹ Eni ga öng zröra lok kjlara, ga José shwong li kjrara, shtira öng srëng li go. ³² Pjir ga söra lok jek ba data kong, ga tjlä ba kong ga «Shwong ëre wlënorwa. ¿Bop wa İre? İlzong!» le.

³³ İya ga tjlä ba kong ga «Kjwe bor wa shwong jlöe. Zröra äya kjïloshko sorë, ga uarae» le.

³⁴ Eni ga Jacob ba shwong dwlëkza tjä tjä, ga shwong pjuno oblë sopok wlo, ga ba wa wolono ga sløywara dbar kop ara. ³⁵ Data slar ëë ga wojeya ba wapga uunkongdë, gueniyo wojer llëme. Slar ëë ba wa kjïshko, ga tjlä ga «Tja wojer llëme. Woyoshrer İyado. Tja wolonoshko ga pjir ber eshko» le.

³⁶ E wopro ga José söra Ismael tjëyogarë öötong löng Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluoy u daga kägäyo. Ga José soynege lok ba kong.

38

Judä, Tamar

¹ Eshkoshko ga Judä opshino ba pjeyoga shwoy dwayo, öötong sök Adulam kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Hirä, e Adulam so. Ga Judä beno sök ba ushko. ² Domer shäng kjlara eshko obi ko Súaj, e Canaan so. Judä orkwosmono ba wa tjök. ³ E irgo ga

ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer, ga koiara Er. ⁴ E irgo ga beno jek shäng kjlaraso llëm obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Onán. ⁵ E irgo ga beno shäng kjlaraso llëm jek obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Selä. Bukshko ga Judä sök Quezib kjokyo.

⁶ Judä wapga kunoe. Eshko ga walë shäng kjlara ko Tamar. Judä wa domer bäm İyo Er li orkwosmona Judärë ba tjök. ⁷ Er, e jëk shäng owa Jehová bokso. E kjïshko ga zrörae. ⁸ Eshko ga Judä tjlë Onán kong ga «Bop shjiy wolono, ga wapga beno llëme. Wa tjeng kjlara bop shjiy İ wlo ga pja orkwosmok Tamar tjök kjluwe» le.

⁹ Miyde Onändë ga wapga tjengshko ga epga ber baİya llëm kuzong ga pë ba tjök pjlobi go ga opdë Tamar ber shäng kjlaraso llëm wlo, wapga tjeng ba shjiy kong llëm wlo. ¹⁰ Jehová boksho ga Onán llëbo owa shäryono. E kjïshko ga zröra bakoe.

¹¹ Eshko ga Judä tjlë ba pjlaydo li kong ga «Pja nom bop data ushko iröng obi, gueniyo pja orkwosmok llëm, bor wa Selä öötong këguë ba luyo go guing. Eshko ga orkwosmok bor tjök ga pjüe» le. (Woyotjİya Judärë ga Selä wolon ba shjiyga dik bakoe le.) Eni ga Tamar to jek beno sök ba data ushko iröng obi.

¹² Lu to jek kop ara ga Judä boy wolonoe. Soyopora pjir ga jekdo shäng Timnat kjokyo, ba kjlara Hirä tjök, ba öng zok shtagaga löng lishko.

¹³ Judä jek Timnat kjokyo, ba öng zok shtë wlo li miydara ba pjlaydorë pjire. ¹⁴ Judä wa Selä öötong kësbang ëmdë ga orkwosmoyde ba tjök llëm obi. E kjïshko ga ba syä shwongyo skwara, doyono oblë, kä kjin-gono pjir, ë miydëba llëm wlo. Pjir ga jek İlet sirkeno sök Enayin kjokyo soyozlong, e ber buk irbo jek jong äär Timnat kjokyo li sor go.

¹⁵ Judä jek shäng irbo bäng ga İya ga walë sök eshko kjlara. Wotjİlino ga walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo lara, kä kjingono pjir kjïy. ¹⁶ Walë, e ba pjlaydo miydara llëm kjïshko ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga «¿Tja pë bop tjök ga buere?»

«¿Pja pë bor tjök wleni ga äska llëye twëp bor kong?» le.

¹⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shwİng ushko so ichër tjwe bop kong kjlara» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «jölö. Gueniyo woydër ga llëbo twëp kjrina ber tjeng bor tjök, öng lëp li ichorop shrono bor kong guing» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿İlëye woydëp?»

«Bop ko jyägİo pjäng bop bëngshko ba kjïyo go kjwe twos bor kong. Bop kjorkung kjwe

† 37:25 Epga kowëba Madiän tjëyoga bakoe. Génesis 37.28, 36 eni bakoe.

twos bor kong bakoe» le. Kuya ga twara ba kong, pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llême. ¹⁹ E irgo ga Tamar to ba ushko, ga ba kâ kjingoklo li kjara, ba syâ shwongyo li pjuna jek iröng obi.

²⁰ E irgo ga öng ichara Judaré jek ba kjlara Adulam so li tjok, llêbo iara beno tjeng walê tjok li tek twe ba kong iröng wlo. Gueniyo walê li wlêna shäng eshko llême. ²¹ Eni ga kjakrokara domerga eshko so kong ga «Walê Enayin so shäng kjlara, to shäng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo. Lunashko ga sök irbo ère sor go. ¿E kwonilo?»

«Walê eniyo jüşhko drete» le lok ba kong.

²² Eni ga Hirá sano jek Judá shwoy iröng obi, ga tjê ba kong ga «Walê li wlênor llême. Domerga eshko so tjêno bor kong ga “Walê eniyo jüşhko drete” lara» le.

²³ Kuya ga tjê ba kong ga «Eni ga ber tjeng wêyê ba tjok, shji joywêba llêm wlo. Miydêp ga shwling ushko so ichoror jek ba kong, gueniyo wlênop llême» le.

²⁴ Öötong moglo mya dik ga oba tjê Judá kong ga «Bop pjlaydo Tamar opsoyeno domerga oblê oblê kong, ga beno shäng kjlaraso llême» le.

Roy kuya ga tjê ga «¡Shizî ey dwayo, ga suzi!» le.

²⁵ Tamar shikoba lëbashko ga roy ichara ba kegue li kong, tjê ga «Pja tjê bor kegue kong ga “Llêbo tjeng bor tjok ère sogo è ga tja shäng kjlaraso llêm ère baïya. Ko jyäglo ère ba kjiyo go is yôtso, sogo è miydêp wlo. Kjorkung ère is bakoe” lëp ba kong eni» le.

²⁶ Roy söra öötong, lara Judá kong. Ba llêbo li İya ga tjê ga «Tamar llêbo sharyono bëye. Llêbo owa li sharyaga tjarê, bor wa Selá orkwosmonor ba tjok llêm kjÿ» le. Eshko jeklêkong ga pono ba tjok ame.

²⁷ Tamar wloshko tjeng dbaryoshko ga wapa tjeng domerga do pjök jekdo.

²⁸ Tjeng döröshko ga chida kjlara orkwo shino bäm go. Eshko ga ba kjimtaga trer srêzrën pjrino ba orkwo go, ga tjê ga «Ère buk bäm go» le. ²⁹ Gueniyo orkwo shino jem iröng ga ba kjlarawa orkwo pjrik llêm li buk bäm go. Eshko ga ba kjimtaga tjê ba kong ga «¿Pja buk bäm go sorê?» le. E kjishko ga koiara Fares.* ³⁰ E irgo ga orkwo pjrira trer srêzrën go li bukshko ga koiara Zera,† ba trer srêzrën li kjishko.

39

José parkono Potifar kong

¹ Eshkoshko ga José söra ba öötong Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluvo u daga kägäyo. José tjwllêga Ismael tjëyoga kong li e. ²⁻³ José

sök ba ushkosshko ga Jehová shäng ba tjok, ga kjimtaga ara. Llêbo beno ba kong pjlu erä, ga miyde Potifardê pjire. ⁴ E kjishko ga wotjlino pjlu ba kjishko, ga kong pak wlêna ba kjimtaga, iara beno shäng ba llêbo tjeng kês ba ushko li daga. ⁵ Dbar eshko jeklêkong ga José kjishko ga Potifar kjimtaga Jehovaré ara. Eni ga llêbo uunkong beno pjlu ba ushko, ba kjokshko bakoe. ⁶ Eni ga Potifar, ba llêbo tjeng kês li iara beno tjeng José wloshko. E kjishko ga llêbo oblê woyotjlÿya llêm, ba dli eröe.

José, e domer wolêsoe. ⁷ İya Potifar boydê ga worye kjër, ga tjê ba kong ga «Pja pè bor tjok» le.

⁸ Kuya ga tjê ba kong ga «¡Llême! ¡Tja kuzong! Llêbo tjeng kês iara bor pjurê beno tjeng bor wloshko. Tja shäng na ga woydê llê kjishko llême. ⁹ Èye tjwllô èreshko bor kjinmo drete. Bor pjlu, tja kong llêye wlikayde llêm, pja erö, pja ba boy kjishko. E kjishko ga llêbo owa sharyër wleni Sbô bokso ga äe» le. ¹⁰ Roke walê lirê ba kong dbar kjwobi go ëmdê ga jlô lara llêm, to jek öötong ba zlong bäng llêm bakoe.

¹¹ Dbar kjwara ga José opzrêno jek u roshko, ba pak sharyê wlo. E dbaryo ga èye ushko drete. ¹² E wopro ga shakza walê lirê pjä ba shwong go, ga tjê ba kong ga «Pja pè bor tjok» le ba kong. Gueniyo José opdös wles, opshino jek zron İ, ga ba shwong beno tjeng walê li wloshko.

¹³ İya ga José opshinoshko ga ba shwong beno tjeng ba wloshko ga ¹⁴ ba parkagaga rokara ba shwoy, ga tjê ba kong dbo go ga «Hebreo söra bor lanmarê li, shji ie woydê ber tjwllô llêm oba bokso. Opzrêno jek bor kjër roshko, pè bor tjok dbo go wlo lara. Gueniyo ööloror jlökoyo. ¹⁵ Kuya ga opshino jek zron İ, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁶ E irgo ga José shwong li jnena tjeng, ba lanma shrono ushko guing. ¹⁷ Shrono ga lara jek ba kong obi. Tjê ga «Bop parkaga hebreo sörop jüşhko li opzrêno jek bor kjër roshko, pè bor tjok dbo go wlo lara, tja ber tjwllô llêm oba bokso wlo. ¹⁸ Gueniyo ööloror jlökoyo kjishko ga opshino jek zron İ, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁹ Kuya ga iircono ara. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara José shak, ie lok ber no shdüzlong uyo roshko wlo. Ga iara beno sök eshko, noppa shdüna pjurê tjeng lishko.

José sök eshkoshko ga ²¹ Jehová shäng ba tjok, ga kjimtaga ara. Jehová kjishko ga no shdüzlong uyo daga wotjlino pjlu José tjok. ²² Ga iara beno shäng no shdüng löng li daga. Llêye sharyêba eshko dö ga ichaga shäng erê. ²³ Jehová shäng José tjok, ga kjimtaga ara. E

* 38:29 Hebreo tjlökwö Fares, e döktong loklo. † 38:30 Hebreo tjlökwö Zera, e bolo ara loklo.

kjîshko ga llêbo shârye kës li beno pjîlue. E kjîshko ga José parkê shâng sorê woyotjîya no shdüzlong uyo daga lirê llême.

40

Domerga yoîno li pjîlollgwera Joséë

¹⁻³ Eshko ga Egipto so pjîluyo li parkagaga lóng do pjök. Kjîlara, e di ioklo söga ba kong, kjîlara, e ba pjîlung shosho suga. Pjîlara ga epga diktong kjîshko ga pjîlu iirkono ba kong, ichara jek lóng ba u daga kägäyo li ushko, bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo, José shdung shâng lishko. ⁴ José iara Egipto so pjîluyo u daga kägäyo lirê beno shâng domerga li dë. Shduna beno lóng dbar kop ara eshko.

⁵ Shkër kjwara ga domerga do pjök li yoîno lok oblê oblê, e loklo dö llême. ⁶ Wêshko ga İya Joséë tjwe kjök shröngto ga wlêya bëlöng woydê arae. ⁷ Eni ga tjîlê ba kong ga «¿Pjây woydê ara ega?»

⁸ «Tjawa yoîno, ga pjîlollgwera ërê borwa kong llême. Tjawa woydê ara e kjîshko» le lok ba kong.

Kuya ga tjîlê ba kong ga «Pjây yoîno li llê lozî bor kong. Shji yoik li llê loklo miyde Sborê pjire. Ga tja kjimte wleni ga lër bomi kong» le.

⁹ Eni ga tjlapga di ioklo söga li tjîlê ba kong ga «Tja yoik ga kjîllgwo jong sok kjwara, ¹⁰ İliywono lok mya. Wârbo wen mite, long tyê, e irgo ga ba longgwo opkjilpswê ber bo kwi tjân. ¹¹ Eshko ga pjîlu di ioklo li tjeng bor wloshko. Kjîllgwo bo li kjîrêr ga İlrur shâng ba di ioklo li roshko. E irgo ga twêr pjîlu li wloshko» le.

¹² Kuya ga tjîlê ba kong ga «Pja yoîno li llê loklo lër bop kong. Kjîllgwo sogwo İliywono mya li, e dbargwo mya loklo. ¹³ Dbargwo mya go ga pja shiya pjîlurê na dwayo, pja ie ber shâng parkê bop shtoy iröng obi, ba di ioklo sörop ba kong dâmâr sorê ga söp ba kong ber shâng eni obi. ¹⁴ Shâryê enishko ga tja woyoshrebâ. Pja tjîlê pjîlu kong bor kjîshko, tja shiya na dwayo wlo. ¹⁵ Tja ëre İlyotkaraba tek hebreoga kjokyo dwayo. Tja kjwe shâng êreshko llêm gueniyo. Llêye owa shâryoror llêm, tja shâng jûshko wlo» le.

¹⁶ Kuya tjlapga pjîlung shosho suga lirê ga ba kjîlara yoîno li pjîlollgwera beno pjîlu ba kong ga tjîlê José kong ga «Tjara yoik ga shîng kjwo mya, roshko pjîlung shosho suk pjîr, iak tjeng êng kjîng êng kjîng bor dlu kjîng go. ¹⁷ Shîng tjeng kjwara ba kjîng go li, roshko pjîlêbê sho tjeng oblê oblê pjîlu kong, gueniyo ue sênwarê tjwe jöng» le.

¹⁸ Kuya ga tjîlê ba kong ga «Pja yoîno li llê loklo lër bop kong. Shîng kjwo mya li, e dbargwo mya loklo. ¹⁹ Dbargwo mya go ga pja shiya pjîlurê na dwayo. Ba parkagaga

iche bop kâ zê tas, ga bop doyora ie lok ber pjîng kjor go. Eshko ga bop sho ue İlârê» le.

²⁰ Öotong dbargwo mya ga pjîlu sök iê ba pjîloyoga tjök, ba dbar shrêkklo. Eshko ga ba parkagaga ichara ba di ioklo söga li shik, ba pjîlung shosho suga li shik bakoe. ²¹ Di ioklo söga li iara beno shâng parkê ba shtoy iröng obi, ba di ioklo söra ba kong dâmâr sorê ga söya ba kong eni obi. ²²⁻²³ Gueniyo pjîlung shosho suga İlira, ba parkagaga ichara ba zrök.

Lara Joséë ba kong sorê li shâryono uunkong eni ëmdê ga José woyoshrra pjîlu di ioklo söga lirê llême.

41

Egipto so pjîluyo yoîno li pjîlollgwera Joséë

¹ Lu pjîloglo pjök irgo ga shkër kjwara ga Egipto so pjîluyo yoik ga shâng Nilo diyo kjako. ² İya ga sögla wen tèm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolêso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uê jöng. ³ E irgo ga sögla wen tèm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Tèm shrono tjeng kjlo dik li zlong bäng, ⁴ ga döni ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirê drete.

Eshko ga pjîlu li wolleno buk ga ⁵ pono jek obi. Ga yoîno jek obi. İya ga dwla weno jong sok kjîlara, boryono lok tjung wolêso, pjîloglo kjäk (7). ⁶ E irgo ga weno sok kjîlara obi, boryono lok pjîloglo kjäk (7) obi, gueniyo owa, pira pjîluk kjlikyorê beno kluktänge. ⁷ Ga bo pjîlu li uara bo owa lirê drete. Eshko ga pjîlu wollenoshko ga «Tja buk yoikdo» le.

⁸ Wêshko kjök shröngto ga woyotjîya ara kuzong ga ba parkagaga ichara ybi lóng kjlobi kjök eshko li rokê, nopga kjök miydê ara li rokê bakoe. Shrono lok ga yoîno llê lara ba kong, gueniyo pjîlollgwera ërê ba kong llême. ⁹ Eni ga ba di ioklo söga li tjîlê ba kong ga «Woyoshrrêr kjlay ga tja opshâryono owa. ¹⁰ Kjupâbâshko ga pja iirkono pjîlung shosho suga kong, bor kong bakoe. Eshko ga tjawa ichorop bop u daga kägäyo ushko, tjawa bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo. ¹¹ Shkër kjwara ga tjawa yoîno oblê oblê, e loklo dö llême. ¹² Tjawa lönghshko ga domer shâng kjîlara hebreo. E bop u daga kägäyo parkaga. Tjawa yoîno li İlororwa ba kong ga pjîlollgwera borwa kong pjîre. ¹³ Lara borwa kong sorê ga shâryono eni. Tjara shrono iröng bor pakshko, bor kjîlarara zrôra loke» le.

¹⁴ Kuya ga no ichara José rokê, ga shira no shdüzlong uyo roshko dwayo jekdo. José kâ shtono, shwong kjilpswono, doyono pjîr ga jek pjîlu shwyo.

¹⁵ Eshko ga pjlú tljê ba kong ga «Tja yoïno pjlara ga pjlollgwegga èrê bor kong llême. Roy kuror ga pja yo pjlollgwegk pjlú» le.

¹⁶ Kuya ga tljê ba kong ga «E lak tjarê llême. Gueniyo pjlollgweya Sbörê ber pjlú bop kong» le.

¹⁷ Kuya ga tljê ba kong ga «Tja yoïk ga tja shäng Nilo diyo kjako. ¹⁸ Ìnor ga sögla wen tèm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uê jounge. ¹⁹ E irgo ga sögla wen tèm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Sögla întë Egipto kjokyo kjlo owa eni llême. ²⁰ Eshko ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirê drete. ²¹ Uara pjir ëmdë ga bë löng sloslo sorë ga beno löng eni obi. Eshko ga tja wolloeno buk ga ²² tja pono jek obi. Ga tja yoïno jek obi. Ìnor ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjloglo kjäk (7). ²³ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjloglo kjäk (7) obi, owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge. ²⁴ Ga bo pjlú li uara bo owa lirê drete. Loror ybipga kong, gueniyo llëye miyde lok llême» le.

²⁵ Kuya ga tljê pjlú kong ga «Pja yoïno pjloglo pjök, e llëbo kjirinaso loklo döe. Llëye shärye Sbörê bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁶ Sögla doglo kjäk (7) wolëso li, dwla bo pjloglo kjäk (7) wolëso li, e lu pjloglo kjäk (7) loklo pjöyikong. Pja yoïno pjloglo pjök li, e llëbo kjirinaso loklo döe. ²⁷ Sögla doglo kjäk (7) owa, sloslo li, dwla bo pjloglo kjäk (7) owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktëng li, e lu pjloglo kjäk (7) pjli tjwe ara loklo pjöyikong. ²⁸ Lër shäng bop kong sorë ga shäryë eni. Llëye shärye Sbörê bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁹ Lu pjloglo kjäk (7) ga dli wen tjwe Egipto kjokyo träk llême. ³⁰ E irgo ga lu pjloglo kjäk (7) obi ga pjli tjwe träk llême. Eshko ga dli ara dbaryo woyojekoba, nopga uunkong löng Egipto kjokyo pjli ara kjïshko. ³¹ Pjli tjwe träk llëm kjïshko ga dli ara dbaryo li woyoshreba llême. ³² Llëye shärye Sbörê bong kjönma le li, e shärye jlökoyo, e dörö bakoe. Pja yoïno pjloglo pjök e kjïshko. Pja yoïno pjloglo pjök li, e wen dörö loklo.

³³ »E kjïshko ga lër bop kong ga no wlës kjlara kjok miydë ara wleniyo, kjok llgwegk pjlú wleniyo bakoe. E ber sök Egipto soppa uunkong ichaga. ³⁴⁻³⁵ Era nopga ichos kjlëbö, dli tóng wlo. Lu pjloglo kjäk (7), dli tjokshko ga dli wen kjöm pogo li kjringgwo shkëng (5) li ship kjrina, kjringgwo sak kwara (10) li ship kjring pjök, kjringgwo sak kwara kjingsho shkëng (15) li ship kjringgwo mya. Shäryëp uun eni. Ga dli ère jnep ber tjeng dboye. ³⁶ Lu pjloglo kjäk (7), pjli tjwe arashko ga nopga sëm e go, wolon llëm wlo» le.

José iara pjlurë beno Egipto soppa uunkong kägäyo

³⁷ Kuya pjlurë ga beno pjlú ba kong, ba pjloyoga kong bakoe. ³⁸ Eni ga pjlú tljê ba kong lok ga «Domer ère go Sbö Sëya. Wlëy oblë pjlú kjweni drete» le.

³⁹ Ga tljê José kong ga «Ëye kjok miydë ara äär bopoya dik llême. Ëye kjok llgwegk pjlú bopoya dik llëm bakoe. Bop kjok miydë li twaga Sbörê bop kong. ⁴⁰ Pja iër ber sök bor parkagaga ichaga, Egipto soppa uunkong kägäyo bakoe. Llëye lëp ba kong li kole lok. Tja pjlú kjïshko ga tja tjwöl ber bop kjïmmo, gueniyo èye oblë llême. ⁴¹ Eeri jek lëkong ga pja ber sök Egipto soppa uunkong kägäyo» le.

⁴² Eshko ga pjlú, ba sakkwo ioklo goshko ba jyäglo li döra, iara José sakkwo go. Ga ba nopga ichara ba doyë, shwong ko pjublün, pjlú tjwöl ara wleniyo go, ga bö pjrikko shäryak dbur sho shöylör go iara ba bëngshko. ⁴³ E irgo ga ichara opyë pjlú jëkklo roy. Jek jëk löng ga ba parkagaga ichara öö lë, tljê ga «Ëre José, bi kägäyo!» José iara beno sök Egipto soppa uunkong kägäyo eni.

⁴⁴ E irgo ga pjlú tljê José kong ga «Tja pjlú ëmdë ga llëye shäryëba wlo ga kjakroke bop kong guing» le. ⁴⁵ Walë shäng kjlara ko Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong. Eshko ga José koiaara pjlurë Zafenat Panea, ga kong Asenat twara beno ba boy. E irgo ga José roy öötong Egipto kjokyo kjok kwang jikong.

⁴⁶ José lu pjloglo sak myashko (30) ga söra lok öötong sök Egipto so pjluwo shwoy. Eshko ga «Tja toe» le pjlú kong, ga opshino to ba pak shäryë Egipto kjokyo kjok kwang jikong. ⁴⁷ Egipto kjokyo ga dli weno ara lu pjloglo kjäk (7). ⁴⁸ Eshkoshko ga José dli tóno ara Egipto kjokyo kjok kwang jikong. Kjrrara löngshko soshko ga dli tóna lok, ga jnena beno tjeng eshko, u roshko, shtoyo oblë oblë. Shtoyo kjrina kjrina li kjëryo shäryak ak go pjiribri kjökshko. ⁴⁹ Dli tóna bayo ara. Shtara ame, beno ara, la sho tjeng dlung kjako wleni kjïshko.

⁵⁰ Pjli tjwe le li bäm go ga José wagpa domerga do pjök, ba boy Asenat tjok. ⁵¹ Ba wa domer bäm iyo bukskshko ga José tljê ga «Tja kjimtara Sbörê, llëbo weno bor kong owa kjöme woyojeror pjir, bor pjeyoga woyojeror bakoe. E kjïshko ga koiër Manasés»* le. ⁵² E irgo ga ba lëng bukskshko ga José tljê ga «Bor kong llëbo weno owa ara kjok èreshko. Jïshko ga bor kong wagpa twara Sbörê» le. Koiaara Efraim† e kjïshko.

* 41:51 Hebreo tljökwo Manasés, e so llëbo woyojek kjoyoe.

† 41:52 Hebreo tljökwo Efraim, e wagpa tjok loklo.

⁵³ Lu to jek kjäk (7), dli ara Egipto kjokyo li dbaryo pjitonge. ⁵⁴ E irgo ga pjli tjwe lu pjloglo kjäk (7) li soyarae. Lara Joséré soré ga shäryono eni. Kjek shto oblë oblë dli pjitong drete. Gueniyo Egipto kjokyo ga dli tjok. ⁵⁵ Pjli shrono Egipto kjokyo ga nopga uunkong dli rokono pjlu kong. Eshko ga pjlu tjlä ba kong ga «Pjäy to José ik, ga lléye le bomi kong dö li shäryëmi eni» le.

⁵⁶ Pjli shdöktong Egipto kjokyo kjok kjwang jikongshko ga José dli jneno tjengshko uyo u bäng li döra, dli soyneya Egipto sopga kong wlo, dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö kjishko. ⁵⁷ Kjek shto oblë oblë dli llëm kjishko ga nopga tjwe löng Egipto kjokyo, dli tjwlek José kong.

42

José shjiyga to jek Egipto kjokyo

¹ Egipto kjokyo dli tjokli miydara Jacobdë, ga tjlä ba waga kong ga «¿Pjäy èng ik löng dréng kar kar egaro? ² “Egipto kjokyo dli tjok” laraba bor kong. Eni ga pjäy nom eshko dli tjwlek, shji wolon pjlrë llëm wlo» le.

³ Eni ga José shjiyga doglo sak kjwara (10) li to jek lok Egipto kjokyo dli tjwlek. ⁴ Gueniyo ga José löng Benjamín l'ira ichara ba datarë jek ba shjiyga tjok llëme. Ba data wotjlik ga llëbo wen owa ba tjok kjwe le. ⁵ Pjli shrono ara Canaán kjokyo kjishko ga Jacob* waga to dli tjwlek nopga oblë tjok eni.

⁶ José, e Egipto sopga uunkong kägäyo, shäng dli li soyneka bakoe. E kjishko ga ba shjiyga öötong löng ba zlong ga kjök tono, kujuno bokdo k'lay klung go. ⁷⁻⁸ E José miydara ba shjiygarë llëme. Era ommyidono ga ba shjiyga tjwayde löng. Gueniyo tjläno ba kong oba oblë wleni, kjang kjange. Tjlä ba kong ga «¿Pjäy kjone so?»

«Tjawa tek Canaán kjokyo dwayo, dli tjwleğa» le lok ba kong.

⁹ Eshko ga yoïno dënahshko ba shjiyga tjok soré ga woyo tjwe k'lay ba kong. Ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy tek löng borwa kjok ère buk soré iga llëmdo?»

¹⁰ «Llëme, Tjlapga. Tjawa bop parkagaga ère. Tjawa tek löng dli tjwleğa. ¹¹ Tjawa uunkong ère data kjaraso. Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme» le lok ba kong.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «jyö! Pjäy tek löng kjok ère buk soré iga erä» le.

¹³ Kuya lok ga tjlä ba kong obi ga «Tjlapga, bop parkagaga uunkong ère epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa

löng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjarara sök borwa tjok amë» le.

¹⁴ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong obi ga «Pjäy tek löng borwa kjok ère ik erä. Loror bomi kong eni tjan. ¹⁵ Pjäy tjlin ère go. Lër bomi kong jlökoyo pjlu ko go ga pjäy opshik na dwayo llëm, bomi löng tek söromi shrono na guing. ¹⁶ Pjäy kjarara jek bomi löng wlokjrë, llamo ber löng na, no shdüzlong uyo roshko. Llëye lëmi li jlöre miydër e go. Llëm ga lër jlökoyo ga pjäy tek löng kjok ère ik jlöe» le.

¹⁷ Eshko ga epga bängzara Joséré uunkong tjeng no shdüzlong uyo roshko dbargwo mya. ¹⁸ E irgo ga tjlä ba kong ga «Tja Sbö bangkjrë kjishko ga llëye lër bomi kong li shäryëmi eni ga pjäy wolon llëme. ¹⁹ Pjäy wotjlik bëy jlökoyo wleni ga pjäy èng wlës kjarara, ber shäng na, no shdüzlong uyo roshko wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko. ²⁰ Bomi löng tek sömi bor kong, pjäy tjläno bëy jlöre miydër e go wlo. Llëm ga pjäy wolon» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «jölö» le. ²¹ E irgo ga tjlä lok èng kong ga «Shji opshäryono owa bi löng tjok. Inoy shäng wosong, gueniyo kjloshtono bi kongshko ga kuroy llëme. Llëbo wen bi kong owa anmoyö ère e kjishko» le.

²² Ga Rubén tjlä ba kong ga «“Llëye owa shäryë bi löng kong llëme” loror bomi kong. Gueniyo jlö loromi llëme. Wolono kjishko ga potjwleý löng kjwleë» le.

²³ José jlökwo pjllölgwega tjok kuzong ga lan löng èng kongshko ga tjläno kura Joséré pjir li miydara ba shjiygarë llëme. ²⁴ Eshko ga José opkiono ba shjiyga löngshko dwayo tjoksa, ga slatong. Pjir ga tek shrono iröng obi, ga tjläno ba kong obi. Eshko ga Simeón kjarara shäng dboy, ga nopga ichara ba pjrik, ba pjeyoga bokshto.

²⁵ E irgo ga José tjlä ba parkagaga kong ga «Domerga ère dli sho pjangglo, e dlizi dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwlengglo li iozi ber tjeng ba dli sho pjangglo roshko, kjarara i ie. Dli twozi ba kong, sóya, ue lok irbo wlo bakoe» le. Lara soré ga shäryara lok eni. ²⁶ Eni ga ba dli sho irä ba shjiygarë ba öng kjing go, ga to lok ey dwayo.

²⁷ Kjër äär slan löng, pë wlo lara lishko ga José shjiy kjarara, ba öng sëyashko ga iya ga ba dburwa iak bë tjeng ba dli sho kjing go. ²⁸ Ga tjlä ba pjeyoga kong ga «Bor dburwa twara lok tek bor kong iröng, jizi! Buk bor dli sho kjing go» le.

Kuya lok ga bangkjarara lok ara, opshgawono löng dete erä. Ga tjlä èng kong ga «¿Llë shäryayde Sbörë bi kong jüni?» le.

* 42:5 Hebreo tjläno go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe.

²⁹ Öötong löng Canaán kjokyo iröng obi ga llëye shäryono ba kong dö li lara lok ba data kong. Tjlë ba kong ga ³⁰ «Domer Egipto so kägäyo tjlëno borwa kong kjang kjange. “¿Pjây tek löng kjok ère buk sorë ïga llëmdo? Pjây nopga owa tjwayde löng” lara borwa kong eni. ³¹ Tjawa tjlëno ba kong ga “Tjawa wotjlik bëy èrë. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme. ³² Tjlapga, bop parkagaga uunkong ère epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa lëng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame” lororwa ba kong eni. ³³ Eshko ga tjlëno borwa kong ga “Pjây wotjlik bëy jlö wleni ga pjây èng wlës kjlara, ber shäng bor tjok na wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko. ³⁴ Ga bomi lëng tek sömi bor kong. Eni ga pjây tjlëno bëy jlöre miydër e go. Eni ga bomi kjlara li döer, ga pjây to löng llëbo tjwlek kjok èreshko ga pjluë” lara borwa kong eni» le.

³⁵ Ba dli sho shiya lokshko ga ba dburwa wen tjung ba roy kjlara ï è. Eni ga yëy le lok uunkong, ba datarë bakoe. ³⁶ Eshko ga Jacob tjlë ba kong ga «¿Tja iëmi ber shäng wapga dret wlore? José sök bi tjok ame, Simeón bakoe. ¿Benjamín sömi woydë sharare? Ber song li tja» le.

³⁷ Eshko ga Rubén tjlë ba data kong ga «Benjamín ichos jek bor tjok. Miydaga ber tjarë. Sör tjwe bop kong iröng obi. Sör tjwe llëm ga bor wapga do pjök zröp ga pjluë» le.

³⁸ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Bor wa jek bomi tjok kjone llëme. Ba kjlara José wolono, beno shäng kjlara kjwe erä. Llëbo wen ba kong owa irbo wleni ga tjlapga ère wolono woydorbo ga wloyo pjâyde» le.

43

Benjamín söra lok jek Egipto kjokyo

¹ Dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö. ² Dli söra li uara lok pjir ga Jacob tjlë ba wapga kong ga «Pjây to dli tjwlek bi kong Egipto kjokyo obi» le.

³⁻⁵ Eshko ga Judá tjlë ba kong ga «Domer shäng këm tjlëno borwa kong wëllëe. “Bomi lëng tek sömi tjwe na llëm ga pjây tjwe bor ïk na llëme” lara borwa kong eni. E kjishko ga Benjamín ichëp jek borwa tjok ga tjawa jek dli tjwlek. Llëm ga tjawa jek llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëbo shäryëmi bor kong owa ara ega? ¿Pjây lëng shäng kjlara lëmi domer e kong llëno?»

⁷ «Llëbo kjakrokara ara borwa kjishko, borwa pjeyoga kjishko bakoe. Tjlëno borwa kong ga “¿Pjây data tjokde? ¿Pjây lëmga oblë tjokde?” lara eni. Llëbo oblë lororwa ba kong llëme. Dboryororwa eni erä. “Bomi

lëng tek sömi bor kong” le borwa kong eni miydororwa llëme» le lok ba data kong.

⁸ Eshko ga Judá tjlë ba data kong ga «Kjwozirwa li ichos jek bor tjok, daga ber tjarë. Shji wolon llëm wlo ga tjawa to dli tjwlek. ⁹ Ios ber tjeng bor wloshko, ïga ber tjarë, llëye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tjwe iröng llëm ga tja ber pogo tjwlo bop kong iyado. ¹⁰ Shji löng wor llëm kjwe ga tjawa öör pijoglo pjök tjan» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye shäryako oblë wlo llëme. E kjishko ga dwlo poshtikklo lö pjilëblë oblë oblë, or dyo, kjor bo oblë uako wleniyo, e sömi domer e kong ba sëngglo. ¹² Dbur sözi bayo eni obi. Dbur twara tek tjeng li twëmi ba kong iröng obi, dir ï kjwe. ¹³ Bomi lëng kjwe sözi jek bomi tjok. Pjây nom jekdo, domer li ïk. ¹⁴ Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Woydër ga pjây songe le, pjây kjimte, bomi kjlara döya wlo, Benjamín döya wlo bakoe. Tja ber wapga dret wlo ga tja beno wapga drete» le.

¹⁵ Eni ga Jacob wapga to jek Egipto kjokyo Benjamín tjok. Domer sëngglo li söra lok jek ba tjok, dburwa lara ba datarë li söra jek bakoe. Eni ga jek öötong löng José shwoy Egipto kjokyo. ¹⁶ Iya Josére ga Benjamín tek shäng ba shjiya tjok ga tjlë ba u daga kägäyo kong ga «Domerga kjwe söz jek bor ushko. Sögla zröp kjlara, ga liba. Eeri dlo dluw ga ië lok bor tjok» le ba kong.

¹⁷ Lara ba kong sorë ga shäryara eni. Epga söra jek ba ushko.

¹⁸ Gueniyo bangkjrara lok ara, söya jek José ushko kjishko. Wotjlik lok ga «Shji söya lok jek löng eshko jlö wleni, dbur twara lok tek bi kong iröng li kjishko. Shji shakoba, shji iëba ber löng ba parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, bi öng wle tjok» le.

¹⁹ Öötong löng José ushko ga epga tjlë ba u daga kägäyo kong ga ²⁰ «Tjlapga, kjupäbäshko ga tjawa öör löng na dli tjwlek. ²¹ Gueniyo tjawa äar slan löngshko ga borwa dli sho bapkwö kjak dörorwa, ga dbur bë tjeng ba roy, kjlara ï ï, uunkonge. Dbur iak tjeng sorë ga sörorwa tek tjeng eni, twërwa bomi kong iröng wlo. ²² Tjawa dbur söno dli sho tjwlekko obi. Gueniyo dbur iaga èrë tjeng eshko miydërwa llëme» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjây woydë llëme. Llëye bangkjrëmi llëme. Dli tjwlenomi, e dburyo kjroror. Dbur beno tjeng bomi dli bapkwö roy li iak bomi Sböre, e bomi data Sbö bakoe» le. Eshko ga Simeón shira, söra jek öötong ba pjeyoga tjenglishko.

²⁴ E irgo ga söra jek uunkong José u roshko, ga kong di twara, dre shkwë e go wlo. Ba öng sëna pjir bakoe. ²⁵ Kura lok ga José tjwe ië ba tjok kuzong ga koshe löng. E

wopro ga ba sèngglo söra li poshäyara tjeng ba kong.

²⁶ José jek äar ushko ga ba sèngglo söra li twara lok ba kong, ga kjök tonon, kujunon bokdo kjlay klung go. ²⁷ Eshko ga José tjlä ba kong ga «¿Pjäy yonde? Pjäy tjlä bor kong ga bomi data tjlablae. ¿Sök yonde?»

²⁸ «Tjlapga, borwa data sök yone» le lok ba kong, ga kä dono jek obi.

²⁹ Ba shjiyga kjing iya José. Benjamín, ba lèng data, meké kjlarasoli iya ga tjlä ga «¿Bomi lèng lèmi kjupä kjwere?» le. Ga tjlä Benjamín kong ga «Pja miydaga ber Sböré» le ba kong.

³⁰ Ba lèng iya ga wopjlu anmoyö, slarwö erä. Eni ga opzrenö jek maling ba kjer roshko, ga slatong ba lèng kjishko.

³¹ Woroyono pjir ga bokkwo shkwono, opshino, ga tjlä ba parkagaga kong ga «Dli shizia» le.

³² Eshko ga José kong dli shira lok dboy, Jacob wapga kong dboy, Egipto soga kong dboy bakoe. Egipto soga kong ga hebreaoga tjwlo llème. E kjishko ga iè lok ba tjok llème.

³³ Ba shjiyga ichara José sirkeno tjeng ba gomyo ba këguéyo äar jong ba lèng mite go. E kjishko ga epga opshgawono, ga èng ik löng drèng erä. ³⁴ Sèna José ba dli baiya. Ga Benjaminda sèna ara, ba shjiyga kjinmo. José iono ba pjeyoga tjok, ga uunkong beno löng woowa llème.

44

José di ioklo

¹ E irgo ga José tjlä ba u daga kägäyo kong ga «Domerga ère dli sho pjangglo, e dlis dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwllèngglo li ios ber tjeng dli sho pjangglo li roshko, kjlara i è. ² Bor di ioklo shäryak dbur sho pjublun go li ios ber buk ba lèng dli sho pjangglo li roy, ba dbur dli sho tjwllèngglo wle ios ba roy bakoe» le. Lara ba kong soré ga shäryara eni.

³ Wèshko kjok shröngto ga José ba pjeyoga ichono to iröng obi ba öng tjok. ⁴ Jek löng pjola llèm obi ga José tjlä ba u daga kägäyo kong ga «Pja nom domerga jek löng yè irp-jang. Dosharop ga pja tjlä ba kong ga «¿Pjäy kjimtak pjlu ga tjwllèmi owa ega? ¿Di ioklo shäryak dbur sho pjublun go, e lüyotkoromi ega? ⁵ E bor kägäyo di ioklo. E ba llèbo miydoklo. Pjäy llèbo owa shäryono» lèp ba kong eni» le.

⁶ Kuya ga to jek ba irgo, ga doshara ga llèye lara José ba kong li lara ba kong pjire. ⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿pja tjlä borwa kong eni ega? E shäryororwa llème. Borwa kong ga e shäryako llème. ⁸ Tjawa tek löng iröng Canaán kjokyo dwayoshko ga dbur wlènorwa borwa dli sho pjangglo roshko li tyororwa bomi kong

iröng. ¿Eni ga era bop kägäyo dbur sho lüyotkërwa soré? ⁹ Di ioklo wen tjeng é tjok ga e wolon wlo, tjawa ber löng bomi parkagaga tjwllék löng pjir wleniyo bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjlu. Shäryer eni. Gueniyo wen tjeng é tjok ga ber shäng bor parkaga tjwllék shäng pjir wleniyo, llamo to iröng ga pjlu» le.

¹¹ Ba dli sho pjangglo lona lok töshko, ga kjak döra lok jekdo. ¹² Roina José u daga kägäyöré ba shjiy këgué i äar jong ba lèng mite i go, ga di ioklo li wlèna buk Benjamín dli sho pjangglo roy. ¹³ E kjishko ga ba shwong dwllékza lok tjä tjä erä, woydè lok ara kjishko. Eshko ga ba llèbo poyona ba öng kjing go, ga sano jek José shwoy iröng obi.

¹⁴ Judá, ba pjeyoga öötong löng José ushko ga José sök eshko obi. Eni ga kjök tonon lok, kujunon bokdo kjlay klung go. ¹⁵ Eshko ga José tjlä ba kong ga «¿Llèye shäryoromiro? ¿Tja ère llèbo miydoklo tjok miydèmi llèmdo?» le.

¹⁶ Kuya Judaré ga tjlä ba kong ga «¿Llèye lèrwa? ¿Tjawa llèbo owa shäryono llèm ga pinwa bop kong soré? Llèbo shäryororwa owa li iara Sböré beno ikoba wèllè. Tjawa löng na. Tjawa bop parkagaga tjwllék löng pjir wleniyo, borwa lèng bop di ioklo söga kjwe tjok bakoe» le.

¹⁷ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Eni llème. Di ioklo tjeng é tjok ga e ber shäng bor parkaga tjwllék shäng pjir wleniyo. Pjäyda to jek iröng ushko ga pjlu. Pjäy barwaga ère llème» le.

Judá tjlä José kong Benjamín kjishko

¹⁸ Era eni ga Judá jek José zlong bäng, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿tja tjlä bop kong sira tjoksa ga buere? Pja iirkè bor kong llème. Pja tjwlo ara bor kong, Egipto so pjluoy dik. ¹⁹ Pja tjläno borwa kong ga «¿Pjäy data tjokde? ¿Pjäy lènga oblè tjokde?» lorop borwa kong. ²⁰ Eshko ga tjawa tjlä bop kong ga «Borwa data, e tjlablae. Ga tjawa lèng shäng kjlara mite obi. E bukshko ga borwa data tjlablae. Ba meyo li tjok ga wapga tjeng do pjök, gueniyo kjlara shinmotkonoe. E kjishko ga ba wa beno shäng li woyde borwa datarè ara» lèrwa bop kong eni.

²¹ »Eshko ga pja tjlä borwa kong ga «Bomi lèng tek sömi bor kong in wlo» lèp. ²² Ga tjawa tjlä bop kong ga «Kjwozirwa ba data rayè ber tjoksa ga äe. Raye ber tjoksa ga wolon» lèrwa. ²³ Gueniyo pja tjlä borwa kong ga «Bomi lèng tek sömi na llèm ga pjäy tjwe bor ik na llème» lèp. ²⁴ Tjawa jek äar iröng borwa data shwoy ga llèye lorop borwa kong li lororwa ba kong pjire.

²⁵ »Eshko ga borwa data tjlä borwa kong ga «Pjäy nom iröng dli sho tjwllék sira» le. ²⁶ Gueniyo tjawa tjlä ba kong ga «Tjawa

yorke borwa lëngdë llëm ga tjlappa sök, e inwa ga äe” lërwa ba kong.

²⁷ »Kuya ga tjlë borwa kong ga “Miydëmi pjlu ga bor boy, e wagma do pjök bor tjok. ²⁸ Kjlara to bor shjiryo dwayo, ga sök bor tjok ame. Miydër ga uara äya kjloshko sorë. ²⁹ Era ba lëng kjwe söromi to bor zlong dwayo ga llëbo weno ba kong owa bebi wleni ga tja wolon woydorbo. Eshko ga wloyo ber pjäydë” le.

³⁰⁻³¹ »E kjishko ga bor lëng woyde bor datarë ara ba pjlugwo baiya wleni. Kjwozirwa, e äär borwa tjok iröng llëm ga borwa data, e wolon woydorbo. Enira wloyo ber tjawarë. ³² Tja tjlëno bor data kong ga “Ios ber tjeng bor wloshko, iga ber tjarë. Llëye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tje iröng llëm ga tja ber pogo tjwlo bop kong iyado” loror.

³³ »E kjishko rokër bop kong sira ga tja ios ber shäng bop parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo, kjwozirwa kjwe shtoshko. Ga ichos jek ba shjiyga tjok sira. ³⁴ Tja jek äär iröng bor data shwoy ba tjok llëm ga äe. Bor data sök woydë, song, e in woydë llëme» le.

45

José oppino ba pjeyoga kong

¹⁻³ Eshko ga José slarwö, ga tjlë ba parkagaga löng li kong ga «Pjäy opshis uunkong na dwayo!» le, ga beno shäng tjoksa ba pjeyoga tjok, ga slatong jlkoyoy. Kuya Egipto sopga löng kjoko lirë ga roy shdöra öötong uunkong kong, öötong Egipto so pjluoyo ushko bakoe.

Eshko ga José tjlë ba pjeyoga kong ga «Tja José. ¿Bor data sök sère?» le. Kuya lok ga beno löng säya llëme. Dborye lok ga äe. Tjllökwo drete.

⁴ Eshko ga José tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor zlong sira» le. Ga tjlë ba kong obi ga «Bomi lëng soynenomi Egipto sopga kong dgue, e tja José. ⁵ Gueniyo ga pjäy woydë llëme. Tja wloyo pjäydë llëme. Tja ichara Sbörë na bomi bäm go, nopga kjimtë, wolon llëm wlo.

⁶ »Pjli ara kjok ère kjing go lu pjloglo pjök tjän. Kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi ga dli llë wen llëm, llëye dguëy ga wen llëm bakoe. ⁷ Gueniyo tja ichara Sbörë bomi bäm go, bomi kjimtë, pjäy wolon llëm wlo, bomi tjeyo tek ber bomi irgo li wen wlo. Shäryara Sbörë oblë, ba dbo kësbang go. ⁸ Tja ichaga Sbörë na, pjäydë llëme. Tja iara beno shäng Egipto so pjluoyo dboryaga, ba u daga kägäyo, Egipto sopga uunkong ichaga bakoe.

⁹ »Pjäy nom maling bor data shwoy, ga pjäy tjlë ba kong ga “Bop wa José tjlë ga ‘Tja ichara Sbörë beno shäng Egipto so kägäyo.

Pja tek bor ik wop äe. ¹⁰ Pja ber sök Gosën kjokyo, bop wagma, bop tjërga, bop öng, bop llëbo tjeng kës li tjok. Eni ga pja ber sök bor soshko. ¹¹ Èreshko ga pja sën dli, bop pjeyoga uunkong tjok, pjäy pjli kukllëm wlo, dli llëm kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi kjishko’ le Josërë” lëmi ba kong eni.

¹² »Miyde bor lëng Benjamindë, pjäy omiyydë bebi ga tja José jlkoyoy. Tja tjlëno li kuromi uunkong. ¹³ Tja sök na, tja tjlappa dbo kësbang, tja parkë sök sorë li lanyotkëmi bor data kong. Llëye inomi na dö li lëmi ba kong pjir bakoe. Pjäy nomo. Bor data tek sömi wop äe» le.

¹⁴ Eshko ga José, Benjamín, e èng popjluo lok, ga slatong wop ara èng tjok. ¹⁵ Eshko ga ba pjeyoga uunkong lö shira, * slatong ba tjok. E irgo ga ba pjeyoga woroyono, tjlëno ba tjok.

¹⁶ José pjeyoga shrono löng li roy kuya pjürë ga beno wopjlu, ba pjloyoga uunkong tjok. ¹⁷ Eni ga pjlu tjlë José kong ga «Lëp bop pjeyoga kong ga dli sho ie lok ba öng kjing go, ga to Canaán kjokyo, ¹⁸ ga bop data, ba pjeyoga tek säya bor kong. Egipto kjok pjluoyo twër ber ba kong, Egipto dli pjluoyo twër ba kong, ue wlo bakoe. ¹⁹ Ichos jek na dwayo jëkklo sök, ba boyga sökklo, ba wagma sökklo, bop data sökklo bakoe. ²⁰ Wotjlik lok ba llëbo ber li kjishko llëm, llëbo pjluoyo tjeng Egipto kjokyo ère twër ber ba kong kjishko» le.

²¹ Shäryara Jacob† wapgarë eni. Ba jëkklo lara pjürë li twara Josërë ba kong, dli ichara, ue irbo wlo bakoe. ²² Shwong twara tjaqlën ba shjiyga kong. Gueniyo Benjaminda kong dbur sho pjluublün twara kjwo sak dbäw pjloglo mya (300), shwong twara kjinggwo shkëng (5) bakoe. ²³ Ba data kong öng llëbo sökklo ichara sak kwara (10) llëbo pjluoyo tjeng Egipto kjokyo tjok, öng doglo sak kwara (10) obi dli sho tjok, ue irbo wlo. ²⁴ «Tjawa toe» le lokshko ga José tjlë ba pjeyoga kong ga «Jölo. Pjäy nome. Pjäy èngkjwë èng tjok irbo llëme» le ba kong.

²⁵ Eni ga opshino jek Egipto kjokyo dwayo, öötong löng Canaán kjokyo, ba data Jacob sökshko. ²⁶ Iya lok ga tjlë ba kong ga «José sök sè! jE tjlappa tjwlo kësbang, Egipto so kägäyo» le lok ba data kong, gueniyo tjllökwo kjrara llëm, yëy le erä. ²⁷ Gueniyo llëye lara Josërë kjöme li kura. Ga ina ga jëkklo ichara Josërë jong ba wlokjroklo. Eni ga beno wopjlu, ²⁸ ga tjlë ga «jllö! Era miyde ga José sök sè. Tja wolontë llëm obi ga tja to ba ik» le.

* 45:15 Lö shik, lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 45:21 Hebreo tjllökwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe.

46

Jacob to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok

¹ E irgo ba Jacob* opshino to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok, ba llëbo uunkong tjok bakoe. Jek öötong löng Berseba kjokyo ga öng zröra, sho sura, pjono dret, ba data Isaac Sbò poshrëkklo. ² E shkëyo ga Sbò weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlä ba kong ga «iJacob!»

«¿Llë?, Tjlapga» le ba kong.

³ Tjlä ga «Tja Sbò, tja bop data Sbò. Pja jek Egipto kjokyo ga llëye bangkjërëp llëme. Kjok eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber tjëyo kësrange. ⁴ Tja jek shäng bop tjok eshko. Llono ga bop tjëyoga shir ey dwayo, ga tek sör na iröng obi. Ga pja wolonshko ga José sök bop zlong bäng» le.

⁵⁻⁷ E irgo ga Jacob iara ba wapgarë opyë sök jëkklo ichara Egipto so pjलयorë ba kong li roshko, ba pjlaydoga, ba tjërga tjok. Ga Jacob opshino to ey dwayo ba tjëyo tek beno ba irgo uunkong li tjok. Ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li söra jek ba tjok Egipto kjokyo.

⁸⁻¹⁵ Jacob tjëyo tek beno ba irgo li öötong löng Egipto kjokyo ko lok eni. Epga beno löng Israel tjëyoga.

Lea wapga Jacob tjok, e weno tjeng Padán Aram kjokyo, e ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak mya kjingsho mya (33).

Rubén, e ba wa domer bäm İyo. Rubén, e öötong ba wapga domerga Janoc, Falú, Jezrón, Carmí tjok.

Simeón, e öötong ba wapga domerga Jemuel, Jamín, Oad, Jaquín, Zojar, Saúl tjok. Saúl, e meké Canaán.

Leví, e öötong ba wapga domerga Guersón, Coat, Merari tjok.

Judá, e öötong ba wapga domerga Selá, Fares, Zera tjok. Ba wapga domerga Er, Onán, e wolono beno löng Canaán kjokyo. Fares, e öötong ba wapga domerga Jezrón, Jamul tjok.

Isacar, e öötong ba wapga domerga Tola, Fuvá, Job, Simrón tjok.

Zabulón, e öötong ba wapga domerga Séred, Elón, Yalel tjok.

Jacob wa walë Dina, e öötong bakoe.

¹⁶⁻¹⁸ Parkaga twara Labándë ba wa Lea kong ko Zilpá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho tjer (16).

Gad, e öötong ba wapga domerga Zefón, Jaguí, Ezbón, Suni, Eri, Arodí, Arelí tjok.

Aser, e öötong ba wapga domerga Imná, Isvá, Isví, Beriá tjok, ba wa walë Sera tjok bakoe. Beriá, e öötong ba wapga domerga Héber, Malquiel tjok.

¹⁹⁻²² Raquel wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14).

José, e sök Egipto kjokyo ga wapga tjeng domer do pjök ba boy Asenat tjok ko Manasés, Efraín. Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong.

Benjamín, e öötong ba wapga domerga Bela, Béquer, Asbel, Guerá, Naamán, Ehí, Ros, Mupín, Jupín, Ard tjok.

²³⁻²⁵ Parkaga twara Labándë ba wa Raquel kong ko Bilhá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo kjäk (7).

Dan, e öötong ba wa domer Jusín tjok.

Neftalí, e öötong ba wapga domerga Yazel, Guni, Jéser, Silén tjok.

²⁶ Jacob, e öötong Egipto kjokyo ba tjëyo tek beno ba irgo li doglo sak tjer kjingsho tjer (66) tjok, ba pjlaydoga tjok bakoe. ²⁷ José wapga tjeng Egipto kjokyo do pjök. Eshko ga Jacob tjëyoga shrono löng Egipto kjokyo doglo sak kjäk (70).

²⁸ Epga jek löng irbo ga Judá ichara Jacobdë jek bäm go José ik, wlokjre tek irbo Gosén kjokyo wlo. Öötong löng eshko li kuya Joséré ga ²⁹ ba parkagaga ichara ba jëkklo posharyë. E irgo ga José jek ba data wlokjre. Öötong shäng ba data sökshko ga eng popjluno lok, ga slatong wop ara eng tjok. ³⁰ Eshko ga Jacob tjlä ba kong ga «Pja İnor om go bor bokkwo go, ga pja shäng sé jlöe. Era tja wolon ga pjläe» le.

³¹⁻³² Kuya ga tjlä ba data, ba pjeyoga kong ga «Tja to tjlä pjlu kong ga “Bor data, bor pjeyoga löng Canaán kjokyo li shrono löng na, ber löng bor tjok wlo. Epga öng daga kjışhko ga ba öng, ba llëbo uunkong söra tek ba tjok” lër ba kong. ³³ Pjây roke pjलयeshko ga “¿Pjây pak llë?” le homi kongshko ga ³⁴ pjây tjlä ba kong ga “Tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjëyoga dëna í dik” lëmi ba kong eni. Eni ga Egipto sopga löng öng dagaga tjok woydë llëm kjishko ga pjây ie ber löng Gosén kjokyo» le.

47

¹⁻² Eshko ga ba pjeyoga kjrara doglo shkëng (5), ga söra jek öötong löng Egipto so pjलयo shwoy, ga tjlä ba kong ga «Bor data, bor pjeyoga tek Canaán kjokyo dwayo li shrono löng Gosén kjokyo ba öng tjok, ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe» le. Eshko ga ba pjeyoga li pina pjlu kong, miyde wlo.

³ Eni ga pjlu tjlä ba kong ga «¿Pjây pak llë?»

«Tjläpaga, tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa

* 46:1 Hebreo tjlokwo go ga tak beno piang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. Génesis 46.2, 8-15, 30 eni bakoe.

tjÿyoga dëna ĩ dik. ⁴ Canaán kjokyo pĵi ara, borwa öng dli drete. E kjĭshko ga tjawa to tek ber löng na wlo lërwa. Rokërwa bop kong sira ga tjawa ios ber tjeng Gosén kjokyo» le lok ba kong.

⁵ Kuya ga tĵlë José kong ga «Bop data, bop pĵeyoga tek shrono ber löng bop tjok wlo le. ⁶ Egipto kjokyo tjeng bop wloshko. Gosén kjokyo, e Egipto kjok pĵlúyo kuzong ga twos ba kong, ber löng eshko wlo. Īp ga domerga kjone kjone parké pĵlú ga ios ber löng bor öng dë bakoe» le.

⁷ E irgo ga ba data söra, pina pĵlu kong, miyde wlo. Eshko ga Jacob tĵlëno beno pĵlú ba kong. ⁸ Ga pĵlu tĵlë ba kong ga «¿Pja lu pĵlobi?»

⁹ «Tja lu pĵloglo sak dbäw kjingsho sak mya (130) erä. Tja sök shtor llëm, tja jëkko erä, tja songe. Bor data, bor kjokë, e jëk to löng shtor llëm bako, gueniyo lu ĩno bor kĵinmo» le ba kong. ¹⁰ E irgo ga Jacob tĵlëno beno pĵlú ba kong obi, ga toe. ¹¹ Eshko ga lara pĵlurë sorë ga shäryara Josére eni. Egipto kjok pĵlúyo twara ba data, ba pĵeyoga kong, ber löng eshko wlo. Kjok, e ber buk Ramsés kjokyo. ¹² Ba pĵeyoga uunkong sëna dli bakoe.

José pak shäryono sorë pĵli ara dbaryo

¹³ Egipto kjokyo, Canaán kjokyo ga dbar jek ga pĵli tĵwe ara anmoyö. Nopga wolonto pĵlirë. ¹⁴ Eni ga dli soynena Josére Egipto sopga kong, Canaán sopga kong bakoe. Dburyo li jnena tjeng pĵlu dbur jnezlongshko. ¹⁵ Dbur pĵitongshko ga Egipto sopga tĵwe tĵlë José kong ga «Tjawa dbur pĵitonge. Tjawa sëm dli. Llëm ga tjawa wolon pĵlirë» le.

¹⁶ Kuya ga tĵlë ba kong ga «Pjây dbur pĵitong ga bomi öng sömi bor kong, ga kĵlopswër dli sho go» le. ¹⁷ Eni ga Egipto sopga, ba öng oblë oblë,* e söra José kong, kĵlopswe dli sho go wlo. Shäryara eni lu pĵlara.

¹⁸ E irgo ga tĵwe tĵlë José kong obi ga «Lëye jnenwa bop kong ga äe. Tjawa dbur pĵitong, ga borwa öng, e beno bopoya. Beno tjawa, borwa kjok erä. ¹⁹ Tjawa iëp wolon llëme. Borwa kjok iëp ber tjoksa llëme. Tjawa tĵwlës, borwa kjok tjok bebi, dli sho äska. Eni ga tjawa ber löng parké borwa kjok li kĵing go pĵlu kong. Dwla twos borwa kong, tjawa wolon llëm wlo, kjok ère kĵing go nopga tjok obi wlo» le.

²⁰ Pĵli tĵwe ara anmoyö kjĭshko ga ba kjok soynena uunkong José kong. Eni ga Egipto kjok tĵwlëna Josére uunkong pĵlu kong. ²¹ Nopga uunkong beno löng ba park-agaga tĵwlëk löng pĵir wleniyo. ²² Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong, epgara

kong dli tĵwe pĵlurë ĩyado. E kjĭshko ga ba kjok soynena llëme.

²³ E irgo ga José tĵlë nopga kong ga «Pjây tĵwlënor uunkong bomi kjok tjok pĵlu kong. Dwla tjeng ère to dguëmia. ²⁴ Gueniyo ba bo kĵrozlong dbaryo ga dli töya li kĵring-gwo shkëng (5) li shimi kĵrina pĵlu kong, kĵringgwo sak kjwara (10) li shimi kĵring pĵök ba kong, kĵringgwo sak kjwara kĵing-sho shkëng (15) li shimi kĵringgwo mya ba kong. Shäryëmi uun eni» le.

²⁵ Kuya lok ga tĵlë ba kong ga «Pja op-shäryono pĵlú borwa tjok. Tjawa iorop wolon pĵlĭshko llëme. E kjĭshko ga tjawa to ber löng pĵlu parkagaga tĵwlëk löng pĵir wleniyo» le. ²⁶ Eni ga José kjok ĩlgwekklo shäryono kĵrina Egipto so kĵlobi kong, dwla bo kĵrozlong dbaryo ga dli töya li tĵwe lok pĵlu kong, lara sorë li eni. Kjok ĩlgwekklo li eeri ga buk eni. Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong lira llëye tĵwe llëm, ba kjok beno pĵlu kong llëm kjĭshko.

Jacob wolon döroë

²⁷ Israel tĵeyoga beno löng Gosén kjokyo, e Egipto kjokyo obi. Kjok shano bayo ara, dbur ara, wapga träk llëm bakoe. ²⁸ Jacob beno sök eshko lu pĵloglo sak kjwara kĵing-sho kjäk (17). Lu ĩno sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho kjäk (147).

²⁹ Dbar kjwara ga Jacob† sök së obishko ga wolon dbaryo woyotĵliya buk. Eshko ga ba wa José rokara, ga tĵlë ba kong ga «Tja woydëp jlökoyo wleni ga los bor kong jlökoyo ga pja wotĵlĭk pĵlú bor kong, ga tja kĵimtëp ĩyado. Pja kâ dos, orkwo ios bor kworbo kĵing go, e ber ba jyägĭlo wlo. Tja jnep ber buk na Egipto kjokyo llëme. ³⁰ Tja wolonoshko ga tja ship Egipto kjokyo ère dwayo, tja söp äar ber buk bor pĵeyoga iak tjengshko» le.

Kuya ga tĵlë ba kong ga «Shäryër eni» le.

³¹ Eshko ga tĵlë ba wa kong obi ga «Los bor kong jlökoyo» le.

Kuya ga tĵlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga shäryëri eni» le. Eshko ga Jacob kâ dono, syöshtono Sbö kong buk ba bukklo kĵing go.

48

Jacob tĵlökwo lono beno pĵlú José wapga kong

¹ E irgo ga oba tĵlë José kong ga «Bop data swlo ara» lëba ba kong. Eni ga José jek ba ĩk, ba wapga Manasés, Efraín tjok. ² Öötong löng ba shwoy ga «Bop wa José shrono shäng bop ĩk» lëba ba kong. Kuya ga kojono dbo go, sirkeno sök ba bukklo kĵing go, ³ ga tĵlë José

* 47:17 Öng oblë oblë söra lok li, e kwomgla, öng wĵëp ushko so, shwĵing ushko so, sögla, öng so kwomgla kĵoyo dre töshko bakoe. † 47:29 Hebreo tĵlökwo go ga tak beno pĵiang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. Génesis 47.31 eni bakoe.

kong ga «Sbò, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Sbò weno shäng bor kong Luz kjokyo, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga tjlëno beno pjlú bor kong. ⁴ Tjlë ga «Pja iër ber shdär träk llëme. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber löng tjëyoga oblë oblë, ga tjë jikong ber löng tjëyo kjrinaso. Kajok ère twër ber ba kong iyado wlo» le. ⁵ Bop wapga Efraín, Manasés, e weno tjeng na Egipto kjokyo, tja tjwayde töntë bop tjok llëm obishko. Epga ber bor wapga onmo wleni, Rubén, Simeón dik. ⁶ Pja wapga tjok obi wleni ga epgara popoya. Kajok twe datagarë ba wapga kong li twe Efraín, Manasés ba kong, epga ba lëmga kjishko. ⁷ Tja jek shäng Padán Aram kjokyo dwayo, Efrata kjokyo ber buk pjola obishko ga bop mekë Raquel wolono bor shjiryo eshko Canaán kjokyo. Eni ga jnenor beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo sor go» le. (Eri ga Efrata kjokyo, e ko Belén.)

⁸⁻¹⁰ Eshko ga Jacob tjläbla, kajok ïgö pjlú ame. E kjishko ga José wapga miydara llëme. Eni ga tjlë José kong ga «¿Kjwepga kjwe è?»

«Kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong na Egipto kjokyo» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tek sös bor zlong bäng, tjlökwo lër ber pjlú ba kong wlo» le. Eni ga ba wapga söra jek ba kjokë zlong. Eshko ga popjlura Jacobdë, ga lö shira.* ¹¹ Ga tjlë José kong obi ga «Pja ïn ame loror. Gueniyo tja kjimtara Sbörë sök së obi, pja ïnor, bop wapga ïnor bakoe» le.

¹² Eshko ga ba wapga kjara Joserë ba kjokë zlong dwayo, ga kjök tono, kujjono bokdo kjlay klung go. ¹³ E irgo ga ba wa Efraín shara ba or këllë go, Manasés ba or milë go. Eni ga Efraín beno ba kjokë or milëkong, Manasés ba or këllëkong. ¹⁴ Gueniyo Jacob orkwo ië ba tjërga kjing goshko ga Manasés, e José wa domer bäm ïyo ëmdë ga ba orkwo këllë li iara beno Efraín kä kjing go, orkwo milë li iara Manasés kä kjing go. ¹⁵ Eni ga tjlëno beno pjlú José kong. Tjlë ga «Sbò, e kólara bor data Isaac, bor kjokë Abrahamdë. E bor daga, tja bukshko tek lëkong. ¹⁶ Llëbo wen bor tjok owashko ga ba parkaga kajok dogo so,† e bor kjimtaga. Kjwozirga ère kjimte eni bakoe. Kjwepga kjishko ga tja woyoshreba, bor data Isaac, bor kjokë Abraham, e woyoshreba bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li shdär träk llëme» le.

¹⁷ ïya Joserë ga ba data orkwo këllë li iara Efraín kä kjing go ga beno ba kong owa. E kjishko ga orkwo shara, kje Efraín kä kjing dwayo, ie Manasés kä kjing go wlo lara. ¹⁸ Ga tjlë ba data kong ga «Data, kjweni llëme. Ba shjiy shäng ère. Bop orkwo këllë kjwe ios ba kä kjing go» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër tjän. Ba tjëyo tek ber ba irgo li äär ber tjëyo kësbang, tjwlo ara bakoe. Gueniyo ba lëngda äär tjwlo ara ba kjinmo. Ba tjëyo tek ber ba irgo li äär ber tjëyoga oblë oblë» le.

²⁰ Eshko ga Jacob tjlëno beno pjlú ba tjërga kong. Tjlë ga «Llono ga Israel tjëyoga tjlë ga «Pja kjimte Sbörë ber Efraín, Manasés ï dik» le ber pjlú nopga kong wlo» le. Efraín iara beno Manasés bäm go eni. ²¹ E irgo ga tjlë José kong ga «Tja wolon e, gueniyo ga Sböra ber shäng bomi tjok, pjây kjimte äär iröng obi boni tjëyoga kajokyo. ²² Tja ëngkjwono amorreoga tjok, zanor song, ba kajok ko Siquén li döror. Kajok, e pjlú, owa llëme. E twër ber bop kong erö, bop pjeyoga kong llëme» le.

49

Jacob tjlökwo lono beno pjlú ba wapga kong

¹ E irgo ga Jacob, ba wapga rokara uunkong tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «Llëye wen bomi kong llono li lër bomi kong, miydëmi wlo. ² Pjây tek löng bor zlong bäng. Tja kuzia. Pjây bor wapga, pjây uunkong kjweni. Tja bomi data Israel.

³ »Rubén, pja bor wa domer bäm ïyo.

Pja bukshko ga tja dwlas lë jä.

Pja tjwlo ara, dbo ara, bop lëmga kjinmo.

⁴ Gueniyo pja domer tjëkso llëm, kä llëm wleniyo.

Pja pono bor boy oblë tjokshko ga tja iorop beno sök lökshko.

E kjishko ga pja tjwlo bop lëmga kjinmo ame.

⁵ »Simeón, Leví, pjây epenga döe.

Pjây wotjlik no barwë erä.

⁶ Pjây ëng töng lanshko ga tja tön woydë bomi tjok llëme.

Pjây iirkonoshko ga no zrömi äe.

Öng dre kjyungyo zëmi llë kjishko llëme.

⁷ Pjây iir ara.

Pjây iir äya kjloshko so wleni.

E kjishko ga pjây äyoshtër.

Eni ga bomi tjëyo tek ber bomi irgo li ber löng kjok drete.

Epga shdär ber löng Israel tjëyoga tjërko.

⁸ »Judá, bop moskwoga zam song erä.

E kjishko ga pja poshrëya bop pjeyogarë.

Epga kjök tok, kujjong bokdo kjlay klung go bop kong.

⁹ Dbong dli shano, uara pjir ga bojong iröng woshtë ba shtoshko.

Dbo ara kjishko ga barwaga èrë llëme.

Judá, pja dbong wleni.

* 48:8-10 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. †

48:16 Ba parkaga kajok dogo so le li, e Sbò om go layde.

10 Pja dbo kjaga èrè llèm,
 bop kjè dōga èrè llèm,
 ba sogo shrono om go guing.
 Era kole tjëyoga uunkongdë.
 11 Pja ber sōk dli ara, opzang ī,
 bop kjor bo pjlūyo twëp bop öng kong.*
 Pja ää ara anmoyō,
 shwong kwoshkwëp e go ga
 pjir llèm, ber obie.
 12 Pja bok ro srëzrën,
 pja ää ara kjïshko.
 Pja kowo pjilublún,
 pja öng nä dyo ara kjïshko.
 13 »Zabulóna ber sōk dlung kjako,
 kjong kësksë tje tjëshko.
 Ba kjok worbo äär jong Sidón kjokyo go.

14 »Isacarda öng llëbo shgaga dbo ara
 woshtë sōk ba llëbo tjok wleni.
 15 İya ga woshtozlong pjlū kjïshko ga
 kojono dbo go jek ba llëbo shguë.
 Eni ga beno shäng oblë parkagaga tjwllëk
 löng pjir wleniyo.
 16 »Danda ba tjëyo llgwek om go,
 Israel tjëyoga oblë dik.
 17 Dgur buk irbo sor go.
 Kwomgla jek ba zlongshko ga
 ba dre uakza ga
 no sōk ba kjing go li lon.
 Dan, pja bangkjrëba dgur wleni» le.

18 Eshko ga Jacob tjlë ga «I Jehovah, tja
 dözong!» le.

19 Ga tjlë ba wapga kong obi ga
 «Gadda, moskwoga tjwe ba zrök leshko ga
 epga zāya, irpjāya erë shara.

20 »Aserda dli ara, uak pjlū,
 pjilupga dli dik.

21 »Neftalira shwling kjloshko so jek zron
 oojong,
 wapga wolëso wleni.

22 »Joséra, e kjillgwo jong diksor go,
 bo ara,
 lliywë shdär äär di dlupyo wleni.

23 İywa lok shjiktëng ba moskwogarë,
 könkowo dbuya lok ara ba kjing go,
 twe lok tjötō İyado.

24 Gueniyo ba sböng shaya jlökoyo, wir llëme.
 Orkwo ber golong,
 Jacob Sbö dbo ara kjïshko,
 e Israel tjëyoga daga, guëng wleni.

25 Pja kjimte bop data Sbörë.
 Llëye shārye woydë Sbörë li shārye ga pjlūe.
 Llëbo twe bop kong pjlūe.

Shunyo iche shrë kjok dogo dwayo,

diwa iche tur klung roy dwayo,
 pja wapga shdär trāk llèm,
 bop öng wapga shdär eni bakoe.
 26 Llëbo weno pjlū bor kong trāk llèm,
 äär jong kjökshko, dlup llë kësksë
 kjinmo.
 Llëbo pjlū li ber bop kong,
 pja bop pjeyo kägäyo kjïshko.

27 »Benamında, e shjiti kjloshko so iir ara
 wleni.

Kjok shröngto ga ba sëng ue,
 kjok sëng ga llamo pjilorgue» le.

28 Ère Israel tjëyoga kjinggwo sak kjwara
 kjingsho pjök (12). Tjllökwo lara ba datarë
 beno pjlū tjëyo kjrina kjrina kong eni.

Jacob wolonoe

29 E irgo ga Jacob tjlë ba kong ga «Tja
 wolontoe. Tja wolonoshko ga tja sömi äär
 ber buk bor pjeyoga iak tjengshko, guëng
 jong ööng Het tjëyo ko Efrón kjokshko li
 roshko. 30 E ber buk Macpela kjokyo,
 Mamré kjokyo gomyo, e Canaán kjokyo obi.
 Guëng li tjwllëna Abrahamdë Efrón kong,
 llëye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba
 pjeyoga kong wlo. 31 Abraham, ba boy Sara,
 Isaac, ba boy Rebeca, e iak tjeng eshko, Lea
 iak buk eshko bakoe. 32 Kjok buk eshko,
 guëng jong ööng tjwllëna Het tjëyoga kong» le.
 33 Tjllëno eni pjir ga opbuno buk töshko, ga
 wolonoe.

50

1 Eshko ga doyo popjlura Josërë, lö shira,*
 ga slar èëe. 2-3 E irgo ga no dwlomnega
 ichara ba data doyo poshtik, an llëm wlo.
 Shinmo doyo poshtiya lok eshko sorë ga
 Jacob doyo poshtira lok dbargwo sak pkëng
 (40) eni.

Jacob soyopora Egipto sopgarë dbargwo
 sak kjäk (70). 4 Sopoно lok pjir irgo ga José
 tjlë pjlū piloyoga kong ga «Rokër bomi kong
 sira ga pjāy tjlë pjlū kong bor kjïshko. 5 Pjāy
 tjlë ba kong ga bor data wlon döroshko
 ga tja ichara tjlë ba kong jlökoyo ga «Pja
 wolonoshko ga pja sör äär ber buk Canaán
 kjokyo, sak shāryorop om go li roshko» loror.
 Eni ga rokëmi ba kong ga tja iche bor data
 jnek. Jnenor pjir ga tja tjwe iröng obi lëmi
 ba kong eni» le.

6 Kuya pjlurë ga tjlë José kong ga «Pja jek
 ga pjlūe. Rokara bop kong sorë li shāryo
 eni» le.

7-9 Eni ga José jek ba data jnek, ba pjeyoga
 tjok. Yorkara tlapgaga parkë löng pjlū kong
 kjlobi lirë, pjlū ëngkjwagaga jëk kwomgla go,
 jëkklo roy tjok. Nopga öör trāk llëme. Ba öng,
 ba wapga chilawa, e iara Jacob pjeyogarë
 beno tjeng Gosén kjokyo erä.

* 49:11 E kjörkö sho twëy köchi kong wleni.

* 50:1 Lö shik'lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

¹⁰ Dipzono lok Jordán diyo kjwo kalèkong pjir ga öötong löng Atad kjokyo, dwla bo kwota shiya lokshko. Eshko ga woydono lok ara, slatong, kjloshtono ara, Jacob soyopora dbargwo kjäk (7) José tjok. ¹¹ İya Canaán sopga löng eshko liré ga tjlé ga «Egipto sopga woydè ara» le. E kjışhko ga kjok eshko koiara Abel Misrayin,† e ber buk Jordán diyo dlo wen tèm shwo lèkong.

¹²⁻¹³ E irgo ga Jacob söra ba wapgarè Canaán kjokyo, iara beno buk guèng jong ööng Macpela kjokyo roshko, Mamré kjokyo gomyo. Guèng li tjwłèna Abrahamdè Efrón kong, llèye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba pjeyoga kong wlo. Llèye lara Jacobdè ba kong li shäryara ba wapgarè eni.

¹⁴ Ba data jnena pjir ga José to jek Egipto kjokyo iröng obi, ba pjeyoga, ba yorkaga uunkong tjok.

José tjłèno ba pjeyoga kong, woydè lok llèm wlo

¹⁵ Jacob wolono kuzong ga José shjiyga wotjłik ga «José wotjłik bi kong owa dikjoyoe. Llèbo shäryoroy ba kong owa kuzong ga llèbo shärye bi kong owa kjwe» le. ¹⁶ E kjışhko ga no ichara tjłè ba kong ga «Bop data wolontè llèm obishko ga tjłè bop shjiyga kong ga ¹⁷ «Pjây tjłè bop lèng kong ga ‘Bop data tjłèno beno bop kong ga “Bop shjiyga llèbo shäryono bop kong owa li rokèr bop kong sira ga epga shdum e kjışhko llème. Epga jnep kèsbange” lara bop datarè bop kong eni’ lèmi ba kong” lara. Eni ga roke lok bop kong sira ga epga jnep kèsbange, epga bop data Sbö parkagaga» le.

Kuya Joséré ga slar jonge.

¹⁸ Eni ga José shjiyga tjwe löng kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, tjłè ba kong ga «Tjawa löng ère, tjawa bop parkagaga tjwłèk löng pjir wleniyo» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjłè ba kong ga «Llèye bangkjrèmi llème. Tja Sbö llèm, pjây shdun wlo. ²⁰ Pjây wotjłino llèbo shäryè bor kong owa. Gueniyo bomi wotjłik owa li kjłopswara Sbörè beno pjłú, nopga ara kjimtoklo, wolon llèm wlo. ²¹ E kjışhko ga llèye bangkjrèmi llème. Pjây kong dli twèr, bomi wapga kong bakoe» le. Eni ga José tjłèno ba shjiyga kong yötso, wotöye. Ga epga beno löng wopjłú, woydono ame.

José wolonoe

²²⁻²⁵ José beno sök Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok. Öötong tjlabla, ba wa Efraín tjèrga, e wapga İna, Manasés wa Maquir, e wapga İna bako, wlojkrara ba wapga wleni. Pjlara ga tjłè ba pjeyoga kong ga «Tja wolon döröe. Pjây kjimtaga ber Sbörè. Pjây shiya na dwayo. Pjây söya äar löng kjok twara Abraham, Isaac, Jacob kongshko. Pjây tjłès

bor kong jłökoyo ga pjây shiya Sbörè na dwayoshko ga bor doyo sömi jek bomi tjok lozı bor kong jłökoyo eni» le. ²⁶ José lu İno öötong sak dbäw kjingsho sak kjwarashko (110) ga wolono buk Egipto kjokyo. E irgo ga ba doyo poshtira, an llèm wlo, ga iara beno buk shinmoga bapkw roshko.

† 50:11 Hebreo tjłökwo Abel Misrayin, e Egipto sopga woydè ara loklo.

Rut

Elimélec pjeयोग

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Elimélec, boy ko Noemí,* wapga domerga do pjök ko Majlón, Quilión. Elimélec, e efrateo, Belén so. Belén kjokyo, e Judá tjëyoga kjokyo obi. Israel tjëyoga pjlyuo llëm obi dbaryoshko ga pjli shrono ara kjok eshko. E kjishko ga Elimélec to jek öötong beno sök Moab kjokyo, ba pjeयोगa li tjok.

³ Eshko ga Elimélec shinmotkonoe. Ba boy Noemí beno sök eshko, ba wapga do pjök tjok. ⁴ E irgo ga ba wapga orkwosmono walëga Moab so tjok, kjlara ko Orfa, kjlara ko Rut. Gueniyo öötong luyo sak kjwara (10) ga ⁵ Majlón, Quilión, e shinmotkono lok. Eni ga Noemí beno sök wa dret, lanma dret bakoe.

Rut, Noemí

⁶⁻⁷ Eshkoshko ga Israel tjëyoga kjimtara Jehováré, ga pjli dbaryo li pjirae. Roy kura Noemiré eshko Moab kjokyo. E kjishko ga wotjlik to iröng Judá tjëyoga kjokyo obi, ba pjlaydoga do pjök li tjok le. Opshik kjok eshko dwayo kjwlëshko ga ⁸ tjëlë ba kong lok ga «Pjäy nom jek iröng bomi mekéga shwoy. Tja, bor wapga, tjawa woydoromi, kjimtoromi ara. E kjishko ga rokër Jehovah kong ga pjây woyde, pjây kjimte eni bakoe. ⁹ Pjäy kong lanma wlëya jek obi, pjây ber löng wopjlu bomi ushko wlo» le. E irgo ga lö shira,† tja toe loklo.

Kuya lok ga slar tira llëm, ¹⁰ ga tjëlë ba kong ga «llëme. Tjawa jek bop tjok, bop pjeयोगa löng lishko» le.

¹¹ Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Toguëga, pjây to iröng obi. †Pjäy jek bor tjok lëmi kjër llëno? Tja wapga orkwosmok bomi tjok wlo ame. ¹² Pjäy to iröng bomi ushko. Tja këguë anmoyö, tja orkwosmok obi wlo. Tja kjwe orkwosmono eeri já, ga wapga domerga weno tjeng bor kong jekdo kjwe ga ¹³ pjây orkwosmok llëm, äär jong epga äär këkboga dbaryo guing llëme. Pjäy jek bor tjok llëme. Llëye weno bomi kong li, e kjang. Gueniyo llëye weno bor kong li, e kjang anmoyö, Jehovah opyono shäng bor wloyo kjishko» le.

¹⁴ Kuya lok ga slatong jek obi. Eshko ga Orfa, ba em lö shira, ga brikotong toe. Gueniyo Rutda jek pjä ba em li go, to rayara llëme. ¹⁵ Eshko ga Noemí tjëlë ba kong ga «Bop kjlara kjwe izong. To jek iröng ba pjeযোগa löng lishko. To ba sböpga baiya poshrëk iröng obi. Pja to ba tjok dey» le.

¹⁶ Kuya ga tjëlë ba kong ga

«Pja yorkër woydë jlökoyo.

Tja ichëp bop rayë llëme.

Pja jek kjone ga

tja jek bop tjok eshko.

Pja äär sök kjone ga

tja äär sök bop tjok eshko.

Bop pjeযোগa lëp li,

e ber bor pjeযোগa bakoe.

Bop Sbö lëp li,

e ber bor Sbö bakoe.

¹⁷ Pja shinmotkë äär kjone ga

tja shinmotkë ber eshko bakoe.

Pja jnekoba kjone ga

tja jnekoba eshko bakoe.

Tja tjëlë bop kong jlökoyo ga

shji löng së obishko ga

pja äär kjone pogo ga pja rayër llëme.

Rokër Jehovah kong ga

shäryoror eni llëm wleni ga

tja shdüya» le.

¹⁸ İya Noemiré ga raye woydë Rutdë llëm kuzong ga llëye lara ba kong ame. ¹⁹ Eni ga jek lok pjöyikong.

Öötong löng Belén kjokyo ga nopga shdöktong tjëlë ara. Walëga eshko so tjëlë lok ëng kong ga «¿Kjwe Noemí llëmdo?» le lok eni.

²⁰ Kuya Noemiré ga tjëlë ba kong lok ga «Tja kowëmi Noemí ame. Jehovah, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga tja iara beno sök woydë ara. E kjishko ga tja kowëmi Mara† shara. ²¹ Tja opshino na dwayoshko ga llë pogo woydër li tjok. Gueniyo tja söra Jehováré tek iröng or rorë. Opyono shäng bor wloyo. †Eni ga tja kowëmi Noemí sorëro?» le.

²² Eni ga Noemí opshino tek Moab kjokyo dwayo ba pjlaydo Rut, Moab so li tjok. Öötong löng Belén kjokyoeshko ga dwla bo kjrozlong dbaryo li soyëba löng kjwlëe.

2

Rut ëng wlëno Booz tjok

¹ Domer shäng kjlara ko Booz, e Elimélec, Noemí lanma dëna li pjeयो. E dbur ara bakoe.

² Dbar kjwara ga Rut tjëlë Noemí kong ga «Rokër bop kong ga tja ichos jek oba parkë dwla skok löng lishko. Eni ga ëbo, tja iche kjwe dwla bo beno tjeng ba irgo li töng» le.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «jölo, toguë» le. ³ Eni ga Rut jek öötong shäng dwla bo kjrëba löng li irgo. Shäng parkëshko li kjokyo sogo, e Booz, Elimélec li pjeयो.

⁴ Eshko ga Booz tek tjwe shäng Belén kjokyo dwayo ga tjëlë ba parkagaga löng li kong ga «Miga. Pjäy kjimtaga ber Jehováré» le.

* 1:1-2 Hebreo tjilökwo Noemí, e wolësoawa loklo. † 1:9 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. ‡ 1:20 Hebreo tjilökwo Mara, e kë ara loklo. Ba kong ga tjëlë ga «Tja iara sök kë ara», e «Tja iara sök woydë ara» loklo.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Kjobe. Pja kjimtaga ber Jehovärë bakoe» le.

⁵ Eshko ga tjlë ba parkagaga tjeng li kägäyo kong ga «¿Walë shäng kjwe ë pjeyo?»

⁶ «Kjwe Moab so. Walë to tek Noemi tjok Moab kjokyo dwayo li kjwe. ⁷ Kjok shröngto ga tjlë bor kong ga “Tja ichos dwla bo llë beno tjeng ba skogaga irgo li tóng sira” le. Ga “Jölo” lër ba kongshko ga jek parkë, ga beno shäng parkë kjweshko. Woshtono shäng eeri jä ukwang kjwe dorko» le ba kong.

⁸ Eshko ga Booz jek Rut zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Chiya, tja kuzong. Pja dwla bo tóng shto oblë llëme. Pja ber shäng jushko bor parkagaga walëga tjeng wle tjok. ⁹ Domerga to löng dwla bo skok tjeng li tóngshko ga pja parkë jek ba irgo. Pja twe lok tjtötö llëme loror bor parkagaga domerga kong tjan. Ga pja wodogroshko ga di kjrëp di bapkuo dlina domergarë tjeng wle roy dwayo» le.

¹⁰ Kuya ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, tjlë ga «Tja shto oblë so. ¿Bop bokso ga tja pjluë lëp ega?»

¹¹ «Pja roy kuror uunkong. Bop lanma wolono tek lëkong ga bop ëm, e kjimtëp shäng ara. Bop data, bop mekë, bop kjok, e rayorop pjir, ga pja to tek shrono beno sök nopga miydëp llëm löng li tjok. ¹² Jehová, e Israel tjëyo Sbö. Pja opyono beno sök ba sjägä dirko wleni, pja de wlo. Eni ga rokër ba kong ga pja potjwëlëya, llëye shäryorop li kjishko» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Woydër ga bop bokso ga tja pjluë lëp iyado. Bop tjlökwö, tja ie dbokjrë jek obi. Tja tjwölö llëm, bop parkagaga walëga tjeng wle dorko. Eni ëmdë ga pja tjlë shäng bor kong yötso, wlpë» le.

¹⁴ Ga öötong iozlong dloyo goshko ga Rut rokara Boozdë, tjlë ba kong ga «Pja tegö. Pjlung shosho suk pjir wle kjros, ga pös kjillgwo bo dyo shpoä wle go, ga uozong» le. Kuya ga wloktëng sök parkagaga tjeng li tjrëko, ga kong dwla jnena tjeng li twara Boozdë ba kong kjwöböso. Eni ga kjrara, uara beno shäng bö tjung, wopjlu, ga beno obie.

¹⁵ E irgo ga jek dwla skok tjeng li tóng obi, ga Booz tjlë ba parkagaga löng li kong ga «lëmi dwla tóng kjone pogoshko, töya tóng tjeng dluw wleshko ëmdë ga wëyë. ¹⁶ Dwla skomi, tömishko ga lommi pjilöbö pjilöbö, töya bomi irgo wlo. Ga kong llëye lëmi llëme» le.

¹⁷ Eni ga Rut dwla bo tóno shäng kjok eshko äar jong kjok sënge. E irgo ga kjwokära bayo gök kësang tjung wleni kjwo sak kjwara (10).* ¹⁸ E irgo ga söra jek u lok lishko, ga pina ba ëm kong. Dli twara ba kong llamö li shira, twara ba kong, ue wlo bakoe.

¹⁹ İya ga tjlë ba kong ga «¿Eerishko ga pja dwla bo tóng shäng kjone? ¿Pja parkë shäng kjone? Pja kjimtara kjok sogo lirë ara kjishko ga rokër Jehová kong ga e kjimte ara bakoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja parkono domer shäng kjlara ko Booz tjok» le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga rokër Jehová kong ga e kjimte. Jehová, shji nopga löng së obi li kjimte jlököyo. Nopga wolono tjan li kjimte bakoe. Shji kjimte bi pjeyoga soshko tjeng lirë kjluwe. Ga bi pjeyoga kjlara jüni, e Booz» le.

²¹ Eshko ga tjlë ba ëm kong ga «Tja ichara ber shäng eshko, ba parkagaga walëga tjeng li tjok, äar dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Toguë, pja ber shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok ga ber bop kong pjluë. Pja jek shto oblë kjwe ga llëbo wen bop kong owa kjwe» le.

²³ Eni ga Rut beno shäng parkë Booz parkagaga walëga tjeng li tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing. Gueniyo beno sök ba ëm shwoy.

3

Rut öör dwla kjwokäzlong shtoyo

¹ Dbar kjwara ga Noemi tjlë Rut kong ga «Toguë, pja kong lanma wlën kjlara, pja ber sök shtoyo pjlu wlo. ² Booz, pja parkë shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok, e bi pjeyo. Kuzong. Eeri shkëyo ga to ba dwla kjwokäk. ³ Eni ga pja nom wë, pja poshtis poshtikklo lö pjilëblë go, ga pja doyoys shwong pjlu wleniyo go. E irgo ga pja to parkë shäng lishko, gueniyo pja opping wëllë ba kong llëm, äar iono, di iono pjir guing. ⁴ Eshko ga pë buk kjoneshko ga ip yötso. E irgo ga pja jek ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjëp, ga pja opbuk buk eshko. Eshko ga llëye shäryëp wlo li le bop kong» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «llëye lëp bor kong li shäryë eni» le. ⁶ Eni ga opshino to jek eshko, ga llëye lara ba ëmdë ba kong kës li shäryara eni.

⁷ Ga Booz iono, di iono pjirshko ga beno shäng wopjluë. E irgo ga jek opbuno, pë buk dwla tóng tjeng dluw li zlong bäng. Wop tjok ga Rut jek shäng wora wora, öötong shäng ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjara, ga opbuno buk eshko. ⁸ Kjok rong dik ga Booz buk li polläk, ga wolleno. Ga workwë jek kalëkongshko ga kuya ga walë buk ba dre zlong bäng kjlara, ⁹ ga tjlë ba kong ga «¿Pja ëro?»

«Tja bop parkaga Rut. Tja kjimte bor pjeyoga soshko kjlara jüni lirë kjluwe. Ga

* 2:17 Gök kësang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik.

kjlara jüni, e pja. Woydër ga pja orkwosmok bor tjok» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Chiya, rokër Jehová kong ga pja kjimte. Domerga dwlas bor kjinmo tjeng ara. Kjone kjone dbur ara, kjone kjone song wleniyo. Wlënop kjlara jüni kjwe, orkwosmok bop tjok wlo. Gueniyo shäryorop eni llëme. Tja bop lanma shinmotkono li pjeyo kjïshko ga pja opshäryono beno ba kong pjlu, llëye shäryorop pjlu ba kong dënnashko li kjinmo. ¹¹ Chiya, llëye bangkjërëp llëme. Llëye lëp bor kong li shäryër. Bor pjeyoga kjok ère so löng kës li ommyidë ga pja walë wotjlik pjlu wleniyo.

¹² »Jlökoyo ga tja bop pjeyo soshko. Gueniyo domer shäng kjlara obi, bop pjeyo soshko anmoyö bor kjinmo. ¹³ Eeri shkëyo ga pja ber buk na. Bong kjok shröngto ga tja to lan ba tjok, pja dere, de pja de woydë llënde, e miydër wlo. Pja de woydë ga pja de. Gueniyo woyde llëm ga lër bop kong jlökoyo Jehová ko go ga pja dër. Pja pos buk bop shtoshko kjwey äar jong bong kjok shröng guing. ¹⁴ Gueniyo pja öör buk na, woydër ga miydëba llëme» le.

Eni ga pono beno buk ba dre zlong bäng. Gueniyo wëshko kjok shröng, kjok si obishko ga kojono, opshik ey dwayo wlo. ¹⁵ Eshko ga Booz tjlä ba kong ga «Bop kjinyoklo kjwe skwos, ga shas yöto, roshko dwla iër wlo» le. Shäryara eni, ga dwla iara Boozdë kjring-gwo tjer (6) söya wlo, ga toe.

¹⁶ Rut öötong shäng ba èm shwoy ga Noemi tjlä ba kong ga «Toguë, ¿pja öör sorë?» le.

Kuya ga llëye lara Boozdë ba kong li lara ba kong pjire. ¹⁷ Ga tjlä ba kong ga «Dwla ère twara bor kong, ga tjlä bor kong ga «Pja jek shäng iröng bop èm shwoy or rorë llëme» le bor kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Toguë, koshos, llëye wen ip wlo. Eeri ga domer li woshtë llëm, llëbo li llgweya pjir guing» le.

4

Booz orkwosmono Rut tjok

¹ E wopro ga Booz jek öötong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, ga wloktëng sök eshko. Ga iya wop tjok ga Rut pjeyo soshko lara li jek shäng eshko ga tjlä ba kong ga «Kjlara, pja tegö. Pja sirkes sök jüshko» le. Kuya ga jek sirkeno sök ba tjok. ² Eshko ga tjlapgaga rokara Boozdë doglo sak kjwara (10), tjlä ba kong lok ga «Pjäy tegö. Pjäy sirkek löng jüshko» le. Kuya lok ga jek löng sirkerögö tjeng ba tjok bakoe. ³ Eshko ga tjlä domer li kong ga «Noemi tek shrono sök iröng Moab kjokyo dwayo, ga wotjlik sök kjok soynek. Kjok, e bi pjeyo Elimélec, ba lanma shinmotkono li i. ⁴ Ba pjeyo soshko anmoyö li pja. E kjïshko ga woydoror ga pja ommyidë, tjwlëp wlo. E tjwlëp jlökoyo

los tjlapgaga tjeng jüshko, tjlapgaga kjok llgweya wleniyo bokshto. Tjwlëp woydë ga tjwlëzong. Gueniyo tja ba pjeyo soshko bakoe. Pja häm go, irgo tja. E kjïshko ga tjwlëp woydë llëm ga los bor kong, miydër wlo» le.

Kuya ga tjlä ga «Enira tjwlën» le.

⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «Kjok, e Noemi, Elimélec syäyo li i. Ba wa shinmotkono li syäyo ko Rut, e Moab so. Kjok li ber Elimélec tjëyo tek ber ba irgo li i iyado wlo, ga tjwlënopshko ga pja orkwosmok Rut tjok kjluwe» le.

⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Enira kjok li tjwlën llëm dey. Tjwlënor ga kjok botoya jer bor shjiryo kjwe. Tjwlën ga äe. E kjïshko ga tjwlës pjarë dey» le.

⁷ Eshko dbaryo ga Israel tjëyoga sdëkwo tjok obi. Kjok llë soynek wlo ga ba soynega, kjupkwo ioklo skwe kjwara, ga twe ba tjwlëga kong. Kjok soyneya, tjwlëya eni.

⁸ Eni ga domer li, kjupkwo ioklo skwara kjwara, ga twara Booz kong, tjlä ga «Kjok li tjwlës pjarë» le.

⁹ Eshko ga Booz tjlä tjlapgaga löng li kong, nopga löng kës li kong ga «Eeri ga pjäy uunkong ber löng ba miydaga. Elimélec, Quiliön, Majlön, e kjok kës li tjwlënor Noemi kong. ¹⁰ Ga Majlön syäyo ko Rut, Moab so li kjröror beno sök bor boy, kjok li ber Majlön tjëyo tek ber ba irgo li i iyado wlo, Majlön roy jer llëm wlo bakoe. Pjäy uunkong ber ba miydaga» le.

¹¹ Tjlapgaga löng li, nopga löng kës li, Booz tjläkwö kuya lok ga tjlä ga «Jölo. Tjawa ber löng ba miydaga jlökoyo. Ga rokërwa Jehová kong ga walë li kong wapga twe ara, twara Israel boyga Raquel, Lea kong sorë ga eni. Rokërwa ba kong obi ga efrateoga tjrëko ga pja ie ber domer tjwlö ara wleniyo, ga Belén sogpa tjrëko ga pja ie ber roy kësrange. ¹² Judá, Tamar, ba wa Fares kjïshko ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëme. Eni ga rokërwa Jehová kong ga wapga twe bomi kong li kjïshko ga pjäy ie ber löng eni bakoe» le.

¹³ Eni ga Booz orkwosmono Rut tjok, ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëm, kjimtare Jehováre kjïshko. E irgo ga wa buk kjlara domer. ¹⁴ Eshko ga walëga eshko so tjlä lok Noemi kong ga «Jehová poshrëy jlökoyo! Eeri ga kjimtaga twara Jehováre bop kong kjlara. Rokërwa Jehová kong ga chida li roy ie shdär Israel tjëyoga uunkong kong. ¹⁵ Pja woyde bop pjlaydorë ara. Bop kong ga tjwlö ara, wapga domerga doglo kjäk (7) kjinmo. Ga chida li weno ba kong. E kjïshko ga pja ie ber mite wleni, ga pja këguëshko ga pja dex» le.

¹⁶ Eshko ga chida li kjrara Noemirë ba wloshko, ga kuna shäng ba tjok. ¹⁷ E koiara

walëga eshko so lirë Obed, ga tjlë lok ga
«Noemí wa buk kjlara» le.

E irgo ga Obed, e wa Isái. Isái, e wa David.

David dataga, kjokëga

¹⁸Fares tjëyo tek beno ba irgo li beno eni:
Fares, e wa Jezrón; ¹⁹Jezrón, e wa Ram; Ram,
e wa Aminadab; ²⁰Aminadab, e wa Naasón;
Naasón, e wa Salmón; ²¹Salmón, e wa Booz;
Booz, e wa Obed; ²²Obed, e wa Isái; Isái, e
wa David.

Jonás

Jonás Jehovahá tøywono

¹ Domer shäng kjlara ko Jonás, e Amitay wa. Pjlara ga Jehovahá tjlê ba kong ga ² «Kjok buk kjrina kësbang, kjëryo shäryak ak go pjiribri kjóshsko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga roy sös ba kong ga llêbo owa shärye löng kës'li roy kuror, ga epga shdun e kjíshko» le.

³ Gueniyo ga kolara Jonásdê llêm, jek Jope kjokyo shara. Öötong shäng eshko ga kyyong wlêna buk kjlara ba brikdo, jongya jong Tarsis kjokyo, Jehovahá tøywe wlo le. Eni ga oppotjwlêno, opyono ba roshko, jek äär eshko wlo.

⁴⁻⁵ Gueniyo ga pjluk ichara Jehovahárê dlung kjing kësbang, dbo ara. Eni ga kyyong sögaga li bê löng dete erä. Wotjlik lok ga kyyong dlar le, bangkjre lok träk llêm, ga kjlara kjlara kjarga löng syöshtê, kjloshtê ba sböpga kong. Eshko ga ba kyyong jer pir llêm wlo ga kyyong roshko llêbo tjeng kës'li shira, dbura lok jer dlung roshko.

E wopro ga Jonás beno buk pë dew, kyyong roshko. ⁶ Eni ga kyyong söga kägäyo jer Jonás bukshko ga tjlê ba kong ga «¿Pja pë kjër ega? ¿Pja kojös maling kjwey dwayo! ¿Pja syöshtos bop sbö kong, shji songe le kjwe, shji wolon llêm wlo!» le.

⁷ E irgo ga kyyong sögaga li tjlê lok èng kong ga «Kjweri, shji llêbo jyäglo dbuk, llêbo owa jü laga èrê iy wêlê wlo» le. Shäryara lok eni, ga miydara e go ga wloyo Jonásdê.

⁸ Eni ga tjlê lok ba kong ga «Los borwa kong ga ¿llêbo owa tjwe borwa kong ega? ¿Pja pakllê? ¿Pja tek kjone dwayo? ¿Pja kjone so? ¿Pja tjëyo kjone dey?»

⁹⁻¹⁰ «Tja hebreo. Jehovahá, e bangkjrotê. E Sbö, kjok uunkong shäryaga, dlung ère shäryaga bakoe. Tja ère to shäng ba tøywê» le ba kong.

Kuya lok ga bangkjrara ara, tjlê ba kong ga «¿Shäryêp eni ega?» le. ¹¹ Eshko ga dlung poyong dbo kjrê jek kégong kégong, ga tjlê lok ba kong ga «¿Llêye shäryërwa bop tjok, dlung ère slan ber buk tjékso wlo?»

¹² «Tja dbuzi jer dlung roy, ga dlung kjwe ber buk tjékso dani. Miydër pjlü ga pjluk to tek löng kës bi kjing go ère wloyo tjarê» le.

¹³ Eshko ga kjra lara lok dbo go, kyyong tjye lok pjöshko lara, gueniyo dlung iircono ara anmoyö kjíshko ga tjye ga äe. ¹⁴ Eni ga rokara Jehovahá kong ga tjlê lok ga «Jehová, tjawa iêp wolon, domer ère zrörwa kjíshko llême. Llêbo owa shäryara llêm wleni ga owa ère iêp ber pjang borwa go llême. Jehovahá, llêbo uunkong ère shäryaga li pja» le. ¹⁵ Lara lok pjir ga Jonás dbura lok jer dlung roy, ga dlung kjing shkuno, beno buk tjékso.

¹⁶ İya lok ga Jehovahá bangkjrara lok, ga llêbo söra, twara ba kong, ga tjlökwo lara ba kong jlökoyo bakoe.

¹⁷ Gueniyo ga mã dlung roy so ichara Jehovahárê kësbang kjlara, Jonás dwe wlo. Ga Jonás beno sök mã li bö roy dbargwo mya, shkër dbae.

2

Jonás syöyo

¹ Eni ga Jonás sök mã li bö roshkoshko ga syöshtono ba Sbö Jehovahá kong. Tjlê ga

² «Jehová, tja woydêshko ga

pja rokoror,

ga tja kar dboryorop.

Tëm dlung dorong dwayo, tja wolon döröshko ga

pja rokoror,

ga tja kurorop.

³ Tja ichorop jer dlung dorong, ga tja popnena dlung mãs lirê.

Ba pjlublün kës kës'li

to jek bor kjing go.

⁴ Kur ga tja iorop beno sök tjoksa.

Bop u in ame loror.

⁵ Tja jnena dlung dyorê uunkong,

tja kjingara dlung rong lirê,

dlung kjlo sho opllgwing jong bor dlü go.

⁶ Tja oplono jer öötong shäng dlung dlupyo jer äärshko.

Kur ga tja shduna, iara beno sök eshko İyado.

Gueniyo ga tja wolontoshko ga tja dörop.

Pja bor Sbö Jehovahá.

⁷ Kur ga tja wolon döröshko ga

Jehová, pja woyoshroror,

ga bor syö öötong bop shwoy,

öötong bop u jong lishko.

⁸ Èye mär sböpga jyäglo go ga

kjimtêp ame.

⁹ Gueniyo bor tjlökwo pjlü go ga

llêbo sör, twêr ber bop kong.

Llêye loror bop kong jlökoyo li shäryër eni.

İJehová, bor döga li pja eröe!» le.

¹⁰ Eni ga mã li ichara Jehovahárê Jonás tjewê dlung kjako.

3

Nínive sopga, llêbo owa shärye löng li raryara

¹ E irgo ga Jehovahá tjlêno Jonás kong jek obi. Tjlê ga ² «Kjok buk kjrina kësbang, kjëryo shäryak ak go pjiribri kjóshsko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga llêye lér bop kong li lèp ba kong eni» le.

³ Eni ga Sbö tjlökwo li kolara, ga to jek Nínive kjokyo. Kjok, e kësbang, shji jek u İk ba roshko wlo ga woydara dbargwo mya.

⁴ Jonás jéktong shäng ba roshko dbar kjwara

ga tjlê nopga kong ga «Äär dbargwo sak pkéng (40) ga Nínive kjokyo ère pjija Sbörè» le.

⁵ Kuya lok ga tjlôkwo kjararae. Ga tjlê lok èng kong ga «Shji iê llêm Sbö kong» le. Eshko ga nopga uunkong shwong pjuno shtëgro sê ä wleniyo, ba woowa li İya Sbörè wlo le.

⁶ Roy öötong Nínive so pjluyo kongshko ga kojono ba sökklo sökshko dwayo, ga shwong onmo pjlú li skwara, shwong shtëgro sê ä wleniyo pjuna, ga wloktong sök töshko bakoe. ⁷ E irgo ga pjlú, ba pjløyoga, e kjibokwo tono kwara, miyde kjok eshko sopga uunkongdé wlo. Kjibokwo li tjlê ga

«Shji iê llême. Öng llê sêy llêm, kong di twëy llêm bakoe. ⁸ Shwong shtëgro sê ä wleniyo, e pjüzí, bi woowa li İya Sbörè wlo.

Ga pjây kjloshtos jlökoyo Sbö kong. Llêye owa shäryemi löng İyado li rayozia. Pjây opshäryé owa, oba zrök, oba shpok, e rayozí bakoe. ⁹ Eni wleni ga Sbö wotjlik li kjlopswé, ba iir li löya, slöya, ga shji pjija llêm kje.»

¹⁰ İya Sbörè ga llêbo owa shärye löng li rayara kjishko ga epga songe lara, ga llêye shärye ba tjok lara li shäryara eshko llême.

4

Jonás iirkono ara

¹ E kjishko ga Jonás iirkono ara, ² ga syöshtono Jehovah kong, tjlê ga «Jehová, tja kuzong. Tja shäng bor kjokshko obishko ga miydoror ga ère shäryé jüni, ga loror bop kong pjire. E kjishko ga tja töktong jek Tarsis kjokyo. Miydër ga pja Sbö, pja wopjlú an-moyö, nopga songe lèp İyado, pja iirké wlo ga kjangé. Nopga shdum lèpshko ga llêbo wlèp woydè oblè oblè enido, shdum llêm wlo.

³ «Eni ga rokër bop kong ga tja ios wolon jekdo. Tja ber sök sê ame dey» le.

⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Pja iirké kjweni ga pjlúre?» le.

⁵ Eshko ga Jonás opshino kjok eshko dwayo, jek öötong sök kjok buk dlo wen tèm shwo lèkong. Eshko ga ukwang shäryara kwara, ga beno sök ba dirko, llêye shäryé kjok buk li tjok İya wlo.

⁶ Eshko ga kji sho iara Sbö Jehovahé wen jong kjlara Jonás kopshko, ber sök wopjlú wlo. Kji sho li kjishko ga Jonás woowa llême.

⁷ Gueniyo wëshko kjok shröngto ga shtätä ichara Sbörè, kji sho li ue wlo, ga sho dano beno drete. ⁸ Dlo wenoshko ga pjluk kjlik ichara Sbörè weno jong dlo wen tèm shwo lèkong dwayo, ga dlo jong bek Jonás kä kjing go. Eni kuzong ga kuya mae, wopjir kjoyo, wolon woydè erä. Ga tjlê ga «Tja sök sê woydè ame» le.

⁹ Kuya Sbörè ga tjlê ba kong ga «¿Pja iirké kji sho dano li kjishko ga pjlúre?»

«Èng. Bor kong ga pjlúe. Tja sök èreshko wolon iirdé» le.

¹⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «Kji sho kje dgaga pjaré llêm, kungga pjaré llêm bakoe. Shkër kwara ga weno, wëshko ga kjétonge. Gueniyo ga songe lèp. ¹¹ Nínive kjokyoara nopga ara, sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (120,000) kjinmo. Llêye pjlúre, de oware, e miyde lok llême. Eshko ga öng ara bakoe. ¿Eni ga songe lèr llêm soré?» le.

Evangelio según Mateo Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Mateorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur tönnga Roma so kong. Pjlara ga sök ba pak lishko ga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo bakoe.

Eshko dbaryo ga judíoga löng no pjluyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga kjibokwo ère tara Mateorë. Llëbo ina, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ère go, ber judíoga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ère go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjlapgaga tek dënashko dwayo

¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ère ba data, ba kjokë, ba tjlapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.

Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmga data bakoe.

³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.

Fares, e Esrom data.

Esrom, e Aram data.

⁴ Aram, e Aminadab data.

Aminadab, e Naasón data.

Naasón, e Salmón data.

⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.

Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.

Obed, e Isaí data.

⁶ Isaí, e Pjlu David data.

David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.

⁷ Salomón, e Roboán data.

Roboán, e Abías data.

Abías, e Asa data.

⁸ Asa, e Josafat data.

Josafat, e Joram data.

Joram, e Uzias data.

⁹ Uzias, e Jotam data.

Jotam, e Acaz data.

Acaz, e Ezequías data.

¹⁰ Ezequías, e Manasés data.

Manasés, e Amón data.

Amón, e Josías data.

¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söra ba jek Babilonia kjokyo dbo go.

¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.

Jeconías, e Salatiel data.

Salatiel, e Zorobabel data.

¹³ Zorobabel, e Abiud data.

Abiud, e Eliaquim data.

Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús mekë. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söra ba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjonglo shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlökwo twono èng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llëm obishko ga María beno shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya í. ¹⁹ José, e domer pjlo bek, ga María rote woydë è kong llëme. E kjishko ga raye kjingtëng lara. ²⁰ Woyotjlíya shärye eni leshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjrep llëme. Shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya í. ²¹ Llono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús.* Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjishko» le.

²² Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarë ba tjlökwo laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjonglo domer miydoydë llëm obi li, e ber shäng kjlaraso llëme.

Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.»† (Emanuel, e «sbö shäng bi tjok» loklo.)

²⁴⁻²⁵ José woffenoshko ga llëye lara Tjlapga parkaga kjok dogo sorë li shärya eni, ga María wlojkrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äär jong chida li buk guing. Eni ga wa

* 1:21 Grecia so tjlökwo Jesús, e shji döya Tjlapgarë loklo.

† 1:23 Isaías 7.14.

buk kjlara domer, ga koiara Joséré Jesús. E irgo ga beno löng pjöyikong.

2

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo

¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjluo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga ² tjlë oba kong ga «¿Judío pjluo weno buk kjone? Ba dbala inorwa, ga tjawa tek löng ba poshrëk» le.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe. ⁴ Eshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e rokara pjilurë uunkong, ga tjlë ba kong lok ga «¿No pjluo iche le Sbörë li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjlökwö laga tek dënashko sorë li eni.

⁶ » «Belén kjokyo, pja Judá tjëyoga kjokyo obi. Bor nopga Israel tjëyo pjluo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjishko ga pja tjwöl tira llëm kjok ëre kjing goshko.»*

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li rokara pjilurë tjoksa lütshko. Ga epga kjishko ga miydara ga dbala weno pjang llonoshko. ⁸ E irgo ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wlëmi yötso. Wlënomi ga pjäy tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrëk bako wlo» le.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala ina weno pjang li jek pjang ba bäm go, ga slan aar pjang kjwozirwa sök li kopshko. ¹⁰ Dbala li iya lok ga beno löng wopjluë.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lok u li roshko, ga kjwozirwa ina sök ba mekë María tjok. Eshko ga kjök tono, ga kjwozirwa li poshrëra. E irgo ga dbur sho shöylör, llëbo lö pilëblë tjwöl ara wleniyo, dwlo poshtikklo lö pjilëblë, e shira, twara ba kong ba sëngglo. ¹² E irgo ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek pjlu shwo lëkong llëme» le. E kjishko ga irbo shano oblë, ga to jek lok iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

¹³ Domerga li brikong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirwa li wlëya Pjlu Herodesdë, zröya wlo le. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös na dwayo. Pjäy nom tök Egipto kjokyo. Pjäy

ber löng eshko, aar jong llono lër bop kong guing» le.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo. ¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjlu Herodes wolono guing. Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»†

Herodes nopga ichono kjwozirga zrök

¹⁶ Miydara Herodesdë ga jyäpgwara domerga tje dlo wen tëm shwo lëkong dwayo lirë ga iircono ara anmoyö. Dbala weno pjang llonoshko lara domerga lirë ba kong kjishko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjök ter lëkong löng Belén kjokyo li zrök uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe. ¹⁷ Eni ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Jeremiasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni:

¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybö pjluk ara, slar ara, kjloshtë ara.

E Raquel,

ba wapga wolono,
ga slar sök ba kjishko,
wojekoba woyde llëme.»‡

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo, ²⁰ tjlë ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydë kjupä li wolonoe. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös jek na dwayo. Pjäy nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek iröng Israel kjokyo. ²² Gueniyo kuya ga Arquelao parkë sök Judea so pjluo, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek Judea kjokyo llëme» le. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara. ²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö lagaga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «No pjluo iche Sbörë tje li kowëba Nazaret so.»

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹⁻² Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jëk to shäng Judea kjok dogro no llëmshko, tjlë oba kong ga «Sbö ber no pjluo wlo li, e dbaryo äätoe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozi» le.

* 2:6 Miqueas 5.2. † 2:15 Oseas 11.1. ‡ 2:18 Jeremias 31.15.

³ Kjobokwo tara Sbõ tjlõkwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:
«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng dbo
go ga

“Irbo poshäryozï Tjlapga tjwe li kong.
Shäryozï ber beke.”*

Ëbo tjlë shäng dbo go lara li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyé shwong sek öng jëkklo sok kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Ba ðli beno sekwa, or kjloshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén soppa, Judea soppa, Jordán diyo kjokyo soppa, e shrono löng träk llëm ba kuk. ⁶ Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga noppa tjeng kjring pjök ko fariseoga, saduceoga. İya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjlë ba kong ga «Pjäy so dgur kjoyoe! İNoppa owa shdüzlong dbaryo dorö lishko ga pjäy där laga ërë bomi kongdo? ⁸ Pjäy jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. ⁹ Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjluë. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme. ¹⁰ “Zër e” le Sbörë shäng. Kjor botjyë pjlu llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

¹¹ »Ëye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko.† Era, pjäy we iök go, ga pjäy go Sbõ Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹² Tjwe kwlë tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo tÿya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjë jong ri ri İyado, sjer llëme» le.

Jesús wara Juandë

¹³ Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo. ¹⁴ Gueniyo we woydë Juandë llëme. Tjlë ba kong ga «Pja tek shäng bor shwoy, pja wër wlo lëp, gueniyo tja waga pjarë dey» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «İos ber eni guing. Shäryëy jüni, woyde Sbörë eni kjishko» le.

Kuya ga «jölo» le. ¹⁶ Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno oojong erä. Ga İya Jesüsdë ga Sbõ Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwö

kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹⁷ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlë ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydër ara. Tja wopjlu ba tjok» le.

4

Jesús tjlina Äre, llëbo shärye owa wlo le

¹ E irgo ga Jesús söra Sbõ Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, tjlİya Äre wlo.

² Eshko ga iono llëm Sbõ kong dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. E irgo ga pjli jonne.

³ Eni ga Ä jek äar shäng Jesús tjlİk, llëbo shärye owa wlo le. Tjlë ba kong ga «Pja Sbõ Wa jlökoyo ga akkwo tjeng ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbõ tjlökwo tak pjang eni:

»“No mär ðli goshko dö llëme.

Mär tjlökwo le Sbörë li go bakoe»* le.

⁵ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng kjok zrek ko Jerusalén, Sbõ u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem, öötong shäng Sbõ u dbo go, ⁶ ga tjlë ba kong ga «Sbõ tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,

pja shaya ba orkwo go,

pja dre pjë akkwo go llëm wlo.»†

E kjishko ga pja Sbõ Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbõ tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbõ li tjlİy llëme»‡ le.

⁸ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjökshko dbo go, ga kjok kjwang jİkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong, wolësowa İya wlo. ⁹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbõ tjlökwo tak pjang eni:

»“Tjlapga, bop Sbõ li poshrëmirë döe. E kolomirë döe.»§

E kjishko ga Ä, pja opkjös na dwayo» le.

¹¹ Eni ga Ä opkjono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so shrono lok Jesús kjimté.

Jesús ba pak soyono

¹² Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko li roy kuya Jesüsdë ga to jek Galilea kjokyo iröng obi. ¹³ Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo llëme. To jek Capernaüm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Capernaüm kjokyo, e ber buk di bäng buk kësbang,

* 3:3 Isaías 40.3. † 3:11 Eshko dbaryo ga parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjishko. Eni ga llëye le Juandë ga e «Tja tjwlo äar ber Jesús parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo ëmdë llëme» loklo.

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:6 Salmo 91.11-12. ‡ 4:7 Deuteronomio 6.16. § 4:10 Deuteronomio 6.13.

shkung, so dlung kjoyo li sor go, Zabulón tjëyoga, Neftalí tjëyoga dëna löngshko. ¹⁴ Shäryono eni, tjëlökwo lara ba tjëlökwo laga tek dënashko so Isaiásdë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁵ «Zabulón tjëyoga, Neftalí tjëyoga, e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong, di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li kjako, nopga judío llëm wleniyo löngshko.

¹⁶ Kjok eshko sopga jëk löng kjok ro sī roshko wopro ga

iök shjiy ina lok kësbang kjwara.

“Nopga li wolono tjeng pjire” laraba, gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara, dlo wen tēm pjang kjok shróngto wleni.”*^{*}

¹⁷ Eshko jek lëkong ga Jesús beno shäng tjlë oba kong ga «Sbō ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia» le.

Nopga mā shaga kjrara Jesúsdë doglo pkëng (4)

¹⁸ Domer shäng kjlara ko Simón, e kowëba Pedro bakoe. Domer shäng kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mā shaga. Pjlara ga löng ba kjla mā shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shäng diksor go, ga iya ga domerga li bë löng. ¹⁹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mā shak ame. Pjäy iër to ber löng no tóng bor kong shara» le. ²⁰ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

²¹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mā shakklo bängyë kiyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ina, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. ²² Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kiyong roshko, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swlopga poptono träk llëme

²³ Eshko ga Jesús jek to shäng Galilea kjokyo kjok kwang jikong. Kjok kjrina kjrina ga oba piya judioga syō uyo lok kjwobi li roshko. Sbō ber no pjluyo sorë li roy pjlú le oba kong, ga oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e popte. ²⁴ Eni ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kwang jikong, ga swlopga sökoba tjwe ba kong, no swlo llërba pogo tjok, no poglo llë bang ara, no goshko Ä séyaga, no wopjir ä wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo, ga poptara unukong.

²⁵ Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo

kjok ber buk dlo wen tēm shwo lëkong li sopga, e to jek lok ba tjok ara.

5

Jesús tjlëno oba kong dlup go

¹ Iya Jesúsdë ga nopga ara ga poyono sök dlup go. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong ga ² pina. Tjlë ba kong ga

Llëye shäryë, shji ber wopjlú wlo

³ «Ëye songe le, llëye pjlú twe Sbō kong wlo drete le ga

era ber wopjlú,

Sbō ber ba pjluyo kjishko.

⁴ Ëye slar ëë ga

era ber wopjlú,

wojeya Sbörë kjishko.

⁵ Ëye wotöy ga

era ber wopjlú,

llono ga kjok unukong twe Sbörë ba kong, ber baiya wlo kjishko.

⁶ Ëye, llëye woyde Sbörë li shärye woydë ara, no pjlí ara li dli uë woydë wleni, no wodogro li di ië woydë wleni bako ga

era ber wopjlú,

kjimte Sbörë ba shäryë kjishko.

⁷ Ëye, oblë songe le iyado ga

era ber wopjlú,

songe le Sbörë bako kjishko.

⁸ Ëye Sbō woydë jlökoyo ba pjlúshko, le kjamo go dö llëm ga

era ber wopjlú,

llono ga Sbō iya kjishko.

⁹ Ëye oba wlëpyotkë, ber löng wopjlú ëng tjok wlo ga

era ber wopjlú,

kowe Sbörë ba wa kjishko.

¹⁰ Ëye shdunoga, llëye woyde Sbörë li shärye kjishko ga

era ber wopjlú,

Sbō ber ba pjluyo kjishko.

¹¹ »Pjäy wlongoba, pjäy shdunoga, pjäy jyoötkëba bor kjishkoshko ga pjäy ber wopjlúe. ¹² Eshkoshko ga pjäy woydë llëme.

Pjäy ber wopjlú dey. Pjäy äar kjok dogoshko ga pjäy potjwlen ara. Dënashko ga Sbō tjlökwo lagaga shdunaba eni bakoe.

Dlungna, iök shjiy

¹³ »Pjäy so dlungna kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. Gueniyo dlungna pjlë ameshko ga iëy ber pjlë ba shtoy iröng obi ga äe. Eshko ga llëno ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shglëkoba wlo.

¹⁴ »Pjäy so iök shjiy kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. U lok dlup dbo go jney ga äe. ¹⁵ Iök shjiy borkey, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjókshko dey, kälä tē shjiy nopga löng ushko kjlobi li kong. ¹⁶ Pjäy ber löng iök shjiy wleni. Pjäy jëk löng bëy oba

* 4:16 Isaiás 9.1-2.

bokshoto, llëye shäryëmi li ikoba wlo, bomi Data sök kjok dogo li poshrëkoba wlo.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ »Tja shrono shäng kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjaga lëmi llëme. Tja shrono shäng llëye lara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li kjaga lëmi llëm bakoe. E eni llëme. Tja shrono shäng llëye lak jlökoyo li, e llë loklo lë bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁸ Lër bomi kong jlökoyo ga kjopkwo, kjok ëre pjitë llëm obishko ga tjlökwo tak lok kjok llgwekklo li jer kjwara llëm, shäryono uunkong guing, tjlökwo chirawayo ëmdë eni bakoe.

¹⁹ »Eni ga ëye kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjë kjrina, ba chirawayo ëmdë, ga oblë pÿya eni bako ga Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga tjwlö sira li e lëba eshko. Gueniyo ëye omkolë, ga oblë pÿya ba kolë bako ga Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga tjwlö ara li e lëba eshko. ²⁰ »Tja kuzia! Woyde ga llëye woyde Sbörë li shäryëmi pjlü, fariseoga kjinmo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go kjinmo bakoe. Shäryëmi eni llëm ga pjây äar ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme.

Iir

²¹ »«Shji no zrök llëme. Ëye no zröno ga e shdungko» laraba tjlapgaga tek dënashko so kong eni. Tjlökwo ëre kuromi tjan. ²² Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong* ga e shdungko. Ëye «Pja makrae» lono ba kjlara kong ga sökoba Judío Kjok llgwegaga Këskësyo kong, shdüya wlo. Ëye ba kjlara äyoshtono ga e jek shäng irbo äar jong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go.

²³ »E kjishko ga pjây jek äar öng sho sukldo Sbö sëngglo tjokshko ga woyoshrëmi ga bomi kjlara shäng iürkë bomi tjok wleni ga ²⁴ Sbö sëngglo li rayëmi ber sök eshko, pjây nom ba llgwek bomi kjlara tjok, pjây ber wopjü ëng tjok wlo. Pjir ga pjây jek iröng Sbö sëngglo söromi li twë ga pjlüe.

²⁵ »Pjây sökoba no llgwegaga shwoy lëbashko ga pjây lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjây ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjây twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjây shdüya wlo, ga pjây ie ber löng no shdüzlong uyo roshko. ²⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga pjây opshik eshko dwayo llëm, äar jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing.

Shji pë oma boy oblë tjok llëme

²⁷ »«Shji pë oma boy oblë tjok llëme» laraba kuromi eni tjan. ²⁸ Gueniyo lër bomi kong ga ëye walë oblë tk, wotjlik ba pjlüshko

ba woydë dö wleni ga llëbo owa shäryara, pono ba tjok wleni.

²⁹ »Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga shimí pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjlüyo ëmdë. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey. ³⁰ Bomi orkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjlüyo ëmdë. Bomi doyo, e jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey.

Shji ëng rayë

³¹ »«Ë pogo ba boy rayono ga ëng rayono kjibokwoyo twe ba kong dey» laraba kuromi eni bakoe. ³² Gueniyo lër bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblë tjok kjÿy llëm ga ba boy orkwosmok oblë tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dö llëme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba lanma kjlara obi li go bakoe.

Shji tjlë ëng tjok jlökoyo

³³ »«Tjlökwo loromi jlökoyo Tjlapga ko go li shäryozë eni iyado» laraba bi tjlapgaga tek dënashko so kong eni bakoe. ³⁴ Gueniyo lër bomi kong ga pjây tjlë jlökoyo Tjlapga ko go llëme. Pjây tjlë jlökoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok dogo, e Sbö pjlü sökklo wleni kjishko. ³⁵ Pjây tjlë jlökoyo kjok ëre so ko go llëm bako, kjok ëre, e ba kjupkwo shto wleni kjishko. Pjây tjlë jlökoyo Jerusalén kjokyo kjishko llëm bako, e no pjluyo kësbang li† kjokyo kjishko. ³⁶ Pjây tjlë jlökoyo bomi kägä kjishko llëm, bomi käkzong, e iëmi ber sÿ, llëm ga pjlublün pjlara llëm kjishko. ³⁷ Pjây lan ëng tjokshko ga «Ëng» lëmi, «Llëme» lëmi. Pjây lan ber ëng tjok eni döe. Tjlökwo lëmi oblë obi ga e laga Ärë.

Shji tjwlö shik ëng kong

³⁸ »«Ëye oblë bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Ëye oblë orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe» laraba kuromi eni. ³⁹ Gueniyo lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryono bomi kong ga wëyë, kar llëbo owa shäryëy ba kong llëme. Pjây kwomso këllë shpora oblërë ga milëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. ⁴⁰ Pjây rote oblërë tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li döya wlo le ga bomi shwong kop lëkong li twëmi ba kong bakoe. ⁴¹ Ëngkwaga, pjây iche ba llëbo sök dbo go äar wop kjöme lë bomi kong ga äar jong eshko ga sömi ba kong eni pjlara obi. ⁴² Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. No

* 5:22 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong llë kjishko llëm ga e shdungko.» † 5:35 No pjluyo kësbang le li, e Sbö loklo.

tjwe llëbo poskwong bomi kong ga “Llëme” lëy ba kong llëm bakoe.

Bi moskwoga woydëy dey

⁴³ »Bi kjlara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llëme” laraba kuromi eni bakoe. ⁴⁴ Gueniyo lër bomi kong ga bomi moskwoga woydozi ara. Pjây syöshtos Sbô kong, bomi shdunggaga kjishko. ⁴⁵ Enira pjây jëk bomi Data sök kjok dogo li wapga wleni. Dlo shäryara li ie të nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrë nopga jëk bëy li kjing go, nopga jëk owa li kjing go bakoe. ⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? ¿Pjây tjlë ga nopga dbur töngga Roma sok kong, e owa, gueniyo epga omshäryë e kjoyo llëmdo? ⁴⁷ ¿“Miga” lëmi bomi pjeyoga kong erö wleni ga llë shäryomirëro? Nopga Sbô miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. ⁴⁸ Bomi Data sök kjok dogo li, e pjlo bek, dir llëme. Pjây ber löng pjlo bek, dir llëm, baïya dik bakoe.

6

Llëbo twëy nopga song wleniyo kong sorë

¹ »Pjây llëbo pjlu shäryëshko ga shäryëmi ikoba wlo llëme. Llëm ga pjây potjwlëya bomi Data sök kjok dogo lirë llëme.

² »E kjishko ga nopga song wleniyo kjim-toromishko ga roy shdömi ë kong llëme. Nopga Sbô tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li omshäryë eni judioga syö uyo roshko, irbo pjlobi bäng goshko, opposhrëk e go wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

³⁻⁴ »Gueniyo pjâyda nopga song wleniyo kjimtëshko ga shäryëmi lütshko, miydaga ërë llëm wlo. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji syöshtë Sbô kong sorë

⁵ »Pjây syöshtë Sbô kongshko ga pjây ber löng nopga Sbô tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llëme. Epga syöshtë löng kojong nopga arashko, judioga syö uyo roy, irbo pjlobi bäng goshko, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjâyda syöshtëshko ga pjây opzrëk jëk kjër roshko, ga kjër bängzami tuke. Pjây syöshtë bomi data kong lütshko. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

⁷ »Pjây syöshtëshko ga tjlokwo lëmi jëk ba bokjing obi llëme. Nopga Sbô miydë llëm wleniyo omshäryë eni. Tjlokwo le ara kjishko ga kuya Sbörëro le. ⁸ Pjây opshäryë baïya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye

woydëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjishko.

⁹ »Pjây syöshtë Sbô kong eni.

»“Data, pja sök kjok dogo, bop ko, e ber kësbang, dboye.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjluwo wlo.

Kjok dogo ga llëye woydëp sorë ga shäryë eni iyado.

Ichos ga shäryë kjok ëre kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydërwa li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iororwa beno tjwlö llëm sorë ga owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber löng borwa tjilzilong lishko llëme.

Tjawa döS Á wloshko dwayo.*

¹⁴ »Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. ¹⁵ Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.

Shji ië llëm Sbô kong dbaryoshko ga shäryëy sorë

¹⁶ »Pjây ië llëm Sbô kongshko ga pjây ber löng nopga Sbô tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llëme. Epga opyë löng bokkwo woydë, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

¹⁷ »Gueniyo pjâyda ië llëm Sbô kongshko ga pjây bokkwo shkwë, pjây poshäryë yötso, ¹⁸ pjây löng ië llëm li miydëba llëm wlo. Miydaga ber bomi Datarë eröe. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji llëbo töng kjok dogo

¹⁹ »Pjây parkë bomi kong om go, llëbo tjwlö ara tömi kjok ëre kjing go wlo llëme. Llëye tömi jushko li ue ba sëyarë dret, srer dret, lüyotkëba bomi shjiryo dret bakoe. ²⁰ Pjây parkë ber löng Sbô kong dey, llëbo tjwlö ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llëbo li ue ba sëyarë llëm, srer llëm, lüyotkëba llëm bakoe. ²¹ Bomi llëbo tjwlö ara li töng tjeng kjone ga pjây wotjlik eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

²² »Iök shjiy igömi wëllë bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. ²³ Gueniyo bomi bokkwo owa wleni ga bomi doyo

* **6:13** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Tjawa döS Á wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluwo. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara iyado. Ber eni.»

uunkong kjok ro sī wleni. Eni ga pjāy kjok iğō llēm ga pjāy lōng kjok ro yēt erā.

Sbō, dbur

²⁴ »Ēye parkē pjlu do pjōk kong ga äe. Shārye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llēme. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjāy wo piang dbur go iyado wleni ga pjāy parkē Sbō kong ga äe.

Shji woydē llēbo kjīy llēme

²⁵ »Īēr bomi kong ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjīy llēm, di kjīy llēm, shwong kjīy llēm bakoe. Pjāy lōng sē, e tjwlō ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlō ara, bomi shwong kjinmo. ²⁶ Sēnwa dbuk to lōng sorē īzia. Dwla dgue llēm, bo kjre llēm, jneya ba jnekko uyo roy llēm bakoe. Gueniyo sēya bomi Data sōk kjok dogo lirē. iGa pjāyda tjwlō ara, sēnwa kjinmo!

²⁷ »ĴPjāy woydē ara ga llēye shimi e goro? Bomi lu iēm om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁸ »Pjāy woydē bomi shwong kjishko ega? Nana kjloshko so īzia. Parkē llēm, shwong sek llēm bakoe. ²⁹ Eni ěmdē ga lōng wolēsowa iyado. Lēr bomi kong ga Pjlu Salomōn llēbo ara anmoyō. Gueniyo doyonol wolēsowa, oōtong nana kjloshko so ī dik llēme. ³⁰ Kjlo sho llē doye Sbōrē eni, eeri ga lok pjlu, bong ga sukoba gueniyo. ĴPjāy doye e kjinmo anmoyō llēmdo? ĴPjāy mār Sbō go jlōkoyo llēm ega?

³¹ »E kjishko ga pjāy woydē llēme. “Ĵllēye uēy? Ĵllēye iēy? Ĵshji doyē llē go?”, e lēmi llēme. ³² Llēbo tjeng kēs ěre kjishko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo woydē arae. Gueniyo pjāyda Data sōk kjlara kjok dogo. Llēye woydēmi dō li miydē sōk pjir tjān. ³³ Sbō ber bomi pjluoy sorē li woyotjlīmi ara, llēbo oblē oblē kjinmo. Tjlokwō lara li shāryōzi eni. Shāryēmi lōng eni ga llēbo oblē woydēmi kēs li ber bomi kong bakoe.

³⁴ »Pjāy woydē llēye wen bong li kjishko llēme. E woyotjlīmi bong jā ga pjluē. Dbar kjwara kjwara ga llēbo wen bomi kong owa ara.

7

«No oblē llēbo owa shāryono» lēy ě kong llēme

¹ »«No oblē llēbo owa shāryono» lēy ě kong llēm, pjāy llēbo owa shāryono le Sbōrē llēm wlo. ² Oblē woyotjlīmi sorē ga pjāy woyotjlīya Sbōrē eni bakoe. Shāryēmi oblē kong sorē ga shārye Sbōrē bomi kong eni bakoe.

³ »Bomi kjlara bok bāng kjor pjloyo īmi kjēr. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li iğōmi llēme. ĴShāryēmi eni egaro? ⁴ ĴPjāy bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga “Kjor pjloyo buk bop bok bāng kjwe shir bop kong” lēmi bomi kjlara kong sorēro? ⁵ iPjāy Sbō tjlokwō sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi

pjlūshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizī bām go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bāng li iğōmi wēlē, shimi ba kong wlo.

⁶ »Īlēbo Sbō ī li twēmi ba wloyoga kong llēm, e so shjiti kjloshko so sēmīrē wleni. Eni ga tek workwē bomi kjing go irōng obi, ga pjāy ue. Bomi obrikkwo tjwlō ara wleniyo dbumi kōchi kong llēme. Eni ga sho shglēya bomi shjiryo drete.

Llēbo rokēy, llēbo wlēy, «U bāng bāng dōzī bor kong» lēy

⁷ »Īlēbo rokozī Sbō kong, ga twe bomi kong. Llēbo wlēzi, ga wlēmi. “U bāng bāng dōzī bor kong” lozi, ga dār bomi kong. ⁸ Ēye llēbo rokē ga e kjre. Ēye llēbo wlēk ga e wlēya. Ēye “U bāng bāng dōzī bor kong” lē ga e dār ba kong.

⁹ »ĴData kjone dey ga kong dli roke ba warēshko ga kong apkwo twaydero? ¹⁰ ĴGa kong mā rokeshko ga kong dgur twaydero? ¹¹ Eni ga pjāy nopga owa ěmdē ga pjāy wotjlik llēbo pjlu twē bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sōk kjok dogo li kong llēbo rokēmishko ga pjāy kong llēbo twe pjlu anmoyō.

¹² »Eni ga pjāy llēbo shāryos oblē kong, woydēmi ga shārye lok bomi kong sorē ga eni. Pjāy omshāryē enira kjok līgwekklo tara Moisésdē li, tjlokwō lara Sbō tjlokwō lagaga tek dēnashko sorē li, e shāryēmi lōng uunkong.

Kjēr bāng bam chira

¹³ »Pjāy opzrēk jek kjēr bāng bam chira li go. Irbo jek jong āar nopga shdūya ber tjeng iyado shtoyoshko li, e kjang llēm, kjēryo u bāng bam ee bakoe. Nopga jēk ara e go. ¹⁴ Gueniyo irbo jek jong āar shji ber lōng sē iyado Sbō tjok shtoyoshko li, e kjang, kjēryo u bāng bam chira bakoe. Nopga jēk e go kjlōbō dōe.

No miydēy ba bo go

¹⁵ »No kjone kjone to lōng tjlē ga “Tja Sbō tjlokwō laga” le, gueniyo ichaga Sbōrē llēme. Tek lōng bomi shwoy ōng wlēp ushko so wleni, miga pjāy shaywa, ue wlo le, shjiti kjloshko so dik. ¹⁶ Kjilgwo bo kjrēy shkō sho doyo go llēme. Kjor bo kjrēy shkō doyo go llēm bakoe. Eni ga llēye shārye nopga lirē goshko ga eppa sorē miydēmi wēlēe. ¹⁷ Kjor doyo pjlu ga ba bo, e pjluē. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. ¹⁸ Kjor bo owa wlēy kjor doyo pjlu goshko llēme. Kjor bo pjlu wlēy kjor doyo owa go llēm bakoe. ¹⁹ Kjor lok bo owa kjlobi li kōy, suy wlo. ²⁰ Eni ga Sbō tjlokwō lagaga kjok ěre so li miydēmi ba bo go.

²¹ »Oba ara tjlē bor kong ga “Pja bor Tjlapga jlōkoyo” le. Gueniyo eppa kjone kjone āar ber lōng Sbō sōk no pjluoy iyado lishko llēme. Ēye bor Data sōk kjok dogo

li kolé ga äär ber ba nopga eröe. ²² No llgwezlong dbaryoshko ga oba ara tjlä bor kong ga «Pja borwa Tjlapga jlökoyo. Bop tjläkwo lororwa ara. Bop ko go ga Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryororwa ara» le. ²³ Gueniyo eshko ga tja tjlä ba kong ga «Pjäy bor nopga llëme. Pjäy nopga owa erä. Pjäy opkjös bor shwoy ëre dwayo» lër ba kong eni.

U shäryë sorë

²⁴⁻²⁵ »Ëye, tja tjläkwo kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bäng pjirbrie. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga to wito llëm, ba shwleyo pjlong lok rong, ak roshko kjishko.

²⁶⁻²⁷ »Gueniyo ëye, tja tjläkwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonarong, rong llëme. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

²⁸ Tjlëno pjir ga nopga uunkong löng li beno löng yëy le erä, pina sorë li kjishko. ²⁹ Tjlökwo lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme.

8

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesüsdë kjlara

¹ E irgo ga Jesús oplono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok. ² Eshko ga domer shrono shäng Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tona ba bokshto, tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjluë shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pjluë. ⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo lara Moisésdë li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

Ëngkwaga kägäyo parkaga poptara Jesüsdë kjlara

⁵ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Capernaüm kjokyo. Domer Roma so shäng kjlara eshko, e ëngkwagaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga ⁶ «Tjlapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llëm, doyo bang ara» le.

⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Enira tja jek ba poptë» le.

⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja llëno llëm, tjwöl llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁹ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryë eni İyado. Tja ëngkwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni İyado bakoe. «Pja nomo» lër kjlara kong ga toe. «Pja tegö» lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni» le.

¹⁰ Kuya ga beno shäng yëy le erä, ga tjlä nopga jek löng ba tjok li kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga domer ëre mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo. ¹¹ Lër bomi kong ga nopga judio llëm wleniyo tjwe ara llaw pogo dwayo, äär löng İë Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluo İyado lishko. ¹² Judioğara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sı roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjishko» le.

¹³ Eshko ga tjlä ëngkwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlinop sorë ga shäryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro ëm poptara Jesüsdë

¹⁴ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba ëm wlëna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. ¹⁵ Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopaga poptara Jesüsdë ara

¹⁶ Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä sëyaga söraaba ara Jesús kong. Ga Jesús tjläno ba kong dö ga Ä sëyaga li to lok ba go dwayo. Swlopaga löng kjlobi li poptara bakoe. ¹⁷ Shäryono eni, tjläkwo lara Tjlapgarë ba tjläkwo laga tek dënashko so Isafas kong li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Shji döra bi swlo tjeng kës li dbo dorko dwayo.»*

Shji jëk Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga İya Jesüsdë ga oba tjwe tön ara shäng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzë jek di bäng buk kësbağ li kjwo kalëkong. ¹⁹ Eshko ga no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tek shäng ba zlong bäng kjlara ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

* 8:17 Isaias 53.4.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjlē ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

²² Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng ëng nek wëyê» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsdë

²³ E irgo ga Jesús opyono kiyong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe. ²⁴ E irgo ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga kiyong li pir sek seke. Gueniyi Jesús bë buk pëe. ²⁵ Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlē ba kong ga «iTjlapga, tjawa kjimtozong, tjawa shten llëm wlo!» le.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Bangkrëmi ega? Pjäy löng mär bor go jlökoyo llëme» le. E irgo ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wloni, ga beno tjeng tjëkso.

²⁷ Eni ga epga beno löng yëy le erä. Ga tjlē lok ëng kong ga «¿Domer kjwe ëro? İzia. Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlúe» le.

Domerga do pjök goshko Á sëyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Á sëyaga löng do pjök. Epga iir äya kjlshko so wleni. E kjishko ga ëye jëk irbo e go llëme. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe löng Jesús zlong bäng ga ²⁹ tjlē ba kong dbo go ga «Sbö Wa, çpia tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja to tek ëreshko borwa shdung wlore? Borwa shdüzlong dbaryo li äatë llëm obi» le. ³⁰ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm, ië. ³¹ Eni ga Á sëyaga li tjlē ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichëp domerga pjök ëre rayë wlo wleni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjäy nomo» le. Ga Á sëyaga li opkjono to lok domerga li go dwayo, jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri ðup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye İna domerga goshko Á sëyaga tjok li roy lara nopga kong pjire. ³⁴ Eni ga nopga löng eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong löng Jesús shäng lishko ga tjlē ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

* **9:10** Grecia so tjlökwo ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Jesús ushko loklo, llëm ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Mateo ushko loklo. È ushko miydëy yötso llëme. † **9:13** Oseas 6.6.

9

Domer dre kuga llëm wleniyi poptara Jesúsdë kjlara

¹ E irgo ga Jesús opyono kiyong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko iröng obi. ² Eshko ga domer buk töshko kjlara, dre kuga llëm wleniyi, ga söra nopga oblëre lok poglo roshko Jesús zlong bäng. İya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlē swlo buk töshko li kong ga «Pja wosong llëme. Owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok llgwekkdo tara Moisésdë li go löng eshko kjlëbö. Kuya lok ga wotjlik ga «iDomer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le!» le.

⁴ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlē ba kong ga «¿Pjäy wotjlik owa eni ega? ⁵ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyi lönorde, de lönor llëm, e İgömi llëme. Gueniyi ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poppororde, de popporor llëm, era İgömi wëlee. ⁶ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjlúe. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlē swlo buk töshko li kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko. ⁸ İya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, dbo twara domer kong eni kjishko.

Mateo rokara Jesúsdë

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Mateo, e dbur tóngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. İya Jesúsdë ga tjlē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok ba ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tóngga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyi oblë öötong löng ië ba tjok eshko bakoe. ¹¹ İya fariseogarë ga tjlē Jesús oppinggaga löng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyi tjok kjweni ega?» le.

¹² Kuya Jesúsdë ga tjlē ba kong lok ga «Nopga löng pjlú, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swloparga dwlomnega woydë. ¹³ Pjäy to opping Sbö tjlökwo go. Tjlëno beno eni: «Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlö ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.»† Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek rokaga llëm, nopga owa rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llëm Sbö kong dbaryo kjishko

¹⁴ Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlä ba kong ga «Tjawa ië llëm Sbö kong dbar kop ara. Fariseoga omshäryë eni bakoe. †Bop oppinggagara omshäryë eni llëm ega?»

¹⁵ «Orkwosmozöng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li[†] shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li[§] woydë llëme. Gueniyo domer li söra ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jä.

¹⁶ »Shwong këguë* bängyë shwong likyo tjaglën[†] go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

¹⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën[†] tyëy ba bakwo këguë shäryak öng kwota go[§] roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga bakwo li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li ber llëno ame, ba bakwo li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bakwo tjaglën, pjöyikong ber tjeng plü wlo» le ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walë kjlara swlo ara

¹⁸ Jesús shäng tjlä wopro ga judio ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bäng, ga kjök tonon, tjlä ba kong ga «Bor wa walë wolono buk eeri jä. Gueniyo pja jek orkwo ië ba kjing go ga woshrë iröng obi» le.

¹⁹ Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba oppinggaga jek ba tjok bakoe.

²⁰ Löng li tjräko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong, ga ba shwong worbo porwara. ²¹ Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le.

²² İya Jesüsdë iröng ga walë bë shäng. Eshko ga tjlä ba kong ga «Pja wosong llëme. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le. Ga walë li poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús öötong shäng judio ichaga li ushko ga İya ga nopga dbonno bakwaga poshäryë löng ba shinmo jnek wlo, ga nopga slar wopjluk jong träk llëme. ²⁴ Eshko ga tjlä löng li kong ga «Pjäy opshis na dwayo. Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. ²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzräno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

† 9:15 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo.

§ 9:15 Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo.

* 9:16 Shwong këguë le li, e tjläkwo twara Sbörë İsrail tjëyoga kong jlökoyö dënaşko li loklo. † 9:16 Shwong likyo tjaglën le li, e tjläkwo twara Sbörë jlökoyö tjaglën Jesús kjishko li loklo.

† 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjläkwo twara Sbörë jlökoyö tjaglën Jesús kjishko li loklo.

§ 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara bakwo këguë shäryak öng kwota go le li, e tjläkwo twara Sbörë İsrail tjëyoga kong jlökoyö dënaşko li loklo.

²⁶ Llëbo shäryono eshko li roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok İgö llëm wleniyo poptara Jesüsdë dö pjök

²⁷ Jesús opshino jek shäng ey dwayo ga domerga löng dö pjök kjok İgö llëm wleniyo. Öö le jek löng ba irgo, tjlä ba kong ga «David tjëyo, tjawa songe lozong» le.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shäng ushko ga nopga kjok İgö llëm wleniyo li jek äär löng ba irgo. Eshko ga Jesús tjlä ba kong lok ga «¿Woyotjlämi ga pjäy bokkwo poptër ga plüë lëmi?»

«Eng, Tjlapga» le lok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwo porwara Jesüsdë, ga tjlä ba kong ga «Pjäy mär bor go kuzong ga shäryë bomi kong eni» le. ³⁰ Bokkwo poptono pjir ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjäy poptoror lëmi ë kong llëme» le. ³¹ Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llëye shäryara Jesüsdë ba kong li roy shdöra kjok eshko kjwang jikong.

Domer tjlä llëm poptara Jesüsdë kjlara

³² Domerga li opshino pjir ga domer söra ba tjwe shäng kjlara, tjlä llëm, goshko Ä säya kjlara. ³³ Eshko ga säya li ichara Jesüsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlä. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. Ga tjlä eng kong ga «İlëye İkdoy İsrail kjokyo kjweni llëme» le.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga löng eshko li tjlä ga «Ä säyaga iche to, dbo twara Ä säya kägäyorë ba kong li go» le.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shäng oba ping kjok kjrina kjrina, judio ga syö uyo roshko. Sbö ber no plüyo sorë li roy plü le oba kong. Oba swlo llë ara, İlayo boyo bang ara, e poptara.

³⁶ İya ga nopga sjenö löng ara, dbo ame. E kjishko ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le. ³⁷ Eni ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjläbö döe. ³⁸ Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

10

Jesüs domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë, İlayo boyo bang ara, e

popte wlo bakoe. ² Domerga kjrara parkë lóng Sbò tjlòkwo roy lagaga ba äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm iyo;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur tönnga Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;

Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;

⁴ Simón, e cananita,*

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbò tjlòkwo lë. Bäm goshko ga tjlëno ba kong ga «Pjäy jek judioga shwoy eröe. Pjäy jek nopga judio llëm wleniyo shwoy llëme. Pjäy jek opzrëk Samaria kjokyo llëm bakoe. ⁶ Pjäy to Israel tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wlëp ushko jeno löng wleni kjishko. ⁷ Pjäy nom Sbò ber no pjluwo wlo li, e dbaryo äato li roy shdök. ⁸ Swlopga poptëmia. Shinmoga woshremia. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptëmia. Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichëmi toe. Pjäy kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtëmi iguing bakoe. ⁹ Dbur sho sömi bomi tjok llëme. ¹⁰ Shwong oblë sömi llëm, drepkwota oblë llëm, llëbo bapkwö llëm, kjorkung llëm bako, ëye parkë ga mär ba potjwlëkklo ba pak äska li go kjishko.

¹¹ »Pjäy äär kjone pogo ga no wlëmi kjlara, miydëmi ga wotjlik bëy wleniyo, ga pjäy ber löng ba ushko, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ¹² Pjäy äär ushko ga «Pjäy kjimte Sbörë» lëmi ba kong eni. ¹³ E irgo ga e beno bomi kong pjlu wleni ga kjimte Sbörë jlökoyö. Eni llëm wleni ga tjlòkwo loromi pjlu li ber ba kong llëme. ¹⁴ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjre llëm, pjäy kuya llëm wleni ga pjäy opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. ¹⁵ Lër bomi kong jlökoyö ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga, Gomorra sopga, e kjinmo.

Shji shdungoba

¹⁶ »Tja kuzia. Pjäy ichër jek löng öng wlëp ushko so jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. Eni kuzong ga pjäy jek löng nopga kjok miydë ara wleni, gueniyo pjäy ber löng wlëp bakoe. ¹⁷ Pjäy sjëke. Pjäy iëba ber tjeng

tjlapgaga wloshko, pjäy sökoba äär judioga syö uyo roshko, pjäy shpokoba no shpokklo go eshko wlo. ¹⁸ Bor kjishko ga pjäy sökoba äär tjeng no ichagaga boksho, pjluwo kës kës boksho bakoe. Eshko ga llëbo ñomi, kuromi li roy lëmi ba kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁹ Gueniyo ga pjäy shakobashko ga pjäy woydë llëm, «¿Lëye lër?» lëmi llëm, «¿Lër sorë?» lëmi llëm bakoe. Pjäy tjleshko ga tjlòkwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. Pjäy woydë llëm e kjishko. ²⁰ Eshko ga pjäy li tjlëkdo llëme. Bom Data Sëya li tjlëkdo bomi kjishko.

²¹ »Nopga epenga dö ëng twë tjlapgaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlapgaga kong, zröya wlo. ²² Pjäy iywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko. Gueniyo ga ëye mär Sbò go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlu iyado. ²³ Pjäy löngshko ga pjäy shdungoba wleni ga pjäy tök kjok shto oblë. Gueniyo lër bomi kong jlökoyö ga pjäy äatë Israel kjokyo uunkong llëm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono tjän.

²⁴ »Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llëme. Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjwlö ara, ba sogo kjinmo llëm bakoe. ²⁵ Woyde oppinga lirë ga äär ber ba pingga dik erö dey. Woyde parkaga lirë ga äär ber ba sogo ï dik erö dey bakoe. Tja bomi kägäyo. ¿Tja ga kowëba Beelzebu† ga era pjäye?

Nopga bangkjreë llëme

²⁶ »Lëbo shäryak lütshko kës li wen wëleshko. Llëbo jnek tjeng kës li wlëkoba pjire. E kjishko ga nopga bangkjreë llëme. ²⁷ Tjlòkwo lër bomi kong shkëshko li, e lëmi oba kong kjok shjiyshko. Tjlòkwo lër bomi kong lütshko li, e lëmi oba uunkong kong kjone pogo. ²⁸ Nopga bangkjreë llëme. Bom doyo zröya lok ga pjlu, gueniyo bomi sëyara zröya lok ga äe. Bom sëya, bom doyo, e zröga, dbuga iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlu li, e bangkjromirë dey.

²⁹ »¿Sënwa kjwo pjök, e soynek dburwa kjwara äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li iche bomi Datarë lon töshko, enira lon. Gueniyo iche llëm ga lon kjwara llëme. ³⁰⁻³¹ Pjäyda tjwlö ara, sënwa ara kjinmo. Bom käckzong pjlobi li shtara Sbörë pjir tjän. E kjishko ga llëye bangkjreë llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjishko

³² »Pjäy tjlëno oba kong ga pjäy löng bor tjok loromi wleni ga bomi kjishko ga tja tjlë bor Data sök kjok dogo li kong ga pjäy löng bor tjok lër eni bakoe. ³³ Gueniyo pjäy tjlëno

* 10:4 Cananitaga le li, ba tjëyoga baïya woyde lok ara, woyde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga llëbo shäryara lok ara ber löng opichë om go wlo. † 10:25 Ä, e kowëba Beelzebu bakoe.

oba kong ga pjây lǒng bor tjok llême loromi wleni ga tja tjîê bor Data li kong ga pjây lǒng bor tjok llême lër eni bakoe.

Shji moskwoga ara

³⁴ »Tja shrono shâng nopga ichê ber lǒng wlêp êng tjok wlo lêmi llême. Tja shrono shâng nopga ichê êngkjwê wlo, ber lǒng wlêp êng tjok wlo llême. ³⁵ Tja shrono shâng wapga domerga ichê êngkjwê ba dataga tjok, wapga walêga ichê êngkjwê ba mekêga tjok, pjlaydoga ichê êngkjwê ba êmga tjok. ³⁶ Eni ga bomi pjeýoga lǒng bomi ushko li ber lǒng bomi moskwoga.

³⁷ »Ëye, ba data, ba mekê, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga äe. ³⁸ Woyde ga llêye shâryêba ba kong bor kjîshko llê pogoshko li, e zrôkoba pjang kjîs go êmdê ga e ba kong ga llêye llême le. Eni llêm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe. ³⁹ Ëye beno shâng bor tjok llêm, e zrôkoba llême le wleni ga äar kjok dogo llême. Gueniyo ga äye jêk bor tjok jlôkoyo, e zrôraba bor kjîshko êmdê ga era ber sôk sê iyado Sbô tjok.

Bi potjwlêkklo

⁴⁰ »Ëye, pjây wlokrara ga tja wlokrara wleni. Ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe. ⁴¹ Ëye Sbô tjîlôkwo laga wlokrara, e Sbô tjîlôkwo laga kjîshko ga Sbô tjîlôkwo laga li potjwlêkklo ber ba kong bakoe. Ëye no pjlo bek wleniyo wlokrara, e pjlo bek kjîshko ga no pjlo bek li potjwlêkklo ber ba kong bakoe. ⁴² Ëye bor oppingga song ère kjimtar, e bor oppingga kjîshko ga sêna di zeng erô êmdê ga lër bomi kong jlôkoyo ga potjwlêkklo tjok tjân» le.

11

Juan No Waga

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblê oblê, oba ping wlo.

² Eshkoshko ga Juan shdung shâng no shdüzlong uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya, ³ llêbo kjakrokê Jesús kong. Ôotong lǒng Jesús shângshko ga tjîê lok ba kong ga «¿No pjluýo iche le Sbörê koshêrwa lǒng li pjare, de oblê koshorwarê?»

⁴ «Llêye kuromi, inomi li to lêmi Juan kong. ⁵ Nopga kjok îgö llêm wleniyo kjok înoe. Nopga jêk llêm wleniyo jêktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jîkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llêm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbô tjîlôkwo roy

pjlú lak ba kong. ⁶ Ëye Mär bor go, ga tja raye llêm ga era ber sôk wopjlú» le ba kong.

⁷ Eppa briksheko ga Jesús tjîêno oba kong Juan kjîshko. Tjîê ga «¿Pjây jek lǒng kjok dogro no llêmsheko, Juan ikshko ga pjây äâtê eshko llêm obishko ga domer, e kjwe sorê loromi? ¿E sjro bakwara pjîludê wleni loromire? ⁸ ¿Eni llêm ga e kjwe sorê loromi? ¿E doýono shâng shwong wolêsowa, tjwlô ara wleniyo go loromire? Miydêmi pjlú ga nopga eniyo lǒng pjlu ushko. ⁹ ¿Eni ga e kjwe sorê loromi? ¿E kjwe Sbô tjîlôkwo laga loromire? E jlôe. Ga e tjwlô ara, Sbô tjîlôkwo lagaga oblê kjinmo. ¹⁰ Sbô tjîlôkwo tak pjang li goshko ga Sbô tjîêno Juan kjîshko. Tjîêno beno eni:

»«No ichêr kjlara bop bâm go, bop roy laga,

irbo poshâryê bop kong wlo.»*

¹¹ »Lêr bomi kong jlôkoyo ga nopga uunkong kjok ère kjing go äâtê tjwlô ara, Juan No Waga kjinmo llême. Eni gueniyo ga nopga lǒng Sbô sôk no pjluýoshko kjîlobi li tjwlô ara, Juan kjinmo.

¹² »Juan No Waga dbaryoshko tek lêkong ga nopga ara optwono Sbô kong, e ber ba pjluýo wlo. Ga nopga owa êngkjwê ara, Sbô ber no pjluýo llêm wlo. ¹³ Juan tjwayde llêm obishko ga Sbô tjîlôkwo lagaga uunkong tjîêno ga llono ga Sbô, e ber no pjluýo le. Kjok îlgwekklo tara Moisésdê li tjîê eni bakoe. ¹⁴ Ëye, tja tjîlôkwo kuya woydê li kong ga lër ga Sbô tjîlôkwo laga Elías tjwe iröng lara koshêmi lǒng li, e Juan. ¹⁵ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yôtso.

¹⁶ »Eerishko dbaryo sogpa, ¿pjây so llê kjoyo lër bomi kong? Pjây so kjwozirga öö le lǒng êng kong llêbo soýnezlong shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjîê lok ga

¹⁷ »«Tjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llême.

Tjawa tonô têkwo woydoklo ga pjây slatong llêm bakoe» le lok eni.

¹⁸⁻¹⁹ »Lêr ega lër bomi kong. Juan shrono shâng ga iono llêm Sbô kong dbar kop ara, ga kjîllgwo bo dyo iono llêm bakoe. Eshko ga «Kjwe goshko Ä sêya kjlara» loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono ga tja iê ara, tja kjîllgwo bo dyo iê bakoe. Eni ga «Domer kjwe iê sîyo, nelôtê äe, jêk nopga owa wleniyo tjok, iê nopga dbur tóngga Roma so kong li tjok bakoe» lêmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga lǒng li kjoyo e kjîshko. Sbô kjok miydê li, e jlôe miydêba ba pak shâryara beno li go» le.

Kjok shto oblê oblê, ba tjîlôkwo kjrêba woydê llêm kjîshko ga kjok eshko sogpa wlona Jesús dê

* 11:10 Malaquías 3.1.

²⁰ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë kjok shto oblë oblë tjan, ga kjok eshko sopga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjışhko ga e dbaryo ga epga wlonä Jesúsdë, tjlä ga ²¹ «Corazın sopga, Betsaida sopga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li İna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li İya Sbörë wlo tjan. ²² Eni ga lër bomi kong ga no İlgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaüm sopga, «İpjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li İna Sodoma sopgarë kjwe ga eeri ga ba tjëyoga löng eshko obi. ²⁴ Eni ga lër bomi kong ga no İlgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

²⁵ Eshko ga Jesúsdë tjlä Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjışhko ga pja poshrër ara. ²⁶ Shäryorop eni, woydorop eni kjışhko» le.

²⁷ Eshko ga tjlä nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

²⁸ »Pjây sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjây tek bor shwoy uunkong, ga pjây iër ber löng woshtë. ²⁹ Tja wlëp, wotöy kuzong ga pjây kong pak twër li shäryozı, pjây oppıs bor go. Enira pjây woshtë jlökoyo. ³⁰ Llëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Llëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

12

Woshtozlong dbaryo ga Jesúsdë opping-gaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesúsdë jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko. Eshko ga ba oppinggaga pjli ara kuzong ga dwla bo kjre löng, ue lok wlo. ² İya fariseogarë ga tjlä Jesúsdë kong ga «İBop oppinggaga kjwe İzong! Löng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë» le.

³ Kuya ga tjlä ba kong ga «İDënashko ga David, ba yoragaga, e pjli lok arashko ga

llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwö go li, e lomirë llëmdo? ⁴ David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li, e uaga syöshtagagarë erö ëmdë ga uara loke. ⁵ Kjok İlgwekklo tara Moisésdë li tjlä ga woshtozlong dbaryoshko ga syöshtagaga parkë löng Sbö u roshko li, llëye owa shärye löng llëme. «E lomirë llëmdo? ⁶ Lër bomi kong ga ëreshko shäng kjlara tjwlö ara anmoyö, Sbö u kjinmo. ⁷ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlö ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.»* Tjlökwö ëre llë lokdo miydëmi kjwe ga «Pja owa shäryono» lëmi oblë llëye owa shäryono llëm li kong llëme. ⁸ Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo pop-tara Jesúsdë kjlara

⁹ E irgo ga Jesúsdë to ey dwayo, ga opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshkoli roshko. ¹⁰ Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko kjlöbö, llëbo wlëya löng ara, Jesúsdë rote e go wlo. Eni ga tjlä lok ba kong ga «İWoshtozlong dbaryo ga no poptëye ga pjlüre?»

¹¹ «İBomi öng, e lono pjlëbgwo roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi llëmdo? ¹² No, e tjwlö ara, öng kjinmo anmoyö. Eni ga llëbo pjlü, e shäryëy woshtozlong dbaryoshko ga pjlü» le ba kong.

¹³ Eshko ga Jesúsdë domer li kong ga «Pja orkwo roshwızong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlü, ba orkwo kar go dik. ¹⁴ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjlä lok öng kong ga «İJesús, e zröy sorë ga pjlü?» le.

Sbö parkaga

¹⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swlopaga löng eshko li poptara uunkong, ¹⁶ ga tjlä ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le. ¹⁷ Shäryono eni, tjlökwö lara ba tjlökwö laga tek dënashko so İsaíasdë li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni: ¹⁸ «Bor parkaga kjroror shäng ëre.

Kjwe woydër ara. Tja wopjlü ba tjok bakoe.

Bor Sëya iër ber ba go, ga kjok İlgwer sorë li roy shdüya tjëyoga uunkong kong.

¹⁹ Kjwe ënglë kar kar ë tjok llëm, öö le kukoba irbo bäng llëm bakoe.

²⁰ Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm,† shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm,‡

* 12:7 Oseas 6.6. † 12:20 Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm le li, e domer li ber kjang, nopga dbo ara llëm li tjok llëm le loklo. ‡ 12:20 Shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm le li, e domer li ber wotöy, nopga mär ba go sira dö li tjok loklo.

kjok llgwera beno bek pjiir guing.

²¹ Llono ga tjëyoga uunkong ber löng ba koshë.»[§]

*Jesús, Beelzebú**

²² Eshko ga domer shäng kjlara kjok ïgö llëm, tjëlë llëm, goshko Æ sëya kjlara kjishko. E söraba Jesús shwoy, ga poptara beno shäng kjok ïgö pjlu, tjëlë pjlu bakoe. ²³ Nopga löng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjëlë èng kong ga «¿Ère David tjëyo shrono shäng bi dögäro llëm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarë lok ga tjëlë lok èng kong ga «Æ sëyaga iche to, dbo twara Æ sëya kägäyo ko Beelzebúrë ba kong li go» le.

²⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjiir, ga tjëlë ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga èngkjwë èng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjrinaso, nopga tjeng u kjwaraso, e èngkjwë èng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Æ, e èngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjiir maling llëmdo? ²⁷ Æ sëyaga ichër opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzebúrë bor kong li go lëmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga èrë, Æ sëyaga iche lok wlo? E kjishko ga epga omik wëllë ga pjây diktong löng jlöe. ²⁸ Æ sëyaga ichër to, Sbö Sëya dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluwo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

²⁹ »¿Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äar opzrëk lürkë ba u roshko sorëro? Woyde ga domer li shara, pjiirra bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjluë.†

³⁰ »Èye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Èye no tóng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga. ³¹ E kjishko ga lër bomi kong ga èye llëbo owa shäryë, tjlökwö lë owa ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo ga pjluë. Gueniyö èye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme. ³² Èye no to ter kjok dogo dwayo ère läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjluë. Gueniyö èye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjlu ga ba bo, e pjluë. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. Kjor, e sorë miydëy ba bo go. ³⁴ ¡Pjây so dgur kjoyoe! ¿Pjây owa kjishko ga pjây tjëlë pjlu sorëro? Llëbo tjeng bomi pjluško lomirë bomi kjamo go. ³⁵ No pjlu ga tjëlë pjlu, wotjlik pjlu kjishko. No owa ga tjëlë owa, wotjlik owa kjishko. ³⁶ Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlökwö owa lono kjwobi li kjishko. ³⁷ Eshko

ga pjây ie ber löng pjlu, llëm ga pjây ie ber löng shdungko, tjlökwö loromi li kjishko» le.

Jonás jyäglo

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjëlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja ichara Sbörë li jyäglo shäryos kjrina borwa kong, llëbo ïydëba llëm wleniyö ïnwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer ork-wosmok shäng pjiir, gueniyö jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyö shäryër llëm, Sbö tjlökwö laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong erëe. ⁴⁰ Dënashko ga e beno sök mã dlung roy so kësbang bö roshko dbargwo mya, shkë dba sorë ga no to ter kjok dogo dwayo ère äar ber buk klung roshko dbargwo mya, shkë dba eni bakoe. ⁴¹ Nínive sopga, e Jonás tjlökwö kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga èreshko no shäng kjlara tjwölö ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjëlë ga «Kjwepga shdungko» le. ⁴² Sabá so pjluwo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga èreshko no shäng kjlara tjwölö ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjëlë ga «Kjwepga shdungko» le.

⁴³ »Æ sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshhtë wlo, gueniyö wlëya llëme. ⁴⁴ Eshko ga wotjlik ga «Tja to bor ushko iröng obi» le. Äar iröng ba ushko ga wlëya shäng rorë, pjlokjak pjiir, poshäryak pjiir wleni. ⁴⁵ Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äar ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjây owa, ga pjây ber löng domer ère dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmgä

⁴⁶ Jesús sök tjëlë oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekë, ba lëmgä, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo. ⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjëlë ga «Bop mekë, bop lëmgä, e shrono tjeng bop ik kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Bor mekë, e è? ¿Bor lëmgä, e è?» le. ⁴⁹ Eni ga ba oppinggaga löng li pïya ba sakkwo go, ga tjëlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmgä lër li kjwepga. ⁵⁰ Èye bor Data sök kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

§ 12:21 Isaiás 41.1-4. * 12:21 Æ, e kowëba Beelzebú bakoe. † 12:29 Domer dbo ara le li, e Æ toklo. Shrono shäng ba llëbo lüyotkë le li, e Jesús loklo. Lära eni li, e Æ sëyaga iche wlo ga woydara ga Æ zana guing loklo.

13

Dwla sguingga

¹E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öötong sirkeno sök di bång buk kësbang li sor go. ²Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kjyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bång li kjako. ³Eshko ga tjëno ba kong ara llëbo jyäglo go, tjëlë ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴Sguÿyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bång, ga sënwa shrono, uara lok drete. ⁵Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶Gueniyo slenggo dret kjishko ga dlo wenoshko ga dwla li sura, beno dogroe. ⁷Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkò sho roshko, ga shkò sho li kunoshko ga dwla li llgwinae. ⁸Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbåw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30). ⁹Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso» le.

Jesús tjëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bång ga tjëlë ba kong ga «¿Pja tjëlë oba kong llëbo jyäglo go erä ega?»

¹¹«Sbò ber no pjluyo sorë li roy miy-daydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme. ¹²Ëye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Ëye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete.*

¹³Kuya löng ga llë loklo miyde lok llëme. Ìya löng ga llë ÿde miyde lok llëm bakoe. Tja tjëlë ba kong llëbo jyäglo go e kjishko. ¹⁴Llëye lara Sbò tjlökwo laga tek dënashko so Isaiasdë li beno epga li kjishko. Tjëlëno beno eni:

»«Kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm, ÿya löng kjër ga llë ÿde miyde lok llëm bakoe.

¹⁵Nopga ère, llëye kuya woydë llëme.

Kwomgwo bång bångzara lok tuke.

Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëye ÿya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,

opping lok sira llëm wlo,

optwë ber bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo bakoe.»

¹⁶»Gueniyo pjäyda kjok igò bomi bokkwo go, pjäy kjok kugò bomi kwomgwo go bakoe. E kjishko ga pjäy ber löng wopjlúe.

¹⁷Lër bomi kong jlökooyo ga llëbo ïmi, kumi löng ère tjwlo ara. Dënashko ga Sbò tjlökwo

lagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omïno llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsdë

¹⁸»Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Kuziã. ¹⁹Ëye Sbò ber no pjluyo sorë li roy kuno, gueniyo llë loklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bång li kjoyoe. Tjölökwo li dgak pjang ba pjlúshko, gueniyo Á tjwe eshko, ga döya ba shjiryo. ²⁰Dwla lono ak ara tjrëko li, e èye tjölökwo li kuno, ga beno shäng wopjlú li loklo. ²¹Gueniyo tjölökwo li äar ber ba pjlúshko jlökooyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, shdungoba tjölökwo li kjishkoshko ga tjölökwo li raye, söya ame. ²²Dwla lono shkò sho roshko li, e èye tjölökwo li kuno li loklo. Tjölökwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ère kjing goshko li woyotjliya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjishko ga tjölökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjölökwo li kjishko llëme. ²³E ga dwla lono klung sho pjlú kjing go li, e èye tjölökwo li kuno, ga llë loklo miyde pjlú li loklo. Eni ga e ber shäng so dwla botjyono pjlú kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbåw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko

²⁴Ga Jesús tjëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjëlë ga «¿Sbò ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shäng kjlara. Pjlara ga dwla pjlú wleniyo dgara ba kjok kjing go. ²⁵Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shäng kjlara dwla dgak buk lishko. Kjlo sho owa dwlwayo, e söra, dgara dwla buk pjlú li roshko, ga to ey dwayo. ²⁶Eni ga dwla pjlú li weno, botjyë kjwlëshko ga kjlo sho owa li weno ba tjrëko bakoe.

²⁷»ÿya dwla sogo li parkagagarë ga döör lok ba rotë ba kägäyo kong, tjëlë ga «Tjlapga, pja dwla dgonon bop kjok kjing go pjlú eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?»

²⁸»«Söga, dgaga bi moskworë» le ba kong.

»Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «¿Kjlo sho owa kjwe shirware?»

²⁹»«Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlú kjwe skwe tèm ba tjok äe. ³⁰Pjlú wlo ga iozi ber kun uunkong, äar jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, prijya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shäryara lok eni pjir ga dwla pjlú li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko» le ba kong» le.

Kjor dwlwayo chirawa

* **13:12** Llëbo tjok le li, e Sbò tjlökwo loklo. Eni ga èye Sbò tjlökwo kjër ga kong tjlökwo twe Sbörë obi, gueniyo èye omkjër llëm ga Sbò tjlökwo miyde tjän li döya ba shjiryo.

³¹ Ga Jesús tjléno ba kong llébo jyāglo go obi, tjlé ga «Sbō ber no pjluyo sorē, e so kjour dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. ³² Dwlagwo ére chirawa, dwlagwo oblē oblē dorko. Gueniyo kun kēsbang, dwlagwo oblē oblē kjinmo. Eshko ga sēnwa llē usho ywē ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

³³ Ga Jesús tjléno ba kong, llébo jyāglo go obi, tjlé ga «Sbō ber no pjluyo sorē, e so walē pjlung shosho llruno bayo gök kēsbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10)[†] ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdōktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesús tjléno llébo jyāglo go

³⁴ Llébo uunkong ére lara Jesúsdē nopga kong llébo jyāglo go erā. Eni llēm ga lléye lara ba kong lléme. ³⁵ Shāryono eni, tjlōkwo lara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko sorē li ber jlōkoyo wlo. Tjléno beno eni:

«Tja tjlé llébo jyāglo go;
tjlōkwo lēr li, e iak Sbōrē tjeng lūtshko,
kjok ére shāryara Sbōrē tek lēkong.»[‡]

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrēko lanyo, e llē loklo lara Jesúsdē

³⁶ Jesús to ey dwayo ga opzrēno jek shāng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono lōng ba zlong bāng ga tjlé ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrēko lanyo, e llē loklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjlé ba kong ga «Dwla pjlú dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ére loklo.

³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jikong loklo. Dwla pjlú li, e Sbō nopga loklo. Kjlo sho owa li, e Ā nopga loklo. ³⁹ Ba moskwo, kjlo sho owa dgaga li, e Ā loklo. Dwla ho kjrozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo loklo. Ga dwla skogaga li, e Sbō parkagaga kjok dogo so loklo.

⁴⁰ «Kjlo sho owa li tōya, dbuya iök roshko, suya wlo sorē ga kjok pjir dbaryoshko ga Ā nopga suya eni bakoe. ⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber lōng llébo owa shāryē, nopga ber lōng oblē ichē llébo owa shāryē bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichē no to ter kjok dogo dwayo érerē nopga owa li tōng. ⁴² Ga dbuya lok iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uē, llébo bang ara ba kong kjīy. ⁴³ Ga nopga pjlo bek lōng li ber lōng kālā lletlet dlo wleni, ba Data sōk lishko. Éye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso.

Llébo tjlwō ara jnek buk

⁴⁴ »Sbō ber no pjluyo sorē, e so llébo tjlwō ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyoe.

Domer, llébo tjlwō ara li wlēna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa lléme. Eni ga ba llébo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjlwēna beno ba kong.

Obrikkwo tjlwō ara

⁴⁵ »Sbō ber no pjluyo sorē, e so domer llébo tjlwēga, soynega to shāng obrikkwo tjlwō ara wlēk kjoyoe bakoe. ⁴⁶ Obrikkwo wlēna kjwara tjlwō ara wleniyoshko ga ba llébo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwo li tjlwēna beno ba kong.

Kjla mā shakklo

⁴⁷ »Sbō ber no pjluyo sorē, e so kjla mā shakklo kjoyoe bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga mā shaya llērba pogo. ⁴⁸ Kjla li dlinoshko ga shikoba tjeng pjōshko, ga mā pjlú wleniyō tōngoba shing roshko, ga owa li dbukoba. ⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbō parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kjē nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo, ⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uē, llébo bang ara ba kong kjīy» le.

Llébo tjanglén, llébo kēguē

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlé ba kong lok ga «¿Tjlōkwo lēr shāng li llē loklo miydēmi lōngde?»

«Éng, miydērwa» le lok ba kong.

⁵² Kuya ga tjlé ba kong ga «Eye no ping pjlú, Sbō ber no pjluyo sorē li kjishko ga e so domer u sogo kjoyoe. Llébo jnek tjeng ara, llébo tjanglén, llébo kēguē bakoe. Ga llébo li shiia, twe oba kong ga pjlúe» le. §

Jesús shāng Nazaret kjokyo

⁵³ Jesús tjléno llébo jyāglo go pjir ga to ey dwayo. ⁵⁴ Jek oōtong shāng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shāng lishko obi ga nopga pina ara judioga syō uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno lōng yēy le erā. Ga tjlé lok éng kong ga «¿Kjwe kjok miydē ara opping kjone? ¿Llébo iydēba llēm wleniyō shārye sorē? ⁵⁵ ¿Domer kjwe u shāryaga li wa llēmdo? ¿Mekē María llēmdo? ¿Llēmga Santiago, José, Simón, Judas llēmdo? ⁵⁶ ¿Dorga lōng na bi tjok bako llēmdo? ¿Kjok miydē ara kjwe wlēya kjone?» le lok éng kong eni. ⁵⁷ Ga tjlōkwo kjre lok woydē llēm, iirkono lok ara erā.

Eshko ga Jesús tjlé ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbō tjlōkwo laga, e iēba tjlwō ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iēba tjlwō lléme» le.

⁵⁸ Kjok eshko sopga mār Jesús go llēm kuzong ga llébo iydēba llēm wleniyō shāryara ara eshko lléme.

[†] 13:33 Gök kēsbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik. [‡] 13:35 Salmo 78.2. § 13:52 Llēbo tjanglén, llébo kēguē le li, e tjlōkwo tjanglén, tjlōkwo kēguē loklo.

14

Juan No Waga zrörabae

¹ Dbar eshkoshko ga Pjlu Herodes* parkë sôk Galilea so ichaga. Jesús roy kuya ga ² tjlê ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llêbo İydêba llêm wleniyo shärye ga pjlu e kjîshko» le.

³⁻⁴ Kjudpâbâshko ga Juan tjlê Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrêp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjîshko» le. E kjîshko ga Juan shara, bängzara Herodesdê, shdüya wlo. ⁵ Zröya woydê, gueniyo «Juan, e Sbô tjlôkwo laga» lêba, ga oba bangkjre ara. E kjîshko ga zröra llême.

⁶ Öötong Herodes shrêzlong dbaryoshko ga Herodías wa walê li bêrkono oba löng kjlobi li bokshto, ga Herodes beno sôk wopjlu e kjîshko. ⁷ E kjîshko ga tjlêno ba kong jlôkoyo ga llêye roke li twe ba kong. ⁸ Poshduna ba mekerê kjîshko ga tjlê Herodes kong ga «Woydêr ga no ichêp Juan No Waga kâgâ zê, ga tek sôp bor kong kjwlê roshko» le.

⁹ Kuya ga woydê jonge. Gueniyo tjlêno jlôkoyo nopga mana löng li bokshto kuzong ga no ichara ba shärye ba kong. ¹⁰ Eni ga Juan kâgâ zara tas, no shdüzlong uyo roshko, ¹¹ ga sôra, twara kjoglo li kong kjwlê roshko. Eshko ga kjrara, ga sôra, twara ba mekê kong. ¹² E irgo ga Juan oppinggaga öör lok ba doyo kjrê, ga sôra, jena lok sakshko. E irgo ga öötong löng Jesús shäng lishko ga roy lara lok ba kong pjire.

Jesús nopga sêno doglo sak dbâw dbâw pjloglo shkëng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesúsdê ga opshino shäng lishko dwayo ga opyono kjoyng roshko, ga to kjok shto oblê, ber sôk tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarê, ga to jek lok ara ba irgo pjö lëkong. ¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kjoyng roshko dwayoshko ga nopga êng tîno trâk llêm li İna, ga songe le, ga swlopga sôra lok tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kjok ro zar kjwlê kuzong ga ba oppinggaga tjlê lok ba kong ga «Kjok sêng tjân. Kjok êreshko llêye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llêbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlêk wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «Brik lok llêm ga pjluê. Sêzi pjâyde dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Êreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mâ tjeng do pjök erâ» le.

¹⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tek sôzi bor kong» le. ¹⁹ Eni ga nopga tjeng kjlobi li ichara wlar uunkong tîshko, shkwamsho kjoyng go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mâ do pjök li, e kjrara Jesúsdê, ga kjok dogo İya jem drêng ga tjlê Sbô kong

ga «Tjawa kong dli tworop êre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjîshko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjilorgara lok nopga löng kês li kong.

²⁰ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluê. E irgo ga dli worbo tîna ba oppinggagarê lok shäng roshko, beno tjeng shäng kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjuenge.

²¹ Domerga iono uunkong doglo sak dbâw dbâw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walêga, kjwozirga, e shtak llême.

Jesús jêktong di kjoyng go

²² E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyê kjoyng roshko, dipzê di bäng buk kêsbang li kjwo kalêkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko.

²³ Brikotong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syôshtë Sbô kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zoktong shäng eshko tjoksa.

²⁴ Eshko ga kjoyng li jek öötong buk pjola tjân, ga jöya di İöya ararê, pjluk tek jong ba shwo lëkong kjîshko. ²⁵ Kjok shrânto ga Jesús jek jek shäng di li kjoyng go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong. ²⁶ İya lok ga bangkjre lok ara, ga tjlê êng kong ga «İkjwe äya jlê!» le.

²⁷ Jekdo eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «İPjây wokjange! İTja li jekdo shäng! Llêye bangkjre mi llême» le.

²⁸ Eni ga Pedro tjlê ba kong ga «Tjlapga, pja jlô ga tja ichos jek jek di kjoyng go, äär bop shwoy wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorê ga opshino kjoyng roy dwayo, ga jêktong jek di kjoyng go, Jesús shwo lëkong. ³⁰ Eshko ga İya ga pjluk tje jong dbo ara ga bangkjrrara, ga pir jer jong, ga tjlê ga «İTjlapga, tja kjimtozong!» le.

³¹ Eshko ga shara Jesúsdê jekdo ba orkwo go, ga tjlê ba kong ga «Pja mär bor go jlôkoyo llême. İPja kjimtêr llême lorop ega?» le.

³² E irgo ga opyono lok kjoyng li roshkoshko ga pjluk li beno tje ksoe. ³³ Eshko ga beno löng kjoyng roshko li, Jesús poshrêra, ga tjlê lok ba kong ga «Pja Sbô Wa jlê» le.

Swlopga poptara Jesúsdê Genesaret kjokyo

³⁴ Dipzono lok di bäng buk kêsbang li kjwo kalêkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. ³⁵ Jesús miydara kjok eshko sopgarêshko ga roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong. Eni ga swlopga sôra lok ba kong, ³⁶ tjlê ba kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwê sira dôe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

* 14:1 Pjlu Herodes, e kowêba Herodes Antipas bakoe.

15

Nopga äär ber owa Sbõ bokso sorë

¹ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlä lok ba kong ga ² «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? Ië lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Bomi sdëkwo kjishko ga Sbõ kjok ilgwekklo kolëmi llëm ega? ⁴ Sbõ tjläno ga «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozi, iozi ber tjwlo ara.»* Sbõ tjläno obi ga «Ëye ba data, ba mekë läywono owa ga e zrökko.» ⁵ Gueniyo ga ëye tjläno ba data, ba mekë kong ga «Pja kjimter ga äe. Bor llëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbõ kong pjire» lara ba kong pjir ga ⁶ ba data, ba mekë kjimte ame ga pjläue lëmi eni. Eni ga bomi sdëkwo kjishko ga Sbõ tjläkwo ioromi beno tjwlo llëme. ⁷ ¡Pjäy Sbõ tjläkwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjläushko! Llëye lara Sbõ tjläkwo laga tek dënashko so Isafasdë bomi kjishko li, e jlöe. Tjläno beno eni:

⁸ »«Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjliya ba pjläushko llëme.

⁹ Tja poshrëya löng li llëno llëm, nopga pïya kjok ilgwekklo tak norë go erö kjishko»† le.

¹⁰ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlä ba kong ga «Tja kuzia. ¹¹ Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber löng eni li laga ba tjläkwo le om go lirë» le.

¹² Wop tjok ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Llëye lorop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydëpde?»

¹³ «Dwla dgara bor Data sök kjok dogo lirë llëm ga e skwako sleng go. ‡ ¹⁴ Kjwepga löng wëyë. Kjok igö lok llëm, gueniyo löng oblë kjok igö llëm wleniyo wlosök. Eni ga no kjok igö llëm wleniyo wlosöya no kjok igö llëm wleniyorë ga lon tjeng pjöyikong pjläbgwo kjwaraso roy» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Llëye lorop llëbo jyägio go li pjilölgwes borwa kong sira» le.

¹⁶ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire? ¹⁷ Dli uëy li jer bi kjamo roy, äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁸ Gueniyo ga tjläkwo lëy li wen tëm bi pjläushko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga äär ber owa Sbõ bokso

laga erë. ¹⁹ No wotjlik owa, no zrök, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë, jyörkë, oblë jyöyotkë, oblë läywë owa, e wen tëm ba pjläushko dwayo uunkong. ²⁰ Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga llëbo tjeng kës ërerë. Gueniyo ëye ber pjlo bek Sbõ bokso, iono orkwo shkwono llëm kjishko llëme» le.

Walë judio llëm wleniyo mär Jesús go jlökoyo

²¹ E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öötong shäng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko. ²² Walë sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shäng Jesús shwoy ga tjlä ba kong dbo go ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tja songe lozong! Bor wa walë, goshko Á sëya kjlara, in ga songe» le.

²³ Kuya ga dboryara llëme. Eni ga ba oppinggaga tjlä ba kong ga ««Pja nom na dwayo» los walë kjwe kong, tek shäng öö le ara bi irgo kjishko» le.

²⁴ Kuya ga tjlä walë li kong ga «Tja ichara Sbörë Israel tjëyoga kong döe. Epga öng wlep ushko so jeno löng wleni» le.

²⁵ Eni ga walë li tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlä ba kong ga «¡Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

²⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twëy shjiti§ kong wlo ga äe» le.

²⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Jlöe, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iëshko ga dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjiterë ga pjläue» le.

²⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo. Woydorop sorë li shäryë eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swloppa poptara Jesúsde ara

²⁹ Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlup go. ³⁰ E irgo ga nopga shrono löng träk llëm sök lishko. Swloppa söra lok ara, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjlä llëm wleniyo, nopga swlo oblë oblë bakoe. Eni ga söra lok Jesús zlong bäng, ga poptarae. ³¹ Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e poptono, nopga tjlä llëm wleniyo, e tjläno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jëk llëm wleniyo, e jëktong, nopga kjök igö llëm wleniyo, e kjok ino bakoe. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä, ga Israel tjëyo Sbõ poshrëra lok ara.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

³² E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlä ba kong ga «Nopga

* 15:4 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. † 15:9 Isaiás 29.13. ‡ 15:13 Dwla dgara ba Data sök kjok dogo lirë llëm le li, e nopga mär Sbõ go llëm li loklo. Epga ber skwako sleng go le li, e epga kje Sbörë ba boksho dwayo loklo. § 15:26 Eshko dbaryo ga nopga judio llëm wleniyo kowara judiogarë shjiti, woyde lok llëm kjishko.

kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songe lër. Jek ichër löng ba ushko ië llëm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

³³ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ère dli wlëy kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7), mã chilawa tjeng kjwöbö bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesüsdë wlar uunkong töshko. ³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mã li, e kjrara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kës li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tóna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

³⁹ E irgo ga nopga brikotong pjir ga Jesüs opyono kjong roshko, ga to ey dwayo, jek öötong shäng Magdala kjokyo.

16

Llëbo jyäglo kjok dogo dwayo

¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesüs shwoy, ba tjlik wlo. Tjlë ga «Llëbo iydéba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿mi kjok sëng ga kjok dogo srëzrën ga bong ga kjok pjlúe lëmi.

³ ¿mi kjok shröngto ga kjok dogo srëzrën, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lëmi. Eni ga llëbo wen kjok dogo, e llë loklo miydëmi pjlúe. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro?

⁴ Eerishko dbaryo soga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwö laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesüs oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kësbang li kjwo na lëkong ga pjlung shosho suk pjir sóra lok llëme. ⁶ Eshko ga Jesus tjlë ba kong ga «Pjây sjëk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjlë èng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

⁸ Tjlë löng èng tjok llë li miydara Jesüsdë kuzong ga tjlë ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme” lëmi ega? ¿Pjây mär bor go jlökoyo llëm ega? ⁹ ¿Bor tjlökwö li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tónomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëmdo? ¹⁰ ¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tónomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëm bakoro? ¹¹ ¿Tja tjlë shäng pjlung shosho suk pjir kjishko llëm li miydëmi llëm sorë? Pjây sjëk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesüs shäng tjlë li, e pjlung shosho uukklo layde llëme. No pïya fariseoga, saduceogarë löng sorë, e layde shäng.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹³ Jesüs jek öötong Filipino Cesarea kjokyo ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ère, e è llëba?» le.

¹⁴ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwö laga tek dénashko so Elias li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwö laga tek dénashko so Jeremias li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwö lagaga tek dénashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjây e, ¿tja è lëmi?» le.

¹⁶ Kuya Simón Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja. Pja Sbö Sök Iyado li Wa jlöe» le.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjläno li laga norë bop kong llëm, laga bor Data sök kjok dogo lirë bop kong. E kjishko ga pja ber wopjlúe. ¹⁸ Lër bop kong ga pja kowër Pedro.* Oba u ywë wlo ga ak kjang iëba bäm go, ber ba shakklo wlo. Eni ga nopga tjëyo shäryër kjrina bor tjlökwö kjrägaga kjlobi li go, so u kjoyo, ga ak lër li, e ber u li shakklo wleni. Tjëyo li zäya Àrë ga äe.

¹⁹ Ga pja kong dbo twër, pja ber Sbö nopga bapshiga wlo. Ba nopga ichëp sorë kjok ère kjing go ga epga iche Sbörë kjok dogo eni bakoe» le.

²⁰ E irgo ga tjlë ba oppinggaga kong obi ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja lëmi è kong llëme» le.

* 16:18 Grecia so tjlökwö Pedro, e ak loklo.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

²¹ Eshko jek lëkong ga Jesús tjêe ga op-pinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judio tjlapgaga kjok lîgwega wleniyo, syôshtaga kâgâyoga, no pinggaga kjok lîgwekklo tara Moisésdê li go, tja shdûya lok ara, ga tja zrôkoba, gueniyo ââr dbargwo mya ga tja woshre Sbôrê irông obi» le.

²² Eni ga rokara Pedrorê tjoksa, ga tjêe ba kong ga «Tjlapga, woydêr ga e wen bop kong eni llême!» le.

²³ Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lëkong, ga tjêe ba kong ga «I, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichêp woydêr dir erôe. Llêye woyde Sbôrê li woyotjîp shâng llême. Llêye woyde norê li woyotjîpdê shâng erôe» le.

²⁴ Eshko ga tjêe ba oppinggaga kong ga «Ëye jêk woydê bor tjok jîlôkoyo ga ber shâng bor woyotjîlik iyado, wotjîlik llêbo shâryê kjok ère kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llêye shâryêba ba kong llê pogoshko li, e zrôkoba êmdê ga e ba kong ga llêye llême.

²⁵ Ëye wotjîlik opdê om go, zrôkoba bor kjishko llêm wlo le ga ââr kjok dogo llême. Gueniyo èye jêk bor tjok jîlôkoyo, e zrôraba bor kjishko êmdê ga era ber sôk sê iyado kjok dogo. ²⁶ Ëye llêbo tjeng kjok ère kjing go kês li kjrara tjeng ba wloy êmdê ga e llêno llême. Wolono ga ôotong kjok dogo llêm ga to jeno ba llêbo li tjok.

²⁷ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe bor Data dbo kââ goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjlara kjlara potjwlên, llêbo shâryara dô li kjishko. ²⁸ Lêr bomi kong jîlôkoyo ga pjây kjone kjone lîng êreshko wolontê llêm obishko ga tja ber no pjluyo sorê li îmi wêlêe» le.

17

Jesús kjlopswono beno kââ lletlet

¹ Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjlarayo), e sôra Jesús dê jem ba tjok dboshko, dlup jong kjwara kjôkshko li go. ² Eshko ga îna ba oppinggaga jem lîng ba tjok lirê ga Jesús kjlopswono, bokkwo beno kââ lletlet dlo wleni, ga shwong beno pjublûn shjiye.

³ Îya lîng wopro ga Moisés, Elías, e weno bê lîng lan Jesús tjok eshko. ⁴ Eni ga Pedro tjêe Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa lîng na ga pjluê. Woydêp wleni ga tja ukwang shâryê kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵ Shâng tjêe wopro ga pjâng sho shjiy lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjâng sho li roshko

dwayo ga ybô kura lok, tjêe ga «Bor wa li ère. Woydêr ara. Tja wopjlu ba tjok. Ba tjîlôkwo kuzîa» le.

⁶ Kuya ba oppinggaga lîng lirê ga jek rish lîng tîshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjishko. ⁷ Gueniyo Jesús tek ba zlong bâng, ga porwara, ga tjêe ba kong ga «Pjây kojôzong. Llêye bangkjremlê llême» le. ⁸ Îya lok obi ga nopga lîng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shâng tjoksa erâ.

⁹ Jer oplong lîng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjêe ba kong lok ga «Llêye înomi yê lanyotkêmi ê kong llêm, no to ter kjok dogo dwayo ère woshrara Sbôrê irông obi guing» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjêe ba kong ga «No pinggaga kjok lîgwekklo tara Moisésdê li go tjêe lok ga «Borwa pjluyo iche le Sbôrê li tjwe ber nopga uunkong pjluyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bâm go» le. «Ë lok eni ega?»

¹¹ «Elías tjwe bâm go jîlê. E tjwe llêbo uunkong poshâryaga. ¹² Gueniyo lêr bomi kong ga e shrono ôor tjân. Gueniyo ga to miydaraba llême. Kong llêbo owa shâryaraba, woydaraba sorê li eni. No to ter kjok dogo dwayo ère kong llêbo owa shâryêba e kjoyo bakoe» le ba kong. ¹³ Miydara ba oppinggaga lirê eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shâng.

Dwlas goshko Â sêya poptara Jesús dê kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer ââr lîng irông nopga tjeng arashko ga domer tjwe shâng Jesús zlong bâng kjlara, kjôk tono, ¹⁵ ga tjêe ba kong ga «Tjlapga, bor wa songe lozong. Llêbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjlo dete, wopjir kjlulu erâ. Olô ga dguê iôk roshko, llêm ga lon dishko. ¹⁶ E kjishko ga sôror bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok llême» lê.

¹⁷ Kuya ga tjêe ba oppinggaga beno lîng li kong ga «Pjây wotjîlik owa. Pjây mâr Sbô go llême. «Tja ber shâng bomi tjok kjêr ââr jong llono, pjây mâr ba go wlo? Tja sjeno shâng bomi tjok tjân. Dwlas li tek sôs bor kong» le. ¹⁸ Eshko ga Â sêya li wlono, ichara to dwlas li go dwayo, ga dwlas li poptono jekdo beno shâng pjluê.

¹⁹ Dôni ga ba oppinggaga lîng tjoksa Jesús tjokshko ga tjêe lok ba kong ga «Ë Â sêya li to ichororwa llêm ega?»

²⁰⁻²¹ «Pjây mâr Sbô go jîlôkoyo llêm kjishko. Lêr bomi kong jîlôkoyo ga pjây mâr ba go sirawa kjwe êmdê ga pjây tjêe dlup ère kong ga «Pja opkjos jek pjola» lêmi, ga opkjê jek pjolae. Eni wleni ga llêye shâryêmi ga â wlo li drete»* le ba kong.

* 17:20-21 Tek dênashko ga kjibokwo ère jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjêe ga «Eni kjwe ga llêye shâryêmi ga â wlo li drete. Â sêya eniyo ichêmi wlo ga woyde ga pjây iê llêm Sbô kong, pjây syôshê Sbô kong ara dey.»

Jesús lano ba wolon dbaryo kjĩshko pjłara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyooshko ga Jesús tjłe ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ere twēba ber tjeng nopga wloshko, ²³ ga tja zrōya lok. Gueniyo āar dbargwo mya ga tja woshre Sbōrē irōng obi» le. Kuya lok ga woydē lok ara.

Kā potjwlēkklo Sbō u kong

²⁴ Jesús, ba oppinggaga, e oōtong lōng Capernaúm kjokyooshko ga kā potjwlēkklo dburyo li tōngga Sbō u kong lōng eshko li tjłe Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kā potjwlēk llēmdo?»

²⁵ «Ēng, potjwlēya» le ba kong.

Dōni ga Pedro opzrēno jek u roshko. Ga llēye layde Pedrorē ba kong llēm obishko ga Jesús tjłe ba kong ga «¿“Pjāy kā potjwlēk bor kong” le pjłupgarē ē kong? ¿Ba wapga kongde, de oba oblē kong?»

²⁶ «Oba oblē kong erōe» le ba kong.

Kuya ga tjłe ba kong ga «Eni ga ba nopga bañyara kā potjwlēk llēme. ²⁷ Gueniyo ēye barwēy llēm wlo ga pja nom diga, sō dbup jer dishko. Eshko ga mā ship kjłara bām go li kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, sōp, twēp dbur tōngga li kong, bi kā potjwlēkklo wlo» le.

18

Ēye tjwłō ara anmoyō

¹ Eshko ga Jesús oppinggaga tek shrono lōng ba zlong bāng ga tjłe ba kong ga «¿Sbō sōk no pjłuyo iyado lishko ga tjawa lōng ere tjrēko, tjwłō kēsbangyo li kjone dey?» le.

² Kuya ga kjwozirwa rokara kjłara, iara shāng ba tjrēko, ³ ga tjłe ba oppinggaga kong ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy opkļopswē ber kjwozirwa jūni llēm ga pjāy āar ber lōng Sbō sōk no pjłuyo iyado lishko llēme. ⁴ Ēye opkļopswē ber wotōy, kjwozirwa jūni ga tjwłō kēsbangyo Sbō sōk no pjłuyo iyado lishko li e. ⁵ Ga ēye, kjwozirwa jūni wlokrara bor kjĩshko ga tja wlokrara wleni.

«Shji nopga ichē llēbo owa shāryē llēme» lara Jesúsē

⁶ «Ēye, kjwozirwa mār bor go jūni ichara llēbo owa shāryē ga e song jlōe. Shāryayde llēm obishko ga shakko, apkwo kēsbang pjrikko ba bēngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁷ Llēbo tjeng ara kjok kjwang jikong no ichē llēbo owa shāryē wleni. Llēbo wen eni iyado. Gueniyo ēye no ichē llēbo owa shāryē ga e song jlōe.

⁸ »E kjĩshko ga bomi orkwo, bomi dre, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga zēmi tas, dbumi pjolae. Pjāy opzrēk jek āar Sbō sōkshko dre kjwara llēm, orkwo kjwara llēm dey ga pjłú, pjāy pjē bomi orkwo pjōk li tjok, bomi dre pjōk li tjok, iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo. ⁹ Bomi bokkwo, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjāy opzrēk jek āar Sbō sōkshko bokkwo kjwara llēm dey ga pjłú, pjāy pjē bomi bokkwo pjōk li tjok, iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo.

Öng wlēp ushko so jeno kjłara

¹⁰⁻¹¹ »Kjwozirga kjwe tjwłō llēme lēmi llēme. Lēr bomi kong ga Sbō parkagaga kjok dogo so lōng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga.*

¹² »¿Lē lēmi? Domer shāng kjłara, e öng wlēp ushko so tjeng doglo sak dbāw (100). ¿Kjłara jeno wleni ga llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sōk li wlēk llēmdo? ¹³ Wlēnashko ga lēr bomi kong jlōkoyo ga öng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llēm li woyotjłiya ara llēme. E ber sōk wopjłú kjłara jeno, wlēna li kjĩshko. ¹⁴ Eni ga woyde bomi Data sōk kjok dogo lirē ga kjwozirga kjwe jer kjłara llēm bakoe.

Shji llēbo llgwek ēng kong sorē

¹⁵ »Bop kjłara opshāryono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, llēye owa shāryara li jlōe le wlo. Jłō lara ga pjāy beno lōng wopjłú ēng tjok. ¹⁶ Jłō le llēm ga oblē rokēp jek bop tjok kjłara pjōk, llēye lanyotkēp li, e jlōe le lok wlo, Sbō tjłōkwo tjłe ga «Shji oblē rotēshko ga nopga sōy pjōk mya, e jlōe le lok wlo»† kjĩshko. ¹⁷ Jłō le llēm obi ga pja nom syō uyo, ga lēp bor tjłōkwo kjragaga lōng li kong. Lano lok ba tjok pjir ga jłō le llēm obi ga iēp ber shāng nopga Sbō miydē llēm wleniyo dik, dbur tōngga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸ »Lēr bomi kong jlōkoyo ga no llgwemi sorē kjok ere kjing go ga llgweya Sbōrē kjok dogo eni bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Lēr bomi kong obi ga bor tjłōkwo kjragaga tōn lōng bor ko goshko ga tja shāng ba tjok eshko, epga pjōkde myare dō gueniyo. E kjĩshko ga lēr bomi kong ga pjāy tōn wotjłik kjrinaso kjok ere kjing go, pjāy lōng do pjōkde dō ēmdē ga llēbo rokēmi syō go ga twe bor Data sōk kjok dogo lirē bomi kong» le.

Domer, ba parkaga pogo tjwłō ba kong li raye woydē llēme

²¹ Eni ga Pedro shrono shāng Jesús zlong bāng ga tjłe ba kong ga «Tjłappa, ¿bor kjłara

* **18:10-11** Tek dēnashko ga kjibokwo ere jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjłe ga «Lēr bomi kong ga Sbō parkagaga kjok dogo so lōng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ere shrono shāng no jeno lōng li dōga.» † **18:16** Deuteronomio 19.15.

llëbo owa shäryono bor kong li iër ber tjwlö llëm pjłobi ga pjłú? ¿Shäryër eni pjłoglo kjäk (7) ga pjłüre?»

²² »Pjłoglo kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa shäryara bop kjararë bop kong li iër ber tjwlö llëm pjłoglo sak kjäk kjingsho kjäk (77).†

²³ »Eni ga Sbö ber no pjłuyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. Pjłu sök kjlara. Pjłara ga ba parkagaga rokara, pogo tjwlö ba kong kjöme le lok ba kong wlo. ²⁴ Shärye shäng kjwlëshko ga ba parkaga söraba ba shwoy kjlara, pogo tjwlö ba kong ara, domerga doglo sak dbäw dbäw pjłoglo sak kwara (10,000) parkë lu pjłoglo sak kwara kjingsho shkëng (15) äska wleni. ²⁵ Tjwlëya ba parkaga lirë llë go llëm kuzong ga pjłu tjłë ga «Kjwe soynezi jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baïya uunkong tjok, ber löng parkë oblë kong, pogo tjwlö li tjwlëya bor kong e go wlo» le.

²⁶ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tono, tjłë ba kong dbo go ga «Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlën bop kong uunkong» le.

²⁷ İya pjłurë ga songe le, ga tjwlö shira ba kong ame, dëra beno shäng oojong shara.

²⁸ »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo tjwlö ba kong sira döe, domer parkë dbargwo sak dbäw (100) äska wleni. Eni ga shakza pjä ba bëngso go, ga tjłë ba kong ga «İPja pogo tjwlö bor kong li tjwlë bor kong jekdo, eeri eröe!» le.

²⁹ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tono, tjłë ba kong dbo go ga «Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlën bop kong uunkong» le. ³⁰ Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo tjwlö li tjwlëna ba kong pjir guing.

³¹ »İya pjłú parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydë lok ara. Ga llëye İna lok li roy lara pjłu kong. ³² Eni ga ba parkaga li rokara pjłurë, ga tjłë ba kong ga «Pja parkaga owa. Pja pogo tjwlö bor kong ara ëmdë ga tjwlö shiror bop kong llëme. Pja kjłoshtono bor kong ga pja songe loror. ³³ ¿Eni ga bop kjlara, e songe lorop botoya dik llëm ega?» le. ³⁴ Eni ga pjłu İrkonono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo tjwlö kjöme li tjwlëna ba kong pjir guing.

³⁵ »İlëbo owa shäryara bomi kjararë bomi kong li İemi ber tjwlö llëm wleni llëm ga bor Data sök kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

† **18:22** Grecia so tjłökwö ère llë loklo miydëy yötso llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) loklo, llëm ga sak kjäk (70) pjłoglo kjäk (7) loklo. (Era sak dbäw pjłoglo pkëng kjingsho sak shkaw (490) loklo.) Kjone dey miydëy yötso llëme. * **19:4** Génesis 1.27.

19

Shji ëng rayë

¹ Jesús tjłëno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. ² Nopga to jek ara ba tjok, ga swlopga poptara uunkong.

³ Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjłik wlo. Tjłë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjışhko ga pjłüre?»

⁴ «Sbö tjłökwö tak pjang eni: «Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.»* ¿E İomirë llëmdo? ⁵ E kjışhko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjaraso wleni. ⁶ Eni ga ber pjök ame, ber kjaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

⁷ Kuya fariseogarë ga tjłë ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿İara eni ega?»

⁸ «İlëye kumi woydë llëm kjışhko. Pjây ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjışhko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme. ⁹ Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmonono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

¹⁰ Kuya ba oppingagarë ga tjłë ba kong ga «Eni kuzong ga èye orkwosmok llëm dey» le.

¹¹ Kuya ga tjłë ba kong ga «Tjłökwö ère kjaraga uunkongdë llëme. Èye kjimte Sbörë ga era omkjërë. ¹² Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno bë walë tjok ga ä kjışhko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjışhko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkë Sbö, ba pjłuyo li kong ga pjłú wlo. Ère llë loklo, èye om-miydë woydë ga miyde ga pjłüre» le.

İlëbo shäryara Jesúsde pjłú, kjwozirga kong

¹³ Pjłara ga kjwozirga sökoba Jesús kong, Jesús orkwo İë ba kjing go wlo, syöshtë Sbö kong ba kjışhko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppingagarë löng. ¹⁴ Eni ga Jesús tjłë ba oppingaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Èye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjłuyo» le. ¹⁵ E irgo ga orkwo İono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶ Pjłara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjłë ba kong ga «Tjłapga

no pingga, çlÿeye pjlu sharyer, tja ber sök së iyado Sbô tjok wlo?»

¹⁷ «çlÿeye pjlu kjakrokëp bor kong li llëro? Pjlu li, e Sbô eröe. Pja ber sök së iyado Sbô tjok wlo ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolozong» le ba kong.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «çKjone dey?» «Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. ¹⁹ Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara,[†] ga pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe»[‡] le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjölkwö lëp shäng kës li sharyer shäng eni tjän. çlÿeye sharyer obi?»

²¹ «Pja ber pjlo bek woydë ga pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²² Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur ara wleniyo aär ber löng Sbô sök no pjluo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁴ Lër bomi kong jek obi ga öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo häng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo aär ber löng Sbô sök no pjluo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁵ Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlä ba kong ga «çEnira eye dardo?» le.

²⁶ Kuya ga iya drëng, ga tjlä ba kong ga «Nopga kong ga sharye ga äe. Gueniyo llëye sharye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁷ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo. çlÿeye wlënwa e kjishko?» le.

²⁸ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga kjok tjaglëshko ga no to ter kjok dogo dwayo ère sirkek aär sök bor pjlu sökklo kälä lletlet li kjing goshko. Eshko ga pjây sirkek aär ber löng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjëyoga kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo. ²⁹ Ga eye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko ga äska wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi. Ga ber löng së iyado Sbô tjok bakoe. ³⁰ Gueniyo eerishko ga nopga tjwlo ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlo chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlo chira löng ara li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

20

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

¹ Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Sbô ber no pjluo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. Domer shäng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shröngteng, nopga wlëk parkë ba kong wlo. ² Eshko ga tjläno parkagaga li kong ga potjwläya dbar kjwara äska lara, ga ichara jek parkë ba kjok buk lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlöbö pak dret, llëbo soynezlong. ⁴ Eshko ga tjlä ba kong ga «Pjây nom parkë bor kjokshko, ga pjây potjwläen bëye» le. ⁵ Eni ga to jek lok parkë ba kong.

»Dlo dluw ga sharyara eni jek obi. Dlo pjö lë wleni ga jek sharyara obi.

⁶ »Dlo töy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlöbö pak drete. Eshko ga tjlä ba kong ga «çPjây dbo ga löng parkë llëm ega?»

⁷ »«Tjawa parkë è tjok llëm kjishko» le lok ba kong.

»Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjây nom parkë bor kjokshko» le.

⁸ »Öötong kjok shkë ga kjok sogo li tjlä ba parkaga kägäyo kong ga «Parkagaga to rokëp, ga potjwläma. Shrono parkë iröng li potjwläp bäm go, shrono parkë bäm go li potjwläp ber iröng» le ⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo töy li potjwläna dbar kjwara äska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bäm go lirë ga wotjlik ga potjwläya lok iröng li kjinmo le. Gueniyo potjwläna dbar kjwara äska bakoe. ¹¹ Potjwläna lok pjirshko ga kjok sogo li läywe lok owa èng kong, ¹² tjlä lok ga «çNopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwläna borwa tjok bëy ega? çTjawa song parkono dlo roshko dboe!» le lok èng kong eni.

¹³ »Eni ga kjok sogo li tjlä parkaga kjlara kong ga «Tja shäng llëbo owa sharyë bop kong llëme. Pja potjwläen eni loror bop kong, ga jölo lorop bor kong. ¹⁴ Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe löng iröng li potjwläen woydë bopoya dik bako ga ¹⁵ miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjishko. çPjây wotjlik owa bor kong, tja no sèng ä kjishkore?» le.

¹⁶ »Eni ga tjwlo ara eerishko li, e ber löng tjwlo chira eshko, e ga eerishko tjwlo chira li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

¹⁷ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo shko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlä ba kong ga ¹⁸ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo,

19 ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpokko go, ga tja zröya lok pjang kjlös go. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e mekë llëbo rokono Jesús kong

²⁰ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, tjlä ba kong ga «Llëbo shäryëp bor kong sira» le.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Pja ber sök no pjlyushko ga bor wapga do pjök ëre iëp ber löng bop tjok, or mlë kjlara, or këlë kjlara» le ba kong.

²² Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba botoya dik ga pjläre?»

«Ëng» le lok ba kong.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong ga pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlöe. Gueniyo ga pjäy kjrër ber tjeng bor or këlë, or mlë, e laga tjärë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlë, or mlë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

²⁴ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeyoga pjök li kong.

²⁵ Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjlä ba kong ga «Miydëmi pjlä ga kjök ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Èye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä. ²⁶ Gueniyo woydër ga pjäy omshäryë eni llëme. Èye opyë woydë ber tjwöl ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷ Èye opyë woydë ber häm go ga opyë ber shäng parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ²⁸ No to ter kjök dogo dwayo ëre shrono shäng kjök ëreshko, ëye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwëlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domerga kjök igö llëm wleniyo poptara Jesúsde do pjök

²⁹ Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyo dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok. ³⁰ Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjök igö llëm wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga tjläno dbo go, tjlä ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³¹ Eni ga nopga jek löng Jesús tjok li tjlä ba kong ga «Pjäy kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkë lok llëme. Tjlä lok dbo go jek obi ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlä ba kong ga «¿Llëye woydëmi ga shäryër bomi kong?»

³³ «Tjlapga, tjawa kjök ik woydë» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsde, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjök igö wëlä, ga to jek lok Jesús tjok.

21

Jesús opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu dik

¹ Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ² ga tjlä ba kong ga «Pjäy nom kjök buk bi bokshto kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wlëmi sök kjlara kjro go, ba wa wlënggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ëbo llëbo lë bomi kong wlenishko ga «Woyde Tjlapgarë» lëmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Shäryono eni, tjläkwo lara Sbö tjläkwo laga tek dëdashko sorë li ber jlökoyu wlo. Tjläno beno eni:

⁵ «Lëmi Sión* sogpa kong ga

“Bomi pjlu tek sök döro bomi shwoy wlëp,

öng so kwomgla kjoyo dre töshko kjing go.

Tjwe öng llëbo shgoklo wa kjing go” lëmi ba kong eni.»†

⁶ Kuya lok ga shäryara eni. ⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lëkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe.† ⁹ Nopga jek löng ba häm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlä ga «David tjëyo kjwe pjlä jlöe. Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjök ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjök dogo, e pjlä jlöe» le.

¹⁰ Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdöktong uunkong llaw pogo, ga tjlä ga «¿Kjwe ëro?» le.

¹¹ Nopga jek löng Jesús tjok li tjlä ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbö tjläkwo laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

* 21:5 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † 21:5

kjök roshkoshko ga shäryëba ba kong eni.

Zacarias 9.9. ‡ 21:8 Eshko dbaryo ga pjlapga opzrëk jek

Ilëbo soynegaga löng Sbô u zlong bäng li ichara Jesúsdê drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrêno öötong shäng Sbô u zlong bäng, ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwlëk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwô kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwô soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹³ Ga tjlê ba kong lok ga «Sbô tjlökwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syô uyo wlo. Š Gueniyo ioromi beno jong lú uyo” le.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok igô llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, e tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara. ¹⁵ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryë li ina lok. Eshko ga öo le kjwozirgarê löng Sbô u zlong bäng, tjlê ga «David tjëyo kjwe pjlu jldê» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkê lok ara, ¹⁶ ga tjlê lok Jesús kong ga «¿Llëye le lok li kup shängde?»

«Ëng. Sbô tjlökwo tak pjang eni: “Kjwozirga, chidaga, e ichorop bop poshrëk, ba tækwo go.»* ¿E lomirê llëmdo?» le ba kong. ¹⁷ E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjlökwo lara Jesúsdê beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyo shko ga pjli arae. ¹⁹ Eshko ga kjor jong kjlara irbo li sor go ko *higuera*. İya ga jek äar ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjlê kjor jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ İya ba oppinggagarê ga beno löng yëy le erä. Ga tjlê ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorê?»

²¹ «Pjäy mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara äar llê go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ère shäryëmi ga pjlu, ga pjäy tjlê dlup ère kong ga “Dlup, pja opakjos jer dlung roy” lëmi ga shäryë eni bakoe. ²² Pjäy llëbo rokê syô goshko ga woyotjlîmi ga twe Sbörê lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga èrê?» lara Jesús wloyogarê ba kong

²³ E irgo ga Jesús opzrêno jek öötong shäng Sbô u zlong bäng. Eshko ga oba pïya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlê lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga èrê?»

²⁴⁻²⁵ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga èrê no wê? ¿Ichaga Sbörêre, de norê? Tja dboryoromi ga tja ichaga èrê lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjlê lok èng kong ga «Ichaga Sbörê loroy ba kong wleni ga «¿Tjlökwo kjroromi llëm ega?» le bi kong. ²⁶ Gueniyo Juan, e Sbô tjlökwo laga le nopga uunkongdê. E kjishko ga ichaga norê lëy ga ä bakoe. Nopga li bangkjirëy ara kjishko» le. ²⁷ Eni ga tjlê lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlê ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga èrê lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjlê ba kong ga «Llëye lër bomi kong ère woyotjlîzia. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjlê ba wa kjlara kong ga «Pja nom parkê bor kjokshko, kjillgwo bo ara lishko» le. ²⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «ıTja jek parkê woydê llëme!» le. Gueniyo döni ga wotjlîno oblê, ga to jek parkê. ³⁰ E irgo ga domer li tjlê ba wa kjlara obi kong ga «Pja nom parkê bor kjokshko» le. Kuya ga tjlê ba kong ga «Jölo, Data. Tja to parkê» le, gueniyo to jek llëme. ³¹⁻³² ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjlê ba kong ga «Bäm go lira ba data kolono» le.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur töngga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo, e äar ber löng Sbô sök no pjluyo iyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pjlo bek li ping bomi kong, ga tjlökwo kjroromi llëme. Gueniyo ga nopga owa lër li, epgara omtjlökwo kjrono. İnomi eni ëmdê ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlêe loromi llëm, ga rayoromi llëm, ga tjlökwo kjroromi llëm obi. E kjishko ga nopga owa lër li kongda, Sbô, e ber ba pjluyo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³ »Tja tjlê bomi kong llëbo jyäglo go. Kuzia. Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjiribri, klung kjara ber kjillgwo bo lluzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlëbö kong, potjwlëya İ, ga to kjok shto oblê.

³⁴ »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara kjlëbö, kjillgwo bo ber ba kong li rokê parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³⁵ Gueniyo ga parkagaga ichara tjwe löng li shara kjok dagaga löng lirê, kjlara shpora, kjlara zröra, kjlara löra ak go. ³⁶ E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjlëbö obi, ichara bäm go li kjinmo.

Öötong löng kjok buk lishko ga llëye shäryara kjok dagaga löng lirë bäm go sorë ga shäryara jek eni obi parkagaga ichara obi li tjok.

³⁷ »E irgo ga ba wa ichayde shara. Wotjlik ga «Miydër ga bor wa ërera bangkjre lok» le. ³⁸ Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li ÿya kjok dagaga löng lirë ga tjëlë lok ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber bi kong wlo» le. ³⁹ Eni ga shara lok, shira kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

⁴⁰ »¿Eni ga kjok sogo li tjwe iröng obishko ga llëye shärye ba tjok lok lëmi?» le.

⁴¹ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Parkagaga owa li songe le llëme. Zröya jekdo. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjöme li tve ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Sbö tjëlökwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li, e iak beno buk bäm go, beno tjwlo ara, oblë kjnimo.

Shäryara Tjlapgarë eni,

ga tjawa beno löng yëy lërwa erä.»†

¿E lomirë llëmdo? ⁴³ E kjishko ga lër bomi kong ga pjäy kjrara Sbörë, e ber bomi pjlu wlo. Gueniyo pjäy omkolë llëm kuzong ga oblë omkolë pjlu li kjradye, e ber ba pjlu shara wlo. ⁴⁴ Eye llono akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre llono ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

⁴⁵ Tjllëno llëbo jyäglo go li kuya syöshtaga kägäyoga, fariseogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. ⁴⁶ Eni ga shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara, Jesús, e Sbö tjëlökwo laga lëba kjishko.

22

Pjlu wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo

¹ Jesús tjllëno ba kong llëbo jyäglo go jek obi. Tjllë ga ² «Sbö ber no pjluoy sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu shäng kjlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrëkklo poshäre shäng. ³ Eni ga ba parkagaga ichara kjlëbö nopga mana li rokë, gueniyo tek lok woydë llëme. ⁴ E irgo ga ba parkagaga oblë ichara jek tjëlë nopga mana löng li kong ga «Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo, e posharyak pjire. Nopga ichoror öng tjeng kjlo dik li zrök, ga shäryak tjeng pjir tjän. Pjäy tek malinge» le.

⁵ »Kura lok, gueniyo kolara lok llëme. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jeklok ba pakshko. ⁶ Kjone kjone, pjlu parkagaga li shara lok, shpokza tjä tjä, ga zrörae.

⁷ »Roy kuya pjllurë ga iirkonoe. Eni ga ba ëngkjwagaga ichara ba parkaga zrögaga li

zrök, ba kjok li suk pjir bakoe. ⁸ Döni ga tjëlë ba parkagaga kong ga «Dli llë shäryak tjeng pjir tjän, gueniyo nopga manor bäm go li tjwlo llëm, tek tjwe na wlo. ⁹ Eni ga pjäy nom irbo bäng, nopga tön arashko ga ë pogo wlënomi li mami, bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëya lok bi tjok wlo» le. ¹⁰ Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjlu, nopga owa, e wlëna irbo bäng go kjlobi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erä.

¹¹ »Pjlu opzrëk jek äar nopga mana löng li ikshko ga ÿya ga domer jek shäng kjlara, do go shwong orkwosmökklo wleniyo drete. ¹² Eni ga tjëlë ba kong ga «¿Pja tek shäng doyono shwong orkwosmökklo wleniyo go llëm ega?» le. Kuya kjing erä. ¹³ Eni ga pjlu tjëlë ba parkagaga löng li kong ga «Kjwe shazı, pjirizı ba dre go, ba orkwo go, ga dbuzı jek kjoko, kjok ro sı roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjıy» le. ¹⁴ Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjlëbö erä» le.

Shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹⁵ E irgo ga fariseoga töno, lano lok ëng kong. Woydara ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote wlo. ¹⁶ Eni ga ba oppingaga ichara kjlëbö, Herodes pjloyoga tjok. Öötong löng Jesús shwoy ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjëlë beke. Woyde Sbörë ga shji jek sorë li lëp jllökoyo. No tjllëshko ga tjllökwo kup llëm, tjwlo kjöm pogo, e bop kong ga tjwlo beke. Pja tjëlë bek ë pogo kong. ¹⁷ ¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjllure?» le.

¹⁸ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjëlë ba kong ga «Pjäy Sbö tjllökwo söga jllökoyo lëmi, gueniyo pjw wotjlik owa bomi pjllushko! ¿Tja tjllëmi ega? ¹⁹ Dburwa kä potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le, ga tek söra lok ba kong kjwara. ²⁰ Eni ga tjëlë ba kong ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ëre go jü ë? ¿Ko tak pjang ëre go jü ë?»

²¹ »Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li ï» le lok ba kong.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Eni ga llëye pjlu ï li, e twozi pjlu kong, gueniyo llëye Sbö ï li, e twozi Sbö kong bakoe» le. ²² Kuya lok ga beno löng wotjlik ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlong dbaryo

²³ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlëbö ga tjëlë ba kong ga ²⁴ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjëlë ga «Eye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga

shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li i wleni wlo.”

²⁵ »Pjåra ga borwa tjreko ëreshko ga domerga löng doglo kjäk (7), epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, ga wapa beno llëm kuzong ga ba löng orkwosmono ba syå tjok. ²⁶ Eni ga ba löng wolono jek bakoe. Ba lënga kjlobi li orkwosmono ba syå tjok eni bako, ga wolono uunkong, ga wapa beno ba boy tjok llëme. ²⁷ E irgo ga walë li to wolono bakoe. ²⁸ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁹ «¡Pjåy diktong löng jlöe! Sbö tjlökwö tak pjang li miydëmi llëm, ba dbo kësbang li miydëmi llëm bakoe. ³⁰ No woshrozlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. ³¹⁻³² Pjåy wotjlik ga no wolono, ga woshre amë lëmi. Gueniyo ga Sbö tjläno homi kong ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö”* lara. ¿E lomirë llëmdo? E shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö” le ba kong.

³³ Kuya nopga löng lirë ga beno löng yëy le erä.

Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo

³⁴ Saduceoga kjinkara Jestüsdë li kuya fariseogarë ga ëng töno lok. ³⁵ Eshko ga fariseo shång kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. E tek shrono shång Jesús zlong bång, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga ³⁶ «Tjåpaga no pingga, ¿kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li kjone dey?»

³⁷ «“Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlipshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjåpaga, bop Sbö li woydos jläkoyo iyado.”† ³⁸ Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li e. ³⁹ Kjok llgwekklo kjrina obi tjwlö ara, e so bäm li kjoyoe. Tjlë ga “Pja opwoyde sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”‡ ⁴⁰ Kjok llgwekklo kjrings pjök ëre tjwlö ara anmoyö. Kjok llgwekklo llamo tak lok li, llëye tara Sbö tjlökwö lagagarë li, e beno shji Sbö woydë sorë, shji ëng woydë sorë, e pingglo bi kong eröe» le ba kong.

¿No pjluyo iche le Sbörë li, e ë?

⁴¹ Fariseoga löng eshko obi wopro ga ⁴² Jesús tjlä ba kong ga «¿No pjluyo iche le Sbörë li, e ë tjëyo lëmi?»

«E David tjëyo» le ba kong.

⁴³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga David go Sbö Sëyashko ga no pjluyo li kowara ba Tjåpaga ega? Eshko ga David tjlä ga

⁴⁴ »“Tjåpaga tjläno bor Tjåpaga kong ga ‘Pja tek wlar ber sök bor orkwö këllëkong, äär jong bop moskwoga zanor pjir guing, eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ le.”§

⁴⁵ »¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddë ba Tjåpaga kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le. ⁴⁶ Kuya lok ga to dboryara ërë llëme. Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

23

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlona Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús tjlä nopga tjeng ara li kong, ba oppinggaga kong ga ² «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wotjlik lok ga no pinggaga Sbö tjlökwö go jläkoyo li epga, ëye oblë drete le lok eni. ³ E kjishko ga pjåy pïya sorë ga shäryözi eni, gueniyo epga omshäryë löng sorë li, pjåy omshäryë eni llëme. Nopga kjwe tjlä ga “Llëbo shäryëy jümi” le, gueniyo omshäryë löng oblë.

⁴ »Oba pïyashko ga tjlökwö le lok ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twe oblë kong söya wlo kjoyoe. Shärye lok eni, gueniyo epga om go omkjimtä ba sök llëm, ba sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁵ Llëbo shärye lok kës li, e ikoba wlo erä. Sbö tjlökwö tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba bokdo go, ba sjäkso go iyado. Ba shwong kjarbo shëshë li shärye lok kur may, pjë äär kjlay klung go wlo.* ⁶ Oba tön, iëshko ga woyde ga löng bäm goshko, sökklo pjlu goshko, shärye lok eni judioga syö uyo roshko bakoe. ⁷ Woyde lok ga miga llë lëba ba kong yötso llëbo soynezlong, ga kowëba no pingga.

⁸ »Gueniyo ga pjåyda epenga dö wleni. Pjåy pingga sök kjlaraso. E kjishko ga pjåy kowëba no pingga llëm dey. ⁹ Pjåy Data kjlaraso, Sbö sök kjok dogo li e. E kjishko ga kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey.† ¹⁰ Pjåy bapshiga kjlaraso. Tja, no pjluyo ichara Sbörë shrono shång ëre li e. E kjishko ga pjåy kowëba no bapshiga llëm dey bakoe. ¹¹ Eye opyë woydë tjwlö kësbang, oblë kjinmo ga opyë ber shång oblë kjimtaga dey. ¹² Eye opyono tjwlö ara ga ie ber tjwlö llëme. Eye opkjlopswono beno wotöy ga ie ber tjwlö ara.

* 22:31-32 Éxodo 3.6. † 22:37 Deuteronomio 6.5. ‡ 22:39 Levítico 19.18. § 22:44 Salmo 110.1. * 23:5

Shäryara lok eni, ikoba ga Sbö woyde lok ara anmoyö wlo. † 23:9 Kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey le li, e eye iëmi ber Sbö shtoshko llëme lokdo.

13-14 »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilúshko! Nopga, Sbô ie ber ba pjluyo wlo li ie ga somi ara. E so u bâng bângzami, nopga opzrêk jek ba roshko llêm wlo kjoyoe. Pjây opzrêk eshko llêm, ga no oblê opzrêk woydê eshko li ichêmi opzrêk eshko llêm bakoe.†

15 »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilúshko! Pjây to lóng dlung kjing, kjok shto oblê oblê, no wlêk ber bomi oppingga wlo. Wlênomishko ga pimi owa. Eni ga ber shâng owa, bomi kjinmo. Pjây shdungko, pjây ber lóng iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppinggaga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyô.

16 »iPjây song jlô, pjây shdungko! Pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe, gueniyo no wlosômi lêmi. Pjây tjlê oba kong ga “Shji tjlêno jlôkoyo Sbô u kjishko ga e llêno llême. Gueniyo shji tjlêno jlôkoyo dbur sho shôyîör smok lok Sbô u goshko li kjishko ga llêye loroy jlôkoyo li shâryêyê kjuwe” lêmi oba kong eni. 17 Pjây kjok miydê sira llême. Pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shôyîör smok lok Sbô u goshko li iak beno tjeng dboy Sbô kong, Sbô u li kjishko. ¿Eni ga llêye tjwlo ara anmoyô li llê, dbur sho shôyîör lire, de Sbô u li?

18 »Pjây tjlê oba kong ga “Shji tjlêno jlôkoyo ông sho sukklo li kjishko ga e llêno llême. Gueniyo shji tjlêno jlôkoyo ông twara, zrôra, suya buk ông sho sukklo kjing go li kjishko ga llêye loroy jlôkoyo li shâryêyê kjuwe” lêmi oba kong eni. 19 Pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe. Ông twara, zrôra, suya buk ông sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, ông sho sukklo li kjishko. ¿Eni ga llêye tjwlo ara anmoyô li llê, ông lire, de ông sho sukklo li?

20 »E kjishko ga êye tjlê shâng jlôkoyo ông sho sukklo li kjishko ga tjlê shâng jlôkoyo ba kjishko dô llême. Tjlê shâng jlôkoyo llêbo buk ba kjing go li kjishko bakoe. 21 Êye tjlê shâng jlôkoyo Sbô u kjishko ga tjlê shâng jlôkoyo Sbô sôk eshko li kjishko bakoe. 22 Êye tjlê shâng jlôkoyo kjok dogo kjishko ga tjlê shâng jlôkoyo Sbô pjlu sökklo kjishko bako, Sbô sôk ba sökklo kjing go kjishko bakoe.

23 »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga

jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilúshko! Llêbo wlênomi li shtëmi aâr ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twêmi Sbô kong. Bomi dli mokyo oblê oblê tjok ga shâryêmi lóng jlôkoyo eni bakoe. Gueniyo kjok ilgwekklo tak pjang tjwlo ara, ba kjinmo lira kolêmi lóng llême. Pjây kjok ilgwek bek llême. Oblê songe lêmi llême. Llêbo lêmi oblê kongshko ga shâryêmi llêm bakoe. Pjlu wlo ga kjok ilgwekklo tjwlo ara êre shâryomirê dey, kjok ilgwekklo oblê li shâryozî iyado bakoe. 24 Pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe, gueniyo no wlosômi lêmi. Kjok ilgwekklo, e llê toklo miydêmi llême. E kjishko ga llêye tjwlo ara llêm li, e shâryomirê lóng. Gueniyo llêye tjwlo ara li, e shâryêmi lóng llême. Pjây so no sôk di iê kjoyoe. Llgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo ông kêsbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llême.

25 »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilúshko! Pjây llêbo shâryê ara, pjây pjluê lêba wlo, gueniyo ga pjây kirkê ara, pjây wotjlik dbur tóng bomi kong erô. Pjây so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. 26 iFariseoga, pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe! Pjlu wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwêmi bâm goshko. Pjir ga ber drêprê jlôe.

27 »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilúshko! Pjây so shinmo bapkwô poshtik pjilublún, wolêsowa kjoyoe. Íkoba ga poglo go pjlu, gueniyo roshko shinmo dboglo, llêbo wliwli tjeng ara eshko. 28 Pjây so e kjoyo bakoe. Íkoba ga pjây pjlo beke lêba, gueniyo pjây wotjlik owa erâ, llêye lêmi ga shâryêmi llême.

29 »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilúshko! Sbô tjlôkwo lagaga shinmotkono tjeng dênashko li, ak sho shâryêmi ba sak kjing go, ber lóng kjone miydêba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyo poshâryêmi, ber wolêsowa wlo. 30 E irgo ga pjây tjlê ga “Tjawa kjwe lóng borwa tjlapgaga tek dênashko so dbaryoshko ga Sbô tjlôkwo lagaga zrôrorwa llême” lêmi eni. 31 Eni ga miydêmi ga pjây Sbô tjlôkwo lagaga zrôga

† 23:13-14 Tek dênashko ga kjabokwo êre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Pjây opzrêk eshko llêm, ga no oblê opzrêk woydê eshko li ichêmi opzrêk eshko llêm bakoe. Syâpga jyaâgwêmi, ga ba u li dômi ba shjiryo. E irgo ga pjây syôshhtë wop ara, “Nopga kjwera pjluê” lêba wlo lêmi. E kjishko ga pjây shdûya Sbôrê ara anmoyô, oblê kjinmo.»

li tjëyoga. ³² Shäryara bomi tjlappaga tek dënashko so lirë sorë ga pjây omshäryë jek eni bakoe. ³³ ¡Pjây so dgur kjoyoe! Pjây shdungko, pjây ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. ¿Pjây där, äär eshko llëm wlo ga sorëro?

³⁴ »E kjishko ga Sbô tjlökwo lagaga, nopga kjok miydë ara, no pinggaga, e ichër jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrömi, kjone kjone zrömi lok kjlës go, kjone kjone shpomi no shpokklo go judiöga syö uyo roshko, ga töktong lok. Eni ga irpjami to löng kjok shto oblë oblë go. ³⁵ Tek dämär ga nopga pjlo bek li srëng kwono ara. Tek jong Abel go äär jong Zacarias, Berequias wa li go eni. Zacarias pjlo bek, gueniyo zröromi Sbô u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Llono ga owa ère ber pjang bomi go. Pjây shdungko e kjishko. ³⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga eerishko dbaryo sopga, pjây shdungko llëbo owa ère uunkong kjishko.

Jesus slatong Jerusalén sopga kjishko

³⁷ »Jerusalén sopga, tja kuzia! Sbô tjlökwo lagaga zrömi. Sbô tjlökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjây tön, kjörkö meyo ba waga tönö tjeng ba sjägë dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁸ Tja kuzia. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. ³⁹ Lër bomi kong ga tja ère Ìmi ame, äär jong pjây tjlë löng ga

»«Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë»S lëmi löng guing» le.

24

«Sbô u pjir ber drete» lara Jesusdë

¹ E irgo ga Jesus opshino jek Sbô u jong lishko dwayo. Jëk shängshko ga ba opping-gaga tek löng ba zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «U lok ère Ìzong» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿U lok ère Ìmi löngde? Lër bomi kong jlökoyo ga ëreshko akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Llëbo tjeng kës ère pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyo ga Jesus sirkeno sök eshko. Ba opping-gaga tek löng ba zlong bäng, tjlë ba kong tjoksa wlo. Eshko ga tjlë lok ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿Pja tjwe iröng döro li jyäglo wen llë? ¿Kjok pjir döro li jyäglo wen llë?»

⁴ «Pjây sjëk, pjây jyäpgwëba llëm wlo. ⁵ Eshko ga nopga wen tjwe ara tjlë ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li tja» le. E go ga oba jyäpgwe ara.

⁶ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjreëmi llëme. E shäryë eni kjuwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi. ⁷ Tjëyoga oblë

oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. Pjli tjwe ara kjok shto oblë oblë. E ga yo tjwe ara kjok shto oblë oblë bakoe. ⁸ Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyö li soye llëbo kës ère go kjwlë jä.

⁹ »Eshko ga pjây twëba kjok llgwegaga kong, pjây shdüya lok wlo, ga pjây zröya lok bakoe. Bor kjishko ga pjây iywaba shjiktëng kjok kjwang jikong. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga ara mär bor go ame. Epga ëngiywö shjiktëng, ëng rotë kar kar, ëng twë kjok llgwegaga kong bakoe. ¹¹ Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga «Tja Sbô tjlökwo laga» le, gueniyo e ichaga Sbörë llëme. E go ga oba jyäpgwe ara. ¹² Eshko ga nopga wotjlik owa ëng kong ara. E kjishko ga nopga löng ara ëng woydë ame. ¹³ Gueniyo ga ëye mär bor go äär jong ba dbo go era där ber shäng pjlu iyado. ¹⁴ Sbô ber no pjluo sorë li roy pjlu, e shdär kjok kjwang jikong, miyde tjëyoga uunkongdë wlo. Eshko ga öötong kjok pjir dbaryoshko.

¹⁵ »Dënashko ga Sbô tjlökwo laga Daniel, e tjlökwo tono llëbo shäryë owa anmoyö Sbô shto zrek roshko kjishko. Ère woydë ga kumi yötso. ¹⁶ Eshko ga pjây löng Judea kjokyo ga pjây tökzong dlup lëkong; ¹⁷ pjây löng bop u dbo kjing sdok li kjing go ga pjây tökzong maling, pjây opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme; ¹⁸ pjây löng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong li kjrë llëm bakoe. ¹⁹ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. ²⁰ Rokozi Sbô kong ga pjây tök kjok owa dbaryo llëm, woshtozlong dbaryo llëm bakoe.

²¹ »E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyö. Llëbo eni, e ikdaba tek dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²² Llëbo owa ère le Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga ëye där ber sök së kjlara llëme.

²³ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlë ga «¡No pjluo ichara Sbörë li shäng na izia!» le. Oblë tjlë ga «¡shäng kjwe!» le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëme. ²⁴ Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga «No pjluo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja» le. «Tja Sbô tjlökwo laga kjok ère so» le. Gueniyo e ichaga Sbörë llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo shärye lok kësbang oblë oblë ara. Llëbo jyäglo shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbô nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. ²⁵ Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llëye wen eshko li loror bomi kong tjän. ²⁶ E kjishko ga ëye tjlë ga «¡No pjluo ichara Sbörë li shäng kjok dogro no llëmshko!» le bomi kongshko

ga pjây jek eshko llême. Èye tjîlê ga “¡Opjmeno sök na!” le bomi kongshko ga jlô lêmi llêm bakoe. ²⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obishko ga e ber so lîgwîng lîer kâlâ lletlet kjok dogo îlaw pogo kjoyoe. Eni ga tja îga nopga uunkongdê wêlêe. ²⁸ Shinmo doyo buk kjone ga lâ tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁹ »Lîêbo owa ère dbaryo irgo ga
«Dlo ber pjang yêt,
ga mok kâlâ tē ame.

Dbala lon ter kjok dogo dwayo,
ga kjopkwo ber dete erâ.»*

³⁰ »Eshko ga îkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère jyâglo li wen kjok dogo ga bangkjirêba kjok kjwang jîkong, ga slar lok ara. Eshko ga îkoba ga tja ter tjwe pjäng sho roy ga bor dbo kâlâ îkoba wêlêe. ³¹ Bor parkagaga kjok dogo so ichêr wli kêsbang tē, ga bor nopga kjrara li kjre lok kjok kjwang jîkong, tōya wlo.

³² »Tja kuzîa. Pjây pin, kjor ko *higuera* li go. Kjor kowo wen mite, korga wen tjaglênsoko ga miydêmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³³ Eni ga llêbo tjeng kês ère shâryê li îmishko ga miydêmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁴ Lêr bomi kong jlôkoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontê llêm obishko ga llêye lêr shäng bomi kong ère shâryê uunkong. ³⁵ Kjopkwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjîlôkwoa ber pjang îyado.

³⁶ »E dbaryo llono, kjok orê, èye ommydê llême. Miydaga Sbô parkagaga kjok dogo sorê llêm, miydaga Sbô Wa èrerê llêm bakoe. Miydaga Data Sbörê erê. ³⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dôrôshko ga llêbo shâryê kjok ère kjing go li, e ber so llêbo shâryono Noé dbaryoshko li dik. ³⁸ Eshko ga kjok ère pitê llêm obishko ga nopga to löng wlêp dli uê, di iê, orkwosmok êng tjok öötong Noé opzrêno jem kjyong kêsbang roshko dbaryoshko. ³⁹ Llêye tjwe shâryê eshko li miydaraba llême. Eshko ga shunyo shrono kêsbang, ga nopga li sôra dirê, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ère tjweshko ga e shâryê eni bakoe. ⁴⁰ Eshko dbaryo ga domerga löng do pjök parkê ba kjokshko. Kjlarra söya, kjlarra ie ber shäng eshko. ⁴¹ Ga walêga löng do pjök llêbo klâk. Kjlarra söya, kjlarra ie ber shäng eshko.

⁴² »E kjîshko ga pjây löng sjêk îyado, bomi Tjlapga ère tjwe dbar llono miydêmi llêm kjîshko. ⁴³ Tja kuzîa. Èye tjwe lûrkê llono miyde u sogo lirê kjwe ga koshe, ba u de, llêbo lûyotkêba llêm wlo. ⁴⁴ No to ter kjok

dogo dwayo ère tjwe llono miydêmi llêm kuzong ga pjây ber löng bor koshe, poshâryak pjir îyado.

Parkaga pjîlû, parkaga owa

⁴⁵ »Parkaga ie ba pjîlurê ber ba parkagaga oblê daga, sêya äär ba dlöyo go kjok orê ga woyde ga parkaga llêye le ba kong li shârye eni wleniyo, kjok miydê ara wleniyo bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorê? ⁴⁶ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlêya ba pjîlurê shäng ba pak shâryê pjîlû li, e kongda ber pjîlû. ⁴⁷ Lêr bomi kong jlôkoyo ga era ie ba pjîlurê ber shäng ba llêbo uunkong kägäyo. ⁴⁸ Gueniyo ga parkaga li wotjîk owa wleni ga wotjîk ga ba pjîlû tjwe maling llême le, ⁴⁹ ga opyorgö to shäng parkagaga oblê shdung, ga glô ara nelôga tjok. ⁵⁰ Eni wleni ga koshe shäng llêm dbaryoshko ga ba pjîlû tjwe. ⁵¹ Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche nopga Sbô tjîlôkwo söga jlôkoyo le, gueniyo wotjîk owa ba pjîlûshko tjeng lishko, ber shäng slar eshko, kowo uê, llêbo bang ara ba kong kjîy.

25

Kjogloga doglo sak kjwara (10)

¹ »Sbô ber no pjîluyo sorê, e so llêbo lêr bomi kong ère kjoyoe. Pjlarra ga orkwosmozlong dbaryo ga kjogloga tönö tjeng doglo sak kjwara (10), kjoglo orkwosmok wlo li yorkaga. Ba iök shjîy bapkwo söra ba tjok kjlara î î, ga beno löng domer orkwosmok wlo li koshe. ² Kjogloga doglo shkêng (5) wotjîk llêm wleniyo, kjogloga doglo shkêng (5) obi, era wotjîk pjîlû wleniyo. ³ Kjogloga wotjîk llêm lira iök dyo söno ba tjok llême. ⁴ Kjogloga wotjîk pjîlû lira iök dyo söno ba bapkwo roy, ga iök dyo söra lok bapkwo oblê roy bakoe. ⁵ Eshko ga domer orkwosmok wlo li shrono maling llêm kuzong ga poywô lok uunkong, ga ponoe.

⁶ »Kjok rong ga oba tjîlê dbo go ga “¡Domer li tek shäng dôroel! ¡Pjây opshis ba wlokjirê!” le.

⁷ »Kuya kjogloga lirê ga kojono lok uunkong, ba iök shjîy li poshârye wlo. ⁸ Kjogloga wotjîk llêm li tjîlê lok llamo löng li kong ga “Borwa iök sjer woydê. E kjîshko ga tjawa sêzi iök dyo sira” le.

⁹ »Gueniyo kuya wotjîk pjîlû lirê ga tjîlê lok ba kong ga “Llême. Borwatoy kjwör shji uunkong kong wlo llême. Twêrwa bomi kong kjwe ga borwatoy pjir bakoe. E kjîshko ga pjây to ba tjwîlêk bomi kong om go dey” le.

¹⁰ »Gueniyo jek lok ba tjwîlêk wopro ga domer li shronoe. Kjogloga löng îyado ba koshe li opzrêno jek orkwosmozlong uyo li roshko. Ga u bäng li bängzaraba tuke. ¹¹ E irgo ga kjogloga kjrîna li shrono lok iröng

* 24:29 Isaiás 13.10; 34.4.

obi ga tjlë ga “Tjlapga, Tjlapga, u bäng dös borwa kong!” le.

¹² »Gueniyo kuya domer orkwosmok wlo lirë ga tjlë ba kong ga “Lër bomi kong jilökoyo ga pjây ë miydër llëme” le.

¹³ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng dbar llono, kjok orë, e miydëmi llëme. E kjishko ga pjây ber löng sjëk iyado.

Parkagaga doglo mya

¹⁴ »Sbò ber no pjluoy sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga domer shäng kjlara. To kjok shto oblë go kjwlë wleni ga ba parkagaga rokara, ie ber löng ba dbur dë wlo. ¹⁵ Ba parkaga dbur dë pjlu anmoyò li kong dbur sho pjublún twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Ba parkaga dbur dë pjlu li kong twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjok (2,000). Ba parkaga dbur dë pjlu anmoyò llëm li kong twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) li, llëbo tjwlëna dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano öotong bayo eni obi. ¹⁷ Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjok (2,000) li omshäryono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe. ¹⁸ Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000) lira pjלבגwo kjono kjwara klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.*

¹⁹ »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li llgweya ba tjok wlo. ²⁰ Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlë ba pjluoy kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjublún tworop kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²¹ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlu wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlu wlo” le.

²² »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjok (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjublún tworop kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjok (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²³ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlu wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo

tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlu wlo” le.

²⁴ »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, miydër pjlu ga pja kjange. Pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko. Dwla sguinop llëmshko ga dwla bo jöp eshko bakoe. ²⁵ E kjishko ga pja bangkjröror ara, ga bop dbur li jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ëre” le ba kong.

²⁶ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pja parkaga owa, shmi ara. Miydër pjlu ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko. Dwla sguinor llëmshko ga dwla bo jör eshko bakoe. ²⁷ E kjishko ga bor dbur ëre sörop, jnenop dbur jnezlong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur tönö e kjinmo kjwe” le ba kong.

²⁸ »Eshko ga ba pjluoy tjlë oba kong ga “Dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shano kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw (10,000) li kong. ²⁹ Eye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Eye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete. ³⁰ Parkaga llëno llëm kjwe dbuzi jek kjoko, kjok ro si roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjy” le.

No llgwezlöng dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja sirkek wlar sök bor pjlu sökklo kälä lletlet li kjing go. ³² Eshko ga tjëyoga kjrina kjrina kjok kjwang jikong tjwe tön uunkong bor bokshto. Öng daga, ba öng wlëp ushko so, ba shwling ushko so, e kje dboy dboy sorë ga nopga kjër dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng wlëp ushko so kjoyo li iër ber tjeng or këlëkong. Nopga so shwling ushko so kjoyo li iër ber tjeng or mlëkong. ³⁴ E irgo ga no pjluoy ëre tjlë nopga tjeng or këlëkong li kong ga “Pjây kjimtara bor Datarë. Pjây tek löng kjok ëreshko. Kjok ëre poshäräk buk pjir, kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong. ³⁵ Tja pjli arashko ga tja sënomi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko. ³⁶ Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi. Tja swlo arashko ga tja kjimtoromi. Tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja inomi öör jong ey” le.

³⁷ »Kuya nopga pjlo bek lirë ga tjlë lok bor kong ga “Tjlapga, çpja inorwa pjli arashko ga pja sënorwa lëp li, e llonoshko? ¿Pja

* 25:18 Eshko dbaryo ga nopga dbur jneno tjeng klung roy, lüyotëba llëm wlo.

wodogroshko ga pja kong di twororwa lëp li, e llonoshko? ³⁸ ¿Pja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga pja wlojkrororwa borwa ushko lëp li, e llonoshko? ¿Pja shwong llëmshko ga pja kong shwong twororwa lëp li, e llonoshko? ³⁹ ¿Pja swlo arashko, pja sök no shdüzlong uyo roshko ga pja inorwa öör jong lëp li, e llonoshko?" le.

⁴⁰ »Eshko ga tja tjlë ba kong ga "Lër bomi kong jlökoyo ga shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga shäryoromi bor kong wleni" lër.

⁴¹ »E irgo ga tja tjlë nopga tjeng or mlëkong li kong ga "Pjäy shdungko. Pjäy opkjos bor zlong dwayo. Tök jong kjwara pjë jong ri ri iyado. Shäryak jong Ä kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjäy nom ber löng eshko iyado. ⁴² Tja pjli arashko ga tja sënomi llëme. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llëme. ⁴³ Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlojkroromi bomi ushko llëme. Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi llëme. Tja swlo arashko, tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja inomi öör llëm bakoe" lër.

⁴⁴ »Kuya lok ga tjlë lok bor kong ga "Tjlapga, ¿pja inorwa sorë lëp li ga pja kjimtororwa llëm llonoshko?" le.

⁴⁵ »Eshko ga tja tjlë ba kong ga "Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llëm wleni ga shäryoromi bor kong llëm wleni" lër.

⁴⁶ »E irgo ga epga jongya ber tjeng shdüya iyado wlo. Ga nopga pjlo bek li jongya ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo" le ba kong.

26

«¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlü?»
lara ba wloyogarë

¹ Jesús tjlëno pjir ga tjlë ba oppinggaga kong ga ² «Miydëmi pjlü ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba bor wloyoga kong, tja zröya lok pjang kjlös go wlo" le.

³ Eshkosho ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgweya wleniyo, e tóno lok syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko, ⁴ ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlü? Shay wlo ga jyöyotkéy. ⁵ Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga nopga ara ga wlike lok äe" le.

Walë kjlara, poshtikklo lö pjläblë tjwlo ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jlkong, gueniyo poptonoe. ⁷ Jesús sök Simón ushkosho ga

walë shrono shäng ba zlong bäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwö tjwlo ara shäryak akkwö ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lö pjläblë tjwlo ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga tyara ba dlu kjing go. ⁸ İya ba oppinggagarë ga iirkë jong, ga tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁹ Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey" le.

¹⁰ Tjlë löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Walë kjwe läywëmi eni ega? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjlü. ¹¹ Oba song wleniyo löng bomi tjok iyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok iyado llëme. ¹² Poshtikklo tyara bor doyo go ëre, e bor doyo poshäryoklo, tja iëba sakshko wlo. ¹³ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jlkong kjone pogo ga Sbö tjlökwo roy pjlü lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshrëba, ga roy lëba bakoe" le.

«Jesus soyner, twër ba wloyoga kong»
lara Judasde

¹⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga lk, ¹⁵ ga tjlë ba kong ga «¿Jesus, e twër bomi kong ga tja potjwlämi kjöm?» le. Eni ga potjwläna lok dbur sho pjublün kjwo sak mya (30). ¹⁶ Eshko jek lëkong ga Judas beno shäng wotjlik ga «¿Jesus twër ba kong sorë ga pjlü?» le.

Jesus iono ba oppinggaga tjok

¹⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li dliyo shäryëra kjone ga pjlü?»

¹⁸ «Pjäy to Jerusalén kjokyo roshko. Domer shäng kjlara eshko. Pjäy tjlë ba kong ga "Tjlapga no pingga tjlë ga "Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrërwa wlo" le" lëmi ba kong eni" le ba kong. ¹⁹ Kuya lok ga shäryara lok eni, ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok pjire.

²⁰ Öötong kjok shkë ga Jesús sök ië, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. ²¹ Löng ië wopro ga Jesús tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjlara, tja soynena, twe oba kong" le.

²² Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, ¿tja llëm llëmdo?» le.

* 26:7 Alabastro, e ak pjublün wleni, ga poshtikklo bapkwö shäryëba e go.

²³ Kuya ga tjlê ba kong ga «Ëye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjiir li pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynega li e. ²⁴ No to ter kjok dogo dwayo ère wolon, tak pjang Sbô tjlôkwo go sorê li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlôe. Weno llêm kjwe ga pjlu ba kong dey» le.

²⁵ Eni ga Judas, ba soynega li tjlê ba kong ga «No pingga, çtja llêm llêmdo?»

«Lêp sök om go liro» le ba kong.

²⁶ Löng iê wopro ga pjlung shosho suk pjiir kjrara Jesúsê kjwara, ga tjlê Sbô kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjiir li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlê ba kong lok ga «Kjrozi, uozî, ère bor sho wleni» le.

²⁷ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlê Sbô kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga tjlê ba kong lok ga «Iozî pjây uunkongê sira sira. ²⁸ Ère bor srêng wleni. E go ga tjlôkwo twara Sbörê, beno iyado wlo li, e shärye. Bor srêng li kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go li löya Sbörê ber drete. ²⁹ Gueniyo lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong bor Data ber sök no pjluyo dbaryoshko jä. Eshko ga iër bomi tjok jek obi» le.

«Pjây tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire» lara Jesúsê ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tono lok pjlara Sbô kong, ga to jem lok Olivos dlupyo. ³¹ Öötong löng eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Sbô tjlôkwo tak pjang eni:

»«Öng daga li zrör,

ga öng wlêp ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.»†

Eni ga eeri shkëyo ga pjây tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire. ³² Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbörê iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjây koshër shäng eshko» le.

³³ Kuya Pedrorê ga tjlê ba kong ga «Ilamora, pja rayara uunkong pjiir êmdê ga tjara, pja rayër llême» le.

³⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Lër bop kong jlôkoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntê llêm obishko ga «Jesús, e è miydër llême» lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³⁵ Gueniyo kuya ga tjlê ba kong obi ga «Eni llême. Tja zrökoba jek bop tjok êmdê ga «Jesús, e è miydër llême» lër è kong llême» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Sbô kong Getsemani kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Getsemani kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga tjlê ba kong lok ga «Tja to syöshtê Sbô kong kém ère wle wopro ga pjây wlar ber tjeng na» le.

³⁷ Eni ga jek syöshtê lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydê ara. ³⁸ Ga tjlê ba kong lok ga «Tja woydê ara bor pjluhshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjây ber tjeng na, ga pjây sjêke» le.

³⁹ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tonon, kujonon bokdo kjlay klung go, ga syöshtono Sbô kong, tjlê ga «Data, rokër bop kong sira ga llêbo wen bor kong owa döro li, e wen tjwe bor kong llêm kjwe dey. Shäryê eni ga pjlu kjwe ga woydër eni. Gueniyo ga e laga tjarê llême. E laga ber pjarê. Woydër ga llêbo shäryê, woydê sorê li eni» le.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlêna bë tjeng pëe. Eni ga tjlê Pedro kong ga «Pjây löng sé wop sira ga äre? ⁴¹ Pjây pë llême. Pjây sjêke. Pjây syöshtozong. Eni ga pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörê, llêbo owa shäryëmi llêm wlo. Pjây llêbo pjlu shäryê woydê jlô, gueniyo pjây womae» le.

⁴² E irgo ga jek syöshtê obi. Tjlê ga «Data, llêbo wen tjwe bor kong owa li kjêp ga ä wleni ga laga ber pjarê» le.

⁴³ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga wlêna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydê èng go poywörê kjishko. ⁴⁴ Eni ga jek syöshtê pjlara obi, öötong pjloglo mya. Eshko ga tjlêno jek obi, lara bäm go sorê ga eni.

⁴⁵⁻⁴⁶ Syöshtono pjiir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga tjlê ba kong ga «Pjây löng pë, woshtê obire? No to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. İzä. Bor soynega tek shäng döro tjän. Pjây kojözong. Shji to èng dowlêk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarê

⁴⁷ Jesús tjlêydê pitê llêm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llêm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlêng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, judio tlapgaga kjok llgwega wleniyorê. ⁴⁸ Lunashko ga llgwera Judasê nopga li kong pjiir tjän. Jesús, e è miyde lok wlo. Tjlêno ba kong ga «Imi ga èye lö shir† ga domer li e. E shamirê» lara eni.

† 26:31 Zacarias 13.7. ‡ 26:48 Lô shiklanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

⁴⁹ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «iMiga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lõ shira.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjlara. Llëye shäryëp wlo li shäryozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lok pjä erä. ⁵¹ Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjlara dröng shino kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵² Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Eye ëngkjwë dröng go ga zrökoba dröng go bakoe. ⁵³ Eni tjok ga rokër bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche träk llëm ga pjlu, kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wleni. ¿E miydëp llëmde? ⁵⁴ Gueniyo llëye wen bor kongli, e tak pjang Sbö tjlökwö go tjän. Rokër bor Data kong eni kjwe ga llëye tak pjang li shäryë eni llëme» le.

⁵⁵ Ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Pjäy tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? ⁵⁶ Gueniyo ëre shäryë jüni, tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënnashko sorë li ber jlököyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjok Llgwegaga Këskësyö boksho

⁵⁷⁻⁵⁸ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok, llëye shäryëba pjir ber sorë iya wlo.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e töno löng u li roshko tjän. ⁵⁹ Syöshtaga kägäyoga, Judío Kjok Llgwegaga Këskësyö uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjishko ga nopga rokara ara töno tjeng lishko, Jesús jyöyotkë wlo, rote lok e go wlo. ⁶⁰ Jyöyotkara lok ara, gueniyo llëye to wlëna llëme. E irgo ga nopga kojono oblë to pjök, Jesús rotë wlo.

⁶¹ Tjlë lok ga «Domer ëre tjlëno ga “Sbö u ëre shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber ba shtoshko iröng obi” lara eni» le.

⁶² Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono, ga tjlë Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmde?» le. ⁶³ Kuya ga beno shäng kjinge. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlë ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, Sbö Wa lëba li, e pjare? Los borwa kong jlököyo, Sbö Sök İyado li ko go» le.

⁶⁴ Kuya ga tjlë ga «Lëp shäng pjarë om go eni. Gueniyo lër bomi kong ga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ïmi sök ba orkwo këlëkong, § tja ïmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho trëko bakoe» le.

⁶⁵ Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlë ga «iDomer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! ¿Eye wlëy ba rotë obi llëno? Llëye lara li kuromi pjir tjän. ⁶⁶ ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjlë ga «iKjwe zrökko!» le.

⁶⁷ Eshko ga Jesús yora lok. Bokso go tröng twara lok bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono, ⁶⁸ ga tjlë ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li jlököyo wleni ga pja shpoga ërë los borwa kong» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁹ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. Tek shrono shäng Pedro zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Nopga jëk löng Jesús, Galilea so li tjok, e kjlarayo pja» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlë ga «jyö! Llëye lëp shäng li miydër llëme» le. ⁷¹ E irgo ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong, u bäng jong lishko.

Eshko ga kjoglo oblë omïno, ga tjlë nopga löng li kong ga «Kjwe jëk shäng Jesús, Nazaret so li tjok» le.

⁷² Kuya Pedrorë ga tjlë nopga li kong ga «jyö! Lër bomi kong jlököyo ga domer, e ë miydër llëme» le.

⁷³ E irgo ga nopga löng eshko li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo. Pja ba pjeyo jlöe, bop tjlë wle go ga wëllë» le.

⁷⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «jyö! Lër bomi kong jlököyo ga domer, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbö kong ga tja shdüya» le.

Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe. ⁷⁵ Eshko ga woyshre kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jlököyo.

27

Jesús söraba Pilato boksho

¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, Jesús zröya lok sorë li, e llgwera lok pjire. ² E irgo ga Jesús orkwo pjirara, ga söra lok jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolonoe

§ 26:64 Eye sök pjlu orkwo këlëkong ga e tjwlo ara anmoyö.

³ Jesús roy kura Judas, ba soynega liré, ga miydara ga Jesús, e zrökko. Eshko ga bangyo ba kong ara, ga dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30) ba potjwlëkklo li twara iröng syöshtaga kägäyoga, judío tjlappaga kjok llgwega wleniyo kong, ga tjlä ba kong lok ga ⁴ «Llëbo owa shäryoror. Domer pjlo bek tworor bomi kong, zrömi wlo» le.

Gueniyo kuya lok ga tjlä ba kong ga «E borwa kong ga llëye drete. E miydaga ber pjare om go» le.

⁵ Eni ga dbur sho li dbukza Judasdë shläw, beno tjeng Sbö u dburyo jnezlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶ Dbur sho li tona syöshtaga kägäyogarë, ga tjlä ëng kong ga «Dbur sho ëre, e domer potjwlëkklo, zrökoba wlo. E kjishko ga iëy ber jong Sbö u li dburyo jnezlong ga äe» le.

⁷ Eni ga lanyotkara lok pjir ga kjok tjwlëna kjrina ko Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblë so kong wlo.

⁸ E kjishko ga kjok eshko kowaraba beno srëng kjokyo, ga eerishko ga kowëba jong eni obi. ⁹ Eni ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Jeremiasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni:

«Dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30) li kjrara lok,

e tjwlö iara Israel tjëyogarë beno eni.

¹⁰ Ga Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo li tjwlëna lok dbur li go,

tja ichara Tjlapgarë sorë li eni.»*

Jesús söra Pilato bokshto

¹¹ Jesús söra lok öötong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjlä ba kong ga «¿Judío pjluo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

¹² Eshko ga Jesús rote syöshtaga kägäyoga, judío tjlappaga kjok llgwega wleniyorë löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsde llëme.

¹³ Eni ga Pilato tjlä ba kong ga «¿Pja rote löng ara li kugöp llëmdo?» le. ¹⁴ Gueniyo dboryara kjak kjwara llëme. E kjishko ga woyotjlïya Pilatorë arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

¹⁵ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Woyde nopgarë kjone dey ga e rayayde. ¹⁶ Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbange. ¹⁷ Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tjlä ba kong lok ga «¿Woydëmi ga ëye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pjluo ichara Sbörë shrono shäng li?» le. ¹⁸ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko

ga ymoyotke ba wloyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

¹⁹ Pilato sök no llgwezlong shtoyo wopro ga ba boy tjlökwö ichono ba kong. Tjlë ga «Domer llgwep sök li, e pjlo beke. Kjupke shkëyo ga e yoyoinor owa anmoyö. ¿E kjishko ga wëyë, barwëyë llëme!» le.

²⁰ Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syöshtaga kägäyoga, judío tjlappaga kjok llgwega wleniyorë arae. Tjlë ga «Rokozi ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey lozi eni. Rokozi obi ga Jesúsda zrökko lozi eni» le.

²¹ Eshko ga Pilato tjlä nopga löng li kong ga «¿Nopga do pjök ëre dör bomi kong kjone dey?»

«¿Barrabás, e döpdë!» le lok ba kong.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pjluo ichara Sbörë shrono shäng lëba li kong?»

«¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llë kjïy? Llëbo owa shäryara li lozi bor kong» le.

Gueniyo nopga tjlä jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» le eni.

²⁴ Eni ga ïya Pilatorë ga nopga li tjlökwö jong kjwaraso, nopga shdüktong ëngkjwë woydë wleni, llëye le ba kong, kjlopstwë ber wotjlïk oblë wlo ga äe. E kjishko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto.† Tjlë ga «Kjwe ichër zrökoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarë llëme. Miydaga ber pjäydë om go» le.

²⁵ Kuya nopga liré ga tjlä ba kong ga «Wołono ga miydaga ber tjawarë, borwa wapgarë bakoe» le.

²⁶ Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

Jesús joywara ëngkjwagagarë

²⁷ Eni ga söra lok, öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga ëngkjwagaga tona tjeng uunkong eshko, ba zlong bäng pjiribrie. ²⁸ Eshko ga Jesús shwong skwara lok, äska wlëna lok kara pjluuga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. ²⁹ Ga shkö sho ywara lok kjwara, beno pjlu ðu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba ðu go, ga kong kjë twara kjwangna, ba orkwo këlëkong. Eshko ga tjlä lok ba kong dbo go ga «¿Judío pjluo, pja pjlu, pja tjwlö arae!» le lok eni, ba joywoklo. ³⁰ Eshko ga go tröng twara, shpokza lok tjä tjä kjë li go ara ba kashko bakoe.

³¹ Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong baiya li

* 27:10 Zacarías 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9. †

27:24 Pilato orkwo kwoshkwono, llëye shärye Jesús tjok li

miydaga ber erë llëme loklo.

ppuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

³² Jek löng kjwlé irbo bäng go ga domer wléna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

³³ E irgo ga jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyo» loklo.)

³⁴ Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara ropsrära lok llébo kéä wleniyo[†] tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjlina sira, gueniyo iara lléme.

³⁵ Eshko ga löra lok pjang kjlös go irgo ga éngkjwagaga tjeng li tjöto lok llébo jyäglo go, Jesús shwong li ber é kong iya lok wlo. ³⁶ E irgo ga sirkeno löng eshko ba dé. ³⁷ Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llé kjiy meydéba wlo. Kji-bokwo tak pjang li tjé ga «Doma ére ko Jesús. E judío pjluoyo.» ³⁸ Jesús löra pjangshko ga nopga lü ä wleniyo löra lok do pjök kjlös go bakoe. Kjlara pjang or kéä, kjlara pjang or mlé, kjlösyo dboy dboye.

³⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe. ⁴⁰ Tjlé ga «Pja Sbö u shdök ber dret, ga äar dbargwo mya ga shäryép ber ba shtoshko iröng obi lorop eni. Pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le.

⁴¹ Jesús joywe syöshtaga kägäyoga, no ping-gaga kjok ilgwekklo tara Moisésdä li go, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyoré eni bakoe. Tjlé lok éng kong ga ⁴² «Oba obléra döra, gueniyo opdök om go ga äe. Kjwe Is-rael tjéyo pjluoyo le. Woyde ga oplong töshko kjlös kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe. ⁴³ «Tja mär Sbö go» lara. Enira woyde Sböré ga döya. «Tja Sbö Wa» lara bi kong om go» le. ⁴⁴ Nopga do pjök lü ä wleniyo lök lok kjlös go Jesús pjlor kar kar émdé ga omläywé löng eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yét erä. Beno eni äär jong dlo pjö lé wleni. ⁴⁶ Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjé ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

⁴⁷ Kuya nopga tjeng eshko liré ga tjlé éng kong ga «Sbö tjläkwo laga tek dénashko so Elías, e rokayde pjang» le. ⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llébo flukluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsädé

wlo lara. ⁴⁹ Eshko ga llamo löng li tjlé ba kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba dökde iy» le.

⁵⁰ E irgo ga ay le Jesúsädé dbo go obi, ga wolonoe. ⁵¹ Eshko ga Sbö u roshko ga shwong késbang iak pjang eshko li dwlétong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kjrang pjök. Klung iano jek shkik shkik, guéng woktong aas. ⁵² ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbö nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshraa Sböré iröng obi, beno löng sé, ⁵³ ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshraa Sböré iröng obi irgo ga epga jek öötong opzréné löng kjok zrek ko Jerusaléni roshko. Eshko ga ikobalöng arae.

⁵⁴ Jesús lök pjang kjlös go li bokshto ga éngkjwagaga löng kjlöbö ba dé, ba kägäyo shäng ba tjok. Yo li kura lok, ga llébo shäryono li ina lok uunkong. Eni ga bangkjrara lok tira llém, ga tjlé lok éng kong ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» le.

⁵⁵ Eshko ga waléga tjeng kjlöbö, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimté wlo. Eshko ga lléye shäryéba Jesús kong li iya tjeng pjola sit. ⁵⁶ E tjréko tjeng doglo mya, kjlara ko Maria Magdala so, kjlara, e Zebedeo boy, kjlara ko María. María, e Santiago, José meké.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁷ Domer dbur ara wleniyo shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok séng ga ⁵⁸ jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatoré, Jesús doyo twé ba kong wlo. ⁵⁹ Eni ga kjrara Joséré, popgara shwong ko pjublún, pjlu wleniyo go, ⁶⁰ ga söra jek öötong sak baiyashko. Eshko ga pjלבגwong jong kjwara guémkwota roshko, kara Joséré om go. Shinmo iaydéba eshko llém obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak késbang wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblé li, e sirkeno beno löng sak li bokshto.

Jesús doyo buk li dagaga

⁶² Wëshko, woshtozlong dbaryo ga syöshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga ⁶³ tjlé lok ba kong ga «Tjlapga, woyoshrerwa ga jyögwang li shäng sé obishko ga tjläno ga «Äär dbargwo mya ga tja woshre Sböré iröng obi» lara eni. ⁶⁴ E kjishko ga rokérwa bop kong sira ga nopga ichép ba doyo buk sakshko li dé, äär jong dbargwo mya. Eni llém ga ba oppinggaga tjwe ba lüyotké kjwe. Eni kjwe ga tjlé lok oba kong ga «E woshraa Sböré iröng obi» le kjwe. Eni ga jyö ére ber owa anmoyö, jyö lara bäm go li kjinmo» le.

[†] 27:34 Llébo kéä wleniyo le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lök lok kjlös go li kong, bang kuga ara llém wlo. § 27:35 Löyde lok pjang kjlös go llém obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

⁶⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jööl. Ængkwagaga sözi kjlöbö, doyo buk kjone li dëmi yötso wlo, miydëmi sorë li eni» le. ⁶⁶ Eni ga jek öötong löng sak lishko ga jyã iara lok beno pjang ak jong ba bängzakklo li go, dökoba llëm wlo, ga Ængkwagaga li iara beno löng ba dë eshko.

28

Jesús woshrrara Sbörë iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo li pjitonge. Wëshko kjok shröng, sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblë li, e jek lok jongya sak li ik. ² Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shrono shäng eshko kjlara. E kjëshko ga yo ian pjang kjok eshko dbo träk llëme. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakklo li dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go. ³ Sbö parkaga li kälä ara so llgwäng kjoyo, shwong ko pjublün so pjäng sho kjoyo bakoe. ⁴ İya Ængkwagaga löng lirë ga sëya llëm, kjlo dete erä, ga dgono jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wleni.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga li tjlë walëga li kong ga «Lëye bangkjre mi llëme. Miydër ga pjây tek löng ère Jesús, zröraba pjang kjlös go li doyo wlëga. ⁶ Gueniyo ga e buk na llëme. E woshrono iröng obi, lara om go sorë li eni. Pjây tek iak beno buk li shtoyo imia. ⁷ İnomi ga pjây nom maling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjây tjlë ba kong ga «Jesús, e woshrrara Sbörë iröng obi. E jek Galilea kjokyo bomi bäm go. İmi eshko» lëmi ba kong eni. Llëye lër bomi kong wlo li e» le.

⁸ Eshko ga kjok bangkjre lok ara, gueniyo löng wopjlü bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy söya lok ba kong wlo. ⁹ Eshko ga Jesús èng wlëno ba tjok ga tjlë ba kong ga «Miga» le. İya lok ga tek ba zlong häng, ga dre popjlura lok, poshrëya wlo. ¹⁰ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Lëye bangkjre mi llëme. Pjây nom tjlë bor pjeyoga kong ga «Pjây nom Galilea kjokyo. Jesús imi eshko» lëmi ba kong eni» le.

Jesús doyo dagaga icharaba jyörkë

¹¹ E wopro ga Ængkwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalén kjokyo roshko, syöshtaga kägäyoga ik. Öötong löng eshko ga llëye shäryono kës li lara lok ba kong pjire. ¹² Kuya lok ga to lan judío tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo tjok, llëye shärye wlo li woyotjlïya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok Ængkwagaga li kong arae. ¹³ Ga tjlë lok ba kong ga «Lëye inomi li roy lëy è kong llëme. Pjây to löng tjlë oba kong ga «Shkëshko ga tjawa löng pé wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lüyotkara, ga söra toe» lëmi oba kong eni. ¹⁴ Roy kuya nopga kjok

ère so ichagaga lirë ga tjawa lan ba tjok yötso eshko. Pjây woydë llë kjïy llëme» le. ¹⁵ Kuya Ængkwagaga lirë ga dbur li kjrara, ga llëbo shäryara, lara lok ba kong sorë li eni. E kjëshko ga dbar eerishko ga judiöga omroy lë löng eni.

Jesús weno ba oppinggaga dogto sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁶ E irgo ga Jesús oppinggaga dogto sak kjwara kjingsho kjlara (11) li to öötong löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesús dë ba kong li go. ¹⁷ Eshko ga Jesús ina lok, ga poshrëra. Gueniyo kjone kjone wotjlik ga e Jesús llëm dikjoyoe le. ¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zlong häng ga tjlë ba kong ga «Tja kong dbo twara Sbörë, tja ber sök kjok dogo sopga, kjok ère sopga löng kës li, e ichaga wlo. ¹⁹ Eni ga pjây jongya jong kjok kjwang jikong, tja roy lëmi tjeýoga uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbö ko go, Sbö Wa ère ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia. ²⁰ Ga llëye loror bomi kong, shäryëmi wlo li pimi ba kong pjir, shärye lok eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjok iyado, äar jong kjok pjir dbaryo lishko» le.

Evangelio segùn Marcos Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Marcoscðe Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Marcos. E kowèba Juan Marcos bakoe. E Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo llème. Gueniyo woyotjlikoba ga e lan Pedro tjok enido, ga kjimtara Pedrorè kjibokwo ère tè. Woyotjlikoba kjrina obi ga Jesús sök kjok ère kjing go obishko ga Marcos sök Jerusalén kjokyo, ga llèbo shäryara, lara Jesúsðe li ina, kura om go.

Jesús wolono, ga woshrra Sbörè iröng obi irgo ga ba tjlökwö kjragaga judío llém wleniyo löng Roma kjokyo li shdunaba ara, mär löng Jesús go kjishko. E kjishko ga kong kjibokwo ère tara Marcoscðe, Jesús roy pjlú li miyde lok pjlú wlo, epga mär ber löng Jesús go jlökoyo wlo.

Jesús öör kjok ère kjing go, ga llèbo ÿydèba llém wleniyo shäryara ara noppa ara boksho sorè li tara ba kong. E shdunaba ara, ga wolono pjang kjlös go sorè li tara ba kong. Gueniyo wolono irgo ga e woshrra Sbörè iröng obi sorè li tara ba kong bakoe. Woyde ga miyde lok kjibokwo ère go ga Jesús dbo ara, bi moskwo Ä li kjinmo, ga eerishko ga shji kjimte ara.

¹ Jesucristo, e Sbö Wa. E roy pjlú li soy-ozlong eni.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llémshko

² Kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dènasoko so Isaíasðe. Tjlèno beno eni:

«Sbö tjlèno ba Wa kong ga

“No ichèr kjlara bop bäm go,

bop roy laga,

irbo poshäryè bop kong wlo” le.

³ Kjok dogro no llémshko ga èbo tjlä shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozì Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozì ber beke”^{*} le.»

⁴⁻⁶ Eni ga no weno shäng kjlara ko Juan. E doyono shäng shwong sek öng jèkklo sok kèsbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Dli ba kong ue wlo li, e sekwa, or kjloshko so dyo bakoe. E öötong shäng kjok dogro no llémshko ga shäng oba wè jer di roshko ga tjlä oba kong ga «Llèbo owa shäryèmi löng li, e owa jlöe lozì, ga rayozì, ga pjäy wèr jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörè ber drete» le.

Judea sopga, Jerusalén sopga, e shrono löng träk llém ba kuk. Eshko ga kjone kjone, llèbo owa shäryara li le oba uunkong boksho. E irgo ga we Juandè jer Jordán diyo roshko.

⁷ Ga Juan tjlä oba kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llém, e tjwö ara bor kjinmo anmoyö kjishko.† ⁸ Pjäy wèr shäng di goshko, gueniyo domer tjwe bor irgo lira, pjäy go Sbö Sèya iche tjwe ber kèsbang bomi tjok» le.

Jesús wara Juandè

⁹ Eshkoshko ga Jesús opshino jek Nazaret kjokyo dwayo, e Galilea kjokyo obi, ga öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko. Eshko ga wara Juandè jer Jordán diyo roshko. ¹⁰ Wara pjir ga Jesús opshik tèm shäng di roy dwayoshko ga ÿya ga kjok dogo roshwino beno ojong erä, ga Sbö Sèya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹¹ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlä ga «Bor wa li pja. Pja woydèr ara. Tja wopjlú bop tjok» le.

Jesús tjläna Äre, llèbo owa shäryè wlo lara

¹² E irgo ga Jesús söra Sbö Sèyarè jek öötong shäng kjok dogro no llémshko, ¹³ äya kjloshko so tjeng ara lishko, ga beno shäng eshko dbargwo sak pkèng (40). Eshko ga tjläna Äre ara, llèbo owa shäryè wlo lara. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono tjeng ba tjok kjlöbö ba kjimté.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ Juan bängzaraba shäng no shdüzìlong uyo roshko irgo ga Jesús jek öötong shäng Galilea kjokyo. Eshko ga Sbö tjlökwö roy pjlú le shäng oba kong, ¹⁵ tjlä ga «Dbar iara Sbörè li öötonge. Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llèbo owa shäryèmi löng li, e owa jlöe lozì, ga rayozì. Sbö tjlökwö roy pjlú lèr shäng bomi kong li, e kjrozì» le.

Jesús, domerga mã shaga kjrara doglo pkèng (4)

¹⁶ Domer shäng kjlara ko Simón. Kjlara obi ko Andrés, e Simón lèng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kèsbang, shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek jèk shäng diksor go, ga ÿya ga domerga li bè löng. ¹⁷ Eshko ga tjlä ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mã shak ame. Pjäy ièr to ber löng no töng bor kong shara» le. ¹⁸ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

¹⁹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängyè kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ina, ²⁰ ga rokara jek ba

* 1:3 Isaías 40.3. † 1:7 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

tjok, opping ba tjok wlo. Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kiyong roshko ba parkagaga tjok, ga to jek lok Jesüs tjok.

Ä säya pjang domer goshko ichara Jesüsdë kjlara toe

²¹ E irgo ga to lok öotong löng Capernaúm kjokyo. Öotong woshtozlong dbaryoshko ga Jesüs opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ²² Tjlokwo lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

²³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä säya kjlara. Ga Jesüs iya säya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlä ga ²⁴ «Jesüs, Nazaret so, çpja tek shäng borwa barwë ega? Çpja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjlüe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

²⁵ Kuya ga säya li wlona, tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. ²⁶ Kuya ga domer li iara jek klan kjlulu erä. Eshko ga öö le säya lirë dbo goshko, ga opkiono to domer li go dwayo.

²⁷ İya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga tjlä ëng kong ga «Çkjwe llëro? ÇTjlokwo tjaglën wleniyo bi kongdo llëm? Tjlokwo kjwe dbo ara. Ä säyaga iche ga kole baköe» le. ²⁸ Eshko jek lëkong ga Jesüs roy shdöktong jekdo Galilea kjokyo kjok kjwang jikong.

Simón ëm poptara Jesüsdë

²⁹ E irgo ga Jesüs opshino judioga syö uyo li roshko dwayo Santiago, Juan tjok, ga jek öotong löng Simón, Andrés ushko. ³⁰ Eshko ga Simón ëm buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. Roy lara Jesüs kongshko ga ³¹ jek öotong shäng swlo buk lishko. Eshko ga orkwo shara, kojona, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesüsdë ara

³² Jek kjok ro zar ga swlopga, nopga goshko Ä säyaga, e söra ara Jesüs kong. † ³³ Kjok eshko sopga uunkong tönö shrono lok u bäng li bokshto. ³⁴ Nopga swlo llë ara poptara Jesüsdë, Ä säyaga tjeng oba goshko li ichara to bakoe. Jesüs, e ë miyde Ä säyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. E kjishko ga ichara Jesüsdë tjlä llëme.

Jesüs, Sbö tjlokwo roy pjlü le judioga syö uyo oblë oblë roshko

³⁵ Wëshko kjok shröngto ga Jesüs kojono, opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, syöshhtë Sbö kong wlo. ³⁶ E irgo ga Simón to shäng ba pjeyoga oppingga tjok ba

wlëk. ³⁷ Wlënnashko ga tjlä lok ba kong ga «Oba uunkong to löng bop wlëk» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö tjlokwo roy lër eshko wlo, miydëba wlo. Tja shrono shäng e kong wlo» le. ³⁹ Eni ga to shäng Sbö tjlokwo roy pjlü lë Galilea kjokyo kjirina kjirinnashko, judioga syö uyo lok kjwobi li roshko. Ga Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to bakoe.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesüsdë kjlara

⁴⁰ Pjlara ga domer shrono shäng kjlara Jesüs shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öotong shäng Jesüs zlong bäng ga kjök tono ba bokshto, tjlä ba kong ga «Tja poptër woydë ga tja poptër ga pjlü» le.

⁴¹ İya ga songe le, ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlü shara» le. ⁴² Jekdo eshko ga domer li poptonoe.

⁴³⁻⁴⁴ Eshko ga Jesüs tjlä ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo lara Moisésdë, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlü wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le, ga ichara toe.

⁴⁵ Gueniyo ga domer poptono li to shäng kjone pogoshko ga tjlä ga «Tja poptara Jesüsdë» le ë kong pogo. E kjishko ga Jesüs jek opzrëk u ara tjeng lishko ga äe. To jek wleni ga oba tön ba shwoy ara anmoyö kjishko. Eni ga beno shäng no llëmshko. Eni ëmdë ga ikoba äär träk llëme.

2

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesüsdë kjlara

¹ Dbar kjwöbö irgo ga Jesüs shrono sök Capernaúm kjokyo iröng obi ba ushko. Miydaraba ga shrono sök iröng ga ² oba shrono löng träk llëm ba shwoy, ga u li dlino tjung no eröe. Oba ara ba u bongkjako bakoe. Èye äär u bäng zlong ga äe.

Jesüs sök Sbö tjlokwo roy lë oba kong kjër roshkoshko ga ³ domerga tjwe löng doglo pkëng (4), swlo söno kjlara. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. ⁴ Eshko ga söra lok shrono u bongkjako ga söya kjër roshko, Jesüs söshko lara, gueniyo to öotong ey llëm, oba ara kjÿy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öotong buk dew, Jesüs sök lishko.

⁵ İya Jesüsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlä swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

† 1:32 Eshko ga e woshtozlong dbaryo. Ga e dbaryo ga epga jëk piola llëm kjishko ga swlopga söra ara Jesüs shwoy kjok ro zar kjwlëshko.

6 No pinggaga kjok lġwekklo tara Moisésdē li go lōng eshko kġlōbō. Wotjġlik lok ga 7 «ĴKjwe ěro? ġDomer kjwe shāng Sbō lāywē owa, ber tjwġlō llēm wlo le! Owa lōngga nopga kong li Sbō erōe» le.

8 Wotjġlik lōng llē li miydara Jesúsdē pjir kuzong ga tġlē ba kong ga «ĴPjāy wotjġlik owa eni ega? 9 «Owa pjang bop go li lōnor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lōnorde, de lōnor llēm, e ġgōmi llēme. Gueniyo ga «Pja kojōzong. Bop bukklo kjwe kjrozong. Pja jġkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llēm, era ġgōmi wēlēe. 10 Kjok ěre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ěre dbo ara, owa pjang nopga go li lōn ber dret wlo ga pġlue. Miydēmi wlo ga llēbo shāryēr e» le. Eni ga tġlē swlo buk tōshko li kong ga 11 «Ĵěr bop kong ga pja kojōzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. 12 Kuya ga kojono, ba bukklo kġrara, ga to jek ba ushko.

Īya lōng eshko lirē ga beno lōng yēy le erā, ga Sbō poshrēra, ga tġlē lok ěng kong ga «Ĵlonoshko ga llēbo ġyđē kjweni llēme» le.

Levi rokara Jesúsdē

13 E irgo ga Jesúsdē jek oōtong shāng di bāng buk kēsbang li kġako obi. E irgo ga nopga oōtong lōng ara ba zlong, ga epga pġya Jesúsdē shāng. 14 Jek jġk shāngshko ga domer sōk kġlara eshko ko Levi, e dbur tōngga Roma so kong. E Alfeo wa. E sōk ba pak lishko. Īya Jesúsdē ga tġlē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

15 E irgo ga Jesúsdē jek oōtong sōk iē Levi ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tōngga Roma so kong oōtong lōng iē ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblē oōtong lōng iē ba tjok eshko bakoe. Nopga eniyo jġk lōng Jesúsdē tjok ara.

16 Eshko ga nopga lōng kġlōbō no pinggaga kjok lġwekklo tara Moisésdē li go, epga fariseoga bakoe. Īya lok ga Jesúsdē sōk iē nopga eniyo tjok ga tġlē ba oppinggaga lōng li kong ga «ĴBomi pingga kjwe iē nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

17 Kuya Jesúsdē ga tġlē ba kong lok ga «Nopga lōng pġlū, swlo llēm ga e dġwġomnega woydē llēme. Swġlopġgara dġwġomnega woydē. Eni ga tġa shrono shāng kjok ěreshko, nopga pġlo bek li rokaga llēm, nopga owa li rokaga erōe» le.

Jesús lano shji iē llēm kġishko

* 2:15 Grecia so tġlōkwo ěre llē loklo miydēy yōtso llēme. E Jesúsdē jek oōtong sōk iē Levi ushko loklo, llēm ga Jesúsdē jek oōtong sōk iē Jesúsdē ushko loklo. E ushko miydēy yōtso llēme. † 2:19 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesúsdē loklo. ‡ 2:19 Nopga mak lōng eshko le li, e Jesúsdē oppinggaga loklo. § 2:21 Shwong kġguē le li, e tġlōkwo twara Sbōrē Israel tġyōga kong jġkoyō dēnashko li loklo. * 2:21 Shwong likyo tġaglēn le li, e tġlōkwo twara Sbōrē jġkoyō tġaglēn Jesúsdē kġishko li loklo. † 2:22 Kġjġllgwo bo dyo dbo ara tġaglēn le li, e tġlōkwo twara Sbōrē jġkoyō tġaglēn Jesúsdē kġishko li loklo. ‡ 2:22 Kġjġllgwo bo dyo dbo ara bapkwō kġguē shāryak ōng kwota go le li, e tġlōkwo twara Sbōrē Israel tġyōga kong jġkoyō dēnashko li loklo.

18 Olō ga Juan oppinggaga, fariseoga, e iē llēm Sbō kong. Pġlara ga lōng iē llēm enishko ga nopga tek shrono lōng Jesúsdē shwoy ga tġlē ba kong ga «Juan oppinggaga iē llēm Sbō kong dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshāryē eni bakoe. ĴBop oppinggagara omshāryē eni llēm ega?»

19 «Orkwosmozlōng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shāng ba tjok obishko ga nopga mak lōng eshko li‡ iē llēm ga ěe. 20 Gueniyo domer li sōraba ba shġiryoshko ga epga iē llēm eshko jā.

21 «Shwong kġguē§ bāngyēy shwong likyo tġaglēn* go llēme. Shāryoroy eni kjwe ga shwong likyo tġaglēn li, shwong kġguē li, e sreya, dġwġler jek kġgōng.

22 «Kġjġllgwo bo dyo dbo ara tġaglēn† tyēy ba bapkwō kġguē shāryak ōng kwota go‡ roshko llēme. Shāryoroy eni kjwe ga ba bapkwō li bōptur. Eni ga kġjġllgwo bo dyo li, e ber llēno ame, ba bapkwō li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kġjġllgwo bo dyo dbo ara tġaglēn tyēy wlo ga woyde bapkwō tġaglēn» le ba kong.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús opping-gaga dwla bo kġrono

23 Woshtozlong dbaryo kġwara ga Jesúsdē jġk shāng dwla dgak buk li tġrēko ba opping-gaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga lōng dwla bo kġrē, ue lok wlo. 24 Īya fariseogarē ga tġlē Jesúsdē kong ga «ĴBop oppinggaga kjwe ġzong! ĴLōng llēbo shāryako woshtozlong dbaryoshko llēm li shāryē ega?»

25 «ĴDēnashko ga David, ba yorokagaga pġli lok arashko ga llēye shāryara tak pjang Sbō tġlōkwo go li, e lomirē llēmdo? 26 Abiatar sōk syōshtaga Sbō kong ba pġyōga kġishko kēsbangyo dbaryoshko ga David opzrēno jek shāng Sbō u roshko, ga pġlung shosho suk pġir iak beno tjeng dboy Sbō kong li uara, ga twara ba nopga jġk lōng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syōshtagarē erō gueniyo» le ba kong.

27 E irgo ga tġlē ba kong obi ga «Woshtozlōng dbaryo, e shāryak beno nopga kġjġmtoklo. Nopga, e shāryak beno woshtozlong dbaryo kġjġmtoklo llēme. 28 E kġishko ga woshtozlong dbaryo kġgāyo li, no to ter kjok dogo dwayo ěre li e» le.

3

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

¹⁻² Woshtozlong dbaryo oblë ga Jesús opzrëno jek judioga syô uyo jong kjok eshko li roshko. Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore İya lok wlo, rote e go wlo.

³ Eshko ga Jesús tjlë swlo li kong ga «Pja kojôs shäng nopga löng kës ëre tjrëko» le.

⁴ E irgo ga Jesús tjlë fariseoga li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlu? ¿Llëbo pjläre, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le. Kuya lok ga beno tjeng kjing erä. Dboryara lok llëme.

⁵ Eshko ga löng ba zlong bäng pjribri li İna, ga iirkogö ba kong, swlo li songe le lok llëm kjışhko. Ga tjlë swlo li kong ga «Pja orkwo roshwızong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjläre.

⁶ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga öötong ëng tóno lok Herodes pjloyoga tjok. Eshko ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlu?» le.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

⁷⁻⁸ Dbar kjwara ga Jesús opkjono jer öötong shäng ba oppinggaga tjok di bäng buk kësbang li kjako. Nopga to jek ara ba tjok. Jesús roy öötong kjok shto oblë oblë, ga nopga shrono löng ara ba İk, Galilea sogpa, Judea sogpa, Jerusalén sogpa, Idumea sogpa, kjok buk Jordán diyo kjwo kalëkong sogpa, Tiro sogpa, Sidón sogpa bakoe. ⁹⁻¹⁰ Jesús shäng nopga poptë ara, e miydaraba kuzong ga swlopga shrono lok ara ba zlong bäng, porwe lok wlo. E kjışhko ga ba oppinggaga ichara kjyong wlëk kjlara, nopga tjwe arashko ga jem tyë kjyong li roy wlo, İlkoba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga tjeng kjlöbö. Jesús İya lokshko ga tjwe löng ba zlong bäng, ga kjök torgö, öö le lok, tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa!» le.

¹² Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja ëlëmi ë kong llëme. ¿Kuromire?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹³ E irgo ga Jesús to jem dlup jong kjwara eshko bigdo go. Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng kjlöbö, ¹⁴ ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjlökwö roy laga ba äska wlo, ber tjeng jëk ba tjok wlo, iche Sbö tjlökwö roy pjlu shdök

kjok shto oblë oblë wlo, ¹⁵ Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche dbo twara ba kong li go wlo bakoe. ¹⁶ Domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e koiara beno Pedro;

¹⁷ Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo, pjöyİkong li kowaraba Boanerges (e epga so kjirik kjoyo loklo);*

¹⁸ Andrés;

Felipe;

Bartolomé;

Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Tadeo;

Simón, e zelote;

¹⁹ Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús, Beelzebú†

²⁰ E irgo ga Jesús jer dlup li dwayo, ga opzrëno jek u roshko. Jesús İkoba shrono löng ara kuzong ga Jesús, ba oppinggaga, e kong dbar İe lok wlo ëmdë ga drete.

²¹ Eni ga llëye shärye shäng li roy kuya ba pjeyoga epenga lirë ga woyotİİya lok ga «E skwërkono dikjoyoe» le. E kjışhko ga tjlë lok ëng kong ga «Shji to wlokrë» le.

²² No pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go tek shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ga tjlë lok ga «İDomer kjwe goshko Beelzebú! Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebúrë ba kong li go» le.

²³ Eni ga nopga löng li rokara Jesúsdë tek ba zlong bäng, ga tjlëno ba kong llëbo jyäğİo go. Tjlë ga «¿Ä, e iche Ärë opshik om go sorëro? ²⁴ Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go.

²⁵ Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe.

²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo?

²⁷ »Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äar opzrëklürkë ba u roshko ga äe. Woyde ga domer li shara, pjirra bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjläre.†

²⁸ »İër bomi kong jlökoyo ga eye llëbo owa shäryë, tjlökwö lë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjläre. ²⁹ Gueniyo eye Sbö Sëya İäywë owa ga owa li löya llëme. To beno pjang ba go İyadoe» le.

³⁰ Tjlëno eni, İunashko ga no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go tjlëno lok ga «Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara» lara eni kjışhko.

Jesús, ba mekë, ba lënga

* **3:17** Grecia so tjlökwö ëre llë loklo miydëy ytošo llëme. Gueniyo kjone kjone tjlë ga epga so kjirik kjoyo loklo le li, e domerga İir ä wleniyo loklo. † **3:19** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe. ‡ **3:27** Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Lürkaga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

³¹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, ga no ichara lok kjlara ba rokë.
³² Eni ga nopga sirkeno tjeng Jesús zlong bäng li tjlë ba kong ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop wlëk kjoko» le.

³³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le. ³⁴ Eni ga ba oppinggaga sirkeno tjeng ba tjok li ÿa ga tjlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga. ³⁵ Ëye Sbö kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

4

Dwla sguingga

¹ Jesús öötong sirkeno sök di bäng buk kësbangli sor go ga nopga pina eshko jek obi. Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opy-ono kyyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ² Eshko ga epga pina ara llëbo jyäglo go. Tjlë ga ³ «Tja kuzia. Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguÿyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, ga uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenoshko ga sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwina beno bo llëme. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak dbäw (100)» le.

⁹ E irgo ga tjlë ba kong jek sira obi ga «Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ Nopga tjeng kës li brikotong irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, oba oblë jëk löng ba tjok wleniyo, e tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyäglo go yë, e llë loklo pjlollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyäglo go erä. ¹² Eni ga
 »«ÿa löng kjër ga llë ÿde miyde lok llëm, kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.

Eni llëm kjwe ga
 optwë ber Sbö kong,
 ga owa pjang ba go li ÿöya ber drete» le.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹³ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Tjlökwo lër shäng llëbo jyäglo go ëre llë loklo miydëmi

llëme? Miydëmi llëm ga tjlökwo lër llëbo jyäglo go obi ga miydëmi llëm bakoe. ¹⁴ Dwla sguingga li, e Sbö tjlökwo laga oba kong li loklo. ¹⁵ Kjone kjone, e so dwla lono tjeng irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryoy.

¹⁶ »Kjone kjone, e so dwla lono ak ara tjrëko li kjoyoe. Tjlökwo li kuya ga kjre lok wopjlúe. ¹⁷ Gueniyo tjlökwo li äar ber ba pjlúshko jllökoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, epga shdungoba tjlökwo li kjishkoshko ga raye, söya ame.

¹⁸ »Kjone kjone, e so dwla lono shkö sho roshko li kjoyoe. Tjlökwo li kura, ¹⁹ gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjlÿya ara, wo pjang dbur go, llëbo tjeng kës li kjre woydë ber ba kong wlo bakoe. E kjishko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjishko llëme.

²⁰ »Gueniyo ga kjone kjone obi, e so dwla lono tjeng klung sho pjlú kjing go li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, ga kjre jllökoyo. E ber shäng so dwla botjyono pjlú kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjwo sak tjer (60), kjwo sak dbäw (100)» le.

Iök shjiy

²¹ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Iök borkey jong shjiy, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjókshko dey. ²² Llëbo jnek tjeng li, e woyde Sbörë ga ber ikoba wëllë wlo. Ga llono ga e ber miydëba dret, iök shjiy poyong jong kjókshko wleni. ²³ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

²⁴ »Ga llëye kumi löng li kuzi yötso. Kumi yötso wleni ga pjäy opping ara. Kumi yötso llëm wleni ga pjäy opping ara llëme. Kumi sorë ga pjäy opping eni, ga pjäy opping e kjinmo obi. ²⁵ Ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Ëye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryoy drete» le.

Dwla wen sorë

²⁶⁻²⁷ E irgo ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so dwla sguina domer kjlararë kjoyoe. Dwla, e sguina beno klung sho kjing go, ga domer li shrono iröng ba ushko. Eshko ga pë, wöllen, ga bë sök wlëpe. E wopro ga dwla sguina beno tjeng li weno, ga kuno, shäryë eni sorë miyde domer lirë llëm gueniyo. ²⁸ Dwla li kun jong laga klung shorë. Kun jem, korga wen, kjing shen, ga bo kwirkë shjiye. ²⁹ Bo kwirkono shjiy kuzong ga domer li jongya ba skok kjwllë jä» le.

Kjor dwlayo chirawa

³⁰ E irgo ga Jesús tjlëno ba kong jek obi. Tjlë ga «¿Sbö ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyoy? ¿Lër bomi kong sorë ga pjlú? ³¹ E so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Dwlagwo ëre chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. ³² Gueniyo kun

késbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

³³ Nopga pina Jesúsdë llëbo jyäglo go eni. Kura lok, gueniyo llë loklo miydara lok uunkong llëme. ³⁴ Jesús tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go erä. Gueniyo nopga tjeng kës li brikotong lok pjrshong ga llëye lara llëbo jyäglo go li, e llëloko pjloilgwera ba opping-gaga kong pjire.

Pjluk, di bäng buk késbang, e ichara Jesúsdë

³⁵⁻³⁶ Kjuk sëng ga Jesús sök kjoyong roshko obi, ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk késbang ère kjwo kalëkong» le.

Kuya lok ga opyono lok kjoyong li roy ga «Tjawa toe» le lok nopga kong, ga to jek ey dwayo. Eshko ga kjoyong oblë sökoba jek tjeng ba tjok bakoe. ³⁷ Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk késbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjoyong li roy, pir sek seke.

³⁸ Eshko ga Jesús buk pë kjoyong sigwo lëkong, kä iak buk kä ioklo kjoyong. Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlë ba kong ga «jTjlapga no pingga! jShji ba pitoe! jPja buk wlëp ega?» le.

³⁹ Kuya ga kojono, ga tjlë pjluk, di iöya li kong ga «Pja slanzong. Pja ber tjëkso» le, ga beno buk tjëkso. ⁴⁰ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «jKjuk bangkjtrëmi ara ega? jPjây mär bor go llëm obire?» le.

⁴¹ Eni ga epga shgawara löng ara. Ga tjlë èng kong ga «jKjwe èro? jZia. Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjluë» le.

5

Domer goshko Ä sëya kjlara

¹ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk késbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. ²⁻⁶ Eshko ga domer goshko Ä sëya kjlara. Kjra lëba, shakoba or go ga ä kuzong ga kjrocharaba dröng sho go pjloglo kop ara, gueniyo ba dröng sho li skoya jek tas tas erä. Ga domer li kjwëy llong llëme. Shaga ère llëm bakoe. Jëk to shäng sakshko erä. To shäng öö le öö le kjloy. Äär kjone ga opyok to shäng ak go. Eni ga Jesús iya sak tjeng lishko dwayo ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonon.

⁷⁻⁸ Iya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «jÄ sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

Kuya ga tjlë ba kong dbo go ga «jSbö Tjwlö Késbangyo Wa li pja! jPja tek shäng bor barwë ega? jRokër bop kong sira Sbö ko go ga tja shdum llëme!» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «jPja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae. Tjawa sëya ara domer ère go kjïy» le. ¹⁰ Eshko ga tjlë lok ba kong obi ga «Rokër bop kong sira ga tjawa ichëp

kjuk èreshko dwayo llëme» le ba kong eni kop arae.

¹¹ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië. ¹² Eni ga sëyaga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

¹³ Kuya ga «jölö» le, ga sëyaga li opkjono to lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk késbang li roshko, ga shteno lok dret eshko. Köchi shteno li kop sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) dik.

¹⁴ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. ¹⁵ Shrono löng Jesús shäng lishko ga iya lok ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjluë. Iya lok eni ga beno löng sëya llëme. ¹⁶ Llëye shäryono domer li tjok, köchi li tjok, e lara ba igaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ¹⁷ Eshko ga nopga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok èreshko dwayo» le.

¹⁸ Kuya ga jlö lara. Jer opyë kjoyong royshko ga domer poptono li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Tjlapgarë bop kong li, pja songe lara sorë li, e lëp bor pjeyoga uunkong kong, miyde lok wlo» le.

²⁰ Kuya ga jlö lara, ga to jek öötong shäng kjokyo ko Decápolis. Eshko ga e poptara Jesúsdë sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko. Kukoba ga woyotjlikoba beno löng arae.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

²¹ E irgo ga Jesús dipzono jek iröng di bäng buk késbang li kjwo kalëkong. Öötong shäng di kjako ga oba tönö löng träk llëm eshko.

²² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Jesús iya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonon, kujono bokdo kjlay klung go, ²³ tjlë ba kong ga «Bor wa walë buk ba llëmdo, shinmotkokdoe. Rokër bop kong sira ga kayo ip bor kong. Pja orkwo ië ba kjing go, poptëp wlo, shinmotkë llëm wlo» le.

²⁴ Kuya ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ²⁵ Löng li tjërëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) tjän. Ba dbar iya iyado, poptë llëme. ²⁶ Öör shäng dwlomnega ara shwoy

ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. Miga beno shäng ro bang ara jek këgong. ²⁷⁻²⁸ Bäm go ga Jesús roy miydara, ga wotjlik ga «Tja to ik. Tja öötong shäng ba shwoy ga ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ²⁹ ga poptono jekdo eshko. Opkuk ga beno shäng pjlu, swlo ame.

³⁰ Jekdo eshko ga Jesús wotjlik ga «Miydër ga ëbo poptono, llëbo shäryono bor dbo kësbang go» le. E kjishko ga İya iröng ga tjlä oba kong ga «¿Bor shwong porwaga ërë?» le.

³¹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlä ba kong ga «Nopga ara kuzong ga pja polliya löng bop zlong bäng pjlor kar kare. ¿Eni ga «¿Tja porwaga ërë?» lëp sorëro?» le.

³² Gueniyo jlö lara llëme. İya beno shäng obi kjlarashko kjlarashko, porwaga ërë miyde wlo.

³³ Eni ga walë lira ommiydë shäng pjlu. Ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu sök kjlo dete erä. Eshko ga llëye shäryono ba kong li lara ba kong pjire.

³⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko. Pja woydë ame. Bop swlo, e wen bop kong ame» le.

³⁵ Jesús tjlä shäng walë li kong wopro ga nopga tek shrono löng Jairo ushko dwayo ga tjlä Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy jtötö ame» le.

³⁶ Kuya Jesúsde ga jlö lara llëme. Tjlä Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go erä» le.

³⁷ Eshko ga Jesús to jek Jairo ushko. Ba oppinggaga tjeng ba tjök doglo mya li jek söra ba yorkë, Pedro, Santiago, Santiago kjlarayo Juan bakoe. Llamo söra jek ba tjök llëme. ³⁸ Öötong löng ushko ga İya Jesúsde ga nopga slar wopjluk jong trák llëm, kjloshtë ara bakoe. ³⁹ Eni ga opzrëno jek shäng u li roy ga tjlä löng li kong ga «¿Pjäy slar ara kjweni ega? Kjoglo, e wolono llëme. Buk pé erä» le. ⁴⁰ Kuya lok ga joywe lok jong erä.

Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, kjoglo li data, mekë tjök, ba oppinggaga tjeng ba tjök li tjök bakoe. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li orkwo shara, ga tjlä ba kong ga «¡*Talita cum!*» le. (E «Kjwozirwa, pja kojözong» loklo.) ⁴² Jekdo eshko ga kjoglo li kojono, ga jëktonge. Kjoglo li lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12). İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ⁴³ Gueniyo Jesús tjlä ba kong lok ga «Llëye shäryono jüşko ëre lëmi ë kong llëme» le. Ga ba data, ba mekë, e ichara ba wa li sëng.

6

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo ba oppinggaga tjök, ga jek öötong löng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko.

² Ga öötong woshtozlong dbaryo ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. Kuya lok ga nopga ara beno löng yëy le erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Kjwe kjök miydë ara opping kjone? ¿Kjök miydë ara li twaga ërë? ¿Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë? ³ ¿U shäryaga wle kjwe llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lënga Santiago, José, Judas, Simón llëmdo? ¿Dorga löng na bi tjök bako llëmdo?» le eni. Ga tjläkwö kjre lok woydë llëm, iirë lok ara erä.

⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Kjök kjone pogo ga Sbö tjläkwö laga, e iëba tjwölö ara. Gueniyo ba kjök om go lishko, ba ushko ga iëba tjwölö llëme» le.

⁵ E kjishko ga llëbo İydëba llëm wleniyo to shäryara kjök eshko sopga kong ara llëme. Orkwo iono swlopga pjökde myare kjing go, ga poptara. Llëbo oblë shäryara llëme. ⁶ Ga Jesús beno shäng wotjlik ara, kjök eshko sopga mär ba go llëm kjishko.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li poshduna Jesúsde

E irgo ga Jesús to jonya oba ping shäng kjök shto oblë oblë ber lok soshko wleniyoshko. ⁷ Öötong shäng shto kjri-nashko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga ichara jek pjök pjöke. Kong dbo twara, Á sëyaga iche wlo. ⁸ Brikdë lok llëm obishko ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy brikskhko ga llëbo sömi ara llëm, bomi kjorkung döe. Pjäy dli sök llëm, kjla llëm, dbur sho llëm bakoe. ⁹ Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, drepkwota bako, gueniyo shwong oblë, drepkwota oblë, e sömi llëme. ¹⁰ Pjäy äar kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äar jong pjäy opshik kjök eshko dwayo guing. ¹¹ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjre llëm, pjäy kuya llëm wleni ga pjäy opshik kjök eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llëm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

¹² Eni ga epga to jek löng tjlä oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozia» le. ¹³ Eshkoshko ga nopga gosho Á sëyaga wlëna ara, ga sëyaga li ichara to drete. Swlopga ara, e dlu kjing go kjyo kwona, ga poptara.*

Juan No Waga zrörabae

¹⁴ E dbaryoshko ga Jesús roy shdöktong kjone pogoshko. Ga kura Pjlu Herodesde. No kjone kjone tjlä ga «E Juan No Waga

* 6:13 Eshko dbaryo ga kjoy kwonaba swlopga dlu kjing go, ba dwlommekldo.

li woshrokdo. Llëbo İydeba llëm wleniyo shärye ga pjlú e kjishko» le. ¹⁵ Kjone kjone tjlë ga «E Sbò tjlòkwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbò tjlòkwo lagaga tek dënashko so oblë li kjoyoe» le. ¹⁶ Gueniyo ga oba tjlëno li kuya Herodesdë ga tjlë ga «E Juan. Tja no ichono ba kägä zë kjupargue. E woshrokdo shäng» le.

¹⁷⁻¹⁸ Herodes shjiy ko Felipe. Ba boy ko Herodias. Kjpupashko ga Herodias kjrara Herodesdë beno sök ba boy shara. E kjishko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodias kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjishko. Tak pjang kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go eni» le. E kjishko ga nopga ichara Herodesdë Juan shak, bängzaya wlo, shdüya wlo.

¹⁹⁻²⁰ Eni ëmdë ga Juan bangkjre Herodesdë ara. Wotjlik ga e domer pjlo bek, iara Sbörë beno shäng dboy Sbò kong le. Juan tjlòkwo lë li kuya pjloglo ara, kuya ä kjishko, woyotjlíya ara ëmdë. E kjishko ga Juan wlikara. Herodiasda omíywō shjiktëng, e tjlëno sorë li kjishko. Zröya woydë, gueniyo Juan wlikara Herodesdë kuzong ga zröya ga äe.

²¹ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodes dli shäryono ara, ga nopga parkë ba tjok li mana ië ba tjok. Ba pjloyoga, ba ëngkjwaga kägäyoga, domerga Galilea so tjlwlo ara wleniyo, e mana, ga shrono lok, ië wlo.

Eshko ga nopga ara li İya Herodiasdë ga wotjlik ga «Juan, e wolon dbaryo öötonge» le. ²² E irgo ga Herodias wa walë shrono shäng ga bërkononopga löng kës li bokshto. İya lok ga beno löng wopjlúe. E kjishko ga Herodes tjlë ba kong ga «İlëye woydëp li rokos bor kong, ga twër bop kong. ²³ Lër bop kong jlökoyo ga kjok ichër sök li ëmdë ga “Woydër bëye” lëp bor kong ga twër bop kong» le.

²⁴ Kuya ga opshino jek ba mekë shwoy. Tjlë ba kong ga «¿Era İlëye rokër?»

«Juan No Waga kägä rokopdë» le ba kong.

²⁵ Eni ga kjoglo li jekdo shäng maling pjlu shwoy, ga tjlë ba kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga li kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

²⁶ Kuya ga woydë jounge. Gueniyo «İlëme» le ba kong woydë llëm, tjlëno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kjishko. ²⁷ Eni ga no ichara kjlara Juan kägä li zë no shdüzlong uyo roshko, tek söya ba kong wlo. ²⁸ Eni ga no li jek öötong shäng no shdüzlong uyo ga Juan kägä zara tas, ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

²⁹ Roy kuya Juan oppinggarë ga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

³⁰ Sbò tjlòkwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga İlëye shäryara lok, Sbò tjlòkwo lara oba kong sorë, elara lok Jesús kong pjire. ³¹ Jesús sökshko ga nopga tjwe jong ara ga brik jong eni bakoe. Eni kuzong ga dbar epga kong ië wlo ëmdë ga äe. E kjishko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë, kjok kjing, no llëm wleniyoshko, shji woshtë wlo» le.

³² Eni ga opshino jek ey dwayo, ga opyono jem lok kjyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber löng tjoksa wlo le. ³³⁻³⁴ Gueniyo opshinoshko ga İna nopga ararë. Ga nopga kjok shto oblë oblë so to jek lok ba irgo pjö lëkong. Jesús opshino kjyong roshko dwayoshko ga nopga ëng töno träk llëm li İna, ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le. E kjishko ga epga pina ara.

³⁵ Kjok ro zar kjwlë kuzong ga ba opping-gaga tjlë lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko İlëye drete. ³⁶ Pjlú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjlwëk wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbäw pjloglo pjök (200) äska wleni. ¿Shäryërwa sorëro?» le.

³⁸ Eni ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi? To İmia» le.

Öör İna, ga tjwe löng iröng ga tjlë ga «Ëreshko pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe» le.

³⁹ Kuya ga epga ichara nopga tjeng kjlobi li ichë wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. ⁴⁰ Kuya lok ga nopga wloktong töshko, shtor shtor, kjoneshko ga doglo sak dbäw (100), kjoneshko ga doglo sak shkëng (50).

⁴¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesüsdë, ga kjok dogo İya jem drëng ga tjlë Sbò kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba opping-gaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kës li kong. Mã do pjök li shdüra uunkong kong bakoe.

⁴² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. ⁴³ E irgo ga dli worbo töna ba oppinggarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

⁴⁴ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

⁴⁵ E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyé kiyong roshko, dipzé di bäng buk késbang li kjwo kalèkong wlo, äär ber löng Betsaida kjokyo shwo lèkong wlo. Ga nopga brik wopro ga Jesús beno shäng eshko. ⁴⁶ Nopga brikotong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshté Sbö kong eshko wlo. ⁴⁷ Kajok ro zoktong ga shäng eshko tjoksa.

Eshko ga İya ga kiyong li jek öötong buk di bäng buk késbang li roworbée. ⁴⁸ Ga pjluk tek jong ba shwo lèkong. E kjışhko ga kjra le lok ba kiyong li roshgue jong ba kjlongkwang go. Kajok ba shrânto ga Jesús jek jék shäng di bäng buk késbang li kjing go, dipzé kjwo kalèkong wlo lara. Gueniyo öötong jek shäng ba oppinggaga li soy ga ⁴⁹ İya lok ga tjlä èng kong ga «İkjwe äya jlöl!» le, ga öö le lok ara. ⁵⁰ İya lok uunkongdé ga bangkjre beno löng ara.

Jekdo eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «İpjây wokjange! İTja li jekdo shäng! Llêye bangkjre mi llême» le.

⁵¹⁻⁵² E irgo ga jem opyono kiyong li roy, ga pjluk li beno tjéksoe. Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Llêye kuya woydé llêm kjışhko ga pjlung shosho suk pjir twara oba ara kong li, e llê loklo to miydara lok llêm, ga beno löng wotjlik ara e kjışhko.

Swlopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

⁵³ Dipzono lok di bäng buk késbang li kjwo kalèkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. ⁵⁴ Eshko ga opshik lok kiyong roy dwayoshko ga nopga löng eshko kjlöbö. Miydara lok ga kjwe Jesús le eni. ⁵⁵ Eni ga roy shdüra lok kjok eshko kjwang jlkong. E kjışhko ga swlopga sökoba swlo sökklo roy, tjwe jong flaw pogo, öötong löng Jesús jék shäng lishko. ⁵⁶ Eni ga äär kjone pogoshko ga swlopga söra, iaraba tjeng llêbo soynezhlong irbo sor go llögong llögong. Ga tjlä lok Jesús kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le ba kong. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

7

Nopga äär ber owa Sbö bokso soré

¹ Pjlara ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, fariseoga kjone kjone, e tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, ga tek shrono löng Jesús shwoy. ² Eshko ga İya lok ga Jesús oppinggaga kjong kjong iono, orkwo shwoyde llêm obishko. E kjışhko ga läywe lok owa. ³ (Fariseoga, judioga llamo

li, e ioydé llêm obishko ga orkwo shkwë yötso enido, ba tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo soré ga eni.* ⁴ To llêbo soynezhlong ga tjwe ushko iröng ga orkwo shkwë e kjoyo enido, llêm ga ië llême. Ga ba llêbo ioklo, e kwoshkwe lok pjir bako, ba di bapkwo shäryak klung shosho go, ba sbi shäryak dröng sho go, ba ioklo bako, lara ba pjeyoga tek dënashko so liré soré ga eni. Sgara beno löng llêbo shäryë oblë oblë, e kjoyo kjoyo eni bakoe.)

⁵ E kjışhko ga tjlä lok Jesús kong ga «İBop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llêm ega? İë lokshko ga orkwo shkwë llême» le.

⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «İPjây Sbö tjlökwö söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Llêye lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so İsaíasde bomi kjışhko li, e jlöe. Tjläno beno eni:

»“Nopga ère, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjliya pjang ba pjlúshko llême.

⁷ No piya kjok llgwekklo taga noré li go eröe. E kjışhko ga tja poshrëya löng li llême llême.”†

⁸ »Sbö kjok llgwekklo li sömi İyado llême. Pjây ber löng no sdëkwo shäryë döe. ⁹ Sbö kjok llgwekklo li kolëmi llêm, bomi sdëkwo shäryëmi wlo. ¹⁰ Moisés tjläno tek dënashko ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozî, iozî ber tjwölö ara.”‡ Tjläno obi ga “Ëye ba data, ba mekë, e äyoshtono ga e zrökko.”§ ¹¹ Gueniyo ga pjây tjlä ga èye tjläno ba data, ba mekë kong ga “Pjây kjimtër ga äe. Bor llêbo uunkong ère tworor tjeng Sbö kong pjire” lara ba kong pjir ga ¹² ba data, ba mekë, e kjimte ame ga pjlüe lëmi eni. ¹³ Eni ga bomi sdëkwo pimi oba kong li kjışhko ga Sbö tjlökwö li ioromi beno tjwölö llême. Ga pjây llêbo shäryë owa oblë oblë e kjoyo bakoe» le.

¹⁴ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng obi, ga tjlä ba kong ga «Tja kuzî uunkong, miydëmi wlo. ¹⁵⁻¹⁶ Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dli ue liré llême. Miga ber löng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjlúshko liré*» le.

¹⁷ Tjläno oba kong pjir ga opshino jek ey dwayo, ga opzrëno jek öötong shäng u jong kjwara eshko li roshko. Eshko ga ba oppinggaga tjlä lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llêye lëp shäng oba uunkong kong yë, e llê loklo los borwara kong, miydërwa wlo» le.

¹⁸⁻¹⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «İLlêye lër shäng li llê loklo miydomiré llêm obire?

* 7:3 Shäryara lok eni, woydara Sböré eni kjışhko lara, miga eni llême. † 7:7 İsaías 29.13. ‡ 7:10 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. § 7:10 Éxodo 21.17; Levítico 20.9. * 7:15-16 Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Miga ber löng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjlúshko liré. Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.»

Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dli uara lirë llême. Dli uëy li jer äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. E äär ber tjeng bi pjilúshko llême. E kjishko ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso dli kjishko llême» le. Tjlökwolara Jesúsde shäng li, e dli uunkong uëy ga pjilúe loklo.

²⁰ Pjir ga tjle obi ga «Nopga äär ber owa Sbö bokso laga ba wotjlik wen ba pjilúshko lirë. ²¹⁻²² No wotjlik owa, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, no zrök, pë walë ba boy llëm li tjok, lürkë, wotjlik dbur tóng ba kong erö, llëbo shäryë oblë kong owa, oba jyäpgwë, llëbo owa shäryë lötkkë llëm wleniyo, wotjlik owa oblë tjok ba llëbo kjishko, oblë läywë owa, opyë woydë ber tjwlö ara oblë kjinmo, llëbo shäryë wotjlik llëm, e wen tëm ba pjilúshko dwayo uunkong. ²³ Nopga äär ber owa Sbö bokso laga llëbo tjeng kës ëre wen ba pjilúshko lirë» le.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús go jilökoyo

²⁴ Jesús opshino to kjok eshko dwayo ga jek öötong shäng Tiro kjokyo. Eshko ga u wlëna jong kjwara ber sök eshko miydëba llëm wlo lara. Gueniyo öötong sök eshko li miydarabae. ²⁵⁻²⁶ Kjok eshko ga walë sök kjlara, e judío llëm, e Fenicia so. Fenicia kjokyo, e Siria kjokyo obi. E wa sök kjlara walë, kjwozirwa wleniyo, goshko Ä sëya kjlara. Jesús roy miydara walë lirëshko ga tekdo shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjle ba kong ga «Tja wa sök kjlara ushko walë, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bop kong sira ga sëya li ichëp to bor kong» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjle ba kong ga «Woyde ga bi wapga ië bäm go. Bi wapga dli li döy, twëy shjiti kong wlo ga äe» le.†

²⁸ Kuya ga tjle ba kong ga «Jlõe, Tjlapga. Gueniyo wapga li iëshko ga ba dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjitiirë ga pjilúe» le.

²⁹ Kuya ga tjle ba kong ga «Tja dboryorop eni kjishko ga pja woydë ame. Pja nom iröng bop ushko. Ä sëya pjang bop wa go li to tjän» le.

³⁰ Walë li to ey dwayo. Öötong shäng ba ushko ga ba wa li wlëna buk ba bukklo kjing go. Ä sëya li to tjän.

Domer kjok kugö llëm, tjle ma wleniyo poptara Jesúsde kjlara

³¹ E irgo ga Jesús opshino to Tiro kjokyo dwayo, jongya Galilea di bäng buk kësbang bukshko. Jek shäng li jek jong Sidón kjokyo ga öötong shäng Decápolis kjokyo. ³² Eshko ga domer sök kjlara kjok kugö llëm, tjle ma wleniyo. Domer li söraba Jesús zlong bäng, ga tjle lok ba kong ga «Rokërwa bop kong

ga pja orkwo ios domer ëre kjing go sira, poptëp wlo» le.

³³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek nopga ara löng lishko dwayo pjola sira. Öötong löng eshko ga Jesús sakkwo zrëno domer li kwomgwo bäng kar kare. E irgo ga ba sakkwo shira iröng, ga pöra ba tröng go, ga domer li kyorkwo porwara ba sakkwo go. ³⁴ Eshko ga kjok dogo iya jem drëng ga tjwlö shrono rong, domer li songe le kjishko. Ga tjle domer li kong ga «*Efatá!*» le. (E «Kwom ro, pjäy roshwizong» loklo.) ³⁵ Jekdo eshko ga domer li kwom ro tuk li roshwino beno kjok kugö pjilúe. Ba kyorkwo li döktong beno tjle pjilúe bakoe.

³⁶ E irgo ga Jesús tjle nopga löng li kong ga «Domer ëre poptoror lëmi ë kong llême» le. Gueniyo jlö lara llême. «Lëmi llême» le Jesúsde jek obi. Enira kuya lok ga roy shdöra lok jek këgong.

³⁷ Eni ga nopga beno löng yëy le erä. Ga tjle lok ëng kong ga «Llëbo shäryë kës li, e owa llême. Nopga kjok kugö llëm wleniyo ie ber shäng kjok kugö wëlee. Nopga tjle llëm wleniyo ëmdë ga ie ber shäng tjle bakoe» le.

8

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

¹ Dbar kjwara ga nopga shrono tóno löng ara Jesús sök lishko. Dli llëm kuzong ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjle ba kong ga ² «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llême. E kjishko ga songe lër. ³ Jek ichër ba ushko ië llëm ga äe. Kjone kjone tjwe pjola dwayo. E kjishko ga wopjir irbo kjwe» le.

⁴ Kuya lok ga tjle ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmsshko ëre dli wlëy kjone?» le.

⁵ Kuya ga tjle ba kong ga «¿Pjäy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7)» le ba kong.

⁶ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong töshko. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, e kjarara, ga tjle Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjilú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kës li kong.

⁷ Mä tjeng kjlóbö chilawa bakoe. Eni ga Jesús tjle Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjilú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga mä li twara ba oppinggaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

⁸ Eshko ga nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjilúe. E irgo ga dli worbo tóna

† 7:27 Eshko dbaryo ga nopga judío llëm wleniyo kowara judiogarë shjiti, epga pjeyo oblë kjishko. Eni ga shjiti lara walë li kongshko ga e nopga judío llëm wleniyo layde. Ga llëbo ichara Sbörë judioga kong li, e ber nopga judío llëm wleniyo kong llême layde.

ba oppinggarè lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

⁹ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbâw dbâw pjloglo pkëng (4,000) dik. Walêga, kjwozirga, e shtak llême.

E irgo ga nopga brikotong pjir ga ¹⁰ Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga to ey dwayo, jek öotong löng Dalmanuta kjokyo.

Llêbo jyäglo shäryara Jesúsde llême

¹¹ Eshko ga fariseoga tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlik wlo. Tjlê ba kong ga «Llêbo iydêba llêm wleniyo shäryos borwa kong kj-rina, pja ichaga Sbörè jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹² Kuya ga tjwlo shrono rong, ga tjlê ba kong ga «¿Eerishko dbaryo sopga, woydëmi ga llêbo jyäglo shäryër bomi kong ega? Lër bomi kong jlökoyo ga shäryër llême» le, ¹³ ga rayara beno löng eshko. E irgo ga opyono kjoyong roy, ga dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalékong.

Fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo

¹⁴ Ga jek löng kjoyong roshkoshko ga miydara ba oppinggarè lok ga dli söra lok llêm, pjlung shosho suk pjir beno buk kjwara eröe. ¹⁵ Ga Jesús tjlê ba kong lok ga «Pjäy sjék fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹⁶ Eni ga epga tjlê lok ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llême. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

¹⁷ Tjlê löng ëng tjok llê li miydara Jesúsde kuzong ga tjlê ba kong ga «¿«Shji pjlung shosho suk pjir söno llême» lëmi ega? ¿Bor tjlökwo li llê loklo miydomirè llêm obire? ¿Llêye kumi woydè llêm obire? ¹⁸ Pjäy bokkwo tjok, gueniyo pjäy kjok igö llême. Pjäy kwomgwo tjok, gueniyo pjäy kjok kugö llêm bakoe. ¿Llêye woyo bomi kong llêmdo? ¹⁹ ¿Domerga sënor doglo sak dbâw dbâw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tónomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo sak kjwara kjing-sho pjök (12)» le lok ba kong.

²⁰ Eshko ga tjlê ba kong lok obi ga «¿Domerga sënor doglo sak dbâw dbâw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tónomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo kjäk (7)» le lok ba kong.

²¹ Eni ga tjlê ba kong lok ga «¿Eni ga bor tjlökwo llê loklo miydëmi llêm obire?» le.

Domer kjok igö llêm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

²² E irgo ga Jesús öotong shäng Betsaida kjokyo. Eshko ga domer sök kjlara kjok igö llême. E söra shrono löng Jesús zlong bäng, ga tjlê lok ba kong ga «Rokërwa bop kong ga domer ëre porwos sira, poptëp wlo» le.

²³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek u'lokshko li worbo go. Öotong löng eshko ga Jesús tröng twono domer li bokkwo go, orkwo iara ba bokkwo kjing go, ga tjlê ba kong ga «¿Llêbo igöpde?» le.

²⁴ Eshko ga kjok roino, ga tjlê ga «In ga no jék jonge. Gueniyo ga igör yösto llême. E kjiy ga nopga jék löng li in ga so kjor kjoyoe» le.

²⁵ Eni ga Jesús orkwo iono ba bokkwo kjing go jek obi. Eshko ga bokkwo poptono, beno kjok igö wëllê. ²⁶ E irgo ga Jesús tjlê ba kong ga «Pja nom bop ushko. Pja jek äar Betsaida kjokyo guing llême»* le.

No pjluo ichara Sbörè shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorè

²⁷ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga, e jek löng Filipo Cesarea kjokyo shto oblê oblê. Eshko ga jek löng irbo ga Jesús tjlê ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë llêba?»

²⁸ «No kjone kjone tjlê ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlê ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënnashko so Eliás tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlê ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënnashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «E ga pjäy e, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorè ga tjlê ba kong ga «No pjluo ichara Sbörè shrono shäng li, e pja» le.

³⁰ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llême» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

³¹ Eshko jek lëkong ga Jesús tjlê ba oppinggaga kong ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dwayo ëre shdungoba ara guing. Judio tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekkdo tara Moisésde li go, tja wlokjre lok llême. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörè iröng obi» le eni. ³² Llêbo shäryëba ba kong tjwe li, e lara ba oppinggaga kong wëllê, miyde lok wlo.

Kuya Pedrorè ga Jesús rokara tjoksa, ga wlonae. ³³ Gueniyo ga Jesús bojono, ba oppinggaga llamo beno tjeng li ik wlo. Eshko ga tjlê Pedro kong ga «¿Ä, pja opkjos bor zlong dwayo! Llêye woyde Sbörè li woyotjlip shäng llême. Llêye woyde norè li woyotjlipde shäng eröe» le.

³⁴ Eshko ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, nopga tjeng li rokara eni bakoe.

* 8:26 Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Pja nom bop ushko. Pja jek llêbo weno bop kong li roy lë Betsaida kjokyo guing llême.»

Ga tjlë ba kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjik iyado, wotjik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ³⁵ Ëye wotjik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko, llëm ga Sbö tjlökwo roy pjlu kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ³⁶ Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok. ³⁷ Shji ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga tjwllëkklo kjok ëre kjing goshko drete.

³⁸ »Nopga löng eerishko dbaryo li owa, so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre nopga owa boksho ga eshko ga lökyokjrë eni bakoe» le.

9

¹ Ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluwo dbo ara go sorë li ïmi wëllë» le.

Jesús kjlopawono beno kälä lletlet

² Dbarwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem dboshko, dlup jong kjwara kjóskho li go. Öötong löng tjoksa eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopawono, ³ shwong beno pjublún shjiye. Shji shwong kwoshkwono beno pjublún stek lëy wleni, gueniyo äär eni llëme.

⁴ Eshko ga ïya lok ga Moisés, Elías, e weno löng lan Jesús tjok eshko. ⁵⁻⁶ Eni ga ba oppinggaga beno löng kjok bangkjër arae. Páblo, e llëye lako ba kong wlo drete. Eni ëmdë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa löng na ga pjlué. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁷ E wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Ba tjlökwo kuzia» le. ⁸ Jekdo eshko ga ïya lok ba sor go obi ga ëye beno drete. Jesúsda beno shäng erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «llëye ïnomi yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» le.

¹⁰ Eni ga llëye lara lok ë kong llëme. Gueniyo ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre

woshrono iröng obi guing» lara li, e llë loklo lanyotke beno löng ëng kong.

¹¹ E irgo ga ba oppinggaga löng li tjlë lok ba kong ga «No pinggaga kjokllgwekklo tara Moisésde li go tjlë lok ga «Borwa pjluwo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluwo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. ¿Lë lok eni ega?»

¹² «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong posharyaga. Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdngoba ara guing, ga tja wlokjërëba llëm bakoe. ¿Tak pjang Sbö tjlökwo go eni bako jlöre? ¹³ Gueniyo lër bomi kong ga Elías shrono öör tjän. Ga kong llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni» le ba kong.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga jëk löng ba tjok li, e jer äär löng ba oppinggaga llamo beno tjeng lishko. Ga ïna lok ga nopga töno ara eshko. E tjrëko no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go löng kjlöbö. Epga löng ënglë Jesús oppinggaga beno tjeng li tjok kar kare.

¹⁵ Jesús tek shäng li ïya nopga löng lirëshko ga beno löng yëy le erä. Ga jek zron jong öötong löng Jesús zlong bäng, wlokjre lok wlo.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Pjäylöng ënglë kar kar, llëro?» le.

¹⁷⁻¹⁸ Kuya domer kjlararë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tja wa shäng kjlara domer, goshko Ä sëya kjlara. Iara beno shäng tjlë llëme. Shaya sëya lirëshko ga dbukza rish buk töshko erä, ga kjamo ber bung ara, kowo uë shmët, ber buk kjlo des erä. Tek söror bop kong, poptër wlo loror, gueniyo tja tjwe ga pja shäng na llëme. Tja tjlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga «Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozï to bor kong sira» loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

¹⁹ Eni ga Jesús tjlë ba oppinggaga li kong ga «Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek söb bor kong» le.

²⁰ Eni ga dwlas li söra lok tek ba zlong bäng. Jesús ïya sëya lirë ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga jek workwë to buk pjuk pjuk klung kjing, kjamo bung erä.

²¹ Eshko ga Jesús tjlë dwlas li data kong ga «¿Kjwe shäryë kjweni tek llono tjän?»

«Tek chirawa obishko. ²² Dbura iök roshko, llëm ga dishko, zröya wlo kop ara tjän. E kjishko ga pja dbo ara ba poptoklo

tjok ga tjawa songe lozong, tjawa kjimtozong» le ba kong.

²³ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Tja dbo ara ba poptoklo tjokde, de llême lêp eni ega? Èye mâr Sbô go ga llêye shârye ga â wlo drete» le.

²⁴ Jekdo eshko ga domer li tjlê ga «Tja mâr ba go. Gueniyi tja kjimtos mâr ba go jek kégong» le.

²⁵ Tjlê lóng eni wopro ga nopga tjwe tön jong ara eshko. İya Jesúsdê ga tjlê sêya li kong ga «Á sêya, dwlas ère iorop beno kjok kugô llêm, tjlê llêm bakoe. Lêr bop kong ga pja opkjos dwlas ère go dwayo. Ga pja tjwe ba go ame» le.

²⁶ Kuya sêya lirê ga öö le, ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga opkiono toe. Eshko ga dwlas li beno buk shinmo wleni, ga no kjone kjone tjlê ga «Kjwe shinmotkono İzong» le. ²⁷ Eshko ga dwlas li shara Jesúsdê ba orkwo go, ga kojonae.

²⁸ E irgo ga Jesús opzrêno jek u jong kjwara roshko. Döni ga ba oppinggaga löng ba tjok tjoksashko ga tjlê lok ba kong ga «¿Á sêya li to ichororwa llêm ega?»

²⁹ «Á sêya eniyo ichêmi wlo ga woyde ga pjây syôstê Sbô kong ara guing»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjîshko pjlara obi

³⁰⁻³¹ E irgo ga to lok eshko dwayo ga jek löng uunkong Galilea kjokyo. Ba oppinggaga piya woydê tjoksa kuzong ga woyde ga öötong löng kjone li miydara èrê llême. Eni ga tjlê ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ère twêba ber tjeng nopga wloshko, ga tja zröya lok. Gueniyi äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörê iröng obi» le. ³² Llêye le shäng li llê loklo miydara lok llême. E llê loklo kjakroke lok woydê ba kong, gueniyi kjakrokara lok llêm, bangkjre lok ara kjîshko.

Èye tjwölö ara anmoyö

³³⁻³⁴ Eshko ga Jesús opshino to jongya Capernaüm kjokyo ba oppinggaga tjok. Jek löng irboshko ga ba oppingga kjlara tjlê ga «Tja ber tjwölö ara, pjây uunkong kjinmo» le kjlara obi kong.

Kuya ga tjlê ga «İlême. Ber tjwölö ara li tja» le. Ga llamo omilê jong e kjoyo bakoe. Tjlê jek löng lan èng tjok eni irgo ga jek öötong löng Capernaüm kjokyo ga opzrêno jek u jong kjwara roshko.

Eshko ga Jesús tjlê ba kong lok ga «¿İlêye lêmi tek löng kar kar èng kong yê llê?» le. Kuya lok ga beno löng kjing erä. Dboryara lok llême. Miydara lok pjlu ga llêye lara tek löng èng kong li, e bëy llême.

³⁵ Eni ga Jesús wloktong sök, ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara tek löng ba zlong bäng, ga tjlê ba kong ga «Èye opyê woydê ber tjwölö ara oblê kjinno ga woyde ga opyê ber tjwölö chira, ber shäng parkaga oblê kong dey» le.

³⁶ Eshko ga kjwozirwa kjrara Jesúsdê kjlara, ga iara shäng ba tjrêko. Kjrarga tjeng ba wloshko ga tjlê ba oppinggaga kong ga ³⁷ «Èye, kjwozirwa jüni wlokrara bor kjîshko ga tja wlokrara wleni.† Ga èye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe» le.

«Èye shäng bi wloyo llêm ga shäng bi shwo lèkong» lara Jesúsdê

³⁸ E irgo ga Juan tjlê Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, domer inorwa shäng kjlara, Á sêyaga tjeng oba gosshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyi ga e bop oppingga bi tjok llêm kjîshko ga tjawa tjlêno ba kong ga «Á sêyaga ichêp Jesús ko go ame» lororwa eni» le.

³⁹ Kuya ga tjlê ba oppinggaga kong ga «jWëyê! “Shâryêp ame” lêmi ba kong llême. Èye llêbo İydêba llêm wleniyi shâryê bor ko go ga tja owa le jekdo ga äe. ⁴⁰ Èye shäng bi wloyo llêm ga shäng bi shwo lèkong. ⁴¹ Lêr bomi kong jlökoyo ga èye, pjây kjimtar, pjây bor nopga kjîshko ga pjây sêna di erö êmdê ga potjwlèkklo tjok tjan.

«Shji no ichê llêbo owa shâryê llême» lara Jesúsdê

⁴² »Èye, kjwozirwa mâr bor go jüni ichara llêbo owa shâryê ga e song jlöe. Shâryayde llêm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bêngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁴³⁻⁴⁴ Eni ga bomi orkwo, pjây iche llêbo owa shâryê wleni ga zêmi tas. Pjây opzrêk jek äär Sbô sökshko orkwo kjwara llêm dey ga pjlu, pjây pjê bomi orkwo pjök li tjok, iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo.‡ ⁴⁵⁻⁴⁶ Bomi dre, pjây iche llêbo owa shâryê wleni ga zêmi tas. Pjây opzrêk jek äär Sbô sökshko dre kjwara llêm dey ga pjlu, pjây pjê bomi dre pjök li tjok, iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li

* **9:29** Tek dênashko ga kjibokwo ère jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Á sêya eniyo ichêmi wlo ga woyde ga pjây iê llêm, syôstê Sbô kong wlo ara guing.» † **9:37** Eshko dbaryo ga kjwozirga tjwölö ara llême. ‡ **9:43-44** Tek dênashko ga kjibokwo ère jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Pja opzrêk jek äär Sbô sökshko orkwo kjwara llêm dey ga pjlu, pja pjê bop orkwo pjök li tjok, iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo. Kjok eshko ga shtâ kjer llêm, ga iök sjer llêm bakoe.» § **9:45-46** Tek dênashko ga kjibokwo ère jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Pja opzrêk jek äär Sbô sökshko dre kjwara llêm dey ga pjlu, pja pjê bop dre pjök li tjok, iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo. Kjok eshko ga shtâ kjer llêm, ga iök sjer llêm bakoe.»

roshko llëm wlo. § ⁴⁷ Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shâryë wleni ga shimi pjuse. Pjây opzrëk jek äär Sbö sök no pjlyuo iyado lishko bokkwo kwara llëm dey ga pjlu, pjây pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁸ Kjøk eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.

⁴⁹ »Shji sjëng tjokshko ga shtirgöy ðlungna go, an maling llëm wlo. Sbö omshäryë bi kong eni wleni bakoe. Llëbo kjang ie ber bi kong, bi poshdungglo, shji ber pjlu jek këgong wlo.

⁵⁰ »Ðlungna, e pjluë. Gueniyo ga pjle ameshko ga iëy ber pjle ba shtoy iröng obi ga äe. Pjây ber löng ðlungna wleni. Pjây ber löng wopjlu ëng tjok iyado» le.

10

Shji ëng rayë

¹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordän diyo kjwo kalëkong. Eshko ga nopga töno ara Jesús shäng lishko obi. Sgara shäng oba ping sorë ga epga pina eshko eni bakoe.

² Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë ga pjluë?» le.

³ Kuya ga tjle ba kong ga «¿Pjây ichara Moisésdë llë shäryë?»

⁴ «Domerba ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kwara guing» le lok ba kong

⁵ Kuya ga tjle ba kong lok ga «Llëye kumi woydë llëme. Pjây ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. ⁶ Gueniyo ga dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.* ⁷ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.† ⁸ Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. ⁹ Töna Sbörë ga e döy llëme» le.

¹⁰ Döni ga Jesús opzrëno jek sök u roshko, ga ba oppinggaga tjle ba kong ga «Tjlapga, ¿llëye lëp shäng yë, e llë loklo?»

¹¹ «Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. ¹² Walë ba lanma rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde bakoe» le ba kong.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹³ Kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggarë löng. ¹⁴ Iya Jesúsde ga iirkono, tjle ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor

shwoy. Eëy ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjlyuo. ¹⁵ Lër homi kong jlökoyo ga ëy Sbö tjlökwö kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sök Sbö sök no pjlyuo iyado lishko llëme» le. ¹⁶ E irgo ga kjwozirga li kjrara ba wloshko, orkwo iono ba kjing go, ga tjlökwö lara beno pjlu ba kong.

Domer dbur ara kjlara

¹⁷ Jesús opshik to jongya kjok shto oblë le shäng kjwlë ga domer tek zron jong, shrono shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono, tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjluë. ¿Llëye shäryë, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁸ «¿Tja pjluë lëp ega? Pjlu li, e Sbö eröe. ¹⁹ Kjøk ilgwekklo tara Moisésdë li, e miydëp tjän. Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Shji oblë jyäpgwë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara» † le.

²⁰ Kuya ga tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjlökwö lëp shäng kës li shäryë shäng enido tja tek dwlas lë obishko» le.

²¹ Eni ga domer li Iya Jesúsde, ga woydara ara. Tjlë ba kong ga «Llëbo shäryorop kës li, e pjluë. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²² Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga ba oppinggaga Iya Jesúsde ga tjle ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjlyuo iyado lishko wlo ga kjange» le.

²⁴ Kuya lok ga beno löng wotjlik arae. § Eni ga Jesús tjle ba kong ga «Pjeyoga, ëy äär ber sök Sbö sök no pjlyuo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjlyuo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya lok ga beno löng wotjlik ara jek këgong, ga tjle lok ba kong ga «¿Enira ëyë dardo?» le.

²⁷ Kuya ga Iya drëng, ga tjle ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjle ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jëk bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjle ba kong lok ga «Lër homi kong jlökoyo ga ëyë, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wappa, ba kjok, e rayara bor kjishko, llëm ga Sbö tjlökwö roy pjlu kjrara li kjishko ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kjøk ëre

* 10:6 Génesis 1.27. † 10:7 Génesis 2.24. ‡ 10:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. § 10:24 Eshko dbaryo ga oba wotjlik ga nopga dbur ara wleniyo tjwlo ara Sbö kong, nopga song wleniyo kjinmo lëba.

kjing go ga wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbaw (100) obi: u, pjeyoga, mekëga, wapga, kjok. Gueniyo ga kong llëbo tjwe owa bako, iywaba shjiktëng, ga bokrotkëba. Gueniyo llono ga ber sök së İyado Sbò tjok.

³¹ »Gueniyo eerishko ga nopga tjwlò ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlò chira eshko. Ga eerishko ga nopga tjwlò chira wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlò ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

³² Öötong dbar kjwara ga Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo shko ga ba oppinggaga jek löng wotjlik ara, ga oba jek löng ba tjok li kjok bangkjirë ara. Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara Jesúsde jek dboshko, lan ba tjok, llëye wen ba kong li kjishko wlo. Eshko ga tjle ba kong ga ³³ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng syöshaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok ligwekklo tara Moisésde li go wloshko bakoe. Tja iche lok, zröya wlo, ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. ³⁴ Eshko ga tja joywe lok, tröng twe lok bor go, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e llëbo rokono Jesús kong

³⁵ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e tek shrono löng Jesús zlong bang ga tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga, llëye rokërwa bop kong li shäryos borwa kong sira» le.

³⁶ Kuya ga tjle ba kong ga «¿Llëye shäryër bomi kong ga pjlu?»

³⁷ «Pja ber sök no pjluo, bop dbo kälä ikoba wëllëshko ga tjawa iëp ber löng bop tjok, or milë kjlara, or këllë kjlara» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjle ba kong ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik ga pjlu?»

³⁹ «Ëng» le lok ba kong.

Kuya ga tjle ba kong lok ga «Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlöe.

⁴⁰ Gueniyo ga pjäy kjirë ber tjeng bor or këllë, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këllë, or milë, e ber èye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

⁴¹ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iircono Santiago, Juan kong.

⁴² Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjle ba kong ga «Miydëmi pjlu ga kjok ère kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Èye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä. ⁴³ Gueniyo woydër ga pjäy

omshäryë eni llëme. Èye opyë woydë ber tjwlò ara oblë kjinno ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ⁴⁴ Èye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ⁴⁵ No to ter kjok dogo dwayo ère ëmdë ga shrono shäng kjok èreshko, èye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domer kjok igö llëm wleniyo ko Bartimeo poptara Jesúsde

⁴⁶ E irgo ga Jesús öötong shäng Jericó kjokyo, ba oppinggaga tjok. Ga opshino löng eshko dwayo ga nopga to jek ara ba tjok. Domer sök kjlara eshko kjok igö llëm wleniyo ko Bartimeo, e Timeo wa. E sök dbur rokë irbo li sor go. ⁴⁷ Kura ga «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba. Eni ga tjle ba kong dbo go ga «¿Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁸ Kuya löng lirë ga tjle ba kong ga «Pja kjinkozong» le lok ba kong, gueniyo ga kjinkë llëme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjle ga «¿David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁹ Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjle löng li kong ga «Rokozë tek bor shwoy» le.

Ga nopga li tjle ba kong ga «Pja kojözong, Pja woydë llëme. Pja roke shäng» le.

⁵⁰ Kuya ga ba shwong kop lëkong kur may pjang ba kjing go li skwakza wles, ga dbura lono beno buk eshko. Ga kojono jekdo, jek öötong shäng Jesús shäng lishko.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjle ba kong ga «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga no pingga, tja kjok ik woydë» le ba kong.

⁵² Kuya ga tjle ba kong ga «Pja to ga bue. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Jekdo eshko ga beno shäng kjok igö wëllë, ga to jek shäng Jesús tjok.

11

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagë kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga rokara do pjök, ² ga tjle ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi boksho kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko ligwoklë wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggla, kjing go èye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga èbo tjle bomi kong ga «¿Shäryëmi kjweni ega?» le bomi kong wleni ga «Woyde Tjlapgarë, ga iche tjwe maling iröng obi» lëmi ba kong eni» le.

⁴ Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng lara li wlëna sök kjro go, irbo sor go, u bäng jong kjwara zlong. Ga köya löngshko ga ⁵ İya nopga tjeng eshko kjlöbörë ga tjëlë lok ba kong ga «İ Öng kjwe komi llëno?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara, lara Jesúsdë ba kong sorë li eni.

Ga nopga tjeng eshko li tjëlë lok ba kong ga «jölö» le.

⁷ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong li iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go, ga jeke.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go eni bakoe. ⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjëlë ga

«Kjwe pjülü jlëe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

¹⁰ Kjwe ber sök bi pjluvo, bi tjlapga tek dënashko so David dik.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjülü jlëe» le.

¹¹ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshko, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga u li roina llaw pogoshko. Gueniyö öötong kjok säng kuzong ga to jek Betania kjokyo iröng obi, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

Tjlokwo lara Jesúsdë beno owa kjor kjlara bo uako wleniyö kong

¹² Wëshko kjok shröng ga opshino to lok Betania kjokyo dwayoshko ga Jesús pjli ara.

¹³ Eshko ga İya pjola dwayo ga kjor jong kjlara korga tjok ko *higuera*. Eni ga jek äär shäng ba zlong, bo tjokde İya wlo, gueniyö jong bo dret, korga tjok erä, eshko dbaryo ga kjor li bo dbaryo äätë llëm obi kjishko.

¹⁴ Eni ga tjëlë kjor jong li kong ga «Ëye tjwe bop bo uë ame» le, ga tjlokwo lara li kura ba oppinggarë lok pjire.

llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsdë toe

¹⁵ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwëlëk li ichara opshik ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹⁶ Eshko ga ëye llëbo soynekko li sök tek kalëkong

* **11:8** Eshko dbaryo ga pjluvo opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni. † **11:17** Isaías 56.7. ‡ **11:17** Jeremías 7.11. § **11:25-26** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. Gueniyö llëbo shäryara oblëbë bomi kong owa li ioromi beno tjwölö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.»

dwayo jek Sbö u roshko jer oplong pjlor kalëkong ga ä, slona Jesúsdë kjishko. ¹⁷ Eni ga oba pıya shäng ga tjëlë ba kong ga «Sbö tjlokwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo, tjëyoga uunkong kong.”† “Gueniyö ioromi beno jong lü uyo”‡ le.

¹⁸ Jesús tjlokwo li kura syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë, ga İna ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä. E kjishko ga Jesús bangkjre lok ara. Eni ga ëng töno ga tjëlë lok ëng kong ga «İ Jesús, e zröy sorë ga pjülü?» le lok eni.

¹⁹ Kjok säng ga Jesús opshino jek Jerusalén kjokyo dwayo, ba oppinggaga tjok.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

²⁰ Wëshko kjok shröng ga jek löng kjor äyoshtara Jesúsdë jong li soy obi. Eshko ga İna ga kjor li bë jong dogro, dano ba sleng dwayo äär jong ba dbo go. ²¹ Eni ga Pedro tjëlë Jesús kong ga «İ Tjlapga no pingga, kjor äyoshtorop kjurgue dano beno jong dogro, İzong!» le.

²²⁻²³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pjäy mär Sbö go jlökoyö. Llëbo shärye Sbörë ga äe lëmi llëme. Eni ga lër bomi kong jlökoyö ga pjäy tjëlë dlup kësang ëre kong ga “Dlup, pja opkjos jer dlung roy” lëmi ga shäryë bomi kong eni. ²⁴ Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlimi ga “Wlënor beno bor kong tjän” lëmi jlökoyö ga wlëmi.

²⁵⁻²⁶ »Pjäy löng syöshtëshko ga llëbo owa shäryara oblëbë bomi kong, e woyotjlimi wleni ga iozi ber tjwölö llëme. Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe» le. §

«İ Pja ichaga ërë?» lara Jesúsdë wloyogarë ba kong

²⁷ E irgo ga jek opzrëno Jerusalén kjokyo obi, ga öötong löng Sbö u zlong bäng. Eshko ga Jesús jek shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judio tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyö, e tek shrono löng ba zlong bäng ga ²⁸ tjëlë lok ba kong ga «İ Lëye shäryëp shäng li shäryëp ega? İ Pja ichaga ërë?»

²⁹⁻³⁰ »Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. İ Juan No Waga, e ichaga ërë, no wë? İ Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

³¹ Kuya lok ga tjëlë ëng kong ga «İchaga Sbörë loroy ba kong wleni ga «İ Tjlokwo kjorromi llëm ega?» le bi kong. ³² Gueniyö Juan, e Sbö tjlokwo laga jlökoyö le nopga uunkongdë. E kjishko ga e ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga nopga iirkë lok

ara bi kong» le. ³³ Eni ga tjlê lok Jesús kong ga «Miydërwa llême» le.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «E kjishko ga tja ichaga èrè lër bomi kong llêm bakoe» le.

12

Parkagaga owa

¹ Eshko ga Jesús tjlêno ba kong lok llêbo jyäglo go. Tjlê ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwayo dgara ba kjokshko, kjêryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo lluzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo bakoe. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlôbö kong, potjwlêya i, ga to kjok shto oblê.

² Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokê parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³ Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shakza lok pjä, ga shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go. ⁴ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga shpokza lok tjä tjä ba kâshko, ga läywara lok owa. ⁵ E irgo ga ba parkaga ichara jek kjlara obi. Era zröra lok. E irgo ga ichara jek kjlôbö obi. Kjone kjone shpora lok, kjone kjone zröra lok.

⁶ »E irgo ga beno sök kjlaraso döe. Ba wa li e. E woyde ara wleniyo. E ichayde domer lirê shara. Wotjlik ga «Miydër ga bor wa èrera bangkjre lok» le.

⁷ »Gueniyo ga öötong shäng eshko ga parkagaga kjok dagaga löng li tjlê lok èng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ère sogo. Zröroy wleni ga kjok ère kjrêy, ber buk bi kong wlo» le. ⁸ Eni ga shara lok, zröra lok, ga doyo dbura kjok li roy dwayo.

⁹ »¿Eni ga llêye shärye kjok sogo lirê ba tjok lok lëmi? E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlêya oblê, kjok li de lok ba kong wlo. ¹⁰⁻¹¹ Sbô tjlökwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarê lok llêm li, e iak beno buk bäm go, beno tjwlô ara, oblê kjinmo. Shäryara Tjlapgarê eni,

ga tjawa beno löng yêy lërwa erä.»*
¿E lomirê llêmdo?» le.

¹² Tjlêno llêbo jyäglo go li kuya ba wloyoga löng lirê ga miydara ga ba layde shäng. Shaya lok woydê, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara kjishko ga rayara lok toe.

Shji kâ potjwlêk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹³ E irgo ga woydara ga llêbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llêm ga doshaya lok, ga rote lok e go wlo. Eni ga fariseoga ichara

kjlôbö, Herodes pjloyoga tjok. ¹⁴ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlê beke. No tjlêshko ga tjlökwo kup llêm, tjwlô kjöm pogo, e bop kong ga tjwlô beke. Pja tjlê bek è pogo kong. Woyde Sbörê ga shji jêk sorê li lèp jlökoyo. ¿Eni ga shji kâ potjwlêk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlu?» le.

¹⁵ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa, nopga Sbô tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik. E kjishko ga tjlê ba kong lok ga «¿Tja tjlimi ega? Dburwa kâ potjwlêkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le, ¹⁶ ga tek söra lok ba kong kjwara. İya ga tjlê ba kong ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ère go jü è? ¿Ko tak pjang ère go jü è?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Eni ga llêye pjlu li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llêye Sbô İli, e twozi ber Sbô kong bakoe» le. Kuya lok ga beno löng yêy le erä.

No woshrozlong dbaryo

¹⁸ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshrê ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlôbö ga tjlê ba kong ga ¹⁹ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdê beno pjang li tjlê ga «Èye wolono, wappa beno ba boy tjok llêm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.»†

²⁰ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguéyo orkwosmono, ga wolono, ga wappa beno llême. ²¹⁻²² Eni kuzong ga ba lèng orkwosmono ba syâ tjok, gueniyo wolono jek, ga wappa beno llêm bakoe. Ba lêmga orkwosmono ba syâ tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, ga wappa beno ba boy tjok llême. E irgo ga walê li to wolono bakoe. ²³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walê li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walê li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁴ «Pjây diktong löng jlê! Sbô tjlökwo tak pjang li miydëmi llêm, ba dbo kësbang li miydëmi llêm bakoe. ²⁵ No woshrozlong dbaryoshko ga èye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbô parkagaga kjok dogo so wleni shara. ²⁶ Pjây wotjlik ga no wolono ga woshrê ame lëmi. Gueniyo ga dënashko ga kji sho pjê jong ri ri lishko ga llêye lara Sbörê Moisés kong li, e tara Moisésdê beno pjang kjibokwo go. Tjlê ga «Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbô.»‡ ¿E lomirê llêmdo? ²⁷ E

* 12:10-11 Salmo 118.22-23. † 12:19 Deuteronomio 25.5-6. ‡ 12:26 Êxodo 3.6.

shinmoga Sbö llême. E nopga löng sê li Sbö. Pjây diktong löng jlöe» le ba kong.

Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo

²⁸ Eshko ga domer shäng kjlara, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go. Jesús lano saduceoga tjok li kura, ga wotjlik ga Jesús omboryono beke le. Eni ga tjlä ba kong ga «¿Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li kjone dey?»

²⁹ «Tjläkwo tak pjang kjwara tjlä ga «Israël tjëyoga, tja tjläkwo kuzia. Tjlapga, e bi Sbö, e kjlaraso. ³⁰ Llêbo woydêpshko, llêbo woyotjlipshko, llêbo shäryêpshko, pja sôk sê obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo iyado.»[§] Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li e. ³¹ Kjok llgwekklo kjrina obi tjwlö ara. Tjlä ga «Pja opwoydê sorê ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»* Kjok llgwekklo tak pjang tjwlö ara, kjrjing pjök êre kjinmo drete» le ba kong.

³² Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, eni jlöe. Sbö, e kjlaraso, e pjlor kar go oblêyo dret, lêp shäng sorê li eni. ³³ Ga llêbo woydêyshko, llêbo woyotjliyshko, llêbo shäryêyshko ga woyde ga Sbö, e woydêy jlökoyo iyado, e jlöe. Shji opwoydê sorê ga woyde ga bi kjlara, e woydêy eni bako, e jlö bakoe. Kjok llgwekklo kjrjing pjök êre tjwlö ara, öng llê, dli llê twëy Sbö kong, suy öng sho sukklo kjing go wlo tjeng kês li kjinmo» le.

³⁴ Kuya ga wotjlik ga domer li tjlä shäng bëye le. Eni ga tjlä ba kong ga «Sbö ber bop pjluoy wlo ga kjwe sira obi eröe» le. Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llêbo kjakrokê ba kong wlo ame.

¿U no pjluoy iche le Sbörê li, e ë?

³⁵ Ga Jesús sôk oba ping Sbö u zlong bäng wopro ga tjlä oba kong ga «Tjlapga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go tjlä lok ga «No pjluoy iche le Sbörê li, e David tjëyo tek ber ba irgo li» le. ¿Lê lok eni ega?

³⁶ Pjlara ga David go Sbö Sëyashko ga no pjluoy li kowara ba Tjlapgayo. Eshko ga David tjlä ga

»«Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong ga
 'Pja tek wlar ber sôk bor orkwo
 këllëkong,
 äär jong bop moskwoga zanor pjir gu-
 ing,
 eshko ga twër ber bop kong ichêp wlo' »
 le.†

³⁷ ¿Eni ga no pjluoy li kowara Daviddê ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorê?» le.† Llêye le Jesúsê shäng li, e kukoba ga beno löng woowa llême.

§ 12:30 Deuteronomio 6.4-5. * 12:31 Levítico 19.18. nopga mite ba dorko kowe tjlapga llême.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go wlonä Jesúsê

³⁸ Ga Jesús sôk oba ping obi ga tjlä ba kong ga «¡Pjây sjêk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê go li tjok! Jêk löng doyono shwong kur may, tjwlö ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjreba llêbo soynenzlong shtoyo. ³⁹ Judioga syö uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklo pjlu goshko. Oba tön, iëshko ga woyde lok eni bakoe. ⁴⁰ Gueniyo syäpga llêbo döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshhtë wop ara, «Nopga kjwera pjlué» lëba wlo le. E kjishko ga epga shdüya Sbörê ara anmoyö, oblê kjinmo» le.

Syâ kjlara dburwa twono Sbö kong

⁴¹ E irgo ga Jesús sôk Sbö u zlong bäng ga dbur bapkwö jong soy ba bokshtö kjwara, ga iya sôk ga oba tjwe dbur iê jong ba bapkwö li roy. Ga nopga dbur ara wleniyo omiê jong bayo arae. ⁴² E irgo ga syâ song wleniyo shrono shäng kjlara eshko, ga dburwa iara kjwo pjökdewa. Ba dburwa iara li, e tjwlö chira anmoyö wleniyo. ⁴³⁻⁴⁴ Iya Jesúsê ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlä ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlöe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syâ song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llêbowa tjwlëkklo. Eni ëmdê ga twara Sbö kong drete. E kjishko ga lër bomi kong jlökoyo ga syâ kjwe, dburwa iara sira tjwlö llêm wleni jlöe. Gueniyo Sbö kong ga tjwlö ara, llamo omiono lok kês wle kjinmo» le.

13

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsê

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo, ga oppinggaga tjok. Eshko ga kjlara tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbö u êre akyo lok këskëse. U lok êre wolëso izong» le.

² Kuya ga tjlä ba kong ga «¿U lok këskës êre ip shängde? Llono ga êreshko akkwo ëmdê ber tjeng ëng kjing go kjwara llême. Llêbo tjeng kês êre pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyo, Sbö u jong li bokshtö, ga Jesús sirkeno sôk eshko. Eshko ga Pedro, Santiago, Juan, Andrés, e tek shrono löng ba zlong bäng, tjlä lok ba kong dboshko wlo. Tjlä ga ⁴ «¿Llêye lëp shäng li, e shäryê llono? ¿E shäryê dorö li jyäglo wen llê?»

⁵ «Pjây sjêk, pjây jyäpgewëba llêm wlo. ⁶ Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlä ga «No pjluoy ichara Sbörê shrono shäng li tja» le. E go ga oba jyäpge wlo ara.

† 12:36 Salmo 110.1. ‡ 12:37 Eshko dbaryo ga ëye,

7 »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi. 8 Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. Kjok shto oblë oblë goshko ga yo tjwe ara, pjli tjwe ara bakoe. Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyö li soye llëbo kës ëre go kjwlë jä.

9 »Eshko ga pjäy sjëke. Pjäy twëba kjok llgwegaga kong, pjäy shpoya lok no sh-pokklo go judiöga syö uyo roshko wlo. Bor kjishko ga pjäy iche lok äär löng no ichagaga bokshto, pjlungga kësëks bokshto bakoe. Eshko ga llëbo ñomi, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo. 10 Kjok pjité llëm obishko ga Sbö tjlökwo roy pjlu äär tjëyo kjrina kjrina kong, kukoba wlo. 11 Ga pjäy shakoba, sökoba äär löng tjlapgaga kësëks bokshto ga pjäy woydë llëm, “Llëye lër” lëmi llëme. Eshko ga pjäy tjlëshko ga tjlökwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. E kjishko ga pjäy woydë llëme. Eshko ga pjäy li tjlëkdo llëme. Sbö Sëya li tjlëkdo bomi kjishko.

12 »Nopga epenga dö ëng twë tjlapgaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlapgaga kong, zröya wlo. 13 Pjäy iywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko. Gueniyo ga ëye mär bor go äär jong ba dbo go ga era dër ber shäng pjlu iyado.

14 »llëbo lër bomi kong miydëmi wlo. Llono ga llëbo wen owa anmoyö Sbö shto zrek li roshko. E kjishko ga shto li ber zrekteng ame, ga ëye äär eshko ame bakoe. Jekdo eshko ga pjäy löng Judea kjokyo ga pjäy tökzong jem dlup lëkong; 15 pjäy löng bomi u dbo kjing sdok li kjing go ga pjäy tökzong jek maling, pjäy opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme; 16 pjäy löng bomi kjokshko ga pjäy jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong kjrë llëme. 17 E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlö. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. 18 Rokozi Sbö kong ga pjäy tök eni kjok owa dbaryo llëme. 19 E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyö. Llëbo eni, e ikdaba tek kjok shäryara Sbörë dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. 20 Llëbo owa ëre ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga ëye dër ber sök së kjlara llëme.

21 »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlë ga “iNo pjluyo ichara Sbörë li shäng na iZia!” le, llëm ga tjlë ga “iShäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëme. 22 Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le. “Tja Sbö tjlökwo laga kjok ëre so” le. Gueniyo epga ichaga Sbörë llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo shärye lok ara. Llëbo jyäglo shärye lok oblë

oblë bakoe. Shärye lok eni, owa ara jyäpgwe wlo, Sbö nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. 23 iEshko ga pjäy sjëke! Llëye wen eshko li loror bomi kong pjir tjan.

No to tjer kjok dogo dwayo ti tjwe iröng obi dbaro

24 »Llëbo owa ëre dbaryo irgo ga
»“Dlo ber pjang yët,
ga mok kälä të ame.

25 Dbala lon ter kjok dogo dwayo,
ga kjopkwo ber dete erä.”

26 »Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëllë. 27 Bor parkagaga kjok dogo so ichër bor nopga kjrara li wlokrë lok kjok kjwang jlkong, kjok pjir äär kjone ga eshko, kjopkwo pjir äär kjone ga eshko bako, epga töya wlo.

28 »Tja kuzia. Pjäy pin, kjor ko *higuera* li go. Kjor kowo wen mite, korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. 29 Eni ga llëbo kës ëre shäryë li ñimishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. 30 Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. 31 Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwora ber pjang iyado.

32 »E dbaryo llono, kjok orë, ëye ommyidë llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbö Wa ërerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. 33 E kjishko ga koshëmi löng sjëk iyado, e dbaryo wen äär llono miydëmi llëm kjishko. 34 Tjlökwo lër bomi kong llëbo jyäglo go, shäryëmi eni wlo. Domer shäng kjlara u sogo. To opshik jek kjok shto oblë wlo ga ba parkagaga ie ber löng ba u li dë. Kjlara kjlara kong pak twe ber oblë oblë. Ga tjlë u bäng daga li kong ga “iPja shäng sjëke!” le. 35 Eni ga u sogo tjwe iröng llono miydëmi llëm, kjok ro zar kjwlëre, kjok rongde, kjörkö kjlunshkore, de kjok shräntore. E kjishko ga pjäy löng sjëk iyado. 36 U sogo li tjwe maling wleni ga woyde ga pjäy wlëya löng pë wleni llëme. 37 Llëye lër bomi kong li, e lër nopga uunkong kong, “iPjäy löng sjëke!” le ba kong.

14

«iJesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu?»
lara ba wloyogarë

1 Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo kjwe dbar pjök obi. Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok

llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok, ga tjlëno lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu? Shay wlo ga jyöyotkëy. 2 Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga oba ara ga wlikëba äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo tjlwö ara wleniyo tyara Jesús ðu kjing go

³ Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jlkong, gueniyo popto- noe. Jesús sök Simón ushkosho ga walë shrono shäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwö tjlwö ara shäryak akkwo ko *alabas- tro** go, roshko poshtikklo lö pjlebë tjlwö ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga ba bapkwö li ðlora, ga poshtikklo li tyara ba ðlu kjing go. ⁴ Iya no kjone kjone tjeng eshko lirë ga iürkë jong, tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁵ Soynena kjwe ga dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbäw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. Ga walë li wlonä lok ara.

⁶ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Wëyë! ¿Walë kjwe läywëmi kjweni egaro? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjluë. ⁷ Oba song wleniyo löng bomi tjok iyado, ga kjimtämi, woydëmi llono ga eshko. Gueniyo tjara ber shäng bomi tjok iyado llëme. ⁸ Llëye shärye bor kong ga pjlu li, e shäryayde bor kong. Poshtikklo li tyara bor doyo go, ëre bor poshäryayde, tja iëba ber buk sakshko wlo. ⁹ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jkóng kjone pogo ga Sbö tjlökwo roy pjlu lëbasko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshreëba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

¹⁰ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscari- ote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ik, Jesús soyneya, twe ba kong lok wlo le. ¹¹ Kuya lok ga beno löng wopjlu, ga tjlë lok ba kong jlökoyo ga «Enira pja potjwlenwa» le.

Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlu?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹² E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlëp ushko so llgwoklë zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. Eshko ga ba oppinggaga tjlë ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e ðliyo shäryërwa kjone ga pjlu?» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba oppinggaga do pjök kong ga «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko

ga domer wlëmi shäng kjlara, di bapkwö sök jong kjwara, roshko di. Pjäy jek ba irgo. ¹⁴ Iämi ga opzrëk jek u roy ga pjäy tjlë u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjlë ga ¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e ðliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?» le» lëmi ba kong eni. ¹⁵ Eni ga pjäy kong, kjër pïya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng u lok arashko ga llëye lara Jesúsde ba kong li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li ðliyo poshäryara lok.

¹⁷ Öötong kjok shkë ga Jesús öötong shäng eshko, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. ¹⁸ Löng ië wopro ga Jesús tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy löng ië bor tjok kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

¹⁹ Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlë Jesús kong ga «¿Tja llëm llëmdo?» le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara. Eëye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soyneya li e. ²¹ No to ter kjok dogo dwayo ëre wolon, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Gueniyo bor soyneya, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlu ba kong dey» le.

²² Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjlara Jesúsde kjwara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong ðli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlë ba kong lok ga «Kjrozi, ëre bor sho wleni» le.

²³ E irgo ga di ioklo kjlara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga iara lok sira sira uunkong. ²⁴ Ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Ere bor srëng wleni. E go ga tjlökwo twara Sbörë, beno iyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. ²⁵ Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjilyo dbaryoshko jä. Eshko ga iër obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» lara Jesúsde ba oppinggaga kong

²⁶ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos ðlupyo. ²⁷ Öötong löng eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

* 14:3 Alabastro, e ak pjublün wleni, ga poshtikklo bapkwö shäryëba e go.

»“Öng daga li zrör,
ga öng wlêp ushko so tjeng li shdär ber
kjlora erä.”†

Eni ga pjây tjeng uunkong ëre, tja rayëmi
pjire. ²⁸ Gueniyo ga tja wolono, ga tja
wohrara Sbörë iröng obishko ga tja äär
Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjây koshër
shäng eshko» le.

²⁹ Kuya Pedrorë ga tjlê ba kong ga
«Ílamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga
tjara, pja rayër llëme» le.

³⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «Ílër bop kong
jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö
kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga “Jesus, e
ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya
tjän» le.

³¹ Gueniyo kuya ga tjlê ba kong obi ga
«Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga
“Jesus, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo
bakoe.

Jesus syösh-tono Getsemani kjokyo

³² E irgo ga jek öötong löng Getsemani
kjokyo. Eshko ga Jesus tjlê ba oppinggaga
kong ga «Tja to syösh-të Sbö kong wopro ga
pjây wlar ber tjeng na» le.

³³ Eni ga jek syösh-të lishko ga ba opping-
gaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya,
Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesus
wosong, woydë ara ba pjilúshko. ³⁴ Ga tjlê ba
kong lok ga «Tja woydë ara bor pjilúshko. Kur
ga tja wolon kjoyoe. Pjây ber tjeng na, ga
pjây sjêke» le.

³⁵ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök
tono sök, kujono bokdo kjay klung go, ga
rokara Sbö kong ga llëbo wen owa ba kong
llëm wlo, ³⁶ tjlê ga «Abba, † Data, llëye shäryëp
woydë li shäryëp ga pjluë. Rokër bop kong
sira ga llëbo wen owa döörö li, e tjwe bor kong
llëm kjwe dey. Woydër eni, gueniyo ga e
laga tjarë llëme. E laga ber pjarë» le.

³⁷ E irgo ga tek shrono shäng ba opping-
gaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna
bë tjeng pëe. Eni ga tjlê Pedro kong ga
«Simón, ¿pja buk përe? ¿Pja sök së wop sira
ga äre?» le. ³⁸ Ga tjlê mya jikong li kong
ga «Pjây pë llëm, pjây syösh-tono dey. Eni ga
pjây tjlÿya Äreshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo
owa shäryëmi llëm wlo. Pjây llëbo pjluë shäryë
woydë jlö, gueniyo pjây womae» le.

³⁹ E irgo ga jek syösh-të obi. Ga tjlëno jek
obi, lara bäm go sorë li eni. ⁴⁰ Syösh-tono pjir
ga tekshrono shäng iröng obi ba oppinggaga
beno tjeng lishko, ga wlëna bë tjeng pë obi,
bokkwo llir woydë ëng go poywörë kjishko.
Eni ga to dboryara lok llëme.

⁴¹ E irgo go ga öör pjlara obi. Shrono
shäng iröng pjloglo mya go ga tjlê ba opping-
gaga kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire?
¿Kjweni ga bue! No to ter kjok dogo dwayo
ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li
dbaryo öötong. Ízia. ⁴² Bor soynega kjwe
tek shäng tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng
dowlëk ba tjok» le.

Jesus shara ba wloyogare

⁴³ Jesus tjlëydë pjitë llëm obishko ga ba
oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök
(12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko.
Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone
kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko
wlëng no shpokklo. Eppa ichaga syösh-taga
kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara
Moisésdë li go, judio tjlappaga kjok llgwega
wleniyorë. ⁴⁴ Lunashko ga llgwera Judasdë
nopga li kong pjir tjän, Jesus, e ë miyde lok
wlo. Tjlëno ba kong ga «Ími ga ëye lö shirë
ga domer li e. E shami, ga sömi, dëmi yötso» lara
eni.

⁴⁵ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesus
zlong bäng ga tjlê ba kong ga «¿Miga, Tjlappa
no pingga!» le ba kong, ga lö shira. ⁴⁶ Eni ga
shakza lok pjä erä.

⁴⁷ Eshko ga nopga löng Jesus zlong bäng
kjlara dröng shino kjwangna, ga syösh-taga
kësbangyo li parkaga kwomgwgo zakza tas jer
lon pjik buk töshko erä.

⁴⁸ Eshko ga Jesus tjlê nopga li kong ga
«¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no
shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko
ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? ⁴⁹ Tja öör
shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjây
löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro?
Gueniyo ëre shäryë jüni, Sbö tjlökwo tak
pjang li ber jlökoyo wlo» le.

⁵⁰ Eshko ga ba oppinggaga Jesus ray-
ono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.
⁵¹ Eshko ga dwlas jek shäng kjlara ba irgo,
taywono kjingoklo pjilublún wleniyo go döe.
Íya nopga jek tjeng Jesus söga lirë ga shakza
lok pjä le, ⁵² miga shara lok uriso, beno löng
ba shwong li shayde erä. Eni ga opdóno jek
wles, ba shwong lira beno tjeng nopga li
wloshko erä. Ey ga töktong jek shäng kjlop
drete.

*Jesus söra ba öötong shäng Judio Kjok
Ílgwegaga Këskësyo boksho*

⁵³⁻⁵⁴ E irgo ga Jesus söra lok to jongya
syösh-taga kësbangyo sök lishko. Pedro jek
shäng ká kjwaraso ká kjwaraso ba irgo.
Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko,
ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, Sbö
u dagaga löng li tjok.

Syösh-taga kägäyoga, judio tjlappaga
kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok

† 14:27 Zacarias 13.7. † 14:36 Arameo tjlökwo abba, e datawa loklo. § 14:44 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

llgwekklo tara Moisésdê li go, e tîno tjeng uunkong u li roshko tjân. ⁵⁵⁻⁵⁶ Syôshtaga kâgâyoga, Judío Kajok Llgwegaga Kêskêsyo uunkong, Jesús zrôya lok woydê. E kjîshko ga nopga rokara ara tîno tjeng lishko, Jesús rotê wlo. Eshko ga nopga kojono ara, Jesús rotê wlo, gueniyo ba jyôyotkayde lok erôe. Kjlara kjlara tjêno oblê oblê erâ. E kjîshko ga Jesús rotoklo wlo wlêna lok llême. ⁵⁷ E irgo ga domerga kojono oblê, ga Jesús jyôyotkara jek obi. Tjê ga ⁵⁸ «Kjwe kurorwa, tjê ga “Sbô u êre shâryak norê, e shdôr dret, ga âar dbargwo mya ga shâryêr kjwara obi shâryak norê llême” le eni» le. ⁵⁹ Gueniyo epga tjêno bek llêm, tjêno lok oblê oblê erâ.

⁶⁰ Eni ga syôshtaga kêsbangyo li kojono nopga tîno tjeng li bokshto, ga tjê Jesús kong ga «Pja rote lîng ara. ¿Dboryêp llêmdê?» le. ⁶¹ Kuya ga beno shâng kjinge. Dboryara llême. Eni ga syôshtaga kêsbangyo li tjê ba kong ga «¿No pjluwo ichara Sbôrê shrono shâng li, e pjare? ¿Sbô poshrêrwa li, pja ba Ware?» le.

⁶² Kuya ga tjê ga «Ëng, e tja. Sbô, llêye shârye woydê li shârye ga pjluê. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo êre ïmi sôk ba orkwo kêlêkong, tja ïmi ter tjwe kjok dogo pjâng sho tjêreko bakoe» le.

⁶³ Kuya syôshtaga kêsbangyo lirê ga ba shwong dwlêkza tjâ tjâ iirdê. Tjê ga «¿Rotaga wlêy obi llêno? ⁶⁴ ¿Domer kjwe shâng Sbô lâywê owa, ber tjwîl llêm wlo le! E kurumi pjir tjân. ¿Kumi ga sorê?» le.

Kuya nopga tîno tjeng uunkong lirê ga tjê ga «¿Kjwe zrôkko!» le.

⁶⁵ Eshko ga kjone kjone, Jesús go tröng twara lok, bokkwo go shwomzrêng kjrochara lok tuke. Eni ga yokza lok pjök pjök, ga tjê ba kong ga «Pja yoga êrê los borwa kong» le. E irgo ga Sbô u dagaga omsôno, ga shpokza lok pjök pjök erâ.

«Jésús, e ê miydêr llême» lara Pedrorê

⁶⁶ E wopro ga Pedro sôk kjoko, u bongk-jako. Eshko ga kjoglo shâng kjlara, syôshtaga kêsbangyo parkaga wleniyo. ⁶⁷ ïya ga Pedro sôk iôkkok. Ga ïya yôtso robyê wêlêshko ga tjê ba kong ga «¿Nopga jêk lîng Jesús, Nazaret so tjok li kjlarayo pja llêmdo?»

⁶⁸ «¡Jyô! E ê miydêr llême. Llêye lêp shâng li miydêr llêm bakoe» le ba kong. Ga jek ôotong shâng kjêr pjlor kalêkong. Eshko ga kjörkö sôk kjwara, ga kjluno pjlara.

⁶⁹ Eshko ga ïya kjoglo lirê jek obi ga tjê nopga tjeng li kong ga «Kjwe êmdê ga ba kjlarayo» le.

⁷⁰ Kuya Pedrorê ga tjê nopga li kong ga «¡Jyô!» le obi.

E irgo ga nopga tjeng eshko li tjê ba kong ga «¿Pja Galilea so llêmdo? E kjîshko ga miydêrwa pjlu ga pja ba kjlarayo» le.

⁷¹ Kuya ga tjê ba kong ga «¡Jyô! Lêr bomi kong jlôkoyo ga domer lêm lîng li, e ê miydêr llême. Eni llêm ga rokêr Sbô kong ga tja shdüya» le.

⁷² Jekdo eshko ga kjörkö li kjluno jek pjlara obi, ôotong pjloglo pjök. Eshko ga woyoshre Pedrorê kjlay ga Jesús tjêno ba kong ga «Kjörkö kjluntê pjloglo pjök llêm obishko ga “Jésús, e ê miydêr llême” lorop oba kong pjloglo mya tjân» lara. Eni ga woroyê ga â, ga slatonge.

15

Jésús sôraba Pilato bokshto

¹ Wêshko kjok shröng ga syôshtaga kâgâyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e tîno lok Judío Kajok Llgwegaga Kêskêsyo uunkong tjok, llêye shârye lok Jesús tjok li llgweya lok ba tjok wlo. Lanyotkara lok pjir ga Jesús orkwo pjirra, ga sôra, twara Pilato kong.

² Ôotong lîng ba bokshto ga Pilato tjê Jesús kong ga «¿Judío pjluwo li pjare?»

«Lêp sôk om go liro» le ba kong.

³ Eshko ga Jesús rotara syôshtaga kâgâyogarê, llêbo ara kjîshko. ⁴ E kjîshko ga Pilato tjê Jesús kong ga «Tja kuzong. Pja rote lîng ara. ¿Dboryêp llêmdê?» le. ⁵ Gueniyo dboryara llême. E kjîshko ga woyotjliya Pilatorê beno sôk arae.

Jésús ichara Pilatorê, zrôkoba wlo

⁶ Âar lu pjlobi go ga Israel tjeyoga dôktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrêkkloshko ga nopga bângzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorê kjlara. Rokêba ba kong ê ga e rayayde. ⁷ Eshko ga domer bângzak shâng no shdüzlong uyo roshko kjlara kok Barrabás. Dênashko ga ba pjlu, e woyde llême. E kjîshko ga êng tîno oblê tjok kjlôbö, ga êngkjwono lok pjlu li nopga tjok, ga nopga zrôra lok. E kjîshko ga bângzak shâng eshko, no zrôga oblê li tjok. ⁸ Eni ga nopga shrono lîng ara ga tjê Pilato kong ga «Rokêrwa bop kong sira ga nopga bângzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li rayos kjlara borwa kong, shâryêp enido sorê ga eni» le.

⁹ Kuya ga tjê nopga li kong ga «¿Woydêmi ga judío pjluwo lêm li dotê bomi kongde?» le. ¹⁰ Míydara pjlu ga Jesús woydêba ara kjîshko ga ymoyotke syôshtaga kâgâyogarê ara, ga sôra lok ba kong e kjîshko. ¹¹ Gueniyo ga nopga tjeng eshko li poshduna syôshtaga kâgâyogarê arae. Tjê lok ba kong ga «Rokož ba kong ga Barrabás, e dýode bi kong dey» le ba kong. Ga rokara lok eni.

¹² Eni ga Pilato tjê nopga li kong ga «¿Eni ga llêye woydêmi ga shâryêr judío pjluwo lêm li kong?» le.

¹³ Kuya lok ga tjlēno dbo go, tjlē ga «ǝZrōs pjang kjlōs go!»

¹⁴ «ǝLlē kjīy? Llēbo owa shāryara li lozī bor kong» le ba kong.

Gueniyo ga nopga oö le, tjlē jek obi ga «ǝZrōs pjang kjlōs go!» le.

¹⁵ Eni ga woydara Pilatorē ga nopga ber löng wopjlu ba tjok wlo kuzong ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara èngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zrōya lok pjang kjlōs go wlo bakoe.

¹⁶ Eni ga sōra lok öötong shāng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowēba *pretorio*. Ga èngkjwagaga tōno tjeng uunkong eshko. ¹⁷ Eshko ga kong shwong wlēna lok kara pjlungga shwong wleniyo ko dingding shwēshwē, ga pjuna lok ba do go. Ga shkō sho ywara lok kjrina, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu go. ¹⁸ Eni ga tjlē lok dbo go ga «ǝjudío pjluyo, pja pjlu, pja tjwłwł arae!» le lok ba kong, joywe lok wlo. ¹⁹ Eshko ga shpokza lok ara kjorkung go ba kashko, go tröng tjwara lok bakoe. E irgo ga kjök tono ba zlong bāng, poshrēya löng wleni, miga ba joywayde lok erä.

²⁰ Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go ko dingding shwēshwē li skwara lok, ga ba shwong baīya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga sōra lok to, zrōya lok pjang kjlōs go wlo.

Jesús zrōraba pjang kjlōs go

²¹ Jek löng irbo bāng go ga domer tek shāng kjlara ko Simón, e Cirene so. E wappa domerga do pjök ko Alejandro, Rufo. Simón li tek shāng kjloy dwayoshko ga İya èngkjwagaga jek löng lirē ga ichara lok dbo go Jesús kjlōs li sök.

²² Ga Jesús sōra lok jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kā Dboglo dluoyo» loklo.)

²³ Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara ropsrāra lok dwlo lö pjllēblē* tjok. Ga pina lok Jesús kong ie wlo, gueniyo iara llēme.

²⁴⁻²⁶ Öötong dlo wenzong ga löra lok pjang kjlōs go. Ga Jesús lök pjang lishko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zrōya lok llē kjīy miydēba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlē ga «Domer ère, e judío pjluyo.» E irgo ga èngkjwagaga tjeng li tjötö lok llēbo jyāglo go, Jesús shwong li ber è kong İya lok wlo.†

²⁷⁻²⁸ Jesús löra lokshko ga lügwangga löra lok do pjök lok kjlōs go bakoe. Kjlara pjang or kēlē, kjlara pjang or milē, kjlōsyo dboy dboye.‡

²⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li ká wikza tjā tjā, joywe lok wlo. Ga lāywe löng owa bakoe. Tjlē ga «ǝPja Sbō

u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shāryēp ber ba shtoshko iröng obi lorop ga pja oto? ³⁰ Pja opdōs om go, pja ter oplōs tōshko kjlōs kjwe go dwayo» le ba kong eni.

³¹ Syōshtaga kägāyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, e omlāywono lok eni bakoe. Tjlē lok èng kong ga «Oba oblēra dōra, gueniyo opdök om go ga äe. ³² No pjluyo ichara Sbōrē shrono shāng li, Israel tjēyo pjluyo li, e pjang om go. Tjawa mär ba go wlo ga woyde ga oplong om go jer tōshko kjlōs kjwe go dwayo. Eni ga İnwa, ga jlōe lērwa bakoe» le. Nopga do pjök lök lok kjlōs go Jesús pjlor kar kar èmdē ga omlāywē lok eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlōs go

³³ Öötong dlo dluw ga kjok ro zoktong kjok kjwang jlkong beno yēt erä. Beno eni äär jong dlo pjö lē wleni. ³⁴ Dlo öötong eni ga Jesús tjlēno dbo go, tjlē ga «*Eloi, Eloi, İlama sabactani?*» le. (E «Bor Sbō, bor Sbō, İtja rayorop jūni ega?» loklo.)

³⁵ Kuya nopga tjeng eshko lirē ga tjlē èng kong ga «Kjwe kuzong. Sbō tjlökwo laga tek dēnashko so Elías, e rokayde pjang» le. ³⁶ Eshko ga domer shāng kjlara jek tji tji, ga llēbo llukluk di shak ara wleniyo kjlara kjwara, pōra kjillgwo bo dyo shpōā go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona, shuya Jesúsde wlo. E irgo ga tjlē nopga tjeng eshko li kong ga «Wēyē. Elías tjwe ba long kjlōs kjwe go dwayore İy» le.

³⁷ E irgo ga ay le Jesúsde dbo go, ga wolonoe. ³⁸ Sbō u roshko ga shwong kēsbang iak pjang eshko li dwlētong aas ter kjomo dwayo äär jong tōshko, beno kjring pjök.

³⁹ Jesús lök pjang kjlōs go li bokshto ga èngkjwagaga löng li kägāyo shāng eshko. Jesús wolono sorē li İya ga tjlē ga «Shinno lök pjang kjlōs go kjwe, e Sbō Wa jlōe» le.

⁴⁰⁻⁴¹ Eshko ga walēga tjeng kjlōbō, kjupāshko ga öötong löng Jerusalén kjokyo Jesús tjok. Eshko ga llēye shāryēba Jesús kong li İya tjeng pjola sit. E tjrēko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdalena so, kjlara ko Salomé, kjlara ko María. María li, e Santiago mite li mekē, José mekē bakoe. Jesús jēk shāng Galilea kjokyo obishko ga epga jēktong löng ba tjok, ga kjimtarā lok dāwe. Walēga oblē omshāryono eni eshko bako, ga to tek ba tjok, shrono löng Jerusalén kjokyo bebi.

Jesús doyo jnena Joserē

⁴² Jesús wolono lishko ga poshāryozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dlōyo ääto, kjok sēng tjān. ⁴³ Eshko ga

* **15:23** Dwlo lö pjllēblē le li, e twaraba nopga lök lok kjlōs go li kong, bang kuga ara llēm wlo. † **15:24-26** Löyde lok pjang kjlōs go llēm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. ‡ **15:27-28** Tek dēnashko ga kjibokwo ère jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Kjlara pjang or kēlēkong, kjlara pjang or milēkong, kjlōsyo dboy dboye. “Domer kjwe llēbo owa shāryaga” laraba ara.»

domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so, Judío Kajok Ligwegaga Këskësyo kjararayo, tjwłö ara wleniyo. Sbö ber no pjłuyo dbaryo li koshe sök bakoe. E opyono wokjang, jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁴⁴ Kuya Pilatorë ga beno sök wotjłik ga Jesús, e wolono maling jlöre le. Eni ga êngkjwaga kägäyo li rokara tek ba shwoy, ga tjłë ba kong ga «¿Jesús wolono tjände?»

⁴⁵ «Ëng, wolono tjän» le ba kong. Eni ga José ichara Pilatorë Jesús doyo pjang li kjrë, jneya buk sakshko wlo.

⁴⁶ Eni ga José shwong tjwłëno kara ko pjłublún, pjłú wleniyo, ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjłös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter tóshko, popgara shwong li go, ga söra jek öötong sakshko. Eshko ga iara pjłëbgwo kak jong guëmkwota roshko, ga ak kësband dira beno jong ba u bäng bäng go, bängzaya wlo.

⁴⁷ María Magdala so, María José meké, Jesús doyo li iak buk kjone, e iya beno löng eshko.

16

Jesús woshrono iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo pjitong, öötong kjok shkë ga walëga doglo mya ko María Magdala so, María Santiago meké, Salomé, poshtikklo ló pjłëblë tjwłëna lok Jesús doyo li poshtiya lok wlo le. ² Wëshko kjok shröng sondëshko ga jek lok jongya jong sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. ³ Jek löng irboshko ga tjłë lok êng kong ga «¿Ak jong ba sak bängzakkło li kjaga êrë bi kong dani?» le. ⁴ Öötong löng eshko ga ak kësband li wlëna lok dik beno jong pjłëbgwo li sor go.

⁵ Eni ga opzrëno jek pjłëbgwo li roy, ga iya or këlëkong ga domer sök kjlara mite jä, shwong ko pjłublún, kur maye. Ga beno löng sëya llëme.

⁶ Eshko ga domer sök eshko li tjłë ba kong lok ga «Llëye bangkjre mi llëme. Jesús, Nazaret so li zröraba pjang kjłös go, ga wolonoe. Pjäy tek löng êre ba doyo wlëga. Gueniyo buk na llëme. ¡E woshrono iröng obi! ¡Iak buk li shtoyo kjwe ižia! ¡Bukde ižia! ⁷ Inomi ga pjäy nom tjłë Pedro, Jesús oppinggaga llamo li kong ga “Jesús jek Galilea kjokyo bomi bäm go. İmi eshko, lara bomi kong sorë li eni” lëmi ba kong eni» le.

⁸ Eshko ga sëya llëm kjışhko ga walëga töktong to lok ey dwayo, jek zron jonge. Llëye ina li bangkjara lok ara kuzong ga llëye lara ë kong llëme.

*Jesús weno María Magdala so kong**

* **16:8** Tek dënashko ga kijbokwo êre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Marcos 16:9-20 wen pjang kijbokwo këguë anmoyó li go llëme.

⁹ Jesús woshrono iröng obi li, e dbaryo sondë. E dbaryo kjok shröng ga Jesús weno shäng María Magdala so kong bäm go. Walë, e dënashko ga goshko Á sëya doglo kjäk (7), ga ichara Jesúsdë to drete. ¹⁰⁻¹¹ Jesús weno ba kong irgo ga walë li jek öötong shäng nopga jëktong Jesús tjok löng lishko, ga wlëya ga löng woydë, slar ara. Eshko ga tjłë ba kong ga «¿Jesús woshrono shäng së obi, ga oppino shäng bor kong!» le. Gueniyo kuya lok ga tjłökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹² E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek löng irbo bäng goshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Dämär ga Jesús weno María Magdala so kong sorë ga weno shäng ba kong lok e kjoyo llëm, iya lok ga oblë shara. ¹³ Jesús weno ba kong irgo ga jek iröng ba pjeyoga llamo löng lishko. Öötong löng eshko ga llëye ina li lara lok ba kong pjire. Gueniyo kuya lok ga tjłökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁴ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löng iëshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Ga epga wlona ara. Epga mär ba go jlökoyo llëme. E inaba shäng së li roy kura, gueniyo jlö lara lok llëm bakoe. Epga wlona ara e kjışhko. ¹⁵ E irgo ga tjłë ba kong lok ga «Pjäy jongya kjok kjwang jikong, ga Sbö tjłökwo roy pjłú lëmi nopga uunkong kong. ¹⁶ Èye tjłökwo pjłú li kjrono, ga wono jer di roshko ga döya Sbörë. Gueniyo èye omkjrono llëm ga e shdungko. ¹⁷ Tjłökwo pjłú kjraga li kong ga dbo twe Sbörë, ga llëbo jyäglo shärye eni: Á sëyaga iche oba goshko dwayo bor ko go; tjłë tjłökwo tjaglën; ¹⁸ dgur shaya or goshko, dwlo bi zrökklo ieshko ga llëye shäryë ba kong llëme; orkwo ie swlopga kjing goshko ga poptë eshko bakoe» le.

Jesús to jem kjok dogo

¹⁹ Tjłapga Jesús tjłëno ba kong pjir ga söra Sbörë to jem kjok dogo, ga öötong sirkeno beno sök ba orkwo këlëkong. ²⁰ E irgo ga Jesús oppinggaga jëktong to kjok shto oblë oblë, Sbö tjłökwo roy pjłú lë oba kong. Jek löng lishko ga kjimte Tjłapga Jesúsdë arae. Ga dbo twara ba kong, llëbo jyäglo shärye lok ara wlo, tjłökwo le lok li, e jlöe woyotjłikoba wlo.

Evangelio según Lucas Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Lucasdë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga Lucas, e judío llëm wleniyo. E jëktong shäng parkë ba kjlara Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjewlô ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ère tara Lucasdë ba kjlara Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Jesús öör kjok ère kjing go judioga döga, nopga judío llëm wleniyo döga, e tara ba kong. E öör, Data Sbô li miyde nopga uunkongdë wlo, e tara ba kong bakoe.

¹⁻⁴ Miga, Tjlapga Teófilo.

Llëbo shäryara Sbörë bi tjrëko li, e tër bop kong, miydëp wlo. Tja omíno llëm, gueniyo nopga omíno ara ba bokkwo go, ba soy-ozlong tek lëkong. Epga beno löng ba roy laga. Ga roy le lok li kuya lok ga kjone kjone tjlä ga «E jyã tÿe, llëye ínaba li ber wëlë wlo» le. Ga jyã tara lok beno bi kong. Ba jyã tagaga li kjlöböso, ga tjlökwô tara lok li beno bi kong kjibokwo oblë oblë go. Tjara omtë eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjllino ga «¿E sorëro?» loror, «Tja omkjakrokë ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga kjakrokoror shäng yötso, eeri ga öötong luyo kop arae. E kjishko ga tja wotjllino ga e jyã tër ber bop kong beke. Miydëp e go wlo ga llëbo pinaba bop kong li, e jlöe.

«Chida buk dörö kjlara ko Juan» le Tjlapga parkaga kjok dogo so kjlararë

⁵ Tjlapga Herodes sök Judea so pjluyoshko ga tjlapga sök kjlara syöshtaga Sbô kong nopga kjishko wleniyo ko Zacarías, e Abías tjëyo. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjëyo bakoe. ⁶ Epga pjök li pjlo bek Sbô bokso, ba tjlökwô kole lok ñyado. ⁷ Epga wapga llëm, Elisabet kjrong kjishko. Eshko ga epga öötong tjlabla tjän.

⁸ Dbar kjwara ga Zacarías tjëyoga parkë Sbô kong ba u roy wlo dbaryo li öötonge. ⁹ E ba sdëkwô kjishko ga jyã shira lok, ga lono Zacarías kong, opzrëk jek Sbô u roshko, llëbo lö pjläblë suya eshko wlo. ¹⁰ Eni ga opzrëno jek öötong shäng ba llëbo lö pjläblë li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kës li beno tjeng syöshtë Sbô kong.

¹¹ Eshko ga këm kjër roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacarías kong kjlara, shäng llëbo lö pjläblë sukklo

jong lishko e sor go, or këlëkong. ¹² Ñya ga beno shäng sëya llëm erä.

¹³ Eshko ga Tjlapga parkaga li tjlä ba kong ga «Zacarías, llëye bangkjërëp llëme. Llëye rokorop Sbô kong bop syô go li, e kura, ga shärye bop kong. E kjishko ga llëye bangkjërëp llëme. Llonu ga bop boy, e wa buk kjlara domer. Bukshko ga köiëp Juan. ¹⁴ Eshko ga pja ber wopjlu, woowa llëme. Nopga ara ber löng wopjlu eshko bakoe. ¹⁵ Bop wa, e ber kësbang Sbô bokso. Kjillgwo bo dyo ie wlo llëm, ää dbo ara ie wlo llëm bakoe. Buk llëm obishko ga ba go Sbô Sëya tjwe ber kësbang ba tjok.

¹⁶ »Ba kjishko ga Israel tjëyoga ara wotjllik owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbô li kolë iröng obi. ¹⁷ Sbô Sëya ber ba tjok kësbang, beno kësbang tjlapga tek dënashko so Elías tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bäm go. Eshko ga dataga ie ber wotjllik pjlú ba wapga kong obi, nopga Sbô bangkjërë llëm wleniyo, e ie ber ba tjlökwô kolë. Eni ga nopga poshäre, Tjlapga wlokjërë wlo» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlabla, bor boy, e tjlabla bakoe. ¿Tjölkwô lëp shäng li, e jlöre miydër sorë?»

¹⁹ «Tja Gabriel. Tja parkë Sbô kong ba bokshito. Tja icharalan bop tjok, chida li roy pjlú söga bop kong. ²⁰ Ga tja tjlökwô kjrorop llëm kuzong ga pja ber shäng tjlä llëm äär jong tjlökwô loror bop kong li shäryono eni pjir guing» le ba kong.

²¹ E wopro ga nopga beno löng Zacarías koshë kjoko li wotjllik lok arae. «¿Shäng wop ara oto lëba? ¿Opshik Sbô u kjwe roy dwyao maling llëm ega?» le èng kong eni. ²² Eshko ga opshinoshko ga tjlä ga äe. Eni ga miydara lok ga llëbo ñno yoshko këm kjër roshko. Tjlä ga ä e kjishko. Beno shäng tjlä or goshko erä.

²³ Ga ba pak shäryë Sbô kong ba u roy wlo dbaryo li pjitongshko ga to iröng obi ba ushko. ²⁴ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Beno sök ba ushko, opshino llëm öötong moglo shkëng (5). Wotjllik ga ²⁵ «Tja wapga llëm kjishko ga tja kong wa twe Tjlapgarë bor kong, tja wa tjokshko ga tja lëba ame wlo» le.

«Jesús buk dörö» le Sbô parkaga kjok dogo sorë

²⁶⁻²⁷ Kjoglo shäng kjlara ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë llëm obi, gueniyo tjlökwô twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo le. José, e David tjëyo. Elisabet shäng kjlaraso llëm moglo tjershko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel li ichara Sbörë María ik. ²⁸ Eni ga Sbô parkaga li tjwe shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga «Miga, María. Pja woyde Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjewlô ara. E shäng bop tjok» le.

²⁹ Kuya ga woyotjliya beno sök ara. «¿Tjłökwö le shäng eni bor kong ega?» le ba pjlüşhko.

³⁰ Eshko ga Sbö parkaga li tjłe ba kong ga «María, lléye bangkjřep lléme. Sbö ber shäng wopjlú bop tjok. ³¹ Pja ber shäng kjaraso lléme. Pja wa buk kjarara domer. Bukshko ga koiép Jesús. ³² E ber tjwłö kěsbang. E kowěba Sbö Tjwłö Kěsbangyo li Wa. E ie Sbö Tjwłö Kěsbangyoré ber shäng Israel tjěyo pjluyo, ba pjeyo tek dēnashko so David i dik, ³³ ber Israel tjěyo pjluyo iyado wlo. E ber pjlú dbaryo li, e pjir lléme» le.

³⁴ Kuya ga tjłe ga «¿Tja wa tjok soré? Tja domer miydoydé llēm obi.»

³⁵ «Bop go Sbö Sěya tjwe ber kěsbang bop tjok, ga pja kjingue Sbö Tjwłö Kěsbangyo dbo liré. Eshko ga pja ber shäng kjaraso llēm, laga Sböré eni. E kjšhko ga chida buk li, e iak beno buk dboy Sbö kong, e kowěba Sbö Wa bakoe. ³⁶ Lér bop kong kjrina obi ga bop pjeyo Elisabet, e tjlabla tjan emdē ga wa buk kjarara dōroe. Lāywěba ga e wagpa llēm wleniyo laraba. Gueniyo shäng kjaraso llēm moglo tjer (6) tjan. ³⁷ Llěye shārye Sböré ga ā wlo drete» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjłe ba kong ga «jōjō. Tja ichaga Tjlapgaré. Eni ga llěye lorop li, e miydaga ber Sböré» le.

E irgo ga Sbö parkaga li toe.

María öör Elisabet ik

³⁹⁻⁴⁰ E irgo ga María to jek maling Elisabet ik. Elisabet sök Judea kjokyo dlup shwo lēkong. E sök eshko ba lanma Zacarías tjok. María öötong shäng eshko, opzřeno jek ba u roshko ga «Miga» le Elisabet kong.

⁴¹ Kuya chida buk Elisabet roshko liré ga wiktong jlōkoyo. Ga ba meké go Sbö Sěya shrono beno kěsbang ba tjok. ⁴² E kjšhko ga tjłeno dbo go, tjłe ga «María, pja kjim-tara Sböré ara, waléga uunkong kjinmo, bop chira kjim-tara ara bakoe. ⁴³ Bor Tjlapga meké li pja. Tjara tjwłö lléme. ¿Tja ip tjwe llē kjiydo? ⁴⁴ Bop ybō kur ga chida li wiktong jekdo bor bō roshko, wopjlú kjšhko. ⁴⁵ Llěye lara Tjlapgaré bop kong li tjłökwö kjrōrop. E kjšhko ga pja ber wopjlú» le ba kong.

⁴⁶ Kuya ga tjłe ga

«Tja bor Tjlapga poshrék arae.

⁴⁷ Tja wopjlú Sbö tjok,
e bor dōga.

⁴⁸⁻⁴⁹ Tja ba parkaga, tja tjwłö llēm wleniyo, gueniyo ga tja ina, tja miydara.

Llěbo shāryara Sbö Kjangyo liré bor kong kěsbange.

E kjšhko ga eeri jek lēkong ga tja roy shdār nopga uunkong kong.

“Walé kjwe kjim-tara Sböré kěsbang jlōe” le iyado.

E ko Erōe. E bishīya dik lléme.

⁵⁰ Pja songe le ba bangkjruga uunkong kong iyadoo.

⁵¹ Llěbo kěsbang shārye iyado, e dbo ara kjšhko.

Nopga opposhřék ā wleniyo, opyē woydē ber kěsbang li,
e shdōra kjrōroe.

⁵² Pjłupga kěskēs wleniyo,
e lona beno tjwłö ame.

Nopga wlēp wleniyo,
e poyona beno kěskēse.

⁵³ Nopga pjli ara wleniyo kong,
llěye woyde li, e twara ba kong pjire.

Nopga tjeng llěbo ara wleniyo,
e ichara jek or rorēe.

⁵⁴ Shji Israel tjěyoga ber lōng ba parkaga.
Shji kjim-tara.

Shji songe le iyado.

⁵⁵ Lara eni jlōkoyo bi pjeyoga tek dēnashko so kong, Abraham kong bako,
ga shāryara eni» le.

⁵⁶ Ga María beno sök Elisabet tjok ba ushko moglo mya dik. E irgo ga tek shrono shäng irōng obi ba ushko.

Juan No Waga bukshko dbaryo

⁵⁷ Elisabet dbaryo öötongshko ga wa buk kjarara domer. ⁵⁸ Eshko ga ba meké beno wopjlúe. Roy kura nopga tjeng ba zlong bāng li, ba pjeyogaré, ga beno lōng wopjlú ba tjok eshko bakoe. Miydara lok ga llěbo shāryara Tjlapgaré pjlú ba kong.

⁵⁹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li sōra lok, doyo jyā te wlo. «Koiēy Zacarías, ba data li ko» lara nopga lōng liré, ⁶⁰ gueniyo ga ba meké tjłe ga «Eni lléme. E ko Juan» le.

⁶¹ Kuya lok ga tjłe ba kong ga «¿Eni ega? Pja pjeyo ko eni drete» le. ⁶² Ga tjłeno lok chida data li kong or goshko, koie ber llē miyde lok wlo. ⁶³ Eshko ga ba data kjork-wang rokono kjwangna, llěbo jyā tē e go wlo. Twara lok ba kong ga jyā tara ga «E ko ber Juan» le. Iya nopga uunkong liré ga beno lōng yēy le erā. ⁶⁴ Jekdo eshko ga chida data li tjłeno jek obi, ga Sbö poshrēra arae.

⁶⁵ Kuya lok ga yēy le uunkong liré. Ga llěbo shāryono li, e lanyotkěba ara Judea kjokyo dlup shwo lēkong kjwang jikong. ⁶⁶ Kuya nopga lōng eshko liré ga beno lōng wotjlik ara uunkong. Tjłe èng kong ga «jlōkoyo ga Tjlapga shäng chida li tjok. ¿E kjšhko ga e ber llē shāryé?» le lok eni.

Tjlapga poshrēra Zacaríasdē

⁶⁷ Eshko ga Zacarías go Sbö Sěya shrono beno kěsbang ba tjok, ga tjłökwö lara Sbö Sēyaré ba kong. Kuya ga lara jekdo eshko obi. Tjłe ga

⁶⁸⁻⁶⁹ «Tjlapga, e poshrēy ara.

Shji Israel tjěyo Sbö li e.

E shrono, shji kjimte wlo, shji döya wlo bakoe.

Bi döga ichara kjlara bi kong, e kësbang, e ba parkaga tek dënashko so David li tjëyo.

E poshrëy tråk llëm e kjëshko.

⁷⁰ Tek dënashko ga tjëlkwö twara beno bi kong,

lak ba tjëlkwö lagagarë drete.

Tak pjang eni:

⁷¹ “Tja tjwe ber bomi döga, bomi wloyoga wloshko dwayo,

bomi woydaga llëm li wloshko dwayo bakoe.

⁷² Pjây songe lër iyado.

Bor tjëlkwö tworor bomi kong beno iyado wlo li woyojer llëme.”

⁷³ Tjëlkwö lara bi tjlapga Abraham kong jëlköyo li beno jong eni.

⁷⁴⁻⁷⁵ Shji döya bi wloyoga wloshko dwayo.

Eni ga llëye bangkjërëy llëm, dbar kjwobi go, shji löng së obishko ga ba tjëlkwö li söy ga pjlu, pjlo bek, owa llëme.

⁷⁶⁻⁷⁷ Ga pja, bor wa,

pja jek Tjlapga tjwe li bäm goshko, irbo poshärëyëp shäng ba kong wleni.

E kjëshko ga pja kowëba Sbö Tjwlö Kësbangyo tjëlkwö laga.

Ba tjëlkwö lorop ba nopga kong li go ga miyde lok ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret,

ga döra llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo,

shdüya Sbörë ame wlo.

Löröp ba kong li, e irbo poshärëyëp shäng ba kong wleni.

⁷⁸⁻⁷⁹ Bi Sbö, shji woyde ara, shji songe le iyado.

Miyde ga shji tjeng kjok ro sī roy wleni, shji wolon li, e bangkjërëy ara.

Eni kuzong ga bi kong bi döga iche tjwe kjlara kjok dogo dwayo,

kälä shjiy dlo wleni,

dba, e ie ber bi kong taglën wleni.

Dlo li kälä të shjiy shji löng lishko,

shji ber tjeng kjok ro sī roy ame wlo,

shji wolon li, e bangkjërëy ame wlo bakoe.

Irbo pjlu li, e piya bi kong, shji ber löng wlëp wlo le.

⁸⁰ Ga chida li kun jem, ga ba wotjlik pjlu li kun jem bakoe. Öötong kësbangshko ga öötong sök kjok dogro no llëmshko, äär jong ba dbar opping Israel tjëyoga kong, Sbö tjëlkwö roy le ba kong wlo li öötong guing.

2

Jesucristo bukshko dbaryo

¹ Chida li buk chirawa obishko ga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Augusto.

Dbar kjwara ga ba parkagaga ichara jek ko kjërë kjok kjwang jikong, nopga tjeng kjlobi miyde wlo. ² E bäm goshko ga ko kjrayde eni llëm, kjre eshko jä. Kjreshko ga Cirenio parkë sök Siria so ichaga. ³ Eshko ga nopga uunkong jek jongya ba tjlapgaga tek dënashko so li kjokshko iröng obi, ko twë ba ko kjragaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Eni ga José opshino jek ey dwayo, to jek shäng Judea kjokyo, ga öötong shäng Belén kjokyo, David weno buk lishko. To shäng eshko, David, e ba tjlapga tek dënashko so kjëshko. ⁵ Dënashko ga tjëlkwö twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo le, gueniyo eshkoshko ga orkwosmoydë ba tjok llëm obi. Eni ga jek shäng ko twëshko ga María jek shäng ba tjok bakoe. Eshko ga Maria wloshko tjeng döroe. ⁶ Löng Belén kjokyo wopro ga Maria chida bukshko dbaryo li öötonge. ⁷ Ga wloshko wa buk kjlara domer, ba wa bäm iyo. Ga popgara shwong chida popgokko wleniyo go, ga iara beno buk öng dli ioklo bapkwö kjing go, öng tjeng lishko. Söya jek no pozlong uyo roy ga ä, shtoyo dret kjëshko.

Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng öng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga öng wlëp ushko so dagaga löng kjlëbö, ber tjeng ba öng li dë ba kjokshko. Shkë ga ⁹ Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong eshko, Tjlapga dbo kälä tona lletlet pjribri löng lishko. Iya lok ga bangkjre lok ara. ¹⁰ Gueniyo Tjlapga parkaga li tjlä ba kong ga «llëye bangkjërëmi llëme. Tja tjwe shäng llëbo roy pjlu söga bomi kong. Kuromi ga pjây ie ber löng wopjlu tråk llëme. Kuromi ga pjây ber wopjlu li, e ber nopga uunkong kong bakoe. ¹¹ Lunashko ga David kjokshko ga chida buk kjlara. Chida li, e bomi döga. No pjluo ichara Sbörë shrono buk li e. E ber bomi pjluo bakoe. ¹² Chida li miydëmi wëlä wlo ga wlëmi ga popgak iak buk öng dli ioklo bapkwö kjing go» le.

¹³ Jekdo eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so weno tjeng ara obi ba kjlara li sor go. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga

¹⁴ «Kjok dogo ga Sbö, e poshrëya lok tråk llëme.

“Pja kësbangë” le lok ba kong.

Kjok ëre kjing go ga nopga woyde Sbörë ara li,

e ber löng wopjlu ëng tjok» le.

¹⁵ E irgo ga Sbö parkagaga li to jem lok kjok dogo iröng obi. E irgo ga öng dagaga li tjlä lok ëng kong ga «llëbo roy ichara Tjlapgarë bi kong. Eni ga shji to ik Belén kjokyo» le. ¹⁶ Eni ga jek lok shëstëng, ga tjwe löng ga chida li wlëna bë buk öng dli ioklo

bapkwō kjing go. María, José, e wlēna lōng eshko bakoe.

¹⁷ Chida li ina pjiir ga llēye lara Sbō parkagarē ba kong li roy shdōra lok nopga uunkong kong. ¹⁸ Kuya lok ga beno lōng wotjlik arae. ¹⁹ Gueniyo Mariara omkuno, ga beno sök kjing erä. Woyojeya llēm, söya tjeng ba pjlūshko erä.

²⁰ Ga öng dagaga lira to irōng obi, ba öng iara beno tjeng lishko. Llēye lara Sbō parkagarē ba kong li ina lok, kura lok pjire. E kjishko ga Sbō poshrēra lok ara, tjlē ga «Sbō, pja kēsbangē» le lok eni.

Chida Jesús söra ba mekē, ba datarē Sbō u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li doyo jyā tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li lara Sbō parkagarē María kong, e shäng kjarasō llēm li llēm obishko.

²²⁻²³ Ga spono, dbar tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē li go sorē ga eni.

Tjlapga tjlōkwō tak pjang eni: «Wapga domerga bām iyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.»* E kjishko ga chida li söra ba mekē, ba datarē jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo. ²⁴ Tjlapga tjlōkwō tak pjang eni: «Dunggwo kjing pjök, dunggwo kwō kēsēs wleniyo, llēm ga dunggwo kwō chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kwō pjök.»† E kjishko ga Tjlapga sēngglo li shäryara eni.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sök kjlara Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbō poshrēya shäng ara, Israel tjēyoga döga dbaryo li koshe sök iyado, e goshko Sbō Sēya bakoe. ²⁶ Pjlara ga Sbō Sēya tjlē ba kong ga «Pja wolon llēm, no pjluoyo iche le Sbörē li inop om go guing» le.

²⁷ Jesús söra ba mekē, ba datarē jek Sbō u zlong bäng, llēye tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē go li shärye eni wlo dbaryoshko ga Simeón ichara Sbō Sēyarē jek eshko ba koshē. Öötong lōngshko ga ²⁸ chida li ina, ga kjarara ba wloshko, ga Sbō poshrēra ara, tjlē ga

²⁹⁻³² «Borwa pjluoyo ère ichorop, iya tjēyoga lōng kēs lirē wlo.

Ère ber iök shjiy wleni,
nopga judío llēm wleniyo kong.

Bop tjēyo Israel,
e poshrēkoba ara ba kjishko.

Tjlapga, tja bop parkaga.

Llēye lorop bor kong jlokoyo li,
e shäryorop eeri.

Borwa döga ère
inor bor bokkwo go.

E kjishko ga tja shinmotkē wopjlu ba pjlūe»
le.

³³ Lanyotke Simeóndē shäng eni li kuya ba mekē, ba datarē ga beno lōng wotjlik arae. ³⁴ E irgo ga tjlōkwō lara Simeóndē beno pjlū ba kong lok. Ga tjlē chida mekē María li kong ga «Israel tjēyoga kong ga chida ère, e ber shäng no kjone kjone lōngga, ber tjwlō ame wlo, no kjone kjone poyongga, ber tjwlō ara wlo bakoe. E ber shäng llēbo jyāglo ichara Sbörē wleni, ga läywēba owa ara, ³⁵ oba wotjlik sorē ba pjlūshko li igōy wēlē wlo. Gueniyo llono ga ba kjishko ga pja ber woydē ara, pja shorkera söglorē wleni» le.

³⁶ Eshko walē shäng kjlara ko Ana, e Sbō tjlōkwō laga. Ba data ko Fanuel, e Aser tjēyo. Ana, e tjlablae. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sök ba lanma tjok lu pjloglo kjäk (7). ³⁷ E irgo ga ba lanma shimotkono, ga beno sök syā. Eshko ga öötong sök lu pjloglo sak kjwong kjingsho pkēng (84). Beno sök Sbō u zlong bäng Sbō poshrēk shkē dba, opshik llaw llēme. Syöshhtë Sbō kong ara, ga iē llēm Sbō kong dbar kop ara bakoe.

³⁸ Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. Iya ga beno shäng wopjluē. Ga tjlē ga «Sbō, chida ère ichorop borwa pjluoyo. E kjishko ga tja wopjlu bop tjok» le. Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjluoyo tjwe dbaryo li koshē. Ga chida li roy lara ba kong pjire.

³⁹ Tjlōkwō tak pjang Tjlapga kjok llgwekklo go shärye wlo li shäryara lok pjiirshko ga chida li söra José, Mariarē to jek irōng obi Galilea kjokyo, ga öötong lōng ba kjokshko Nazaret kjokyo. ⁴⁰ Eshko ga Jesús kun jem, beno dbo ara, kjok miydē ara bakoe. Ga kjimte Sbörē arae.

Kjwozir Jesús sök Sbō u zlong bäng nopga kjok miydē tjok

⁴¹ Lu pjlobi go ga ba data, ba mekē, e jek lok Jerusalén kjokyo, Israel tjēyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēk wlo.

⁴² Ga Jesús öötong lu pjloglo sak kwara kjingsho pjökshko (12) ga jek dbar li shrēk ba tjok bebi, sgarā judiogarē sorē ga eni.

⁴³⁻⁴⁴ Dbar li shrēra lok pjiir ga ba data, ba mekē, e tek lōng irōng obi, ga nopga jek lōng ara ba tjok. Jesús lira tek shäng ba tjokdo lara lok, miga llēm, beno shäng Jerusalén kjokyo. Jēktong lok dbar kjwarashko ga wlēya lok ba pjeyoga tjrēko, ⁴⁵ gueniyo wlēna llēme. Eni ga sano jek irōng obi Jerusalén kjokyo, wlēya lok eshko wlo.

⁴⁶ Kjōshko ga wlēna lok bē sök Sbō u zlong bäng, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē go li tjrēko. E sök ba tjlōkwō le lok li kuk, ga omkjakrokē jong bakoe. ⁴⁷ Kuya nopga lōng lirē lok ga Jesús kjok miydē ara,

* 2:22-23 Éxodo 13.2, 12. † 2:24 Levítico 12.8.

llëbo kjakroke kjöme li dboryara pjlúe. E kjishko ga yëy le lok erä.

⁴⁸ İya ba mekë, ba datarë äär eshko ga ba wa sök nopga li tjërko ga yëy le erä. Eshko ga ba mekë tjlë ba kong ga «Jesús, çpja opshäryë borwa kong kjweni ega? Tja, bop data, tjawa to löng bop wlëk. Tjawa woydë ara bop kjishko» le.

⁴⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «çTja wlëmi löng ega? çTja sök bor Data ushko, e miydëmi llëmdo?» le. ⁵⁰ Gueniyo tjlökwo lara li llë loklo miydara lok llëme.

⁵¹ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba tjok ba ushko Nazaret kjokyo. Ga kuno sök ba mekë, ba data tjok. Llëye lara lok ba kong kës li söya eni. Ba mekëra, llëye shäryara li woyojeya llëm, söya tjeng ba pjlúshko erä.

⁵² Ga Jesús kun jeme. Ba kjok miydë li kun jem bakoe. «Jesús kjwe pjlúe» le Sbörë, le nopgarë eni bakoe.

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹ Tiberio sök pjlú kësbangyo öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho shkëngshko (15) ga Poncio Pilato sök Judea so ichaga, Herodes sök Galilea so pjluyo, ba shjiy Felipe sök Iturea so pjluyo, Traconite so pjluyo bako, Lisaniás sök Abilene so pjluyo, ² Anás, Caifás, e löng syöshtaga Sbö kong nopga kjishko kësksëyo.

Eshkoshko ga Juan, Zacariás wa li sök kjok dogro no llëmshko. Eshko ga tjlökwo lara Sbörë Juan kong, le oba kong wlo. ³ Eni ga to jek shäng kjok buk kës Jordán diyo sor go, tjlë oba kong ga «llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjäy wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber drete» le.

⁴ Shäryono eni, tara Sbö tjlökwo laga tek dënaashko so Isaíasdë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozi Tjlapga tjwe li kong.
Shäryozi ber beke.

⁵ Dikpwo uunkong li,
e klungyo dlingko, kjing ber bek wlo.

Dlup kësksë, chilawa li,
e löngko, kjing ber bek wlo.

Irbo sjöng li,
e llgwekko, ber pjlo bek wlo.

Irbo pjlëbgwoyo ara li,
e kjingako, ber kjing bek wlo bakoe.

⁶ Ga no pjluyo iche Sbörë no döya wlo li,
e İya nopga tjeng kjok kjwang jikong
lirë” le.*

⁷ Eni ga nopga tjwe jong Juan shwoy ara, we jer di roshko wlo. Ga Juan tjlë ba kong ga «çPjäy so dgur kjoyoe! çNopga owa shdüzlong dbaryo döro lishko ga pjäy där laga èrë bomi kongdo? ⁸ Pjäy jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. Lër bomi kong ga akkwo ère ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjlúe. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lémi llëme. ⁹ “Zër e” le Sbörë shäng. KJOR botjyë pjlú llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «çEni ga llëye shäryëra?»

¹¹ «Ëye shwong ko pjök ga twe kara ëye shwong llëm li kong, ëye dli tjok ga shdüya, twe ëye dli llëm li kong» le ba kong.

¹² Nopga dbur töngga Roma so kong li shrono löng eshko, we wlo bakoe. Epga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, çllëye shäryëra?»

¹³ «Pjäy ichara bomi kägäyorë dbur töng bayo kjöme li, e shimirë erö, shimi e kjinmo llëme» le ba kong.

¹⁴ Engkjwagaga löng eshko li tjlë ba kong ga «çTjawa orwë llong?»

«llëye dömi oblë shjiryo llëme. Llëye dömi dbo go llëm, jyöyotkëmi i llëm bakoe. Pjäy tjwëlëkoba kjöme ga pjäy ber löng wlëp ba tjok» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga nopga beno löng wopjlú anmoyö, ga wotjlik lok ga «çNo pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Juan kjwe lëpde?» le.

¹⁶ E kjishko ga Juan tjlë ba kong ga «Pjäy wër shäng di goshko. Gueniyo no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwölö ara bor kjinmo anmoyö kjishko.† Era, pjäy we iök go, ga pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹⁷ Tjwe kjwëlë tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwo roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le. ¹⁸ Eni ga nopga poshduna Juandë tjlökwo oblë oblë go ara, ga Sbö tjlökwo roy pjlú lara ba kong bakoe.

¹⁹ Eshkoshko ga Pjlu Herodes, ba shjiy boy li kjrara beno sök ba boy. Llëbo owa shäryara oblë ara bakoe. E kjishko ga wlona Juandë ara. ²⁰ Gueniyo Juan kolara llëm, llëbo owa shäryara jek këgong, Juan iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

Jesús wara Juandë

²¹ Iayde shäng no shdüzlong uyo roy llëm obishko ga Juan shäng oba wë ara. Pjlara

* 3:6 Isaías 40.3-5. † 3:16 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

ga Jesús jek öötong shäng eshko, ga wara Juandë jer di roshko. Wara pjiir ga Jesús shäng syöshtë Sbö kong wopro ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ²² ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sók ba go, ikoba ga wëlle. Eshko ga ybò kuraba ter kjok dogo dwayo, tjlê ga «Bor wa li pja. Pja wo ydër ara. Tja wopjlu bop tjok» le.

Jesús data, kjokë, tjlapgaga tek dëna dwayo

²³ Ga Jesús lu pjloglo sak myashko (30) ga ba pak soyarae.

Jesús, e José wa lëba.

José, e Elí wa.

²⁴ Elí, e Matat wa.

Matat, e Leví wa.

Leví, e Melquí wa.

Melquí, e Jana wa.

Jana, e José wa.

²⁵ José, e Matatías wa.

Matatías, e Amós wa.

Amós, e Nahúm wa.

Nahúm, e Esli wa.

Esli, e Nagai wa.

²⁶ Nagai, e Maat wa.

Maat, e Matatías wa.

Matatías, e Semei wa.

Semei, e José wa.

José, e Judá wa.

²⁷ Judá, e Joanán wa.

Joanán, e Resa wa.

Resa, e Zorobabel wa.

Zorobabel, e Salatiel wa.

Salatiel, e Neri wa.

²⁸ Neri, e Melquí wa.

Melquí, e Adi wa.

Adi, e Cosam wa.

Cosam, e Elmodam wa.

Elmodam, e Er wa.

²⁹ Er, e Josué wa.

Josué, e Eliézer wa.

Eliézer, e Jorim wa.

Jorim, e Matat wa.

³⁰ Matat, e Leví wa.

Leví, e Simeón wa.

Simeón, e Judá wa.

Judá, e José wa.

José, e Jonán wa.

Jonán, e Eliaquim wa.

³¹ Eliaquim, e Melea wa.

Melea, e Mainán wa.

Mainán, e Matata wa.

Matata, Natán wa.

³² Natán, e David wa.

David, e Isaí wa.

Isaí, e Obed wa.

Obed, e Booz wa.

Booz, e Salmón wa.

Salmón, e Naasón wa.

³³ Naasón, e Aminadab wa.

Aminadab, e Aram wa.

Aram, e Esrom wa.

Esrom, e Fares wa.

Fares, e Judá wa.

³⁴ Judá, e Jacob wa.

Jacob, e Isaac wa.

Isaac, e Abraham wa.

Abraham, e Taré wa.

Taré, e Najor wa.

³⁵ Najor, e Serug wa.

Serug, e Ragau wa.

Ragau, e Péleg wa.

Péleg, e Heber wa.

Heber, e Selaj wa.

³⁶ Selaj, e Cainán wa.

Cainán, e Arfaxad wa.

Arfaxad, e Sem wa.

Sem, e Noé wa.

Noé, e Lamec wa.

³⁷ Lamec, e Matusalén wa.

Matusalén, e Enoc wa.

Enoc, e Jared wa.

Jared, e Malalel wa.

Malalel, e Cainán wa.

³⁸ Cainán, e Enós wa.

Enós, e Set wa.

Set, e Adán wa.

Adán, e Sbö wa.

4

Jesús tjlina Ärë, llëbo owa shäryë wlo le

¹ Eshko ga Jesús go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga tje iröng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmsško. ² Eshko ga tjlina Ärë shäng dbargwo sak pkëng (40), llëbo owa shäryë wlo le. Dbar eshko ga Jesús iono llëme. E irgo ga pjli jonge.

³ Eni ga Ä tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo ëre posgos ber pjlung shosho suk pjiir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “No mär dli go dö llëme”»* le.

⁵ E irgo ga söra Ärë jem öötong shäng dlup jong kjókshko dbo go, ga kjok kjwang jikong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong jekdo.

⁶⁻⁷ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong. Ba llëbo wolësowa tjeng kës kjwe, ba dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twër wo ydë ë kong ga twër» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe»† le.

⁹⁻¹¹ E irgo ga söra Ärë jek öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö u kësbang jong lishko.

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:8 Deuteronomio 6.13.

Eshko ga söra jem öötong shäng Sbõ u dbo go, ga tjlê ba kong ga «Sbõ tjlökwo tak pjang eni: »“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,

pja shaya ba orkwo go,

pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”†

E kjishko ga pja Sbõ Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

¹² Kuya ga tjlê ba kong ga «sbõ tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbõ li tjlïy llëme»[§] le.

¹³ Tjlïna Arë pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame äar jong llono jä.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jëk shäng Sbõ Sëya dbo ara li tjok. Ga e roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong. ¹⁵ Kjok kjirina kjirina ga oba pïya judioga syõ uyo roshko, ga poshrëkoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹⁶ Pjlara ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno shäng lishko. Ga öötong wosh-tozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judioga syõ uyo jong eshko li roy. Eshko ga kojono shäng, Sbõ tjlökwo lë nopga tjeng li kong wlo, sgara shäng enido sorë ga eni. ¹⁷ Ga kijbokwo tara Sbõ tjlökwo laga tek dënashko so Isaiasdë li twara tjeng ba kong. Eshko ga kijbokwo li koshwina, ga lara nopga li kong. Tjlökwo tak pjang lara li tjlê eni:

¹⁸ «Tja kjrara Tjlapga Sëyarë,

ba tjlökwo roy pjlu lë oba song wleniyo kong wlo.

E kjishko ga Tjlapga Sëya pjang bor go.

Tja ichara

tjlê nopga shdung löng li kong ga “Pjäy dër malinge”,

tjlê nopga kjok igö llëm li kong ga “Pjäy kjok ik shara”,

tjlê nopga bokrotkëba ara li kong ga “Pjäy bokrotkëba ame”,

¹⁹ tjlê nopga uunkong kong ga “Sbõ nopga dër dbaryo li öötonge.”*

²⁰ E irgo ga kijbokwo li llira, twara iröng ba kjimtaga parkë shäng judioga syõ uyo roy li kong, ga sirkeno sök eshko. Eshko ga ïya nopga löng lirë beno löng drëng erä. ²¹ Eni ga Jesús tjlê ba kong ga «Sbõ tjlökwo ëre kuromi li, e shäryono eeri» le.

²² Tjlê shäng ga ba kugaga löng li tjlê ëng kong ga «Kjwe pjluë. Ba tjlökwo le li, e wolësowa» le, ga beno löng yëy le erä. Ga tjlê ëng kong ga «¿Domer kjwe José wa llëmdo?» le.

²³ Kuya Jesüsdë ga tjlê ba kong ga «Llëye llëmi woydë bor kong li, e miydoror pjir tjan. ¿No dwlomnega shäng kjlara swlo ara ga shji tjlê ba kong ga “Pja no dwlomnek pjlära

pja opdwlomnes om goshko” lëy eni llëmdo? Eni ga “Pja no dwlomnek pjlära nopga tjeng bop kjok ëreshko dwlomnezong” lëmi woydë bor kong eni. “Capernaüm kjokyo shko ga llëbo shäryorop oblë oblë ara li roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok ëreshko ga shäryos eni bakoe” lëmi woydë bor kong eni bakoe.

²⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga Sbõ tjlökwo laga, e iëba tjwlo ara ba kjok om go lishko llëme.

²⁵ Lër bomi kong jlökwo ga Sbõ tjlökwo laga Elías dbaryoshko ga shunyo shrono llëm lu pjloglo mya kjingsho bëy, ga pjli shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syäpga tjeng ara Israel kjokyo, Elias sök lishko, ²⁶ gueniyo ichara Sbörë syäpga löng eshko li kjimté llëme. Miga ichara Sarepta kjokyo, kjok li buk Sidón kjokyo worbo go, syä sök kjlara eshko kjimté wlo. ²⁷ Sbõ tjlökwo laga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjëyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo poptara kjlara llëme. Miga domer Siria so ko Naamán, era poptara» le.

²⁸ Kuya nopga tjeng judioga syõ uyo roshko lirë ga iirkono ara ba kong. ²⁹ Ga kojono lok, ga Jesús söra lok jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko li, e pjang dlup poglo go. Eni ga söra lok jek öötong lok dlup li dbo go, dbuya lon jer töshko wlo lara. ³⁰ Miga Jesús opdóno jek ba tjrëko, ga toe.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesüsdë toe

³¹ E irgo ga jek öötong shäng Capernaüm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong wosh-tozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judioga syõ uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ³² Tjlökwo lara jlökoyo, dbo ara go. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

³³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús ïya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlê ga ³⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja e miydër pjluë. Pja iak beno shäng dboy Sbõ kong» le.

³⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjlê ga «Pja kjinko-zong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. Kuya ga domer li dbura buk töshko, gueniyo llëye owa shäryara ba kong llëme. Eshko ga opkjono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlê ëng kong ga «¿Tjlökwo kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä sëyaga iche opakjé ga kole jlökoyo» le. ³⁷ Ga Jesús roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong.

Simón ëm poptara Jesüsdë

³⁸ E irgo ga Jesús opshino judioga syõ uyo li roshko dwayo, ga jek öötong shäng Simón ushko. Eshko ga Simón ëm buk swlo ara, wloyo kjilikdë. Eni ga nopga tjeng eshko li

† 4:9-11 Salmo 91.11-12. § 4:12 Deuteronomio 6.16.

* 4:19 Isaiás 61.1-2.

tjlê Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga kjwe kjimtozong» le. ³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng ga kjlik li zenoe. Jekdo eshko ga kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga swlo oblê oblê wleniyo söraba ara Jesús kong. Ga orkwo iono kjlara kjlara kjing go, ga poptara. ⁴¹ Jesús, e no pjluwo ichara Sbörê shrono shäng li miyde Ä säyaga tjeng oba goshko lirê owa llême. Epga toshko ga tjê löng dbo go ga «Pja Sbô Wa!» le. E kjishko ga ichara Jesúsde tjê llême.

Jesús Sbô tjêlkwô roy pjlu lono judioga syô uyo oblê oblê roshko

⁴² Wêshko kjok shröngto ga Jesús opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya äye llêmsško, ber sök tjoksa wlo. E irgo ga nopga to löng ba wlêk. Ga wlêna lok, ga tjê lok ba kong ga «Pja brik llême» le.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjê ba kong ga «Tja to jongya kjok shto oblê oblê, Sbô ber no pjluwo sorê li roy pjlu shdök, miydêba wlo. Tja ichak shäng e kong wlo» le. ⁴⁴ Eni ga to shäng ba lê judioga kjokyo kjrinishko kjrinishko, judioga syô uyo lok kjwobi li roshko.

5

Nopga mâ shaga kjrara Jesúsde doglo pkêng (4)

¹⁻³ Pjlara ga Jesús shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Genesaret* li kjako. Eshko ga nopga shrono löng ara ba zlong bäng, Sbô tjêlkwô kuya lok wlo, ga Jesús liiya lok ara. Eshko ga ina Jesúsde ga kjoyong tjeng do pjök di bäng li kjako, roy no llême. Nopga tjeng ba roy li opshino tjeng ba kjla mâ shakklo kwoshkwê. Eni ga Jesús opyono kjoyong buk kjlara roshko, kjoyong li sogo ko Simón. Eshko ga tjê Simón kong ga «Ichos jek sira di rong shwo lëkong» le. Ga ichara jeke. Eshko ga Jesús sirkeno sök kjoyong li roshko, ga nopga beno tjeng pjöshko li piya sök.

⁴ Tjlêno pjir ga tjê Simón kong ga «Kjoyong ère ichos jek kègong sit di rong wleshko, ga bomi kjla mâ shakklo kjwe dbuzi dishko, pjây mâ shak wlo» le.

⁵ Kuya ga tjê ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa parkono löng shkê ga mâ sharorwa kjlara llême. Gueniyo tjawa ichaga pjarê ga kjla dburwa» le.

⁶ Shäryara eni ga mâ shara lok träk llême. Shiya lokshko ga kjla li kjiyi kjone kjone skoktong tjän. ⁷ İya ga dwlêto ga ba pjeyoga tjeng kjoyong oblê roshko li rokara or go, tek ba kjimtg wlo. Ga epga shrono, ga parkono tjê jikong. Ba kjoyong do pjök li pito, roy

dlina tjung mâ erö kjishko. ⁸⁻⁹ Ga İya lok ga mâ shara lok ara ga beno löng yêy le erä. Eni ga Simón Pedro kjök tono Jesús bokshto, ga tjê ba kong ga «Tjlapga, pja opkjos bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le. ¹⁰ Ba pjeyoga tjeng kjoyong oblê roshko li beno löng eni bakoe. Tjeng kjoyong oblê roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wapga.

Eshko ga Jesús tjê Simón kong ga «Lÿeye bangkjirêp llême. Pja to shäng mâ shak ame. Pja iêr to ber shäng no töng bor kong shara» le. ¹¹ Eni ga kjoyong li shira tjeng pjöshko iröng obi, ba llêbo tjeng kës li rayara, ga to jek lok Jesús tjok.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹² Pjlara ga Jesús öötong shäng kjok kjrinishko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Jesús İya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjê ba kong ga «Tjlapga, tja poptêp woypê ga tja poptêp ga pjluê» le.

¹³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjê ga «Pja poptêr woypê. Pja ber pjlu shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjluê.

¹⁴ Eshko ga Jesús tjê ba kong ga «Pja poptoror lëp ê kong llême. Pja nom opping syöshtaga Sbô kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbô sèngglo lara Moisésde, pja äär Sbô poshrêk ba ushko ga pjlu wlo li söp, twêp ba kong, pja poptono miydêba wlo» le.

¹⁵ Gueniyo ga Jesús roy shdöktong jek kègong. E kjishko ga shäng lishko ga oba tön löng ba shwoy ara anmoyô, ba kuk wlo, ba swlo llê li popte wlo bakoe. ¹⁶ Gueniyo olöshko ga Jesús opkwê jek shäng äye llêmsško, syöshtê Sbô kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llêm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹⁷ Dbar kjwara ga Jesús sök oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e shrono löng Galilea kjokyo oblê oblê dwayo, Judea kjokyo oblê oblê dwayo, Jerusalem kjokyo dwayo bako, ga sirkeno löng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús tjok, swlopga popte wlo. ¹⁸ Eni ga domerga tjwe löng eshko kjlôbö, swlo söno kjlara poglo roshko. Swlo li buk töshko, dre kuga llêm wleniyo. Söya lok kjêr roshko, ie buk Jesús bokshto wlo lara. ¹⁹ Gueniyo jek opzrêk kjone go llêm, oba ara kjÿ. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, oba ara tjrêko, Jesús bokshto.

* 5:1-3 Genesaret di bäng, e ko Galilea di bäng bakoe.

²⁰ İya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lõnor beno drete» le.

²¹ No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga lõng eshko, e wotjlik lok ga «¿Kjwe ëro? ¿Domer kjwe shäng Sbõ läywë owa, ber tjwól lõm wlo le! Owa lõngga nopga kong li Sbõ eröe» le.

²² Wotjlik lõng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega? ²³ «Owa pjang bop go li lõnor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lõnorde, de lõnor llëme, e igõmi llëme. Gueniyo ga «Pja kojõzong. Pja jëkzong» loror ba kong ga pop-tororde, de poptoror llëme, era igõmi wëllëe. ²⁴ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lõn ber dret wlo ga pjlué. Miydëmi wlo ga llëbo shäryë e» le. Eni ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Lër bop kong ga pja kojõzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ²⁵ Kuya ga kojono nopga lõng li bokshto, ba bukklo li kjrara, ga to jek ba ushko Sbõ poshrëk ara. ²⁶ İya nopga tjeng eshko lirë ga beno lõng yëy le erä, ga Sbõ poshrëra, ga tjlë lok ëng kong ga «Eeri ga llëbo İydë llëm obi, e İnoy jlöe» le.

Levi rokara Jesúsdë

²⁷ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Levi, e dbur tóngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. İya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. ²⁸ Kuya ga kojono, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹ E irgo ga Levi dli shäryono kësbang ba ushko, Jesús poshrëkklo. Eshko ga oba shrono lõng ara ië, tjërko nopga dbur tóngga Roma so kong shrono lõng ara bakoe. ³⁰ İya fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go lirë ga tjlë lok Jesús oppinggaga lõng li kong ga «¿Pjây ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga lõng pjlué, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë. ³² Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga, llëbo owa shärye lõng li, e owa jlöe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji ië llëm kjishko

³³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm syöshhtë Sbõ kong wlo dbar

kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara ië enido ega?»

³⁴ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shäng ba tjok obishko ga nopga mak lõng eshko li† ië llëm ga äe. ³⁵ Gueniyo domer li söra ba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jâ» le ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlëno ba kong lok llëbo jyäglo go obi. Tjlë ga «Shji shwong tjaglën§ zëy sira, shwong këguë† bängyë e go wlo llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong tjaglën li sreya, ga shwong këguë li ber owa bakoe.

³⁷ «Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën† tyëy ba bapkwo këguë shäryak öng kwota go† roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwo li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bapkwo li ber eni bakoe. ³⁸ Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwo tjaglën. ³⁹ Eye kjillgwo bo dyo dbo ara këguë li iono ga kjillgwo bo dyo tjaglën li ie woydë llëme. Eshko ga tjlë ga «Këguë li pjlué, tjaglën li kjinmo» le eni» le.

6

Woshtozlong dbaryo ga Jesús opping-gaga dwla bo kjrano

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjërko ba opping-gaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga lõng dwla bo kjrë, ga kjwokäya or go, ue lok wlo. ² Eni ga fariseoga kjone kjone tjlë ga «¿Llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryëmi lõng kjweni ega?» le.

³ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbõ tjlökwö go li, e lomirë llëmdo? ⁴ David opzrëno jek shäng Sbõ u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbõ kong li uara, ga twara ba nopga jëk lõng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagagarë erö gueniyo» le.

⁵ Ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo këgäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

⁶ Woshtozlong dbaryo oblëshko ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shäng kjlara eshko orkwo këë slosloe. ⁷ Fariseoga, no pinggaga kjok

† 5:34 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ 5:34 Nopga mak lõng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. § 5:36 Shwong tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlökoyö tjaglën Jesús kjishko li loklo. * 5:36 Shwong këguë le li, e tjlökwö twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyö dënashko li loklo. † 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlökoyö tjaglën Jesús kjishko li loklo. ‡ 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwo këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwö twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyö dënashko li loklo.

llgwekklo tara Moisésdê li go, e lông eshko bako, Jesús dê, swlo li popte woshtozlong dbaryore İya lok wlo, rote e go wlo.

⁸ Wotjlik lông llê li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlê swlo li kong ga «Pja kojôs shäng nopga lông kës êre tjrêko» le. Kuya ga shâryara eni. ⁹ E irgo ga Jesús tjlê nopga tjeng li kong ga «Pjây kong llêbo kjakrokêr kjrina. ¿Woshtozlong dbaryo ga llêye shâryëy oblê kong ga pjlu? ¿llêbo pjlu, de llêbo owa? ¿Êre dbaryo ga kjlara buk ba llêmdo shinmotkê wlo ga llêye shâryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le.

¹⁰ Eshko ga lông ba zlong häng pjiribri li İna uunkong, ga tjlê swlo li kong ga «Pja orkwo roshwîzong» le.

Kuya ga shâryara eni, ga ba orkwo poppono beno pjlu. ¹¹ Gueniyo ga nopga lông li iircono ara, tjlê lok êng kong ga «¿llêye shâryëy Jesús kjwe kong ga pjlu?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹² Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shäng dlup jong kjwara bigdo go, syöshhtë Sbô kong wlo, ga syöshtono shkêe. ¹³ Wêshko kjok shrông ga ba oppinggaga rokara tek lông ba zlong häng. Eshko ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber lông Sbô tjlökwo roylaga ba äska wlo. Epga ko lok eni:

¹⁴ Simón, e koiara beno Pedro;

Andrés, e Simón lêng;

Santiago;

Juan;

Felipe;

Bartolomé;

¹⁵ Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Simón, e zelote;

¹⁶ Judas, e Santiago wa;

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk llême

¹⁷⁻¹⁸ E irgo ga Jesús to ter dlup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öötong lông sdam lëkong. Eshko ga nopga tjeng träk llêm, opping ba tjok wlo. Nopga shrono lông ara ba kuk wlo, ba swlo llê li popte wlo bakoe. Shrono lông li, e Judea sopga, Jerusalén sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Èye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poplara Jesúsde. ¹⁹ Eshko ga èye ba shwong porwono ga poppono ba dbo kësbang go. E kjishko ga uunkong wotjlik lok ba porwê le.

llêye shâryëy, shji ber lông wopjlu wlo

²⁰ Eshko ga ba oppinggaga İya Jesúsde ga tjlê ba kong ga

«Nopga song wleniyo,

pjây ber wopjlu,

Sbô ber bomi pjluwo kjishko.

²¹ Pjây lông pjli ara wleniyo,

pjây ber wopjlu,

llono ga pjây ber lông bö tjung kjishko.

Pjây lông slar êe wleniyo,

pjây ber wopjlu,

llono ga pjây ber lông jar kjishko.

²² Pjây İywaba shjiktêng, pjây wlokrêba llêm,

pjây lâywêba owa, bomi ko e owa

lêba, shâryëba eni no to ter kjok dogo

dwayo ère kjishkoshko ga

pjây ber wopjlu.

²³ Eni ga pjây äar kjok dogoshko ga pjây

potjwlên ara. E kjishko ga shâryëba

owa bomi kong enishko ga pjây

woydê llême. Pjây ber woowa llêm

dey. Sglik lëmi, öö lëmi ara, pjây lông

wopjlu kjishko bakoe.

Dênashko ga Sbô tjlökwo lagaga shdun-

aba eni bakoe.

²⁴ Gueniyo ga pjây nopga dbur ara wleniyo,

pjây song jlô,

llono ga pjây lông pjlu dbaryo li pjitong

kjishko.

²⁵ Pjây lông bö tjung wleniyo,

pjây song jlô,

llono ga pjây ber lông pjli ara kjishko.

Pjây lông jar wleniyo,

pjây song jlô,

llono ga pjây ber lông slar êe kjishko.

²⁶ Pjây poshrêkoba arashko ga

pjây song jlôe.

Dênashko ga nopga to lông tjlê ga

“Tja Sbô tjlökwo laga” le, gueniyo

ichaga Sbörê llême. Eshko ga epga

poshrêraba ara bakoe.

Bi moskwoga woydëy ara

²⁷ »Gueniyo ga lër pjây bor kuga li kong

ga bomi moskwoga woydozi ara. Èye, pjây

İywa shjiktêng ga kong llêbo shâryozi pjlu

dey. ²⁸ Èye wotjlik owa bop tjok ga pjây

wotjlik pjlu ba tjok. Èye, pjây bokrotke ga

pjây syöshhtë Sbô kong ba kjishko dey. ²⁹ Pjây

kwomso shpora oblêrê pjlara ga kalëkong

twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. Bomi

shwong kop lëkong döra ga bomi shwong ter

lëkong twëmi ba kong bakoe. ³⁰ È pogo tjwe

bomi shwoy llêbo rokê ga twëmi ba kong.

Llêbo döra bop shjirygo ga wëyê. ³¹ Pjây llêbo

shâryos oblê kong, woydëmi ga shârye lok

bomi kong sorê ga eni.

³² »¿Bomi woydagaga woydomirê dö

wleni ga pjây potjwlëkklo llê lëmiro?

Nopga owa ëmdê ga omshâryê e kjoyoe.

³³ ¿Bomi kjimtagaga kjimtomirê erô ga pjây

potjwlëkklo llê lëmiro? Nopga owa ëmdê ga

omshâryê e kjoyo bakoe. ³⁴ ¿Dbur poskwomi,

tjwlô shimi irông wlo dö ga pjây potjwlëkklo

llê lëmiro? Nopga owa ëmdê ga omshâryê e

kjoyoe. ³⁵ Eni llême. Nopga kong llêbo shârye

Sbörë pjlú bako, “Tja kjimtarä Sbörë” le llëm gueniyo. E kjishko ga bomi moskwoga woydozi ara. Llëbo shäryozí pjlú ba kong. Dbur poskwözi oba kong, ga tjwlö shimi llême. Eni ga bomi potjwlëkklo ber kësbanqe. Ga pjây ber löng Sbö Tjwlö Kësbangyo li wappä jlökoyo. ³⁶ Pja songe le bomi Datarë oba kong. Pja songe lozi oba kong eni bakoe.

«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llême

³⁷ »“No oblë llëbo owa shäryono” lëy ë kong llême. Eni ga “Pjây llëbo shäryono owa” le Sbörë bomi kong llëm bakoe. “Pja shdungko” lëy ë kong llême. Eni ga “Pjây shdungko” le Sbörë bomi kong llëm bakoe. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li iozi ber tjwlö llême. Eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret eni bakoe. ³⁸ Oba sëzia. Eni ga pjây sëya Sbörë bakoe. Pjây kong llëbo twe bayo ara, so resgwo bapkwö tjung kjoyo, resgwo bapkwö li roshko resgwo yoroy, kjing lliy or go, sigwo yoy ber lliktëng wlo, kjing goshko iëy jek obi, ber tjung kjopkwö shopte jong om wleni. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe» le.

³⁹ E irgo ga tjllëno ba kong llëbo jyäglo go obi. Tjllë ga «Noppa tjeng do pjök kjok igö llëm wleniyo. ¿Kjlara wlosöya ba kjlara lirë le ga lon jer tjeng pjöyikong pjllëbgwo kjwaraso roy llëmdo? ⁴⁰ Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llême. Gueniyo ga oppino pjirshko ga äar ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjlara bok bäng kjor pjloyo ïmi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li igömi llême. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴² ¿Kjorkwang buk bomi bok roshko li igömi llëm ga “Kjor pjloyo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorëro? ¡Pjây Sbö tjllökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizi bäm go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bäng li igömi wëllë, shimi ba kong wlo.

Kjor; e sorë miydëy ba bo go

⁴³ »Kjor doyo pjlú ga botjyë ga owayo drete. Kjor doyo owa ga botjyë ga pjluyo dret bakoe. ⁴⁴ Kjor; e sorë miydëy ba bo go. Kjor bo kjrëy shklik doyo go llême. Kjillgwo bo kjrëy shkö sho doyo go llëm bakoe. ⁴⁵ No pjlú ga tjllë pjlú, wotjlik pjlú ba pjlushko kjishko. No owa ga tjllë owa, wotjlik owa ba pjlushko kjishko bakoe. Llëbo tjeng bomi pjlushko lomirë bomi kjamo go.

U shäryëy sorë

⁴⁶ »Pjây tjllë bor kong ga “Pja bor Tjlapga jlökoyo” lëmi, gueniyo tja kolëmi llême. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴⁷⁻⁴⁸ Èye tjwe bor shwoy, tja tjllökwo kuya, ga llëye loror li

shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonä rong, ga ak iara ba so bäng pjirbrie. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga to wito llëm, u li shäryara pjlú kjishko. ⁴⁹ Gueniyo èye, tja tjllökwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga ba shwleyo pjlonä uriso, rong llême. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

7

Èngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesüsë kjlara

¹ Jesüs tjllëno oba kong pjir ga opzrëno jek öötong shäng Capernaüm kjokyo. ² Domer sök kjlara eshko, e Roma so, e èngkjwagaga ara kägäyo bakoe. Domer li parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo buk kjlara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe. ³ Ga Jesüs roy kura ba kägäyo lirë, ga judio tjlapgaga kjok llgwegä wleniyo ichara kjllöb, Jesüs rokë, ba parkaga li poptë wlo. ⁴⁻⁵ Öötong löng Jesüs shwoy ga tjllë ba kong ga «Tjlapga, rokërwa bop kong ga domer li kjimtos sira. E judio bishiya dik llëm, gueniyo bi tjëyoga woyde ara. Tjawa kong syö uyo shäryara kjwara om go. E kjimtakö jlö» le. ⁶ Kuya ga to jek ba tjok.

Jek löng ääto ba ushko ga èngkjwaga kägäyo li, ba pjeyoga ichara kjllöb, lan Jesüs kong obi wlo. Öötong löng ba shwoy ga tjllë lok ba kong ga «Domer li tjllökwo ichono bop kong. Tjllë ga “Tjlapga, pja tek bor ushko llëm ga bue. Tja llëno llëm, tjwlö llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. ⁷ Pja ïnor jek om go bop shwoy llëm e kjishko. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁸ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni iyado. Tja èngkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni iyado bakoe. ‘Pja nomo’ lër kjlara kong ga toe. ‘Pja tegö’ lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni” le bop kong eni» le.

⁹ Kuya ga beno shäng yëy le erä. Ga noppa jëk löng ba tjok li iya ga tjllë ba kong ga «Lër bomi kong ga domer, e mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰ E irgo ga domerga ichara li öötong löng èngkjwaga kägäyo li ushko iröng obishko ga ba parkaga swlo ara li wlëna shäng pjlú tjän.

Syä wa shinmotkono woshrra Jesüsë kjlara iröng obi

¹¹ E irgo ga Jesüs jek shäng jongya kjok ko Nain, ba oppinggaga tjok. Oba jek löng ara ba tjok bakoe. ¹² Jek löng ääto eshko ga shinmo sökoba jek pjang kjlara, iëba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syä, ga wa domer oblë drete. Kjok eshko soppa jek löng ara ba

yorkë. ¹³ İya Tjlapga Jesúsdë ga songe le, ga tjîlë ba kong ga «Pja slar ame» le.

¹⁴ E irgo ga jek öötong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwö söya lok pjäng li porwara. Ba sögaga jek löng li slongtëng löngë. Eshko ga Jesúsjêlë shinmo li kong ga «Dwîlas, lër bop kong ga pja kojözong!» le. ¹⁵ Ga shinmo li wloktëng sök, ga tjîlëno. Eshko ga ichara Jesúsdë to iröng ba mekkë tjok obi.

¹⁶ İya löng lirë ga bangkjre lok träk llëme. Ga Sbö poshrëra lok ara. Tjîlë lok ga «Sbö tjîlökwo laga weno shäng bi tjîrëko kjlara kësbangë» le. Ga tjîlë lok obi ga «Sbö shrono shäng, ba nopga kjimtë wlo» le. ¹⁷ Jesúsjoy shdökong Judea kjokyo kjok kjwang jîkong, kjok shto oblë oblë ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

¹⁸ E irgo ga llëbo shäryak eni li, e roy kura Juanëdë pjir, laga ba oppinggagarë ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök, ¹⁹ ga ichara tjîlë Tjlapga Jesúsjoy kong ga «¿No pjüyo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le.

²⁰ Eni ga öötong löng Jesúsjoy shwoy ga tjîlë ba kong ga «Tjawa ichara Juan No Wagarë tjîlë bop kong ga «¿No pjüyo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le lok ba kong eni.

²¹ Jekdo eshko ga nopga swlo oblë oblë wleniyo, nopga goshko Ä säyaga, e pop-tara Jesúsdë ara. Ga nopga kjok igö llëm wleniyo poptara ara, beno löng kjok igö pjîlue. ²² E irgo ga Jesúsjoy tjîlë Juan oppinggaga li kong ga «Llëye ïnomi, kuromi li to lëmi Juan kong. Nopga kjok igö llëm wleniyo kjok ïnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jîkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjîlökwo roy pjîlú lak ba kong. ²³ Èye mâr bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjîlue» le.

²⁴ Eppa toshko ga Jesúsjoy tjîlëno oba kong Juan kjîshko. Tjîlë ga «¿Pjây jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjây äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjîlukkë wleni loromire? ²⁵ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjwîlë ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjîlú ga nopga dbur ara eniyo löng pjîlú ushko. ²⁶ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjîlökwo laga loromire? E jlöe. Ga e tjwîlë ara, Sbö tjîlökwo lagaga oblë kjinmo. ²⁷ Sbö tjîlökwo tak pjäng li goshko ga Sbö tjîlëno Juan kjîshko. Tjîlëno beno eni: «No ichër kjlara bop bäm

go, bop roy laga, irbo poshärÿë bop kong wlo.»* ²⁸ Lër bomi kong ga nopga uunkong kjok ère kjing go äätë tjwîlë ara, Juan kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjüyoshko kjlobi li tjwîlë ara, Juan kjinmo» le.

²⁹ (Jesúsjoy tjîlökwo kugaga uunkong, nopga dbur töngga Roma so kong ëmdë ga tjîlë ga «Sbö tjîlökwo, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li kjîshko. ³⁰ Gueniyo ga fariseoga, kjok llgwëkklo tara Moisésdë li miydagaga pjîlú wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo llëme. E kjîshko ga Sbö tjîlökwo kjrara lok llëme.)

³¹ Ga Jesúsjoy tjîlë obi ga «Eerishko dbaryo sopga, ¿pjây so llë kjoyo lër bomi kong? ³² Pjây so kjwozirga öö le löng èng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjîlë lok ga

»«Tjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tækwo woydoklo ga pjây slatong llëm bakoe» le lok eni.

³³⁻³⁴ »Lër ega lër bomi kong. Juan No Waga shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjîllgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga «Kjwe goshko Ä säya kjlara» loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono ga tja ië ara, tja kjîllgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga «Domer kjwe ië siyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe» lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjîshko. ³⁵ Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba ba sögaga li go» le.

Fariseo ko Simón

³⁶ Fariseo shäng kjlara. Pjlara ga Jesúsjoy mana jek ba ushko ië, ga Jesúsjoy jek öötong sirkeno sök ië ba tjok eshko. ³⁷ Kjok eshko ga walë shäng kjlara, llëbo owa shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesúsjoy sök ië fariseo li ushkosshko ga jek öötong shäng eshko, wloshko poshtikklo bapkwö tjwîlë ara, roshko poshtikklo lö pjîlëbëe. ³⁸ Öötong shäng Jesúsjoy zlong bäng ga slar èëe. Ba boryo li tjöno Jesúsjoy dre kjing go, ga döya sök ba kâkzong go. Eni ga ba dre li lö shira, ga kjing go poshtikklo li kwona.

³⁹ İya fariseo, Jesúsjoy maga lirëshko ga wotjîlik ga «Domer kjwe Sbö tjîlökwo laga wleniyo jîlökoyo kjwe ga walë sök ba porwë kjwe owa miydara pjire» le. ⁴⁰ Fariseo li ko Simón.

Eni ga Jesúsjoy tjîlë ba kong ga «Simón, tjîlökwo lër woydë bop kong sira» le.

Kuya ga tjîlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, lozong» le.

⁴¹ Eshko ga tjîlë ba kong ga «Pjlara ga nopga tjeng do pjök, pogo tjwîlë dbur

* 7:27 Malaquías 3.1.

poskwongga wleniyo kong. Kjlara pogo tjwlō ba kong bayo domer parkē dbargwo sak dbāw p̄jloglo shkēng (500) āska wleni. Kjlara obi pogo tjwlō ba kong bayo domer parkē dbargwo sak shkēng (50) āska wleni. 42 Ga potjwlēya lok ga ä kuzong ga dbur poskwongga li tjlē ba kong lok ga “Wēyē, tja potjwlēmi ame” le. ¿Eni ga kjone dey ga e woyde ara anmoyō?»

43 «Bor kong ga kjlara pogo tjwlō ara, potjwlēkkō ame li e» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēp li eni jlōe» le. 44 Eni ga walē li iya ga tjlē Simón kong ga «Walē kjwe īzong. Tja shrono tek shāng bop u roshkoshko ga tja kong di tworop, tja dre shkwē e go wlo llēme. Gueniyo bor dre pōra kjwerē ba boryo go, ga dona ba kākzong go. 45 Tja wlokjroropshko ga tja lō shirop llēme. Gueniyo tja shrono tek lēkong ga bor dre lō shiya kjwerē wop sit wop site. 46 Kjyo kwonop bor dlu kjing go llēme. Gueniyo poshtikkō kwona kjwerē bor dre kjing go. 47 E kjīshko ga lēr bop kong ga owa pjang ba go ara li lōnor beno drete. E kjīshko ga tja woyde ara anmoyō. Gueniyo ēye kong, owa pjang ba go li lōnor sira dō ga tja woyde ara anmoyō llēme» le.

48 E irgo ga Jesús tjlē walē li kong ga «Owa pjang bop go li lōnor beno drete» le.

49 Eshko ga nopga mana tjeng iē ba tjok li tjlē oblē kong ga «¿Kjwe ēro? ¿Owa pjang oba go li lōya sorē?» le.

50 Gueniyo ga Jesús tjlē walē li kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja dōktonge. Pja nom wopjlu bop ushko» le.

8

Walēga Jesús kjimtaga

1 E irgo ga Jesús jēk to shāng kjok kjrina kjrina, ga Sbō ber no p̄luyo sorē li roy p̄jlū le shāng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho p̄jōk (12) li jek lōng ba tjok, 2 walēga jek lōng ba tjok kjlōbō bakoe. Walēga li bām goshko ga kjone kjone swlo oblē oblē, kjone kjone goshko Ä sēyaga, ga poptara Jesúsde beno p̄jlūe. Kjlara ko Maria Magdala so. Dāmārshko ga Ä sēyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong. 3 Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkē shāng Herodes kong, ba llēbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walēga lirē lōng, ba dbur baiya li go.

Dwla sguingga

4 P̄jlara ga oba shrono kjok shto oblē oblē dwayo ga tōno ara Jesús sōklishko. Eshko ga Jesús tjlēno ba kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga 5 «Domer shāng kjlara dwla sguingga. P̄jlara ga opshino to jek dwla sguing. Sguīyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bāng, ga

shglēraba, uara sēnwarē drete. 6 Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrēko. Gueniyo klung sho li shglēk llēm kjīshko ga dwla li wenoshko ga danoe. 7 Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkō sho roshko, ga wenoshko ga llgwīna drete. 8 Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho p̄jlū kjing go, ga kuno, botjyono p̄jlūe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbāw (100)» le.

E irgo ga tjlē ba kong jek sira obi ga «Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso» le.

Jesús tjlēno llēbo jyāglo go erā ega

9 E irgo ga Jesús oppinggaga tjlē lok ba kong ga «Rokērwa bop kong sira ga llēye lorop llēbo jyāglo go li, e llē loklo p̄jllōngwes borwa kong, miydērwa wlo» le.

10 Kuya ga tjlē ba kong ga «Sbō ber no p̄luyo sorē li roy miydaydēba llēm li pinaba bomi kong, miydēmi wlo. Gueniyo nopga oblē kongda, lēr llēbo jyāglo go erā. Eni ga »“Īya lōng ga llē īyde miyde lok llēm, kuya lōng ga llē loklo miyde lok llēm bakoe.”*

Dwla sguingga lanyo, e llē loklo lara Jesüsdē

11 »Dwla sguingga lanyo, e llē loklo lēr bomi kong. Dwla li, e Sbō tjlōkwo loklo.

12 Dwla lono irbo bāng li, e ēye Sbō tjlōkwo kuno li loklo. Gueniyo Ä tjwe eshko, ga dōya ba p̄jlushko dwayo, tjlōkwo li kjre llēm wlo. Eni ga epga dār llēme. 13 Dwla lono ak ara tjrēko li, e ēye tjlōkwo li kuno ga beno shāng wopjlu li loklo. Gueniyo tjlōkwo li āar ber ba p̄jlushko jlōkoyo llēm kjīshko ga tjlōkwo li kjre dbar kjwōbō erā. E irgo ga llēye wen ba kong sira tjlōkwo li kjīshko ga raye, sōya ame. 14 Dwla lono shkō sho roshko li, e ēye tjlōkwo li kuno li loklo. Tjlōkwo li kura, gueniyo wotjlik sōk ara, wo pjang dbur go, llēbo p̄jlū kjok ēre kjing goshko li woyotjliya ara bakoe. E kjīshko ga tjlōkwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlōkwo li kjīshko llēme. 15 E ga dwla lono klung sho p̄jlū kjing go li, e ēye tjlōkwo li kuno, ga kjre jlōkoyo ba p̄jlushko li loklo. Kjre, ga sōya īyado, ga bo wen tjlōkwo li kjīshko arae.

Iōk shjiy

16 »Iōk shjiy borkey, kjinguēy wlo llēm, jney bi bukkō dorko wlo llēm bakoe. Iēy jong kjōkshko dey, nopga opzrēk jek eshkosho ga kälā tē shjiy wēlē wlo. 17 Llēbo jney, miydēba jekdo llēm wlo. Gueniyo lono ga e miydēba dret, iōk shjiy iak jong kjōkshko wleni. 18 E kjīshko ga bor tjlōkwo kuzi yōtso, miydēmi p̄jlū wlo. Ēye llēbo tjok ga sēya jek obi. Ēye llēye llēm ga llēye tjeng sirawa li dōya ba shjiroyo drete» le.

* 8:10 Isaias 6:9.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

¹⁹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng Jesús sòk lishko, gueniyo öötong ba soshko llëm, oba ara kjëshko. ²⁰ E kjëshko ga roy laraba Jesús kong ga tjlë ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lëba.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye, Sbò tjlòkwo kura, ga kole ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsdë

²² Dbar kjwara ga Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga tjlë ba kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» le. Ga jek lok. ²³ Jek lëng dipzë wopro ga Jesús ponoe. Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlín jong kjoyong li roy, pir sek seke.

²⁴ Eni ga ba oppinggaga äär lëng ba wolleng, tjlë ba kong ga «Tjlapga, shji ba pito!» le.

Kuya ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlona, ga beno tjeng tjëkso.

²⁵ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿Pjäy oto? ¿Pjäy mär bor go llëm ega?» le.

Eshko ga epga beno lëng sëya llëm, kjok bangkjre lok ara bakoe. Ga tjlë ëng kong ga «¿Domer kjwe ëro? Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlúe» le.

Domer goshko Á sëya kjlara

²⁶ E irgo ga öötong lëng Gadara kjokyo, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ²⁷⁻²⁹ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Á sëya kjlara. Shäng dbar kop ara ga shwong pjung llëm, sòk u roshko llëm, jëk to shäng sakshko erä. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba dröng sho go pjlöglö kop ara, där llëm wlo laraba, gueniyo shaya sëya lirëshko ga ba dröng sho li skoya jek tas tas erä, ga iche sëya lirë kjok dogro no llëmshko.

Eni ga Jesús opshino jek shäng kjoyong roy dwayo li iya sakshko dwayoshko ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

Ïya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «IÁ sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

E kjëshko ga sëya li tjlë ba kong dbo go ga «I Sbò Tjwlö Kësbangyo Wa li pja! I pja tek shäng bor barwë llëme! I Rokër bop kong sira ga tja shdum llëme!» le.

³⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae» le ba kong. Lara eni, Á sëyaga tjeng domer li go ara kjëshko. ³¹ Eni ga rokara Jesús kong ga iche Á sëyaga shdüzlong shtoyo llëme le. ³² Epga lëng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglö go, ië. Eni ga rokara Jesús kong ga iche jek köchi tjeng li go.

Kuya ga «jölö» le, ³³ ga sëyaga li opkjono lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li

go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglö go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³⁴ Ïya köchi dagaga tjeng lirë ga töktong jek ey dwayo, ga öötong lëng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. ³⁵ Kuya lok ga tek shrono lëng ara ba ik. Shrono Jesús shäng lishko ga iya lok ba zlong bäng ga domer dämär ga goshko Á sëya li, e wlëna lok bë sòk eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sòk pjlúe. Ïya lok eni ga beno lëng sëya llëme. ³⁶ Domer goshko Á sëya li poptara sorë, e lara ba igaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ³⁷⁻³⁹ Eshko ga kjok eshko sogpa uunkong tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le. Lara eni, kjok bangkjre lok ara kjëshko.

Kuya ga jlö lara, jer opyë sòk kjoyong li roy. Eshko ga domer poptono li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok.»

«Lëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Sbörë bop kong li, e lëp oba kong, miydëba wlo» le ba kong. E irgo ga Jesús to ey dwayo.

Eni ga jlö lara domer lirë, ga to jek kjok eshko kjwang jlkong. Eshko ga e poptara Jesúsdë sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

⁴⁰ Jesús dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong iröng obi. Öötong shäng di kjako ga oba tóno lëng träk llëm eshko ba wlokjré. ⁴¹⁻⁴² Eshko ga domer shäng kjlara ko jairo. Judloga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Ba wa walë kjlaraso li wolontoe. E lu pjlöglö sak kjwara kjingsho pjök (12) erä. E kjëshko ga Jesús iya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «jölö» le, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjëshko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ⁴³ Lëng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjlöglö sak kjwara kjingsho pjök (12) tjan. Ba dbar iya iyaado, poptë llëme. Öör shäng dwlomnega ara shwoy, ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. ⁴⁴ Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesús tjlë oba kong ga «¿Tja porwaga ërë?» le.

Kjlara kjlara tjlë ga «Tja llëme» le lok ba kong eni.

E kjishko ga Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, nopga ara kuzong ga pja polliya löng pjlör kar kare» le.

⁴⁶ Gueniyö kuya ga tjlē ba kong ga «Tja porwara ëborë, e miydorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo kësbang go» le.

⁴⁷ Eni ga miydara walē lirē ga Jesús porwara li beno lütshko llēme. Eni kuzong ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonö sök kjlo dete erä. Eshko ga nopga uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë, e lara ba kong pjire.

⁴⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko» le.

⁴⁹ Jesús tjlē shäng walē li kong wopro ga no tek Jairo ushko dwayo shrono shäng kjlara ga tjlē Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

⁵⁰ Kuya Jesúsde ga jlö lara llēme. Tjlē Jairo kong ga «Pja woydē llēme. Pja mär bor go ga bop wa poptē dani» le.

⁵¹ E irgo ga Jesús öötong shäng Jairo ushkosho ga Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara opzrök jek ba tjok. No oblëra ichara opzrök llēme. ⁵² Eshko ga nopga slar wopjlug jong träk llēm, kjloshtë ara bakoe. Jesús opzrëno jek u li roshkosho ga tjlē löng li kong ga «Pjäy slar ame. Kjoglo, e wolono llēme. Buk pë erä» le. ⁵³ Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. Miyde lok ga kjoglo li shinmotkonoe.

⁵⁴ Eni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, orkwo shara, ga tjlē ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojözong» le. ⁵⁵ Jekdo eshko ga kjoglo li woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba meké, e ichara Jesúsde ba säng. ⁵⁶ Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Gueniyö ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Llëye shäryono jüshko ëre lëmi ë kong llēme» le.

9

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëya oblë oblë tjeng oba gosho li iche to wlo, swlo oblë oblë popte wlo bakoe. ² Ga ichara Sbö ber no pjluoy sorë li roy lë oba kong, swlopga poptē bakoe. ³ Eni ga tjlē ba kong ga «Pjäy brikshko ga llëye sömi llēme. Pjäy kjorkung sök llēm, kjla llēm, dli llēm, dbur sho llēm bakoe. Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlü, gueniyö shwong oblëra sömi llēme. ⁴ Pjäy äär kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ⁵ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjire llēm wleni ga pjäy opshik eshko dwayo, ga bomi dre

pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llēm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

⁶ Eni ga epga to jek löng kjok kjrinashko kjrinashko, Sbö tjlökwo roy pjlü lë oba kong, ga swlopga popte lok bakoe.

Juan No Waga zröraba

⁷ E dbaryo ga llëye shärye Jesúsde shäng li roy shdöktong ara. Ga kura Pjlu Herodesde, ga beno sök wotjlik ara. No kjone kjone tjlē ga «E Juan No Waga li woshrokdo» le.

⁸ Kjone kjone obi tjlē ga «E Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Eliás tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlē ga «E Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo» le.

⁹ Gueniyö Herodes tjlē ga «E lanyotkëba ara. ¿Eni ga ë lëba? ¿E Juan woshrokdo? Nopga ichaga tjarë om go, Juan kägä zë tase» le eni. Eni ga dröno ara, İya wlo.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹⁰ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok li lara lok Jesús kong pjire. E irgo ga epga töna Jesúsde tjeng dboy, ga söra jek öötong löng kjok ko Betsaida. ¹¹ Gueniyö ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ba irgo. Shrono löng ba shwoy ga nopga li wlokjirara, ga Sbö ber no pjluoy sorë li roy lara ba kong, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara.

¹² Kjok säng ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlē ba kong ga «Kjok ëreshko llëye drete. Pjlü wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlek wlo, pozlong shtoyo wlek wlo bakoe» le.

¹³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Ereshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjökdewa erä. ¿Woydëp ga tjawa jongya dli tjwlek nopga tjeng kës ëre kongde?» le. ¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llēme.)

Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Nopga kjwe ichozi wlar tjeng töshko, shtor shtor, doglo sak shkëng (50) sak shkëng (50)» le.

¹⁵ Kuya lok ga shäryara eni, ga nopga li wloktong tjeng töshko uunkong. ¹⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mä do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo İya jem dräng ga tjlē Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li twara ba oppinggaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

¹⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. E irgo ga dli worbo töna ba

oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹⁸ Pjlara ga Jesús sök syöshtë Sbö kong. Ba oppinggaga löng ba tjok eröe. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

¹⁹ «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Eliás tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjäye, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjëshko

²² Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing. Judio tjlapgaga kjok llgwaga wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, tja wlokjre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

²³ E irgo ga tjlë unukong kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjëshko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjäng kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁴ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjëshko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjëshko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ²⁵ Ëye, llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁶ «Ilono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä goshko, Data Sbö dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre oba bokshto ga eshko ga lökyokjre eni bakoe. ²⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluyo sorë li ïmi wëlle» le.

Jesús kjlopswono beno kälä lletllet

²⁸ Dbargwo kwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem ba tjok dboshko, ga öötong löng dlup jong kjwara kjökshko li go, syöshtë Sbö kong wlo. ²⁹ Eshko ga Jesús syöshtë Sbö kong wopro ga ba bokkwo kjlopswono, shwong beno pjlublún, kälä lletlete. ³⁰⁻³¹ Eshko

ga Moisés, Eliás, e weno löng lan ba tjok, kälä të shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrökoba Jerusalén kjokyo sorë li lanyotke lok ëng tjok.

³² Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywö erä. Gueniyo polläk ga ïna lok ga Jesús kälä shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ïna lok bakoe.

³³ Domerga li brik lok kjwlëshko ga Pedro tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Eliás kong kjwara bakoe» le. Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴ Shäng tjlë wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go, ga ba oppinggaga li beno kjok bangkjre ara. ³⁵ Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjlë ga «Bor wa li ëre. E kjroror. Ba tjlökwo kuziä» le. ³⁶ Kura lok pjir ga ïya lok ga Jesús beno shäng kjlaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llëye ïna lok li lara ë kong llëme.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

³⁷ Wëshko ga ter shrono dlup li dwayoshko ga nopga shrono löng trak llëm, Jesús ïk.

³⁸ Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjrëko. Tjlë Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ëre ïs sira. Tja wa oblë drete. ³⁹ Olö ga shaya Ä sëyarë, ie öö le, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit. ⁴⁰ Tja tjlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga «Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozi to bor kong sira» loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

⁴¹ Kuya ga tjlë löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» le. Eshko ga tjlë domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» le.

⁴² Eni ga dwlas li söya lok jek shäng äätë ba zlong bäng ga dwlas li dbura sëya lirë rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga sëya li wlona Jesúsde, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong. ⁴³ ïya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, Sbö dbo ara kjëshko.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjëshko pjlara obi

Llëye shäryara Jesúsde li woyotjlikoba löng wopro ga tjlë ba oppinggaga kong ga ⁴⁴ «Llëye lër bomi kong li kuzi yötso, woyojemi llëme. No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko» le. ⁴⁵ Gueniyo ga llëye le shäng li llë lokdo miydara lok llëm, e jnena Sbörë beno, miyde

lok llëm wlo kjĩshko. Ga llë lokdo kjakrokara lok ba kong llëm, bangkjre lok ara kjĩshko.

Ëye tjewlô ara anmoyô

⁴⁶ E irgo ga ba oppingga kjlara tjlë ga «Tja ber tjewlô ara pjây uunkong kjĩnmo» le kjlara obi kong. Kuya ga tjlë ga «Llëme. Ber tjewlô ara li tja» le. Ga llamoga omlë jong eni bakoe. ⁴⁷ Llëye le löng li miydara Jesúsdë drete. Eni ga kjwozirwa kjarara kjlara, ga iara shäng ba zlong bäng, ⁴⁸ ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye, kjwozirwa ëre wlokjrarra bor kjĩshko ga tja wlokjrarra wleni. Ga ëye, tja wlokjrarra ga bor ichaga wlokjrarra wleni bakoe. Bomi tjrëko ga ëye shäng kjlara wotöy anmoyô ga tjewlô ara anmoyô li e» le.

«Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsdë

⁴⁹ E irgo ga Juan tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, domer inorwa shäng kjlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjĩshko ga tjawa tjlëno ba kong ga «Ä sëyaga ichëp Jesús ko go ame» lororwa eni» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «iWëyë! «Shäryëp ame» lëmi ba kong llëme. Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» le.

Jesús wlokjrarra Samaria sopgarë llëme

⁵¹ Eshko ga Jesús jem kjok dogo iröng obi wlo dbaryo li ääto, ga wotjlik ga to jongya Jerusalén kjokyo, lara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok. ⁵² Jëk löngshko ga nopga ichara pjök mya ba bäm go ba roy söga wleniyo. Eni ga ba roy sögaga li öötong löng bäm go Samaria kjokyo kjrina, pozlong shtoyo wlëk lara. ⁵³ Gueniyo ga miydara Samaria sopgarë ga jongya jong Jerusalén kjokyo. E kjĩshko ga wlokjrarra lok llëme. ⁵⁴ Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan lirë ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, ¿woydëp ga tjawa iök long ter kjok dogo dwayo, epga pjir wlore?» le.

⁵⁵ Kuya ga bojono ba shwo lëkong ga wlongza tjä tjä erä. ⁵⁶ Eshko ga jek lok kjok shto oblë.

Shji jëk Jesús tjok ga soyo tjok

⁵⁷ Eni ga jek löng irbo wopro ga no shäng kjlara eshko tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

⁵⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

⁵⁹ E irgo ga tjlë oblë kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data

wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë. Pja nom Sbô ber no pjluoy sorë li roy lë oba kong dey» le.

⁶¹ E irgo ga no shäng kjlara obi tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tja jek bop tjok lër. Gueniyo tja koshep sira, «Tja toe» lër bor pjeyoga kong guing» le.

⁶² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye ba pak soyono, ga wotjlik llëbo beno iröng li kjĩshko ga e llëno llëm Sbô ber no pjluoy lishko» le.

10

Nopga ichara Jesúsdë jek doglo sak kjäk kjingsho pjök (72)

¹ E irgo ga nopga jek löng ba tjok li kjarara Jesúsdë doglo sak kjäk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblë oblë le lishko ga epga ichara jek löng pjök pjök ba bäm go. ² Eshko ga tjlë ba kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlëbô dôe. Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo. ³ Eni ga pjây nomo. Pjây to löng sjëke. Pjây ichër jek löng öng wlëp ushko so llgwoklë jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. ⁴ Pjây brikshko ga pjây dbur sök llëm, kjla sök llëm, drepkwota sök llëm bakoe. Pjây jëkko eröe. No wlëmi irbo ga «Miga» lëmi ba kong llëm, pjây jek bek eröe. ⁵ Pjây äär ber löng kjone ga pjây opzrëk jek u jong kjwara eshko li roshko, ga pjây tjlës nopga tjeng eshko li kong ga «Miga. Rokër Sbô kong ga pjây löng u ëreshko uunkong ie ber löng wlëpe» lozi ba kong eni. ⁶ Eshko ga pjây wlokjre lok wopjlu wleni ga epga ie Sbörë ber löng wlëp jlkoyoy. Gueniyo pjây wlokjre eni llëm ga epga kjimte Sborë llëme. ⁷ Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây to löng u kjwara kjwara llëm, pjây ber löng u kjwaraso dey. Ëye parkë ga e potjwlëkko ba pak li äska. E kjĩshko ga pjây sëya llë ga uozi, bomi potjwlëkko li e.

⁸ »Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây wlokjre nopga eshko sorë wleni ga pjây sëya llë ga uozi, ⁹ swloppa löng eshko li poptozi, ga pjây tjlë nopga löng li kong ga «Sbô ber no pjluoy wlo li, e dbaryo dôroe» lëmi ba kong eni.

¹⁰ »Gueniyo ga pjây öötong löng kjok kjarara ga pjây wlokjre nopga eshko sorë llëm ga pjây to löng jëk irbo pjlara pjlara tjew lok li go, ga pjây tjlë kjok eshko sopga li kong ga ¹¹ «Bomi kjokshko pjlungyo pjonon borwa dre go li lönwä ber tjeng jũshko, pjây shdungko loklo. Gueniyo miydozi pjlu ga Sbô ber no pjluoy wlo li, e dbaryo dôroe» lëmi ba kong eni. ¹² Lër bomi kong ga no llgwewzlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjĩnmo» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlôkwo kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sogpa wlona Jesúsdë

¹³ E irgo ga tjlëno nopga kjok shto oblë oblë li kjishko. Tjlë ga «Corazin sopga, Bet-saida sopga, pjây song jlô, pjây shdungko! Llëbo iydëba llëm wleniyo shâryoror bomi kong li İna Tiro sopga, Sidôn sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shârye lóng li, e owa jlôe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li İya Sbörë wlo tjän. ¹⁴ Eni ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidôn sopga, e kjinmo.

¹⁵ »Capernaúm sopga, ¿pjây wotjlík ga pjây sóya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko» le.

¹⁶ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Pjây tjlôkwo kjraga ërë ga e bor tjlôkwo kjrarde wleni. Eye, pjây wlokrara llëm ga tja wlokrara llëm wleni. Ga ëye, tja wlokrara llëm ga bor ichaga wlokrara llëm wleni bakoe» le.

Nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷ Eni ga nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li toe. Tjlôkwo lara lok kjok shto oblë oblë pjir ga tek shrono lóng wopjlú iröng obi. Eshko ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sëyaga ëmdë ga tjawa bangkjire. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» le lok eni.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni jlôe. İnor ga Ä zana Sbörë, ga e lono ter kjok dogo dwayo llgwllëng wleni. ¹⁹ Ga pjây kong dbo tworor kësbang, bi moskwo kësbang li zami wlo, ga llëye wen owa bomi kong llëme. Dgur shglëmi, dyë shglëmi ëmdë ga llëye wen owa bomi kong llëme. ²⁰ ¿Gueniyo pjây lóng wopjlú, pjây kole Ä sëyagarë kjishko egaro? Pjây kole eni li tjwlo ara llëme. Pjây ko tak lok kjibokwo go kjok dogo lira tjwlo ara. Woyde ga pjây ber lóng wopjlú e kjishko shara» le.

²¹ Jekdo eshko ga go Sbô Sëya jlökoyo kjishko ga Jesús beno shäng wopjlú ara, tjlë Sbô kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga lóng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. Shâryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²² Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbô Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë erë. Data Sbô, e

sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë erë. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin» le.

²³ E irgo ga ba oppinggaga İya ga tjlë ba kong tjoksa ga «Llëye shâryër li İmi lóng bomi bokkwo go. Eye omİno ga era ber wopjlú. ²⁴ Lër bomi kong ga llëbo İmi, kumi lóng ëre tjwlo ara. Dënashko ga Sbô tjlôkwo lagaga, pjilupga, e omİk woydë, omkuk woydë, gueniyo omİno llëm, omkuno llëm bakoe» le.

Samaria so kjlara pjlu wleniyo

²⁵ Domer shäng kjlara, kjok llgwëkklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. Pjlara ga kojono shäng Jesús zlong bäng, tjİlya wlo. Tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye shâryër, tja ber sök së İyado Sbô tjok wlo?»

²⁶ «¿Llëye tara Moisésdë pjang kjok llgwëkklo kjibokwoyi li go? ¿Bop kong ga e pjollgwep ber sorë?»

²⁷ «Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlİpshko, llëbo shâryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbô li woydos jlökoyo İyado»,* ga «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† Kjok llgwëkklo tak pjang li e» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shâryorop eni ga pja beno sök së İyado Sbô tjok» le.

²⁹ Eshko ga domer li opwlikë woydë. Eni ga tjlë ba kong ga «¿Bor kjlara le li ë?»

³⁰ »Domer opshino kjlara Jerusalén kjokyo dwayo, jongya jer shäng Jericó kjokyo wlo lara. Jek jëk shängshko ga wlëna nopga lürkë ä wleniyorë irbo. Llëbo sóya tjeng ba tjok li dóra lok ba shjiryo dret, ba shwong pjang ba do go li tjok, shpora lok träk llëm, ga iara beno buk eshko ba llëmdo. ³¹ E bër ga syöshtaga Sbô kong ba nopga kjishko wleniyo tek shäng kjlara irbo li go. Buk li İna, gueniyo kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä. ³² E irgo ga Levı tjëyo tek shäng kjlara irbo li go bakoe. Omİno, ga kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä bakoe. ³³ E irgo ga tek shäng irbo li go kjlara obi, Samaria so shara. Buk li İna, ga songe le. ³⁴ Eni ga jek öotong shäng ba zlong bäng.

Shporaba jyäglo lok li dwlommene kjyo go, kjİllgwo bo dyo dbo ara go, ga pjirira shwom-zrëng go. E irgo ga poyona, iara ba öng kjing go, söra jek no pozlong uyoshko, ga dara buk eshko. ³⁵ Wëshko ga pozlong uyo sogo li potjwlëna dbur sho pjublún kjwo pjök go, ga tjlë ba kong ga «Shporaba kayo buk kjwe dos bor kong jüşko sira. Dbur zanop ëre kjinmo wleni ga tja tjwe iröng obishko ga pja potjwlën eshko» le.

³⁶ »¿Eni ga bop kong ga nopga doglo mya li kjone dey ga beno shporaba kayo li kjarayo?»

* 10:27 Deuteronomio 6.5. † 10:27 Levıtico 19.18.

³⁷ «Songe laga ba kong li e» le kjok ilgwekklo miydaga lirë.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga pja nom omshäryë e kjoyo bakoe» le.

Jesús öötong sök Marta, María, e ushko

³⁸⁻³⁹ Kjok kjrinasshko ga walë shäng kjlara ko Marta, lëng ko María. Jesús jëk shäng irbo ba oppinggaga tjok, ga öötong shäng eshko ga wlojkrara Martarë ba ushko. Eshko ga María wloktong sök ba dre zlong, tjökwo le sök li kuya wlo. ⁴⁰ Martara shäng wotjlik ara, llëbo shärye wlo li ara kjishko. E kjishko ga jek shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, bor lëng kjwe ichos jek bor kjimté. Tja iara beno shäng parkë ara tjoksa. ¿E igöp llëmdo?»

⁴¹ «Marta, pja woydë ara, llëbo woyotjlip shäng ara kjishko. ⁴² Gueniyo llëbo tjwölö ara li kjrinaso, ga tjwölö ara li kjayde Mariarë, ga döga ërë ba shjiryo llëme» le ba kong.

11

Shji syöshhtë Sbö kong sorë

¹ Pjlara ga Jesús sök syöshhtë Sbö kong. Syöshtono pjir ga ba oppingga kjlara tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa pis syöshhtë, Juan ba oppinggaga pino dik» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy syöshhtë Sbö kongshko ga lëmi eni:

»«Data, bop ko, e ber kësbang, dboye.

Pja tjwe ber sök borwa pjluyo wlo.

³ Dbar kjwobi go ga dli woydërwa li twos borwa kong.

⁴ Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iërwa ber tjwölö llëme.

E kjishko ga owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

Tjawa iëp ber löng borwa tjilzilong lishko llëme.»

⁵⁻⁶ E irgo ga tjlë ba kong lok ga «Kjok rong bek ga pjäy kjlara shwoy, no tjwe shäng kjlara pjola dwayo, ga pja dli ba kong drete. ¿Eni wleni ga pja to dli rokë bop pjeyo sök soshko kong llëmdo? Pja äar ba shwoy ga pja tjlë ba kong ga «Bor kjlara shrono shäng bor shwoy, ga tja dli ba kong drete. E kjishko ga tja sëm pjlung shosho suk pjir kjwo myare» lëp ba kong eni.

⁷ »Pja kuya ga tjlë bop kong ga «Llëme. Tja barwëp llëme. U bäng jong tuke. Bor wapga tjeng bor tjok pëe. Tja kojong, llëye twër bop kong wlo llëme» le.

⁸ »Gueniyo lër bop kong ga rokëp jek rokëp jek wleni ga kojong, llëye woydëp li twe bop kong pjire. Eshko ga kojono bop kjimté, pjäy ëng tjok pjlú kjishko llëme. Kojono, e barworop ara kjishko.

⁹ »Eni ga lër bomi kong ga llëbo rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Llëbo wlëzi, ga wlëmi. «U häng bäng dözi bor kong» lozi ba kong, ga där bomi kong. ¹⁰ Èye llëbo rokë ga e kjire. Èye llëbo wlëk ga e wlëya. Èye «U bäng bäng dözi bor kong» lë ga e där ba kong.

¹¹ »¿Data kjone dey ga kong mä roke ba warëshko ga kong dgur twaydero? ¹² ¿Ga kong kjörkó wa ak lë rokeshko ga kong dyë twaydero? ¹³ Eni ga pjäy nopga owa ëmdë ga pjäy wotjlik llëbo pjlú twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llëbo rokëmishko ga pjäy kong ba Sëya twe» le.

*Jesús, Beelzebú**

¹⁴ Pjlara ga domer shäng kjlara tjlë llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko, ga sëya li ichara Jesúsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlë. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ¹⁵ Gueniyo kjong kjong tjlë ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le lok eni.

¹⁶ Kjong kjong löng obi omtjlik woydë, ga tjlë ba kong ga «Llëbo İydeba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹⁷ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir, ga tjlë ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ¹⁸ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? Lër bomi kong eni, tja Ä sëyaga iche to, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi kjishko. ¹⁹ ¿Eni kjwe ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche wlo? E kjishko ga pjäy diktong löng jlöe laga epgarë om go. ²⁰ Ä sëyaga iche to, Sbö dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

²¹⁻²² »Domer shäng kjlara dbo ara, wloshko opwlikoklo tjok. Shäng ba u dëshko ga llëbo tjeng u roshko li lüyotkëba ba shjiryo ga ä, wokjang ba opwlikoklo tjeng li kjishko. Gueniyo ga tjwe kjlara obi, dbo ara ba kjinmo wleni ga shäng li zäya, ba opwlikoklo li döya ba shjiryo, llëbo tjeng ba u roshko li söya jek ba tjok, ba opwlikoklo tjok bako, ga shdöya oblë kong drete.†

²³ »Èye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Èye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga.

²⁴ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshhtë wlo, gueniyo wlëya llëme. Eshko ga wotjlik ga «Tja to bor ushko iröng obi»

* **11:13** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe. † **11:21-22** Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Ba llëbo döga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

1e. ²⁵ Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ²⁶ Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo» 1e.

²⁷ Tjlë shäng wopro ga walë shäng oba tjeng li tjërko kjlara, tjëno dbo go. Tjlë ga «Bop mekë, pja wena, pja kuna. Miydër ga shäng wopjlu bop kjshko» 1e.

²⁸ Kuya ga tjë ga «Ëng. Gueniyo ga ëye Sbö tjlökwö kuno, ga kole ga era ber shäng wopjlu anmoyö» 1e.

Jonás jyäglo

²⁹ Eshko ga nopga töno ara, tjwe jong obi Jesús shäng lishko. Ga Jesús tjë ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjäy owa. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwö laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ³⁰ Dënashko ga Jonás, e beno llëbo jyäglo Nínive sopga kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ber llëbo jyäglo nopga löng eerishko li kong eni wleni bakoe. ³¹ Sabá so pjluyo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwölö ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjë ga «Kjwepga shdungko» 1e. ³² Nínive sopga, e Jonás tjlökwö kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwölö ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjë ga «Kjwepga shdungko» 1e.

Iök shjiy bi doyo kong

³³ »Iök shjiy borkey, jney wlo llëm, iëy sbi dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kälä të shjiy wëllë wlo. ³⁴ Iök shjiy igömi wëllë bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. Gueniyo bomi bokkwo owa ga bomi doyo uunkong kjok ro si wleni. ³⁵ Eni ga pjäy sjëke. ¿Tjölkwö kjroromi li, e jlöre? Bomi iök shjiy li e. E kjishko ga tjölkwö kjroromi li jyö wleni ga pjäy löng kjok ro si roy wleni. ³⁶ Gueniyo bomi doyo uunkong iök shjiy tjok, kjok ro yët eshko llëm ga kjok igömi wëllë, pjäy jëk löng iök shjiy tjok wleni» 1e.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlona Jesúsde

³⁷ Tjlëno eni pjir ga e mana fariseo shäng kjlara lirë ië ba tjok ba ushko. Eni ga opzrëno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sök, ië wlo. ³⁸ İya fariseo lirë ga Jesús orkwö

shkwono judioga i dik llëm ga beno shäng wotjlik ara. ³⁹ Eshko ga Jesús tjë ba kong ga «Pjäy fariseoga llëbo shäryë ara, pjäy pjluë lëba wlo, gueniyo pjäy wotjlik dbur töng bomi kong erö, pjäy wotjlik llëbo owa shäryë. Pjäy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ⁴⁰ »Pjäy wotjlik llëme! Shji shäryara Sbörë pjir, bi doyo dö llëm, bi sëya bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴¹ Gueniyo pjäy wotjlik llëbo pjlu shäryë owa song wleniyo kong. Eni ga pjäy ber löng pjlo bek Sbö bokso jlökoyö.

⁴² »jFariseoga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! Llëbo wlënomi li shtëmi äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyo oblë oblë tjok ëmdë ga shäryëmi jlökoyö eni bakoe. Gueniyo ga pjäy jëk löng pjlo bek oblë tjok llëm, Sbö woydëmi llëm bakoe. Pjlu wlo ga pjäy jëk pjlo bek nopga uunkong tjok, ga Sbö woydëmi pjlu bakoe. Gueniyo woyde ga llëbo wlënomi li twëmi Sbö kong, shäryëmi löng wleni bakoe.

⁴³ »jFariseoga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! Judioga syö uyo roshko ga woydëmi ga pjäy löng sökklo pjlu goshko erä. Woydëmi ga miga llë lëba bomi kong yötso llëbo soynezzlong shtoyo bakoe. ⁴⁴ »Pjäy song jlö, pjäy shdungko! Pjäy so shinmo doyo iak buk jyäglo llëm kjoyoe. Nopga jëk ba kopshko ga llëye miyde lok llëme» † 1e.

⁴⁵ Domer shäng kjlara eshko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. Eshko ga tjë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, llëye lëp shäng li, e borwa barwoklo» 1e.

⁴⁶ Kuya ga tjë ba kong ga «jKjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, pjäy song jlö, pjäy shdungko! Oba pimi löngshko ga tjölkwö lëmi ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twëmi oblë kong söya wlo kjoyoe. Shäryëmi eni, gueniyo pjäy om go omkjimtë ba sök llëm, bomi sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁴⁷ »Pjäy song jlö, pjäy shdungko! Dënashko ga Sbö tjölkwö lagaga, e zröra bomi tjlapgarë ara, ga jnena lok. E ga pjäy eerishko ga löng ba sak li poshäryë ber wolësowa wlo. ⁴⁸ E goshko ga pimi löng owa uunkong kong ga pjäy wotjlik ga zröra lok li, e pjluë lëmi. Zröra, jnena epgarë lok, ga pjäyda beno löng ba sak shäryaga.

⁴⁹ »E kjishko ga Sbö tjëno ba kjok miydë li go. Tjlëno ga «Epga kong bor tjölkwö lagaga ichër oblë oblë. Kjong kjong zröra lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara» lara. ⁵⁰ E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy shdüya Sbörë, ba tjölkwö lagaga zröra lok tek dämärshko dwayo li kjishko, ⁵¹ soyara lok

† 11:44 Fariseoga ikoba ga nopga pjlu wleniyo, gueniyo jlökoyö ga epga owa.

Abel go, aar jong Zacarias go. Zacarias, e zrora lok Sbõ u jong li, õng sho sukklo jong li, e tjrëko. Lër bomi kong ga pjây shdüya Sbõrë, llëbo shäryara lok ba tjlökwõ lagaga löng kës kong li kjïshko.

⁵² »Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, pjây song jlõ, pjây shdungko! Pjây opping kjok ilgwekklo li go ara kjïshko ga shji Sbõ miydë sorë miydëmi löng pjlu, gueniyo lëmi ë kong llëme. Nopga oblë somi, Sbõ miydë lok llëm wlo, ga pjây om go ëmdë ga Sbõ miydë löng llëm bakoe» le.

⁵³ E irgo ga Jesús to eshko dwayo. E dbaryo jek lëkong ga no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e iirkono lok ara ba kong, ga llëbo kjakroke lok ara, ⁵⁴ tjliya lok wlo, rote lok llëbo lara li go wlo le.

12

Bangkjrëy li, e Sbõ erõe

¹ E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong träk llëm, sho llik llik lë. Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Pjây sjëk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukklo wle tjok! jEppa Sbõ tjlökwõ söga jlökoyõ le, gueniyo wotjlik owa ba pjluushko! ² Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëleshko. Llëbo jnek kës li wlëkoba pjire. ³ Eni ga tjlökwõ loromi shkëshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjlökwõ loromi lütshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lër bomi kong ga nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zrõya lok ga pjlu, gueniyo llëye shärye lok bomi kong obi ga äe. ⁵ Bangkjrako li ë lër bomi kong. Sbõ, e bangkjromirë dey. Pjây zrõya ga pjluë. E irgo ga pjây iche aar ber löng lök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlu bakoe. Era bangkjirozia.

⁶ »ZSënwa kjwo shkëng (5) soynek dburwa kjwo pjök äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li woyojeya Sbõrë kjwara llëme. ⁷ Pjâyda tjwlo ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käkzong pjlobi shtara Sbõrë pjir tjän. E kjïshko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjïshko

⁸ »Lër bomi kong ga pjây tjläno oba kong ga pjây löng bor tjok loromi wleni ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjlä bor parkagaga kjok dogo so li kong ga pjây löng bor tjok lër eni bakoe. ⁹ Gueniyo pjây tjläno oba kong ga pjây löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlä bor parkagaga li kong ga pjây löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

¹⁰ »Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya Sbõrë bor dret ga pjluë. Gueniyo ëye Sbõ Sëya läywë owa ga owa li löya llëme.

¹¹ »Pjây shakoba, sökoba judiõga syõ uyo roshko, llëm ga tjlapgaga bokshostshko ga

pjây woydë llëm, «ZTja opwlikë sorë?» lëmi llëm, «Zllëye lër?» lëmi llëm bakoe. ¹² Pjây tjläshko ga llëye lëmi wlo li, e twaga Sbõ Sëyarë bomi kong eshko» le.

Domer dbur ara kjlara

¹³ Domer shäng kjlara eshko oba tjrëko, tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bor data wolono, ga ba llëbo beno tjeng li, e shdüya woydë bor shjiydë bor kong llëme. E kjïshko ga los ba kong ga llëbo botoya li twe bor kong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «ZTja iaga ërë beno shäng bomi ilgwega, bomi llëbo lëp li shdör wloro?» le.

¹⁵ Eshko ga tjlä oba kong ga «Pjây sjëkel Shji wotjlik llëbo töng bayo ara wlo llëme. Shji wopjlu laga bi llëbo tjeng ara lirë llëme» le.

¹⁶ E irgo tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga «Domer shäng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk li kjing go dwla dgara, ga bo kjrara arae. ¹⁷⁻¹⁸ Eni ga wotjlik ga «ZTja orwë llong? ZBor dwla bo kjrora ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo lok kjwe, e chilawa anmoyõ» le. Wotjläno sök däv ga tjlä ga «Lëye shäryër miydër tjän. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdör, äska shäryër kës kës anmoyõ. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor llëbo oblë oblë tjeng kjwe jner eshko bakoe. ¹⁹ Shäryoror eni pjir ga lër bor pjluushko ga Tja llëbo jnek tjeng ara, aar lu pjloglo ara kong wlo. Tja woshtë, tja ië ara, tja ber wopjluë lër eni eshko jä» le.

²⁰ »Gueniyo ga Sbõ tjlä ba kong ga «Pja kä llëme. Eeri shkëyo ga pja wolon. ZEshko ga bop llëbo jnenop tjeng li ber ë kongdo?» le.

²¹ »Eni ga ëye dbur töng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo llëbo tjwlo ara Sbõ kong li shärye llëm ga era kong, llëbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» le.

Shji woydë llëme

²² E irgo ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjïy llëm, shwong kjïy llëm bakoe. ²³ Pjây löng së, e tjwlo ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlo ara, bomi shwong kjinmo. ²⁴ Sënwa so ëp uaga kjoyo li woyotjläzia. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya Sbõrë. jPjâyda tjwlo ara, sënwa kjinmo! ²⁵ ZPjây woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁶ ZEni ga llëbo chirawayo li shäryëmi ga ä kuzong ga pjây woydë llëbo oblë kjïshko llënorõ?

²⁷ »Nana kjloshko so woyotjläzia. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. Eni ëmdë ga löng wolësowa iyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón llëbo ara anmoyõ. Gueniyo doyono wolësowa, õõtong nana kjloshko so i

dik llême. ²⁸ Kjö sho llê doye Sböre eni, eeri ga lok pjlú, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjây doye e kjinmo anmoyô llêmde? ¿Pjây mâr Sbö go jlôkoyo llêm ega?

²⁹ »E kjîshko ga shji woydê llême. Shji woydê dli kjîy llêm, di kjîy llêm bakoe. ³⁰ Llêbo tjeng kês ère kjîshko ga nopga Sbö miydê llêm wleniyo woydê arae. Gueniyo bomi Data, llêye woydêmi dô li miyde sök pjir tjân. ³¹ Sbö ber bomi pjluoy sorê li woy-otjlîmi ara, llêbo oblê oblê kjinmo. Shâryêmi lông eni ga llêbo oblê woydêmi kês li ber bomi kong bakoe.

³² »Pjây bor ông wlêp ushko so wleni. Pjây ara llêm, gueniyo woyde Sböre ga pjây ber lông no ichagaga ba tjok, sök no pjluoy iyado lishko. E kjîshko ga llêye bangkrêmi llême. ³³ Pjây llêye tjok ga soynezî, ga dburyo twozî oba song wleniyo kong. Llêbo tjwô ara li iêmi ber tjeng ba bapkwô roy kjok dogo, eshko ga llêbo li pjir llêm, lûyotkêba llêm, ue ba séyarê llêm bakoe. ³⁴ Bomi llêbo tjwô ara li tông tjeng kjone ga pjây wotjlik eshko bakoe.

Shji ber lông bi kâgâyo koshê iyado

³⁵⁻⁴⁰ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe llono miydêmi llême. E kjîshko ga pjây ber lông bor koshê, poshâryak lông pjir iyado. Woyde ga pjây ber lông parkagaga lông ba kâgâyo koshê wleni. Ba kâgâyo li jek kjok shto oblê orkwosmozlong dbaryo shrêk. Woyde ga ba parkagaga lông ba ushko obi li ber lông ba koshê iyado, wloshko iök borkek tjeng shjiy, tjwe irông obishko ga wlokre lok jekdo ga pjlú wlo. Tjwe kjok rong, llêm ga kjok ba shrânto êmdê ga woyde ga lông ba koshê eni. Ga shronoshko ga epga wlêna lok eni ga e ber ba kong lok pjlú. Lêr bomi kong jlôkoyo ga eni ga epga ie wlar lông sökko go, iê wlo, ga dli shiya, sóya, twe ba kong lok om go.

»Tja kuzîa. Èye tjwe lûrkê llono miyde u sogo lirê kjwe ga èye opzrêk jek ba ushko llêbo lûyotkê wlo llême. Ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe dbar llono miydêmi llêm kuzong ga pjây ber lông bor koshê, poshâryak lông pjir iyado» 1e.

Parkaga pjlú, parkaga owa

⁴¹ Eshko ga Pedro tjê ba kong ga «Tjlapga, ¿tjôkwo lèp shâng li lèp shâng borwa kong dôre, de oba uunkong kong?»

⁴² »Parkaga ie ba pjîlurê ber ba parkagaga oblê daga, séya aar ba dloyo go kjok orê ga woyde ga parkaga llêye le ba kong li shârye eni wleniyo, kjok miydê ara bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorê? ⁴³ Tjwe irông obishko ga parkaga wlêya ba pjîlurê shâng ba pak shâryê pjlú li, e kongda ber pjlú. ⁴⁴ Lêr bomi kong jlôkoyo ga era ie ba pjîlurê ber shâng ba llêbo uunkong kâgâyo. ⁴⁵ Gueniyo ga

parkaga li wotjlik owa wleni ga ba pjlú tjwe maling llême le wleni ga opyorgô to shâng parkagaga oblê shdung, ga glô ara, nelôtke ara bakoe. ⁴⁶ Eni wleni ga koshe shâng llêm dbaryoshko ga ba pjlú tjwe. Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche jek nopga kâ llêm wleniyo llamo tjeng lishko.

⁴⁷ »Parkaga llê, llêye woyde ba pjîlurê li miyde pjlú, gueniyo shâryara eni llêm, ba tjôkwo kolara llêm ga e shdungko, e shpokko ara bakoe. ⁴⁸ Gueniyo parkaga llê, llêbo owa shâryara, miydara llêm kjîshko ga era shdungko bako, gueniyo e shpokko sira dôe. Èye kong llêbo twara ara ga kong llêbo roke ara, oblê kjinmo. Èye kong llêbo iara beno tjeng ba wloshko ara ga kong llêbo roke, oblê kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹ »Tja shrono shâng kjok ère kjing go, iök borkek wlo wleni. ¿Ga woydêr ga iök li pjê jong ri ri tjân! ⁵⁰ Tja kong llêbo wen tjwe owa kluwe. E kjîshko ga tja woydê ara, aar jong llêbo li shâryono bor kong pjir guing. ⁵¹ ¿Tja shrono shâng nopga ichê ber lông wlêp êng tjok wlo lêmire? Eni llême. Lêr bomi kong ga tja shrono shâng no shdüga, ber lông dboy dboy wlo. ⁵² Eeri jek lèkong ga nopga tjeng u kjaraso doglo shkêng (5) ga e shdâr ber kjing pjök, kjrina doglo mya, kjrina do pjök, ga ber lông êng moskwo. ⁵³ Dataga, ba wapga domerga, e ber lông êng moskwo; mekéga, ba wapga walêga, e ber lông êng moskwo; walêga, ba pjlaydoga, e ber lông êng moskwo eni bakoe» 1e.

Llêbo wen li llê loklo

⁵⁴ Eshko ga Jesús tjê nopga kong ga «Pjâng sho poyong jem pjang dlo jer shwo lèkong li imishko ga miydêmi e go ga shunyo shrê lèmi, ga shrê jlê. ⁵⁵ Pjluk tjwe kjok dogro no llêm shwo lèkong dwayo li kumishko ga miydêmi e go ga kjok kjlirkê lèmi, ga shâryê eni jlê. ⁵⁶ »Pjây Sbö tjôkwo sôga jlôkoyo lèmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjîlúshko! Llêbo wen kjok dogo, kjok ère kjing go, e llê loklo miydêmi pjlú. ¿Eni ga llêbo shârye Sböre eerishko dbaryo li, e llê loklo miydêmi llêm sorêro?»

⁵⁷ »¿Llêye ber pjlú, llêye ber owa, e miydêmi llêmde? ⁵⁸ Pjây sökoba no llgwega shwoy lèbashko ga pjây lan bomi sôga li tjok bâm gosho, pjây ie ber tjeng tjlapga wloshko llêm wlo. Shâryêmi eni llêm ga pjây twe tjlapga lirê ba parkagaga kong, pjây shdüya wlo, ga pjây ie ber lông no shdüzlong uyo roshko. ⁵⁹ Lêr bomi kong ga pjây opshik eshko dwayo llêm, aar jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlênomi pjir guing» 1e.

13

Woyde ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy

¹ Eshko ga nopga löng kjlöbö tjlë Jesüs kong ga «Galilea sopga löng kjlöbö öng zrök, sho suya, pjë dret Sbö kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjluo Pilatorë ba zrök, ga zröra lok eshko» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy wotjlik ga Galilea sopga li zröraba, epga owa, nopga oblä ba kjokshko so kjinmo kjishko lëmire?

³ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjäy pjir bakoe. ⁴ ¿E ga pjäy wotjlik ga nopga wolono Siloé kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjokshko eshko li dgono jer ba kjing goshko li, e owa, Jerusalén sopga llamo li kjinmo lëmire? ⁵ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjäy pjir bakoe» le.

Kjor jong kjlara, botjyë llëme

⁶ E irgo ga tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara, kjor jong kjlara, ba kjillgwo bo ara kjokyo li tjërëko. Kjor li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jëk shäng e go, bo tjokde İya wlo, gueniyo bo drete. ⁷ Eni ga tjlë ba kjok daga li kong ga «Kuzong. Eeri ga öotong lu pjloglo mya ga kjor kjwe İnshko ga bo wlen kjwara llëme. ¿Kjwe közong! ¿Shto kjërë jong ara llënor?» le ba parkaga li kong.

⁸ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, wëyë. Rayos ber jong lu pjlara obi, sor pokër, ga dwlomner, ⁹ botjyëre İy wlo, llëm ga köm eshko ja ga pjluë» le ba pjlu kong» le.

Woshtozlong dbaryo ga walë poptara Jesüsdë kjlara

¹⁰ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesüs sök oba ping judioga syö uyo jong kwara li roshko. ¹¹ Walë sök kjlara eshko, swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjän, wloyo Ä sëya kjlararë. Walë li beno shäng wozöngë. ¹² İya Jesüsdë ga rokara tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «Pja döktong, pja rayara bop swlo wlerë» le, ¹³ ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walë li poptono beno shäng kjlo bek ba shtoshko. Ga opyono beno shäng Sbö poshrëk.

¹⁴ Gueniyo judioga syö uyo kägäyo li shäng eshko. İya ga iircono ara, tjlë nopga löng li kong ga «Shji parkozlong dbaryo iak lok kjwo tjer (6). Pjäy poptë woydë ga pjäy tek eshko dbaryo ga pjluë. Gueniyo woshtozlong dbaryo lira llëme» le.

¹⁵⁻¹⁶ Kuya Jesüsdë ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy Sbö tjlökwö söga jlökoyö lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjluhsko! Walë kjwe, e Abraham tjëyo, ga tjeng Ä wloshko eeri ga

öotong lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). ¿Pjäy uunkong bomi öng dök, sömi di ië woshtozlong dbaryo llëmdo? ¿Eni ga walë kjwe döror Ä wloshko dwayo dbar ëreshko ga owa lëmi sorëro?» le.

¹⁷ Kuya ba wloyoga lirë ga lökkjrono ara. Gueniyo llamoga löng lira beno löng wopjlu, llëbo shäryara kës li kjishko.

Kjor dwayo chirawa

¹⁸ Eshko ga Jesüs tjlë löng li kong ga «¿Sbö ber no pjluo sorë, e so llë kjoyo? ¿Lër bomi kong sorë ga pjlu? ¹⁹ E so kjor dwayo chirawa ko *mostaza* dgorong klung roy kjoyoe. Kuno ga kësang, kjor wleni. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

²⁰ E irgo ga tjlë ga «¿Sbö ber no pjluo sorë, e so llë kjoyo? ²¹ E so walë pjlung shosho llruno bayo ara ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Kjër bäng bam chira

²² Jesüs to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo le. Eshko ga jëk shäng irbo goshko ga äar kjok kjrina kjrinashko ga slan oba ping. ²³ Pjlara ga no kjlara llëbo kjakrokono ba kong. Tjlë ga «Tjlapga, ¿no kjre Sbörë där wlo li kjlöbö döre?»

²⁴ «Pjäy drön ëë, pjäy opzrëk jek kjër bäng bam chira li go wlo. Lër bomi kong ga nopga ara opzrëk woydë jek e go wlo, gueniyo jek ga äe. ²⁵ U sogo li u bäng bängzano pjir ga pjäy beno löng kjoko li, u bäng li porwëmi kjöw kjöw, ga öö lëmi, pjäy tjlë ga «Tjlapga, u bäng dösb borwa kong sira» lëmi eni.

»Kuya ga tjlë bomi kong ga «Pjäy ë, pjäy kjone so, e miydër llëme» le.

²⁶ »Eshko ga pjäy tjlë ba kong ga «Dënashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe» lëmi eni.

²⁷ »Kuya ga tjlë bomi kong ga «Pjäy ë, pjäy kjone so, e miydër llëme. Pjäy llëbo owa shäryaga eröe. Pjäy opkjös bor shwoy ëre dwayo» le.

²⁸⁻²⁹ »Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbö tjlökwö lagaga löng kës li, e ber löng Sbö sök no pjluo İyado lishko. Ga nopga kjok kjwang jikong so sirkek äar ber löng ië ba tjok. İmi eni ga pjäy iak beno tjeng kjoko kjishko ga pjäy ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara bomi kong kjishko. ³⁰ Eerishko ga kjong kjong tjwölö ara li, e ber löng tjwölö chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwölö chira li, e ber löng tjwölö ara eshko» le.

Jesüs slatong Jerusalén sopga kjishko

³¹ Eshko ga fariseoga shrono löng kjlöbö, ga tjlë ba kong ga «Pjlu Herodes, pja zröya woydë. E kjishko ga pja nom jüy dwayo» le.

³² Kuya ga tjlê ba kong ga «Domer lëmi löng li, e oba jyâp gwaga erä. Pjäy nom ba shwoy, ga pjây tjlê ba kong ga “Eeri, bong ga tja shäng Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichê to, ga tja shäng oba poptê bakoe. Pak shäryêr wlo li, e pjir kjönma” lëmi ba kong eni. ³³ Gueniyo ga eeri, bong, kjönma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo. Tek këgongshko ga Sbô tjlökwo lagaga zröraba shtoyo eshko.

³⁴ »Jerusalén sogpa, tja kuzia! Sbô tjlökwo lagaga zrömi. Sbô tjlökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjây tön, kjörkö meyo ba wapga tönö tjeng ba tjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llême. ³⁵ Tja kuzia. Bomi u, e raye Sbörê ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja êre îmi ame, äär jong pjây tjlê löng ga

»«Kjwe ichara Tjlapgarê tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörê* lëmi löng guing» le.

14

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdê kjlara

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús öötong shäng fariseo tjwlo ara wleniyo, e ushko, iê ba tjok wlo. Nopga löng eshko li löng ba dë, llëye shärye li İya lok yötso wlo. ² Domer sök kjlara eshko swlo ara, poglo dguê do jikong. ³ İya Jesúsdê ga tjlê fariseoga löng li kong, kjok llgwekklo tara Moisésdê li miydagaga pjlu wleniyo löng li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga shji swlo poptê ga pjluê?» le.

⁴ Kuya lok ga beno löng kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swlo li go, ga poptara, tjlê ba kong ga «Pja nom ga pjluê» le. Kuya ga toe. ⁵ Eshko ga Jesús tjlê nopga li kong ga «¿Bomi wa, bomi öng, e lono di bäng roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi jekdo maling llêmdo?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara llêm, beno löng kjing erä.

Shji manabashko ga shji llê shäryê

⁷ E irgo ga İya Jesúsdê ga nopga mak li shrono löngshko ga sökklo wlëya lok pjlu wleniyo, oba tjwlo ara tjeng lishko. Eni ga tjlêno ba kong llêbo jyäglo go. Tjlê ga ⁸ «Èbo orkwosmok wlenishko ga pja mana iê ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklo kjing, oba tjwlo ara tjeng lishko llême. No tjwlo ara bop kjinmo tjwe shäng eshko wleni ga ⁹ bomi maga li tjwe tjlê bop kong ga “Pja kojözong. Sökklo kjwe twos kjlara wle kong” le kjwe. Eshko ga pja lötkê ara, ga pja ber sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go shara.

¹⁰ »Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklo tjeng iröng wleniyo

kjing go dey. Eni ga bop maga li tjwe tjlê bop kong ga “Tjlapga, pja tjwlo ara. Pja tek sirkek sök sökklo êre pjlu anmoyö kjing go shara” le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja İkoba ga pja tjwlo tjok. ¹¹ Èye opyê ber tjwlo ara ga iêba ber tjwlo llême. Èye opyê ber tjwlo llêm ga iêba ber tjwlo ara» le.

¹² Eshko ga tjlê ba maga li kong ga «Pja dli shäryono bayo arashko ga woyde ga oba llêbo ara wleniyo mapdê dö llêm, bop pjeyoga mapdê dö llêm bakoe. Shäryorop eni wleni ga dbar oblê go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwllëkklo tjok. ¹³ Pja dli shäryono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jêk llêm wleniyo, nopga jêk yökyök wleniyo, nopga kjok igö llêm wleniyo, e mapdê dey. ¹⁴ Epgara, pja potjwleya ga äe. Gueniyo shäryorop eni wleni ga pja ie Sbörê ber wopjlu, ga pja potjwleja erê, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

Nopga mana domerdê ara, iê ba tjok wlo

¹⁵ Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjlê ba kong ga «¿Sbô ber no pjluo dbaryo öötongshko ga èye öötong sök iê ba nopga tjok eshko li ber wopjluê!» le.

¹⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana träk llêm, tjwe ba ushko iê ba tjok wlo, ga opyono beno shäng dli shäryê ba kong bayo ara. ¹⁷ Öötong iozlong dloyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjlê nopga mana li kong ga “Pjäy tegö. Dli kwirkonoe” le eni.

¹⁸ »Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara llêbo wlêno, jek mana lishko llêm wlo. Bäm go li tjlê ga “Tja kjok tjwleño kjirina. Tja jongya ba İk. Tja jnep kësbange” le.

¹⁹ »Kjlara obi tjlê ga “Tja sögla klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwleño doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlík. Tja jnep kësbange” le.

²⁰ »Kjlara obi tjlê ga “Tja orkwosmok sök eeri jä. Tja jek ga äe” le.

²¹ »E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iircono ara, ga tjlê ba kong ga “Pja to u lok ara wleniyo tjreko, irbo pjlara pjlara bäng go, irbo chilawa oblê oblê bäng go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jêk llêm wleniyo, nopga kjok igö llêm wleniyo, nopga jêk yökyök wleniyo, e tek söba” le.

²² »Shäryara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjlê ba pjluo kong ga “Tjlapga, llëye lorop bor kong li shäryorop pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie” le.

²³ »Kuya ga tjlê ba kong ga “Pja nom nopga wlêk kjok shto oblê shara. Pja to u lok kjwöbö kjwöbö wleniyo tjreko. Eshko ga èye

wlënop ga ichëp tek bor ushko, bor u ère dlin ber jong tjung wlo. ²⁴ Lër bop kong ga nopga manor löng bäm go li, bor dli li ue sira llëme” le ba parkaga kong» le.

Shji jëk Jesús tjok wlo li, e tjwöl tjok

²⁵ Jesús jek jëk shäng irbo go, ga oba jëk löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjlä ba kong lok ga ²⁶ «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga woyde ga ba data, ba mekë, ba wapga, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame. Woyde ga wotjlik ga “Tja wolonde, de tja wolon llëmde, tja jëk ba tjok” le iyado bakoe. Shärye eni llëm ga e ber bor oppingga ga äe. ²⁷ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

²⁸ »¿Pjäy kjlara wotjlik ak sho shäryë jong kjökshko wleni ga pja sirke sök ba woyotjlik ga “¿Tjwöl kjöm? ¿Dburyo kjwörde?” lëp bäm go llëmdo? ²⁹ Eni llëm ga u shakdo li shäryorop pjirshko ga dbur pjir eshko wleni ga pja ikoba ga pja joywëba, ³⁰ tjlä ga “Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitong llëm izia” lëba eni.

³¹ »¿Pjlu llë opshik jek ba ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjok, ëngkjwë pjlu oblë tjok wleni ga iya ga pjlu oblë li ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (20,000) wleni ga llëye shärye eshko lëmi? ¿Wotjlik ga “¿No kjwörde? ¿Shji ëngkjwë ba tjok sorë? ¿Shji kjangde, de llëmdo?” le eni llëmdo? ³² Eni ga “Shji songe” le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjlëbö, lan pjlu oblë li tjok wlo, ie ber sök wlëp wlo, ëngkjwë ba tjok llëm wlo. ³³ Bomi llëbo tjeng kës li iëmi ber iröng llëm ga pjäy ber bor oppingga llëm eni bakoe.

³⁴ »Dlungna, e pjluë. Gueniyo ga pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba shroy iröng obi ga äe. ³⁵ Eshko ga llëno ame, shtoy klung kjing go ëmdë ga llëno llëme. E dbukko erä. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

15

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

¹ Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur töngga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblë, e shrono löng ara ba kuk eshko. ² Fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko kjlëbö bakoe. Nopga owa li iya lok ga tjlä ëng kong ga «Nopga wotjlik owa wlojkjre, ga ië ba tjok bakoe» le.

³ Eni ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga ⁴ «¿Pjäy kjlara öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100), ga kjlara jeno wleni ga llëye shäryëp eshko? ¿Llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li iëp ber tjeng

ba kjok kjing go, ga pja to jeno li wlëk, äär jong wlënop guing llëmdo? ⁵ Wlënopshko ga pja wopjlüë. Eshko ga iëp buk bop dbopdo, ⁶ söp tek iröng bop ushko, ga bop pjeyoga rokëp uunkong tek eshko. Ga pja tjlä ba kong lok ga “Bor öng jeno li wlënore. Tja wopjlüë. Woydër ga pjäy ber wopjlü botoya dik bakoe” lëp eni.

⁷ »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlëe lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopjlü ba kjishko. Eshko ga nopga pjlo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotjliya lok ara llëme.

Dbur jeno kjwara

⁸ »¿Walë shäng kjlara, dbur tjeng kjwo sak kjwara (10) ga jeno kjwara wleni ga llëye shärye? ¿Iök borkeya, ga u ro pjloke yötso, ba dbur jeno li wlëna guing llëmdo? ⁹ Wlënashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tjlä ba kong ga “Bor dbur jeno li wlënore. Tja wopjlüë. Woydër ga pjäy ber wopjlü botoya dik bakoe” le eni.

¹⁰ »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlëe lara, ga rayarashko ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng wopjlü eni bakoe» le.

Wa jeno kjlara

¹¹ Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Domer sök kjlara wapga do pjök. ¹² Pjlara ga ba wa miteyo tjlä ba data kong ga “Data, bop llëbo ber bor kong ilono wlo li twos bor kong jekdo” le. Kuya ga ba llëbo tjeng kës li shdöra ba wapga do pjök li kong.

¹³ »Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llëbo twara ba kong li soyvena pjir, ga dburyo söra jek ba tjok, öötong beno sök kjok shto oblë pjolae. Eshko ga ba dbur li zana, to shäng sorë pogo. ¹⁴ Zana pjirshko ga kjok shäng lishko ga pjli shrono kësbang, ga llëye wlëya, ue wlo drete.

¹⁵ »Eni ga to shäng pak wlëk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dë ba kjökshko. ¹⁶ Parkëshko ga pjli ara, köchi dli worbo li ue woydë, gueniyo twëba ba kong llëme.

¹⁷ »Eni ga wotjlik tjwe kjlay ga “Bor data ushko ga dli träk llëm, ba parkagaga löng kës li bö tjung iyado, ga dli ber obie. ¡Na ga tja sök wolonto pjirë! ¹⁸ Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äär eshko ga lër ba kong ga ‘Data, tja llëbo owa shäryono Sbö kong, bop kong bakoe. ¹⁹ Bek ga tja tjwöl bop wa dik ame. Tja ios ber bop parkaga wleni dey’ lër ba kong eni” le. ²⁰ Eni ga to sök lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng ääto ga ina ba datarë pjola dwayo, ga songe le. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlojkjre, popjlura, ga lö shira.*

* 15:20 Lë shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

²¹ »Eshko ga ba wa li tjëlë ba kong ga “Data, tja llëbo shäryono owa Sbö kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjwöl bop wa dik ame” le.

²² »Eshko ga ba data tjëlë ba parkagaga löng li kong ga “Pjäy shwong shis maling, pjlu wleniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drepkwota iozi bakoe.” ²³ Söglä llgwoklë kjlo pjlu wleniyo li tek sözi, ga zrözia. Shji dli shäryë, ba shrëkklo. ²⁴ Bor wa ëre shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng” le. E irgo ga kjarga löng ba shrëk.

²⁵ »E wopro ga ba wa këguëyo shäng parkë kjloshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng bërkë. ²⁶ Eni ga parkaga rokara kjlara, tjëlë ba kong ga “¿E llëro?”

²⁷ »“Bop löng shäng së, shrono shäng pjluë. E kjishko ga söglä llgwoklë kjlo pjlu wleniyo li zröra bop datarë ba shrëkklo” le.

²⁸ »Kuya ga iirkono, opzrëk jek woýdë u roshko llëme. Miydara ba datarëshko ga opshino jek ba wlëpyotkë, opzrëk wlo. ²⁹ Gueniyo tjëlë ba data kong ga “Miydëp pjlu ga tja parkë shäng bop kong luyo ara, pja kolër iyado. Eni ëmdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrëk bor pjeýoga tjok wlo pjlara llëme. ³⁰ Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wleniyo tjok li, era kong söglä llgwoklë pjlu wleniyo li zröröp” le.

³¹ »Kuya ga tjëlë ba kong ga “Pja sök bor tjok iyado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya. ³² Gueniyo bop löng, e shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kjishko ga shrëý llëm ga äe” le ba kong” le.

16

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotjlik maling wleniyo

¹ Eshko ga Jesús tjëlë ba oppingaga kong ga «Domer shäng kjlara dbur ara. Domer li parkaga shäng kjlara, ba parkagaga tjeng kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pjluyo li dbur zäya ara sorë shwo. ² Eni ga rokara ba pjluýorë tek ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga “Pja bor dbur jek shäng ara lëba. ¿E sorëro? Llëbo soynenop kjöm, tjwëlënop kjöm, e kjibokwoyo twos bor kong, bor llëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame” le.

³ »Kuya ga wotjlik ga “Tja ie bor pjluýorë ber shäng pak drete. Tja parkë kjloshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lök ara. ¿Era tja orwë llong? ⁴ Woýdër ga tja pak llëmshko ga tja wlokrëba ba ushko. ¿Gueniyo llëye shäryër ga pjlu? Äã, llë miydoror tjän” le.

⁵ »Eshko ga ë pogo tjwöl ba pjluyo kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjëlë shrono shäng bäm li kong ga “¿Pja pogo tjwöl bor pjluýo kong kjöm?”

⁶ »“Tja pogo tjwöl kjyo bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik)* le.

»Kuya ga tjëlë ba kong ga “Bop tjwöl kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo kjyo bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak shkëng (50 dik)” le.

⁷ »E irgo ga tjëlë shrono shäng kjlara obi li kong ga “¿Pja pogo tjwöl ba kong kjöm?”

»“Tja pogo tjwöl dwla bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik)” le.

»Kuya ga tjëlë ba kong ga “Bop tjwöl kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo dwla bayo bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak kwong (80 dik)” le.

⁸ »Roy kura ba pjluýorë, ga wotjlik ga “Bor parkaga kägäyo li wotjlik owa ëmdë ga kjok miydë ara, wotjlik malinge” le. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go pakyo shäryë lok pjlu wlo ga epga wotjlik maling, nopga Sbö i li kjinmo.

⁹ »Lër bomi kong ga pjäy dbur tjok ga zäzi oba kjimtoklo, epga ber wopjlu bomi tjok wlo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjäy wolonoshko ga pjäy wlokräga tjok kjok dogo, shji sök së iyado lishko.

¹⁰ »Eýe kong llëbo twëy tjwöl chira ga de pjlu wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwöl ara ga de pjlu eni bakoe. Ga eýe kong llëbo twëy tjwöl chira ga de ma wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwöl ara ga de ma eni bakoe. ¹¹ Eni ga bomi dbur, bomi llëbo, e doromi pjlu llëm kjok ëre kjing goshko wleni ga llëbo tjwöl ara tjeng kjok dogo li twaga ërë bomi kong llëme. ¹² ¿Ga llëbo oma i li doromi pjlu llëm ga llëbo twe oblërë ber bomipjöy wlo sorëro?

¹³ »Eýe parkë pjluýo do pjök kong ga äe. Shäryë eni wleni ga kjlara woýde, kjlara woýde llëme. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go iyado ga pjäy parkë Sbö kong ga äe” le.

¹⁴ Fariseoga löng eshko kjlöbö. Dbur siyo kjishko ga tjlökwö li kuya lok ga joywakza lok tjä tjä erä. ¹⁵ Eni ga Jesús tjëlë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ara oba bokso, pjäy pjluë lëba wlo. Gueniyo pjäy wotjlik llë li miyde Sbörë pjire. Nopga kong ga llëbo tjwöl ara le li, e Sbö kong ga llëbo owa anmoyö.

* 16:6 Kjyo bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik, e bayo litro sak dbäw dbäw pjloglo mya kjingsho sak dbäw pjloglo kjäk (3,700) dik löklo.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, Sbö ber no pjlyo sorë li, e roy

¹⁶ »Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, tjLökwö tara Sbö tjLökwö lagaga tek dënashko sorë li, e beno bi kong, kolëy wlo, äar jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lëkong ga Sbö ber no pjlyo sorë li roy pjlu shdöktong ara, ga nopga drön ëë, Sbö ber ba pjlyo wlo. ¹⁷ Gueniyo kjok llgwekklo li, e pjir wlo llëme. Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber dret, gueniyo ga tjLökwö tak lok kjok llgwekklo go li löngko kjwara llëme.

Shji ëng rayë

¹⁸ »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. Ga ëye orkwosmok walë rayak sök li tjok ga llëbo owa shäryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjlara

¹⁹ »Domer shäng kjlara dbur ara, doyë shwong pjlu, wolëso go. Dbar kjwobi go ga bë shärye kësbang, dli opzang i. ²⁰ Eshko obi domer sök kjlara ko Lázaro, poglo go üta ara do jïkong, sirkek sök töshko, domer dbur ara li u bäng zlong. ²¹ Sök oma dli worbo lon töshko li koshë, ue wlo, pjli ara kjly. Shjiti llë tjwe ba zlong bäng ba üta li shuk. ²² Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sëya söra Sbö parkagaga kjok dogo sorë öötong sök Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li ëmdë ga wolono bako, jnenaba to sakshko. ²³ Ga ba sëya öötong sök iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iökdë, bang ara. Eni ga ïya jem pjola dwayo ga Abraham bë sök Lázaro tjok, ²⁴ ga öö le, tjlä ba kong ga «jKjokë Abraham, tja songe lozong! Tja suya iökdë, bang ara. E kjïshko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pök di go, tek di smoktong ba go li sök bor kong iër wlo, bor kjyorkwo zëya wlo» le.

²⁵ »Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja wotjlis sira. Pja sök kjok kjing go obishko ga pja öör sök owa llëme. Lázaro öör songe. Eerishko ga sök wopjlu jüshko, ga pjara sök song, suya iökdë, bang ara. ²⁶ E pjlor kar go ga jüshko kjok jtrëk pjang oojong kësbang, borwa shwo lë, bop shwo lë bakoe. E kjïshko ga ëye jek ga ä, ëye tek ga ä bakoe» le.

²⁷ »Kuya ga tjlä ba kong ga «Kjokë, rokër bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko, ²⁸ kjok owa anmoyë ëre roy sök bor lënga doglo shkëng (5) löng eshko li kong, tjwe kjok ëreshko llëm wlo» le.

²⁹ »Kuya ga tjlä ba kong ga «Llëme. Epga kong kjok llgwekklo tara Moisésdë li beno tjeng ba kong, tjLökwö tara Sbö tjLökwö lagaga tek dënashko sorë li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok» le.

³⁰ »Kuya ga tjlä ba kong ga «E kole lok llëme. Gueniyo ëbo wolono, ga woshrono iröng obi,

ga jek lan ba tjok wleni ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye eshko» le.

³¹ »Kuya ga tjlä ba kong ga «Moisés tjLökwö, Sbö tjLökwö lagaga tjLökwö, e kjre lok llëm ga ëye wolono, ga woshrono iröng obi li tjLökwö kjre lok llëm bakoe» le ba kong eni» le.

17

Shji oblë ichë llëbo owa shäryë llëme

¹ Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «llëbo tjeng ara, pjäy iche llëbo owa shäryë wlo. E ber eni ïyado. Gueniyo ëye oblë ichono llëbo owa shäryë ga era song jlö, shdungko. ² Kjwozirwa bor tjLökwö kjraga kjlara ichayde llëbo owa shäryë llëm obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ³ E kjïshko ga pjäy sjëke.

»Bop kjlara, e llëbo owa shäryono ga pizong, «Shäryëp eni ame» los ba kong. Eni ga «E owa jlöe. Shäryër ame» lara bop kong wleni ga llëbo shäryara owa li ios ber tjwölö llëme. ⁴ Dbar kjwara ga llëbo shäryara bop kong owa pjloglo kjäk (7) ëmdë ga tjwe bop shwoyshko ga tjlä bop kong ga «E owa jlöe. Shäryër ame» leshko ga owa li ios ber tjwölö llëme» le.

Shji mär Sbö go ga shji llëbo shäryë kësbang ga pjluë

⁵ Eshko ga Sbö tjLökwö roy lagaga ba äska li tjlä ba kong ga «Tjawa mär löng Sbö go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mär ba go jek këgong wlo» le.

⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Dwlagwo chirawayo ëmdë ga kun jem ga pjluë. Eni wleni ga pjäy mär Sbö go sirawa dö ëmdë ga pjäy tjläno kjor kësbang kjwe kong ga «Pja opshis ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy» loromi ga pjäy kole, ga shäryë eni.

Shji parkë Sbö kong sorë

⁷ »Pjäy kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwë, llëm ga öng dë. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga llëye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjlä ba kong ga «Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo» lëp ba kong enire? Eni llëme. ⁸ Pja tjlä ba kong ga «Bor dli shäryos bor kong jekdo. Pja poshäryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara» lëp ba kong eni dani.

⁹ ¿Shäryara bop kong eni pjir ga pja tjlä ba kong ga «Tja kjimtorop ara, tja wopjlu bop tjok» lëp ba kong enire? Eni llëm bakoe. ¹⁰ Pjäy parkaga eniyo wleni bakoe. Pjäy ichara Sbörë parkë ga pak li shäryoromi pjir ga woyde ga pjäy tjlä ga «Tjawa tjwölö ara llëme. Tjawa parkaga eröe. Llëye lara Sbörë borwa kong li shäryorwarë erä» lëmi eni» le.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdé doglo sak kjwara (10)

¹¹ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo leshko ga jék shäng Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjrëko. ¹² Jek äär shäng kjok kjrinashko ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit, ¹³ ga öö le, tjël ba kong ga «Tjlapga Jesús, tjawa songe lözong!» le.

¹⁴ İya ga tjël ga ba kong lok ga «Pjäy nom opping syöshtagaga Sbö kong ba pjeयोगa kjishko li kong, pjây İya lok wlo» le.

Jek löng jékko wopro ga poptonoe. ¹⁵ Kjlara opıno ga beno drëpdre, sano iröng, ga Sbö poshrëya shäng pjluk ara. ¹⁶ Eni ga jek öotong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjël ba kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjlu bop tjok e kjishko» le. Domer li, e Samaria so.

¹⁷ Kuya ga tjël nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llëmdo? ¿Llamo doglo shkaw (9) li kwono llong? Era Domer ère Samaria so, e judío llëme. Era shrono iröng obi Sbö poshrëk. ¿Judıogara kwono llong?» le. ¹⁹ Eshko ga tjël domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomo. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Sbö ber no pjluvo dbaryo

²⁰ Pjlara ga fariseoga kjone kjone tjël Jesús kong ga «¿Sbö ber no pjluvo wlo li, e dbaryo tjwe llono?»

«Sbö ber no pjluvo li, e llëbo ikko wleni llëme. ²¹ «Sbö, e no pjluvo shäng İzong» lëy ga äe, İgöy llëme. Sbö ber no pjluvo li, e llëbo wen bomi pjlushko» le ba kong.

²² Eshko ga tjël ba oppinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ère İmi woydë ara jek pjlara obi. Gueniyo eshko ga tja İmi llëme. ²³ Eshko ga no tjwe shäng tjël bomi kong ga «İshäng na İzia!» le. Oblë tjël ga «İshäng kjwe!» le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëm, pjây jek eshko llëme. ²⁴ Tja tjwe iröng obishko ga e ber so llgwëng İler kälä İletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja İga nopga uunkongdë wële. ²⁵ Gueniyo e bäm go ga tja shdungoba ara guing. Tja wlokre nopga löng èrishko dbaryo lirë llëme.

²⁶ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ère kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li dik. ²⁷ Eshko ga kjok ère pitë llëm obishko ga nopga to löng wlëp dli uë, di İë, orkwosmok èng tjok, öotong Noé opzrëno jem kwjong kësbang röhko dbaryoshko.

Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete.

²⁸ »Lot dbaryo ga nopga opshäryono eni bakoe. To löng dli uë, di İë, llëbo tjwllëk, llëbo soynek, dwla dguë, u ywë, beno löng llë le. ²⁹ Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwono lono ter İök, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjira drete. ³⁰ Ga tja wen obishko ga shäryë eni bakoe.

³¹ »Eshko dbaryo ga İye sök ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llëbo beno tjeng ba u roshko li kjrë llëm, tök jekdo dey. İye shäng ba kjokshko ga jek ba ushko iröng, llëbo beno tjeng li kjrë llëm bakoe. ³² Llëye weno Lot boy kong dënashko li woyotjlizä.

³³ »İye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo İye jek bor tjok jlökoyu, e zröraba bor kjishko èmdë ga era ber sök së İyado kjok dogo. ³⁴ Lër bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjök bukklo kjwaraso kjing go. Kjlara söya, kjlara ie ber buk eshko. ³⁵⁻³⁶ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko»* le.

³⁷ Kuya lok ga tjël ba kong ga «Tjlapga, ¿shäryë eni li, e kjone?»

«Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön tjeng ara eshko» le ba kong.

18

Kjok llgwega kjlara, e ga syä kjlara

¹ Eshko ga Jesús tjëlno ba oppinggaga kong llëbo İyäglo go, epga syöshtë ber löng Sbö kong İyado wlo, wosonkë llëm wlo. ² Tjël ba kong ga «Kjok buk kjrinashko ga no shäng kjlara no llgwega, İye bangkjre llëm, Sbö èmdë ga bangkjre llëm bakoe. ³⁻⁴ Kjok eshko ga syä shäng kjlara. Tjwe tjlapga kjok llgwega wleniyo li shwoy enido, tjël ga «Bor wloyu, e llgwep bor kong sira. Tja wlikozong» le ba kong eni enido. Kjok llgwega sök li İya öör ga llgweya woydë tjlapga lirë ba kong llëme. Eni ga İya jek tjwe obi, İya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjlara ga tjlapga li wotjlik ga «Tja, İye bangkjrer llëm, Sbö èmdë ga bangkjrer llëm bakoe. ⁵ Gueniyo walë kjwe tjwe shäng bor barwë ara enido. E kjishko ga llëbo li llgwer ba kong, tja barwe ame wlo. Llëm ga tjwe bor barwë jek obi, ga tja ie ber sök wlëp llëme» le.

⁶ »Llëye lara no llgwega owarë li, e woyotjlizä. ⁷ İpjây wotjlik ga Sbö, ba nopga kjrara tjeng li wlike llëme lëmiro? Epga syöshtë lok ba kong shkë dba, wlike wlo. İpjây wotjlik ga dborye maling llëme lëmiro? ⁸ Lër bomi kong ga wlike maling. İGueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe kjok

* 17:35-36 Tek dënashko ga kjibokwo ère İyä taraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjël ga «Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. Ga domerga löng do pjök parkë kjloshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.»

ëre kjing goshko ga nopga wlën löng mär bor gore?» le.

Fariseo kjlara, e ga dbur tóngga Roma so kong kjlara

⁹ Nopga löng eshko kjlöbö, wotjlik ga «Tjawa jék pjlo bek, oblëra jék bëy llëme» le eni. Eni ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga ¹⁰ «Domerga öötong löng Sbö u zlong bäng do pjök syöshhtë. Kjlara, e fariseo, kjlara obi, e dbur tóngga Roma so kong. ¹¹ Eshko ga fariseo li syöshtono shäng kojong, tjlä ga «Sbö, tja no oblë dik llëme. Tja lürkë llëm, tja llëbo owa shäryë llëm, tja pé oma boy oblë tjok llëm bakoe. Dbur tóngga kjwe jék owa, tjara jék eni llëme. Tja wopjlu bop tjok e kjishko. ¹² Sondë kjwobi go ga tja ië llëm bop kong dbar pjök. Llëbo wlënor li shtër äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le eni.

¹³ »Dbur tóngga lira beno shäng ro pjola sira. Llëbo owa shäryara li bangyo ba kong ara kjishko ga beno shäng pjlu kjing shpok, ga kjok dogo jem iya woydë sira llëm, lötkkë ara Sbö bokso kjy. Eni ga syöshtono, tjlä ga «Sbö, tja llëbo owa shäryono ara. Tja songe lozong» le.

¹⁴ »Lër bomi kong ga brik lokshko ga dbur tóngga li beno shäng pjlo bek Sbö bokso, fariseo lira llëme. Eye opyë ber tjwlo ara ga ie ber tjwlo llëme. Eye opyë ber tjwlo llëm ga ie ber tjwlo ara» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹⁵ Eshko ga kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Iya ba oppingagarë ga kjwozirga sögaga li wlona. ¹⁶ Eni ga ba oppingagaga li rokara Jesúsde tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Eye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluo. ¹⁷ Lër bomi kong jlokoyo ga eye Sbö tjlokwo kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sök Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme» le.

Domer dbur ara kjlara

¹⁸ Tjlapga shäng kjlara eshko tjwlo ara wleniyo. Tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjluë. Jläyë shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁹ «Jä tja pjluë lëp ega? Pjlu li, e Sbö eröe. ²⁰ Kjok ilgwekkdo tara Moisésde li, e miydëp tjän. «Shji pé oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara»* le.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlokwo lëp shäng kës li, e shäryër shäng enido, tja tek dwlas lë obishko» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «Lëbo shäryorop kës li, e pjluë. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²³ Kuya ga beno shäng woydë ara, dbur ara kjishko. ²⁴ Woydë ara li iya Jesúsde ga tjlä ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkë bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya löng eshko lirë ga tjlä lok ba kong ga «JEnira eye dardo?»

²⁷ «Läyë shäryë norë ga ä li, e shäryë Sbörë ga pjluë» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Lër bomi kong jlokoyo ga eye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, e rayara, Sbö ber ba pjluo wlo ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kjok ëre kjing go ga wlëya llëye rayara li pjilogo ara obi. Ga llonoshko ga ber sök së iyado Sbö tjok» le.

Jesús lano ba wolon dburyo kjishko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppingagaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlä ba kong ga «Shji to Jerusalën kjokyo. Eshko ga llëye tara Sbö tjlokwo lagagarë no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishko li, e shäryë eni. ³² Tja twëba nopga judio llëm wleniyo kong, ga tja jowye lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go, ³³ tja shpoya lok no shpokkdo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

³⁴ Lläyë lara li, e llë loklo miydara lok llëme. E tjlokwo rong kjishko ga llë loklo miydara lok llëme.

Domer kjok igö llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

³⁵ Jesús jék shäng ääto Jericó kjokyo shko ga domer sök kjlara eshko kjok igö llëm wleniyo. E sök dbur rokë irbo li sor go. ³⁶ Kuya sök ga nopga jék löng trak llëm ga tjlä ga «JOba jék löng llë kjishko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong dbo go ga «Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

³⁹ Kuya nopga jék löng Jesús bäm go lirë ga tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong» le ba kong, gueniyo kjinkë llëme.

* 18:20 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlë ga «iDavid tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shäng ga tjlë löng li kong ga «Tek sözi bor shwoy» le, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga tjlë ba kong ga ⁴¹ «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga, tja kjok ik woydë» le ba kong.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjok is jek obi. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

⁴³ Jekdo eshko ga beno shäng kjok igö wëlä, ga to jek shäng Jesús tjok Sbö poshrëk. Iya nopga löng eshko lirë ga beno löng Sbö poshrëk bakoe.

19

Zaqueo

¹ E irgo ga Jesús opzrëno jek Jericó kjokyo roshko, tur pjlör kalëkong wlo le. ² Domer sök eshko kjlara ko Zaqueo, e dbur ara. E parkë shäng dbur töngga Roma so kong li kägäyo. ³ Jesús, e sorë iya woydë. Gueniyi domer li sok chirawa töshko, ga oba ara. E kjishko ga iya ga äe. ⁴ Eni kuzong ga Jesús tek tjwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bäm go kém jüni. Ga tyono jem kjor jong eshko kjlara li ko roy, iya wëlä wlo.

⁵ Jesús jek shäng irbo e goshko ga iya sök kjomo, ga tjlë ba kong ga «Zaqueo, pja oplös kjwey dwayo ter töshko maling. Eeri ga tja ber sök bop ushko» le. ⁶ Kuya ga oplono ter töshko maling, ga Jesús wlokjrrara shäng wopjlúe.

⁷ Eni ga iya löng eshko lirë ga Jesús läywe lok owa ara. Tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëbo owa shäryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko llëno?» le lok eni.

⁸ Eshko ga Zaqueo kojongö shäng, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, bor llëbo tjeng kës li twër bëy oba song wleniyi kong. Ga ëbo llëbo lüyotkoror jyäp gwër i wleni ga äska twër iröng bayo llëbo kjroror li pijloglo pkëng (4)» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eeri ga pja döktong, bop pjeयोग löng bop ushko li tjok. Jlökojo ga pja Abraham tjëyo. ¹⁰ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng wleniyi, e wlëga, e döga» le.

Parkagaga doglo mya

¹¹ Jesús jek jëk shäng ääto Jerusalén kjokyoeshko ga nopga jëk löng ara ba tjok, llëye le li kuya lok wlo. Wotjlik lok ga äär Jerusalén kjokyo ga Sbö ber no pjluoyo dbaryo li eshkorö lara. Miga eni llëme. E kjishko ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. ¹² Tjlë ga «Pjlara ga domer shäng kjlara, tjwlö ara wleniyi. To kjok shto oblë pjola, iëba ber sök ba kjokshko sopga pjluoyo wlo, ga tjwe iröng ba kjokshko wlo le. ¹³ Opshiydë llëm obishko ga ba parkagaga rokara doglo sak kjwara (10). Kjlara kjlara

kong dbur twara bayo ara, ga tjlë ba kong lok ga “Pjäy ber löng dbur shak ëre go, tja tjwe iröng obi guing” le ba kong, ga toe.

¹⁴ »Gueniyi iya kjok eshko sopga lirë shjiktëng. E kjishko ga nopga ichara kjlëbö ba irgo, tjlë ga “Kjwe woydërwa ber borwa pjluoyo llëme” le lok eni. ¹⁵ Woydara lok eni llëm ëmdë ga iaraba beno sök ba pjluoyo.

»E irgo ga tek shrono iröng ba kjokshko. Shrono shäng ga ba parkagaga kong dbur twara li, e rokara, dbur shano e go kjöme miyde wlo.

¹⁶ »Parkaga shrono shäng bäm go li tjlë ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringgwo sak kjwara (10) obi” le.

¹⁷ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlu wleniyi. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga pja iër ber no ichaga kjok kjringgwo sak kjwara (10)” le.

¹⁸ »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlë ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringgwo shkëng (5) obi” le.

¹⁹ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Eni ga pja iër ber no ichaga kjok kjringgwo shkëng (5)” le.

²⁰ »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlë ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros iröng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer llëm wlo. ²¹ Miydër pjlu ga pja kjange. Pja parkono llëmshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko bakoe. E kjishko ga pja bangkjroror ara” le.

²² »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pja parkaga owa wleniyi. Pja llgwer, tjlökwö lëp shäng om go li go. Miydëp pjlu ga tja kjange. Tja parkono llëmshko ga tja dbur shak eshko, ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko bakoe. ²³ E kjishko ga bor dbur ëre sörop, jnenop beno dbur jnezlong uyo roshko kjwe dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe” le ba kong.

²⁴ »Eshko ga pjlu li tjlë ba parkagaga oblë löng eshko li kong ga “Ba dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shara kjringgwo sak kjwara (10) li kong” le.

²⁵ »Kuya lok ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, kjwara dbur tjeng kjringgwo sak kjwara (10) tjän” le.

²⁶ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Lër bomi kong ga ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryö drete. ²⁷ E ga bor wloyoga lira, tja woydara ber ba pjluoyo llëme. Epgara to shamí, ga tek sözi, zrómi bor bokshto wlo” le.

Jesús öötong opzrëno jek Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

²⁸ Jesús tjlëno eni pjir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi, ²⁹ ga öötong shäng

Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba opping-gaga jek löng ba tjok li rokara do pjök,³⁰ ga tjlä ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi boksh-to kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko ilgwoklä wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggä, kjing go ëye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong.³¹ Eshko ga ëbo tjlä bomi kong ga “¿Komi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni» le.

³² Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng wlëna sök kjlara, lara ba kong sorë li eni.³³ Köya löngshko ga iya ba sogogarë ga tjlä lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?»

³⁴ «Woyde Tjlapgarë» le ba kong.

³⁵ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjimtara lok opyë sök öng li kjing go, ga jeke.³⁶ Jek sökshko ga nopga jëk löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba häm go.³⁷ Jek sök ääto kujözlöng irboyoshko ga nopga jëk löng ba tjok li, öö le lok, wopjlu kjishko. Ga Sbö poshrëya lok träk llëm, llëbo iydëba llëm wleniyo ina lok ara kjishko.³⁸ Tjlä ga «Pjlu kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Löng kjok dogo li löng wopjlu Sbö tjok, poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësbage” le lok ba kong» le.

³⁹ Fariseoga löng eshko kjlöbö, nopga li tjräko. Kuya lok ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppinggaga kjwe kjinkozong» le.

⁴⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong ga kjwepga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öö le shara» le.

⁴¹ Jek sök ääto Jerusalén kjokyo ga kjok li ina, ga slatong ara,⁴² tjlä ga «Jerusalén sopga, pjäy iaga ber löng wlëp li ë, e miydomirë llëm obi. Woydoror ga miydomi tjan, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miydëmi llëm wlo.⁴³⁻⁴⁴ Sbö shrono sök bomi ikshko ga wlokjroromi llëme. E kjishko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrina. Eshko ga pjäy popde bomi moskwogarë lok, ga pjäy kopjrëya lok pjiribri, pjäy opshik tök llaw llëm wlo. Bomi kjok kjëryo shäryak ak go pjiribri kjökshko kjwe dloya lok ber tjeng töshko, akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Eshko ga pjäy zröya lok» le.

Llëbo soyNEGAGA löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesüsdë drete

⁴⁵ Jesús opzrëno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llëbo soynek li

ichara opshik ey dwayo,⁴⁶ tjlä ga «Sbö tjläkwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo.* Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”»† le.

⁴⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbö u zlong bäng. Ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, tjlapgaga tjwlo ara wleniyo, e tjlä ëng kong ga «¿Zröy sorë ga pjlu?» le lok eni enido.⁴⁸ Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjishko.

20

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

¹ Dbar kjwara ga Jesús Sbö tjläkwo roy pjlu lono oba kong Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pëya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, judio tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng² ga tjlä lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

³ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. Kjakrokër ga tja dboryozia.⁴ ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë?» le ba kong.

⁵ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjläkwo kjroromi llëm ega?» le bi kong.⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjläkwo laga le nopga uunkongdë. E kjishko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga shji zröya lok ak go» le.⁷ Eni ga tjlä lok Jesús kong ga «E ichaga ërë miydërwa llëme» le.

⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Parkagaga owa

⁹ Eshko ga Jesús tjläno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjlöbö kong, potjwleya i, ga to kjok shto oblë dbar kop ara wlo.¹⁰ Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shpokza lok tjä tjä, ga ichara lok to iröng or go.¹¹ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga läywara lok owa, shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go bakoe.¹² E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Era shpokza lok tjä tjä, dbukza lok jek kjoko, srëng llë kwono llaw poggo.

* 19:46 Isaiás 56.7. † 19:46 Jeremías 7.11.

¹³ »Eni ga domer li wotjlik ga «¿Tja orwë llong? Bor wa woydër ara ère ichotë shara. Èrera bangkjre lok kjwe» le.

¹⁴ »Gueniyo oötong shäng eshko ga ba wa li iya parkagaga kjok daga löng lirë ga tjlä lok ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ère sogo. Zróroy wleni ga kjok ère kjrëy, ber buk bi kong wlo» le. ¹⁵ Eni ga shira lok kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

»¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok lok lëmi? ¹⁶ E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, kjok li de lok ba kong wlo» le.

Kuya lok ga tjlä lok ga «¡Ay! ¡Eni llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga nopga li iya Jesúséd jek drëng ga tjlä ba kong lok ga «Sbö tjläkwö tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li, e iak beno buk bäm go,

beno tjwöl ara, oblë kjinmo.»*

¿E llë loklo lëmiro? ¹⁸ Èye lono akkwo ère kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ère lono è kjing go ga e sho shguir ber tjeng luluë» le.

¹⁹ Tjläno llëbo jyäglo li kuya no pinggaga kjok llgwekklo tara Moiséséd li go, syöshtaga kägäyogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. Shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara.

Shji kã potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰ Eshko ga nopga ichara lok kjläbö oba li tjräko, Jesús tjläkwö kuk wlo. Nopga li ikoba ga pjlo bek wleniyo, miga llëme. Woydara lok ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo. ²¹ Eshko ga nopga ichara li tjlä lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlä bek, oba pim tjläkwö bek li go bakoe. Nopga tjwöl kjöm pogo, e bop kong ga tjwöl beke. Pja tjlä bek è pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jläkoyo. ²² ¿Eni ga shji kã potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjluë?» le.

²³ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjlä ba kong ga ²⁴ «Dburwa kã potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara» le, ga tek söra lok ba kong kjwara, in wlo. Eni ga kjrara, ga tjlä ba kong lok ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ère go jü è? ¿Ko tak pjang ère go jü è?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

²⁵ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Eni ga llëye pjlu i li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi ber Sbö kong bakoe» le. ²⁶ Eni ga llëbo lara oba kong li go ga llëbo wlëya lok, rote wlo le li, e wlëna llëme. E

kjishko ga beno löng yëy le erä, jek kjingtëng löng erä.

No woshrozlong dbaryo

²⁷ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjläbö ga tjlä ba kong ga ²⁸ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moiséséd beno pjang li tjlä ga «Èye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjararoy li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.»†

²⁹ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, gueniyo wapga beno llëme. ³⁰⁻³¹ Eni kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llëm bakoe. Ba lëmga orkwosmono ba syä tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok llëme. ³² E irgo ga walë li to wolono bakoe. ³³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

³⁴ «Eerishko ga nopga orkwosmok ëng tjok kjok ère kjing go. ³⁵ Gueniyo llono ga nopga tjwöl ara Sbö bokso woshre ber löng ba tjok wlo li, era orkwosmok ame, ³⁶ ga wolon ame bakoe. Eshko ga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. Woshrara Sbörë kjishko ga beno löng Sbö wapga.

³⁷ »Dënashko ga Moisés oötong shäng kji sho pjë jong ri rishko ga tjlä ga «Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö»‡ le. Miydëy e go ga shji wolono ga shji woshre iröng obi. ³⁸ Sbö, e shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö. Ba kong ga shji nopga uunkong löng së, shji wolono ëmdë ga eni» le ba kong.

³⁹ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moiséséd li go löng eshko kjläbö. Kuya kjone kjonerë ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, dboryorop beke» le.

⁴⁰ Eshko dbaryo jek lëkong ga èye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjluo iche le Sbörë li, e è?

⁴¹ Eshko ga Jesús tjlä nopga löng li kong ga «¿No pjluo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li» lëba eni ega? ⁴² Kjibokwo ko *Salmos* go ga David tjläkwö tono om go, tjlä ga

»«Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong,

⁴³ äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ »§ le.

* 20:17 Salmo 118.22. † 20:28 Deuteronomio 25.5-6.

‡ 20:37 Éxodo 3.6. § 20:43 Salmo 110.1.

44 ¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddé ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li soré?» le.

No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go wloná Jesúsde

45 Eshko ga Jesús tjëno ba oppinggaga kong shara. Gueniyo nopga löng eshko li omkuno lok bakoe. Tjê ga 46 «¡Pjây sjêk, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê go li tjok! Jêk löng doyono shwong kur may, tjwól ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjërëba llëbo soynezlong shtoyo. Judíoga syô uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklo pjílu goshko. Oba tön, iëshko ga shärye lok eni bakoe. 47 Gueniyo ga walëga song, beno löng syä wleniyo, ba u döya lok ba shjiryoy. E irgo ga syöshtë wop ara, “Nopga kjwera pjílué” lëba ba kjíshko wlo le. Nopga eniyo, e shdüya Sbörë ara anmoyô, oblê kjinmo» le.

21

Syâ kjlara dburwa twono Sbô kong

1 Pjlara ga Jesús sök Sbô u zlong bängshko ga iya ga nopga dbur ara wleniyo tek löng dbur ië jong ba bapkwô roy. 2 Eshko ga syâ song wleniyo shrono shäng kjlara, ga dburwa iara kjwo pjökdeba. Ba dburwa iara li, e tjwól chira anmoyô wleniyo. Iya Jesúsde ga 3-4 tjê ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlöe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syâ song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llëbowa tjwólëkklo. Eni ëmdê ga twara Sbô kong drete. E kjíshko ga lër bomi kong jlökoyoy ga syâ kjwe, dburwa iara sira tjwól llëm wleni jlöe. Gueniyo Sbô kong ga tjwól ara, llamo omiono lok kës wle kjinmo» le.

«Sbô u pjir ber drete» lara Jesúsde

5 Eshko ga ba oppinggaga kjong löng Sbô u läywê, tjê lok ga «Ak lok kjwe wolëso. Llëbo oblê oblê twaraba, iaraba beno tjeng dboy Sbô kong kjwe wolëso bakoe» le lok eni.

Eshko ga Jesús tjê ga 6 «Dbar tjwe kjwara ga llëbo imi löng kës kjwe, e pjir ber drete. Akkwô ëmdê ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

7 Kuya lok ga tjê ba kong ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿E shäryë dörö li jyäglo wen llê?»

8 «Pjây sjêk, pjây jyäpweba llëm wlo. Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjê ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. Tjê jek obi ga “Dbaryo li shronoe” le. Gueniyo pjây jek ba tjok llëme.

9 »Roy kumi ga oba ëngkjwê kjok shto oblê oblê ara, llëm ga oba ëngkjwê ba pjluyo sök li long wloshko ga llëye bangkjërëmi llëme. E

shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätê llëm obi.

10 »Tjëyoga oblê oblê ëngkjwê lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblê oblê so ëngkjwê lok ëng tjok bakoe. 11 Kjok shto oblê oblê goshko ga uyo tjwe kësks, pjli tjwe ara, swlo tjwe oblê oblê bakoe. Ga kjok dogoshko ga llëbo iydëba llëm wleniyo wen kësks, ga bangkjërëba ara.

12 »Gueniyo llëbo tjeng kës ëre bäm go ga pjây shakoba, shdungoba wlo. Pjây sökoba judíoga syô uyo roshko, pjây ilgweya lok eshko wlo, ga pjây ie lok ber löng no shdüzlong uyo roshko. Bor kjíshko ga pjây sökoba pjíluaga kësks boksho, no ichagaga boksho bakoe. 13 Eshko ga llëbo inomi, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo.

14 »Gueniyo pjây äätê eshko llëm obishko ga pjây wotjlik ga “¿Tja opwlikë soré?” lëmi llëme. 15 Eshko ga pjây kong tjlökwô twër, pjây opwlikë wlo. Kuya lok ga wotjlik ga pjây kjok miydê ara le, ga pjây kar dborye lok ga äe. 16 Gueniyo pjây wloyoy ber bomi dataga, bomi mekéga, bomi pjeyoga bakoe. Pjây twe lok tjlapgaga kong, pjây shdüya lok wlo, ga pjây kjone kjone zröya lok bakoe. 17 Pjây iya nopga uunkongdê shjiktëng bor kjíshko. 18 Gueniyo pjây dër iyado, pjây jer kjlara llëm wlo. Bomi käkzong ëmdê ga jer pjlara llëme. 19 Ga pjây mär Sbô go äär jong ba dbo go ga pjây ber löng së iyado.

20 »Imi ga Jerusalén kjokyo kopjrina ëngkjwagaga ararë pjirbrishko ga miydëmi e go ga ba pjirzlong dbaryo li döröe. 21 Eshko ga ëye löng Judea kjokyo ga tök jem dlup lëkong, ëye löng Jerusalén kjokyo roshko ga tök ey dwayo, ga ëye löng ba kjokshko ga tjwe iröng Jerusalén kjokyo ame. 22 Jerusalén so shdunglo dbaryo li eshko, tak pjang Sbô tjlökwô go soré li eni. 23 E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. Eshko ga kjok ëreshko soppa song ara anmoyô, shdüya Sbörë ara. 24 Kjong kjong zrökoba dröng go. Kjong kjong sökoba to dbo go kjok shto oblê oblê. Ga nopga judío llëm wleniyo äär ber löng Jerusalén kjokyo, ga llëbo owa shärye lok eshko, äär jong ba dbaryo pjitong guing.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

25 »Eshko ga kjok dogoshko ga llëbo iydëba llëm wleniyo wen dlo go, mok go, dbala go bakoe. Kjok ëre kjing goshko ga dlung, e pjublunyo kësks ara, pjílukeyo ara bakoe. E kjíshko ga tjëyoga oblê oblê ber löng sëya llëm, kjok bangkjërë lok ara. 26 Llëbo wen tjwe kjok ëre kjing go li ikobashko ga kjone kjone wopjir jek kjíluu erä. Llëbo lok kjopkwô go ëmdê ga jek dete erä bakoe. 27 Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëëe.

²⁸ Llëbo ère Ìmi kjwlë enishko ga miydëmi e go ga bomi dōga dbaryo li dōrōe. E kjishko ga eshko dbaryo ga pjây dbokjrozong. Ga pjây wotjlis llëye wen dōrō li kjishko» le.

²⁹ Eshko ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Kjor ko *higuera* kjwe izia. Kjor oblë oblë kjwe izi bakoe. ³⁰ Korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³¹ Eni ga llëbo tjeng kës ère shäryë li ìmishko ga miydëmi e go ga Sbō ber no pjlyuo dbaryo li ääto eni bakoe. ³² Lër bomi kong jlōkoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ère shäryë uunkong. ³³ Kjopkwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlōkwora ber pjang iyado.

³⁴ »Pjây sjëk, bor tjlōkwo woyotjlizi iyado. Pjây sgara löng nelōtkë, llëbo owa shäryë, llëbo tjeng kjok ère kjing go woyotjlik wleni ga eshko dbaryo ga pjây wlëya löng llë lëmi. ³⁵ Llëbo wen eshko dbaryo li, e wen tjwe nopga tjeng kjok kjwang jikong kës li kong. ³⁶ jEni ga pjây sjëkel! Pjây syōshtos Sbō kong iyado, pjây dōya llëbo owa shäryë kës li dwayo wlo, no to ter kjok dogo dwayo ère ber wopjlú bomi tjok wlo bakoe» le.

³⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng oba ping Sbō u zlong bäng, ga kjok sêng ga opshino jek irōng beno sök Olivos dlupyoshko. ³⁸ Ga kjok shrōngto ga nopga uunkong öör Sbō u zlong bäng ba kuk.

22

«*Jesús, e shay, zrōy wlo sorë ga pjlu?*»
lara ba wloyogare

¹ Eshko ga Israel tjëyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li dōrōe. ² Eshkoshko ga syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e tōno lok ga tjlë lok èng kong ga «*Jesús, e shay, zrōy wlo sorë ga pjlu?*» le, gueniyo oba bangkjre lok ara.

³ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. Eshko dbaryo ga Á shrono, pjono ba go. ⁴ Eni ga Judas öör shäng syōshtaga kägäyoga, Sbō u daga kägäyoga, e ik, Jesús twe ba kong lok sorë li lanyotkë ba kong lok wlo. ⁵ Kuya lok ga beno löng wopjlú, ga tjlë lok ba kong ga «Enira pja potjwlënwa» le.

⁶ Kuya ga «jölō. Enira pjluë» le. Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «*Jesús twër ba kong sorë ga pjlu?* Woyde ga dbar oba ara llëm wlenishko» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlëp ushko so llgwoklë zrōya, sho suya, Israel tjëyoga dōktong tek Egipto

kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. ⁸ Eshko ga Jesús tjlë Pedro, Juan kong ga «Pjây nom dli shäryë, Israel tjëyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëy wlo» le.

⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «*JShäryërwa kjone ga pjlu?*»

¹⁰ «Pjây nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlëmi shäng kjlara, di bapkwō sök jong kjwara ba dlu kjing go, roshko di. Pjây jek ba irgo äär jong opzrëk jek u roy jong kjone ga eshko. ¹¹ Eshko ga pjây tjlë u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjlë ga *JIsrael tjëyoga dōktong tek Egipto* kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?» le» lëmi ba kong eni. ¹² Eni ga pjây kong, kjër pïya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le ba kong.

¹³ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng eshko ga llëye lara Jesüsdë li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok.

¹⁴ Öötong ba dloyo go ga Jesús öötong shäng Sbō tjlōkwo roy lagaga ba äska li tjok, ga sirkeno löng tjë jikong dli ioklo jong li zlong. ¹⁵ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Tja wotjlino ara ga tja shdüydëba llëm obishko ga dbar shrëkklo ère dliyo uër bomi tjok loror. ¹⁶ Lër bomi kong ga uër ame, äär jong Sbō ber no pjlyuo dbaryoshko jä, dbar shrëkklo ère llë loklo shäryono pjir ga eshko» le.

¹⁷ Eshko ga di ioklo kjwara kjwara, roshko kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë Sbō kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Kjrozë, shdözi èng kong. ¹⁸ Lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbō ber no pjlyuo dbaryoshko jä» le.

¹⁹ E irgo ga pjlung shosho suk pjir kjwara kjwara, ga tjlë Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlë ba kong lok ga «Ère bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshrokklo» le.

²⁰ Ga uara lok irgo ga shäryara eni obi, kjillgwo bo dyo dbo ara tjok, tjlë ga «Tjlōkwo twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo ère, e ba jyäglo. ²¹ Gueniyo bor soynega li sök ië bor tjok jüshko. ²² Llëbo wen no to ter kjok dogo dwayo ère kong owa, lara Sbörë sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlōe» le.

²³ Kuya lok ga tjlë èng kong ga «*JË layde lëba?*» le lok èng kong eni. ²⁴ E irgo ga opyono lok ènglë kar kar, tjlë lok ga «*JShji*

kjone dey tjwłō ara, llamo li kjinmo?» le lok ɛng kong eni.

²⁵ Kuya Jesúsdé ga tjlē ba kong lok ga «Miydēmi pjłú ga kjok ɛre kjing go ga nopga judío llēm wleniyo ichagaga ba nopga iché parké ara ba kong. Ba nopga dbo ara wleniyo opyē lok ko no kjimtaga. ²⁶ Gueniyo woydér ga pjāy omshāryē eni llēme. Ēye opyē woydē ber tjwłō ara oblē kjinmo ga opyē ber tjwłō llēm dey. Ēye opyē woydē ber oblē ichaga ga ber shāng oblē kjimtaga dey. ²⁷ Nopga tjeng do pjök ga kjlara sök iē, kjlara shāng dli pjłorguē ba kong. ¿Kjone dey ga tjwłō ara lēba? Sök iē li lēba. Gueniyo tjara shāng bomi tjrēko, parkaga bomi kong wleni.

²⁸ »Pjāy lōng bor tjok iyado. Llēbo kēs li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llēme. ²⁹ E kjishko ga llono ga pjāy iēr ber lōng no pjłuyo, tja iara bor Datarē beno sök no pjłuyo sorē ga eni. ³⁰ Ga Sbō ber no pjłuyo lishko ga pjāy āar ber lōng iē bor tjok eshko, ga pjāy sirkek āar lōng pjłu sökkłō kjing go, Israel tjeýoga kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgweg wlo» le.

«Pjāy tjłiya Ārē» lara Jesúsdé ba opping-gaga kong

³¹ Eshko ga tjlē Pedro kong ga «¡Simón, tja kuzong! Shji dwla pjłoyongshko ga ba pjłungyo dbuk ber llēno ame. Pjāy tjłiya woydē Ārē eni, pjāy ber llēno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sbōrē beno shāng tjłiya eni wlo. ³² Gueniyo Simón, tja syōshtono Sbō kong bop kjishko, pja kjimte mār ber shāng bor go wlo, pja mār bor go jlōkoyo irōng obishko ga bop pjeýoga kjimtep mār bor go eni bako wlo» le.

³³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjłapga, tja sökoba no shdūzlong uyo roshko bop tjok, llēm ga tja zrōkoba jek bop tjok ɛmdé ga tja shāng bop tjok, pja rayēr llēme» le.

³⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pedro, lēr bop kong ga pjesit kjok shrānto ga kjörkō kjłuntē llēm obishko ga «Jesús, e ē miydēr llēme» lōrop oba kong pjłoglo mya tjan» le.

³⁵ E irgo ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Kjupā ga pjāy ichoror jek lōng dbur sho tjok llēm, kjla tjok llēm, drepkwota tjok llēm bakoe. ¿Eshko ga llēye sōromi llēm li kjishko ga songyo kjrōromire?»

«Llēme» le lok ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlē ba kong lok ga «Eni. Gueniyo eeri ga ɛye dbur tjok ga sōya. Ēye kjla tjok ga sōya bakoe. Ēye drōng llēm ga ba shwong kop lēkong soyneya, drōng tjwłekkłō. ³⁷ Sbō tjłōkwo tak pjang eni: “‘Domer kjwe llēbo owa shāryaga’ laraba

ara.»* E bor layde, ga wop ā ga shāryē bor kong eni kjluwe» le.

³⁸ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Tjłapga, jūshko drōng tjeng kjwang pjök» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Erō ga bue» le.

Jesús syōshtono Sbō kong Getsemani kjokyo

³⁹ E irgo ga Jesús opshino jek Olivos dlupyo ba oppinggaga tjok, sgarā lōng sorē ga eni. ⁴⁰ Öötong lōng eshko ga tjlē ba kong lok ga «Pjāy syōshtos Sbō kong ara, pjāy tjłiya Ārēshko ga pjāy kjimte Sbōrē, llēbo owa shāryē llēm wlo» le.

⁴¹ E irgo ga opkiono jek ba zlong bāng dwayo wop ak dburoy lonshko wleni. Eshko ga kjök tono, syōshtono Sbō kong, ⁴² tjlē ga «Data, woydér ga llēbo wen owa bor kong dōrō li, e wen tjwe bor kong llēme. Woydēr eni wleni ga shāryos eni. Gueniyo ga e laga tjarē llēm, e laga ber pjarē» le.

⁴³ Eshko ga Sbō parkaga kjok dogo so weno shāng kjlara ba kong, kong dbo twe obi wlo. ⁴⁴ Ga woydē ara llēbo wen tjwe ba kong owa li kjishko ga syōshtono ara, shorya tjök tjök klung kjing go srēng dik. ⁴⁵ Syōshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shāng ba oppinggaga tjeng lishko ga wlēya bē tjeng pē, woydē lok ara kjishko. ⁴⁶ Ga tjlē ba kong lok ga «¿Pjāy pē egaro? Pjāy kojōzong. Pjāy syōshtos Sbō kong ara, pjāy tjłiya Ārēshko ga pjāy kjimte Sbōrē, llēbo owa shāryē llēm wlo» le.

Jesús shara ba wloyogarē

⁴⁷ Jesús tjłēydē pjitē llēm obishko ga nopga tjwe jong trāk llēme. Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e tek shāng ba bām go. Eshko ga tek shrono shāng Jesús zlong bāng, lō shiya† wlo. ⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo ɛre lō ship, iēp ber tjeng oba wloshko wlore?» le.

⁴⁹ Tek lōng llēno miydara ba oppinggaga lōng lirēshko ga tjlē lok ba kong ga «Tjłapga, ¿shji ɛngkjwē ba tjok drōng gore?» le. ⁵⁰ Jekdo eshko ga kjlara jūni drōng shino, ga syōshtaga kēsbangyo li parkaga kwomgwo kēlėkong zakza tas jer lon pjik buk tōshko erā.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlē ba oppingga li kong ga «¡Wēyē! ¡Kjweni llēme!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptoneo.

⁵² Eshko ga tjłēno ba kjrāgaga kong. Epga syōshtaga kągāyoga, Sbō u daga kągāyoga, judío tjłapgaga kjok llgwega wleniyo bakoe. Tjlē ba kong lok ga «¿Pjāy tjwe bor shak drōng tjok, wlēng no shpökkłō tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ɛngkjwē bomi tjok lēmiro? ⁵³ Tja öör shāng oba ping ara,

* 22:37 Isaias 53.12. † 22:47 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

Sbö u zlong bäng, pjây löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e öötonge. Eni tjok ga kjok ichaga li beno Ärë» le.

⁵⁴⁻⁵⁵ Eshko ga Jesús shara lok, söra to jongya syöshtaga kësbangyo li ushko. Pedro jek shäng kâ kjwaraso kâ kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, iök borkegaga löng li tjok. ⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. İna ga Pedro sök iökkok. Ga İya yötso robyë wëlëshko ga tjlë nopga löng li kong ga «Domer sök kjwe jék shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjlë kjoglo li kong ga «İjyö! İE miydër llëme!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblë omİno, ga tjlë ba kong ga «Pja ëmdë ga ba kjlarayo» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «İjyö! İTja llëme!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblë tjlë ga «Domer kjwe Galilea so. E kjİshko ga miydërwa pjlu ga kjwe jëktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «İjyö! İLëye lëp shäng li miydër llëme!» le.

Pedro shäng tjlë obishko ga kjörkö kjlunoe. ⁶¹ Eshko ga Tjlapga Jesús bojono tek, Pedro İya drëng, ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjang» lara. ⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jlökoyo.

Jesús joywara ba dagagarë

⁶³ E irgo ga nopga löng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lok ara. ⁶⁴ Ga bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Ga tjlë lok ba kong ga «Pja yoga ërë los borwa kong» le. ⁶⁵ Ga läywara lok owa oblë oblë ara bakoe.

Jesús söra öötong shäng Judío Kajok İlgwegaga Këskësyo bokshto

⁶⁶ Kajok shröngto ga Judío Kajok İlgwegaga Këskësyo tōno lok uunkong, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eshko ga Jesús söra lok, jek öötong shäng tjlappaga li bokshto. ⁶⁷ Ga tjlë lok ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? Los borwa kong» le.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Loror bomi kong wleni ga tjlökwo kjrëmi llëme. ⁶⁸ Ga pjây kong llëbo kjakrokër kjwe ga tja dboryëmi llëm bakoe. ⁶⁹ Gueniyo Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga eeri jek lëkong ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkeno öötong sök ba orkwo këlëkong» le.

⁷⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja Sbö Ware?»

«Lëmi löng pjâyde om go eni» le ba kong.

⁷¹ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Lë shäng om go ba kjamo go. ¿Nopga wlëy ba rotë obi llëno?» le lok eni.

23

Jesús söra Pilato bokshto

¹ E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús söra lok, jek öötong löng Pilato bokshto. ² Eshko ga rote löng ara. Tjlë ga «Domer kjwe wlënorwa shäng oba shdök ara kjok kjwang jİkong. Oba piya shäng kâ potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong llëme le eni. Tjlë obi ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le eni bakoe» le.

³ Eni ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

⁴ Eni ga Pilato tjlë syöshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li kong ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le.

⁵ Gueniyo tjlë lok jek obi ga «Tjİkwö le shäng li go ga oba shdöya ara Judea kjokyo kjok kjwang jİkong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jüşhko bakoe» le.

Jesús söra Herodes bokshto

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Domer ëre Galilea sore?»

⁷ «Ëng» le lok ba kong. Eni ga ichara Pilatorë jek Herodes shwoy, e Galilea so pjluyo kjİshko. Ey dbaryo ga Herodes sök Jerusalën kjokyo.

⁸ Eni ga söra lok, jek öötong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjlu anmoyö. Jesús, e lanyotkëba ara li kura tek kjupäbäshko, ga İya woydë, llëbo İydëba llëm wleniyo piya ba kong wlo. ⁹ E kjİshko ba kong llëbo kjakrokara ara, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lok ara iir go.

¹¹ Eshko ga joywara Herodesdë ara. Ba ëngkjwagaga omshäryono eni bakoe. Doyara lok shwong tjwlö ara go, pjlu shwongyo dik, joywe lok wlo, ga ichara jek iröng obi Pilato shwoy. ¹² Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno löng wopjlu ëng tjok. Bäm go ga löng iirkë ëng tjok erä.

Jesús ichara Pilatorë, zröya lok wlo

¹³ E irgo ga nopga rokara Pilatorë uunkong tek ba shwoy, syöshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok. ¹⁴ Tōna löng pjir ga tjlë ba kong ga «Domer ëre söromi shäng bor bokshto, oba shdöya ara kjİshko lëmi. E kjİshko ga llëbo kjakrokoror ba kong ara bomi bokshto, gueniyo rotëmi löng li, e bor kong ga llëye drete. ¹⁵ Herodes kong ga llëye dret bakoe. Ichara shrono shäng bi kong iröng obi e kjİshko. Miydër pjlu ga llëye owa

shäryara ber zrötko wlo drete. ¹⁶⁻¹⁷ E kjîshko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.*

¹⁸ Kuya lok ga öö le lok uunkong, tjlä Pilato kong ga «¡Domer kjwe zrözong! ¡Barrabás döpdë borwa kong dey!» le. ¹⁹ (Domer le löng li, e bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llême. E kjîshko ga ëng tōno oblë tjok kjlōbö, ga ëngkjwono lok pjlu nopga tjok, ga nopga zrōra lok. E kjîshko ga bängzak shäng eshko.)

²⁰ Jesús döya woydë Pilatorë, ga tjläno nopga löng li kong jek obi. ²¹ Gueniyo öö le lok uunkong, tjlä ba kong ga «¡Zrös pjang kjlös go! ¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²² Eni ga Pilato tjläno ba kong jek pjlara obi, öötong pjloglo mya. Tjlä ga «¿Llë kjîy? Llëbo owa shäryara li lozî bor kong. Llëye wlënor ba go owa ber zrötko wlo drete. E kjîshko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.

²³⁻²⁴ Kuya ga öö le lok jek tjë jîkong, Jesús iche zrōya lok pjang kjlös go wlo. Eni ga nopga löng li wlëpyotke Pilatorë ga ä kuzong ga wotjîno oblë, llëye woyde lok li shäryara ba kong eni. ²⁵ Eni ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko lara lok li döra, ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, llëye woydara nopgarë ba kong li shärye lok ba kong wlo.

Jesús zrōraba pjang kjlös go

²⁶ Jesús söya lok jek zrōya pjang kjlös go wlo wopro ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. Tek shäng irōng ba kjokshko dwayo ga shara ëngkjwagaga jek löng lirë, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök ba irgo.

²⁷ Oba jëk löng ara ba irgo, tjrëko walëga löng ara, slar ara ba kjîshko. ²⁸ İya Jesúsde bojono irōng, ga tjlä ba kong ga «Walëga Jerusalén so, pjây slar bor kjîshko llême. Pjây slar bomi kjîshko dey, bomi wapga kjîshko bakoe. ²⁹ Llon ga oba tjlä ga «Walëga kjrōng, wapga llëm wleniyo, löng wopjlu li epga» lëba eni. ³⁰ Ey dbaryo ga nopga tjlä dlup tjeng li kong ga
»«Pjây lon ter borwa kjing go,

tjawa jek jëktëng ber dret wlo»† le eni.

³¹ ¿Shäryëba eni kjour kësōng kong ga llëye wen kjour dogro li kong?»† le.

³² Eshko ga domeraga owa wleniyo söra tjeng do pjök, zrōya lok Jesús tjok wlo. ³³ Ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyoshko ga Jesús löra lok pjang kjlös go, domeraga do pjök li tjok, kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.

³⁴ Eshko ga Jesús tjlä ga «Data, llë shäryayde miyde löng llême. E kjîshko ga llëbo owa shärye löng ëre löös ba kong ber drete» le.

Eshko ga ëngkjwagaga tjeng li tjötö lok llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong İya lok wlo. §

³⁵ Nopga löng ara eshko ba ik. No ichagaga löng li omlâywono lok owa ara, tjlä ga «Oba oblëra döra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjläno ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li e lara, e kjruga Sbörë om go lara eni bakoe. Lara eni li jlö wleni ga woyde ga opdök om go» le lok eni.

³⁶ Èngkjwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjillgwo bo dyo shpöa twara lok ba kong İe wlo, joywe lok wlo. ³⁷ Ga tjlä lok ba kong ga «Pja judío pjluyo jlö wleni ga pja opdös om go» le.

³⁸ Ga Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zrōya lok llë kjîy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlä ga «Domer ëre, e judío pjluyo.»

³⁹ Domeraga owa wleniyo lök lok ba tjok kjlara omlâywono eni bakoe. Tjlä ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja llëmdo? Pja opdös om go, ga tjawa döös eni bakoe» le.

⁴⁰ Gueniyo kuya ba kjlara pjang lirë ga tjlä ba kong ga «¿Pja Sbö bangkjrë llëmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok bek llëmdo? ⁴¹ Shjira llëbo owa shäryono jlökoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llëye owa shäryara llême» le. ⁴² Eshko ga tjlä Jesús kong ga «Pja äär ber sök no pjluoyoshko ga tja woyoshrëba» le.

⁴³ Kuya ga tjlä ba kong ga «İër bop kong jlökoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraiso* lishko» le.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁴⁻⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jîkong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësōng iak pjang eshko li dwlëtong ter aas beno kjrōng pjök. ⁴⁶ Ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «Data, bor söya ëre İër ber tjeng bop wloshko» le, ga wolonoe.

⁴⁷ Lök pjang kjlös go li bokshto ga ëngkjwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llëbo weno li İya ga Sbö poshrëra, ga tjlä ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e pjlo bek jlöe» le.

⁴⁸ İya nopga löng eshko lirë ga to irōng ba ushko pjlu kjing shpok, woydë ara kjîshko. ⁴⁹ Gueniyo nopga Jesús miydë pjlu wleniyo

* **23:16-17** Tek dënashko ga kjibokwo ëre İyâ shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... le. Äär lu pjlobo go ga dbar shrëkklöshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li raye no ichagarë kjlara kjluwe. † **23:30** Oseas 10.8.

† **23:31** Kjour kësōng İe li, e Jesús loklo. Kjour dogro İe li, e nopga owa loklo. Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdungko kjang anmoyö. § **23:34** Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok

pire. * **23:43** Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraiso.

li beno tjeng llëbo tjeng kës ère ik pjola sit, walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁰⁻⁵¹ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjlik pjlu, pilo bek Sbò bokso. Sbò ber no pjlujo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kjoj Ligwegaga Këskësyo kjlarayo, gueniyo llëye shäryara lok Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

⁵² Jesús wolono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. ⁵³ E irgo ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter tòshko, popgara shwong ko pjublún, pjlu wleniyo go, ga söra jek sakshko. Eshko ga iara beno buk pjlebgo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga èye iaydëba llëm obi. ⁵⁴ Dbar eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey. Eshko ga wosh-tozlong dbaryo li dloyo äato, kjok séng tjän.

⁵⁵ Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek löng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e ina lok pjire. ⁵⁶ E irgo ga jek öötong löng ushko, poshtikklo llë lö pjleblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wlo lara. Gueniyo shäryayde pjité llëm obishko ga wosh-tozlong dbaryo li öötonge. E kjishko ga wosh-tono lok, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go sorë li eni.

24

Jesús woshrono iröng obi

¹ Öötong sondë kjok shröngto ga jek lok jongya sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok.

² Öötong löng eshko ga ak kësbang jong ba sak bängzakklo li wlëna lok dik beno jong pjlebgwo li sor go. ³ Eni ga opzrëno jek pjlebgwo li roy, gueniyo shinmo doyo drete.

⁴ Woyotjlïya löng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kälä lletlet. ⁵ İya lok ga beno löng sëya llëm, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga domerga li tjle ba kong lok ga «Zshäng së li wlëmi shinmo tjrëko llënor?»

⁶ Buk na llëme. Woshrrara Sbörë iröng obi. Zröydëba llëm obishko ga llëye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshrozïa. Tjlëno ga ⁷ «No to ter kjok dogo dwayo ère iëba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zröya lok pjang kjlös go wlo. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» lara bomi kong eni» le.

⁸ Kuya lok ga tjlökwö lara li woyoshrrae. ⁹ Eni ga opshino lok eshko dwayo, ga

jek öötong löng Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löngshko. Eshko ga llëbo ina, kura kës li lara lok pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe. ¹⁰ Tjlökwo roy sögaga li, e Maria Magdala so, Juana, Maria Santiago mekë, walëga llamo oblë li bakoe. ¹¹ Kuya Jesús oppinggaga lirë lok ga tjlökwö kjire lok llëme. Wotjlik lok ga walëga li skwë kjoyoe le.

¹² Eni ëmdë ga Pedro jek zron jong sakshko. Öötong shäng eshko ga opzrëno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjrikklo li ina beno buk eshko eröe. E irgo ga to iröng ushko, llëbo weno shinmo kong li woyotjlïya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³ E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek löng irbo jek jong äar Emaús kjokyo li bäng. Emaús kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äar kjok eshko dlo dluw dik wleni. ¹⁴⁻¹⁵ Jek löng llëbo shäryono Jesús tjok li lanyotkë ëng tjok. E wopro ga Jesús tek shrono shäng ba zlong, ga jek jek shäng ba tjok, ¹⁶ gueniyo e ë miydara lok jekdo llëm, woydara Sbörë eni llëm kjishko.

¹⁷ Eshko ga Jesús tjle ba kong ga «Zpjây jek jek löng llë lanyotkë ëng tjok?» le.

Kuya lok ga slongtëng löng, woydë ara. ¹⁸ Kjlara ko Cleofas tjle ba kong ga «Zkjakrokëp ega? Llëbo shäryono Jerusalén kjokyo tja glën jä, e miydara nopga uunkongdë. U İga llë ëmdë ga ommyidono lok pjire. ZEni ga pjara ommyidono llëm sorëro?»

¹⁹ «Zllëbo shäryono eshko li llë?» le.

Kuya lok ga tjle ba kong ga «Domer shäng kjlara ko Jesús, e Nazaret so. E Sbò tjlökwö laga, llëye shärye li, llëye le li, e dbo ara. Sbò kong ga tjwlo ara, nopga kong ga eni bakoe. ²⁰ Gueniyo syöshtaga kägäyoga, bi tjalpagaga, e twara lok oba kong, zrökoba wlo, ga zröraba pjang kjlös go. ²¹ Tjawara wotjlino ga e shji Israel tjeýoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjän.

²² »Eerishko kjok shröngto ga walëga jek löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakshko, ²³ gueniyo shinmo li doyo wlëna llëme. Tek shrono lok iröng obi ga tjle borwa kong ga «Sbò parkagaga kjok dogo so weno löng borwa kong yoshko wleni, ga tjle ga 'Jesús, e woshrrara Sbörë iröng obi' le lok borwa kong eni» le. ²⁴ E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek öör löng sakshko bebi, ga llëbo wlëna lok, lara walëga lirë sorë li eni. Gueniyo Jesúsda ina lok llëme» le.

* 24:13 Jerusalén kjokyo dwayo äar Emaús kjokyo wlo ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

²⁵ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «iPjây kä kjange! ¿Pjây opping llonoro? ¿Tjîłkwo lara Sbô tjîłkwo lagagarê lok tek kégongshko kês li, e kjrêmi llonoro? ²⁶ ¿No pjłuyo iche le Sbôrê li, e shdungoba bâm go wlo, e irgo ga ie Sbôrê ber tjwłô ara llêmdo?» le. ²⁷ E irgo ga tjîłkwo tak pjang ba kjîshko Sbô tjîłkwo go li, e pjłollgwera ba kong pjire. Soyara Moisés kjîbokwoyo li go, âar pjê jong Sbô tjîłkwo lagaga tek dênashko so kjîbokwoyo tjeng kês li go bakoe.

²⁸ Ga jek lông ääto kjok âar woýdê lishkoshko ga Jesús jek jêk shâng obi, âar jek kégong woýdê wleni. ²⁹ Gueniyo mana lok ber sôk ba tjok. Tjlê lok ba kong dbo go ga «Pja jek kégong ame. Kjok sêng tjän, kjok ro zatoe. Pja ber sôk borwa tjok kjok êreshko dey» le. Kuya ga opzrêno jek shâng ba tjok, ber sôk ba tjok eshko wloro lara lok.

³⁰ Eshko ga sirkeno sôk ba tjok lok, iê wlo, ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlê Sbô kong ga «Tjawa kong dli tworop êre. Tjawa ber wopjłu bop tjok e kjîshko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba kong lok. ³¹ Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wleni, e ê miydara lok pjir, gueniyo sôk li jek jêktêng erä. ³² Eshko ga tjlê lok êng kong ga «Shji tek jêk lông ba tjok irbo bängshko ga Sbô tjîłkwo pjłollgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shji wopjłu ara anmoyô llêmdo?» le.

³³ Jekdo eshko ga sano jek iröng Jerusalén kjokyo. Öötong lông eshko ga Jesús opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li wlêna tîno lông eshko, nopga oblê tjok. ³⁴ Ga tjlê lok shrono lông li kong ga «Tjłapga Jesús woshrono iröng obi jlê. E weno shâng Simón kong tjän» le.

³⁵ Kuya lok ga llêbo weno ba kong irbo bäng li, e lara ba kong pjire. Pjlung shosho suk pjir torashko ga e ê miydara lok sorê li, e lara ba kong pjir bakoe.

Jesús weno ba opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

³⁶ Ga lanyotke lông obi wopro ga Jesús weno shâng ba tjreko, ga tjlê ba kong lok ga «Miga. Pjây ber lông wlêpe» le.

³⁷ İya, kuya lok ga beno lông sêya llêm, bangkjre lok ara. Wotjlik lok ga ba shingyo le.

³⁸ Eni ga Jesús tjlê ba kong obi ga «¿Pjây sêya llêm ega? ¿Tja woshrono iröng obi woyotjłimi llêm ega? ³⁹ ¿Tja li shängdo! Bor orkwo êre İzîa. Bor dre êre İzîa. Tja porwozîa. Bi shingyo, e sho dret, dboglo dret, botoyara tjok» le. ⁴⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba dre bäng, e pina ba kong lok. ⁴¹ Kuya, İya lok ga tjîłkwo kjrâyde lok jlökoyo llêm obi, gueniyo beno lông wopjłu anmoyô, yêy le lok bakoe. Eshko ga tjlê ba kong lok ga «¿Pjây jüşhko llêbo uako tjokde?» le. ⁴² Kuya lok ga kong

mā sho suk pjir wleniyo twara ba kong bok kjwara, ⁴³ ga kjrara, uara ba boksho.

⁴⁴ Eshko ga tjlê ba kong lok ga «Tja shâng bomi tjok obishko ga tja tjlêno bomi kong ga “Tjîłkwo tak pjang bor kjîshko Moisés kjîbokwoyo li go, Sbô tjîłkwo lagaga tek dênashko so kjîbokwoyo tjeng kês li go, kjîbokwo ko *Salmos* go, e shâryê unkong kjluwe” loror bomi kong eni» le.

⁴⁵ Eshko ga epga kjimtara Sbô tjîłkwo tak pjang li llê loklo miydê pjłúe. ⁴⁶ Tjlê ba kong ga «Tjîłkwo tak pjang li tjlê eni: “No pjłuyo ichele Sbôrê li, e wolon wlo. Gueniyo âar dbargwo mya ga woshre Sbôrê iröng obi.” ⁴⁷ Tjîłkwo tak pjang obi tjlê eni: “Ba ko goshko ga tjîłkwo lêba tjêyo kjrîna kjrîna lông kjok êre kjing go li kong. Tjîłkwo lêba li êre: ‘Llêbo shâryêy lông owa li, e owa jlê lêy, ga rayêy ga owa pjang bi go li lôya Sbôrê ber drete.’” ⁴⁸ Pjây beno lông llêbo İnomi, kuromi li roy laga oba kong. ⁴⁹ Ga bomi go Sbô Sêya ichêr kjok dogo dwayo âar ber kêsbang bomi tjok, lara bor Datarê jlökoyo sorê li eni. Gueniyo pjây ber lông êreshko Jerusalén kjokyo, êye lêr shâng bomi kong li shrono guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁵⁰ E irgo ga epga söra jek Jerusalén kjokyo dwayo, öötong lông Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tjîłkwo lara beno pjłú ba kong lok. ⁵¹ Shâng tjlê obishko ga opkjono eshko dwayo, ga söra Sbôrê to jem kjok dogo.

⁵² E irgo ga poshrêra lok ara, ga sano to tek lông wopjłu iröng Jerusalén kjokyo. ⁵³ Eshko ga beno lông Sbô poshrêk, ba u zlong bäng enido.

Evangelio según Juan Jesucristo roy pjlú ère, e jya tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. E judío. Dënashko ga e ma shaga ba kjlara Santi-ago tjok. Pjlara ga löng parkë di bäng buk kësang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li sor goshko ga epga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya lok ga to jek ba tjok, beno löng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno löng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li pjeyoga bakoe. Ba oppingga woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni tak pjang kjibokwo ère go li, e Juan om go.

Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga judioga ara löng ba kjok baíya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Woyotjlkoba ga kjibokwo ère tara Juandë judioga löng kjok shto oblë oblë li kong. Kjibokwo ère tara ba kong llëno, e tara beno pjang Juan 20.31 go. Tjlë ga «Ère toror, miydëmi e go wlo ga no pjluyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe. Ga pjäy mär ba go wleni ga pjäy ber löng së iyado Sbö tjok.»

Tjlokwo li weno beno no

1 Shäng kjlara ko Tjlokwo.*
Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga e sök tjän.

E sök Sbö tjok,
ga e Sbö.

2 Llëye llëm obishko ga
e sök Sbö tjok.

3 Ba go ga
llëbo tjeng kës ère shäryara Sbörë
Llëbo tjeng kës iy löng ère,
e shäryara ba go.

4 Llëbo tjeng së kës ère, e laga erë.
Shji uunkong ber löng së tjaglën wleni,
e laga erë bakoe.

Shji kong kjok miydë twaga li e,
e bi kong ga iök jong shjiy wleni.

5 Kjok ro sî lishko ga
iök li jong shjiy iyado,
e sjëya kjok ro sî lirë ga äe.

6 Eebor ga domer weno shäng kjlara ko Juan, e ichaga Sbörë. 7 Ichara iök Shjiy li† roy lë oba kong, nopga uunkong mär ber löng ba go wlo. 8 Juan, e Iök Shjiy li llëme. E shrono shäng Iök Shjiy li roy laga erë. 9 Iök Shjiy jlokoyo li, shji uunkong ber löng kjok miydë ara li laga erë, ga eshko ga tjwe dörë.

10 Eshkoshko ga sök kjok ère kjing go, ga kjok ère shäryara kës ëmdë ga e ë miy-daraba llëme. 11 Öör shäng kjok baíya

lishko, gueniyo wlojkrara ba tjëyogarë llëme. 12 Gueniyo no kjong kjongda omwlojkrano, ga beno löng mär ba go. Epga iara beno löng Sbö wapga. 13 E weno beno Sbö wapga, shji nopga wen kjok ère kjing go dik llëme. E laga domerdë llëm, e laga Sbörë.

14 Ga Tjlokwo li, e weno beno no, ga beno sök shji nopga tjok. E Data Sbö Wa kjlaraso, e Sbö bakoe. E kjishko ga e dbo ara, ga ba dbo kälä inoy wëlee. E go ga Sbö wopjlú li, Sbö tjlokwo bek li, e shrono beno sök bi tjok, iy, kuy wlo.

15 Juan tjlëno ba kjishko, tjlë ga «Kjupäshko ga tja tjlëno bomi kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga sök tjän. E kjishko ga tjwlo ara bor kjinmo» loror eni. Ga loror li shäng kjwe» le.

16 Ba wopjlú ara li kjishko ga shji uunkong kjimte iyado. 17 Dënashko ga kjok llgwekklo twara Sbörë Moisés kong, le bi kong wlo. E goshko ga e llë miydoroye. Ga Sbö wopjlú li sorë, Sbö tjlokwo bek li llë, era miydoroy Jesucristo go. 18 Sbö, e iga èrë llëme. Gueniyo ba Wa kjlaraso li, e Sbö bakoe. Data Sbö miyde sök owa llëm, ga e sorë laga erë bi kong.

Juan No Waga tjlëno Jesús kjishko

19-20 Pjlara ga syöshtagaga Sbö kong, ba kjimtagaga Leví tjëyoga, e ichara judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo löng Jerusalén kjokyo lirë tjlë Juan kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare?»

«Tja llëme» le ba kong wëlee.

21 Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Eni ga pja è? ¿Pja Elías tjwayderë?»

«Llëme» le ba kong.

Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Sbö tjlokwo laga tjwe lëba li pjare?»

«Llëme» le ba kong.

22 Eni ga tjlë lok ba kong ga «Eni ga pja è los borwa kong om go, roy sörwa borwa ichagaga kong wlo» le.

23 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Kjibokwo tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

»«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng dbo go ga

‘Irbo shäryozî ber bek Tjlapga tjwe li kong’ le.»†

Èbo tjlë shäng dbo go lara li, e tja layde» le.

24 Fariseoga löng eshko kjlëbë. 25 Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li llëm, pja Elías llëm, pja Sbö tjlokwo laga tjwe lëba li llëm bakoe lëp shäng eni. ¿Eni ga pja no wë ega?»

26 «Nopga wër shäng di goshko. Gueniyo bomi tjreko shäng kjlara, era è miydëmi löng llëme. 27 No tjwe bor irgo kjlara li e. Bek wlo

* 1:1 Tjlokwo le li, e Jesucristo loklo. † 1:7 Iök Shjiy le li, e Jesucristo loklo. ‡ 1:23 Isaías 40.3.

ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjewlô ara bor kjinmo anmoyô kjîshko»[§] le ba kong.

²⁸ Llêbo shâryono kës eni li, e shâryono Betania kjokyo, Jordán diyo kjwo kalêkong, no we jer shâng di roshko lishko.

Öng Wlêp Ushko So Ligwoklê ichara Sbörê li, e Jesús

²⁹ Wêshko ga Jesús iya Juandê tek shâng tjwayde ba shwoy ga tjlê ga «jîzia! Öng Wlêp Ushko So Ligwoklê ichara Sbörê li shâng kjwe. Shji öng ushko so zrök, owa pjang bi go li löya Sbörê ber dret wlo. Domer kjwe öng ushko so eniyo wleni, owa pjang bi go li löya Sbörê ber dret wlo, shji nopga löng kjok ère kjing go kës li kong. ³⁰ Kjpâshko ga tja tjlêno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga e sök tjân. E kjîshko ga tjewlô ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shâng kjwe. ³¹ Tja shrono shâng no wê di goshko, e ë miyde Israel tjéyogarê wlo, gueniyo tja êmdê ga ommiydono llême» le.

³²⁻³³ Ga Juan tjlê jek obi ga «E ë miydêr shâng llëm obishko ga bor ichaga no wê di goshko li tjlêno bor kong ga “Sbô Sêya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyê ber sök ë kjing go li, era nopga go Sbô Sêya iche tjwe ber kësbang ba tjok” lara bor kong eni. E irgo ga tja omîno ga Sbô Sêya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono beno sök ba go. ³⁴ Tjara omîno eni, ga lër bomi kong ga e Sbô Wa jlê» le.

Jesús oppinggaga bâm iyo

³⁵ Wêshko ga Juan shâng eshko obi, ba oppinggaga do pjök tjok. ³⁶ Jesús iya shâng ga tjlê ga «jîzia! Öng Wlêp Usho So Ligwoklê ichara Sbörê li shâng kjwe» le.

³⁷ Kuya Juan oppinggaga lirê ga to jek lok Jesús irgo.

³⁸ Iya Jesúsêdê iröng ga tjlê ba kong lok ga «¿Llêye woydêmiro?»

«Tjlapga no pingga, ¿pja pë buk kjone?» le ba kong.

³⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, îmi wlo» le. Ga to jek lok ba tjok, öötong löng u jong kjone sök lishko. Dlo tøy kuzong ga beno löng ba tjok eshko aär jong shkê go.

⁴⁰ Kjlara jûni ko Andrés, e Simón Pedro lêng. ⁴¹ Andrés opshino eshko dwayoshko ga jek öötong shâng ba shjiy li shwoy ga tjlê ba kong ga «¡Mesías* li, e wlênorwae!» le ba kong. (Mesías, e no pjluoyo iche le Sbörê li loklo).

⁴² Eshko ga ba shjiy li söra jek Jesús shwoy. Iya Jesúsêdê ga tjlê ba kong ga «Pja ko Simón.

Pja data ko Juan. Gueniyo pja kowêba ber Cefas shara» le. (Cefas, e Pedro loklo.)[†]

Felipe, Natanael, e rokara Jesúsêdê

⁴³⁻⁴⁴ Wêshko ga Jesús jek jongya Galilea kjokyo le. Jek jêk shângshko ga domer wlêna shâng kjlara ko Felipe, e Betsaida so, Pedro, Andrés, e kjokyo. Felipe iya ga tjlê ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

⁴⁵ Kuya ga jek öötong shâng domer oblê ko Natanael shwoy ga tjlê ba kong ga «Tjîlökwo tara Moisésêdê kjok ligwekklo go, êbo tjwe kjlara llono li kjîshko. Sbô tjîlökwo lagaga löng li omtono ba kjîshko bakoe. Domer lara lok li ñorwa. E ko Jesús, e Nazaret so, José wa»[‡] le.

⁴⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Nazaret kjokyo lèpdo? ¿Llêbo pjlu wen eshko laga êro?»

«Kjweri shji to ik» le ba kong.

⁴⁷ Eshko ga jek öötong löng Jesús shâng lishko. Natanael iya Jesúsêdê ga tjlê ba kong ga «Domer tek shâng kjwe, e Israel tjéyo jlökoyo, tjîlökwo le ga jlökoyo, jyörkê llëm wleniyo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Tja no eniyo miydêp sorê?»

«Pja rokayde Feliperê llëm obishko ga pja ñor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko» le ba kong.

⁴⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbô Wa li pja, Israel tjéyo pjluoyo li pja bakoe» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja tjlêno bop kong ga “Pja ñor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko” loror eni. Tja tjîlökwo kjrop e kjîshko. Ga llêbo ip kësbang, ñop kjwe kjinmo» le. ⁵¹ Ga tjlê ba kong obi ga «Lêr bop kong jlökoyo ga llono ga ip ga kjok dogo roshwing, ga Sbô parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng no to ter kjok dogo dwayo ère go» le.

2

Di kworkwara Jesúsêdê beno kjillgwo bo dyo dbo ara

¹⁻² Dbargwo mya irgo ga oba orkwosmok löng Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga Jesús öötong shâng eshko ba oppinggaga tjok, mana orkwosmoga lirê kjîy. Jesús mekê sök eshko bakoe.

³ Oba löng orkwosmozlong dbaryo li shrêk wopro ga kjillgwo bo dyo dbo ara yê pjitonge. Eni ga Jesús mekê tjlê ba kong ga «Kjillgwo bo dyo dbo ara yê pjitonge» le.

⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Mekê, ¿lêp shâng bor kong eni ega? Tja dbaryo aätê llëm obi» le.

§ 1:27 Drepkwota dôga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go. Cefas, e ak loklo. Grecia so tjîlökwo Pedro, e ak loklo bakoe. llême.

* 1:41 Mesías, e Hebreo tjîlökwo. † 1:42 Arameo tjîlökwo ‡ 1:45 Eshko dbaryo ga Jesús, e José wa lëba, miga eni

⁵ Eshko ga ba mekë tjëlë parkagaga löng li kong ga «Lëye le bomi kong li shäryozî eni» le.

⁶ Judíoga sgara löng orkwo shkwë yôtso enido, ba pjeýoga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni. E kjishko ga di bapkwo tjeng eshko kjwo tjer (6), shäryak ak go, kjwara kjwara di shak bayo bonkö kësbang tjung wleni* kjwo sak pjök (20) dik, llëm ga sak mya (30) dik. ⁷ Eshko ga Jesús tjëlë parkagaga löng li kong ga «Di bapkwo kjwe dlîzî di go» le ba kong, ga uunkong li dlina lok beno tjeng tjung di go. ⁸ Eshko ga tjëlë ba kong lok jek obi ga «Shizî sira, ga sözi jek këm bomi kägäyo shäng wle kong» le.

Kuya lok ga shäryara eni. ⁹ Twara lok ba kägäyo kongshko ga miydara lok ga di li kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara, gueniyo llë miydara ba kägäyorë shäng llëme. Eni ga iarashko ga domer orkwosmono li rokara tek ba shwoy, ¹⁰ ga tjëlë ba kong ga «Nopga uunkong orkwos-mozlong dbaryo shrëkshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara iako owa llëm wleniyo twe nopga mak pjir löng li kong bäm go, ie lok wlo. Iara lok ara irgo ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjwölö chira wleniyo twe ba kong lok shara. Gueniyo pjara omshäryono eni llëme. ¿Iako owa llëm wleniyo lira ship shäng kjwëlë jä egaro?» le.

¹¹ Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde bäm li e, shäryara eshko Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. E go ga ba dbo kälä pina ba oppinggaga kong, ga beno löng mär ba go. ¹² E irgo ga to jek öötong shäng Capernaüm kjokyo ba mekë, ba lëmga, ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö.

Llëbo soyneýoga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹³ Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkö judíoga kong li döro kjishko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ Eshko ga opzrëno jek shäng Sbö u zlong bäng ga nopga wlëna löng llëbo soynek, söglä, öng wlëp ushko so, dunggwo bakoe. Nopga oblë wlëna wloktong löng dbur kjlopswë. ¹⁵ Ýa Jesúsde eni ga no shpokklo shäryara pjara kjillgwo go, ga löng li ichara jek eshko dwayo dret, ba öng llë tjok. Dbur kjlopswaga dbyuro li dbura ba shjiryö, ga ba dbur bapkwo kjlopswozlong li poskara beno tjeng töshko. ¹⁶ Ga tjëlë dunggwo soyneýoga löng li kong ga «Bomi dunggwo kjwe shizî ère dwayo! ¡Bor Data u ère iëmi ber jong llëbo soynezlong uyo llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga tjëlëkwo tak pjang Sbö kjibokwoyo go li woyoshrra ba oppinggagarë lok

kjrina. Tak pjang li tjëlë ga «Tja wo pjang bop u li go Ýyado. Tja ymo ara ba kjishko.»†

¹⁸ Eshko ga judíoga tjeng li tjëlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga èrë? Pja ichaga Sbörë wleni ga llëbo Ýdëba llëm wleniyo shäryos borwa kong, e miydërwa e go wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Sbö u ère shdözi ber dret, ga äar dbargwo mya ga shäryër ber jong ba shtoshko iröng obi» le.

²⁰ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Sbö u ère shäryëba wlo ga woydara lu pjloglo sak pkëng kjingsho tjer (46). ¿Ga pja omshäryë dbargwo mya lëp sorëro?» le.

²¹ Gueniyo Sbö u le shäng li, e ba doyo om go li layde. ²² E irgo ga wolono, ga woshrra Sbörë iröng obishko ga llëye lara li woyoshrra ba oppinggagarë lok. Eshko ga Sbö tjëlëkwo tak pjang li, e kjrara lok, ga Jesús tjëlëkwo kjrara lok eni bakoe.

No wotjlik sorë, e miydara Jesúsde pjire

²³ Ga nopga löng Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëkshko ga Jesús shäng llëbo Ýdëba llëm wleniyo shäryë Jerusalén kjokyo. Ýa nopga löng eshko lirë ga kjone kjone beno löng mär ba go. ²⁴ Gueniyo nopga wotjlik sorë li miyde Jesúsde shäng pjire. E kjishko ga tjëlëkwo lëba li kjre uunkong llëme. ²⁵ Nopga wotjlik llë, e miyde shäng pjir Ýyado. E kjishko ga wotjlik sorë li lëba ba kong guing llëme.

3

Jesús, Nicodemo

¹ Domer shäng kjlara ko Nicodemo, e fariseo, judíö tjlapga kjok llgwegwa wleniyo bakoe. ² Shkër kjwara ga jek öötong shäng Jesús shwoy ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja ichaga Sbörë no ping. Sbö shäng bop tjok llëm kjwe ga llëbo Ýdëba llëm wleniyo shäryëp shäng li shäryëp ga äe» le.

³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Lër bop kong jëlökoyo ga shji uunkong weno pjara. Gueniyo èye wen jek pjara obi llëm ga äar ber Sbö nopga ga äe» le.

⁴ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Shji öötong këguë tjän ga shji wen obi sorë? Shji äar ber buk bi mekë bö roshko, shji wëya jek obi wlo ga äe» le.

⁵ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Lër bop kong jëlökoyo ga èye we Sbö Séyarë, ga wëya ber tjaglën wleni llëm ga äar ber Sbö nopga ga äe. ⁶ Èye wengga norë ga ber no eröe. Èye äar ber Sbö i wlo ga woýde ga wengga Sbö Séyarë. ⁷ «Nopga uunkong wen jek obi kjuwe» lër bop kongshko ga pja ber sök polläk llëme. ⁸ Pjluk, e shrono ga kup

* 2:6 Bonkö kësbang tjung wleni, e bayo litro pkëng (4) dik.

† 2:17 Salmo 69.9.

ga wěļē, gueniyo tjwe jong kjone dwayo, jongya jek kjone, e miydēp llēme. To woydē jek kjone ga eshko. Nopga wēya Sbō Sēyarē li, e so e kjoyo bakoe» le.

⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Llēye lēp shāng li, e sorēro?»

¹⁰ «Pja Israel tјjyoga pingga. ¿Eni ga e miydēp llēm sorēro? ¹¹ Lēr bop kong jlōkoyo ga tjlōkwo lērwa bomi kong, e miydērwa kjīy, llēbo inorwa om go li, e lorwarē, gueniyo tjlōkwo lērwa lōng li, e kjrēmi llēme. ¹² Llēbo tjeng kjok ēre kjing go li lēr shāng bomi kong, ga tjlōkwo kjrēmi llēme. ¿Eni ga llēbo tjeng kjok dogo li lotē bomi kong kjwe ga tjlōkwo kjrēmi sorēro?»

¹³ »Ēye oōr jem kjok dogo llēme. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ēre ter shrono ey dwayo. ¹⁴ Dgur jyāgīo poyona Moisésdē dēnashko sorē ga llono ga tja poyongoba pjang kjomo eni bako, ¹⁵ ēye mār bor go ga ber lōng sē iyado Sbō tjok wlo.

¹⁶ »Nopga lōng kjok ēre kjing go woyde Sbōrē ara. E kjīshko ga ba Wa kjarasō ēre ichara zrōkoba nopga kjīshko wlo, ēye mār bor go ga jer llēm wlo, ber lōng sē iyado Sbō tjok wlo. ¹⁷ Tja ichara kjok ēre kjing go no dōk wlo, no shdungko wlo llēme. ¹⁸ Ēye mār bor go ga ber shdungko llēme. Gueniyo ēye mār bor go llēm ga era beno shdungko tјān, mār Sbō Wa kjarasō ēre go llēm kjīshko.

¹⁹⁻²⁰ »Ēye llēbo owa shāryē ga woyde ga ūga ērē llēme. Ga tja shrono shāng kjok ēre kjing go, iōk jong shjiy wleni. E kjīshko ga tja woydara llēbo owa shāryagagarē llēm, ga beno lōng pjola, llēbo shārye lōng owa li ber wēļē llēm wlo le. Epga beno shdungko e kjīshko. ²¹ Gueniyo ēye jek tjlōkwo bek li go ga woyde lok ga ber lōng iōk jong shjiy lishko, llēbo pjū shārye lōng Sbō kjīshko li ber wēļē wlo» le ba kong.

Juan Jesús lāywono

²² E irgo ga Jesús jek oōtong shāng Judea kjokyo ba oppinggaga tjok, ga beno lōng eshko dbar kjwōbō no wē jer di roshko. ²³⁻²⁴ Kajok buk kjrina ko Enón, Salim kjokyo ber buk soshko. Enón kjokyo lishko ga di ara. E kjīshko ga Juan bāngzaydēba no shdūzlong uyo roshko llēm obishko ga shāng eshko no wē, ga nopga jek āar lōng ara ba shwoy, we Juandē wlo.

²⁵ Eshko ga Juan oppinggaga opyono lōng ēnglē kar kar judío shāng kjlara eshko li tjok, shji wē di go sorē li lāywe lōng. ²⁶ Pjir ga jek oōtong lōng Juan shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupā ga domer shāng bop tjok Jordān diyo kjwo kalēkong li, lāyworop li, e shāng no wē, ga nopga lōng kēs li jek lōng ba shwo lēkong shara» le.

²⁷ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Ēye llēbo tjok ga e twaga Sbōrē ba kong kjīshko. ²⁸ «No

pjlyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e tja llēme. Tja ichara jek ba bām go erā» loror bomi kong tјān, ga kuromi wēļēe.

²⁹ »Kjogīo shāng kjlara orkwosmok wlo wleni ga e sogo domer orkwosmok ba tjok wlo li erōe. Domer orkwosmok wlo li yorkaga shāng li, e ber shāng wopjū, ba kjlara tjlēno shāng li kura kjīshko. Tjara so domer yorkaga li kjoyoe. Tja wopjū ara anmoyō e kjīshko. ³⁰ Bek wlo ga era ber tјwłō ara jek kēgong kēgong, ga tjara ber tјwłō chira.

³¹ »Ter shrono shāng kjok dogo dwayo lira tјwłō ara, oblē kjinmo. Ēye kjok ēre so ga e jūshko so erā, ga llēbo jūshko so li lāywayde. Ter shrono shāng kjok dogo dwayo lira tјwłō ara, oblē kjinmo. ³² Llēbo ina, kura eshko li, e lāywayde, gueniyo ba tjlōkwo kjrēba llēme. ³³ Gueniyo tjlōkwo kjrāga ē li kong ga tjlōkwo lara Sbōrē ba kjīshko li, e beke le. ³⁴ Jesús ichara Sbōrē ba tjlōkwo roy lē oba kong, ga e go ba Sēya twara beno ba kong kēsbang anmoyō. ³⁵ Ba Wa woyde Data Sbōrē ara, ga llēbo tjeng kēs li iara beno tjeng ba wloshko. ³⁶ Ēye mār ba Wa go ga beno lōng sē Sbō tjok tјān, ga ber lōng eni iyado. Gueniyo ēye omwlokjre llēm ga āar ber lōng Sbō tjok eni llēm, ga shdūya Sbōrē ber iyado wlo bakoe» le.

4

Jesús lano walē Samaria so tjok

¹⁻³ Jesús roy kura fariseogarē lok ga nopga pīya shāng, we shāng jer di roshko ara, Juan kjinmo, miga shāng no wē om go llēm, waga ba oppingagagarē lok. E miydara Jesúsde, ga to Judea kjokyo dwayo, jek jongya Galilea kjokyo irōng obi. ⁴ Irbo li jek jong Samaria kjokyo go kuzong ga ⁵ jek oōtong shāng kjok buk kjrina ko Sicar, e Samaria kjokyo obi, kjok twara Jacobdē beno ba wa Josē kong dēnashko li buk soshko. ⁶ Eshko ga di bāng jong kjwara, shiga Jacobdē dēnashko. Dlo dluw dik ga Jesús sjeno jērbo kuzong ga sirkeno sōk di bāng jong li zlong. ⁷⁻⁸ Ba oppinggaga jek lok u lok arashko dli tјwłēk, Jesúsda beno sōk eshko.

Eshko ga walē Samaria so tek tjwe shāng kjlara di shik. Walē li iya sōk ga tjlē ba kong ga «Tja sēs di sira» le.

⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja judío, ga tja walē Samaria so. ¿Eni ga tja kong di rokēp sorēro?» le. (Lara ba kong eni, judiōga pjē Samaria soppa tjok llēm kjīshko.)

¹⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Llēbo twe woydē Sbōrē bop kong, gueniyo e llē miydēp shāng llēme. Ga di rokaga sōk ēre, tja ē miydēp shāng llēm bakoe. Miydēp kjwe ga tja kong di rokorop, di shji ie ber lōng sē jlōkoyo wleniyo» le.

¹¹ Eshko ga walē li tjlē ba kong ga «Tjlapga, di bāng ēre jong rong, ga pja di shikklo drete.

¿Eni ga di shji ie ber löng sê lëp sök li ship sorëro? ¹² Bi tjlapga tek dënashko so Jacob di shino di bäng ère dwayo, ga iara beno ba wapga kong, ba öng kong bakoe. Pjir ga iara beno jong bi kong. ¿Pja tjlwö ara ba kjinmore?»

¹³ «Ëye di ère iono ga pjesit ga jek wodogro obi. ¹⁴ Gueniyo di twak tjarë li, èye omiono ga ber wodogro ame. E ber pjang di shlälä wleni, ga ie ber löng sê iyado Sbö tjok bakoe» le ba kong.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, di lëp sök li twos bor kong sira, tja wodogro ame wlo, tja tek shäng di shik kjër jüshko ame wlo bakoe» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom bop lanma wlokrë. Wlënop ga tek söba» le.

¹⁷ Kuya walë lirë ga tjlë ba kong ga «Tja lanma drete» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga ««Tja lanma drete» lëp shäng li, e lorop beke. ¹⁸ Jlökoayo ga pja lanmaga rayono öötong doglo shkëng (5) tjän, ga eerishko ga domer sök bop tjok li, e bop lanma llëme. Lëp shäng li, e lorop beke» le.

¹⁹ Kuya walë lirë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, miydër ga pja Sbö tjlökwo laga. ²⁰ Borwa tjlapgaga Samaria so tek dënashko so li Sbö poshrëno dlup èreshko. Gueniyo pjây judiögara tjlë ga «Sbö, e poshrëy wlo ga woyde ga shäryëy eshko Jerusalén kjokyo dey» lëmi eni» le.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlökwo kjozong. Dbar tjwe kjwara ga Data Sbö poshrëmi wlo ga pjây tek dlup ère go ame, pjây jek Jerusalén kjokyooshko ame bakoe. ²² Samaria sogga, Sbö poshrëmi löng li miydëmi löng llëme. Gueniyo tjawa judioga tjrëko no shäng kjlara, kjrara Sbörë ber no döga wlo. E kjishko ga Sbö poshrërwa löng li, e miydërwa löng pjluë. ²³ Gueniyo dbar tjwe kjwara ga èye Data Sbö poshrëk woydë jlökoyo ga e poshrëya jlökoyo ba pjlushko, Sbö Sëya go, woyde Sbörë sorë li eni. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän. ²⁴ Sbö, e sëya. E kjishko ga woyde ga e poshrëy jlökoyo bi pjlushko, ba Sëya go» le.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër ga no pjluoye iche le Sbörë li tjwe. * Shrono ga llëbo tjeng kës li pjollgweya borwa kong drete» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjwe lëp shäng li, e tja» le.

²⁷ E irgo ga Jesús oppinggaga shrono lok iröng obi. Iya lok ga sök lan walë tjok ga yëy le erä, ga wotjlik lok ga «¿Llëye woyde? ¿Sök lan walë kjwe tjok llëno?» le, gueniyo kjakrokara lok ba kong llëme.

²⁸ Eshko ga ba di bapkwö iara walë lirë beno jong eshko, ga to jongya u lok arashko. Öötong shäng eshko ga tjlë nopga kong ga ²⁹ «Domer sök këm kjlara, tja, llëye shäryoror dö li, e miyde sök pjir, ga lara bor kong pjire. ¿No pjluoye ichara Sbörë shrono shäng li ero llëm? Pjây tegö. Shji to ik» le. ³⁰ Kuya lok ga opshino to jek lok ba tjok, jongya Jesús sök lishko.

³¹ E wopro ga Jesús oppinggaga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja ios sira» le löng eni.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja llëbo uako tjok, gueniyo llë miydëmi löng llëme» le.

³³ Kuya lok ga tjlë lok èng kong ga «¿Ebo dli söno ba kongdo?» le.

³⁴ Gueniyo tjlë ba kong lok ga «Llëye woyde bor ichagarë ga shäryër le li, e shäryër woydë äar jong shäryoror pjir guing. Bor kong ga pak ère, e bor dli wleni. ³⁵ Pjây tjlë ga «Kjwe moglo pkëng (4) obi ga dwla bo shjiye» lëmi. Gueniyo lër bomi kong ga nopga tek tjeng kjwe iäia. Nopga koshëy Sbö tjlökwo kjrë ame, tek löng Sbö tjlökwo kjrë eniwa tjok wlo.

³⁶ »Ëye dwla skok ga dburyo shaya. Ga dwla skozlong dbaryo ga dwla skogaga li löng wopjlu, dwla dgagaga tek dënashko li löng wopjlu bakoe. Sbö tjlökwo, e eni wleni bakoe. Èye tjlökwo kjrono ga ber löng sê iyado Sbö tjok. Gueniyo eshko ga tjlökwo pjollgwegaga ba kong, kjre wlo li, e löng wopjlu, tjlökwo lagaga ba kong tek dënashko li löng wopjlu bakoe. ³⁷ Oba tjlë ga «Kjlara dwla dguë, kjlara obi ba bo töng» lëba eni. Eni jlöe. ³⁸ Pjây ichër tjlökwo pjollgwek oba kong, kjrëba wlo. Gueniyo tek dënashko ga nopga oblë öör löng tjlökwo lë oba kong. Ba pak li kjange. Ga llëbo weno pak shäryara lok kjishko li, e beno bomi kong» le.

³⁹ Eshko ga Samaria sogga löng kjok eshko li mär beno löng Jesús go ara, llëye lara walë lirë ba kong li kjishko. Tjlëno ga «Llëye shäryoror dö li, e miyde shäng pjir, ga lara bor kong pjire» lara ba kong lok eni. ⁴⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga rokara ber sök ba tjok, ga beno sök eshko ba tjok dbar pjök. ⁴¹ Eshko ga nopga mär beno löng ba go ara obi, tjlökwo lara om go ba kong li kjishko. ⁴² Eni ga tjlë lok walë li kong ga «Bäm go ga tjawa mär Jesús go, llëye lorop borwa kong li kjishko. Gueniyo kurorwa tjawarë om go shara. E kjishko ga miydërwa pjlu ga nopga kjok ère so döga li e» le.

Domer parkaga pjlu kong li wa poptara Jesüsdë

⁴³ Dbar pjök irgo ga Jesús opshino to eshko dwayo jongya jong Galilea kjokyo. ⁴⁴ (Pjlara ga Jesús tjlë ga «Kjok kjone pogo ga

* 4:25 No pjluoye iche le Sbörë li, e kowëba Cristo bakoe.

Sbö tjlökwö laga, e iëba tjlwö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko ga iëba tjlwö llëme» le eni.)⁴⁵ Gueniyo kjupäbä ga Jesús sök Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëzlong dbaryoshko. Eshko ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara ara. Galilea sogpa kjone kjone öör löng eshko bako, ga llëye shäryara kës li İna lok. E kjışhko ga Jesús öötong shäng Galilea kjokyoeshko ga e wlokrara lok woplüe.

⁴⁶ Dbar kjwara ga Jesús jek öötong shäng Caná kjokyo jek obi. Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi, di kjlopswara beno kjillgwo bo dyo dbo ara kjupäbäshko lishko. Domer shäng kjlara Capernaúm kjokyo, parkaga pjlu kong wleniyo. Wa buk kjlara swlo ara.⁴⁷ Kuya domer lirë ga Jesús shrono shäng Judea kjokyo dwayo ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Bor wa swlo ara, buk wolontoe. Rokër bop kong sira ga pja jek bor tjok bor ushko, poptëp wlo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryër bomi kong llëm ga pjäy mär bor go llëme» le.

⁴⁹ Kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, shji to jekdo, bor wa wolontë llëm obi tjok» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Bop wa poptono tjan» le.

Kuya ga tjlökwö kjrara, ga toe. ⁵¹ Wëshko ga jëk shäng ääto ba ushko ga ba parkagaga tek löng ba wlokrë irbo, ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, bop wa, e poptono beno pjlu!» le.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Kayo yonkë kjok orë?»

«Kjilik li zeno kjupke dlo jöya kwlëshko» le lok ba kong.

⁵³ Eshko ga miydara domer lirë ga Jesús tjlëno ga «Bop wa poptono tjan» lara ba kong li, e dloyo e go. Eni ga beno shäng mär Jesús go, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok.

⁵⁴ Jesús tek Judea kjokyo dwayo shrono shäng Galilea kjokyo irgo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara e tjok ga öötong pjloglo pjök tjan.

5

Woshtozlong dbaryo ga domer jëk llëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹ Öötong dbar shrëzlong dbaryo judioga kong oblëshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo obi. ² Shji opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshko u bäng bängyo ko Öng Wlëp Ushko So li goshko ga shji jek

jëk sira wleni ga di bapkwö shäryak buk eshko kjwara kësbang, roshko di, arameo tjlökwö go ko Betzata. Ba kopshko ga u tjeng kjwo shkëng (5), di bapkwö li sor go pjiririe. ³⁻⁴ Swlopaga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, nopga kjok İgö llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga dre kuga llëm wleniyo bakoe.* ⁵ Buk kjlara eshko jëk llëm wleniyo. E öötong lu pjloglo sak mya kjingsho kjwong (38). ⁶ Eni ga Jesús jek öötong shäng eshko ga buk li İna, ga buk eshko öötong lu kop ara li miydara, ga tjlë ba kong ga «¿Pja poptë woydëre?»

⁷ «Tjlapga, di kjwe luywëshko ga tja oplong woydë ba roy, gueniyo tja kjimtaga ërë llëme. Tja drön ara, oplong om go wlo lërshko ga oblë oplono bor bäm go tjan» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo buk kjwe kjros, ga pja jëkzong» le ba kong. ⁹ Jekdo eshko ga poptono, ba bukklo buk li kjrara, ga jëktonge.

Eshko ga woshtozlong dbaryo. ¹⁰ Eni ga domer li İya judio tjlapagarë lok ga tjlë lok ba kong ga «Eeri ga woshtozlong dbaryo. Bi bukklo, e sóy wlo ga äe» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Bor poptaga tjlëno bor kong ga «Bop bukklo kjwe kjros, ga pja jëkzong» lara bor kong eni» le.

¹² Eni ga tjlë lok ba kong ga «¿Laga ërë bop kong eni?» le. ¹³ Gueniyo e ë miydara llëm, poptono pjirshko ga Jesús opjneno jek nopga tjeng ara li tjrëko kjışhko.

¹⁴ E irgo ga domer li wlëna Jesúsdë öötong sök Sbö u zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptono beno shäng pjluë. Gueniyo llëbo owa shäryëp ame, llëm ga llëbo wen bop kong owa e kjinmo kjwe» le.

¹⁵ Eshko ga domer li to ey dwayo, jek öötong shäng judio tjlapgaga shwoy, ga tjlë ba kong lok ga «Bor poptaga, e Jesús» le. ¹⁶ Eni ga llëbo shärye Jesúsdë eni woshtozlong dbaryo kjışhko ga opyono beno löng ba wloyo.

¹⁷ Gueniyo Jesús tjlë ba kong lok ga «Woshtozlong dbaryo ëmdë ga bor Data, e shäng parkë obi, ga tjara omshäryë eni bakoe» le. ¹⁸ Kuya lok ga iirkono ara ba kong. Woshtozlong dbaryo ga pak shärye enido dö llëm, Sbö, e kowara ba Data lara lishko ga miydara lok ga e opyono tjlwö Sbö dik layde shäng. E kjışhko ga zröya lok woydë ara anmoyö.

Sbö Wa, e ichaga ba Datarë

¹⁹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shärye Data Sbörë li, e shäryotë tja ba Wa ërerë döe. Llëbo shäryër bor woshko llëme. ²⁰ Tja woyde bor

* **5:3-4** Tek dënahshko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Swlopaga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, no kjok İgö llëm wleniyo, no jëk llëm wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo bakoe. Ga löng di buk li dgön koshë. Olö ga Sbö parkaga kjok dogo so ter tjwe kjlara, ga di buk li rorwe, dgön wlo. Eshko ga ëye opzrëk jer di li roshko bäm go ga poptë jekdo.»

Datarë ara, ga llëbo tjeng kës shärye shäng li, e piya bor kong drete. Ga llëbo piya bor kong kësbang, ëre kjinmo anmoyö. ²¹ Ëye wolono ga woshre Data Sbörë ber shäng së iröng obi. Eni wleni ga ëye iër woydë ber shäng së ga iër ber eni ga pjü bakoe. ²² Ga ëye llgweya Data Sbörë ber shdungko wlo llëme. No llgweya iara beno shäng li, e tja. ²³ Shäryara eni, tja bangkjreba wlo, e bangkjreba sorë ga tja. Ëye, tja bangkjre llëm ga bor ichaga bangkjre llëm bakoe.

²⁴ »Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, bor tjlökwö kjrara, ga mär bor ichaga go ga beno löng së iyado ba tjok, epga shdungko ame. Bäm go ga beno löng no wolono wleni, gueniyo iara beno löng së jlökoyo shara. ²⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga dbar tjwe kwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono löng wleni lirë, ga ëye omtjökwo kjrë ga ie Sbörë ber löng së jlökoyo shara. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän. ²⁶ Nopga ber tjeng së, e laga Data Sbörë eröe. Gueniyo ba Wa ëre iara beno ba laga eni bakoe. ²⁷ Ga dbo twara bor kong no llgwek ber shdungko wlo, tja shrono kjok dogo dwayo beno no kjishko.

²⁸ »Pjây kong llëbo loror li, pjây opshgawë e kjishko llëme. Dbar tjwe kwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono iak öötong tjeng sakshko lirë, ²⁹ ga woshre, ga opshik lok tjeng lishko dwayo. Eshko ga ëye wolono löng llëbo pjü shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo, ga ëye wolono löng llëbo owa shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng shdüya Sbörë wlo. ³⁰ Llëbo shäryër bor woshko llëme. No llgwer, tja ichara ba llgwek sorë li eni. Llgershko ga woydër ga bor ichaga ber wopjü bor tjok. E kjishko ga llëye lër shäng li, e bek lotë.

Tjlökwö lagaga Jesus kjishko

³¹ »Tja tjlä bor kjishko om go kjwe ga e tjwölö llëme. ³² Gueniyo shäng kjlara obi tjlä bor kjishko, ga miydër ga llëye le li, e jlöe.

³³ »Pjây nopga ichono llëbo kjakrokë Juan kong, ga llëye lara bomi kong li, e jlöe. ³⁴ Bor kong ga tjlökwö lara norë li, e tjwölö llëme. Gueniyo lër shäng bomi kong, ba tjlökwö kjrëmi wlo, pjây där e go wlo. ³⁵ Juan Sbö tjlökwö lono shäng bomi kong, iök jong shjiy wleni, ga pjây beno löng wopjü ba kälä li gosho dbar kwöbö.

³⁶ »Gueniyo llëbo shäryër kës bange. Shäryër eni, tja ichara Data Sbörë ba shäryë kjishko. Miydëmi e go ga tja ichaga erë. Eni ga bor tjlökwö tjwölö ara, tjlökwö lara Juandë bor kjishko li kjinmo.

³⁷ »Tja ichara Data Sbörë, ga tjläno bor kjishko bakoe. Gueniyo e imirë llëm, ba tjlä li kumirë llëm bakoe. ³⁸ Ba tjlökwö kumi woydë llëme. Tja ichara ba lé bomi kong, gueniyo pjây mär woydë bor go llëme.

³⁹ »Pjây opping Sbö kjibokwoyo go ara, pjây opping äär ber löng së iyado Sbö tjok wlo. Ga llëbo tak lok ara eshko bor kjishko. ⁴⁰ Eni ëmdë ga pjây ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga pjây mär woydë bor go llëme.

⁴¹ »Tja poshrëkoba li, e bor kong ga tjwölö llëme. ⁴² Miydër pjü ga Sbö woydëmi llëme. ⁴³ Tja ichaga bor Datarë, ga tja shrono shäng na, gueniyo tja tjlökwö kjrëmi woydë llëme. Gueniyo oblë tjwayde shäng ba woshko kjwe ga era tjlökwö kjrëmi owa llëme. ⁴⁴ Woydëmi ga oba ber löng wopjü bomi tjok, gueniyo Sbö sök kjlaraso li ber wopjü bomi tjok li, e bomi kong ga llëno llëme. ¿Eni ga tja tjlökwö kjrëmi sorëro?

⁴⁵ »Gueniyo pjây rotaga Data Sbö kong li, e tja llëme. Bomi rotaga, e Moisés. Pjây mär löng tjlökwö tara li go lëmi. ⁴⁶ Ga tjlökwö li tara bor kjishko. Eni ga ba tjlökwö li kjrromi jlökoyo kjwe ga bor tjlökwö kjrromi bakoe. ⁴⁷ ¿Gueniyo ba tjlökwö tara pjäng li kjrromi llëm kuzong ga bor tjlökwö kjrëmi sorëro?» le.

6

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹ E irgo ga Jesús jek dipzono öötong shäng di bäng buk kës bang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea kwjo kalëkong. Di bäng li ko Tiberias bakoe. ² Eshko ga nopga jëk löng ara ba tjok, llëbo iydëba llëm wleniyo shärye shäng ara li ina lok kjishko. ³ Ga Jesús jem öötong wloktong sök dlup jong kwara eshko li go ba oppingaga tjok. ⁴ Eshko dbaryo ga Israël tjeyoga döktong tek Egipito kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judiöga kong li döroe.

⁵ Eshko ga nopga tëm löng träk llëm ba shwoy li kop iya ga tjlä Felipe kong ga «¿Shji dli tjwläk oba löng kës tëm tjeng kjwe kong kjone?» le. ⁶ Llëye shärye eshko li miydara shäng pjir tjän, gueniyo lara ba kong eni, ba tjläkklo, dborye sorë kuya wlo.

⁷ Eni ga Felipe tjlä ba kong ga «Kjwepga kjwe sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbäw pjloglo pjök (200) äska wleni. Shäryoy eni ëmdë ga dliyo shdüy sira sira ga pjitënge» le.

⁸ Eshko ga ba oppingga kjlara obi ko Andrés, Simón Pedro lëng li tjlä ba kong ga ⁹ «Kjwozirwa shäng jüshko kjlara, pjlung shosho suk pjir tjeng kwjo shkëng (5), mä tjeng do pjök bakoe. ¿Gueniyo kjwe llëno oba löng kës kjwe kong?» le.

¹⁰ Kuya Jesüsdë ga tjlä ba oppingaga kong ga «Nopga kjwe ichozí wlar tjeng töshko» le. Eni ga ichara lok wloktong tjeng shk-wamsho ara eshko li kjing go. Domerga tjeng eshko doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik.

¹¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li kjrara Jesúsdë, ga tjlë Sbô kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. Eirgo ga pjlung shosho li shdöra nopga sirkeno tjeng kës li kong, woydara lok bayo kjôm ga eni. Ga sharyara eni mã li tjok bakoe.

¹² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlu irgo ga Jesús tjlë ba opping-gaga kong ga «Worbo tömi, opzang llëm wlo» le ba kong. ¹³ Eni ga pjlung shosho li worbo tóna lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

¹⁴ Llëbo ÿdëba llëm wleniyo sharyara Jesúsdë li ÿya nopga tjeng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «Jlökoyo ga Sbô tjlökwo laga tjwe wlo li kjwe» le. ¹⁵ Ga wotjlik lok ga shaya, iche ber sök ba pjluyo dbo go wlo le. E miydara Jesúsdë pjir kuzong ga opshino jem llöngong sit, ber sök tjoksa wlo.

Jesús jëktong di kjing go

¹⁶⁻¹⁷ Kajok ro zoktong irgo ga ba opping-gaga jer dlup li go dwayo öötong di bäng buk kësang li sor go. Eshko ga Jesús tjwayde llëm obishko ga opyono jem lok kijong roshko, jek dipzë löng Capernaúm kjokyo wlo le, di bäng buk kësang li kjwo kalëkong. ¹⁸ Jek löng kijong roshkoshko ga pjluk shrono dbo ara, di iöya ara bakoe.

¹⁹ Jek löng kijong roshguë wop ara, öötong löng di bäng roworbëshko* ga Jesús ÿya lok ga tek jëk shäng di li kjing go, ba kijong jek pjang li shwo lëkong, ga bangkjrara lok ara. ²⁰ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Tja li jekdo shäng! Llëye bangkjrëmi llëme» le. ²¹ Kuya lok ga wlokrara lok kijong li roshko. Jekdo eshko ga ba kijong öötong pjang di bäng li kjako, äar woydë lok kjone lishko.

²² Nopga beno tjeng di bäng kjwo kalëkong li ommyidono ga Jesús oppinggaga brik-tong lok kijong kjlara roshko, ga Jesús to jek ba tjok llëme. Ga kijong oblëra drete. Wëshko ga ²³ kijong tek lok kjlëbö Tiberias kjokyo dwayo, shrono tjeng nopga iono kjupkeshko li shtoyoshko. ²⁴ Ga miydara lok ga Jesús sök llëm, ba oppinggaga löng llëmshko ga opyono lok kijong roshko, ga to dipzono jek Capernaúm kjokyo, Jesús wlëk.

Dli, shji ie ber löng së ÿyado Sbô tjok li, e Jesús

²⁵ Öötong löng di kjwo kalëkong ga wlëna lok, ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, çpja tjwe shäng na llonoshko?»

²⁶ «Lër bomi kong jlökoyo ga tja wlëmi löng, pjây iono bö tjung, wopjlu kjishko erä. Gueniyo llëbo ÿdëba llëm wleniyo sharyoror li, e llë loklo miydëmi löng llëme. ²⁷ Pjây parkë dli srer wleniyo kjishko llëme. Pjây

parkë dli srer llëm wleniyo kjishko dey, uoromi ga pjây ie ber löng së ÿyado Sbô tjok wleniyo. No to ter kjok dogo dwayo ère, tja ichaga Data Sbörë, ga dli ère twaga bomi kong li, e tja» le.

²⁸ Eni ga tjlë lok ba kong ga «çPak woyde Sbörë ga sharyërwa le li llë? çLlëye sharyërwa ga pjlü, Sbô ber wopjlu borwa tjok wlo?»

²⁹ «Tja ichaga erë, ga pak woyde ga sharyëmi le li, e ère: Pjây mär ber löng bor go» le.

³⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa mär ber löng bop go wlo ga woydërwa ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo sharyëp borwa kong, ÿnwa wlo. çLlëye sharyëp ga pjlü? ³¹ Borwa tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga maná uara lok eshko, tak pjang Sbô tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Dli twara ba kong kjok dogo dwayo»† le.

³² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây wotjlik ga dli lëmi löng li twaga Moisésdë bomi kong kjok dogo dwayo lëmi. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga e eni llëme. E twaga bor Datarë bomi kong. Dli jlökoyo ter tjwe kjok dogo dwayo twaga li e. ³³ Dli twe li, kjlara ichak Sbörë ter shrono shäng kjok dogo dwayo, nopga löng kjok ère kjing go ie ber löng së ÿyado ba tjok wlo li e» le.

³⁴ Eni ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, dli lëp shäng li twos borwa kong ÿyado» le.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Dli, e uoromi ga pjây ie ber löng së ÿyado Sbô tjok wleniyo, e tja. Èye tjwe ber bor tjok wlo, ga mär bor go ga ber pjlirö ame, e ber wdogro ame bakoe. ³⁶ Gueniyo tja ÿnimo ëmdë ga pjây mär bor go llëm, loror bomi kong sorë li eni. ³⁷ Nopga twara Data Sbörë beno bor kong kës li, e tjwe ber tjeng bor tjok wlo. Ga èye tjwe ber bor tjok wlo ga wlokrër uunkong, «Llëme» lër è kong llëme.

³⁸ »Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo, llëbo sharyër bor woshko wlo llëme. Tja ichara bor Datarë shrono shäng llëye woyde ga sharyër le li, e sharyotë. ³⁹ Ga llëye woyde bor ichagarë li, e ère: Kjok pjir dbaryoshko ga nopga twara beno tjeng bor kong kës li woshër iröng obi, jer kjlara llëm wlo. ⁴⁰ Woyde bor Datarë ga èye ba Wa ère tjlökwo kjrë, ga mär bor go ga ber löng së ÿyado ba tjok. Eni ga epga woshër uunkong iröng obi kjok pjir dbaryo lishko» le.

⁴¹ Kuya judioga löng lirë ga Jesús läywarä lok owa, «Dli ter shrono kjok dogo dwayo li tja» lara li kjishko. ⁴² Tjlë lok ëng kong ga «çDomer kjwe Jesús llëmdo? çData José llëmdo? Ba data, mekë, e miydërwa pjlü. ç«Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo» le sorëro?» le.

* **6:19** Di bäng li sor go äar ba roworbëshko wlo ga e wop kilómetro shkëng (5) dik. † **6:31** Éxodo 16.4; Nehemías 9.15; Salmo 78.24-25.

⁴³ Kuya Jesúsde ga tjlê ba kong lok ga «Tja lâywêmi êng kong eni kjêr llême. ⁴⁴ Tja ichaga Data Sbörê. Ga êye ichara ber bor tjok wlo llêm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe. Gueniyo êye tjwe ber bor tjok wlo ga woshrêr iröng obi kjok pjir dbaryo lishko. ⁴⁵ Tjlökwô tara Sbô tjlökwô laga tek dênashko so kjarlarê beno pjang eni: «Llono ga nopga uunkong pÿya Sbörê om go.»[†] Eni ga êye Data Sbô tjlökwô kuno, ga llê loklo miydara ga tjwe ber tjeng bor tjok uunkong.

⁴⁶ »Data Sbô, e Iga êrê llême. Gueniyo to ter ba shwoy dwayo êrera omîno erêe. ⁴⁷ Lêr bomi kong jlökoyo ga êye mâr bor go ga ber löng sê iyado Sbô tjok uunkong.

⁴⁸ »Dli, e uoromi ga pjây ie ber löng sê iyado Sbô tjok wleniyo li, e tja. ⁴⁹ Bomi tjlappaga tek dênashko so löng kjok dogro no llêmshko ga *maná* uara lok eshko. Eni êmdê ga wolono uunkong. ⁵⁰ Gueniyo dli ter shrono kjok dogo dwayo wleniyo lira, êye omuono ga wolon llême. ⁵¹ Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e tja. Êye omuono ga ber löng sê iyado Sbô tjok. Dli lêr shäng li, e bor sho lotê. E twêr nopga löng kjok êre kjing go kês li kong, äär ber löng sê iyado Sbô tjok wlo» le.

⁵² Kuya judioga löng lirê ga êng lono lok kar kar êng tjok. Tjlê lok ga «¿Domer kjwe, llê laydero? ¿Shji iche ba sho uê le, e sorêro?» le lok eni.

⁵³ Kuya Jesúsde ga tjlê ba kong lok ga «Lêr bomi kong jlökoyo ga pjây ber löng sê jlökoyo wlo ga no to ter kjok dogo dwayo êre sho uêmi, srêng iêmi kjluwe. ⁵⁴ Ga êye omshäryono eni ga woshrêr iröng obi kjok pjir dbaryo lishko, ga ber sök sê iyado Sbô tjok. ⁵⁵ Dli jlökoyo lêr shäng li, e bor sho. Llêbo iêy wlo jlökoyo li, e bor srêng. ⁵⁶ Êye bor sho uono, bor srêng iono ga beno sök bor tjok, ga tja beno sök ba tjok, no kjarlaso wleni.

⁵⁷ »Data Sbô sök sê, ga tja sök sê ba kjîshko. Tja ichara shrono shäng na, ga êye mâr bor sho go ga ber löng sê jlökoyo bor kjîshko. ⁵⁸ Bomi tjlappaga tek dênashko so *maná* uono lok, ga wolonoe. Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e so e kjoyo llême. Êye dli lêr shäng li uono ga ber löng sê iyado Sbô tjok» le.

⁵⁹ Llêbo tjeng kês êre lara Jesúsde shäng oba kong Capernaúm kjokyo, judioga syô uyo jong eshko li roshko.

Jesús oppinggaga ba rayono lok ara

⁶⁰ Kuya ba oppinggaga tjeng eshko lirê ga epga ara tjlê lok êng kong ga «Tjlökwô le shäng li, e kjrêy wlo ga kjange. ¿Êye omkjêr ga pjüro?» le.

⁶¹ Llêye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlê ba kong lok ga «¿Tjlökwô lêr shäng li, e bomi barwoklore? ⁶² ¿No to ter kjok dogo dwayo êre jem eshko iröng obi li inomi wleni ga llêye lêmi eshko? ⁶³ Nopga ber löng sê laga Sbô Sëyarê, llêye shärye norê om go ga äe. Ga tjlökwô lêr shäng bomi kong li, e Sbô Sëya î. E kjîshko ga tjlökwô kjroromi wleni ga pjây beno löng sê iyado Sbô tjok. ⁶⁴ Gueniyo pjây kjong kjong mâr woydê bor go llême» le. Êye mâr ber löng ba go llêm li ê, ba soynega shäng li ê, e miyde shäng pjir tek dâmârshko. Lara eni e kjîshko. ⁶⁵ E irgo ga tjlê ba kong lok ga «Tja tjlêno bomi kong ga «Êye ichara Data Sbörê ber bor tjok wlo llêm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe» loror eni e kjîshko» le.

⁶⁶ Kuya ba tjlökwô kjaragaga tjeng eshko lirê ga epga ara shdöktong to lok, jêktong lok Jesús tjok ame.

⁶⁷ Eshko ga Jesús tjlê ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong ga «¿Pjây êmdê ga toe woydê bakore?» le.

⁶⁸ Kuya Pedrêrê ga tjlê ba kong ga «Tjlapga, tjawa ber löng sê iyado Sbô tjok wlo ga bop tjlökwô kjrorwarê. ¿Eni ga pja rayororwa kjwe ga tjawa mâr ber löng ê go? ⁶⁹ Bop tjlökwô kjrorwarê. Ga miydêrwa ga pja iak beno shäng dboy Sbô kong» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Pjây doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjaraga tjarê llêmdo? Eni êmdê ga pjây kjlara wotjlik Ä wleni» le. ⁷¹ Lara eni li, e Judas layde shäng. E Simón Iscariote wa. Judas, e Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjarayo, gueniyo Jesús soynena, iara beno tjeng ba wloyoga wloshko.

7

Jesús to jek judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li shrêk

¹ E irgo ga Jesús to jek shäng kjok shto oblê oblê Galilea kjokyo. Gueniyo Judea kjokyo ga judioga löng ba wlêk, zrôya lok wlo le. E kjîshko ga jek woydê eshko llême. ² Eshko dbaryo ga judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li dörêe. ³ Eni ga Jesús lêmga tjlê ba kong ga «Pja nom jek Judea kjokyo, llêbo iydêba llêm wleniyo shäryêp shäng li iya bop oppinggaga tjeng eshko lirê bako wlo. ⁴ Woydêy ga llêbo shäryêy li miydêba wlo ga shäryêy lûtshko wlo ga äe. Eni ga llêbo shäryêp shäng li, e shäryos oba uunkong bok-shto, pja ê miydêba wlo» le. ⁵ Lara lok eni, epga ba lêmga êmdê ga mâtê ba go llêm obi kjîshko.

⁶ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Pjây jek eshko woydêmi llono ga eni. Gueniyo tja dbaryo äätê llêm obi. ⁷ Nopga Sbô miydê llêm wleniyo, pjây iywa lok shjiktêng llême.

[†] 6:45 Isaias 54.13.

Gueniyo tjara İywa lok shjiktëng, llëbo shärye löngli, e owa lër shäng ba kong kjishko. ⁸ Pjäy to dbar li shrëk. Tjara jek llëm obi, tjara dbaryo äätë llëm obi kjishko» le, ⁹ ga beno sök eshko Galilea kjokyo.

¹⁰ Gueniyo ba lënga brikotong pjir irgo ga jek öötong shäng eshko, lütshko wleni, miydëba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga wlëya judío tjlapgagarë löng, ga tjlä ga «¿Domer, e kwonllo?» le löng ëng kong eni.

¹² Nopga löng eshko li Jesús lanyotkë löng ara. Kjong kjong tjlä ga «Domer, e pjlä» le. Kjong kjong obi tjlä ga «Eni llëme. Shäng oba jyäpgwë eröe» le. ¹³ Eni ëmdë ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara. E kjishko ga Jesús lanyotke lok lütshko erö, kuya lok llëm wlo.

Jesús oba pino

¹⁴ Dbar li shrëkoba äar jong sondë kjwara, ga öötong dbar bëy wleni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng oba ping Sbö u zlong bäng kjwlëe. ¹⁵ Kuya judío tjlapgagarë ga beno löng sëya llëm, ga tjlä lok ëng kong ga «Domer kjwe oppino llëme. ¿Eni ga kjok miydë ara kjweni sorëro?» le lok eni.

¹⁶ Llëye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlä ba kong lok ga «Tjläkwo lër shäng bomi kong ëre, e laga tjarë llëm, e laga bor ichagarë. ¹⁷ Tjläkwo li laga tjarëre, de laga Sbörë, e miydaga Sbö kolagaga löng lirë. ¹⁸ Èye tjläkwo lë ba woshko ga opyë woydë ber pjlä oba bokso eröe. Gueniyo ëye opyë woydë ber pjlä ba ichaga bokso ga tjläkwo bek li layde, jyö le llëme. ¹⁹ ¿Kjok llgwekklo twara Moisésde beno bomi kong dënashko llëmdo? Eni ëmdë ga pjäy omkolë llëme. ¿Eni ga tja zrömi woydë egaro?»

²⁰ «¿Pja skwëro? Pja goshko Ä sëya kjlara. ¿Pja zröga erë lëpdö?» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Woshtozlong dbaryo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong kjrina, ga pjäy beno löng sëya llëme. ²² Dënashko ga pjäy ichara Moisésde bomi wapa domerga doyo jyä të. (Ichaga Moisésde jlökoyo, gueniyo soyara bomi tjlapgaga tek dënashko so tjwölö ara lirë bäm go.) Pjäy ichara eni kuzong ga bomi wapa äar dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tëmi, woshtozlong dbaryo ëmdë ga shäryëmi eni. ²³ ¿Eni ga shäryëmi eshko dbaryo, kjok llgwekklo tara Moisésde pjang li shäryëmi wlo ga no poptoror ey dbaryoshko ga pjäy İrkonno ara bor kong ega? ²⁴ No llgwemishko ga llgwemi llëbo İmi li go ame, llgwemi bek shara» le.

²⁵ Kuya Jerusalén sogpa löng lirë ga kjong kjong tjlä ëng kong ga «¿Domer wlëkoba löng, zrökoba wlo li shäng kjwe llëmdo? ²⁶ Shäng tjläkwo lë oba uunkong bokshto, ga kong llëye le bi ichagarë ba kong llëme. ¿Miydara lok ga no pjluoyo iche le Sbörë li kjwe jlöe le

lëpdö? ²⁷ Gueniyo no pjluoyo iche le Sbörë li tjweshko ga e kjone so miydaga erë llëme. Domer kjwera kjone so miydërwa pjlä» le löng eni.

²⁸ E wopro ga Jesús shäng oba ping Sbö u zlong bäng. Llëye le löng li kuya ga tjlä ba kong lok dbo go ga «Tja ë miydëmi lëmi löng eni. Tja kjone so miydëmi lëmi löng eni bakoe. Gueniyo tja ëre shrono shäng bor woshko llëme. Tja ichaga tjok. Tjläkwo bek laga li e. Era miydëmi löng llëme. ²⁹ Gueniyo tjara tek ba shwoy dwayo, ga tja ichaga erë. E kjishko ga e miydër pjlä» le.

³⁰ Eshko ga shaya lok woydë, gueniyo ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to porwara lok llëme. ³¹ Eni ëmdë ga nopga tjeng eshko li tjräko ga nopga ara beno löng mär ba go. Tjlä löng ga «¿No pjluoyo iche le Sbörë li shronoshko ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye domer kjwe kjinmo sorëro?» le löng eni.

Nopga ichara fariseogarë Jesús shak le

³² Jesús lanyotkëba sorë li roy kura fariseogarë, ga tönö lok syöshtaga kägäyoga tjok. E irgo ga Sbö u dagaga ichara lok kjläböba shak. ³³ Öötong jek löng ba shwoy ga Jesús tjlä löng li kong ga «Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö döe. E irgo ga tja to İröng bor ichaga sök lishko. ³⁴ Eshko ga tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äar eshko ga ä kjishko» le.

³⁵ Kuya judiöga löng lirë ga tjlä lok ëng kong ga «¿Wlëy ga äe le li, e sorëro? ¿Jongya kjok shto oblë oblë, judiöga shdöktong öötong löng tjëyoga oblë oblë tjräko lishko, nopga judio llëm wleniyo ping wlo lëpdö? ³⁶ ¿Tjlä ga «Tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äar eshko ga ä kjishko» le shäng li llë layde?» le.

Di tur ri ri bi roy dwayo

³⁷ E irgo ga dbar shrëzlong dbaryo pjirzlong dbaryo li öötonge. Dbar eshko li tjwölö ara anmoyë lëba. Eshko dbaryo ga Jesús kojono shäng kojong, ga tjlä dbo go ga «Èye wodogro ga tek bor shwoy, di twër ba kong li ie wlo. ³⁸ Èye mär bor go ga ber shäng di jong tur ri ri ba roy dwayo wleni, e İaga erë ga ber löng së İyado Sbö tjok, tak pjang Sbö tjläkwo go sorë li eni» le. ³⁹ (Di li, e Sbö Sëya loklo. Èye mär ba go ga kong Sbö Sëya twe ber ba go wlo layde. Eshko dbaryo ga Jesús äätë ber sök kësbang, tjwölö ara kjok dogo llëm obi. E kjishko ga Sbö Sëya twayde llëm obi.)

Nopga shdöktong beno wotjlik oblë oblë

⁴⁰ Kuya löng lirë ga kjong kjong tjlä ga «Jläkoyo ga Sbö tjläkwo laga tje lëba li kjwe» le. ⁴¹ Kjong kjong tjlä ga «No pjluoyo iche le Sbörë li kjwe» le. Kjong kjong obi tjlä

ga «Eni llême. No pjluyo iche le Sbörë li wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llême. ⁴² Sbö tjlökwö tak pjang li tjlê ga e David tjëyo, e ber Belén so, David weno buk lishko» le. ⁴³ Eni ga nopga shdöktong beno wotjlik oblê oblê Jesús kjishko. ⁴⁴ Kjong kjong omshak woýdê, gueniyo porwara lok llême.

Judío tjlapgaga Jesús tjlökwö kjrono llême

⁴⁵ E irgo ga Sbö u dagaga ichara löng li to jek lok ba ichagaga löng lishko iröng obi. Ýa ba ichagagarê lok ga tjlê ba kong lok ga «¿Söromi llêm ega?» le syöshtaga kägäyoga, fariseoga lirê eni.

⁴⁶ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Ëye tjlê wolêso eni li kurwarê llême» le.

⁴⁷ Eni ga fariseoga tjlê ba kong lok ga «¿Pjây êmdê ga jyäpgwara bakore? ⁴⁸ Shji judío ichagaga, fariseoga, shji mär ba go kjlara llême. ⁴⁹ Ba tjlökwö kjrägaga löng li, kjok llgwekklo tara Moisésdê li miydê löng llême. Epga shdungkö» le.

⁵⁰ Eshko ga fariseo shäng kjlara ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok. Eshko ga tjlê löng li kong ga ⁵¹ «Tjlökwö tak pjang bi kjok llgwekklo go tjlê ga ëye rotaraba ga kjakrokëy ba kong, llêye shäryara li, e llê miydëy yötso wlo, ga shdüydê eshko kjwlê já» le.

⁵² Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Pja êmdê ga Galilea soro? Sbö tjlökwö tak pjang kjibokwo go li is yötso. Miydêp e go ga Sbö tjlökwö laga wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llême» le. ⁵³ E irgo ga tönö löng eshko li to jongya lok ba ushko.

8

Walê llêbo owa shäryaga wleniyo söra
*öötong shäng Jesús boksho kjlara**

¹ E irgo ga Jesús jem Olivos dlupyo. ² Wêshko kjok shröngto ga jer öötong shäng Sbö u zlong bäng obi. Eshko ga nopga shrono löng ara ba shwoy, ga Jesús wloktong sök ba ping eshko.

³ E wopro ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, e tek löng kjllobê eshko. Walê tek söra lok kjlara. Walê li wlênaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llême. Öötong löng eshko ga walê li iara lok beno shäng nopga löng li boksho, ⁴ ga tjlê lok Jesús kong ga «Tjläppa no pingga, walê kjwe wlênaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llême. ⁵ Kjok llgwekklo go ga shji ichara Moisésdê walê kjweniyo lök ak go, zröy wlo. ¿Llêye lëp eshko?» le. ⁶ Lara lok eni, Jesús tjliya wlo, rote lok llêye le li go wlo.

Kuya Jesús dê ga dboryara llême. Kjujono shäng llêbo të klung kjing go ba sakkwo go.

⁷ Ga kjakroke lok ba kong kjër kuzong ko jono iröng, ga tjlê ba kong lok ga «Pjây kjone dey ga kumi ga pjlo bek, llêbo owa shäryaga llêm wleniyo ga akkwo kjrëmi kjwara ga walê kjwe lözi e go bäm go» le, ⁸ ga kjujono shäng llêbo të klung kjing go ba sakkwo go jek obi.

⁹ Kuya nopga tjeng lirê ga brik lok kjlara kjlara, këkboga äär jong dwlasga go. To pjir ga walê li beno shäng Jesús tjok eröe.

¹⁰ Eshko ga Jesús kojongö shäng, ga tjlê ba kong ga «¿Bop rotaga tjwe löng yê kwonllo? ¿Pja shduna lok llême?»

¹¹ «Llême, Tjläppa. Tja shduna lok llême» le ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja êmdê ga pja shdun llêm bakoe. Eni ga pja nomo. Gueniyo ga llêbo owa shäryêp ame» le.

Jesús tjlêno ba kjishko om go

¹² E irgo ga Jesús tjlêno nopga kong obi. Tjlê ga «Tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miydê lok ara wlo. Ëye jêk shäng bor tjok ga jêk kjok ro sî roy wleni ame. Era jêk iök shjiy li tjok wleni, kjok igö wêlê wlo, ga beno shäng së Ýado Sbö tjok» le.

¹³ Kuya fariseogarê lok ga tjlê ba kong ga «Pja tjlê shäng bop kjishko om go erä. E kjishko ga bop tjlökwö tjwlö llême. Woyde ga laga oblêrê bop kjishko dey» le.

¹⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja tjlê shäng bor kjishko êmdê ga tjlökwö lër shäng li, e jlö, tja tjwe kjone dwayo, tja jek kjone, e miydêr shäng pjlü kjishko. Gueniyo pjâyda om miydê llême. ¹⁵ Pjây no llgwek, nopga kjok ëre so i dik. Gueniyo tjara no llgwek llême. ¹⁶ Llgeror kjwe ga shäryoror bor woshko llêm, shäryoror Data Sbö, bor ichaga li tjok. E kjishko ga llgeror kjwe ga kjwe beno beke. ¹⁷ Bomi kjok llgwekklo tak pjang li tjlê ga ëye llgwey wlo ga woyde ga nopga wlêy do pjök omîno, omlê jong eni wleniyo. Enira llgwey ga pjlúe. ¹⁸ Tjlökwö lagaga bor kjishko li tjeng do pjök eni bakoe. Kjlara li tja, kjlara li Data Sbö, bor ichaga. Tjawa pjöyikong tjlêno bor kjishko beke» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Bop data lëp li sök kjone?»

«Tja ë miydëmi löng llême. Miydoromi kjwe ga bor Data li ë miydëmi bakoe» le ba kong. ²⁰ Lara shäng eni Sbö u zlong bäng, dbur twozlong shtoyolishko. Gueniyo eshko ga ba dbaryo äätê llêm obi kjishko ga to sharaba llême.

²¹ Eshko ga tjlêno nopga kong jek pjlara obi. Tjlê ga «Tja toe. E irgo ga tja wlêmi, gueniyo pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörê llêm li tjok. Ga tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe» le.

* 8: Tek dênashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblê oblê ara. Ga Juan 7.53-8.11 wen pjang kjibokwo këguê anmoyö li go llême.

²² Kuya judío tlapgaga tjeng liré ga tjlê lok èng kong ga «¿Tjlê shäng ga “Tja öötong sök lishko ga pjây äar eshko ga äe” le shäng li llê layde? ¿Domer kjwe opzrök woydê layde shängde?» le lok eni.

²³ Gueniyo tjlê ba kong lok obi ga «Pjây kjok töshko ère so, gueniyo tjara kjok dogo so. Pjây wotjlik nopga kjok ère so dik, gueniyo tjara wotjlik eni llême. ²⁴ “Pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörê llêm li tjok” loror bomi kong e kjishko. Tjlökwo lër shäng bor kjishko li kjrëmi llêm ga pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörê llêm li tjok jlökoyo» le.

²⁵ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Eni ga pja èro?»

«Tja ë loror bomi kong tek dämärshko li tja. ²⁶ Tja tjlê woydê bomi kong ara, llêbo owa shäryëmi löng li kjishko. Gueniyo lër bor woshko llême. Bor ichaga tjlê bek iyado, ga tjlökwo lara bor kong li, e lotê nopga kjok ère so kong» le.

²⁷ Tjlêno shäng ba ichaga kjishkoshko ga ba Data sök kjok dogo li layde shäng, gueniyo miydara lok llême. ²⁸ Eni ga tjlê ba kong lok jek obi ga «No to ter kjok dogo dwayo ère poyonomi pjang kjomoshko ga tja ë miydëmi eshko, ga llêbo shäryër bor woshko llêm, tja pina bor Datarê sorê li lotê shäng, e miydëmi eshko bakoe. ²⁹ Bor ichaga, e shäng bor tjok, tja raye llêm, llêbo woyde li shäryër iyado kjishko» le. ³⁰ Kuya nopga tjeng eshko liré ga nopga ara beno löng mär ba go.

Abraham tjëyoga

³¹ Eshko ga Jesús tjlêno judioga mär beno löng ba go löng li kong. Tjlê ga «Tjlökwo kjroromi li rayëmi llêm ga pjây ber löng bor oppinggaga jlökoyo. ³² Enira tjlökwo bek li miydëmi löng pjlu, ga pjây där e tja.»

³³ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga, ga tjawa äatê parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo ë tjok llême. ¿Eni ga tjawa ber löng där wlo lèp ega?»

³⁴ «Lër bomi kong jlökoyo ga èye llêbo owa shäryë ga ber löng parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo dik. Ichaga beno ba wotjlik owa liré. ³⁵ Ga parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo, e shtoyo ber ba sogo li pjeyoga tjok iyado wlo llême. Woyde ameshko ga iche toe. Gueniyo ga ba wa llê, era ber sök ba pjeyoga tjok iyado wlo. ³⁶ Eni ga pjây dōga Sbō Wa èrerê ga pjây dōktong jlökoyo. ³⁷ Miydër ga pjây Abraham tjëyoga, lëmi löng sorê li eni. Gueniyo ga tja zrömi woydê, bor tjlökwo kjrëmi woydê llêm kjishko. ³⁸ Llêbo inor Data Sbō bokshto li lotê shäng bomi kong, gueniyo pjây jëk löng tjlökwo laga bomi datarê bomi kong li go» le ba kong.

³⁹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga» le.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Pjây Abraham tjëyoga jlökoyo kjwe ga pjây opshäryë baïya dik. ⁴⁰ Gueniyo tjlökwo bek lara Sbörê bor kong li lër shäng bomi kong, ga tja zrömi woydê e kjishko. ¡Abraham opshäryono eni llême! ⁴¹ Pjây opshäryë löng bomi data jlökoyo li i dik» le.

Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa data oblê llême. Borwa data, e kjaraso, Sbō eröe» le.

⁴² Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Tja tek Sbō shwoy dwayo, ga tja shrono shäng na. Eni ga Sbō, e bomi data jlökoyo kjwe ga tja woydëmi ara. Tja shrono shäng bor woshko llêm, tja ichaga erê. ⁴³ ¿Tjlökwo lër shäng bomi kong li llê loklo miydëmi llêm ega? Tjlökwo li kjrëmi woydê llêm kjishko. ⁴⁴ Bomi data jlökoyo lër shäng bomi kong li, e Ä. Pjây wotjlik baïya dik, ga llêye woyde li, e shäryëmi woydê eni. Wenoshko tek lëkong ga e shäng no zrōga iyado. Tjlökwo bek li rayara, e jyörkê ä kjishko. Tjlêshko ga jyörkê erä. Wotjlik jyö erä. Jyörkagaga löng kës data wleni li e. ⁴⁵ Gueniyo tjlökwo lër shäng bomi kong li, e beke. Tjlökwo li kjrëmi llêm e kjishko. ⁴⁶ ¿Pjây kjone dey ga tja inomi llêbo owa shäryë? Èye llême. Tjlökwo lër shäng bomi kong li, e beke. ¿Eni ga tjlökwo li kjrëmi llêm ega? ⁴⁷ Sbō tjlökwo li, e kuya ba nopga löng kës liré. Gueniyo pjâyda omkuk llêm, pjây ba nopga llêm kjishko» le.

Jesús tjlêno ba kjishko om go

⁴⁸ Kuya judío tlapgaga löng liré ga tjlê lok ba kong ga «Pja Samaria so erä, pja goshko Ä sëya kjarla bakoe. Lërwa eni, ga miydërwa ga e jlōe» le.

⁴⁹ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Tja go Ä sëya llême. Llêye shäryër shäng li, e shäryër bor Data bangkjër kjishko. Gueniyo tja bangkjërmi llême. ⁵⁰ Tja ber tjwlō ara li wlêga tjarê llême. E wlêga oblêrê. No llgwega li e. ⁵¹ Lër bomi kong jlökoyo ga bor tjlökwo kolagaga löng kës li, e wolon llême» le.

⁵² Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Miydërwa bop tjlê li go ga pja goshko Ä sëya kjarla jlökoyo. Abraham, e wolonoe. Sbō tjlökwo lagaga löng kës li, e wolono bakoe. ¿Eni ga “Bor tjlökwo kolagaga löng kës li, e wolon llême” lèp shäng eni sorêro? ⁵³ ¿Pja tjwlō ara borwa kjokê Abraham kjinmo lèpdo? Era wolono, Sbō tjlökwo lagaga löng kës li wolono bakoe. ¿Eni ga pja ë lèpdo?»

⁵⁴ «Llêbo shäryër tjarê om go, tja ber kësbang, tjwlō ara wlo kjwe ga e llêno llême. Gueniyo bor iaga ber kësbang, tjwlō ara li, e bor Data, bomi Sbō lëmi li e. ⁵⁵ Gueniyo era miydëmi löng llême. Tjara ommiydê. Tja ommiydê llême loror bomi kong kjwe ga tja ber shäng jyö laga pjây dik. Gueniyo tja ommiydê, ga ba tjlökwo kolêr iyado. ⁵⁶ Bomi

kjokë Abraham, tja wen tje kjok ëre kjing go dbaryo ëre İya woydë ara, koshara shäng woowa llëme. Ga pina Sbörë ba kongshko ga beno wopjlúe» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Borwa kjokë Abraham, e wolono tek dëna tjan, ga pja mite jä, pja lu pjloglo sak shkëng (50) llëm obi. ¿Eni ga Abraham İnop sorëro?»

⁵⁸ «[Ër bomi kong jlökoyo ga Abraham llëm obishko ga tja sök tjan]» le.

⁵⁹ Kuya lok ga iircono ara ba kong, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, gueniyo Jesús opjneno, opshino to Sbö u jong lishko dwayo.

9

Domer kjok İgö llëm tek wenoshko dwayo poptara Jesüsdë kjlara

¹ Jesús jek jek shäng wopro ga domer İna sök kjlara kjok İgö llëm, weno buk eni.

² Eshko ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿domer kjwe weno buk kjok İgö llëm kjweni ega? ¿Llëbo owa shäryaga erëre, de ba datagarë?»

³ «Eni llëme. Beno kjweni, opshäryono owa kjishko llëm, ba dataga opshäryono owa kjishko llëm bakoe. Domer kjwe kjok İgö llëm, Sbö dbo ara li pin oba kong wlo. ⁴ Pak twara bor ichagarë bi kong, shäryëy wlo. Ga dbar tjok obi wopro ga pak li shäryëy kjluwe. Dbar pjitong ga llëye shäryëy wlo ame. ⁵ Tja sök kjok ëre kjing go obishko ga tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miydë lok ara wlo» le ba kong.

⁶ Tjlëno pjir ga tröng tjwono klung kjing go, ga ba tröng li rorwara klung sho tjok beno dishäng. Eshko ga kjrara sira, ga shtira domer sök li bokkwo kjing go kar kar, ⁷ ga tjlë ba kong ga «Pja nom bokkwo shkwë di buk di bapkw ko Siloé roshko li go» le. (Siloé, e ichara loklo.)

Kuya ga to jek eshko, bokkwo shkwono di lara li go. E irgo ga tje shäng iröng obi, ga bokkwo poptono beno pjlúe.

⁸ İya ba pjeyoga löng soshko lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe, İy sök dbur rokë oba kong kjupargue kjwe llëmdo?» le lok eni. Nopga dämär ga omİno dbur rokë oba kong wleniyo omİlono eni bakoe.

⁹ Eshko ga kjone kjone tjlë ga «Kjwe jlöe» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «Llëme. Domer kjwe so e kjoyo erä» le.

Tjlë löng llë li kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Domer İlëmi löng li, e tja» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja kjok İk pjlú sorë?»

¹¹ «No shäng kjlara kowëba Jesús. E dishäng shäryono sira, ga shtira bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja ichara bokkwo shkwë di buk di bapkw ko Siloé roshko li go. E

irgo ga tja öör bokkwo shkwë eshko, ga tja beno shäng kjok İk pjlúe» le.

¹² Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Domer lëp shäng li kwonİlo?»

«Miydër llëme» le ba kong.

Fariseoga lano domer poptono li kjishko

¹³⁻¹⁴ Eshko ga woshtozlong dbaryo. E kjishko ga domer li söra lok, jek öötong shäng fariseoga löng li shwoy. ¹⁵ Eshko ga fariseoga tjlë lok ba kong ga «¿Pja poptono sorë?»

«Dishäng shtira Jesüsdë bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja bokkwo shkwono, ga tja beno shäng kjok İk pjlúe» le ba kong.

¹⁶ Kuya lok ga kjone kjone tjlë ga «Domer le li, woshtozlong dbaryo jneya llëme. Miydëy e go ga e ichaga Sbörë llëme» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «¿Gueniyo e llëbo owa shäryaga wleniyo kjwe ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë?» le. Eni ga beno löng wotjİlk oblë oblë.

¹⁷ E irgo ga tjlëno lok domer poptono shäng li kong obi. Tjlë ga «Bokkwo poptono li pja. ¿Eni ga bop kong ga domer lëp shäng li ë?»

«Bor kong ga domer li, e Sbö tjlökwo laga» le ba kong.

¹⁸ Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjlökwo kjre llëme. E kjishko ga no ichara lok ba dataga wlokjre. ¹⁹ Söra lok, öötong löng eshko ga judío ichagaga li tjlë lok ba kong ga «¿Weno kjok İgö llëm İlëmi löng li kjwe jlöre? ¿Eni ga shäng kjok İk pjlú sorë?»

²⁰ «Miydërwa ga kjwe borwa wa jlöe. Ga weno kjok İgö llëme. ²¹ Gueniyo eeri ga kjok İgö pjlú sorë, poptaga ë, e miydërwa löng llëme. Kjwe këguë tjan. Kjakrokozİ ba kong om go dey, pjäy dborye om go wlo» le ba kong. ²²⁻²³ Lara lok eni, judío tjlapgaga li bangkjre lok ara kjishko. Tjwayde lok llëm obishko ga judío tjlapgaga li tjlëno lok ëng kong ga «Ëye tjlëno ga “No pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús” lara ga ichërwa opzrëk bi syö uyo roshko ame» lara lok eni pjir tjan, ga beno eni. E miydara domer li data, mekerë pjire. Tjlëno ga «Kjwe këguë tjan. Kjakrokozİ ba kong om go dey» lara lok eni e kjishko.

²⁴ E irgo ga domer bokkwo poptono li rokara judío ichagaga lirë jek obi, ga tjlë lok ba kong ga «Miydërwa ga domer lëp shäng li, e llëbo owa shäryaga eröe. E kjishko ga tjlökwo İos bëy, Sbö ber kësbang, tjwİlo ara wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Domer li llëbo owa shäryagare, de llëm, e miydër shäng llëme. Gueniyo ga dämär ga tja kjok İgö llëm, ga eeri ga tja kjok İgö pjlúe. Era miydër pjlúe» le.

²⁶ Eshko ga tjlëno lok ba kong obi. Tjlë ga «¿Bop bokkwo kjwe popteshko ga llëye shäryara bop kong?»

²⁷ «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjökwö kjrëmi woydë llëme. ¿Kjakrokëmi bor kong kjër llëno? ¿Pjäy kjlopöswë woydë ber löng opping ba tjokde?» le ba kong.

²⁸ Kuya lok ga domer li äyoshtakza lok tjä tjä, tjlä lok ga «Ba oppingga li pja eröe! ¡Tjawa opping Moisés tjökwö go!

²⁹ Miydërwa ga tjökwö laga Moisés kong li, e Sbö. Gueniyo domer lëp shäng li wen tjwe kjone dwayo miydërwa ëmdë llëme» le.

³⁰ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «¿E sorëro? E wen tjwe kjone dwayo miydëmi löng llëm, gueniyo bor bokkwo poptara beno pjluë. ³¹ Miydëy pjluë ga llëbo owa shäryaga syöshhtë Sbö kongshko ga tjökwö kuya llëme. Gueniyo ëye Sbö poshrëk, llëye woyde li shäryë iyado ga era syöshhtë ba kong ga tjökwö kuya. ³² ¿Kuy llonoshko ga ëye weno kjok igö llëm li bokkwo poptaraba eni lëba? Èye llëme. ³³ Domer li ichaga Sbörë llëm kjwe ga llëbo shärye kjweni ga äe» le.

³⁴ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Pja wenoshko tek lëkong ga pja llëbo owa shäryaga eröe. ¿Eni ga tjawa pim woydë ega?» le lok ba kong, ga ichara lok judiöga syö uyo dwayo, ga ichara lok opzrëk e roshko ame.

Nopga kjok igö llëm wleniyo

³⁵ Roy kura Jesüsdë. Eni ga domer li wlëna, ga tjlä ba kong ga «¿Pja mär no to ter kjok dogo dwayo li gore?»

³⁶ «Tjläppa, lëp shäng li ë los bor kong, tja mär ber shäng ba go wlo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «E ñop tjän. Shäng lan bop tjok li e» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläppa, tja mär bop go» le, ga kjök tono sök ba zlong bäng, ga poshrëra.

³⁹ Eshko ga tjlä domer li kong ga «Tja shrono shäng kjok ëre kjing go no llgwegga, nopga kjok igö llëm wleni ber löng kjok ik pjlu wlo, nopga kjok ik pjlu wleni li ber löng kjok igö ame wlo bakoe» le.

⁴⁰ Fariseoga löng eshko kjlöbö. Tjläno eni li kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿E sorë? ¿Enira bop kong ga tjawa löng kjok igö llëm wlenire?»

⁴¹ «Pjäy löng kjok igö llëm kjwe ga pjäy ber shdungko, llëbo owa shäryoromi li kjishko llëme. Gueniyo pjäy kjok ik pjlu lëmi kuzong ga pjäy shdungko» le.

10

Öng wlëp ushko so daga pjlu anmoyö li, e Jesús

¹ Eshko ga Jesús tjlä obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye jek opzrëk öng wlëp ushko so kjëryo jong li u bäng go llëm, gueniyo jek opzrëk ba poglo go ga e öng lüyotkaga. ² E ga ëye jek opzrëk u bäng li go ga öng daga

jlökoyo li e. ³ Ga kong u bäng li döya u bäng daga shäng lirë, opzrëk jek e go wlo. Eshko ga ba öng li roke kjlarashko kjlarashko ba ko go, ga kuya ba öng tjeng lirë ga tjwe ba zlong bäng, bapshiya to wlo. ⁴ E irgo ga öng baïya li shira pjir ey dwayoshko ga jek shäng ba bäm go, ga öng li jek tjeng ba irgo, ba daga ybö miyde lok pjlu kjishko. ⁵ Gueniyo oblë kjwe ga irpjäya lok llëm, tök lok llet erä, ba ybö miyde lok llëm kjishko» le. ⁶ Tjläno öng wlëp ushko so jyäglo go eni, gueniyo llëloko miydaraba llëme.

⁷ E kjishko ga tjlä obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga öng kjëryo u bäng lër shäng li, e tja om go loklo. ⁸ Nopga öör löng bor bäm go kës li, e öng lüyotkaga wleni, gueniyo öng li rokara lokshko ga ba ybö kura lok llëme. ⁹ U bäng lër shäng li, e tja loklo bakoe. Èye jek opzrëk tja shäng li go ga era döktonge. E opzrëk jek, opshik tek, ga kjlo sho we wlëpe.

¹⁰ »Lügwanggaga tjwe löng öng li lüyotkaga, zröga, pjiga bakoe. Tjara shrono shäng na, öng li ber löng së iyado Sbö tjok wlo, ber löng wopjlu wlo. ¹¹ Tja öng daga pjlu anmoyö wleni. Öng daga pjlu li optwë wolon öng li kjishko. ¹² Èye parkë öng li dë dbur kjiy dö ga opshäryë eni llëm, öng li baïya llëm kjishko. Iya ga shjiti kjloshko so iir ä wleniyo tjwe sök kjlara ga öng daga potjwlëk i li tök, ga öng li raye beno tjeng tjoksa eshko. Eshko ga shjiti li shrono ga öng li shaya kjlara, ga llamo shdär ber kjloroe. ¹³ Öng daga potjwlëk i li döktong, ba kong ga öng li tjwlo ara llëm kjishko, dbur woydayde shäng eröe.

¹⁴ »Tjara öng daga pjlu anmoyö wleni. Bor öng li miydër shäng pjlu, ga tja miyde lok pjlu bakoe. ¹⁵ Tjawa ëng miydë löng eni li, e so Data Sbö miydër shäng pjlu, ga tja miyde shäng pjlu li kjoyoe. Ga tja optwë wolon bor öng li kjishko. ¹⁶ Tja öng tjeng kjrina obi, gueniyo eppa so öng kjëryo lër shäng li kjoyö llëme. Eni ëmdë ga bor ybö kuya lok bakoe. Eppa tön tjwe uunkong kjluwe, bor öng li ber tjeng kjrinaso wlo, öng daga ber kjlaraso wlo bakoe. ¹⁷ Tja optwë wolon ba kjishko, e irgo ga tja woshrë iröng obi. Tja woyde bor Datarë ara e kjishko. ¹⁸ Woydoror eni llëm kjwe ga tja zröga ërë llëme. Tja optwë wolon wlo laga tjarë. Tja kong dbo twara bor Datarë ara, tja optwë wolon wlo, tja woshrë iröng obi wlo bakoe» le.

¹⁹ Kuya judiöga löng lirë ga beno löng wotjlik kjring pjök obi. ²⁰ Eppa ara tjlä ga «¡Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara! ¡Kjwe skwë! ¿Kuy ega?» le. ²¹ Gueniyo kjone kjone tjlä ga «No goshko Ä sëyaga tjlä eni llëme. ¿No kjok igö llëm wleniyo popte Ä sëyagarë sorëro?» le lok eni.

Judiöga mär woydë Jesús go llëme

²² E irgo ga öotong kjok owa dbaryo, ga Sbö u iak beno jong dboy ba kong dbaryo li shrëkoba wopro ga ²³ Jesús jek jëk shäng Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ²⁴ Eshko ga kopjringa judío tjlapgarë lok pjiribri, ga tjëlë lok ba kong ga «¿Tjawa iëp ber tjeng wotjlik pja ëro lërwa äär jong llonoro? No pjiluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja jlökoyo wleni ga los borwa kong wëlë, miydërwa wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjëlökwo kjrromi llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryër shäng bor Data ko goshko ara. Woyde ga e go ga tja ë miydëmi wëlëe. ²⁶ Gueniyo tja tjëlökwo kjrëmi löng llëm, pjäy öng wlëp ushko so botoya llëm kjishko. ²⁷ Botoya lira, bor ybö kuya lok. Epga miydër pjlu, ga jëk lok bor irgo. ²⁸ Epga iër ber tjeng së iyado Sbö tjok, wolon ame. Tjeng bor wloshko, ga döga ërë bor shjiryö llëme. ²⁹ Twaga bor Datarë beno tjeng bor kong. Era kësbang, uunkong kjinmo. Tjeng ba wloshko, ga döga ërë ba shjiryö llëm bakoe. ³⁰ Tja, Data Sbö, tjawa kjlaraso» le.

³¹ Kuya lok ga iircono ara ba tjok, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, ³² gueniyo Jesús tjëlë ba kong lok ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryoror Data Sbö ko goshko ara. ¿Tja lömi, zrömi woydë akkwo kjwe go llëbo shäryoror kjone dey li kjishko?»

³³ «Pja lörwa e kjishko llëme. Pja no eröe. Gueniyo pja opyë woydë ber Sbö wleni. Pja shäng Sbö läywë owa, iëp ber tjwölë llëm wlo lëp. Pja lörwa e kjishko» le.

³⁴ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tak pjang bomi kjok llgwekklo go eni: “Lër bomi kong ga pjäy sböpga’ le Sbörë eni.”* ³⁵ Miydëy ga llëye tak pjang Sbö tjëlökwo go li, e kjëy ga äe. Ga Sbö tjëlëno nopga kong, ga kowara sböpga. ³⁶ Tja kjrara Data Sbörë, ga tja ichara ter shrono shäng kjok ëre kjing go. Eni ga ¿“Tja Sbö Wa” loror bomi kongshko ga pjäy wotjlik ga tja shäng Sbö läywë owa, tja ber tjwölë ara wlo lër lëmi eni ega? ³⁷ Tja opshäryë bor Data dik llëm kjwe ga tja tjëlökwo kjrëmi llëm ga pjlu. ³⁸ Gueniyo tja opshäryë Data Sbö dik kuzong ga tja tjëlökwo kjrëmi woydë llëm ëmdë ga woyde ga miydëmi llëbo shäryër shäng li go ga Data Sbö shäng bor tjok, pjäy mär woydë bor go llëm gueniyo» le.

³⁹ Kuya lok ga shaywa lok erä, gueniyo töktonge.

⁴⁰ E irgo ga Jesús jek öotong shäng Jordän diyo kjwo kalëkong iröng obi, ga beno sök eshko, nopga wara Juandë dënashko, e kjokyo. ⁴¹ Eshko ga nopga öotong löng ara ba shwoy, ga tjëlë lok ëng kong ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Juandë llëme.

Gueniyo llëye lara domer kjwe kjishko kës li, e beno jlöe» le lok eni. ⁴² Ga kjok eshko ga nopga ara beno löng mär ba go.

11

Lázaro wolonoe

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Lázaro. E Betania so, ba dorga María, Marta, e kjokyo. María, poshtikklo lö pjlëblë kwongga Tjlapga Jesús dre kjing go, ga dongga ba käckzong go li e. Pjlara ga Lázaro buk swlo ara. ³ E kjishko ga ba dorga no ichono ba roy sök Jesús kong, tjëlë ba kong ga «Tjlapga, Lázaro woydëp ara li, e buk swlo ara» le.

⁴ Kuya ga tjëlë ga «E shara swlorë, ba wolon dbaryo wlo li öotong kjily llëme. E shäryono eni, Sbö ber kësbang, tjwölë ara oba bokshto wlo, Sbö Wa ëre ber kësbang, tjwölë ara oba bokshto wlo bakoe» le. ⁵ Lázaro woyde Jesúsde ara, ba dorga woyde ara bakoe. ⁶ Roy kura eni ëmdë ga beno shäng dbar pjök obi shäng lishko.

⁷ Eshko ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «Shji to Judea kjokyo iröng obi» le.

⁸ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupashko ga kjok eshko ga pja löya, zröya judiogarë lara. ¿Eni ga pja jek woydë eshko iröng obi ega?» le.

⁹ Kuya ga tjëlëno ba kong lok llëbo jyäglö go. Tjëlë ga «¿Dbar kjwobi go ga dlo të kjok shröngto äär jong kjok sëng iyado llëmdo? Eye jëk shäng dba ga sabyë llëm, kjok shjiy kjily. ¹⁰ Gueniyo eye jëk shäng shkë ga era sabyë, kjok shjiy llëm kjishko» le. ¹¹ E irgo ga tjëlë ba kong lok obi ga «Bi kjlara Lázaro, e buk pëe. Gueniyo tja to ba wolleng» le.

¹²⁻¹³ Kuya lok ga wotjlik ga buk pë jlökoyo le. E kjishko ga tjëlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿pono ga kayo yonkë llëmdo?» le, miga «E buk pëe» le Jesúsde li, e Lázaro wolonoe layde.

¹⁴ Eni ga tjëlëno ba kong lok wëlëe. Tjëlë ga «Lázaro, e wolonoe! ¹⁵ Gueniyo miydër ga tja shäng ey llëm li, e ber bomi kong pjlu. Llëbo shäryër wlo li inomi ga pjäy mär ber löng bor go jek këgong. E kjishko ga tja wopjlu. Kjweri shji to ik» le.

¹⁶ Ba oppinggaga tjeng li tjërko shäng kjlara ko Tomás, e kowëba Kjölö bakoe. Eshko ga tjëlë ba pjeyoga oppinggaga tjeng li kong ga «Shji to jek ba tjok, shji wolon ba tjok wlo» le.

Lázaro woshrra Jesúsde iröng obi

¹⁷ Eni ga Jesús jek Betania kjokyo ba oppinggaga tjok. Gueniyo öotong löng eshko ga Lázaro iaraba buk sakshko öotong dbargwo pkëng (4) tjän. ¹⁸ Kjok eshko ga Jerusalén kjokyo ber buk soshko. Shji opshik jek jëk Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto

* 10:34 Salmo 82.6.

ga shji äär kjok eshko dlo kjókshko wleni.*
 19 Eni kuzong ga judíoga öötong löng ara
 Jerusalén kjokyo dwayo, Marta, María, e
 yorké wlo.

20 Jesús jem shäng ääto eshko li kuya Mar-
 taré ga jer ba wlojkré irbo. Mariara beno
 sök ushko. 21 Marta öötong shäng Jesús zlong
 bäng ga tljé ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe
 shäng éreshko ga bor sing, e shinmotkono
 lléme. 22 Gueniyo miydér ga öötong dbar kop
 ara tjan émdé ga lléye rokép Sbó kong li twe
 ber bop kong» le.

23 Kuya ga tljé ba kong ga «Bop sing, e
 woshré iröng obi» le.

24 Kuya ga tljé ba kong ga «Miydér ga
 woshré iröng obi kjok pjir dbaryo lishko já»
 le.

25 Kuya ga tljé ba kong ga «Nopga
 woshraga ber löng sé iröng obi li, e tja.
 Nopga iaga ber löng sé iyado Sbó tjok li, e tja
 bakoe. Éye mär bor go ga wolono émdé ga
 ber löng sé iyado. 26 Ga éye mär löng bor go,
 ga beno löng sé iyado Sbó tjok ga era wolon
 ame. ¿Lléye lér shäng li tjlökwó kjrèpde?»

27 «Éng, Tjlapga. Miydér ga no pjlujo, Sbó
 Wa iche le Sbóré ter tje kjok ére kjing go li,
 e pja» le ba kong.

28 E irgo ga jem iröng ba ushko ba
 lèng roké. Öötong shäng eshko ga rokara
 dboshko, ga tljéno ba kong tjoksa. Tjlé ga
 «No pingga li shrono shäng jushko, ga pja
 roke shäng» le.

29 Kuya Mariaré ga kojono jekdo, ga jek
 Jesús ik. 30 Eshko ga Jesús wléna Martaré
 shäng kjone ga shäng eshko obi, tjwayde
 Betania kjokyo lléme. 31 Eshko ga María
 kojono maling, ga opshino jek eshko dwayo
 li iya judíoga tjeng ba yorké eshko liré ga
 wotjlik lok ga to slar sakshkoro le, ga jek lok
 ba irgo.

32 Jesús iya Mariaré pjola dwayo ga jer
 öötong shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tljé
 ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng éreshko
 ga bor sing, e shinmotkono lléme» le.

33 Eshko ga kjök tono sök slar éè li, judíoga
 löng ba yorkaga li slar lok ara li iya Jesúsde
 ga jek wosong erä, beno woyde ara, 34 ga tljé
 löng li kong ga «¿Shinmo li ioromi beno buk
 kjone?»

«Íp woyde ga shji to ik» le ba kong.

35 Eshko ga Jesús slar éèe. 36 Iya judíoga
 löng liré ga tljé lok éng kong ga «Shinmo li
 woydara ara, ízä» le.

37 Gueniyo kjone kjone tljé ga «Kjupä ga no
 kjok ígö llém wleniyo poptara domer kjweré
 kjlara. ¿Eni ga shinmo li kjim tara wolon llém
 wlo llém ega?» le.

38 Eshko ga Jesús woyde ara obi. Sak
 li jong guéng jong ööng kjwara li roshko,

ak kësbang iak jong kjwara ba bängzakklo.
 Öötong shäng eshko ga 39 tljé nopga tjeng li
 kong ga «Ak kjwe kjozia» le.

Kuya shinmo dor Marta liré ga tljé ba
 kong ga «Gueniyo Tjlapga, e shinmotkono
 eeri ga öötong dbargwo pkéng (4). Eni ga lö
 ong tjan» le.

40 Kuya ga tljé ba kong ga «Tja tljéno bop
 kong tjan ga tja tjlökwó kjrèp ga Sbó dbo káíä
 íp jlökoyo lorop bop kong eni» le.

41 Eshko ga ak li kjara lok jong lishko
 dwayo. E irgo ga kjok dogo iya Jesúsde, tljé
 ga «Data, lléye loror bop kong li kurop. Tja
 wopjlu bop tjok e kjishko. 42 Miydér ga tja
 kup iyado, gueniyo lér shäng ére, nopga tjeng
 ére kjishko, tja ichaga pjaré miyde lok wlo»
 le.

43 Syösh-tono eni pjir ga tljéno dbo go. Tjlé
 ga «Lázaro, pja opshis tek kjwey dwayo!»
 le. 44 Eshko ga shinmo iak buk sakshko li
 opshino tek ey dwayo, gueniyo wshrono
 tek shäng sé tjan. Eshko ga ba orkwó, ba dre,
 e poyrik shwomzréng go, ga ká potaywak
 tuk shwong go bakoe. Eni ga Jesús tljé
 nopga tjeng li kong ga «Ba poyriklo, ba ká
 potaywoklo kjwe dózia. Ga to wéyè» le.

Jesús zröya woyde judío ichagagaré le

45 Eni ga llébo shäryara Jesúsde li iya judíoga
 öör löng María yorké liré ga epga ara beno
 löng mär ba go. 46 Gueniyo kjone kjone obi
 jek löng ba lanyotké fariseoga kong. 47 Kuya
 lok ga Judío Klok lIgwewaga Këskësyo
 rokara fariseoga, syösh-taga kägäyogaré lok,
 éng töng wlo. Eshko ga tljé lok tóno löng li
 kong ga «Llébo iydeba llém wleniyo shärye
 domer liré ara. ¿Kjwéy llong? 48 Rayéy ber
 kjweni ga nopga löng kés li kjlopswé mär
 ber löng ba go eröe. Eni wleni ga miydéy ga
 éngkjwagaga iche bi ichagaga Roma so liré bi
 Sbó u ére pjik, ga bi tjéyoga ére zröya lok pjir
 bakoe» le.

49 Domer sök kjlara eshko ko Caifás. Lu
 eshko ga parké sök syösh-taga kësbangyo.
 Eshko ga tljé tóno löng li kong ga «Pjäy kjok
 miydé sira lléme. 50 Pjlu wlo ga no wolon
 kjlara oba uunkong áska, uunkong li wolon
 llém wlo. ¿E émdé ga miydémi llémdo?»
 le. 51 Caifás tljéno sök eni, gueniyo le sök
 ba woshko lléme. Lu eshko ga parké sök
 syösh-taga kësbangyo kuzong ga e iara Sbóré
 ba tjlökwó lé oba kong eni, ga tjlökwó lara
 li, e Jesús wolon judíoga löng kés áska li
 loklo. 52 Ga Jesús wolon ba áska dö lléme.
 E wolon Sbó nopga shdóktong tjeng kjok
 kjwang jikong li áska, tóya wlo, ber tjeng
 tjéyo kjrinaso wlo. 53 Eni ga llgwera lok éng
 tjok ga Jesús zröya le. Ga eshko jek lèkong ga
 beno löng wotjlik eni.

* 11:18 Jerusalén kjokyo äär Betania kjokyo wlo ga e wop kilómetro mya dik.

⁵⁴ E kjiŝhko ga Jesús jëktong shäng judioga bokshito ame. Opshino to jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga öötong beno löng kjok buk kjrina ko Efraín, kjok dogro no llëmshko li ber buk soshko.

⁵⁵ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judioga kong li döroe. Eni ga nopga to jem Jerusalén kjokyo ara ba kjokshko dwayo, dbaryo li äätë llëm obishko ga ba sdëkwo li shäryë, opyë äar Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo. ⁵⁶ Eshko ga to löng Jesús wlëk, ga kjakroke lok ëng kong ga «¿Jesús tjwe dbar li shrëk lëpde?» le lok eni Sbö u zlong bäng.

⁵⁷ Bäm go ga fariseoga, syöshtaga kägäyoga, e tjläno nopga uunkong kong. Tjlä ga «Jesús, e shäng kjone li miydaga ë ga woydërwa ga le borwa kong, sharwa wlo» le lok eni.

12

Poshtikklo lö pjläblë tjwlo ara wleniyo tyara Mariarë Jesús dre kjing go

¹ Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, kjwe dbargwo tjer (6) obishko ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Lázaro sök lishko. Dëna ga Lázaro wolono, ga woshrara Jesúsde iröng obi. ² Öötong shäng eshko ga dli shäyaraba ba shrëkklo. Ga dli li pjlogara Martarë nopga uunkong tjeng eshko li kong, ga tjreko Lázaro sök bebi. ³ Eshko ga María poshtikklo lö pjläblë tjwlo ara wleniyo söno bayo ejeje* bapkwokjwara kësbang tjung, ga tyara Jesús dre kjing go, ga dona ba käkzong go. Eshko ga u li roshko beno lö poshtikklo lö pjläblë li eröe.

⁴ Jesús oppinggaga tjeng li tjreko sök kjlara ko Judas Iscariote, Jesús soynege li e. Llëye shäryë eshko li iya ga tjlä ga ⁵ «¿Kjwe zäya kjweni ega? Soynena kjwe dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbäw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. ⁶ Lara eni, oba song wleniyo kjimte woydë kjiy llëme. E iak beno shäng dbur bapkwoga daga ba pjeyoga kong. Olö ga dbur iak tjeng ba bapkworo roshko li lüyotke, e lügwang kjishko. Lara eni e kjishko.

⁷ Kuya Jesúsde ga tjlä ba kong ga «jWëyë! Poshtikklo kjwe beno bor kong, tja iëba sakshkoshko ga bor doyo ëre beno poshtik pjiir tjän wlo. ⁸ Oba song wleniyo, e löng bomi tjok iyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok iyado llëme» le.

Lázaro zröya woydë syöshtaga kägäyogarë

⁹ Eshko ga Jesús öötong shäng Betania kjokyo li roy miydara judioga ararë, ga shrono löng ba ik. Shrono löng Lázaro ik

bakoe. Wolono, ga woshrara Jesúsde iröng obi li e. ¹⁰⁻¹¹ Lázaro kjishko ga judioga ara mär beno löng Jesús go. E kjishko ga syöshtaga kägäyoga wotjlik lok ga «Lázaro ëmdë ga zröy bakoe» le lok ëng kong eni.

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹² Wëshko ga Jesús opshino jek Betania kjokyo dwayo jongya Jerusalén kjokyo. Roy miydara nopga öötong löng eshko dbar shrëk lirë. ¹³ Eni ga mek korga kjrara, söra lok jek ba tjok, ga to jongya ba wlokjre. Ga tjlä lok dbo go ga

«Kjwe pjlu jlöe.

Ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Kjwe Israel tjëyo pjlujo.

Kjwe kjimte Sbörë» le.

¹⁴ E bäm go ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wlëna Jesúsde kjlara, ga opyono sök ba kjing go, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjläno beno eni:

¹⁵ «Siön† sopga, llëye bangkjre mi llëme.

jizal! Bomi pjlujo, e tek sök döroe.

Tjwe sirkeno sök öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo kjing go.»‡

¹⁶ Eshko dbaryo ga llëbo shäryono li, e llë loklo miyde Jesús oppinggaga tjeng lirë löng llëme. Gueniyo Jesús brikotong to jem kjok dogo irgo ga llëbo shäryono Jesús kong ëre, e tak beno pjang Sbö tjlökwö go ba kjishko tek dëna tjän li miyde lok kjwlä jä.

¹⁷ Shinmo Lázaro buk sakshko obishko ga Jesús öör shäng eshko, rokara tek ey dwayo, ga woshrara iröng obi. Ga Jesús opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga öör löng ba tjok sakshko kjupäbäshko li, e jek löng ba irgo eshko, roy le löng oba kong. ¹⁸ Roy kura nopga löng eshko lirë, ga opshino tek lok ara ba wlokjre. ¹⁹ Eshko ga iya fariseogarë lok ga tjlä lok ëng kong ga «¿Imi ga sorë? Shji zanae. Nopga tjeng kës kjwe to jek ba shwo lëkong drete» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

²⁰ Nopga öötong löng eshko dbar shrëk li tjreko, Grecia sopga löng kjlöbö bakoe. ²¹ Domer shäng kjlara eshko obi ko Felipe, e Betsaida so. Grecia sopga li tjlä lok ba kong ga «Tjlapga, tjawa lan woydë Jesús tjok» le.

²² Kuya ga jek shäng Andrés shwoy, ga lara ba kong. E irgo ga jek öötong löng ba lë Jesús kong.

²³ Kuya Jesúsde ga tjlä ba kong lok ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjwlo ara nopga uunkong bokshito li, e dbaryo öötonge. ²⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga dwla llë botjyë ber ara wlo ga lon jer klung kjing

* 12:3 Poshtikklo lö pjläblë tjwlo ara li söra bayo litro bëy dik.

† 12:15 Siön kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe.

‡ 12:15 Zacarias 9.9.

go, ga kjer guing. Enira dwla wen ara obi, llëm ga llëye wen llëme. ²⁵ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye wotjlik ara ber sök së kjok ëre kjing go wlo llëm ga era ber sök së iyado Sbö tjok. ²⁶ Ëye parkë woydë bor kong le ga woydër ga jëk löng bor tjok iyado, tja äär sök kjone ga e äär löng eshko bakoe. Ga ëye parkë bor kong ga ie bor Datarë ber löng tjwöl ara.

²⁷ »Eeri ga tja ëre wosonge. Llëye shäryër miydër llëme. Tja shrono shäng na, llëye wen tjwe bor kong li wen bor kong wlo. E kjishko ga «Data, tja kjimtos, tja dös llëye wen tjwe bor kong lishko dwayo» lër ga äe» le.

²⁸ E irgo ga tjlä obi ga «Data, pja ko ios ber kësbang, tjwöl ara» le.

Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo. Tjlë ga «Bor ko ioror beno kësbang, tjwöl ara tjän. Ga shäryër jek obi» le. ²⁹ Kuya nopga löng lirë ga kjone kjone tjlä ga «E kjirik» le, kjone kjone obi tjlä ga «E Sbö parkaga kjok dogo so li tjläkdo ba kong» le.

³⁰ Eni ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Ybö kuroy li tjläno beno bor kong llëm, beno bomi kong. ³¹ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwezlong dbaryo li öötonge. Kjok ëre ichaga li, ³² e kjozlong kjok ëre kjing go dbaryo li öötong bakoe. ³³ Tjara poyonaba kjok ëre kjing go dwayo jem pjang kjomoshko ga nopga uunkong iër tek löng bor shwoy» le. ³⁴ Lara eni, e wolon sorë li loklo.

³⁴ Eshko ga nopga löng li tjlä ba kong ga «No pjluoy iche le Sbörë li ber sök së iyado, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go eni. Ga pja tjlä ga no to ter kjok dogo dwayo li pja. ¿Eni ga pja poyongoba pjang kjomo kluwe lep sorë? ¿No to ter kjok dogo dwayo li pja lep shäng li llë loklo?»

³⁵ «Iök shjiy ëre ber shäng bomi tjrëko dbar kjwöbö obi döe. E wopro ga pjäy jëk löng bor go, pjäy wlëna shkërëshko ga pjäy sabyë llëm wlo. Ëye jëk shäng kjok ro si roy ga jongya kjone miydë llëme. ³⁶ Eni ga iök shjiy ëre shäng obishko ga pjäy mär ber löng bor go, pjäy opyë ber löng so tja kjoyo wlo» le ba kong. Tjlëno ba kong pjirshko ga opshino to eshko dwayo, ga opjnenoe.

Judioga mär woydë Jesús go llëm obi

³⁷ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde kës ëre nopga li boksho. Eni ëmdë ga mär woydë ba go llëm obi. ³⁸⁻⁴¹ Shäryono eni, tjläkwo tara Sbö tjläkwo laga tek dënashko so Isaiásdë li ber jlökoyo wlo. Jesús dbo kälä ina, ga tjläno ba kjishko. Tjlëno beno eni:

«Tjlapga, ¿borwa tjläkwo kjruga ëro?»

¿Bop dbo ara li iğa ëro?»*

Tjlëno beno obi eni:

«Epga iara Tjlapgarë beno löng kjok iğö llëm wleni,
iara beno löng llëye kuya woydë llëm bakoe.

Shäryara eni,

llëye iya lok ba bokkwo go llëm wlo,
llëye kuya lok llëm wlo,
optwë ber löng bor kong llëm wlo,
epga dör llëm wlo.»†

Epga mär ber löng ba go ga ä e kjishko.

⁴² Eni ëmdë ga judioga ara mär löng ba go, ba ichagaga kjone kjone bakoe. Gueniyo bangkjire lok ga iche fariseogarë opzrëk judioga syö uyo roshko ame. E kjishko ga llëye lara lok ë kong llëme. ⁴³ Woydara lok ga ber löng pjlu oba bokso. Ba kong ga e tjwöl ara, ber löng pjlo bek Sbö bokso li kjinmo.

Jesús shrono shäng kjok ëre kjing go no döga

⁴⁴ Eshko ga Jesús tjläno nopga kong dbo go. Tjlë ga «Ëye mär bor go ga mär bor go dö llëme. E mär bor ichaga go bakoe. ⁴⁵ Ga tja iyashko ga bor ichaga iya bakoe. ⁴⁶ Tja shrono shäng kjok ëre kjing go iök shjiy wleni, nopga mär bor go li ber löng kjok ro si roy wleni ame wlo.

⁴⁷ »Tja shrono shäng nopga kjok ëre so li llgwegga llëm, tja shrono shäng ba döga. E kjishko ga ëye bor tjläkwo kuno, gueniyo kjrara llëm ga e llgwegga tjarë llëm, ⁴⁸ e llgwegga oblërë. Kjok pjir dbaryo lishko ga e llgwegga Sbörë, ga shdüya, bor tjläkwo kjrara llëm kjishko, tja wlokrara llëm kjishko bakoe. ⁴⁹ Tjläkwo li loror bor woshko llëme. Llëye loror li, loror sorë li, e laga Data Sbö, bor ichaga lirë bor kong, ⁵⁰ ga loror eni. Miydër ga ba tjläkwo kjrագga li ie ber löng së iyado ba tjok. Loror eni e kjishko» le.

13

Ba oppinggaga dre shkvara Jesúsde

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li döröe. Ga miydë Jesúsde ga kjok ëre raye ber, ga jongya iröng Data Sbö sök lishko dbaryo li öötonge. Ba nopga löng kjok ëre kjing go li woydara ara iyado, ga pina ba kong, äär jong pjirshko.

² Judas Iscariote, e Simón wa. Jesús ië ba oppinggaga tjok kjok séng li dloyo äätë llëm obishko ga Judas go Ä shrono beno ba tjok, ga ichara wotjlik Jesús soynek, ga twe ba wloyoga kong tjän. ³ Miydë Jesúsde pjir ga llëbo tjeng kës li iara Data Sbörë beno tjeng ba wloshko. Miydë ga ter Sbö shwoy dwayo, ga jongya ba shwoy iröng obi. ⁴ Eni ga sök ië ba oppinggaga tjokshko ga kojono shäng, ba shwong kop lëkong li

skwara, ga äska shwong podongglo wleniyo pjirra pjang pjiribri ba dop go. ⁵ Eshko ga di kjrara, tjyara ba bapkwō roy, ga opyono sōk ba oppinggaga tjeng eshko li dre shkwē, ga ba dre dōya sōk shwong podongglo li go.

⁶ Öötong sōk Simón Pedro dre shkwē ga Pedro tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿tja dre shkwēp lēpdo?»

⁷ «Llēye shäryēr bop kong li, e llē loklo miydēp sōk llēme. Gueniyo llono ga llēbo ēre llē loklo miydēp pjire» le ba kong.

⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Llēme. Pja ichēr bor dre shkwē llēme» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Bop dre kjwe shkwēr llēm ga pja ber no botoya llēme» le.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, enira woydēr ga tja dre shkwēp dō llēme. Bor orkwo, bor kägä, e shkwos bor kong bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Ēye wono pjir tjän ga doyo uunkong beno drēpdrēe. Eshko ga woyde ga ba dre shkwoydē erōe. Ga pjäy löng drēpdrē wleni tjän, gueniyo pjäy uunkong llēme» le. ¹¹ Miydē ga ba soynega ba wloyoga kong li sōk kjone dey, löng drēpdrē wleni uunkong llēme lara eni e kjishko.

¹² Ba oppinggaga dre shkwara pjir ga shwong kop lēkong skwara dāmār li pjuna jek obi, ga öötong sirkeno sōk ba iozlong shtoyo irōng obi. Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «¿Llēbo shäryoror bomi kong kjwe llē loklo miydēmire? ¹³ Tja kowēmi no pingga, llēm ga Tjlapga lēmi, ga lēmi eni li beke. ¹⁴ Tja bomi Tjlapga, bomi pingga. Eni ga pjäy dre shkworor kuzong ga woyde ga pjäy ēng dre shkwē kar kar eni bakoe. ¹⁵ Shäryoror bomi kong kjweni, İmi wlo, pjäy omshäryē ēng kong kjweni İyado wlo. ¹⁶ Lēr bomi kong jlōkoyo ga parkagaga tjwlēk löng pjir wleniyo tjwlō ara, ba sogo kjinmo llēme. Ēye roy söga wleniyo ga e tjwlō ara, ba ichaga kjinmo llēm bakoe. ¹⁷ Tjläkwo lēr shäng bomi kong li, e llē loklo miydēmi löng pjläu. Ga shäryēmi eni wleni ga pjäy ie Sbōrē ber wopjlūe.

¹⁸ »Gueniyo lēr shäng pjäy uunkong kong llēme. Kjrōror tjeng botoya li ē, e miydēr sōk pjire. Gueniyo ēre shäryē jūni, Sbō tjläkwo tak pjang li ber jlōkoyo wlo. Tjläno beno eni: «Ēye iē sōk bor tjok ga kworkwono beno sōk bor wloyo.»* ¹⁹ Llēbo ēre lēr shäng bomi kong, e shäryoydē llēm obishko. Eni ga shäryonoshko ga miydēmi e go ga Sōk İyado li, e tja. ²⁰ Lēr bomi kong jlōkoyo ga ēye, no ichoror li wlojkrara ga tja wlojkrara wleni. Ēye, tja wlojkrara ga bor ichaga wlojkrara wleni bakoe» le.

«Pjäy kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» lara Jesúsdē

²¹ Tjläno eni pjir ga wosonkono ara, ga tjlä ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga pjäy kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng ēng bokkwo İk drēng kjarashko kjarashko, gueniyo ē layde miydē lok llēme. ²³ Kjlara sōk Jesúsdē ara ba kjlara wleni li† e. ²⁴ Eshko ga Simón Pedro ká wikzong sōk eshko li kong, ē layde kjakroke Jesúsdē kong wlo.

²⁵ İya ga tjlä Jesúsdē kong ga «Tjlapga, ¿ē lopdē?» le ba kwomsoshko.

²⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjlung shosho suk pjir ēre pōr, ga twēr ē kong ga e e» le. Eshko ga pjlung shosho suk pjir li pōra, ga twara Judas Iscariote, Simón wa li kong. ²⁷ Ga pjlung shosho suk pjir li kjarashko ga go Ā shrono beno ba tjok.

Eshko ga Jesúsdē Judas kong ga «Llēye shäryēp wlo li shäryos malinge» le. ²⁸ Kura ba oppinggaga llamo tjeng lirē, gueniyo llē layde sōk li miydē lok llēme. ²⁹ Judas iak beno shäng dbur daga ba pjeyoga kong. E kjishko ga kjone kjone wotjlino ga ichara Jesúsdē llēbo tjwlēk ba dbar shrēya wlo li kong, llēm ga ichara dbur twē oba song wleniyo kong lara. ³⁰ Eni ga pjlung shosho suk pjir li kjarara Judasē pjir ga opshino to ey dwayo. Eshko ga kjok shkē tjän.

Tjläkwo tjaglēn

³¹ Judas opshino to irgo ga Jesúsdē tjlä ba oppinggaga beno tjeng li kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ēre ber kēsbang, tjwlō ara oba bokso, ga Sbō ber kēsbang, tjwlō ara bor kjishko eni bakoe. ³² Eni ga Sbō iēr ber kēsbang, tjwlō ara eni ga Sbō Wa ēre ie ber kēsbang, tjwlō ara eni bakoe. Ga shärye eni malinge.

³³ »Pjäy bor wappa wleni. Tja ber sōk bomi tjok sira obi erōe. Llēbo loror judioga kong li, e lēr bomi kong eni bakoe. Tja to irgo ga tja wlēmi, gueniyo tja öötong sōk lishko ga pjäy äär eshko ga äe. ³⁴ Tjläkwo lēr bomi kong, shäryēmi wlo li, e tjaglēn. Pjäy ēng woydos ara kar kare. Pjäy woydoror sorē ga pjäy ēng woydos kar kar eni bakoe. ³⁵ Shäryoromi eni wleni ga miydēba e go ga pjäy bor oppinggaga jlōkoyo» le.

«Jesús, e ē miydēr llēme» lēp oba kong» lara Jesúsdē Pedro kong

³⁶ Eshko ga Simón Pedro tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿pja to kjone?»

«Tja to äär kjone lishko ga pja äär eshko ga äe. Gueniyo llono ga pja jek äär bor irgo» le ba kong.

* 13:18 Salmo 41.9. † 13:23 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, çtja jek bop tjok eni tjok ga ä ega? Tja optwë wolon bop kjïshko ga pjïtë» le.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «çPja optwë wolon bor kjïshko jlökoyorë? Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shrânto ga kjörkô kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pijloglo mya tjän» le.

14

Shji äär Data sök lishko sorë

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Pjäy wosonkë llëme. Pjäy mär ber löng Sbô go, pjäy mär ber löng bor go bakoe. ² Bor Data ushko ga nopga ber löng wlo li shtoyo ara. Eni llëm kjve ga loror bomi kong tjän. Tja to shto posharyë bomi kong eshko. ³ Ga shto posharyër bomi kong kuzong ga tja tjwe iröng obi bomi wlokjrë, ga pjäy sör bor tjok, pjäy äär ber löng bor tjok eshko wlo. ⁴ Irbo jek äär tja to kjone lishko li miydëmi löng pjir tjän» le.

⁵ Kuya lok ga Tomás tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja to kjone miydërwa löng llëme. çEni ga irbo li miydërwa sorë?»

⁶ «Pjäy äär ber löng Data Sbô sök lishko bor kjïshko. Tjlökwo bek li miydëmi bor kjïshko. Pjäy äär ber löng së jlökoyo bor kjïshko bakoe. Eye mär bor go llëm ga äär Data Sbô sök lishko llëme. ⁷ Bäm goshko ga tja ë miydoromi llëme. E kjïshko ga bor Data miydoromi llëm bakoe. Gueniyo eeri jek lëkong ga e miydëmi löng pjïtë, e ñnami shäng wleni kjïshko» le.

⁸ Eshko ga Felipe tjlë ba kong ga «Tjlapga, Data Sbô pïs borwa kong. Woydërwa li e eröe» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Felipe, tja shäng bomi tjok dbar kop ara tjän. çEni ga tja miydëp shäng llëm obire? Eye, tja ñna ga Data Sbô ñna bakoe. çEni ga “Data Sbô pïs borwa kong” lëp bor kong sorëro? ¹⁰ Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. çE jlöe lëmi llëme?» le.

Eshko ga tjlë ba oppinggaga uunkong löng li kong ga «Tjlökwo lër shäng bomi kong li, e botoya llëme. Jlökyo ga pak shäryër shäng li, e shäryaga Data Sbô shäng bor tjok lirë.

¹¹ »Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. E jlöe loziä. Llëm ga pjäy mär bor go, llëbo shäryoror ñnami li kjïshko. ¹² Lër bomi kong jlökoyo ga eye mär bor go ga pak shäryër shäng li shärye eni. Ga tja to Data Sbô shwöy irgo ga pak shärye kësbang e kjinmo bakoe. ¹³ Ga llëye rokëmi bor kong bor ko go kës li shäryër bomi kong, Data Sbô iër ber kësbang, tjwlo ara oba bokso wlo. ¹⁴ Llëye rokëmi bor kong bor ko go kës li shäryër bomi kong eni jlökoyo.

«Sbô Sëya ichër jek bomi kjimtë» lara Jesüsdë

¹⁵ »Tja woydëmi wleni ga bor tjlökwo koloziä. ¹⁶ Enira llëbo rokër Data Sbô kong, ga pjäy kong bomi poshdungga twe oblä, ber shäng bomi tjok iyado wlo. ¹⁷ Sbô Sëya li e. Tjlökwo bek li piya bomi kong, miydëmi wlo. Nopga Sbô miydë llëm wleniyo omwlokjrë llëm, iya lok llëm kjïshko, miyde lok llëm kjïshko bakoe. Pjäyda ommyidë, shäng bomi tjok kjïshko, ber shäng bomi yorkaga iyado wlo kjïshko bakoe.

¹⁸ »Tja toshko ga pjäy rayër ber löng llupsëng wleni llëme. Tja tjwe iröng bomi shwöy obi. ¹⁹ Dbar sira obi ga tja iya nopga Sbô miydë llëm wleniyo rë ame. Gueniyo pjäyda, tja ñmi obi. Eshko ga tja sök së kjïshko ga pjäy ber löng së jlökoyo. ²⁰ Eshko dbaryo ga pjäy ommyidonu ga tja shäng bor Data tjok, pjäy löng bor tjok, ga tja shäng bomi tjok bakoe. ²¹ Eye bor tjlökwo kjrë, ga kole ga bor woydaga jlökoyo li e. Bor woydagaga löng kës li, e woyde bor Datarë ara. Epga woydër, ga tja opping ba kong lok bakoe» le.

²² Kjlara shäng eshko ko Judas, gueniyo e Judas Iscariote llëme. Judas li tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, çpja opping borwa kong erö ega? çPja opping oba uunkong kong llëm ega?»

²³ «Eye, tja woyde ga bor tjlökwo kole. Eni ga e woyde bor Datarë, ga tjawa jek ba shwöy, ga tjawa ber löng ba tjok. ²⁴ Eye, tja woyde llëm ga bor tjlökwo kole llëme. Tjlökwo lër shäng kumi löng li, e laga tjare llëm, e laga Data Sbô, bor ichaga lirë.

²⁵ »Tjlökwo ëre loror bomi kong, tja shäng bomi tjok obishko. ²⁶ Gueniyo Sbô Sëya, bomi poshdungga li iche Data Sbörë bomi kong bor ko go, ga pjäy piya jek këgong, tjlökwo loror bomi kong kës li woyoshre bomi kong bakoe.

²⁷ »Tja toe. Gueniyo ga pjäy iër ber löng wlëpe. Pjäy löng wlëp laga li, e tja. Pjäy ie nopga Sbô miydë llëm wleniyo rë ber eni llëme. Pjäy wosonkë llëm, llëye bangkjrëmi llëm bakoe.

²⁸ »Tja tjlëno bomi kong ga “Tja toe. Ga tja tjwe iröng bomi shwöy obi” loror li kuromi tjän. Tja to iröng Data Sbô shwöy. Eni ga tja woydëmi jlökoyo wleni ga pjäy ber löng wopjïtë eshko, Data Sbô kësbang, tjwlo ara bor kjinmo kjïshko. ²⁹ Llëbo ëre shäryoydë llëm obishko ga lër shäng bomi kong. Eni ga shäryonoshko ga pjäy mär ber löng bor go jek këgong ba kjïshko. ³⁰ Kjok ëre ichaga li* tek tjwe shäng. E kjïshko ga tja tjlë bomi kong ara obi llëme. E dbo ara, bor ichë wlo llëme. ³¹ Gueniyo Data Sbô woydër ara. E kjïshko ga

* 14:30 Kjok ëre ichaga le li, e Ä toklo.

e miyde nopga löng kës lirë wlo ga tja ichara llëbo shäryër wlo li, e shäryër eni.

»Eësë, shji toe» le.

15

Kjillgwo sokö, ba kowo

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja so kjillgwo sokö bo pjëblë tjok wleniyo kjoyoe. Oblëyo tja dik drete. Bor Data, e so kjillgwo li daga kjoyo bakoe. ² Kjillgwo kowo llë botjyë llëm ga ze tas tas. Kowo kjong kjong botjyë ga dbo toya pjäs pjäs, kowo li botjyë pjlu anmoyö wlo. ³ Pjäy so kowo dbo tok pjir li kjoyo, tjlökwö loror bomi kong li kjrromi kjishko. ⁴ Eni ga pjäy ber löng bor tjok, ga tja ber shäng bomi tjok bakoe. Kowo llë botjyë om go ga ä, jong tukténg ba sokö go guing. Pjäy so e kjoyo bakoe. Pjäy ber löng bor tjok llëm wleni ga pjäy llëbo pjlu shäryë ga äe.

⁵ »Tja so kjillgwo sokö li kjoyoe. Pjäy so ba kowo li kjoyo bakoe. Èye löng bor tjok, ga tja shäng ba tjok ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyoe. Gueniyo èye löng bor tjok llëm ga llëbo pjlu shäryë ga äe. ⁶ Ga èye löng bor tjok llëm ga ber so kowo dbukko, iak beno tjeng dan dogro wlo li kjoyoe. Kowo eni li, e töy, suy wlo erä. ⁷ Gueniyo pjäy ber löng bor tjok, ga pjäy mär ber löng bor tjökwö go ga llëye rokëmi woydë li rokozi, ga twër bomi kong. ⁸ Pjäy ikoba ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyo ga miydëba e go ga pjäy bor oppingga, ga bor Data iëba ber kësbang, tjwölö ara bomi kjishko.

⁹⁻¹⁰ »Pjäy woydër, tja woyde Data Sbörë sorë ga eni. E kolër shäng iyado, ga tja woyde ber shäng eni iyado bakoe. Eni ga tja kolozì ber löng iyado, pjäy woydër ber löng eni iyado bako wlo. ¹¹ Lër shäng bomi kong eni, pjäy ber löng wopjlu, botoya dik wlo. Eni ga pjäy wopjlu jlökoyo. ¹² Tjlökwö lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjäy èng woydos ara kar kar, pjäy woydoror sorë ga eni. ¹³ Shji bi kjlara woydë ara ga llëbo shäryëy ba kong tjwölö ara anmoyö li, shji optwë wolon ba kjishko li e. ¹⁴ Ga tja kolëmi wleni ga pjäy kowër bor pjeयोग. ¹⁵ Parkagaga tjeng li, llëye shäryë ba kägäyörë li, e miyde löng llëme. Gueniyo llëbo lara bor Datarë bor kong li, e loror bomi kong pjir tjän. E kjishko ga pjäy kowër bor parkaga ame, pjäy kowër bor pjeयोग shara.

¹⁶ »Tja kjraga pjäydë llëm, pjäy kjraga tjarë. Ga pjäy ioror beno to löng llëbo pjlu ber iyado li shäryë. Shäryëmi eni ga llëye rokëmi Data Sbö kong bor ko go li, e twe bomi kong. ¹⁷ Tjlökwö lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjäy èng woydos ara kar kare.

Shji iywa nopga Sbö miydë llëm wleniyoër shjiktëng

¹⁸ »Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjäy iywa lok shjiktëng wleni ga woyoshrëmi eshko ga tja iywa lok shjiktëng bomi bäm go bakoe. ¹⁹ Pjäy so epga kjoyo kjwe ga pjäy woyde lok pjlu, ba pjeयोग wleni. Gueniyo pjäy kjröror ba tjrëko dwayo kuzong ga pjäy so epga kjoyo ame. Pjäy iywa lok shjiktëng e kjishko. ²⁰ Tjlökwö loror bomi kong li woyoshrözia. Tja tjläno bomi kong ga «Park-agaga tjwölök löng pjir wleniyo tjwölö ara, ba sogo kjinmo llëme» loror eni. Eni ga tja shduna lok kuzong ga pjäy shdüya lok eni bakoe. Tjlökwö loror ba kong li kjrara lok kjwe ga tjlökwö lëmi ba kong li kjre lok eni bakoe. ²¹ Llëbo uunkong ère shäryë lok bomi kong, pjäy bor nopga kjishko, bor ichaga miyde lok llëm kjishko bakoe.

²² »Tja kjwe shrono tjläno ba kong llëm ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo epga iak beno shdungko tjän, bor tjlökwö kura lok li kjrara lok llëm kjishko. ²³ Èye, tja iywa shjiktëng ga bor Data, e iywa shjiktëng bakoe. ²⁴ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryöror ba kong ara. Eni llëm kjwe ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo llëbo shäryöror li ina lok wëlë èmdë ga tja, bor Data, tjawa iywa lok shjiktëng. ²⁵ Ère shäryë jüni, kjok llgwekkdo baïya tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni: «Tja goshko llëye owa wlëna lok llëm èmdë ga tja iywa lok shjiktëng.»*

²⁶ »Rokër Data Sbö kong ga ba Sëya, bomi poshdungga li iche tjwe ber bomi tjok. Ga ichara shronoshko ga pjäy kjimte, tjlökwö bek li piya bomi kong bakoe. Ga tjlë bomi kong bor kjishko ara. ²⁷ Ga pjäy löng bor tjok tek dämärshko dwayo kuzong ga pjäy tjlë bor kjishko eni bakoe.

16

¹ »Lër shäng bomi kong eni, pjäy mär ber löng bor go wlo, tja rayëmi llëm wlo. ² Pjäy ichëba opzrëk jek judiöga syö uyo roshko ame. Ga dbar tjwe kjwara ga pjäy zröya nopgarëshko ga wotjlik lok ga llëbo shäryë löng Sbö kong pjlu le. ³ Shäryë lok eni, tja, Data Sbö, tjawa miyde lok llëm kjishko. ⁴ Lër shäng bomi kong eni, äar ba dbaryoshko ga tjlökwö ère woyoshrëmi eshko wlo.

Pak shäryë Sbö Sëyarë bi kong

»Tjlökwö ère loror bomi kong tek dämärshko llëm, eshko ga tja shäng bomi tjok obi kjishko. ⁵ Gueniyo eerishko ga tja to bor ichaga sök lishko. Eni èmdë ga «¿Pja to kjone?» lëmi bor kong llëme. ⁶ Llëbo lër shäng li kuromi kjishko ga pjäy beno löng woydë ara. ⁷ Gueniyo lër bomi kong

* 15:25 Salmo 35.19; 69.4.

jlökoyo ga tja brikotong li, e ber bomi kong pjlu anmoyō. Tja brik llēm kjwe ga Sbō Sēya, bomi poshdungga li tjwe ber bomi tjok llēme. Gueniyo tja brikotong pjir ga e ichēr tjwe ber bomi tjok.⁸⁻¹⁰ Ga shronoshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo, epga diktong ara li pīya ba kong, miyde lok wēlē wlo. Mār lōng bor go llēm kjishko ga pīya ba kong ga wotjlik bēy llēbo owa li kjishko llēme. Tja to Data Sbō sōk lishko kjishko ga pīya ba kong ga irbo bek li miyde lok llēme.¹¹ Kjuk ēre ichaga li* iak beno shdungko tjan kjishko ga nopga llgweya Sbōrē sorē li miyde lok llēm bakoe.

¹² »Tja llēbo lē woydē bomi kong ara obi, gueniyo eni tjok ga woyotjlimi ga pjāy āar ba dbo go llēme.¹³ Gueniyo Sbō Sēya shronoshko ga tjlokwo bek kēs li pīya bomi kong. Eshko ga tjlokwo le bomi kong ba woshko llēm, tjlokwo kura li layde bomi kong erōe. Ga llēye wen wlo li le bomi kong, wentē llēm obishko.¹⁴ Tjlokwo botoya li le bomi kong, miydēmi wlo. Eni ga tja ie ber kēsbang, tjwō ara.¹⁵ Data Sbō llēbo tjeng kēs li, e botoya. Tjlokwo botoya li le Sbō Sēyarē bomi kong, miydēmi wlo loror bomi kong e kjishko.

¹⁶ »Wop ā ga tja ĩmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ā obi ga tja ĩmi shāng bomi tjok jek obi» le.

Jesús oppinggaga woydono ara pjir ga ber lōng wopjlu shara

¹⁷ Kuya ba oppinggagarē lok ga tjlē lok ēng kong ga «¿Wop ā ga tja ĩmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ā obi ga tja ĩmi shāng bomi tjok jek obi?» le shāng li llē layde? ¿«Tja to Data Sbō sōk lishko?» le shāng li llē layde?» le lok eni.¹⁸ Ga kjakroke lok ēng kong jek obi ga «¿Wop ā?» le shāng li llē layde? Llē layde miydēy lōng llēme» le lok ēng kong eni.

¹⁹ Llēye kjakroke woyde ba kong li miy-dara Jesúsdē pjire. E kjishko ga tjlē ba kong lok ga «¿«Wop ā ga tja ĩmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ā obi ga tja ĩmi shāng bomi tjok jek obi?» le shāng li llē layde?» lēmi lōng ēng kong eni.²⁰ Lēr bomi kong jlökoyo ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo lōng wopjlu wopro ga pjāy lōng woydē, slar ara eshko. Gueniyo e irgo ga pjāy ber lōng eni ame, pjāy kjlpswē ber lōng wopjlu shara.

²¹ »Walē wloshko buk dōrōshko ga shaya swlorē, dbaryo oōtong kjishko. Gueniyo wloshko tjeng irgo ga bang ara li woyo ba kong ame, wopjlu ba chida tēng li kjishko.²² Eni wleni ga eeri ga pjāy lōng woydē ara. Gueniyo e irgo ga pjāy ĩn jek obishko ga pjāy ber lōng wopjluē. Eshko ga wopjlu li dōga ērē bomi shjiryo llēme.²³ Eshko dbaryo ga

llēye kjakrokēmi bor kong wlo drete. Lēr bomi kong jlökoyo ga llēye rokēmi bor Data kong bor ko go li, e twe bomi kong.²⁴ Llēbo rokomirē Sbō kong bor ko li go llēm obi. Gueniyo eeri ga llēbo rokozī ba kong, ga kjrēmi, ga pjāy ber lōng wopjlu jlökoyo.

²⁵ »Tja tjlē shāng bomi kong llēbo jyāglo go, gueniyo llono ga tja tjlē bomi kong eni ame. Eshko ga bor Data lāywēr bomi kong wēlēe.²⁶ Eshko dbaryo ga llēbo rokēmi ba kong om go bor ko go. Tjara llēbo rokē ba kong bomi kjishko guing ame.²⁷ Tja woydēmi, ga miydēmi ga tja ter shrono Sbō shwoy dwayo. E kjishko ga pjāy woyde Data Sbōrē om go.²⁸ Tja ter shrono kjok ēre kjing go ba shwoy dwayo, ga tja to kjok ēre kjing go dwayo jem ba shwoy irōng obi» le.

²⁹ Kuya ba oppinggagarē lok ga tjlē lok ba kong ga «Eeri ga pja tjlē shāng borwa kong wēlē. Pja tjlē shāng llēbo jyāglo go llēme.³⁰ Ēre go ga miydērwa ga llēbo tjeng kēs li miydēp shāng pjir, llēbo kjakrokēba bop kong guing llēme. E kjishko ga miydērwa ga pja ter shrono Sbō shwoy dwayo» le.

³¹ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «¿Bor tjlokwo kjrēmi tjande?»³² Dbar tjwe kjwara ga pjāy shdār ber lōng llaw pogo, pjāy kjlara kjlara ber lōng bomi ushko om go. Eshko ga tja rayēmi ber sōk tjoksa. Gueniyo eshko ga tja sōk tjoksa llēm, bor Data sōk bor tjok kjishko. Ga dbar tjwe lēr li, e shrono tjan.³³ Lēr shāng bomi kong eni, pjāy ber lōng wlēp bor kjishko. Pjāy lōng kjok ēre kjing go obishko ga llēbo wen tjwe bomi kong owa ara. Gueniyo nopga Sbō miydē llēm wleniyo li dbo zanor pjir tjan. E kjishko ga pjāy dbokjrozong» le.

17

Jesús syōshtono Sbō kong ba kjishko om go

¹ E irgo ga kjok dogo ĩya Jesúsdē drēng, ga syōshtono Sbō kong. Tjlē ga «Data, dbar li oōtonge. Bop Wa ēre ios ber kēsbang, tjwō ara, pja iēr ber kēsbang, tjwō ara bako wlo.² Tja kong dbo tworop kēsbang, nopga lōng kēs li ber tjeng bor wloshko wlo, tjrēko nopga tworop beno bor kong kēs li iēr ber lōng sē ĩyado bop tjok wlo.³ Sbō kjlaraso li pja, ga tja Jesucristo, tja ichaga pjarē. Nopga li ber lōng sē ĩyado bop tjok wlo ga woyde ga shji miyde lok guing.⁴ Pak tworop bor kong shāryēr wlo li shāryoror pjire. Eni ga pja ioror beno kēsbang, tjwō ara kjok ēre kjing go.⁵ Kjuk ēre wentē llēm obishko ga tja kēsbang, tjwō ara bop bokso. Eeri ga Data, tja ios ber kēsbang, tjwō ara eni obi.

Jesús syōshtono Sbō kong ba oppinggaga kjishko

⁶ »Nopga kjok ēre so kjrorop, tworop bor kong. Ga pja ē loror ba kong lok. Epga

* 16:11 Kjuk ēre ichaga le li, e Ā toklo.

bopoya twopdë bor kong, ga bop tjlökwo kolaro lok pjlúe. ⁷ Miydara lok ga llëbo tjeng kës tworop bor kong li, e twaga pjarë. ⁸ Tjlökwo lorop bor kong li, e loror ba kong lok pjir, ga kjrara lok. Miydara lok pjlú ga tja ter shrono bop shwoy dwayo. Tja ichaga pjarë li, e jlöe miydara lok bakoe. ⁹ Tja syöshhtë nopga tworop bor kong li kjishko, epga bopoya kjishko. Gueniyo tja syöshhtë nopga pja miydë llëm wleniyo kjishko llëme. ¹⁰ Nopga botoya löng kës li, e bopoya. Nopga bopoya löng kës li, e botoya bakoe. Ba kjishko ga tja beno kës bang, tjwlo ara.

¹¹ »Data, pja eröe. Tja shäng kjok ëre kjing go wlo ame. Tja to bop shwoy. Nopga tworop bor kong bop dbo go lira ber löng kjok ëre kjing go. Eni ga epga dos yötso bop dbo go, ber löng kjlaraso wleni wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. ¹² Tja shäng ba tjok lok obishko ga epga wlikoror, doror dbo tworop bor kong li go. Eni ga jeno kjlara döe. Weno shäng jer wlo li e. Shäryono eni, tjlökwo tak pjang bop tjlökwo go ba kjishko li ber jlökoyo wlo.

¹³ »Eni tjok ga tja to bop shwoy iröng obi. Gueniyo tja shäng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo ëre lër shäng bop kong eni, epga ber löng wopjlu jlökoyo, botoya dik wlo. ¹⁴ Bop tjlökwo loror ba kong lok. Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. E kjishko ga bor nopga iywa nopga pja miydë llëm wleniyorë lok shjiktëng.

¹⁵ »Rokër bop kong ga bor nopga kjëp kjok ëre kjing go dwayo llëme. Woydër ga wlikëp, llëbo owa shärye Ärë ba kong llëm wlo. ¹⁶ Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. ¹⁷ Bop tjlökwo, e beke. Eni ga bor nopga ios ber tjeng dboy bop kong, jëk ber löng pjlo bek bop tjlökwo bek li go wlo. ¹⁸ Epga ichër jek kjok ëre kjing go, tja ichorop ter shrono shäng kjok ëre kjing go sorë ga eni. ¹⁹ Ba kjishko ga tja opyono beno shäng dboy bop kong jlökoyo, epga ber tjeng dboy bop kong jlökoyo tjlökwo bek li go wlo.

Jesús syöshtono Sbö kong tjlökwo kjrագaga löng kës li kong

²⁰ »Tja syöshhtë ba kjishko dö llëme. Llono ga tjlökwo le lok oblë kong, ga kjong kjong mär ber löng bor go eshko. Tja syöshhtë ba kjishko lok bakoe. ²¹ Data, pja shäng bor tjok, ga tja shäng bop tjok bakoe. E kjishko ga shji kjlaraso. Woydër ga epga ber löng kjlaraso eni bakoe. Woydër ga löng bi tjok, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo. ²² Epga ioror beno tjwlo ara, tja iorop beno tjwlo ara sorë ga eni, epga ber löng kjlaraso wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. ²³ Tja shäng ba tjok, ga pja shäng bor tjok. Woydër ga ber löng kjlaraso jlökoyo, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm

wleniyorë wlo, bor nopga woydorop ara, tja woydorop sorë ga eni li miyde lok eni bako wlo.

²⁴ »Data, kjok ëre shäryopdë llëm obishko ga tja woydorop ara. E kjishko ga tja iorop beno kës bang, tjwlo ara. Woydër ga nopga tworop bor kong tjeng li jem bor tjok, ber tjeng tja äär sök lishko wlo, tja iorop beno kës bang, tjwlo ara li iya lok wële wlo.

²⁵ »Data, pja pjlo beke. Pja miyde nopga kjok ëre so lirë löng llëm, gueniyo tjara omiymdë, ga tja ichaga pjarë li miyde bor nopgarë pjlúe. ²⁶ Pja sorë, e loror ba kong, miyde lok wlo, ga lër shäng ba kong lok obi. Shäryër eni, epga ëng woydë ara kar kar wlo, tja woydëp sorë ga eni, tja ber shäng ba tjok lok wlo bakoe» le.

18

Jesús shara ba wloyogarë

¹ Jesús syöshtono pjir ga opshino jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek dipzono Cedron diwa kjwo kalëkong. Eshko ga kjok dgak buk kjrina, kjor ko *olivo* lok ara, ga opzrëno jek lok eshko. ² Jesús tön shäng enido eshko ba oppinggaga tjok. E kjishko ga kjok li miydara Judas, ba soynega lirë pjlúe. ³ Eni kuzong ga Judas jek äär shäng eshko. Ëngkjwagaga, Sbö u dagaga, e jek löng ba irgo, ichak syöshtaga kägäyoga, fariseogarë. Ëngkjwoklo söya tjeng ba wloshko, iök bakoe.

⁴ Llëye shärye ba tjok li miyde Jesúsde shäng. Eni ga ëng wlëno ba tjok, ga tjlä ba kong lok ga «*¿Ë wlëmirë?*»

⁵ «Jesús, Nazaret so li wlënwärë» le lok ba kong.

Eni ga tjlä ba kong lok ga «E tja» le. (Judas, ba soynega li shäng eshko ba tjok bebi.) ⁶ Lara eni li kuya lok ga opshino jek lok iröng sira, ga dgoni jek rish rish tjeng töshko.

⁷ Eshko ga Jesús tjlä ba kong lok jek obi ga «*¿Ë wlëmirë?*»

«Jesús, Nazaret so li wlënwärë» le lok ba kong.

⁸ Eni ga tjlä ba kong lok jek obi ga «E tja loror homi kong tjän. Tja wlëmirë dö ga llamo löng ëre ichozä toe» le. ⁹ Shäryono eni, tjlökwo lara lunashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno ga «Nopga tworop bor kong li jeror kjlara llëme» lara eni.

¹⁰ Eshko ga Simón Pedro dröng shino kjwangna ba bapkwö roy dwayo, ga syöshtaga kës bangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä. (Parkaga li ko Malco.)

¹¹ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Tja ichara Data Sbörë, tja shdungoba, bokrotkëba, zrökoba wlo, ga shäryër eni kjluwe» le.

Jesús söraba Anás boksho

¹² Eshko ga êngkjwagaga, ba kägäyo, Sbô u dagaga, Jesús shara lok, ga kjrochara. ¹³ E irgo ga söra lok jek Anás boksho. Anás, e Caifás kegue. Lu eshko ga Caifás parkê sök syôshtaga kësbangyo. ¹⁴ Kjúpashko ga tjläno ga «Pjü wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska» lara eni.

«Jesús, e ë miydër llême» lara Pedrorë

¹⁵ E wopro ga Simón Pedro, Jesús oppingga kjlara obi, e jek löng Jesús sökoba jek shäng li irgo. Jesús oppingga oblê li miyde syôshtaga kësbangyo lirë kuzong ga pjöyikong jek opzrëno shäng Jesús tjok u li worbo go. ¹⁶ Pedrora beno sök kjoko, u bäng zlong. Eshko ga Jesús oppingga oblê li opshino tek iröng, ga lano kjoglo parkê shäng u bäng daga li tjok, ga Pedro söra jek ba tjok kjër roshko.

¹⁷ Eshko ga kjoglo li tjlä Pedro kong ga «¿Pja êmdë ga domer li oppingga bebi llêmdo?»

«Llême» le ba kong.

¹⁸ Eshko ga smo ara kuzong ga parkagaga, Sbô u dagaga löng li, e iök boktöno kjwara, ga beno löng iökkok. Pedro êmdë ga shäng iökkok ba tjok bakoe.

Llêbo kjakrokara Anásdë Jesús kong

¹⁹ E wopro ga syôshtaga kësbangyo li llêbo kjakrokono Jesús kong, ba oppinggaga kjishko, llê piyde oba kong li kjishko bakoe. ²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjläno oba uunkong boksho. Dbar kjwobi go ga oba pinor shäng judioga syô uyo lok li roshko, llêm ga Sbô u zlong bäng, judioga löng kës li tön löng enido li shtoshko. Llêbo loror lütshko llême. ²¹ ¿Eni ga llêbo kjakrokëp bor kong ega? Kjakrokos bor tjläkwo kugaga kong. Llêye loror li miyde lok pjire» le.

²² Lara eni li kura Sbô u daga kjlara shäng lirë, ga Jesús kwomso shpokza pjök, ga tjlä ba kong ga «¿Tjlapga syôshtaga kësbangyo kjwe dboryëp eniro?»

²³ «Llêbo loror owa kjwe ga llê los bor kong. ¿Gueniyo loror pjü ga tja shpop ega?» le ba kong.

²⁴ E irgo ga ichara Anásdë jek jëk shäng kjro go Caifás, syôshtaga kësbangyo li shwoy.

«Jesús, e ë miydër llême» lara Pedrorë jek obi

²⁵ E wopro ga Simón Pedro shäng iökkok kjoko, ga löng li tjlä ba kong ga «¿Pja êmdë ga domer li oppingga bebi llêmdo?»

«Llême» le ba kong.

²⁶ Syôshtaga kësbangyo parkaga kjlara shäng eshko, e domer kwomgwo zara Pedrorë li pjeyo. E tjlä Pedro kong ga «¿Pja ñnor shäng kjok dgak buk, kjor ko olivo lok ara lishko ba tjok bebi llêmdo?»

²⁷ «Llême» le ba kong. Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe.

Jesús söraba Pilato boksho

²⁸ Kjøk shröngto ga Jesús söraba to Caifás shwoy dwayo, jek öötong löng kjok eshko so ichaga ko Pilato, e ushko, gueniyo judío tjlapgaga lira opzrëno jek lok u li roshko llême. (Dbar shrëkkïo llê döröshko ga judioga sgara löng opkjë löng dboshko. Opzrëno lok nopga judío llêm wleniyo u roshko wleni ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëya ga äe le. Opzrëno jek lok u li roshko llêm e kjishko.) ²⁹ Eni kuzong ga Pilato opshino tek kjoko, ga tjlä ba kong lok ga «¿Domer kjwe rotëmi llê kjishko?»

³⁰ «Llêbo owa shäryara llêm kjwe ga sörorwa tek bop kong llême» le ba kong.

³¹ Eni ga Pilato tjlä ba kong lok ga «Eni ga sözi, llgwezi pjäydë om go bomi kjok llgwekklo li go» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Gueniyo no zrörwa tjawarë om go ga äe. No zrökko laga li pja eröe» le. ³² Shäryono eni, tjläkwo lara Jesúsde, e wolon sorë li ber jlökoyo wlo.

³³ Eshko ga Pilato jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga Jesús rokara tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «¿Judío pjluoy li pjare?»

³⁴ «¿E kjakrokëp shäng, tja ë miydëp woydë kjishkore, de laga oblërë bop kong?» le ba kong.

³⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Tja judío lëpdo? Pja söga, twaga bor kong li, e bop pjeyoga om go, syôshtaga kägäyoga bakoe. ¿Pja llêye owa shäryono?»

³⁶ «Tja ber pjlu kjok ëre kjing go wlo llême. Eni kjwe ga bor nopga êngkjwë judioga tjok, tja wlike lok wlo. Gueniyo bor pjlu shtoyo li kjokyo oblê» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Enira pja pjilure?»

«Tja pjlu laga pjarë, ga lorop beke. Tja weno to ter shäng kjok ëre kjing go, tjläkwo bek li laga. Èye tjläkwo bek li kuk woydë ga tja kuya» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Tjläkwo bek li llê?» le. Lara eni pjir ga opshino jek lan judío tjlapgaga tjok obi. Tjlä ga «Domer ëre bor kong ga llêye owa shäryara ber shdungko wlo drete. ³⁹ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkïoshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga rayër kjlara. ¿Eni ga woydëmi ga judío pjluoy lëmi li dötë bomi kongde?»

⁴⁰ «Llême. ¡Barrabás, e döpdë dey!» le ba kong. Barrabás, e dénashko ga êngkjwono Roma sogpa tjok.

19

Jesús ichara Pilatorë zrökoba pjang kjlös go wlo

¹ Eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo. ² Eshko ga shkō sho ywara lok kjrina, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu kjing go, ga kong shwong wlēna lok kara pjlpuga shwong wleniyo ko dingding shwēshwē, ga pjuna lok ba do go. ³ E irgo ga jek lok ba zlong bäng, ga tjlē ba kong ga «judio pjluyo, pja pjlu, pja tjlwō arae!» le lok eni, ga shpokza lok pjök pjök ba kwomsoshko erä.

⁴ Eshko ga Pilato opshino tek kjoko iröng obi, ga tjlē löng li kong ga «Domer tek sör shäng ère İzia. Woydër ga miydëmi ga bor kong ga llēye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le. ⁵ Jesús opshino tek shäng ba bokshto pjlu dlu ioklo ywak shkō sho go li jong ba dlu kjing go, doyak shäng pjlpuga shwong wleniyo li go bakoe. Eshko ga Pilato tjlē löng li kong ga «Domer shäng ère İzia» le.

⁶ İya syöshstaga kägäyoga, Sbō u dagagarë ga tjlē lok dbo go ga «İZrös pjang kjlös go!» İZrös pjang kjlös go!» le lok eni.

Kuya Pilatorë ga tjlē ba kong lok ga «Sözİ, ga zrözi pjäydë. Bor kong ga llēye wlēnor ber shdungko wlo drete» le.

⁷ Kuya judio tjlapgaga löng lirë ga tjlē ba kong ga «Domer kjwe tjlēno ga «Tja Sbō Wa» lara eni. E kjışhko ga borwa kjok llgwekklo tak pjang li tjlē ga e zrökko» le.

⁸ Kuya ga bangkjrara ara jek kēgong.* ⁹ Eni ga jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga tjlē Jesús kong ga «İPja kjone so?» le, gueniyo dboryara llēme. ¹⁰ Eni kuzong ga tjlē ba kong obi ga «İTja dboryëp woydë llēme? Pja shäng bor wloshko. Pja därde, de pja zrökoba pjang kjlös gore, e laga tjarë. İE miydëp llēme?»

¹¹ «Dbo twara Sbörë bop kong llēm kjwe ga tja shäng bop wloshko llēme. E kjışhko ga bor twagaga bop kong löng kjwe, e llēbo owa shäryano kēsbang, bop kjinmo» le ba kong.

¹² Eshko jek lēkong ga Pilato beno shäng llēbo shäryë ara, Jesús döya wlo le. Gueniyo ga judio tjlapgaga öö le lok jek tjë jikong, tjlē ga «E pogo opyë sök pjlu ga e pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li wloyo. Eni ga domer kjwe rayëp jek to wleni ga pja ba wloyo bakoe» le.

¹³ Kuya Pilatorë ga sirkeno sök no llgwezlong sökklo jong li kjing go, ga nopga ichara Jesús shik eshko. Shto eshko li kowëba Tōshko Shto Shäryak Buk Akkwo Go, arameo tjlökwo go kowëba Gabatá. ¹⁴ Eshko ga öötong dlo dluwo, ga Israel tjęyoga döktong

tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li bong. Eshko dbaryo ga judioga poshäryë, ba dbar li shrëya lok wlo. Ga Pilato tjlē judio tjlapgaga kong ga «Bomi pjluyo shäng kjwe İzia» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlē ba kong dbo go ga «İchos jüy dwayo! İchos jüy dwayo! İZrös pjang kjlös go!» le.

Eshko ga Pilato tjlē ba kong lok ga «İWoydëmi ga bomi pjluyo kjwe zrör pjang kjlös gore?»

«Tjawa pjluyo sök kjaraso, pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li e» le.

¹⁶ Era eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkjwagaga kong, İoya lok pjang kjlös go wlo, ga söra lok to ey dwayo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

¹⁷ Ga Jesús jek shäng ba tjok, ba kjlös li söya pjang om go, ga öötong löng kjokyo ko No Kā Dboglo dlupyo, arameo tjlökwo go ko Gólgota. ¹⁸ Eshko ga löra lok pjang kjlös go. Nopga löra lok kjlös go do pjök obi bakoe. Kjlara pjang or keë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.

¹⁹ Pilato kjibokwo tono kjwara, ga iara lok Jesús lök pjangshko li kopshko, e zröya lok llë kjiy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlē ga «Domer ère ko Jesús, Nazaret so. E judio pjluyo.» ²⁰ Ga jyäglo tak pjang kjibokwo go li, e tak pjang arameo tjlökwo go, latin tjlökwo go, Grecia so tjlökwo go bakoe. Ga kjibokwo li lara judioga ararë, kjok eshko li buk Jerusalem kjokyo soshko kjışhko. ²¹ Eni ga judio syöshstaga kägäyoga tjlē lok Pilato kong ga «Tëy kjweni llēme. Tos «Domer ère tjlē ga ‘Judio pjluyo li tja’ le.» Tos eni dey» le.

²² Kuya ga tjlē ba kong lok ga «İlëbo toror pjang pjir tjan. Ber pjang eni» le.

²³ Jesús löra ëngkjwagagarë lok pjirshko ga ba shwong tōna, ga pjlorgara kjinggwo pkëng (4) kjlara İ İe. Ba shwong ro lēkong li, e shäryak shwong karaso, sera ter jong llöm lēkong dwayo äar jong dre lēkong. ²⁴ E kjışhko ga tjlē lok ëng kong ga «Dwlëy llēme. Shwong kjwe ber ë kong İy wlo ga jyä shiy dey» le, ga shäryara lok eni. Shäryono eni, Sbō tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlēno beno eni: «Bor shwong shdöra lok ëng kong,

ga jyä shira lok, shwong li ber ë kong İya wlo.»†

²⁵ Jesús kjlös jong lishko ga ba mekë shäng soshko, ba mewa shäng eshko bakoe. Cleofas boy ko María, María Magdala so, e löng eshko ba tjok lok bakoe. ²⁶ Ga ba mekë İya shäng ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni li‡ zlong bäng, ga tjlē ba mekë kong ga

* 19:8 Eshko ga Pilato wotjlik ga Jesús, e Sbō Wa jlökoyo kjwe le. Bangkjrara ara e kjışhko. † 19:24 Salmo 22.18.

‡ 19:26 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

«Walë, bop wa shäng kjwey» le ba kong, ²⁷ ga tjlë ba oppingga li kong ga «Bop meké shäng kjwey» le. Eni ga eshko jek lëkong ga Jesús meké wlojkrara, ga söra beno sök ba ushko.

Jesús wolono pjang kjlös ga

²⁸ E irgo ga miyde Jesúsde ga ba pak li shäryara pjire. Eni ga Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo ga tjlë ga «Tja wodogroe» le. ²⁹ Eshko ga di bapkwö jong kjwara, roshko kjillgwo bo dyo shpoä. Ga llëbo lluklluk di shak ara wleniyo kjarra no shäng eshko lirë kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä li go, kjrochara pjang kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. ³⁰ Shura sira, ga tjlë ga «llëbo uunkong li shäryono pjire» le. E irgo ga kä kujuno, ga wolono.

³¹ Eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey, ga woshtozlong dbaryo tjlwö ara wleniyo li bong. E kjishko ga woyle judio tjlappagarë ga shinmo doyo ber lok kjlös go äär jong bong jä llëme. E kjishko ga rokara lok Pilato kong ga nopga iche ba kworbo tok, wolon maling wlo. E irgo ga woyle lok ga ba doyo löya ter ba kjlös go dwayo jekdo. ³² Eni ga engkjwagaga jek lok domer löra pjang bäm go Jesús zlong li kworbo tok. E irgo ga ba kjlarayo li kworbo tora bakoe. ³³ Gueniyo jek äär Jesús pjang lishko ga İya lok ga wolono pjang tjän, ga kworbo tora llëme.

³⁴ Eshko ga engkjwaga kjlara, Jesús shorkeza lö kowo go ba pjloksoshko. Wop eni llëm ga srëng tek tur jong di tjok. ³⁵ Tjlökwo ère taga li tja, ga llëbo tër shäng ère, e İnor om go. Miydër ga tja tjlë beke. Ga llëbo İnor li totë shäng bomi kong, jlöe lëmi wlo. ³⁶ Shäryono eni, Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Ba dboglo tar kjlara llëme.» ³⁷ Sbö tjlökwo tak pjang kjarina obi. Tjlëno beno eni: «Shorkera pjus li İnaba lok.»*

Jesús doyo jnena Joséré

³⁸ Domer shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok, gueniyo shäryara lütshko, judio tjlappaga bangkjarara ara kjishko. Ga Jesús wolono irgo ga ba doyo rokara Pilato kong, ga «jölö» le ba kong.

Eni ga José öör ba dök, ga söra to ey dwayo.

³⁹ Domer jek shäng ba tjok kjlara obi ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok shkë. Jek shäng José tjokshko ga dwlo poshtikklo shtiya lok shinmo doyo go an maling llëm wleniyo söra jek ba tjok kjring pjök kwing dunggwö kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik. ⁴⁰ E irgo ga José, Nicodemo, Jesús doyo söra lok, dwlo poshtikklo li shtira shwong go, ga doyo li popgara e go, judioga sgara shinmo doyo jnek sorë ga eni. ⁴¹ Jesús

zröraba pjang kjlös go lishko ga kjok dgak buk kjarina soshko, roshko sak buk kjarina, shinmo doyo iaydëba eshko llëm obi. ⁴² Ga judioga poshäryozlong dbaryo li ey kuzong ga doyo li iara beno buk sak li roshko, buk soy kjishko.

20

Sak beno buk rorëe

¹ Öötong sondë kjok shränto ga María Magdala so jek öötong shäng sak lishko, ga İna ga ak iak beno jong ba bängzakklo li, e kjak beno jong ba sor go. ² Eni ga jek zron jong Simón Pedro sök oppingga woyle Jesúsde ara ba kjlara wleni li* tjok lishko, ga tjlë ba kong lok ga «Tjlapga doyo li söra to sakshko dwayo! İÖötong iaraba kjone li miydëy llëme!» le.

³ Kuya lok ga opshino jek lok jongya sakshko. ⁴ Pjöyikong li jek zron jong eng tjok, gueniyo kjlara zrono Pedro kjinmo, ga öötong shäng bäm go sakshko. ⁵ Eshko ga roİna doktëng shäng töshko. Ga İna ga ba popgoklo beno tjeng erä, gueniyo opzrëno jek ba roy llëme. ⁶ E irgo ga Simón Pedro öötong shäng eshko, ga opzrëno jek ba roy. Ba popgoklo li İna tjeng eshko. ⁷ Ba kä potay-woklo İna shpuk, iak beno buk dboshko. ⁸ Eshko ga oppingga shrono shäng bäm go li opzrëno jek ba roy bakoe. İna pjir, ga woshrono jlöe le. ⁹ Gueniyo eshko ga Sbö tjlökwo tak pjang li tjlë ga Jesús woshre İröng obi kjluwe le li llë loklo miydayde lok llëm obi.

Jesús weno María Magdala so kong

¹⁰ E irgo ga to jek lok ba ushko İröng obi. ¹¹ Gueniyo María Magdala so İira beno shäng sak li zlong bäng kjoko, slar èë, ga sak li roİna doktëng shäng töshko. ¹² Eshko ga İna ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng do pjök, doyono lok shwong ko pjublún go, sirkeno löng Jesús doyo iak beno buk lishko, kjlara sök kä lëkong, kjlara sök dre lëkong.

¹³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Walë, İpja slar ega?»

«İBor Tjlapga doyo li sörabae! İÖötong iaraba buk kjone miydër llëme!» le ba kong. ¹⁴ Lara eni pjir ga bojongö kalëkong, ga İya ga Jesús bë shäng, gueniyo e Jesús miydara llëme.

¹⁵ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Walë, İpja slar ega? İË wlëpdë?» le.

Woyotİliya beno shäng wotİlik ga kjok eshko daga li shängdo le. Eni ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, shinmo doyo li söga pjarë wleni

§ 19:36 Éxodo 12.46; Números 9.12; Salmo 34.20.

* 19:37 Zacarías 12.10. † 19:39 Dunggwö kjwo sak kjäk kjingsho

shkëng (75), e kwing libra sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik. layde.

* 20:2 Ba oppingga woyle ara ba kjlara wleni le li, e Juan

ga iorop beno buk kjone los bor kong, tja to krahé wlo» le.

¹⁶ Eshko ga tjlê ba kong ga «María» le.

Kuya ga bojongô irông, tjlêno ba kong arameo tjlôkwo go, tjlê ga «iRabuni!» le. (Rabuni, e no pingga loklo.)

¹⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja rayozong. Tja äätê irông Data Sbô shwoy llêm obi. Gueniyo pja nom bor pjeýoga shwoy. Pja tjlê ba kong ga tja jek jongya irông bor Data shwoy, e bomi Data bakoe. E bor Sbô, e bomi Sbô bakoe lèp ba kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga jek ba oppinggaga lông lishko, ga tjlê ba kong ga «iTjlapga inor!» le, ga llêye lara ba kong li lara ba kong lok pjire.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kwara (10) li kong

¹⁹ Öötong sondê kjok sêng ga ba oppinggaga tóno lông êng tjok. Eshko ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara kjishko ga u bäng bäng li bängzara lok jong tuk tjän. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrêko, ga tjlê ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber lông wlêpe» le. ²⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba pjlokso bäng, e pina ba kong lok. Ga iya lok ga beno lông wopjlú, woowa llême. ²¹ E irgo ga Jesús tjlê ba kong lok obi ga «Pjäy ber lông wlêpe. Tja ichara Data Sbörê sorê ga pjây ichêr eni bakoe» le. ²² Eshko ga pjluk bakwara ba kopshko, tjlê ga «Pjäy go Sbô Sëya tjwe ber bomi tjok. ²³ Ê pogo, owa pjang ba go li lömi ba kong ga löya Sbörê ba kong eni bakoe. Gueniyo owa pjang ba go li lömi ba kong llêm ga löya Sbörê ba kong llêm bako, beno lông ba owa li tjok iyado» le.

Jesús weno Tomás kong

²⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Tomás, e kowêba Kjölö bakoe. Jesús weno shäng ba oppinggaga li kongshko ga Tomás shäng eshko llême. ²⁵ E kjishko ga e irgo ga ba pjeýoga tjlê ba kong ga «iTjlapga inorwa!» le ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Öraba orkwo bäng li in woydê, ga bor sakkwo zrêr woydê ba roshko. Bor orkwo zrêr woydê ba pjlokso bäng roshko bakoe. Eni llêm ga jlôe lér llême» le.

²⁶ Öötong sondê kwara obi ga Jesús oppinggaga li tóno uunkong lông u li roshko jek obi. Eshko dbaryo ga Tomás sök eshko bakoe. Eshko ga u bäng bäng jong tuke. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrêko obi, ga tjlê ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber lông wlêpe» le. ²⁷ E irgo ga tjlê Tomás kong ga «Bor orkwo êre izong. Bop sakkwo kjwe zrêr jushko. Bop orkwo kjwe kjémô, zrêr bor pjlokso bäng êre roshko. Tja woshrono irông obire, de llêm, e woyotjlip ame. E jlôe lozong» le.

²⁸ Eshko ga Tomás tjlê ba kong ga «Pja bor Tjlapga, bor Sbô bakoe» le.

²⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja woshrono irông obi jlôe lèp, tja inop kjishko. Èye, llêye ina llêm êmdê ga jlôe le ga ber wopjlue» le.

³⁰ Llêbo iydêba llêm wleniyo sharyara Jesúsê ba oppinggaga boksho ara obi, gueniyo tak pjang kjibokwo êre go llême. ³¹ Gueniyo êre toror, miydêmi e go wlo ga no pjluo ichara Sbörê li, e Jesús, e Sbô Wa bakoe, ga pjây mär ba go wleni ga pjây ber lông sê iyado Sbô tjok.

21

Jesús weno ba oppinggaga doglo kjäk (7) kong

¹ E irgo ga Jesús weno shäng ba oppinggaga kong obi, di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Tiberias* li sor go. Shäryono eni. ² Eshko ga lông Simón Pedro, Tomás (e kowêba Kjölö), Natanael (e Caná so, Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi), Zebedeo wapga do pjök, ba oppinggaga do pjök obi. ³ Ga Simón Pedro tjlê llamo lông li kong ga «Tja to mā shak» le.

Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa êmdê ga jek bop tjok bebi» le.

Eni ga uunkong li opyono lok jek kjoyong roshko, gueniyo e shkëyo ga mā shano llême.

⁴ Wëshko kjok shrôngto ga iya lok ga Jesús weno shäng di bäng li sor go, gueniyo e ê miyde lông llême. ⁵ Eni ga Jesús tjlê ba kong lok dbo go ga «Pjeýoga, i mā sharomire?»

«Llême» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Bomi mā shaklo kjwe dbuzi jer orkwo kékëkong, ga mā shami dani» le.

Kuya lok ga shäryara eni, ga ba shaklo li poyöya ga ä, roshko mā ara kjishko.

⁷ Eshko ga Jesús oppinggaga woyde ara ba kjlara wleni li[†] tjlê ga «iTjlapga li shängdo!» le. Kuya Simón Pedrorê ga ba shwong kop lëkong skwara lunashko li pjuna jekdo, ga optono jer dishko chuwerä. ⁸⁻⁹ Eshko ga kjoyong li buk kêm di rong wop tjok. Eni ga llamo lông li jek ba irgo kjoyong li go, mā shaklo roy mā tjung li dopshiya jek öötong lông pjöshko lëkong. Opshino lok kjoyong li roy dwayoshko ga iya lok ga iök jong kjrina ri ri, ga iökgo li kjoyong go mā buk kjlara, pjlung shosho suk pjir buk kwara bakoe.

¹⁰ Eshko ga Jesús tjlê ba kong lok ga «Mā sharomi yê tek sözi kjlöbö» le.

¹¹ Kuya Simón Pedrorê ga opyono kjoyong li roy, ga mā shaklo beno pjang di roshko li dopshira jek öötong buk pjöshko. Roshko tjeng mā kékëkë doglo sak dbaw kjingsho sak shkëng kjingsho mya (153), eni êmdê ga dwlêntong llême.

* 21:1 Tiberias di bäng, e kowêba Galilea bakoe. † 21:7 Ba oppinggaga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

¹² Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Pjāy tek iē» le.

Miyde lok pjlu ga e Tjlapga Jesús. E kjishko ga «¿Pja ē?» le lok ba kong llēme. ¹³ E irgo ga Jesús jek ba zlong bāng, ga pjlung shosho suk pjir li kjrara, ga shdōra ba kong. Mā suk pjir li kjrara, ga shdōra eni bakoe. ¹⁴ Jesús woshrara Sbōrē irōng obi irgo ga weno ba oppinggaga kong e tjok ga öötong pjloglo mya.

Jesús tjlēno Pedro kong

¹⁵ Iono lok pjir ga Jesús tjlē Simón Pedro kong ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydaga ara li ē? ¿E pjare?»

«Ēng, Tjlapga. Miydēp ga pja woydēr» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga bor tjlōkwo kjrագaga dēp yōtso, öng wlēp ushko so de ba dagarē sorē ga eni» le.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlē ba kong obi ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydēp ara jlōkoyore?»

«Ēng, Tjlapga. Miydēp ga pja woydēr» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga bor tjlōkwo kjrագaga dēp, öng wlēp ushko so de ba dagarē sorē ga eni» le.

¹⁷ Era eni ga Jesús tjlēno ba kong obi, öötong pjloglo mya. Tjlē ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydēp jlōkoyore?» le.

Kuya ga woydē ara, kjakrokara ba kong pjloglo mya kjishko. Eni ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, llēbo tjeng kēs li miydēp shāng pjluē. Miydēp ga pja woydēr» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga bor tjlōkwo kjrագaga dēp, öng wlēp ushko so de ba dagarē sorē ga eni. ¹⁸ Lēr bop kong jlōkoyo ga dēnashko ga pja mite obishko ga pja op-doyē tjoksa, pja jek āar woydēp kjone lishko. Gueniyō llono ga pja öötong kēguē ga pja orkwo iē ber lok bek, pja doyēba wlo, ga pja sökoba jek āar woydēp kjone llēm lishko» le. ¹⁹ Lara eni li, e Pedro wolon sorē li loklo, ga Sbō ber kēsbang, tjwlō ara e kjishko. Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Tja rayēp llēme. Tja opshāryono sorē ga pja opshāryē eni bakoe» le.

²⁰ Eshko ga Pedro bojono irōng, ga ĩya ga Jesús oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li tek shāng ba irgo. (Dēnashko ga löng iēshko ga «Tjlapga, ¿pja soynega li ē?» laga Jesús kong ba kwomsoshko li e.) ²¹ ĩya Pedrorē ga tjlē Jesús kong ga «Tjlapga, ¿e ga kjwe, llēye shāryēba ba tjok?»

²² «Woydēr ga kjwe ber shāng, tja tje irōng obi guing wleni ga wēyē, e miydaga ber tjarē. Tja rayēp llēme. Tja opshāryono sorē ga pja opshāryē eni bakoe» le. ²³ E kjishko ga roy shdōktong Jesús tjlōkwo kjrագaga uunkong kong ga domer lara li beno wolon llēm wlo le. Gueniyō lara Jesúsde eni

llēme. Tjlēno ga «Woydēr ga kjwe ber shāng, tja tje irōng obi guing wleni ga wēyē, e miydaga ber tjarē» lara eni erōe.

²⁴ Ba oppingga lēr shāng li, e tja. Ēre ĩnor om go, ga tēr shāng om go bakoe. Miydēba ga tja tjlē beke.

²⁵ Llēbo shāryara Jesúsde ara obi oblē oblēe. Toroy uunkong wleni ga kjok kjwang jikong dlino jong kjibokwo sho erōe.

Hechos de los Apóstoles Llêbo shâryara Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús âskarê Kjibokwo ère sorê

Domer shâng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga e judío llêm wleniyo. Domer shâng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwłô ara wleniyo bakoe.

Bâm go ga kjibokwo ko *Evangelio según Lucas* li tara Lucasê Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjłú wlo. Kjibokwo èrera jyâ tara ba kong, llêbo weno e irgo li miyde pjłú bako wlo. Jesús to jem kjok dogo irgo ga Sbô Sêya ichara ba nopga kong, ga llêbo shâryara ara epga tjok sorê li tara ba kong. Tjlêno eni Hechos 1.8 go. Tjlê ga «Gueniyo ga Sbô Sêya tjeve bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjây kong dbo tjeve kësbange. Kjrromi ga pjây opshik tja inomi, kurumi li sorê roy lê Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, âar jong kjok kjwang jikong bakoe.»

E irgo ga Pablo öotong beno shâng Jesús tjlôkwo kjranga, ga Jesús roy pjłú lara kjok shto oblê oblê sorê li tara ba kong bakoe. Eshkoshko ga Lucas jêktong shâng parkê ba tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorê li eni. Eni ga llêbo shâryara Sbôre Pablo tjok li ina om go, ga jyâ tara kjibokwo ère go.

¹⁻² Teófilo, kjibokwo toror bâm go li, e Jesús roy loklo. Shâng kjok ère kjing go obishko ga llêbo shâryara, pina kës li toror beno pjang eshko. Jemdê kjok dogo llêm obishko ga jêk shâng Sbô tjlôkwo roy lagaga kjrara beno tjeng ba âska li tjok. Ga kong llêbo shârye wlo li lara beno ba kong. Eshko ga kjim tara Sbô Sêyarê.

³ Zrôraba irgo ga weno shâng Sbô tjlôkwo roy lagaga li tjrêko obi, ga llêbo shâryara oblê oblê, miyde lok e go wlo ga shâng sê obi. Dbar kop sak pkêng (40) tjrêko ga olô ga wen shâng ba tjrêko, ga ina lok. Eshko ga Sbô ber no pjłuyo sorê li roy lara beno ba kong. ⁴⁻⁵ Pjlara ga sök iê ba tjokshko ga tjlê ba kong ga «Pjây go Sbô Sêya iche bor Datarê tjeve, lara jlôkoyo sorê li eni. E lanyotkoror bomi kong tjân. Juan, e no wono di goshko. Gueniyo ga dbar kjwöbö obi ga pjây go Sbô Sêya iche Sbôre tjeve ber kësbang bomi tjok. Pjây opshik Jerusalén kjokyo dwayo llêm, e shâryono eni pjir guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁶ Pjlara ga tño lóng Jesús tjokshko ga tjlê ba kong ga «Tjlapga, ¿eni tjok ga Israel tjeýoga döp ber ichaga tjeýoga oblêre ame dbaryo li öotongde?»

⁷ «E miydaga pjâyde llême. Dbar lême lóng li, e miydaga Data Sbôre. Llono le ga eshko já. ⁸ Gueniyo ga Sbô Sêya tjeve bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjây kong dbo tjeve kësbange. Kjrromi ga pjây opshik tja inomi, kurumi li sorê roy lê Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, âar jong kjok kjwang jikong bakoe» le ba kong.

⁹ Tjlêno eni pjir ga iya lok ga Jesús sôra Sbôre to jem kjok dogo, ga pjäng shrono kjrina eshko, jek yöw e roshko jêktêng erâ, ga ina lok ame. ¹⁰ Kjok dogo iya beno lóng wopro ga domerga wen lóng do pjök ba soshko, shwong ko pjłublúne. ¹¹ Ga tjlê lok ba kong ga «Galilea sopga, ¿kjok dogo imi lóng kjêr llênoro? Jesús inomi sôraba to jem kjok dogo bomi tjrêko dwayo sorê ga llono ga ter tjeve iröng eni bakoe» le.

Matías kjrara lok beno shâng Judas shtoshko

¹² Kjok eshko li ko Olivos dlupyo. E irgo ga Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús âska to ter lok iröng Jerusalén kjokyo. Olivos dlupyo li ber âar Jerusalén kjokyo wlo go wop tjok eröe. Woshtozlong dbaryo ga judioga jêk lok wop eni eröe. ¹³ E irgo ga ter shrono lóng Jerusalén kjokyo lishko ga opzrêno jek u jong kjwara eshko li roshko, ga tnyono jem kjomo, ga beno lóng eshko. Nopga lóng eshko li ko eni:

Pedro;
Santiago;
Juan;
Andrés;
Felipe;
Tomás;
Bartolomé;
Mateo;
Santiago, e Alfeo wa;
Simón, e zelote;
Judas, e Santiago wa.

¹⁴ Dbar kjwobi go ga epga tön lok tjê jikong eshko syöshê Sbô kong Jesús lémga tjok, ba mekê María tjok, walêga oblê tjok bakoe.

¹⁵ Eni ga dbar kjwara ga epga tño lóng kop sak dbâw kjingsho sak pjök (120). Eshko ga Pedro kojono shâng ba pjeyoga llamo lóng li tjrêko, ga tjlê ba kong ga ¹⁶⁻¹⁷ «Pjeyoga, Judas, e kjrara Jesúsê jêk shâng borwa tjok wlo, ga parkono borwa tjok bakoe. Gueniyo ga Jesús shakoba wlo ga pingga erê, ga beno Jesús roy laga ame. Dênashko ga tjlôkwo lara Sbô Sêyarê Judas kjishko, tjlôkwo li tara Pjlu Daviddê. E kjishko ga tjlôkwo lara li shâryono eni tjân.

¹⁸ »(llêbo owa shâryara Judasê li potjwłêkklo dburyo li go ga kjok tjwłêna kjrina. Eshko ga lono jer jong kâ lëkong, bögwo dloktong, llangkogro tukdong drete. ¹⁹ Nopga lóng Jerusalén kjokyo li, e miydara

lok ppir, ga kjok eshko kowara lok Acéldama, lëy bi tjlökwo go ga “Srëng kjokyo.”)

²⁰ »Dënashko ga kjibokwo ko Salmos li tak beno pjang eni:

»“Ba u jong lishko, e kworkwë ber buk kjok ëye llëmskko.

Ëye ber sôk eshko ame.”*

»Eshko ga tak pjang eni bakoe:

»“Ba pak, e ber sogo oblë.”†

²¹ »Eni kuzong ga domer kjrërwa kjlara parkë ber shäng Judas äska. Jüshko ga domerga löng, jëktong löng bi tjok bebi, Tjlapga Jesús shäng bi tjok lishko. ²² Jesús wara Juandë li ina lok. E irgo ga jëktong löng ba tjok, ga dbaryo öötong söra to jem kjok dogo ga ina löng obie. Woyde ga kjwepga kjwe kjlara tek ber borwa tjok. Eni ga llëbo ina, kura li roy le borwa tjok wlo» le.

²³ Eni ga kjrara lok do pjök. Kjlara ko José, kowëba Barsabás, kowëba Justo bakoe. Kjlara obi ko Matias. ²⁴ Eshko ga syöshtono lok Sbö kong, tjlë ga «Tjlapga, tjawa uunkong wotjlik löng borwa pjlushko sorë li, e miydëp pjire. Nopga do pjök ëre kjrorop kjone dey ga pis borwa kong. ²⁵ E ber bop tjlökwo roy laga Jesús äska. Pak li, e Judas i, gueniyo rayara to ba shdüzlong kjokyo lishko» le.

²⁶ Eni ga llëbo jyäglo shira lok, ga jyä lono beno Matias kong. Eshko ga Matias beno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kjlarayo.

2

Jesús tjlökwo kjrägaga go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok

¹ Öötong judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* ga Jesús tjlökwo kjrägaga tóno löng uunkong uyo kjwaraso. ² Jekdo eshko ga kuya lok ga llëye ter kjok dogo dwayo pjluk träk llëm, pjluk tjwe jong ri ri dbo träk llëm wleni, ga tóno beno pjang u li roshko, epga löng lishko. ³ Eni ga llëbo weno kälä iök pjë jong ri ri wleni, so kjyorkwo kjoyo, ga beno eni kjlara kjlara kjing go. ⁴ Eshko ga uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. Eni ga tjlë löng kjok shto oblë oblë so tjlökwo go, iara Sbö Sëyarë tjlë sorë ga tjlë löng eni.

⁵ E dbaryo ga judiöga löng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrék löng enido wleniyo shrono löng kjok shto oblë oblë uunkong dwayo. ⁶ Pjluk jong kës li kura lokshko ga tóno löng eshko. Eshko ga kura lok ga Jesús tjlökwo kjrägaga tjlë löng kjlara i i

ba tjlökwo baïya layde. Ga wojeno löng.

⁷ Eni ga beno löng polläk, yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwepga Galilea sopga dö llëndo? ⁸ ¿Kuy ga tjlë lok bi tjlökwo bishïya kjlara i i, e sorëro? ⁹ Jüshko shji nopga tjeng kjone pogo so: Partia so, Media so, Elam so, Mesopotamia so, Judea so, Capadocia so, Ponto so, Asia so, ¹⁰ Frigia so, Panfilia so, Egipto so, Libia so shrono löng Cirene kjokyo worbo goshko, Roma so, ¹¹ Creta so, Arabia so bakoe. Shji kjong kjong judiöga weno bukshko. Shji kjong kjong weno judio llëm, gueniyo shji kjlopswono beno Sbö tjlökwo kjraga judiöga i dik. Ga kuy löng ga llëye shäryara Sbörë kësbang li le löng bi kong bi tjlökwo om go li go» le. ¹² Löng yëy le tjë jikong, llëbo woyotjliya löng miyde llëme. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿llëbo tjeng kës ëre llë loklo?» le lok eni.

¹³ Ga tjrëko löng kjlëbö ba läywë owa, tjlë ga «iKjwepga löng nelöe!» le.

Pedro tjlëno nopga ara kong

¹⁴ Eni ga Pedro kojono shäng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li tjok, nopga li bokshto. Eshko ga tjlëno ba kong lok dbo go. Tjlë ga «Pjäy judiöga, pjäy löng ëreshko Jerusalén so tjë jikong, llëye inomi kës ëre pjollgwer bomi kong. Llëye lër bomi kong li kuzi yötsoe. ¹⁵ Woyotjlimi ga domerga löng ëre löng nelöe lëmi, miga eni llëme. Eni tjok ga dlo wenzong jä. Kjok eni ga ëye shäng nelö llëme. ¹⁶ Llëye shäryë pjang ëreshko lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Joeldë ba pjeyoga kong ppir tjän. Tjlëno beno eni:

¹⁷ »“Sbö tjlë ga ‘Kjok ppir lëshko ga pjäy go bor Sëya ichër äär ber kësbang bomi tjok.

Tjlökwo lër bomi wapa domerga, walëga kong, ga le lok oba kong eni.

Dwlasga, era kong llëbo botoya ichër wen ïya lok yoshko wlo.

Tjlapga domerga këkboga, era kong yo llë botoya ichër ïya lok wlo bakoe.

¹⁸ Eshko dbaryo ga bor parkagaga domerga, walëga, era go bor Sëya ichër äär ber kësbang ba tjok, e irgo ga llëye lara ba kong li le lok oba kong.

¹⁹ Kjopkwo go ga llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryër ara kësbang eshko.

Klung kjing go ga

* 1:20 Salmo 69.25. † 1:20 Salmo 109.8. * 2:1 Pentecostés, e judiöga dbar shrëkklo. E kowëba dwla bo kjrozlong dbaryo bakoe. Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo ppir irgo ga äär dbargwo sak shkëng (50) go ga Pentecostés dbaryo li shrëya lok. Eshko dbaryo ga dwla bo mite kjrara li twe lok Sbö kong, ba sëngglo, tak pjang Levítico 23.15-22 go sorë li eni.

imi ga nopga ëng zrök ara, iök ara, yö sho ara bakoe.

E ber tja tjwe döröe loklo.

²⁰ Tjlapga tjwe dbaryo,
e tjwłö kësbang, e pjłü, owa llëme.

Tjwayde llëm obishko ga
dlo, e kjłopswë ber kjok ro yët,
mok, e kjłopswë ber srëzrën, srëng
wleni.

²¹ Eshko ga ëye, tja rokara ba kjimtë ga
era döktonge' le Sbörë eni."†

²² »Israel tjëyoga, llëye lër li kuziä. Jesús,
Nazaret so li llëbo İydëba llëm wleniyo
shäryono oblë oblë bomi tjrëko. E miy-
doromi pjire. Shäryono eni, e ichaga Sbörë
miydëmi e go wlo. ²³ Eni gueniyo ga e
twaraba shäng bomi kongshko ga sharomi,
ga lörömi pjang kjłös go, zrömi wlo, ga
pjây kjimtaga nopga owa wleniyorë. Tek
dënashko ga e miydara, lara Sbörë eni.
²⁴ Gueniyo ga woshrara Sbörë iröng obi.
Bäm go ga wolono. E irgo ga döra eshko
dwayo. Wolono beno buk eshko, ber buk
shinmo iyado wlo llëme. ²⁵ Dënashko ga Pjlu
David tjłëno Jesús kjışhko. Tjłëno beno eni:

»Tja Tjlapga ik enido bor bokshto.

Shäng bor zlong bäng orkwo këlëkong,
eni kuzong ga llëye bangkjërë llëme.

²⁶⁻²⁷ E kjışhko ga tja wopjłü,
tja tē bor kjamo go woowa llëme.

Miydër ga bor doyo woshrëp iröng obi ber
shäng sē.

Tjlapga, tja iëp ber buk sakshko llëme.

Tja bop parkaga iak beno shäng dboy bop
kong,

ga bor doyo iëp an ber buk eshko llëm
bakoe.

Pja koshër shäng wopjłü İyado e kjışhko.

²⁸ Tja woshrë iröng obi wlo ga irboyo pinop
bor kong,

tja iorop beno sök bop bokshto ga tja
ber wopjłü, woowa llëme."‡

²⁹ »Pjeyoga, tja tjłë bomi kong jlökoyo ga
kuzi sira. Bi tjlapga tek dënashko so tjwłö ara
David, e wolono, ga jnenaba buke. Ga ba
sak li buk bi tjrëko obi. ³⁰ Gueniyo ga e Sbö
tjłökwö laga. Miydara ga Sbö tjłëno ba kong
jlökoyo li shäryë eni kjluwe. Sbö tjłëno ba
kong ga "Llono ga bop tjëyo tek ber bop irgo
li tjrëko pjlu wen kjlara ber no pjłuyo pja dik
bakoe" lara Sböre eni. ³¹ Eni ga pjlu li weno
İna shäng tjän wleni, ga İna ga shinmotkono,
gueniyo woshrono iröng obi. E kjışhko ga
tjłëno ga pjlu li, e ie Sbörë ber buk sakshko
llëm, doyo ie an ber buk eshko llëm, woshre
iröng obi kjluwe'le. ³² Pjlu le li, e Jesús layde.
Era woshrara Sbörë iröng obi, ga tjawa tjë
jłkong beno löng e İnorwa jlöe laga. ³³ E söra
Sbörë to jem öötong sirkeno beno sök ba

tjok ba orkwo këlëkong, ga iara beno tjwłö
kësbage. Ga "Sbö Sëya, e twër ber bop kong"
lara Data Sbörë ba kong jlökoyo li, e twara
beno ba kong. Ga borwa go Sbö Sëya ichara
ba Warë ber kësbang borwa tjok. Llëbo tjeng
kës İnomi, kuromi li e. ³⁴⁻³⁵ Dënashko ga
David tjłë ga

»Tjlapga tjłëno bor Tjlapgayo kong ga
Pja tek wlar ber sök bor orkwo

këlëkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir gu-
ing,

eshko ga iër ber tjeng bop wloshko,
ichëp wlo' le Tjlapgarë"§ le Daviddë
eni, to jem kjok dogo llëm gueniyo.

³⁶ »Israel tjëyoga tjë jłkong, tjłökwö lër li kuzi
yötsoe. E jlöe. Jesús zröromi pjang kjłös
go. Gueniyo ga iara Sbörë beno shäng bi
Tjlapgayo. No pjłuyo iche tjwe lara li e» le.

³⁷ Kuya lok ga woydono ara, wosonkono
ara erä. Ga tjłë lok Pedro kong, Sbö
tjłökwö roy lagaga Jesús äska llamo li kong ga
«Pjeyoga, İllëye shäryërwa?» le.

³⁸ Kuya Pedrorë ga tjłë ba kong ga «Llëbo
owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga
rayozi, ga pjây nom kjlarashko kjlarashko,
pjây wëba jer di roshko Jesucristo ko go,
owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret
wlo. Eshko ga ba Sëya twe Sbörë bomi kong
jlökoyo. ³⁹ Tjłökwö ëre, e ber ëye rokara Sbörë
ber ba nopga wlo li kong uunkong, bomi
kong, bomi wapa kong, ëye löng pjola li
kong bakoe» le.

⁴⁰ Pedro tjłëno ara obi, nopga li poshduna
tjłökwö oblë oblë go. Tjłë ga «Nopga löng
eerishko wotjłik owa li shdüya Sbörë. E
kjışhko ga pjây wotjłik baİya dik llëm, pjây
opkjös nopga owa löng lishko dwayo» le.

⁴¹ Eni ga ëye ba tjłökwö kjrono ga wara lok
jer di roshko tjë jłkong. E dbaryo ga tjłökwö
kjragaga beno doglo sak dbäw dbäw pjłoglo
mya (3,000) dik obi, ga tönö löng bäm go li
tjok. ⁴² Eshko jek lëkong ga beno löng tjłökwö
le Sbö tjłökwö roy lagaga Jesús äskarë li kuk,
ga tön lok ëng tjok ara ië wlo, syöshtë Sbö
kong wlo bakoe.

Jesús tjłökwö kjragaga, e löng ëng tjok sorë

⁴³ Sbö tjłökwö roy lagaga Jesús äska llëbo
İydëba llëm wleniyo shäryono oblë oblë
nopga li bokshto ara. E kjışhko ga İna
Jerusalén sopgarë ga yëy le lok tjë jłkong.

⁴⁴ Ga Jesús tjłökwö kjragaga tön tjeng ëng
tjok İyado, ga ba llëbo kës li shdüya lok ëng
kong. ⁴⁵ Kjong kjong kjok tjok ga soyneya,
kjong kjong llëbo oblë tjok ga soyneya, ga
dburyo shdüya ëng kong, kjone İ llëm ga twe
lok ba kong opkjimtë wlo. ⁴⁶ Dbar kjwobi
go ga tön löng Sbö u zlong bäng. Löng ushko
ga ië lok ëng tjok, ga ba dli shdüya ëng kong

† 2:21 Joel 2.28-32. ‡ 2:28 Salmo 16.8-11. § 2:34-35 Salmo 110.1.

enido. Eshko ga löng wopjlu, wotöy kjlara kjlara kong. ⁴⁷ Sbö, e poshrëya lok ara. Ga nopga oblë beno wopjlu ba tjok uunkong. Dbar kjwobi go ga nopga döya Sbörë obi ber ba nopga wlo. Ga Jesús tjlökwö kjragaga tön jek këgong këgong.

3

Domer sök töshko jëk llëm wleniyo kojona Pedrorë kjlara Jesucristo dbo go

¹ Dbar kjwara ga syöshtozlong dloyo, dlo töy wleni ga Pedro, Juan, e jem löng Sbö u zlong bäng. ² Eshko ga domer sök töshko kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni. Dbar kjwobi go ga sökoba tjwe Sbö u zlong bäng. U bäng jong eshko kjwara kowëba Wolësowa, iëba sök eshko li ëye jem opzrëk eshko ga kong dbur roke wlo le. ³ Pedro, Juan, e jem opzrëk löng eshko kjwle ga kong dbur rokara ba kong. ⁴ İya lok drëng ga Pedro tjlä ba kong ga «jTjawa İzong!» le.

⁵ Eni ga İya beno sök drëng, kong dbur twero le ga koshe sök. ⁶ Gueniyo Pedro tjlä ba kong ga «Tja dbur llëm, dbur sho shöylör llëm bakoe. Gueniyo ga llëbo tjeng bor tjok li twër bop kong. Tja kong dbo twara Jesucristo, Nazaret so lirë. E go ga pja kojözong, pja jëkzong» le ba kong.

⁷ Eni ga shara Pedrorë ba orkwo këllëkong go, ga kojona. Jekdo eshko ga ba dreglo, e dbokjronoe. ⁸ Eni ga jek zrow shäng erä, kojongö shäng ba dre li go, eni ga jëktong, opzrëno jek Sbö u zlong bäng ba tjok lok. Jëk jong, zron jong, Sbö poshrëk arae. ⁹⁻¹⁰ Domer li ikoba sök eshko u bäng jong kjwara ko Wolësowa li zlong bäng, sök dbur rokë eshko enido. E kjishko ga shäng jëk, Sbö poshrëk ara li İya lok ga beno löng yëy le, polläktëng erä.

Pedro tjläno nopga ara kong obi

¹¹ Eshko ga swlo kayo poptono li, Pedro, Juan, e raye woydë ame. Ga nopga löng kjlobi beno löng yëy le erä, ga tek zron jong tjwe löng lishko, Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹² İya Pedrorë ga tjlä nopga löng kës li kong ga «İsrael tjëyoga, çpjây beno löng yëy lëmi ega? çTjawa İmi löng kjër egaro? çWoyotjİmi ga domer kjwe İrorwa jëk shäng borwa woshko lëmi? Eni llëme. çShäryororwa, tjawa jëk pjlo bek kjishko lëmi? Eni llëm bakoe. ¹³ Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö, bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö bakoe. Ba parkaga Jesús, e İara beno kësbang, tjwlo ara. Gueniyo bomi kongda, e tjwlo llëme. Tworomi beno shäng no shdunggaga kong. Eni ga döya Pilatorë larashko ga “Woydërwa llëme” loromi. “Zrös pjang kjlös go” loromi eni. ¹⁴ No pjlo

bek İak beno shäng dboy Sbö kong li, e woydoromi llëme. No rokoromi kjlara no zrök ä wleniyo, “Era dözi borwa kong dey” loromi eni. ¹⁵ Eni ga shji löng së laga li, e zröromie. Gueniyo ga woshara Sbörë İröng obi, ga tjawa beno löng e İnorwa jlöe laga. ¹⁶ Eni ga domer kjwe poptono shäng, e miydoromi pjluë. Tjawa mär Jesús go. E kjishko ga domer kjwe dreglo dbokjronoe. Kjwe poptara Jesúsde, tjawa mär ba go kjishko, ga İmi löng wëllë.

¹⁷ »Pjeyoga, miydër ga Jesús zröromi, e İchak Sbörë miydoromi llëm kjishko, bomi tjlapgaga ommyidono llëm bakoe. ¹⁸ Dënashko ga Sbö tjläno ba tjlökwö lagaga kong ga bi pjluo iche le li kong llëbo owa wen ara. Llëye shäryoromi ba kong li shäryono eni e kjishko. ¹⁹ E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozı, ga pjây optwos Sbö kong dey, owa pjang bomi go li löya ber dret wlo. ²⁰ Shäryëmi eni ga pjây iche Sbörë dbokjrë, ga Jesús, e dënashko ga kjrara Sbörë ber bomi pjluo li, e iche ber shäng bomi tjok. ²¹ Eni gueniyo ga eerishko ga sök kjok dogo. Äär jong eni, llëbo uunkong, e kjlopswara Sbörë beno tjaglën guing. Tjölkwö İara ba tjölkwö lagaga tek dënashko sorë li beno eni.

²² »Dënashko ga Moİsës tjläno bi tjlapgaga kong eni. Tjläno beno eni: “Tjlapga bomi Sbö, pjây kong tjlökwö laga kjre bomi tjreko kjlara, so tja kjoyoe. Llëye le bomi kong li kolozı uunkong. ²³ İye omkolono llëm ga kje Sbörë ber sök ba nopga tjok ame”* İara Moİsësdë eni.

²⁴ »Llëye wen eerishko dbaryo li lak tek dënashko Sbö tjlökwö lagaga uunkongdë, Samuel dwayo tek lëkong. ²⁵ Eni ga llëye İara Sbörë ba tjölkwö lagaga tek dënashko so kong jlökoyo li, e beno bomi kong, tjölkwö twara bomi tjlapgaga tek dënashko so kong, beno İyado wlo li, e beno bomi kong bakoe. Dënashko ga Sbö tjlä Abraham kong ga “Tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong kjİmtër, bop tjëyo tek ber bop İrgo kjlara li kjİshko”† İle. ²⁶ Eni ga ba Wa İchara Sbörëshko ga İchara bomi shwoy bäm go, pjây kjlobi li kjİmte wlo, llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi wlo» le.

4

Pedro, Juan, e söraba tjlapgaga kong

¹ Ga Pedro, Juan, e tjlä löng oba kong wopro ga syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjİshko shrono löng eshko kjlöböso, Sbö u daga kägäyo tjok, saduceoga kjong kjong tjok bakoe. ² Pedro, Juan, e löng oba ping ga Jesús, e wolono, ga woshrono İröng obi, ga shji ëmdë ga wolonoshko ga shji woshrë

* 3:23 Deuteronomio 18.15, 18-19. † 3:25 Génesis 22.18; 26.4.

eni bakoe. E kjishko ga shrono löng li iirkë ara ba kong. ³ E kjishko ga shara lok, söra to no shdüzlong uyo, ga bängzara lok eshko. Kajok séng anmoyö kjishko ga ilgweya wëshko já le. ⁴ Gueniyo ga ba tjlökwö kugaga löng li ara, ga ara eni, e omtjlökwö kjonone. E tjok ga Jesús tjlökwö kjrägaga shtëy domerga dö wleni ga öötong kop sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik.

⁵ Wëshko ga tjlappaga këskes li tönö löng Jerusalén kjokyo, epga syöshtaga kägäyoga, judío tjlappaga kjok ilgweya wleniyo kägäyoga, no pingga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go li kägäyoga bakoe. ⁶ Löng eshko li Anás, e syöshtaga kësbangyo, Caifás, Juan, Alejandro, epga syöshtaga kësbangyo li pjeयोगa obi. ⁷ Eshko ga nopga ichara lok Pedro, Juan, e söya tek lönglishko dwayo. Ga shrono löngshko ga kojonga löng ba boksho. Eshko ga tjlappaga li tjlë ba kong ga «¿Domer li popotoromi sorë? ¿Pjäy kong dbo twaga ëre no poptëmi eni wlo?» le ba kong lok.

⁸ Eni ga Pedro go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlë ba kong ga «Pjäy syöshtaga kägäyoga, tjlappaga, ⁹ llëbo pjlu shäryororwa wlo sök kjlara kong, ga poptërwa sorë löng borwa kong eni. ¹⁰ Eni ga pjäy ommyidë wlo ga Israel tjëyoga uunkong ommyidë wlo bako ga lërwa ga kuzia. Domer poptono shäng pjlu ëre, e poptororwa Jesucristo, Nazaret so li dbo go. Zröromi pjäng kjlös go kjupä li e. Zröromi, gueniyo woshrara Sbörë iröng obi.

¹¹ » «Akkwo woydoromi pjäy u shäryagagarë llëm li,

e iak beno buk bäm go,

beno tjwlo ara, oblë kjinmo.»*

Akkwo le li, e Jesús layde. ¹² Shji döga erë. Èye oblë iara Sbörë beno kjok ëre kjing go shji döya wlo llëme. E kjishko ga èye oblë shji döya wlo drete» le ba kong eni.

¹³ Ìna tjlappagarë ga Pedro, Juan, e tjlë löng dbo go ba kong, llëye bangkjre lok llëme. Miydara lok eshko ga epga kjok miydë llëm, oppino ara llëm bakoe. E kjishko ga kuya lok ga tjlë lok eni ga beno löng ba woyotjlik arae. Ga miydara lok ga Jesús shäng obishko ga epga jëktong löng däu ba tjok. ¹⁴ Eshko ga domer poptara li kojono shäng ba tjok eshko. E kjishko ga beno löng kjing, llëye le lok ga äe. ¹⁵ Eni ga ichara lok eshko dwayo. Ga epga beno löng tjoksa, ga tjlökwö kjlopswe lok ëng tjok kar kare.

¹⁶ Tjlë ëng kong ga «¿Domer ga kjwe kong llëye shäryë? Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara lok kësbang jlökyo bi boksho, e miyde Jerusalén sopgarë uunkong. E jyö lëy ga äe. ¹⁷ Llëbo, e iëy ber eni. Gueniyo ga tjlökwö le oba kong ame wlo ga kjweri kroyoywëy. Shji tjlë ba kong ga «Eeri jek

lëkong ga Jesús roy lëmi ë kong ame» lëy ba kong eni» le.

¹⁸ Eni ga rokara tek iröng obi, ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga èye pimi Jesús tjlökwö go ame bakoe» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Woyotjli pjäydë om goshko. ¿Pjäy bangkjirako bäm gore, de bangkjirako li Sbö? ¿Kjone dey ber pjlu Sbö kong? ²⁰ Llëbo Ìnorwa, kurorwa li, e läyworwarë iyado, tjawa ber löng kjing ga äe» le.

²¹ Kuya tjlappaga lirë ga kroyoywara lok jek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, rayara to, shduna llëm bakoe. Shdüya lara, gueniyo Sbö poshrëkoba ara, llëbo Ìnaba to jek shäryono li kjishko. E kjishko ga shdüya ga bangkjre lok ara. ²² Domer poptara li, e lu pjloglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

Jesús tjlökwö kjrägaga syöshtono Sbö kong

²³ E irgo ga Pedro, Juan, e rayara lok toe. Eshko ga jek öötong löng ba pjeयोगa Jesús tjlökwö kjräga tönö löng lishko. Ga tjlappaga li tjlëno ba kong llëro li lara lok ba kong pjire. ²⁴ Kura lok pjir ga syöshtono lok Sbö kong tjë jikong. Tjlë ga «Tjlappa, pja borwa pjluo. Kajokwö, e shäryaga pjarë. Kajok kjwang jikong, e shäryaga pjarë. Dlung, e shäryaga pjarë. Llëbo tjeng eshko kës li, e shäryaga pjarë bakoe. ²⁵ Bop Sëya kjishko ga lorop borwa tjlappa tek dënashko so David kong. Tjlëno beno eni:

» «¿Tjëyoga tjeng kjok kjwang jikong li,

e shdöktong iirkë ara egaro?

¿Wotjlik löng ¿Llëye shäryëy Sbö kong owa ga äe?» le egaro?

²⁶ Pjilupga, no kägäyoga,

e ëng tönö lok bi Tjlappa wloyo,

bi pjluyo iche le li wloyo bakoe.»†

²⁷ Jyä tak beno pjäng ëre, e jlöe. Kjupäbäshko ga Herodes, Poncio Pilato, e tönö kjok ëreshko Jerusalén kjokyo Israel tjëyoga tjok, nopga judío llëm wleniyo tjok bakoe. Opyono lok Jesús, bop parkaga iak beno shäng dboy li wloyo. E krorop. Borwa pjlu ichëp lorop li e. ²⁸ Tek dënashko ga llëye shärye lok ba tjok li, e miydorop, ga laga beno pjarë. Ga shäryara lok eni. ²⁹ Tjlappa, Ìs ga tjawa kroyoywëba arae. Ga tjawa bop parkaga ëre kjimtos bop tjlökwö roy lë wlo, llëye bangkjirëwa llëm wlo bakoe. ³⁰ Bop dbo go ga swloga dwlomnezong. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryos ara, bop parkaga iak beno shäng dboy Jesús li ko goshko» le lok Sbö kong eni.

³¹ Syöshtono lok pjir ga tönö löng lishko ga kjok eshko jek dete yo wleni. Eni ga uunkong li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga Sbö tjlökwö le lok dbo go, llëye bangkjre lok llëme.

* 4:11 Salmo 118.22. † 4:26 Salmo 2.1-2.

Jesús tjlökwö kragaga ba llëbo shdöno ëng tjok

³² Eshko ga Jesús tjlökwö kragaga uunkong wotjlik jong kjrinaso. Ëye wotjlik ga «Llëbo ère, e botoya döe» le llëm, sogo uunkong. ³³ Ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li, e jek löng Tjlapga Jesús woshara Sbörë iröng obi li lanyotkë dbo go oba kong. Ga uunkong li kjimte Sbörë ara. ³⁴ Llëye woydako ba kong lok eshko drete. Olö ga ëye kjok tjok, u tjok, e soyneya, dburyo söya tjwe, ³⁵ ga twe Sbö tjlökwö roy lagaga kong. Eni ga shdöya lok kjone kjone löng llëye dret wleniyo kong.

³⁶⁻³⁷ Tjrëko domer shäng kjlara ko José. E Levi tjëyo, dlung tjrëko ko Chipre li so, kowe Sbö tjlökwö roy lagaga lirë Bernabé. Bernabé, e no wojega loklo. Pjlara ga kjok baïya soynena kjrina, ga dburyo söra, twara Sbö tjlökwö roy lagaga kong.

5

Ananías, Safira

¹ Domer shäng kjlara obi ko Ananías, ba boy ko Safira. Pjlara ga epga kjok soyneno kjrina bakoe. ² Eshko ga domer li tjlä ba boy kong ga «Dbur kjrër kjrina, ga llamo sö, twër Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska kong, tworor uunkong wleni» le ba kong eni. Kuya ga «jölö» le. E irgo ga shäryara Ananiasdë eni.

³ Tweshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Ananías, ¿Ä iorop tjwe bop go, pja wotjlik kjok li dburyo kjrër kjrina wlo, pja jyörkë Sbö Sëya kong wlo ega? ⁴ ¿Kjok li, e bopoya llëmdo? ¿Eni kuzong ga soynenopshko ga dburyo bopoya llëmdo? ¿Pja opshäryë eni ega? Pja jyörkono nopga kong dö llëm, pja jyörkono Sbö kong bakoe» le.

⁵ Kuya ga jek rish buk töshko, ga wolonoe. Nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete erä. ⁶ Eni ga dwlasga löng eshko li ëng töno kjlëb, shinmo doyo li popgara shwong go, söra jek sakshko, ga jnena.

⁷ E irgo wop ara ga Ananías boy tek tjwe shäng eshko, gueniyo llëye shäryono li miyde shäng llëme. ⁸ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Los bor kong jlökoyo. ¿Bomi kjok soynenomi dburyo lara bop lanmarë li eni jlöre?»

«Ëng, tjwölö lara sorë li eni» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy opyë wotjlik kjrinaso ëng tjok eni ega? ¿Tjlapga Sëya tjlinomi eni ega? Këm kjoko ga bop lanma jnegaga löng sakshko li tek löng kjwlëe. Eni ga pja söya lok jongya sakshko, pja jneya lok eshko wlo bakoe» le.

¹⁰ Jekdo eshko ga jek rish buk töshko Pedro zlong bäng, ga wolonoe. Ga dwlasga li opzrëk tek löng kjwlëe ga iya ga Safira wolono buk, ga shira lok jek eshko dwayo, söra jek sakshko, ga jnena lok buk ba lanma

zlong bäng. ¹¹ Eni ga Jesús tjlökwö kragaga uunkong beno löng dete erä. Ga nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete eni bakoe.

Nopga poptono ara

¹² E irgo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äskarë oblë oblë oba bokshto ara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kragaga tön löng enido uunkong Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹³ Jesús tjlökwö kragaga woydëba ara ëmdë ga ëye oblë opyë tön ba tjok eshko llëm, bangkjre lok ara kjishko. ¹⁴ Eni ëmdë ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go, ga ba tjlökwö kragaga tön jek këgong këgong, domer, walë.

¹⁵ Eshko ga swlopaga shikoba ba ushko dwayo, sökoba tjwe irbo bäng, ie ba bukklo kjing go, llëm ga swlo sökklo kjing go. Pedro jek e go ga ba jyäglo pjë ba go sira kjwe le lok eni. ¹⁶ Nopga löng kjok shto oblë oblë soshko, Jerusalén kjokyo sor go, e tjwe jong Jerusalén kjokyo tira llëm, ba swlopaga, nopga goshko Ä sëyaga, e söya lok eshko. Ga uunkong li poptono lok pjire.

Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li shdun-aba ara

¹⁷ Eni ga İya syöshtaga kësbangyo, saduceoga löng ba tjok lirë ga ymoyotkara ara. ¹⁸ E kjishko ga Sbö tjlökwö roy lagaga shara lok, iara lok beno löng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁹ Gueniyo kjok shkë ga Sbö parkaga kjok dogo so shrono shäng kjlara eshko, no shdüzlong uyo li u bäng döra, ga löng eshko li shira jek ey dwayo. Ga tjlä ba kong ga ²⁰ «Pjäy nomo. Pjäy opyos löng kojong Sbö u zlong bäng. Eshko ga tjlökwö ère, shji ie Sbörë ber löng së İyado ba tjok li, e lëmi nopga kong pjire» le ba kong. ²¹ Eni kjok shröngto ga öötong löng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko li pina lok.

E wopro ga syöshtaga kësbangyo, ba dbyragaga, e nopga rokono tjwe lan ëng tjok wlo, nopga rokara li, e judío tjlapaga kjok llgwega wleniyo. Eni ga Judío Kjok llgwega Këskëyo ëng töno löng, ga nopga ichara to Sbö tjlökwö roy lagaga tjeng no shdüzlong uyo li kjrë le. ²² Gueniyo ga no dagaga li öötong löng no shdüzlong uyo li roshko ga ëye wlëna llëme. Ga roy söra tjwe löng iröng, ²³ tjlä kjok llgwega li kong ga «Tjawa opzrëno jek löng no shdüzlong uyo roshko, ga bängzak jong yötso, ga no dagaga obi bë löng u bäng li dë. Gueniyo u bäng li dörorwa ga këm kjër roshko ëye drete» le.

²⁴ Kuya Sbö u dagaga kägäyo, syöshtaga kägäyogarë ga wotjlik lok ga «¿Llëbo ère, e pjir äär jong kjone?» le eni.

²⁵ Eshko ga domer shrono shäng kjlara, tjlä ga «Pjäy wlëp llëme! Domerga zrëromi jek löng kjër roshko kjurgue bë löng oba

ping träk llëm llöm Sbò u zlong bäng» le.
²⁶ Eni ga Sbò u daga kägäyo öör ba kjrë ba parkagaga tjok. Ga söra lok tek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, oba bangkjre lok ara, lökoba ak go le kjishko.

²⁷ Eni ga söra, iara lok Judío Kajok Ligwegaga Këskësyo tönö löng li bokshto, ga syöshtaga kësbangyo tjlë ba kong ga ²⁸ «Tjawa tjlëno bomi kong jlökoyo ga «Pjäy Jesús roy tlë ë kong ame, ga Jesús tjlökwo pimi ë kong ame bakoe» lororwa bomi kong. ¿Eni ga llëye shäryoromiro? Bomi tjlökwo loromi Jerusalén sopga löng kës li kong, ga domer wolono li wloyo tjawarë lëmi eni bakoe» le.

²⁹ Kuya Pedro, Sbò tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo lirë ga tjlë lok ba kong ga «Sbò tjlökwo kolorwarë dey, nopga i llëme. ³⁰ Jesús zröromi, löromi pjang kjlös go kjupä li, e woshrra bi tjlapgaga tek dënashko so Sbò lirë iröng obi, ³¹ ga söra, iara beno sök ba orkwo këlëkong, beno tjwlo kësbang bi ichaga, bi döga, Israel tjëyoga li, llëbo owa shäryelöng li, e owa jlöe le, ga raye wlo, owa pjang ba go li löya Sbörë ber drag wlo. ³² Ga tjawa beno löng e ñorwa jlöe laga. Sbò Sëya beno shäng ba roy laga bakoe. E twara Sbörë ba kolagaga uunkong kong» le.

³³ Kuya lok ga iircono ara, zröya lok woydë erä. ³⁴ Gueniyo fariseo sök kjlara eshko ko Gamaliel, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e bangkjreba arae. Kojono shäng eshko, ga tjlë no dagaga löng li kong ga «Domerga kjwe jek sözi kjoko sira» le, ga sörae. ³⁵ E irgo ga tjlë tjlapgaga llamo tjeng li kong ga «Israel tjëyoga, pjäy sjëke. Llëye shäryëy domerga kjwe kong li, e woyotjlily yötso guing. ³⁶ Woyotjlizi ga domer weno shäng kjlara dënashko ko Teudas. E opyono shäng tjwlo kësbang. E irgo ga domerga tönö tjeng ba tjok doglo sak dbäw pjloglo pkëng (400) dik. Miga, e irgo ga zröraba, ga llamo li shdöktonge. Eshko ga llëbo li pjitonge.

³⁷ »E irgo ga öötong shji ko kjrëba dbaryoshko ga domer weno shäng kjlara obi ko Judas, e Galilea so. E irgo ga oba tönö ba tjok ara bakoe. Miga, e ëmdë zröraba ga llamo li shdöktong bakoe.

³⁸ »E kjishko ga pjäy poshdun ga nopga kjwe wëyë, rayozi, shji opzrëk ba tjok llëme. Llëbo li, e sogo no wleni ga e pjir. ³⁹ Gueniyo e Sbò i wleni ga e zangga pjäydë llëme. Eni wleni ga pjäy opzrëk woydë Sbò wloyo llëme» le.

Kuya lok ga jlö lara, ga zröra llëme. ⁴⁰ Eni ga domerga li rokara, ga shpora ara no shpokklo go erä. E irgo ga tjlë lok ba kong ga «Pjäy nomo. Pjäy Jesús roy tlë ë kong ame, ga Jesús tjlökwo pimi ë kong ame bakoe» le lok ba kong. E irgo ga rayara toe.

⁴¹ Eshko ga Sbò tjlökwo roy lagaga Jesús äska opshino lok tjlapgaga li bokshto wopjluë. Opmydë lok ga Sbò kong ga epga shdungoba Jesús kjishko li, e tjwlo ara. Ga iara Sbörë shdungoba eni kjishko ga beno löng wopjluë. ⁴² Eni ga dbar kjwobi go ga oba pïya löng enido Sbò u zlong bäng, u kjwarashko kjwarashko bakoe. Jesús, e ichara Sbörë ber bi pjluo sorë li roy pjlu le löng oba uunkong kong eni.

6

Domerga kjraraba doglo kjäk (7), parkë wlo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kjragaga tjwe tön jong arae. Epga tjlë tjlökwo kjring pjök, kjong kjong tjlë Grecia so tjlökwo, kjong kjong tjlë hebreo tjlökwo. Ga nopga tjlë Grecia so tjlökwo li kjloshhtë ara, tjlë ga «Kjwepga kjwe dli pjlorguë syäpga Grecia so kong ga twe chira anmoyö» le eni.

² Eni ga Sbò tjlökwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, ba pjeyoga llamo tóna löng uunkong ba tjok. Ga tjlë lok ba kong ga «Tjawa Sbò tjlökwo roy lagaga Jesús äska. Borwa pak rayërwa, tjawa ber löng dli pjlorgaga wlo ga äe. E bëy llëme. ³ E kjishko ga pjeyoga, domerga kjrozï bi tjrëko doglo kjäk (7), miydëmi ga pjlu wleniyo, kjok miydë ara, go Sbò Sëya jlökoyo. E irgo ga kjroromi li ber löng pak li shäryaga. ⁴ Tjawara ber löng syöshhtë, Sbò tjlökwo roy lë oba kong» le.

⁵ Kuya lok ga «jölö» le uunkongdë ga domerga kjrara lok eni. Kjrara li beno Esteban, domer go Sbò Sëya jlökoyo, e mär Jesús go eröe. Llamo beno Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás. Nicolás, e Antioquia so, gueniyo dënashko ga kjlopswono beno shäng Sbò tjlökwo söga judioga tjok. ⁶ Kjrara lok irgo ga söra lok öötong löng Sbò tjlökwo roy lagaga Jesús äska shwoy, ga epga syöshtono Sbò kong ba kjishko, orkwo iono lok ba dlu kjing go, pak li twe ber ba kong wlo.

⁷ Dbar kjwobi go ga Sbò tjlökwo le lok ara, ga Jerusalén kjkyoshko ga ba kjragaga tön jek këgong këgong. Tjlapgaga syöshtaga Sbò kong ba pjeyoga kjishko li ëmdë ga omtjlökwo kjrono ara bakoe.

Esteban sharaba

⁸ Esteban, e kjimtara Sbörë ara beno dbo ara, ga llëbo Iydëba llëm wleniyo shärye kësbang oblë oblë oba bokshto ara. ⁹ Gueniyo kjong kjong omwoydono llëme. Epga opping löng judioga syö uyo ko No Döktong Uyo. Epga Cirene so, Alejandria so, Cilicia so, Asia so bakoe. Lano Esteban tjok ara, ga ëng dboryono kar kare. ¹⁰ Gueniyo Esteban kjimte Sbò Sëyarë ara, kjok miydë ara e kjishko. E kjishko ga epga löng ba

bokshtoshko ga dborye ga äe¹¹ Eni ga nopga wlëna lok pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlë lok ga «Jlökoyo ga kurorwa pjlara ga Moisés läywara owa, Sbô läywara owa bakoe» le eni.

¹² Eni ga oba shdöra jong träk llëm, iirkë ara. Löng eshko li judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eni ga Esteban shara lok, söra jek, öötong shäng Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo tön löng lishko. ¹³ Eshko ga nopga wlëna pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlë lok ga «Domer kjwe tjlä arae. Sbô u kjwe läywe owa träk sira llëm, kjok llgwekklo tara Moisésdë li läywe owa bakoe. ¹⁴ Tjlëno kurorwa ga Jesús, Nazaret so li Sbô u pjik ber dret, shji iara Moisésdë jëk löng sorë li, e kjlopswe bakoe» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga tjlapgaga, llamo sirkeno löng eshko li, Esteban iya lok drëng ga bokkwo kälä shjiy, so Sbô parkaga kjok dogo so kjoyoe.

7

Esteban tjläno Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo kong

¹ Eni ga syöshtaga kësbangyo tjlä Esteban kong ga «¿Tjlökwo lëba bop kjëshko kës li eni jlöre?»

² «Pjeyoga, tjlapgaga, tja kuzia. Bi kjokë tek dëdashko so Abraham sök Mesopotamia kjokyo, jekdë Jarän kjokyo llëm obishko ga Sbô Kësbangyo weno shäng ba kong eshko. ³ Eshko ga tjlä ba kong ga “Bop kjok, bop tjëyoga, e rayos ber, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko” le. ⁴ Eni ga Abraham opshino Caldea kjokyo dwayo, ga to beno sök Jarän kjokyo.

»Ba data wolono irgo ga Abraham tek söra Sbörë shrono sök kjok ëreshko, eeri ga shji löng jüshko. ⁵ Gueniyo sök jüshko ga kjok baïya dret, sëna kjok sira jüni ba dre shtoyo wlo ëmdë llëme. Gueniyo ga Sbô tjläno ba kong jlökoyo. Tjlë ga “Kjok ëre twër ber bop kong, pja wolonoshko ga e ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo” le. Eshko dbaryo ga Abraham wappa llëm obi. ⁶ Sbô tjlä ba kong obi ga “Bop tjëyo tek ber bop irgo li, e to löng kjok shto oblë, ga parkë oblë kong, ga bokrotkëba, opshik ga ä äär luyo pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). ⁷ Gueniyo ba bokrotkaga li shdun tjarë. Ga bop tjëyoga tje ireng kjok ëreshko, ga tja poshrëya lok jüshko” le Sbörë ba kong eni.

⁸ »Sbô tjläkwo twono Abraham kong, beno iyado wloshko ga Abraham ichara ba doyo jyä të. E kjëshko ga ba wa Isaac bukshko ga dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tara eni bakoe. Isaac omshäryono eni ba wa Jacob kong. Ga Jacob omshäryono eni ba wappa domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök

(12) li kong. Israel tjëyo tjlapgaga tjwölö ara li epga.

⁹ »Kjlära jüni ko José. Ba shjiyga uunkong ymorkono ba kjëshko, ga soynena lok, sörabä to Egipto kjokyo parkaga tjwölök shäng wleniyo, gueniyo Sbô shäng José tjok. ¹⁰ Eshko ga song, shdungobashko ga döra Sbörë llëbo owa li dbo dorko dwayo, ga iara beno kjok miydë ara, woyde Egipto so pjluorë pjlu wlo. Ga iara pjluë beno sök Egipto sogpa uunkong kägäyo, ba parkagaga ichaga bakoe.

¹¹ »E irgo ga pjli shrono ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong, Canaán kjokyo bakoe. Eshko ga oba woydë arae. Bi tjlapgaga tek dëdashko so löng kjok jüshko obi ga woydë ara bako, dli llëm kjëshko. ¹² Gueniyo ga kuya Jacobdë ga Egipto kjokyo dli tjok ga bi dataga löng li ichara to eshko dli tjwölök. Epga öör löng eshko e jä. ¹³ Ga öör pjloglo pjök goshko ga José tjlä ba kong lok ga “Tja José, bomi lëng” le ba kong. E go ga miydara ba pjeyogarë. Ga pjlu ëmdë, José, e tjëyo llërba miydara bakoe.

¹⁴ »E irgo ga ba data rokara Josére tek ba pjeyoga uunkong tjok. Epga doglo sak kjäk kjingsho shkëng (75). ¹⁵ Eni ga Jacob to jek beno sök Egipto kjokyo, ga wolono buk eshko. Bi dataga li wolono beno löng eshko bakoe. ¹⁶ Gueniyo ba doyo sörabä tek Siquén kjokyo, jnenaba beno tjeng eshko, sak eshko tjwölëna Abrahamdë dbur go, domer ko Jamor, e wappa kong.

¹⁷ »Sbô tjläkwo lono Abraham kong jlökoyo li dbaryo äätoshko ga Israel tjëyoga weno jong träk sira llëm Egipto kjokyo. ¹⁸ Eshko ga Egipto so pjluyo poyono oblë, José, e ë miydara llëme. ¹⁹ Eshko jek lëkong ga bi tjlapgaga löng kës li jyäpgwara ara, ga bokrotkara ara bakoe. Ichara dbo go ga ba wappa chilawa weno löng jä wleniyo li raye lok, wolon pjir wlo.

²⁰ »Eshko dbaryo ga Moisés weno buk. Chida li wolësowa, ga dara ba data, ba mekerë buk ba ushko moglo mya. ²¹ E irgo ga rayara ba data, ba mekerë dbo goshko ga wlokjrara pjlu wa walë lirë, ga dara, kuna ba wa baïya wleni. ²² E kjëshko ga Moisés, e kuno jem shäng Egipto sogpa tjrëko, ga pina lok ara, kjok miydë ara Egipto so kägäyoga dik. E domer dbo ara, tjläga dbo ara bakoe.

²³ »Moisés öötong lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga wotjlino u ik ba pjeyoga Israel tjëyoga löng lishko. ²⁴ Jek shäng u ikshko ga Egipto so wlëna shäng kjlära, Israel tjëyo shpok kjlära träk llëme. Eni ga tjwölö shira Moisésdë, ga Egipto so li zrörae. ²⁵ Ga wotjlik ga “Ère goshko ga tja woyotjllya bor pjeyogarë ga tja iaga Sbörë beno shäng ba dök jüshko dwayo le lok” le. Gueniyo ga e woyotjlina lok llëme.

²⁶ »Wëshko ga Israel tjëyoga wlëna löng do pjök ëngkjwë. Woydara ga ber löng wopjlu ëng tjok, ga tjlë ba kong ga “¿Pjây epenga dö ga pjây ëngkjwë ëng tjok ega?” le ba kong.

²⁷ »Eni ga shäng ba kjlara kjwë li Moisés poskakza jek jong, ga tjlë ba kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng jüshko borwa ichaga, borwa llgwega? ²⁸ ¿Tja zröp woydë, Egipto so zrörop kjupkeshko sorë ga eni lëpdo?” le. ²⁹ Kuya ga töktong, ga to jek Madián kjokyo, ga öötong beno sök eshko, no shto oblë so wleni. E irgo ga wapga do pjök.

³⁰ »Öötong lu pjloglo sak pkëng (40) obi ga dbar kjwara ga Moisés jëk shäng kjok dogro no llëmshko, Sinaí dlupyo jong soshko. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong, kji sho pjë jong ri ri roshko. ³¹ Ga Moisés sëya llëm, kji sho pjë jong ri ri li ina kjishko. Iya woydë yötso ga öötong jek shäng soshko ga Sbö tjlë ba kong ga ³² “Tja bop data Sbö. Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö bakoe” le. Kuya ga bangkjre ara, dete erä, ga Iya woydë ame.

³³ »Eshko ga Tjlapga tjlë ba kong ga “Bop drepkwota kjwe dözong. Klung sho shglëp shäng kjwe iak beno buk dboy bor kong. ³⁴ Bor nopga löng song Egipto kjokyo li igör wëjë, kur ga kjloshtë ara, ga tja ter shäng ba döga. Eni ga pja ichër to Egipto kjokyo” le ba kong.

³⁵ »Dënashko ga ba pjeyoga tjlëno Moisés kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng borwa ichaga, borwa llgwega?” lara lok ba kong eni. Eni ëmdë ga Sbö parkaga weno shäng ba kong kji sho pjë jong ri ri roshko li ichara Sbörë ba kong, iche ber ba pjeyoga ichaga wlo, ber ba döga wlo bakoe.

³⁶ »Eni ga bi tjlapgaga tek dënashko so shira Egipto kjokyo dwayo. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara oblë oblë Egipto kjokyo, Dlung Srëzrën buk lishko, kjok dogro no llëmshko bako, öötong lu pjloglo sak pkëng (40). ³⁷ Domer li tjlëno Israel tjëyoga kong ga “Pjây kong tjlökwö laga kjre Sbörë bomi tjërko kjlara, so tja kjoyoe”* le. ³⁸ Eni ga Israel tjëyoga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga Moisés öör ëng töno Sbö parkaga weno shäng Sinaí dlupyo li tjok. Sbö parkaga li tjlëno ba kong, ga shji jëk sorë tjlökwöyo li lara ba kong, le bi kong wlo.

³⁹ »Gueniyo ga bi tjlapgaga tek dënashko so, Moisés woydara lok llëm, kolara lok llëm bakoe. Woydara lok ga to Egipto kjokyo iröng obi. ⁴⁰ Tjlë lok Aarón kong ga “Tjawa kong sböpga jyäglo shäryos pjök mya, tjawa sëya wlo, Moisés, bi shiga tek Egipto kjokyo dwayo, e oto miydëra llëm kjishko” le lok eni. ⁴¹ Eni ga sögla wlënggla llgwöktë jyäglo shäryara kjlara. E irgo ga öng zröra, sho sura

ba sbö li kong. Ga bë shäryara pjlara, ba sbö shäryara om go li poshrëkklo.

⁴² »E kjishko ga epga rayara Sbörë, iara beno löng dbala poshrëk shara. E kjishko ga tak beno pjang Sbö tjlökwö laga tek dënashko so li kjibokwoyo go eni:

»“Israel tjëyoga,

¿pjây öör löng kjok dogro no llëmshko lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga tja kong öng zröromi, sho suromi bor kongde? Llëme.

⁴³ Bomi sbö Moloc syö uyo li sömirë bomi tjok.

Bomi sbö Refán dbalayo jyäglo li söromi bakoe.

Llëbo jyäglo shäryoromi om go li, e poshrëmirë löng erä.

E kjishko ga pjây ichër bomi kjok jüshko dwayo

to kjok ko Babilonia pjlor kalëkong.”†

⁴⁴ »Bi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshkoshko ga Sbö u shäryak öng kwota go li jong ba tjok iyado. “E shäryak jyäglo jüni” lara Sbörë Moisés kong, ga shäryara lok eni. ⁴⁵ Wolono lokshko ga Sbö u li kjlara ba wapgarë beno ba kong. Ga shrono tek löng Josué tjok, ga nopga kjok jüshko so zana lokshko ga sëya pjang ba tjok, tjëyoga oblë oblë kjara Sbörë kjok twe ba kong wlo lishko. Eni ga beno jong eshko äär jong Pjlu David dbaryo lishko. ⁴⁶ E ina Sbörë, ga beno pjlu ba kong. Ga David u shäryë woydë kjwara ber jong Jacob Sbö li kong wlo le. ⁴⁷ Miga u li shäryaga beno ba wa Salomóndë.

⁴⁸ »Eni ëmdë ga miydëy pjlu ga Sbö Tjwlö Kësbangyo, e opyë sök u shäryak norë roshko llëm, lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Isaíasdë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

⁴⁹ »“Sbö tjlë ga ‘Kjok dogo, e bor pjlu sökklo wleni,

ga kjok ëre kjing, e bor kjupkwo shtoyo wleni.

¿Tja kong u shäryëmi llërba bor kong ga kjwördo?

¿Bor woshtozlong shtoyo ber jong kjone?

⁵⁰ ¿Llëbo tjeng kës kjok ëre kjing go kjwe, e shäryaga tjarë bor orkwö om go go llëmdo?” le Sbörë.”‡

⁵¹ »Pjây, llëye kumi woydë llëm, Sbö tjlökwö kolëmi woydë llëm bakoe. Pjây löng Sbö Sëya wloyo iyado. Pjây wotjlik löng bomi tjlapgaga tek dënashko so i dik. ⁵² Sbö tjlökwö lagaga ichak ba kong kës li irpjana lok, shdüya wlo. Eye tjlë shäng no pjlo bek tjwe li kjishko ga zröra loke. Eni ga no pjlo bek li shronoshko ga pjây opyono beno löng ba wloyo, tworomi nopga owa kong, ga

* 7:37 Deuteronomio 18.15. † 7:43 Amós 5.25-27. ‡ 7:50 Isaías 66.1-2.

zröräbae. ⁵³ Pjäy kong kjok ilgwekklo tara Moisésdê li, e laga Sbô parkaga kjok dogo sorê Moisés kong, le bomi kong wlo. Eni gueniyo ga e kolêmi llême» le.

Esteban löra, zröräba ak go

⁵⁴ Kuya lok ga iirkono ara, kowo uê shmêt iirdê Esteban kong.

⁵⁵ Gueniyo ga Esteban go Sbô Sëya jlökoyo. Eni kuzong ga İya ga kjok dogo ga Sbô sök kälâ lletlet, ga Jesús shäng ba zlong bäng, orkwo këlêkong. ⁵⁶ İya eni ga tjê ga «jizal İn ga kjok dogo roshwino, ga no to ter kjok dogo dwayo li shäng Sbô zlong bäng orkwo këlêkong» le.

⁵⁷ Gueniyo ga epga kwomgwo bängzargô jong tuktêng, öö le lok dbo go, ga jek rish ba kjing go tjê jikong. ⁵⁸ Eni ga shira lok kjok eshko dwayo, ga löra lok ak go, zröya lok wlo. Eshko ga dwlas shäng kjlara ko Saulo. Esteban rotagaga shwong ter lêkong li skwara lokshko ga e beno shäng shwong li dê.

⁵⁹ Löya löng ak go wopro ga Esteban syöshono Jesús kong, tjê ga «Tjlapga Jesús, bor sëya êre wlokjrozong» le. ⁶⁰ Eni ga kjök torgô sök, ga tjê dbo go ga «Tjlapga, llêbo owa shärye löng êre wëyê, kjwepga shdum e kjishko llême» le. Lara eni pjir ga wolonoe.

8

¹⁻² Saulo omwoydon eni, Esteban, e zrökko le eni. Jesús tjêkong kjragaga kjong kjong, shinmo doyo iara to sakshko, ga slatong lok ara ba kjishko.

Jesús tjêkong kjragaga irpjana Saulorê

Eshko dbaryo jek lêkong ga Jesús tjêkong kjragaga löng Jerusalén kjokyo li irpjanaba, shdunaba arae. E kjishko ga töktong to lok Judea kjokyo oblê oblê, Samaria kjokyo oblê oblê bakoe. Sbô tjêkong roylagaga Jesús äska lira töktong llême. Epga beno löng Jerusalén kjokyo. ³ Eshkoshko ga Saulo shäng Jesús tjêkong kjragaga li irpjang. Opzrêk jek u kjwara kjwara roshko, ga nopga dopshiya domer, walê, iche dbo go jongya no shdüzlong uyo roshko.

Jesús roy pjlu li öötong Samaria kjokyo

⁴ Gueniyo ga êye töktong jek Jerusalén kjokyo dwayo ga beno löng Jesús roy pjlu lê kjone pogo, jêk löng kjone ga eshko.

⁵ Kjlara jüni ko Felipe. E to jek Samaria kjokyo kësbang nopga arashko ga Cristo iche Sbörê li roy lara nopga kong, ⁶ llêbo İydêba llêm wleniyo shäryara ba kong bakoe. E kjishko ga nopga tön jong träk llêm, ga llêye le li kuya lok yötsoe. ⁷ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga li poptara ara. Sëyaga li opkjê jek ba goshko dwayoshko ga sglîk le erâ. Nopga dre kuga llêm wleniyo, nopga jêk

llêm wleniyo, e poptara bakoe. ⁸ E kjishko ga kjok eshko ga nopga beno löng wopjlu anmoyô.

⁹ Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Simón. Dênashko ga e oppino shäng ybi, llêbo Ä sëyaga li go ara. Eni ga Samaria sopga jyäpgwara ara, opyono shäng tjwlo kësbang le eni. ¹⁰ Kuya lok yötso tjê jikong, kësks chirawa bakoe. Tjê lok ga «Domer êre dbo kësbang, Sbô dik» le lok eni. ¹¹ Ga epga jyäpgwara lu pjilogo ara ba Ä sëyaga li go kuzong ga ba tjêkong kjlara lok.

¹² Gueniyo ga Sbô ber no pjluo sorê li roy pjlu, Jesucristo roy pjlu, e lara Feliperê nopga li kongshko ga e kjlara lok, ga wara jer di roshko, domer, walê. ¹³ Simón omtjêkong kjrono, ga wara bakoe. Eni ga to opyono shäng Felipe yorkê İyado, wojeno to shäng llêbo İydêba llêm wleniyo shärye shäng kësbang oblê oblê li ik.

¹⁴ Ga Samaria sopga beno löng Jesús tjêkong kjragaga lëba li roy kuya Sbô tjêkong roylagaga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo lirê ga Pedro, Juan, e iche lara lok jek eshko. ¹⁵ Öötong löng eshko ga syöshono Sbô kong, ba Sëya iche ba tjêkong kjragaga Samaria so li kong wlo le. ¹⁶ Jesús tjêkong kjragaga li waraba Tjlapga Jesús ko go tjan, gueniyo go Sbô Sëya tjwayde ba kong llêm obi. ¹⁷ Eni ga Pedro, Juan, e orkwo iono nopga li dlu kjing go, ga ba go Sbô Sëya shrono beno kësbang ba tjok eni.

¹⁸⁻¹⁹ İya Simondê ga tjê Pedro, Juan kong ga «Bomi dbo kësbang kjwe twozi ber bor kong, kjwe go ga tja orkwo iê ë pogo dlu kjing go, ba go Sbô Sëya tjwe ber ba tjok wlo. Pjäy kong dbur twër tjwe äska» le.

²⁰ Kuya Pedrorê ga tjê ba kong ga «llêye tjwlep woydê li, e twaga Sbörê erôe. E kjishko ga bop dbur, e pjir bop tjok. ²¹ İya Sbörê ga pja wotjlik bëy llême. E kjishko ga pja iara beno shäng parkê ba kong borwa tjok llême. ²²⁻²³ İn ga pja ymo ara, pja shäng bop wotjlik owa li dbo dorko obi. E kjishko ga llêbo owa shäryep shäng êre, e owa jlê los, ga rayos ga pja syöshono Sbô kong. Eni ga owa pjang bop go li löya kjwe» le.

²⁴ Kuya ga tjê ga «Pjäy syöshono Sbô kong bor kjishko, llêbo owa lëmi li tjwe bor kong llêm wlo» le.

²⁵ Eni ga Sbô tjêkong roylara lok ara kjok eshko sopga kong. E irgo ga to tek löng iröng, Jesús tjêkong roylara lok ara kjok shono oblê oblê Samaria kjokyo obi, ga shrono tek löng Jerusalén kjokyo iröng obi.

Etiopia so wara Feliperê kjlara

²⁶ E irgo ga Sbô parkaga kjok dogo so tjê Felipe kong ga «Pja poshäryos, pja jongya irbo jek jong Jerusalén kjokyo äar Gaza kjokyo li go» le. Irbo le li jek jong kjok dogro

no llēmshko. ²⁷ Eni ga posharyono, ga toe. Jek shäng irbo ga domer wlēna jek sök kjlara Etiopía so, e tjlappa tjwlō kēsbang, parkē sök dbur tōngga kägäyo, ba pjlū walē Candace kong. Domer, e tek sök Jerusalén kjokyo dwayo, brik shäng Sbō Jerushrēk. ²⁸ Bojono tek sök irōng ba jēkkīo go, to ba kjokshko wlo le, ga jek sök kjibokwo tara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaíasdē li lē.

²⁹ Eshko ga Sbō Sēya tjlē Felipe kong ga «Pja jēkzong, Pja nom jek jēkkīo kjwe zlong bäng» le. ³⁰ Eni ga Felipe jek zron jong öötong ba zlong bäng. Kuya ga sök kjibokwo tara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaíasdē li lē ga tjlē ba kong ga «¿Lēp sök kjwe llē loklo miydēpde?»

³¹ «¿Pjilollgwega erē bor kong llēm ga miydēr sorē?» le ba kong. Eni ga Felipe rokara jem sirkek sök ba tjok ba jēkkīo roshko, ga jem öötong sök ba tjok. ³² Tjlōkwo le sök li eni:

«E beno shäng kjing erā,
ōng wlēp ushko so sökoba, zrökoba wlo wleni.

Kjamo roshwino llēm,
ōng wlēp ushko so llgwoklē wleniyo shtēba löngshko wleni.

³³ Lāywaraba owa, ga llgweraba bek llēme. ¿Shira kjok ere kjing go dwayo kjishko ga ba tjēyo tek ber ba irgo li roy laga ber erē?»*

³⁴ Eshko ga tjlappa Etiopía so tjlē Felipe kong ga «¿Los bor kong sira ga e ē layde Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so lirē, oplokdo om gore, de no oblē layde?» le.

³⁵ Eni ga domer li pina Feliperē sök, tak pjang kjibokwo le li dwayo öötong Jesús roy pjlū li go. ³⁶⁻³⁷ Eni ga jek löng irbo wenzong ga äär di bäng buk kjirina eshko ga domer li tjlē ba kong ga «jūshko di tjok, İzong. ¿Tja wēp kjweshko ga buere?» le.† ³⁸ Eni ga ba jēkkīo söga ichara ba jēkkīo slong. E irgo ga oplono lok pjöyīkong dishko, ga domer li wara Feliperē jer di roshko. ³⁹ Opshino tēm di roshko dwayoshko ga Felipe söra Sbō Sēyarē to, ga İna domer lirē ame, gueniyo to jek sök wopjlū ba irbo bäng go. ⁴⁰ Felipera weno shäng Azoto kjokyo, eshko ga jek shäng kjok kjirinishko kjirinashko Jesús tjlōkwo roy pjlū lē oba kong äär jong Cesarea kjokyo.

9

Saulo kjlōpswara Jesúsdē beno ba tjlōkwo kjraga

* **8:33** Isaías 53.7-8. † **8:36-37** Tek dēnashko ga kjibokwo ere jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «... le. Kuya Feliperē ga tjlē ba kong ga «Pja mär Jesucristo go jlōkoyo ga pja wēr ga pjlūe» le. Kuya ga tjlē ba kong ga «Woyotjlīn ga Jesucristo, e Sbō Wa» le.» * **9:5** Tek dēnashko ga kjibokwo ere jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. Llēbo shäryēp shäng kjwe kjang bop kong, tja kolēp llēm ga pja opsrek shäng om gosshko» le. Ga bangkjirara Saulorē ara ga tjlē ba kong ga «¿Lēye woypēp ga shäryēr?» le. Kuya ga tjlē ba kong ga...

¹ E wopro ga Saulo shäng Jesús tjlōkwo kjragera kroyoywē ara, zrōya wlo le. E kjishko ga öör shäng syōshtaga kēsbangyo İk.

² Ga tjlē ba kong ga «Tja jek woypē Damasco kjokyo. Eshko ga nopga jek löng Irbo Tjaglēn go li wlēnor domer, walē kjlobi li shar, ga tek sör jūshko Jerusalén kjokyo, shdüy wlo. E kjishko ga woypēr ga tja kong kjibokwo twēp kjwöbö, twēr judioga syō uyo jong kjok eshko li kägäyoga kong, tja kjimte lok wlo» le. Eni ga kjibokwo twara ba kong, ga jek Damasco kjokyo.

³ Eni ga jek shäng ääto Damasco kjokyo ga İya ga iök shjiy ter tje kjok dogo dwayo, jek İletİlet, ga kopjrına iök shjiy lirē beno pjang pjiribrie. ⁴ Jekdo eshko ga dgonο jer rish buk tōshko, ga kuya ga ēbo tjlē ga «Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?»

⁵ «Tjlappa, ¿pja ē?»

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja.*

⁶ Pja kojös, pja jongya opzrēk jek Damasco kjokyo. Llēye shäryēp wlo li, e lēba bop kong eshko» le ba kong.

⁷ Nopga jek löng Saulo tjok li, ēbo tjlēno li kura lok, gueniyo ēye İna lok llēme. E kjishko ga beno löng sēya llēme. ⁸ E irgo ga Saulo kojono tōshko li dwayo. Bokkwo roshwing ga kjok İgō llēme. E kjishko ga shara lok ba orkwo go, ga söra to jek Damasco kjokyo. ⁹ Beno sök eshko dbargwo mya kjok İgō llēm, İē llēm, llēye İē llēm bakoe.

¹⁰ Domer sök kjlara Damasco kjokyo ko Ananías. E Jesús tjlōkwo kjragera. Eshko ga Tjlappa Jesús weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlē ba kong ga «Ananías.»

«¿Llē?, Tjlappa» le ba kong.

¹¹ Tjlē ga «Pja nom Judas ushko, e jong irbo kowēba Irbo Pjlo Bek li zlong. Domer sök eshko kjlara ko Saulo, e Tarso so. E sök syōshtē bor kong. ¹² Yoİno ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy ko Ananías, orkwo İē ba dlu kjing go wlo, kjok İgō obi wlo» le.

¹³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlappa, nopga ara tjlēno bor kong domer lēp shäng li kjishko. Llēbo owa shäryara ara nopga kjorrop tjeng dboy bop kong löng Jerusalén kjokyo li kong. ¹⁴ Ga shrono shäng jūshko, İchaga syōshtaga kägäyogarē tek bor tjlōkwo kjragera söya, shdüya wlo le eni» le ba kong.

¹⁵ Gueniyo ga Tjlappa Jesús tjlē ba kong ga «Pja nomo. Domer li, e kjroror, bor roy lē oba kong wlo. E İchēr jek nopga kjok shto oblē oblē so kong, ba pjlyuyoga kong, İsrail tjēyoga kong bakoe. ¹⁶ To shäng song bor kjishko sorē li pin ba kong om go» le.

¹⁷ Kuya ga jek öötong shäng Saulo sök lishko, ga opzrëno jek kjër roshko. Öötong shäng ba shwoy ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga tjlë ba kong ga «Saulo, pja bor kjlara, Tjlapga Jesús, e weno shäng bop kong irbo, pja tek shäng lishko. Ga tja ichara bop shwoy, pja bokkwo poptër wlo, bop go Sbõ Sëya tjwe ber kësbang bop tjok wlo bakoe» le.

¹⁸ Jekdo eshko ga Saulo bokkwo kjing go, llëbo löno jer so mã zrërka kjoyo, ga bokkwo poptono beno pjlu iröng obi. E irgo ga kojono, ga wara Ananiasdë jer di roshko. ¹⁹ Eni ga iono pjir ga dbokjrono obi.

Saulo Jesús roy lono Damasco kjokyo

E irgo ga beno sök eshko dbar kjwöböso, Jesús tjlökwo kjrägaga löng eshko li tjok. ²⁰ Eshko ga öötong shäng judiöga syö uyo oblë oblë roshko, ga tjlë oba kong ga «Jesús, e Sbõ Wa jlöe» le to shäng enido.

²¹ Nopga löng ba kuk kës li beno löng yëy le erä, tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe sök Jerusalén kjokyoshko ga to shäng Jesús tjlökwo kjrägaga irpjang. Ga shrono tek shäng ëreshko epga shak, söya jongya twe syöshtaga kägäyoga kong wlo. ¿Kjwe e llëmdo?» le lok ëng kong eni.

²² Gueniyi Saulo tjlë shäng oba kongshko ga tjlë dbo ara jek këgong këgong anmoyö. Pïya oba kong wëlle ga bi pjiloyo iche le Sbörë li, e Jesús jlöe. Kuya judiöga kjok eshko so lirë ga beno löng kjing erä, dbyrë lok sorë miyde löng llëme.

²³ Dbar kop ara ga judiöga töno löng, ga beno wotjlik kjrinaso, Saulo zröya wlo le eni. ²⁴ Ga Damasco kjokyo kjëryo shäryak ak go pjiribri kjökshko ga u bäng bäng tjing pjök mya, nopga opshik kjok eshko dwayo wlo. Eshko ga u bäng dagaga iara lok beno löng eshko shkë dba, Saulo opshik lëshko ga shaya, zröya wlo le eni. Gueniyi ga miydara Saulorë pjire. ²⁵ E kjishko ga kjok shkë ga lona ba oppinggarë jer kjër li poglo go pjlor kalëkong, shing kësbang roshko. Eni ga döktong toe.

Saulo shrono shäng iröng obi Jerusalén kjokyo

²⁶ E irgo ga Saulo shrono tek shäng iröng Jerusalén kjokyo ga tön Jesús tjlökwo kjrägaga tjeng eshko li tjok lara, gueniyi bangkjrara lok ara, wotjlik lok ga «E kjlopswono beno shäng Jesús tjlökwo kjräga llëme» le. ²⁷ Gueniyi shäng eshko kjlara ko Bernabé. Ga Saulo söra jek Sbõ tjlökwo roy lagaga Jesús äska löng li shwoy. Ga Saulo, e Jesús ñno irbo jek shängshko sorë li, e läywara ba kong, Jesús tjlëno ba kong li kura le eni, ga shäng Damasco kjokyo lishko ga tjlëno Jesús kjishko ara, llëye bangkjrara llëme le Bernabëré ba kong lok eni bakoe. ²⁸ Eni ga Saulo beno sök ba tjok Jerusalén kjokyo, ga jek shäng ba tjok, tjlëno Jesús

kjishko ara kjone pogo, llëye bangkjrara llëme. ²⁹ Tjlë ara, tjlökwo kjlopswë kar kar judiöga tjlë Grecia sopga tjlökwo wleniyi löng li tjok. Gueniyi zröya wlo le lok eni. ³⁰ Kuya Jesús tjlökwo kjrägagarë ga söra jek Cesarea kjokyo, e irgo ga ichara lok jek Tarso kjokyo.

³¹ Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng Judea kjokyo, Galilea kjokyo, Samaria kjokyo, e beno löng wopjlu, barwëba ara llëme. Ga tön jek këgong këgong, opping lok jek këgong këgong bakoe. Sbõ bangkjire lok ara, ga epga kjimte Sbõ Sëyarë ara bakoe.

Eneas poptara Pedrorë

³² Pjlara ga Pedro to shäng kjok shto oblë oblëshko ga jek Sbõ nopga löng Lida kjokyo li ik. ³³ Eshko ga domer wlëna buk kjlara ko Eneas, öötong lu pjloglo kjwong (8) ga dre kuga llëm, buk töshko ba bukklo kjing go erä.

³⁴ İya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Eneas, pja popte Jesucristorë. Pja kojös, bop bukklo kjwe tözong» le. Jekdo eshko ga kojongö shäng erä. ³⁵ İya Lida sopga, Sarón sopgarë ga kjlopswono beno Tjlapga Jesús tjlökwo kjräga.

Dorcas woshrara Pedrorë iröng obi

³⁶⁻³⁸ Kjok buk kjrina Lida kjokyo soshko ko Jope. Eshko ga Jesús tjlökwo kjräga sök kjlara walë ko Tabita, lëy Grecia so tjlökwo go ga Dorcas. Walë li jek to shäng llëbo shäryë oba kong pjlu İyado, oba song wleniyi kjimte ara bakoe. Pedro sök Lida kjokyoshko ga Dorcas shara swlorë, ga wolonoe. Ga shinmo doyo waraba pjir ga iaraba buk kjomo, kjër jong kjwara roshko. Kuya Jesús tjlökwo kjrägagarë ga Pedro shäng soshko Lida kjokyo lëba ga domerga ichara lok do pjök ba rokë. Öötong löng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Pja jek borwa tjok malinge» le.

³⁹ Kuya ga to jek ba tjok. Öötong shäng eshko ga söra lok jem shinmo doyo buk lishko. Eshko ga syäpga kës li töno löng slar ëë, ga tek shrono löng Pedro zlong bäng. Dorcas sök së obishko ga shwong sera, twara ba kong lok li pina Pedro kong, İya wlo. ⁴⁰ Eshko ga löng eshko li ichara Pedrorë uunkong jek kjoko. E irgo ga kjök torgö sök, ga syöshtono Sbõ kong. E irgo ga bojongök sök shinmo shwo lëkong, ga İya ga tjlë ga «Tabita, pja kojözong» le ba kong, ga buk li bokkwo roshwinoe. Pedro İya ga kojongö sök. ⁴¹ Eshko ga sök li orkwo shakza pjä, ga kojonga shäng. E irgo ga Jesús tjlökwo kjrägaga, syäpga li rokara, ga opzrëno jek löng kjër roy. Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Tabita shäng së obi. İzİa» le. ⁴² Shinmo woshrara Pedrorë iröng obi roy shdöktong Jope kjokyo kjok kjwang jikong, ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go.

43 Domer sök kjok eshko kjlara ko Simón, e llëbo shäryaga öng kwota go. Eshko ga Pedro beno sök Jope kjokyo dbar kop ara Simón ushko.

10

Pedro, Cornelio

¹ Cesarea kjokyosho ga domer sök kjlara ko Cornelio, e öngkjwaga kägäyo. Tjwe Italia kjokyo dwayo, parkë sök Cesarea kjokyo, ga ba öngkjwagaga kowëba Italia sogpa. ² Domer, e Sbò poshrëk shäng enido wleniyo, ba pjeyoga löng ba ushko li eni bakoe. Ga dbur twe ara judioga song, llëye llëm wleniyo kong ba kjimtoklo, ga syöshhtë Sbò kong iyado. ³ Dbar kjwara dlo töy wleni ga ëbo İna wëllë gueniyo shji yoİno wleni. Eshko ga Sbò parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga tjlä ba kong ga «Cornelio» le.

⁴ İya ga beno shäng sëya llëm, İya beno shäng drëng erä. Eshko ga tjlä ba kong ga «¿İlä?, Tjlapga.»

«Bop syökwo li kura Sbörë, ga bop dbur tworop oba song wleniyo kjimtoklo li İna. E kjışhko ga Sbò beno wopjlu bop tjok. Llëye shäryorop uunkong li, e beno ba kong ba sängglo wleni. ⁵⁻⁶ No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök kjlara eshko ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo, e ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jüşhko bop shwoy» le ba kong, ⁷ ga to jek ey dwayo.

E irgo ga ba parkagaga rokara Corneliorë tek do pjök, ba öngkjwaga kjlara tjok. Ba öngkjwaga li Sbò bangkjre ara, ga parkë shäng Cornelio tjok İyado. ⁸ Llëye shäryono ba tjok kës li İara ba kong pjir, ga ichara to jek Jope kjokyo.

⁹ Wëshko dlo dluw dik ga epga jek löng irbo bäng ääto Jope kjokyosho ga Pedro jem sök ba u dbo kjing sdok li kjing go, syöshhtë wlo le. ¹⁰ Eshko ga pjli ara, ië woydë, ga kong dli shäryëba u roshko wopro ga llëbo İna, gueniyo shji yoİno wleni. ¹¹ Eshko ga kjok dogo İya jem drëng ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko. ¹² Roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ¹³ Eni ga ëbo ybö kura pjlara, tjlä ba kong ga «Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlä ga «İläme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme» le.

¹⁵ Eshko ga ybö li kura jek pjlara obi, tjlä ba kong ga «İläye İara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme» le.

¹⁶ Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹⁷ Eshko ga Pedro beno sök wotjlik ara, woydë buke. Llëye İna, kura li llë loklo woyotjliya ara.

E wopro ga domerga ichara Corneliorë li öötong löng u li wlëk, ga kjimtaraba sira, ga wlënae. Öötong löng Simón ushko ga ¹⁸ tjläno lok dbo go, tjlä ga «Simón, ¿domer kowëba Pedro li sök jüşhko?» le.

¹⁹ Eni ga Pedro shäng wotjlik llëbo İna, kura li kjiy obishko ga Sbò Sëya tjlä ba kong ga «Simón, tja kuzong. Domerga tjwe löng bop wlëk doglo mya. ²⁰ Pja kojös, pja oplös jer dew ba İk. Pja jek ba tjok, ga «Tja jek llëme» lëp llëm, epga ichaga tjarë kjışhko» le.

²¹ Kuya ga jer oplono töshko, tjlä domerga shrono löng li kong ga «wlëmi löng li tja. ¿Pjây to löng llë?»

²² «Tjawa ichaga öngkjwaga kägäyo ko Corneliorë. Domer, e pjlo bek, Sbò poshrëk shäng enido wleniyo, roy pjlu judioga kong, woydë lok pjlu tje jikong. Kjujpe ga Sbò parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga ichara bop wlëk, pja jek ba shwoy wlo, llëye lëp li kuya wlo» le ba kong.

²³ Kuya ga epga rokara jek kjër roshko, ga e shkëyo ga beno löng ba tjok eshko. Wëshko ga Pedro to jek ba tjok, ga Jesús tjlökwö kjragaga löng eshko Jope kjokyo li kjong kjong jek ba tjok bebi. ²⁴ Kjöshko ga jek öötong löng Cesarea kjokyo, koshe Corneliorë sök lishko. Eshko ga ba pjeyoga tona löng ba tjok, oba oblë ba miydë pjlu wleniyo mana beno löng ba tjok eshko bakoe. ²⁵ Pedro öötong shäng ba ushkoshko ga Cornelio opshik tek tjwe shäng ba wlokjre, ga kjök torgö, kjujongö sök ba dre zlong, Pedro poshrëk wlo İara. ²⁶ Gueniyo Pedro tjlä ba kong ga «İPja kojözong! Tja no, so pja kjoyo eröe» le.

²⁷ Shäng İan ba tjok wopro ga opzrëno jek ba tjok u roshko, ga İna ga oba tona tjeng ara eshko. ²⁸ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga tjawa judioga borwa kjok İlgwekklo go ga tjawa tön nopga judio llëm wleniyo tjok llëm, tjawa äar ba ushko llëm bakoe. Gueniyo ga tja pina Sbörë ga ëye İara beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme. ²⁹ E kjışhko ga tja rokoromishko ga tja to tek maling bomi shwoy, llëye İoror eshko llëme. Eni ga tja rokoromi llëno miydër woydë» le.

³⁰ Kuya Corneliorë ga tjlä ba kong ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshhtë bor ushko,* shäryër dlo töy

* **10:30** Tek dënashko ga kjibokwo ëre İyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshhtë bor ushko, ga tja ië llëm Sbò kong, shäryër dlo töy enido wleni.»

enido wleni. Eshko ga domer weno shäng kjlara bor bokshto, shwong kälä shjiye. ³¹ Ga tjlë bor kong ga “Bop syökwo li kura Sbörë, ga oba song wleniyo kjimtorop sorë li ina. ³² No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jüshko bop shwoy” le.

³³ »Eni ga nopga ichoror jekdo bop wlojkrë, ga pja opshäryono pjlu, pja to tek. Eni ga tjawa löng jüshko tjë jikong Sbö bokso, llëyëlara bop kong li lëp borwa kong, kurwa wlo» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Era miydër kjwlë ga shji tjëyoga oblë oblë woyde Sbörë uunkong, shji ber tjeng dboy dboy ame. ³⁵ Eni ga nopga kjok shto oblë oblë so ë pogo ba bangkrë, llëbo pjlo bek li shäryë wleni ga wlojkrë Sbörë uunkong. ³⁶ Sbö tjlökwo ichono Israel tjëyoga kong, tjlë ga nopga uunkong pjluo li, e Jesucristo, ga ba kjishko ga shji ber löng wlëp Sbö tjok ga pjluë.

³⁷ »Llëye shäryono Judea kjokyo kjok kjwang jikong li, e miydëmi pjire. Bäm go ga domer weno shäng kjlara Galilea kjokyo ko Juan, tjlë ga “Woyde Sbörë ga shji wëba jer di roshko” le eni. ³⁸ E irgo ga Jesús, Nazaret so li weno shäng Galilea kjokyo. Go Sbö Sëya ichara Sbörë shrono beno kësbang ba tjok, ga kong dbo twara kësbange. Sbö shäng ba tjok kjishko ga to jek shäng llëbo pjlu shäryë, ga nopga tjeng Á wloshko li poptara uunkong. ³⁹ Llëbo shäryara Jesüsdë ara Judea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. Ga tjawa beno löng e Inorwa jlöe laga.

»Llëbo shäryara kës li irgo ga löraba pjang kjlös go, ga zrörabae. ⁴⁰ Gueniyo öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, ga pina borwa kong, inwa wlo. ⁴¹ Gueniyo ga pina oba uunkong kong llëm, ëye kjrara Sbörë ber e Inorwa jlöe laga li kong eröe. Woshrara Sbörë iröng obi irgo ga tjawa iono ba tjok.

⁴² »Tjawa ichara llëye Inorwa li roy lë oba kong, Jesús iara Sbörë beno nopga löng sëre, wolonore, e llgwega lë oba kong bakoe. ⁴³ Tek dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga löng kës li tjlëno ba kjishko. Tjlë ga ëye mär ba go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret Jesús kjishko» le.

⁴⁴ Pedro shäng tjlë obishko ga nopga löng kës tjlökwo kuga li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴⁵⁻⁴⁶ Eni ga tjlë löng kjok shto oblë oblë so tjlökwo, ga Sbö poshrëya lok ara. Kuya Jesús tjlökwo kjrägaga judiöga tek löng Pedro tjok lirë ga beno löng yëy le erä, ba Sëya twara Sbörë nopga judio llëm wleniyo kong bako kjishko.

⁴⁷ Eni ga Pedro tjlë judiöga li kong ga «Nopga kjwe go Sbö Sëya shrono ba kong, shrono bi kong dik bakoe. ¿Eni ga wëy ga ä laga èrë?» le.

⁴⁸ Eni ga Jesús tjlökwo kjrägaga judio llëm wleniyo li rokara Pedrorë tek ba shwoy, we Jesucristo ko goshko wlo. Ga rokara lok Pedro kong ga ber sök ba tjok eshko dbar kjwöböso guing le.

11

Pedro lano Jesús tjlökwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo tjok

¹ Eshko ga nopga judio llëm wleniyo Sbö tjlökwo kjrono li roy öötong Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska kong, Jesús tjlökwo kjrägaga obi löng Judea kjokyo uunkong li kong bakoe. ² E irgo ga Pedro shrono shäng iröng Jerusalén kjokyo shko ga Jesús tjlökwo kjrägaga judio wleniyo kjong kjong irkë lok ara ba kong. ³ ga tjlë ba kong ga «¿Pja öör nopga judio llëm wleniyo shwoy llëno? ¿Pja iono ba tjok ega?» le.

⁴ Kuya ga llëye shäryono ba tjok tek dämärshko li lara ba kong pjire. Tjlë ba kong ga ⁵ «Tja sök Jope kjokyo obishko ga tja sök syöshhtë wopra ga llëbo Inor wëllë, gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga kjok dogo in ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjochak kjrängwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko, tja sök lishko. ⁶ Ga roinor yötso, ga in ga roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ⁷ Eni ga ëbo ybö kuror pjlara, tjlë bor kong ga “Pedro, pja kojözong, Kjwe zrös, ga uozong” le.

⁸ »Kur ga tja tjlë ga “Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme” le.

⁹ »Eshko ga ybö li kuror jek pjlara obi, tjlë bor kong ga “Llëye iara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme” le.

¹⁰ »Shäryono eni pjiloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹¹ »Jekdo eshko ga domerga shrono löng doglo mya eshko, ichara Cesarea kjokyo dwayo bor wlojkrë. ¹² Eshko ga Sbö Sëya tjlë bor kong ga “Pja jek domerga shrono löng li tjok. Llëye woyotjlip guing llëme” le. Eni ga bi pjeyoga tjeng doglo tjer (6) ère to jek bor tjok.

»Tjawa öötong löng Cesarea kjokyo shko ga domer wlënorwa sök kjlara ba ushko. ¹³ Ga domer li tjlë borwa kong ga “Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara bor kong, ga tjlë bor kong ga ‘No ichos kjlara Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. Rokos tek jüshko bop shwoy. ¹⁴ Eshko ga tjlökwo le bomi kong,

pja döya Sbörë e go wlo, bomi pje yoga löng bomi ushko uunkong li döya wlo bakoe' le bor kong eni" le.

¹⁵ »Tja shäng lan ba tjok lok kjwlë ga ba go Sbö Sëya shrono beno kësang ba tjok, shrono bi kong dämärshko dik bakoe. ¹⁶ Eshko ga tjölkwo lara Tjlapga Jesüsdë li woyoshrër kjwlë jä. Tjlëno ga «Juan, e no wono di goshko. Gueniyo dbar kjwöbö obi ga pjây go Sbö Sëya iche Sbörë tjwe ber kësang bomi tjok" lara eni. ¹⁷ Dämärshko ga shji mär Tjlapga Jesucristo go ëre kong ba Sëya twara Sbörë. Eshko ga twara nopga e kong eni bakoe. Eni kuzong ga eni llëme lër ga äe» le.

¹⁸ Kuya lok ga llëye lara ame. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlë ga «Nopga judío llëm wleniyo ëmdë ga kjimtara Sbörë. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga epga ber löng së iyado Sbö tjok» le.

Jesús tjölkwo kjrägaga löng Antioquia kjokyo

¹⁹ Esteban zröraba irgo ga Jesús tjölkwo kjrägaga löng eshko, e irpjanaba bakoe. Ga epga töktong to Fenicia kjokyo, Chipre kjokyo, Antioquia kjokyo bakoe. Kjong kjong öötong löng kjok shto oblë oblëshko ga Jesús roy pjlu lara oba kong, gueniyo judioga kong eröe. ²⁰ Gueniyo Jesús tjölkwo kjrägaga Chipre so, Cirene so löng Jerusalén kjokyo kjong kjong lira töktong to jongya Antioquia kjokyo. Öötong löng eshko ga Tjlapga Jesús roy pjlu lara nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ²¹ Eshko ga ba tjölkwo lagaga li kjimtara Tjlapga Sbörë ara. Eni ga kjok eshko sopga ara, ba tjölkwo tek dënashko dwayo kole löng li, e rayara pjir, ga mär beno löng Tjlapga Jesús go shara.

²² Roy kuya tjölkwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo lirë ga Bernabé ichara lok to Antioquia kjokyo. ²³ Öötong shäng eshko ga iya ga epga kjimte Sbörë shäng, ga beno shäng wopjlúe. Eshko ga epga poshduna uunkong, tjlë ga «Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go eröe» le. ²⁴ Bernabé, e domer pjlué. E go Sbö Sëya jlökoyo, ga mär shäng Sbö go eröe. Eni ga nopga ara kjimtara mär Tjlapga Jesús go.

²⁵ E irgo ga Bernabé to jek shäng Tarso kjokyo, Saulo wlëk. ²⁶ Wlëdashko ga söra to Antioquia kjokyo, ga beno löng eshko lu pjlara. Eshkoshko ga Jesús tjölkwo kjrägaga pina lok ara. Eshko ga Jesús tjölkwo kjrägaga kowëba Cristo nopga. Kowaraba eni bäm go eshko Antioquia kjokyo.

²⁷ Eshko dbaryo ga Sbö tjölkwo lagaga ba pje yoga kong opshino kjlöbö to Jerusalén kjokyo dwayo jek öötong löng Antioquia kjokyo. ²⁸⁻³⁰ Kjlara ko Agabo. Eshko ga e kojono shäng, ga tjlë oba kong ga «Pjli tjwe

ara kjok kjwang jikong» le. E miydara Sbö Sëya go.

Eni ga Jesús tjölkwo kjrägaga löng Antioquia kjokyo li wotjlino lok ba pje yoga Jesús tjölkwo kjrägaga löng Judea kjokyo li kjimté. Tjlë lok ëng kong ga «Lëye twëy ga bue ga twëy» le. Ga kjimtara lok eni. Dbur tona li twara lok Bernabé, Saulo kong, ga söra lok, twara Tjlapgaga Jesús tjölkwo kjrägaga kägäyo löng Judea kjokyo li kong.

(Claudio sök pjlu kësangyo dbaryoshko ga pjli lara li shrono ara jlöe.)

12

Jesús tjölkwo kjrägaga shduna Herodesë

¹ Eshko dbaryo ga Jerusalén so pjluoyo ko Herodes. Eshko ga Jesús tjölkwo kjrägaga kjong kjong irpjana, shdüya wlo. ² Ga nopga ichara Santiago zrök dröng go, ga zrörae. Santiago, e Juan kjarayo. ³ Roy kuya judiogarë ga beno löng wopjlúe. E kjishko ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukldo tjok llëm dbaryoshko ga nopga ichara Herodesë Pedro shak bakoe. ⁴ Shara lok irgo ga ichara Herodesë no shdüzlong uyo roshko. Ba dagaga löng eshko kjrängwo pkëng (4), kjrina kjrina noyo doglo pkëng (4). Herodes wotjlino ga söya, llgweya oba bokshto dbar shrëzlong irgo jä lara.

⁵ Eni ga Pedro buk kjërshko dak dak lë yötso, gueniyo ga Jesús tjölkwo kjrägaga löng syöshhtë dbo ara Sbö kong Pedro kjishko.

Pedro shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo

⁶ «Shir bong jä» lara Herodesë li shkëyoshko ga Pedro buk pë no dagaga tjeng do pjök tjërko, orkwo kjrochak kar kar dröng sho go, ga no dagaga llamo li löng këgong sit u bäng lishko ba dë. ⁷ Eshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara eshko, ga no shdüzlong uyo roshko iök weno pjang kjwara shjiye. Eshko ga Pedro porwara, ga wollena, ga tjlë ba kong ga «Pja kojös malinge» le. Jekdo eshko ga dröng sho ba pjrikkdo lok ba orkwo go jek lön kjlulu erä. ⁸ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Bop shwong kop lëkong kjwe pjüzong. Bop drepkwota kjwe zrëzong» le, ga shäryara eni. Eshko ga tjlë ba kong jek obi ga «Pja popgos bop shwong ter lëkong kjwe go, ga pja tek bor irgo» le.

⁹ Kuya ga opshino jek ba irgo, gueniyo wotjlik ga «¿Tja yoikdo?» le. ¹⁰ Gueniyo jek löng äar no dagaga löng bäm lishko ga döktong lok jek, ga jek kjwara obi ga döktong jek eni bakoe. E irgo ga äar jong no shdüzlong uyo u bäng bängzak jong dröng sho go lishko ga u bäng li döktong jek wles om go erä. Eni ga opshino jek lok kjoko.

Jéktong lok wop tjokshko ga Pedro rayara Sbô parkaga lirê, ga beno shâng tjoksa.

¹¹ Eshko ga woshrê kjlay, ga tjîê ga «Era miydêr jlôkoyo ga Tjlapga, ba parkaga kjok dogo so ichara bor kong, tja dôya Herodes wloshko dwayo wlo, llêye shârye woydê judiôgarê bor tjok li wen bor kong llêm wlo» le.

¹² Miydara pjir eni ga to jek Mariâ ushko, Mariâ, e Juan mekê, Juan, e kowêba Marcos bakoe. Eshko ga Jesús tjîôkwo kjrâgaga tôno lông syôshtë arae. ¹³ Ôôtong shâng eshko ga u bâng bâng yora kjôw kjôw kjoko dwayo.

Kjoglo shâng parkê eshko kjlara ko Rode, e jek ba ik, e ê iya wlo le. ¹⁴ Kura ga Pedro ybô. Zok ga u bâng li dôra ba kong, gueniyo woowa llêm kjîshko ga jek llet kjêr roshko irông ba rotê nopga tjeng syôshtë li kong. Tjîê ba kong ga «¡Pedro shâng kjoko!» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjîê ba kong ga «¿Pja skwêre llêro?»

«Llême. Jlôe» le ba kong eni.

Eni ga tjîê lok ba kong ga «E Pedro llême. E ba daga Sbô parkaga kjok dogo so» le.

¹⁶ E wopro ga Pedro shâng u bâng bâng yok kjôw kjôw kjoko obi. Eni ga u bâng li dôra lok, ga iya ga bê shâng, ga beno lông sêya llême. ¹⁷ Gueniyo Pedro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga shira Sbôrê no shdûzlong uyo roshko dwayo sorê li roy lara ba kong pjire. Pjir ga tjîê ba kong lok ga «Llêye shâryono bor kong li roy lêmi Santiago* kong, bi pjeyoga Jesús tjîôkwo kjrâga llamo li kong bakoe» le. E irgo ga opshino to jek kjok shto oblê.

¹⁸ Wêshko kjok shrông ga no dagaga li shdôktong pjang trâk llêm no shdûzlong uyo roshko. Tjîê lok êng kong ga «¿Pedro li oto, kjwono llong?» le. ¹⁹ E irgo ga llêye weno Pedro kong li kjakrokara Herodesdê ba dagaga li kong. Kjakrokara pjir ga tjîê ba kong ga «Miydaga ber pjâyêdê» le, ga nopga ichara ba zrôk uunkong.

E irgo ga Herodes opshino to Judea kjokyo dwayo jek ôôtong shâng Cesarea kjokyo, ga beno sôk eshko dbar kjwôböso.

Herodes wolonoe

²⁰ Eshko dbaryo ga Tiro sogga, Sidón sogga, e mâr lông dli tjwîêk Pjlu Herodes kjokyo li go erôe. Gueniyo Herodes iirkê sôk ba kong ara. E kjîshko ga epga wotjîlino lok kjrinaso êng tjok jek Herodes ik Cesarea kjokyo.

Domer shâng kjlara ko Blasto. E parkê sôk Herodes dboryaga. Tiro sogga, Sidón sogga, e ôör jong ba ikshko ga tjîê lok ba kong ga «Woydêrwa ga Herodes ber wopjlu borwa tjok. E kjîshko ga tjawa lan woydê ba tjok» le.

Kuya ga «Jôlô» le ba kong, ²¹ ga dbar iara beno kjwara, Herodes iya lok wlo.

Dbar li ôôtongshko ga Herodes doyono sôk ba pjlu shwongyo go, pjuna pjang ga sirkeno sôk nopga boksho ba pjlu sôkklo kjing go, ga tjîêno arae. ²² Kuya lok ga ôô le lok tjê jîkong, tjîê lok ga «¡Tjîê sôk kjwe, domer li tjîêkdo llême! ¡Kjwe sbô!» le. ²³ Eshko ga «Sbô poshrêmirê dey» lara ba kong lok llêm kjîshko ga jekdo eshko ga Sbô parkaga kjok dogo so, Herodes iara beno sôk swlo ara. Eni ga wolono to uaga shjuskrorê, ba shdunggo.

²⁴ E irgo ga Jesús tjîôkwo kjrâgaga tön jek kégong kégong, ga Sbô tjîôkwo shdâr jong llaw pogo.

Pablo, Bernabé, e kjrara Sbô Sêyarê, ba pak shâryê wlo

²⁵ Bernabé, Saulo, ba pak shâryara lok pjir Jerusalén kjokyoeshko ga opshino to lok ey dwayo, ôôtong lông Antioquia kjokyo irông obi, ga Juan sôra lok jek ba tjok bakoe. Juan, e kowêba Marcos bakoe.

13

¹ Antioquia kjokyo ga Jesús tjîôkwo kjrâgaga lông eshko li tjrêko Sbô tjîôkwo lagaga wleniyo lông kjîlôbô, no pinggaga Sbô tjîôkwo go wleniyo lông kjîlôbô bakoe. Kjlara ko Bernabé; kjlara ko Simón, e kowêba Kjlo Sí; kjlara ko Lucio, e Cirene so; kjlara ko Manaén, e kuno shâng Galilea so pjluwo Herodes tjok; kjlara obi ko Saulo. ² Eni dbar kjwara ga Jesús tjîôkwo kjrâgaga li tôno lông Sbô poshrêk, iê llêm ba kong bakoe. Eshko ga Sbô Sêya tjîê ba kong ga «Bernabé, Saulo, e rokoror pak shâryê bor kong wlo. Eni ga kjozi ber tjeng dboy bor kong, pak li shârye lok wlo» le.

³ Kuya lok ga shâryara eni. Jeklông syôshtë obi, ga iê llêm bakoe. E irgo ga orkwo iono lok domerga do pjök li dlu kjing go, ber lông parkê Sbô kong li loklo, ga ichara lok to parkê Sbô kong.

Saulo, Bernabé, e lông dlung tjrêko ko Chipre

⁴ Eshko ga Saulo, Bernabé, e ichara Sbô Sêyarê jek aâr jong Seleucia kjokyo, dlung kjako. Eshko ga opyono jek lok kjoyong kêsbang roy, jek ôôtong pjono lông dlung tjrêko ko Chipre. ⁵ Eshko ga kjoyong tjyozlong kjokyo buk kjrina ko Salamina. Eshko ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jek ôôtong lông judiôga syô uyo lok eshko oblê oblê li roshko. Eshko ga Sbô tjîôkwo lara lok oba kong. Juan jek shâng ba tjok bebi, ba kjimtaga wleni.

⁶⁻⁸ Eni ga jéktong lông eshko, ôôtong lông dlung tjrêko li worbo kalêkong ko Pafos.

* 12:17 Santiago le li, e Jesús lêng. E parkê sôk Jesús tjîôkwo kjrâgaga lông Jerusalén kjokyo kâgäyo.

Kjok eshko ga judío wlēna sōk kjlara ko Barjesús, lēy Grecia so tjlōkwo go ga Elimas. Domer, e ybi. Tjlē ga «Tja Sbō tjlōkwo laga» le, gueniyo ichaga Sbōrē llēme. E sōk enido kjok eshko sogpa ichaga ko Sergio Paulo li shwoy. Tjlapga no ichaga li, e kjok miyde ara. Eni ga Bernabé, Saulo, e rokara ba ushko, woyde ga Sbō tjlōkwo le ba kong kuya wlo le. Eni ga epga öötong löng ba shwoy Sbō tjlōkwo lē, gueniyo ybi li omwoyde llēme. «Llēye le löng li kup llēm dey» le tjlapga no ichaga kong ara, mär ber shäng Jesús go llēm wlo.

⁹ Eshko ga Saulo, e kowēba Pablo bako, e go Sbō Sēya jlōkoyo. Eni ga ybi li iya beno shäng drēng ga ¹⁰ tjlē ba kong ga «Pja owa, pja jyō ara, pja so Á kjoyo, pja llēbo pjlo bek li wloyo. ¿Sbō tjlōkwo pjlu li kjlospwēp bop jyō go äar jong llonoro? ¹¹ E kjishko ga eeri ga pja shdüya Sbōrē. Pja ber kjok igō ame, dlo kälā shjij li ip llēm äar jong llono jä» le ba kong.

Jekdo eshko ga Elimas beno kjok igō llēme. E kjishko ga beno shäng no wlēk, wlosöya wlo le. ¹² Iya kjok eshko so ichaga lirē ga Sbō tjlōkwo kjarara. Ga beno shäng yēy le erä, Sbō tjlōkwo kura li kjishko.

Sbō tjlōkwo lara Pablorē oba kong Antioquia kjokyo buk Pisidia kjokyo worbo go tishko

¹³ E irgo ga Pablo, ba yorkagaga jek löng ba tjok li, e opshino Pafos kjokyo dwayo, ga jek kjoyong go äar pjē pjang Perge kjokyo, e Panfilia kjokyo obi. Gueniyo Juanda sano to jek irōng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ E irgo ga epga opshino to Perge kjokyo dwayo, jek öötong löng Antioquia kjokyo. (Antioquia kjokyo, e ber buk Pisidia kjokyo worbo go.) Eshko ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrēno jek lok judioga syō uyo jong eshko li roshko, ga sirkeno lok. ¹⁵ Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdē li, e laraba, kjibokwo tara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li, e laraba bakoe. E irgo ga tjlapgaga löng judioga syō uyo li no ichono tjlē ba kong ga «Pjāy tjlōkwo lē woyde borwa kjimtoklo wleni ga lēmi ga pjluē» le Pablo kong, ba yorkagaga löng li kong bakoe.

¹⁶ Eni ga Pablo kojono, orkwo poyono, pjāy kjinkozong loklo wleni, ga tjlē ga «Pjeyoga, lēr bomi kong ga kuzia. Israel tjēyoga, tja kuzia. Judioga llēm gueniyo Sbō bangkjirē wleniyo, tja kuzi bakoe. ¹⁷ Dēnashko ga bi tjlapgaga kjarara Israel tjēyo Sbō lirē, ber tjeng baiya wlo. Öötong löng Egipto kjokyo eshko ga kjimtara, iara beno tjēyo kēsbange. E irgo ga shira tek kjok eshko dwayo, ba dbo kēsbang go. ¹⁸ Löng kjok dogro no llēmshko lu pjloglo sak pkēng (40)

wopro ga kjimtara ara. ¹⁹ E irgo ga öötong löng Canaán kjokyo eshko ga kjimtara tjēyoga tjeng eshko kjringswo kjäk (7) li pjik, kjok li twe ber ba kong wlo. ²⁰ Llēye lēr shäng ère luyo öötong sak dbāw pjloglo pkēng kjingsho sak shkēng (450).

»E irgo ga kong nopga iara beno löng ba ichaga wleniyo äar jong Sbō tjlōkwo laga Samuel dbaryoshko. ²¹ Gueniyo ga pjlu rokara lok kjlara Samuel kong, ba llgwek wlo. Eni ga kong pjlu twara Sbōrē beno kjlara ko Saúl, e Cis wa, Benjamín tjēyo. Iara beno sōk parkē lu pjloglo sak pkēng (40). ²² E irgo ga Saúl kjarra Sbōrē, ga David iara beno sōk ba shtoshko. E woydara Sbōrē ara, tjlē ga «David, Isai wa li in ga domer pjlu bor kong, llēye woydēr ga shārye bor kong eni» le.

²³ »Lu kop ara irgo ga David tjēyo weno shäng kjlara ko Jesús. E ichara Sbōrē, Israel tjēyoga dōk, lara jlōkoyo dēnashko sorē li eni. ²⁴ Jesús wentē shäng oba bokshto llēm obishko ga Juan to shäng Sbō tjlōkwo roy lē Israel tjēyoga uunkong kong. Tjlē ba kong ga «Llēbo owa shāryēmi löng li, e owa jlōe lozi, ga rayozi, ga pjāy wēr jer di roshko» le. ²⁵ Ga Juan shinmotkē dbaryo dōrōshko ga tjlē ga «¿Pjāy wotjlik ga domer koshēmi löng ber bomi pjluwo wlo li tja lēmire? Tja llēme. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Era tjwlō ara bor kjinmo anmoyō. Bek wlo ga tja ba drepkwota dōk wlo llēm, e tjwlō ara bor kjinmo anmoyō kjishko»* le.

²⁶ »Pjeyoga, pjāy Abraham tjēyoga, pjāy judío llēm gueniyo Sbō bangkjirē löng enido wleniyo, tjlōkwo ère, e ber shji uunkong kong, shji döya Sbōrē sorē, e miydey wlo. ²⁷ Jerusalén sogpa, Jesús, e è miydara lok llēme. Ba kägäyoga èmdē ga ommyidono lok llēm bakoe. Woshtozlong dbaryo kjwobi go ga kjibokwo tara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li le lok, gueniyo llē loklo miyde lok llēme. Eni ga epga om go Jesús ichono shdungobashko ga llēye jyā tak dēnashko li, e shāryono eni. ²⁸ Eshko ga llēbo wlēya lok Jesús rotē wlo, ber zrōkko wlo lara, gueniyo llēye to wlēna llēme. Zok ga kjwe rayara to, gueniyo ga twara Pilato kong, iche zrōkoba wlo. ²⁹ Eni ga llēye jyā tak pjang Sbō kjibokwo go ba kjishko li, e shāryara lok pjire. Ga wolono pjang kjlōng go irgo ga doyo lona ba tjlōkwo kjaragarē ter tōshko, ga iara lok beno buk sakshko. ³⁰ Gueniyo woshrra Sbōrē irōng obi. ³¹ Zrōydēba llēm obishko ga jek shäng Galilea kjokyo äar jong Jerusalén kjokyo eshko ga ba tjlōkwo kjaragaga kjong kjong jek löng ba tjok. Ga woshrra irōng obi irgo ga dbar kop ara ga Jesús weno shäng epga kong kop ara. Epga eerishko ga beno löng e ina lok jlōe laga.

* 13:25 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

32-33 »Llëbo roy pjlú lërwa bomi kong. Llëye lara Sbörë jlökoyo bi tjlappaga tek dënashko so kong li, e shäryara pjir tjän. Jesús woshrara iröng obi, tak pjang Salmo pjök li go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

»«Pja bor wa.

Eeri ga Ikoba wëllë ga

tja bop data jlökoyo.»†

34 »Woshrara Sbörë iröng obi, doyo an llëm wlo, ber wolon ame wlo, lara Sbörë dënashko sorë li eni. Tjlëno beno eni:

»«Llëye loror David kong jlökoyo li,

e lër bop kong jlökoyo bakoe.»‡

35 »Sbö tjlökwo tjlëno e kjishko obi. Tjlëno beno eni:

»«Bop Wa iak beno shäng dboy bop kong li doyo iëp an ber buk eshko llëme.»§

36 »Jlökoyo ga David sök së obishko ga parkono ara ba pjeyoga kjishko, woydara Sbörë sore li eni. E irgo ga wolono, ga doyo iaraba beno buk sakshko, ba kjokëga zlong bäng, ga ano pjire. 37 Gueniyo ga Jesús woshrara Sbörë iröng obi lara doyo ano llëme.

38 »Pjeyoga, tjlökwo lërwa bomi kong li ëre: Owa pjang bi go li löya Sbörë ga pjlú, llëye shäryara Jesüsdë li kjishko. 39 Èye mär Jesús go ga ie Sbörë ber shäng pjlo bek ba bokso. Shji ie kjok ligwekklo tara Moisésdë lirë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. 40 Pjäy sjëk, llëye lara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li wen bomi kong llëm wlo. Tjlëno beno eni:

41 »«Pjäy Sbö tjlökwo joywë ä,

llëbo shäryër ga izi yötsoe.

¡Pjäy sëya llëm,

pjäy wolon!

Pjäy löng së obishko ga

llëbo shäryër kësbang.

Lëba eni bomi kong wëllë ëmdë ga

pjäy wotjllik ga

‘E shäryaga Sbörë’ lëmi llëme’ »*1e.

42 E irgo ga Pablo, Bernabé, e opshino kek judioga syö uyo li roy dwayoshko ga nopga löng li tjlë ba kong ga «Woydërwa ga washtozlong dbaryo tek këm kjwara go ga llëye loromi li lëmi borwa kong jek obi» le. 43 Nopga löng eshko li kjone kjone judío, llamo li wenoshko judío llëm wleniyo gueniyo kworkwono beno Sbö tjlökwo kjraga judioga i dik. Ga opshino eshko dwayo pjirshko ga nopga to jek löng Pablo, Bernabé tjok ara.

Eni ga Pablo, Bernabé, e tjlë ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbö go, pjäy kjimtarä ara kjishko» le.

44 Öötong washtozlong dbaryo kjwara obishko ga kjok eshko sopga shrono löng pjir sek, Tjlapga Jesús tjlökwo le li kuk.

45 Gueniyo ga Iya judioga löng lirë ga oba shrono ara ga ymorkono lok ara, ga Pablo läywe lok owa, tjlë oba kong ga «Llëye le shäng li, e eni llëme» le.

46 Gueniyo ga Pablo, Bernabé, llëye bangjre lok llëm, ga tjlë ba kong ga «Tjawa iak löng Sbö tjlökwo ëre roy lë bomi kong bäm go, pjäy judioga kong. Gueniyo pjäy omkuk woydë sira llëm, pjäy om go li opyë ber löng së iyado Sbö tjok woydë llëm bakoe. Eni kuzong ga tjawa to jongya ba lë nopga judío llëm wleniyo kong shara. 47 Tjawa ichara Tjlapgarë ba tjlökwo tak pjang li go eni. Tjlëno beno eni:

»«Pjäy ioror beno iök shjiy wleni,

nopga judío llëm wleniyo kong.

Nopga där sorë li tjlökwoyö lëmi ba kong

äär jong kjok kjwang jikong wlo»†1e.

48 Kuya nopga judío llëm wleniyo löng lirë ga beno löng wopjluë. Tjlë lok ga «Sbö tjlökwo ëre, e owa llëme» le. Eni ga ëye kjrara Sbörë ber löng së iyado ba tjok wlo ga tjlökwo li kjrara.

49 Eni ga Sbö tjlökwo shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

50 Gueniyo ga judioga löng eshko li opyono beno löng Pablo, Bernabé, e wloyo, ga lanyotkara lok owa walëga tjwlo ara, judío llëm gueniyo Sbö bangkjre löng enido wleniyo kong, domerga tjwlo ara kjok eshko li kong bakoe. E kjishko ga nopga tjwlo ara li iirkono ara, ga Pablo, Bernabé, e kroyoywara ara, ichara to kjok eshko dwayo.

51 Eni ga Pablo, Bernabé, e opshino kjok eshko dwayoshko ga ba dre pjlungyo löna lok beno tjeng eshko, e ba wloyoga ber löng shdungko loklo. E irgo ga to jek öötong löng Iconio kjokyo shara. 52 Gueniyo ga Jesús tjlökwo kjragaga beno löng Antioquia kjokyo li, e beno löng wopjluë, go Sbö Sëya jlökoyo bakoe.

14

Sbö tjlökwo lara Pablorë Iconio kjokyo

1 Iconio kjokyo ga Pablo, Bernabé, e öötong löng judioga syö uyo jong li roshko ga Sbö tjlökwo lara lok wolëso nopga löng eshko li kong. E kjishko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e omtjlokwo kjrono ara. 2 Gueniyo ga judioga kjong kjong omtjlokwo kjre woydë llëm, ga Pablo, Bernabé, e lanyotkara lok owa nopga judío llëm wleniyo kong. Kuya lok ga iirkono ara. 3 Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko dbar kop ara, ga Tjlapga Jesús tjlökwo roy lara ara. Llëye bangkjara lok llëm, kjimte Tjlapgarë le kjishko. Ga kong dbo twara kësbang, llëbo iydëba llëm wleniyo shärye wlo. E go ga ikoba wëllë ga domerga li ichaga Tjlapgarë

† 13:32-33 Salmo 2.7. ‡ 13:34 Isaiás 55.3. § 13:35 Salmo 16.10. * 13:41 Habacuc 1.5. † 13:47 Isaiás 49.6.

jlökoyo. ⁴ Gueniyo kjok eshko sogpa ëng shdõno tjeng kjrìng pjök, kjrìna löng judioga tjok, kjrìna obi löng Sbõ tjëlökwo roy lagaga Jesús äska tjok. ⁵ Eni ga nopga ara, judioga, nopga judio llëm wleniyo, e wotjlino jong kjrìnaso ba kågäyoga tjok. Tjlë lok ëng kong ga «Kjwepga kjwe shay, shpoy, löy ak go, zröy wlo» le lok eni. ⁶⁻⁷ Gueniyo ga miydara Pablo, Bernabé, ga töktong jek öötong löng Licaonia kjokyo. Kjok eshko ga jek löng Sbõ tjëlökwo roy pjlu lö oba kong Listra kjokyo, Derbe kjokyo, kjok shto oblë oblë löng eshko bakoe.

Pablo löra Listra kjokyo ak go

⁸ Listra kjokyo ga domer sök kjlara jek llëm wleniyo, weno buk eni. ⁹ Ga Pablo tjwe shäng eshkoshko ga llëye le li kuya sök. Ga ìya Pablorë drëng ga miyde shäng ga domer li mär Jesús go, popté ga pjlu wlo. ¹⁰ Eni ga tjlä sök li kong dbo go ga «Pja kojös ber shäng bop dre go beke!» le ba kong. Kuya domer lirë ga kojono maling, ga jëktong.

¹¹ Ìya nopga löng eshko lirë ga öö le, ga tjlä lok Licaonia so tjëlökwo go ga «Domerga kjwe, e sböpga kjlopswono beno no töshko so dik, ter beno töshko bi shwoy» le. ¹² Eni ga Bernabé, e kowara lok beno Zeus, ba sbõ kësbangyo li e. Ga Pablo tjläno ba kong ara kjishko ga e kowara lok beno Hermes, e ba sbõ Zeus tjëlökwo laga kjishko. ¹³ Eshko ga Zeus syö uyo jong kjok eshko li bokshto ga no shäng kjlara syöshtaga Zeus kong. Ga sögla wlënggla söra pjök mya, nana söra ara bakoe. Syöshtaga li, nopga löng kës li, e wotjlino ga öng li zröya, sho suya, pjë dret, Pablo, Bernabé, e poshrëkklo lara.

¹⁴ Miydara Sbõ tjëlökwo roy lagaga Jesús äska lirëshko ga ba shwong dwlëkza lok aas, nopga li slan wlo. Eni ga opzrëno jek zron jong nopga löng kës li tjräko, ga tjläno lok dbo go. Tjlë ga ¹⁵ «Kjwe llë shäryomirë kjweniro? Tjawa no, so pjäy kjoyo eröe. Tjawa shrono löng Sbõ tjëlökwo roy pjlu laga bomi kong. Lërwa bomi kong ga bomi sböpga kjwe tjwlo llëme. Wëyë, pjäy kjlopswos ber Sbõ Sök Ìyado li tjok. E kjopkwo shäryaga, kjok uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. ¹⁶ Tek dënashko ga oba kjok shto oblë oblë so judio llëm wleniyo, e iara Sbörë beno löng jek irbo woyde kjone pogo li go. ¹⁷ Gueniyo ga llëbo pjlu shärye jong bomi kong ìyado. Shunyo ichaga bomi kong li e. Bomi dwla wen pjlu laga li e. Pjäy dli ara, twe bomi kong kjishko. Pjäy löng wopjlu laga li e bakoe. Shärye jong eni, e Sbõ jlökoyo miydëmi wlo» le.

¹⁸ Ga lara eni ëmdë ga nopga löng li, ba öng, e zröya woydë Pablo, Bernabé poshrëkklo jek obi, gueniyo shäryara lok llëme.

¹⁹ Eshko ga judioga Antioquia so, Iconio so, e shrono löng eshko kjlöbö ga lano nopga li kong ara, ga iara beno löng wotjlík oblë. E kjishko ga Pablo löra lok ak go, zröya wlo. Wotjlino ga Pablo wolonoe lara lok, ga dopshira lok jek kjok eshko dwayo, iara lok beno buk kjoko shwo lëkong. ²⁰ Gueniyo ga Jesús tjëlökwo kjragaga löng li töno eshko, ga Pablo kopjrìna pjiribrie. Ga buk li kojono, ga opzrëno jek kjok li roshko iröng obi.

Pablo, Bernabé, e jek löng Jesús tjëlökwo kjragaga ik obi

Wëshko ga opshino kjok eshko dwayo Bernabé tjok, ga to jek Derbe kjokyo. ²¹ Öötong löng eshko ga Sbõ tjëlökwo roy pjlu lara lok eshko. Ga tjëlökwo li kjrara nopga löng eshko lirë ara, beno löng Jesús tjëlökwo kjragaga.

E irgo ga Sbõ tjëlökwo roy lagaga Jesús äska li jek sano iröng Listra kjokyo, irgo ga Iconio kjokyo, irgo ga Antioquia kjokyo. ²² Kjok kjrìnggwo mya lishko ga Jesús tjëlökwo kjragaga löng li kjimtarala lok, dbo iara jek këgong. Tjlë lok ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbõ go eröe. Shji äär ber löng Sbõ sök no pjluyo ìyado lishko wlo ga llëbo owa wen ara bi kong, e kuroy däw guing» le. ²³ Ga kjok kjrìna kjrìna ga nopga kjrara löng kjong kjong, ber Jesús tjëlökwo kjragaga löng eshko li kågäyoga wlo. Ga syöshtono, iono llëm Sbõ kong pjir ga rokara lok Tjlapga Jesucristo kong, tjlä ga «Nopga ëre mär bop go eröe. Lërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le.

²⁴ E irgo ga jek Pisidia kjokyo go, ga öötong löng Panfilia kjokyo iröng obi. ²⁵ Eshko Perge kjokyo ga Sbõ tjëlökwo roy lara oba kong pjir ga jer öötong löng Atalia kjokyo. ²⁶ Eshko ga opyono kjong roy to jek Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko. Dämär ga epga ichara Jesús tjëlökwo kjragaga eshko so lirë to parkë Sbõ kong kjok shto oblë oblë, ga syöshtara lok, tjläno ga «Sbõ, Pablo, Bernabé, e iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» lara lok ga toe. Eni ga ba pak li shäryara pjirshko ga to jek iröng Antioquia kjokyo. ²⁷ Ga öötong löng eshko iröng obishko ga Jesús tjëlökwo kjragaga löng eshko li töna löng ba tjok. Ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li roy lara lok ba kong pjire. Sbõ tjëlökwo lara nopga judio llëm wleniyo kong, ga kjrara lok sorë li roy lara ba kong pjir bakoe. ²⁸ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng dbar kop ara eshko Jesús tjëlökwo kjragaga li tjok.

15

Jesús tjëlökwo kjragaga kågäyoga lano ëng tjok Jerusalén kjokyo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjëlökwo kjragaga kjong kjong tjwe Judea kjokyo dwayo, öötong löng eshko Antioquia kjokyo ga ba

pjeyoga Jesús tjlökwo kjraga li pīya öötong löng, tjlê ba kong ga «Bek wlo ga pjây Jesús tjlökwo kjrագaga doyo jyâ tē pjir, lara Moisésdê tek dēnashko sorê li eni. Llēm ga pjây döya Sbörê llēme» le löng eni. ² Kuya Pablo, Bernabêrê ga beno owa ba kong, ga êng dboryono ara kar kar Judea sopga li tjok. E kjishko ga Pablo, Bernabê, Jesús tjlökwo kjrագaga kjong kjong, e kjrara Jesús tjlökwo kjrագaga llamo lirê iche jongya Jerusalén kjokyo, Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska shwoy, tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyoga löng eshko li shwoy bako, llēbo li llgweya lok wlo.

³ Eni ga ichara Jesús tjlökwo kjrագaga löng Antioquia kjokyo lirê to jongya Jerusalén kjokyo. Ga jek löng Fenicia kjokyo go, Samaria kjokyo go bakoe. Eshko ga nopga judío llēm wleniyo öötong beno löng Jesús tjlökwo kjrագaga li roy lara lok ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjrագaga eshko so kong, ga beno löng wopjlú. ⁴ E irgo ga jek öötong löng Jerusalén kjokyo ga wlokjrara Jesús tjlökwo kjrագaga eshko so, ba kägäyoga, Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska lirê. Eni ga llēye shäryara Sbörê ba tjok li roy lara lok ba kong lok pjire.

⁵ Gueniyo ga Jesús tjlökwo kjrագaga li tjrêko ga fariseoga löng kjlöbö. Epga kjong kjong kojono löng, ga tjlê ga «Bek wlo ga nopga judío llēm wleniyo Jesús tjlökwo kjrê woydêshko ga doyo jyâ tēy dey, ga ichêy kjok llgwekklo tara Moisésdê li sök» le.

⁶ Eni ga Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska tōno tjlapgaga Jesús tjlökwo kjrագaga kägäyoga tjok, llēbo le löng li llgweya lok wlo. ⁷ Eni ga lano êng tjok ara kar kar. E irgo ga Pedro kojono shäng, ga tjlê ga «Pjeyoga, miydēmi pjlu ga tja kjrara Sbörê tek dēnashko bomi tjrêko, ba tjlökwo roy pjlu lē nopga judío llēm wleniyo kong, epga êmdê ga omkuk ga tjlökwo kjre wlo. ⁸ Ga shji wotjlik bi pjlu shko sorê li miyde Sbörê pjire. E kjishko ga nopga judío llēm wleniyo omtjlökwo kjonoshko ga Sbö Sēya twara ba kong, twara bi kong sorê ga eni, miydēy shji judiogarê e go wlo ga shäryaga Sbörê. ⁹ Nopga judío llēm wleniyo wotjliño ga mär Sbö go erö ga owa pjang ba go li löna Sbörê beno dret, shäryara bi kong sorê ga eni. Eni ga epga iara beno tjwlo bishīya dik bakoe. ¹⁰ ¿Eni ga llēye woydēmi ga shärye Sbörê obi, tjlökwo êre kjrēmi wloro? Nopga judío llēm wleniyo iēmi kjok llgwekklo tara Moisésdê li sök lēmi woydê, gueniyo shji êmdê ga omsōno ma, bi tjlapgaga tek dēnashko so omsōno ma bakoe. ¿Eni ga epga omsök sorêro? ¹¹ Eni llēme. Miydēy ga shji döya Tjlapga Jesús dē, shji kjimte woydê kjishko eröe lēy, ga epga eni bakoe» le.

¹² E irgo ga Pablo, Bernabê, e tjlēno nopga löng li kong. Dbo twara Sbörê ba kong llēbo iydēba llēm wleniyo shärye lok nopga judío llēm wleniyo kong li roy lara lok ba kong pjire. E wopro ga kuya nopga lirê löng kjing erä.

¹³ Ga tjlēno lok pjirshko ga Santiago tjlê ga «Pjeyoga, tja kuzīa. ¹⁴ Simón* tjlēno bi kong ga nopga judío llēm wleniyo kjim tara Sbörê ara, ga epga tjrêko ga no kjone kjone kjrara beno ba nopga baiya. Shäryara bām goshko sorê li roy lara Simondê bi kong pjire. ¹⁵ Dēnashko ga Sbö tjlökwo lagaga omloño eni. Tjlēno beno eni:

¹⁶ »«E irgo ga tja tjwe iröng obi, ga David tjēyo beno löng tjwlo llēm li, e iēr ber löng ba shtoshko iröng obi, so u toktong beno buk töy kojöy jem, poshäryéy ber jong pjlu obi wleni.

¹⁷ Eni ga tja wlēya nopga judío llēm wleniyorê. Nopga kjrator tjeng kjok kjwang jikong li, tja wlēya, ga ber löng botoya bakoe. Tja Tjlapga Sbö. Tja omlê eni.

¹⁸ Loror beno eni tek dēnashko.»†

¹⁹ »Eni ga bor kong ga nopga judío llēm wleniyo optwono Sbö kong li barwēy ame. ²⁰ Epga kong kjibokwo tēy kjwara dey. E go ga lēy ba kong ga dli llē twak sböpga jyäglo kong li uēy ame, öng zrök kjytošo skuya i li sho uēy ame, srēng llē uēy ame, ga shji orkwosmono ê tjok llēm ga shji pē ba tjok ame. ²¹ Tek dēnashko ga kjok llgwekklo tara Moisésdê li, e lēba löng kjok shto oblê obleshko enido. Ga woshtozlong dbaryo kjwobi go ga lēba löng judioga syö uyo oblê oblê li roy» le.

Kjibokwo ichak nopga judío llēm wleniyo kong

²² Eni ga tōno löng lan li, nopga kjrara do pjök, iche lok jek Antioquia kjokyo Pablo, Bernabê tjok. Kjrara lok li beno Judas, Silas. (Judas, e kowēba Barsabas bakoe.) Domerga do pjök li tjlapgaga Jesús tjlökwo kjrագaga kägäyoga wleniyo. ²³ Ga kjibokwo tara lok kjwara, ga twara ba kong, söya jek ba tjok wlo. Kjibokwo li tjlê eni:

«Miga pjeyoga. Nopga judío llēm wleniyo löng Antioquia kjokyo, Siria kjokyo, Cilicia kjokyo, “¿Pjây yonde?” lērwa bomi kong. Kjibokwo êre ichērwa jek bomi kong. Tjawa Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska, lanma tjlapgaga Jesús tjlökwo kjrագaga kägäyoga.

²⁴ »Roy kurorwa ga no kjong kjong jushko so löng borwa tjrêko li öörlöng bomi shwoy ga pjây barwara ara, ba tjlökwo lara li go, ga pjây beno löng woydê ara.

* 15:14 Simón, e kowēba Pedro bakoe. † 15:18 Amós 9.11-12.

Gueniyo epga ichaga tjawarë llëme. ²⁵⁻²⁶ E kjëshko ga domerga kjirowa kjiłbò, ga ichororwa jek bomi ik. Bernabé, Pablo, e bi pjeýoga woydërwa ara wleniyo. Epga optwono beno lóng parkë Tjlapga Jesu-cristo kjëshko, ga zròkobarë, de zròkoba llëm, e miyde lóng llëme. Epga ichororwa jek bomi ik. ²⁷ Ga Judas, Silas, e ichororwa jek ba tjok, llëye tak pjang kjibokwo ère goshko li lanyotke lok om go bomi kong wlo.

²⁸ »Eni ga beno pjlu Sbò Sëya kong, borwa kong ga pjây ichërwa kjok lligwekklo tara Moisésdë li shäryë uunkong llëme. Llëye shäryëmi wlo li ère dõe: ²⁹ Dli llë twak sbòpğa jyäglo kong li uëy llëm; öng zròk kjiyto skuya i li sho uëy llëm; srëng llë uëy llëm; shji orkwosmono è tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe. Shäryëmi uunkong eni ga pjây jek lóng pjlo beke.

»Ber eni.»

³⁰ Eni ga domerga kjirowa li toe. Öötong lóng Antioquia kjokyo ga ba pjeýoga Jesús tjłkwo kjirowa li tona lok eshko, ga kjibokwo söra lok jek li twara ba kong. ³¹ Eshko ga kjibokwo li lara lok èng kong, ga beno lóng wopjlu, ga dbokjrono jek obi e go. ³² Judas, Silas, e Sbò tjłkwo lagaga. Eshko ga tjłeno nopga lóng li kong ara, dbo iara lok ara bakoe. ³³⁻³⁴ Ga beno lóng dbar kop ara eshko. E irgo ga opshino to jek ba ichagaga shwoy iröng obi. Brikshko ga «jölö» lara ba pjeýoga lirë ba kong. «Pjây nom iröng wopjlu» lara lok ba kong bakoe. ‡

³⁵ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, e beno lóng eshko Antioquia kjokyo. Tjlapga Jesús tjłkwo le lóng oba kong, ga oba piya lóng ara. Jesús tjłkwo kjirowa eshko so omshäryono kjłbò eni bakoe.

Pablo, Bernabé, e opkiono dboy dboy

³⁶ Öötong dbar kop ara ga Pablo tjłë Bernabé kong ga «Shji to bi pjeýoga lóng kjok shto oblë oblë ik iröng obi, shji öör Tjlapga Jesús tjłkwo le kjone dö ga eshko, lóng sorë iy wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjłë ba kong ga «jölö. Gueniyo Juan söy bi tjok bebi» le. (Juan, e kowëba Marcos bakoe.)

³⁸ Gueniyo ga Pablo kong ga pjlu anmoyö llëme. Epga lóng Panfilia kjokyo eshko ga rayara Marcosdë beno lóng tjoksa, jëktong ba tjok ba pak shäryë ame.

³⁹ Eni ga èng dboryono lok kar kar, ga beno lóng wopjlu èng tjok ame. E kjëshko ga opkiono beno lóng dboy dboy. Eshko ga Marcos söra Bernabé jek ba tjok, jer

dlung kjako, opyono kjirowa kësbang roy, ga jongya jong Chipre kjokyo. ⁴⁰ Pablo lira, Silas söra jek ba tjok. Brik lokshko ga Jesús tjłkwo kjirowa lóng li syöshtono Sbò kong, tjłë ga «Sbò, Pablo, Silas, e iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le. E irgo ga opshino toe. ⁴¹ Jek öötong lóng kjok shto oblë oblë Siria kjokyo, Cilicia kjokyo. Eshko ga ba pjeýoga Jesús tjłkwo kjirowa lóng li dbo iara lok Sbò tjłkwo go ara.

16

Timoteo jek shäng parkë Pablo, Silas tjok

¹ Eshko ga Pablo wlo öötong lóng Derbe kjokyo, e irgo ga Lистра kjokyo. Eshko ga Jesús tjłkwo kjirowa wlëna shäng kjlara ko Timoteo, e mekë judío, Jesús tjłkwo kjirowa bako, gueniyo data judío llëm wleniyo, e Grecia so. ² Timoteo, e pjlu le Jesús tjłkwo kjirowa lóng Lистра kjokyo, Iconio kjokyo lirë. ³ Eni ga woyde Pablörë ga Timoteo jek shäng parkë ba tjok. Gueniyo ga miyde judioga eshko so uunkong lirë ga Timoteo doyo jyä tak llëm, data Grecia so kjëshko. E kjëshko ga barwe judiogarë llëm wlo ga Timoteo doyo jyä tara Pablörë pjire.

⁴ E irgo ga jek lóng kjok shto oblë oblëshko ga llëye lara Sbò tjłkwo roy lagaga Jesús äska, tjlapgaga Jesús tjłkwo kjirowa kägäyoga lóng Jerusalén kjokyorë li, e lara lok Jesús tjłkwo kjirowa kong pjire. Ga tjłë lok ba kong ga «Tjłkwo lara lok li shäryë eni» le. ⁵ Eni ga Jesús tjłkwo kjirowa mär beno lóng Sbò go jek këgong, ga dbar kjwobi go ga tön jek këgong këgong.

Pablo domer Macedonia so ñno kjlara, shji yoïno wleni

⁶ Eshko ga Pablo wlo wotjlıno lok to Asia kjokyo, Sbò tjłkwo roy le eshko wlo lara. Gueniyo ichara Sbò Sëyarë jek eshko llëme. E kjëshko ga jek Frigia kjokyo go, Galacia kjokyo go, ⁷ öötong lóng Misia kjokyo gomyo. Eshko ga wotjlıno lok to Bitinia kjokyo lara, gueniyo ichara Jesús Sëyarë jek eshko llëme. ⁸ E kjëshko ga jekdo bek, slano Misia kjokyo llëm, jer öötong lóng Troas kjokyo.

⁹ E shkëyo ga Pablo domer Macedonia so ñno shäng kjlara, shji yoïno wleni. Ga domer li tjłë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja tek Macedonia kjokyo, tjawa kjimtëp wlo» le. ¹⁰ Ga ñna Pablörë eni irgo ga tjawa* tjłë èng kong ga «Shji roke Sbörë shäng eshko, ba tjłkwo roy pjlu lëy kjok eshko sopga kong» lërwa. E kjëshko ga tjawa poshäryono lóng jek bek Macedonia kjokyo wlo lërwa.

Lidia Jesús tjłkwo kjirowa

‡ 15:33-34 Tek dënahshko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłë ga «Pjây nom iröng wopjlu» lara lok ba kong bakoe. Gueniyo ga Silas wotjlik ber sök eshko le, ga benoe.» * 16:10 Kjibokwo ère taga Lucasdë. Eshko jek lëkong ga Lucas jek to shäng Pablo tjok. «Tjawa» le e kjëshko.

¹¹ Eni ga tjawa opyono kjong kësband roy, ga tjawa opshino Troas kjokyo dwayo, jek bek äär jong dlung tjrëko ko Samotracia. Wëshko ga tjawa jek äär löng Neápolis kjokyo. ¹² E irgo ga tjawa jem Filipos kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. Kjek eshko li ichaga Roma sopgarë, gueniyo Macedonia sopga kong ga kjok e tjwlo ara. Ga tjawa beno löng eshko dbar kjwöbösoe.

¹³ Öötong woshtozlong dbaryo ga tjawa opshino jek kjok eshko dwayo, tjawa äär löng di kjako, kjoko shwo lëkong. Eshko ga judioga syöshtozlong shtoyo tjok kjwe lërwa, ga eni jlöe. Tjawa öötong löng eshkoshko ga wlënorwa ga walëga ëng tönö löng kjlëbö eshko. Eni ga tjawa sirkeno lano löng ba tjok. ¹⁴ Eshko ga walë sök kjlara ko Lidia, e Tiatira so, shwong ko dingding shwëshwë tjwlo ara wleniyo soynega. E judio lëw wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Sök borwa kuk eshkoshko ga pjlu iara Sbörë pjang ba tjlökwö roy le Pablorë sök li kjre wlo. ¹⁵ E irgo ga wara jer di pjang eshko li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok. E irgo ga tjlä borwa kong ga «Tja ïmi ga Tjlapga Jesús tjlökwö kjraga jlökoyo ga rokër bomi kong sira ga pjây jek bor tjok, pjây ber löng bor ushko wlo» le.

Tjawa rokara jlökoyo, ga jlö lororwa ba kong, ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo, Silas, e bängzaraba no shdüzlong uyo

¹⁶ Dbar kjwara ga tjawa jek löng syöshtozlong shtoyo wloshko ga kjoglo weno shäng kjlara, parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo. Kjongli goshko Ä sëya kjlara. Sëya li dbo go ga llëbo wen llono li le oba kong enido, ga potjwlekoba ba sogoga kong arae. ¹⁷ Kjongli jek shäng borwa irgo, ga öö le, tjlä ë pogo kong ga «Domerga kjwe, e Sbö Tjwlo Kësbandyo parkaga. Kjwegga jek löng pjây döya Sbörë sorë laga» le. ¹⁸ Dbar kop ara ga shärye shäng eni. Eni ga dbar kjwara ga Pablo iircono ba kong, ga bojono iröng, tjlä sëya pjang ba go li kong ga «Lër bop kong Jesucristo ko goshko ga pja opkjos kjoglo kjwe goshko dwayo» le.

Jekdo eshko ga kjoglo li rayara sëya lirë ga toe.

¹⁹ Gueniyo ga ïya kjoglo sogoga lirë ga beno dbur shak ba kjishko ame ga Pablo, Silas, e shara lok, söra jek dbo go öötong löng llëbo soynezlong, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li boksho. ²⁰ Eshko ga tjlä lok tjlapgaga li kong ga «Domerga ëre judioga. Kjek ëreshko ga oba shdüya löng ara. ²¹ Shji pïya löng ba sdëkwö baïya go. Shji Roma

sopga kong ga tjlökwö le löng bi kong li, e kolako llëm, e shäryako llëm bakoe» le.

²² Eni ga nopga löng eshko ara li jek uunkong ba wloyo, ga tjlapgaga li nopga ichono ba shwong skwë, shpoya lok kjor no shpokklo go. ²³ Eni ga shpora lok irgo ga söra lok, iara beno löng no shdüzlong uyo roshko. Eshko ga tjlapgaga li tjlä lok no daga shäng li kong ga «Bängzas, ga dos yötsoe» le. ²⁴ Kuya ga Pablo, Silas, e söra jek, zrëra öötong tjeng këgong rong anmoyö kjër äär pjirshko. Eshko ga kjordo zak jek lok këgong këgong ba dre bapkwö, ga ba dre li zrëra ber lok eshko, opshik llëm wlo.

²⁵ E shkëyo ga Pablo, Silas, e löng syöshtë, të Sbö kong, ga kuya nopga shdung tjeng ba tjok eshko lirë löng. Öötong kjok rong dik ga ²⁶ yo iano kësband eshko. Eni ga u li sokö iona beno tre tre erä. Jekdo eshko ga u bäng llë döktong, roshwino drete. Ga dröng sho no pjirkklo li döktong pjir bakoe.

²⁷ Eshko ga no daga li buk pë, ga wolleno buke. ïya ga u li u bäng bäng döktong beno lok oojong ga wotjino ga nopga bängzak tjeng li töktong pjire lara. E kjishko ga ba dröng söya pjang ba kwota roy li shira, opzrök wlo lara. ²⁸ Gueniyo ga ïya Pablorë sök ga öö le ba kong, tjlä ga «Pja opzrök llëme!† jTjawa löng uunkong jüshko!» le ba kong dbo go.

²⁹ Kuya no daga lirë ga tjlä ga «iök shjiy tek sözong» le ba kjimtaga shäng li kong, ga kjrarae. Eshko ga opzrëno jek maling zron jong äär jong Pablo, Silas shwoy, ga kjök torgö sök ba dre zlong, der arae. ³⁰ E irgo ga kojono, ga Pablo, Silas, e shira tjeng lishko dwayo. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjlapgaga, ¿tja orwë llong? ¿Tja där wlo ga llëye shäryer?»

³¹ «Pja mär Tjlapga Jesucristo go ga pja döya Sbörë, bop pjeyoga löng bop ushko uunkong li döya eni bakoe» le ba kong. ³² Eni ga Tjlapga Jesús tjlökwö lara lok ba kong, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li kong bakoe. ³³ Jekdo eshko ga söra no daga lirë jek di bäng buk eshko lishko, ga shpora lok bängli, e kwoshkwara, kröna ba kong. E irgo ga no daga li wara jer di bäng buk li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok bakoe. ³⁴ Eni ga Pablo, Silas, e söra jek ba ushko, ga sënae. Eshko ga no daga li beno sök woowa llëm, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok, beno löng mär Sbö go kjishko.

³⁵ Wëshko kjok shröng ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li no dagaga ichono kjlëbö äär löng no daga sök no shdüzlong uyo li ik, Pablo, Silas, e döya wlo.

³⁶ Eni ga no daga li tjlä Pablo kong ga «Tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li tjlökwö

† **16:28** Eshko dbaryo ga nopga löng kjërshko, e töktong ey dwayoshko ga ba dagaga zrökoba. «Pja opzrök llëme!» lara Pablorë ba daga kong e kjishko.

ichono bor kong, pjây dör wlo le. Eni ga pjây to ga bue. Pjây nom wopjlûe» le.

³⁷ Gueniyo ga Pablo tjlê no dagaga shrono tjeng li kong ga «Tjawa Roma so kjibokwo tjok. Woydara ga tjawa llgwera kjwe kjok llgwekklo Roma so î go. Gueniyo tjawa llgwera lok llêm êmdê ga tjawa shpora lok ara nopga uunkong bokshto, ga tjawa bângzara lok no shdüzlong uyo roshko. ¿Eni ga tjawa shiya woydê lütshko ega? ¡Eni llême! Tjawa shiya lok wlo, woyde ga tek shiga epgarê om go dey. Lêmi ba kong eni» le.

³⁸ Eni ga no dagaga li to öotong löng tjlapgaga li shwoy ga roy lara ba kong pjire. Kuya lok ga beno löng sëya llêm, Pablo, Silas, e kjibokwo tjok kjishko. ³⁹ Ga tjlapgaga li jek öotong löng Pablo, Silas shwoy ga tjlê ba kong ga «Tjawa jnemi kësbange» le. Eni ga dôrae. Eshko ga tjlê ba kong obi ga «Rokêrwa bomi kong sira ga pjây opshik borwa kjok êreshko dwayo» le.

⁴⁰ Eni ga opshino lok no shdüzlong uyo roshko dwayo, ga jek öotong löng Lidia ushko. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga li pjlorä uunkong, ga dbo iara bakoe. E irgo ga opshino to ey dwayo.

17

Tesalónica sogpa woksera löng ara

¹ Ga Pablo, Silas, e jek äär löng Anfípolis kjokyo, e irgo ga Apolonia kjokyo. E irgo ga öotong löng Tesalónica kjokyo. Eshko ga judioga syö uyo jong kjwara. ² Ga Pablo sgara shäng woshtozlong dbaryo kjwobi go ga opzrêk jek judioga syö uyo roshko. Eni ga öör shäng eshko woshtozlong dbaryo li pjloglo mya, ga lano ara nopga löng li tjok. Sbö tjlökwö tak pjang li ³ pjollongweya ba kong. Tjlê ba kong ga «Miydêy Sbö tjlökwö êre go ga no pjluyo iche lara Sbörê li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörê iröng obi. Jesús roy loror bomi kong, ga shäryono ba kong eni. No pjluyo lër shäng li e» le.

⁴ Eni ga judioga kjong kjong omtjölkwö kjrono. Grecia sogpa ara Sbö poshrêk löng enido wleniyo, walêga tjwlö ara wleniyo ara, e omshäryono eni bakoe. Ga tjölkwö kjragaga uunkong li beno löng Pablo, Silas tjok.

⁵ Gueniyo ga İya judioga omtjölkwö kjrono llêm wleniyo lirê ga ymorkono ara. Eni ga to löng irbo bäng go ga nopga owa oba barwê ä wleniyo, e tona kjlëböso, kjok eshko sogpa shdüya wlo, ie ber löng wlêp llêm wlo. Ga wotjlino ga Pablo, Silas, e löng no sök kjlara ko Jasón li ushko lara. E kjishko ga öotong löng ba shwoy ga opzrêno jek dbo go ba u roshko, Pablo, Silas, e shaya, söya, twe nopga löng li kong wlo, shdüya wlo lara, ⁶ miga wlêna llême. Eni kuzong ga Jasón

shara lok shara, ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga kjlëbö li tjok. Ga söra lok dbo go, dopshiya lok î, öotong löng tjlapgaga kjok llgweya wleniyo li shwoy. Eshko ga öö le lok ara, tjlê ga «Domerga to löng kjok shto oblê oblê, nopga shdüya ber löng wlêp llêm wlo li, e shrono löng bi shwoy êre bi barwaga. ⁷ Shronoshko ga wlokjrara Jasón jürê öotong löng ba ushko. Kjok llgwekklo tara pjlu kësbangyo sök Roma kjokyorê li, e bangkjire lok llêm, ie ber tjwlö llêm bakoe. To löng tjlê ga pjlu oblê tjok le. E kowe lok Jesús» le.

⁸ Eshko ga llêye lara lok li kjishko ga tjlapgaga, nopga löng eshko li, e woksera tjê jikong. ⁹ E kjishko ga Jasón, ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga, e ichara lok oppotjwlêk, e irgo ga rayara toe.

Berea sogpa Jesucristo tjölkwö kjrono ara

¹⁰ E shkêyo ga Pablo, Silas, e ichara Jesús tjölkwö kjragaga eshko so lirê opshik jek Berea kjokyo. Öotong löng eshko ga opzrêno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko. ¹¹ Judioga löng Berea kjokyo li wotjlík owa judioga löng Tesalónica kjokyo li î dik llême. Ga Jesús tjlökwö lara lok ba kong li kuya ga beno löng wopjlû, ga küywa lok obi. Eni ga dbar kjwobi go ga tjölkwö kura lok li İna lok Sbö tjölkwö kjibokwoyo go ara, llêye lara Pablo, Silas dê li, e jlöre İya lok wlo. ¹² Eshko ga judioga omtjölkwö kjrono ara. Grecia sogpa omtjölkwö kjrono kjlaraso llêm bako, walêga tjwlö ara wleniyo, domerga bakoe.

¹³ Gueniyo ga Sbö tjölkwö roy le Pablörê shäng Berea kjokyo li roy kura judioga löng Tesalónica kjokyo lirê, ga jek öotong löng eshko ga nopga löng eshko li shdüra lok ara, beno löng wlêp ame. ¹⁴ Jekdo eshko ga Pablo ichara ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga lirê opshik maling, jongya dlung sor go, brik to kjok eshko dwayo wlo. Gueniyo Silas, Timoteo, e beno löng Berea kjokyo obi. ¹⁵ Eshko ga Pablo yorkagaga öör löng ba tjok Atenas kjokyo. Ga Pablo beno sök eshko. Eni ga ba yorkagaga li sano jem iröng Berea kjokyo. Brik lokshko ga Pablo tjlê ba kong ga «Pjây tjlê Silas, Timoteo kong ga woydêr ga tek tön bor tjok maling Atenas kjokyo jüşhko lêmi ba kong» le.

Pablo Sbö tjölkwö lono shäng Atenas kjokyo, tjlapgaga kësks ko Areópago kong

¹⁶ Ga Pablo beno sök eshko Silas, Timoteo, e koshê. E wopro ga İya to shäng ga Atenas sogpa sböpga jyäglo shäryono träk llêm, ga wokserga shäng erä. ¹⁷ E kjishko ga öotong shäng judioga syö uyo jong eshko li roshkoshko ga tjölkwö kjlopswê ara nopga löng eshko li tjok, judioga, nopga judio llêm wleniyo, gueniyo Sbö poshrêk löng enido wleniyo tjok. Ga dbar kjwobi go ga öotong shäng llêbo soynezlöng shtoyo ga tjölkwö kjlopswê êbo tjwe ba shwoy li tjok. ¹⁸ Eshko

ga nopga tjeng kjieng pjök ko epicúreo, es-toico. Epga tjlökwö kjlopswë kar kar ëng tjok ara, ba wotjlik om go li go. Ga Pablo tjlä li kuyashko ga tjlä lok kar kar ba tjok. Ga kjong kjong tjlä ëng kong ga «¿Domer tjlägwang kjok miydë llëm kjwe llë layde shäng?» le.

Eshko ga Pablo shäng Jesús roy pjlu lä ba kong, Jesús, e wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi le. E kjishko ga kjong kjong tjlä ga «Domer kjwe ïn ga to shäng sböpga shto oblë so roy shdök» le lok eni.

¹⁹ Eni ga söra lok öötong shäng tjlapgaga kësëks ko Areópago li shwoy. Eshko ga tjlä lok ba kong ga «Tjläkwö lep shäng borwa kong tjaglën li, e pïs yötso borwa kong sira, miydërwa wlo. ²⁰ Kurwa ga tjawa kong tjläkwö lep llëbo oblë dö, ga llë loklo miydërwa woydë» le.

²¹ Eshko ga Atenas sopga, nopga shto oblë so löng eshko li, e sgara löng llëye läba tje tjaglën li kuya wlo, lanyotke wlo eröe. Llëye oblë shärye lok llëme.

²² Eni ga Pablo kojono shäng eshko ba bok-shto, ga tjlä ba kong ga «Tjlapgaga Atenas so, ïn jlökoyo ga bomi sböpga, e bangkjreämi äe. ²³ Tja jëktong bomi kjok jüshko ga bomi sböpga poshrëzlong shtoyo lok li ïnor pjire. Kjrina jüni ga sbö poshrëkklo jong kjwara eshko, tak pjang ba poglo go tjlä ga “Sbö miydëy llëm obi li, e poshrëkklo.” Eni ga Sbö miydëmi löng llëm li, e poshrëmi löng tjän, e ë miydëmi löng llëm gueniyo. E kjishko ga tja shrono shäng ba roy laga bomi kong. ²⁴ E kjok ëre uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. E kjok dogo so, kjok ëre so, e Tjlapga. E sök u shäryak norëli roshko llëme. ²⁵ Shji löng së laga erë, shji tjwlo shrë laga erë, shji llëbo tjok kës li twaga erë bakoe. Eni ga e opkjimtoklo woydë llëme.

²⁶ »Dämärshko ga domer shäryara kjlaraso döe. Gueniyo ba tjëyo tek ber ba irgo li wena träk llëm, shdöktong to kjok shto oblë oblë uunkong kjok kjwang jikong. Tek dënashko ga tjëyoga oblë oblë ber löng dbar kjwobi, ber tjeng kjone, e lara pjir tjän. ²⁷ Shäryara eni, ber löng ba wlëk wlo. To jëk löng kuya ï wleni ga wlëya kjwe, shäng bi soshko ëmdë. ²⁸ Ga shji mär löng ba go, shji jëk laga erë bakoe. Ga pjäy tjrëko tjläkwö wolëso tagaga tjeng kjlëbö. Epga omlono eni bakoe. Tjläno ga «Shji uunkong Sbö wapga» lara lok eni.

²⁹ »Shji Sbö wapga kuzong ga Sbö, e so sböpga jyäglo shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjublün go, llëm ga ak sho go kjoyo, e lëy eni llëme. E so llëbo shäryak norë ba wotjlik li go kjoyo llëm bakoe.

³⁰⁻³¹ »Dënashko ga nopga llëbo shäryono bëy llëmshko ga shdüya Sbörë llëm, llëye miyde lok llëm kjishko. Gueniyo dbar iara Sbörë beno kjwara, ber nopga löng kjok ëre kjing

go kës li llgwezlong dbaryo wlo. Ga domer kjlarra beno shäng kjlara, nopga llgweya bek wlo. E ë miydëy wlo ga e wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi. E kjishko ga eerishko ga nopga löng kjone pogo, e woyde ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye» le.

³² Ga domer wolono kjlara ga woshrono iröng obi le eni li kuya lok ga kjong kjong Pablo läywë owa, joywe jong erä. Gueniyo kjong kjong tjlä ba kong ga «Pja woydërwa ga llëye lep shäng li dbar oblëshko ga lep borwa kong jek pjlara obi» le.

³³ Eni ga Pablo opshino eshko dwayo. ³⁴ Eshko ga kjong kjong jek Pablo tjok, ga beno löng Jesús tjläkwö kjragaga. Kjlara jüni ko Dionisio. Domer, e tjlapgaga kësëks ko Areópago li kjlarayo. Jesús tjläkwö kjraga kjlara obi, e walë shäng kjlara ko Dámaris.

18

Pablo Sbö tjläkwö lono shäng Corinto kjokyo

¹ E irgo ga Pablo opshino to Atenas kjokyo dwayo, jek öötong shäng Corinto kjokyo.

² Eshko ga judío wlëna shäng kjlara ko Aquila, e Ponto so. Dënashko ga öötong sök Roma kjokyo, e Italia kjokyo obi. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo ko Claudio li tjläkwö ichono, tjlä ga «Judíoga löng jüshko Roma kjokyo kjlobi li opshik drete» le. E kjishko ga eeri ga öötong dbar kjwöbö ga Aquila opshino jek Roma kjokyo dwayo, öötong sök Corinto kjokyo ba boy Priscila tjok. ³ Ba pak baïya lok, e u shäryaga öng kwota go, Pablo ï dik. E kjishko ga miydara Pablorë ga jek öötong shäng ba shwoy ga beno shäng ba ushko, ga parkë ba tjok bakoe. ⁴ Eni ga äar woshtozlong dbaryo kjwobi go ga Pablo opzrëk jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko. Ga lan judíoga löng li tjok, nopga judío llëm wleniyo löng li tjok bako, tjläkwö le shäng li, e jlöe le lok wlo.

⁵ Ga Silas, Timoteo, e tje Macedonia kjokyo dwayo öötong löng ba shwoy. Eshko jek lëkong ga Pablo opyono Jesús tjläkwö roy lä dbar kjwobi go, opyono shäng e shärye wlo eröe. Tjlä judíoga kong ga «Bi pjiluyo iche le Sbörë li, e Jesús» le ba kong iyado. ⁶ Kuya judíogarë ga opyono beno löng ba wloyo, ga läywë lok owa arae. E kjishko ga Pablo ba shwong pjiloyono, pjiloyo lon ber tjeng eshko wlo, e ba wloyoga ber löng shdungko wlo loklo. Ga tjlä ba kong ga «Pjäy shdüya Sbörë laga ber pjäydë om go. Miydaga ber tjarë ame. Tja Sbö tjläkwö roylë pjäy judíoga kong ame. Tjläkwö li lër nopga judío llëm wleniyo kong shara» le.

⁷ Eni ga Pablo opshino judíoga syö uyo li roshko dwayo. Eshko ga domer sök kjlara ko Ticio Justo, e judío llëm wleniyo, gueniyo

Sbö poshrëya enido. Ba u jong judioga syö uyo li zlong bäng. Eni ga Pablo beno sök ba tjok eshko. ⁸ Kjek eshko ga domer sök kjlara obi ko Crispo. Domer, e judioga syö uyo jong eshko li kägäyo. Ga Tjlapga Jesús tjlökwö kjrara, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li tjok. Corinto sopga omtjölkwö kjrono ara bako, ga waraba jer di roshko uunkong.

⁹⁻¹⁰ Shkër kjwara ga Tjlapga Jesús tjläno Pablo kong shji yoïno wleni, tjlä ga «Lëye bangkjrëp llëme. Tja shäng bop tjok iyado. E kjishko ga bor tjölkwö roy lëp iyado, pja kjinkë llëme. Ga nopga kjok ëreshko botoya ara. E kjishko ga pja barwaga ërë llëme, pja kong llëbo owa shärye ërë llëm bakoe» le.

¹¹ Eni ga Pablo beno shäng Corinto kjokyo Sbö tjölkwö le nopga li kong lu pjlara kjingsho bëy.

¹² Corinto kjokyo, e Acaya kjokyo obi. Dbar eshko ga Galiön, e parkë sök Acaya so ichaga. Eshkoshko ga öötong shäng Corinto kjokyoeshko ga judioga ëng tönö, ga Pablo shara lok, söra jek öötong löng no llgwezlong uyo. ¹³ Eshko ga tjlä lok tjlapga li kong ga «Domer ëre to shäng nopga ië Sbö poshrëk, ba wotjlik baiya li go. Gueniyo kuy ga le shäng li, e kjok llgwekkö tara Moiséséd li wloyo» le.

¹⁴ Eni ga dborye Pablörë lara, gueniyo Galiön tjlä judioga li kong ga «judioga, tja barwëmi llëme. Eye rotoromi llëye shäryara owa anmoyö kjishko kjwe ga llgwer bomi kong kjluwe. ¹⁵ Gueniyo sömi tjwe shäng li tjölkwö le shäng li kjishko. Pjäy lan tjölkwö llë kjishko, ko llë kjishko, bomi kjok llgwekkö li kjishko bakoe. Eni kuzong ga llgwezï pjäydë om go. Tja opyë woydë ber llëbo e llgwega bomi kong llëme» le. ¹⁶ E irgo ga ichara ba llgwezlong uyo roshko dwayo.

¹⁷ Eshko ga judioga syö uyo jong li kägäyo shäng kjlara ko Söstenes. E shara nopga judiö llëm wleniyo löng lirë, ga shpora lok ara Galiön bokshto. Ga Iya sök wlëp erä, e ba kong ga llëye llëme le.

Pablo jëk shäng kjok shto oblë oblë

¹⁸ Eshko ga Pablo beno sök Corinto kjokyo dbar kop ara obi. E irgo ga «Tja toe» lara Jesús tjölkwö kjragaga löng eshko li kong, ga jer öötong shäng Cencrea kjokyo, Priscila, Aquila tjok. Eshko ga Pablo kã shtono beno pjret. Dämär ga kãkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara Sbö kong tjän, ga dbaryo li pjitonge. E irgo ga opyono lok kjoyng kësbang roy, jongya Siria kjokyo wlo le. ¹⁹ Ga öötong löng Éfeso kjokyoeshko ga Priscila, Aquila, e rayara Pablörë beno eshko, ga toe. E irgo ga jek öötong shäng judioga syö uyo roshko ga lano judioga löng eshko li tjok. ²⁰ Eni

ga tjlä lok ba kong ga «Woydërwa ga pja ber sök borwa tjok dbar kjwöböso guing» le, gueniyo woydara llëme.

²¹ Ga «Tja toe.* Gueniyo ga woyde Sböërë ga tja tjwe iröng bomi ik obi» le. E irgo ga opyono sök kjoyng kësbang roy, ga toe.

²² Jek öötong shäng Cesarea kjokyo ga jem Jerusalén kjokyo, Jesús tjölkwö kjragaga löng eshko li pjlok. E irgo ga opshino jer öötong shäng Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko ga ²³ beno sök eshko dbar kjwöböso. E irgo ga opshino jek obi, ga to shäng kjok kjrinashko kjrinashko Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Jesús tjölkwö kjragaga kjim-tara mär Sbö go jek kégong eni.

Apolos Sbö tjölkwö lono Éfeso kjokyo

²⁴ Eshkoshko ga domer öötong shäng kjlara Éfeso kjokyo ko Apolos. E judiö, Alejandria so. Sbö tjölkwö tak pjäng li miyde shäng arae. Ga domer li tjlä ga kuywoye. ²⁵ Ga oppino ara tjän, Tjlapga Jesús irbo li kjishko, ga tjlä shäng ga laywae. Oba piya shängshko ga Jesús roy le ba kong yötsoe. Gueniyo miyde wlo li obie. Juan no wono di go sorë miydayde döe.

²⁶ Eni ga opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga tjläno oba kong, llëye bangkjrara llëme. Gueniyo kura Priscila, Aquilarë, ga mana lok ba ushko, lan ba tjok wlo, Sbö irbo li miyde pjlu anmoyö wlo.

²⁷⁻²⁸ E irgo ga Apolos to jek shäng Acaya kjokyo le, ga kura ba pjeyoga Jesús tjölkwö kjragaga löng lirë. Eni ga kong kjibokwo tara lok kjwara, söya twe Jesús tjölkwö kjragaga löng Acaya kjokyo li kong wlo, äar eshko ga wlokjre lok pjlu wlo le.

Jek öötong Acaya kjokyo ga tjläno judioga löng eshko Tjlapga Jesús tjölkwö woydë llëm wleniyo kong jlökwö. Sbö tjölkwö tak pjäng li go ga pina ba kong ga no pjluwo iche lara Sböërë li, e Jesús. Ga tjölkwö kjlopswë lok kar kar ëng tjokshko ga judioga li zäya enido. Ga Sbö wopjlu li kjishko ga ba tjölkwö kjragaga löng eshko li, e kjim-tara tek dämär ba tjölkwö kjrë. Eshko ga epga kjim-tara Apolosdë ara bakoe.

19

Pablo tjölkwö lono Éfeso kjokyo

¹ Apolos sök Corinto kjokyo wopro ga Pablo jek shäng Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Eni ga öötong shäng Éfeso kjokyo. Eshko ga Jesús tjölkwö kjragaga wlëna tjeng kjlöbö, ² ga tjlä ba kong ga «¿Sbö tjölkwö kjroromishko ga pjäy go Sbö Sëya, e shronore?»

«Llëme. Sbö Sëya, e ë laydëba borwa kong llëm obi» le lok ba kong.

* 18:21 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Tja toe. Woyde ga tja jek äar Jerusalén kjokyo dbar shrëkkö dbaryo tjwe lishko.»

³ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Eni ga pjāy warabashko ga e llē loklo?»

«E Juan tjlōkwo kjrórora li loklo» le lok ba kong.

⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Juan no wono jlōe. Ēye, llēbo owa shārye lōng li, e owa jlōe lara, ga rayara ga wara jer di roshko. Gueniyo ga no tjwe ba irgo li lanyotkara Juandē oba kong, ga woyde ga shji mār ba go dey. Tjlēno shāng li, e Jesús layde» le.

⁵ Kuya lok ga epga wara jer di roshko Tjlapga Jesús ko go. ⁶⁻⁷ Domerga wara li doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12). E irgo ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga epga go Sbō Sēya shrono beno kēsbang ba tjok. Eni ga beno lōng tjlē kjok shto oblē oblē so tjlōkwo, ga Sbō tjlōkwo roy lara lok oba kong.

⁸ Ga moglo mya ga Pablo jek iyado judioga syō uyo jong eshko li roshko. Eshko ga Sbō ber no pjluoy sorē li roy le shāng ara, tjlōkwo le shāng li, e jlōe lēba wlo. Tjlēshko ga llēye bangkjre llēme. ⁹ Gueniyo ga kjong kjong omtjōkwo kjrono llēm, llēye kuya lok woydē llēm kjishko. Ga Irbo Tjaglēn li lāywe lok owa oba boksho. Eni ga Pablo opkjo jek ey dwayo, ga Jesús tjlōkwo kjrāgaga li sōra jek oppizlong uyo jong kjwara roshko, u li sogo ko Tirano. Eshko dbar kjwobi go ga Sbō tjlōkwo lanyotkara ba tjok ara. ¹⁰ Ga shāryara eni oōtong lu pjloglo pjōk. Eni ga Tjlapga Jesús tjlōkwo shdōktong nopga lōng Asia kjokyo uunkong kong, judioga kong, nopga judiō llēm wleniyo kong bakoe.

¹¹ Eshkoshko ga Pablo kong dbo twara Sbōrē kēsbang, llēbo iydēba llēm wleniyo shārye kēsbang wlo. ¹² Eni ga jangsher, shwong llē, e pjono ba go dō ēmdē ga sōkoba, twēba swlōppa kong ga poptē, twēba nopga goshko Ā sēyaga li kong ga sēya li to ba go dwayo bakoe.

¹³ Judioga kjong kjong to lōng kjok kjrīnashko kjrīnashko Ā sēyaga tjeng oba goshko li ichē ā wleniyo. Eshko ga Tjlapga Jesús koiara lok pjāng sēya li ichē wlo bakoe lara. Ga tjlē ga «Pablo to shāng Jesús roy lē, ga lēr bop kong Jesús ko goshko ga Ā sēya, pja opkjos no kjwe goshko dwayo» le jong eni.

¹⁴ Eshko ga domerga lōng doglo kjāk (7), Esceva wāpaga. Esceva, e judiō, syōshtaga kāgāyo bakoe. Ba wāpaga doglo kjāk (7) li to lōng Ā sēyaga ichē Jesús ko goshko bakoe.

¹⁵ Pjlara ga shāryara lok enishko ga Ā sēya li tjlē ba kong lok ga «Tja Jesús miydē, Pablo miydēr bakoe. ¿Gueniyo ga pjāy ēro?» le.

¹⁶ Jekdo eshko ga domer goshko Ā sēya pjāng li jek zrow pjā ba goshko lok erā. Ba dbo ara go ga tjeng doglo kjāk (7) li shpora ara, shwong llē dwlēra dret, sho llē dwlēra srēng ara, ga zana tjē jikong. Eni ga to tōktong lok u li roshko dwayo, kjlop dret, ba llēmdoe.

¹⁷ Kuya Ēfeso sopga uunkong, judiōga, nopga judiō llēm wleniyo lirē ga beno lōng sēya llēm, bangkjre arae. Eni ga Tjlapga Jesús ko li iara lok tjwlō ara.

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrāgaga ara tjwe lōng llēbo owa shāryara lok tek dēnashko li lē oba uunkong boksho. ¹⁹ Ga epga ara parkono lōng ybipga wleniyo li, ba oppingglo kjibokwo shoyo sēya tjwe lōng, ga sura iōkshko dret oba boksho. Ga ba kjibokwo sura lok kēs li tjwlō iak dbur sho pjublūn kjwo sak dbāw dbāw pjloglo sak shkēng (50,000). ²⁰ Eni ga Tjlapga Jesús tjlōkwo shdōktong llaw pogo, ga tjlōkwo kjrēba jek kēgong kēgong.

²¹ E irgo ga llēbo shāryono kēs li irgo ga Pablo wotjlik jek Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo go jongya Jerusalēn kjokyo wlo le. Ga wotjlik kjrīna obi ga «Lōng Jerusalēn kjokyo li pjloror pjir ga tja jongya Roma kjokyo bakoe» le. ²² Eni ga ba kjimtagaga ichara do pjōk jongya Macedonia kjokyo ba bām go, epga Timoteo, Erasto. E wopro ga e beno sōk eshko Asia kjokyo dbar kjwōbōso obi.

Ēfeso sopga woksera lōng ara

²³⁻²⁹ Ēfeso so sbōpaga kjlara ko Artemisa, ba syō uyo jong eshko. Eshko ga domer sōk kjlara ko Demetrio, ba pak baīya, e llēbo jyāglo shāryaga dbur sho pjublūn go. Domer, e Artemisa syō uyo li jyāglo shāryaga. E go ga dbur shak ara, ba parkaga parkē lōng ba tjok li tjok. Eshko dbaryo ga llēbo jyāglo shāryaga uunkong li tōna, ga tjlē ba kong ga «Pjeyoga, miydēmi pjlu ga shji mār bi pak ēre go. Eerishko ga Asia kjokyo kjok kjwang jikong ga bi sbō kēsbang Artemisa li poshrēy lōng iyado. Gueniyo ĩmi lōng, kumi lōng ga Pablo to shāng tjlē oba kong ga sbōpaga jyāglo shāryaga norē li, e llēno llēme le. Eni ga nopga kjlopswē ara ba shwo lēkong, ga shārye eni li jūshko dō llēm, Asia kjokyo uunkong seke. Llēbo ēre owa bi kong, bi pak ēre iēba ber tjwlō llēm ga jer bi shjiryō. Erō llēme. Eshko ga Artemisa syō uyo jong jūshko li, e ber tjwlō llēm bakoe. Eni ga bi sbō om go li woydēba ame, ba tjwlō kēsbang li iēba ber llēno ame» le.

Kuya lok ga iircono ara, oō le lok arae. Tjlē lok dbo go ga «Ēfeso so sbō Artemisa li, e tjwlō kēsbangel!» le. Eni ga Ēfeso sopga woksera lōng tjē jikong. Eshko ga Pablo yorkaga wlēna lōng do pjōk ko Gayo, Aristarco, epga Macedonia so. Ga shara lok, dopshira, sōra oōtong lōng no tōnzlong uyo jong eshko lishko.

³⁰ Eni ga roy kuya Pablōrē ga jek opzrēk woydē eshko, lan nopga lōng li tjok wlo lara, gueniyo ichara Jesús tjlōkwo kjrāgagarē llēme. ³¹ Eshko ga tjlapaga tjwlō kēskēs

Asia sogpa kong wleniyo löng eshko kjlöbö, epga Pablo pjeyoga wleni, ga tjlökwö ichara ba kong, to jek opzrök eshko llém wlo.

³² E wopro ga nopga öötong löng no tönzlong uyo li, e woksera löng träk llème. Löng eshko ara tönö löng llé kjy miyde löng llème. Ga öö le lok ara, kjlara tjlä oblë, kjlara tjlä oblë bakoe.

³³ Ga judío shäng kjlara eshko ko Alejandro. Domer, e ichara judiöga löng lirë nopga löng kës li boksho, ga lléye le wlo li lara lok ba kong. Eni ga Alejandro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni. ³⁴ Gueniyo ga miydara lok ga e judío ga kuya woydë llème. Ga öö le lok tjë jikong, tjlä ga «JÉfeso so sbö Artemisa li, e tjwlo kësbang!» le jong eni wop ara, ga Alejandro to tjläno nopga li kong llème.

³⁵ E irgo ga nopga löng kës li kjinkara no shäng kjlara tjlapgaga kës kës dboryaga wleniyorë, ga tjlä ba kong ga «Pjeyoga Éfeso so. Shji iak beno löng bi sbö kësbang Artemisa li syö uyo daga, shji beno löng ba jyäglo ter lono kjok dogo dwayo li daga bakoe. Nopga kjok kjwang jikong so om-miydë pjlu ga eni. ³⁶ E jyö laga èrë llème. Eni ga pjây löng tjëso guing. Llëbo shäryëmi ga woyotjlämi llém guing llème. ³⁷ Ga domerga söromi kjwe lléye owa shäryara syö uyo kjy llém, lléye lara bi sbö kjishko llém bakoe. ¿Eni ga tek söromi jushko ega?

³⁸ »Eni ga Demetrio, ba parkagaga, èye rote woydë wleni ga tjlapgaga no llgwegga löng kjweshko, İzia. Woyde ga ba llgwezlong dbaryo ga koshe löng llgweya wlo. Eshko ga shji èng rotë ga pjlu. ³⁹ Ga pjây llëbo rokë woydë obi ga lëmi shji tönö löng uunkong dbaryo bek lishko ga llgwey bomi kong eshko jä. ⁴⁰ Llëbo shäryono jushko li, e tjwe bi kong owa kjwe. Shji oba iono èngkjwë ara le bi ichagagarë kjwe. ¿“¿Oba shdöktong löng kjweni ega?” lara lok bi kong ga llé loydë ba kong eshko?» le.

⁴¹ Lara eni pjir ga nopga li ichara to pjire.

20

Pablo to shäng Macedonia kjokyo, Grecia kjokyo

¹ Nopga shdöktong kës li slano pjir ga Jesús tjlökwö kjrägaga rokara Pablorë, poshdüya wlo. Poshduna pjir ga «Tja toe» le, ga to jek Macedonia kjokyo. ² Öötong shäng eshko ga jek shäng Jesús tjlökwö kjrägaga löng li dbo ië kjok kjrinishko kjrinishko. E irgo ga to jek öötong shäng Grecia kjokyo, ³ ga beno sök eshko moglo mya.

E irgo ga opshik to jongya Siria kjokyo le. Brikdo, opyë kjyong kës bang roy larashko ga roy kuya ga judiöga wotjlik ba zrök le läba. E kjishko ga wotjlik to iröng pjö lëkong

Macedonia kjokyo go shara le. ⁴ Ba yorkagaga jek löng ba tjok li ère: Sópater, e Pirro wa, Pirro, e Berea so; Aristarco, Segundo, epga Tesalónica so; Gayo, e Derbe so; Tiüico, Trófimo, epga Asia so; Timoteo bakoe. ⁵ Epga uunkong jek löng borwa bäm go, ga tjawa koshe öötong löng Troas kjokyo. Gueniyo tjawa beno löng Pablo tjok. ⁶ Tjawa beno löng Filipos kjokyo äär jong pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llém dbaryo li pjitong guing. E irgo ga tjawa opshino jek Filipos kjokyo dwayo äär jong dlung kjako, ga tjawa opyono kjyong kës bang roy, ga tjawa jeke. Öötong dbargwo shkëng (5) ga epga dosharorwa öötong löng Troas kjokyo. Ga tjawa beno löng eshko dbargwo kjäk (7).

Dwlas wolono kjlara, ga woshrara Pablorë iröng obi

⁷ Öötong dbar sondëshko ga tjawa tönö Jesús tjlökwö kjrägaga tjok, ië wlo. Ga Pablo tjläno nopga löng li kong. Ga opshik eshko dwayo wëshko le kjishko ga beno shäng tjlä wop ara äär jong kjok ronge. ⁸⁻⁹ Ga tjawa tönö löng lishko ga yongyo shäryak jem jong èng kopshko llögong llögong äär jong kjrिंग-gwo myashko, tjawa löng li ey. Eshko ga iök borkek lok shjiy arae. Ga dwlas shäng kjlara eshko ko Eutico, ga sirkeno sök u bäng bäng go. Eshko ga Pablo tjlä shäng kjër wopro ga Eutico sök ga poywö ara. Wop ara ga pono, ga lono jer jong kjokshko dwayo äär jong töshko, ga wolonoe. ¹⁰ Eni ga Pablo oplono jer ba ik, ga opburgö dwlas li kjing go, ga popjlura. Eshko ga tjlä nopga löng li kong ga «Pjây woydë llème. ¡Buk sè!» le.

¹¹ E irgo ga Pablo jem kjomo iröng obi, ga pjlung shosho suk pjir shdöra, ga uara tjlökwö kjrägaga löng li tjok, ga beno shäng tjlökwö le ba kong obi äär jong kjok shränto. E irgo ga toe. ¹² E irgo ga dwlas lira söra lok jek ba ushko sè. E kjishko ga ba pjeyoga beno löng wopjlu anmoyö.

Pablo tjlökwö lono tjlapgaga Jesús tjlökwö kjräga kägäyo löng Éfeso kjokyo li kong

¹³ E irgo ga Pablo beno shäng Troas kjokyo obi, ga tjawara opshino jek ba bäm go, tjwe jong Asón kjokyo kjyong kës bang go. Woyde Pablorë ga jek pjö lëkong, ga kosherwa löng eshko. ¹⁴ Eni ga Pablo tjwe shäng eshko, ga tönö borwa tjok, ga opyono jek shäng kjyong kës bang roy borwa tjok. Eni ga tjawa jek äär löng Mitilene kjokyo. ¹⁵⁻¹⁶ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Quío kjokyo, e boksho. Wëshko ga tjawa jek äär löng Samos kjokyo. Woyde Pablorë ga tjawa slan ber löng Éfeso kjokyo llème le, äär Jerusalén kjokyo judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés li bäm go wlo. E kjishko ga wëshko ga tjawa öötong löng Mileto kjokyo.

¹⁷ Eshko ga no ichara Pablorë tjlappaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyo löng Efeso kjokyo li roké. ¹⁸ Eni ga öötong löngshko ga Pablo tjlë ba kong ga «Dénashko ga tja tek shrono shäng Asia kjokyo ëreshko ga tja beno shäng bomi tjok dbar kop ara. Llëye shäyroror eshko li miydëmi pjir tjan. ¹⁹ Eshkshko ga judioga kjong kjong opyono beno löng bor wloyo. E kjishko ga llëbo weno bor kong owa ara, ga tja beno shäng woydë ara bakoe. Gueniyo tja beno shäng parkë Tjlapga Jesús kong wotöy iyadoe. ²⁰ Tja Sbö tjlökwö lono oba uunkong bokshto, ga pjây pinor öör bomi ushko bakoe. Eshko ga tjlökwö llë ber pjlu bomi kong wlo li, e loror bomi kong pjir, llëye bangkjrër llëm wleni. ²¹ Eshko ga tja tjlëno shäng tjlökwö kjwaraso judioga kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlë ga «Llëbo owa shäyëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjây optwos Sbö kong dey, ga pjây mär ber löng bi Tjlapga Jesús go» lër shäng eni iyado.

²² »Ga eerishko ga tja jongya Jerusalën kjokyo, tja iche Sbö Sëyarë jek eshko kjishko. Gueniyo llëye wen bor kong eshko li miydër shäng llëme. ²³ Miydër shäng li, e kjrinaso. Tja to shäng kjok shto oblë oblë lishko ga Sbö Sëya tjlë bor kong ga «Llono ga pja iëba ber shäng no shdüzlong uyo roshko, ga llëbo wen oblë oblë bop kong bakoe» le bor kong eni. ²⁴ Gueniyo bor kong ga tja wolonde, de llëm, e llëye llëme. Woydër li, e kjrinaso. Pak twara Tjlapga Jesúsde bor kong shäyër wlo le li, tja wolonoshko ga e shäyroror pjire. Ga pak li, e shji kjimte woydë Sbörë sorë li roy pjlu shdör oba kong.

²⁵ »Ga pjây kong Sbö ber no pjluoyo sorë li roy loror bomi kong ara. Gueniyo lër bomi kong ga tja ïmi ame. ²⁶⁻²⁷ Llëye woyde Sbörë li, e loror bomi kong dret, llëye bangkjrër llëm wleni. E kjishko ga lër bomi kong ga pjây miydaga ber tjarë ame. ²⁸ Sbö tjlökwö kjrägaga tjlwëna ba Wa srëng li go pjir, ga pjây iara ba Sëyarë beno löng ba dë. E kjishko ga pjây wlëp llëme. Pjây opdos yötso. Jesús tjlökwö kjrägaga dëmi, öng wlëp ushko so de ba dagarë wleni.

²⁹ »Miydër pjlu ga tja opshino kjok jüshko dwayoshko ga domerga owa tjwe opzrëk bomi tjrëko ara, ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng li barwe ara, shjiti kjloy so ür ä wleniyo tjwe öng llë uë wleni. ³⁰ Ga kjone kjone löng bomi tjrëko ëmdë ga opyë löng jyörké, ga Sbö tjlökwö le lok bomi kong bëy llëm, Jesús tjlökwö kjrägaga jyäpge jek ba shwo lékong wlo le. ³¹ E kjishko ga pjây sjëke. Woyoshrozï ga lu pjloglo mya ga pjây poshdunor boryo go shkë dba, pjây kjlarashko kjlarashko.

³² »Era eni, pjeyoga, eerishko ga pjây iër ber tjeng Sbö wloshko, pjây de wlo, ga shji

kjimte Sbörë sorë tjlökwoyo li, e ber pjang bomi daga bakoe. Pjây jëk tjlökwö li go ga pjây opping ba miydë pjlu jek këgong këgong. Eni ga llëbo pjlu twe ba nopga baiya kong wlo li, e twe bomi kong bakoe.

³³ »Ga llëye oma ï, e koïnor llëm, dbur llëm, shwong llëm bakoe. ³⁴ Eni llëme. Miydëmi pjlu ga tja parkono bor orkwo om go goshko, llëbo woydër bor kong, bor york-agaga kong li tjlwën wlo. ³⁵ Ga pjây pinor eni, woyde ga shji parkë eni, oblë löng llëbo woydë li kjimtëy ga pjlu wlo. Tjlökwö lara Tjlapga Jesúsde li, e woyoshrozïa. Tjlëno ga «Llëbo kjroroy ga shji wopjluë. Gueniyo ga llëbo tworoy oblë kong ga shji wopjlu e kjinno» lara eni» le.

³⁶ Lara eni pjir ga kjök torgö sök Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga löng li tjok, ga syöshtono Sbö kong. ³⁷ Eni ga epga slatong lok uunkong, ga Pablo popjlura uunkong lirë, ga lö shira lok bakoe. ³⁸ Eshko ga Pablo tjlëno ba kong ga «Tja toe. Tja ïmi ame» lara ba kong kjishko ga epga woydono lok arae. E irgo ga tyara lok öör jek löng kjoyong kësbang buk lishko, to wlo.

21

Pablo to jek Jerusalën kjokyo

¹ «Tjawa toe» lororwa borwa pjeyoga kong pjir ga tjawa opyono kjoyong kësbang roy jek bek jongya Cos kjokyo. Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Rodas kjokyo, e irgo ga tjawa jek öötong löng Pátara kjokyo. ² Eshko ga kjoyong kësbang wlënorwa pjang kjlara brik pjang kjwlë to jongya Fenicia kjokyo wlo le, ga tjawa opyono ba roshko, ga tjawa jeke. ³ Tjawa jek löng eni ga tjawa kjër pjola ga dlung tjrëko ko Chipre li inorwa, e ber buk orkwo mülëkong. Ga tjawa jek löng Siria kjokyo, öötong tjyono löng Tiro kjokyo, llëbo söya kjoyong sogorë li shiya lok ber eshko wlo. ⁴ Eshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga wlënorwa löng kjlëbö, ga tjawa beno löng ba tjok eshko dbargwo kjäk (7). Eshko ga Sbö Sëya tjlë tjlökwö kjrägaga li kong ga «Llëbo wen Pablo kong owa Jerusalën kjokyo» le. E irgo ga lano lok Pablo tjok, jem Jerusalën kjokyo llëm wlo.

⁵ Gueniyo ga jlö lara llëme. Öötong dbargwo kjäk (7) ga tjawa opshino to ey dwayo. Eshko ga epga, tjawa yorkara jer löng dlung kjako, ba boyga, ba wapga tjok. Eshko ga tjawa kjök tono tjë jikong, ga tjawa syöshtono Sbö kong. ⁶ «Tjawa toe» lororwa ëng kong pjir ga tjawa opyono kjoyong roy, ga epga sano jek ba ushko iröng obi.

⁷ E irgo ga tjawa jek dlung kjing go Tiro kjokyo dwayo öötong löng Tolemaida kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng kjlëbö, ga «Pjây yonde?» lërwa ba kong.

* 20:37 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

Eshko ga tjawa beno löng ba tjok. ⁸ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek öötong löng Cesarea kjokyo. Domer shäng kjlara eshko ko Felipe, e kowëba Jesús tjlökw roy pjlú laga lëba. Dli pjlogaga kjrak doglo kjäk (7) dënashko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba tjok ba ushko. ⁹ Felipe wapga tjeng doglo pkëng (4), kjogloga. Ölö ga tjlökw le Sbörë ba kong, ga le lok oblë kong eni.

¹⁰ Tjawa löng eshko dbar kjwöbö tjänshko ga domer tjwe shäng kjlara Judea kjokyo dwayo ko Agabo. E Sbö tjlökw laga. ¹¹ Öötong shäng borwa shwoy ga Pablo dop pjrikklo li kjrara, ga oppjirino e go, ba orkwo go, ba dre go bakoe. Eshko ga tjlä ga «Sbö Sëya tjlä ga “Dop pjrikklo ëre sogo, e äär shäng Jerusalén kjokyo, ga pjriya judioga löng eshko lirë jüni bakoe. Ga twe lok tjlapgaga nopga judio llëm wleniyo kong, llgweya wlo” le eni» le.

¹² Kurwa ga tjawa tjlä Pablo kong ga «Pja jem Jerusalén kjokyo llëm dey» lërwa eni pjlaraso llëme. Cesarea sogga omlono ba kong eni bakoe.

¹³ Gueniyo ga tjawa dboryara Pablorë. Tjlä ga «¿Pjäy slar ega? ¿Tja iëmi woydëshko eni ega? Tjlapga Jesús kjishko ga tja shäng pjrikoba kjok orë koshe. Gueniyo erö llëme. Tja shäng zrökoba Jerusalén kjokyo wlo bakoe» le.

¹⁴ Tjawa kole woydë llëm kuzong ga tjawa tjlä ba kong ga «Lëye woyde Tjlapgarë li, e ber eni» lërwa.

¹⁵ E irgo ga tjawa posharyono uunkong, ga tjawa opshino to jem Jerusalén kjokyo. ¹⁶⁻¹⁷ Eshko ga tjawa yorkaga Jesús tjlökw kjragaga kjong kjong Cesarea so lirë. Ga tjawa öötong löng Jerusalén kjokyo shko ga tjawa söra lok domer shäng kjlara eshko ko Nasón li shwoy. Domer, e Chipre so, gueniyo sök Jerusalén kjokyo. Jesús tjlökw kjragaga tek dämärshko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo shäng Jerusalén kjokyo

Jerusalén kjokyo ga tjawa wlokjara borwa pjeyoga Jesús tjlökw kjraga löng lirë woowa llëme. ¹⁸ Wëshko ga Pablo jek Santiago ik, ga tjawa jek ba tjok bebi. Tjawa öötong löng eshko ga tjlapgaga Jesús tjlökw kjraga kägäyo tönö löng uunkong eshko, ¹⁹ ga «Miga» lara Pablorë ba kong. E irgo ga llëye sharyara Sbörë nopga judio llëm wleniyo kong ba kjishko li, e lara ba kong pjire. Larashko ga llëbo sharyono chirawayo ëmdë li, e lara pjir bakoe.

²⁰ Kuya lok ga Sbö poshrëra lok ara. E irgo ga tjlä lok ba kong ga «Pablo, pja borwa kjlara. Tjlökw lërwa woydë bop kong kj-rina. Miydëp pjlu ga judioga Jesús tjlökw kjragaga löng träk llëm, shtëy ga äär llëme.

Ga ega uunkong tjlä ga “Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e tjwölö ara. E rayako llëme” le lok eni. ²¹ Ga roy kura lok ga pja to shäng omle oblë. Judioga löng nopga judio llëm wleniyo tjräko li pim shäng “Llëye tara Moisésdë li, e rayëy ga pjluë” lëp to shäng eni ba kong. Ga pja tjlä ga “Bi wapga, e doyo jyä tëy llëm ga pjluë. Bi sdëkw tek dënashko dwayo li, e sharyëy ame bakoe” lëp shäng eni.

²² »Eni ga pja shrono shäng jüshko, e roy kuya lok kjluwe. ¿Eni ga llëye sharyëy? ²³ Pjlu wlo ga llëye lërwa bop kong li sharyos dey. Shji löng jüshko ëre tjräko domerga tjeng doglo pkëng (4), dämär ga käckzong shtë llëm dbar kjwöbö lara lok Sbö kong, ga e dbaryo li pjir döröe. Sharye löng, tara Moisésdë sorë li eni. ²⁴ Woydërwa ga ega sös jek bop tjok. Ga pja opyë ba tjok, llëye sharyëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e sharyëp ba tjok eni eshko. Ga kä shtaga potjwëga ber pjarë, pjäy uunkong kong. Eni ga pja iya nopga uunkongdë, ga miyde lok e go ga tjlökw laraba kës bop kjishko li, e jyö eröe. Pja ëmdë ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëp shäng bebi, miyde lok e go ga wëlle.

²⁵ »Nopga judio llëm wleniyo Jesús tjlökw kjraga lira, llëye sharye lok wlo li, e tororwa beno ba kong pjir tjän. Tjawa tjläno ba kong ga “Dli llë twak sböpga jyäglo kong li sho üëy llëm, öng zrök kjyotso skuya i li sho üëy llëm, srëng llë üëy llëm, ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe” lororwa ba kong eni» le.

Pablo sharaba Sbö u zlong bäng

²⁶ Eni ga domerga doglo pkëng (4) lara li söra Pablorë jek ba tjok. Wëshko ga opyono shäng ba tjok, ga llëye sharyëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e sharyara ba tjok pjire. E irgo ga jek öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga ba dbaryo pjir llono, Sbö sëngglo söya eshko wlo li söya llono, e lara tjlapgaga löng eshko li kong pjire.

²⁷ Eni ga dbargwo kjäk (7) koshe löng li pjitoe. Eshko ga Pablo öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga judioga löng kjlöbö Asia so. Pablo iya lok ga öö le lok ara, ga nopga löng eshko li shdöra lok jong träk llëm, ga jek rish Pablo kjing go. ²⁸ Eshko ga tjlä lok nopga li kong dbo go ga «Ijsrael tjëyoga, tjawa kjimtozia! Domer to shäng oba ping owa kjok shto oblë oblë li ëre. Llëye le to shäng li, e shji Israel tjëyoga ëre wloyo, kjok llgwekklo tara Moisésdë li wloyo, Sbö u ëre wloyo bakoe. ¡Erö llëme! Nopga söra tek shrono kjlöbö jüshko judio llëm wleniyo. ¡E go ga shto iak beno buk dboy Sbö kong ëre, e iara beno buk eni ame!» le.

²⁹ Lunashko ga Pablo ina lok shäng kjok shto oblë Tróximo tjok, e Éfeso so, e judío llëm wleniyo. Ga epga wotjlino lok ga söra Pablorë öötong löng Sbö u zlong bängdo lara. «Sbö u iara beno jong dboy ba kong ame» lara lok e kjishko, miga eni llëme.

³⁰ Eni ga nopga shdöktong llaw pogo kjok eshko kjwang jikong, ga tjwe zron jong Sbö u zlong bäng. Ga Pablo shara lok, dopshira Sbö u jong lishko dwayo jek kjoko, ga Sbö u kjeryo bäng bängzara jek kjlöw erä. ³¹ Eshko ga Pablo zröyde lok. Eni ga roy sökoba jem äär èngkjwaga Roma so kägäyo kësbangyo li shwoy, tjlä ba kong ga «Pja wlëp llëme. Jerusalén sogga dew töshko shdöktong jong träk llëme» lëba eni.

³² Kuya ga ba èngkjwagaga tóna ba kägäyoga tjok, ga jer lok zron jong nopga tjeng kës lishko. Iya nopga lirë ga Pablo shpora ame.

³³ Eshko ga tjlappa li jek öötong shäng Pablo shwoy ga shara. Eshko ga ba èngkjwagaga ichara ba pjirik, ba pjirliko shäryak dröng sho go pjloglo pjök go, ga tjlä nopga tjeng li kong ga «¿No kjwe éro? ¿Llëye shäryara?» le.

³⁴ Gueniyo ga öo le lok ara, kjlara tjlä oblë, kjlara tjlä oblë bakoe. Eni ga nopga shdöktong löng kës li kuzong ga llëbo bëy li tjone dey miyde tjlappa lirë shäng llëme. E kjishko ga tjlä ba èngkjwagaga kong ga «Domer kjwe sözi jem kjomo, bi èngkjwaga shtoyo buk lishko» le.

³⁵⁻³⁶ Eni ga söra lok jek äär shäng tyozlong jem kjomo wlo lishko. Eshko ga nopga tjeng kës li irkë ara anmoyö, jek löng ba irgo, öo le lok träk llëme. Tjlä ga «¿Zrözia!» le jong eni. E kjishko ga Pablo jek om go ame, shakza èngkjwagaga kjllobö lirë pjä, ga söra lok jem pjang kjomo.

Pablo tjläno nopga tjeng ara li kong

³⁷ Eni ga Pablo zrëya lok jek löng lishko lëshko ga Pablo tjlä èngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga «¿Tja tjlä bop kong sira ga buere?» le ba kong, gueniyo lara tjlappa li tjlökwö go.

Kuya ga tjlä ga «¿Pja tjlä Grecia so tjlökwö pjüro? ³⁸ Kjupäbäshko ga Egipto so shrono shäng kjlara jüshko, ga nopga owa no zrök ä wleniyo, e tóna doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4.000). Ga epga söra jek kjok dogro no llëmshko, èngkjwë tjawa Roma so tjok wlo lara. E pjaro loror» le.

³⁹ Kuya ga «Llëme. Tja judío, tja Tarso so, kjok li tjwö ara wleniyo, e Cilicia kjokyo obi. Rokër bop kong sira ga tja ichëp tjlä nopga tjeng ère kong» le.

⁴⁰ Kuya ga jlö lara.

Eni ga Pablo kojono shäng tyoklo jem li worbo pjirshko, ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni. Kjinkono löng ga tjläno ba kong lok arameo tjlökwö go. Tjlä ga

22

¹ «Pjeyoga, tjlappaga, rokër bomi kong ga tja kuzia, tja opwlikë wlo» le.

² Kuya lok ga Pablo tjlä shäng arameo tjlökwö go kuzong ga beno löng kjing erä. Eshko ga Pablo tjlä ga ³ «Tja ère judío. Tja weno buk Tarso kjokyo, e Cilicia kjokyo obi, gueniyo ga tja kuno shäng èreshko Jerusalén kjokyo. Ga tja oppino shäng Tjlappa Gamaliel tjok, tja pina bi kjok llgwekklo tak pjang dënashko li go, llëye kjak llëm, sök beke. Enido ga tja jek shäng Sbö tjok jlökoya, pjäy omshäryë löng eerishko sorë ga tja omshäryë shäng eshko eni bakoe.

⁴ «Dënashko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li, e irpjanor, zrör wlo, ga sharor, ichoror jek no shdüzlong uyo roshko, shdungoba wlo, domerga, walëga bakoe. ⁵ Syöshtaga kësbangyo, bi tjlappaga kjok llgwegaga wleniyo kës-kës, e omïno. E jyö lëmi wleni ga kjakroközi ba kong. Tja kong kjibokwo twara lok, sör bi pjeyoga löng Damasco kjokyo li kong, nopga Irbo Tjaglën li söga wlënor li shar ga pjü wlo, tek sör èreshko Jerusalén kjokyo, shdungoba wlo.

⁶ «Gueniyo ga tja öötong jek shäng ääto Damasco kjokyo lishko dlo dlw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletllet, ga tja kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjirbrie. ⁷ Jekdo eshko ga tja dgono jer töshko, ga kur ga èbo tjlä ga «Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?» le.

⁸ »Kur ga tja tjlä ga «Tjlappa, ¿pja è?»

«Tja Jesús, Nazaret so. Irpjam to shäng wle, e tja» le bor kong. ⁹ Bor yorkagaga jek löng bor tjok iök shjiy li ina lok, gueniyo èye tjläno bor kong ga kura lok llëme.

¹⁰ »Eshko ga tja tjlä ga «Tjlappa, ¿llëye shäryër ga pjü?»

«Pja kojözong. Pja jongya opzrök jek Damasco kjokyo. Llëye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko» le. ¹¹ Ga tja iara iök shjiy lirë beno kjok igö llëm kjishko ga tja shara bor yorkagagarë bor orkwo go, ga tja söra to öötong shäng Damasco kjokyo.

¹² »Domer sök kjlara eshko ko Ananiás. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya shäng pjlo bek iyado. Roy pjü judioga löng eshko uunkong li kong. Ga tjawa öötong löng kjok eshko ga domer li tek shäng bor ik. ¹³ Eni ga shrono shäng bor zlong bäng ga tjlä bor kong ga «Saulo, pja bor kjlara, pja bokkwo poptos iröng obi, pja kjok igö pjü wlo» le. Jekdo eshko ga tja bokkwo poptono, ga domer li in ga bë shäng wëlle. ¹⁴ Eshko ga tjlä bor kong ga «Bi tjlappaga tek dënashko so Sbö, pja jrara, llëye woyde li miydëp wlo, No Pjlo Bek li ip wlo, llëye le om go li kup wlo bakoe. ¹⁵ Ga llëye inop, kurop li, pja ber ba laga oba uunkong kong. ¹⁶ Èra eni ga llëye koshëp ame. Pja kojözong. Pja nom, pja wëba

jer di roshko wlo, ga pja syōshtos Tjlapga kong, owa pjang bop go li lōya ber dret wlo” le.

¹⁷ »E irgo ga tja tek shrono shāng ēreshko Jerusalén kjokyo irōng obishko ga tja jek öör shāng Sbō u zlong bāng, syōshtë wlo. Eshko ga llēbo ĩnor shji yoĩno wleni. ¹⁸ Tjlapga Jesús ĩnor ga tjlē bor kong ga “Pja opshis maling jūshko Jerusalén kjokyo dwayo. Pja tjlē bor kjīshko kjok ēreshko ga tjlōkwo kjrēba llēme” le.

¹⁹⁻²⁰ »Kur ga tja tjlē ba kong ga “Tjlapga, dēnashko ga tja to shāng judioga syō uyo kjwarashko kjwarashko, ga nopga mār lōng bop go li, e sharor, sōror, ioror beno tjeng no shdūzlong uyo roshko, ga shpoga tjarē om go bakoe. Ga bop roy laga Esteban lira zrōkobashko ga tja shāng eshko. ĩn shāng ga ‘Zrōziā’ lēr shāng eni, ga ba zrōgaga li, ba shwong ter lēkong li skwarashko ga tja beno shāng shwong li daga. Llēye shāryoror uunkong ēre, e miydēba lōng pjire” lēr.

²¹ »Gueniyo kuya ga tjlē bor kong ga “Pja nomo. Pja ichē to kjok pjola bor roy lē nopga judiō llēm wleniyo kong” le bor kong” le.

²² Llēye le shāng li kura lok öötong eshko dōe. Eshko ga öo le lok tjē jikong, tjlē ga «ĪDomer kjwe zrōziā! ĩshāng kjok ēre kjing go ame dey!» le lok eni. ²³ Ga öo le lok jek kēgong tjē jikong, ga ba shwong kop lēkong li skwara lok, ga dbuya llaw pogo, ga klung sho pjlungyo kjre, ga dbuya lok jem jong kjomo ēng kopshko.

Pablo shpoya no dagagarē lara, ga opwlikono

²⁴ Eshko ga ēngkjwagaga li ichara ba kāgāyo kēsbangyo lirē Pablo sōk ēngkjwaga shtoyo li roshko, shpoya lok no shpokklo go wlo, nopga shdōktong llē kjīshko le ba kong wlo.

²⁵ Eshko ga Pablo pjriya lōng kjwlēshko ga tjlē ba kong lok ga «ĪNo Roma so kjibokwo tjok li, e llgwemirē llēm obishko ga shpomi ga pjūre?» le.

²⁶ Kuya ba kāgāyo lirē ga jek jong ba kāgāyo kēsbangyo li shwoy, ga tjlē ba kong ga «Domer kjwe Roma so kjibokwo tjok. ĪEni ga kjwēp llong?» le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shāng Pablo shwoy ga tjlē ba kong ga «ĪJlōkoyo ga pja Roma so kjibokwo tjokde?»

«Ēng» le ba kong.

²⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja Roma so kjibokwo shik wlo ga tja dbur zano ara» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja data Roma so kjibokwo tjok. E kjīshko ga tja eni tek buk chirawa obishko dwayo» le.

²⁹ Jekdo eshko ga epga lōng ba shpok wlo lara li, e opkwono eshko dwayo. Ga miydara tjlapga lirēshko ga bangkjrara ara bako, Pablo kjrochara, shpoya wlo lara kjīshko.

Pablo sōraba tjlapgaga bokshto

³⁰ Wēshko ga ēngkjwaga kāgāyo kēsbangyo li wotjlik shāng ga «ĪPablo kjwe shdungko le judiogarē, gueniyo llē kjīshko? Miydēr woydē yōtsoe» le. E kjīshko ga ba drōng sho ba pjrikklo li dōra, ga judioga syōshtaga kāgāyoga, Judiō Kjok llgwegaga Kēsksēyo, e rokara tōn ēng tjok wlo. Tōno lok ga Pablo shira, iara shāng ba bokshto.

23

¹ Eshko ga Judiō Kjok llgwegaga Kēsksēyo li ĩya Pablōrē drēng, ga tjlē ba kong ga «Pjeyoga, tja parkono Sbō kong pjlu, ga tja opshāryē shāng pjlo bek Sbō bokso lēr eni bor pjluhshko» le.

² Kuya syōshtaga kēsbangyo ko Ananias lirē ga tjlē ga «Pablo kjwe shpozi ba kjakshko» le oba lōng ba soshko li kong.

³ Kuya Pablōrē ga tjlē ba kong ga «ĪPja shpoya Sbōrē! Pja so llēbo poglo poshtik pjluublūn, owa llēm, gueniyo roshko ong kjoyoe. “Tja domer pjluē” lēp shāng, gueniyo pja eni llēme. Pja sōk kjweshko, tja llgwep kjok llgwekklo tara Moisésdē li go wlo lēp, gueniyo kjok llgwekklo li sōp sōk pjlo bek llēme. Sōp kjwe pjlo bek ga pja no ichē bor kjak shpok llēme» le.

⁴ Kuya nopga tjeng Pablo zlong bāng lirē ga tjlē lok ba kong ga «ĪSyōshtaga Sbō kong kēsbangyo kjwe āyoshtēp kjwēni ega?»

⁵ «Pjeyoga, kjwe syōshtaga Sbō kong kēsbangyo, e miydoror llēme. Miydoror kjwe ga loror eni llēme. Sbō tjlōkwo tak pjang eni: “Bi pjluyo, bi llgwega, e lāyāwēy owa wlo llēme”»* le.

⁶⁻⁸ Eshko ga miyde Pablōrē ga kjok llgwegaga lōng li, kjong kjong saduceoga, kjong kjong fariseoga. Saduceoga wotjlik ga shji wolono ga shji woshrē ame le, Sbō parkaga kjok dogo so, e drete le, sēya llē drete le bakoe. Gueniyo fariseogara wotjlik oblē. Shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbōrē irōng obi le, Sbō parkaga kjok dogo so tjok le, sēya tjok le bakoe. E kjīshko ga Pablo tjlē ba kong dbo go ga «Pjeyoga, tja fariseo, tja data fariseo bakoe. Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbōrē irōng obi lēr. Ga tja ioromi shāng homi bokshto llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjīshko» le.

Lara eni pjir ga fariseoga, saduceoga lōng eshko li, e tjlē lok ēng tjok kar kar trāk llēm, ga tjlapgaga li ēng shdōno beno lōng kjring pjōk. ⁹ Ga nopga tjeng eshko li ēng shdōno

* 23:5 Éxodo 22.28.

beno tjeng kjingr pjök, ga öö le lok träk llëm bakoe. Fariseoga löng eshko li kjong kjong no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. Epga kojono lok ga tjlä ga «Borwa kong ga domer kjwe llëbo owa shäryono llëme. Sëya llë, e tjläno ba kong kjwe, llëm ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjläkdo ba kong kjwe» le.

¹⁰ Eshko ga nopga li shdöktong këgong anmoyö. E kjishko ga ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li ombangkjrno, wotjlik ga Pablo sho dwlëkoba sira sira kjwe le. Eni ga ba ëngkjwagaga ichara tjë kara Pablo shik eshko dwayo, söya äär ber sök ëngkjwaga shtoyo lishko wlo.

¹¹ E shkëyo ga Tjlapga Jesús weno shäng Pablo kong, ga tjlä ba kong ga «Pablo, pja wokjang, llëye bangkjrep llëm shara. Tja roy läyworop oba kong jushko Jerusalén kjokyo sorë ga roy lëp oba kong Roma kjokyo eni bakoe» le.

Judioga wotjläno lok Pablo zrök

¹² Wëshko kjok shröngto ga judioga kjong kjong ëng töno wotjlik kjrinaso, Pablo zrök wlo. Ga tjlä lok ëng kong jläkoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» le lok eni. ¹³ Ba lagaga eni li, e doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

¹⁴ Eni ga epga jek syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo ik. Öötong löng ba shwoy ga tjlä lok ba kong ga «Tjawa tjläno ëng kong jläkoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lororwa eni. ¹⁵ E kjishko ga pjäy, Judio Kjok llgwegaga Këskëyo llamo li, rokozi ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga Pablo söya tjwe shäng, ga ie bomi boksho, llëbo shäryara li kjakrokëmi ba kong yötso wlo. Eni ga ter söyde, tjwayde na llëm obishko ga tjawa ber löng irbo ba koshë, zrörwa wlo» le.

¹⁶ Gueniyo ga Pablo dor, wa shäng kjlara, ga tjläkwo le löng li roy kura. E irgo ga jem opzrëno ëngkjwaga shtoyo lishko, ga jek öötong shäng Pablo iak shäng lishko, roy le ba kong wlo. ¹⁷ Kuya ga ëngkjwaga kägäyo rokara kjlara, ga tjlä ba kong ga «Dwlas ëre sös bor kong sira, bop kägäyo kësbangyo li shwoy. Tjläkwo le woydë ba kong» le.

¹⁸ Kuya ga söra jek ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjlä ba kong ga «Domer shdung shäng kjlara ko Pablo, rokara bor kong ga dwlas ëre sör bop boksho, llëbo roy le bop kong wlo» le ëngkjwaga kägäyo lirë ba kong.

¹⁹ Kuya ga dwlas li shara ba orkwo go, ga söra jek tjoksa, ga tjlä ba kong ga «¿llëye lëp woydë bor kong?»

²⁰ «Judioga kjong kjong lano lok ëng tjok, ga wotjläno lok kjrinaso. Bong ga Pablo roke lok bop kong ga söp ba kong jongya ba llgwezlong töno löng lishko, kong llëbo

kjakroke lok yötso anmoyö wlo le eni. ²¹ Gueniyo ga jläe lëp llëme. Domerga töno tjeng doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok, ga opjneno löng ba koshë irbo le. Tjläno ëng kong jläkoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lara lok eni. Eni tjok ga poshäryono löng pjir tjän, löng bop koshë dboryëp sorë koshayde eröe» le ba kong.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «llëye lorop bor kong li lëp ë kong llëme» le, ga ichara toe.

Pablo icharaba Cesarea kjokyo

²³ Eshko ga ëngkjwaga kägäyoga rokara do pjök, ga tjlä ba kong ga «Pjäy poshäryozong, Pjesit shkëyo ga pjäy to jongya Pablo sök Cesarea kjokyo. Eëngkjwagaga jëk lok dre go wleniyo sömi jer bomi tjok doglo sak dbäw pjloglo pjök (200), ëngkjwagaga jëk löng kwomgla go wleniyo sömi doglo sak kjäk (70), ga ëngkjwagaga ëngkjwë kënkowo go wleniyo sömi doglo sak dbäw pjloglo pjök (200) bakoe. ²⁴ Ga kwomgla wlëmi pjök mya, Pablo sök wlo. Ga sömi bor kong yötso, äär shäng Cesarea kjokyo pjlä, së obi, kjok eshko so ichaga Félix li shwoy wlo» le.

²⁵ Ga kjibokwo tara ba kong kjwara, söya, twe Félix kong wlo. Kjibokwo li tjlä ga

²⁶ «Tjlapga no ichaga tjwöl ara wleniyo Félix:

»Miga, lër bop kong. Kjibokwo ëre taga tj Claudio Lisiasdë bop kong. ¿Pja yonde?

²⁷ »Domer jek shäng ëre shara judiogarë, zröya wlo lara. Gueniyo kuror ga e Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tjä öör jong bor ëngkjwagaga tjok, ga wlikoror, döror ba shjiryo. ²⁸ Eni ga rote lok llë kjäy miydër woydë kjishko ga söror jek ba Kjok llgwegaga Këskëyo töno löng li shwoy, ga ioror shäng eshko ba boksho. ²⁹ Miga rotara lok llëbo owa shäryara ba kjok llgwekklo baïya kong kjishko döe. Gueniyo bi kong ga kur ga shdüy llë kjäy llëm, zrökko llëm, iako no shdüzlong uyo roshko llëm bakoe. ³⁰ Gueniyo ga judioga kjläbö wotjlik löng ba zrök le li roy söra bor kong. E kjishko ga ichër jek bop shwoy, llgweg wlo. Ga loror ba rotagaga li kong ga jek jongya bop shwoy bako, llëye lako ba kjishko li le lok bop kong wlo. Shji ber eni.»

³¹ Eni ga ëngkjwagaga li kong llëye shärye wlo li lara ba kägäyore lok pjir ga toe. Pablo söra lok to jer shkëshko äär jong Antipatris kjokyo. ³² Wëshko ga ëngkjwagaga jëk löng dre go li sano tjwe löng ba ëngkjwaga shtoyo iröng obi, ga jëk löng kwomgla go li to jek Pablo tjok. ³³ Öötong löng Cesarea kjokyo ga kjibokwo söya tjeng li twara lok kjok eshko so ichaga li kong, ga Pablo twara beno ba kong bakoe. ³⁴ Eshko ga kjibokwo li ina pjir ga tjlä Pablo kong ga «¿Pja kjone so?»

«Tja Cilicia so» le ba kong.

³⁵ Eni ga tɬlapga li tɬlê ba kong ga «Pja ɬgwer ga pɬlú, gueniyo bop rotagaga li shrono guing» le. Eni ga iara beno shäng dak daklê, pɬlu uyo shäryara pɬlu Herodesdê dênashko li roshko.

24

Pablo opwlikono Félix boksho

¹ Öötong dbargwo shkëng (5) ga syöshtaga kësbangyo ko Ananías li öötong shäng kjok eshko, judío tɬlapgaga kjok ɬgwegaga wleniyo kjong kjong tjok. Ga domer jek söra lok shäng kɬlara obi ba tjok ko Tértulo. E Pablo rotaga, ba llamo löng li kjishko wlo le. Eni ga epga jek öötong löng no ichaga li shwoy, Pablo rotê wlo. ² Ga Pablo rokara tɬlapga lirê, ga söya lok tjwe shäng ba boksho. Eshko ga Tértulo omrotê, tɬlê Félix kong ga «Tɬlapga no ichaga, pja tɬwłó kësbange. Eeri ga öötong lu pɬloglo ara tɬjan ga tɬjawa löng włêp, wopɬlú bop kjishko, ga bop kjok miydê li kjishko ga llêbo shäryorop ara kjok êreshko beno pɬlú, owa llême. ³ E kjishko ga tɬjawa löng wopɬlú bop tjok. Enido kɬjone pogo ga pja roy läywe borwa pɬjeyogarê pɬlú. ⁴ Gueniyo pja dbar jerwa ara llêm wlo ga rokêrwa bop kong ga tɬjawa tɬlê li kus sira.

⁵ »Domer kɬjwe miydoorwa ga kɬjwe owa. To shäng kjok kɬwang jikong judioga barwê ara, shdöya wlo le. Nopga löng kjok êreshko kowêba nazarenoga, domer kɬjwe ba kägäyo. ⁶⁻⁸ Borwa Sbó u li êmdê ga ie ber jong dboy Sbó kong ame wlo lara, ga sharorwa eshko e kjishko. ⁸ Eni ga kɬjakrokos pjarê om go ba kong. Miydêp e go ga tɬlökwo lêrwa löng ba kjishko kês li, e jlôe le.

⁹ Eshko ga judioga löng li tɬlê ga «Eni jlôe» le lok eni.

¹⁰ Eni ga tɬlapga li orkwo pingö Pablo bêt, pja tɬlêzong loklo wleni, ga Pablo tɬlê ga «Miydêr pɬlú ga pja parkê sök jüshko no ɬgwegaga lu pɬloglo ara tɬjan. E kjishko ga tɬja opwlikê bop boksho włêpe. ¹¹ Eni ga tɬja tɬlê li jlôre miydêp woydê ga kɬjakrokêp e pogo kong om go ga pɬlú. Eeri ga öötong dbargwo sak kɬjwara kɬjingsho pɬök (12) ga tɬja öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbó poshrêk wlo. ¹² Eshko ga tɬja włêna lok shäng tɬlökwo kɬlopswê kar kar êbo tjok llême. Eye shdörör llaw pogo llême. Sbó u zlong bäng ga llêye shäryoror llêm, judioga syô uyo roshko llêm, shto oblê llêm bakoe. ¹³ Tja rote lok li llêbo włêna jlökoyo bor shdungko wlo drete.

¹⁴ »Gueniyo lêr jlökoyo ga nopga jêk löng Irbo Tɬjaglên li go sorê ga tɬja omshäryê shäng eni. E kjishko ga bor rotagaga löng kɬjwe tɬlê

ga tɬja jêk shäng Sbó tjok bëy llême le, gueniyo borwa tɬlapgaga tek dênashko so Sbó li, e poshrêr, kjok ɬgwekklo tara Moisésdê li, e jlôe lêr uunkong baiya dik, ga kɬjibokwo tara Sbó tɬlökwo lagagara li, e jlôe lêr bakoe. ¹⁵ Ga tɬja sök Sbó koshê ga shinnoga, e woshre iröng obi uunkong, pɬlo bekde, de pɬlo bek llême, gueniyo woshre iröng obi. Kɬjwepga kɬjwe löng omkoshê sorê ga tɬja omkoshê shäng eni bakoe. ¹⁶ E kjishko ga tɬja drôn ara, tɬja ber pɬlo bek Sbó bokso wlo, tɬja ber pɬlo bek nopga bokso wlo bakoe.

¹⁷ »Lü to jek pɬlôböso ga tɬja öör jêktong shäng kjok shto oblê oblê ga tɬja jek öötong shäng iröng obi bor kjokshko, dbur twêr oba song wleniyo kong wlo, Sbó sêngglo sör, twêr ba kong ba ushko wlo bakoe loror. ¹⁸ Ga tɬja włêna kɬjwepgarê eshkosho ga llêye shäryêrwa lara Moisésdê, tɬjawa äar Sbó poshrêk ba ushko ga pɬlú wlo li, e shäryêr pɬjir shäng kɬjwłêe. Eshko ga nopga jêk löng bor tjok ara llêm, ga êye êng shdök löng llêm bakoe. ¹⁹ Eshko ga judioga Asia so löng kɬjlôbö, ga llêye lêr bop kong li, e ina lok pɬjire. Zok ga epga tɬjwayde löng jüshko om go, opping na bop boksho, tɬja rote wlo. Kuya ga llêbo shäryoror sit jlökoyo, tɬja rote wlo wleni ga le lok om go ga pɬlú. ²⁰ Eni llêm ga shrono löng kɬjwe, tɬja shäng ba boksho no ɬgwezlong shtoyoshko ga llêye włêna bor tjok, tɬja shdungko wleni ga le lok bop kong ga pɬlú. ²¹ Gueniyo ga tɬja le lok li kɬjrinaso ga pɬlú. Tɬja shäng ba bokshoshko ga tɬja tɬlê ba kong dbo go ga «Tɬja wotɬlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörê iröng obi lêr. Ga tɬja iak shäng bomi boksho ɬgwegami wlo, tɬja wotɬlik eni kjishko» lêr ba kong eni erôe» le.

²² Irbo Tɬjaglên le li miyde Félixê sök pɬlúe. Eshko ga tɬlê ga «Lgwer eniwa tjok llême. Lêr ber Tɬlapga Lisias tjwe guing, ga ɬgwer eshko jä» le. ²³ E irgo ga tɬlê êngkɬwaga kägäyo shäng li kong ga «Pablo kɬjwe ios ber shäng jüshko dak daklê, gueniyo rayos shäng iguing. Ga êbo tjwe ba ik ga som llêm, sëya, kɬjimte woydê ga wëyê» le.

²⁴ Öötong dbar kɬjwöbö ga Félix äar shäng Pablo shwoy, ba boy Drusila tjok. Walê, e judío. Eshko ga Pablo rokara Félixêdê jek ba shwoy. Ga Pablo lano ba tjok, shji mâr Cristo Jesús go sorê kjishko. ²⁵ Eshko ga Pablo tɬlê ba kong ga «Shji woydê Sbörê ga shji jêk löng pɬlo bek, llêbo shäryêy woydê owashko ga shji drôn êe, shäryêy llêm wlo. Ga llono ga shji ɬgwegaya Sbörê» le.

Lara eni li kuya Félixêdê ga beno shäng sëya llêm, woydê arae. Eni ga tɬlê ga «Ber eni guing. Pja nomo. Tɬja dbar tjok ga pja rokotê

* **24:6-8** Tek dênashko ga kɬjibokwo êre jyä shiraba oblê oblê ara. Ga kɬjone kɬjone tɬlê ga «... ga sharorwa eshko e kjishko. ɬgwerwa borwa kjok ɬgwekklo go lororwa, gueniyo ga êngkɬwaga kägäyo kësbangyo ko Lisias opzrêno jek eshko ga dõra borwa shjiryo dbo go. Ga tɬjawa ichara tek bop shwoy ba rotê.»

obi» le. ²⁶ E irgo ga Félix shäng Pablo koshë, kong dbur twe, raye wlo le. E kjishko ga roke enido, lan ba tjok wlo.

²⁷ Shärye beno shäng eni öötong lu pïloglo pjök. E irgo ga Félix opshino ba shto dwayo, ga äska beno sök Porcio Festo. Ga Félix ber pjlu judioga tjok wlo le ga Pablo iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

25

Pablo opwlíkono Festo boksho

¹ Eshko ga Festo öötong beno sök kjok eshko so ichaga öötong dbargwo mya ga opshino Cesarea kjokyo dwayo jem öötong shäng Jerusalén kjokyo. ² Eshko ga syöshtaga kägäyoga, judioga oblë tjwlö ara wleniyo, e tóno Tjlapga Festo tjok, ga tjläno lok ara Pablo wloyo. ³ Tjlë lok ba kong ga «Tjawa kjimtëp sira. Pablo ichëp tëm söya lok borwa kong Jerusalén kjokyo» le, gueniyo e wopro ga epga löng poshäryë ba zrök irbo wlo le.

⁴ Kuya Festorë ga tjlä ba kong ga «Lläme. Pablo, e iak beno shäng no shdüzlong uyo roshko Cesarea kjokyo, ga tja wotjlik ga tja jongya wop ä iröng eshko lër. ⁵ E kjishko ga bomi tjrëko ëreshko tjlapgaga tjwlö kësks wleniyo ichëmi jer bor tjok kjlëbö Cesarea kjokyo. Lläbo shäryara domer lirë owa ga rotëmi eshko ga pjlu» le.

⁶ Ga Festo beno shäng Jerusalén kjokyo judioga li tjrëko dbargwo kwong (8), sak kjwara (10) dik. E irgo ga to jer iröng Cesarea kjokyo. Wëshko ga öötong sök no llgwezlong shtoyo lishko, ga no ichara jek Pablo wlojkrë. ⁷ Eni ga Pablo opzrëk jek äär shäng tjlapga sök lishko ga judioga jer öötong löng Jerusalén kjokyo dwayo li jek Pablo zlong bäng, ga tjläno lok ara llëbo owa kësbang, gueniyo llëye wlëna ba kong, ber shdungko wlo drete. ⁸ Eshko Pablo opwlükë wlo ga tjlä ga «Lläye owa shäryoror llëme. Lläye shäryoror judioga kjok llgwekklo li wloyo llëm, llëye shäryoror Sbü u li wloyo llëm, llëye shäryoror tjlapga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo llëm bakoe» le.

⁹ Gueniyo Festo ber pjlu woydë judioga tjok kjishko ga tjlä Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja llgwer eshko wlore?»

¹⁰ «Lläme. Tja shäng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li no llgwezlong boksho, tja llgweya wlo. Miydëp pjlu ga llëye shäryoror owa judioga kong llëme. ¹¹ Lläbo owa shäryoror, tja ber zrökko wlo wleni ga tja zrökko. Gueniyo tjlökwö le lok bor wloyo li, tja rote li jyö erö wleni ga tja twako ba kong wlo llëme. Ga rokër bop kong ga tja llgweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» le.

¹² Eni ga Festo lano ba poshdunggaga löng li tjok. Lano pjir ga tjlä Pablo kong ga

«Rokorop bor kong ga pja llgweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go. E kjishko ga pja ichër jongya ba shwoy Roma kjokyo» le.

Festo lano Agripa tjok Pablo kjishko

¹³ Dbar kjwöböso ga shto oblë so pjluyo ko Agripa öötong shäng Cesarea kjokyo Festo ik. Agripa dor Berenice, e jek shäng ba tjok bakoe. ¹⁴ Ga beno löng eshko dbar kjwöböso. Dbar kjwara ga Festo tjläno ba kong Pablo kjishko. Tjlë ga «Domer shäng ëreshko kjlara ko Pablo, iara Félix dë beno shäng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁵ Ga tja öör jem shäng Jerusalén kjokyoshko ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgweya wleniyo, epga ba rotano bor kong ara. Woyde lok ga Pablo, e shdungko jlë lër ba kong.

¹⁶ »Ga dboryoror. Tja tjläno ba kong ga «Tjawa Roma so, tjawa sgak löng ëye iërwa zrökoba wlo jekdo, ba rotaga li tje löng ëng boksho llëm guing llëme. Woyde ga rote lok ëng boksho, opwlükë wlo» loror.

¹⁷ »Eni ga epga öör löng jüshko ga tja dbar zano llëme. Wëshko dö ga tja jem öötong sök no llgwezlong shtoyo lishko, ga nopga ichoror jek domer li wlojkrë, ga söra lok jek öötong shäng eshko. ¹⁸ Gueniyo ga ba rotaga shrono löng li tjläno ga llëye owa lara ba kjishko woyotjlinor dik llëme. ¹⁹ Tjlëno lok ga ba kjok llgwekklo li söya shäng bëy llëme. Ga lano lok domer kjlara ko Jesús kjishko. Tjlëno lok ga domer li wolono, gueniyo Pablo tjlä ga shäng së obi le lok eni eröe. ²⁰ Eshko ga llëye shäryër ga pjlu li miydër sök llëme. E kjishko ga tja tjlä Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja llgwer eshko wlore?» lër.

²¹ »Gueniyo ga tjlä bor kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios ber sök na, tja llgweya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go guing» le. E kjishko ga ioror beno shäng dak dak lë, ichër tjlapga pjlu li shwoy llono ga bue guing» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ëmdë ga domer li tjlä sorë kur woydë bakoe» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Bong erö ga tjlä sorë li kuba» le.

Pablo tjläno Pjlu Agripa boksho

²³ Wëshko ga Agripa, Berenice, e opzrëno jek löng no llgwezlong shtoyo roshko. Eshko ga shrëraba ara, romguë jong träk llëme. Löng eshko li tjlapgaga ëngkjwaga kägäyo kësks wleniyo, domerga eshko so tjwlö kësks wleniyo bakoe. Öötong tóno löng ga nopga ichara Festorë jek Pablo wlojkrë, ga söra lok öötong shäng eshko. ²⁴ Eshko ga Festo tjlä ga «Pjlu Agripa, pjäy tjlapgaga tóno löng bi tjok na, domer shäng kjwe izia. Woyde judioga kjlobirë ga domer kjwe ichër

zrökoba wlo. Eni li woyde lok jüşhko Cesarea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. ²⁵ Gueniyo ga bor kong ga llëye owa shäryara, ber zrökko wlo llëme. Gueniyo tjlëno om go ga “Tja llgwegaga ber tjlappa pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go” lara. E kjışhko ga ichër to eshko lër.

²⁶ »Woyde ga llëbo tër ba kjışhko, ichër tjlappa pjlü kësbangyo li kong, gueniyo llëye lako ba wloya bor kong drete. E kjışhko ga rokoror tek shäng bop bokshto, Tjlappa Pjlü Agripa, pjây uunkong bokshto bakoe. Eni ga kjakrokoro mi yötso pjir ga llëbo ber tër wlo ga tjlökwo tjok wlo. ²⁷ Bor kong ga no ichër to, llgwegaga tjlappa pjlü kësbangyo lirë wlo ga woyde ga llë kjiy loroy ba kong yötso guing» le.

26

¹ Eshko ga Pjlü Agripa tjlë Pablo kong ga «Woydër ga pja tjlës bop kjışhko om go shara» le.

Kuya ga orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga tjlë ga ² «Tjlappa Pjlü Agripa, tja shäng jüşhko bop bokshto, “Llëye lara judiogarë bor kjışhko li, e eni llëme” lër bop kong miydëp wlo, ga tja wopjlüe. ³ Tjawa judioga, tjawa llëbo shäryë sorë li miydëp sök pjlüe. Tjawa ëng dboryë kar kar llë kjışhko li miydëp pjlü bakoe. Eni ga miydër ga tja tjlë bop kong ga tja kup sök pjlüe. E kjışhko ga rokër bop kong ga tja kus sök wop tjok sira guing.

⁴ »Tja miyde judioga uunkongdë tek chirawashko dwayo. Tja shäng bor kjokshko, llëm ga Jerusalén kjokyoşhko ga tja opshäryë sorë, e miyde lok pjlüe. ⁵ Miyde lok pjir ga tja fariseo tek dëna tjan, ga le lok woydë wleni ga le ga pjlüe. Ga tjawa fariseoga, judioga kjok llgwekklo li jnenwa yötso anmoyö, judioga llamo li kjinmo. ⁶ Tjlökwo lara Sbörë borwa tjlappaga tek dënashko so kong jlökoyo li, e koshër sök iyado. Era eni tjok ga tja söra lok, tek shrono shäng, tja llgwekoba e kjışhko bakoe.

⁷ »Israel tjëyoga uunkong kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, tjlökwo lara li koshe löng iyado. E kjışhko ga Sbö, e poshrëya shkë dba, ga parkë löng ba kong iyadoe. Ga tjlökwo koshe löng li, tja omkoshë shäng bakoe. Tjlappa Pjlü Agripa, tja rote judiogarë löng e kjışhko! ⁸ Şhji judioga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre Sbörë iröng obi jlöe lëy llëm ega?

⁹ »Dënashko ga tja wotjlino om go ga bek wlo ga tja parkë Jesús, Nazaret so li nopga wloyo loror. ¹⁰ Ga shäryoror eni eshko Jerusalén kjokyo. Tja ichaga syöshtaga kägäyogarë, ga Jesús tjlökwo kragaga li ichoror no shdüzlong uyo roshko arae. Ga zrökobashko ga tja tjlëno ga “Kjwe zrökko” loror bebi. ¹¹ Enido ga tja öör shäng ba

wlëk judioga syö uyo lok oblë oblë li roshko. Wlënor ga shdun ara, Jesús läywe owa wlo lër. Ga tja iirkono ara ba kong lok, ga irpjanor Jerusalén kjokyo lishko dö llëme. Irpjanor jek shäng kjok shto oblë oblë, oba tjëyo eniyo llëm wleniyoshko bakoe.

¹² »Shäryër shäng eni kuzong ga pjlara ga tja jek shäng jongya Damasco kjokyo, tja ichak syöshtaga kägäyogarë, pak twara lok bor kong li shäryër wlo. ¹³ Gueniyo dö dluw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, kälä dbo dö kjinmo, jek lletlet, ga tja kopjrina beno pjang priibri bor yorkagaga jek löng li tjok. ¹⁴ Eshko ga tjawa dgono jer löng töshko, ga kur ga ëbo tjlë bor kong arameo tjlökwo go ga “Saulo, Saulo, ş tja irpjam ega? Pja opyë shäng bor wloyo ga pja opshdung shäng om goshko, e so öng llë, ba shpokklo dbo stek li te om go kjoyoe” le.

¹⁵ »Kur ga tja tjlë ga “Tjlappa, ş pja ë?”

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. ¹⁶ Pja kojözong. Tja weno shäng bop kong ëre, pja krroror ber shäng bor parkaga wlo kjışhko. Woydër ga llëye inop ëre, llëye pin bop kong li, e lëp oba kong. ¹⁷⁻¹⁸ Ga pja to shäng ba lëshko ga pja wlikër judioga wloshko dwayo, nopga judio llëm wleniyo wloshko dwayo bakoe. Pja ichër jongya nopga judio llëm wleniyo kong jlökoyo. Woydër ga epga ber löng bokkwo roshwing pjir wleni, ga jek löng kjok ro ş roshko wleni ame, jek löng iök shjiy roshko wleni shara. Woydër ga löng Á wloshko ame, ber löng Sbö wloshko shara. Woydër ga owa pjang ba go li lön ber dret, epga iër ber löng ba pjeyoga mär bor go erö li tjok wlo. Pja ichër jongya nopga judio llëm wleniyo kong, llëbo uunkong ëre shärye wlo” le bor kong.

¹⁹ »Tjlappa Pjlü Agripa, eni ga llëbo ichara Sbörë bor kong kjok dogo dwayo inor shji yoïno wleni li jlöe loror, ga koloror. ²⁰ Bäm go ga tjlökwo ëre loror judioga löng Damasco kjokyo li kong, e irgo ga judioga löng Jerusalén kjokyo li kong, judioga löng Judea kjokyo kjok kjwang jikong li kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlëno ba kong ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjây optwos Sbö kong dey. E irgo ga llëbo shäryozi pjlo bek, pjây kjlopswono jlöe lëba wlo” loror.

²¹ »Tja shara judiogarë Sbö u zlong bäng, tja zröya lok wlo lara e kjışhko. ²²⁻²³ Gueniyo tja kjimte Sbörë shäng. E kjışhko ga tja beno shäng ba tjlökwo lë nopga uunkong kong, tjwöl kësks li kong, tjwöl chila li kong bakoe. Llëye shäryë wlo lara Moisés, Sbö tjlökwo lagagarë dëna tjan li, e shäryono eni jlöe lër oba kong. Tjlëno lok ga “Llono ga no pjluyo iche le Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre

Sbörë iröng obi, shinmoga tjeng kës li bäm go. Shäryë eni, ga shji döya Sbörë sorë li roy shdöya ba pjeyoga judioga kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Shji jëk löng kjok ro sī roshko wleniyo kong ga roy ber iök shjiy wleni” le lok beno pjang ba kjibokwo go eni» le.

²⁴ Eshko ga Pablo tjëlë shäng opwlikë eni wopro ga tjëlökwo skokza Festorë, tjëlë ba kong dbo go ga «Pablo, ¿pja skwëre llëro? Pja oppino ara ga pja iara beno shäng skwë erä» le.

²⁵ Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga Festo, tja skwë llëme. Tjëlökwo lër li, e jlöe. Tja tjëlë li, e bek lotë. ²⁶ Tjlapga Pjlu Agripa sök kjwe. Tjëlökwo lër li, e miyde sök pjluë. E shäryak lütshko llëm, e wëllëe. E kjishko ga tja tjëlë shäng wlëp ba bokshto. Miydër pjlu ga sök kjwe ommiydë pjluë» le. ²⁷ E irgo ga Pablo tjëlë tjlapga Agripa kong ga «Tjlapga pjlu, ¿woytjlip ga llëye lara Sbö tjëlökwo lagagarë li, e jlöe lëpde? Miydër ga e jlöe lëp» le.

²⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Tja kjlopswëp ber Cristo tjëlökwo kjraga maling jüni lëpde?»

²⁹ «Wop chirare, de wop arare, gueniyo rokër Sbö kong ga pja, nopga uunkong tja kuya löng jushko eerishko, pjäy äär ber löng Cristo tjëlökwo kjraga botoya dik, gueniyo pjrik löng dröng sho bomi orkwo go jüni botoya dik llëme» le ba kong.

³⁰ Eni ga pjlu li kojono opshik kjoko wlo, kjok eshko so ichaga tjok, Berenice tjok, nopga sirkeno löng ba tjok li tjok bakoe. ³¹ Ga to opshino löng lan dboshko, tjëlë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëye owa shäryara ber zrökko wlo llëm, shdungkwo shäng kjërshko ëmdë llëm bakoe» le lok eni.

³² Eshko ga Agripa tjëlë Festo kong ga «Domer kjwe “Rokër ga tja llgwega ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go” lara llëm kjwe ga rayoroy ga pjluë» le.

27

Pablo icharaba to jongya Roma kjokyo

¹ Woyotjlina tjlapgaga lirë pjir ga tjawa iche jek jongya Italia kjokyo wlo leshko ga Pablo, e twara lok ëngkjwagaga ara kägäyo kjlara kong, de wlo. Domer, e ko Julio. E ëngkjwaga parkë löng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li daga wleniyo. Ga kong nopga oblë shdung löng eshko, e twara lok, de wlo bakoe. ² Eshko ga kiyong pjang kjlara kësbang jek äär Adramitio kjokyo dwayo brik pjang kjwlë jongya Asia kiyong tjyozlong shtoyo kjrinashko kjrinashko le, ga tjawa opyono e roshko, ga tjawa opshino toe. Aristarco jek shäng borwa tjok bebi, e Tesalónica so. Tesalónica kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. ³ Wëshko ga tjawa öötong löng kiyong tjyozlong kjokyo ko Sidón. Eshko

ga Pablo songe le Juliorë, ga rayara to ba pjeyoga wleni löng eshko li ik, kjimte lok wlo.

⁴ E irgo ga tjawa opshino to Sidón kjokyo dwayo. Eshko ga pjluk tjwe jong dbo ara dlung buk kës li shwo lëkong, ga tjawa bakwe jong iröng eröe. E kjishko ga tjawa to jek dipzono dlung tjërko ko Chipre, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmshko. ⁵ E irgo ga tjawa dipzono jek dlung buk Cilia kjokyo, Panfilia kjokyo, e bokshto, kjwo kalëkong, ga tjawa tjyono öötong löng Mira kjokyo, e Licia kjokyo obi. ⁶ Eshko ga kiyong wlëna ëngkjwaga kägäyo lirë pjang kjlara oblë kësbang jek äär Alejandria kjokyo dwayo, brik pjang kjwlë jongya Italia kjokyo le. Eni ga tjawa opyono e roshko ba tjok, tjawa jek këgong shara wlo.

⁷ Dbar kjwöböso ga pjluk ara kjishko ga tjawa jëktong kiyong li go wor, ga pakyo ara, eni ga tjawa jek öötong löng Gnido kjokyo gomyo. Ga tjawa jek bek lororwa, gueniyo tjawa bakwe pjluëdë ara obi kjishko ga tjawa dipzono jek dlung tjërko pjang kjrinarina obi ko Creta, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmshko, kjok ko Salmón li bokshto. ⁸ Ga tjawa jek löng, gueniyo dlung sor go soyo arae. Eni ga tjawa jek äär löng kjok buk kjrina kowëba Kiyong Tjyozlong Shtoyo Pjlushko, Lasea kjokyo buk ba soshko.

⁹ Eshko ga tjawa barwara pjluëdë ara kuzong ga dbar to jek kop ara tjän. Shji ië llëm Sbö kong dbaryo shrëya judiogarë li, e to jek tjän, ga miyrororwa e go ga kjok owa shunyo shrë ara dbaryo li döroe. Kjok eni ga dlung iirkë arae. E kjishko ga shji jek dlung kjing go ga shji sjëke. Eni ga nopga jek löng li poshduna Pablorë, tjëlë ga ¹⁰ «Domerga, in ga shji jek löng ëre kong llëbo wen owa, shji kiyong kësbang ëre jer bi shjiroyo, bi llëbo tjeng kës wle tjok. Erö llëme. Shji ëmdë ga jer bakoe. Shji ber löng na dey» le.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga kiyong tjyozlong shtoyo eshko li, kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjlu llëme. E kjishko ga kiyong sogo li, ba kiyong söga shäng li, e tjëlë lok ëngkjwaga kägäyo li kong ga «Shji jek dey» le. Nopga llamo löng kës li wotjlik jong e kjoyo bakoe. Tjëlë lok ga «Shji opshik jushko dwayo dey. Tjily, shji jek Fenice kjokyo ga buere iy wlo. Eshko ga kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjluë» le. Fenice kjokyo, e kiyong tjyozlong kjokyo buk Creta kjokyo obi. Eshko ga dlo jer shwo lëkong li iy ga wëllëe. Kuya Juliorë ga tjëlökwo baïya lok li kolara, Pablo i lira kolara llëme.

Dlung kjing kjok owa, pjluë ara

¹³ Eshko ga pjluë li tjwe jong dlung buk kës shwo lëkong, gueniyo wore. E kjishko ga wotjlik lok ga «Shji to ga bue» le. Eni ga ba dröng sho kiyong shakklo kësbang lona

jer dlung roshko li shira lok tēm kjoyong li roshko irōng obi, ga tjawa opshino jek lōng dlung tjrēko Creta li kjako. ¹⁴ Gueniyo wop tjok ga pjluk tjwe jong kjrina obi, dlung tjrēko li shwo lēkong shara, dbo ara anmoyō, pjluk li kowēba Nororiental, ¹⁵ ga tjawa bakwara arae. Eni ga kjoyong kēsbang li bojonwa ber buk pjluk li shwo lēkong lērwa ga āe. E kjīshko ga kjoyong li rayorowa sōya pjluk lirē om go āar kjone ga eshko. ¹⁶ Ga tjawa sōra to jek dlung tjrēko buk chirawa ko Cauda pjlor dew lēkong. Eshko ga pjluk dbo ara llēme. E kjīshko ga kjoyongwa chirawa sōrwa pjang klara li irgo kjro go, e poyonwa jem kilara li roshko lērwa. Ga tjawa kong pak twara ara, gueniyo ga poyonorwae. ¹⁷ E irgo ga kjoyong kēsbang li doyo pjirra domerga lirē lok tuk, war llēm wlo le. Eshko ga tjlē lok ēng kong ga «Shji sōya pjluk kjwerē jek āar jong bo buk kweshko ko Sirte lishko. Kweshko ga kjone kjoneshko ga ro chira, ga shji kjoyong pjē, war bi shjiryo» le eni, ga bangkjara lok arae. E kjīshko ga shwong kjoyo shtēgro ara pje lok pjang kjomo pjluk shakklo kjoyong jek wlo li, e lona lok ter tōshko, sōya pjlukdē jek eshko llēm wlo, ga kjoyong li rayara lok sōga pjlukdē om go shara.

¹⁸ Wēshko ga dlung kjing go li pjluk ara obi, tjawa bakwe dbo ara iyadoe. Eni ga kjoyong sōgaga kjarga lōng ba llēbo sōya tjeng soynekklo kēs li dbuk lok jer dlung roy. ¹⁹ Wēshko ga ba orkwo om go li goshko ga shwong kjoyo shtēgro ara li dbura lok jer dlung roy, kjoyong sho llē, kjor llē kjoyong shakklo llē li tjok bakoe. ²⁰ Dbar kop ara ga kjok owa owa, pjluk tira llēm dlung kjing go, dlung iirkē arae. E wopro ga dlo wen llēm, dbala ēmdē llēm bakoe. Eshko ga tjawa to jek lōng kjone miydērwa sira llēm, ga tjawa dār, e koshērwa ame, e woyojerorwa pjire.

²¹ Eshko ga tjawa lōng ioydē llēm dbar kop ara tjān. Eni kuzong ga Pablo kono shāng nopga lōng li tjrēko, ga tjlē ga «Domerga, shji lōng Creta kjokyo obishko ga tja koloromi kjwe ga shji to lōng song jūni llēm, ga bomi llēbo jeno bomi shjiryo llēm bakoe. ²² Gueniyo eni tjok ga rokēr bomi kong ga pjāy dbokjrozong. Ēye lōng jūshko ga wolon kjlara llēme. Gueniyo kjoyong kēsbang ērera jer bi shjiryo. ²³ Sbō, e bor sogo, ga tja parkē shāng ba kong iyado. Luna shkēyo ga ba parkaga kjok dogo so ichara weno shāng bor kong kjlara, ²⁴ ga tjlē bor kong ga “Pablo, llēye bangkjirēp llēme. Pja jongya pjlū kēsbangyo sōk Roma kjokyo li boksho, pja llgweya wlo. Bop kjīshko ga nopga lōng kjoyong kēsbang roshko kjlobi kjwe wolon llēm, dōya Sbōrē unkong” le. ²⁵ E kjīshko ga pjāy dbokjrozong. Sbō, e koshēr ga shji

kjimte jlōkoyo, lara ba parkaga lirē bor kong sorē li eni. ²⁶ Gueniyo ga shji sōya pjlukdē āar dlung tjrēko pjang kjrina, ga kjoyong ēre pjē dlar ber buk eshko» le.

²⁷ Eshko ga öötong dbar sak kjwara kjing-sho pkēng (14) ga tjawa bakwe pjlukdē jek lōng dlung ko Adriático* li kjing go obi. E shkēyo kjok rong dik ga kjoyong sōgaga li tjlē ēng kong ga «Shji āato pjōshko dikjoyoe» le. ²⁸ Ga dlung li ro kjōm, e tjlina lok ba tjlīkkio go, ga beno ro wop orkwo jyāglo† pjloglo sak kjwong (80). Wop tjok obi ga tjlina lok jek obi, ga beno ro wop orkwo jyāglo pjloglo sak tjer (60). ²⁹ Eshko ga bangkjre lok ara, pjē ak go le, ga drōng sho kjoyong shakklo kēskēs lona jer dlung roshko kjwo pkēng (4) kjoyong si lēkong, kjoyong li jek ame wlo. Eni ga beno lōng eshko syōshhtë, epga kjok shrān lōng sē obi wlo le. ³⁰ Eni ga kjoyong sōgaga li tōkwoydē kjoyong li roshko dwayo le, ga opy-orgō lōng kjoyong chirawa li long jer dlung kjing kjoyong kēsbang li ne lēkong. Shāryara eni, drōng sho kjoyong shakklo lōya wlo lara, miga tōk wlo le. ³¹ Gueniyo eshko ga Pablo tjlēno ēngkwagaga lōng li kong, ba kägāyo li kong bakoe. Tjlē ba kong ga «Kjwepga kjwe ber lōng kjoyong kēsbang ēre roshko llēm ga pjāy dār llēme» le.

³² Eni ga kjoyong chirawa lōya kjoyong sōgagarē lōng li, e kjoyungyo zara ēngkwagaga lirē tas tas, jer lono dlung kjing go, ga jenoe.

³³⁻³⁴ E irgo ga kjok shrānto ga Pablo tjlē nopga lōng eshko unkong kong ga «Öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pkēng (14) tjān ga pjāy lōngwoydē, ga pjāy ioydē llēm bakoe. E kjīshko ga rokēr bomi kong ga pjāy ios sira. Pjāy lōng sē wlo ga woyme ga pjāy iē. Eni ga pjāy wolon kjlara llēm, bomi kākzong ēmdē ga jer pjāy llēm bakoe» le.

³⁵ Lara eni pjir ga pjlung shosho suk pjir kjrara tjeng kjwara ba wloshko, ga syōshono Sbō kong, tjlē ga «Dli ēre tworop borwa kong. Tjawa ber wopjlū bop tjok e kjīshko» le nopga tjeng kēs li boksho. Eni ga tora bēy ga uarae. ³⁶ İya unkong lirē ga wokjankono, ga iono lok bakoe. ³⁷ Tjawa lōng kjoyong li roshko unkong ga doglo sak dbāw pjloglo pjok kjingsho sak kjāk kjingsho tjer (276). ³⁸ Ga iono lok woymara bayo kjōm ga eni. E irgo ga pjlung shosho sōya tjeng kjoyong roshko kēs li dbura jer dlung roy dret, kjoyong li wēnyē wlo le.

³⁹ Kjok shrāno pjir ga tjawa lōng kjokyo kjone miydē kjoyong sōgaga lirē llēme. Gueniyo İya lok ga bo jem buk eshko kjrina, la sho tjok. Eni ga wotjlik lok ga «Kjoyong ēre tjiyē kēgo sit ga buere İy» le. ⁴⁰ Ga ba drōng sho kjoyong shakklo kēskēs lona jer

* 27:27 Eshko dbaryo ga dlung kowēba Adriático li, e dlung kowēba Adriático eerishko li llēme. E oblē. † 27:28 Orkwo jyāglo pjāra, e centimetro sak pkēng kjingsho shkēng (45) dik.

tjeng dlung roshko li, e kjangyong zakza lok tas tas beno tjeng dlung roshko eshko. Ga ba kijlongkwang lok si lëkong ba ilgwekklo li kjangyong dora bakoe. E irgo ga shwong kjoyo pjluk shakldo li, e poyona lok kara ba kjangyong li ne lëkong, bakwe pjlukdë jek këgong pjöshko wlo lara. ⁴¹ Gueniyo to jek jong la sho tönö tjeng dlung roshko li bët ga kjangyong li llikotong beno buk la sho li roshko. Eshko ga ne lëkong li llikotong beno jong wir ame, ga si lëkong li, e shpoya dlung pjublunyorë ara, ga dloktong kjangyong dboy dboy.

⁴² Eni ga ëngkjwagaga li tjëlë ëng kong ga «Nopga dëy, söy tjeng kjwe zröy dret dey, llëm ga ichëy jek wë i ga tók lok drete» le.

⁴³ Gueniyo woyde ba kägäyo lirë ga Pablo zröya llëme le, ga tjëlë ëngkjwagaga li kong ga «Wëyë, zröy llëme. Èye wë pjlu ga optë jer dlung roy bäm go, jek wë i äär pjë jong pjöshko. ⁴⁴ Llamö löng oblë jek kjorkwang kjang go, llëm ga kjangyong dloktong kjangyong go bakoe» le.

Eni ga tjawa kayo dëktong pjir, öötong pjöshko beno löng së uunkong.

28

Pablo shäng dlung tjërko ko Malta

¹ Eshko ga tjawa kayo dëktong pjono löng pjöshko uunkong irgo ga miydororwa ga dlung tjërko li ko Malta. ² Kjek eshko li noyo tjok, ga tjawa dara yötso tjë jikong. Eshko ga shunyo shrë pjang ara, smo ara bakoe. Eni kuzong ga iök boktöna lok, ga tjawa rokara uunkong ba zlong bäng, iökkok eshko wlo.

³ Eshko ga Pablo löng dogro tönö kjlöbö, ga dbuya shäng iök li roshko. Eshko ga iök li kjlik ara kjishko ga dgur brik buk eshko kjlara, ga Pablo uara ba orkwohshko, ga dgur li beno pjang ling ba orkwo go. ⁴ İya kjok eshko sopgarë ga tjëlë lok ëng kong ga «Domer kjwe owa, no zrök ä wleniyo dikjoyoe. Dëktong tek dlung kjang kjok owashko dwayo ëmdë ga bi sbö shäng kjlara kowëy Kjok İlgwega Bek li, domer kjwe woyde ber shäng së llëme» le. ⁵ Gueniyo ga dgur li sringza Pablorë buk iök pjë jong ri ri li roshko, ga llëye shäryono Pablo kong llëme. ⁶ Eshko ga löng tjë jikong li wotjlino ga «Kjwe orkwo dguë jekdo, llëm ga jek buk rish wolon jekdoro» lara. Gueniyo koshe löng kjër ga dguë sira llëme. İya lok ga llëye shäryë ba kong llëm ga wotjlik lok oblë, tjëlë lok ga «Bi sböpga kjlarayo li kjwe» le.

⁷ Dlung tjërko eshko so ichaga ko Publio. Ga tjawa tjyono löng lishko ga kjok ber buk soshko kjrina baıya. Eni ga tjawa wlokjrrara, dara yötso ba ushko dbargwo mya. ⁸ Eshko ga Publio data buk swlo ara ba bukklo kjang go, kjlik ara, roshkwë ara bakoe. Eni ga Pablo jek öötong shäng ba

ik. Eshko ga syöshtono Sbö kong ba kjishko. E irgo ga orkwo iono ba kjang go, ga pop-tara beno pjluë. ⁹ Roy kuya swlopga tjeng dlung tjërko oblëre ga shrono löng Pablo shwoy uunkong, ga pop-tara pjire. ¹⁰ Eni ga kjok eshko sogpa beno löng woowa llëm borwa kong. E kjishko ga tjawa kong llëbo twara araë. Ga tjawa briksheko ga llëbo woydororwa borwa kjimtokdo irbo wlo li, e twara lok borwa kong pjire.

Pablo jek öötong shäng Roma kjokyo

¹¹ Eshko ga kjangyong kësbang pjang kjlara tek Alejandría kjokyo dwayo, pjang kjok owa jek pjir li koshë. Kjangyong li poglo go ba sböpga do pjök li jyäglo tak lok. Ba sböpga li kowe lok Cástor, Pólux. Eshko ga tjawa löng dlung tjërko li öötong moglo myashko ga tjawa opyono kjangyong li roshko, ga tjawa opshino to dlung tjërko li dwayo. ¹² Ga tjawa jek öötong löng kjangyong tjyozlong kjokyo ko Siracusa, ga tjawa beno löng eshko dbargwo mya. ¹³ E irgo ga tjawa jek löng dlung sor go jek äär löng Regio kjokyo. Wëshko ga pjluk tje jong borwa irgo, ga tjawa opshino toe. E wëyo obi ga tjawa jek öötong löng Puteoli kjokyo. ¹⁴ Eni ga tjawa opshino kjangyong roshko dwayo. Eshko ga pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga wlënorwa löng kjlöbö, ga tjawa mana ber löng ba tjok sondë kjwara wlo le, ga tjawa beno löng. E irgo ga tjawa opshino to jek Roma kjokyo pjö lëkong.

¹⁵ Eshko ga tjawa roy kura pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga löng Roma kjokyo lirë tjän. Eni kuzong ga kjone kjone opshino jer löng borwa koshë irbo. Kjangyong kjong jer löng borwa koshë llëbo soynezlong shtoyo ko Apio, kjong kjong jer löng kjok kjrina obi, oba pozlong uyo lok mya lishko. Ga jer löng borwa koshaga li İya Pablorë ga beno shäng wopjlu, dbokjrono jek obi, ga tjë Sbö kong ga «Tjawa kjimtorop kësbange. Tja wopjlu bop tjok» le. Ga epga jek iröng borwa tjok. ¹⁶ Tjawa öötong löng Roma kjokyo ga kjok İlgwegaga löng eshko li, Pablo iara lok beno shäng no shdüzlong uyo roshko llëme. Kong u wlëna kjwara, İara beno sök eshko tjoksa, daga beno shäng ba tjok kjlara erä.

Pablo Sbö tjlökwö roy löno shäng Roma kjokyo

¹⁷ Öötong dbargwo mya ga judioga löng Roma kjokyo tjwölö këskës wleniyo li mana Pablorë tek ba shwoy. Ga tönö shrono löng ba shwoy ga Pablo tjëlë ba kong ga «Pjeyoga, llëye shäryonor owa bi pjeyoga judioga kong llëm, bi tjlapgaga tek dënanashko so sdëkwo wloyo llëm bakoe. Gueniyo ga tja sharaba shäng Jerusalén kjokyo, ga tja twaraba beno tjeng Roma sogpa wloshko, tja shdüya lok wlo. ¹⁸ Eshko ga tja kong llëbo kjakrokara lok ara, ga llëye wlëna bor tjok, tja ber zrökko

wlo llême. E kjîshko ga tja raye lok woydê.
 19 Gueniyo ga woydara judioga lirê eni llêm,
 ga tjlêno lok ara bor wloyo. E kjîshko ga tja
 llêye shâryêr wlo ame, ga rokoror Roma so li
 kong ga tja llgweya pjlu kêsbangyo sôk Roma
 kjokyo lirê om go loror eni, ga tja ichara lok
 tek na e kjîshko.

»Eni gueniyo ga tja tek shâng bor pjeoyoga
 rotaga tjlapgaga li kong llême. 20 E kjîshko
 ga pjây manor, pjây in wlo, shji lan êng tjok
 wlo bakoe. Woydoror ga pjây ommiydê pjlu
 ga no pjluoyo iche le Sbôrê koshêy shji Israel
 tjêyoga uunkongdê lông li, koshêr shâng li e.
 Tja pjrik shâng na drông sho pjang êre go, tja
 parkê ba kong kjîshko» le.

21 Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa
 kong kjibokwo ichayde lok tek Judea kjokyo
 dwayo bop kjîshko llême. Pjeoyoga judioga
 shrono tek ey dwayo êmdê ga llêye layde
 owa bop kjîshko borwa kong llêm bakoe.
 22 Gueniyo miydêrwa ga kjone pogo ga oba
 tjlê ara nopga tjlôkwo kjrágaga lông bopoya
 dik li wloyo. E kjîshko ga pja wotjlik llê
 miydêrwa woydê» le.

23 Eni ga dbar iara lok beno jong kwjara,
 tön êng tjok obi wlo le. Dbaryo ôotong
 ga nopga tönô ara Pablo sôk lishko. Kjuk
 shrôngteng âar jong kjok sêng go ga Sbô ber
 no pjluoyo sorê li roy lara ba kong ara. Ga
 llêye lara Moisés, Sbô tjlôkwo lagagarê tek
 dênashko li, e pjlokgwera ba kong, no pjluoyo
 iche lara Sbôrê li, e Jesús jlêe le lok wlo.

24 Kuya lok ga kjong kjong Pablo tjlôkwo
 kjrono, gueniyo llamora omtjlokwô kjrê
 woydê llême. 25 Eni ga woyotjlîya beno lông
 kjrinaso llêm kuzong ga opshik toe le lông.
 Eshko ga Pablo tjlêno ba kong, pjir wlo. Tjlê
 ga «Dênashko ga tjlôkwo lara Sbô Sêyarê ba
 tjlôkwo laga tek dênashko so Isaiás kong, le
 bomi tjlapgaga lông li kong wlo. Ga tjlôkwo
 lara pjlo beke. Tjlêno beno eni:

26 »«Pja nom tjlê bor nopga êre kong ga
 'Kumi lông kjêr ga llê loklo miydêmi lông
 llême.

Îmi lông kjêr ga llê Îgömi llême' lêp ba
 kong eni.

27 Nopga êre, llêye kuya woydê llême.
 Kwomgwo bâng bângzak lok tuke.
 Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shâryara eni,
 llêbo iya lok ba bokkwo go llêm wlo,
 llêbo kuya lok ba kwomgwo go llêm wlo,
 opping lok sira llêm wlo,
 optwê bor kong llêm wlo,
 epga dôr llêm wlo bakoe.»*

28-29 »E kjîshko ga woydêr ga miydêmi pjlu
 ga no dôya Sbôrê li roy beno nopga judio llêm

wleniyo kong bako tjân, ga epga omkjrê»
 le.†

30 Eshko ga Pablo beno shâng eshko ba
 daga shâng li tjok lu pjloglo pjök ba u jong
 potjwlêya i li roshko. Nopga tjwe kjlobi ba
 ik ga wlokjre enidoe. 31 Ga Sbô ber no pjluoyo
 sorê li roy lara oba kong ara, ga lara Tjlapga
 Jesucristo kjîshko ara bakoe. Tjlêshko ga
 llêye bangkjre llêm, ga barwaga êrê llêm
 bakoe.

* 28:27 Isaiás 6.9-10. † 28:28-29 Tek dênashko ga kjibokwo êre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «... le.
 Kuya lok ga to lok pjir, jek lông tjlê ara êng kong irbo, tjlôkwo kjlopstwê kar kare.»

Carta a los Romanos Kjibokwo ère tara Pablorè Roma sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Eshkoshko ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Roma kjokyo ara. Epga ara judío llèm wleniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga'li wotjlino ga epga kjrara Sbörè bàm go kjishko ga epga tjwlò ara, nopga judío llèm wleniyo li kjinmo. Eni ga Pablo jek woydè ba ik jlòkoyo, gueniyo dbar jek eshko wlo wlèyde llèm obi. Eni ga kjibokwo ère tara ba kong, llèbo li llgweya wlo, llèbo shäryara Jesucristorè ba kong li miyde pjlu wlo bakoe. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara, sök no shdüzlong uyo roshko Corinto kjokyo lishko.

Roma kjokyo ga judíoga'li wotjlino ga epga äär ber pjlo bek Sbò bokso, kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya bëy kjishko, gueniyo kjibokwo ère go ga llèbo pina Pablorè ba kong ara. Judíoga, nopga judío llèm wleniyo, e tjwlò bek Sbò bokso. Nopga uunkong llèbo owa shäryono, ga beno löng shdüya Sbörè wlo. Gueniyo èye mär Jesús go ga ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, ga ber shdungko ame. Shärye eni nopga uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llèm wleniyo kong bakoe. Kjibokwo ère go ga llèbo ère pina ba kong eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörè, tja iara beno shäng ba tjlòkwo roy pjlu laga Cristo Jesús äska. ² Dénashko ga tjlòkwo pjlu ère lara Sbörè ba tjlòkwo lagaga kong jlòkoyo, ga tara lok beno pjang ba kjibokwo go. ³ Tjlòkwo ère, e bi Tjlapga Jesucristo roy layde. E Sbò Wa weno no, David tjèyo bakoe. ⁴ Ga wolono irgo ga woshrara Sbörè iröng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbò Sëyarè ga e no erò llèm, e Sbò Wa bakoe.

⁵ Sbò wopjlu li kjishko ga tja rokara Jesucristorè beno ba tjlòkwo roy laga ba äska, nopga judío llèm wleniyo rokèr mär ber löng ba go wlo, ba tjlòkwo köle lok wlo, ba ko ie lok ber kësbang, tjwlò ara wlo bakoe.

⁶⁻⁷ Sbò nopga löng Roma kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong. Nopga rokara Sbörè ber Jesucristo i li pjäy bakoe. Pjäy woyde Sbörè ara.

Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo syòshtono Sbò kong Roma sogga kjishko

⁸ Pjäy mär löng Jesucristo go li, e roy shdüktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga Jesucristo ko go ga tja tjlè bor Sbò kong ga tja wopjlu ba tjok bomi kjishko lèr eni. ⁹ Tja Sbò parkaga. Ba Wa roy pjlu lèr shäng jlòkoyo. Ga miyde Sbörè om go ga pjäy woyoshrèr iyado, ¹⁰ tja syòshtèshko ga rokèr ba kong iyado ga tja äatè bomi kjokyo llèm obi èmdè ga tja kjimte äär bomi ik eshko.

¹¹ Tja kjimtara Sbò Sëyarè ara, ga pjäy in woydè jlòkoyo, pjäy kjimte eni bako wlo, pjäy dbokjré e go wlo. ¹² Shji èng kjimte kar kar'lotè bomi kong. Tja mär shäng Jesucristo go sorè li inomi ga pjäy dbokjré e go. Pjäy mär löng ba go sorè li inor ga tja dbokjré e go eni bakoe.

¹³ Pjeyoga Jesús tjlòkwo kjräga, tja jek bomi ik loror ara, nopga löng eshko li pin, Jesús tjlòkwo kjre lok wlo, shäryèr shäng nopga judío llèm wleniyo kong kjok shto oblè oblè sorè ga eni. Lèr bomi kong, miydèmi wlo. Gueniyo tja jek bomi ik lèrshko ga llèbo wen bor kong iyado. ¹⁴ Nopga tjlè Grecia so tjlòkwore, de llèmde, nopga kjok miydè arare, de llèmde, e bor kong ga llèno llème. Bek ga Sbò tjlòkwo roy pjlu lèr nopga judío llèm wleniyo löng kës li kong. ¹⁵ Tja jek woydè jlòkoyo Roma kjokyo, Sbò tjlòkwo roy pjlu lèr bomi kong eshko wlo e kjishko.

¹⁶ Tjlòkwo pjlu ère lèr wlo ga e lökyo bor kong llème. E dbo ara. Èye omtjlòkwo kjrono ga döya Sbörè. Shärye eni judíoga kong bàm go, e irgo ga nopga judío llèm wleniyo kong bakoe. Lèr ga lökyo bor kong llèm e kjishko. ¹⁷ Miydèy tjlòkwo pjlu ère go ga shji ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, shji mär ba go kjishko, tak pjang ba tjlòkwo go sorè li eni. Tjlè ga «Èye mär Sbò go ga era ber pjlo bek ba bokso.»*

Sbò iirkè ara nopga owa kong

¹⁸⁻¹⁹ Nopga owa to löng llèbo owa shäryè oblè oblè, tjlòkwo bek li miydèba llèm wlo. Gueniyo Sbò sorè miydèy wlo li, e miydara lok pjir tjän, pina Sbörè ba kong kjishko. E kjishko ga Sbò sök kjok dogo li iirkè ba kong lok ara, ga shdüya kjangshko ga igöy wèlèe. ²⁰ Kjok ère shäryara Sbörè tek lèkong ga Sbò igöy llème. Llèbo shäryara li iydè döe. Sbò sök jlò, e sorè, ba dbo ara li pjir llèm, e miydèy pjlu e go, kjok ère shäryara tek lèkong. E kjishko ga «Miydorowa llème» le nopga lirè ga äe. ²¹ Sbò miydara lok èmdè ga iara beno lok kësbang, tjwlò ara llèm, «Tjawa wopjlu bop tjok» lara lok ba kong llèm bakoe. Opyono beno löng llèbo llèno llèm li woyotjlik erò, beno löng wotjlik drete. ²² Epga kjok miydè ara le lok èmdè ga beno löng kjok miydè llème. ²³ Sbò wolon llèm, e tjwlò ara bakoe.

* 1:17 Habacuc 2.4.

Eni ëmdë ga poshrëya lok woydë llëm, ga rayara lok. Llëbo wolon wlo li jyäglo shäryara lok, no jyäglo, sënwa jyäglo, öng jyäglo, äya kjloshko so jyäglo bako, ga beno löng ba poshrëk shara.

²⁴ E kjishko ga epga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, llëbo lökyo ara li shärye lok ëng tjok wlo. ²⁵ Tjlokwo bek li rayara, Sbö miyde lok woydë llëm kjishko. Tjlokwo bek llëm li kjayde lok shara. Llëbo shäryara Sbörë li poshrëyde lok, gueniyo Sbö ba shäryaga lira poshrëra lok llëme. Era poshrëkko iyado wlo. Ber eni.

²⁶ E kjishko ga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga ëmdë ga domerga woyde ame, opyono beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë ëng tjok shara. ²⁷ Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjlik pë domerga tjok erä. Llëbo shäryako llëm li shäryara ëng tjok. Eshko ga llëbo weno ba kong li beno ba shdungglo, llëbo owa shäryara li kjishko.

²⁸ Sbö woyotjliya lok woydë llëm kjishko ga epga rayara beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë erä. ²⁹ Beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë. Llëbo owa shärye, wotjlik dbur töng ba kong erö, wotjlik owa oblë kong, no zröya, ëng dboryë kar kar iir go, jyörkë, oblë iywa shjiktëng, ³⁰ oblë läywe owa, Sbö iywa shjiktëng, ëng äyoshtë, krë ara, llëbo owa wlëya oblë oblë, ba data, ba mekë kole llëm, ³¹ wotjlik llëm, llëye le li shärye llëm, oblë woyde llëm, oblë songe le llëm bakoe. ³² Sbö tjlëno ga ëye opshäryë eni ga e zrökko. E miyde lok pjlu, gueniyo shärye löng eni wopjlu, oblë llëbo owa shäryë eni li iya lok ga löng wopjlu e kjishko bakoe.

2

Shji shdüya Sbörë beke

¹ Gueniyo ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. «Miydorowa llëme» lëmi ga äe. «No oblë llëbo owa shäryono» lëmishko ga pjäy oprotë löng om go, pjäy löng omshäryë eni bako kjishko. ² Miydëy ga ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shdüya Sbörë beke. ³ Eni ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëmi, gueniyo pjäy löng omshäryë eni bako wleni ga miydëmi pjlu ga pjäy shdüya Sbörë eni bakoe. ⁴ Miydëmi pjlu ga Sbö wopjlu ara anmoyö, shji shdüya maling llëm, iirkë bi kong maling llëm bakoe. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi llëm ga «E llëno llëme» lëmi llëme. Shji shdüya maling llëm, ba wopjlu li kjishko, gueniyo woyde ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyo ga llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi woydë llëm, llëye kumi woydë llëm kjishko. E kjishko ga Sbö iirkë bömi kong jëk këgong këgong, ga no llgweyelong dbaryoshko ga no llgweya beke. ⁶ Eshko

ga no kjlara kjlara potjwlëya, llëbo shäryara dö li kjishko. ⁷ Èye drön llëbo pjlu shäryë, ber tjwlö ara Sbö bokso wlo, äar ber löng së iyado ba tjok wlo ga ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. ⁸ Gueniyo ëye wotjlik ba kjishko dö, tjlokwo bek li kjre llëm, löng llëbo owa shäryë ga shdüya kjangë. ⁹ Èye löng llëbo owa shäryë ga kong llëbo iche owa ara, ber löng songe jlö wlo. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁰ Gueniyo ëye löng llëbo pjlu shäryë ga llëbo pjlu twe ba kong, ie ber löng tjwlö ara, ie ber löng wlep bakoe. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹¹ Shärye eni, shji uunkong llgweya bek kjishko.

¹² Èye llëbo owa shäryono ga shdüya. Èye kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydono ga llgweya, kjok llgwekklo li go. Èye kjok llgwekklo li miydono llëm ga llgweya, llëbo miydara li go. ¹³ Èye ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li miydara kjishko llëme. Èye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁴⁻¹⁵ (Nopga judio llëm wleniyo, kjok llgwekklo li miyde lok llëme. Gueniyo ga llëye shärye löng li pjlu, de oware, e miyde lok pjlu, ga llëbo shärye owashko ga miyde lok ga e owa. Eni ga llëbo shärye lok pjlu, tak pjang kjok llgwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e go ga kjok llgwekklo li tak beno pjang ba pjlugwo wleni, ga woyotjliya löng om go.) ¹⁶ Llono ga Jesucristo iche Sbörë nopga uunkong llgwek, llëbo woyotjliya ba pjluhko li kjishko. Sbö tjlokwo roy pjlu lër oba kongshko ga lër eni iyado.

Judioga, kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjäy kjone kjone judioga lëmi. Pjäy mär kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, ga pjäy krë ara, pjäy Sbö nopga lëmi kjishko. ¹⁸ Llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlu, llëye ber pjlu anmoyö li miydëmi pjlu bako, pjäy oppino kjok llgwekklo li go kjishko lëmi. ¹⁹⁻²⁰ Tjlokwo bekl, kjok miydë li, e tak pjang kjok llgwekklo li go. Eni ga pjäy wotjlik ga kjok llgwekklo li miydëmi pjlu kjishko ga pjäy nopga kjok lög llëm wleniyo bapshiga lëmi, pjäy so iök shjiy kjoyo, nopga to löng kjok ro si roy wleni li kong lëmi bakoe. Pjäy opyë woydë ber löng nopga kjok miydë llëm li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe. ²¹ ¿Eni ga pjäy oba pingga, pjäy om go opping woydë llëm ega? «Shji lürkë llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjäy om go löng lürkë. ²² «Shji pë oma boy oblë tjok llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjäy om go omshäryë eni. Sböpga jyäglo, e iywomi shjiktëng lëmi, gueniyo llëbo lüyotkëmi sböpga jyäglo li syö uyo roshko dwayo. ²³ Pjäy krë ara, kjok llgwekklo li kjishko, gueniyo kolëmi löng llëme. Eni ga Sbö lëmi löng tjwlö llëm, ²⁴ tak pjang ba

tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Bomi kjishko ga Sbô ko li läywe nopga judío llëm wleniyorë owa.»*

²⁵ Jlököyo ga ëye kjok llgwekklo li kolë ga doyo jyâ tak pjir li ba kong ga tjwlo tjok. Gueniyo ëye omkolë llëm ga ba kong ga e tjwlo llëme. ²⁶⁻²⁷ Nopga doyo jyâ tak llëm wleniyo lira, kjok llgwekklo li kolara wleni ga beno löng doyo jyâ tak pjir wleni Sbô bokso. Gueniyo pjây kjok llgwekklo li miydaga, pjây doyo jyâ tak pjir bakoe. Eni ëmdë ga kjok llgwekklo li koloromi llëm kuzong ga epga ber löng bomi rotaga.

²⁸ ¿Judíoga jlökoyu li ë? Èye dataga judío dö ga e judío jlökoyu llëme. Èye doyo jyâ tak pjir dö ga e judío jlökoyu llëm bakoe. ²⁹ Nopga wotjlik bek ba pjilushko li, judíoga jlökoyu li epga. Èye doyo jyâ tak pjir, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ga e beno löng jyâ tak pjir jlökoyu llëme. Èye ber jyâ tak pjir jlökoyu wlo ga woyde ga jyâ te Sbô Sëyarë ba pjilushko wleni. Nopga eniyo poshrëga norë llëm, poshrëga Sbörë.

3

¹ Eni ëmdë ga ëye judío, ëye doyo jyâ tak pjir, e llëno llëme lotë llëme. ² Sbô tjlökwu onmo li iara beno tjeng ba wloshko. ³ Gueniyo kjone kjone Sbô rayono pjire. ¿E kjishko ga llëye lara Sbörë ba kong jlökoyu li shärye eni llëme lëmirë? ⁴ Eni llëme. Nopga uunkong jyörkë wleni ëmdë ga Sbôra tjlä bek iyado, tak pjang ba tjlökwu go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja rotëbashko ga
tjlökwo lorop kës li, e beke lëba eni.
Èbo llgwepshko ga

llgwerop beke lëba eni bakoe.»*

⁵ No kjone kjone tjlä ga «Tjawa llëbo owa shäryono kjishko ga ikoba wëllë e go ga Sbô, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa shdüya Sbörë li owa» le lok eni. ⁶ Miga eni llëme. ¿Sbô owa jlökoyu kjwe ga nopga löng kjok ëre kjing go li llgweya sorëro? ⁷ No kjone kjone obi tjlä ga «Tjawa jyörkono kjishko ga ikoba wëllë e go ga Sbô, e tjlä beke. Eshko ga Sbô beno kësbang, tjwlo ara. ¿Eni ga tjawa shdüya llëbo owa shäryorowa li kjishko ega?» le lok eni. ⁸ Eni wleni kjwe ga «Llëbo owa shäryoydë dey, llëbo pjlu li wen wlo» lëy eni dey. No kjone kjone tjlä ga tjawa tjläno eni le, miga e lorwarë eni llëme. Èye tjläno eni ga shdüya Sbörë beke.

Èye sök pjlo bek llëme

⁹ ¿Eni ga shji judío kjishko ga shji pjlu, oblë kjinmore? Eni llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e llëbo owa shäryono uunkong,

lororwa sorë li eni, ¹⁰ tak pjang Sbô tjlökwu go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Èye pjlo bek Sbô bokso kjlara llëm,
¹¹ Sbô tjlökwu llë loklo miydaga ërë llëm,
Sbô wlëga ërë llëm bakoe.

¹² Sbô rayara nopga uunkongdë,
beno löng tjwlo llëme.

Llëbo pjlu li shäryaga ërë llëme.»†

¹³ «Epga jyörkë erä.

«Ga tjlökwu le lok li kjishko ga

nopga wolon.»‡

«Shji uara dgurdë ga shji wolon,
ga tjlökwu le lok li kjishko ga nopga
wolon bakoe.»§

¹⁴ «Tjlë owa iyado,
llëbo wen owa oblë kong wlo.»*

¹⁵ «Wotjlik no zrök erä.

¹⁶ To löng kjone pogo ga no kjone kjone
pjiya, kjone kjone ie ber löng woydë
ara bakoe.

¹⁷ To löng wlo oblë tjok sorë miyde lok
llëme.»†

¹⁸ «Sbô ëmdë ga bangkjre lok llëme.»‡

¹⁹ Miydëy ga kjok llgwekklo li twara Sbörë
judíoga kong, kole lok wlo. Shäryara eni,
nopga uunkong llgweyashko ga llëye le lok
ba kong ga ä wlo. ²⁰ Kjok llgwekklo kës li
kolaga ërë llëme. E kjishko ga ëye ie Sbörë ber
pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li kjishko
llëme. Kjok llgwekklo li twara beno e kong
wlo llëm, twara beno shji llëbo owa shäryë li
miydoklo wlo erä.

*Nopga ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, mär
Jesuscristo go kjishko*

²¹ Nopga ber pjlo bek Sbô bokso sorë
li tara beno pjang kjok llgwekklo tara
Moisésdë li go, kjibokwo tara Sbô tjlökwu
lagaga tek dënashko sorë li go bakoe. Ga
eerishko ga e pina Sbörë bi kong wëllë.
Nopga ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo
li kjishko llëme. ²² Nopga ie ber pjlo bek ba
bokso, mär Jesuscristo go kjishko erä. Nopga
uunkong döya eni, judíoga, nopga judío llëm
wleniyo bakoe. ²³ Nopga uunkong llëbo owa
shäryono, llëye woyde Sbörë shärye wlo li
shäryaga ërë llëme. ²⁴ Gueniyo Sbô wopjlu
li kjishko ga nopga döya ba shdunggo dbo
dorko dwayo iguing, Cristo Jesús wolono
ba kjishko li kjishko. Nopga ie ber pjlo
bek ba bokso eni. ²⁵⁻²⁶ Jesuscristo ichara
wolon, owa pjang nopga go li löya ber dret
ga pjlu wlo, mär löng srëng kwono li go
kjishko. E kjishko ga beno löng shdungko
ame. Shäryara eni, llëbo shärye bek iyado li
piya nopga kong wlo. Dënashko ga nopga
shduna llëbo owa shäryara li kjishko llëm,
iirkë maling llëm kjishko. Gueniyo eerishko

* 2:24 Isaiás 52.5; Ezequiel 36.22.

* 3:4 Salmo 51.4.

† 3:12 Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3; Eclesiastés 7.20.

‡ 3:13

Salmo 5.9. § 3:13 Salmo 140.3.

* 3:14 Salmo 10.7.

† 3:17 Isaiás 59.7-8. ‡ 3:18 Salmo 36.1.

ga ëye mär Jesús go ga ie ber pjlo bek ba bokso. Miydëv e go ga llëbo uunkong shärye bek iyado.

²⁷⁻²⁸ ¿Eni ga shji krë llë kjishko ga pjlu? Shji krë llë kjishko ga äe. Miydëv pjlu ga nopga ber pjlo bek Sbö bokso, mär Jesús go kjishko, kjok llgwekklo li kole kjishko llëme. Eni ga shji krë llë kjishko ga äe. ²⁹ ¿Ga Sbö, e judioga Sbö eröre? Eni llëme. E nopga judio llëm wleniyo Sbö bakoe. ³⁰ Sbö sök kjlaraso eröe. Nopga doyo jyã tak pjir li ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko. Nopga doyo jyã tak llëm lira ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko bakoe. ³¹ ¿Eni ga pjäy wotjlik ga tjawa mär löng Jesús gosshko kuzong ga kjok llgwekklo li ber tjwlo ame lorwarë löng eni lëmirë? Eni llëme. Kjok llgwekklo li tjwlo ara lorwarë.

4

Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko

¹ ¿Era eni ga bi kjokë Abraham lira, llëbo weno ba kong dënashko li, shji opping ba go llë? ² E beno pjlo bek Sbö bokso, llëbo pjlu shäryara li kjishko kjwe ga krë ga pjluë. Gueniyo krë Sbö bokso ga äe. ³ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ba tjlökwö kjrara, ga mär beno shäng ba go li kjishko.»*

⁴ No kjlara parkë oblë kongshko ga parkaga li potjwlëya. Eshko ga e ba sëngglo léy llëm, e pak shäryara ba kong li potjwlëyde.

⁵ Gueniyo nopga owa wleniyo ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, epga mär ba go kjishko, llëbo pjlu shäryara lok ba kong li kjishko llëme. ⁶ Bi tjlapga tek dënashko so David tjläno eni bakoe. Tjläno nopga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. Epga iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo pjlu shäryara lok kjishko llëme. Eni ga beno löng wopjluë. Tjläno beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shdüya ame wlo ga era ber wopjluë.

⁸ Ëye, llëbo owa shäryara li woyoshre Sbörë ame ga

era ber wopjluë bakoe.»†

⁹ Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko lororwa eni tjan. ¿Eni ga ba wopjluë li beno nopga doyo jyã tak pjir li kong eröre? Eni llëme. E beno nopga doyo jyã tak llëm li kong bakoe. ¹⁰ Abraham iara beno pjlo bek ba bokso, doyo jyã tak llëm obishko. ¹¹ Lu to jek ara irgo ga ichara Sbörë doyo jyã të, iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko tjan li jyäglo. Eni ga beno nopga doyo jyã tak llëm mär Sbö go, ie ber pjlo bek ba bokso wlo li data

wleni. ¹² Nopga doyo jyã tak pjir lira mär Sbö go, Abraham omshäryono doyo jyã tak llëm obishko dik wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbö tjläno Abraham kong jlökwö, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ëre twe ber ba kong lok lara eni. Tjlökwö li kjrara lok, ga mär beno löng Sbö go. E kjishko ga iara beno pjlo bek ba bokso. Tjlökwö li beno ba kong e kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li söra bëy kjishko llëme. ¹⁴ Eni ga shji iche mär kjok llgwekklo li go, tjlökwö lara jlökwö li kjrëy wlo kjwe ga shji mär Sbö go li tjwlo llëm, tjlökwö lara jlökwö li tjwlo llëm bakoe. ¹⁵ Kjok llgwekklo, e kolako. Eni ga ëye kjok llgwekklo tjok wleni ga kole llëm ga shdüya Sbörë. Gueniyo ëye kjok llgwekklo llëm wleni ga shdüya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjishko.

¹⁶ Eni ga Sbö wopjluë li kjishko ga llëbo lara Abraham kong jlökwö, Abraham mär ba go kjishko. Eni ga tjlökwö li ber nopga uunkong mär ba go Abraham dik li kong, kjok llgwekklo li kolagaga kong dö llëme. Eni ga Abraham beno nopga uunkong mär Sbö go baïya dik li data wleni, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlä ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.»‡ Tjlökwö ëre lara Sbörë ba kong jlökwö, tjlökwö lara ba kong bäm go li kjrara, ga mär beno shäng ba go kjishko. Nopga wolono tjeng li woshre ga pjluë. Eni ga ëye wentë llëm obi ga iche wen ga pjluë bakoe.

¹⁸ Llëbo lara Sbörë Abraham kong jlökwö, gueniyo shärye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjlökwö li kjrara, ga beno sök ba kosshë. E kjishko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni. ¹⁹ Eshko ga lu pjloglo sak dbäw (100) dik kjishko ga miyde pjluë ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjluë bakoe. Eni ëmdë ga beno shäng mär Sbö go jlökwö. ²⁰ Sbö tjlökwö li jyö lara llëm, shärye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Beno shäng mär ba go erä, ga poshrëra ara. ²¹ Eshko ga miyde pjluë ga Sbö dbo ara, llëye lara ba kong jlökwö li shärye eni wlo. ²² Iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso e kjishko, ²³ tak pjang ba tjlökwö go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm, ²⁴ tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mär löng Sbö go ëre ie ber pjlo bek ba bokso. Bi Tjlapga Jesús woshraga iröng obi li e. ²⁵ E ichara wolono, owa pjang bi go li potjwlëkklo, ga woshraga iröng obi, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

5

Shji löng wlëp Sbö tjok

¹ Eni ga shji mär Tjlapga Jesucristo ga kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba

* 4:3 Génesis 15.6. † 4:8 Salmo 32.1-2. ‡ 4:17 Génesis 17.5.

bokso, ga shji iara Jesucristorë beno wlëp Sbô tjok shara. ² Shji mâr lóng Cristo go kjîshko ga shji kjimte Sbörë ÿyado, ba wopjlú li kjîshko. Ga shji aâr ber lóng baiya dik li koshëy lóng wopjlúe. ³ Miydëy ga shji shdúngoba li ber bi kong pjlu, shji dbokjrë wlo, shji ber lóng wokjang wlo bakoe. E kjîshko ga eerishko ga shji shdúngoba wleni ga shji lóng wopjlúe. ⁴ Shâryoroy eni ga Sbô ber wopjlú bi tjok. E kjîshko ga llëbo pjlu shârye bi kong li koshëy ber lóng wopjlúe. ⁵ Ga shârye eni jlôkoyo. Bi go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok, ga shji woyde Sbörë ara li pina bi kong wëllë. Miydëy e go ga llëbo pjlu koshëy lóng li shârye eni jlôkoyo.

⁶ Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolono bi kjîshko, Sbô woydëy lóng llëm obi gueniyo. ⁷ No optwë wolon oblë kjîshko ga kjange. Kjone kjwe optwë eni, no pjlo bek wleniyo kjîshko. ⁸ Gueniyo shji woyde Sbörë ara li pina bi kong eni: Shji lóng llëbo owa shâryë obishko ga Cristo wolono bi kjîshko.

⁹ Shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, Cristo wolono, srëng kwono li kjîshko. Miydëy e go ga no llgwezlong dbaryo ga Sbô iirkë bi kong llëm, ga shji shdüya eshko llëm bakoe. ¹⁰ Dënashko ga shji Sbô wloyoga obishko ga shji iara beno lóng wlëp ba tjok, ba Wa wolono li kjîshko. Ga ba Wa sök së obi kjîshko ga shji döya bi shdúnglo dbo dorko, ga shji ie ber lóng së ÿyado ba tjok. ¹¹ Gueniyo erô llëme. Shji iara Sbörë beno lóng wlëp ba tjok, bi Tjlapga Jesucristo kjîshko. Shji lóng wopjlú e kjîshko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹² Dämârshko ga domer kjlaraso llëbo owa shâryono, ga beno shäng wolon wlo e kjîshko. Eni ga nopga uunkong beno lóng wolon wlo, uunkong li llëbo owa shâryono kjîshko. ¹³ Kajok llgwekklo tara Moisésdë li twayde Sbörë nopga kong llëm obishko ga nopga lóng llëbo owa shâryë tjän, gueniyo kjok llgwekklo llëmshko ga ëye ie Sbörë ber lóng shdúngko, kjok llgwekklo li kolara llëm kjîshko llëme. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ëmdë ga Adán dbaryo aâr jong Moisés dbaryoshko ga nopga wolono. Adán llëbo owa shâryono, tjlôkwo lara Sbörë ba kong li kolara llëm kjîshko. Epgara llëbo owa shâryono, eshko ga kjok llgwekklo llëm gueniyo.

Adán llëbo owa shâryono, ga nopga uunkong beno lóng wolon wlo, llëbo owa shâryara domer kjlarasorë li kjîshko. Llëbo shâryara Jesucristorë li, e beno eni bakoe. Ba kjîshko ga nopga döra Sbörë ara, ba wopjlú li kjîshko, ga tjwLö shira llëme. Miydëy e go ga Sbô wopjlú li tjwLö ara, llëbo owa shâryara Adándë li kjinmo. ¹⁶ Llëbo owa shâryara domer kjlarasorë li kjîshko ga nopga uunkong beno lóng shdúngko. Gueniyo Sbô wopjlú li kjîshko ga shji llëbo

owa shâryono ara ëmdë ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. ¹⁷ Domer kjlaraso llëbo owa shâryono li kjîshko ga nopga uunkong beno lóng wolon wlo. Gueniyo Sbô wopjlú li tjwLö ara e kjinmo. Jesucristo kjîshko ga ëye iara beno pjlo bek ba bokso ga ie ber lóng së ÿyado ba tjok, ga tjwLö shiya llëme.

¹⁸ Domer kjlaraso llëbo owa shâryono li kjîshko ga nopga uunkong beno lóng shdúngko. Eni ga domer kjlaraso llëbo pjlu shâryono li kjîshko ga nopga uunkong ber lóng së ÿyado Sbô tjok ga pjlu, ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso li kjîshko. ¹⁹ Domer kjlaraso Sbô kolono llëm kjîshko ga nopga uunkong beno lóng llëbo owa shâryaga erä. Eni ga domer kjlaraso Sbô kolono kjîshko ga nopga ara iara beno pjlo bek ba bokso.

²⁰ Kajok llgwekklo tara Moisésdë li twara Sbörë nopga kong, llëbo owa shârye lóng li miyde lok jek këgong wlo. Ìna lok e go ga llëbo owa shârye lóng li kësbande. E go ga miydara lok ga Sbô wopjlú li kësbande bakoe. ²¹ Dënashko ga llëbo owa li, shji wlëna, iara beno lóng wolon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbô wopjlú li, shji wlëna, ga shji iara beno pjlo bek ba bokso bi Tjlapga Jesucristo kjîshko. E kjîshko ga shji iara beno lóng së ÿyado ba tjok.

6

Shji wolono wleni, shji lóng së jlôkoyo bakoe

¹ ¿Eni ga llë loyde? ¿Shji llëbo owa shâryë jek këgong, Sbô wopjlú li ÿy jek këgong wlo loyde? ² E loyde llëme. Èye wolono ga ichëy llëbo shâryë ga äe. Shji iche bi wotjllik owa lirë ame eni wleni bakoe. ¿Eni ga shji ber lóng llëbo owa shâryë sorëro? ³ Shji waraba jer di roshko, shji tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjîshko. E shji wolono ba tjok wleni loklo. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴ Cristo wolonoshko ga jnenaba buk sakshko. E irgo ga woshrara Data Sbörë iröng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji wolono, jnenaba tjeng ba tjok bako wleni loklo. Shji opshik tëm di roy dwayo iröng obi li, e shji beno lóng tjaglën wleni loklo bakoe.

⁵ Shji tóno beno tjeng ba tjok, shji wolono ba tjok wleni kjîshko. Miydëy e go ga shji woshre Sbörë iröng obi ba tjok wleni bakoe. ⁶ Bi wotjllik owa dënashko li, e lök beno pjang kjlôs go Cristo tjok wleni, shji iche llëbo owa shâryë ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo bakoe. ⁷ Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llëbo owa lirë ame.

⁸ Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miydëy ga llono ga shji ber lóng së ba tjok bakoe. ⁹ Miydëy ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi kuzong ga wolon ame, beno shäng së ÿyado wlo. ¹⁰ Wolono pjlaraso, owa pjang nopga uunkong go li potjwllëkklo, ga

7

wolon ame. Beno sök sê, llêye woyde Sbörë li shäryë wlo.

¹¹ Pjây wotjlîs eni bakoe. Pjây wolono wleni, pjây iche bomi wotjlîk owa lirë ame wlo. Pjây lóng sê jlökoyo, pjây tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjîshko, llêye woyde Sbörë li shäryëmi wlo. Pjây wotjlîs eni. ¹² E kjîshko ga shji lóng sê obishko ga shji iche bi wotjlîk owa lirë ame, shji woyde bi doyorë llêbo owa shäryëshko ga shäryë llêm wlo. ¹³ Bi doyo ichëy llêbo owa shäryë llême. Pjây optwos Sbō kong dey. Pjây iara beno lóng sê jlökoyo kuzong ga bomi doyo ichozî llêbo pjlu shäryë dey. ¹⁴ Pjây beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdê lirë ame, pjây beno ichaga Sbō wopjlû lirë shara. E kjîshko ga pjây ichaga ber bomi wotjlîk owa lirë ame.

Dênashko ga shji lóng bi wotjlîk owa dbo dorko

¹⁵ Shji beno lóng ichaga kjok llgwekklo lirë ame, shji beno ichaga Sbō wopjlû lirë shara. ¿Enira shji ber lóng llêbo owa shäryë ga pjlu? Eni llême. ¹⁶ Shji opyë oblë kolëshko ga shji tjeng ba wloshko. ¿E miydëmi llêmdo? Eni ga shji opyë bi wotjlîk owa li kolë wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opyë Sbō kolë wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁷⁻¹⁸ Dênashko ga pjây lóng bomi wotjlîk owa li kolë eröe. Eni êmdë ga tjlökwo kuromi li kjroromi, ga koloromi bakoe. Pjây dôktong llêbo owa shäryëmi lóng li dbo dorko dwayo, pjây beno lóng ichaga llêbo pjlu lirë shara. Tja wopjlû Sbō tjok e kjîshko.

¹⁹ Tja tjlê shäng bomi tjok ëre llê loklo miydëmi maling llêm, bomi wotjlîk owa li kjîshko. E kjîshko ga tja tjlê shäng bomi kong llêbo jyäglo ëre go, miydëmi wëllë wlo. Dênashko ga bomi doyo ichëmi lóng llêbo owa shäryë oblë oblë. E kjîshko ga llêbo owa shäryoromi jek kégong kégong. Eerishko ga bomi doyo ichozî llêbo pjlu shäryë dey, pjây ber tjeng dboy Sbō kong wlo. ²⁰ Pjây lóng bomi wotjlîk owa li kolë obishko ga llêbo pjlu li woyotjlînomi llême. ²¹ ¿llêye pjlu shiromi e go? Eshko ga pjây iara beno lóng wolon wlo erä, ga eerishko ga e lökyo bomi kong ara. ²² Gueniyo pjây dôra Sbörë bomi wotjlîk owa li dbo dorko dwayo, pjây iara beno lóng ba kolë shara. ¿llêye pjlu shimi lóng e go? Pjây äar ber lóng dboy Sbō kong, ga llono ga pjây ber lóng sê iyado ba tjok bakoe. ²³ Shji llêbo owa shäryë wleni ga shji potjwlëkklo tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sbörë ber lóng sê iyado ba tjok, ga tjwlo shiya llême.

Ëye wolono ga ichaga kjok llgwekklorë ame

¹ Pjeyoga, kjok llgwekklo li sorë, e miydëmi pjluë. Ëye wolono ga iche kjok llgwekklo lirë llêm, nopga lóng sê li ichayde dôe. ² Kjok llgwekklo buk kjrina, tjlê ga walë orkwosmok shäng pjir ga woyde ga ber sök ba lanma tjok iyado, raye llême. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlo ame. ³ Eni ga walë orkwosmok shäng pjir li lanma sök sê obishko ga orkwosmono domer oblë tjok wleni ga llêbo owa shäryaydë lëba eni. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlo ame, orkwosmok domer oblë tjok ga pjluë. Eshko ga llêbo owa shärye llême.

⁴ Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga shji dôktong, shji beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdê lirë ame. Cristo woshara Sbörë iröng obi, ga shji beno lóng ichaga erë shara, shji ber lóng llêbo pjlu shäryë Sbō kong wlo. ⁵ Dênashko ga shji ichaga bi wotjlîk owa lirë. Ga kjok llgwekklo li miydooroyshko ga shji wotjlîno llêbo owa tak pjang e go li shäryë jek kégong erä. Eshko ga shji lóng wolon wlo e kjîshko. ⁶ Gueniyo eerishko ga shji wolono lóng wleni kuzong ga shji dôktong kjok llgwekklo li dbo dorko dwayo, shji ichaga erë ame. Ga shji beno lóng sê tjaglën wleni, shji parkë Sbō kong oblë wlo. Shji ichaga kjok llgwekklo tak pjang kjibokwo go tek dênashko lirë ame, shji beno lóng ichaga Sbō Sëyarë shara.

Shji llêbo pjlu shäryë woydë, gueniyo llêbo owa shäryoydë dôe

⁷ ¿Eni ga llê loydë? ¿Kjok llgwekklo li owa loydë? Eni llême. Kjok llgwekklo li miydooror llêm kjwe ga llêbo owa shäryoror shäng li owa miydooror llême. Kjok llgwekklo tak pjang kjrina tjlê ga shji oma llêbo koik llême.* E miydooror llêm kjwe ga llêbo koïnor shäng li owa miydooror llême. ⁸ Gueniyo ga kjok llgwekklo li miydoororshko ga tja wotjlîno llêbo koik ara anmoyô. Gueniyo kjok llgwekklo llêm kjwe ga shji iche bi wotjlîk owa lirë llêbo shäryë eni llême. ⁹ Dênashko ga kjok llgwekklo li miydotë llêm obishko ga tja sök pjluë loror. Gueniyo miydoororshko ga llêbo owa shäryoror shäng li owa igör wëllë, ga tja ber wolon wlo e kjîshko li miydooror kjok llgwekklo li go bakoe. ¹⁰ Kjok llgwekklo li twak beno bi kong, shji ber lóng sê iyado sorë li miydoklo. Gueniyo shji iara beno lóng wolon wlo shara.

¹¹ Kjok llgwekklo li miydoororshko ga tja jyäpgwara bor wotjlîk owa lirë. Eshko

* 7:7 Êxodo 20.17; Deuteronomio 5.21.

ga tja wotjlino llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga tja wolon wlo e kjishko miydoror kjok llgwekklo li go. ¹² Eni ëmdë ga kjok llgwekklo twara Sbörë bi kong li, e pjlu, pjlo beke. ¹³ ¿Eni ga tja beno shäng wolon wlo li laga kjok llgwekklo pjlu lirë lotëre? Eni llëme. Tja beno shäng wolon wlo li laga llëbo owa shäryoror shäng lirë. Kjok llgwekklo li beno ba miydoklo erä, llëbo owa shäryoror shäng li owa İgör wëllë e go wlo.

¹⁴ Miydëy pjlu ga kjok llgwekklo li twaga Sbörë. Gueniyo tjara no, tja shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ¹⁵ Llëbo shäryër shäng li sorë miydër shäng llëme. Llëbo shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo shäryër woydë llëm li shäryotë shäng döe. ¹⁶ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër shäng kuzong ga miydër e go ga kjok llgwekklo li pjlu jlöe. ¹⁷ Eni ga llëbo shäryër shäng li shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä. ¹⁸ Miydër ga bor wotjlik owa li kjishko ga tja wotjlik bek sira ëmdë llëme. ¹⁹ Llëbo pjlu shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo owa shäryër woydë llëm li shäryotë döe. ²⁰ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër kuzong ga shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

²¹ Llëbo wen bor tjok li eni: Tja llëbo pjlu shäryë woydëshko ga llëbo owa wen tjeve laga bor wotjlik owarë li, e shäryotë döe. ²² Kjok llgwekklo twara Sbörë li bor kong ga pjlu jlöe. ²³ Gueniyo bor wotjlik owa li ëngkjwë bor tjok wleni, tja shaya wlo wleni, llëbo pjlu shäryër woydë li shäryër llëm wlo. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ²⁴ Bor doyo ëre, tja iche wolon. Tja song jlöe. ¿Tja döga ërë? ²⁵ Tja döga bor Tjlapga Jesucristorë. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko.

Eni ga beno eni: Kjok llgwekklo twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjishko ga tja beno shäng llëbo owa shäryë eröe.

8

Shji mär Sbö Sëya go

¹ Eni ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno löng shdungko ame. ² Dënashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wolon wlo. Gueniyo tja mär Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja döra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jlökoyo shara. Eni ga tja shäng wolon wlo ame. ³ Shji döya kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë llëm kjishko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara weno so shji nopga owa ëre kjoyo, ber owa pjang bi go li potjwlëkklo wlo. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wlo.

⁴ Shäryara eni ga bi shdungglo pjlo bek tak pjang kjok llgwekklo go li potjwlëkklo, shji ber shdungko ame wlo. Eshko ga shji beno löng ba Sëya kolë shara, shji beno löng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga llëye woyde om go li woyotjlïya. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga llëye woyde Sbö Sëyarë li woyotjlïyde erä. ⁶ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber löng wolon wlo. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga ber löng së jlökoyo, ber löng wlëp bakoe. ⁷ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e Sbö wloyo. Kjok llgwekklo twara li kole llëm, kole ga ä, ⁸ ga llëbo pjlu shärye, Sbö ber wopjlu ba tjok wlo ga ä bakoe.

⁹ Gueniyo pjây go Sbö Sëya wleni ga pjây ichaga löng bomi wotjlik owa lirë ame, pjây ichaga löng Sëya lirë shara. Èye go Cristo Sëya llëm ga e Cristo llëme. ¹⁰ Llono ga bomi doyo, e wolon, llëbo owa shäryoromi kjishko. Gueniyo pjây go Cristo wleni ga bomi sëya ber löng së İyado, pjây iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. ¹¹ Jesús woshrra Sbörë iröng obi, ga Sbö Sëya pjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshër iröng obi eni bakoe.

¹² Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Llëye woyde li shäryë llëm ga pjluë. ¹³ Pjây iche bomi wotjlik owa lirë wleni ga pjây beno löng wolon wlo. Gueniyo pjây iche Sbö Sëyarë wleni ga bomi wotjlik owa li rayëmi İyado, ga pjây löng së jlökoyo. ¹⁴ Èye mär Sbö Sëya go ga e Sbö wapga. ¹⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogo bangkjre löng dete erä. Pjây ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni llëm, pjây iara beno ba wapga kjishko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjlä Sbö kong. Shji tjlä ba kong ga «Abba.* Data» lëy eni. ¹⁶ Sbö Sëya om go li tjlä bi kong ga shji Sbö wapga jlökoyo le bi kong bi pjluşko. ¹⁷ Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga llëye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sbörë beno kësbang, tjwlö ara. Shjira shdungoba ara eni bako wleni ga shji ie Sbörë ber kësbang, tjwlö ara eni bakoe.

Llono ga llëbo shärye Sböre bi kong

¹⁸ Llëye shärye Sbörë bi kong llono li tjwlö ara anmoyö. E kjishko ga llëye wen bi kong owa eerishko li, e llë llëm wleni. ¹⁹ Llono ga Sbö wapga jlökoyo li pïya wëllëe. Llëbo shäryara Sbörë kjok ëre kjing go tjeng kës li löng ba koshë. ²⁰ Llëbo uunkong li shäryara Sbörë pjlu, llëbo shäryë wlo, ga shärye woydë eni jlökoyo, gueniyo shärye ga ä, shduna Sbörë beno srer wlo kjishko. Gueniyo dbar iara beno kwara, llëbo uunkong li ber pjlu iröng obi wlo. ²¹ Eshko ga Sbö wapga wolon

* 8:15 Arameo tjläkwö abba, e datawa loklo.

ame, ga llëbo uunkong li ber srer ame wlo bakoe.

²² Walë wloshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara, ga kjloshtë ara e kjishko. Miydëy ga eerishko ga llëbo uunkong shäryara Sbörë li löng kjloshtë eni wleni bakoe. ²³ Gueniyo song li llëbo shäryara li dö llëme. Shjira löng kjloshtë eni bakoe. Shji kong ba Sëya twara Sbörë. Miydëy e go ga lono ga shji ie ber ba wapa jlökoyo, ga bi doyo ie ber tjaqlën bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshëy löng wopro ga shji kjloshtë ara. ²⁴⁻²⁵ Shji döra Sbörë kuzong ga shji beno löng e dbaryo li koshë iyado. Llëbo koshëy löng li igöy llëme. Llëbo igöy wëllë ga koshëy löng llëm, tjeng bi tjok tjan kjishko. Gueniyo llëbo koshëy löng li igöy llëm obi ëmdë ga koshëy löng wopjlúe.

²⁶ Shji dbo ara llëmshko ga shji kjimte Sbö Séyarë. Shji syöshhtë mae. E kjishko ga ba Sëya om go li kjloshtë Sbö kong bi kjishko, gueniyo llëye le li lëy bi tjlökwo go ga äe. ²⁷ Eni ëmdë ga llëye le li miyde Sbörë pjire. Shji wotjlik löng llë miyde Sbörë pjir, ga llëye woyde le ba Séyarë ba kong bi kjishko li, e layde, llëye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sbörë ara

²⁸ Ëye Sbö woydë ara ga rokara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. E kjishko ga miydëy pjlu ga llëbo wen ba kong kës li ie ber ba kong pjluë. ²⁹ Kajok ëre shäryayde llëm obishko ga ëye mär ba go li miydara pjir tjan. Eshko ga eppa äär ber löng ba Wa dik le. Shäryara eni, ba Wa ber tjwlö ara, ba pjeyoga ara li kjinmo wlo. ³⁰ Ga nopga äär ber löng eni lara li rokara. E irgo ga iara beno pjlo bek ba bokso, ga lono ga ie ber kësbang, tjwlö ara bakoe.

³¹ ¿Eni ga llë loyde obi? Sbö shäng bi tjok kuzong ga shji zangga ërë llëme. ³² Ba Wa ëmdë ga wlikara bi kong llëm, ichara wolono bi kjishko. ¿Eni ga llëbo tjeng kës li twe bi kong llëmdo? ³³⁻³⁴ Shji kjrara, iara beno pjlo bek ba bokso kuzong ga shji rotaga ërë ame. Cristo Jesús wolono, ga woshrra iröng obi, öötong beno sök Sbö orkwo këllëkong. Bi wlikaga Sbö bokso li e. ³⁵ Shji woyde Cristorë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Llëbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdunqobashko ga shji woyde ara. Shji pjli arashko ga shji woyde ara. Shji shwong llëmshko ga shji woyde ara. Shji wolontoshko ga shji woyde ara. Shji zröraba ëmdë ga shji woyde ara bako, ³⁶ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Bop kjishko ga tjawa zrökoba woydë iyado.

Tjawa beno löng so öng wlëp ushko so sökoba, zrökoba wlo kjoyoe.»†

³⁷ Gueniyo llëbo uunkong ëre wen bi kongshko ga zäy iyado, shji kjimte bi woydaga lirë kjishko. ³⁸ Miydër pjlu ga shji woyde Sbörë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara, shji wolonoshko ga shji woyde ara bakoe. Slongga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, slongga séyaga owarë llëm bakoe. Eerishko ga shji woyde ara, shji woyde ara iyado wlo bakoe. ³⁹ Slongga llëbo tjeng kjopkwo lirë llëm, slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyde Sbörë ara iyado, shji tona beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko.

9

Nopga kjrara Sbörë sorë

¹ Tja tona beno Cristo tjok. E kjishko ga tja tjlë beke. Sbö Sëya om go li tjlë bor kong bor pjlushko ga tja shäng jyörkë llëme le. ²⁻³ Tja woydë ara bor pjlushko iyado, bor pjeyoga judioga li kjishko. Eppa mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdunqo wleni ga bor kong ga pjluë. ⁴ Eppa Israel tjeyoga. Eppa kjrara Sbörë beno ba wapa. Ba dbo kälä pina ba kong, tjlökwo twara ba kong, beno iyado wlo, kjok llgwekklo li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jlökoyo ara bakoe. ⁵ Ba tjlappaga tek dënnashko so tjwlö ara anmoyö. Cristo tjlappaga tek dënnashko so li eppa. Cristo, e Sbö. Uunkong pjluoy, poshrëkko iyado li e. Ber eni.

⁶ Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjeyoga kong jlökoyo li shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjeyoga uunkong, e ba nopga dö llëme. ⁷ Abraham tjeyoga uunkong beno ba tjëyo jlökoyo dö llëm bakoe. Sbö tjlëno ba kong ga «Isaac tjëyo tek ber bop irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe»* lara eni. ⁸ E kjishko ga Abraham tjeyoga uunkong beno Sbö wapa dö llëm, ba wapa weno tjlökwo lara Sbörë jlökoyo li kjishko eröe. ⁹ Sbö tjlökwo lono Abraham kong jlökoyoshko ga tjlë ba kong ga «Dbar lono loror li go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjan»† le.

¹⁰ Ba wa lara li, e bi tjlappa Isaac. Lu to jek ara ga orkwosmono Rebeca tjok, ga wapa do pjök, kjlö. ¹¹⁻¹³ Weno bäm go li Esaü, irgo Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjlu shäryara kjishko llëme. Eshko ga llëbo pjlu, llëbo owa, e shäryayde lok llëm obi. Gueniyo Sbö tjlë Rebeca kong ga «Bäm iyo li ichaga ber ba lëngdë»‡ le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjlökwo go eni:

† 8:36 Salmo 44.22. * 9:7 Génesis 21.12. † 9:9 Génesis 18.10, 14. ‡ 9:11-13 Génesis 25.23. § 9:11-13 Malaquias 1.2-3.

«Jacob woydoror ara. Gueniyo Esaúra İywor shjiktëng.»[§]

¹⁴ ¿Eni ga llë loydë? ¿Sbö, e llëbo shäryë bek llëme loydëre? Eni llëme. ¹⁵ Tjllëno Moisés kong ga

«Ëye songe lër woydë ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woydë ga e kjimtotë eröe.»^{*}

¹⁶ Eni ga shji kjimte Sbörë, shji songe le woydë kjishko, e woydë ara kjishko llëm, llëbo pjlu shäryoroy kjishko llëm bakoe.

¹⁷ Llëbo lara Sbörë Egipto so pjluoy kong li tak pjang ba tjlokwo go eni: «Pja ioror beno no pjluoy, bor dbo kësang pin bop go wlo, tja ë miyde nopga löng kjok kjwang jikong lirë wlo bakoe.»[†] ¹⁸ Miydëy e go ga ëye songe le woydë ga songe le, ëye ie woydë ber sök ëye kuya woydë llëm ga ie ber löng eni bakoe.

¹⁹ Pjây kjone kjone kjwe löng wotjlik ga «¿Eni ga llëye shäryëyi li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe. ²⁰ Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. ¿Llëbo shäryara Sbörë li owa lëy ba kong sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «¿Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe. ²¹ Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjök e go ga pjluë. Kjwara shärye wolësowa, tjwlö ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber llë pogo wlo. Llëbo shärye e go, woyde sorë li eni ga pjluë.

²² Woyde Sbörë ga miydëba ga e iürkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjluë. Eni ëmdë ga nopga shdungko li shdüna maling llëm, kura sök kjing erä. ²³ Shäryara eni, ba dbo kälä pïya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënashko, llëbo pjlu shärye ba kong wlo. ²⁴ Shji rokara eni. Judïoga rokara dö llëm, nopga judïo llëm wleniyo rokara bakoe. ²⁵ Kjibokwo tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Oseasdë. Llëbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni:

«Llono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara,
ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.»[‡]

²⁶ Sbö tjlokwo tak pjang eni bakoe:

«Dënashko ga Sbö tjllëno nopga kong ga “Pjây bor nopga llëme” lara eni.

Gueniyo llono ga kjok eshko sogpa kowe Sbö sök së li wapga shara.»[§]

²⁷ Dënashko ga Isaías tjllëno Israel tjëyoga kjishko eni:

«Israel tjëyoga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga dër ber kjlëbö doë.

²⁸ No llgweya Tjlapgarëshko ga

nopga löng kjok ëre kjing go li shdüya pjir; jekdo,

lara sorë li eni.»^{*}

²⁹ Bäm go ga Isaías tjllëno eni:

«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë.

Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno löng së kjlëbö llëm kjwe ga

shji löng Sodoma sogpa dik,

shji löng Gomorra sogpa dik bakoe.»[†]

Israel tjëyoga mär woydë Cristo go llëme

³⁰ ¿Eni ga llë loydë? Nopga judïo llëm wleniyo wotjllëno llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë ga mär Cristo go kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso.

³¹ Gueniyo Israel tjëyogara dröno ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga öotong beno pjlo bek Sbö bokso llëme. ³² ¿Eni ega?

Äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga llëbo pjlu tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye woydë, gueniyo mär woydë Cristo go llëme. Eni ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go wleni, ³³ tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjllë ga

«¿Jlã! Akkwo iër ber buk kjwara Siön[†] kjokyo,

nopga sabyë e go wlo.

Gueniyo ëye mär ba go ga

llëye koshe li wlëya jlokoyo.»[§]

10

¹ Pjeyoga, rokër Sbö kong jlokoyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e. ²⁻³ Miydër pjlu ga epga drön ara, parkë Sbö kong wlo. Gueniyo shji iaga Sbörë ber pjlo bek ba bokso li miyde löng llëme. E kjishko ga mär woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä. ⁴ Llëye woydara kjok llgwekklo lirë dö li, e shäryara Cristorë pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Cristo go erä.

⁵ Moisés tjllëno ga ëye äär woydë ber pjlo bek Sbö bokso wlo, ber löng së İyado ba tjok wlo kjok llgwekklo li kjishko ga woyde ga kjok llgwekklo li kole uunkong bek İyado^{*} le. ⁶ Gueniyo shji mär Cristo go, shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo öör kjok ëre kjing go tjän. E kjishko ga «Shji jem Cristo wlëk kjok dogoshko, ter söy iröng obi wlo» lëy llëme. ⁷ Cristo woshrara Sbörë iröng obi tjän. E kjishko ga «Shji jer Cristo wlëk shinmoga shtoyto, tëm söy iröng obi wlo» lëy llëm bakoe. ⁸ Moisés tjllëno ga «Sbö tjlokwo tjeng bop soshko, lëp shäng li e, woyotjlip shäng li e bakoe.»[†] lara eni. Tjlokwo lara li, tjlokwo lërwa löng bomi kong

* 9:15 Éxodo 33.19. † 9:17 Éxodo 9.16. ‡ 9:25 Oseas 2.23. § 9:26 Oseas 1.10. * 9:28 Isaías 10.22-23.

† 9:29 Isaías 1.9. ‡ 9:33 Siön kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. § 9:33 Isaías 8.14; 28.16. * 10:5 Levítico 18.5.

† 10:8 Deuteronomio 30.12-14.

li e. ⁹ «Jesús, e bor Tjlapga jlê» lëmi bomi kjamo go, ga «E woshrara Sbörë iröng obi» lëmi bomi pjłúshko wleni ga pjāy döya Sbörë jlökoyo. ¹⁰ Tjłökwö li kjrroy, ga loroy oblë kong wleni ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni. ¹¹ Sbö tjłökwö tak pjang eni: «Ëye mär ba go ga llëye koshe li wlëya jlökoyo.»[†] ¹² Eerishko ga judiöga, nopga judiö llëm wleniyo, e Tjlapga kjaraso shara. Ga ëye kjloshtë ba kong ga kjimte ara. ¹³ Sbö tjłökwö tak pjang eni: «Ëye kjloshtë Tjlapga kong ga döya.»[§]

¹⁴ Gueniyo kjloshtë ba kong wlo ga woyde ga mär ba go guing. Mär ba go wlo ga woyde ga ba tjłökwö kura guing. Ba tjłökwö kuya wlo ga woyde ga ëye omłono ba kong guing. ¹⁵ Ëye omłë ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbö tjłökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Ëye tjwe Sbö tjłökwö roy pjłü lë ga e llëbo wolësowa.»*

¹⁶ Gueniyo ba tjłökwö roy pjłü li kjrara Israel tjëyoga uunkongdë llëme. Dënashko ga Isaías tjłëno eni: «Tjlapga, çtjawa tjłökwö kjrara ëro?»[†] ¹⁷ Eni ga shji mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjłökwö kuroy guing. ¹⁸ Gueniyo llëbo kjakrokër kjrina. çBa tjłökwö kura lok llëmdë? Eni llëme. Sbö tjłökwö tak pjang eni: «Tjłökwö li lara lok kjone pogo,

shdöktong, öötong kjok kjwang jikong.»[‡]

¹⁹ Eni ga llëbo kjakrokër jek kjrina obi. çTjłökwö kura li llëloklö miydara lok llëmdë? Dënashko ga Moisés tjłëno ga «Nopga tjwłö llëm wleniyo kjimtër ara, pjāy Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara wlo.

Eni ga pjāy ber löng iirkë ara, nopga kjok miydë llëme lëmi löng li tjok.»[§]

²⁰ Ga dënashko ga Isaías tjłëno, llëye bangkjrara llëm wleni. Tjlë ga «Tja wlëna nopga to löng bor wlëk llëm lirë. Tja oppino shäng nopga löng bor kjakrokë llëm li kong.»*

²¹ Gueniyo Sbö tjłëno Israel tjëyoga kjishko. Tjlë ga

«Epga koshër shäng iyado, wlokjrër wlo, gueniyo llëye kuya woydë llëm, tja kole woydë llëm bakoe.»[†]

11

Sbö ba nopga rayono llëme

¹ çEni ga Sbö ba nopga rayono lotëre? Eni llëme. Tja om go Abraham tjëyo, tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. ² Kjok

shäryayde llëm obishko ga ba nopga li kjrara. Ga epga rayara llëme. Dënashko ga Israel tjëyoga rotara Elíasdë Sbö kong. çLlëye lara li miydëmi llëmdo? ³ Eshko ga tjłë ga «Tjlapga, öng sho sukklö bop poshrëkklo lok li shdöra lok pjir, bop tjłökwö lagaga löng li zröra lok pjir bakoe. Beno shäng së li tja erä, ga tja ëmdë ga zröya lok woydë bakoe»*¹ le.

⁴ Kuya Sbörë ga tjłë ba kong ga «Beno pjarö llëme. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo kjäk (7,000). Epga Baal poshrëydë lok llëm obi»[†] le.

⁵ Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara beno löng kjłöbö obi, ba wopjłü li kjishko. ⁶ Kjrara ba wopjłü li kjishko, llëbo pjłü shäryara kjishko llëme. Eni kjwe ga ba wopjłü li beno llëno llëme.

⁷ Era eni ga llëye woydara Israel tjëyogarë li wlëna lok llëme. Wlëga beno Israel tjëyoga kjrara Sbörë lirë eröe. Llamora iara Sbörë beno löng llëye kuya woydë llëm erä, ⁸ tak pjang ba tjłökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Nopga iara Sbörë beno löng pë wleni, beno löng llëye İga llëm wleni, beno löng llëye kuga llëm wleni bakoe. Shäryara eni dënashko.

Eerishko ga shärye jek eni obi.»[‡]

⁹ Dënashko ga David tjłëno ba kjishko bakoe. Tjlë Sbö kong ga

«Dli shärye lok ara li ios ber ba jyāpgwoklö.

Shärye eni kuzong ga löng wlëp bop tjok le,

miga jeno löng, beno löng shdungko erä.

¹⁰ Epga ios ber löng llëye shärye löng li llë miyde lok llëm wlo,

ber löng song İyado wlo.»[§]

Nopga judiö llëm wleniyo öötong beno tjeng Sbö nopga wleni

¹¹ çEni ga Israel tjëyoga diktong, to jeno iyado wlo lotëre? Eni llëme. Llëbo shäryara lok owa li kjishko ga nopga judiö llëm wleniyo döya Sbörë shäng shara. Shärye eni, Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara wlo. ¹² Eni ga judiöga llëbo owa shäryono, llëbo jera lok ara. Gueniyo e beno llëbo pjłü nopga judiö llëm wleniyo kong, llëbo wlëna lok ara e kjishko. Eni ga judiöga li döyashko ga e ber ba kong lok pjłü anmoyö.

¹³ Nopga judiö llëm wleniyo, llëbo lër woydë bomi kong shara. Tja ichara Sbörë ba tjłökwö roy lë bomi kong Jesús äska. Bor kong ga pak ëre tjwłö ara. ¹⁴ Gueniyo woydër ga pjāy ymoyotke bor pjeyogarë ara, epga kjone kjone dār wlo. ¹⁵ Bor nopga rayara Sbörëshko ga äska pjāy tjëyoga oblë oblë wlokjrayde shara. Gueniyo llono

[†] 10:11 Isaías 28.16. § 10:13 Joel 2.32. * 10:15 Isaías 52.7. † 10:16 Isaías 53.1. ‡ 10:18 Salmo 19.4.

§ 10:19 Deuteronomio 32.21. * 10:20 Isaías 65.1. † 10:21 Isaías 65.2. † 11:3 1 Reyes 19.10, 14. † 11:4 1

Reyes 19.18. ‡ 11:8 Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10. § 11:10 Salmo 69.22-23.

ga epga wlokjre jek obi. Era ber shinmo woshrara iröng obi wleni. ¹⁶ Pjlung shosho buk kjrina sho zoroy kjrina, ioroy beno tjeng dboy Sbö kong wleni ga llamo beno buk dboy ba kong bakoe.

Kjor sleng tjeng dboy Sbö kong wleni ga kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe. ¹⁷ Sbö nopga, e so kjor dgak jong kjlara ko *olivo* kjoyoe. Bäm go ga Abraham kjrara Sbörë, iara beno kjor li sleng wleni. E irgo ga ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni. Pjäy nopga judío llëm wleniyo lira so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Eni ëmdë ga pjäy tóna beno tjeng ba nopga tjok, kjor kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni. Eni ga pjäy beno löng mär ba sleng go wleni. ¹⁸ Gueniyo pjäy krë e go llëm, pjäy tjwölö ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe. Woyotjliži ga kjor kowo li, e mär ba sleng go, ba sleng li mär ba kowo go llëme.

¹⁹ † «Kjor kowo tjeng bäm go li kjara, tjawa smoya ber tjeng ba äska wlo kjishko ga tjawa tjwölö ara, judioga kjinmo» lëmirë? Eni llëme. ²⁰ Judioga li kjara, mär ba go llëm kjishko. Ga pjäy mär ba go kjishko ga pjäy tóna beno tjeng ba nopga tjok, kjara li äska. Gueniyo pjäy krë e go llëm, Sbö bangkjroži dey. ²¹ Tjeng bäm go li kjara, mär ba go llëm kjishko. Eni ga pjäy mär ba go ame wleni ga pjäy kje eni bakoe.

²² Sbö wopjlu, gueniyo llëbo owa shäryaga li shdüya kjange. Nopga mär ba go llëm li shdüna kjang, gueniyo shäng wopjlu bomi tjok, pjäy mär ba go kjishko. Gueniyo pjäy mär ba go ame wleni ga pjäy shdüya bakoe. ²³ Erö llëme. Nopga mär löng ba go llëm li opyë ber löng mär ba go iröng obi wleni ga epga töya ba nopga tjok iröng obi, kjor kowo tora, smona iröng obi wleni. Shärye Sbörë eni ga pjlué. ²⁴ Pjäy so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Pjäy smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judioga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy iröng obi wlo ga kjang llëme.

Israel tjëyoga uunkong där

²⁵ Pjeyoga, woydër ga llëbo miydëba llëm wleniyo li miydëmi pjlué, pjäy krë llëm wlo. Israel tjëyoga kjone kjone löng llëye kuya woydë llëm äar jong nopga judío llëm wleniyo där wlo li döktong uunkong pjir guing. ²⁶ Israel tjëyoga uunkong där eshko jä, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjle ga

«Bi döga li tjwe Sión* kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjëyoga go li löya ber drete.

²⁷ Sbö tjle ga «Tjlökwö tworor ba kong, beno iyado wlo li beno eni:

‘Owa pjang ba go li löm ber drete’ » le.» †

²⁸ Eerishko ga Israel tjëyoga kjone kjone löng Sbö wloyo, ba tjlökwö pjlué li kjre llëm kjishko. E kjishko ga ba tjlökwö roy pjlué li ichara bomi kong shara. Eni ëmdë ga epga kjrara Sbörë dënashko kuzong ga woyde Sbörë ara, ba tjlapgaga tek dënashko so tjwölö ara anmoyö li kjishko. ²⁹ Llëye twara Sbörë ga döya iröng ame. Èye rokara ga woyde ara iyado bakoe. ³⁰ Dënashko ga pjäy Sbö kolono llëme. Gueniyo eerishko ga epga Sbö kolë llëm kjishko ga pjäy songe le Sbörë shara. ³¹ Eerishko ga Sbö kolaga llëm li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe le, pjäy eerishko ga songe le sorë ga eni. ³² Nopga uunkong iara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, uunkong li songe le ba wopjlu li kjishko wlo.

Sbö poshrëra Pablorë

³³ Sbö, e pjlué anmoyö. Ba kjok miydë li tjliiga erë llëm, wotjlik llë miydaga erë llëm, llëbo shärye sorë miydaga erë llëm bakoe. ³⁴ Llëye woyotjliya li miydaga erë llëm, poshdungaga erë llëm bakoe. ³⁵ Pogo tjwölö ë kong llëm, kong llëye twaga erë ba kong, äska twe ba kong iröng obi wlo llëm bakoe. ³⁶ Llëbo tjeng kës li shäryaga erë, e ba sogo bakoe. E kjishko ga bi llëbo tjeng kës li twaga erë bi kong. E poshrëkko iyado. Ber eni.

12

Shji optwë Sbö kong

¹ Pjeyoga, öng twëy Sbö kong ber ba poshrëkko wloshko ga öng li zröy bäm go. Eni wleni ga shji songe le Sbörë kjishko ga rokër bomi kong jlökoyo ga pjäy löng së obishko ga pjäy optwos om go ba kong, llëye woyde shäryëmi wlo li, e shäryözä. Ga poshrëy, woyde sorë li eni. ² Shji opshäryë löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik ame. Pjäy opyos, pjäy kjlopswe Sbörë ber löng wotjlik oblë wlo dey. Eshko ga llëye woyde Sbörë li llë miydëmi ga pjlué. Llëye woyde li, llëbo pjlué, pjlo bek li e.

³ Sbö wopjlu li kjishko ga tja kjimtara ara. E kjishko ga lër bomi kong ga pjäy uunkong iara Sbörë beno löng mär ba go. Eni ga pjäy opwoyotjliis yötso, pjäy tjwölö ara oblë kjinmo woyotjlimi llëme. ⁴ Bi doyo, llëbo ara ëmdë ga e kjlaraso döe. Eni ëmdë ga llëbo kjrina kjrina li pak shäryë oblë oblëe. ⁵ Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara ëmdë ga shji tóna beno tjeng uunkong Cristo doyo kjlaraso wleni. ⁶ Sbö wopjlu li kjishko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, woydara sorë li eni. Eni ga pja kong kjok miydë

* 11:26 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † 11:27 Isaias 59.20-21; 27.9; Jeremias 31.33-34.

twara ba tjlōkwo lēp wlo wleni ga tjlōkwo los eni, gueniyo pja mār Sbō go bayo kjōm ga tjlōkwo lēp bayo eni bakoe. ⁷ Pja kong kjok miydē twara, oblē kjimtēp wlo wleni ga oblē kjimtozong. Pja kong kjok miydē twara oblē pim wlo wleni ga oblē pizong. ⁸ Pja kong kjok miydē twara oblē kjimtēp dbokjrē wlo wleni ga shāryos eni. Llēbo twēp nopga song wleniyo kong ba kjimtoklo wlo ga pjlū wleni ga shāryos shāng wopjlūe. Pja kong kjok miydē twara, oblē ichēp wlo wleni ga ichos yōtso. Pja kong kjok miydē twara, oblē songe lēp wlo wleni ga shāryos shāng wopjlūe.

Shji ēng woydē ara kar kar

⁹ Pjāy ēng woydos ara kar kar jlōkoyo. Llēbo owa li rayozī, llēbo pjlū li shāryomirē dey. ¹⁰ Pjāy ēng woydos ara kar kar, epenga dō wleni. Oblē iozī ber tjwlō ara, bomi kjinmo. ¹¹ Pjāy drōn ēē, parkē Tjlapga Jesūs kong jlōkoyo wlo iyado. ¹² Llēbo pjlū twe Sbōrē bomi kong li koshozī lōng wopjlūe. Llēbo wen bomi kong owashko ga kuzī lōng kjange. Pjāy syōshtos Sbō kong iyado. ¹³ Imi ga Sbō nopga lōng song wleni ga kjimtozīa. Ēye tjwe bomi shwoyshko ga wlokjrozī lōng wopjlū bakoe.

¹⁴ Ēye, pjāy shdūya ga rokozī Sbō kong, kjimte wlo, shdūya wlo llēme. ¹⁵ Ēye wopjlū ga pjāy wopjlū ba tjok. Ēye slar ēē ga pjāy slar ēē ba tjok. ¹⁶ Pjāy ber lōng wlēp ēng tjok iyado. Pjāy krē llēm, pjāy tjwlō ara, oblē kjinmo lēmi llēm, pjāy jēk nopga tjwlō llēme lēba li tjok dey.

¹⁷ Ēye llēbo shāryono bomi kong owa ga kar llēbo owa shāryēmi ba kong llēme. Pjāy drōn llēbo pjlū shāryē nopga uunkong bokso. ¹⁸ Pjāy drōn ber lōng wlēp nopga uunkong tjok iyado. ¹⁹ Pjeyoga, Sbō tjlōkwo tak pjang li goshko ga Tjlapga tjlē ga

«Ēye llēbo owa shāryono ga shdungga ber tjarē,

llgwega ber tjarē bakoe.»*

E kjīshko ga ēye llēbo shāryono bomi kong owa ga kar llēbo owa shāryēmi ba kong llēm, iozī ber tjeng Tjlapga wloshko dey, shdungga ber erē wlo. ²⁰ Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

«Bop moskwo pjlrō wleni ga sēs dli, wodogro wleni ga sēs di.

Shāryorop eni ga lōkkjrē e go.»†

²¹ Pjāy wotjlik tjwe owa ga jlō lēmi llēm, llēbo owa zāzī llēbo pjlū go dey.

13

Shji tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kolē

¹ Tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kolozī uunkong. Epga iaga Sbōrē beno bi ichaga, iaga ēye oblērē llēme. ² E kjīshko ga ēye opyono beno ba wloyo ga opyono beno llēbo shāryara Sbōrē li wloyo. Eni ga ba shdungglo li wlēya shāng ba kong om go. ³ Ēye lōng llēbo pjlū shāryē ga shdūya tjlapgagarē li bangkjre llēm, bangkjraga beno llēbo owa shāryaga lirē erōe. Eni ga tjlapgaga li bangkjre mi woydē llēm wleni ga llēbo pjlū shāryomirē dey. Eni ga ber lōng wopjlū bomi tjok erā. ⁴ Tjlapgaga li iaga Sbōrē beno lōng llēbo pjlū shāryē bomi kong wlo. Gueniyo iara beno lōng nopga owa li llgwega bakoe. E kjīshko ga pjāy llēbo owa shāryē wleni ga pjāy shdūya tjlapgagarē li bangkjrozīa. ⁵ E kjīshko ga woyde ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li kolēy. Shāryēy eni, shji shdūya llēm wlo dō llēm, miydēy ga e pjlū shāryoydē kjīshko bakoe.

⁶ Tjlapgaga li beno lōng pak twara Sbōrē ba kong li shāryē kuzong ga kā potjwlēkklo roke bomi kongshko ga tjwlēzīa. ⁷ Pjāy pogo tjwlō ē kong wleni ga tjwlēzī ba kong uunkong. Kā potjwlēkklo tjwe bomi kong sorē pogo ga tjwlēzīa. Nopga bangkjrao li bangkjrozī, iozī ber tjwlō ara bakoe.

Shji oblē woydē ara

⁸ Shji iara Sbōrē beno lōng oblē woydē ara wlo. E shji pogo tjwlō oblē kong wleni. Eni ga pjāy pogo tjwlō ē kong ga tjwlēzī pjir, gueniyo oblē woydozī iyado. Era tjwlēy pjir ga āe. Ēye shāng ba kjlara woydē ara ga tjlōkwo tak lok kjok llgwekklo tara Moisésdē go li kole shāng jlōkoyo. ⁹ Tak lok li eni: «Shji pē oma boy oblē tjok llēme. Shji no zrōk llēme. Llēbo koīy llēme.»* Llēbo oblē tjok obi. Gueniyo kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† ¹⁰ Ēye ba kjlara woydē ara ga llēbo owa shārye ba kong llēme. E kjīshko ga ēye shāng ba kjlara woydē ara ga kjok llgwekklo li kole shāng jlōkoyo.

¹¹ Bi dōzīlōng dbaryo li dōrō, tjlōkwo kjrēmi lōng kwlē jā dik llēme. E kjīshko ga llēbo lēr shāng bomi kong li shāryozīa. Shji ber lōng wlēp ame. ¹² Kjoj ro sī dbaryo li† pjitoe. Kjoj shrān dbaryo li‡ dōrōe. E kjīshko ga llēbo owa shārye nopga kjok ēre sorē li shāryēy ame, llēbo pjlū shāryoydē dey. ¹³ Shji llēbo shāryē bēy erā. Shji llēbo owa shāryē ēng tjok llēm, shji nelōtkē llēm, shji orkwosmono ē tjok llēm ga shji pē ba tjok llēm, shji wotjlik llēbo owa shāryē oblē tjok llēm, shji ēngkwē ē tjok llēm, shji ymo ara

* 12:19 Deuteronomio 32.35. † 12:20 Proverbios 25.21-22. * 13:9 Éxodo 20.13-15, 17; Deuteronomio 5.17-19, 21.

† 13:9 Levítico 19.18. ‡ 13:12 Kjoj ro sī dbaryo 1e li, e llēbo owa shāryēba ara dbaryo 1oklo. § 13:12 Kjoj shrān dbaryo 1e li, e Jesūs tjwe irōng obi dbaryo 1oklo.

llëm bakoe. ¹⁴ Woyde ga pjây ichaga ber Tjlapga Jesucristorë shara, ga llëye woyde bi wotjlik owarë li woyotjljy ame.

14

Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy ga shäryëy llëm dey

¹ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo llëbo shärye ber pjlo bek Sbö bokso li miyde löng llëm obi. Nopga eniyo wlokjrozï yötso, e llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. ² Miyde no kjone kjonërë ga llëbo uunkong ue ga pjluë. Gueniyo kjone kjone obi wotjlik ga sjëng uë ga owa le. ³ Llëbo uunkong ue ga pjlu li miyde löng llëm ëmdë ga Sbö wopjlu ba tjok. E kjishko ga ëye ië llë pogo ga oblë li läywe owa, ba dli li kjishko llëme. ⁴ Shji oblë parkaga läywë llëme. Shji uunkong Sbö parkaga. Èye parkono pjluë, de oware, e miydaga ber ba pjluorë. Ga ëye mär Sbö go ga kjimte Sbörë llëbo pjlu li shäryë.

⁵ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo wotjlik ga dbar kjwara tjwlö ara, dbar oblë kjinmo le. Kjone kjone obi wotjlik ga dbar kjwobi li, e kjoyo döe le. Woyde ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik yötso, ga llëbo kup ga ber pjlu bop kong li shäryos eni. ⁶ Èye dbar jnek ga shärye Tjlapga kong. Shji iëshko ga woyde ga shji löng wopjlu Tjlapga tjok bi dli kjishko. Shäryëy eni ga shäryëy löng Tjlapga kong. Shji sjëng uëre, de llëmde, e llëno llëme. ⁷⁻⁸ Shji jëk sorë laga shjirë om go llëme. Shji löng së obishko ga shji tjeng Tjlapga wloshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wloshko bakoe. Eni ga shji löng sëre, de shji wolonore, shji tjeng ba wloshko iyado. ⁹ Cristo wolono, ga woshlara Sbörë iröng obi, e ber nopga löng së li Tjlapga wlo, e ber nopga wolono löng li Tjlapga wlo bakoe.

¹⁰ ¿Eni ga bop kjlara llëbo owa shäryono lëp ega? ¿E läywëp owa ega? Llono ga shji uunkong äär löng Sbö boksho, shji llgweya wlo. ¹¹ Ba tjlokwo tak pjang eni:

«Tjlapga tjlä ga “Lër homi kong jlökoyo bor ko go ga

llono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor boksho.

Eshko ga Sbö poshrëya lok uunkong” le eni.»*

¹² E kjishko ga llono ga shji kjlara kjlara iche Sbörë ba dbyorë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

¹³ E kjishko ga oblë llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga ichëy dir llëm wlo. ¹⁴ Tja mär Tjlapga Jesús go. E kjishko ga miydër pjlu ga dli uunkong uëy ga pjluë. Gueniyo ëye wotjlik ga dli llë uako llëme le wleni ga dli li ber ba kong ue wlo ga owa.

¹⁵ Bop kjlara woydëp ara jlökoyo wleni ga barwëp, llëbo uëp li kjishko llëme. Cristo wolono ba kjishko bebi. E kjishko ga ichëp dir dli uëp li kjishko llëme. ¹⁶ Miydëp pjlu ga llëbo shäryëp ga pjlu ëmdë ga iya oblërë ga owa wleni ga shäryëp llëm dey. ¹⁷ Sbö, e bi pjluoy. Gueniyo llëye uëy, llëye iëy, e ba kong ga llëno llëme. Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk löng pjlo bek, wlëp, wopjlu ëng tjok. Llëye woyde li e. ¹⁸ Èye parkë Cristo kong eni ga Sbö ber wopjlu ba tjok, nopga ber wopjlu ba tjok bakoe.

¹⁹ E kjishko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo bakoe. ²⁰ Llëbo uëy li kjishko ga llëbo shäryara Sbörë li pjy woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjluë. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjishko ga owa. ²¹ Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjishko, kjillgwo bo dyo dbo ara iëp kjishko, llëbo shäryëp oblë kjishko wleni ga shäryëy llëm dey.

²² Eni ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik sorë li miydaga ber pjäydë, e ga Sbörë eröe. Shji ëng lë kar kar, llëbo ëre kjishko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjlu li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Èye omle eni llëm ga era ber wopjluë. ²³ Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme le wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa le kjishko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

15

Llëbo ber pjlu bi kong li wlëydë llëme

¹ Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëy pjlu wleni ga woyde ga shji iürkë bi pjeyoga ommydoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlu li wlëydë llëm, ² llëbo ber pjlu bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbö go jek këgong wlo. ³ Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlu ba kong wlo llëm, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja läywaraba owashko ga tja läywaraba wleni.»* ⁴ Llëbo uunkong tak pjang Sbö tjlokwo go dënnashko li beno bi poshdungglo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlu, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlu kjishko.

⁵ Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjây mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjây kjimte wotjlik kjrinaso, ⁶ pjây uunkong Sbö poshrëk no kjlaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

* 14:11 Isaías 45.23. * 15:3 Salmo 69.9.

⁷ Pjây wlokjrara Cristorë sorë ga pjây ëng wlokjros kar kar eni bako, Sbö poshrëkoba wlo. ⁸ Cristo öör judioga kjimtë, ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik, tjlökwö bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dënnashko so tjwlö ara kong jlököyo li ber jlököyo wlo. ⁹ Ga nopga judio llëm wleniyo songe lara bako, Sbö ie lok ber kësbang, tjwlö ara wlo, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Pja poshrër tjëyoga oblë oblë boksho,

tja të bop kong bakoe.»†

¹⁰ Sbö tjlökwö tak pjang eni obi:

«Sbö nopga löng wopjlu,

nopga judio llëm wleniyo,

pjây ber löng wopjlu bakoe.»‡

¹¹ Sbö tjlökwö tak pjang eni obi:

«Nopga judio llëm wleniyo,

Tjlapga poshrëzia.

Tjëyoga oblë oblë,

pjây të ba kong, ba poshrëkklo.»§

¹² Ga Isaías tjlëno beno eni:

«Isaí tjëyo wen kjlara,

ber tjëyoga oblë oblë ichaga.

Nopga judio llëm wleniyo mär ba go.»*

¹³ Shji kjimte Sbörë llëye lara li koshë löng wopjluë. Rokër ba kong ga pjây mär ba go kuzong ga pjây kjimte ber wopjlu, wlëpe. Rokër ba kong obi ga pjây kjimte ba Sëyarë, llëye lara li koshë löng wopjlu anmoyö wlo.

Pablo parkono nopga judio llëm wleniyo kong

¹⁴ Pjeyoga, miydër pjlu ga llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëmi pjlu, shäryëmi pjlu, ga pjây ëng ping e go ga pjlu bakoe. ¹⁵⁻¹⁶ Gueniyo kjibokwo ëre go, llëbo toror bomi kong oblë oblë kjang, woyojemi llëm wlo. Sbö wopjlu li kjishko ga tja iara beno Cristo Jesús parkaga nopga judio llëm wleniyo kong, Sbö tjlökwö roy pjlu lër ba kong wlo, epga twër ber Sbö kong, öng zröraba, sho suraba, pjono dret Sbö poshrëkklo wleni wlo, epga ie ba Sëyarë ber tjeng dboy ba kong wlo bakoe. Kjibokwo ëre toror bomi kong kjang e kjishko.

¹⁷ E kjishko ga tja shäng wopjlu Cristo Jesús tjok, pak shäryoror Sbö kong li beno pjlu kjishko. ¹⁸⁻¹⁹ Llëbo oblë lanyotkötë llëme. Llëbo shäryara Cristorë bor go li lanyotkotë eröe. Tja ichara ba tjlökwö roy lë nopga judio llëm wleniyo kong. Ga tja kjimtara ba Sëyarë llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë ba kong oblë oblë ara. Eni ga Cristo roy pjlu loror ba kong Jerusalén kjokyo dwayo äär jong Iliria kjokyo, ga tjlökwö li kjrara nopgarë ara, beno löng Sbö kolë shara. ²⁰ Tëk dënnashko ga tjlökwö roy pjlu li lër woydë kjok shto oblë oblë, nopga omkuydë llëm obi löng lishko. Oblë öör omlë tjänshko ga tja äär

woydë omlë jek obi eshko llëme. ²¹ Shäryër woydë, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga

«Ba roy äär, äätë kjone llëm obi lishko.

Ëye ba roy kuydë llëm obi ga kuya.»†

²² Tja jek bomi ik loror ara, gueniyo tja jekdë llëm obi e kjishko.

Pablo jek woydë Roma kjokyo

²³ Tja jek bomi ik woyotjlin sök lu kop ara tjan. Eerishko ga bor pak pjitong kjok ëreshko. ²⁴ Eni ga tja jek shäng España kjokjoshko ga pjây in äär woydë, tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö wlo, pjir ga tja kjimtëmi jek äär eshko wlo. ²⁵⁻²⁶ Gueniyo tja to Jerusalén kjokyo bäm go. Sbö tjlökwö kjrägaga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur töno, iche Sbö nopga song wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong. ²⁷ Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwlö ba kong ara. Judioga Sbö tjlökwö roy shdöno nopga judio llëm wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo. ²⁸ Eni ga dbur li ioror beno tjeng ba wloshko pjir ga tja jongya España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkoshko ga pjây in äär. ²⁹ Miydër pjlu ga tja äär bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

³⁰ Pjeyoga, shji mär bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Sëyarë ëng woydë ara kar kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjây syöshhtë Sbö kong bor kjishko jlököyo. Enira tja kjimtëmi ba shäryë. ³¹ Rokozi ba kong ga tja döya Cristo tjlökwö kjrägaga llëm löng Jerusalén kjokyo li wloshko dwayo. Rokozi ba kong obi ga bi pjeyoga löng Jerusalén kjokyo li, llëbo söror ba kong li wlokjre lok wopjluë. ³² Woyde Sbörë eni wleni ga tja äär bomi ik wopjlu, tja woshhtë bomi shwoy ga pjlu wlo. ³³ Rokër Sbö kong ga pjây ie ber löng wlëpe. Ber eni.

16

Kjibokwo pjirzlong

¹ Walë shäng kjlara ko Febe. E bi kjlara, ga parkë shäng Cristo tjlökwö kjrägaga löng Canea kjokyo li kong. ² Rokër bomi kong ga e mär Tjlapga Jesús go kuzong ga wlokjrozilöng wopjluë. Woyde ga shäryëy bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shäng ara, tja kjimtara ara bakoe. E kjishko ga llëye woyde li twozi ba kong bakoe.

³ «¿Yonde?» lëmi Priscila, Aquila kong. Epga parkë löng Cristo Jesús kong bor tjok. ⁴ Zröraba ëy ëmdë ga tja kjimtara lok ara. Tja wopjlu ba tjok, gueniyo tjarö llëm, Cristo tjlökwö kjrägaga judio llëm wleniyo löng kës

† 15:9 2 Samuel 2.50; Salmo 18.49. ‡ 15:10 Deuteronomio 32.43. § 15:11 Salmo 117.1. * 15:12 Isaías 11.10.

† 15:21 Isaías 52.15.

li wopjlu ba tjok bakoe. ⁵ «¿Yonde?» lëmi Cristo tjlokwo kjrágaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Epeneto kong. Asia kjokjoshko ga tjlokwo kjrágaga bäm go li e.

⁶ «¿Yonde?» lëmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷ «¿Yonde?» lëmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epenga döe. Epga öör löng bor tjok kjërshko. Epga tóno beno tjeng Cristo tjok bor bäm go, ga Sbö tjlokwo roy'lagaga Cristo äska li kong ga tjwlo ara anmoyö.

⁸ «¿Yonde?» lëmi Amplias kong. E mär Tjlapga Jesús go, ga woydër ara.

⁹ «¿Yonde?» lëmi Urbano kong. E parkë shäng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Estaquis kong bakoe.

¹⁰ «¿Yonde?» lëmi Apeles kong. Llëbo weno ba kong owa ara Cristo kjishko ëmdë ga beno shäng mär ba go jlökoyo.

«¿Yonde?» lëmi Aristóbulo pjeyoga kong.

¹¹ «¿Yonde?» lëmi Herodiön kong. E judío, botoya dik.

«¿Yonde?» lëmi Narciso pjeyoga kong. Epga mär Tjlapga Jesús go jlökoyo.

¹² «¿Yonde?» lëmi Trifena, Trifosa kong. Walëga li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Pérsida kong. Walë li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

¹³ «¿Yonde?» lëmi Rufo kong. E tjwlo ara Cristo tjlokwo kjrágaga kong. «¿Yonde?» lëmi ba mekë kong bakoe. E bor mekë wleni.

¹⁴ «¿Yonde?» lëmi Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lëmi bi pjeyoga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Filólogo, Julia, Nereo kong. «¿Yonde?» lëmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁶ Pjäy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlu.

«¿Pjäy yonde?» le Cristo tjlokwo kjrágaga löng kës lirë bomi kong.

¹⁷ Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjäy sjëke. No kjone kjone to löng llëbo shäryë, pjäy shdär ber dboy dboy wlo, pjäy mär Cristo go ame wlo. Ba kong ga tjlokwo kjroromi li owa le. Pjäy tön ba tjok llëme. ¹⁸ Epga parkë löng Tjlapga Cristo kong llëm, parkë löng ba kong lok om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpge ba tjlokwo wolëso li go. ¹⁹ Pjäy Cristo kolë pjlu li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjlu e kjishko. Gueniyo woydër ga llëbo pjlu li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber löng wlëpe. Ga wop ä ga Ä zäya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.

²¹ «¿Pjäy yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjäy yonde?» le Lucio, Jasón, Sosipaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epenga döe.

²² Kjibokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go. * Pjäy löng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjäy yonde?» lër bomi kong.

²³⁻²⁴ «¿Pjäy yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlokjrara wopjlu ba ushko, Cristo tjlokwo kjrágaga löng na kës li tjok.

«¿Pjäy yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

«¿Pjäy yonde?» le Cuatorë bomi kong bakoe.†

²⁵ Sbö, e poshrëkko. Pjäy ie ber löng wokjang, Jesucristo roy pjlu loror bomi kong li go. Tek dënashko ga tjlokwo ëre miydaraba llëm, jnena Sbörë tjeng kjishko. ²⁶ Gueniyo eerishko ga miydëy pjire. Sbö sök iyado. Ga tjlokwo ëre lara ba tjlokwo lagaga kong, ga ichara ba të, roy shdöya wlo, kuya tjeyoga uunkongdë wlo, tjlokwo li kjre lok wlo, Sbö kole lok wlo. ²⁷ Sbö kjok miydë ara, ëye äar baíya dik llëme. Ga Jesucristo kjishko ga e iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado. Ber eni.

* **16:22** Tjlokwo lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjibokwo go ba kong. † **16:23-24** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... le Cuatorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.»

Primera Carta a los Corintios Kjibokwo ère tara Pablorè Corinto sopga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska beno niyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyo shko ga kjok twlò ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (650,000) dik. Tjirèko parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400,000) dik. Jesús roy pjilú lara Pablorè bäm go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorè li eni.

Walè shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Efeso kjokyo, ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li èngkjwè löng èng tjok sorè, llèbo owa shäryè löng sorè, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kjwara, llèbo oblè oblè kjakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo llè llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sböpga jyäglo poshrèk ara. Ba syò uyo lok lishko ga sjèng llè suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrèkklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong sjèng li uè woydè, gueniyo kjong kjong obi sjèng li uè woydè ame. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyà tara Pablorè sjèng li kjishko.

Corinto kjokyo ga walèga löng ara sböpga jyäglo syò uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblè oblè kong wleniyo, ga domerga jek eshko pè ba tjok wlo, ber ba sböpga jyäglo li poshrèkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, llèbo pjilú shärye wlo li miyde löng llème. E kjishko ga kjibokwo ère go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmojdè llèm obi, woyde ga jèk löng sorè li jyà tara Pablorè.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tòn Jesús tjlòkwo kjrägaga li tjok, gueniyo Sbò läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyà tara Pablorè nopga eniyo li kjishko bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörè beno shäng ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbò tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong. Pjäy tóna

Sbörè beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jèk ber löng pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jèk ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo wopjlú Sbò tjok

⁴ Sbò wopjlú li kjishko ga pjäy kjimtara ara, pjäy tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. Tja wopjlú Sbò tjok iyado e kjishko.

⁵ Pjäy tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llèbo pjilú shäryara Sbörè bomi kong oblè oblèe. Pjäy iara beno löng ba tjlòkwo miydè pjilú, pjäy iara beno löng ba lè nopga oblè oblè kong bakoe. ⁶ E kjishko ga miydèmi ga Cristo roy pjilú lororwa bomi kong li, e beke. ⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi li koshèmi löng wopjlú wopro ga kjok miydè twe Sbörè ba nopga kong oblè oblè li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. ⁸ Eni ga pjäy kjimte Sbörè ber löng wokjang iyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy pogo llèye dret ba bokso wlo. ⁹ Pjäy rokara Sbörè jèk ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llèye le Sbörè li shärye eni.

Jesús tjlòkwo kjrägaga löng ènglè kar kar èng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokèr bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjäy löng bëy èng tjok, pjäy shdär dboy dboy llèm wlo, pjäy wotjlik kjrinaso wlo. ¹¹ Pjeyoga, pjäy roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjäy löng ènglè kar kar èng tjok. ¹² Roy kuror ga pjäy kjone kjone tjilè ga «Tjawa Pablo i», kjone kjone tjilè ga «Tjawa Apolos i», kjone kjone tjilè ga «Tjawa Cefas* i», kjone kjone tjilè ga «Tjawa Cristo i» lèmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjishkoro? ¿Pjäy wak jer di roshko bor ko goro? ¹⁴⁻¹⁵ Crispo, Gayo, epgara waga tjarè. Pjäy llamo waga tjarè llème. Eni ga èye wak bor ko go laga èrè llème. Tja wopjlú Sbò tjok e kjishko.

¹⁶ (Estéfanos pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblè wororde woyo bor kong llème.) ¹⁷ Tja ichara Cristorè, èye wèr wlo llème. Tja ichara ba tjlòkwo roy pjilú lè. Ga ba tjlòkwo li kjrèba wlo ga lèr kjok miydè kjok ère go li go llème. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dbo llèm wleni.

Shji döra Sbörè Cristo go, Sbò kjok miydè kjishko

* 1:12 Cefas, e kowèba Simón Pedro bakoe.

¹⁸ Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlös go li roy tjwłö llême le. Gueniyo shji döra Sbörë löng li kong ga dbo ara, shji döra e go kjishko. ¹⁹ Sbö tjłökwō tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyo le löng li, ba kjok miydë li iër ber tjwłö llême.»†

Eppa iër ber löng kjok miydë llême.»†

²⁰ ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo le li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlik rong wleniyo le li löng kjone? Kjok miydë kjok ère kjing go li iara Sbörë beno tjwłö llême. ²¹ Sbö, e kjok miydë ara. E kjishko ga kjok miydë kjok ère kjing go li iara beno ba miydoklo llême. Èye mär ba go ga döra ba tjłökwō pjłú li go, tjłökwō li tjwłö llême lëba gueniyo.

²² Judioga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye ba kong lok guing. Nopga judio llëm wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga piya tjłökwō wolëso go guing. ²³ Gueniyo tjłökwō lërwa löng li ère: Cristo, e zröraba pjang kjlös go. Judioga kong ga tjłökwō ère lökwo ba kong ara, ga nopga judio llëm wleniyo kong ga tjwłö llême le. ²⁴ Gueniyo kjong kjong rokara Sbörë beno baiya, judioga, nopga judio llëm wleniyo bakoe. Eppa kong ga tjłökwō ère dbo ara, miyde lok ga eppa döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. ²⁵ Llëbo shäryara Sbörë li, e tjwłö llême lëba. Gueniyo e tjwłö ara, kjok miydë kjok ère kjing go li kjinmo. Llëbo shäryara Sbörë li, e dbo llême lëba. Gueniyo e dbo ara, llëye shärye nopgarë kës li kjinmo.

²⁶ Pjeyoga, pjây rokara Sborëshko ga pjây löng sorë woyotjłizä. Eshko ga nopga kong ga pjây kjok miydë ara kjłöbö dö, pjây tjwłö ara kjłöbö dö, pjây pjeyoga tjwłö ara kjłöbö dö bakoe. ²⁷ Gueniyo nopga löng kjok miydë llême lëba li kjrara Sbörë, nopga kjok miydë ara le li lökkjër e go wlo; nopga dbo ara llëm li kjrara, nopga dbo ara li lökkjër e go wlo; ²⁸ nopga İywaba shjiktëng, tjwłö llême lëba li kjrara, nopga tjwłö ara li lökkjër e go wlo bakoe. ²⁹ Shäryara eni, èye krë ba boksho llëm wlo. ³⁰ Pjây tōna Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjoj kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydëy ga shji döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. Ba kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baiya, shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo bakoe. ³¹ E kjishko ga tjłökwō tak pjang Sbö tjłökwō go li beno bi kong wëllë. Tjłökwō tak pjang li tjłë ga «Èye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»‡

2

¹ Pjeyoga, tja öör Sbö tjłökwō roy lë bomi

kongshko ga tja tjłëno bomi kong tjłökwō rong go llëm, tja opyono shäng kjok miydë ara llëm bakoe. ² Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlıno Jesucristo zröraba pjang kjlös go li roy lë bomi kong eröe. Tja tjłëno bomi kong llëbo oblë kjishko llême. ³ Tja tjłë shäng bomi kongshko ga tja tjłëno dbo ara go llëm, pjây bangkjrōror ara, tja dete erä. ⁴ Eshko ga tja tjłëno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjłökwō go llême. Tjłökwō li kjrëmi wlo ga tja tjłëno ara bomi kong llëm bakoe. Tjłökwō loror li, e kjrōromi, pjây kjim tara Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko. ⁵ Shäryōror eni, pjây mär ber löng Sbö dbo ara go wlo, pjây mär ber löng kjok miydë kjok ère kjing go li go llëm wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

⁶ Gueniyo ga èye mär Cristo go, ga wotjlik këkboga dik li kong ga tjawa tjłë ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ère so İ llëm, tjlapgaga İ llëm bakoe. Llono ga eppa ber tjwłö ame. ⁷ Kjok miydë lërwa li, e Sbö İ, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlik ba kjok miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjłú borwa kong wlo le. ⁸ Tjlapgaga kjok ère so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llême. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zrōra lok pjang kjlös go llême. ⁹ Gueniyo Sbö tjłökwō tak pjang eni:

«Èye Sbö woydë ga kong llëbo shärye kësbange.

Llëbo eni li İydëba llëm, kuydëba llëm,

woyotjłıydëba llëm bakoe.»*

¹⁰ Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong ga llëbo ère pina borwa kong pjir, llëye woyotjłıya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjishko. ¹¹ Èbo wotjlik llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlik llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe. ¹² Tjłökwō kjok ère kjing go li wlokjrororwa llême. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokjrorwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miyderwa wlo. ¹³ Eni ga tjłökwō lërwa bomi kong li, e no İ llême. Tjłökwō pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong. ¹⁴ Èye go Sbö Sëya llëm ga llëye le Sbö Sëyarë li tjłökwō kjre llëm, e ba kong ga tjwłö llëm kjishko, ga llë loklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjishko. ¹⁵ Èye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjłue. Ga eppa llgweya nopga go Sbö Sëya llëm lirë ga äe. ¹⁶ Sbö tjłökwō tak pjang eni:

«Sbö wotjlik llë,

èye ommiydë llëm,

“Llëbo shäryos eni” laga èrë ba kong llême.»†

† 1:19 Isaías. 29.14.

‡ 1:31 Jeremías 9.24.

* 2:9 Isaías 64.4.

† 2:16 Isaías 40.13.

Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

3

Shji shdär dboy dboy llëme

¹ Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbõ Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjây jëk löng nopga Sbõ miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapga chilawa kong sorë ga eni. ² Chida, e sëyshko ga nã iayde erö, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjây pinor wëñë, tjlökwo rong kugömi llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llëm obi. ³ Pjây jëk löng nopga Sbõ miydë llëm wleniyo dik obi. Pjây ymo ara ëng tjok, pjây ënglë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjây nopga Sbõ miydë llëm wleniyo dik llëmdo?

⁴ Pjây kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos ï» lëmi eni. Pjây tjlë enishko ga pjây jëk löng nopga Sbõ miydë llëm wleniyo dik. ⁵ ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbõ parkaga döe. Borwa kjishko ga pjây oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe. ⁶ Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjing go wleni li† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li‡ Sbõ. ⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlo ara llëme. Tjwlo ara li, e Sbõ, dwla wengga wleni li e. ⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlo bek, ga potjwlëya Sbörë pak shäryara li kjishko. ⁹ Tjawa so Sbõ parkagaga kjoyo, ga pjây so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjây so u shärye Sbörë shäng kjoyo bakoe. ¹⁰ Sbõ wopjlu li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakllo shäryoror bäm goshko. Oblë shäng u ywë ba kjing go. Gueniyo ëye u ywë ga woyde ga shärye yötso. ¹¹ U shakllo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjlopswë ber oblë wlo ga äe. ¹² U shakllo ëre kjing go, kjone kjone u ywë llëbo srer llëm, suya llëm wleniyo go, dbur sho shöyör, dbur sho pjublün, akkwo wolësowa tjwlo ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe. ¹³ No llgwezlong dbaryoshko ga shäryara pjläre, de oware, e ber wëñë. Eshko ga ba pak li tjliya iök go. ¹⁴ Èye ba pak shäryono li beno pjlu ga potjwlëya Sbörë. ¹⁵ Èye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiryo, gueniyo era där, no döktong u pjono pjir roy dwayo wleni.

¹⁶ Pjây go Sbõ Sëya. Eni ga pjây Sbõ u wleni. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁷ Èye Sbõ u shdök ga pjia Sbörë bakoe. Sbõ u, e zrek, ga ba u le li, e pjây om go.

¹⁸ Pjây opjyâpgwë om go llëme. Pjây kjone kjone kjok miydë kjok ëre kjing go lëmi wleni ga woyde ga opyë ber löng kjok miydë llëm kjok ëre kjing go wleni, äär ber kjok miydë ara jlökoyo wlo. ¹⁹ Sbõ kong ga kjok miydë kjok ëre kjing go li, e tjwlo llëm, tak pjang Sbõ tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Èye llëbo shäryë ba kjok miydë om go li goshko ga doshaya Sbörë e go.» ²⁰ Sbõ tjlökwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydë ara le li wotjlik llë, e miye Sbörë pjir, ga ba kong ga tjwlo llëme.»* ²¹ Llëbo uunkong twara Sbörë bomi kong pjir tjän. E kjishko ga ëye krë nopga kjok miydë ara kjishko ame. ²² Tja, Apolos, Cefas,† tjawa iara Sbörë beno löng bomi kjimtaga. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e twara beno pjlu bomi kong. Pjây löng sëre, de pjây wolonore, llëbo uunkong shärye ber pjlu bomi kong. Llëbo wen bomi kong eerishko li, bong kjönma li, llono li, e shärye uunkong ber pjlu bomi kong bakoe. ²³ Pjây Cristo ï, ga Cristo, e Sbõ ï.

4

Sbõ tjlökwo roy laga Jesús äska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozia. Tjlökwo jnek tjeng pjir li lara Sbörë borwa kong, ga tjawa iara beno löng ba lë oba kong. ² Eni ga ëye kong pak twara ga woyde ga shärye yötso, jlökoyo, woyde pak twaga lirë sorë li eni. ³ Tja llgwegga pjâyde, llëm ga tja llgwegga nopgarë wleni ga e bor kong ga llëno llëme. Tja oplgwek om go llëm bakoe. ⁴ Llëbo pjlu miydër li shäryër eni lër bor pjlushko. Gueniyo bor kong ga llëno llëm bakoe. Bor llgwegga li, e Tjlapga Jesús eröe. ⁵ E kjishko ga no oblë llgwemi llëm, äär jong no llgwezlong dbaryoshko jä. Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li koshozi dey. Eshko dbaryo ga llëbo jnek tjeng kjok ro si roy wleni li shiya äär ber wëñeshko, no wotjlik ba pjlushko llë li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrëya Sbörë om go, ba pak shäryara sorë li kjishko.

⁶ Pjeyoga, «Llëbo shäryë llëbo tak lok li kjinmo llëme» lëba eni iyado. Llëbo ëre lër bor kjishko, Apolos kjishko, ber pjlu bomi kong wlo, pjây opping tjlökwo ëre shäryë pjlu wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägäyo, e pjlu, oblë kjinmo woyotjlimi ame. Shji krë eni llëme. ⁷ ¿Pjây tjwlo ara, oblë kjinmo laga ërë? ¿Pjây krë llëbo tjeng bomi tjok li kjishko ega?

* 3:6 Dwla dgaga wleni le li, e tjlökwo roy pjlu li laga ba kong bäm go li loklo. † 3:6 Di sguingga dwla kjing go wleni

le li, e tjlökwo roy pjlu li laga ba kong jek obi li loklo. ‡ 3:6 Dwla wengga wleni le li, e nopga iaga ber baiya li loklo.

§ 3:19 Job 5.13. * 3:20 Salmo 94.11. † 3:22 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

Llëbo kjrjoromi kës li, e twaga Sbörë om go bomi kong.

⁸Pjây wotjlik ga llëbo uunkong tjeng bomi tjok tjan lëmi, llëye oblë woydëmi llëme. Pjây wotjlik ga pjây löng pjlupga wleni tjan, gueniyo shji eni llëme. Woydër ga pjây pjlupga wleni jlökoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo. ⁹Bor kong ga tjawa Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska ère kong shto wlëna Sbörë tjwlo llëm wleni. Tjawa iara beno löng zrökoba wlo, ga noppa uunkong tön löng llëye wen borwa tjok li iya lok wlo, Sbö parkagaga kjok dogo so tön löng borwa ik wlo eni bakoe. ¹⁰Cristo tjlökwo roy lërwa oba kong kjishko ga tjawa kâ llëm wleni, tjawa dbo llëm bakoe lëba. Gueniyo pjâyda wotjlik ga pjây tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kjok miydë ara, dbo ara lëmi eni. Pjây tjwlo ara lëba, gueniyo tjawara iywaba shijktëng. ¹¹Eerishko ga tjawa löng song, tjawa pjli kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llëm, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe. ¹²Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lëba owashko ga kar dboryërwa pjilü; tjawa shdungobashko ga kurwa kjingë; ¹³tjawa läywëba owashko ga kar dboryërwa yötso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwlo llëm, shkimkwo sho wleni, llëbo owa dbukko wleni lëba.

¹⁴Tjlökwo ère tër bomi kong, pjây lökkjërë e go wlo llëme. E bomi poshdungglo, pjây bor wapga woydër ara wleni kjishko. ¹⁵Pjây tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlökwo roy pjilü li loror bomi kong bäm go kjishko. E kjishko ga pjây Cristo tjlökwo pinggaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) ëmdë ga pjây dataga ara llëm, bomi data kjaraso wleni li, e tja. ¹⁶E kjishko ga rokër bomi kong ga pjây opshäryos botoya dik. ¹⁷Timoteo, e ichër jek bomi shwoy, pjây jëk sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydër ara, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong pjilü iyado. Tja jëk shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjlökwo lër shäng Jesús tjlökwo kjaragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

¹⁸Pjây kjone kjone krë ara, pjây in äar ame lëmi kjishko. ¹⁹Gueniyo ga woyde Tjlapgarë wleni ga tja jek äar bomi ik wop äe. Eshko ga noppa krë ara li sorë in wëllë, dbo twara Sbörë ba kong jlöre, de tjlë sogpa erä, e miydër pjire. ²⁰Ëye parkë ba pjluyo Sbö li kong ga woyde ga tjlë erä llëm, dbo twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe. ²¹¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdung-gare, de tja jek äar shäng wopjlu bomi tjok, pjây poshrër wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa anmoyö

¹Pjây kjlara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa anmoyö. Noppa Sbö miydë llëm wleniyo ëmdë ga äar llëbo owa shäryë eni llëme. ²Eni ëmdë ga pjây löng bomi krë tjok. Zok ga pjây kjwe löng woydëe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjrëko dwayo. ³Tja shäng bomi tjok llëm ëmdë ga pjây woyotjlin enido. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong ère, tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdüzia. ⁴Pjây tön Tjlapga Jesús ko gosho ga tja shäng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe. ⁵Eshko ga domer li iozë ber tjeng Á wloshko, ba doyo shdüya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba sëya dër kjwe.

⁶Pjây krë, e owa. «Pjlung shosho uuklko chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löng pjir tjan. ⁷Pjlung shosho uuklko këguë li dbuya judiogarë, pjlung shosho shäryak ba uuklko tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozë to bomi tjrëko dwayo, noppa to löng llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo, pjây iara Sbörë ber löng owa eni llëm kjishko. Eni ga pjây ber löng pjlung shosho tjalglën, shäryak ba uuklko tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjishko tjan, öng wlëp ushko so llgwoklë zröya judiogarë Isra-rael tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni. ⁸Ba dbar li shrëyashko ga pjlung shosho uuklko tjok li dbuya lok, äska shärye ba uuklko tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlöng dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dënahshko li shäryëy ame, shji ber löng wotjlik bëy jlökoyo wlo.

⁹Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjây opkjos noppa llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go. ¹⁰Gueniyo toror enishko ga noppa Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga pjây opshik kjok ère kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjishko. Epga wotjlik dbur töng ba kong erö, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo, sböpga jyäglo poshrëya lok bakoe. ¹¹Tjlökwo toror bomi kong li, e pjlollgwer woydë kjibokwo ère go. Bomijeyo Jesús tjlökwo kjaraga jëk shäng owa eni ga pjây opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wotjlik dbur töng ba kong erö, sböpga jyäglo poshrëya, oblë läywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llëbo lüyotke wlo. Bomijeyo Jesús tjlökwo kjaraga jëk shäng owa eni ga pjây ië ba tjok ëmdë llëme.

¹²⁻¹³Noppa bi pjeyoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgwega li, e Sbö. Gueniyo

nopga jêk lîng bomi tjok eshko li lîgwezîa. Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Domer owa shâng bomi tjrêko li ichozî toe.»*

6

Jesús tjlôkwo kfragaga êng wlêk kar kar êng tjok sorê

¹ Pjây kjone kjone êng wlêk kar kar êng tjok wlenishko ga pjây llet êng rotê kjok lîgwegaga Sbô miydê llêm wleniyo shwoy llême. Bek ga rotêmi Sbô nopga kong, lîgweya lok wlo. ² Llonog ga nopga Sbô miydê llêm wleniyo lîgwegaga ber Sbô nopgarê. ¿E miydêmi llêmdo? ¿Eni ga llêbo chira bomi tjrêko li lîgwemi om go ga ä sorêro? ³ Llonog ga Sbô parkagaga kjok dogo so êmdê ga lîgwey bakoe. ¿E miydêmi llêmdo? Eni ga llêbo tjeng kjok êre kjing go li lîgwey ga maling anmoyô. ⁴ ¿E kjîshko ga pjây êng wlêk kar kar êng tjok wlenishko ga lîgwemi êng tjok ga ä wleni ga pjây wotjlik ga nopga Sbô miydê llêm wleniyo omllgwek ga pjlu lêmire? ⁵ Lêr bomi kong eni, pjây lökkjêrê e go wlo. ¿Shâng kjarara bomi tjrêko kjok miydê pjây lîgweya wlo li dretdo? ⁶ Gueniyo pjây êngkjwê bomi pjeyoga tjok dô llêm, pjây êng rotê to löng kjok lîgwegaga Sbô miydê llêm wleniyo kong, oba uunkong boksho.

⁷ Pjây êng rotê äar löng tjlapgaga shwoy li, e lökyo ara. Pjlu wlo ga llêbo shâryara oblêrê bomi kong owashko, pjây llêbo lüyotkara oblêrêshko ga kumi ber löng kjing dey. ⁸ Gueniyo ga llêbo shâryêmi om go oblê kong owa, oblê llêbo lüyotkêmi bakoe. Ga pjây löng omshâryê eni bomi pjeyoga tjok.

⁹⁻¹⁰ Êye llêbo shâryê oblê kong owa ga äar Sbô sök no pjluoyo iyado lishko llême. ¿E miydêmi llêmdo? Nopga llêbo owa shâryê oblê oblê. Pê no orkwosmono ba tjok llêm li tjok, sbôpaga jyâglo poshrêya, orkwosmono pjir êmdê ga pê oblê tjok, domer pê domer tjok, oblê llêbo lüyotke, wotjlik dbur tîng ba kong erô, nelôtê ä, oblê lâywe owa, oblê jyâpgwe, llêbo lüyotke wlo. Pjây jyâpgwêba ga jlô lêmi llême. Êye opshâryê eni ga äar Sbô sök no pjluoyo iyado lishko llême. ¹¹ Dênashko ga pjây kjone kjone llêbo shâryono eni. Gueniyo pjây eni ame, owa pjang bomi go li lóna Sbôrê beno dret, ga pjây iara beno tjeng dboy ba kong. Pjây iara beno pjlo bek ba bokso, llêbo shâryara Tjlapga Jesucristorê bomi kong li kjîshko, Sbô Sêya dbo go.

Shji orkwosmono ê tjok llêm ga shji pê ba tjok llême

¹² «I lîye shâryêr woýdê li shâryêr ga pjluê» lêmi eni. Eni jlôe. Gueniyo llêbo uunkong shâryêy li ber pjlu bi kong llême. Lîye shâryêr woýdê li shâryêr ga pjluê. Gueniyo

llêbo kjone kjone shâryêr ga tja ber shâng ichaga erê. E kjîshko ga llêbo eniyo shâryêr llêm, tja opichê om go ga pjlu wlo. ¹³ «Dli, e uêy wlo, jer äar bi bôpkwo roshko wlo. Bi bôpkwo, e dli kong bebi» lêmi eni. Eni jlôe. Gueniyo llono ga pjôykong li pjir, shji bôpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ê tjok llêm ga shji pê ba tjok llême. Bi doyo, e e kong wlo llême. Lîye woýde Tjlapgarê shâryêy wlo li, e shâryoydê bi doyo go erô dey. Bi doyo ichaga li e. ¹⁴ Tjlapga Jesús woshrara Sbôrê irông obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe. ¹⁵ Bom doyo, e Cristo î. ¿E miydêmi llêmdo? ¿Eni ga llêbo Cristo î li tîy walê to shâng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo ga pjluê? Llême. ¹⁶ Êye tîng walê eniyo tjok ga ber shâng ba tjok kjaraso wleni. Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Pjôykong li ber löng kjaraso wleni.»* ¹⁷ Gueniyo êye tîng Tjlapga Jesús tjok ga ba sêya, Tjlapga li Sêya, e tîng ber löng kjarinaso wleni.

¹⁸ E kjîshko ga shji orkwosmono ê tjok llêm ga shji pê ba tjok llême. Llêbo owa shâryêy oblê ga e ber owa bi doyo kong llême. Gueniyo êye llêbo shâryê ba doyo kong owa eni ga llêbo shârye ba doyo om go li kong owa. ¹⁹ Bom doyo, e Sbô Sêya u wleni, e ichara Sbôrê beno pjang bomi go kjîshko. ¿E miydêmi llêmdo? Pjây opichê om go llêm, pjây ichaga Sbôrê, ²⁰ pjây tjwlêna pjir kjîshko. E kjîshko ga lîye woýde Tjlapgarê shâryêmi wlo li, e shâryomirê bomi doyo go erô, Sbô ber kêsbang, tjwlô ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorê

¹ Llêbo kjakrokoro mi bor kong kjibokwo go li, e dboyêr bomi kong shara. Pjlu wlo ga shji orkwosmok llêm dey. ² Gueniyo nopga ara pê no orkwosmono ba tjok llêm li tjok kuzong ga zok ga pjây domerga pê bomi boy onmo li tjok, pjây walêga pê bomi lanma onmo li tjok eni bakoe. ³ Domerga orkwosmok löng pjir, pjây pê bomi boy tjok wlo. Walêga orkwosmok löng pjir, pjây pê bomi lanma tjok wlo. Pjây orkwosmok löng pjir kjîshko ga «Tja pê bop tjok llême» lêmi êng kong llême. ⁴ Walê orkwosmok shâng pjir ga ba doyo, e baîya dô llêm, e ba lanma i bakoe. Domer orkwosmok shâng pjir ga ba doyo, e baîya dô llêm, e ba boy i bakoe. ⁵ «Tja pê bop tjok llême» lêmi êng kong llême. Gueniyo pjây wotjlik bêy êng kong ga «Shji pê êng tjok llêm dbar kjwôbô, shji ber löng syôshtë Sbô kong iyado wlo» lêmi êng kong ga pjluê. Gueniyo dbar ara llême. E irgo ga pjây pê êng tjok jek obi, pjây tjlîya Ärê, llêbo owa shâryê wlo ga ä wlo. ⁶ Llêbo êre shâryêmi woýdê

* 5:12-13 Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

* 6:16 Génesis 2.24.

ga shäryëmi ga pjlú, gueniyo «Shäryozi eni» lotë llëme. ⁷ Bor kong ga pjây uunkong orkwosmok llëm ga pjlú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno löng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno löng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi, pjây syäpga, pjây ber löng tjoksa botoya dik ga pjlúe. ⁹ Gueniyo pjây wotjlik ëbo wlëk iyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjây orkwosmok ga pjlú, pjây wotjlik llëbo owa shäryë iyado llëm wlo.

¹⁰ Pjây orkwosmok löng pjir, tjlökwö lara Tjlapga Jesúsdë bomi kjishko. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma rayëmi llëme. ¹¹ Rayoromi wleni ga pjây ber löng tjoksa, llëm ga pjây tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ëre laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesúsdë llëme. Domerga orkwosmok löng walë Jesús tjlökwö kjruga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹³ Ga walëga orkwosmok löng domer Jesús tjlökwö kjruga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjishko ga domer Jesús tjlökwö kjruga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjishko ga walë Jesús tjlökwö kjruga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjây orkwosmok löng Jesús tjlökwö kjruga llëm tjok, pjây raye woydë ga wëyë. Pjây rayara eni ga pjây pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber löng wopjlú ëng tjok wlo. ¹⁶ Gueniyo pjây ber löng orkwosmok ba tjok ga pjlú ga shäryozi eni. Bom i kjishko ga bomi kjlara li där kjwe.

¹⁷ Shji kjlara kjlara löng sorë li laga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. Lër eni Jesús tjlökwö kjruga uunkong kong. ¹⁸ Domerga, pjây rokarashko ga pjây löng doyo jyä tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây löng doyo jyä tak llëm ga pjây doyo jyä të llëme. ¹⁹ Shji doyo jyä tak pjrde, de llëmde, e tjwölö llëme. Shji Sbö tjlökwö kolë li, tjwölö tjok li e. ²⁰ Pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. ²¹ Eshko ga pjây parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomi sogorë ga pjây to dey. ²² Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjlarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo i, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni. ²³ Pjây tjwëlëna Sbörë tjwölö ara. E kjishko ga pjây opyë ber ichaga

no oblëre ame, pjây ichaga ber Sbörë döe. ²⁴ Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

²⁵ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi kong, tjlökwö lara Tjlapga Jesúsdë bomi kjishko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirë kjishko ga tjlökwö lër bomi kong ëre, e beke. ²⁶ Bor kong ga shji löng eerishko dbar owa kjishko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni dey. ²⁷ Pjây orkwosmok löng pjir ga pjây ëng rayë llëme. Pjây löng orkwosmok llëm ga pjây boy wlëk llëme. ²⁸ Gueniyo pjây orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjongloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara llëm bakoe. Gueniyo ëye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ëre kjing go. Lër bomi kong eni, pjây llono ga song llëm wlo.

²⁹ Pjeyoga, lër bomi kong eni, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjishko. E kjishko ga pjây orkwosmok löng pjir ga pjây jëk löng nopga orkwosmok llëm wleniyo dik shara; ³⁰ pjây slar ëë llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây löng wopjlú llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây llëbo tjwëlëno ga e ber bomi kong iyado wlo lëmi llëm bakoe. ³¹ Eni ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li, e woyotjly ara llëm, kjok pjir lër kjishko.

³² Pjây kjimtër woydë, pjây woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ber pjlú ba tjok wlo. ³³ Gueniyo domer orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlú ba boy tjok wlo. ³⁴ Eni ga wotjlik kjring pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlú ba lanma tjok wlo. ³⁵ Lër bomi kong eni, ber pjlú bomi kong wlo, pjây orkwosmok ga äe lotë llëme. Woydër ga pjây jëk ber löng pjlo bek, pjây ber löng wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

³⁶ Domerga tjlökwö twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjây orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li luyo öötong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjây orkwosmok ba tjok ga pjlúe. Llëbo owa shäryomirë llëme. ³⁷ Gueniyo pjây wotjlik orkwosmok llëme lëmi, woydëmi eni kjishko, pjây ichaga ërë llëm kjishko, ga pjây wotjlik llëbo owa shäryë llëm ga pjây orkwosmok llëm ga pjlúe. Llëbo pjlú shäryomirë. ³⁸ Eni ga pjây orkwosmok kjoglo tjok ga e pjlúe. Gueniyo pjây orkwosmok ba tjok llëm ga e pjlú anmoyö.

³⁹ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma sök së obishko ga rayëmi llëme. Gueniyo wolono ga pjây orkwosmok domer oblë tjok ga pjlú, gueniyo woyde ga Tjlapga

Jesús tjlökwö kjruga wleniyo. ⁴⁰ Gueniyo pjây orkwosmok ame ga pjây ber löng wopjlu anmoyö. Tja go Sbö Sëya. Tja wotjlik eni e kjishko.

8

Sjêngna twaraba sböpga jyäglo kong

¹ Tjlökwö lër bomi kong, öng zröraba, sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li kjishko. Llëbo ère kjishko ga shji uunkong llëbo miydë sira. Èye ommiydë ara, oblë kjinmo le ga shäng krë erä. Pjlu wlo ga shji èng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo. ² Èye kjok miydë le ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llëm obi. ³ Gueniyo èye Sbö woydë ga miyde Sbörë pjluë.

⁴ ¿Eni ga öng sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li uëy ga pjluë? Miydëy pjlu ga sböpga jyäglo llë, e tjwlo llëme. Sbö sök kjlaraso eröe. ⁵ Sböpga löng ara kjok dogo, kjok ère kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe. ⁶ Gueniyo bi kong ga Sbö sök kjlaraso eröe. Data Sbö li e. E llëbo uunkong shäryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë.

⁷ Gueniyo e miyde Jesús tjlökwö kjruga uunkongdë llëme. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sböpga jyäglo li poshrëk. E kjishko ga öng sho li ue lokshko ga sböpga jyäglo li woyotjliya, ga mär löng Cristo go ma obi kjishko ga wotjlik ga öng sho li, e uako llëme le. ⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjishko llëme. Uoroy llëm ga shji beno owa Sbö bokso llëm, uoroy ga shji beno pjlu anmoyö ba bokso llëm bakoe.

⁹ Pjây döra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjluë. Eni ëmdë ga pjây sjëke. Llëye uëmi li kjishko ga bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llëme. ¹⁰ Pjây ië sböpga jyäglo syö uyo lishko ga pjây iya bomi kjlara lirë kjwe. Miydëmi pjlu ga öng sho li uëmi ga pjluë. Gueniyo bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ommiydë llëme. Eni ga pjây ina kjishko ga omshäryë eni bako kjwe. ¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirë, llëbo shäryoromi li kjishko, miydëmi ga llëbo li shäryëmi ga pjlu gueniyo. ¹² Llëbo shäryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shäryëmi löng Cristo kong wleni. ¹³ E kjishko ga llëbo uoror li kjishko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjëng uë ame dey.

9

Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska li opshäryë sorë

¹ Tja Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska. Tja ichaga norë llëme. Bi Tjlapga Jesucristo inor om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga pjây beno löng mär ba go. ² Oblë kong ga tja Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska llëme le, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjây mär löng ba go. Miydëba e go ga tja Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska jlöe.

³ Tja läywëba owashko ga dboryër eni. ⁴ Tja, Bernabë, pak shäryërwa löng li kjishko ga pjây ichërwa borwa sëng ga pjluë. ⁵ Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska llamo löng li, Tjlapga Jesús lëmga, Cefas,* epga orkwosmono löng pjir, ga to löng parkëshko ga ba boyga Jesús tjlökwö kjruga wleniyo söya to löng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjlu bakoe. ⁶ ¿Potjwëk löng llëm li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblëre?

⁷ Èngkjwagaga oppotjwëk om go llëme. Èye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Èye öng dë ga nä dyo llruya ga ie. ⁸ Wotjlik ère botoya döe lëmi llëme. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li omle eni bakoe. ⁹ Tjlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk† ga ne pjriy llëme.»‡ Tjlökwö ère lara Sbörë öng kjishko dö llëme. ¹⁰ E lara borwa kjishko bako, tjawa ië wlo bakoe. Èye klung luryë, llëm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo. ¹¹ Eni ga tjlökwö roy pjlu li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjây wotjlik borwa kjimtë llëm ga pjluë lëmi? ¹² No oblë llëbo rokë bomi kong ga pjlu kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjlu anmoyö.

Eni ëmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llëme. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä, pjây wotjlik owa Cristo roy pjlu li kjishko llëm wlo. ¹³ Èye parkë Sbö u roy ga mär e goshko. Èye parkë öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁴ Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjlä ga èye ba tjlökwö roy pjlu lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

¹⁵ Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjlökwö ère tër bomi kong, pjây woydër ga tja kjimtëmi kjishko llëme. Tjlökwö roy pjlu li lër oba kong ga tjwlo shir llëme. Tja wopjlu e kjishko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey. ¹⁶ Tjlökwö roy pjlu li lër oba kong, tja krë e kjishko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tja song jlöe. ¹⁷ Shäryër eni bor wotjlik om go li go kjwe ga tja potjwëkklo tjok.

* 9:5 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe. † 9:9 Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llëm, ië ga pjlu wlo.

‡ 9:9 Deuteronomio 25.4.

Gueniyo pak li shäryër, tja ichaga Sbörë e shäryë kjishko. ¹⁸ ¿Eni ga bor potjwlëkklo li llë? Tjlokwo roy pjlü li lër oba kong ga tjwlö shir llëme. Llëbo rokër bomi kong ga pjlü, gueniyo shäryër eni llëme. Tja wopjlü e kjishko. Bor potjwlëkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga èrë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber löng Cristo go bor kjishko wlo. ²⁰ Tja shäng judioga tjrekoshko ga tja opyë ber shäng judio wleni, ega mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär löng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrekoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tja ichaga èrë llëm gueniyo. Shäryër eni, ega mär ber löng Cristo go wlo bakoe. ²¹ Tja shäng nopga kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrekoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbö ï li woyojer jlökoyo lotë llëme. Miydër ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo ï lirë iyado. ²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrekoshko ga tja opyë shäng baïya dik wleni, ega mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber löng baïya dik wleni, kjone kjone där wlo. ²³ Shäryër eni, tjlokwo roy pjlü li kjishko, llëbo wen pjlü tjlokwo kjishko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwlëkklo li ber kjilaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjây drön ëë, pjây jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwlëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo. ²⁵ Olö ga nopga tjör, ëye ber kjang ÿa lok wlo. Ëye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjlü wlo. Shärye lok eni, ba potjwlëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwlëkklo li srer. Bi potjwlëkklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber iyadoe. ²⁶⁻²⁷ E kjishko ga tja jëk pjlo bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga ëng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwlö llëme. Llëbo shäryër li ber tjwlö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryër ber pjlü wlo. Bor doyo ère ichër bor kolë, tja ichaga èrë llëm wlo. Shäryër eni, tjlokwo loror pjirshko ga pak shäryoror li tjwlö tjok wlo.

10

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so ï dik llëme

¹ Pjeyoga, bi tjlapgaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydër ga e woyotjlizä. ² Epga wara pjäng sho li, dlung lirë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni. ³ Epga uunkong mär löng dli ter shrono kjok

do dwayo li go, ⁴ di ichara Sbörë tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lirë llëm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lirë. ⁵ Eni ëmdë ga Sbö beno wopjlü ega ara tjok llëm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llëm lishko llaw pogo.

⁶ Llëbo ère shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo owa li woyotjlüy baïya dik llëm wlo. ⁷ Epga kjone kjone sböpga jyäglo poshrëno, tak pjäng Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bërkonno, llëbo owa shäryono ara.»* Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ⁸ Epga kjone kjone orkwosmono è tjok llëm ëmdë ga pono ba tjok. E kjishko ga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ⁹ Epga kjone kjone Tjlapga tjliino. E kjishko ga ega uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ¹⁰ Epga kjone kjone Sbö läywono owa. E kjishko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshäryë eni baïya dik llëme.

¹¹ Eerishko ga shji löng dbar pjitoshko. Llëbo shäryono ega kong kës ère beno bi kong, shji poshdüya wlo. ¹² Eni ga pjây wotjlik ga pjây kjang, pjây dir ga äe lëmi wleni ga pjây opdë ara, pjây llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo. ¹³ Pjây wotjlik llëbo owa shäryëshko ga e wen è pogo kong eni, e woyotjlizä. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjây ie ber löng tjliya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjây kjimte, pjây där eshko dwayo ga pjlü wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjlü wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngglo

¹⁴ E kjishko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme. ¹⁵ Tja tjlä bomi kong, pjây löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmde, llgwezï pjâyde om go. ¹⁶ Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjlä Sbö kong ga shji wopjlü ba tjok, kjilngwo bo dyo dbo ara li kjishko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li loklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li loklo. ¹⁷ Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kjlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uëy li kjwaraso dö kjishko.

¹⁸ Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjlizä. Öng sho li ue lok eshkosho ga uunkong löng eshko li löng Sbö poshrëk, ga ber löng no kjlaraso wleni e kjishko. ¹⁹⁻²⁰ Öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li tjwlö tjok lotë llëme. Sböpga jyäglo li tjwlö tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo sböpga jyäglo sëngshko ga ba sëngglo

* 10:7 Éxodo 32.6.

li ber Æ sëyaga poshrëkklo, e Sbö poshrëkklo llême. Woydër ga pjây tön Æ sëyaga tjok llême. ²¹ Æ sëyaga sêngglo li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga æ. ²² Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë

²³ «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjluë bi kong llême. Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llême. ²⁴ Llëbo ber pjluë bi kong li wlëydë llême. Llëbo ber pjluë oblë kong li wlëydë dey.

²⁵⁻²⁶ Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga I.»[†] E kjishko ga sjëngna tjeng ba soynezlong uyo roshko li tjwllëmi, uëmi ga pjluë. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjluë, e woyotjliimi llême. Tjwe kjone dwayo kjakrokëmi ë kong llëm bakoe.

²⁷ Sbö tjlokwo kjrägaga llëm wleniyo, pjây maya jek ba shwoy le ga pjây jek ga pjluë. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjluë, e woyotjliimi llême. ²⁸ Gueniyo ga ëbo tjlä bomi kong ga «sjëngna kjwe twaraba sböpga jyäglo kong» le bomi kong wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlik ga sjëngna li uëy ga æ le kjwe kjishko. ²⁹ Bomii kong ga uëmi ga pjluë, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjishko.

Gueniyo kjone kjone tjlä bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjluë. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjishko ega? ³⁰ ¿Tja tjläno ga «Sbö, tja wopjluë bop tjok, dli ëre kjishko» loror pjir ga uër ga æ lëmi bor kong ega?» le bor kong eni. ³¹ Pjây ië, pjây di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryëzi uunkong eni, Sbö iëba ber kësbang, tjwlo ara bomi kjishko wlo. ³² Shji oblë ichë dir llême. Judïoga, nopga judïo llëm wleniyo, Sbö tjlokwo kjrägaga, e ichëy dir kjlara llême. ³³ Tjara drön ëë, llëbo pjluë shäryë oba bokso wlo iyado, llëbo ber pjluë oblë kong wlo, epga dâr wlo, llëbo ber pjluë bor kong wlo llême.

11

¹ Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjishko ga tja opshäryë sorë ga pjây opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshhtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshrëmi enido. Tjlokwo twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni iyado. Pjây poshrër ara e kjishko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe. ⁴ Domer kä kjingüë

syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlokwo roy leshko ga e Cristo bangkjërë llême loklo. ⁵ Walëra kä kjingüë llëm syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlokwo roy leshko ga e ba kägäyo bangkjërë llême loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjërë ara, kä shtak dret wleni. ⁶ Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjërë ara kjishko ga ba kä li kjingue dey. ⁷ Gueniyo domer kä kjingüë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjwlo ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjwlo ara ba boy li kjishko. ⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklo wlo llême. Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo. ⁹ Domer shäryara walë kjishko llême. Walëra shäryara domer kjishko. ¹⁰ E kjishko ga walëga kä kjingüë dey, ba kägäyo bangkjërë pjluë loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjluë bakoe.

¹¹ Jesús tjlokwo kjrägaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimté wlo. ¹² Dënashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë. ¹³ ¿Walë syöshhtë Sbö kong ga kä kjingüë llëm ga pjluë, de owa? Miydaga pjâyë om go. ¹⁴ Miydëy pjluë ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökyo ara. ¹⁵ Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwlo ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjin-goklo wlo kjishko. ¹⁶ Llëbo ëre shäryërwa, shärye Sbö tjlokwo kjrägagarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjishko ga ëye ënglë kar kar tjlokwo ëre kjishko llême.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjây poshrër wlo llême. Pjây tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjluë llême. ¹⁸ Roy kuror ga pjây tönshko ga pjây opkjorgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlöe lër. ¹⁹ Woyde ga pjây shdâr dboy dboye. Eni ga pjây kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ikoba wëlle. ²⁰⁻²¹ Pjây tön iëshko ga pjây kjlara kjlara dli kjërë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmiro? Eni llême. ²² ¿Pjây ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlokwo kjrägaga oblë li bangkjërëmi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjluë? Pjây poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ère twara Tjlapga Jesúsdë bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynezhlong shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ²⁴ ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjü bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlä löng li kong ga «Ère bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁵ Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjilgwo bo dyo dbo ara, ga tjlä löng li kong ga «Tjläkwo twara Sbörë tjalglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjilgwo bo dyo dbo ara ère, e ba jyäglo. Iëmishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁶ ¿Iara eni li llë loklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjilgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjishko li roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga èye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjishko. ²⁸ E kjishko ga pjäy pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjäy kjilgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm obishko ga woyde ga pjäy opwoyotjlik yötso bäm go guing. ²⁹ Èye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäri shdungko. ³⁰ Pjäy ara shduna Tjlapga lirë e kjishko. Pjäy kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llëm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjishko. ³¹ Gueniyo shji om go opwoyotjlik yötso bäm go guing ga shji shdüya llëme. ³² Llonon ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo shdüya Tjlapga lirë. Shjira shdüya eerishko, shji ber löng shdüya ba tjok eshko llëm wlo.

³³ E kjishko ga pjeyoga, pjäy tönshko ga woyde ga pjäy èng koshé uunkong guing ga pjäy ioklo. ³⁴ Pjäy kjone kjone pjilröshko ga pjäy ië bomi ushko bäm go guing, pjäy tönshko ga pjäy shdüya Tjlapga Jesúsdë llëm wlo.

Llëbo oblë llgwer, tja jek äar bomi ikshko jä.

12

Kjok miydë twe Sbö Sëyarë bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjilü. ² Dënashko ga Sbö miydomirë llëm obishko ga pjäy icharaba sbönga jyäglo tjlä llëm wleniyo poshrëk. ³ E kjishko ga lër bomi kong ga èye tjlä Sbö Sëya go ga Jesús läywe owa ga äe. Ga èye tjläkwo lë Sbö Sëya go llëm ga «Jesús, e nopga uunkong Tjlapga» le ga äe.

⁴ Shji Sbö tjläkwo kjrագaga kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë oblë oblë, gueniyo Sbö Sëya li, e kjarasao eröe. ⁵ Llëbo shäryëy Tjlapga Jesús kong oblë oblë, gueniyo Tjlapga li, e kjarasao eröe. ⁶ Pak shäryëy Sbö kong oblë oblë, gueniyo shji kjimtaga shäng kjarasao pak li shäryë, Sbö li e.

⁷ Shji kjarasao kjarasao kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryëy ber pjilü shji uunkong kong wlo. ⁸ Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä oba kong, kukoba wëllë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä kjok miydë go wlo. ⁹ Kjone kjone kong kjok miydë twara, mär Tjlapga Jesús go jlökoy wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, swlopaga poptë wlo. ¹⁰ Kjone kjone kong kjok miydë twara, llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, Sbö tjläkwo lë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, sëya llë pjilü, de oware miydë pjilü wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlä kjok shto oblë oblë so tjläkwo go. Kjone kjone obi kong kjok miydë twara, tjläkwo laraba kjok shto oblë oblë so tjläkwo go li pjilöllgwek ber wëllë wlo. ¹¹ Llëbo uunkong ère shärye Sbö Sëya kjarasao lirë nopga kjarasao kong, woyde sorë li eni.

¹² No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llëbo ara obi bakoe. Eni èmdë ga doyo li kjarasao döe. Cristo doyo, e eni bakoe. ¹³ Shji judiögare, de llëme, shji parkagaga tjwëk löng pjir wleniyo, de llëme, shji uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësabang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjarasao wleni.

¹⁴ Bi doyo, e llëbo ara èmdë ga e kjarasao döe. ¹⁵ Bi dre tjlä ga «Tja orkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ère tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga äe. ¹⁶ Bi kwomgwo tjlä ga «Tja bokkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ère tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga ä bakoe. ¹⁷ ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji kjok kuk sorë? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lë shik sorë? ¹⁸ Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni. ¹⁹ Bi doyo uunkong li llëbo kjarasao dö kjwe ga e ber doyo llëme. ²⁰ Llëbo ara èmdë ga bi doyo li, e kjarasao döe.

²¹ «Pjäy woydër llëme» le bi bokkworë bi orkwo kong ga äe. «Pjäy woydër llëme» le bi kägärë bi dre kong ga ä bakoe. ²² Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimte ara. ²³ Llëbo tjwöl ara llëm kjoyo li doyyë yötso. Llëbo ikko llëm li dëy yötso, ikoba llëm wlo. ²⁴ Gueniyo llëbo ikoba ga pjilü li kong llëbo shäryëy eni llëme. Eni ga bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwöl ara llëm kjoyo li dëy yötso wlo. ²⁵ E kjishko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e èng kjimtë kar kar

wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llême. ²⁶ Llêbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirë. Llêbo ber pjlu llêbo kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber wopjlûe.

²⁷ Pjây uunkong Cristo doyo wleni. Pjây kjlobi ba doyo llêbo oblê oblê wleni. ²⁸ Shji Sbô tjlôkwo kjrägaga li tjrêko kjone kjone iara Sbörë bäm go beno ba tjlôkwo roy laga Jesús äska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjlôkwo laga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno löng llêbo ÿdêba llêm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblê oblê so tjlôkwo laga bakoe. ²⁹ ¿Shji uunkong Sbô tjlôkwo roy laga Jesús äskare? ¿Shji uunkong Sbô tjlôkwo lagare? ¿Shji uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llêbo ÿdêba llêm wleniyo shäryagare? ³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblê oblê so tjlôkwo lagare? ¿Shji uunkong llêbo lara kjok shto oblê oblê so tjlôkwo go li pjllölgwegare? Llême. ³¹ Gueniyo woydër ga kjok miydë tjwlô arayo li wlmirë. Gueniyo llêbo kjrina obi tjwlô ara, kjok miydë tjeng kës ère kjinmo. Era lër bomi kong, miydëmi wlo.

13

Oblê woydëy sorë

¹ Tja tjlä nopga tjlôkwo kjrjing kjwobi go ga pjlu, ga tja tjlä Sbô parkagaga kjok dogo so tjlôkwo go ga pjlu bako wleni ëmdë ga oblê woydër llêm ga tjlôkwo lër li ber tjwlô llêm, sbi llë toroy li pjlukyo wleni, pjankwo shporoy ëng go li pjlukyo wleni bakoe. ² Tja kong kjok miydë twara Sbô Séyarë bor kong, Sbô tjlôkwo lër oba kong pjlu wlo, tjlôkwo tjeng kës pÿde Sbörë llêm obi li miydër shäng pjir, tja mär Cristo go jlökoyo, ga dlup llë ichër jek kjok shto oblê ga pjlu wlo wleni ëmdë ga oblê woydër llêm ga tja tjwlô llême. ³ Bor llêbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ère opyono beno sukoba wlo wleni ëmdë ga oblê woydër llêm ga tja potjwlëkklo drete.

⁴ Shji oblê woydë li eni. Llêbo shärye oblërë bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjlu oblê tjok. Shji wotjlik owa oblê kong ba llêbo kjishko llême. Shji opposhrëk llême. Shji krë llême. ⁵ Shji tjlä iir go ë kong llême. Shji wotjlik bi kjishko dö llême. Shji iirkë maling llême. Llêbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjlÿy sök enido llême. ⁶ Llêbo shäryëba owa oblê kong ga shji ber wopjlu e kjishko llême. Shji ber wopjlu, llêbo shäryëba bek li kjishko döe. ⁷ Oblê dir ara ëmdë ga shji ber löng pjlu ba tjok, shji wotjlik pjlu ba tjok, koshëy iyado llêbo pjlu shäryë wlo, rayëy llêm bakoe.

⁸ Shji oblê woydë li, e pjir llême. Eerishko ga kjone kjone Sbô tjlôkwo laga, kjone kjone tjlä tjlôkwo miydë llêm li go, kjone kjone tjlôkwo pÿde nopga kong llêm li miydë pjlu bakoe. Gueniyo llono ga llêbo tjeng kës ère pjir. ⁹ Eerishko ga Sbô tjlôkwo miydëy uunkong llêm obi. E kjishko ga ba tjlôkwo lagaga omlë uunkong ga äe. ¹⁰ Gueniyo llono ga ba tjlôkwo tjeng kës li pÿya Sbörë uunkong kong. Eshko ga èye oblê ping ba tjlôkwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjlä kjwozirwa dik, tja wotjlik kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja öötong domershko ga llêbo kjwozirwa i li rayoror pjir, shäryër ame. ¹² Shji opik opikklo goshko ga llêbo ÿgöy wëllë llême.* Eerishko ga Sbô tjlôkwo woyotjlÿyshko ga miydëy wëllë llêm eni bakoe. Gueniyo llono ga miydëy wëllë, shji lan oblê tjok ëng bokshto wleni. Eerishko ga llêbo miydëy ara llême. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llêbo shäryëy wlo li, e beno kjrिंगgwo mya. Woydë ga shji mär Cristo go, e koshëy iyado, oblê woydëy bakoe. Gueniyo shji oblê woydë li, tjwlô arayo li e.

14

Sbô tjlôkwo roy lëy tjlôkwo miydë llêm wleniyo go, Sbô tjlôkwo roy lëy, kukoba wëllë wlo bakoe

¹ Pjây drön ëë, oblê woydë wlo iyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbô Séyarë bomi kong li wlëzi iyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlôkwo roy lëmi wlo li rokozi ba kong bäm go. ² Èye tjlä tjlôkwo miydë llêm wleniyo go ga tjlä shäng Sbô kong, tjlä shäng nopga kong llême. E kjimte Sbô Séyarë tjlôkwo miyde llêm li lë, gueniyo llëye le shäng li llë miydëba llême. ³ Gueniyo èye Sbô tjlôkwo roy lë ga tjlä shäng nopga kong, e ber pjlu ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjre e go, wosonkë llêm wlo. Eshko ga löng wopjlu, tjlôkwo li kjishko. ⁴ Èye tjlä tjlôkwo miydë llêm wleniyo go ga llêbo pjlu shäryayde ba kong om go. Gueniyo èye Sbô tjlôkwo lë ga llêbo pjlu shäryayde Sbô tjlôkwo kjrägaga löng kës li kong.

⁵ Woydër ga pjây uunkong tjlä tjlôkwo miydë llêm wleniyo go. Gueniyo pjây Sbô tjlôkwo lë li woydër ara. Era tjwlô ara anmoyö, kukoba wëllë kjishko. Pjây tjlä tjlôkwo miydë llêm wleniyo li tjwlô äar eni llême. Gueniyo tjlôkwo lëmi löng tjlôkwo miydë llêm wleniyo go li pjllölgweya oblërë, kukoba pjlu wlo ga era tjwlô ara anmoyö bakoe.

⁶ Pjeyoga, çtja äar bomi shwoy tjlä tjlôkwo miydë llêm wleniyo go èro wleni ga e llêno

* 13:12 Eshko dbaryo ga nopga opigö opikklo go yötso llêm, opikklo li pjlu llêm kjishko.

bomi kong? Ber pjlú bomi kong wlo ga pjây pin tjlôkwo lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugômi wëllë wlo. ⁷ Tëkwo dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shâryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo llë, e tÿbashko ga tÿba wëllë llëm ga llë layde e go miydëba llëme. ⁸ Nopga ëngkjwë kjwlëshko ga wli bakwe bâm go, gueniyo pjlukyo kugaba wëllë llëm wleni ga ëye poshâryë ëngkjwë wlo llëme. ⁹ Pjây eni bakoe. Pjây tjlë tjlôkwo kugaba wëllë li go llëm ga llë lomirë lóng li miydëba llëme. Lëmi lóng pjluk jong erä. ¹⁰ Kjoj ëre kjing go ga tjlôkwo oblë oblë ara jlöe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjlë ëng kong, ëng kugö wëllë wlo. ¹¹ Eni ga ëye tjlë shäng li llë loklo miydër llëm ga tjawa ber lóng ëng kong shto oblë so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llëme. ¹² E kjishko ga kjok miydë twe Sbö Séyarë li woydëmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydë ber pjlú Sbö tjlôkwo kjragaga lóng kës kong li, e wlemirë dey.

¹³ E kjishko ga ëye tjlë tjlôkwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbö kong ga kjimte tjlôkwo le li pjlollgwek, kukoba wëllë wlo. ¹⁴ Tja syöshhtë Sbö kong tjlôkwo miydë llëm wleniyo goshko ga tja syöshhtë shäng bor séya go, gueniyo llëye lër shäng li llë loklo miydër llëme. ¹⁵ ¿Eni ga llëye shâryër? Olö ga tja syöshhtë Sbö kong bor séya go, llëye lër shäng li llë loklo miydër llëm wleni. Olö ga tja syöshhtë bor wotjlik li go, llëye lër shäng li llë loklo miydër pjir wleni. Olö ga tja tÿ ba kong bor séya go. Olö ga tja tÿ bor wotjlik li go. ¹⁶ Sbö poshrëmi lóng, llëbo shâryara bomi kong li kjishkosho ga pjây tjlë bomi séya go erö ga ëye tön bop tjok ber wopjlú Sbö tjok, llëbo shâryara bop kong li kjishko ga ä, llëye lëmi lóng li llë loklo miydë llëm kjishko. ¹⁷ Eshko ga bop wopjlú Sbö tjok li pjlú, gueniyo oblë kong ga llëno llëme.

¹⁸ Tja tjlë tjlôkwo miydë llëm wleniyo go ara, pjây uunkong kjinmo. Tja wopjlú Sbö tjok e kjishko. ¹⁹ Eni ëmdë ga tja shäng Sbö tjlôkwo kjragaga tjokshko ga tjlôkwo loror kjwo shkëng (5) kuya lok wëllë wleniyo li tjwlo ara, tjlôkwo loror kjwo sak dbâw dbâw pjloglo sak kjwara (10,000) tjlôkwo miydë llëm wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozirga wotjlik pjlú anmoyö llëm, gueniyo llëbo owa shârye lok ara llëm bakoe. Pjây wotjlik kjwozirga dik ame, pjây wotjlis tjlapgaga dik shara. Gueniyo pjây jëk kjwozirga dik ga pjlúe. ²¹ Tjlapga tjlëno li tak pjang Sbö tjlôkwo go eni:

«Nopga ichër bor tjlôkwo lë bor nopga kong, shto oblë so tjlôkwo go.

Nopga shto oblë so ichër bor tjlôkwo lë ba kong bakoe.

Eni ëmdë ga bor tjlôkwo kjre lok llëme.»*

²² Eni ga nopga iche Sbörë ba tjlôkwo lë tjlôkwo miydë llëm wleniyo go. Era ber ba tjlôkwo kjragaga li kong llëm, e ba tjlôkwo kjragaga llëm li kong. Gueniyo nopga iche ba tjlôkwo lë, kukoba wëllë wlo bakoe. Era ber ba tjlôkwo kjragaga li kong, e ba tjlôkwo kjragaga llëm li kong llëme. ²³ Shji tön lóng uunkong shtoyo kjrinashoko ga shji uunkong tjlë lóng tjlôkwo miydë llëm wleniyo go wleni ga ba tjlôkwo kjraga llëm wleniyo, llëm ga ëbo ba tjlôkwo miydë llëm wleniyo, e äar eshko ga tjlôkwo lëmi lóng li llë loklo miydë llëm, ga «Nopga kjwe skwë» le jlöe. ²⁴ Gueniyo ba tjlôkwo lëy lóng ëng kong, shji ëng kuk wëllë wlo ga ba tjlôkwo kjraga llëm wleniyo, llëm ga ëbo ba tjlôkwo miydë llëm wleniyo, e äar eshko ga tjlôkwo lëy lóng li kuya wëllë, ga miyde e go ga llëbo owa shâryono, ga llono ga e shdüya Sbörë. ²⁵ Eshko ga wotjlik llë miydëba llëm li le pjire. Eni ga kjök tok, ga Sbö poshrëya sök, tjlë ga «Sbö shäng bomi tjok jlöe» le eni.

Shji tön lóng lishko ga llëbo shâryë sorë

²⁶ Pjeyoga, lër bomi kong ga pjây tön lóng lishko ga pjây tÿshko, pjây ëng pingshko, Sbö tjlôkwo roy lëmishko, pjây tjlë tjlôkwo miydë llëm wleniyo goshko ga llëbo uunkong ëre shâryozli ber pjlú uunkong lóng li kong wlo. ²⁷ Pjây tjlë woydë tjlôkwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga laga pjökde myarerë döe. Ga pjây tjlë jekdo uunkong llëm, pjây tjlë ëng irgo dey. Woyde ga pjlollgwegaga tjok bakoe. ²⁸ Pjlollgwegaga ërë llëm ga ëye tjlë tjlôkwo miydë llëm wleniyo go nopga bokshto llëm, tjlë tjoksa Sbö kong erö dey.

²⁹ Pjây tön lóng lishko ga Sbö tjlôkwo lagaga tjlë pjökde myare dö bakoe. Ga llëye le li woyotjlimi pjây llamo lóng lirë yötso. ³⁰ Eshko ga llëbo le Sbörë le kjlara sök eshko li kong ga ëye shäng tjlë ga tjlë ame, ber sök kjing dey. ³¹ Woyde ga Sbö tjlôkwo roy lëmishko ga pjây tjlë ëng irgo, pjây uunkong lóng li opping pjlú wlo, pjây dbokjre tjlôkwo li go wlo, pjây wosonkë llëm wlo. ³²⁻³³ Woyde Sbörë ga llëbo shâryë sorë pogo llëm, woyde ga shâryë yötso, bek, pjây ber lóng wlep wlo. E kjishko ga ëye Sbö tjlôkwo lë jlökoyo ga opichë om go ga pjlú, le jekdo sorë pogo llëm ga pjlúe.

Sbö tjlôkwo kjragaga lóng kjok shto oblë oblë opshâryë sorë ga pjây opshâryos eni bakoe. ³⁴ Pjây tön lóng lishko ga woyde ga walëga ber lóng kjing, tjlë llëm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë li eni. ³⁵ Llëbo miyde woydë ga kjakroke ba

* 14:21 Isaiás 28.11-12.

lanma kong aar ba ushko jā. Walēga tjlēno Sbō tjlōkwo kragaga tōn lōng lishko ga e bek llēme.

³⁶ Sbō tjlōkwo weno bomi shwoy bām go llēm, kuga pjāydē erō llēm bakoe. ³⁷ Tjlōkwo lēr shāng bomi kong ēre, e laga Tjlapga lirē om go. Ēye Sbō tjlōkwo laga le, llēm ga kjimtaga Sbō Sēyarē le ga miyde ga jlōe. ³⁸ Gueniyo tjlōkwo lēr shāng ēre kjre llēm ga llēye le li tjlōkwo kjrēmi llēm bakoe.

³⁹ Eni ga pjeयोग, kjok miyde twe Sbō Sēyarē bomi kong ba tjlōkwo lēmi wlo li wlēzia. Ga ēye tjlē tjlōkwo miyde llēm wleniyo go ga e owa lēmi llēme. ⁴⁰ Gueniyo llēye shāryēmi dō ga shāryozī yōtso, beke.

15

Cristo tjlōkwo roy pjlū

¹⁻² Pjeयोग, Sbō tjlōkwo roy pjlū loror bomi kong dēnashko li woyoshrozia. Tjlōkwo kjroromi li ēre, pjāy mār lōng e go bakoe. Pjāy mār e go jlōkoyo, ga rayēmi llēm ga pjāy dār. Shāryēmi eni llēm ga tjlōkwo li kjroromi llēno llēme.

³ Tjlōkwo pina Sbōrē bor kong tjlwō arayo li, pjāy pinor e go. Tjlōkwo ēre eni: Cristo wolono llēbo owa shāryoroy li potjwlēkklo, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni; ⁴ ba doyo jnenaba, ga oōtong dbargwo mya ga woshrrara Sbōrē irōng obi, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni; ⁵ e irgo ga weno shāng Cefas* kong, weno shāng ba opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li kong bakoe. ⁶ Dbar kjwara ga weno shāng ba tjlōkwo kragaga doglo sak dbāw pjloglo shkēng (500) kong. Eerishko ga epga ara lōng sē obi, gueniyo kjone kjone wolono tjan. ⁷ E irgo ga weno shāng Santiago kong, ga weno shāng Sbō tjlōkwo roy lagaga ba āska lōng kēs li kong bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga oōtong dbar kop ara ga weno shāng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llēm kjoyoe. ⁹ Sbō tjlōkwo roy laga Jesūs āska lōng kēs li tjlwō ara, bor kjinmo. Sbō tjlōkwo kragaga shdunor ara. E kjishko ga tja llēno llēm, tjlwō llēm, tja kowēba Sbō tjlōkwo roy laga Jesūs āska wlo. ¹⁰ Gueniyo Sbō wopjlū li kjishko ga pak ēre twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shāng ba shāryē. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjishko ga llēye shāryara bor kong li beno tjlwō ara. Gueniyo pak shāryoroy om go llēm, tja kjimtaga Sbōrē, ba wopjlū li kjishko. ¹¹ Eni ga tjlōkwo laga li tjare, de ep gare, tjlōkwo lērwa lōng li e erōe. Ga tjlōkwo kjroromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbōrē irōng obi

¹² Eni ga Cristo woshrrara Sbōrē irōng obi roy lororwa bomi kong ga pjāy kjoneshko

tjlē ga nopga wolono ga woshre llēme lēmi ega? ¹³ Nopga woshre llēm kjwe ga Cristo woshrrara llēm bakoe. ¹⁴ Ga Cristo woshrrara llēm kjwe ga tjlōkwo lērwa lōng li tjlwō llēm, pjāy mār lōng Cristo go li tjlwō llēm bakoe. ¹⁵ Eni jlō kjwe ga pjāy pinorwa li, e jyō erā, Cristo woshrrara jlōe lērwa lōng li kjishko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbōrē irōng obi llēm kjwe ga Cristo woshrrara roy lērwa bomi kong li, e jyō. ¹⁶ Nopga wolono tjeng li woshre Sbōrē irōng obi llēm kjwe ga Cristo woshrrara llēm bakoe. ¹⁷ Ga Cristo woshrrara llēm kjwe ga pjāy mār lōng Cristo go li tjlwō llēm, ga owa pjang bomi go li lōna Sbōrē llēm bakoe. ¹⁸ Eni jlō kjwe ga nopga tōno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno lōnge. ¹⁹ Shji tōno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ēre kjing go wlo erō kjwe ga shji song jlō, nopga lōng kēs li kjinmo.

²⁰ jCristo woshrrara Sbōrē irōng obi jlōe! Miydēy e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre irōng obi bakoe. ²¹ Shji wolon, domer kjlara kjishko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjishko ga shji woshre Sbōrē irōng obi. ²² Shji Adān tjeयोग kjishko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjeयोग kjishko ga shji woshre Sbōrē ber lōng sē. ²³ Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llēme. Cristo woshrrara bām go. Miydēy e go ga tje irōng obishko ga nopga baiya li woshre eshko jā. ²⁴ Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zāya Cristorē pjir, sēya llē dbo ara wleniyo, oblē ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llēbo tjeng kēs li twe Data Sbō kong, iche wlo. Llēbo tjeng kēs li pjir eshko jā. ²⁵ Llēbo tjeng kēs li iche Cristorē, ba wloyoga kēs li zana pjir guing. ²⁶ Ba wloyo pjiya ber irōng li, wolon li e. Eshko ga ēye wolon ame. ²⁷ Sbō tjlōkwo tak pjang eni: «Llēbo tjeng kēs li twara ba kong, iche wlo.»† Llēbo tjeng kēs li twaga Sbōrē om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llēbo tjeng kēs le li, e Sbō om go layde llēme. ²⁸ Eshko ga llēbo tjeng kēs beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyē ber shāng ichaga Sbōrē. Eni ga Sbō, e ber shāng llēbo tjeng kēs li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llēm wleniyo, ga pjāy kjone kjone ēng wē jer di roshko ba āska. jEpga woshre Sbōrē irōng obi llēm kjwe ga shāryēmi eni ega? ³⁰ jEni jlō kjwe ga tjawa opyē lōng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega? ³¹ Pjeयोग, pjāy tōno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesūs tjok kjishko ga tja wopjlūe. Miydēmi pjlū ga e jlōe. Lēr bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrōkoba woydē, e jlō bakoe. ³² Tja shāng Ēfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so āya kjloshko so kjoyoe. jNopga wolono tjeng li woshre Sbōrē

* 15:5 Cefas, e kowēba Simón Pedro bakoe. † 15:27 Salmo 8.6.

iröng obi llëm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jlö kjwe ga «Eeri ga shji ië ara, shji doyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjishko.»[†] 33 Pjäy jyäp gwëbashko ga jlö lëmi llëme. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwo pjlu li jer. 34 Pjäy wotjlis bëy iröng obi. Pjäy llëbo owa shäryë ame bakoe. Pjäy kjone kjone Sbö miydë llëme. Lër bomi kong, pjäy lökkjre e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

35 Pjäy kjone kjone tjlä ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni. 36 Nopga kjok miydë llëm wleniyo li llëbo kjakrokoko. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaglën eshko jä. Kjer llëm ga llëno llëme. 37 Dwla llë dgoroy ga wen tëm li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame. 38 Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shäryë eni. 39 No, öng, sënwa, mä, kjrina kjrina doyo oblë, llëbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llëme. 40 Llëbo kjok dogo so doyo tjok, llëbo kjok ère so doyo tjok, gueniyo llëbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llëbo kjok ère so doyo wolësowa li, e oblë oblë. 41 Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblë. Dbala oblë oblë li kälä oblë oblë bakoe.

42 Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ère wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon ame. 43 Bi doyo ère jnekoba klung roshkoshko ga tjwlo ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre iröng obishko ga bi doyo tjwlo ara, dbo ara shara. 44 Eerishko ga bi doyo ère pjlu, shji ber löng kjok ère kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjlu, shji löng kjok dogo wlo.

45 Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adän li, e iara Sbörë beno shäng së.»[§] Gueniyo shäng kjlara obi Adän dik, era sëya, ga shji ie ber löng së tjaglën wleni. 46 Bi doyo pjlu, shji löng kjok dogo wlo li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjlu, shji löng kjok ère kjing go wlo lira weno bäm go. 47 Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ère kjing go li go. Domer oblë lira kjok dogo so. 48 Domer kjok ère so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ère so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga èye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe. 49 Shji weno so domer kjok ère so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

50 Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ère pjir. E äar ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo llëme. Llëbo pjir li äar ber llëbo

pjir llëm li tjok llëme. 51 Llëbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yötso. Shji wolon uunkong llëme. Gueniyo shji kjlopswe uunkong, 52 wop eni llëm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng li woshre Sbörë ber löng iyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä. 53 Bi doyo ère pjir kjishko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ère wolon kjishko ga woyde ga kjlopswe ber wolon ame wlo. 54 Eshko ga bi doyo ère pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ère wolon wlo li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjlökwö tak pjang Sbö tjlökwö go li shäryono eshko. Tjlä ga
«Wolon li, e pjira Sbörë.*
55 Wolon, èye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»[†]

56 Shji wolon, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Ga llëbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwëkklo tara Moisésdë li go. 57 Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji ie Sbörë ber wolon ame wlo. Shji wopjlu ba tjok e kjishko.

58 Eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlo ara. E kjishko ga pjäy parkë ba kong jlökoyö iyado.

16

Dbur töng Sbö nopga kong

1 Pjäy dbur töng, ichëmi jek Sbö nopga kong wloshko ga shäryozï, loror Jesús tjlökwö kjragera löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni. 2 Dbar sondë kjwobi go, pjäy tönhko ga pjäy kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Èye dbur shano ara ga dbur twe ara. Èye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozï eni, tja äarshko ga töng tjeng pjir tjan wlo. 3 Eni ga tja jek äar bomi shwoyshko ga nopga wlënomi löng li ichër jek Jerusalën kjokyo ba tjyë, ga kjibokwo twër ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga è miydë Jerusalën sopgarë wlo. 4 Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlik to kjok shto oblë

5 Tja wotjlik jek äar Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äar bomi shwoy, bomi ik wlo. 6 Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjooe. Tja opshik llëm, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe. 7 Tja jek bomi ik jekdo ga pjäy in dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarë wleni ga pjäy in woydë dbar kjwöbö, jëkko dö llëme. 8-9 Gueniyo na Èfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlökwö kukoba woydë ara kjishko. Nopga ara wotjlik owa bor kong bakoe. E kjishko ga tja ber sök na, äar jong

† 15:32 Isaiás 22.13.

§ 15:45 Génesis 2.7.

* 15:54 Isaiás 25.8.

† 15:55 Oseas 13.14.

* 16:8-9 Pentecostés

judío dbar shrëžlong dbaryo kowe lok Pentecostés* lishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi ikshko ga wlokjrozī yōtso, ber wopjlú wlo, e parkë Tjlapga Jesús kong botoya dik kjishko. ¹¹ Bangkjrozīa. Ga brikshko ga kjimtozī, tek shäng wopjlú bor shwoy wlo. E koshër shäng ëreshko, bi pjeyoga jék löng ba yorkë li tjok bakoe.

¹² Bi kjlara Apolosda ichoror to jek bomi ik ba tjok lokloror, gueniyo jek woýdë llême. Gueniyo dbar tjokshko ga pjây iyde kjwlë jâ le.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjishko

¹³ Pjây sjêke. Pjây mâr Jesús go jlökoyo iyado. Pjây opyos wokjang, pjây wosonkë llême. ¹⁴ Llêye shâryëmi dô ga oblë woýdozī ara.

¹⁵ Tjlapga Jesús tjlökwo roy loror Acaya kjokyoshko ga tjlökwo kragaga bâm go li beno Estéfanas, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno löng pjeyoga oblë mâr Tjlapga Jesús go li kjimté ara. E miydëmi pjllú. E kjishko ga rokër bomi kong ga ¹⁶ epga kolozīa. Oblëga parkë löng baïya dik li kolozī eni bakoe.

¹⁷ Estéfanas, Fortunato, Acaico, e shrono löng bor ik bomi äska. E kjishko ga tja wopjlúe. ¹⁸ Löng bomi tjokshko ga pjây dbokjrë ara ba kjishko. Löng bor tjok kjishko ga tja dbokjrono beno shäng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrëkko.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesús tjlökwo kragaga löng Asia kjokyo li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tön löng ba ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesús ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjây ëng woýdë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokër Sbô kong ga ëye Tjlapga Jesús woýdë llëm ga shdüya. ¡Pja tjwe wop äe, Tjlapga!

²³ Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.

²⁴ Pjây tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjây woýdër ara uunkong. Ber eni.

Segunda Carta a los Corintios Kjibokwo ère tara Pablorè Corinto sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. E parkè shäng Sbò tjlòkwo lè Pablo tjok. Pjlara ga öör jek shäng parkè Corinto kjokyo. E irgo ga to iröng Macedonia kjokyo, Pablo sök lishko. Eshko ga llèbo owa shärye Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyorè 'li roy lara ba kong pjire. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo llè llgweya wlo.

Corinto kjokyo ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlòkwo kjrägaga li tjok, ga tjlè lok ga «Tja Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä. Epga opyono tjlwö ara Pablo kjinno, ga Pablo läywaralok owa bakoe. Eni ga Jesús tjlòkwo kjrägaga li jyäpgwara lok ara. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè nopga eniyo li kjishko. Jesús tjlòkwo kjrägaga li poshduna, wlona wopjlu go, epga jek ba jyäpgwagaga owa li tjok llèm wlo.

Dënashko ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng eshko li kong dbur rokara Pablorè, Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo li kjimtoklo. Gueniyo ba jyäpgwagaga li tjlèno ga dbur li woyde Pablorè ba kong om go lara, miga jyö erä. Eni ga Pablo wotjlik jek eshko wop äe le, ga kjibokwo ère go ga epga ichara dbur töng jek obi, söya jek Jerusalén kjokyo wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbò tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo, löng Acaya kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong.

² Rokërwa bi Data Sbò kong, bi Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Shji kjimte Sbörè, shji wosonkè llèm wlo

³ Sbò, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrèy ara. Shji songe laga li e. Bi kjimtaga li e bakoe. ⁴ Llèbo wen borwa kong owashko ga tjawa kjimte, tjawa wosonkè llèm wlo. Tjawa kjimtara eni kjishko ga llèbo wen oblè kong owashko ga kjimtërwa eni bako, wosonkè llèm wlo. ⁵ Llèbo weno Cristo kong owa li wen borwa kong ara eni bakoe. Gueniyo tjawa kjimte ara bako, tjawa wosonkè llèm wlo. ⁶ Tjawa löng song èreshko, pjäy kjimtërwa ga pjlü wlo, pjäy där

wlo. Ga tjawa kjimte Sbörè, tjawa wosonkè llèm wlo. Eni ga pjäy kjimtërwa ga pjlü, pjäy wosonkè llèm wlo bakoe. Eni ga llèbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang ga pjlü. ⁷ Miydërwa ga llèbo weno borwa kong owa li weno bomi kong eni bakoe. Ga pjäy kjimte Sbörè, tjawa kjimtara sorè ga eni. Eni ga miydërwa ga pjäy ber löng wopjlu.

⁸ Pjeyoga, woydërwa ga tjawa öör löng song Asia kjokyo sorè li miydèmi löng pjlü. Llèbo shäryaraba borwa kong owa ara an-moyö, kurwa mae. Tjawa wotjli no ga tjawa där ber löng sè ame lororwa. ⁹ Tjawa zrökoba lororwa eni. Shäryono eni, tjawa opping mär om go ame wlo, tjawa mär ber löng Sbò go shara wlo. Shinmoga woshraga li e. ¹⁰ Eshko ga tjawa zrökoba lërwa löngshko ga tjawa döra Sbörè. Eni ga tjawa beno löng mär ba go. Miydërwa ga e ber borwa döga iyado. ¹¹ Rokërwa bomi kong ga pjäy syöshhtë Sbò kong borwa kjishko, tjawa kjimtèmi wlo. Eni ga Sbò wopjlu li kjishko ga tjawa kjimte, nopga ara syöshtono sorè li eni. Eshko ga nopga syöshtono ara li ber löng wopjlu ba tjok, borwa kjishko.

Llèbo shärye Pablorè lara li shäryara llème

¹² Miydërwa ga tjawa jèktong pjlo bek nopga uunkong tjok, bomi tjok bakoe. Tjawa krè ara wopjlu e kjishko. Tjawa kjimtara Sbörè, ga tjawa tjlèno bek iyado, llèye jnenorwa è kong llème. Tjawa mär löng kjok miydè kjok ère kjing go li go llèm, tjawa mär löng Sbò wopjlu li go. ¹³⁻¹⁴ Kjibokwo tërwa bomi kong wèlè, llè loklo miydèmi pjlü wlo. Eerishko ga tjawa sorè miydèmi sira erä, gueniyo woydërwa ga llono ga tjawa sorè miydèmi pjire. Eni ga Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy krè borwa kjishko ga pjlü, tjawa krè bomi kjishko sorè ga eni.

¹⁵ Miydër ga pjäy löng wopjlu bor tjok lèr. E kjishko ga tja jek äär bomi ik pjloglo pjok loror, pjäy ber wopjlu wlo. ¹⁶ Tja jek Macedonia kjokyooshko ga pjäy in äär loror. Ga tja tek iröngshko ga pjäy in obi loror. E irgo ga tja wotjli no ga tja kjimtèmi jek Judea kjokyo wlo bakoe loror. ¹⁷ Gueniyo shäryoror eni llème. ¿Eni ga pjäy wotjlik ga shäryèr eni lororshko ga woyotjlinor yöto llème lè mire? Nopga kjok ère so, «Tja llèbo shäryè» le oblè eni llème, gueniyo wotjlik ba pjlüshko ga shärye eni llème. ¿Pjäy wotjlik ga tja eni lè mire? ¹⁸⁻¹⁹ Llèye lara Sbörè li shärye eni iyado. Miydèmi ga e jlöe. Ga tjawa omshäryè eni bakoe. Era jlö eni bakoe. Tja, Silvano, Timoteo, Sbò Wa Jesucristo li roy lororwa bomi kong, ga era, llèye lara li shärye eni iyado. E kjishko ga «Shäryërwa» lororwashko ga shäryërwa eni. ²⁰ Llèbo lara Sbörè bi kong jlökoyo kës li beno shäryaga Cristorè. E kjishko ga shji tönshko ga «Llèbo

lara li sharyara eni» lëy, Sbõ poshrëy wlo. ²¹ Shji tõno beno tjeng Cristo tjok, ga rayëy llëm li, e laga Sbõrë. Shji iara beno tjeng dboy ba kong. ²² Ba Sëya ichara bi go, ber kësang bi tjok wlo. Shji jyã tara eni, shji baïya li miydëy e go wlo. Ga miydëy e shji ga llono ga llëbo pjlu twe bi kong lara kës li twe bi kong eni bakoe.

²³ Tja jek bomi shwoy Corinto kjokyo loror. Gueniyo tja to jek llëm, pjây wlon ara anmoyõ llëm wlo. Miyde Sbõrë pjir ga eni. Rokër ba kong ga llëbo lër li eni llëm ga tja shdüya. ²⁴ Pjây mär Cristo go sorë li laga tjawarë, e lorwarë llëme. Miydërwa ga pjây mär löng ba go jlökoyo. Tjawa bomi kjimtaga erõ, pjây löng wopjlu wlo.

2

¹ Miydoror ga pjây in öör kjwe ga pjây ioror beno löng woydëe. Ga sharyër bomi kong eni ame loror. Tja jek bomi shwoy llëm e kjishko. ² Pjây ioror beno woydë kjwe ga tja iaga ërë ber shäng wopjlu obi? Pjây ioror beno tjeng woydë li erõe. ³ Pjây in jek äärshko ga woydër ga tja iëmi ber shäng wopjlu. Eshko ga miydër ga pjây löng wopjlu bor wopjlu li kjishko bakoe. Gueniyo pjây in äar ga tja iëmi woydë li woydoror eni llëme. Kjibokwo toror bomi kong eni e kjishko. ⁴ Miydoror pjlu ga kjibokwo li lëmishko ga pjây ber löng woydëe. E kjishko ga tërshko ga tja woydë, tja wosong, tja slar ëë bako, pjây iër ber löng woydë li woydoror llëm kjishko. Gueniyo toror eni, pjây woydër ara li miydëmi e go wlo.

Ëye llëbo owa sharyono bi kong ga woyde ga owa li iëy ber tjwlo llëme

⁵ No shäng kjlara, tja iara woydë sira. Gueniyo pjây uunkong iara woydë sira bakoe. «Sira» lër, ber ba kong kjang anmoyõ llëm wlo. ⁶ Pjây ara omshduno. Erõ ga bue, shdüy ame. ⁷ Eerishko ga owa sharyara li iozi ber tjwlo ame, woyojezia. Eni ga ber shäng woydë ara anmoyõ, llëbo owa sharyara li kjishko llëme. ⁸ Rokër bomi kong ga woydëmi ara li pizi ba kong obi.

⁹ Kjibokwo toror bomi kong eni, pjây tjlin wlo, tja kolëmi äar jong ba dbo gore miydër wlo. ¹⁰ Ëye llëbo owa sharyono ga owa li ioromi beno tjwlo llëmshko ga bor kong ga beno eni bakoe. Ga inor ga llëbo li owa jlökoyo, ga ioror beno tjwlo llëmshko ga sharyoror Cristo bokso bomi kjishko, ¹¹ shji jyäpgwe Ärë llëm wlo. Llëbo owa sharyë woydë bi tjok li miydëy tjän.

Cristo tjlokwo roy pjlu lagaga

¹² Tja jek öötong shäng Troas kjokyo, Cristo roy pjlu lëshko ga nopga löng eshko li iara Tjlapga Jesúsde tjlokwo li kuk woydë ara. ¹³ Eni ëmdë ga tja shäng wlëp llëm, bor kjlara Tito shäng eshko llëm kjishko. E kjishko

ga epga rayoror beno löng eshko, ga tja to jek Macedonia kjokyo ba wlëk shara.

¹⁴ Ængkwaga kägäyo, ba moskwoga zana pjirshko ga ba ængkwagaga li töya uunkong, ga söya jek ba irgo, oblë zana li shrëya lok wlo. Shjira söya Cristorë kjone pogo, ba tjlokwo roy pjlu lë oba kong, llëbo owa li zây pjir wlo wleni. Ba tjlokwo roy pjlu li, e Sbõ kong llëbo lö pjleblë wleni. Tja wopjlu Sbõ tjok e kjishko. ¹⁵ Llëbo lö pjleblë sukoba Sbõ kongshko ga ba lö li dbo ara. Tjlokwo roy pjlu li iëy oba kongshko ga shdär kjone pogo, llëbo lö dbo ara wleni. Sbõ kong ga shji llëbo lö pjleblë wleni. Ga nopga där wlo li, nopga pjir wlo li, lö ëre kuya lok wëëe. ¹⁶ Nopga pjir wlo löng li kong ga lö owa wleni, e ba zrökklo kjishko. Nopga där wlo löng li kong ga lö pjleblë wleni, e ba dökklo ber löng së wlo kjishko. Ëye dbo ara, kjok miydë ara, pak ëre sharyë pjlu wlo llëme. ¹⁷ Nopga ara to löng tjlokwo li lë, dbur shak e go wlo. Tjawa omsharyë eni llëme. Tjawa Cristo parkaga kjishko ga tjawa ichara Sbõrë pak ëre sharyë Cristo dbo go, ga tjawa iya sök iyado. E kjishko ga tjawa tjle beke.

3

Tjlokwo twara Sbõrë tjaglën, beno iyado wlo

¹ Tjawa tjle eni, tjawa krë e go wlo llëme. No kjone kjone to löng tjlokwo roy lëshko ga kjibokwo söya tjeng ba tjok, jyã tara oblërë ba kong, ga äar kjone pogoshko ga piya nopga kong, epga parkë pjluë miyde lok e go wlo. ² Woydëmi ga kjibokwo eniyo pinwa bomi kongdo? Pjây wotjlik ga woydërwa ga kjibokwo eniyo twëmi borwa kong lëmiro? ² Eni llëme. Pjây om go beno borwa kong, so kjibokwo eniyo kjoyoe. Ëye tjawa parkë sorë li miydë woydë ga pjây jëk löng sorë li iëga wëëe. Ga pjây woyotjlinwa iyado. ³ Ëye kjibokwo të woydë ga jyã te ba shtikklo go kjibokwo go, llëm ga jyã te ak kjwangyo go. Pjây kjimtaga Cristorë ara borwa kjishko li miydëba wlo ga pjây iara beno so kjibokwo eniyo kjoyoe. Gueniyo jyã li tara ba shtikklo go llëm, tara ak kjwangyo go llëm bakoe. Pjây kjlopswara Sbõ Sök Iyado Sëya lirë beno oblë, pjây kjimtaga li miydëba e go wlo. Jyã tara wleni lërwa li e.

⁴ Lërwa eni Sbõ bokso ga pjlu, tjawa mär löng Cristo go kjishko. ⁵ Pak ëre sharyëra tjawarë om go ga äe. Kjok miydë twaga Sbõrë borwa kong kjishko ga sharyëra ga pjluë. ⁶ Tjawa iara Sbõrë beno löng tjlokwo twara tjaglën, beno iyado wlo li laga ba Sëya go, kjok llgwekklo go llëm, ga tjawa iara beno löng ba sharyë pjluë. Kjok llgwekklo li, shji shdüya, shji ber löng zrökklo wlo. Gueniyo Sbõ Sëyara, shji ie ber löng së iyado.

⁷ Kajok llgwekklo tara Sbörë ak kjwangyo go li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo erä. Eni ëmdë ga twara Moisés kongshko ga Moisés bokkwo kälä dbo ara, ga ba bokkwo li iya Israel tjeýogarë ga äe. E irgo ga kälä dbo ara li jenoe. ⁸ Gueniyo tjlokwo lara jlökoyojtaglën ba Sëya go li, era tjwlö ara anmoyö. ⁹ Llëbo, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo li, e tjwlö ara. Gueniyo llëbo, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso wlo li, era tjwlö ara anmoyö. ¹⁰ Ga llëbo oblë äär tjwlö ara eni llëme. Eni ga tjwlö ara anmoyö kjishko ga llëbo tjwlö ara dënashko li beno tjwlö llëm wleni. ¹¹ Llëbo twara dënashko li tjwlö ara, e pjir wlo gueniyo. Eni ga llëbo twara pjir llëm wlo li, era tjwlö ara anmoyö.

¹² Tjlokwo ttaglën li kjishko ga lërwa ga llëye bangkjrërwa llëme. ¹³ Dënashko ga Moisés tjlë Israel tjeýoga kongshko ga bokkwo kjinyë shwong go, ba bokkwo kälä dbo ara jer jek li iya lok llëm wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. ¹⁴ Dënashko ga epga iara Sbörë beno löng kjok llgwekklo li kuk woydë llëme. Eerishko ga llë loklo miyde lok llëm obi, löng bokkwo kjingak pjir wleni. Ga ber lön bokkwo kjingoklo li kjak llëm wleni obi, kjaga Cristorë erö kjishko. ¹⁵ Eerishko ga kjok llgwekklo li lëba ba kongshko ga löng bokkwo kjingak pjir wleni obi, woyotjliya lok yötso ga äe. ¹⁶ Gueniyo ëye mär Tjlapga Jesús go ga bokkwo kjingak pjir wleni li, e där ber iya wëllë wleni shara. ¹⁷ Tjlapga li, Sbö Sëya, e kjarasoe. Sbö Sëya, e bi döga. ¹⁸ Eni ga shji beno löng bokkwo kjingak wleni ame. Ga dbar kjwobi go ga shji kjlopswe Tjlapga Sëyarë shäng, shji jëk ber löng Tjlapga Jesús i dik wlo. Eni ga shji ikoba ga Tjlapga li sorë, e miydëba bi go.

4

Tjawa tjwlö ara llëm, tjlokwo lira tjwlö ara

¹ Tjawa kjimtara Sbörë ara kjishko ga pak ëre twara borwa kong, shäryërwa wlo. E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. ² Llëye owa shäryak lütshko, lökyo buk wleniyo li shäryërwa llëme. Ëye jyäpgerwa llëm, Sbö tjlokwo roy lërwa bek, kukoba wëllë wlo erä. Shäryërwa löng eni, tjawa ikobashko ga llëbo owa shäryororwa lëba Sbö kong ga ä wlo. ³ Tjlokwo roy pjlu li lërwa löng li ber ë kong wëllë llëm wleni ga epga löng pjir wlo kjishko. ⁴ Cristo, e so Sbö kjoyo, e dbo kälä ara bakoe. E sorë miydëy ba roy pjlu li go. Eni ga ba roy pjlu li, e iök shjiy pjang kjok ro si roy wleni. Gueniyo nopga pjir wlo li bokkwo kjingara kjok ëre so sbö lirë, Cristo roy pjlu li kuya lok wëllë llëm wlo. ⁵ Tjawa om go li roy lorwarë llëme. Jesucristo, e nopga uunkong Tjlapga lërwa bomi kong. Tjawa

löng parkë bomi kong ba kjishko erä. ⁶ Kajok shäryara Sbörëshko ga iök ichara wen shjiy kjok ro si roshko. Ga iök ichara wen shjiy bi pjlushko eni wleni bako, Sbö dbo kälä ara li sorë miydëy Cristo go wlo.

⁷ Klung shi buk kjwara tjwlö ara llëm, roshko llëbo tjwlö ara. Tjawa so e kjoyoe. Tjawa tjwlö ara llëm, tjlokwo twara Sbörë borwa kong lërwa wlo li, era tjwlö ara. Llëye shäryërwa löng borwa dbo om go li go llëm, shäryërwa dbo twe Sbörë borwa kong li go erä. ⁸ Llëbo wen borwa kong owa ara, gueniyo tjawa to ber löng e tjok lorwarë llëme. Llëye shäryërwa miydërwa llëm, gueniyo tjawa wosonkë llëme. ⁹ Tjawa wloyoga ara, gueniyo tjawa yorkaga tjok. Tjawa shdungoba ara, gueniyo tjawa pjikoba llëme. ¹⁰⁻¹¹ Dbar kjwobi go ga tjawa opyë ber zrökoba wlo, Jesús i dik, miydëba e go wlo ga borwa kjimtaga ber löng së wlo li e. ¹² Tjawa zrökoba woydëshko ga tjawa parkë, pjäy ber löng së iyado wlo.

¹³ Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Tja mär Sbö go kjishko ga tja tjlëno.»* Ga tjlokwo lërwa, tjawa mär ba go kjishko eni bakoe. ¹⁴ Miydërwa ga Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi. Ga llono ga tjawa woshre iröng obi bomi tjok eni bakoe. Eshko ga shji uunkong söya äär ber löng ba tjok. ¹⁵ Llëbo uunkong ëre shäryë, ber pjlu bomi kong wlo, Sbö wopjlu li kjishko ga nopga kjimte jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga epga ber löng wopjlu Sbö tjok, ga Sbö ie lok ber kësbang, tjwlö ara bakoe.

¹⁶ E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. Dbar kjwobi go ga borwa doyo ëre dbo lon sira sira, gueniyo borwa wotjlik lira dbokjrë jek këgong këgong. ¹⁷ Llëbo wen borwa kong owa eerishko li pjir. Borwa kong ga e kjang llëm, tjwlö ara llëm bakoe. Llono ga llëbo tjeng kës ëre kjishko ga tjawa kong llëbo twe Sbörë. Era pjir llëm, ga tjwlö ara, llëbo wen borwa kong eerishko li kjinno anmoyö. ¹⁸ Llëbo igöy wëllë li pjir, gueniyo llëbo igöy llëm lira pjir llëme. E kjishko ga llëbo igöy wëllë li woyotjlinwa llëm, llëbo igöy llëm li woyotjlinwarë döe.

5

Bi doyo ttaglën

¹ Bi doyo ëre so ukwang kjoyo, e ber iyado wlo llëm kjishko. Shji wolonoshko ga äska doyo twe Sbörë bi kong oblë kjok dogo. Era pjir llëm, shäryaga norë llëm bakoe. ² Shji löng së obishko ga woydëy ga bi doyo ttaglën li twe bi kong jekdo. ³ Doyo ttaglën li twe bi kongshko ga shji doyo tjok, shji ber löng shwong dret wleni llëme. ⁴ Shji löng bi doyo ëre go obishko ga shji löng song

* 4:13 Salmo 116.10.

iyado. Gueniyo bi doyo pjiir wleniyo ère rayèy woydè dô llème, àska woydèy oblè, pjiir llème wleniyo. ⁵ Shji poshàryara Sbörè, doyo tjaqlèn ber bi kong pjlú wlo. Ga ba Sèya twara bi kong. Miydèy e go ga llono ga bi doyo tjaqlèn li twe bi kong eni bakoe.

⁶ Miydèy pjlú e go ga llono ga shji àar ber lóng Tjlapga Jesús tjok kjok dogo, shji lóng bi doyo ère go obishko ga shji àatè lóng ba tjok eshko llém obi gueniyo. ⁷ Shji mår lóng ba go, llébo ìgöy wèlè li go llème. ⁸ Shji lóng wopjlú ba koshè. Shji wolon, shji to ber lóng ba tjok iyado wlo dey. ⁹ Gueniyo shji lóng sè obire, de shji wolonde, shji drön ara, llébo woyde Tjlapga lirè shàryèy wlo li, e shàryè, e ber shàng wopjlú bi tjok wlo. ¹⁰ Llono ga shji uunkong roke Cristorè àar lóng ba zlong bång, ga shji pjéktong kjok ère kjing go sorè li ìlgweya. Eshko ga shji kjlara kjlara potjwlèya, llébo shàryoroy pjlúre, de oware li kjishko.

Shji iara Sbörè beno lóng wlép ba tjok

¹¹ E kjishko ga Tjlapga Jesús bangkjèrèwara ara. Eni kuzong ga tjawa parkè ara, ba tjlökwò kjrèba wlo. Tjawa sorè miyde Sbörè pjlúe. Woydèrwa ga tjawa sorè miydèmi bakoe. ¹² Lèrwa bomi kong eni jek obi, pjây ber lóng wopjlú borwa tjok wlo llème. Lèrwa bomi kong, tjawa lâywe nopga krè ä wleniyo lirè owashko ga dboryèmi ga pjlú wlo. Epga krè ara, llébo ìgöy wèlè li kjishko, gueniyo wotjlik lok owa ba pjlúshko.

¹³ Pjây wotjlik ga tjawa skwè wleni lèmi ga e Sbö kjishko. Pjây wotjlik ga tjawa wotjlik pjlúe lèmi ga e bomi kjishko. ¹⁴ Tjawa parkè eni kjluwe, miydèrwa ga shji woydara Cristorè ara kjishko. Miydèrwa ga e wolono nopga uunkong kjishko. Eni ga nopga uunkong li wolono ba tjok wleni. ¹⁵ E wolono nopga uunkong kjishko, èye lóng sè ga llébo shàrye Cristo kong wlo, llébo shàrye ba kong om go wlo llème. E wolono ba kjishko, ga woshrra Sbörè iröng obi.

¹⁶ E kjishko ga tjawa oblè woyotjlik, nopga Sbö miydè llém wleniyo omwoyotjlik dik llème. Dénashko ga Cristo woyotjlinorwa baña dik. Eerishko ga woyotjlinwa eni ame. ¹⁷ E kjishko ga èye tönò beno tjeng Cristo tjok ga kjlopswara Sbörè beno lóng tjaqlèn wleni. Wotjlik lóng dénashko sorè li, e pji-tonge. Beno lóng wotjlik oblè shara. ¹⁸ Llébo uunkong ère shàryaga Sbörè. Shji iara beno lóng wlép ba tjok Cristo kjishko, ga tjawa ichara beno lóng ba roy shdök oblè kong, tjlökwò kjre lok wlo, ber lóng wlép ba tjok bako wlo. ¹⁹ Cristo ichara Sbörè wolon, owa pjang nopga Sbö miydè llém wleniyo go li löya ber dret wlo, epga ber lóng wlép Sbö tjok wlo. Ga tjawa iara beno lóng tjlökwò ère roy shdöga ²⁰ Cristo àska. Tjlökwò lèrwa

è kongshko ga laga Sbörè om go wleni. Eni ga rokèrwa bomi kong Cristo ko go ga pjây ber lóng wlép Sbö tjok. ²¹ Cristo llébo owa shàryono llème. Gueniyo ichara Sbörè wolon, owa shàryoroy li potjwlèk e go wlo, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

6

¹ Tjawa parkè lóng Sbö kong kuzong ga rokèrwa bomi kong ga pjây kjimtarwa Sbörè ba wopjlú kjishko li ièmi ber tjwlö llém wleni llème. ² Sbö tjlökwò tak pjang li goshko ga Sbö tjlèno eni:

«Bomi kjimtozlong dbaryo li öötongshko ga pjây kuror.

Bomi dözlong dbaryo li öötongshko ga pjây kjimtoror.»*

¡Bi kjimtozlong dbaryo le li eeri! ¡Bi dözlong dbaryo le li eeri bakoe!

Llébo weno Pablo kong owa ara

³ Llébo shàryèrwa kès li shàryèrwa, ikoba ga pjlú wlo, tjlökwò lèrwa lóng li owa lèba llém wlo, tjawa parkè Sbö kong li owa lèba llém wlo bakoe. ⁴ Tjawa drön lóng pjlú Sbö kong, tjawa ikoba ga pjlú wlo. Llébo wen borwa kong owa ara ga kurwa kjjenge. ⁵ Oló ga tjawa shpokoba, tjawa ichèba ber lóng kjèrshko, oba ara iirkè borwa kong, tjawa zrökoba woydè bakoe. Tjawa parkè kjang, tjawa pè llém, tjawa pjli kuk ara bakoe. ⁶ E wopro ga llébo owa shàryèrwa llém, tjlökwò lèrwa lóng li llé loklo miydèrwa pjlú, tjawa iirkè maling llém, tjawa wopjlú oblè tjok iyado, tjawa go Sbö Sèya, oblè woydèrwa ara jlököyo, ⁷ tjawa tjlè bek, tjawa kong dho twe Sbörè, tjawa jèk lóng pjlo bek iyado, tjawa opwlikè bakoe. ⁸ Oló ga tjawa bangkjèrèba, oló ga tjawa bangkjèrèba llème. Tjawa lâywèba pjlú, tjawa lâywèba owa bakoe. Tjlökwò bek lororwa èmdè ga tjawa jyö àe lèba. ⁹ Tjawa miydèba lóng pjlú èmdè ga tjawa è lèba. Tjawa wolon to wleni èmdè ga tjawa lóng sè obi. Tjawa shpokoba ara èmdè ga tjawa zröydèba llém obi. ¹⁰ Tjawa lóng song kjoyo èmdè ga tjawa lóng wopjlúe. Tjawa llèye llém èmdè ga oblè kjimtèrwa ara, tjlökwò lèrwa lóng li go. Tjawa llèye llém kjoyo èmdè ga llébo tjwlö ara tjeng kès li tjeng borwa tjok.

¹¹ Pjeyoga Corinto so, tjawa tjlèno bomi kong jlököyo. Pjây woydèrwa ara. ¹² Pjây woydèrwa pjlú iyado, gueniyo tjawa woydèmi lóng llém wleni. ¹³ Pjây woydororwa ara kuzong ga tjawa kar woydozi eni bakoe. Tja tjlè shàng bomi tjok, pjây bor waga wleni.

Shji jèk Sbö tjlökwò kjragaga llém wleniyo tjok llème

* 6:2 Isaias 49.8.

14 Shji jëk Sbõ tjlõkwo kragaga llëm wleniyo tjokllëme. ¿Llëbo pjlu shäryaga, llëbo owa shäryaga, e jëk ëng tjok pjlu sorë? ¿No jëk kjok shjiy roy, no jëk kjok ro si roy, e jëk ëng tjok sorë? 15 ¿Cristo, Ä, e wotjlik kjrinaso sorë? ¿Sbõ tjlõkwo kragaga, Sbõ tjlõkwo kragaga llëm, e jëk ëng tjok pjlu sorë? 16 Sbõ, sbõpaga jyãglo, e poshrëkoba shtoyo kjrinaso ga äe. Shji Sbõ Sök Iyado li u wleni. Sbõ tjlõkwo tak pjang li goshko ga Sbõ tjlëno eni:

«Tja ber shäng ba tjok,
ga tja jëk shäng ba tjok bakoe.
Tja ber ba Sbõ,

ga epga ber bor nopga bakoe.»†
17 «E kjishko ga pjây ber löng ba tjok ame, pjây opkjos löng dboshko dey. Llëbo porwako llëm wleniyo porwëmi llëm, enira pjây wlokkjrër» le Tjlapga Sbõrë eni.»‡

18 «Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. E tjlë ga
«Tja ber bomi data,
ga pjây ber bor wapga» le.»§

7

1 Pjeyoga, tjlõkwo ëre iara Sbõrë beno bi kong. E kjishko ga llëbo owa shäryë löng kës li rayëy pjire. Llëbo owa shäryëy bi doyo go ame, shji wotjlik owa ame bakoe. Sbõ bangkjrëy ara kjishko ga woyde ga shji jëk löng pjlo bek jlkoyoy.

Pablo wopjlu, Sbõ tjlõkwo kragaga löng Corinto kjokyo li kjishko

2 Tjawa woydozia. Tjawa wotjliño owa ë kong llëm, llëbo owa shäryorowa ë kong llëm, ëye jyãpgworowa llëm bakoe. 3 Lër bomi kong eni, bomi wlongglo wlo llëme. Tjawa löng sère, de tjawa wolonore, pjây woyotjlinwa iyado, e loror bomi kong pjir tjan. 4 Tja tjlë bomi kong jlkoyoy. Tja wopjlu bomi tjok. Tja dbokjrë ara bomi kjishko. Tjawa löng song ëmdë ga tja shäng wopjlu anmoyõ.

5 Tjawa shrono löng Macedonia kjokyo ga tjawa woshtono llëm, llëbo weno borwa kong owa ara kjishko. Llëbo shäryara borwa wloyogarë borwa kong owa, tjawa woydono ara borwa pjlushko bakoe. 6 Gueniyo shji löng wosongshko ga shji kong dbo twe Sbõrë. Ga tjawa kjimtara eni, Tito ichara borwa shwoy, tjawa ber löng wosong ame wlo. 7 Shrono kjishko ga tjawa beno löng wopjluë. Ga shäng bomi tjokshko ga e kjimtoromi ara li roy kurorwa, ga tjawa beno löng wopjlu anmoyõ e kjishko. Tjlëno borwa kong ga tjawa imi woydë, ga pjây löng woydë ara iyado bor kjishko le. E kjishko ga tja beno wopjlu jek këgong.

8-9 Kjobokwo ichoror jek bomi kong dënashkoshko ga pjây ioror beno löng woydë ara e go. E kjishko ga tja woydono ara bakoe. Gueniyo pjây woydë ara eshko li kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlëe loromi, ga rayoromi pjir, woydara Sbõrë sorë li eni. Eni ga e beno bomi kong owa llëme. E kjishko ga eerishko ga tja woydë ame, tja wopjlu shara. 10 Shji llëbo owa shäryonoshko ga woyde ga shji ie Sbõrë ber löng woydë ara ba kjishko. Eni ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlëe löy, ga rayëy. Shäryoroy eni ga owa pjang bi go li löya Sbõrë ber drete. Shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo toko dwayoy eni. Gueniyo nopga Sbõ miydë llëm wleniyo woydë li, e llëno llëme. Llëye shärye ba kong pjlu llëm, epga wolon era.

11 Pjây iara Sbõrë beno löng woydë ara li kjishko ga llëbo weno bomi kong pjlu öblë öblëe. Pjây beno löng wotjlik beke. Pjây jëk pjlo bek li pimi woydë ara Sbõ kong. Llëbo owa li kjishko ga pjây iircono ara, Sbõ bangkjrromi ara bakoe. Llgwemi ber bëy wlo loromi. Llëbo tjeng kës ëre kjishko ga in ga pjây llëbo owa shäryono llëme. 12 Pjây kjlara llëbo shäryono öblë kong owa. Kjobokwo toror bomi kongshko ga toror shäng llëbo owa shäryaga li wlongglo dö llëm, öblë li kjimtoklo dö llëm bakoe. Toror bomi kong, tjawa woyotjlimi ara li miydëmi pjlu Sbõ bokso wlo. 13 Llëbo uunkong shäryä beno pjlu kuzong ga tjawa dbokjriono ara.

Ga Tito kjimtoromi ara, ga beno wopjluë. E kjishko ga tjawa dbokjriono jek këgong. 14 Dënashko ga tjlõkwo loror bomi kong kës li, e jlëe. Ga Tito jekdë bomi ik llëm obishko ga tja krono ara ba kong bomi kjishko, ga ina öor ga eni jlë bakoe. Tja beno wopjlu e kjishko. 15 Tito öötong bomi shwoy ga wlokkjrromi pjlu, bangkjrromi ara. Eshko ga llëbo lara bomi kong dö li koloromi pjire. E kjishko ga llëbo tjeng kës ëre woyotjliya ga pjây woyde jek këgong. 16 Miydër ga llëbo pjlu li shäryomirë. Tja wopjlu e kjishko.

8

Shji llëbo twë öblë kong

1 Pjeyoga, Sbõ wopjlu li kjishko ga ba tjlõkwo kragaga löng Macedonia kjokyo li kjimtara ara. Lërwa woydë bomi kong, miydëmi wlo. 2 Llëbo weno ba kong owa anmoyõ ëmdë ga löng wopjlu iyado. Löng llëye llëm ëmdë ga llëbo twara lok Sbõ tjlõkwo kragaga öblë kong ara, löng llëbo ara wleni. 3 Miydër pjlu ga llëbo twara lok ara eni, woydara eni kjishko. Ga llëbo twe ga pjlu li twara pjir, ga twara e kjingsho bakoe. 4 Rokara borwa kong jlkoyoy ga epga ichërwa llëbo twë Sbõ tjlõkwo kragaga löng Jerusalën

† 6:16 Levítico 26.12, Jeremías 32.38, Ezequiel 37.27. ‡ 6:17 Isaías 52.11; Ezequiel 20.34, 41. § 6:18 2 Samuel 7.14.

kjokyo li kong. Ba kong lok ga llëbo twe oblë kong li, e tjewlô ara. ⁵ Bäm go ga wotjlik lok llëye woyde Tjlapgarë shärye wlo li, e shäryë le. Ga llëye lororwa ba kong shärye wlo li, e shäryara lok eni, woydara Sbörë sorë li eni. Llëbo shärye ara eni lororwa llëme.

⁶ Dënashko ga pjäy ichara Titorë dbur tóng, iche oblë kong wlo. E kjishko ga Tito ichororwa jek bomi shwoy, pjäy kjimte llëbo pjlu shäryoromi sira dënashko li shäryë äär jong ba dbo go wlo. ⁷ Pjäy llëbo kës li shäryë pjlu anmoyô. Pjäy mär Sbô go pjlu, Sbô tjlokwo roy lëmi pjlu, pjäy kjok miydë ara, oblë kjimtëmi woydë jlökoyo bakoe. Eni ga llëbo twozï oblë kong pjlu eni bakoe.

⁸ Shäryozï eni lotë bomi kong llëme. Sbô tjlokwo kjrägaga oblë omshäryono sorë li lotë bomi kong, oblë woydëmi jlökoyo baïya dik wlo. ⁹ Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesucristo wopjlu li kjishko ga llëbo uunkong baïya ëmdë ga e rayara beno, opyono beno shäng song bomi kjishko, pjäy ber löng llëbo ara ba kjishko wlo.

¹⁰ Eeri ga öötong lu pjlara ga nopga wotjliño llëbo twë oblë kong bäm go li pjäy, ga llëbo tworomi eni eshko. E kjishko ga llëbo shäryëmi obi ga pjluë lër bomi kong. ¹¹ Eshko ga llëbo woyotjlinomi, shäryoromi löng wopjluë. Eerishko ga shäryozï eni äär jong ba dbo go bakoe. Pjäy kjlara kjlara, llëbo twozï, äär bue kjone ga eshko. ¹² Eye llëbo twë woydë oblë kong ga Sbô wopjlu ba tjok, llëbo twe ga bue li sira dö gueniyo. Shji iche Sbörë llëbo bishïya llëm li twë oblë kong llëme.

¹³⁻¹⁴ Pjäy ichër shäng llëbo twë oblë kong, pjäy ber löng song guing llëme. Eerishko ga pjäy llëbo ara kjishko ga epga kjimtëmi ga pjluë. Llono ga pjäy llëye dret ga pjäy kjimte lok ga pjlu, eshko ga epga llëbo ara kjishko. Eni ga uunkong llëbo tjok iyado, ¹⁵ tak pjang Sbô tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga

«Ëye dli tönö bayo ara ga e beno obi llëm, eye omtönö chira ga e beno bek bakoe.»*

Tito ichara to jek Corinto kjokyo, pjeyoga do pjök tjok

¹⁶ Tito iara Sbörë bomi woyotjlik ara, botoya dik. Tja wopjlu Sbô tjok e kjishko. ¹⁷ Ichorwarë jek bomi ik llëm obishko ga jek woydë bomi ik le shäng tjän. Eni ga ichororwashko ga jölo le shäng wopjluë. ¹⁸ Bi kjlara ichërwa jek ba tjok, bomi ik. Era parkë Sbô kong pjluë. E kjishko ga Sbô tjlokwo kjrägaga löng kës li wopjlu ba tjok. ¹⁹ E kjrara Sbô tjlokwo kjrägaga löng lirë jek borwa tjok Jerusalën kjokyo wlo. Eshko ga llëbo tóng tjeng twërwa ba kong wlo li sörwa jek ba kong. Woydërwa ga llëbo li kjreshko

ga Tjlapga poshrëya lok ara, ga miyde lok ga epga kjimtëmi woydë ara bakoe. ²⁰ Shäryërwa eni, tjawa lëba owa, dbur ara tönwa löng li kjishko llëm wlo. ²¹ Tjawa drön ara, llëbo shäryërwa ber bek Sbô bokso wlo dö llëm, shäryërwa ber bek nopga bokso wlo bakoe.

²² Bi kjlara ichërwa jek ba tjok obi. Era pak shäryono Sbô kong oblë oblë, ga inwa ga parkë woydë jlökoyo. Miyde ga oblë kjimtëmi woydë ara kuzong ga jek woydë bomi ik bakoe. ²³ Tito, era bor yorkaga, parkë shäng bor tjok, ber pjlu bomi kong wlo. Pjeyoga do pjök obi lira ichaga Sbô tjlokwo kjrägaga löng lirë, Cristo iëba ber kësbang, tjewlô ara ba kjishko wlo. ²⁴ Domerga mya li woydozï jlökoyo, pjäy läywororwa pjlu li, e eni jlöe le Sbô tjlokwo kjrägaga löng kës lirë wlo.

9

Shji llëbo twë oblë kong sorë

¹ Tjlokwo tër bomi kong, dbur tömi löng bi pjeyoga kong li kjishko llëm ga pjluë. ² Miydër ga oblë kjimtëmi woydë jlökoyo. Tja krono ara Macedonia sogga kong bomi kjishko. Tja tjlä ba kong ga «Eeri ga öötong lu pjlara ga Acaya sogga wotjliño llëbo twë oblë kong» lër eni. Kuya lok ga kjone kjone wotjliño löng eni bakoe. ³ Gueniyo bi pjeyoga ichër jek äär bomi shwoy, pjäy kjimte dbur tóng wlo. Eni ga tja äär eshkosho ga pjäy poshäryono löng pjir tjän, pjäy läyworor sorë li eni. ⁴ Macedonia sogga jek bor tjok, ga pjäy wlëya lok löng wlëp wleni ga tjawa ber löng lökshko, pjäy läywororwa pjlu kjishko. Eni wleni ga pjäy ber löng lökshko bakoe. ⁵ Shäryë eni llëm wlo ga rokoror bi pjeyoga kong ga jek bomi ik bäm go, pjäy kjimte dbur twëmi li tóng, loromi jlökoyo sorë li eni. Shäryoromi eni pjir ga tjawa äärshko ga dbur tönömi tjeng pjir li twëmi om go borwa kong ga pjlu, pjäy ichaga ërë llëme.

⁶ Oba tjlä ga «Ëye dwla dgono ara ga bo kjrë ara. Ëye dwla dgono chira ga bo kjrë chira bakoe» lëba eni iyado. Tjlokwo ëre woyoshrozïa. ⁷ Woyde ga pjäy kjlara kjlara llëbo twë, woyotjlini bomi pjluëshko sorë li eni. Gueniyo shäryëmi, woydëmi llëm wleni llëm, pjäy ichëba kjishko llëm bakoe. Eye llëbo twë wopjlu ga woyde Sbörë arae. ⁸ Sbô wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte llë pogo go ga pjlu, llëye pjir bomi kong llëm wlo. Ga llëbo twe bomi kong e kjinmo, oblë kjimtëmi e go ga pjlu wlo, ⁹ tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga

«Nopga löng song li kjimte,
kong llëbo twe ara.
Llëbo pjlu shäryara li,

* 8:15 Éxodo 16.18. * 9:9 Salmo 112.9.

e ber iyado wlo.»*

¹⁰ Dwla dguëy wlo li, e twaga Sbörë bi kong. Dli uëy wlo li, e twaga erë bakoe. Ga pjây kong llëbo twe ara, oblë kjimtëmi ga pjlu wlo, llëbo pjlu wen ara ba kjishko wlo. ¹¹ Eni ga pjây kong llëbo twe oblë oblë ara, oblë kjimtëmi wopjlu iyado wlo. Eshko ga llëbo twëmi li kjre bi pjeyogarëshko ga epga ber löng wopjlu Sbö tjok ba kjishko. ¹² Kjimtoromi enishko ga llëye woyde li ber ba kong. Gueniyo erö llëme. Nopga ara ber löng wopjlu Sbö tjok bakoe. ¹³ Kjimtoromi enishko ga miyde nopgarë e go ga pjây mär Cristo go jlökoyo, ga Sbö poshrëya lok e kjishko. Cristo roy pjlu li kjroromi. Ga oblë kjimtoromishko ga Cristo koloromi bakoe. ¹⁴ Eshko ga Sbö wopjlu li kjishko ga epga kjimtarä ara bomi kjishko. E kjishko ga ber löng syöshhtë Sbö kong bomi kjishko wopjlu. ¹⁵ Llëbo shäryara Sbörë bi kong kësbang anmoyö. Lëy ga tjlökwoyo drete. Shji wopjlu ba tjok e kjishko.

10

Pablo lano, e parkë sorë li kjishko

¹ Pjây kjone kjone tjlä ga tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlä bomi kong yötso, pjây bangkjrër ara wleni, ga tja shäng pjola ga tja tjlä bomi kong kjang, pjây bangkjrër llëm wleni lëmi eni. E kjishko ga tja Pablo, pjây kong llëbo lër woydë sira yötso, wopjlu, Cristo tjläno sorë ga eni. ² Pjây kjone kjone wotjlik ga tjava jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik lëmi. E kjishko ga tja äärshko ga ëye wotjlik eni ga wlon jlökoyo kjluwe. Rokër bomi kong ga tja iëmi bomi wlong eni llëme. ³ Tjava löng kjok ëre kjing go, gueniyo tjava ëngkjwë nopga kjok ëre so dik llëme. ⁴ Tjava ëngkjwë llëbo tjeng kjok ëre kjing go go llëme. Tjava kong kjok miydë twe Sbörë, llëbo owa dbo ara wleniyo li zanwa pjir e go wlo. ⁵ Nopga wotjlik oblë oblë, shji ie ber löng Sbö tjlökwoyo miydë llëm wlo le li zanwa pjir Sbö kjok miydë li go. Nopga pinwa wotjlik oblë, ber löng Cristo kolë wlo shara. ⁶ Inwa ga pjây beno löng Cristo kolë pjlushko ga ëye beno Cristo tjlökwoyo llë kolë llëm ga shdüna eshko.

⁷ Pjây llëbo llgwek, llëbo lgömi wëllë li go eröe. Kjone kjone tjlä ga «Cristo nopga li tjava eröe» le. Gueniyo tjava Cristo i bakoe. Woydër ga e miyde lok pjlu. ⁸ Tja kong dbo twara Sbörë, pjây ichër wlo. Tja krë ba kjishko ara kjwe ga e lökyokjrër llëme. Tja iara beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme. ⁹ Kjibokwo ichoror bomi kong kjwobi li ichoror jek bomi shgawoklo wlo llëme. ¹⁰ No kjone kjone tjlä ga tja tjlä kjang anmoyö bor kjibokwo go, gueniyo tja shäng bomi

tjokshko ga tja tjlä ma, tjlökwoyo lër li llëno llëm wleni le. ¹¹ Eye tjlä eni ga woyde ga löng sjëke. Tjava löng pjola ga tjava tjläno ba kong borwa tjlökwoyo sorë ga tjava äär löng ba tjokshko ga tjava tjlä ba kong eni bakoe.

¹² No kjone kjone opposhrek om go äe. Tjava tjwlo ara baiya dik lërwa llëme. Gueniyo llëbo shärye lok kä llëm wleni, optjlik lok ba tjlikklo shäryara om go li go, ga ëng tjlik eni ëng tjok bakoe. ¹³ Tjawara opposhrek om go llëme. Tjava krë, pak twara Sbörë borwa kong li kjishko eröe. Ga tjava öör Corinto kjokyo li ichaga erë. ¹⁴ Tjava öör bomi ik llëm kjwe ga tjava krë bomi kjishko ga äe. Gueniyo tjava öör Cristo roy pjlu lë bomi kong kuzong ga tjava krë, pak shäryororwa bomi tjok li kjishko ga llëbo owa shäryërwa löng llëme.

¹⁵ Tjava krë, pak shäryara oblërë li kjishko llëm bakoe. Woydërwa ga pjây mär Cristo go jek këgong këgongshko ga tjava parkë bomi tjok jek këgong këgong eni bakoe. ¹⁶ Eni ga tjava äär Sbö tjlökwoyo roy pjlu lë kjok shto oblë oblë, pjây löng lishko jek këgong obi, eye äätë llëm obishko. Pak shäryara oblërë lishko ga tjava krë woydë pak shäryororwa eshko li kjishko llëme. ¹⁷ Gueniyo ga «Eye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»* ¹⁸ Shji ber pjlu wlo ga woyde ga shji poshrëga ber Tjlapgarë. Shji opposhrek om go ga llëno llëme. Eye opposhrek om go ga ber pjlu llëme. Eye poshrëga Tjlapgarë ga era ber pjlu jlöe. Nopga ber tjwlo ara wlo ga opposhrek om go llëm, e poshrëga ber Tjlapgarë dey.

11

No kjone kjone tjlä ga «Tja Sbö tjlökwoyo roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä

¹ Tjölkwoyo lër shäng bomi kong li kuzi jek obi, kumi ga tja tjlä kä llëm wleni gueniyo. ² Pjây ymoyotkër ara, pjây ymoyotke Sbörë sorë ga eni. Kjoglo domer miydoydë llëm obi wleniyo twëba domer kjlara kong, orkwosmok ba tjok wloshko ga kjoglo li ber baiya eröe. Pjây twër woydë Cristo kong eni bakoe. ³ Dënashko ga Eva jyäpgwëba eni bako, pjây mär ber löng Cristo go jlökoyo ame wlo lër. ⁴ Olö ga no äär bomi shwoy ga tjlökwoyo le bomi kong owa wleni. Jesús roy oblë le bomi kong, lororwa bomi kong sorë li dik llëme. Sëya oblë twe woydë bomi kong le. Tjölkwoyo oblë le bomi kong bakoe. Eshko ga tjölkwoyo li kjrëmi woydë jekdo, gueniyo tjölkwoyo kjrëmi llëm dey. ⁵ Epga wotjlik ga Sbö tjlökwoyo roy laga Jesús äska tjwlo arayo li epga om go le. Gueniyo lër bomi kong ga tjwlo ara bor kjinmo llëme. ⁶ Miydër ga tja oppino tjlä pjlu

* 10:17 Jeremias 9.24.

wlo llême. Gueniyo tja kjok miydê ara. E inomi llêbo shâryororwa oblê oblê li go.

⁷ Sbô tjlôkwo roy pjlu loror bomi kong, gueniyo tjlwô shiror llême. ¿Tja opyono beno tjlwô ara llêm, pjây iêr ber lông tjlwô ara wlo eni li, e llêbo owa shâryotê lêmire?⁸ Tja parkê shâng bomi tjokshko ga tja potjwlêga Sbô tjlôkwo kjaragaga lông kjok shto oblê lirê.⁹ Tja shâng bomi tjokshko ga tja llêye dretshko ga êye barworor llêm, bi pjeyoga Macedonia so oor bor shwoy, ga llêye woydoror li twara lok bor kong. Eni ga llêye rokoror bomi kong llêm, ga rokêr bomi kong llêm iyado.¹⁰ Cristo tjlôkwo bek li miydêr pjlu. Miydêmi lông pjlu ga e jlôe. Ga tja krê tjlôkwo shiror llêm li kjishko Acaya kjokyo kjok kjwang jikong, tja slongga êrê llême. E jlô eni bakoe.¹¹ Tja tjlê eni, pjây woydêr llêm kjishko lëmi llême. Miyde Sbôrê ga pjây woydêr ara.

¹² No kjone kjone tjlê ga pak shârye lông li tjlwô ara, pak shâryerwa lông li dik le. E kjishko ga llêye shâryêr shâng li shâryêr shâng iyado eni, epga krê eni ga ä wlo.¹³ Epga opkjlopswê ber lông so Sbô tjlôkwo roy laga Jesús äska kjoyo, miga jyô erä. To lông jyörkê erä. Ikoba ga parkê lông Cristo kong wleni, miga jyörkokdo lông.¹⁴ Gueniyo ga pjây opshgawê ba kjishko llême. Ä om go li opkjlopswê ber shâng so Sbô parkaga kjok dogo so kälä lletlet kjoyo eni bakoe.¹⁵ Eni ga ba parkagaga opkjlopswê ber lông so Sbô parkagaga pjlo bek wleniyo kjoyo eni bakoe. Shji opshgawê e kjishko llême. Llono ga epga shdüya Sbôrê, llêbo shâryara kês li kjishko.

Pablo krono, llêbo weno ba kong owa li kjishko

¹⁶ Llêbo lër bomi kong obi, gueniyo tja kâ llême lëmi llême. Gueniyo woyotjlîmi eni wleni ga tja iozî ber shâng tjlê kâ llêm wleni, tja krê sira obi wlo.¹⁷ Miydêr ga tja krê eni ga tja tjlê shâng kâ llêm wleni, tja tjlê shâng Tjlapga Jesús dik llême.¹⁸ Nopga ara krê eni, nopga Sbô miydê llêm wleniyo dik. Eni kuzong ga tja krê eni bakoe.¹⁹ Pjây kjok miydê ara lëmi, gueniyo llêye le nopga kâ llêm wleniyorê li kumi kjing erä.²⁰ Pjây ichêba parkê, bomi llêbo dôkoba, pjây jyâpgwêba, oba opyê lông bomi bâm go, pjây wlongoba, pjây bokso shpokoba bakoe. Llêbo shâryê enishko ga kumi lông kjing erä.²¹ Tjawara opshâryono bomi tjok kjang eni llême. ¿Pjây shdunorwa eni llêm kuzong ga pjây wotjlik ga tjawa lökkjêr wlo lêmire?

Oblê krê llê kjishko ga tja krê e kjishko bako, tja tjlê kâ llêm wleni gueniyo.²² Epga hebreoga le, ga tja bakoe. Epga Israel tjëyoga le, ga tja bakoe. Epga Abraham tjëyoga le,

ga tja bakoe.²³ Epga Cristo parkaga le, ga tja ba parkaga jlôkoyo. (Tja tjlê eni ga tja skwê wleni.) Tja parkono ara, ba kjinmo lok. Tja iaraba shâng kjêrshko pjloglo ara, ba kjinmo lok. Tja shporaba no shpokkdo go dbo ara, ba kjinmo lok. Tja zrôkoba woydê lëba ara.²⁴ Tja shpora judiogarê no shpokkdo go pjloglo shkëng (5) dbaryo oblê oblêe. Pjlara pjlara ga tja shpora ootong pjloglo sak mya kjingsho shkaw (39).²⁵ Tja shporaba kjor go pjloglo mya, dbaryo oblê oblêe. Pjlara ga tja löraba ak go, tja zrôkoba wlo lëba. Tja jek sök kjyong kësbang roshko ga tja piktong pjloglo mya, dbaryo oblê oblêe. Tja beno buk dlung roshko shkêr kjwara, dbar kjwara, tja shteno seke.²⁶ Tja jëktong ara kjok shto oblê oblê. Tja jëktong shâng shto owashko ara. Tja di kësksê zono ara. Tja jëktong shâng lügwang lôngshko. Tja zrôya woydê bor nopgarê. Tja zrôya woydê nopga judiô llêm wleniyorê bakoe. Tja tjlôkwo lono nopga arashko ga tja zrôkoba woydê. Tja tjlôkwo lono nopga ara llêmshko ga tja zrôkoba woydê bakoe. Tja sök dlung kjing gosho ga tja wolono seke. No kjone kjone Sbô tjlôkwo kjaraga le, miga jyô. Epga êmdê ga tja zrôya lok woydê.²⁷ Tja drôno shâng ara pak kjang shâryê. Tja pono llêm shkêr kjwôbôso. Tja pjli kuno ara, tja wodogro kuno ara, tja iono llêm dbar kop ara bakoe. Olô ga tja smo kuno, tja shwong dret kjishko.²⁸ Tja song, llêbo tjeng kês êre kjishko, gueniyo erô llême. Tja woydê ara, Sbô tjlôkwo kjaragaga lông kjok shto oblê oblê li kjishko iyado.²⁹ Roy kuror ga nopga dbo llêm ga tja woydê ara ba kjishko. Roy kuror ga nopga ichêba llêbo owa shâryê ga tja iirkê ara eshko.

³⁰ Woyde ga tja krê sira obi, gueniyo tja krê llêbo kjishko, tja dbo ara llêm miydêmi wlo.³¹ Tjlapga Jesús Sbô, ba Data li poshrêkko iyado wlo. Era ommyidê ga tja jyörkê llême.³² Pjlara ga tja shâng Damasco kjokyo. Eshko ga kjok eshko so ichaga li parkê sök Pjlu Aretas kong. Ga kjok eshko so ichaga li nopga ichono kjok li u bâng bâng no opshikkdo dë, tja shaya lok wlo.³³ Gueniyo tja lonaba jer shing roshko, kjok li kjëryo poglo go pjlor kalêkong. Tja dôktong ba wloshko dwayo eni.

12

Llêbo pina Sbôrê Pablo kong, shji yoïno wleni

¹ Tja krê ga llêye shir e go llême. Eni êmdê ga tja krê obi kjluwe. Llêye pina Tjlapga Jesús dë bor kong shji yoïno wleni li, e lër bomi kong shara.²⁻³ Domer shâng kjlara, Cristo tjlôkwo kjaraga wleniyo.* Eeri ga ootong li pjloglo sak kjwara kjingsho

* 12:2-3 Domer le Pablörê shâng li, e Pablo om go layde.

pkëng (14) ga e söra Sböřë jem öötong sök kjok dogo buk kjókshko anmoyö lishko.† Ba doyo söydere, de ba sëya döre, e miydër llëme. Sböra ommyidë. Ga miydër ga 4 söra öötong shäng kjok ko Paraiso‡ lishko. Eshko ga tjlökwö kura, lako nopga löng kjok ère kjing go kong llëm wleniyo. 5 Tja krë ara domer lër shäng li kjishko ga pjlu, gueniyo tja krë bor kjishko om goshko ga tja krë llëbo kjishko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo eröe. 6 Gueniyo tja krë llëbo weno bor kong li kjishko kjwe ga tja tjlä shäng bomi kong kâ llëm wleni llëm, tjlökwö lër shäng li bek kjishko. Gueniyo tja krono eni kjwe ga tja tjwlo ara lëmi, llëbo loror bor kjishko li kjishko eröe. Woydër ga tja tjwlo ara lëmi, llëbo shäryoror, llëbo loror bomi tjreko li kjishko. E kjishko ga tja krë eni llëme.

7 Gueniyo tja opposhrek om go, llëbo pina Sböřë bor kong li kjishko llëm wlo ga llëbo weno owa bor doyo ère go, ichaga Äřë wleni, beno bor barwoklo iyadoo. 8 Tja kjloshtono Tjlapga kong pjloglo mya, llëbo owa li döya bor kong wlo. 9 Kuya ga tjlä bor kong ga «Pja woydër ara. Era tjwlo ara. Gueniyo pja poptër llëm, pja dbo ara llëm wlo. Miydëp e go ga dbo twaga bop kong li tja» le bor kong eni. E kjishko ga tja krë ara, tja dbo ara llëm li kjishko, dbo tve Cristorë bor kong wlo. 10 Eni ga tja wopjlu, tja dbo ara llëm kjishko. Tja parkë Cristo kong kjishko ga llëbo weno owa bor kong ara, tja läywëba owa, tja shdungoba bakoe. Gueniyo tja dbo ameshko ga tja dbo ara anmoyö. E kjishko ga llëbo weno owa bor kongshko ga tja wopjlu.

Corinto sogga woyotjlina Pablorë ara

11 Tja tjläno shäng kâ llëm wleni, tja ichaga pjäydë ba shäryë kjishko. No kjone kjone wotjlik ga Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska tjwlo arayo li epga le. Gueniyo tjara tjwlo ara ba kjinmo lok, tja tjwlo llëm gueniyo. Tja läywara lok owashko ga kuromi kjing erä. Zok ga tja wlikoromi kjwe. 12 Èye Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryë kësbang oblë oblë ara. Miydëba e go ga e Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska jlöe. Ga tja shäng bomi tjokshko ga tja omshäryono eni, llëbo weno bor kong owa ara gueniyo. 13 Llëbo shäryoror bomi tjok kës li shäryoror Sbö tjlökwö kjaragaga löng kjok shto oblë oblë li tjok sorë ga eni. Llëbo oblë shäryoror bomi tjok kjarinaso, pjäy ichoror bor potjwlek llëme. Pjäy ioror beno tjwlo oblë li dorko e kjishko lëmi wleni ga llëbo owa shäryoror ère iozi ber tjwlo llëm bor kong.

14 Tja wotjlik jek bomi ik pjlara obi. Ère tjok ga pjloglo mya. Gueniyo tja to shäng

bomi ik, bomi llëbo woydër kjishko llëme. Llëbo woydër li pjäy. E kjishko ga llëbo rokër bomi kong sira llëme. Bek wlo ga wapga, e dbur töng ba dataga kong llëm, dataga, e dbur töng ba wapga kong dey. 15 E kjishko ga llëbo botoya zan wopjlu bomi kjishko, tja opzang shäng om go wopjlu bomi kjishko bakoe. ¿Pjäy woydër ara eni ga tja woydëmi sira eräre? 16 Miydëmi pjlu ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy kong llëbo rokoror sira llëme. Eni ëmdë ga no kjone kjone wotjlik ga pjäy jÿapgoror e go le. 17 Nopga ichoror bomi kong kjlöbö. ¿Pjäy wotjlik ga ichoror, llëbo rokë bomi kong wlo lëmirë? Eni llëme. 18 Tito ichoror jek bomi shwoy bi kjlara obi tjok. Miydëmi pjlu ga pjäy kong llëye rokara llëme. Tjawa pjöyikong wotjlik kjarinaso, llëbo shäryërwa oblë oblë llëme.

19 ¿Pjäy wotjlik ga tjawa tjlä eni, pjäy ber wopjlu borwa tjok wlo lëmirë? Eni llëme. Tjawa töno beno tjeng Cristo tjok, ga tjawa tjlä löng Sbö bokso. Pjeyoga, llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, pjäy mär Cristo go jek këgong wlo. 20 Bangkjrër li tja äar bomi shwoyshko ga pjäy wlën löng woydër dik llëm, ga tjawa imi löng woydëmi dik llëm bakoe. Bangkjrër li pjäy wlën löng llëbo owa shäryë oblë oblë, pjäy ënglë kar kar, pjäy ymo ara ëng tjok, pjäy iirkë ëng tjok, pjäy töno dboy djok, oblë läywëmi owa, oblë läywëmi ara, pjäy krë ara, pjäy wlëp ëng tjok llëm bakoe. Pjäy wlën woydë löng eni llëme. 21 Dënashko ga pjäy kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ga pjäy pono ba tjok, ga llëbo shäryako llëm li shäryoromi oblë oblë bakoe. Bangkjrër li tja äar bomi shwoyshko ga pjäy wlën löng llëbo owa eni li shäryë obi. Eni wleni ga tja slar ara, ga tja ie Sböřë ber lökshko bomi kjishko bakoe.

13

Nopga poshduna Pablorë

1 Pjäy İn jek ère tjok ga pjloglo mya. Èye oblë rotëshko ga laga nopga pjökde, myararë llëm ga tjlökwö kjrëy llëme.* 2 Dënashko ga tja öör bomi ik pjlara. Tja jek öör bomi ik obishko ga pjäy löng llëbo owa shäryë, pjäy poshdunor pjire. Eerishko ga pjäy uunkong poshdun jek eni obi. Tja jek äar bomi ik obi ga pjäy wlën löng llëbo owa li shäryë obi wleni ga pjäy songe lër ame. 3 Woydëmi ga llëbo shäryër bomi kong, Cristo tjlä bor kjishko miydëmi wëllë wlo loromi bor kong. Eni ga eshko ga tja tjlä bomi kong yötso ame, tja tjlä bomi kong dbo ara go shara. Shji shdüya Cristorëshko ga tjlä bi kong yötso llëm, tjlä dbo ara go erä. 4 Zröraba pjang kjlös goshko ga dbo llëm wleni, gueniyo iara

† 12:2-3 Eshko ga epga tjläno ga kjok dogo tjeng kjaringwo mya, ga domer li söra öötong kjok dogo buk kjókshko anmoyö lishko. ‡ 12:4 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraiso. * 13:1 Deuteronomio 19.15.

Sbörë beno sök së, ba dbo ara go. Tjawara dbo llëm baŷya dik bakoe. Gueniyo tjawa iara Sbörë beno löng së, ba dbo ara go, tjawa parkë ber löng bomi kong wlo.

⁵ Pjây opmiydos om go, pjây mär löng Cristo Jesús go jlökoyore miydëmi wlo. İmi ga Cristo shäng bomi tjok llëm wleni ga miydëmi e go ga pjây mär löng ba go llëme. ⁶ Woydër ga miydëmi ga Cristo shäng borwa tjok, ga tjawa mär löng ba go jlökoyo. ⁷ Rokërwa Sbö kong ga pjây kjimte llëbo owa shäryë llëm wlo. Rokërwa eni, tjawa ikoba pjlu wlo llëme. Rokërwa eni, pjây jëk löng pjlo bek wlo, tjawa ikoba owa gueniyo. ⁸ Llëbo shäryërwa löng kës li shäryërwa, tjlokwo bek li ber kësbang, tjwlö ara wlo. Tjawa löng tjlokwo bek li wloyoga llëme. ⁹ Pjây mär löng Cristo go jlökoyoshko ga tjawa wopjlu, tjawa ikoba ga dbo llëm wleni gueniyo. Rokërwa Sbö kong İyado ga pjây ie jëk löng pjlo bek. ¹⁰ Tjlokwo ëre tër, ichër jek bomi kong bäm go, tja äär bomi shwoyshko ga tja tjle bomi kong kjang llëm wlo. Tja iara Sbörë beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme.

Kjibokwo pjirzlong

¹¹ Era eni ga pje yoga, pjây ber löng wopjlu, pjây jëk pjlo bek, pjây poshdunor li kolozi, pjây wotjlis kjrinaso, pjây ber löng wopjlu ëng tjok bakoe. Shäryëmi eni ga pjây kjimte Sbörë ber löng ëng woydë ara kar kar, pjây kjimte ber löng wopjlu ëng tjok bakoe.

¹² Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjluë.

Bi pje yoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

¹³⁻¹⁴ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte ara. Rokër Sbö kong ga pjây woyde. Rokër Sbö Sëya kong ga pjây ie ber löng wopjlu ëng tjok bakoe.†

† 13:13-14 Tek dënasshko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone goshko ga 2 Corintios 13.12-13, jyä taraba beno 2 Corintios 13.12-14, gueniyo tjlokwo tak lok kjrining pjök li go ga e llëbo kjrinaso loklo.

Carta a los Gálatas Kjibokwo ère tara Pablorè Galacia soga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Galacia kjokyo ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng li, epga judioga llèm wleniyo uunkong seke. E kjishko ga löng mär Jesús go llèm obishko ga kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya lok llème. Eni ga Pablo öör eshko Jesús roy pjlu lè ba kongshko ga tjlèno ba kong ga èye där kjok llgwekklo li söya bëy kjishko llème lara eni.

Gueniyo Pablo opshino eshko dwayo irgo ga judioga kjone kjone öötong löng eshko. Epga mär Jesús go 'le, miga jyö erä. Eshko ga Jesús tjlòkwo kjrägaga li jyäpgwara lok tjlòkwo bek llèm li go. Tjlèno ba kong ga epga där wlo ga woyde ga epga mär Jesús go dö llèm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya lok bakoe lara lok eni. Eshko ga kjone kjone omtjlòkwo kjrono. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè, nopga eniyo li kjishko, Jesús tjlòkwo kjrägaga li jèk löng ba tjlòkwo bek llèm li go ame wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja ichaga norè llème. Tja kjräga Jesucristorè, ba woshraga Data Sbò lirè bako, ga tja ichara lok beno shäng ba tjlòkwo roy laga Jesús äska.

² Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Galacia kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

Pjeyoga tjlòkwo kjrägaga löng na bor tjok li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

⁴ Jesucristo optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret wlo, shji döya llèbo owa tjeng kjok ère kjing goshko li dbo dorko dwayo wlo, woydara Data Sbòrè sorè li eni.

⁵ Data Sbò li, e poshrèy, ièy ber kèsbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Tjlòkwo pjlu kjrinaso

⁶⁻⁸ Dénashko ga Cristo roy pjlu lorowa bomi kong. Ga Sbò wopjlu li kjishko ga pjäy rokara, ga ba tjlòkwo li kjroromi. Eni ga tja wotjllino ga pjäy jèk löng e go loror. Gueniyo pjäy roy shrono owa, koshèr sök dik llème. Roy kuror ga pjäy Sbò rayono maling, ga tjlòkwo oblè sömirè shara. Gueniyo tjlòkwo pjlu jlòkoyo li, e kjrinaso döe. Tjlòkwo kjroromi kjupä li, e jyö erä. No kjone kjone omlono bomi kong, pjäy kà llgwíya wlo. Cristo roy pjlu li kjlopswe lok woydè ber oblè. Rokèr Sbò kong ga èye tjlòkwo lè bomi

kong, lororwa bomi kong dénashko dik llèm ga shdüya. Laga tjawarè, laga Sbò parkaga kjok dogo sorè eni wleni èmdè ga tjlòkwo oblè laga li shdungga ber Sbòrè iyado wlo. ⁹ Loror bomi kong tjän, gueniyo lèr jek bomi kong obi. Rokèr Sbò kong ga èye tjlòkwo lè bomi kong, lororwa bomi kong dénashko dik llèm ga shdungga ber Sbòrè iyado wlo.

¹⁰ Nopga ber wopjlu bor tjok li wlèntè llème. Sbò ber wopjlu bor tjok li wlèntè eröe. Tja parkè nopga ber löng wopjlu bor tjok wlo kjwe ga tja Cristo parkaga llème.

Pablo beno shäng Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska sorè

¹¹ Pjeyoga, tjlòkwo roy pjlu li loror bomi kong dénashko li, e laga norè bäm go llème. Lèr bomi kong, miydèmi wlo. ¹² E lara norè bor kong llèm, tja pingga norè llèm bakoe. E laga Jesucristorè om go bor kong.

¹³⁻¹⁵ Shäryono eni. Tja wentè llèm obishko ga tja kjrara Sbòrè, ga tja rokara ber shäng ba parkaga wlo, ba wopjlu li kjishko. Gueniyo tja dèna shäng judioga tjlòkwo söskho ga tja roy sorè miydoromi tjän. Eshko ga tja Jesús tjlòkwo kjrägaga wloyo. Llèbo shäryoror ba kong lok ara, pjir ber dret wlo loror. Borwa tjlapaga tek dénashko so tjlòkwo li söror pjlu, owa llèm, bor pjeyoga luyo bor tjok bëy li kjinmo. Gueniyo eshko ga ¹⁶ ba Wa pina Sbòrè bor kong, miydèr wlo, roy lèr nopga judio llèm wleniyo kong wlo. Eshko ga llèbo kjakrokroror nopga kong llème. ¹⁷ Eshko ga Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo. Gueniyo parkè löng eni bor bäm go èmdè ga tja äatè lan ba tjok eshko guing llème. Tja jekdo Arabia kjokyo. E irgo ga tja tek Damasco kjokyo iröng obi.

¹⁸ Lu pjiloglo mya irgo ga tja jek öötong shäng Jerusalén kjokyo Pedro* ik, ga tja beno sök ba tjok eshko dbargwo sak kjwara kjingsho shkèng (15). ¹⁹ Tjlapga Jesús lèng Santiago li inor eshko bakoe. Gueniyo Sbò tjlòkwo roy lagaga Jesús äska llamo li inor llème. ²⁰ Lèr bomi kong jlòkoyo Sbò bokso ga tjlòkwo ère, e jlòe.

²¹ E irgo ga tja öör jong Siria kjokyo, Cilicia kjokyo bakoe. ²² Eshko dbaryo ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Judea kjokyo li, tja iye lok llèm obi. ²³ Tja roy kura lok eröe. No kjone kjone tjlè löng ba kong ga «Bi irp-jangga dénashko to shäng Jesús roy pjlu li pjik wlo lara. Gueniyo eerishko ga to shäng e roy shdök oba kong shara» le lok ba kong eni. ²⁴ Eshko ga Sbò poshrèra lok ara bor kjishko.

2

Pablo wlokrara Sbò tjlòkwo roy lagaga Jesús äska lirè

* **1:18** Grecia so tjlòkwo go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowèba eni bakoe.

¹ Lu p̄loglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) irgo ga tja to jek Jerusalén kjokyo obi, Bernabé tjok, Tito tjok bakoe. ² Tja to jek eshko, lara Sbörë bor kong eni kjishko. Tja öotong shäng eshko ga tja tóno Jesús tjlökwö kjruga kágäyoga tjok dboshko, ga Jesús roy pjlu lër nopga judío llëm wleniyo kong sorë li loror ba kong pjire. Shäryoror eni, pak shäryër shäng li ber tjwlo llëm wlo llëme. ³ Tja lano ba tjok pjir ga ëye ichara lok doyo jyä tē llëme. Tito, e judío llëm kjishko ga e doyo jyä tak llëme. Ga jék shäng bor tjok ëmdë ga ichara lok doyo jyä tē llëm bakoe. ⁴ Gueniyo nopga löng eshko kjlöbö. Epga mär löng Jesús go le, gueniyo jyö erä. Löng borwa tjok lütshko, borwa ik wlo. Shji tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga shji döra, shji iara beno löng kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolë ame wlo, gueniyo eshko ga tjawa iche woydë epgarë ber löng kjok llgwekklo li kolë iröng obi. Tjlë lok ga «Ëye mär woydë Jesús go ga woydë ga doyo jyä tak pjir guing» le lok eni. ⁵ Gueniyo ga kolororwa sira llëme. Tjlökwö pjlu kjroromi, sömi löng li, e beke. E kjlospwako llëme. Epga kolororwa llëm e kjishko.

⁶ Jesús tjlökwö kjruga kágäyoga löng eshko li tjwlo ara lëba. Gueniyo Sbö kong ga shji uunkong tjwlo beke. E kjishko ga epga tjwlo ara lëba ëmdë ga bor kong ga tjwlo öblë kjinmo llëme. Gueniyo epga ëmdë ga tjlökwö roy pjlu li lër shäng li kjingsho llëye iara lok llëme. ⁷⁻⁸ Dënashko ga Pedro ichara Sbörë ba tjlökwö roy pjlu lë judioga kong Jesús äska, ga kjim tara ara. Ga tja shäng eshkosshko ga miydara lok ga tja kjrara Sbörë eni bako, ga tja ichara ba tjlökwö roy pjlu lë nopga judío llëm wleniyo kong, ga tja kjimte shäng ara bakoe. ⁹ Santiago, Pedro,* Juan, e löng eshko. Jesús tjlökwö kjruga kágäyoga tjwlo arayo lëba li epga. Tja, Bernabé, tjawa kjim tara Sbörë ara li miydara lokshko ga tjawa orkwo iona, tjawa beno löng wopjlu ëng tjok li loklo. Eshko ga tjawa beno löng tjlökwö lë nopga judío llëm wleniyo kong, ga epga beno löng tjlökwö lë judioga kong. ¹⁰ Tjawa kong llëbo rokara kjrina döe. Woydara ga nopga song wleniyo kjimterwa. Gueniyo bor kong ga e kjang llëm, shäryër eni iyado kjishko.

Pedro wlon a Pablorë

¹¹ Pjlara ga Pedro öör na Antioquía kjokyo. Sök na obishko ga wlonor ara, llëbo shärye shäng owa kjishko. ¹²⁻¹³ Shronoshko ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok, jyä tak lok llëm gueniyo. Era pjluë. Gueniyo e irgo ga nopga shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ichaga Santiagorë. Jerusalén kjokyoshko ga judioga löng kjlöbö, wotjlik

ga ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le lok eni. Eni ga bangkjire Pedrorë ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok wleni ga roy söya nopga shrono löng lirë, nopga wotjlik eni wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong. E kjishko ga eshko jek lëkong ga opkiono nopga judío llëm wleniyo lishko dwayo, ga iono ba tjok ame. Opkiono eni li, e owa. Judioga öblë löng li omshäryono lok owa eni bakoe. Bernabé ëmdë ga omshäryono baïya dik bakoe. ¹⁴ E kjishko ga in ga tjlökwö pjlu li söya lok bek llëm kuzong ga tja tjëno Pedro kong nopga uunkong boksho. Tja tjë ga «Pja judío, gueniyo pja jék shäng nopga judío llëm wleniyo dik. ¿Eni ga nopga öblë judío llëm wleniyo ichëp woydë dbo go ber löng judío wleni ega?»

¹⁵ »Nopga judío llëm wleniyo jék löng llëbo owa shäryë. Gueniyo shji judioga jlöe. ¹⁶ Eni ëmdë ga miydoroy ga shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme. Shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Jesucristo go. Nopga judío llëm wleniyo mär löng ba go tjän, gueniyo shji judioga ëmdë ga shji mär löng ba go bako, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo. Ëye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sök kjishko llëme.

¹⁷ »Shji ber pjlo bek Sbö bokso, shji tóno beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga shji ber löng kjok llgwekklo li sök ame kuzong ga judioga kjone kjone wotjlik ga shji beno löng llëbo owa shäryë le lok eni. Gueniyo shji iche Cristorë llëbo owa shäryë, e lotë llëme. E eni llëme. ¹⁸ Bäm goshko ga tja tjëno ga shji ber pjlo bek Sbo bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme loror. Gueniyo söy, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër bomi kong eeri kjwe ga llëbo owa shäryotë shäng. ¹⁹ Bor shdunglo tak pjang kjok llgwekklo go li, e potjwlëk pjir tjän. Tja zröra kjok llgwekklo lirë wleni. E kjishko ga llëye shärye bor kong ga ä tjän. Tja jék shäng Sbö tjok shara. ²⁰ Cristo zröraba pjang kjlös goshko ga tja wolono pjang ba tjok eshko wleni. Eni ga tja opichë om go ame. Cristo shrono bor go, ga tja wlosöga erë shara. Tja woydara Sbö Wa lirë ara, ga optwono wolono bor kjishko. Eni ga tja sök kjok ëreshko obi ga tja mär ba go eröe. ²¹ Sbö wopjlu li kjishko ga Cristo ichara wolon bi kjishko. Gueniyo shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko kjwe ga Cristo wolono li tjwlo llëm, Sbö wopjlu li tjwlo llëm bakoe» lër.

3

Shji där, shji mär Sbö go kjishko döe

* 2:9 Grecia so tjlökwö go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowëba eni bakoe. Gálatas 2.11-14 eni bakoe.

¹ ¡Galacia sopga, pjây kä kjange! ¿Pjây iaga ëro? Loror bomi kong wêlê ga Jesucristo zrôraba pjang kjîlôs go. ² Woydêr ga llêbo kjakrokêr bomi kong pjâra li dbory-ozî bor kong. ¿Bomi go Sbô Sêya shrono beno kêsbang bomi tjok li llê kjîshko? ¿Kjok llgwekklo li sôromi kjîshkore, de Jesús tjîlôkwo kjroromi li kjîshko? ³ ¿Pjây kä kjangdo? Soyoromi jêk Sbô tjok, ba Sêya go. Gueniyo eerishko ga pjây jêk woydê ba tjok bomi dbo om go li go. ⁴ Pjây mâr Jesús go kjîshko ga llêbo weno bomi kong owa ara. ¿Eerishko ga beno llêno llêm wlore? ⁵ ¿Ba Sêya iche Sbôre tjwe bomi go ber kêsbang bomi tjok wlo ega? ¿Llêbo îydêba llêm wleniyo shârye bomi tjêrêko ega? ¿Kjok llgwekklo li sôromi kjîshkore, de pjây mâr Jesús go li kjîshko?

⁶ Abrahamda Sbô tjîlôkwo kjrono, ga mâr beno shâng ba go. E kjîshko ga iara Sbôre beno pjlo bek ba bokso.* ⁷ Eni ga shji ber Abraham tjêyoga jlôkoyo wlo ga woyde ga shji mâr Sbô go eni bakoe. ⁸ Eerishko ga nopga judío llêm wleniyo mâr Sbô go li, e ie Sbôre ber pjlo bek ba bokso. Dênashko ga tak pjang Sbô kjibokwoyo li go eni. Eshko ga ba tjîlôkwo roy pjlu lara Sbôre Abraham kong, tjê ba kong ga «Tjêyoga kjimtêr uunkong bop kjîshko»† le. ⁹ Abraham mâr Sbô go, ga kjimntara. Eni ga êye mâr Sbô go ga kjimnta eni bakoe.

¹⁰ Kjok llgwekklo li go Sbô tjîlôkwo tak pjang eni: «Êye kjok llgwekklo ëre sök uunkong bëy îyado llêm ga e shdungko.»† Eni ga êye dâr woydê, kjok llgwekklo li sôya kjîshko le ga e shdungko. ¹¹ Tjîlôkwo tak pjang e go kjwara obi tjêlê ga «Êye mâr Sbô go ga era ie ber pjlo bek ba bokso.»§ E kjîshko ga êye ie Sbôre ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sôya kjîshko llême. ¹² Tjîlôkwo tak pjang e go kjwara obi tjêlê ga «Êye mâr woydê kjok llgwekklo ëre go ga e sôya bëy îyado dey.»* E kjîshko ga êye dâr woydê, kjok llgwekklo li sôya kjîshko le ga mâr shâng Sbô go llêm, Sbô woyotjlîya shâng llêm kjîshko.

¹³ Sbô tjîlôkwo tak pjang eni bakoe: «Êye wolono pjang kjor go ga e shdungko.»† Eni ga Cristo opyono, wolono pjang kjîlôs goshko ga bi shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li beno pjang ba go. Eni ga shji dôra bi shdungglo li dbo dorko dwayo. ¹⁴ Dênashko ga Sbô tjîlêno Abraham kong jlôkoyo ga nopga judío llêm wleniyo kjimnta lara. Eni ga shji dôra Cristo Jesúsdê, tjîlôkwo lara li ber jlôkoyo wlo. Eni ga shji mâr ba go kjîshko ga ba Sêya iche lara Sbôre bi kong jlôkoyo li tjwe bi go ber kêsbang bi tjok ga pjluê.

Tjîlôkwo lara Sbôre jlôkoyo li kjara kjok llgwekklo lirê llême

¹⁵ Pjeyoga, tjîlôkwo lêr bomi kong llêbo jyâglo go. Domer shâng kjlara tjîlôkwo twê oblê kong, ber îyado wlo ga tjîlôkwo li lóngga ërê llême. ¹⁶ Dênashko ga Sbô tjîlêno Abraham kong, ba tjêyo tek ber ba irgo li kong jlôkoyo. Tjîlôkwo tak pjang Sbô kjibokwoyo go li, e «ba tjêyoga» le llême. Tak pjang li, e «ba tjêyo» le. E no kjlaraso loklo, e Cristo layde. ¹⁷ Tjîlôkwo lêr shâng li ëre. Sbô tjîlôkwo lono Abraham kong, beno îyado wlo bâm goshko. Öötong lu pjloglo sak dbâw pjloglo pkêng kjingsho sak myashko (430) ga kjok llgwekklo li twara Moisés kong. Gueniyo tjîlôkwo twara bâm go li kjara kjok llgwekklo lirê llême. E ie ber tjwlô llêm wlo ga äe. ¹⁸ Shji kjimnta Sbôre, kjok llgwekklo li sôy kjîshko kjwe ga shji kjimnta tjîlôkwo twara bi kong, beno îyado wlo li kjîshko llême. Gueniyo Sbô wopjlu li kjîshko ga tjîlôkwo twara Abraham kong, ga kjimntara iguing.

¹⁹ ¿Eni ga kjok llgwekklo li llêno? Twara Sbôre judioga kong, llêbo shârye lok owa li miydoklo, âar jong Abraham «tjêyo» tjwe lara jlôkoyo li shrono guing. Ga kjok llgwekklo li lara Sbôre ba parkagaga kjok dogo so kong. Ga epga omlono Moisés kong. Ga Moisés omlono nopga kong. Eni ga Moisés beno shâng Sbô tjîlôkwo laga nopga kong, beno shâng nopga tjîlôkwo laga Sbô kong bakoe. Kjok llgwekklo li weno eni. ²⁰ No parkê eni ga kâgâyo kjlaraso llêm, e parkê shâng oblê oblê li tjîlôkwo laga kjîshko. Gueniyo Sbô tjîlôkwo lono Abraham kong jlôkoyoshko ga laga erê shâng om go ba kong.

Shji parkagaga tjwlêk lóng pjir wleniyo dik ame

²¹ Kjok llgwekklo li, tjîlôkwo lara Sbôre Abraham kong jlôkoyo li, e ber êng wloyo lotê llême. Shji ie kjok llgwekklo llêrê ber lóng sê îyado Sbô tjok ga pjlu kjwe ga shji beno pjlo bek Sbô bokso kjok llgwekklo li kjîshko tjân. ²² Gueniyo Sbô tjîlôkwo tak pjang li tjêlê ga shji uunkong lóng bi wotjlik owa li dbo dorko, nopga lóng kjêrshko wleni. Shâryara Sbôre eni, tjîlôkwo lara Sbôre jlôkoyo li tjwe ber êye mâr Jesucristo go li kong wlo.

²³ Nopga mâr Cristo go dbaryo äatê llêm obishko ga tjawa ichaga kjok llgwekklo lirê. Ga tjawa beno lóng ba dbo dorko, Cristo tjwe guing. ²⁴ Shji dara kjok llgwekklo lirê, âar jong Cristo shrono guing, shji mâr ba go wlo, shji ber pjlo bek Sbô bokso e kjîshko wlo. ²⁵ Eerishko ga shji mâr Cristo go kuzong ga shji daga beno kjok llgwekklo lirê ame.

²⁶ Pjây mâr lóng Cristo Jesús go kuzong ga pjây uunkong Sbô wapga. ²⁷ Pjây waraba

* 3:6 Génesis 15.6. † 3:8 Génesis 12.3; 18.18; 22.18. ‡ 3:10 Deuteronomio 27.26. § 3:11 Habacuc 2.4. * 3:12

Levítico 18.5. † 3:13 Deuteronomio 21.23.

jer di roshko, pjây tîno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jêk ber lîng Cristo dik. ²⁸Eni ga Sbô kong ga pja judîore, de pja judîo llême, e llêno llêm, pja parkagaga tjwlêk shâng pjir wleniyore, de eni llême, e llêno llêm, pja domerde, de walêre, e llêno llêm bakoe. Pjây tîno beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjây uunkong tjwlô beke. ²⁹Pjây Cristo î ga pjây Abraham tjâyoga jlôkoyo. Ga tjlôkwo lara Sbôrê ba kong jlôkoyo dênashko li, e beno bomi kong eni bakoe.

4

¹Tjlôkwo lêr shâng li eni: Domer tjwlô ara li wa, llêbo uunkong ba data î, e llono ga ber baîya êmdê ga kjwozir obishko ga tjwlô parkaga tjwlêk shâng pjir wleniyore dik, aâr jong ba luyo go guing. ²E wopro ga nopga iara ba datarê beno lîng ba dê, epga kole wlo, aâr dbar llono lara ba datarê guing.

³Shji uunkong eni bakoe. Tjlôkwo bek li miydoydê llêm obishko ga shji sgara lîng llêbo shâryê, nopga Sbô miydê llêm wleniyore dik, parkagaga tjwlêk lîng pjir wleniyore dik. ⁴Gueniyo dbar ôotongshko ga Sbô ba Wa ichono, ga wena walêrê. Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdê li shâryara ba Wa lirê uunkong bêy, ⁵shji uunkong tjeng kjok llgwekklo dbo dorko li dôya wlo, shji ber Sbô wappa wlo. ⁶Ga pjây Sbô wappa kjîshko ga ba Wa Sêya li ichara beno bomi go, ber kêsbang bomi tjok wlo. Ga Sbô kowêy bi Data ga pjlu, ba Sêya kjîshko. ⁷Eni ga pjây parkagaga tjwlêk lîng pjir wleniyore dik ame, pjây Sbô wappa shara. E kjîshko ga llêbo twe Sbôrê ba wappa kong li twe bomi kong bakoe.

Pablo woydê ara Galacia sopga kjîshko

⁸Sbô miydomirê llêm obishko ga pjây parkagaga tjwlêk lîng pjir wleniyore dik, pjây parkê lîng sbôpga oblê kong, gueniyo sbôpga oblê li, e sbôpga jlôkoyo llême. ⁹Gueniyo eerishko ga pjây Sbô miydê, pjây kar miydê Sbôrê bakoe. Nopga Sbô miydê llêm wleniyore mâr ba wotjlik owa li go. ¿Enira pjây mâr woydê nopga Sbô miydê llêm wleniyore wotjlik owa, llêno llêm li go obi ega? ¿Pjây opyê woydê ber lîng parkagaga tjwlêk lîng pjir wleniyore dik obîre? ¹⁰Oba sgara lîng dbar shrêk sorê ga pjây dbar shrêk woydê eni bakoe. Dbar llê, mok llê, lu llê, e shrêmi woydê, Sbô ber wopjlu bomi tjok wlo lîmi. ¹¹Bangkjrêr ga pak shâryoror bomi tjok li, e beno llêno llême lêr.

¹²Pjeyoga, rokêr bomi kong ga pjây opshâryos botoya dik, tja opshâryono bomipjôy dik sorê ga eni. Llêye owa shâryoromi bor kong llême. ¹³Miydêmi pjlu ga tjlôkwo roy pjlu li loror bomi kong bâm goshko ga tja ôor eshko, tja swlo ara kjîshko. ¹⁴Eshko ga

tja swlo ara li, e beno bomi kong kjang. Eni êmdê ga tja iywomi shjiktêng llême. Tja tjlôkwo kjrromi, tjlôkwo li laga Sbô parkaga kjok dogo sorê wleni, laga Cristo Jesús dê om go wleni bakoe. ¹⁵Eshko ga pjây wopjlu erâ. ¿Eerishko ga pjây oto? Miydêr ga eshko dbaryo ga llêye woydêr sorê ga shâryoromi bor kong. Pjây rokoror bomi bokkwo shik bor kjimtoklo loror bomi kong kjwe ga shâryoromi bor kong lîng wopjlu. ¹⁶¿Eerishko ga pjây opyê woydê ber lîng bor moskwo, tjlôkwo bek li loror bomi kong kjîshko lêmîro?

¹⁷Nopga lîng eshko kjlôbô, woyde lok jlôkoyo ga pjây tîn lîng ba tjok, ba tjlôkwo sômi jlôkoyo wlo, gueniyo e ber bomi kong pjlu llême. Woyde ga tjawa rayêmi, pjây ber lîng ba woyotjlik jlôkoyo wlo shara. ¹⁸Woydêr ga tja shâng bomi tjokde, de llême, pjây llêbo pjlu shâryê lîng iyado. Pjây wotjlik llêbo shâryê jlôkoyo li, e pjlu jlô, gueniyo llêbo pjlu shâryêmi wlo erô. ¹⁹Pjây bor wappa wleni. Walê wloshko chida tjeng dôroshko ga bangyo ara. Pjây bangyo bor kong ara eni bako, aâr jong pjây lîng Cristo dik guing. ²⁰Tja iana shâng eshko, tja tjê bomi kong yôtso wlo. Gueniyo llêye shâryêr bomi tjok li miydêr llême.

Agar, Sara

²¹Pjây mâr woydê kjok llgwekklo go li, ¿llêye tak pjang ba go li miydêmi llêmdo? ²²Tak pjang eni: Abraham wappa do pjok, wa kjlara ba parkaga tjwlêk shâng pjir wleniyore li tjok, wa kjlara obi ba boy tjok. ²³Ba wa ba parkaga tjok li, e weno laga norê. Ba wa ba boy tjok li, e weno laga Sbôrê, tjlôkwo lara jlôkoyo li kjîshko.

²⁴Ère llêbo jyâglo. Walêga do pjok ère, e tjlôkwo kjrning pjok li loklo. Agar, e kjok llgwekklo twak Sinaî dlupyoshko li loklo. Èye mâr woydê kjok llgwekklo ère go ba ber lîng Agar tjâyoga tek beno ba irgo wleni. Epga, e parkagaga tjwlêk lîng pjir wleniyore dik. ²⁵Agar, e Sinaî dlupyô jong Arabia kjokyo li loklo bakoe. E nopga lîng Jerusalén kjokyo eerishko dbaryo li loklo bakoe. E kjîshko ga Agar, e ba mekê wleni. ²⁶Gueniyo Jerusalén kjokyo buk kjok dogo kjrîna obi. Kjok eshko sopga, e parkagaga tjwlêk lîng pjir wleniyore dik llême. Ga eshko sopga li, e shji. ²⁷Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Llono ga walê rayak beno sôk li wappa ara, walê beno shâng ba lanma tjok luyo ara li kjinmo.

E kjîshko ga walê kjrning, wappa llêm, pja wopjlu.

Wloshko tjeng dôroshko bang sorê miydêr llêm,

ôô los, pja wopjlu dey.»*

* 4:27 Isaias 54.1.

²⁸ Pjeyoga, Isaac weno li laga Sbörë, tjlökwö lara jlökoyo li kjishko. Pjäy iara Sbörë beno baíya dik, tjlökwö twara jlökoyo li kjishko eni bakoe. ²⁹ Dénashko ga tjlökwö lara Sbörë jlökoyo li kjishko ga Isaac íchara Sbö Sëyarë wen. Gueniyo Agar wa li iircono ara ba kong, ga shduna ara. Eerishko ga nopga mär löng kjok llgwekklo go li iirkë bi kong ara, ga shji shdüya ara eni bakoe. ³⁰ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Walë parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo li ichos to kjok shto oblë ba wali tjok. Ba data wolonoshko ga ba llëbo tjeng kës li ber ba wa jlökoyo li kong eröe. Llëye ber ba parkaga li wa kong llëme.»†
³¹ Eni ga shji walë parkagaga tjwlëklöng pjir wleniyo li wappa wleni llëm, shji domer boy li wappa wleni.

5

Shji döra Cristorë

¹ Shji döra Cristorë, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëy ame wlo. E kjishko ga pjäy wokjang, pjäy opyë ber löng parkagaga tjwlëklöng pjir wleniyo dik ame.

² Tja Pablo, tja tjlökwö kuzia. Pjäy doyo jyã të, pjäy ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga Cristo beno bomi kong tjwlö llëme. ³ Lër jek bomi kong obi ga domer llë doyo jyã të, ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga ber shäng kjok llgwekklo llamo li kolë wlo bakoe. ⁴ Pjäy mär kjok llgwekklo li go, pjäy ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga pjäy löng Cristo tjok llëm, ga Sbö wopjlu li ber bomi kong tjwlö llëme. ⁵ Gueniyo shji mär Cristo go kuzong ga shji kjimte Sbö Sëyarë, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso dbaryo li koshë löng wopjlu wlo. ⁶ Shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok li, e tjwlö ara bi kong. Ga shji mär ba go kjishko ga shji oblë woydë íyado. Gueniyo Sbö kong ga shji doyo jyã tëre, de llëme, e llëno llëme.

⁷ Bäm go ga pjäy jek löng Sbö tjok pjluë. ¿Tjlökwö bekli sömi ame laga erë bomi kong?
⁸ Pjäy rokara Sbörë tjlökwö pjlu li sök wlo. E kjishko ga bomi songga li ichaga erë llëme. ⁹ Oba tjlë ga «Pjlung shosho uuklko* chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. ¹⁰ Gueniyo miydër pjlu ga pjäy Tjlapga Jesús í. E kjishko ga miydër ga wop ä ga pjäy wotjlik ber löng botoya dik iröng obi. Ga bomi jyäpgwaga to löng li, e shdüya Sbörë, ë ga eni.

¹¹ Pjeyoga, shji doyo jyã të, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër shäng oba kong kjwe ga tja shdüya judiogarë llëme. Gueniyo shäryër eni wleni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go bi kjishko li ber tjwlö llëme. ¹² Gueniyo bomi jyäpgwaga to löng lira, woydër ga doyo jyã të dö llëme. Woydër ga epga opkë lok om go dey.

¹³ Pjeyoga, pjäy rokara Sbörë ber löng ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame wlo. Gueniyo pjäy beno löng kjok llgwekklo li kolë ame wlo ëmdë ga pjäy beno jek löng bomi wotjlik owa li go wlo llëm bakoe. Pjäy ëng woydos ara kar kar, pjäy ëng kjimtos bakoe. ¹⁴ Kjok llgwekklo uunkong li ber kjirinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† ¹⁵ Gueniyo pjäy sjëke. Shäryëmi löng eni llëme. Pjäy löng ëngkjwë ëng tjok kar kar erä. Shäryëmi löng eni ga pjäy ëng pjik löng om go erä.

Shji mär Sbö Sëya go

¹⁶ Eni ga lër bomi kong ga pjäy mär Sbö Sëya go. Enira pjäy jek bomi wotjlik owa li go llëme. ¹⁷ Bi wotjlik owa li, e owa Sbö Sëya bokso. Ga bi wotjlik owa li, e llëye woyde Sbö Sëyarë li wloyo wleni. Wotjlik kjring pjök li, e oblë oblë, ëngkjwë ëng tjok wleni. E kjishko ga olö ga llëye shäryëmi woydë pjlu li, e shäryëmi ga äe. ¹⁸ Gueniyo pjäy mär Sbö Sëya go ga pjäy ichaga kjok llgwekklo lirë ame.

¹⁹ Nopga jek ba wotjlik owa li goshko ga llëye shäryë löng li ígöy wëllëe. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Llëbo owa shäryako llëm li shärye. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä. ²⁰ Sböpga jyäglo, e poshrëya. Opping ybi, oblë ie wlo. Oblë íywa shjiktëng. Ènglë kar kar oblë tjok äe. Ymo ara. Iirkë malinge. Wotjlik ba kjishko eröe. Èngkjwë oblë tjok. Tön dboy dboye. ²¹ Wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Nelötkë, bërkkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok. Llëbo oblë, so e kjoyo li shärye bakoe. Loror bomi kong tjän, gueniyo lër bomi kong jek obi ga ëye sgaro shäng eni ga äar Sbö sök no pjluyo íyado lishko llëme.

²² Gueniyo shji kjimte Sbö Sëyarëshko ga shji llëbo shäryë oblë. Shji oblë woydë ara. Shji wopjluë. Shji wlëpe. Shji iirkë maling llëme. Shji wopjlu oblë tjok. Shji oblë kjimté. Llëyëloroyli shäryëmi. ²³ Shji llëbo shäryë oblë kong yötso. Shji llëbo shäryë ga woyotjly yötso guing. Llëbo ëre shäryë ga pjlu, llgwekklo drete. ²⁴ Èye Cristo Jesús í ga e ichaga ba wotjlik owa lirë ame. Ba wotjlik owa li, e löra beno pjang kjlös go wleni. ²⁵ Shji iara Sbö Sëyarë beno löng së jlökoyo kuzong ga woyde ga shji mär ba go. ²⁶ Gueniyo shji krë llëm, shji ënglë kar kar llëm, shji wotjlik owa ëng tjok bi llëbo kjishko llëm bakoe.

6

Shji ëng kjimté

† 4:30 Génesis 21.10. * 5:9 Pjlung shosho uuklko le li, e tjlökwö söya löng owa li loklo. † 5:14 Levítico 19.18.

¹ Pjeyoga, pjây mâr lóng Sbö Sëya go. Eni ga pjây kjlara llëbo owa shäryono ga poshdûzi yôtsö. Gueniyo pjây sjëk, pjây dir baïya dik llëm wlo. ² Pjây kjlara ïmi ga song ga kjimtozia. Eni ga pjây pïna Cristorë sorë ga shäryëmi lóng eni. ³ Èye tja tjwlö ara, oblë kjinmo le, tjwlö ara llëm ëmdë ga opjyâpgwë shäng om go. ⁴ Pjây llëbo shäryono pjilüre, de oware, pjây kjlara kjlara opmiydos om go. Shäryoromi pjilü ga pjây ber wopjlü ga pjilüe. Gueniyo shäryoromi pjilü, oblë kjinmo lëmi llëme. ⁵ Pjây kjlara kjlara pak llë ga miydaga ber erë om go.

⁶ Èye, shji pïya Sbö tjlokwo goshko ga woyde ga llëbo tjeng bi tjok li shdöy ba tjok.

⁷ Sbö jyâpgwë ga äe. E kjishko ga pjây opjyâpgwë llëm bakoe. Llëye dgoroy ga e bo kjroydë. ⁸ Èye jëk ba wotjlik owa li goshko ga ber shäng shdüya iyado wlo. Èye mâr Sbö Sëya go ga ie Sbö Sëyarë ber shäng së iyado Sbö tjok. ⁹ Eni ga shji sjen llëbo pjilü shäryë llëme. Shji wosonkë llëm, äär bi potjwlëkklo dbaryo lishko ga shji potjwlëya pjilüe. ¹⁰ E kjishko ga kuy ga shji oblë kjimtë ga bue ga kjimtëy dey. Ga Cristo tjlokwo kragaga lóng li kjimtëy ara anmoyö.

Shji iara Sbörë beno tjaglën wleni

¹¹ Tja Pablo, tjlokwo ère tër bomi kong bor orkwo om go go shara. ïmi ga tjlokwo jyâglo ère kjwo kësëse.

¹² Pjây tjlä ga pjây döya Sbörë, Cristo wolono pjang kjlös go li kjishko lëmi. Gueniyo èye omlë eni ga shdungoba e kjishko. E kjishko ga bomi ichaga doyo jyä të li, pjây iche lok eni ga ikoba ga ber lóng wopjlü ba tjok wlo, shdungoba eni llëm wlo. ¹³ Epga doyo jyä tak pjir ëmdë ga kjok ilgwekklo tjeng kës li kolë lok llëme. Gueniyo woyde lok ga epga kolëmi, ga pjây doyo jyä të ber lóng baïya dik, epga krë ara bomi kjishko wlo. ¹⁴ Gueniyo tjara krë llë kjishko llëme. Tja krë Tjlapga Jesucristo zröraba pjang kjlös go li kjishko eröe. Ba kjishko ga llëbo tjeng kjok ère kjing go tjwlö bor kong ame, ga nopga kjok ère so kong ga tja tjwlö llëm bakoe.

¹⁵ Sbö kong ga shji doyo jyä tak pjirde, de llënde, e llëno llëme. Shji kjlopswara beno tjaglën wleni li, tjwlö ara li e.

¹⁶ Tjlokwo lër shäng bomi kong ère sömi wleni ga pjây kjrara Sbörë beno ba nopga, judíoga kjrara dëdashko wleni. Eni ga rokër Sbö kong ga pjây uunkong eni li songe le iyado, pjây ie ber lóng wlëp bakoe.

¹⁷ Era eni ga tjara doyo bäng lok, tja shporaba ara, Jesús kjishko. E kjishko ga woydër ga eeri jek lëkong ga èye llëbo shäryë tje bor barwoklo ame.

¹⁸ Pjeyoga, rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlü li kjishko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Efesios Kjibokwo ère tara Pablorè

Éfeso sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Éfeso kjokyo, e tjwlò ara. Eshko ga sbòpga jyäglo syò uyo lok ara. Tjwlò arayo li, e ba sbò ko Artemisa li syò uyo, tak pjang Hechos 19.23-41 go sorè li eni. Dénashko ga Pablo to shäng Jesús roy pjlú lè kjok shto oblè oblèshko ga öötong shäng eshko, tak pjang Hechos 18.18 go sorè li eni. Gueniyo beno shäng eshko dbar kop ara llème. E irgo ga jek öötong shäng eshko obi, ga beno shäng nopga li ping Sbò tjlòkwo go lu pjloglo mya, tak pjang Hechos 19 go sorè li eni.

Kjibokwo ère go ga Sbò wopjlú li kjishko ga llèbo shäryara pjlú bi kong oblè oblè sorè li tara ba kong. Woyde ga Sbò ièy ber kèsbang, tjwlò ara sorè li tara ba kong. Judíoga, nopga judío llèm wleniyo, e iara Sbörè beno tjèyo kjrinaso, ga woyde ga ber löng wlèp èng tjok shara, ber löng èng kjimté kar kar bakoe, e tara ba kong bakoe.

Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök kjèrshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbò nopga tònno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Éfeso kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

² Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlèp bakoe.

Sbò poshrèy ara, ba wopjlú li kjishko

³ Sbò, Tjlapga Jesucristo Data li poshrèy ara. Shji tóna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji kjimtara ara, llèbo twe ba nopga kong ba kjimtoklo wlo li twara bi kong uunkong bakoe. ⁴ Shji kjimtara eni. Kjok shäryayde llèm obishko ga shji tònno beno tjeng Cristo tjok ère kjrara Sbörè, shji ber tjeng baíya wlo, shji pogo llèye dret ba bokso wlo bakoe. Shji woyde Sbörè ara kjishko ga ⁵ dénashko ga wotjlik ga shji ie Jesucristorè ber löng ba wapga wlo le, woydara ber eni kjishko. ⁶ Ba Wa woyde ara li twara bi kong. Eni ga ba wopjlú li pina bi kong, ìy wèlè wlo, ga poshrèy ara.

⁷ Sbò wopjlú ara anmoyò. Ba wopjlú li kjishko ga Cristo wolono, srèng kwono. E kjishko ga shji dóra bi shdungglo dno dorko dwayo, owa pjang bi go li lóna beno dret

bakoe. ⁸ Shji kong kjok miydè twara ara, ba tjlòkwo miydèy wèlè wlo. Shäryara eni ba wopjlú li kjishko. ⁹ Dénashko ga Sbò wotjlik llèbo shäryè Cristo tjok le, woydara ber eni kjishko, gueniyo èye ommyidono llème. Gueniyo e pina bi kong pjir tján, ¹⁰ e dbaryo öötongshko ga llèbo uunkong lara li shärye ber eni wlo. Eshko ga Cristo ie ber sök llèbo tjeng kès li ichaga, llèbo tjeng kjok dogo, llèbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

¹¹ Llèye woyotjlina Sbörè shärye wlo li, e shärye uunkong eni. Ga dénashko ga wotjlik llèbo shäryè bi kong le. Eni ga shji kjrara, tóna beno tjeng Cristo tjok, ¹² ga shji löng Cristo koshaga bäm go li, shji kjimtara ara, shji ikoba wlo, Sbò poshrèkoba ba dno kälä kjishko wlo. ¹³ Shji döya Sbörè sorè roy pjlú li, tjlòkwo bek li e. Ga kuromishko ga tjlòkwo kjrromi, ga pjây tònno beno tjeng Cristo tjok. Cristo kjishko ga pjây go ba Sèya iche ber bomi tjok lara jlòkoyo li, e shrono beno kèsbang bomi tjok. Eni ga pjây jyä tara beno löng wleni. Miydèy e go ga pjây beno Sbò ì. ¹⁴ Ba Sèya twara bi kong kjishko ga miydèy e go ga llèye pjlú shärye bi kong lara li, e shärye eni jlòkoyo, nopga baíya li dóra pjir guing. Eshko ga Sbò poshrèy ara, ba dno kälä kjishko.

Pablo syòshtono Sbò kong

¹⁵ Pjây roy kuror ga pjây mär löng Tjlapga Jesús go, ga Sbò nopga uunkong woydèmi löng ara bakoe. E kjishko ga ¹⁶ tja syòstè Sbò kong bomi kjishkoshko ga tja wopjlú ba tjok enido. ¹⁷ Data Kèsbangyo li, e Tjlapga Jesucristo Sbò. Ga rokèr ba kong ga pjây kong kjok miydè twe ara, ga e opping shäng bomi kong bako, e miydèmi jek kègong wlo. ¹⁸ Pjây kjrara Sbörè, llèbo pjlú twe bomi kong kèsbang wlo. Eni ga rokèr ba kong obi ga pjây kong kjok miydè twe äar bomi pjlúshko wlo, llèbo pjlú koshèmi löng twe ba nopga kong li llè miydèmi wèlè wlo, ¹⁹ Sbò dno ara li miydèmi wèlè wlo bakoe. Ba dno ara li, e pjir llèm, èye äar baíya dik llèm bakoe. Ga shji mär löng Cristo go ère kjimte ba dno go. ²⁰ E go ga Cristo buk shinmoga jtrèkoshko ga woshara iröng obi, ga söra öötong sök ba orkwo kèlèkong kjok dogo. ²¹ Eshko ga iara beno tjwlò ara, sèya llè dno ara wleniyo kjinmo, oblè ichagaga wleniyo kjinmo, llèbo uunkong kjinmo, iara beno eni eerishko dbaryo wlo, ìyado wlo bakoe. ²² Llèbo uunkong iara beno tjeng ba wloshko, ga iara beno sök ba tjlòkwo kragaga löng kès li ichaga. ²³ Eppa, e ba doyo wleni. Eppa löng sè ba kjishko. Llèbo tjeng kès sè li laga erè.

2

Shji wolono lóng wlenishko ga shji iara Sbörë beno lóng sê jlökoyo

¹ Nopga judío llëm wleniyo, dënashko ga pjây wolono lóng wleni, llëbo owa shäryëmi lóng li kjishko. ² Eshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lóng llëbo owa shäryë sorë ga pjây omshäryë lóng eni bakoe. Llëye le Arë li kolomirë. Sëyaga owa jëk lóng kjok ëre kjing goshko ichaga erë, nopga to lóng Sbö kolë llëm li ichaga erë bakoe. ³ Dënashko ga shji uunkong omshäryono eni. Eshko ga shji wotjlik owa erä, shji jëk lóng bi wotjlik owa li go bakoe. E kjishko ga Sbö iirkono ara bi tjok, ga shji lóng shdüya wlo, nopga oblë owa li shdüya sorë ga eni.

⁴ Gueniyo shji songe le Sbörë, shji woyde ara anmoyö bakoe. ⁵ E kjishko ga shji wolono lóng wleni, llëbo owa shäryë lóng li kjishkoshko ga shji iara beno lóng sê jlökoyo, ga shji iara beno lóng mär Cristo go shara. Ba wopjlu li kjishko ga shji dëra eni. ⁶ Cristo Jesús woshrrara iröng obi, ga söra öötong sök ba tjok kjok dogo. Shji tona beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji woshrrara eni wleni, ga shji söra öötong lóng ba tjok kjok dogo eni wleni bakoe. ⁷ Shäryara eni Cristo Jesús kjishko, lono ga ba wopjlu kësbangli piya oba kong iyado wlo. ⁸ Ba wopjlu li kjishko ga pjây dëra, pjây mär lóng Cristo Jesús go kjishko. Pjây dëra li, e bomi sëngglo, e wlënomi om go llëme. ⁹ Shäryara eni, llëbo pjlu shäryoromi kjishko llëm, ëye opposhrek e kjishko llëm wlo. ¹⁰ Shji eerishko ga sorë, shji shäryara Sbörë yötso beno lóng eni kjishko. Shäryara eni, shji tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëbo pjlu lara dënashko shäryë wlo li, e shäryë eni wlo.

Shji tjëyo kjrinaso, shji tona beno tjeng Cristo tjok kjishko

¹¹ E kjishko ga pjây nopga judío llëm wleniyo, pjây dëna ga sorë woyoshrozia. Eshko ga pjây kowe judiogarë «nopga jyâ tak llëm wleniyo» le. Epgara opkowë lok «nopga jyâ tak pjir wleniyo» le, gueniyo jyâ taga norë ba doyoshko erä. ¹² Woyoshrozï ga dënashko ga pjây lóng Cristo tjok llëme. Tjlokwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong, beno iyado wlo, gueniyo pjây Israel tjëyoga llëm kuzong ga e beno bomi kong llëm, pjây shto oblë so wleni erä. Eshko ga Sbö miydëmi lóng llëm, pjây döya li koshëmi lóng llëm bakoe. ¹³ Pjây lóng pjola wleni. Gueniyo eerishko ga pjây tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjây söra tek ba soshko wleni shara, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko.

¹⁴ Dënashko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e lóng dboy dboye. E ëng iywö lok shjiktëng erä. Gueniyo shji iara Cristorë beno tjeng wlëp ëng tjok, shji iara beno lóng tjëyo kjrinaso shara. ¹⁵ Kjok llgwekklo

tara Moisésdë li goshko ga llëbo shäryako ara. Gueniyo Cristo wolono kjishko ga kjok llgwekklo li kjara, ga shji iara beno lóng ichaga erë ame. Shäryara eni, tjëyoga kjrining pjök li töya, ber ba tjok kjrinaso wlo. Shji iara beno tjeng wlëp ëng tjok eni. ¹⁶ Wolono pjang kjlös go kjishko ga tjëyoga kjrining pjök li iara beno tjeng tjëyo kjrinaso, ga iara beno lóng wlëp Sbö tjok, ëng iywö lok shjiktëng ame wlo. ¹⁷ Cristo öör ëreshko ga tjëno uunkong kong ga shji ber lóng wlëp Sbö tjok ga pjluë lara. Lara eni judioga, Sbö miydë pjlu wleniyo li kong, nopga judío llëm, Sbö miydë llëm wleniyo li kong bakoe. ¹⁸ Eni ga ba kjishko ga eerishko ga shji kjimte Sbö Sëya kjaraso lirë uunkong äar Data Sbö shwoy ga pjluë.

¹⁹ E kjishko ga pjây nopga judío llëm wleniyo, pjây shto oblë so wleni ame. Pjây beno lóng Sbö nopga jlökoyo, pjây ba wapga bakoe. ²⁰⁻²² Shji u shäryë akkwo goshko ga woydara ga akkwo tjeng ara. Akkwo iëy töshko bäm go kjwara, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbö nopga, e u wleni. Akkwo ba shakklo kjangyo, iak beno buk bäm go li, e Cristo Jesús om go li loklo. Akkwo oblë oblë iak beno tjeng ba shakklo li, e Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska li loklo, Sbö tjlokwo lagaga li loklo bakoe. Ga pjây mär lóng Cristo go kuzong ga pjây uunkong tóng tjeng ba tjlokwo kjrägaga oblë tjok, akkwo jem tjeng ëng kjing go wleni. Shji uunkong tóng tjeng Cristo tjok, shji ber Sbö u wleni wlo, ba Sëya ber sök u li roshko iyado wlo.

3

Pablo ichara Sbörë ba tjlokwo roy pjlu të nopga judío llëm wleniyo kong

¹ E kjishko ga tja Pablo, tja sök kjërshko, Cristo Jesús tjlokwo roy pjlu lër pjây nopga judío llëm wleniyo kong kjishko. ² Miydëmi ga Sbö wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu të bomi kong. ³ Tjlokwo li miydëba llëm, gueniyo lara bor kong, toror bomi kong kjibokwo ëre go sira sorë ga eni. ⁴⁻⁵ Eni ga kjibokwo ëre lëmishko ga miydëmi e go ga Cristo, e sorë miydëba llëm ëmdë ga lara Sbörë bor kong, ga miydër pjir tjan. Dënashko ga e lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga ba tjlokwo roy lagaga Jesús äska li, ba tjlokwo lagaga li, epga iara beno tjeng dboy ba kong. Ga ba Sëya ichara ba tjlokwo roy pjlu të ba kong lok. ⁶ Ba tjlokwo pjlu miydëba llëm li ëre: Eeri jek lëkong ga judioga kjimte Sbörë erö ame; ëye tona beno tjeng Cristo Jesús tjok ga kjimte Sbörë, judioga, nopga judío llëm wleniyo bakoe; eni ga uunkong li beno lóng tjëyo kjrinaso, doyo kjaraso wleni, llëbo twe lara Sbörë ba

nopga kong jlökoyo li beno uunkong li kong kjishko.

⁷ Sbö wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu le oba kong, ga tja kjimte ara ba sharye ba dbo ara go. ⁸ Tja tjwlo Sbö nopga long kes li dorko. Eni emde ga ba wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu le nopga judio lem wleniyo kong. Tja tjle ba kong ga epga mar long Cristo go wleni ga llebo twe Sbore ba kong ara, pjir lleme ler ba kong eni. ⁹ Damär ga llebo uunkong sharyara Sbore. Eshko ga wotjlik llebo sharye le, gueniyo lara e kong lleme. Gueniyo eerishko ga tja ichara ba le oba kong, sharye sorre miydeba wele wlo. ¹⁰ Woydara ga lleye sharye Jesus tjlokwo kragaga kong li, e iya seya lle dbo ara wleniyo, oble ichagaga wleniyore, ga miyde lok e go ga Sbö kjok miyde ara anmoyö. ¹¹ Ere sharyara Sbore bi Tjlapga Cristo Jesus tjok, woyotjlina kjok sharyayde lem obishko sorre li eni. ¹² Shji tona Sbore beno tjeng Cristo tjok, ga shji mar beno long ba go. E kjishko ga shji aar Sbö shwoy ga wlep, lleye bangkjrey lleme. ¹³ E kjishko ga rokere bomi kong ga tja shdun-goba shang song bomi kjishko emde ga pjay wosone lleme. Llebo wen bor kong jushko li, e ber bomi kong pjlu wlo.

Pablo syoshtono Sbö kong Efeso soppa kjishko

¹⁴ E kjishko ga tja kjok tok, syoshte Data Sbö kong. ¹⁵ E ba nopga long kes kjok dogo li Data, ba nopga long kes kjok ere kjing go li Data bakoe. ¹⁶ E llebo tjeng ara, twe ba nopga kong wlo. Eni ga rokere ba kong ga ba Seya iche bomi kjimte ba dbo kesbang go, pjay ber long wokjang wlo, ¹⁷ Cristo ber sok bomi tjok iyado wlo, pjay mar long ba go kjishko. Rokere ba kong obi ga pjay kjimte eng woyde ara kar kar jlökoyo iyado, ¹⁸ shji woyde Cristore kjome li miyde mi wlo, ba tjlokwo kragaga long kes li tjok. Jlokoyo ga shji woyde ara anmoyö. ¹⁹ E tjliya ga aar lem emde ga rokere ba kong ga e piya bomi kong, miyde mi wlo, lleye sharyemi do lishko ga pjay wotjlik aar Sbö dik wlo.

²⁰ Sbö dbo ara kjishko ga llebo woyotjlly, rokere ba kong li sharye ga pjlu, ga sharye e kjinmo anmoyö ga pjlu bakoe. Ga shji kjimte ba dbo ara ere go. ²¹ Llebo sharye ara Cristo tjlokwo kragaga go, Cristo Jesus go bakoe. E kjishko ga ley ber kesbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

4

Shji ie Cristore ber doyo kjaraso wleni

¹ Tja sok kjershko Tjlapga Jesus kjishko. Pjay rokara Sbore beno ba nopga. Era tjwlo ara. Eni ga rokere bomi kong ga pjay jek pjlo

beke. ² Pjay ber long wotoye. Pjay tjle eng tjok yoto. Pjay iirke maling lleme. Llebo sharye oblere lle pogoshko ga pjay ber long wlep, wopjlu ba tjok era. ³ Pjay dron ee, jek long eng tjok wlep, pjay wotjlik ber long kjaraso wlo, pjay iara Sbö Seyare wotjlik sorre ga eni. ⁴ Shji Cristo tjlokwo kragaga long kes ere doyo kjaraso wleni, shji Seya kjaraso bakoe. Shji rokara Sbore uunkong, ga llebo koshy long li kjaraso. ⁵ Shji Tjlapga kjaraso. Tjlokwo soy long li kjaraso. Shji wara jer di roshkoshko ga e beno llebo kjaraso loklo. ⁶ Shji Sbö kjaraso. Shji data kjaraso. Shji iche, kjimte uunkong, ga shang bi tjok iyado.

⁷ Cristo wopjlu li kjishko ga shji kjaraso kjaraso kong kjok miyde twara oble oble, pak twe bi kong li sharye pjlu wlo. ⁸ E kjishko ga Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«To jem kjokshkoshko ga

ba wloyoga zana li shara, söra jem ba tjok ba irgo,

ga oblere kong llebo twara ara.»*

⁹ «To jem» le li, e lle loklo? To ter oor shang bam go kjok ere kjing go li loklo. ¹⁰ Cristo to ter bam go. E irgo ga to jem kjok dogo, beno sok shtoyo tjwlo ara, kjok shto oble oble kjinmo, llebo uunkong iche wlo. ¹¹ Shji kong pak twara om go, sharye wlo. Shji kjone kjone iara beno long Sbö tjlokwo roy laga Jesus aska, shji kjone kjone iara beno long Sbö tjlokwo laga, shji kjone kjone iara beno long Sbö tjlokwo roy pjlu shdoga, shji kjone kjone iara beno long ba nopga daga, ba pingga bakoe. ¹² Shji iara beno long ba nopga long kes li kjimtaga, pak twe ba kong li sharye lok pjlu wlo, dbokjere lok jek kegong kegong wlo. ¹³ Woyde ga shji uunkong Sbö Wa miyde pjlu, ga shji mar ber long ba go, sharyeroy eni pjirshko ga shji ber long wotjlik kjaraso wlo, shji ber long wotjlik kekbgoga dik wlo, shji aar ber long Cristo dik wlo.

¹⁴ Eshko ga shji wotjlik kjwozirga dik ame. Shji jyapgwäba tjlokwo oble oble go ame, kjoyong ioya dlung kjing go bakwe pjukde llaw pogo wleni, no kjone kjone wotjlik ara, shji jyapgwä wlo le gueniyo. ¹⁵ Tjlokwo bek li ley wopjlu go dey. Eni ga shji aar ber Cristo dik, bi kagayo li e, ¹⁶ ga shji uunkong ba doyo wleni. Doyo dboglo smok lok eng go ba kjoyungyo go, ber doyo kjaraso wlo, ga shji toya Cristore ber doyo kjaraso wleni eni bakoe. Eni ga shji eng woyde ara kar kar, ga shji kong pak twara kjaraso kjaraso li sharye ga pjlu.

Shji tona beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji jek long tjaglen wleni

¹⁷ Eni ga pjay iche Tjlapga Jesus ko go ga pjay jek long owa, nopga Sbö miyde lem

* 4:8 Salmö 68.18.

wleniyo dik ame. Eppa jêk lông ba wotjlik tjwlô llêm, llêno llêm li go erâ. ¹⁸ Eppa Sbô miydê llêm, llêye kuya woydê llêm kjîshko. E kjîshko ga tjlôkwo bek li llê loklo miyde lok llêm, ga eppa ie Sbôrê ber lông sê jlôkoyo llêm bakoe. ¹⁹ Opyono beno jêk lông ba wotjlik owa li go erâ, ga llêye lôkyo ba kong ame. Llêbo owa shârye lok oblê oblêshko ga lông wopjlu erâ, ga shârye woydê eni jek obi.

²⁰ Gueniyo pjây Cristo tjlôkwo roy kunoshko ga pjây oppino jêk eni llême. ²¹ Cristo tjlôkwo roy bek li kuromi, ga pjây mâr beno lông ba go. E kjîshko ga miydêr ga pjây oppino jêk, woyde Cristorê sorê li eni. ²² Dênashko ga pjây jêk lông bomi wotjlik owa li go. Bomi wotjlik eshko li, e owa. Pjây jyâpgwara ara, llêbo owa shâryêmi wlo. Gueniyo pjây oppino ba rayê, ²³ pjây kjlopsswe Sbôrê ber lông wotjlik oblê wlo, ²⁴ pjây ie ber lông tjaglên wleni wlo. Llêbo pjlu shâryaga îyado li, e Sbô. Ga pjây kjlopsswara beno jêk lông eni, baiya dik.

²⁵ Eni ga shji uunkong doyo kjlaraso wleni kjîshko ga shji jyôrkê ame, pjây tjlê bëy êng kong dey. ²⁶ Shji iirkonoshko ga llêye owa shâryêy llême. Shji pê jek lông bi iir li tjok llêm, ²⁷ shji jyâpgwe Ârê llêm wlo. ²⁸ Êye lûrkê ä ga lûrkê ame, parkê ba orkwo go dey, oblêga song li kjimte ga pjlu wlo.

²⁹ Tjlôkwo owa lëy êng kong llême. Tjlôkwo pjlu lomirê dey, oblê kjimtoklo, kuya ga ber pjlu ba kong wlo. ³⁰ Pjây jyâ tara Sbô Sëyarê wleni beno Sbô î, âar jong bi dôzlong dbaryoshko jâ. E kjîshko ga Sbô Sëya iëy ber shâng woydê llême. ³¹ Shji wotjlik owa oblê kong ame, shji iirkê ara oblê kong ame, llêbo lëy oblê kong iir go ame, shji êngkjwê oblê tjok ame, oblê lâywëy owa ame, shji oblê îywô shjiktêng ame bakoe. ³² Pjây pjlu êng tjok. Oblê songe lozîa. Llêbo shârye oblêrê owa bomi kongshko ga owa li iozî ber tjwlô llêm, owa pjang bomi go li lônâ Sbôrê Cristo kjîshko sorê ga eni.

5

Shji jêk pjlo bek

¹ Pjây Sbô wapga, ga pjây woyde ara. E kjîshko ga pjây opshâryos baiya dik. ² Shji woydara Cristorê ara, ga optwono wolono bi kjîshko, ông wlêp ushko so zrôkoba, sho sukoba Sbô poshrêkko li lô pjlbêli ba kong wleni. Woyde ga pjây êng woydos ara kar kar eni bakoe.

³⁻⁵ Shji orkwosmono ê tjok llêm ga shji pê ba tjok llêm, llêbo shâryako llêm li shâryey llêm bakoe. Shji wotjlik dbur tông bi kong erô llêm, e llêbo jyâglo poshrêy lông wleni. Pjây Sbô nopga kjîshko ga llêbo eniyo

shâryêmi sira êmdê llême. Llêbo lako llêm lëy ê kong llêm, llêbo tjwlô llêm lëy ê kong llêm, shji tjôr êng tjok tjlôkwo owa go llêm bakoe. Pjây lông wopjlu Sbô tjok li lanyotkomirê oblê kong dey. Llono ga Cristo, Sbô, eppa ber lông no pjluoyoga îyado. Eshko ga llêbo twe Sbôrê ba nopga kong. Gueniyo êye opshâryê owa eni ga âar eshko llême.

⁶ Pjây jyâpgwêba tjlôkwo tjwlô llêm go llême. Llono ga nopga llêbo owa shâryono eni li shdûya Sbôrê, kolara lok llêm kjîshko. ⁷ E kjîshko ga pjây tön nopga eniyo tjok llême.

⁸ Dênashko ga pjây jêk lông kjok ro sî roy* wleni. Gueniyo eerishko ga pjây mâr lông Tjlapga Jesus go kuzong ga pjây jêk lông kjok shjiy roy† wleni shara. E kjîshko ga pjây jêk lông, woyde Sbôrê sorê li eni. ⁹ Êye iök shjiy êre tjok ga jêk pjlu oblê tjok, jêk pjlo bek, ga tjlêshko ga tjlôkwo bek li layde. ¹⁰ Ga pjây opping llêye woyde Tjlapgarê shâryêmi wlo li go. ¹¹ Shji jêk oba jêk lông kjok ro sî roy wleni llême. Llêye shârye lok li, e llêno llême. Eni ga llêbo shârye lông li owa lozî ba kong dey, miyde lok wlo. ¹² Sbô kole lok llême. Llêbo owa shârye lông lûtshko li lanyotkêy êmdê ga lôkyo ara. ¹³ Gueniyo iök pây llêbo owa li go ga e ber wêlêe. ¹⁴ Eshko ga îgöy wêlêe, iök shjiy li kjîshko. E kjîshko ga oba tjlê ga

«Pja buk pê,
pja wollenzong,
pja kojôs shimnoga tjeng li tjrêko dwayo.

Eshko ga pja ie Cristorê ber sök kjok shjiy roy» lëba eni.

¹⁵ Pjây drôn jêk lông nopga kjok miydê ara wleniyo dik, nopga kjok miydê llêm wleniyo dik llême. ¹⁶ Shji lông dbar owa. E kjîshko ga llêye wen tjwe bomi kong shâryêmi pjlu wloshko ga shâryozîa. ¹⁷ Shji llêbo shâryê nopga kjok miydê llêm wleniyo dik llême. Pjây oppis llêye woyde Tjlapgarê li shâryê. ¹⁸ Shji nelôtê llême. Shji nelôtê ga shji iche llêbo owa shâryê. Pjây ichaga ber Sbô Sëya pjang bomi go lirê dey. ¹⁹ Pjây tos êng tjok Sbô kong têkwo oblê oblê go. Ga Tjlapga poshrêzi bomi têkwo li go. ²⁰ Pjây ber lông wopjlu Data Sbô tjok llêbo uunkong kjîshko. Lozî ba kong îyado, Tjlapga Jesucristo ko go.

Nopga orkwosmok lông pjir ga jêk êng tjok sorê

²¹ Cristo bangkjirêmi kjîshko ga pjây êng kolozong.

²²⁻²³ Cristo beno ba tjlôkwo kragaga uunkong kâgäyo, ba dôga bakoe. Domergara beno ba boyga kâgäyo eni bakoe. E kjîshko ga walêga orkwosmok lông pjir, bomi lanmaga kolozî, Tjlapga Jesus kolêmi lông wleni.

* 5:8 Jêk lông kjok ro sî roy lë li, e tjlôkwo pjlu miyde lông llêm li loklo. † 5:8 Jêk lông kjok shjiy roy lë li, e tjlôkwo pjlu miyde lông li loklo.

²⁴ Cristo kole ba tjlökwo kjragnarë sorë ga bomi lanmaga kolozî iyado eni bakoe.

²⁵ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozi ara, ba tjlökwo kjragara woyde Cristorë sorë ga eni. Ba tjlökwo kjragara woydara ara, ga optwono wolono ba kjishko, ²⁶ ie ber löng dboy ba kong wlo. Ba tjlökwo li go ga epga iara beno pjlo bek Sbö bokso wlo, ²⁷ ber löng ba nopga kälä shjiy wleni wlo, ber tjeng baïya wlo, pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. ²⁸ Eni wleni ga domerga, bomi boyga woydozi ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Èye ba boy woydë ara ga e opwoydë om go wleni. ²⁹⁻³⁰ Èye ba doyo om go li iywö shjiktëng llëme. Opsëng, opdë. Shji Cristo tjlökwo kjragara, shji ba doyo wleni. E kjishko ga shji de Cristorë eni bakoe. ³¹ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjaraso wleni.† ³² Ère llë loklo miydëy wëllë llëme. Lër eni li, Cristo, ba tjlökwo kjragara, e lotë. ³³ Eni ga domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozi ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga bangkjirozîa.

6

Dataga, mekëga, wapga, e jëk ëng tjok sorë

¹ Wapga, pjây mär Tjlapga Jesús go kuzong ga bomi dataga, bomi mekëga, e kolozîa. ²⁻³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjirozî, iozi ber tjwlo ara, llëbo jek pjlu bomi kong wlo, lu ìmi kop ara kjok ère kjing go wlo bakoe.»* Eni ga kjok ilgwekklo ère koloroy wleni ga llëbo pjlu shärye Sbörë bi kong lara jlökoyo. Llëbo lara jlökoyo eni eshko kjwlë jâ.

⁴ Dataga, pjây llëbo shäryë bomi wapga kong ber löng iirkë wlo llëme. Poshdüzi, pizi jëk löng, woyde Tjlapga Jesúsde sorë li eni.

Parkaga sogoga, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, e jëk ëng tjok sorë

⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ère so, e kolozîa. Bangkjirozî löng wopjlu, pjây parkë löng Cristo kong wleni. ⁶ Pjây iya löngshkoshko ga epga kolëmi pjlu, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Gueniyo kolëmi eshko dö llëme. Pjây parkos ba kong pjlu iyado, pjây Cristo parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. Llëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li shäryozi wopjluë. ⁷ Pjây parkos löng wopjlu bomi sogoga kong, bomi dbo kës li go, pjây parkë löng Tjlapga Jesús kong wleni, pjây parkë löng nopga kong wleni llëme. ⁸ Miydëmi pjlu ga èye llëbo pjlu shäryono ga potjwlënga Tjlapgarë, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ëmdë ga potjwlëya.

⁹ Parkagaga sogoga, pjây opshäryë bomi parkagaga tjok eni bakoe. Kroyoywëy llëme. Miydëmi pjlu ga pjây, bomi parkagaga, pjây kägäyo sök kjaraso kjok dogo, ga shji uunkong ilgweya beke.

Ilëbo twe Sbörë bi kong ara, bi opwlikoklo wleni

¹⁰ Era eni ga pjeýoga, pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado, pjây mär ber löng ba dbo ara go iyado bakoe. ¹¹ Engkjiwagaga opwlikë ba opwlikoklo go sorë ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go eni, pjây jyäpgwe Äreshko ga kumi kjang wlo, jlö lëmi ba kong llëm wlo bakoe. ¹² Shji löng dbonik nopga tjok llëm, shji löng dbonik sëya llë dbo ara wleniyo tjok, oblë ichagaga wleniyo tjok, nopga owa löng kjok ère kjing go ichagaga wleniyo tjok bakoe. ¹³ E kjishko ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go, dbar owa li tjweshko ga pjây tök llëm wlo, pjây ber löng wokjang äar jong dbar owa li pjitung guing.

¹⁴ Eni ga pjây wokjange. Sbö tjlökwo bek li sözi, e bomi dop pjirkklo wleni. Pjây jëk pjlo bek, e bomi worbu wlikoklo wleni.

¹⁵ Sbö tjlökwo pjlu li, shji ie ber löng wlëp Sbö tjok. Pjây poshäryos e go, tjlökwo roy pjlu li lë oba kong wlo, e bomi drepkwota wleni. ¹⁶ Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go, e bomi kônkwos shtokjoklo wleni. Pjây löya Äre ba kônkwos dbo go iök ri ri li goshko ga shtokjëmi e go, pjë bomi go llëm wlo. ¹⁷ Miydözi ga pjây döra Sbörë ba dbo ara go, e bomi kâ wlikoklo wleni. Sbö tjlökwo shazi bomi wloshko, e bomi dröng twara Sbö Sëyarë bomi kong wleni.

¹⁸ Ga pjây syöshos, kjloshtos Sbö kong iyado, pjây pïya Sbö Sëyarë sorë li eni. Pjây sjëke. Pjây syöshos Sbö nopga kjishko iyado. ¹⁹ Pjây syöshos bor kjishko bako, tja tjlëshko ga tja kong tjlökwo le Sbörë bor kong lër wlo, Sbö tjlökwo pjlu miydëba llëm li roy lër oba kongshko ga llëye bangkjrër llëm wlo bakoe. ²⁰ Tja ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlu lë oba kong ba äska. Eerishko ga tja sök kjërshko e kjishko. Pjây syöshos bor kjishko, ba tjlökwo roy lërshko ga llëye bangkjrër llëm wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²¹⁻²² Bor kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara, ga ichër jek bomi shwoy, tja sök na sorë li roy sök bomi kong wlo, löng bor tjok na li roy sök bomi kong wlo bako, pjây wosonkë llëm wlo.

²³ Pjeýoga, tja syöshë Data Sbö, Tjlapga Jesuscristo Data li kong ga pjây ie ber löng wlëp, pjây kjimte ëng woydë ara kar kar, pjây kjimte mär ber löng Cristo go iyado bakoe. ²⁴ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko

† 5:31 Génesis 2.24. * 6:2-3 Deuteronomio 5.16.

ga pjāy Tjlapga Jesucristo woydē jlōkoyo li
kjin̄te İyado.

Carta a los Filipenses Kjibokwo ëre tara Pablorë Filipos sogga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga Pablo öötong shäng Filipos kjokyo Silas, Timoteo tjok, Jesús roy pjlu lë. Eshko ga nopga ara omtjölkwö kjrono, tak pjang Hechos 16.12-40 go sorë li eni. Pjlara ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjishko. Epga ommyidonoshko ga llëbo ichara lok ba kjimtoklo, dbur bakoe. Ichara lok domer kjlara ko Epafrödito tjok. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Pablorë, e beno wopjlu ba kong li löklo.

Eshkoshko ga Jesús tjölkwö kjragaga löng Filipos kjokyo li shdungoba ara. Eni ga kjibokwo ëre go ga Pablo shdungoba ara ëmdë ga shäng wopjlu li roy jyä tara, epga dbokjrë e go wlo. Ga epga ichara ber löng wotöshko, ga ëng kjimté kar kar bakoe.

Eshko dbaryo ga judiöga kjone kjone to löng tjlä ga shji där wlo ga woyde ga shji mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söy bakoe le löng eni, miga jyö erä. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga Jesús tjölkwö kjragaga li ichara Pablorë ber löng sjëk, nopga eniyo tjok.

Kjibokwo ëre tara ba kongshko ga sök no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë li eni.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, Timoteo tjok. Tjawa Cristo Jesús parkaga.

Sbò nopga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Filipos kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong, bomi kägäyoga kong, ëye parkë löng bomi tjok li kong bakoe.

² Rokër bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo syöshtono Sbò kong Filipos sogga kjishko

³⁻⁵ Tja öör Jesús roy pjlu lë bomi kong dämärshko tek lëkong ga pjây löng parkë Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E kjishko ga pjây woyotjlinshko ga tja wopjlu Sbò tjok, ga tja syöshhtë ba kong bomi kjishko wopjluë. ⁶ Sbò tjölkwö pjlu li kjroromishko ga llëbo pjlu shäryara Sbörë bomi pjluhshko, ga miydër ga shärye jek këgong, äär jong Cristo Jesús tjwe iröng obi guing.

⁷ Sbò wopjlu li kjishko ga «Jesús roy pjlu li, e jlöë» lër to shäng tjlapgaga kësks bokshstoshko ga pjây iara Sbörë beno löng bor kjimtaga. Ga tja bängzak shäng ëreshko

orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko ga pjây löng bor kjimté obi. E kjishko ga pjây uunkong woydër ara. Eni kuzong ga tja wopjlu bomi kjishko li, e pjluë. ⁸ Pjây uunkong in woydë ara, e miyde Sbörë pjire. Pjây woydër ara, shji woyde Cristo Jesúsde sorë ga eni.

⁹ Tja syöshhtë Sbò kong bomi kjishkoshko ga rokër ba kong ga pjây kjimte dbar kjwobi go oblë woydë jek këgong këgong. Rokër ba kong obi ga pjây opping jek këgong këgong ba kjok miydë li go, ba wotjlik pjlu li go bako, ¹⁰ llëbo pjlu anmoyö li shäryëmi iyado wlo. Eni ga pjây ber löng pjlo bek, pögi llëye dret Sbò bokso, äär jong Cristo tjwe iröng obi guing. ¹¹ Ga rokër ba kong ga pjây kjimte Jesucristorë jek löng pjlo bek iyado, pjây ikoba wlo, Sbò poshrëkoba bomi kjishko wlo, Sbò iëba ber tjwölö ara anmoyö bomi kjishko wlo bakoe.

Pablo sök kjërshko, Cristo tjölkwö roy pjlu le kjishko

¹² Pjeyoga, llëye weno bor kong dö li, e shäryono Jesús roy pjlu shdär jek këgong wlo. E lër bomi kong, miydëmi wlo. ¹³ Eerishko ga no dagaga parkë löng no llgwezlong uyo ëreshko, nopga oblë oblë, miyde lok ga tja iak shäng kjërshko orkwo kjrochak pjir dröng sho go, Cristo kjishko. ¹⁴ Bi pjeyoga llamo löng kës li, tja roy kuya lok ga opyono mär löng Sbò tjölkwö roy lë jlökoyo, llëye bangkjre lok ame.

¹⁵⁻¹⁷ No kjong kjong Cristo roy lë wopjlu go. Shärye lok eni, tja woyde ara kjishko. Miyde lok ga tja iak shäng ëreshko, «Cristo tjölkwö roy pjlu li, e jlöë» lër oba kong wlo. Gueniyo kjong kjongda ömlë, gueniyo wotjlik löng oblë. Shärye löng eni, tja woyde llëm kjishko, äär ber tjwölö ara bor kjinmo wlo. Woyde lok ga songyo kjrër ara anmoyö ëreshko le. Miydër ga eni. ¹⁸⁻¹⁹ Gueniyo ga e llëye llëme. Cristo roy, e le löng enido. Wotjlik pjluë, de oware, gueniyo Cristo roy le löng enido. Tja wopjlu e kjishko.

llëbo weno bor kong owa ara ëre kjishko ga pjây syöshhtë löng Sbò kong bor kjishko ara, ga tja kjimte Jesucristo Sëyarë ara bakoe. E kjishko ga miydër ga tja där, ga tja ber shäng wopjlu ara anmoyö e kjishko. ²⁰ Bor kong ga Cristo tjölkwö lökyokjrër kjwe ga tja ber lök ara eshko. Woydër eni llëme. Gueniyo miydër ga tja sgara shäng tjläe Cristo kjishko sorë ga tja tjlä eni iyado, ikoba ga Cristo, e tjwölö ara lëba wlo. Woydër ga tja sök sere, de tja zrörabare, lëba eni iyado. ²¹ Bor kong ga tja beno shäng ga tja shäng llëbo shäryë Cristo kong wlo eröe. Ga tja wolono ga bor kong ga pjlu anmoyö. ²² Eni gueniyo ga tja sök kjok ëre kjing go obishko ga nopga kjimter jek këgong ga pjluë. ¿Woydër kjone dey yalë? Miydër llëme. ²³ Bor kong ga pjluöyo kjone

dey lër ga kjange. Tja wotjlik kjrina ga tja wolon dey, tja to ber sök Cristo tjok wlo, e bor kong ga pjlú anmoyô. ²⁴ Gueniyo tja wotjlik kjrina obi ga ber pjlú bomi kong wlo ga tja ber sök kjok ère kjing go obi dey. ²⁵ Miydër pjlú ga eni. E kjishko ga miydër ga tja ber sök bomi tjok obi, pjây kjimtër mâr ber löng Cristo go jek këgong wlo. Eshko ga pjây ber löng wopjlu ara anmoyô. ²⁶ Ga tja sök bomi tjok obishko ga pjây löng wopjlu Cristo Jesús tjok bor kjishko.

²⁷ Llëbo wen bor kong sorë pogo ga Cristo roy pjlú li kjrromi kuzong ga woydër ga pjây jék pjlo bek e go, Cristo roy pjlú li tjwlo ara lëba wlo. Eni ga tja äar bomi ikde, de pjây roy kur eröre, miydër ga pjây löng wotjlik kjrinaso, pjây löng parkë uunkong no kjaraso wleni. Cristo roy shdâr oba uunkong kong wlo. ²⁸⁻²⁹ Llëbo shäryara Sbörë bomi kong pjlúe. Pjây iara beno löng mâr Cristo go. Gueniyo erö llëme. Pjây iara beno shdungoba song ba kjishko bakoe. Era llëbo pjlú bomi kong bakoe. E kjishko ga bomi wloyoga, e bangkjrëmi sira llëme. E goshko ga miyde lok ga to jeno wlo, ga pjâyda dâr wlo. E laga Sbörë eni. ³⁰ Dënashko ga tja shdunaba sorë li ñomi wëlee. Eerishko ga roy kumi löng ga tja shdungoba shäng e kjoyo obi. Ga miydër ga shäryëba löng bomi kong eni bakoe.

2

¹ Eni ga pjây tóno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kong dbo twe iyado. Pjây woyde ara kjishko ga pjây woydë llëme. Sbö Sëya tjeng bomi tjok iyado. Pjây songe le Sbörë bakoe. ² Eni kuzong ga llëye lër bomi kong li shäryozia. Pjây wotjlis jong kjrinaso, llëye woyotjlími kës li shäryëmi ga pjlú wlo. Pjây èng woydos ara kar kar, pjây ber löng èng tjok wopjlu wlo. Shäryoromi eni ga tja ber wopjlu kësbang eshko. ³ Pjây llëbo shäryë, pjây äar ber tjwlo ara wlo lëmi llëme. Pjây opyë tjwlo ara oblë kjinmo llëme. Oblë iozi ber tjwlo ara bomi kjinmo dey. Pjây ber wotöshko. ⁴ Pjây llëbo wlëk pjlú bomi kong dö llëme. Wlëzi ber pjlú oblë kong bakoe. ⁵ Cristo Jesús, e wotjlik sorë ga pjây wotjlik eni bakoe.

⁶ Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga e Sbö jlökoyo, tjwlo baíya dik bakoe.

Gueniyo ga «Tja ber sök jushko tjwlo ara iyado wlo» lara llëme.

⁷ Opyono beno shäng tjwlo llëm, parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik, weno no, so shji kjoyoe.

⁸ Eshko ga opyono beno shäng wotöshko anmoyô.

Ba Data kolara kjishko ga opyono beno wolon pjang kjlös go, nopga owa wleni.

⁹ E kjishko ga iara Sbörë beno tjwlo ara anmoyô, oblëga kës li kjinmo.

¹⁰ Shäryara eni, uunkong kjök tok ba kong wlo,

ëye löng kjok dogo, ëye löng kjok ère kjing go, ëye löng klung ère dorko bakoe.

¹¹ Eshko ga «Jesucristo, e bi pjluyo jlöe» le lok uunkong.

Eni ga Data Sbö ber tjwlo ara bakoe.

Shji llëbo shäryë pjlúe

¹²⁻¹³ Pjeyoga, Sbö, e drön èë bomi tjok, llëye le li shäryëmi eni wlo. Tja shäng bomi tjokshko ga tja koloromi pjlúe. Era eerishko ga tja shäng pjola ga woyde ga pjây drön èë, Sbö kolë, bangkjrë iyado wlo. Pjây döra llëbo pjlú ère kong wlo.

¹⁴⁻¹⁶ Llëye shäryëmi dö ga shäryozí löng wopjlu. Shji kjloshtë llëm, shji èng dboryë kar kar llëm bakoe. Eni ga pjây löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Pjây Sbö wapga tjän, pjây löng nopga owa jék löng pjlo bek llëm li tjrëko gueniyo. E kjishko ga pjây llëbo owa shäryë llëme. Eni ga shji ber löng së jlökoyo sorë tjlökwoyo li lëmi nopga kongshko ga pjây íya lok ga oblë, dbala lok shjiy kjok ro sí roshko wleni. Eni ga Cristo tjwe iröng obishko ga tja wopjlu bomi kjishko, pak shäryoror li beno tjwlo ara kjishko. ¹⁷ Pjây mâr löng Jesús go kjishko ga pjây shdungoba löng songe. Ga miydër ga tja kjwe zrökoba, tjlökwö loror bomi kong kjishko. Eni èmdë ga tja wopjlu. Tja wopjlu bomi kjishko bakoe. ¹⁸ Pjlú wlo ga llëye wen bomi kongshko ga pjây löng wopjlu. Ga pjây ber wopjlu bor kjishko bakoe.

Timoteo, Epafrodito

¹⁹ Pjây roy miydër woydë, tja ber wopjlu wlo. E kjishko ga tja kjimte Tjlapga Jesúsde ga Timoteo, e ichër jek maling bomi ik, pjây roy söya bor kong wlo lër. ²⁰ Llëbo ber pjlú bomi kong sorë li woyotjlíya shäng jlökoyo iyado botoya dik. Èye oblë, pjây woyotjlíya eni llëme. ²¹ Llamo löng èreshkora, llëbo baíya woyotjlíyde. Llëbo Jesucristo í, e woyotjlíya löng llëme. ²² Gueniyo Timoteora parkë shäng bor tjok Jesús roy pjlú lë oba kong, wapga parkë löng ba data tjok sorë ga eni. E miydoromi tjän. ²³ Eni ga ichër woydë jek bomi ik, tja dârde, de tja dâr llëm, e miydoror guing. ²⁴ Ga miydër ga tja kjimte Tjlapgarë wop ä ga jek bomi ik bakoe lër.

²⁵ Bi kjlara Epafrodito, e ichoromi tek bor kong, tja kjimte bomi äska wlo. E parkono shäng bor tjok pjlú, dröno ara bor kjimté Cristo roy lë. Gueniyo pjlú wlo ga ichër jek woydë bomi shwoy iröng obi. ²⁶ Pjây íya woydë arae. Miyde ga swlo ara roy kuromi, ga woydë ara e kjishko. ²⁷ Öör buk swlo ara jlöe. Wolono seke. Gueniyo songe lara

Sbörë, ga kjim tara. Llëye shäryara ba kong li beno bor kong pjlu bakoe. Tja song iyado. E wolono kjwe ga tja beno sök woydë ara eshko. ²⁸ E kjishko ga ichër jek woydë bomi shwoy maling, ñomishko ga pjây ber löng wopjlu obi wlo, tja sök woydë ba kjishko ame wlo. ²⁹⁻³⁰ Tja kjimtëmi om go ga ä kjishko ga shrono shäng na bor kjimtë bomi äska. Parkë shäng Cristo kong ëreshkoshko ga wolono seke. E kjishko ga jek öotong shäng bomi shwoyshko ga wlokjrozï löng wopjlu, bomi kjlara wleni. Èye parkë baïya dik ga bangkjrozï bakoe.

3

Shji mär Cristo Jesús go

¹ Era eni ga pje yoga, pjây löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây ber löng wopjlu e go. Tjlokwo toror bomi kong li tër bomi kong jek obi. Tja kwleya ba të llëme. E ber bomi wlikoklo wleni.

² Pjây sjëk, nopga owa löng llëbo owa shäryë wleniyo tjok. Epga so shjiti kjloshko so kjoyoe. To löng tjlä ga «Woyde ga shji opsho zë, shji ber jyä tak pjir Sbö i wlo» le lok eni. ³ Miga jyö erä. Jyä tak pjir Sbö i jlökoyo li shji. Shji kjim te ba Sëyarë ba poshrëk. Shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Shji mär llëbo shäryë om go li go llëme. Shji jyä tak pjir Sbö i jlökoyo e kjishko.

⁴ Shji där llëbo shäryë li go kjwe ga där bäm go li tja. Tja llëbo pjlu shäryono ara anmoyö, oblë kjinmo. ⁵ Tja buk chirawa öotong dbar kjwongshko (8) ga tja doyo jyä taraba pjire. Tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. Tja hebreo jlökoyo tek dämär dwayo. Dënashko ga tja fariseo. E kjishko ga tja jëk to shäng pjlo bek kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. ⁶ Tja parkë woydë Sbö kong jlökoyo. E kjishko ga Jesús tjlokwo kjrägaga irpjanor, shdunor ara. Kjok llgwekklo li, e söror beke. Tja llëbo owa shäryono lëba ga äe.

Shji Cristo miydë woydë pjluë

⁷ Dënashko ga tja mär llëbo tjeng kës ëre go. Gueniyö eerishko ga tja mär shäng Cristo go shara. E kjishko ga bor kong ga llëbo ëre tjwlo drete. ⁸ Cristo Jesús, e bor Tjlapga. E miydër woydë pjluë. Tjwlo ara anmoyö li e. Llëbo oblë kës li, e ber bor kong ga tjwlo drete. Cristo kjishko ga llëbo kës li, e rayoror pjir, bor kong ga ioror beno tjwlo ame, llëbo dburoy wleni. Woydër ara li, e Cristo. ⁹ Woydër ga tja ber baïya. Tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga tja jëk pjlo bek kjok llgwekklo tara Moisésdë li go llëme. Woyde ga tja mär Cristo go dey. Eni ga tja ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Cristo, e miydër woydë pjluë. Cristo woshrara Sbörë iröng obishko ga ba dbo ara pina bi kong wëlee. Ba dbo li miydër woydë bakoe. Cristo shdunaba ara, ga zrörabae. Woydër ga tja

shdungoba eni bako, ga tja wolon woydë baïya dik bebi. ¹¹ Woydër eni, llono ga nopga woshre Sbörë iröng obishko ga tja woshre ba tjok bako wlo.

¹² Tjlokwo loror kës ëre wlënor pjir, e lotë llëme. Tja iara Sbörë beno pjlo bek tjän, e lotë llëm bakoe. Gueniyö tja jeke. Tja kjrara Cristo Jesús dë, e miydër pjlu wlo. E kjishko ga tja drön ara, e miydër wlo. ¹³ Pje yoga, tja öotong tjän, e lotë llëme. Gueniyö tja wotjllno to katöe. Llëye shäryono tjän li, e woyotjlln ame, llëbo wen tjwe li woyotjllntë. ¹⁴ Tja tóna Sbörë beno tjeng Cristo tjok ga tja rokara jem sök ba tjok iyado wlo, llëbo twe ber bor kong wlo. E kjishko ga tja drön ara, kjrër wlo.

¹⁵ Woyde ga shji wotjllk këkboga dik. Pjây kjone kjone wotjllk oblë sira wleni ga pjlu li pïya Sbörë bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁶ Llëye shäryë kjone pogo ga woyde ga shji jëk löng tjlokwo bek miydoroy tjän li go.

¹⁷ Pje yoga, tja omshäryë shäng sorë ga pjây omshäryos uunkong eni bakoe. No kjone kjone löng bomi tjërko omshäryë löng pjlu borwatoy dik. Pjây omshäryos baïya dik bakoe. ¹⁸ Tjlokwo loror bomi kong ara tjän li, e tër bomi kong jek pjlara obi, ga tja slar ëëe. Nopga ara omshäryë pjlu llëme. Cristo wolono pjang kjlös go li, ba kong ga tjwlo llëme le lok wleni. ¹⁹ E beno tjeng shdungko iyado wlo. Wotjllk Sbö llëme. Wotjllk llëbo tjeng kjok ëre kjing go eröe. Wotjllk löng llëbo ber pjlu ba doyo kong li shäryayde. Zok ga llëbo owa shäryara li, e kjwe lökyokjra ara, gueniyö eni llëme. Roy shdöya lok wopjluë.

²⁰ Gueniyö ga shjira kjok ëre so ame. Shji iara Sbörë beno löng kjok dogo so tjän, llono ga shji äar ber löng ba tjok eshko wlo. Bi döga tjwe eshko dwayo li koshojdë löng. Tjlapga Cristo Jesús li e. ²¹ E dbo ara, llëbo tjeng kës li iche ga pjlu wlo. Ga ba dbo go ga bi doyo tjwlo llëm ëre kjlopswe ber wolëso, baïya dik, e sök kjok dogo doyo sorë ga eni.

4

¹ Era eni ga pje yoga, pjây wokjang, pjây löng Tjlapga Jesús tjok iyado. Pjây woydër ara. Pjây ñn woydë ara. Tja iëmi ber wopjluë. Pjây beno bor potjwllëkklo wleni, tja parkono Sbö kong ara kjishko.

Pablo lano pje yoga oblë oblë kjishko

² Walëga tjeng eshko do pjök ko Evodia, Sintique. Rokër ba kong ga tóno beno tjeng Tjlapga Jesús tjok kuzong ga jëk löng wopjlu ëng tjok, epenga dö wleni. ³ Pja bor kjlara, ga woydër ga pja ber shäng ba kjimtaga. Epga parkono löng Jesús roy pjlu shdök bor tjok pjluë. Clemente, bi pje yoga oblë, epga parkono löng bor tjok eni bakoe. Èye ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo go. Ga pjây ko tak lok e go bakoe.

⁴ Pjây löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây Cristo ber löng wopjlué. Lër jek obi ga pjây ber löng wopjlué. ⁵ Llëbo shäryozï oblë kong yötso, pjây löng wopjlué oba kong lëba wlo. Tjlapga Jesús, e tjwe döröe. ⁶ Shji woydë llë kjïy llëme. Pjây sorëborë ga pjây syöshtos Sbö kong, «Tjawa kjimtozong» lozi ba kong. Ga pjây syöshhtëshko ga «Tjawa wopjlué hop tjok» lozi ba kong eni bakoe. ⁷ Eni ga pjây tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjây ie Sbörë ber löng wlpë, pjây woydë ame wlo. Shji nopga kong ga shärye eni li, e llëbo kësbang, e shay uunkong ber tjeng bi kä roy ga äe.

⁸ Era eni ga pjeyoga, llëbo bek li, e woy-otjlizi eröe. Bangkjrako li, bek li, owa llëm li, wolëso li, woydako li, roy pjlu li, e woy-otjlimirë. ⁹ Llëye loror bomi kong kuromi li, e shäryozï eni. Llëye shäryoror inomi sorë ga pjây omshäryos eni bakoe. Eni ga pjây ie Sbörë ber löng wlpë.

Pablo wopjlué, llëbo twara lok ba kong li kjïshko

¹⁰ Tja kong llëbo shäryëmi kjwlë jä. E go ga miydër ga tja woyotjlimi löng. E kjïshko ga tja iara Tjlapga Jesúsde beno sök wopjlué. Tja woyoyeromie lër llëme. Miydër ga tja woyotjlimi löng iyado. Tja kjimtëmi loromi ara, gueniyo tja kjimtëmi ga ä öötong dbar kop ara. ¹¹ Lër bomi kong eni, llëbo woydër obi kjïshko llëme. Tja sorë pogo ga tja oppino sök wopjlué. ¹² Shji llëye dret ga e sorë miydër. Shji llëbo ara ga e sorë miydër bakoe. Tja dli arare, de tja pjli ara, tja llëbo arare, de tja llëye dret, eshko ga tja oppino sök wopjlué iyado. ¹³ Tja kjimte Tjlapga Jesúsde kjïshko ga llëbo uunkong eniyo shäryër ga pjlué.

¹⁴ Eni gueniyo ga tja songshko ga tja kjimtoromi li, e pjlué. ¹⁵ Jesús roy pjlu lër soyër shäng pjây Filipos sogga kongshko ga tja opshino jek bomi kjokyo Macedonia dwayo. Eshko ga dbur ichoromi bor kjimtoklo. Tjlokwo kragaga shto oblë so lira, tja kjimtara kjlara llëme. E miydoromi tjän. ¹⁶ Tja sök Tesalónica kjokyo ëmdë ga dbur ichoromi bor kjimtoklo pjlaraso llëme. ¹⁷ Tja wotjlik llëbo ichoromi li kjrë erö llëme. Woydër ga pjây kong llëbo twe Sbörë ara e kjïshko. ¹⁸ Llëbo ichoromi Epafrodito tjok li, e kjroror pjir tjän. E tjok ga öötong woydoror li kjinmo, llëye woydër ame. Llëbo ichoromi li, e beno Sbö kong pjlu, lö pjlebë, öng zröraba, sho suraba, pjonö dret, ba poshrëkklo wleni. ¹⁹ Bor Sbö, e llëbo ara. Eni ga llëye woydëmi li, e twe bomi kong pjir, pjây tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjïshko. ²⁰ Bi Sbö, e bi Data. E poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

²¹ «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok löng li kong.

Pjeyoga löng bor tjok ëreshko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

²² Jesús tjlokwo kragaga löng kës li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Tjlokwo kragaga parkë löng pjlu kësbangyo ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

²³ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlué li kjïshko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Colosenses. Kjibokwo ère tara Pablorè Colosas soppa kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Epafras. Dënashko ga Jesús roy pjülu lara Colosas kjokyo. Pablo om go li tjlökwo lono eshko llème.

Gueniyo lu to jek ara irgo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjülu lara kjok shto oblè oblè kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Ga Epafras öör eshko ba ik, ga llèbo owa shärye Jesús tjlökwo kjrägaga löng Colosas kjokyo lirè li lara ba kong pjüre. Tjlè ba kong ga no kjone kjone to löng tjlè ga kjok uunkong shäryara Sbörè Jesús go llèm; Jesús tjlwö ara llèm; tjlwö arayo li, e judio sdèkwo le löng eni le, miga jyö erä.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè, Jesús roy pjülu li wlikoklo. Jesús iara Sbörè beno tjlwö ara, llèbo tjeng kës li kjinmo li tara ba kong. Èye där kjok llgwekklo kjok ère so li go ga äe tara ba kong. Woyde Sbörè ga shji jèk ba bokso sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Pjeyoga Cristo tjlökwo kjrägaga löng Colosas kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Sbò nopga.

Rokërwa bi Data Sbò kong ga ba wopjülu li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo syöshono Sbò kong Colosas soppa kjishko

³⁻⁵ Dënashko ga tjlökwo bek li kuromi, ga kjrromi. Sbò tjlökwo roy pjülu li e. Eerishko ga pjäy roy kurorwa ga pjäy mär löng Cristo Jesús go, Sbò nopga uunkong woydèmi ara bakoe. Shäryèmi löng eni, bomi potjwlèkklo jnek tjeng kjok dogo twe Tjlapgarè bomi kong le li kjishko. E kjishko ga tjawa syöshntè Sbò kongshko ga tjawa wopjülu ba tjok bomi kjishko. Sbò, e bi Tjlapga Jesucristo Data.

⁶ Dënashko ga llèye shäryara Sbörè bi kong ba wopjülu kjishko li roy öötong bomi kong. Eerishko ga Sbò tjlökwo bek li shdöktong jek kègong, kjok kjwang jikong. Kuya nopgarè ga tjlökwo kjre, ga epga kjlopswe ber jèk löng oblè, pjäy omshäryono sorè ga eni. ⁷ Tjlökwo laga bomi kong bäm go li, e borwa kjlara Epafras. E woydërwa ara. E parkè shäng Cristo kong borwa tjok, pjäy kjimte wlo. ⁸ Pjäy kjimte Sbò Sëyarè èng woydè ara kar kar li roy söga borwa kong li e.

⁹ E kjishko ga pjäy roy kurorwa tek lèkong ga tjawa beno löng syöshntè bomi kjishko

iyado. Rokërwa Sbò kong ga ba kjok miydè li twe ba Sëyarè bomi kong, llèye woyde shäryèmi li miydèmi wèlè wlo. ¹⁰ Rokërwa ba kong eni, llèbo pjülu shäryèmi iyado wlo, e miydèmi jek kègong kègong wlo bakoe. Eni ga Tjlapga Jesús ber wopjülu bomi kong, pjäy jèk nopga baïya dik kjishko. ¹¹ Dbo ara li, e Sbò eröe. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte ara, llèbo wen tjwe bomi kong owashko ga Cristo rayèmi llèm wlo, pjäy ber löng wotöy, wopjülu wlo. ¹² Sbò sök no pjluoy iyado lishko ga kjok shjiy ara anmoyö. Ga pjäy iara Data Sbörè beno löng llèbo twe ba nopga kong eshko li kjrè wlo. Woydërwa ga pjäy ber löng wopjülu ba tjok e kjishko. ¹³ Shji löng kjok ro sï roy wleni obishko ga shji döra Ä wloshko dwayo. Ga ba Wa woyde ara li, e iara beno shäng bi pjluoy shara. ¹⁴ Ba kjishko ga shji döktong bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe.

Cristo tjlwö ara anmoyö

¹⁵ Sbò, e Igöy llème.

Gueniyo Cristora Inoy,
ga e so Sbò kjoyoye.

Kjok shäryayde Sbörè llèm obishko ga
Cristo sök tjän.

Llèbo shäryara Sbörè kës li,
e iara beno tjeng ba wloshko.

¹⁶ Ba go ga llèbo uunkong shäryara Sbörè.
Llèbo tjeng kjok dogo,

llèbo tjeng kjok ère kjing go,
llèbo wèlè,

llèbo Igöy llèm,

sëya llè dbo ara wleniyo,

oblè ichagaga wleniyo,

e shäryara ba go uunkong,
ga uunkong li twara beno ba kong
bakoe.

¹⁷ Llèbo shäryak llèm obishko ga e sök tjän.

Llèbo tjeng kës li mär ber tjeng ba go.
Cristo llèm ga e tjeng ame.

¹⁸ Ba tjlökwo kjrägaga, e ba doyo wleni,
ga ba kägäyo li e.

Epga iaga ber löng sè jlköyoy li e.

E woshrono iröng obi,
nopga wolono oblè li bäm go.

E kjishko ga beno tjlwö ara,
llèbo oblè kjinmo.

¹⁹ Woydara Sbörè ga
e om go ber pjang Cristo go jlköyoy.

²⁰ E ichara Sbörè
srèng kwong pjang kjlös go,
llèbo uunkong ber tjeng wlèp Sbò tjok
wlo,

ber tjeng bëy ba tjok iröng obi wlo,

llèbo tjeng kjok dogo,

llèbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

²¹ Dënashko ga pjäy löng bëy Sbò tjok llème.
Eshko ga llèbo owa shäryèmi löng ara kjishko
ga pjäy ba moskwoga wleni. ²² Gueniyo

Cristo wolono jlökoyo kjishko ga pjây iara Sbörë beno tjeng bëy ba tjok iröng obi, pjây ie ber löng pjlo bek, pogo llëye ber dret ba bokso wlo. ²³ Gueniyo woyde ga pjây mär ber löng Cristo go. Tjlokwo pjlu kjroromi li, e jyö lëmi sira llëme. Tjlokwo pjlu ère roy shdöktong kjok kjwang jikong. Tjlokwo lër shäng li e.

Pablo parkono Jesús tjlokwo kjrägaga kong

²⁴ Llëbo weno bor kong owa bomi kjishko. Tja wopjlu e kjishko. Cristo Jesús tjlokwo kjrägaga, e ba doyo wleni, ga Cristo shdun-aba ara ba kjishko. Eerishko ga tjara shdun-goba shara, ga tja wopjlu e kjishko. ²⁵ Tja iara Sbörë beno shäng parkë bomi kong, ba tjlokwo kjrägaga oblë li kong bakoe. Tja ichara beno shäng ba tjlokwo kës li lë bomi kong. ²⁶ Tjlokwo ère jnena Sbörë tjeng tek dënashko dwayo, gueniyo eerishko ga lara ba nopga baiya löng li kong. ²⁷ Shäryara eni, woydara ga tjlokwo pjlu, owa llëm jnek tjeng li miydëmi pjây nopga judio llëm wleniyo lirë wlo. Tjlokwo li eni: Cristo ber shäng bomi tjok ga pjlu, ga llëbo twe ba nopga kong lara Sbörë li, e ber bomi kong bakoe.

²⁸ Cristo roy lërwa nopga kong, ga epga poshdunwa, pinwa, borwa kjok miydë tjeng kës li go. Shäryërwa eni, nopga tōno beno tjeng Cristo tjok li jëk bëy wlo, iya Sbörë löng pjlo bek wlo. ²⁹ Tja parkë ara e kjishko. Tja drōn ara, e shäryër wlo, dbo twe Cristorë bor kong kës li go.

2

¹ Tja shäng parkë kjang bomi kjishko, Laodicea sogpa kjishko, nopga oblë tja iyde lok llëm wleniyo kjishko bakoe. Lër bomi kong eni, miydëmi wlo. ² Tja parkë eni, epga dbokjrë wlo, èng woydë ara kar kar iyado wlo bakoe. Woydër ga tjlokwo li llë loklo miyde lok pjir, e jyö le lok llëm wlo, Cristo miyde pjlu wlo. Tjlokwo jnena Sbörë tek dënashko dwayo li e. ³ Sbö kjok miydë li tjwlo ara. E miyde lok Cristo go eröe. ⁴ Lër bomi kong eni, tjlokwo wolëso wleniyo lëba bomi kongshko ga pjây jyäpgwëba e go llëm wlo. ⁵ Tja shäng bomi tjok eshko llëm, gueniyo pjây woyotjlin iyado. Roy kuror ga pjây uunkong wotjlik no kjlaraso wleni, pjây mär löng Cristo go jlökoyo bakoe. Tja wopjlu e kjishko.

Shji mär löng Cristo go

⁶ Cristo Jesús wlokjroromishko ga e ioromi beno shäng bomi Tjlapga. Eni kuzong ga woyde ga pjây mär ber löng ba go iyado. ⁷ Pjây mär ber löng mämä ba go jlökoyo, pjây oppino sorë ga eni, ga pjây mär ba go jek këgong këgong. Pjây ber löng wopjlu Sbö tjok iyado bakoe.

⁸ Kjone kjone mär löng tjlokwo oblë oblë go. Tjlokwo li, nopga kjok ère so sgara beno löng mär ba go, gueniyo e jyö, e laga Cristorë llëme. Pjây sjëk tjlokwo eniyo lagaga li tjok, pjây jyäpgwe lok llëm wlo, pjây iche ber löng ba tjlokwo baiya li go llëm wlo.

⁹ Cristo go Sbö beno pjang kësbang ba tjok, Igöy wëllë wlo. ¹⁰ Ga pjây Cristo nopga kuzong ga llëye woydëmi dö li twara beno tjeng bomi kong pjir tjan. E sëya llë dbo ara wleniyo kägäyo, oblë ichagaga wleniyo kägäyo bakoe. ¹¹ Pjây tōno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jyä tak löng pjire. Nopga doyo jyä tëshko ga ba sho li ze lok tas sira. Gueniyo pjâyda jyä tak eni llëme. Pjây jyä te Cristorë wlo ga bomi wotjlik owa li kjara pjire. ¹² Pjây waraba jer di roshkoshko ga pjây wolono to Cristo tjok wleni. Cristo woshrrara Sbörë iröng obi, ba dbo ara go. Ga pjây mär Sbö dbo ara go kjishko ga pjây opshik tēm di roy dwayoshko ga pjây woshrrara iröng obi Cristo tjok wleni bakoe. ¹³ Bom i wotjlik owa li kjayde Cristorë llëm obishko ga pjây wolono löng wleni, bomi owa li tjok. Gueniyo eshko ga pjây iara Sbörë beno löng Cristo tjok, së wleni. Eshko ga owa pjang bi go li löna beno drete.

¹⁴ Dënashko ga shji pogo tjwlo ara, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo e kjara Sbörë bi kong, löra beno pjang kjlös go wleni. ¹⁵ Cristo wolono pjang kjlös goshko ga sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, ba dbo li döra Sbörë pjire. Epga zana beno löng song, oba uunkong bokshto.

¹⁶ Eni ga llëbo uako, iako llëm lëba bomi kong ga jlö lëmi llëme. Pjây ichëba dbar llë shrëk Sbö kong ga jlö lëmi llëm, mok mite dbaryo, woshtozlong dbaryo ëmdë ga jlö lëmi llëm bakoe. ¹⁷ Cristo tjwayde llëm obishko ga llëbo uunkong ère tjwlo ara, beno èye tjwe le li jyäglo kjishko. Gueniyo Cristo shrono öör tjan kuzong ga kjok llgwekklo uunkong ère beno tjwlo ame.

¹⁸ Kjone kjone to löng tjlä ga «Woyde ga shji opyë löng wotöshko, Sbö parkagaga kjok dogo so poshrëk wlo. Llëm ga shji llëbo owa shäryono» le löng eni. Gueniyo jlö lëmi llëme. Ba wotjlik owa li kjishko ga krë lok ara, tjlä ga «Sbö tjlokwo lono borwa kong» le, ga mär löng e go. Miga jyö erä. ¹⁹ Epga mär löng Cristo go llëme. Bi doyo iche bi kägärë sorë ga shji Cristo tjlokwo kjrägaga iche Cristorë eni bakoe. Eni ga shji no kjlaraso wleni. Shji mär löng ba go, ga shji kong dbo twe Sbörë, llëye woyde li shäryëy wlo.

Shji ie Cristorë ber löng së jlökoyo

²⁰ Pjây wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjây beno löng ichaga kjok llgwekklo kjok ère so lirë ame. ¿Eni ga pjây jëk löng kjok llgwekklo li kolë wleni ega? ²¹ Kjok llgwekklo tak lok li tjlä ga «Llëbo kjwe kjrëy

bi wloshko llême. Llêbo kjwe uëy llême. Llêbo kjwe porwëy llême.»²² Llêbo tjeng kës ère pjir drete. Ga kjok llgwekklo uunkong ère laga norë eröe.²³ Shji jëk lóng bi wotjlik owa li go llëm wlo ga shji iche kjok llgwekklo èrerë drön ara, shji iche ber lóng wotöshko wleni, gueniyo shji wotöshko jlökoyo llëm, bi doyo, e shdüya ara bakoe. E kjishko ga kuy ga kjok llgwekklo ère lagaga kjok miydë ara. Miga shji kjimte kjok llgwekklorë bi wotjlik owa li rayë llême.

3

¹ Eerishko ga Cristo sirkeno sök kjok dogo Sbö orkwo këlkong. Eni ga pjây woshara Sbörë Cristo tjok wleni kjishko ga woyde ga pjây ber lóng llêbo kjok dogo so woyotjlik eröe. ² Llêbo tjeng kjok ère kjing go li woyotjlimi ame. Llêbo kjok dogo so li woyotjlimirë eröe. ³ Pjây wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjây de Sbörë, pjây ber lóng së jlökoyo Cristo tjok wlo. ⁴ Ga pjây ie Cristorë ber lóng së jlökoyo kjishko ga wen tjwe ba dbo kälä goshko ga pjây wen ba tjok eshko bakoe.

⁵ E kjishko ga bomi wotjlik owa kës li rayozia. Pjây jëk e go ame. Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llême. Llêbo shäryako llëm li shäryëy llême. Shji wotjlik llêbo owa shäryë oblé tjok llême. Shji wotjlik dbur tóng bi kong erö llëm, e shöpga jyäglo poshrëy lóng wleni kjishko. ⁶ Eye sgara shäng llêbo shäryë eni ga shäng Sbö kolë llëm, ga llono ga shdüya Sbörë kjange. ⁷ Dënashko ga pjây omshäryono eni bakoe. ⁸ Gueniyo eerishko ga llêbo kës ère rayozï pjire. Shji iirkë ame. Llêbo owa shäryëy oblé kong ame. Oblë läywëy owa ame. Tjlokwo lako llëm li lëy ame. ⁹ Shji jyörkë èng kong ame bakoe. Shji jëk bi wotjlik owa dënashko li go ame kjishko ga llêbo kës ère shäryëy ame. ¹⁰ Pjây kjlopswara Sbörë beno lóng wotjlik oblé, ga dbar jek ga pjây kjlopswe jek këgong këgong ber baïya dik wlo, e miydëmi pjlu anmoyö wlo. ¹¹ Eerishko ga pja judiore, de pja judio llëmde, e llëno llême. Pja doyo jyä tak pjirde, de llëmde, e llëno llême. Pja shto oblé sore, pja kjok miydë ara llëmde, e llëno llême. Pja parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm bakoe. Tjwlö tjok li, e Cristo eröe. Ga tjwe ber pjang bi go uunkong.

¹² Pjây woyde Sbörë ara, ga pjây kjrara beno ba nopga baïya. E kjishko ga woyde ga oblé songe lëmi, pjây wopjlu oblé tjok, pjây wotöy, pjây wotjlik oblé kjishko iyado, pjây iirkë maling llëm bakoe. ¹³ Pjây èng wlëk kar kar llëm, pjây wlëp èng tjok dey. Llêbo shäryara oblerë bomi kong owashko ga iozi ber eni dey. Owa pjang bomi go li löna Sbörë sorë ga oblé kong shäryozï eni bakoe. ¹⁴ Ga

pjây èng woydos ara kar kar jlökoyo. Tjwlö arayo li e. Shäryëmi eni ga pjây ber lóng no kjaraso wleni.

¹⁵ Pjây rokara Sbörë ber èng tjok wopjlu wlo, pjây ber no kjaraso wleni wlo. E kjishko ga pjây mär ber lóng Cristo go, shäryëmi eni wlo. Ga pjây lóng wopjlu Sbö tjok iyado. ¹⁶ Cristo tjlokwo pjlu li woyotjlizï iyado. Pjây èng pïs e go. Pjây èng poshdüs bomi kjok miydë kës li go. Pjây tos lóng wopjlu Sbö kong. Poshrëzi tékwo oblé oblé go. ¹⁷ Llëye lëmi, llëye shäryëmi dö ga shäryozï Tjlapga Jesús ko go, ga pjây lóng wopjlu Data Sbö tjok iyado ba kjishko.

Shji jëk oblé tjok sorë

¹⁸ Walëga orkwosmok lóng pjir, bomi lanmaga kolozï, pjây Tjlapga Jesús tjlokwo kjranga kjishko.

¹⁹ Domerga orkwosmok lóng pjir, bomi boyga woydozia. Pjây kjang ba tjok llême.

²⁰ Kjwozirga, bomi dataga, bomi mekéga, e kolozï iyado. Eni ga Tjlapga ber sök wopjlu.

²¹ Dataga, pjây tjle bomi wapga kong yötso, iirkë lok llëm wlo, wosonkë llëm wlo bakoe.

²² Parkagaga tjwlëk lóng pjir wleniyore, bomi soga kjok ère so, e kolozï iyado. Pjây iya lóngde, de llëmde, pjây parkos ba kong jlökoyo, Tjlapga Jesús bangkjërëmi kjishko, bomi soga ber lóng wopjlu bomi tjok wlo llême. ²³⁻²⁴ Miydëmi pjlu ga pjây potjwlëga Tjlapgarë. Llêbo twe ba nopga kong kjok dogo li twe ber bomi kong bakoe. E kjishko ga llëye shäryëmi dö ga shäryozï yötso, shäryëmi lóng Cristo kong wleni, shäryëmi lóng nopga kong wleni llême. ²⁵ Gueniyo nopga uunkong llgweya Sbörë beke. E kjishko ga èye llêbo owa shäryono ga shdüya, llêbo owa shäryara li kjishko.

4

¹ Parkaga soga, pjây kägäyo sök kjlara kjok dogo, e woyotjlizia. E kjishko ga pjây opshäryos bëy bomi parkagaga tjok.

² Pjây uunkong syöshhtë Sbö kong iyado, pjây sjen llême. Pjây lóng sjëk iyado. Pjây lóng wopjlu Sbö tjok iyado. ³ Pjây syöshhtë borwa kjishko bako, Cristo tjlokwo jnek tjeng pjir li shdörwa jek këgong wlo. Tja sök kjërshko e kjishko. ⁴ Woyde ga tjlokwo li lër yötso, kukoba wële wlo. E kjishko ga rokozi Sbö kong ga tja kjimte ba lë eni.

⁵ Pjây lóng tjlokwo kjranga llëm li tjokshko ga pjây opshäryos bëy, Sbö tjlokwo roy pjlu lëmi ba kong ga pjluhko ga lozi iyado, pjây dbar jek llême. ⁶ Woyde ga pjây lan ba tjok yötso, kuya lok ga ber wopjlu wlo. Woyde ga llëye jakroke bomi kong dö ga dboryëmi sorë miydëmi lóng pjir tjän.

Kjibokwo pjirzlong

⁷⁻⁸ Bi kjlara Tíquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlú iyado. E woydër ara. E ichër jek bomi shwoy bor roy sök bomi kong, pjây ber lóng wopjlú wlo, pjây wosonkë llëm wlo. ⁹ Bi kjlara Onésimo, e bi kjlara jlökoyo. E woydër ara. E bomi kjok eshko so bakoe. E ichër jek Tíquico yorkë. Llëbo jëk jong na sorë läywe bomi kong drete.

¹⁰ Aristarco shäng na kjërshko bor tjok bakoe. «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Bernabé kjarayo ko Marcos, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Jek äär bomi shwoy ga wlokjrozí yõtso, e loror bomi kong tjän.

¹¹ «¿Pjây yonde?» le Jesúsde bomi kong. Jesús, e ko Justo bakoe. Tja parkë shäng Sbö ber no pjluyo sorë li roy lë oba kong. Bor kjimtagaga lóng li tjrëko, judioga lóng domerga doglo mya ère döe.

¹² «¿Pjây yonde?» le Epafrasdë bomi kong. E bomi kjok eshko so. E parkë Cristo Jesús kong. E syöshhtë Sbö kong bomi kjîshko jlökoyo iyado, pjây mär Sbö go jlökoyo wlo, llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlú wlo, shäryëmi eni iyado wlo bakoe. ¹³ Ìnor om go ga parkë bomi kong kjang iyado, parkë Laodicea sopga, Hierápolis sopga kong eni bakoe.

¹⁴ Lucas, no dwlomnega woydër ara li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Demas omle bomi kong eni bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Laodicea sopga kong, Ninfa* kong, Jesús tjlökwo kjaragaga tön lóng ba ushko li kong bakoe.

¹⁶ Kjibokwo ère loromi pjirshko ga ichëmi jek Jesús tjlökwo kjaragaga lóng Laodicea kjokyo kong, le lok eshko bako wlo. Ga kjibokwo ichoror jek ba kong li lëmi pjâyde bakoe.

¹⁷ Pjây tjlä Arquipo kong ga «Pak twara Tjlapgarë bop kong li shäryos pjire» lëmi ba kong eni.

¹⁸ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ère tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

Tja sök kjërshko woyojemi llëme.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjîshko ga pjây kjimte ara.

* 4:15 Ninfa, e walë.

Primera Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ère tara Pablorë Tesalónica sopga kong Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesüs äska wleniyo. Dënashko ga öör Jesüs roy pjlü lé Tesalónica kjokyo. E irgo ga jek öör eshko pjlara obi. Eshko ga Silvano, Timoteo, e söra jek ba tjok. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo iircono ara ba kong, ga Pablo töktong ey dwayo.

Jesüs tjlökwö kjrägaga löng Tesalónica kjokyo li shdunaba ara. E kjishko ga Pablo jek woydë ba ik obi, gueniyo to jek ame. Eni ga kjibokwo ère tara, twara Timoteo kong, ga ichara jek ba sök epga kong, epga dbokjre e go wlo.

Llëbo shäryara Sbörë epga kong pjlü, ga Pablo beno wopjlu e kjishko li tara ba kong. Epga shdungoba ara ëmdë ga Sbö shäng ba tjok li tara ba kong. Dënashko ga Pablo jëktong shäng ba tjok sorë li tara ba kong. Epga ichara mär Jesüs go jek këgong këgong. Epga ichara Jesüs tjwe iröng obi dbaryo li koshë wopjlu bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë, Silvano, * Timoteo tjok.

Jesüs tjlökwö kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

Rokër Data Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Llëbo shäryara Tesalónica sopgarë pjlu Sbö kong ara

²⁻³ Pjäy mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga pjäy parkë pjlu Sbö kong. Oblë woydëmi ara kjishko ga llëbo pjlu shäryëmi ba kong. Bi Tjlapga Jesucristo, e koshëmi löng wopjlu iyado kjishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owashko ga pjäy wosonkë llëm, pjäy pak shäryë pjlu iyado. E kjishko ga tjawa wopjlu Sbö tjok iyado. Tjawa syöshhtëshko ga tjawa syöshhtë bomi kjishko, ga llëye pjlu shäryëmi löng li, e lërwa Data Sbö kong.

⁴⁻⁵ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Jesucristo tjlökwö roy pjlu lororwa bomi kongshko ga kurömi dö llëm, Sbö dbo ara li inomi bako, ga pjäy kjimlara Sbö Sëyarë tjlökwö li kjrë jlökoyo. Miydërwa e go ga pjäy kjräga Sbörë om go. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa opshäryono bomi kong sorë li, e miydëmi löng pjlu. ⁶ E irgo ga llëbo weno bomi kong owashko ga pjäy kjimlara Sbö

Sëyarë beno löng wopjlu. Eni ga tjawa opshäryono sorë li, Tjlapga Jesüs opshäryono sorë li, pjäy omshäryono eni bakoe.

⁷ Eni ga llëye shäryorömi pjlu li, e beno pjlu Jesüs tjlökwö kjrägaga löng Macedonia kjokyo li kong, löng Acaya kjokyo li kong, omshäryë lok eni bako wlo. ⁸ Bomì kjishko ga Tjlapga Jesüs tjlökwö roy shdöktong Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, gueniyo eshko dö llëme. Pjäy mär Sbö go sorë li roy shdöktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga pjäy roy lërwa è kong ame ga pjlu, kura lok tjän kjishko. ⁹⁻¹⁰ Lanyotkëba löng om go ara. Tjawa öötong löng bomì shwoyshko ga tjawa wlojkröromi löng wopjlu. Eshko ga bomì sböpga jyäglo tjeng li rayorömi pjir, ga pjäy optwono Sbö sök së jlökoyo li kong, pjäy parkë ber löng ba kong shara wlo. Jesüs, e Sbö Wa woshara Sbörë iröng obi. E bi döga, no shdüzlöng dbaryoshko ga shji shdüya Sbörë llëm wlo. Ga Jesüs ter tjwe kjok dogo dwayo iröng obi li, e koshomirë löng. Pjäy roy lëba löng eni.

2

Pablo parkono Tesalónica kjokyo sorë

¹ Pjeyoga, miydëmi pjlu ga tjawa jek öör tjeng bomì ik li beno pjlu, owa llëme. ² Miydëmi pjir ga tjawa äätë bomì shwoy llëm obishko ga tjawa löng Filipos kjokyo. Eshko ga tjawa laraba owa ara, llëbo weno borwa kong owa bakoe. Eni ëmdë ga tjawa kjimlara Sbörë ba tjlökwö roy pjlu lë bomì kong, tjawa wloyoga löng ara gueniyo. ³ Tjawa tjlökwö lono pjlo bek eröe. Tjawa diktong löng llëme. Tjawa wotjlino llëbo owa shäryë è tjok llëme. Eye jyäpgwërwa wlo lororwa llëm bakoe. ⁴ Dënashko ga tjawa tjläna Sbörë, ga tjawa iara beno löng ba tjlökwö roy pjlu laga oba kong. Tjawa tjläno, nopga ber löng wopjlu borwa tjok wlo llëme. Tjawa tjläno, Sbö ber wopjlu borwa tjok wlo, shji wotjlük löng llë iya sök weë kjishko.

⁵ Miydëmi pjlu ga tjlökwö wolëso ber pjlu oba kong wlo li lorwarë llëme. Miydë Sbörë om go ga tjawa opshäryono nopga to löng dbur töng ba kong erö wlo wleniyo dik llëm bakoe. ⁶⁻⁷ Tjawa to löng poshrëmi wlo llëm, poshrëya oblërë wlo llëm bakoe. Tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga Cristo äska. E kjishko ga pjäy kjwe ichororwa borwa kjimté dbo go ga pjlu. Gueniyo tjawa opshäryono eni llëme. Tjawa opyono beno löng wotöy bomì tjok, mekëga ba wäpaga dö wleni. ⁸ Pjäy woydërwa ara. Sbö tjlökwö roy pjlu lororwa bomì kong wopjlu. Gueniyo erö llëme. Tjawa wopjlu bomì tjok kjishko ga tjawa opyono beno löng llë pogo shäryë bomì kong wlo. ⁹ Pjeyoga, tjawa löng Sbö tjlökwö roy

* 1:1 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

pjlú lè bomi kongshko ga èye kong pak twèrwa woydè llème. E kjishko ga tjawa parkono shkè dba, tjawa dròno dâw, dli llè wlèk borwa kong wlo. ¿E woyo bomi kong llèndo?

¹⁰ Pjây omîno lóng, ga Sbô omîno bakoe. Tjawa lóng pjây Jesús tjlôkwo kragaga tjokshko ga tjawa jèk lóng pjlo bek, tjawa pogo llèye dret Sbô bokso, nopga bokso bakoe. ¹¹ Miydèmi pjlu ga dataga opshâyè ba wapga tjok sorè ga tjawa opshâyono pjây kjlara kjlara tjok eni bakoe. ¹² Pjây poshdunorwa, pjây dbokjrè wlo, pjây wosonkè llèm wlo bakoe. Sbô, e tjwlô ara, ga pjây roke ber lóng ba tjok, sòk no pjluwo iyado lishko. E kjishko ga pjây lóng pjlo beke lororwa bomi kong, Sbô ber sòk wopjlú bomi tjok wlo.

¹³ Sbô tjlôkwo roy pjlu li, e nopga i llème. E Sbô i. Ga kuromishko ga tjlôkwo li kjroromi jlôkoyo eni. E kjishko ga tjawa wopjlú Sbô tjok iyado. Tjlôkwo li kjroromi kjishko ga pjây kjlopswana beno wotjlik oblè. ¹⁴ Pjây shduna bomi pjeyoga eshko so lirè. Sbô tjlôkwo kragaga tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok lóng Judea kjokyo li shdungga ba pjeyoga judioga obi lirè eni bakoe. ¹⁵ Judioga ère, e Tjlapga Jesús zrôga, Sbô tjlôkwo lagaga tek dèdashko so li zrôga bakoe. Tjawara ichara lok to kjok shto oblè. Sbô wopjlú ba tjok lok llème. Epga lóng nopga uunkong wloyo. ¹⁶ Tjawa tjlè woydè nopga judio llèm wleniyo kong, dòya Sbörè wloshko ga tjawa ichara lok ba shâyè llème. Eni ga llèbo owa shâyè lok jek kègong kègong. E kjishko ga Sbô iirkè ara ba kong, ga epga shdûya döröe.

Pablo jek woydè Tesalónica kjokyo obi

¹⁷ Pjeyoga, tjawa opshino jek bomi zlong bäng dwayo dbar kjwöbö ga shji èng ik llèm, gueniyo pjây woyotjlinwa ara. Ga pjây inwa woydè ara kjishko ga tjawa dròno ara jek bomi ik wlo. ¹⁸ Tjawa wotjlinwa jek bomi ik lororwa. Tja Pablo, tja jek bomi ik loror pjloböso, gueniyo tja sona Àrè. ¹⁹ Tjawa lóng Tjlapga Jesús tjwe iröng obi li koshè lóng wopjlúe. Eshko ga tjawa lan wopjlú bomi kjishko ba tjok, tjlôkwo lororwa bomi kong li kjroromi jlôkoyo kjishko. ²⁰ Jlôkoyo ga bomi kjishko ga tjawa lóng wopjlú, woowa llème.

3

Timoteo öör ba ik

¹⁻² Eni ga pjây roy tjwe koshèrwa woydè ameshko ga Timoteo ichororwa jek bomi ik, ga tjawara beno tjeng Atenas kjokyo tjoksa. Timoteo, e bi kjlara, e parkè shäng Sbô kong, Cristo roy pjlu lè oba kong borwa tjok. Ichororwa jek bomi kjimté, pjây mär Jesús go jek kègong wlo, ³ llèbo tjwe kjang bomi kongshko ga pjây wotjlik Jesús rayè llèm wlo. Shji shdungoba song eni, e miydèmi lóng pjluè. ⁴ Tjawa lóng bomi tjok obishko ga

llèbo wen tjwe bi kong owa ara lororwa bomi kong. Ga miydèmi ga shâyono eni. ⁵ E kjishko ga llèye koshoror ame, ga tja no ichono bomi ik, pjây mär lóng Jesús gore iya wlo. Pjây woyotjlin ara, pjây jyäpgwara Àrè ga pak shâyororwa li beno tjwlô ame, e bangkjrotè.

⁶ Gueniyo ga Timoteo tek shrono shäng iröng obishko ga pjây roy söra pjluè. Pjây mär lóng Jesús go iyado le. Pjây èng woydè ara kar kar le. Tjawa woyotjlini, woydèmi lóng iyado le. Tjawa imi woydè ara, pjây inwa woydè sorè ga eni le bakoe.

⁷ Pjeyoga, llèbo wen borwa kong owa ara. Gueniyo ga tjawa ber lóng wopjlú, pjây mär lóng Jesús go li roy shrono borwa kong kjishko. ⁸ Pjây mär lóng Tjlapga Jesús go jlôkoyo li roy kurorwa. E kjishko ga tjawa beno lóng wopjlú anmoyö. ⁹ Tjawa wopjlú Sbô tjok ara bomi kjishko. Tjawa syöshtè Sbô kong bomi kjishkoshko ga tjawa wopjlú erä. ¹⁰ Shkè dba ga rokèrwa ba kong ga tjawa kjimte äar bomi ik obi wlo, pjây kjimterwa mär Jesús go jek kègong wlo bakoe.

¹¹⁻¹³ Woydèrwa ga bi Data Sbô, bi Tjlapga Jesús, tjawa kjimte äar bomi ik wlo. Rokèrwa Tjlapga kong ga pjây kjimte èng woydè ara kar kar jek kègong, pjây kjimte oblè woydè ara, pjây woydèrwa sorè ga eni, pjây ie ber lóng wokjang jek kègong, pjây jèk lóng pjlo bek wlo, Tjlapga Jesús tjwe iröng ba nopga iak beno tjeng dboy Sbô kong li tjokshko ga pjây pogo llèye dret bi Data Sbô bokso wlo. Rokèrwa uunkong eni.

4

Shji jèk sorè, Sbô ber wopjlú bi tjok wlo

¹ Era eni ga pjeyoga, tjawa ichara Tjlapga Jesúsdè tjlôkwo lè bomi kong kjrina obi. Dèdashko ga pjây pinorwa jek sorè, Sbô ber wopjlú bomi tjok wlo, ga shâyèmi lóng eni. Gueniyo ga rokèrwa bomi kong ga shâyèmi eni jek kègong kègong anmoyö. ² Miydèmi pjlu ga tjlôkwo lororwa bomi kongshko ga tjawa ichaga Tjlapga Jesúsdè.

³ Llèye woyde Sbörè li, e eni: Pjây jèk lóng pjlo bek ba bokso iyado; shji orkwosmono è tjok llèm ga shji pè ba tjok llème; ⁴ llèbo owa shâyèyè bi doyo om go li go llème; pjây opdè yötso, pjlo bek dey; ⁵ nopga Sbô miydè llèm wleniyo söya ba wotjlik owa lirè, llèbo owa shâyè ba doyo go, gueniyo shji omshâyè baïya dik llème. ⁶ Shji shdûya Sbörè jlôkoyo llèbo ère kjishko. E lororwa bomi kong tjän. E kjishko ga llèbo shâyèyè eni oblè kong llèm, èye jyäpgwèyè, llèbo owa shâyè wlo llèm bakoe. ⁷ Shji rokara Sbörè, shji ber lóng llèbo bëy shâyè wlo, shji ber lóng llèbo owa shâyè wlo llème. ⁸ Eni ga èye tjlôkwo ère kjrè woydè llèm ga llèbo owa shâyè shäng nopga

kong llëm, shärye shäng Sbö kong. Sbö Sëya twaga bomi kong li, Sbö li e.

⁹ Pjäy pina Sbörë om go ëng woydë ara kar kar, epenga dö wleni. Eni kuzong ga llëbo tërwa bomi kong kjibokwo go e kjishko llëno llëme. ¹⁰ Shäryëmi löng eni pjeyoga löng Macedonia kjokyo uunkong li tjok. Pjeyoga, rokërwa bomi kong ga shäryozï eni jek këgong këgong anmoyö. ¹¹⁻¹² Pjäy parkos wlëp bomi orkwo om go go, oblë barwëmi llëm wlo. Pjäy mär oblë go llëm, pjäy mär bomi pak om go li go shara, lororwa bomi kong sorë li eni. Shäryozï eni, pjäy bangkjre nopga oblërë wlo.

Tjlapga Jesus tje iröng obi dbaryo

¹³ Pjeyoga, no shinmotkono irgo ga llëye wen ba tjok dö li woydërwa ga miydëmi. Ëye wolonoshko ga pjäy ber löng woydë, nopga llëbo koshë löng llëm wleniyo dik llëme. ¹⁴ Miydëy pjlu ga Jesus wolono, ga woshrara Sbörë iröng obl. E kjishko ga miydëy ga ëye mär löng Jesus go ga wolono ga woshre Sbörë Jesus tjok eni bakoe.

¹⁵ E kjishko ga lërwa bomi kong ga Tjlapga Jesus tje iröng obishko ga shji löng së obi li jem wolono tjeng li bäm go llëme. Tjlokwo ëre laga Tjlapga Jesusdë. ¹⁶ Eshko ga Tjlapga Jesus om go li ter tje wjwe kjok dogo dwayo, ga öo le jlökoyo, bi ichoklo. Eshko ga ba parkaga kjok dogo so kägäyo li tjël. Sbö wli, e pjlukuyo kuy bakoe. Eshko ga ëye tönö beno tjeng Cristo tjok, ga wolono tjeng ga woshre bäm go. ¹⁷ E irgo ga shji beno löng së li, shji söya jem ba tjok pjäng sho roshko, ga shji ëng dowlëk Tjlapga li tjok eshko. Eshko jek lëkong ga shji ber löng ba tjok. ¹⁸ Tjlokwo ëre lözi ëng kong, pjäy wokjang wlo.

5

¹ Pjeyoga, llëbo ëre shäryë llono, kjok orë, e tërwa bomi kong llëno llëme. ² Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesus, e tje, koshëy löng llëmshko, oba tje lurkë shkë wleni. ³ «Shji löng pjluë» lëbashko ga ba pjikklo li tje eshko, walë wloshko döro ga shara swlorë wleni. Eshko ga ëye där kjlara llëme.

⁴ Pjeyoga, nopga tje llëbo lüyotkëshko ga shji wlëya löng «jllë» lëy. Gueniyo pjäy löng kjok ro si roy wleni llëme. E kjishko ga Tjlapga li tjweshko ga pjäy wlëya löng «jllë» lëmi eni llëme. ⁵ Pjäy dba so, shji shkë so llëme. ⁶ E kjishko ga e woyotjlimi löng iyado. Nopga oblë omwoyotjlik llëm, löng pë wleni. Gueniyo pjäy opshäryë eni llëme. Woyde ga shji löng sjëk iyado. Llëbo shäryëyshko ga woyde ga woyotjliy yötso guing. ⁷ Ëye pë ga pë shkë. Ëye nelötkë ä ga nelötkë shkë. ⁸ Gueniyo shji dba so ëre, woyde ga shji llëbo shäryë ga woyotjliy yötso guing. Shji mär Jesus go, nopga woydëy ara bakoe. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë

ba worbu wlikoklo go wleni. Shji döya Sbörë llono, e koshojdë. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba kâ wlikoklo go wleni.

⁹ Shji kjrara Sbörë, shji döya Tjlapga Jesucristorë wlo, shji shdüya wlo llëme. ¹⁰ Jesucristo wolono bi kjishko. E kjishko ga tje iröng obishko ga shji wolono tjeng li, shji löng së obi li, shji söya uunkong ber tjeng ba tjok iyado wlo. ¹¹ E kjishko ga pjäy ëng kjimtos kar kar, pjäy wokjankë jek këgong këgong wlo, tek shäryëmi löng sorë ga eni.

Jesus tjlokwo kragaga jëk ëng tjok sorë

¹²⁻¹³ Pjeyoga, nopga kjrara Tjlapga Jesusdë parkë bomi trëko wlo. Epga, e bomi kägäyo, bomi poshdungga bakoe. Löng parkë ara. E kjishko ga bangkjrozï, tjwlo ara lozi, woydozi ara bakoe. Pjäy löng wopjlu ëng tjok kar kare. ¹⁴ Rokërwa bomi kong ga nopga parkë woydë llëm löng li poshdüzï jlökoyo. Nopga kjimtakö li kjimtoziä. Nopga wosong li kjimtozi, wokjankë wlo. Pjäy kwleya oblë kjimté maling llëme. ¹⁵ Pjäy sjëke. Llëbo owa shäryëba bomi kongshko ga pjäy omshäryë ba kong eni llëme. Pjäy llëbo shäryos pjlu ëng kong iyado, shäryozï oblë kong eni bakoe.

¹⁶ Pjäy löng wopjlu iyado. ¹⁷ Pjäy syöshtë Sbö kong kjok orë pogo. ¹⁸ Pjäy wopjlu Sbö tjok llëbo uunkong kjishko. Woyde Sbörë ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesus tjok ga omshäryë eni.

¹⁹ Sbö Sëya pak li, e söy llëme. ²⁰ «Tjlokwo lara Sbö Séyarë bor kong li lër bomi kong» le ërëshko ga kuy llëme lëy llëme. ²¹ E kuzi, woyotjlizi yötso dey. E irgo ga tjlokwo li bek wleni ga e kjromirë, ²² gueniyo tjlokwo li owa wleni ga e kjrëy llëme.

²³ Shji löng wlëp laga Sbörë. Ga woydërwa ga pjäy ie Sbörë om go ber tjeng dboy ba kong, pjäy jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Ga bomi sëya, bomi wotjlik, bomi doyo, e de yötso, bi Tjlapga Jesucristo tje iröng obi dbaryoshko ga pjäy pogo llëye dret ba bokso wlo. ²⁴ Pjäy rokara Sbörë, ga pjäy raye llëme. Shärye eni e kjishko.

Kjibokwo pjirzlong

²⁵ Pjeyoga, pjäy syöshtë Sbö kong borwa kjishko.

²⁶ Pjäy woydërwa ara. Eni ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjluë.

²⁷ Rokër bomi kong ga kjibokwo ëre lëmi pjeyoga uunkong kong. Woyde Tjlapga Jesusdë eni.

²⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.

Segunda Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ère tara Pablorè Tesalónica soppa kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Jesús wolono, ga woshrara Sbòrè iröng obi irgo ga to jem kjok dogo. Eshko ga tjlè ba tjlòkwo kjrägaga kong ga llono ga tjwe iröng obi le. Tesalónica kjokyo ga no kjone kjone to löng tjlè ga Jesús shrono shäng iröng obi tjän, e kjishko eppa parkè ame ga pjlué le eni. Kuya lok ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng eshko li kjone kjone omtjlòkwo kjrono, ga parkono lok ame.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo ère llgweya wlo, Jesús tjwe iröng obi sorè li miydè lok wlo. Jesús tjwaydè iröng llèm obi li tara ba kong. Bäm go ga domer tjwe kjlara obi Ä dbo li tjok, ga nopga jyäpgwe ara li tara ba kong. Jesús tjwe iröng obishko ga èye mär löng Jesús go llèm li shdüya kjang li tara ba kong. Ga eppa ichara ber löng parkè, Jesús shrono iröng obi guing.

Dénashko ga kjibokwo ichara Pablorè eppa kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichèrwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbò nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

² Rokèrwa Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

³⁻⁴ Pjeyoga, pjäy mär Jesucristo go jek kègong, pjäy uunkong èng woydè ara kar kar jek kègong bakoe. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlú Sbò tjok iyado. Llèbo wen tjwe bomi kong owa ara. Pjäy shdunggoba ara. Gueniyo ga pjäy mär ber löng Jesús go iyado, ba tjlòkwo rayèmi llème. E kjishko ga tjawa lan Sbò tjlòkwo kjrägaga tjok kjok shto oblè oblèshko ga pjäy lanyotkèrwa wopjlúe.

⁵ Pjäy shdunggoba eni kjishko ga miydèy ga Sbò tjwe no llgweya li, e pjlo beke. Nopga llgweyashko ga pjäy ie Sbòrè ber löng ba nopga iyado wlo. ⁶ Bek ga bomi shdunggaga löng li shdüya, ⁷ ga pjäy shdung löng li ie woshtë, tjawa bakoe. Ère shärye Tjlapga Jesúsdè wen iök pjè jong ri ri roshko ba parkagaga kjok dogo so dbo ara wleniyo tjok jä. ⁸ Tjwe èye Sbò miydè woydè llèm

li, Tjlapga Jesucristo tjlòkwo pjlu li kjrono llèm li, e shdungga. ⁹ Eppa, e shdüya iyado, dbuya to pjola Tjlapga Jesús boksho dwayo. Ba dbo kälä ìga lok ame. ¹⁰ Tjlapga li tjwe dbaryo lishko ga e poshrèya ba nopga baïyarè. Eshko ga yèy le lok ba tjlòkwo kjrägaga uunkongdè, pjäy omlè eni bako, tjlòkwo lororwa bomi kong li kjroromi kjishko.

¹¹ Eni ga tjawa syöshtë iyado bomi kjishko. Pjäy rokara Sbòrè ber ba nopga wlo, ga rokèrwa ba kong ga pjäy kjimte jèk pjlo bek, e ber wopjlú bomi tjok wlo. Pjäy mär Jesús go. E kjishko ga pjäy pak pjlu shäryè woydè Sbò kong. Eni ga rokèrwa ba kong ga pjäy kong dbo twe, bomi pak pjlu li shäryèmi wlo. ¹² Pjäy jèk pjlo bek eni ga bi Tjlapga Jesús ko ièba ber kèsbang, tjwlo ara bomi kjishko. Ga pjäy ie ber tjwlo ara bakoe. Llèbo uunkong ère shäryè bi Sbò wopjlú li kjishko, Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjishko bakoe.

2

Llèbo owa li sogo

¹⁻² Pjeyoga, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi, shji tóya ber löng ba tjok wlo. Gueniyo kjone kjone tjlè ga «Tjlapga li shrono iröng tjän» le. Laga Sbò Sèyarè le bomi kong, laga tjawarè le bomi kong, kjibokwo ichaga tjawarè le bomi kong bakoe. Gueniyo jlò lémi llèm, pjäy opshgawè e go llèm bakoe. ³ Pjäy jyäpgwèba llè kjiy llème. Bäm go ga nopga opyè ber Sbò wloyo. E irgo ga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li äätè llèm obishko ga llèbo owa sogo li wen tjwe eshko. Weno shäng jer wlo li e. ⁴ E opyè ber Sbò wloyo, llèbo poshrèkoba Sbò wleni li moskwo bakoe. Woyde ga e poshrèydèba döe. Eshko ga opzrèk jek äär ber sök Sbò u jong Jerusalén kjokyo li roshko, ga tjlè oba kong ga «Sbò li tja» le.

⁵ Tja shäng bomi tjok obishko ga llèbo ère loror bomi kong. ¿E woyo bomi kong llèmdo? ⁶ Dbar iara Sbòrè, llèbo owa sogo li wen wlo. Gueniyo shaga shäng kjlara, ba dbar li äätè llèm obi wopro ga tjwe llèm wlo. Ba shaga li è miydèmi tjän. ⁷ Sbò moskwoga löng parkè ara tjän, gueniyo ga llèbo owa sogo li wen tjwe llèm, ba shaga li kjara Sbòrè guing. ⁸ Eni ga llèbo owa sogo li wen eshko jä. Gueniyo Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba kjamo pjlukyo go dö ga e pjiya ber drete. Ikoba e goshko ga ba dbo li kèsbang anmoyö.

⁹ Llèbo owa sogo li tjweshko ga kong dbo twaga Àrè. Llèbo iydèba llèm wleniyo shärye oblè oblè. Ga oba jyäpgwe e go. ¹⁰⁻¹² Owa shärye llè pogo, nopga pjir tjeng li jyäpgwe

* 1:1 Silvano, e kowèba Silas bakoe.

e go wlo. Nopga li pjir, tjlökwo bek li woydara llëm kjishko. Tjlökwo li kjrara kjwe ga dökong e go. Gueniyo tjlökwo bek li kjrara llëme. Llëbo owa shäryara löng wopjlúe. E kjishko ga raye Sbörë ga jyäpge llëbo owa lirë, tjlökwo bek llëm li kjre lok wlo, epga ber shdungko wlo.

Shji löng wokjang iyado

¹³⁻¹⁴ Pjeyoga, pjây woyde Sbörë ara. Pjây kjrara tek dämärshko, pjây döya wlo. Ga Jesús tjlökwo roy pjlu lororwa bomi kong. E go ga pjây rokara Sbörë, ga tjlökwo bek li kjrromi, ga pjây iara Sbö Séyarë jék löng pjlo bek Sbö bokso. Pjây döra eni, bi Tjlapga Jesucristo tjlwö ara li ber bomi kong bako wlo. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlu Sbö tjok iyado. ¹⁵ Eni ga pjeyoga, pjây löng wokjang iyado. Tjlökwo lororwa bomi kong li, tjlökwo tororwa, ichororwa jek bomi kong li, e woyojemi llëme.

¹⁶ Bi Tjlapga Jesucristo, bi Data Sbö, shji woyde lok ara. Ba wopjlu li kjishko ga shji ie lok dbokjrë iyado, shji wosonkë llëm wlo, shji ie ber löng ba koshë wopjlu wlo bakoe. ¹⁷ Eni ga woydërwa ga pjây ie lok dbokjrë, pjây wosonkë llëm wlo, ba tjlökwo roy pjlu lémi iyado wlo, llëbo pjlu li shäryëmi iyado wlo bakoe.

3

«Pjây syöshhtë borwa kong» lara Pablorë

¹ Era eni ga pjeyoga, pjây syöshhtë Sbö kong borwa kjishko, Tjlapga Jesús tjlökwo roy shdär kjone pogo wlo, tjlökwo li kjrëba wopjlu wlo bako, pjây omkjrono sorë ga eni. ² Nopga mär Jesús go uunkong llëme. Kjone kjone owa, wotjlik llëbo shäryë borwa kong owa. E kjishko ga pjây syöshhtë borwa kjishko, tjawa döya Sbörë ba wloshko dwayo wlo. ³ Gueniyo Tjlapga li, llëye le li shärye eni. Ga pjây ie ber löng wokjang iyado, pjây wlike, pjây lon ber tjeng Ä wloshko llëm wlo. ⁴ Miydërwa ga pjây kjimte Tjlapga lirë shäng, tjlökwo lororwa bomi kong li shäryëmi löng iyado, ga rayëmi llëme. ⁵ Woydërwa ga pjây kjimte Tjlapga lirë oblë woydë ara wlo, shji woyde Sbörë sorë ga eni, ga pjây kjimte, llëbo wen bomi kong owashko ga pjây wokjang wlo, Cristo i dik.

Shji shmi ara llëme

⁶ Pjeyoga, kjone kjone shmi ara löng bomi tjréko, tjlökwo pinorwa bomi kong li kole löng llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga lërwa bomi kong jlökoyo ga pjây jék lok ba tjok llëme. ⁷ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa jéktong sorë li miydëmi pjlu. Bëy wlo ga pjây jék eni bakoe. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa shmirkono llëme. ⁸ Èye dli uororwa iguing llëme. Tjawa parkono shkë dba, èye barwërwa llëm wlo. ⁹ Pjây ichororwa borwa kjimté dbo go kjwe

ga pjluë. Gueniyo shäryororwa eni llëm, tjawa imi wlo, pjây omshäryë eni bako wlo. ¹⁰ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa tjle bomi kong ga «Èye parkë llëm ga ië llëm bakoe» lërwa eni. ¹¹ Gueniyo roy kurorwa ga pjây kjone kjone shmi ara, parkë llëm, oblë lanyotke erä. ¹² Tjlapga Jesucristo ko goshko ga nopga lërwa löng li ichërwa parkë, ba dli tjwleya lok e go wlo.

¹³ Pjeyoga, pjây kwleya llëbo pjlu shäryë llëme. ¹⁴ Èye kjibokwo tororwa bomi kong ère kolë llëm ga pjây jék lok ba tjok ame, epga lökkjrë e go wlo. ¹⁵ Gueniyo iëmi ber bomi moskwo llëm, poshdüzï bomi kjlara wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁶ Shji löng wlëp laga Tjlapgarë. Eni ga woydërwa ga Tjlapga om go li ber löng bomi tjok iyado, ga pjây ie ber löng wlëp, llë pogo wen tjwe bomi kong gueniyo.

¹⁷ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ère tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Kjibokwo ichër ë kongshko ga tja sgara ba të jüni.

¹⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây uunkong kjimte ara.

Primera Carta a Timoteo Kjibokwo ère tara Pablorè Timoteo kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekè judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Pablorëshko ga tjlökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorè beno shäng parkè ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorè li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlu lè kjok shto oblè oblè.

Pjlara ga parkè shäng Éfeso kjokyo, Jesús tjlökwö kfragaga löng eshko li kägäyo. Sök eshkoshko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong. Woyde ga Jesús tjlökwö kfraga kägäyoga parkè sorè li tara ba kong. Nopga wlëy pak oblè oblè shäryè sorè li tara ba kong. Llëbo owa shärye Jesús tjlökwö kfraga löng eshkorè li llgweya sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Sbö, e bi döga. Koshëy löng li, e Cristo Jesús. Tja kjrara, ichara lok ber ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja mär Cristo Jesús go, pinor bop kong sorè li eni. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokèr Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Nopga oba ping tjlökwö bek llëm li go wleniyo

³⁻⁴ Éfeso kjokyo ga kjong kjong löng oba ping tjlökwö bek llëm li go. Tja jek öör Macedonia kjokyoishko ga pja rokoror ber sök Éfeso kjokyo wlo. Pja ichoror tjlë nopga löng eshko li kong ga «Tjlökwö bek llëm li lëy ame. Llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li lëy ame. E jyö bakoe. Ga pjây kjlara kjlara tjëyo kjone dey li, lëy ga pjir llëme. E kjishko ga e lanyotkëy ame. E lanyotkoromi ga oba ënglë kar kar erä. Woyde Sbörè ga shji mär ba go shara, shji ber löng ba pak li shäryè wlo.»

⁵ Pja ichoror eni, shji Jesús tjlökwö kfraga ëng woydè ara kar kar wlo. Shji ëng woydè wlo ga woyde ga llëye owa woyotjily llëm, llëbo pjlu miydëy li shäryèy eni, shji mär Jesús go jlökoyo bakoe. ⁶ Kjong kjong omshäryè löng ame. Llëbo tjwlo llëm li lanyotke beno löng eröe. ⁷ Opyè woydè ber löng no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdè

li go. Le löng jlö wleni, gueniyo jlökoyo ga llëye le löng li, e llë loklo miyde löng llëme.

⁸ Miydëy pjlu ga kjok llgwekklo li, e pjluë. Gueniyo llëno wlo, woyde ga miydëy pjlu guing. ⁹ Kjok llgwekklo li, e twara Sbörè beno oba jëk löng pjlo bëy li llgwekklo llëm, e twara beno oba jëk löng llëbo owa shäryè li llgwekklo. E beno ëye kjok llgwekklo kolè llëm li llgwekklo, ëye llëbo owa shäryako llëm li miydëy pjlu gueniyo shärye enido li llgwekklo, ëye, ba kong ga Sbö tjwlo llëm li llgwekklo, ëye owa shäryè enido li llgwekklo, ëye Sbö kolè llëm li llgwekklo, ëye Sbö bangkirè llëm li llgwekklo, ëye ba data, ba mekè zrök li llgwekklo, ëye no oblè zrök li llgwekklo, ¹⁰ ëye pè no orkwosmono ba tjok llëm tjok li llgwekklo, domer pè domer oblè tjok li llgwekklo, ëye no shak ga soyneya oblè kong ä li llgwekklo, ëye jyörkè ä li llgwekklo, ëye tjlë jlökoyo gueniyo oblè jyöyotke shdungoba wlo ä li llgwekklo bakoe. Shärye enishko ga tjlökwö bek li shäryayde löng llëme. ¹¹ Tja kjrara, ichara Sbörè ba tjlökwö roy pjlu lè oba kong. Sbö, e wopjluë.

Pablo kjimtara Tjlapgarè ara

¹²⁻¹³ Dënashko ga Sbö läywër shäng owa, ba tjlökwö kfragaga irpjan shäng, llëbo owa shäryèr ba kong wlo. Gueniyo eshko ga tja songe lara Sbörè, llëye shäryèr shäng li owa miydoror shäng llëm kjishko, ba tjlökwö kjrotè llëm obi kjishko bakoe. Eni ëmdè ga tja ina bi pjluyo Cristo Jesúsdè ga parkaga pjlu wleniyo, ga tja iara beno shäng ba parkaga shara, tja kong dbo twara shäryèr wlo. E kjishko ga tja wopjlu ba tjok. ¹⁴ Tjlapga wopjlu li kjishko ga tja kjimtara ara anmoyö. Tja tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga tja iara beno shäng mär ba go, ga tja iara oblè woydè ara baïya dik.

¹⁵ «Cristo Jesús öör kjok ère kjing go nopga owa li döga» lëba eni iyadoe. E eni jlöe. Tjlökwö ère kjrako. Tjara llëbo owa shäryono ara, oba uunkong kjinmo. ¹⁶ Tja owa anmoyö kjishko ga tja songe lara Sbörè, ga tja kjimtara, iya nopga mär löng ba go lirè wlo. E go ga miyde lok ga Jesucristo, e iürkè bi kong maling llëm, ga ëye om tjlökwö kjrè ga kjimte, ga ie ber löng sè iyado ba tjok bakoe. ¹⁷ E kjishko ga Sbö, e poshrëy, iëy ber kësband, tjwlo ara iyado. Bi pjluyo sök iyado, wolon llëm, Igöy llëm, Sbö kjarlaro li e. Ber eni.

¹⁸ Timoteo, pja bor wa wleni. Dënashko ga pja parkè Sbö kong sorè lara Sbörè bi pje yoga kjone kjone kong, ga epga om lono bi kong. Tjlökwö lër bop kong shäryèp wlo li ère, e lër bop kong, paklara lok tek dënashko li shäryèp pjlu anmoyö wlo. ¹⁹ Eni ga pja mär shäng Jesús go jlökoyo, ga llëbo pjlu miydèp li shäryèp eni. Kjone kjone omshäryono eni llëme. E kjishko ga epga jëk Sbö tjok

ame. ²⁰ Himeneo omsharyono eni, Alejandro bakoe. E kjishko ga ioror beno tjeng A wloshko. E goshko ga opping bi Sbõ, e laywe owa ame wlo.

2

Shji syõshtë sorë

¹ Bãm go ga rokër bop kong ga pja syõshtos Sbõ kong nopga uunkong kjishko. Rokos ba kong ga epga kjimte wlo. Ga llëbo pjlu sharyara li kjishko ga pja tjlë ba kong ga «Tja wopjlu bop tjok» lëp ba kong eni. ² Pja syõshtë pjlungga kjishko, no ichagaga kjishko bako, shji ber löng wlëp wlo, shji barwe lok llëm wlo bakoe. Eni ga Sbõ poshrëy ga pjlu, llëye woyde Sbõrë li sharyëy ga pjlu bakoe. ³ Shji syõshtë eni, e pjluë. Sharyëy eni ga Sbõ bi döga ber wopjlu bi tjok. ⁴ Woyde ga nopga där uunkong. Woyde ga tjlokwo bek li miyde lok wëllë bakoe. Tjlokwo bek li, e eni: ⁵ Sbõ, e kjaraso; bi iaga ber löng wlëp Sbõ tjok li, e kjaraso bakoe; domer Cristo Jesús li e; ⁶ e optwono wolono, ber nopga uunkong potjwlëkklo wlo, epga där wlo. Tjlokwo ëre dbaryo iara Sbõrë beno li öotöng tjän. ⁷ E kjishko ga tja ichara ba roy shdök, tja iara beno shäng ba tjlokwo roylaga Jesús äska. Tja shäng jyörkë llëme. Tja tjlë shäng beke. Tja ichara tjlokwo bek li roy lë nopga judio llëm wleniyo kong, shji mär Jesús go sorë li lër ba kong bakoe.

⁸ Woydër ga nopga löng kjok kjwang jikong syõshtë Sbõ kong. Gueniyo ga orkwo poyong syõshtë wloshko ga woydër ga wotjlik bëy, iirkë ë kong llëm, ëng dboryë kar kar iir go llëm bakoe.

⁹ Walëga, e woydër ga shwong pjung pjlo bek, yõtso. Wotjlik doyë, opyë shäng oba bokso wolësowa anmoyö, iya domergarë wlo ga owa. Opyë ber wolësowa wlo le ga kãkzong posharye ara anmoyö, dbur sho shõyör pje ara, shwong tjwlö ara wleniyo pjüya ga owa. ¹⁰ Opyë ber wolësowa wlo ga woydër ga llëbo pjlu sharyayde dey. Walëga Sbõ poshrëga le ga woyde ga wotjlik eni.

¹¹ Eye shäng Sbõ tjlokwo roy lëshko ga woyde ga kuya walëgarë löng kjing, dboryë lok llëme. ¹² Nopga ëng tönö löng Sbõ tjlokwo roy lë ëng kongshko ga walëga ichër domerga ping llëme. Domerga ichaga ber walërë llëme. E kjishko ga woydër ga kuya walëgarë löng kjing erä. ¹³ Adän, e sharyara Sbõrë bãm go. Eva, e sharyara ba irgo.

¹⁴ Jyãpgwara Ärë li, e Adän llëme. Evara jyãpgwara, ga llëbo owa sharyara. ¹⁵ Gueniyo walëga, e döya wlo jlöe. Gueniyo ga iara beno wapga weng wlo, wapga dë wlo. Woyde ga mär Sbõ go, oba woydë pjlu, jëk löng pjlo bek Sbõ bokso, ikoba pjlu wlo. Sharyë lok enira där.

3

Jesús tjlokwo kjruga kãgäyoga

¹ Oba tjlë ga «Eye wotjlik opyë ber sök Jesús tjlokwo kjruga kãgäyoga ga wotjlik llëbo sharyë pjluë» lëba eni. E eni jlöe. Tjlokwo ëre kjrako. ² Eni ga eye pak ëre sharyë wlo ga woyde ga e llëbo owa sharyono lëba ga äe. Woyde ga boy kjaraso. Woyde ga llëbo sharye ga woyotjliya yõtso guing, jëk shäng yõtso, pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga ëbo tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu iyado. Woyde ga oba ping pjlu wleniyo. ³ Woyde ga nelötkë ä wleniyo llëm, ëngkjwë ä wleniyo llëm bakoe. Woyde ga shäng wopjlu wleniyo, ëng dboryë oblë tjok ä wleniyo llëm, dbur sïyo llëm wleniyo bakoe.

⁴ Woyde ga ba pjeoyoga löng ushko li de sök pjlo bek. Woyde ga e kole, bangkjre ba wapgarë pjluë. ⁵ Sharyë ba ushko eni llëm ga Sbõ tjlokwo kjruga de sorëro?

⁶ Jesús tjlokwo kjruga löng kjwlë jã wleniyora, e iëy ber no kãgäyoga wlo llëme. Llëm ga ioroy wleni ga wotjlik owa kjwe, «Tja tjwlö ara» le ba pjluhsko Ä dik, ga ber shdngko bakoe.

⁷ Woyde Ärë ga Sbõ tjlokwo iëba ber tjwlö llëme. E kjishko ga woyde Sbõrë ga tjlokwo kjruga kãgäyoga li, e bangkjre tjlokwo kjruga llëm wleniyo lirë bako, lanyotke lok owa ga ä wlo, Sbõ tjlokwo iëba ber tjwlö ara wlo.

Jesús tjlokwo kjruga kãgäyoga kjimtaga

⁸ Woyde ga Jesús tjlokwo kjruga kãgäyoga li kjimtagaga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga tjlë bëy wleniyo, nelötkë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö go ä wleniyo llëm bakoe. ⁹ Woyde ga tjlokwo pina Sbõrë bi kong li, e söya lok jlökoy, jëk e go. Woyde ga llëbo pjlu miyde li sharyë eni iyado bakoe. ¹⁰ Woyde ga tjliy bãm go guing. Inoy ga llëye owa sharyë llëm ga ber tjlokwo kjruga kãgäyoga kjimtaga eshko jã.

¹¹ Woyde ga walëga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga no laywe owa ä wleniyo llëme. Woyde ga llëbo sharye ga woyotjliya yõtso guing wleniyo. Woyde ga llëye le ë kong ga sharyë eni wleniyo bakoe.

¹² Tjlokwo kjruga kãgäyoga kjimtaga li, e woyde ga boy kjaraso. Woyde ga ba wapga, ba pjeoyoga löng ba ushko li, e de sök pjlo bek. ¹³ Llëbo pjlu sharyara ba pakshko ga iëba ber tjwlö ara. Eni ga shji mär Cristo Jesús go sorë le oba kong, ga llëye bangkjre llëme.

Jesús tjlokwo, e tjwlö ara anmoyö

¹⁴⁻¹⁵ Tja wotjlik jek bop ik maling, gueniyo tja jek llono miydër llëme. E kjishko ga tja jek äär maling llëm wleni ga kjibokwo ëre tër, ichër jek bop kong, woyde Sbõrë ga ba wapga jëk sorë li miydër kjibokwo ëre go wlo. Shji Jesús tjlokwo kjruga, shji Sbõ

wapga. Sbō sōk İyado. Ga ba tjlōkwo bek li, e twara beno bi kong, sōy wlo, e jlōe lēy oblē kong wlo bakoe.

¹⁶ Ba tjlōkwo jnena Sbōrē li, e pina bi kong. Tjlōkwo ěre tjlwō ara anmoyō jlōkoyo. ěre eni:

Jesucristo, e weno shāng kjok ěre kjing go so no kjoyoe.

E beno pjlo bek Sbō bokso li pina Sbō Sēyarē oba kong.

E İna Sbō parkagaga kjok dogo sorē.

Roy İaraba tjēyoga oblē oblē kong kjok kjwang jikong.

Tjlōkwo kjararaba kjok ěre kjing go.

Ga sōra Sbōrē to jem kjok dogo.

4

Tjlōkwo bek llēme

¹ Sbō Sēya tjlē bi kong wēllē ga «Dbar tjwe kjwara ga kjone kjone, tjlōkwo pimi lōng li, e sōya lok ame. Eshko ga jyāpgwe Ä sēyagarē, ga sēya li tjlōkwo kjarayde shara» le. ² Tjlōkwo owa li, e laga nopga jyō ä wleniyorē. Llēbo owa shārye lokshko ga bangyo ba kong ame. ³ Epga tjlē ga «Shji orkwosmok ga owa» le eni, «Dli, e uako uunkong llēme» le eni bakoe. Eshko ga jyōrkonoe. Dli llē pogo, e iara Sbōrē beno uēy wlo. Ga shji tjlōkwo bek li kjraga, dli llē uēyshko ga woyde Sbōrē ga shji syōshē ba kong, tjlē ba kong ga «Tjawa kong dli tworop ěre. Tjawa ber wopjlū bop tjok e kjīshko» lēy eni. ⁴⁻⁵ Llēbo uunkong shāryara Sbōrē li, e pjlu, Sbō tjlōkwo tak beno pjang eni kjīshko, dli li syōyoshtoroy kjīshko bakoe. Eni kuzong ga «E uako llēme» lēy llēme. Woyde Sbōrē ga uēy, shji wopjlū ba tjok dli li kjīshko.

Timoteo poshduna Pablorē

⁶ Bi pjeyoga Jesūs tjlōkwo kjraga li, e pīs tjlōkwo ěre go. Eni ga pja ber Cristo Jesūs parkaga pjlu wleniyo, ga pja opping jek kēgong kēgong tjlōkwo bek sōp shāng li gosho. ⁷ Llēbo weno tjlappaga tek dēnashko so kong, shji kjimte Sbō kolē llēm wleniyo, tjlwō llēm wleniyo, e lāywēba bop kongshko ga tjlōkwo kup llēme. Pja drōn ěē, pja opsguē jek shāng pjlo bek Sbō bokso wlo dey. ⁸ Shji drōn ěē, bi doyo lēy ber kjo kjang wlo, e ber bi kong pjlu jlōkoyo. Eni gueniyo ga shji jek shāng pjlo bek Sbō bokso, e tjlwō e kjinmo anmoyō. Shāryēy eni ga shji kjimte kjok ěre kjing gosho, ga shji to ber lōng Sbō tjokshko ga shji kjimte eshko bakoe. ⁹ Lēba eni li, e eni jlōe. Tjlōkwo ěre kjrako. ¹⁰ E kjīshko ga shji parkē drōn ara. Sbō sōk İyado, no dōga li e, ga ěye mār ba go ga dōya uunkong. E kjīshko ga shji lōng ba koshe.

¹¹ Pja to shāng oba ping tjlōkwo ěre go, ga ichos ba shāryē. ¹² «Pja mite jā. Tjlōkwo lēp borwa kong llēm e kjīshko» lēba bop

kongshko ga kolēp llēme. Pja tjlōkwo lēp pjlu, pja jek pjlo bek, oblē woydos pjlu, pja mār Sbō go, llēbo owa shāryēp llēm bakoe. Shāryos eni, İya Jesūs tjlōkwo kjrագaga lōng lirē wlo, epga omshāryē bopoya dik wlo. ¹³ Tja āatē llēm obi wopro ga pja ber shāng Sbō tjlōkwo buk li lē oba kong, oba pim tjlōkwo li go, dbokjrē wlo, ga poshdum bakoe. ¹⁴ Dēnashko ga pja parkē Sbō kong sorē li lara Sbōrē bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omilono borwa kong. E irgo ga tjlappaga Jesūs tjlōkwo kjraga kāgāyo orkwo iono lok bop dlu kjing go, pja ber shāng dboy Sbō kong wlo, ga pja kong kjok miydē twara Sbōrē, pak li shāryēp ba kong wlo. Eni ga kjok miydē twara bop kong li go ga pak twara bop kong li shāryos İyado.

¹⁵ Tjlōkwo ěre woyotjlip ara, shāryēp yōtso, pja jek shāng ba shāryē jek kēgong kēgong İkoba uunkong wlo. ¹⁶ Pja jek pjlo bek, oba pim tjlōkwo bek li go erōe. Pja opdos yōtso, e shāryēp wlo, ga rayēp llēme. Enira pja dār, oba bop kuga li, e dār bakoe.

5

Shji opshāryē ěng tjok sorē

¹ Tjlappa kēkboga, e llēbo owa shāryono ga wlōy kjang llēm, poshdūs yōtso dey, bop data wleni. Domerga luyo bop dorko anmoyōra, pja opshāryē bop lēmga tjok sorē ga pja opshāryos ba tjok eni bakoe. ² Walēga kēkbogara, pja opshāryē bop mekē tjok sorē ga pja opshāryos ba tjok eni bakoe. Walēga luyo bop dorko anmoyōra, pja opshāryē bop dorga tjok sorē ga pja opshāryos ba tjok eni bakoe. Pja wotjlik llēbo owa shāryē ba tjok sira llēme.

³ Syāpgara, kjimtaga ěrē llēm wleniyo ga kjimtozong. ⁴ Gueniyo ga wapga, tjērga tjok wleni ga kjimtaga ber eparē. Sbō bokso ga bek li e. Epga, e kuna tek chilawa dwayo oōtong kēskēse. Era ba mekē, ba tjtēt beno syā li, e kjimtaga ber eparē shara. ⁵ Syā jlōkoyo, kjimtaga ěrē llēm wleniyo ga e mār ber Sbō go erōe. Ber shāng syōshē ba kong shkē dba, kjimte wlo.

⁶ Gueniyo syā, e wotjlik Sbō llēm, to shāng llēye wen ba pjluhko li shāryē wleni ga e tjlwō ame, no wolono buk wleni. Era kjim-tako llēme.

⁷ Tjlōkwo ěre los Jesūs tjlōkwo kjrագaga kong, llēbo shāryara lok owa lēba ga ä wlo. ⁸ ěye ba pjeyoga lōng ba ushko li kjimtē llēm ga tjlōkwo kjrara li, e shārye shāng llēme. Sbō tjlōkwo kjrագaga llēm lōng li ěmdē ga ba pjeyoga, e kjimte.

⁹⁻¹⁰ Jesūs tjlōkwo kjrագaga kjimtēy wlo li, e ko tēy kjibokwo go. Syāpga, e ko tēy kjibokwo e go wlo ga woyde ga lu pjloglo sak tjer (60) jem lēkong erōe. Woyde ga oōr sōk ba lanma tjok pjlo beke. Woyde ga llēbo

pjlú shärye oblë kong ara, ba wapga kuna pjo bek, ëye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu, Jesús tjlökwö kjrägaga äär ba ushko ga dreglo shkwe ber wopjlu wlo, no song wleniyo kjimte, parkë oblë kong ara bakoe. Woyde ga miydëba e go. Syäpga eniyo ko toydë pjang kjibokwo li go.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga syäpga mite obira ko tako pjang kjibokwo li go wlo llëme. Ko tëyshko ga tjlë ga «Tja orkwosmok ame. Tja parkë ber shäng Cristo kong eröe» le jlökoyo. Gueniyo e irgo ga orkwosmok woydë obi. Eshko ga tjlökwö lara Cristo kong jlökoyo li, e shärye lok ame. E shärye eni ga e llëbo owa shäryayde. ¹³ E shäryayde dö llëme. Opsguë löng shmirkë ara, to löng sjok sjok oba löng sorë ik, oba läywe, tjlökwö lako llëm li le bakoe. ¹⁴ E kjishko ga woydër ga syäpga mite obi li orkwosmok dey. Woydër ga wapga tjok, ga ber löng ba ushko, ba wapga dë, läywe bi wloyogare llëm wlo. ¹⁵ Eerishko ga syäpga kjong kjong Jesús tjlökwö rayono tjän, beno jëklöng Ä tjok. Tjlökwö ëre lër bop kong e kjishko.

¹⁶ Eni ga walëga Jesús tjlökwö kjräga, ba pjeoyoga syäpga tjok wleni ga woyde ga kjimte om go, pak li ber Jesús tjlökwö kjrägaga oblë li kong llëm wlo, syäpga kjimtaga ërë llëm löng li kjimte lok ga pjlú wlo.

¹⁷⁻¹⁸ Sbö tjlökwö tak pjang li tjlë ga «Sögla parkoklo wleniyo, e ichëy dwla kjwokäshko ga kjamo kjrochako llëm, dwla li ue ga pjlú wlo.»* † E kjishko ga tjläpaga Jesús tjlökwö kjräga kägäyo parkë pjlú wleni ga woyde ga bangkjreba pjlú, potjwlekoba pjlú bakoe. Oba pingga Sbö tjlökwö go, oba poshdungga, e woyde ga bangkjreba, potjwlekoba pjlú, oblë oblë li kjimno.

¹⁹ Jesús tjlökwö kjräga kägäyoga li rotëbashko ga rotaga no kjlaraso döre wleni ga tjlökwö kjrëp llëme. Woyde ga no söya ba rotaga lirë pjök mya ba tjok, «E Inorwa om go jlökoyo» le lok wlo. Eni ga shdum ga pjlúe. ²⁰ Eshko ga llëbo owa shäryono jlökoyo wleni ga woyde ga wlongko oba bokso, bangkjreba wlo, omshäryë lok eni llëm wlo.

²¹ Ëye llëbo owa shäryono ga woydër ga llgwe yötso, beke. «Kjwe woydër ara kjishko ga shdun llëme» lëy bi pjlúshko llëme. «Kjwe woydër llëm kjishko ga shdun ara» lëy llëm bakoe. Sbö, Cristo Jesús, Sbö parkagaga kjok dogo so, e löng bop iga.

²² Jesús tjlökwö kjräga kägäyo kjrëpshko ga shäryëp maling llëme. Jëk shäng pjo bekde ip yötso guing. Llëm ga shäng llëbo owa shäryë wleni ga owa shärye shäng li ber pjlú bop kong lëba eni. Ga pja om go li llëbo

owa shäryë llëme. ²³ Gueniyo ga pja bögwö bang ara wop sit wop sit kjishko ga di iopdë dö llëm, kjillgwö bo dyo dbo ara iopdë sira bakoe.

²⁴ Kjone kjone llëbo owa shäryono li miydëy jekdo. Gueniyo kjone kjone eni llëme. Miydëy llëm, jëk sorë Inoy yötso guing. ²⁵ Llëbo pjlú shäryëy li, e eni bakoe. Olö ga ikoba wëllë jekdo. Olö ga Igaba llëm, gueniyo dbar tjwe kjwara ga miydëba eshko jä.

6

¹ Ëye parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo ga woyde ga ba sogo bangkjre jlökoyo iyado, Sbö läywëba llëm wlo, tjlökwö lëy löng li läywëba llëm wlo bakoe. ² Ba sogo, e Jesús tjlökwö kjräga wleni ga woyde ga bangkjre, parkë ba kong pjlú anmoyö, ba sogo kjimte shäng li, e ba pjeoyoga Jesús tjlökwö kjräga woyde ara wleniyo kjishko. Tjlökwö lëp nopga kong wlo, shärye lok wlo li e.

Elëbo tjwölö ara

³ Tjlökwö lara bi Tjlapga Jesucristorë shäryëy wlo li, e beke. Shji jëk pjo bek Sbö bokso sorë li miydëy e go. Ëye oba ping tjlökwö oblë bek llëm wleniyo go ga ⁴ krë ä wleniyo, llëye miyde llëme. Llëbo tjwölö llëm wleniyo le ëng kong kar kar ä, go swlo wleni. Tjlë eni kjishko ga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko, ëng dboryë kar kar iir go, ëng läywë owa, «Kjlara kjwe owa» le ba pjlúshko iyado. ⁵ Epga ëngkjwë ëng tjok li pjir llëm, wotjlik owa kjishko. Tjlökwö bek li miyde ame. Oba pïya lok Sbö tjlökwö go, dbur shak e go wlo eröe.

⁶⁻⁷ Shji jëk pjo bek Sbö bokso li, e tjwölö ara jlökoyo. Gueniyo woyde ga shji löng wopjlu bi llëbo tjeng li tjok bakoe. Shji weno bukhshko ga llëye söroy tek bi tjok llëme. Shji wolonoshko ga llëye söy jek bi tjok llëm bakoe. E kjishko ga woyde ga shji löng wopjlu bi llëbo tjeng li tjok. ⁸ Eni ga shji shwong tjok, shji dli tjok wleni ga woyde ga shji löng wopjlu. ⁹ Gueniyo ëye opyë woydë dbur ara ga llëbo owa shärye. Opsrek löng ara ba wotjlik owa li go, gueniyo miyde löng llëme. Eshko ga beno löng song erä, to pjir wlo. ¹⁰ Ëye dbur woydë ara anmoyö ga dbur wlëk wlo ga llëbo owa shärye llë pogo. Kjone kjone wotjlik dbur wlëk erä kjishko ga beno löng mär Sbö go ame, beno löng song erä.

Pablo tjlëno Timoteo kong, Timoteo dbokjre wlo

¹¹ Gueniyo pja Sbö i kuzong ga pja opkwos llëbo owa lër shäng bop kong li dwayo. Llëbo pjlú li shäryopdë dey. Pja jëk shäng pjo bek Sbö bokso. Pja mär Sbö go. No oblë woydos ara. Llëbo wen tjwe bop kong owashko ga pja wosonkë llëme. Pja llëbo shäryë oblë

* 5:17-18 Deuteronomio 25.4. † 5:17-18 Lucas 10.7.

kong yõtso. ¹² Pja drön eë, pja mär Sbö go wlo, lorop nopga ara kong dënashko sorë li eni, pja ber shäng së İyado Sbö tjok wlo. Pja rokara Sbörë e kong wlo. ¹³ Rokër bop kong ga tjlökwo los bor kong jlökoyo. Miydaga ber Sbörë, shji löng së, llë pogo löng së, e laga erë. Miydaga ber Cristo Jesúsde bako, era tjlökwo lono pjlú, Poncio Pilato bokshto. ¹⁴ Llëye loror bop kong li shäryos uunkong eni, äär jong bi Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi guing. ¹⁵ Dbaryo li wlëna Sbörë om go, ga öötongshko ga tjwe eshko jä, ichak Sbörë. Sbö, e wopjlúe.

Kjok ëre uunkong ichaga li e eröe.
Pjilupga uunkong pjluvo li e.

No kägäyoga uunkong kägäyo li e

¹⁶ Wolon llëm sök İyado li e eröe.

Iök jong kjwara shjiy, kälä lletlet wleniyo,
ëye äär eshko ga äe.

Sbö sök iök shjiy li roshko.

Ëye omıyde llëm,

ıgöy llëm bakoe.

Poshrëkko İyado li e.

Dbö ara İyado li e.

Ber eni.

¹⁷⁻¹⁹ No kjone kjone dbur ara kjok ëreshko. Pja tjlë ba kong ga «Bomi dbur kjışhko ga pjäy tjwlö ara, oblë kjinmo lëmi llëme. Dbur, e İyado llëm kjışhko ga pjäy mär bomi dbur go dö llëme. Gueniyo Sbö, e sök İyado, llëbo twe bi kong ara, shji ber löng wopjlú wlo. E kjışhko ga pjäy mär ba go erö dey. Llëbo pjlú shäryozia. Shäryoromi eni li, e tjwlö ara, bomi dbur kjinmo. Oblë İmi ga song ga bomi llëbo shdözı ba tjok wopjlúe. Eni ga llëbo tjwlö ara li ber bomi kong kjok dogo, ga pjäy ie Sbörë ber löng së İyado ba tjok» lëp ba kong eni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁰ Timoteo, pja iara Sbörë beno shäng ba tjlökwo roy lé oba kong wlo. Eni ga shäryos yõtso. Llëbo tjwlö llëm lanyotkëba löng li, e jyö erä. Tjlë löng jlö wleni, gueniyo jlökoyo ga kjok miyde lok sira llëme. Ba tjlökwo li kup llëme. ²¹ No kjone kjone, tjlökwo ëre kjrara, ga beno löng mär Sbö go ame.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjışhko ga pja kjimte ara.

Segunda Carta a Timoteo Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbô tjlôkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, meké judío. Dëna mite obishko ga sök Litra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlú lara Pablorëshko ga tjlôkwo kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlú lë kjok shto oblë.

Pjlara ga Pablo iaraba beno shäng kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjëshko. E irgo ga döraba ey dwayo. Lu to jek ara irgo ga iaraba beno shäng no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo jek obi. Eshko ga shdunaba ara, iaraba beno shäng shto owa anmoyöshko. Shto eshko shrër, smo ara bakoe. Eshko ga miyde ga wolon döröe. E kjëshko ga kjibokwo ëre tara Timoteo kong.

Pablo woydë ara, e rayara nopga ararë kjëshko, ga woydë ga Timoteo tek ba ik maling li tara ba kong. Eshko dbaryo ga pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Nero. Jesús tjlôkwo kjragara shduna ara kjone pogo. E kjëshko ga Timoteo ichara Pablorë ber shäng mär Jesús tjlôkwo go jlökoyo, ga nopga ping e go iyado bako, shdungoba ara e kjëshko gueniyo.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorë ba kong kjwara. Ère tjok ga kwjo pjök.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja kjrara Sbörë beno shäng ba tjlôkwo roy laga Cristo Jesús äska, shji tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga shji ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok li roy lë oba kong wlo.

² Timoteo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbô kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjëshko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Tjlapga Jesús lökyokjrëy llëme

³ Tja parkë Sbô kong jlökoyo, bor tjlapgaga tek dënashko so omshäryono dik. Llëbo pjlú miydër li shäryër eni lër bor pjlúshko. Shkë dba ga tja syöshë ba kong bop kjëshko. ⁴ Pja slatong boryo kwono li, e woyoshrër iyado, ga pja in woydë jlökoyo, tja ber wopjlu wlo. ⁵ Woyoshrër ga pja mär Sbô go. Bop tjëtë Loida, bop meké Eunice, e opyono löng mär Sbô go bäm go, ga miydër ga pja mär ba go jlökoyo bakoe.

⁶ Dënashko ga tja orkwo iono bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbô kong wlo, ga kjok miydë twara bop kong eshko. Eni ga kjok miydë li go ga pak twara bop kong li shäryos iyado, pja kjok miydë jek këgong wlo, iök bakworoy pjë jong ri ri jek këgong wlo wleni. ⁷ Bi go Sbô Sëya twara beno kësbang bi tjok, llëye bangkjërëy llëm wlo. Twara bi kong, shji dbo ara wlo, shji ëng woydë ara kar kar wlo, shji wotjlik pjlo bek wlo bakoe. ⁸ E kjëshko ga pja tjlë oba kong bi Tjlapga Jesús kjëshkoshko ga lökyokjrëp llëme. Tja shäng kjërshko ëre ba kjëshko ëmdë ga tja lökyokjrëp llëm bakoe. Woyde ga shäryër sorë ga Sbô dbo ara go ga pja omshäryë eni bako, llëbo wen bop kong owa gueniyo. ⁹ Shji dëra Sbörë, ga shji rokara jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Shäryara eni, llëbo shäryoroy li kjëshko llëm, shäryara eni, woydara eni kjëshko. Ba wopjlu li kjëshko ga kjok shäryayde llëm obishko ga wotjllino Cristo Jesús ichë bi kong. ¹⁰ Dbar eerishko ga ba wopjlu li pina bi kong, bi döga Cristo Jesús goshko. Wolon li pjira Jesúsde. Shji ber löng së iyado ba tjok sorë, e pina bi kong ba tjlôkwo pjlú li go, ga beno wëjë.

¹¹ Tja kjrara beno shäng tjlôkwo pjlú ëre roy lë Jesús äska wlo, oba ping wlo bakoe. ¹² Eerishko ga tja shäng song, llëbo ëre kjëshko. Gueniyo ga Jesús, e miydër shäng pjlú, tja mär shäng ba go bakoe. Ga miydër ga e dbo ara, llëye iara beno tjeng bor wloshko li de äär jong ba dbaryoshko wlo. E kjëshko ga tja shäng song ëmdë ga lökyokjrër llëme.

¹³ Tjlôkwo li lëp oba kong pjlo bek wlo ga los ba kong, loror bop kong sorë li eni. Pja tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Pja jëk ba tjok kjëshko ga oba woydëp ara iyado. ¹⁴ Tjlôkwo pjlú li iara Sbörë beno tjeng bop wloshko. Dëp yötso. Pja go Sbô Sëya, ga pja kjimte tjlôkwo li dë.

¹⁵ Miydëp pjlú ga Jesús tjlôkwo kjragara löng Asia kjokyo li, tja rayara to lok pjire. Tjrëko to jek Figelo, Hermógenes. ¹⁶⁻¹⁷ Gueniyo Tjlapga Onesiforora, tja Iya öör ara, tja kjim tara dbokjrë ara. Tja sök kjërshko ga tja lökyokjrë llëme. Shrono Roma kjokyoshko ga woshtono llëm, tja wlëna guing. E kjëshko ga ba pjeoyoga kjimtaga ber Tjlapga Jesúsde iyado. ¹⁸ Ga Tjlapga li dbaryo tjweshko ga songe laga ber erë om go eshko. Shji kjim tara Efeso kjokyo kjöme, e miydëp tjän.

2

Shji parkë Cristo Jesús kong, ëngkjwaga pjlú wleni

¹ Pja bor wa wleni. Sbô wopjlu li pina bi kong, shji tóna beno tjeng Cristo Jesús tjokshko. Eni ga pja dbokjrozong. ² Dënashko

ga tjlökwö loror bop kong oba ara bokso. Eerishko ga tjlökwö li los oblë kong, nopga wotjlik bek, oba ping pjlu wleniyo kong.

³ Pja Cristo Jesús parkaga. E kjishko ga llëbo wen tjwe bop kong owashko ga kus kjing, ëngkjwaga pjlu wleni. ⁴ Ængkjwaga tön oblë tjok pak llë shäryë wlo llëme. Ba kägäyo tjlökwö söyde dö, ber wopjlu ba tjok wlo. ⁵ Eni wleni ga eye tjör ga llgwekklo buk li söya bek llëm ga ba potjwlëkklo wlëya lok ba kong llëme. ⁶ Eye parkë ga ba dwla dgara li bo tjokshko ga bo kjruga erë bäm go. ⁷ Tjlökwö lër shäng bop kong li woyotjlis, ga pja kjimte Tjlapga Jesúsde llë loklo miydëp uunkong wëlle.

⁸ Jesucristo woshrra Sbörë iröng obi. Era Pjlu David tjëyo. Tjlökwö ère woyoshros iyado. Tjlökwö roy pjlu lër shäng li e. ⁹ Tjlökwö ère kjishko ga llëbo wen tjwe bor kong owa ara. Tja sharaba shäng kjërshko, orkwo kjirochak pjir dröng sho go, no llëbo owa shäryono wleni. Gueniyo Sbö tjlökwö lira shaga èrë eni llëme. ¹⁰ E kjishko ga kur jek shäng eni, ber pjlu nopga kjrara Sbörë ber baïya wlo li kong wlo, döya ber löng wopjlu, së iyado Cristo Jesús tjok wlo.

¹¹⁻¹³ Oba tjlä ga
«Shji wolono ba tjok ga
shji ber löng së iyado ba tjok.
Llëbo owa li kuroy kjang ga
kjok iche sök dbaryoshko ga shji shto ba
shwoy eshko tjok.
E è miydëy llëme lëy ga
shji è miyde llëme le eni eshko bakoe.
Llëye lëy li shäryoroy llëm ga
era, llëye lara li shärye eni,
e opkjlopstwë llëm kjishko» lëba eni.
E eni jlöe. Tjlökwö ère kjrako.

Shji parkë Sbö kong sorë

¹⁴ Tjlökwö lër shäng bop kong li woyoshros oblë kong. Los ba kong Sbö bokso ga «Tjlökwö tjwlo llëm wleniyo lëmi ëng kong kar kar llëme. Kuya oblërë ga ber ba kong owa» los ba kong eni. ¹⁵ Pja parkos Sbö kong jlökoyo, tjlökwö bek li roy los bek, llono ga pja äar shäng Sbö boksoshko ga ber wopjlu bop tjok wlo, llëye lökyotkëp eshko llëm wlo bakoe. ¹⁶ Tjlökwö tjwlo llëm wleniyo le nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e lëy è kong llëme. Eye omilë ga owa li wlëya jek këgong këgong. ¹⁷ Shji sho kjoneshko srëng jëk ameshko ga sho li an jek këgong këgong. Jesús tjlökwö kjrägaga tjrëko ga tjlökwö owa eni li shdär jek këgong këgong swlo eni wleni bakoe. Himeneo, Fileto, e llëbo shäryono eni. ¹⁸ Tjlökwö bek li söya lok ame, to löng tjlä ga «Shji woshrra Sbörë pjir tjän. Shji woshre jek obi ame» le lok eni. Oba jyäpgwe to löng tjlökwö e go, mär ber

löng Jesús go ame wlo. ¹⁹ Gueniyo Sbö pak shäryono li beno kjang, u shakklo kjang, wir llëm wleni. Tjlökwö tak pjang e go li eni. Tjlökwö tak pjang kjwara tjlä ga «sbö, nopga baïya kjone dey, e miyde pjire.»* Tjlökwö tak pjang kjwara obi tjlä ga «Eye mär woydë Tjlapga Jesús go ga llëbo owa li raye, shärye ame dey.»†

²⁰ U jong kjwara kësbang ga roshko llëbo shäryak dbur sho shöyör, pjublün go dö llëme. E roshko llëbo shäryak kjorkwang go, llëbo shäryak klung shosho go bakoe. Llëbo tjwlo ara shäryëyshko ga shäryëy llëbo tjwlo ara go. Llëbo tjwlo ara llëm lira, llë pogo shäryëy e go. ²¹ Shji Jesús tjlökwö kjrägaga eni bakoe. Shji uunkong llëbo owa li rayono pjir llëme. Gueniyo eye omrayono, shärye ame ga e beno shäng tjwlo ara, iak beno shäng dboy Tjlapga Jesús kong, iche Tjlapga lirë llëbo tjwlo ara shäryë ga pjlu wlo.

²² Kjwozirga mikboga wotjlik llëbo owa shäryë sorë ga pja wotjlik eni ame. Llëbo bëy li shäryopdë dey. Tjlökwö lorop è kong ga shäryos eni iyado. Oblë woydos ara. Pja ber shäng wlëp nopga uunkong tjok. ²³ Nopga ënglë kar kar llëbo tjwlo llëm kjishko ga pja opzrëk eshko llëme. Shji ie ber löng ënglë kar kar eröe. ²⁴ Shji Tjlapga Jesús parkaga, shji ëngkjwë è tjok wlo llëme. Shji pjlu owa uunkong tjok dey. Woyde ga shji tjlä kukoba wëlle wlo, shji iirkë maling llëm bakoe.

²⁵⁻²⁶ Bi wloyoga shara Ärë beno löng kjërshko wleni. Epga iche ba kolë erä. E kjishko ga epga poshdüyshko ga shäryëy yötso. Woydë ga epga kjlopshwaga ber Sbörë, tjlökwö bek li miyde lok wlo. Eni ga epga wotjlik bëy kjwe, ga där Ä wloshko dwayo.

3

Kjok pjir lëshko

¹ Kjok pjir lëshko ga llëbo wen tjwe kjange. Lër bop kong, miydëp wlo. ² Nopga wotjlik llëbo pjlu shäryë ba kong om go erö, oblë kong llëme. Wotjlik dbur eröe. Krë ara. Llëbo pjlu shäryara li lanyotke è pogo kong om go erä. Oblë le owa äe. Ba data, ba meké kole llëme. Llëbo pjlu shäryak ba kong li woyotjlïya llëme. Sbö, e ba kong ga tjwlo llëme. ³ Wopjlu è tjok llëme. Eye songe le llëme. Oblë läywe owa äe. Wotjlik tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Llëbo shärye oblë kong owa äe. Llëbo pjlu lira ba kong ga owa erä. ⁴ Jëk löng oba tjok pjlu jlö wleni, ba moskwö gueniyo. Llëbo shärye ga woyotjlïya guing llëme. Opkuk ga tjwlo ara le. Sbö wlëyde kjwe, gueniyo llëbo ber pjlu ba kong li wlëyde erä. ⁵ Llëbo pjlu shärye ara, ga

* 2:19 Números 16.5. † 2:19 Isaías 52.11

Sbö tjlökwō sōya löng jlökōyo lēba. Gueniyo wotjlik ga Sbō dbo ara, epga kjimte jēk löng pjlo bek wlo llēme le. Pja jēk nopga eniyo tjok llēme.

⁶⁻⁷ Walēga kjone kjone kjok miydē ara llēme. Llēbo owa shāryara li woyotjlīya kjēr, gueniyo wotjlik tjwe owa ga shārye eni, shārye llēm ga äe. Tjlökwō roy pjlu li kuya enido, gueniyo jlōe le llēme. Nopga owa lēr shāng bop kong li to löng u kjwara kjwara, walēga eniyo jyāpgwē. ⁸ Dēnashko ga domerga löng do pjök ko Janes, Jambres. Epga opyono löng Moisés wloyo. Nopga owa lēr shāng bop kong li opyono löng tjlökwō bek li wloyo eni bakoe. Epga wotjlik owa erä. Mär Jesús go le, gueniyo jyō erä. ⁹ Gueniyo ba jyō li miydēba dörōe. E kjishko ga oba jyāpgwe kjēr llēm, Moisés wloyoga do pjök li dik.

Timoteo poshdunglo

¹⁰ Gueniyo ga tjlökwō lēr shāng li miydēp pjir tjän. Tja sorē, llēye shāryēr woydē, tja mär Jesús go sorē, e miydēp uunkong. Tja iirkē maling llēm, oba woydēr ara, llēbo wen tjwe bor kong owashko ga tja wosonkē llēm, e miydēp bakoe. ¹¹ Llēbo weno bor kong owa sorē, tja song, e miydēp pjire. Llēbo weno bor kong eni Antioquia kjokyo. Ico-nio kjokyo, Listra kjokyo bakoe. Gueniyo tja kjimtara Tjlapga Jesúsdē, tja dōra eshko dwayo. ¹² Ēye ber löng Cristo Jesús tjok woydē jlökōyo, jēk löng pjlo bek Sbō bokso wlo ga shdungoba songe. ¹³ Gueniyo nopga owa li, jyō ä löng li, e jēk owa jek kēgong kēgong. Oba jyāpgwe ä, ga epga jyāpgwēba bakoe.

¹⁴⁻¹⁵ Pjara shāng kjange. Miydēp ga tjlökwō pingga bop kong li, tjawa jyörkē llēm, ga tjlökwō li bëy jlōe lēp jlökōyo. Tek chirawashko dwayo ga pja oppino ara Sbō tjlökwō bek tak pjang kjibokwo go li go. Miydēy e go ga shji dār wlo ga shji mär Cristo Jesús go dey. E kjishko ga pja jēk shāng tjlökwō li go iyado. ¹⁶ Tjlökwō tak pjang Sbō kjibokwo go li, e twara beno ba tjlökwō kjragaga uunkong kong. Tjlökwō li beno bi kong, bi pingglo, bi poshdunglo, bi llgwekkdo, shji jēk pjlo bek wlo, ¹⁷ Sbō tjlökwō kjragaga opping ara e go wlo, llēbo pjlu oblē oblē shārye ga pjlu wlo.

4

¹ Llono ga Cristo Jesús tjwe ber bi pjluoy, nopga löng sē li, no wolono löng li, e llgwegga. Eni ga tjlökwō lēr bop kong jlökōyo ba bokso, Sbō bokso bako, shāryēp wlo. ² Sbō tjlökwō to lēba. Woydēbare, de llēmde, los ba kong iyado, pja slan llēme. Ēye wotjlik owa ga poshdūs, jēk bëy wlo, dbokjrē e go wlo. Tjlökwō li los yōtso iyado, pja sjen ba lē llēme.

³ Dbar tjwe kjwara ga tjlökwō bek li kuya woydē èrē ame. Eshko ga no pinggaga wen löng ara, ga tjlökwō kuya woydē nopgarē li, e le lok ba kong eni. Eni ga nopga äär ara ba tjlökwō li kuk. ⁴ Tjlökwō bek li kuya lok ame. Llēbo tjlwō llēm li kuyde shara. ⁵ Gueniyo pja wotjlik bëy iyado. Llēbo wen tjwe bop kong owa arashko ga kus kjing erōe. Pja to shāng tjlökwō roy pjlu li lē, nopga tjlökwō kjroydē llēm obilöng li kong erōe. Bop pak li shāryos uunkong yōtso.

⁶ Bor pak shāryoror ara li, e ba pjitoe. Tja wolon dbaryo li dörōe. ⁷ Bor dbo kēs li go ga pak twara Sbörē bor kong li shāryoror jlökōyo. Shāryoror pjir, öötong ba dbo go. Tjlökwō pjlu li doror yōtso. ⁸ Tja shāng Tjlapga Jesús, no llgwegga pjlo bek li koshē shāng woowa llēme. Miydēr ga tjweshko ga parkaga pjlo bek potjwlēngglo li twe bor kong, nopga uunkong löng ba koshē wopjlu li kong bakoe.

Nopga oblē oblē

⁹ Pja tek sorē yalē, gueniyo pja tek bor ik wop äe. ¹⁰ Demas, llēbo tjeng kjok èrē kjing go li woyde ara kjishko ga tja tōywara to Tesalónica kjokyo. Crescente to Galacia kjokyo. Tito to Dalmacia kjokyo. ¹¹ Beno shāng bor tjok li Lucas erōe. Marcos, tja kjimte bor pak shāryē ga pjlu. Wlēp ga tek sōp bop tjok. ¹² Tíquico ichoror jek Ēfeso kjokyo. ¹³ Bor shwong kop lēkong li ioror beno buk Troas kjokyo, Carpo ushko. Pja tekshko ga tek sōp bor kong. Bor kjibokwo tek sōp bor kong bakoe. Shāryak tjeng öng kwota go li woydēr ara.

¹⁴ Domer shāng kjlara ko Alejandro. E llēbo shāryaga dröng shosho go. Llēbo shāryara bor kong owa ara. Gueniyo potjwlēga ber Tjlapga Jesúsdē. ¹⁵ E opyono beno shāng tjlökwō lēy löng li wloyo. E kjishko ga pja sjēk ba tjok bakoe.

¹⁶ Tja sōraba, öötong shāng tjlapgaga shwoy jūshko bām goshko ga tja kjimtara èrē llēme. Jesús tjlökwō kjragaga löng eshko li, tja tōywara uunkong. Gueniyo woydēr ga llēye owa shārye Tjlapga Jesúsdē ba kong llēme. ¹⁷ Eshko ga tja kjimtara Tjlapga lirē om go. Ba tjlökwō kēs li kuya nopga judío llēm wleniyo lirē wlo ga tja kjimtara ba lē ba kong. Ga tja dōra ey dwayo, tja zrōraba llēme. ¹⁸ Eni ga llēbo owa tjwe bor kongshko ga tja kjimte, tja dōya, tja sōya äär sōk kjok dogo, pjlu sōk iyado lishko. E iēy ber kēsbang, tjwō ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ «¿Yonde?» lēp Prisca, Aquila kong, Onesiforo pjeyoga kong bakoe.

²⁰ Erasto beno shāng Corinto kjokyo.

Trófimo swlo ara, ga ioror beno buk Mileto kjokyo.

²¹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor ik kjok owa dbaryo äätë llëm obishko.

Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Jesús tjlökwo kragaga löng uunkong li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

²² Rokër Tjlapga Jesús kong ga ber shäng bop tjok ñyado, ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a Tito

Kjibokwo ère tara Pablorè

Tito kong

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Pablorè ba kong, ga tjlòkwo kjrara, ga beno shäng parkè ba tjok, tjlòkwo li lé.

Pjlara ga parkono èng tjok dlung tjréko ko Creta lishko. E irgo ga Pablo brikong ey dwayoshko ga Tito iara beno shäng parkè eshko ba äska. Eshko dbaryo ga Creta sogpa ara llèbo owa shäryono ara.

E irgo ga kjibokwo ère tara Pablorè Tito kong. Nopga wlèy pak oblè oblè shäryè sorè li tara ba kong. Tjlòkwo bek llèm lagaga tjwe löng ara li tara ba kong. Llèye shäryèy ba tjok ga pjlú li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Sbò parkaga. Tja kjrara beno ba tjlòkwo roy laga Jesucristo äska. Tja ichara ba tjlòkwo roy lé, nopga kjrara ber baïya wlo li opping mär ber löng Jesús go wlo, ba tjlòkwo bek sóy löng li, e miyde lok pjlú wlo bakoe. ²⁻³ Kjok ère dämär, llèye llèm obishko ga tjlòkwo lara Sbörè bi kong jlòkoyo, tjlé ga llono ga shji ber löng sé iyado ba tjok ga pjlúe le. Sbò, e jyörké llème. Ga tjlòkwo ère roy wen oba kong dbaryo iara li öötong tjän, ga tja iara bi döga Sbörè beno shäng ba lé, miydéba wlo.

⁴ Tito, kjibokwo ère ichèr jek bop kong. Tjlòkwo li loror bop kong, ga pja mär Jesucristo go, tja mär ba go dik. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokèr Data Sbò kong, bi döga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja ie lok ber shäng wlèp bakoe.

Tito iara beno shäng pak shäryè Creta kjokyo

⁵ Pja ioror beno shäng dlung tjréko ko Cretashko ga woydoror ga pja ber shäng llèbo beno eshko shäryak llèm obi li shäryè. Woydoror ga kjok kjrina kjrina ga nopga wlèp kjlòbö kjlòbö, ber löng parkè Jesús tjlòkwo kjragera löng kjok kjrina kjrina li kägäyo. Noyo woyde sorè li loror bop kong pjir tjän. ⁶ Woyde ga pogo llèye dret Sbò bokso, nopga bokso bakoe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wappa Sbò tjlòkwo kjrono bakoe. Woyde ga ba wappa jék löng pjlo bek, kä llèm wleniyo llèm, léba llèm wlo. ⁷ Jesús tjlòkwo kjragera kägäyo li, e iaga Sbörè ba pak baïya shäryè. E kjishko ga woyde ga pogo llèye dret Sbò bokso. Woyde ga krè ä wleniyo llèm, èye kuya woydè llèm wleniyo llèm bakoe. Woyde ga iirkè

maling wleniyo llèm, nelòtkè ä wleniyo llèm, èngkjwè ä wleniyo llèm, dbur shak jyö go ä wleniyo llèm bakoe. ⁸ Woyde ga llèbo pjlú shärye dèy. Woyde ga èye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlú iyado. Woyde ga llèbo shäryono pjlú ga ber sök wopjlúe. Woyde ga llèbo shärye ga woyotjlíya yötso guing. Woyde ga jék shäng pjlo bek Sbò bokso. Woyde ga wotjlík owa tjwe ba kongshko ga shärye llème. ⁹ Woyde ga tjlòkwo bek li kura sorè ga oblè pñya eni bako, epga dbokjrè e go wlo, tjlòkwo li wlike ba wloyoga kong ga pjlú wlo bakoe.

Jesús tjlòkwo kjragera kägäyoga woyde pjlú wleniyo ega

¹⁰ Eshko ga nopga èye kole woydè llèm wleniyo arae. Tjlé lok ara, gueniyo llè loklo llèm, oba jyäp gwoklo erä. Epga li tjréko ga judioga löng ara, wotjlík ga èye mär woydè Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le wleniyo. ¹¹ Tjlòkwo le löng li, e bek llèm, e jyö erä. To löng dbur shak e go wlo eröe. U kjone kjone ga nopga omkuno, ga tjlòkwo bek li söya lok ame e kjishko. E kjishko ga tjlòkwo owa ère lagaga li, e kjamo kjinkako.

¹² Dënashko ga no shäng kjlara eshko, kjok miydè ara. Ba pjeyoga lanyotkara, tjlé ga «Creta sogpa, e jyörké ä wleniyo, glö ä wleniyo, shmi ä wleniyo, to löng llèye woyotjlíya dö li shäryè, äya kjlòshko so wleni» le eni. ¹³ Lara li beke. E kjishko ga poshdüs jlòkoyo iyado, tjlòkwo bek li söya lok jlòkoyo wlo. ¹⁴ Eni ga llèbo dënashko so bek llèm li läywe judiogarè löng li, e tjlòkwo kjre lok llèm, ga nopga Sbò tjlòkwo kuk woydè llèm li, e kole lok llèm bakoe.

¹⁵ Nopga wotjlík bëy li kong ga llèbo uunkong bëy ba kong pjlúe. Gueniyo nopga wotjlík bëy llèm, mär Jesús go llèm li kong ga llèye pjlú drete. Wotjlík lok owa erä, ga llèbo owa shäryeshko ga bangyo ba kong llème. ¹⁶ «Tja Sbò miydè» le, gueniyo miydèy llèbo shärye li go ga e jyö. Oba iywa lok shjiktèng, Sbò kole llèm, llèbo pjlú shärye ga äe.

2

Tito ichara oba ping

¹ Pjara, tjlòkwo beki li lodpè oba kong eröe.

² Domeraga këkboga pimshko ga pja tjé ba kong ga «Pjäy llèbo shäryè ga woyotjlízi yötso guing. Pjäy jék yötso pjlo bek, pjäy bangkjréba wlo. Tjlòkwo bek li sözi jlòkoyo. Oblè woydozi ara. Llèbo wen tjwe bomi kongshko ga pjäy wosonkè llème» lèp ba kong eni.

³⁻⁵ Waléga këkboga pimshko ga pja tjlé ba kong ga «Pjäy opshäryè waléga Sbò bangkjré wleniyo dik. Oblè läywèy owa è kong llème. Shji wo pjang nelòtkè wlo llèm bakoe. Shäryèmi eni, llèbo pjlú li pimi oblè kong wlo. Eni ga waléga mikboga li pimi ba

lanma, ba wappa woydë ara, llëbo shäryë ga woyotjlíya yôtso guing, llëbo pjlú shäryë dö, ba u dë pjlú, jëk löng wopjlú oba tjok, ba lanma kolë pjlú, Sbô tjlökwö läywëba owa ba kjîshko llëm wlo. Pimi eni» lëp ba kong eni.

⁶ Domerga sbë obi pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjlíy yôtso guing» lëp ba kong eni bakoe.

⁷ Ga pja om gora, llë pogo shäryëpshko ga pja opshäryë pjlo bek iyado, ikoba wlo, opshäryë bopoya dik wlo. Oba pimshko ga tjlökwö lëp ba kong yôtso, beke. ⁸ Woyde ga pja tjlë bëy, tjlökwö li owa lëba ga ä wlo. Eni ga bop wloyoga, llëye wlëya pja rote wlo ga ä, ga lökkjрэ eshko.

⁹⁻¹⁰ Parkagaga tjwllëk löng pjir wleniyo pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Bomi soga kolozí iyado, ber löng wopjlú bomi tjok wlo. Eppa dboryëy llëme. Llëbo bi sogo i li lüyotkëy llëm, llëbo pjlo bek li shäryomirë dey, «Kjwe parkë pjluë» le bomi pjlyorë wlo. Eni ga Sbô bi döga, e tjlökwö bangkjрэba» lëp ba kong eni.

¹¹ Sbô wopjlú li kjîshko ga llëbo shäryara shji nopga uunkong kong, shji döya wlo. ¹² Ba wopjlú li kjîshko ga shji oppino llëbo owa li rayë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woydë llëm bakoe. Woyde ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga shji jëk löng pjlo bek Sbô bokso, ga llëbo shäryëy ga woyotjlíy yôtso guing. ¹³ E wopro ga Jesucristo, e wen tjwe iröng obi li koshëy löng wopjlúe. Eshko ga tjwe ba dbo ara li kälä goshko. E bi döga, bi Sbô bakoe. ¹⁴ E shäng kjok ëre kjing go obishko ga optwono wolono bi kjîshko, shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo wlo. Ga owa pjang bi go li löna beno dret, shji ber tjeng ba wloshko wlo, shji ber nopga baíya wlo, shji ber pjlo bek ba bokso wlo, shji llëbo pjlú shäryë woydë iyado wlo bakoe.

¹⁵ Oba pîs tjlökwö lër shäng bop kong ëre go. «Shäryozí eni» los ba kong. Eye omshäryë eni llëm ga poshdüzong. Pja tjlës ba kong jlökoyo, pja bangkjрэ lok wlo. Pja tjwllëme le ëborë bop kong ga jlö lëp llëm.

3

Shji jëk sorë

¹⁻² Pja tjlë Jesús tjlökwö kjrägaga uunkong kong ga «Bi pjilupga, e bangkjrakko, tjlapgaga kjok llëwega wleniyo, e bangkjrakko bakoe. Llëye le lok bomi kong li kolëmia. Pjäy löng llëbo pjlú shäryë kjok orë pogo wlo. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji ëngkjwë oblë tjok llëme. Pjäy wotjlik oblë tjok pjlú dey. Pjäy löng wotöshko iyado oba uunkong kong» lëp ba kong eni iyado.

³ Dënashko ga shji ëmdë ga kälë llëm baíya dik bakoe. Sbô koloroy llëme. Shji jeno lönge. Eshko ga shji wotjlik llëbo owa shäryë llë

pogoshko ga shji llet löng e shäryë. Shkë dba ga shji llëbo owa shäryë eröe. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjîshko. Shji iywaba shjiktëng, shji ëng iywö shjiktëng bakoe.

⁴ Gueniyo eshko ga Sbô bi döga, ba wopjlú li pina bi kong, ga iy ga shji woyde ara. ⁵⁻⁶ Jesucristo, e bi döga. Ba kjîshko ga bi go ba Sëya ichara Sbörë, ber kësbang bi tjok wlo. Eni ga shji döra, gueniyo llëbo pjlú shäryoroy kjîshko llëme. Shji songe le, ga shji döra e kjîshko. Owa pjang bi go li löna beno drete. Ga shji kjlopswara ba Sëyarë beno tjaglën, shji weno eshko kjwllë wleni. ⁷ Sbô wopjlú li kjîshko ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. Shäryara eni, shji ie ber löng së iyado ba tjok wlo. Koshëy löng li e. ⁸ Tjlökwö lër shäng bop kong ëre, e eni jlöe. E kjrako. Ga woydër ga tjlökwö ëre lëp oba kong iyado, nopga mär löng Sbô go li llëbo pjlú shäryë iyado wlo. Tjlökwö ëre, e pjlú, oba uunkong kjimtoklo.

⁹ Gueniyo ga shji ënglë kar kar oblë tjok llëbo tjwllëm llëm kjîshko llëme. Kjone kjone ënglë kar kar llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li kjîshko, kjok llëwëkkdo tara Moisésdë li kjîshko, llëbo oblë oblë kjîshko bakoe. Gueniyo pja opzrëk eshko llëme. E tjwllëm, eye kjimte e go llëm bakoe. ¹⁰ Jesús tjlökwö kjräga shäng kjlara tjlë oblë kong kar kar ëng shdök wlo wleni ga poshdum pjlara, pjloglo pjök. E irgo ga jlö le llëm wleni ga wlokkjрэ tjwe bomi tjok ame. ¹¹ Miydëy e go ga wotjlik llëbo owa shäryë. Llëye shäryë shäng li go ga miydëy ga e shdungko.

Kjibokwo pjürzlong

¹² Tja wotjlik jek Nicópolis kjokyo, tja ber sök eshko kjok owa dbaryoshko wlo lër. Artemas ichër jek bop wlokkjрэ, llëm ga Tíquico. Äär shäng bop shwoy ga woydër ga pja tek ba tjok bor ik eshko malinge.

¹³ Bi pjeyoga löng eshko do pjök. Kjlara ko Zenas, e parkë no wlikaga kjok llëwëkkdo go. Kjlara obi ko Apolos. Opshik toe le wleni ga kjimtozong. Llëye woyde dö li wlës ba kong.

¹⁴ Woyde ga bi pjeyoga opping llëbo pjlú shäryë, oblë kjimte, eppa ber löng tjwllëm tjok wlo.

¹⁵ Nopga löng bor tjok jüshko uunkong, «¿Pja yondë?» le lok bop kong. Bi pjeyoga tjlökwö kjrägaga löng eshko li kong, «¿Pjäy yondë?» lërwa ba kong bakoe.

Rokër Sbô kong ga ba wopjlú li kjîshko ga pja kjimte ara.

Carta a Filemón Kjibokwo ère tara Pablorè Filemón kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Filemón. Dénashko ga Jesús roy pjlu lara Pablorè ba kong, ga tjlökwö kjrara. E kjishko epga jèk löng èng tjok pjlu iyado.

Domer shäng kjlara ko Onésimo. E Filemón parkaga tjwlèk shäng pjir wleniyo. Pjlara ga ba sogo li llèbo lüyotkara, ga töktong ey dwayo, jek öötong shäng Roma kjokyo. (Eshko dbaryo ga èye llèbo lüyotkono ga wlèkoba ga zrökoba jekdo.) Eshko dbaryo ga Pablo sök kjèrshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Onésimo kong, ga tjlökwö kjrara. Eni ga jek woydè iröng ba sogo li shwoy, llèbo shäryara owa li llgweya ba tjok wlo.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè Onésimo kong, söya jek ba sogo li kong wlo, wlèpyotke wlo. Llèbo pjlu shäryara Jesúsde Filemón kong ara, owa pjang ba go li löna beno dret li lara ba kong. Eni ga ichara llèbo owa shäryara ba parkagarè ba kong li ie ber tjwlö llèm, ga ber shäng wopjlu ba tjok shara.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja sök kjèrshko. Tja bängzak shäng jüshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko.

Filemón, pja parkè shäng borwa tjok, ga pja woydèrwa ara. Kjibokwo ère ichèrwa jek bop kong, ² borwa dor Apia kong, borwa kjlara Arquivo kong, Jesús tjlökwö kjragara tön löng bop ushko li kong bakoe. Arquivo parkè shäng Jesús kong borwa tjok.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Nopga woydara Filemónde ara

⁴⁻⁵ Filemón, pja roy kuror ga pja mär shäng Tjlapga Jesús go, ba tjlökwö kjragara woydèp ara bakoe. E kjishko ga tja syöshhtë Sbò kongshko ga pja woyotjlin ga tja wopjlu bor Sbò tjok bop kjishko. ⁶ Rokèr Sbò kong ga pja kjimte jèk pjlu tjlökwö kjragara li tjok jek kègong, llèbo pjlu twe Cristorè bi kong li miydèp uunkong wlo. ⁷ Pja bor kjlara. Tjlökwö kjragara li kjimtèp ara, ga epga löng wopjlu bop kjishko. E kjishko ga tja wopjlu, woowa llème.

Pablo tjläno Onésimo kjishko

⁸⁻⁹ E kjishko ga llèbo rokèr bop kong. Tja kong dbo twara Cristorè kjishko ga pja ichèr ba shäryè dbo goshko ga pjluè. Gueniyo ga shji èng woydè ara kar kar kuzong ga pja ichèr woydè eni llème. Tja tjlabla tjän, ga tja bängzak shäng kjèrshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko. ¹⁰ Eni ga llèbo rokèr bop kong Onésimo* kjishko. Tja sök kjèrshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko wopro ga e Jesús tjlökwö kjrono, ga beno bor wa wleni e kjishko. ¹¹ Dénashko ga sök bop tjokshko ga e bop kong ga llèno llème. Gueniyo eerishko ga e beno tjwlö ara bop kong shara, tjwlö ara bor kong bakoe.

¹² E ichèr jek bop kong iröng obi, woydèr ara bor wa wleni gueniyo. ¹³ Tja bängzak shäng Jesucristo tjlökwö roy pjlu li kjishko. Eni ga pja shäng jüshko kjwe ga miydèr ga tja kjimtèp. E kjishko ga woydoror ga e ber sök bor tjok bop äska. ¹⁴ Gueniyo ga shäryèr eni llème. E bopoya kjishko ga llèbo shäryèr woydè ba tjok llèm, kjakrokèr bop kong guing. Tja kjimtèpshko ga woydèr ga shäryèp bop woshko, pja ichoror ba shäryè dbo go kjishko llème.

¹⁵ Tja wotjlik ga töktong bop ushko dwayo dbar kjwöbö ga pjluè lèr. Eerishko ga äär iröng ber sök bop tjok iyado wlo shara. ¹⁶ Ber bop parkaga tjwlèk shäng pjir wleniyo dö ame, ber bop kjlara, woydèp ara wleniyo bakoe. Tja omwoydè ara, gueniyo ga woydèr ga pja omwoydè e kjinmo. Ber bop parkaga dö ame, ber bop kjlara bako, mär shäng Tjlapga Jesús go kjishko. Woydèr ga pja omwoydè ara e kjishko.

¹⁷ Eni ga bop kong ga tja bop kjlara lèp wleni ga Onésimo wlokjèrèp, tja wlokjèrorop wleni. ¹⁸ Llèbo shäryara bop kong owa, pogo tjwlö bop kong wleni ga ba tjwlö li rokèp ba kong llèm, rokèp bor kong dey. ¹⁹ Tja Pablo, tjlökwö ère tèr bop kong bor orkwo om go go shara. Pogo tjwlö bop kong kjöme li tjwlèngga tjarè bop kong. Pja döktong, tjlökwö loror bop kong li kjishko. E kjishko ga pja pogo tjwlö bor kong ara bakoe. Gueniyo woyshèr woydè bop kong llème. ²⁰ Pja bor kjlara. Ga shji tönö beno tjeng Cristo tjok kjishko ga llèye rokèr bop kong li shäryos bor kong eni. Eni ga tja ber wopjlu eshko. ²¹ Miydèr ga llèye rokèr bop kong li, e shäryèp eni. Miydèr ga shäryèp e kjinmo bakoe. Kjibokwo ère tèr bop kong e kjishko.

²² Llèbo rokèr bop kong kjirina obi. Pja syöshhtë Sbò kong ga tja kjimte äär eshko iröng obi. Ga tja kong shto wlèp kjirina, tja äärshko ga tja ber sök kjone shtoyo tjok wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²³ Bor kjlara Epafra, «¿Pja yonde?» le bop kong. E shdug shäng bor tjok èreshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko. ²⁴ Marcos,

* **1:10** Grecia so tjlökwö Onésimo, e tjwlö ara loklo.

Aristarco, Demas, Lucas, «¿Pja yonde?» 1e
lok bop kong bakoe. Tja kjimte lok bor pak
shäryë.

²⁵ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba
wopjü li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a los Hebreos Kjibokwo ère tak hebreoga kong

Kjibokwo ère sorè

Kjibokwo ère tak beno pjang hebreoga mâr Jesús go li kong. Hebreoga li, e kowèba Israel tjëyoga, e kowèba judioga bakoe. Epga tjëyo kjrinaso, gueniyo kowèba oblè oblè eni.

Kjibokwo ère taga èrè miydëy llème. Kjone kjone tjlè ga taga Pablorè le. Kjone kjone tjlè ga taga Bernabèrè le. Kjone kjone obi tjlè ga taga Aposoldè le. Gueniyo taga èrè miydëy yòtso llème.

Eshko dbaryo ga hebreoga mâr lóng Jesús go li shdungoba ara. E kjishko ga kjone kjone Jesús rayè woydè, mâr ber lóng kjok ilgwekklo tara Moisésdè li go iróng obi wlo. No kjone kjone to lóng tjlè ga èye dëya Jesúsde ga ä, ga woyde ga raye le. E kjishko ga kjibokwo ère taraba, epga dbokjrè e go wlo.

Dënashko ga Sbò tjlèno nopga kong ba tjlökwo lagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjlèno ba Wa Jesús go li taraba ba kong. Dënashko ga Sbò tjlè ba nopga kong ga llono ga tjlökwo twe ba kong tjaglèn, ber pjlu, tjlökwo häm go li kjinmo le, ga shäryara eni Jesús go li taraba ba kong. Owa pjang bi go li löya Sbörè kjok ilgwekklo tara Moisésdè li kjishko llèm, gueniyo Jesús wolono pijlaraso, owa pjang bi go kës li löya Sbörè ber dret wlo, ga shji ie ber lóng pjlo bek ba bokso e kjishko ga pjlu li taraba ba kong. Llèbo shäryara Jesúsde bi kong li kjishko ga shji äar Sbò boksho kjok dogo ba pjlu wlo li taraba ba kong. Eni ga epga icharaba mâr Jesús go jlökoyo, llèbo wen ba kong owa gueniyo.

Sbò Wa, e tjwlò ara, Sbò parkagaga kjok dogo so kjinmo

¹ Dënashko ga Sbò tjlèno ba tjlökwo lagaga oblè oblè kong, le lok bi tjlapgaga kong wlo. Tjlèno eni kop ara, ga tjlèno oblè oblè bakoe. ² Gueniyo ga dbar pjir lè dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjlèno bi kong om go shara. Ba Wa li go ga kjok shäryara Sbörè uunkong, ga llono ga llèbo tjeng kës li ber baiya. ³ Ba dbo kälä, e so Sbò i kjoyo, e so e kjoyo kjishko. Llèbo kës tjeng ba wloshko, ga iche ba tjlökwo dbo ara li go, srer llèm wlo. E wolono, llèbo owa shäryara nopgarè li potjwlèkklo. E irgo ga öötong beno sök Sbò orkwo këlèkong kjok dogo. ⁴ Eni ga öötong sök tjwlò ara, Sbò parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjwlò ara ba kjinmo bakoe.

⁵ Miydëy eni, llèbo lara Sbörè ba kong li kjishko. Tjlèno ga

«Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.»*

Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llème. Ga tjlèno obi ga

«Tja ber sök ba Data;

era ber sök bor Wa.»†

⁶ Ga ba Wa li ichara kjok ère kjing goshko ga tjlè ga

«Bor parkagaga kjok dogo so,

bor Wa, e poshrëzī uunkong.»‡

⁷ Ga tjlèno ba parkagaga kjok dogo so kjishko. Tjlèno ga

«Ba parkagaga kjok dogo so,

e shäryara beno so pjluk kjoyo,

so iök kjoyo bakoe.»§

⁸ Gueniyo tjlèno ba Wa kong ga

«Pja Sbò,

pja ber sök no pjluo iyado wlo, ga kjok ilgwep beke.

⁹ Llèbo pjlu shäryèbashko ga pja wopjlu eshko.

Gueniyo llèbo owa shäryèbashko ga pja woydè ara eshko.

E kjishko ga pja ioror beno sök wopjlu, bop pjeyoga lóng kës li kjinmo.

Tja bop Sbò jlökoyo.»*

¹⁰ Ga tjlèno ba kong obi ga

«Tjlapga, kjok ère dämärshko ga kjok uunkong shäryaga pjarè, kjopkwo, klung bakoe.

¹¹⁻¹² Llèbo kës ère pjir,

gueniyo pjara ber sök iyado.

Shwong këguèshko ga dbyu,

llèno ame kjishko.

Pja opshäryè llèbo kës ère tjok eni wleni.

Gueniyo pjara kjlopswè llèm,

pja ber sök iyado.»†

¹³ Ga tjlèno ba kong obi ga

«Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlèkong, äar jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga ièr ber tjeng bop wloshko.»‡

Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llème. ¹⁴ Epga sëyaga to lóng parkè Sbò kong eròe. Ga epga iche nopga dâr wlo li kjimtè.

2

Sbò tjlökwo woyotjlly yòtso

¹ Woyde ga Sbò tjlökwo kuroy li woyotjlly yòtso, shji opkwè sira sira ey dwayo llèm wlo. ² Dënashko ga Sbò tjlökwo söra ba parkagaga kjok dogo sorè bi tjlapgaga kong, ga llèye lara ba kong li, e kolako. Èye omkolono

* 1:5 Salmo 2.7. † 1:5 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. ‡ 1:6 Deuteronomio 32.43. § 1:7 Salmo 104.4. * 1:9

Salmo 45.6-7. † 1:11-12 Salmo 102.25-27. ‡ 1:13 Salmo 110.1.

llëm ga shduna Sbörë beke. ³ Shji dâr sorë tjlökwoyo lira, e kësbang, wolësoe. ¿Eni ga e kjrëy llëm ga shji shdüya eni llëm sorëro? Tjlökwo ère laga Tjlapga Jesúsdë bäm go. E irgo ga ba tjlökwo kugaga omüno bi kong eni bakoe. Miydëy e go ga e beke. ⁴ Ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Sbörë bi kong oblë oblë, ga ba Sëya ichara kjok miydë twë bi kong, woydara Sbörë sorë li eni. Shäryara eni, miydëy e go wlo ga tjlökwo li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

⁵ Llono ga dbar tjwe kjwara oblë li lörwarë bomi kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbörë kjok llgwek llëme. ⁶ Llëbo tak pjang Sbö tjlökwo go, dbar lërwa löng li kjishko. Tjlë ga

«No* tjlwö ara llëme.

¿Eni ga woyotjlip ara ega?

¿Tjwö ara lëp ega?

⁷ Bäm go ga iorop beno tjlwö

bop parkagaga kjok dogo so dorko.

E irgo ga iorop beno kësbang, tjlwö ara,

⁸ iorop beno shäng llëbo tjeng kës li ichaga bakoe.»†

Miydëy e go ga llono ga llëbo tjeng kës li iche no lirë. Gueniyo eerishko ga llëbo iche llëm wleniyo tjok obi. ⁹ Llëye weno Jesús tjok li miydëy pjlúe. Bäm go ga iara Sbörë beno tjlwö ba parkagaga kjok dogo so dorko. Ga Sbö wopjlú li kjishko ga ichara wolon bi kjishko. Ga wolono kjishko ga iara beno kësbang, tjlwö ara.

¹⁰ Ba go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë, ga beno tjeng ba kong uunkong. Llëbo owa ichara wen ba kong ara. E poshäryara ber nopga ara döga wlo eni. Sbö omshäryono eni, woydara eni kjishko, ga shäryara beke.

¹¹ Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbö kong li, e Data kjarlaso. E kjishko ga epga lökyokjire Jesúsdë llëm, kowe ba pjeyoga.

¹² Tjlëno Sbö kong ga

«Bop roy lër bor pjeyoga kong.

Pja poshrër ara, epga tön löng lishko.»‡

¹³ Ga tjlëno obi ga

«Tja mär Sbö go.»§

Ga tjlëno obi ga

«Tja shäng bor wapga twara Sbörë bor kong li tjok.»*

¹⁴ Iara beno ba wapga li, e nopga, ga nopga ichaga wolon li, e Ä, ga uunkong tjeng Ä wloshko e kjishko. E kjishko ga Jesús öotong beno shäng no, ga wolonoe. Shäryara eni, Ä zäya wlo, ¹⁵ nopga döya Ä wloshko dwayo wlo bako, ber löng ba wolon li bangkjrë ame wlo. ¹⁶ Jlökoyo ga e shrono shäng Sbö parkagaga kjok dogo so li kjimtaga wlo llëm, shrono shäng Abraham tjeýoga kjimtaga.

¹⁷ E kjishko ga iara Sbörë beno shäng ba pjeyoga dik, llëbo wen ba kong lok kës li wen ba kong eni wlo, epga sorë miyde pjir wlo. Eni ga songe le ga pjlú, ga parkë syöshtaga kësbangyo wleni ba kjishko ga pjlú bako, e äar ber llëbo owa shäryara li potjwlëkkö wlo.

¹⁸ Ga öör shäng song, tjlina Ärë ara, llëbo owa shäryë wlo lara kuzong ga nopga tjliya Ärë enishko ga epga kjimte ga pjlúe.

3

Jesús tjlwö ara, Moisés kjinmo

¹ E kjishko ga pjeyoga, pjäy rokara Sbörë, iara beno tjeng dboy ba kong li, Jesús woyotjlizi iyado. Ichara Sbörë ba tjlökwo roy lë bi kong li e. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e bakoe. Shji mär ba go lëy eni.

² Jesús iara Sbörë beno shäng parkë ba kong, ga parkono pjlú, Moisés parkono pjlú Sbö nopga kong sorë ga eni. ³ Gueniyo Jesús, e tjlwö ara, Moisés kjinmo, domer u shäryaga tjlwö ara, u shäryara li kjinmo wleni. ⁴ U tjeng kës li shäryaga tjok, gueniyo llëbo tjeng kës li shäryaga Sbörë. ⁵ Moisés parkono Sbö nopga kong pjlú, parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo dik. Eni ga llëye shäryara li beno llëbo wen llono li jyäjo. ⁶ Gueniyo Cristo, e Sbö Wa, ga parkë shäng Sbö nopga ichaga. Tjawa tjlë ga shji mär ba go, ga koshëy iyado lëy eni. Shäryëy eni jlökoyo wleni ga shji ber ba nopga, so u shäryara li kjoyoe.

Woyde ga shji mär Sbö go äar jong ba dbo go

⁷⁻⁸ E kjishko ga Sbö Sëya tjlë ga

«Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni ga kjrozä.

Bomi tjlapgaga tek dënashko so,

Sbö kolara lok llëm,

llëye kuya woydë llëm bakoe.

Pjäy opshäryë baiya dik llëme.

Epga löng kjok dogro no llënshkoshko ga

Sbö tjliä lok.

⁹ Llëbo shäryara Sbörë kës li ina lok öotong lu pjlöglo sak pkëng (40).

Eni ëmdë ga Sbö tjliä lok ara.

¹⁰ E kjishko ga Sbö iirkono ara ba kong, ga tjlë ga “Jeno löng iyado, jëk lok woydë bor tjok llëme” le.

¹¹ E kjishko ga Sbö iirkono ara ba kong, ga tjlë jlökoyo ga “Epga äar löng bor woshtozlong kjokyo llëme” le.*

¹² ¡Pjeyoga, pjäy sjëke! Sbö, e sök iyado. Eni ga llëbo owa iëmi äar ber tjeng bomi pjlúshko llëm, Sbö rayëmi llëm wlo. ¹³ Dbar kjwobi go ga pjäy ëng kjimtos dbokjrë dey. Dbar kowëy «eeri» li pjang obishko ga pjäy opshäryos eni, pjäy jyäpgwe llëbo owa lirë llëm wlo, Sbö rayëmi llëm wlo. ¹⁴ Shji mär

* 2:6 No le li, e Jesús loklo. † 2:8 Salmo 8.4-6. ‡ 2:12 Salmo 22.22. § 2:13 Isaias 8.17. * 2:13 Isaias 8.18.

* 3:11 Salmo 95.7-11.

lóng Cristo go bām go sorë ga woyde ga shji mār ber lóng ba go eni āar jong ba dbo go. Shāryoroy eni ga shji āar ber lóng ba tjok iyado, ¹⁵ tak pjang Sbō tjlōkwo go sorë li eni. Tjlēno beno eni:

«Eeri ga Sbō tjlōkwo kumi wleni ga kbrozīa.

Bomi tjlapgaga tek dēnashko so,
Sbō kolara lok llēm,
llēye kuya woydë llēm bakoe.

Pjāy opshāryë baīya dik llēme.»[†]

¹⁶ ¿Nopga öör lóng Sbō tjlōkwo kuno, gueniyo kolara lok llēm li ë? Nopga shira Moisésdë tek Egipto kjokyo dwayo li epga om go. ¹⁷ ¿Sbō iirkono öötong lu pjloglo sak pkēng (40) li ë kong? Nopga llēbo owa shāryono, ga wolono tjeng kjok dogro no llēmshko li kong. ¹⁸ «¿Epga āar lóng bor woshtozlong kjokyo llēme» lara Sbörë jlōkoyshko ga ë layde shāng? Nopga ba tjlōkwo kolono llēm li layde. ¹⁹ Miydëy e go ga epga öötong lok llēm, epga mār Sbō go llēm kjishko.

4

Sbō nopga āar ber lóng ba woshtozlong kjokyo

¹ Tjlōkwo lara Sbörë ba kong lok jlōkoyo li beno bi kong bakoe. Shjira ie woydë āar ber lóng ba woshtozlong kjokyo bakoe. E kjishko ga shji sjëk, shji āar ber lóng eshko wlo. ² Sbō tjlōkwo pjlu li kuroy wëllë, epga omkuno dik, gueniyo mār Sbō go llēm kuzong ga beno ba kong ga llēno llēme. ³⁻⁵ Shji āar ba woshtozlong kjokyo wlo ga woyde ga shji mār ba go, lara Sbörë sorë li eni. Tjlēno beno eni:

«E kjishko ga Sbō iirkono ara ba kong,
ga tjlë jlōkoyo ga “Epga āar lóng bor
woshtozlong kjokyo llēme”le.»^{*}

Gueniyo llēbo tak pjang Sbō tjlōkwo go. Tjlë ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shāryara pjirshko ga woshtonoe.»[†] E irgo ga tjlë ga «Epga āar lóng bor woshtozlong kjokyo llēme» le. Miydëy e go ga kjok shāryara Sbörë pjirshko ga woshtozlong kjokyo lara li, e shāryak pjir tjan.

⁶ Miydëy e go ga no kjone kjone āar ba woshtozlong kjokyo ga pjluë. Gueniyo nopga Sbō tjlōkwo pjlu li kuno bām go li öötong eshko llēm, kolara lok llēm kjishko. ⁷ E kjishko ga lu kop ara irgo ga Sbō tjlēno David kong. Eshko ga dbar iara beno kjwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga tjlōkwo lara jlōkoyo loror bomi kong tjan li, e lara nopga lóng eshko li kong jek obi. Tjlë ga «Eeri ga Sbō tjlōkwo kumi wleni ga kbrozīa.

Pjāy opyë ber lóng llēye kumi woydë llēm wleni llēme»[†] le.

⁸ Epga iara Josuére beno lóng woshtë jlōkoyo kjwe ga dbar iara Sbörë kjwara obi llēme. ⁹ Miydëy e go ga llono ga ba nopga kong dbar twe Sbörë kjwara obi, woshtë jlōkoyo wlo, Sbō woshtono dbar kjäk (7) lishko sorë ga eni. ¹⁰ Eshko dbaryo ga ëye öötong lóng eshko ga parkë ame, ber lóng woshtë jlōkoyo, Sbō woshtono sorë ga eni. ¹¹ E kjishko ga shji drön ëë, shji āar eshko wlo. Llēm ga shji kjone kjone Sbō kolë llēm, Israel tjęyoga dik, ga shji āar eshko llēme.

¹² Sbō tjlōkwo, e së, dbo ara bakoe. Shji oblë shorkek dröng kowo stek kar kar wleni go ga dröng li opzrëk rongë. Sbō tjlōkwo li, e so dröng e kjoyoye. Opzrëk rong, kjlay bi pjlušhko. E go ga shji wotjlük pjluë, de owa, e miydëy wëllë. ¹³ Llëbo jney, ĩga Sbörë llēm wlo ga äe. Llëbo uunkong ĩya wëllë, ga llono ga shji iche ba dboryë, llëbo shāryoroy kës li kjishko.

Jesús, e syöshtaga Sbō kong bi kjishko kësbangyo

¹⁴ Jesús, e Sbō Wa. E öötong sök kjok dogo. Syöshtaga Sbō kong bi kjishko kësbangyo li e. E kjishko ga shji mār ba go lëy kuzong ga woyde ga shji mār ber lóng ba go jlōkoyo. ¹⁵ E tjlina Äre ara, llëbo owa shāryë wlo lara, shji tjlīya Äre sorë ga eni. Gueniyo era llëbo owa shāryono llēme. E kjishko ga shji sorë li miyde shāng pjlu, ga shji dbo ara llēmshko, shji songshko ga shji songe le ga pjluë. ¹⁶ E kjishko ga shji jek āar Sbō boksho lan ba tjok wlo, llēye bangkjryë llēm wleni, shji woyde ara kjishko. Eni ga shji songshko ga shji songe le, ga shji kjimte ba wopjlu li kjishko.

5

¹ Syöshtagaga Sbō kong Israel tjęyoga kjishko kësksëyo kjrara Sbörë kjlobi nopga li tjrëko dwayo, parkë Sbō tjok, nopga li kong wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shāryara nopgarë li kjishko wlo bakoe. ² Nopga li kjok miydë ara llēm, ga olö ga llëbo shārye lok owa, dbo ara llēm kjishko. Eshko ga songe le syöshtagaga lirë ga pjlu, epga dbo ara llēm eni bako kjishko. ³ E kjishko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shāryara nopgarë li kjishko dö llēm, shārye eni, llëbo owa shāryara epgarë om go li kjishko bakoe.

⁴ Pak ëre tjlwö ara. Gueniyo ëye opyë pak ëre shāryë om go llēme. Woyde ga rokaga Sbörë, Aaron rokara sorë ga eni. ⁵ Cristo opyono pak tjlwö ara ëre shāryë om go llēm bakoe. Sbō tjlēno ba kong ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.»^{*}

[†] 3:15 Salmo 95.7-8. * 4:3-5 Salmo 95.11. † 4:3-5 Génesis 2.2. ‡ 4:7 Salmo 95.7-8. * 5:5 Salmo 2.7. † 5:6 Salmo 110.4.

6 Ga tjléno ba kong obi ga
«Pja ber shäng syöshtaga iyado wlo,
Melquisedec dik.»†

7 Jesús shäng kjok ére kjing go obishko ga miyde ga Sbô dbo ara, e dôya eshko dwayo wlo, wolon llém wlo. E kjishko ga kjiloshtono ba kong jlökoyo, slatong ara boryo go. Ga Sbô bangkjrara ara kuzong ga lléye lara li kura. 8 Gueniyo e Sbô Wa êmdé ga llébo weno ba kong owa ara kjishko ga oppino Sbô kolé jlökoyo. 9 Ga lléye woydara Sbôré shärye wlo li shäryara uunkong pjirshko ga oötong beno sök ba kolagaga uunkong li dôga, epga ber löng së iyado wlo, 10 ga iara Sbôré beno shäng syöshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbô rayé lléme

11 Llébo lérwa woydé bomi kong ara ére kjishko, gueniyo lérwa wlo ga kjang, pjây kâ kjang kjishko. 12 Pjây mär löng Jesús go dbar kop ara tjän. Pjây oppino pjlu kjwe ga eerishko ga pjây opyono beno löng no pingga. Gueniyo Sbô tjlökwo kjrëmi löng li llé loklo miydëmi löng llém obi. Woydëmi ga pjây piya oblë tjlökwo wëllé go eröe. Kjwozirga löng nä ië wleniyo, e dli uë woydé lléme. Pjây so e kjoyo, tjlökwo kjang li kumi woydé llém kjishko. 13 Nopga so kjwozirga löng nä ië kjoyo li, e jëk löng pjlo bek soré li miydayde lok llém obi. 14 Gueniyo tjlökwo kjang li, e dli wleni, ga nopga so kékbuga kjoyo li, e opping ara e go, ga llébo pjlu, de owa, e miyde löng pjlu.

6

1-2 Bäm go ga tjlökwo laraba bomi kong ara. Cristo tjlökwo wëllé li laraba bomi kong. Llébo owa shäryé löng li, e rayéy soré, shji wolon llém wlo, e laraba bomi kong. Shji mär Sbô go soré, e laraba bomi kong. Shji wë soré, e laraba bomi kong. Shji orkwo ië éng kjing go soré, e laraba bomi kong. Nopga wolono löng li woshré iröng obi soré, e laraba bomi kong. Llono ga nopga shdüya Sbôré iyado wlo soré, e laraba bomi kong bakoe. Tjlökwo uunkong ére laraba bomi kong pjir tjän. Gueniyo woyde ga e lanyotkéy ame, shji opping tjlökwo kjang li go dey, nopga wotjlik kékbuga dik wleni. 3 Woyde Sbôré wleni ga shäryéy eni.

4-6 Éye tjlökwo li kjrano, ga rayara ga rokëy iröng obi ber löng Sbô tjok ga äe. Llébo owa shärye löng li, e owa jlöe le ame, ga raye ame bakoe. Llébo twara Sbôré ba kong li kjrara lok tjän. Epga éng dowléno Sbô Sëya tjok. Miydara lok pjir tjän ga Sbô tjlökwo, e pjlu. Sbô Wa tje iröng obi dbo ara go soré, e miydara lok pjir bakoe. Eni ga Sbô

Wa li rayarashko ga e zröra lok lök pjang kjlös go jek obi wleni, ga iara lok beno shäng joywëba wlo bakoe.

7 Kjok buk kjrina. Shunyo shré ba kjing goshko ga di li shura klung sho liré, ga dwla botjyono pjlu, nopga parké löng eshko li kongshko ga Sbô ber wopjlu kjok li tjok. 8 Gueniyo e wen shkö sho, kjlo sho oblë oblë lléno llém wleniyo ga Sbô ber wopjlu ba tjok lléme. Llono ga e sukoba pjire.*

9 Pjeyoga, tjawa lan bomi tjok eni êmdé ga miydërwa ga pjây opshäryé owa eni lléme. Éye dôktong ga woyde ga llébo shärye pjlu. Ga miydërwa ga pjây omshäryé eni. 10 Sbô woydëmi ara kjishko ga ba nopga kjimtoromi ara, ga shäryëmi löng eni obi. Sbô wotjlik bek iyado, ga llébo shäryëmi löng li woyojeya lléme. 11 Woydërwa ga pjây omshäryé eni jlökoyo, äar jong llébo koshémi löng li shäryono pjir guing. 12 Woydërwa ga pjây opyé löng shmi jong wleni lléme. Eye kwleya mär Sbô go llém ga llébo twe Sbôré ba nopga kong lara li kjre lok jlökoyo. Woydërwa ga pjây omshäryé eni bakoe.

Tjlökwo lara Sbôré jlökoyo li, e shäryé eni

13 Éye tjwlo ara Sbô kjimmo lléme. E kjishko ga Sbô tjléno Abraham kong jlökoyo dénashko ga tjlökwo li lara ba ko om go li go. 14 Eshko ga tjlé ga «Pja kjimtër ara. Bop tjéyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llém»† le. 15 Kuya ga beno shäng ba koshé wopjlu, ga lléye lara li kjrara beno ba kong. 16 Nopga tjlökwo lé oblë kong jlökoyoshko ga tjlökwo lé oblë tjwlo ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shäryara eni ga jlöe lëba. 17 Eni ga Sbô tjléno jlökoyoshko ga woydara ga miydëba ga tjlökwo li shärye jlökoyo, ga kjlopswe lléme. E kjishko ga tjlökwo li lara ba ko om go li go. 18 Sbô jyörké lléme. Lléye le jlökoyo li, e shärye kjluwe. Lléye le ba ko go li, e shärye kjluwe bakoe. Ga shji töktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji dôya. Eni ga miydéy ga lléye lara li shärye eni kuzong ga shji beno löng wopjlu. 19-20 Eni ga miydéy pjlu ga lléye koshéy löng li, e shäryé eni. E kjishko ga shji wotjlik oblë oblë llém, shji wotjlik ber löng kjrinaso eröe. Shji mär ber löng Jesús go. E oötong sök Sbô bokshoto kjok dogo bi bäm go, ga beno shäng syöshtaga kësbangyo iyado bi kjishko, Melquisedec dik.

7

Syöshtaga Sbô kong ko Melquisedec

1 Melquisedec, e dénashko ga Salem so pjluyo, syöshtaga Sbô Tjwlo Kësbangyo kong

* 6:8 Kjok le li, e nopga loklo. Shunyo le li, e llébo shärye Sbôré nopga kong pjluhko ga shji llébo shäryé ba tjok pjlu ga Sbô ber wopjlu bi tjok. Gueniyo shji llébo shäryé ba tjok owa ga Sbô ber wopjlu bi tjok llém, ga shji shdüya. † 6:14 Génesis 22.17.

ba pjeýoga kjĩshko bakoe. Pjlara ga Abraham öör shäng ãngkwjê pjlupga oblê tjok, ga zanae. E irgo ga jek shäng irbo, to ba ushko wlo ga wlokrara Melquisedecde, ga tjłeno beno pjlú ba kong. ² Eshko ga llêbo wlêna Abrahamdê kês li shtara äär ba sakyó (10) go, ba sakyó (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjluyo, llêbo pjló bek shãryaga li loklo. Ga Salem, e wlêp loklo. Eni ga kowêba Salem so pjluyo li, e beno no pjluyo, nopga iaga ber löng wlêp loklo. ³ Data ê, meké ê, kjokêga ê, e miydêy llême. Weno buk llonoshko, wolono llonoshko, e miydêy llêm bakoe. Eni ga beno syôshtaga İyado, Sbô Wa dik.

⁴ E tjwlô kjôm li woyotjlizã. Abraham, e bi tjlapga tek dênashko so tjwlô ara anmoyô êmdê ga pjlupga zanashko ga llêbo wlêna kês li twara ba kong kjrina. ⁵ Syôshtagaga Levı tjêyo lira, llêbo tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdê li go ba kjĩshko. Tjłê ga Abraham tjêyoga llêbo wlêkshko ga woyde ga shte lok, ga äär ba sakyó (10) go, ba sakyó (10) go ga shiya kjrina kjrina, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeýoga dô gueniyo. ⁶ Gueniyo domer li, e Levı tjêyo llême. Ga Sbô tjłeno jlôkoyo li, e beno Abraham kong. Eni êmdê ga llêbo wlêna Abrahamdê li, e twara ba kong kjrina, ga kar tjłeno beno pjlú ba kong. ⁷ Miydêy ga êye tjłeno beno pjlú oblê kong ga e tjwlô ara ba kjinmo.

⁸ Llêbo twêba syôshtagaga Levı tjêyo kong eni. Gueniyo miydêy ga llono ga epga wolon. Domer kong llêbo twara Abrahamdê li, era wolono sorê, llonoshko, e tak pjang Sbô tjłokwo go llême. E kjĩshko e sök sê obi wleni. ⁹⁻¹⁰ Tjwlô shigaga li, e Levı tjêyoga, ga Levı, e Abraham tjêyo. Abraham wlokrara domer lirêshko ga Abraham wapga llêm obi. Eshko ga Levı, ba tjêyoga kês, e tjeng Abraham tjok obi wleni. E kjĩshko ga llêbo twara Abrahamdê ba kongshko ga epga omtwono ba kong wleni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹ Kjok llgwekklo twara Sbörê nopga li kongshko ga Levı tjêyoga iara beno löng syôshtaga ba kong nopga li kjĩshko. Eshko ga domer iara beno syôshtaga kêsbangyo bãm go li, e Aarón. Gueniyo êye ie syôshtaga eniyorê ber pjló bek Sbô bokso ga äe. E kjĩshko ga syôshtaga woydara oblê wleniyo, gueniyo Aarón dik llêm, Melquisedec dik shara. ¹² Eni ga syôshtaga bãm go wleniyo li kje Sbörê, äska ie ber oblê wleniyo wlo ga woydara ga kjok llgwekklo bãm go wleniyo li kje bako, ga äska ie ber oblê wleniyo. ¹³⁻¹⁴ Syôshtaga oblê wleniyo tak pjang Sbô tjłokwo go êre, e bi Tjlapga Jesús. Gueniyo era Levı tjêyo llême. Miydêy pjlú ga e Judã

tjêyo, ga epga iara Moisésdê parkê syôshtaga Sbô kong öng sho sukklo jong lishko llême.

¹⁵ Syôshtaga weno shäng kjlara oblê wleniyo, Melquisedec dik. Uunkong êre miydêy wêlê e kjĩshko. ¹⁶ Kjok llgwekklo li tjłê ga êye äär ber shäng syôshtaga wlo ga woyde ga e Levı tjêyo. Gueniyo Jesús öötong shäng syôshtaga e kjĩshko llême. E öötong shäng syôshtaga, e wolon ame kjĩshko, ¹⁷ tak pjang Sbô tjłokwo go sorê li eni. Tjłeno beno eni:

«Pja ber shäng syôshtaga İyado wlo,

Melquisedec dik.»*

¹⁸⁻¹⁹ Kjok llgwekklo tek dênashko so li, êye ie ber pjló bek Sbô bokso ga äe. E llêno llêm wleni. E kjĩshko ga iara Sbörê beno tjwlô ame, äska iara beno oblê, pjlú ba kjinmo. Êre go ga eerishko ga shji äär ber löng Sbô bokshto, lan ba tjok wlo ga pjlúe.

²⁰ Sbô om go tjłeno jlôkoyo, Jesús kjĩshko. Tjłeno eni, syôshtaga tek dênashko so li kjĩshko llême. ²¹ Jesús iara beno shäng syôshtaga lishko ga tjłê ga

«Tjlapga tjłeno jlôkoyo,

ga opkjlpswê ber wotjlik oblê llême.

Tjłê ga

“Pja ber shäng syôshtaga İyado wlo” le.»

²² Miydêy e go ga tjłokwo tjaglên êre ie Jesúsde ber pjlú, tjłokwo bãm go li kjinmo.

²³ Syôshtagaga tek dênashko so li arae. Êye parkê ber löng İyado wlo ga ä, epga uunkong wolon kjĩshko. ²⁴⁻²⁵ Gueniyo Jesúsda sök İyado, ga ber shäng syôshtê Sbô kong, nopga mâr ba go äär Sbô bokshto wlo li kjĩshko İyado. E kjĩshko ga epga döya ber löng İyado wlo ga pjlúe.

²⁶ Syôshtaga kêsbangyo woydêy wleniyo li e. E jêk shäng pjló bek İyado, pogo llêye dret Sbô bokso, nopga owa dik llême. Ga iara Sbörê beno shäng dboy ba kong, söra öötong sök kjok dogo, iara beno tjwlô ara, llêbo tjeng kês li kjinmo. ²⁷ E syôshtagaga kêskeşyo oblê dik llême. Tek bãm goshko ga öng zröya dbar kjwobi go, ga sho suya, pjê drete. Bãm go ga shãrye eni, owa shãryara om go li potjwlêkklo. E irgo ga shãrye eni, owa shãryara nopgarê li potjwlêkklo bakoe. Jesúsda opshãryê eni llême. E optwono pjaraso, beno llêbo owa shãryara nopgarê kês li potjwlêkklo. ²⁸ Domerga iara kjok llgwekklo lirê beno löng syôshtagaga kêskeşyo li, e dbo ara llêm, jêk löng pjló bek ga äe. Gueniyo kjok llgwekklo li twara Sbörê irgo ga tjłokwo lara oblê jlôkoyo. E go ga ba Wa iara beno shäng syôshtaga kêsbangyo İyado wlo. Era öötong beno pjló bek İyado.

* 7:17 Salmo 110.4.

8

Syöshtaga kësbangyo oblë wleniyo, tjłökwö oblë wleniyo

¹ Llëye lër shäng bomi kong li eni. Shji syöshtaga kësbangyo sök kjlara. E öötong sirkeno sök kjok dogo, Sbö orkwo këłëkong, shtoyo tjwłö ara anmoyö lishko, ² ga parkë shäng Sbö u jong eshko li roshko. U li shäryaga Tjłapgarë, shäryaga norë llëme.

³ Syöshtagaga këskeşyo uunkong iara beno löng llëbo twe Sbö kong, öng sho suya ba kong bakoe. E kjışhko ga woydara ga llëbo twe Jesüsdë Sbö kong bakoe. ⁴ Kjok ëre kjing goshko ga syöshtagaga tjok, ga parkë löng llëbo twe Sbö kong, tak pjang kjok llgwëkklo go sorë li eni. E kjışhko ga Jesüs sök kjok ëre kjing go obi kjwe ga e ber syöshtaga llëme. ⁵ Syöshtagaga li parkë löng Sbö u jong kjok ëre kjing go li roshko. E so ba u jong kjok dogo li kjoyo, gueniyo äar eni llëm, e ba jyäglo erä. E kjışhko ga Sbö u shäryak öng kwota go li shärye Moisésdë shäng kjwłëshko ga Sbö tjłë ba kong ga «shäryos yötso. Llëbo jyäglo pinor bop kong dlup go sorë ga shäryos eni» * le. ⁶ Gueniyo pak twara Jesüs kong li, e tjwłö ara, pak shärye syöshtagagarë li kjinmo. E parkë syöshtaga, tjłökwö twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo li kjışhko. Ga tjłökwö ëre tjwłö ara, tjłökwö twara bäm go li kjinmo.

⁷ Tjłökwö twara Sbörë bäm go li, llëbo uunkong shäryara pjłü kjwe ga tjłökwö woyde oblë llëme. ⁸ Gueniyo ina Sbörë ga nopga li pjłü llëme. Tjłë ga

«Tjłapga tjłë ga

«Dbar tjwe kjwara ga

Israel tjëyoga kong,

Judä tjëyoga kong,

tjłökwö twër kjrina obi tjaglën.

⁹ Dënashko ga ba tjłapgaga,

e orkwo sharor wleni,

ga shiror tek Egipto kjokyo dwayo.

Eshko ga tjłökwö tworor ba kong, beno iyado wlo,

gueniyo kolara lok llëme.

E kjışhko ga tja opkjonu ba shwoy dwayo.

E kjışhko ga tjłökwö twër tjaglën li,

e ber tjłökwö tworor ba kong dënashko li dik llëme" le.

Tjłapga tjłë obi ga

¹⁰ «Tjłökwö tworor, beno iyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjłökwö twër Israel tjëyoga kong, ber iyado wlo li eni.

Bor kjok llgwëkklo li tër ber pjang ba wotjłik li go,

tër ber pjang ba pjługwo go bakoe.

Tja ber ba Sbö,

ga epga ber bor nopga bakoe.

¹¹ Eshko ga tja miyde nopga uunkongdë, nopga tjwłö chira äar jong nopga tjwłö ara go.

E kjışhko ga ëye oblë ping bor tjłökwö go ame, ëye ba kjlara ichë bor miydë ame bakoe.

¹² Eshko ga owa pjang ba go li lön ber dret, ga owa li woyoshrër ame" le.»†

¹³ Tjłökwö ëre kowara tjaglën kuzong ga miydëy e go ga tjłökwö bäm go li iara beno tjwłö ame. Ga llëye këguë, tjwłö llëm ga woy ä ga jeno pjire.

9

Sbö u jong kjok ëre kjing go

¹ Tjłökwö twara Sbörë, beno iyado wlo bäm go li kjibokwoyo goshko ga tjłökwö tak lok oblë oblë, beno Sbö poshrëya sorë li miydoklo, ba u kjok ëre kjing go shärye sorë li miydoklo bakoe. ² Eni ga Sbö u shäryara lok kjwara öng kwota go. Roshko kjër jong kjwara, e kowara lok shto zrek. Eshko ga iök shjiy bapkwö jong kjwara, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjeng ba ioklo jong li kjing go bakoe. ³ U li roshko shwong iak pjang kara kësrange. E pjlor kalëkong kjër jong kjwara obi, e kowara lok shto zrek anmoyö. ⁴ Eshko ga llëbo lö pjłëbë suklo jong kjwara, shäryak dbur sho shöylör go. Sbö tjłökwö woyoshroklo bapkwö poglo shtik dbur sho shöylör go li jong eshko bakoe. Roshko maná tjeng sira, ba bapkwö shäryak dbur sho shöylör go li roy, Aarón kjorkung pönglä weno pjara li buk eshko, ak kwangyo goshko tjłökwö twara Sbörë tak lok li tjeng eshko bakoe. ⁵ Tjłökwö woyoshroklo bapkwö li kjing go Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo li jyäglo tjeng do pjök, ba sjägä jyäglo li tjeng tjłökwö woyoshroklo bapkwö kjing dokklo li kopshko, owa pjang nopga go li löya Sbörë lishko. Eni tjok ga llëye lër e kjışhko wlo ame.

⁶ Llëbo uunkong ëre shäryara lok pjir irgo ga dbar kjwobi go ga syöshtagaga Sbö kong nopga kjışhko li, ba pak li shärye dloyo öötongshko ga opzrëk jek kjër jong bäm go li roshko. ⁷ Gueniyo ëye opzrëk jek kjër jong kém kjwara obi li roshko llëm, syöshtaga kësbangyo li eröe. Lu pjłobi go ga opzrëk jek eshko pjlaraso döe. Ga opzrëk wlo ga öng srëng söya tjeng ba tjok, llëbo owa shäryara om go li potjwłëkklo, llëbo owa shäryara nopgarë miyde löng llëm wleniyo li potjwłëkklo bakoe.

⁸ Llëbo uunkong ëre shäryara lok eni, tjłökwö twara Sbörë ba kong bäm go li kjışhko. Ère go ga shji piya Sbö Sëyarë ga tjłökwö bäm go li pjang obishko, Sbö u li jong

* 8:5 Éxodo 25.40. † 8:12 Jeremías 31.31-34.

obishko ga eye opzrëk jek shto zrek anmoyô lishko ga äe. ⁹ Eerishko ga miydëy e go ga öng llë tworoy, sho suroy Sbô kong eni ga shji opyë ber löng wotlîk pjlo bek ba bokso e go wlo llëme. ¹⁰ Tjîlökwo tak lok bäm ëre go ga nopga oppino ië sorë, wë sorë, äär Sbô poshrëk ba ushko ga pjlu wlo. Gueniyo tjîlökwo li beno tjwlo tjok, äär jong tjîlökwo tjaglën li tjweshko jã.

Cristo srëng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga öötong beno shäng syöshatga kësbangyo bi kjîshko. Llëbo pjlu tjeng eerishko kës li söga erë. E parkë Sbô u jong pjlo bek, pjlu anmoyô lishko. Sbô u ëre shäryaga norë llëm, e kjok ëre so llëm bakoe. ¹² Cristo opzrëno jek eshkoshko ga öng srëng söra llëm, shwling ushko so srëng söra llëm, sögla wlënggla srëng söra llëm bakoe. Ba srëng onmo lira söra jek ba tjok, ga opzrëno jek shto zrek anmoyô jong eshko li roshko pjlaraso, ber sök eshko iyado wlo. Shji döra bi shdungglo dho dorko dwayo iyado wlo eni. ¹³ Dënashko ga öng zröraba, sho suraba Sbô kong, llëbo owa shäryara li potjwlëkklo, ga shwling ushko so srëng, sögla srëng, sögla sho pjonno dret, ba pjlungyo, e sguinaba nopga pogo llëbo owa li kjing go, ie ber löng äär Sbô poshrëk ga pjlu wlo. ¹⁴ Cristora pogo llëye dret Sbô bokso. Ga Sbô Sëya dho go ga optwono Sbô kong, wolono, srëng kwono bi kjîshko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dënashko ga shji löng wolon wlo, llëbo owa shäryoroy li kjîshko. Gueniyo shäryara eni, shji ber löng parkë Sbô Sök İyado li kong wlo. ¹⁵ Tjîlökwo tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjîshko. E wolono, nopga rokara Sbörë li döya ba shdungglo tak pjang tjîlökwo bäm go li dho dorko dwayo wlo, llëbo pjlu twe Sbörë ba nopga kong ber İyado wlo lara jlökoyo li kjre lok wlo.

¹⁶⁻¹⁷ Shji löng së obishko ga shji kjibokwo të, ber shji wolonosshko ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjîlökwo tjaglën ëre, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwlo tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng së obishko ga kjibokwo li tjwlo llëme. ¹⁸ E kjîshko ga tjîlökwo twara Sbörë bäm go li, e tjwlo tjok wlo ga woydara ga öng llë zrökoba, srëng li kwongoba wlo. ¹⁹ Tjîlökwo uunkong tara kjok llgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pjirshko ga sögla wlënggla srëng kjarara sira, shwling ushko so srëng kjarara sira, ga pjöyikong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjarara kjlöbô, pjirira öng wlëp ushko so zok pjlo srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok llgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li

kjing go bakoe. ²⁰ Eshko ga tjîlë ga «Tjîlökwo ëre lara Sbörë, beno İyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ëre kjîshko ga tjîlökwo li ber tjwlo tjok»* le. ²¹ Srëng li sguina Sbô u jong eshko li kjing go, ba llësko bokso tjeng eshko kës li kjing go bakoe. ²² Srëng kwono llëm ga owa pjang nopga go li löya Sbörë llëme. E kjîshko ga epga ichara kjok llgwekklo lirë llëbo ie ber tjeng dboy Sbô kong wlo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni llëbo uunkong tjok seke.

²³ Llëbo uunkong ëre, e llëbo tjeng kjok dogo li jyäglo. E kjîshko ga woydara ga ie ber tjeng dboy Sbô kong eni. Gueniyo llëbo tjeng kjok dogo li ber tjeng dboy Sbô kong wlo ga woyde ga shärye llëbo tjwlo ara, öng kjinmo li go. ²⁴ Sbô u jong kjok ëre kjing go li, e Sbô u jlökoyo li jyäglo, e shäryaga norë bakoe. Cristo opzrëno e roshko llëm, opzrëno jek Sbô u jong kjok dogo li roshko, ga beno shäng eshko Sbô boksho, shji kjimte wlo. ²⁵ Lu pjlobi ga syöshatgaga kësksëyo opzrëk jek shto zrek anmoyô li roshko, ga öng srëng söya jek ba tjok. Cristora opzrëno jek pjlaraso döe. ²⁶ Eni llëm kjwe ga woyde ga zrökoba kop ara, kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong. Gueniyo weno shäng pjlaraso İyado wlo, optwono wolono, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. ²⁷ Shji nopga wolon pjlaraso wlo. E irgo ga shji llgweya Sbörë wlo. ²⁸ Eni wleni ga Cristo wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. Ga llono ga wen jek pjlara obi, gueniyo tjwe shäng owa pjang nopga go li löngga llëm, tjwe shäng ba koshagaga löng li döga shara.

10

Cristo wolono pjlaraso, nopga uunkong kjîshko

¹ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e llëbo wen tjwe pjlu li jyäglo eröe. Llëbo wen tjwe pjlu li, e oblë. E kjîshko ga lu pjlobi go ga nopga öng zrök, sho suk, pjë dret Sbô poshrëkklo, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ëmdë ga eye ie ber pjlo bek Sbô bokso ga äe. ² Epga, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret İyado wlo kjwe ga beno löng pogo llëye dret Sbô bokso. Eni kjwe ga öng zröya, sho suya ame ga pjluë. ³⁻⁴ Miga owa pjang oba go li löya Sbörë ber dret, sögla llgwoklä srëng kjîshko llëm, shwling ushko so srëng kjîshko llëm bakoe. E kjîshko ga öng zröya, sho suya lu pjlobi go. E ber epga pogo llëbo owa tjok li miydoklo.

⁵ E kjîshko ga Cristo shrono shäng kjok ëre kjing goshko ga tjîlë Sbô kong ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong li woydorop llëm,

* 9:20 Éxodo 24.8.

llëbo twaraba bop kong li woydorop llëm bakoe.

E äska doyo poshäyrorop bor kong.

⁶ Öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li, öng zröraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li, e beno pjlu bop kong llëme.

⁷ E kjishko ga tja tjlä ga «Sbö, tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga, tak pjang bor kjishko bop kjibokwo go sorë li eni» lër eni» le.*

⁸ Bäm go ga tjlä ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong li, llëbo twaraba bop kong li, öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li, öng zröraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li, e woydorop llëm, beno pjlu bop kong llëm bakoe» le eni. Tjlëno eni, epga ichara kjok llgwekklo lirë ba shäryë eni gueniyo. ⁹ E irgo ga tjlä ga «Tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga» le eni. Eni ga tjläkwo twara Sbörë bäm go li kjara, äska tjläkwo tjaglën li shärye wlo. ¹⁰ Eni ga Jesucristo wolono pjlaraso nopga uunkong kjishko, woydara Sbörë sorë li eni. Ga shji iara Sbörë beno tjeng dboy ba kong e kjishko.

¹¹ Syöshtagaga Sbö kong li, ba pak li shärye lok dbar kjwobi go, öng zröya, sho suya Sbö kong, owa pjang nopga go li löya Sbörë e kjishko llëm gueniyo. ¹² Gueniyo syöshtaga bi kong lira wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo pjirshko ga öötong sirkeno sök Sbö orkwo këlkong. ¹³ Eshko tek lëkong ga beno sök ba moskwoga zana Sbörë pjir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshë. ¹⁴ Wolono pjlaraso kuzong ga nopga ie ber tjeng dboy Sbö kong li iara beno pjlo bek Sbö bokso iyado wlo.

¹⁵ Sbö Sëya tjläno bi kong ëre kjishko bakoe. Tjlë ga

¹⁶ «Tjläkwo tworor, beno iyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjläkwo lër ba kong jlökoyo li eni.

Bor kjok llgwekklo li tër ber pjang ba pjlugwo go,

tër ber pjang ba wotjlik li go bakoe» le.†

¹⁷ Ga tjlä obi ga

«Llëbo owa shäryara lok li, e woyoshrër ame» le.‡

¹⁸ Eni ga owa pjang bi go li löna Sbörë beno dret eni kuzong ga öng zröy, sho suy, llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo ame.

Shji mär Sbö go iyado wlo

¹⁹ Eni ga pjeyoga, Jesús srëng li kjishko ga shji opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga pjlu, llëye bangkjrëy llëme. ²⁰ E wolono li, e irbo tjaglën wleni, ga e go ga shji jek äär Sbö sök lishko ga pjlu, shwong pjang kësbang li pjlor kalëkong.

²¹ Cristo öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo, shji Sbö nopga kjishko. ²² Shji iara beno pjlo bek Sbö bokso, bi wotjlik owa li kjing go srëng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drëpdre go wleni bakoe. E kjishko ga shji to Sbö shwoy, shji mär ba go jlökoyo. ²³ Tjläkwo laga bi kong jlökoyo li, llëye le li shärye eni. E kjishko ga woyde ga llëye koshëy löng li lëy ga miydëy ga eni jlökoyo. ²⁴ Shji ëng kjimtë kar kar, shji oblë woydë ara wlo, shji llëbo pjlu shäryë wlo bakoe. ²⁵ No kjone kjone tön ëng tjok ame. Shjira omshäryë eni llëm, shji tön ëng tjok, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo dey. Iy ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li döro ga woyde ga shäryëy eni jek këgong këgong.

²⁶ Tjläkwo bek li miydoroy pjir ga shji jëk löng llëbo owa shäryë obi wleni ga llëbo zröy ber llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo wlo oblë drete. ²⁷ Shäryoroy eni wleni ga miydëy ga shji ber löng llgweya, shdüya Sbörë iök pjë jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshë erä. ²⁸⁻²⁹ Dënashko ga ëye, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kole woydë llëm ga iga pjökde, myare dö ga zröya lok jekdo, songe le llëme. Ba shdungglo li kjange. Gueniyo ëye, Sbö Wa tjläkwo li kole woydë llëm, e wolono, srëng kwono li iara beno tjwlo llëm, ga Sbö Sëya wotjläno ba kjimtë lara, gueniyo ga läywarä owa ga ba shdungglo li ber kjang e kjinmo. ³⁰ Miydëy ga Sbö tjläno ga «Ëye llëbo owa shäryono ga llgweya ber tjarë, shdungga ber tjarë bakoe.»§ Ga tjläno obi ga «Tjlapga, e ber ba nopga baïya li llgweya.»*

³¹ Sbö sök iyado. Ëye lon ba wloshko, shdüya wlo ga e ba kong ga llëbo pjlu llëme.

³² Tjläkwo kuromi, kjroromi kjwleshko ga llëbo weno homi kong owa kës li, e woyoshrözia. Eshko ga kuromi kjange.

³³ Olö ga pjäy läywaraba owa nopga uunkong boksho, pjäy shdunaba ara eni bakoe. Ga homi pjeyoga kong llëbo shäryaraba eni li inomi ga pjäy tönö ba tjok, llëye bangkjroromi llëme. ³⁴ Sbö nopga löng kjërshko li† songe loromi. Bomi llëbo döra homi shjiryosho ga kuromi löng wopjlu, miydoromi ga pjäy llëbo tjeng kjok dogo pjlu anmoyö, pjir llëm wleniyo kjishko.

³⁵ Eni ga pjäy wosonkë llëm, pjäy mär Sbö go iyado dey. Shäryoromi eni ga pjäy potjwlëya ara. ³⁶ Llëye wen homi kong

* 10:7 Salmo 40.6-8. † 10:16 Jeremias 31.33. ‡ 10:17 Jeremias 31.34. § 10:30 Deuteronomio 32.35. * 10:30

Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14. † 10:34 Sbö nopga löng kjërshko le li, e Sbö nopga löng kjërshko mär Jesús go kjishko li loklo.

owa ga kumi kjang. Eni ga llëye woyde Sbörë li shäryoromi eni ga llëye twe ba nopga kong lara li, e kjrëmi jlökoyo,³⁷ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Ëye tjwe le ga tjwe jlökoyo,
tjwe dörëe.

³⁸ Ëye mär bor go ga
era ber pjlö bek bor bokso.

Gueniyo mär bor go ame wleni ga

tja ber shäng wopjlü ba tjok llëme.»[†]

³⁹ No kjone kjone mär ba go ame, ga llono ga pjir. Shji baiya dik llëme. Shji mär ber löng ba go, ga llono ga shji där.

11

Shji mär Sbö go

¹ Shji mär Sbö goshko ga llëye İgöy llëm li, e koshëy, ga miydëy ga llono ga shäryë eni jlökoyolëy. ² Bi tjlapgaga tek dënashko so mär ba go kjishko ga Sbö beno wopjlü ba tjok.

³ Shji mär Sbö go kjishko ga miydëy ga kjok shäryara uunkong ba tjlökwo go, llëbo İy löng li shäryara llëbo İgöy llëm li go.

⁴ Dënashko ga Abel mär Sbö go kjishko ga llëbo sura ba kong pjlü, llëbo sura Caındë li kjinmo. Mär ba go kjishko ga beno pjlö bek ba bokso, ga Sbö beno wopjlü ba tjok, llëbo sura li tjok bakoe. Ga wolono ëmdë ga mär ba go kjishko ga shji opping ba go ga pjlü obi.

⁵ Dënashko ga Enoc mär Sbö go kjishko ga to söra kjok ëre kjing go dwayo, wolono llëme. Wlënaba llëm, söra kjishko. Söyde llëm obishko ga llëbo shäryara beno pjlü Sbö kong. ⁶ Ëye mär Sbö go llëm ga llëbo shärye ber pjlü ba kong ga äe. Ëye äär Sbö shwoy wlo ga woyde ga woyotjlüya ga sök jlöe le guing, woyde ga woyotjlüya ga ëye omwlëk ga potjwlëya jlöe le guing bakoe.

⁷ Dënashko ga Noé mär Sbö go kjishko ga Sbö tjlëno ba kong llëbo İyde llëm obi li kjishkoshko ga tjlökwo kjrara, Sbö bangkjrara, ga kjoyng shäryara kësbang, ba pjeyoga dökklo. Eni ga nopga löng kjok ëre kjing go li iara beno löng shdüya Sbörë wlo, gueniyo Noëra iara beno pjlö bek ba bokso.

⁸ Dënashko ga Abraham mär Sbö go kjishko ga ichara to kjok shto oblë twe ber ba kong lishkoshko ga kolara, ga to kjone miydara llëm ëmdë ga opshino jeke. ⁹⁻¹⁰ Ga mär Sbö go kjishko ga öotong beno sök kjok twe ba kong lara lishko, no shto oblë so wleni. Kjok buk kjrina kjok dogo, shäryaga Sbörë ber İyado wlo. Kjok li koshara Abrahamdë, äär ber sök eshko wlo. E kjishko ga sök kjok ëre kjing go obishko ga beno sök kjok shto oblë oblë u shäryak öng kwota go roshko. Ba wa Isaac, ba tjër Jacob, e omshäryono eni bako, tjlökwo lara Sbörë Abraham kong jlökoyo li twara ba kong lok eni bako kjishko. ¹¹ Ga

Abraham mär Sbö go kjishko ga tjablashko ga ba boy Sara kjröng ëmdë ga wa buk kjlara. Wa twe ba kong lara Sbörë ba kong jlökoyoshko ga tjlökwo kjrara domer lirë, miydara ga llëye le li shärye eni İyado kjishko. ¹² Eni ga luyo ara, wolon to ëmdë ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe.

¹³ Nopga uunkong ëre wolonoshko ga llëbo twe Sbörë ba kong le jlökoyo li kjrara lok llëme. Gueniyo mär Sbö go kjishko ga İna lok pjola dwayo wleni, ga beno löng wopjlü e kjishko. Löng kjok ëre kjing go obishko ga tjlë oba kong ga epga om go li shto oblë so wleni, kjok ëre so llëme le löng eni. ¹⁴ Miydëy e go ga to löng kjok wlëk, ber baiya jlökoyo wlo. ¹⁵ Tek opshino kjokyo baiya li woyotjlüyde löng kjwe ga san jek iröng obi ga pjlüe. ¹⁶ Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo pjlü anmoyö wleniyo li wlëyde löng. E kjishko ga kjok shäryara Sbörë ba kong eni, ga «Pja borwa Sbö» le lok ba kongshko ga lökyokjire Sbörë llëme.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham mär ba go jlökoyore miyde Sbörë wlo ga ichara ba wa kjarasalo li zrök, sho suk ba kong, ba tjlökklo. Bäm go ga Sbö tjlë ba kong jlökoyo ga «Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber hop tjëyo jlökoyo eröe»* le. Eni ëmdë ga mär Sbö go kjishko ga wotjlüno ba zrök lara. ¹⁹ Wotjlik ga woshre Sbörë iröng obi ga pjlüe le, ga wlokkjrara iröng obi, wolono, woshrara iröng obi wleni.

²⁰ Dënashko ga Isaac mär Sbö go kjishko ga tjlëno beno pjlü ba wapa Jacob, Esau kong, llëye wen ba kong llono li kjishko.

²¹ Dënashko ga Jacob mär Sbö go kjishko ga wolon döröshko ga tjlëno beno pjlü José wapa kong. Eshko ga kojono shäng ba kjorkung go, ga Sbö poshrëra.

²² Dënashko ga José mär Sbö go kjishko ga wolon döröshko ga Israel tjëyoga ichara beno ba doyo sök ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo lishko.

²³ Dënashko ga Moisés data, mekë, e mär Sbö go kjishko ga chida li jnena öotong moglo mya. İna lok ga wolësoka, ga tjlökwo lara pjlurë li bangkjrara lok llëme.

²⁴ Moisés mär Sbö go kjishko ga öotong këguë ga kuna pjlü wa walë lirë ëmdë ga woydara ga kowëba ba wa llëme. ²⁵ Woydara ga ber shäng wopjlü dbar kjwöbö, llëbo owa shäryara kjishko llëme. Eni ga opyono beno shäng shdüngoba Sbö nopga tjok shara. ²⁶ Beno shäng potjwlëya Sbörë li koshë. E kjishko ga ba kong ga shdüngoba Cristo kjishko li tjwlo ara, llëbo tjwlo ara tjeng Egipto kjokyo kës li kjinmo. ²⁷ Mär Sbö go kjishko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjlü iürkë ba kong li bangkjrara llëme. Eshko ga

† 10:38 Habacuc 2.3-4. * 11:17-18 Génesis 21.12.

miyde ga Sbô İgöy İlêm li jêk shâng ba tjok. E kjîshko ga sano iröng İlême. ²⁸ Mâr Sbô go kjîshko ga İsrail tjëyoga dôktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li shâryara, ga nopga ichara öng wlêp ushko so zrök, ga srëng sguing u bâng bâng worbo shakklo li go, İsrail wapga domerga bâmıyo li zröya no pjiga lirê İlêm wlo.

²⁹ Dênashko ga İsrail tjëyoga mâr Sbô go kjîshko ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na İêkong, jêk İöng kjok dogro kjing go wleni. Gueniyo Egipto sopga omshâryê eni wlo İarashko ga shteno lok drete. ³⁰ Ga İsrail tjëyoga mâr Sbô go kjîshko ga dbar kjwobi go ga Jericó kjokyo kopırına lok pjıribı shtëk öötong dbargwo kjäk (7). E irgo ga kjok li kjëryo shâryak ak go li dloktong, sho ter İöno tüşko.

³¹ Eshko ga walê shâng kjlara ko Rajab, to shâng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo. Mâr Sbô go kjîshko ga kjok İgaga öötong ba shwoy li wlojkrara. E kjîshko ga nopga Sbô kolono İlêm li zrörabashko ga era zröraba İlême.

³² İlêye İêr obi ga pjlı? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeón, Barac, Sansón, Jêftê, David, Samuel, Sbô İjłökwö İagaga, e İanyotkêr bomi kong bakoe. ³³ Mâr Sbô go kjîshko ga İlêbo shâryara ba kong oblê oblêe. Kjone kjone êngkjwono pjıupga dbo ara wleniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjlo bek. Kjone kjone, İlêbo twe Sbörê ba kong İara İjłökoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo İlıno. ³⁴ Kjone kjone, İök pjê jong İrâk İlêm ga sjêra. Kjone kjone zrökoba dröng go İêbashko ga dôktonge. Kjone kjone dbo İlêm ga öötong beno dbo ara. Kjone kjone êngkjwêshko ga dbokjrono ara. Kjone kjone, êngkjwagaga shto oblê so zana songe. ³⁵ Walêga kjone kjone, ba pjeyoga wolono li woshrono iröng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zröraba, gueniyo opdök woydê İlêm, İlono ga woshre Sbörê iröng obi li ber pjlı anmoyô ba kong wlo. ³⁶ Kjone kjone İâywaraba owa, shporaba no shpokklo go bakoe. Kjone kjone pjırıraba dröng sho go, İaraba beno İöng kjêrshko. ³⁷ Kjone kjone zröraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbêshko. Kjone kjone zröraba dröng go. Kjone kjone to İöng İlaw pogo, doyono öng kwota go, dbur İlêm, shdunaba ara, wosong İyado. ³⁸ Nopga eniyo İjwłö ara, nopga Sbô miydê İlêm wleniyo li kınmo anmoyô. To İöng kjok dogro no İlêmsko, İdup go bakoe. Beno İöng guêng jong ööng roshko, İlung ööng roshko bakoe.

³⁹ Nopga uunkong êre mâr Sbô go kjîshko ga Sbô beno wopjlı ba tjok, gueniyo İlêbo twe Sbörê ba kong İara İjłökoyo li kjrara İlême. ⁴⁰ Shâryono eni, woydara Sbörê ga

İlêbo ber bi kong pjlı anmoyô kjîshko. Epga İe woydê ber pjlo bek ba bokso, gueniyo İe woydê ber eni bi tjok bakoe.

12

Sbô, ba wapga İlgweya

¹ Epga mâr Sbô go kjîshko ga pak İwara ba kong li shâryara lok pjıre. Shji opping mâr Sbô go ba kjîshko ga pjlıe. E kjîshko ga pak İwara bi kong li shâryêy âar İong ba dbo go, shji sjen İlême. İlêbo lok bi go kwıng ara, bi sêngglo wleni li döy, ga rayêy. İlêbo owa, shji İche jêk pjlı İlêm li rayêy bakoe. ² İesús woyotjlıydê êröe. Bi İaga ber İöng mâr Sbô go li e, ga shji mâr ber İöng ba go İyado ba kjîshko bakoe. İök İjang kjłös goshko ga kura kjıngê. Wolon eni İı İökoyo ara êmdê ga İökyotkara İlême. İlono ga ber shâng wopjlı sorê İı woyotjlıyde İjang êröe. E İrgo ga öötong İırkeno İök Sbô İok, ba orkwo kêİekong. ³ İlêbo shâryara nopga owarê ba kong ara ga kura kjıngê. Eni ga e woyotjlız İyado, İjây sjen İlêm wlo, İjây wosonkê İlêm wlo bakoe.

⁴ İjây İrön İöng ara, İjây opkjê İlêbo owa İıshko dwayo wlo, gueniyo İjây İröydêba e kjîshko İlêm obi. ⁵⁻⁶ Gueniyo İjłökwö İara Sbörê beno ba wapga kong kjrına. E woyojeromi İjan. İjİeno beno eni:

«İja İor İa.

Ëye woyde İjıapgarê ara ga İlgweya, opping wlo.

Ëye kjrara beno İa İa wleni ga shdüya.

E kjîshko ga İja İlgweyashko ga İos İer İjwłö ara, İja opping wlo.

İja İwłöyashko ga

İja İosonkê İlême.»*

⁷ Wapga uunkong İlgweya İa İatarê, opping wlo. Eni ga İlêbo İen İomi kong owashko ga İıydozı İa İjây İlgweya Sbörê shâng, İjây opping wlo. Shârye İomi kong eni, İjây İa İapga kjîshko. ⁸ İa İapga İlgweya uunkong. Eni ga İjây İlgweya İlêm wleni İa İjây İa İapga İjłökoyo İlême. ⁹ İı İataga İöng kjok êre kjıng go İı, shji İlgweya, İa İangkjıre e kjîshko. Eni ga shji İlgweya İı İata, İı İaga İeno İöng sê İjłökoyo İırêshko İa İoyde İa kolêy. ¹⁰ Shji İlgwera İı İataga İöng kjok êre kjıng go İıre İbar kjwöbö, İoydara İa İer İjlı İı İom kjîshko. Gueniyo shji İlgweya Sbörêshko İa İra İjlı İı İom İyado, shji âar İer İöng İjlo İek İa İı İa İı İok. ¹¹ Shji İlgwekobashko İa shji İöng wopjlı İlêm, shji İöng İooİa. Gueniyo shji İppıno e go wleni İa shji İe İer İöng jêk İjlo İek, İlêp İakoe.

¹² E kjîshko İa İjây İpyos İokİang, İjây İo İo jêk İa İre dbo İlêm, İjreİ İjreİ İra İı İjıyo İlêm wlo. ¹³ İjây İotjİİk jêk İjlo İek

* 12:5-6 Proverbios 3.11-12.

erä, nopga mär Sbõ go jlõkoyo llëm li opping jëk pjlo bek wlo, e raye llëm wlo.

Sbõ tjlõkwo kuyyõtso

¹⁴ Pjây drõn ëë, pjây ber lõng wlëp nopga uunkong tjok wlo. Pjây jëk pjlo bek erä. Llëm ga Tjlapga ïmi llëme. ¹⁵ Sbõ wopjlu li wlokjrozï pjây uunkongdë, rayëmi llëme. Pjây kjlara wotjlik owa wleni ga nopga ara iche wotjlik owa eni bako ga pjluë. Pjây sjëk, e shäryë eni llëm wlo. ¹⁶ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Sbõ bangkjrozïa. Shji opshäryë Esaú dik llëm bakoe. Dënashko ga Sbõ bangkjrara llëm kuzong ga ba wa këguëyo shtoyo li soynena dli kjrina kjishko. ¹⁷ Miydëmi pjlu ga e irgo ga woydara ga ba data tjlä ber pjlu ba kong, gueniyo jlõ lara llëme. Slatong ara ëmdë ga llëye shäryara li kjlopswe obi ga äe.

¹⁸ Pjây öötong lõng Sbõ shwoy, Israel tjëyoga dik llëme. Epga öötong lõng dlup jong kjwara lishko. Dlup li porwako llëm, pjë jong ri ri bakoe. Eshko ga kjok ro yët, pjluk ara bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Wli pjlukyo kura lok. Eshko ga Sbõ tjlä ba kong lok ga «Ëye dlup jong ëre porwono ga e zrõkko jekdo ak go, öng llë ëmdë ga omporwono ga e zrõkko eni bakoe»† le. Kuya lok ga bangkjrara lok ara, tjlõkwo beno ba kong kjang anmoyõ kjishko. E kjishko ga kjloshtono lok ara, llëye le ba kong ame wlo. ²¹ Moisés ëmdë ga llëye ïna li bangkjrara ara bakoe. Tjlä ga «Bangkjrär shäng dete erä»‡ le.

²² Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo ko Jerusalën, e buk Siõn dlupyo jong eshko li go. Kjok ëre, e Sbõ Sök İyado li ï. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so tõno lõng träk llëm, wopjluë. Pjâyda öötong lõng kjok eshko wleni. ²³ Jesús tjlõkwo kjrägaga woyde Sbõrë ara wleniyo lõng eshko uunkong, ko tak lok kjok dogo li epga. Ga pjây tõno beno tjeng ba tjok lok eshko Sbõ bokshto wleni. Nopga uunkong llgwega li e. Nopga jëktong lõng pjlo bek dënashko li iara Sbõrë beno pjlo bek ba bokso, ga ba sëya li lõng eshko. Ga pjây tõno beno tjeng ba tjok wleni. ²⁴ Pjây öötong lõng Jesús shwoy wleni bakoe. Tjlõkwo tjaglën shäryaga li e. Ba srëng kwona li kjrromi, owa pjang bomi go li löya Sbõrë ber dret e kjishko wlo. Srëng ëre tjwlo ara, Abel ïli kjinno.

²⁵ Pjây sjëke. Sbõ tjlä bomi kongshko ga kuzï yõtso. Dënashko ga tjläno Israel tjëyoga kong kjok ëre kjing go dwayoshko ga kura lok llëm kuzong ga epga shduna. Eni ga tjlä bi kong kjok dogo dwayoshko ga kuy llëm wleni ga jlõkoyo ga shji shdüya bakoe. ²⁶ Tjläno dënashkoshko ga klung iano jek dete

erä. Gueniyo eerishko ga tjlä bi kong jlõkoyo ga «llono ga klung iër ian jek obi, kjopkwo iër ian eni bakoe» le. ²⁷ Miydëy e go ga kjok shäryara kës li, e kje eshko, gueniyo llëbo wir llëm li, era ber İyadoe.

²⁸ Sbõ sök no pjluoy İyado kjokyo li, e wir llëme. Ga llono ga shji äar ber lõng eshko İyado wlo. E kjishko ga shji wopjlu ba tjok dey, ga woyde ga poshrëy, bangkjrëy, woyde sorë li eni. ²⁹ «Bi Sbõ, e iök kjok pjikklo wleni.»§

13

Kjibokwo pjirzlong

¹ Pjây ëng woydos ara kar kar, epena dö wleni İyado. ² Nopga miydëmi llëm wleniyo äar bomi shwoyshko ga wlokjrozï lõng wopjluë. No kjone kjone omshäryono Sbõ parkagaga kjok dogo so kong eni, miydara lok llëm gueniyo. ³ Nopga lõng kjërshko li* woyoshrozï, pjây lõng ba tjok eshko wleni. Nopga shdungoba lõng li woyoshrozï, pjây shdungoba lõng ba tjok wleni.

⁴ Pjây orkwosmok lõng pjir, tjlõkwo loromi ëng kong jlõkoyo li bangkjrozïa. Pjây pë bomi lanma, bomi boy tjok eröe. Ëye pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ga shdüya Sbõrë.

⁵ Sbõ tjläno bi kong ga «Pjây rayër llëm,

 pjây kjimtër İyado»† le.

E kjishko ga shji dbur woydë ara llëm, pjây wopjlu tjeng li tjok dey. ⁶ Eni ga shji tjlä ga

«Tjlapga, e bor kjimtaga.

E kjishko ga

 llëye shärye nopgarë bor kong li,

 e bangkjrër llëme»‡ lëy eni.

⁷ Sbõ tjlõkwo roy lara bomi këgäyogarë bomi kong. E kjishko ga epga woyoshrozïa. Epga jëktong lõng mär Sbõ go sorë li, e woyotjlizï, ga pjây omshäryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dënashko sorë ga eerishko ga eni, ga ber eni İyado. ⁹ E kjishko ga tjlõkwo oblë lëba bomi kongshko ga jlõ lëmi llëme. Shji dbo ara wlo ga woyde ga shji mär Sbõ wopjlu li go, shji mär kjok llgwëkklo, shji iche dli oblë oblë uë llëm li go llëme. Era llëno llëme. ¹⁰ Syõshtagaga Sbõ kong ba pjeyoga kjishko parkë lõng Sbõ u jong li, öng zröya, sho suya Sbõ kongshko ga sjëngna li ue lok ga plüë. Jesús, e bi kong öng zröraba, sho suraba Sbõ kong wleni, gueniyo e ber syõshtagaga li kong llëme.

¹¹ Syõshtaga kësbangyo opzrëk jek shto zrek anmoyõ roshkoshko ga öng zröra li srëng söya jek ba tjok, llëbo owa shäryara nopgarë

† 12:19-20 Éxodo 19.12-13. ‡ 12:21 Deuteronomio 9.19.

§ 12:29 Deuteronomio 4.24. *

* 13:3 Nopga lõng

kjërshko le li, e nopga lõng eshko mär Jesús go kjishko li loklo.

† 13:5 Deuteronomio 31.6. ‡ 13:6 Salmo 118.6-7.

li potjwlëkklo, gueniyo öng doyo beno tjeng li sökoba pjola, sukoba u llëmhshko. ¹² Eni wleni ga Jesús, e söra ba jek kjok eshko li kjoko shwo lëkong, ga shdunaba, zröraba u llëmhshko bako, nopga ie ber löng pjlo bek Sbö bokso ba srëng go wlo. ¹³ Èye wolono eni ga lökyo ara lëba. Woyde ga shji to jek ba shwoy, shji läywëba owa e kjishko gueniyo. ¹⁴ Kjok ère kjing go ga shji kjok buk iyado wlo drete. Gueniyo shji löng kjok eniyo tjwe li koshé.

¹⁵ E kjishko ga shji kjimtaga ber Jesúsde, Sbö poshrëy iyado wlo, shji mär Cristo go lëy iyado wlo bakoe. E ba kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni. ¹⁶ Gueniyo llëbo pjlu shäryozë iyado, oblë kjimtozë bomi llëbo li go iyado bakoe. Shäryoroy enili, e Sbö kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni.

¹⁷ Sbö tjlökwö kjruga kägäyoga, e kolozia. Epga iara Sbörë beno löng bomi daga, ga llono ga iche ba dboryë, llëbo shäryara kës li kjishko. Epga kolozë, ba pak li shärye lok wopjlu wlo. Eni llëm ga ba pak li ber kjang ba kong, ga era ber pjlu bomi kong llëme.

¹⁸ Pjäy syöshtos Sbö kong borwa kjishko. Miydërwa pjlu ga tjawa opshäryë löng pjlo bek Sbö bokso lërwa eni borwa pjluhshko, ga tjawa drön ara, llëbo pjlu miydërwa li shäryërwa eni iyado wlo. ¹⁹ Rokër bomi kong ga pjäy syöshtos Sbö kong, tja kjimte jek bomi ik wop ä iröng obi wlo.

²⁰ Bi Tjlapga Jesucristo wolonoshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga ba srëng kwona li go ga tjlökwö shäryara kjrina, ber iyado wlo. Öng wlëp ushko so daga kësbang li e. Shji iaga ber löng wlëp li e bakoe. Eni ga rokër ba kong ga ²¹ llëbo twe bomi kong uunkong, llëye woyde ga shäryëmi wlo li shäryëmi ga pjlu wlo. Rokër ba kong obi ga Jesucristo kjishko ga llëye shärye woydë borwa tjok li, e shärye eni. Jesucristo, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

²² Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ère, pjäy dbokjrë e go wlo, ga kjibokwo ère tjlökwöyö ara llëme. Eni ga rokër bomi kong ga tjlökwö kjrozia.

²³ Bi kjlara Timoteo, e döktong kjërshko dwayo tjän. Lër bomi kong miydëmi wlo. Tjwe iröng maling ga sör jek bor tjok bomi ik.

²⁴ «¿Yonde?» lëmi bomi kägäyoga kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjäy yonde?» Ie Italia soga lirë bomi kong.

²⁵ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.

Carta de Santiago

Kjibokwo ère tara Santiagorë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Santiago. Woy-otjlikoba ga e Jesús lëng lëba. E sök Jerusalén kjokyo, ga parkono shäng Jesús tjlökwo kjr-aga kës li kägäyo. Sbö tjlökwo lagaga Jesús äska li tön löng ëng tjokshko ga Santiago beno ba kägäyo, tak pjang Hechos 15 go sorë li eni.

Eshko dbaryo ga judioga ara löng ba kjok baiya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Kjibokwo ère tara Santiagorë ba kong lok.

Shji löng së obishko ga shji mär Jesús go li kjishko ga shji shdungoba iyado li tara ba kong. Shji ie Sbörë ber löng shdungoba wlo, shji äär jëk löng pjlo bek ba bokso wlo li tara ba kong. Eni ga woyde ga llëbo wen bi kong owashko ga shji opshgawë e go llëm li tara ba kong bakoe.

Shji mär Jesús go jlökoyore miydëy sorë li tara ba kong. Woyde ga shji tjlä yötso li tara ba kong. Sbö bokso ga nopga uunkong tjwlo bek, eni ga woyde ga nopga dbur arare, de llëmde, shji jëk löng pjlu nopga uunkong tjok li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Santiagorë. Tja Sbö parkaga, Tjlapga Jesucristo parkaga bakoe.

Israel tjëyoga kjrjnggwo sak kjwara kjingsho pjök (12) Jesús tjlökwo kjr-aga shdöktong löng kjok kjwang jikong, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Miga lër bomi kong.

Llëbo wen bi kong owa ara, shji tjlikoba ara

² Pjeyoga, llëbo wen bomi kong owa oblë oblë Tjlapga Jesús kjishkoshko ga pjây wopjlu ara anmoyö. ³ Miydëmi pjlu ga pjây tjlikoba, pjây mär löng Tjlapga li go jlökoyore miydëba e go wlo. Shäryë enishko ga pjây opping llëbo owa kuk kjange. ⁴ Pjây oppino llëbo owa kuk kjang pjir ga pjây äär ber löng mär Sbö go, woyde sorë li eni. Eshko ga llëye woydëmi ame.

⁵ Pjây kjok miydë woydë wleni ga rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Shji kjimte woydë jlökoyore, ga kjok miydë rokëy ba kongshko ga shji wlöya llëme. ⁶ Gueniyo llëbo rokëmi ba kongshko ga woyotjlizi jlökoyore ga pjây kjimte, pjây kjimte llëme lëmi llëme. Èye llëbo rokë Tjlapga kong, ga wotjlik ga kjimte llëme le wleni ga e iöya bakwe pjlukdë llaw pogo dlung kjing go wleni. ⁷ Èye wotjlik eni ga kjimte Tjlapgarë llëme. ⁸ Nopga eniyo wotjlik oblë oblë iyado, llëye woyde li miydë löng llëme.

⁹ Sbö nopga llëbo ara llëm wleniyo, woyde ga löng wopjlu, Sbö kong ga tjwlo ara kjishko. ¹⁰ Sbö nopga löng dbur ara wleniyo, woyde

ga löng wotöshko, llono ga löng ame kjishko, kjlo sho longgwo wleni. ¹¹ Dlo wen tëm kjlirkë dbo arashko ga kjlo sho zröngtëng, longgwo lon dret, ber wolësowa ame. Eni wleni ga nopga dbur ara wleniyo löng parkë dbur shak wopro ga wolon, ga ber llëye ame.

¹² Èye, llëbo owa wen ba kong kuya kjang ga era ber wopjlu, llëbo owa li kura jek pjir ga ie Sbörë ber sök së iyado ba tjok kjishko. Sbö tjläno jlökoyore ga èye omwoydë ga ie ber sök eni lara.

¹³ Shji wotjlik tjwe llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga Sbörë lëy llëme. Sbö wotjlik llëbo owa shäryë llëm, ga èye tjliya eni llëm bakoe. ¹⁴ Shji tjliya, llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga bi wotjlik owa lirë. ¹⁵ Eni ga shji wotjlik owa kuzong ga llëbo owa li shäryëy. E irgo ga llëbo owa shäryëy jek këgong këgong. Pjirshko ga shji wolon, llëbo owa li kjishko.

¹⁶ Pjeyoga, pjây jyäpawëba lëba ga jlö lëmi llëme. ¹⁷ Llëbo pjlu li, llëbo pjlo bek li, e twaga Data Sbörë bi kong uunkong. Iök lok kjopkwo go kës li shäryaga erë. Iök li kää kjalopswë ber oblë oblë iyado. Gueniyo Sböra kjlopswë llëme. ¹⁸ Shji iara beno löng së jlökoyore, ba tjlokwo bek li go. Llëbo tjeng kës shäryara li tjreko ga kjrara bäm go li shji, shji ber ba nopga baiya wlo. E irgo ga oblë kjr-ayde shara.

Tjlökwo kuy, ga kolëy

¹⁹⁻²⁰ Pjeyoga, tja kuzi. Èye tjlä bomi kong ga kuzi yötso. Pjây tjläshko ga woyotjlizi yötso guing. Shji iirkëshko ga llëye woyde Sbörë li shäryëy löng llëme. E kjishko ga shji iirkë maling llëme. ²¹ E kjishko ga llëbo owa tjeng kës li rayozia. Llëbo pjlu llëm shäryëba ara li shäryëy ame. Tjlökwo lara Sbörë bomi kong, pjây döya wlo li, e kjrozë wotöy dey.

²² Gueniyo tjlökwo li kumi dö llëm, kolozi bako, pjây opjyapgwë llëm wlo. ²³⁻²⁴ Domer shäng kjlara, opik kjok ikkilo go. Gueniyo ga opino pjir ga to ey dwayo, ga bokkwo sorë woywo ba kong ame. Èye, tjlökwo li kuya ga kole llëm ga e so domer e kjoyoe. ²⁵ Tjlökwo bek li, shji döya. Ga èye opping ba go, llëye kuya li kole, ga woyotjlizi iyado ga era kjimte Sbörë e kjishko.

²⁶ Èye Sbö bangkjirë, Sbö tjlökwo sök le, gueniyo tjlä owa wleniyo ga opjyapgwë shäng om go. Sbö poshrëya le li tjwlo llëme. ²⁷ Shji Sbö bangkjirë woydë jlökoyore ga shji woyde bi Data Sbörë jëk löng pjlo beke. Woyde ga llupsëngga, syäpaga löng song wleniyo li kjimtéy, ga shji opdë yötso, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyoerë li shäryëy llëm wlo.

2

No kjone kjone tjwłō ara, oblē kjinmo lēy llēme

¹ Pjeyoga, pjāy mār lōng Jesucristo, bi Tjlapga tjwłō ara anmoyō li go kuzong ga pjāy wotjlik ga no kjone kjone tjwłō ara, oblē kjinmo lēmi llēm dey. ² Pjāy tōno lōng wlenishko ga imi ga nopga tjwe lōng do pjōk, kjlara sakkwo goshko sakkwo ioklo shāryak dbur sho shōylōr go, doyono shāng shwong wolēso go, kjlara obi song wleniyo, doyono shāng shwong owa go. ³ Eni wlenishko ga kjlara dbur ara li wlokrēmi pjlu, «Pja sōk na shto pjlu ēre go» lēmi ba kong, gueniyo pjāy tjlē kjlara song li kong ga «Pja ber sōk kjweshko kjoko» lēmi ba kong, llēm ga «Pja sōk tōshko kjweshko» lēmi ba kong eni. ⁴ Shāryoromi eni wleni ga kjlara li woydēmi lōng pjlu, oblē li kjinmo, woyotjlimi lōng owa, bomi wotjlik owa li go.

⁵ Pjeyoga, tja kuziā. Nopga song wleniyo kjok ēre kjing go li kjrara Sbōrē, mār ber lōng ba go wlo, āar ber lōng no pjluyo sōk iyado lishko wlo, llēbo twe lara ba woydagaga kong jlōkoyo li kjre lok wlo bakoe. ⁶ E eni llēmdo? Shji mār ba go li, e tjwłō ara, shji dbur ara li kjinmo. ⁷ Gueniyo nopga song wleniyo iēmi lōng tjwłō llēme. ⁸ Bomi bokrotkaga, bomi rotaga, bomi sōga āar no llgwezlong shtoyo bomi llēbo dōya wlo li, e nopga dbur ara wleniyorē llēmdo? ⁹ Pjāy Cristo i, ga ba ko tjwłō ara, gueniyo lāywe lok owa erā.

⁸ Bi pjluyo Sbō, ba tjlōkwo tak pjang eni: «Pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»* Kjok llgwekklo tjwłō kēsbang li e. Pjāy omshāryē eni ga pjāy jēk lōng pjlo beke. ⁹ Gueniyo pjāy wotjlik ga no kjone kjone tjwłō ara, oblē kjinmo lēmi wleni ga llēbo owa shāryomirē lōng, ga kjok llgwekklo buk li sōmi lōng llēme. ¹⁰ Eye kjok llgwekklo li kolē uunkong, gueniyo diktong kjwara go wleni ga shdūya Sbōrē, e diktong shāng uunkong go wleni. ¹¹ Sbō tjlēno ga «Shji pē oma boy oblē tjok llēme»† lara, «Shji no zrōk llēme»‡ lara bakoe. Eni ga no zrōromi wleni ga pjāy pono oma boy oblē tjok llēm ēmdē ga Sbō kjok llgwekklo li koloromi llēme.

¹² Tjlōkwo beki, shji dōya. Ga pjāy llgweya Sbōrē ba tjlōkwo bek li go. Eni ga pjāy tjlē pjlo bek, pjāy opshāryos pjlo bek bakoe. ¹³ Shāryozī eni, ēye, oblē songe le llēm ga no llgwezlong dbaryo ga songe le Sbōrē ba kong llēm bako kjishko. Eye, oblē songe le ga eshko ga sōk wlēpe.

Shji mār Cristo go, shji llēbo pjlu shāryē

¹⁴ Pjeyoga, zēbo mār Cristo go jlōkoyo le, gueniyo llēbo pjlu shārye llēm ga e llēnoro?

zWotjlik eni ga dār lēmiro? ¹⁵ zImi ga bomi pjeyo shāng kjlara, shwong llēm, dli llēm wlenishko ga ¹⁶ pjāy tjlē ba kong ga «Pja nom sōk wopjlu bop ushko. Pja ber sōk kjlikjli, pja iē pjlu bakoe» lēmi ba kong, gueniyo sēnōmi llēm ga e llēnoro? ¹⁷ Eni wleni ga «Tja mār Cristo go jlōkoyo» lēmi, gueniyo llēbo pjlu shāryēmi llēm ga e llēno llēme.

¹⁸ No kjone kjone tjlē ga «Kjlara mār Cristo go, kjlara llēbo shāryē pjlu» le eni. Tja tjlē ba kong lok ga «Tja llēbo pjlu shāryē. zPja llēbo pjlu shāryē llēm ga pja mār Cristo go jlōkoyo li miydēr sorē? Tjara mār Cristo go jlōkoyo li miydēp, llēbo pjlu shāryēr shāng li go» lēr ba kong eni. ¹⁹ Miydēp ga Sbō, e kjarlasoe lēp eni. Eni ga pjluē. Gueniyo Ä sēyagara ommyidē bako, ga Sbō bangkjre lok dete erā.

²⁰ Pja kjok miydē llēme. Ebo mār Cristo go jlōkoyo le, gueniyo llēbo pjlu shārye llēm ga e llēno llēme lēr shāng bop kong. zWoydēp ga llēbo lēr bop kong jek obi, tjlōkwo ēre kjrēp wlore? ²¹ Dēnashko ga bi kjokē Abraham, ba wa Isaac shara, zrōya, sho suya Sbō poshrēkklo wlo lara. Sbō kolara eni kjishko ga e iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso. ²² Miydēp e go ga Abraham mār shāng Sbō go jlōkoyo lara dō llēm, llēbo pjlu shāryara bakoe. Ga llēbo shāryara li kjishko ga beno shāng mār Sbō go jlōkoyo. ²³ Eni ga Sbō tjlōkwo tak pjang li beno jlōe. Tjlē ga «Sbō tjlōkwo kjrara Abrahamdē, ga mār beno shāng ba go. E kjishko ga iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso.»§ Ga Abraham kowara Sbōrē ba kjarlayo. ²⁴ Miydēp e go ga shji ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso, shji mār Cristo go lēy li kjishko dō llēm, shārye eni, llēbo pjlu shāryēy bako li kjishko.

²⁵ Eni wleni ga dēnashko ga walē shāng kjlara ko Rajab, to shāng opsoynek domerga oblē oblē kong wleniyo. Nopga kjok iğa wleniyo li shrono lōng ba ushkoshko ga wlokrara, ga ichara to jek irbo oblē go, shakoba llēm wlo. E kjishko ga iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso. ²⁶ Shji doyo tjok, gueniyo shji sēya dret ga shji lōng sē llēm, shji wolonoe. Eni wleni ga shji mār Cristo go jlōkoyo lēy, gueniyo llēbo pjlu shāryēy llēm wleni ga e llēno llēme.

3

Bi kjoyorkwo

¹ Pjeyoga, no pinggaga llgweya Sbōrē kjang, oblē kjinmo. E kjishko ga pjāy ara wotjlik āar ber no pingga llēme. ² Shji uunkong dir llēbo oblē oblē go. Gueniyo ēye dir ba tjlē li go llēm ga era pjlo bek, opdē dir llēm wlo ga pjluē.

* 2:8 Leviticus 19.18. † 2:11 Exodus 20.14; Deuteronomio 5.18. ‡ 2:11 Exodus 20.13; Deuteronomio 5.17. § 2:23 Génesis 16.6.

³ Kwomgla, e kjamoy pjiroy pjiroy, shji kole wlo. Eni ga söy llaw pogo ga pjlúe. ⁴ Kjong kékés jék tjeng dlung kjing go li woyotjlízia. Kékés, bakwe pjlukdè dbo ara èmdè ga söya ba sögarè llaw pogo, ba llgwékklo chirawa li go. ⁵ Bi kjiyorkwo ère eni bakoe. Chirawa èmdè ga shji krè ara e go. Iök söya woyotjlízia. Chirawa èmdè ga kjok buk kèsbang suya pjiroy ga pjlúe. ⁶ Bi kjiyorkwo ère iök söya wleni. Llèbo owa le oblè oblè. Bi doyo uunkong srer, tjlokwo le bi kjiyorkworè li go. Shji sreya pjiroy, iök ichara Àrè, shji suya wlo wleni.

⁷ Àya kjloshko so oblè oblè wlèpyotkèy, ber löng tjékso wlo ga pjlú, sènwà llè, dgur llè, llèbo dlung roy so bakoe. ⁸ Gueniyo bi kjiyorkwora ièy ber tjékso ga àe. E llèbo owa slóy ga à wleni, dgur kowo dyo owa, bi zrókkío wleni.

⁹ Sbò, e bi Tjlapga, bi Data bakoe. No shàryara so e kjoyoe. Ga bi kjiyorkwo li go ga Sbò poshrèy, gueniyo nopga làywèy owa e go bakoe. ¹⁰ Tjlokwo pjlú, tjlokwo owa, e tur kjamoyo kjwaraso go. Pjeyoga, e pjlú llème. ¹¹ ¿Di pjlèblè, di kè ara, e tur tjwe di bokkwo kjwaraso go llèm llèmdo? ¹² Kjiroy ko *higuera*, e botjyè *olivo* llèm, kjillgo botjyè *higuera* llèm, ga di pjlèblè shjiy di bång buk pjlek roy dwayo llèm bakoe.

Kjok miydè kjring pjök

¹³ Pjây kjok miydè ara, wotjlik pjlú wleniyo lèmi ga pjây eni miydèba wlo ga pjây jék pjlo bek, llèbo shàryèmi wotóy, woyotjlími bomi kjok miydè li go guing. ¹⁴ Gueniyo pjây wotjlik owa oblè kong ba llèbo kjishko, pjây wotjlik ber löng bàm go wleni ga pjây kjok miydè llèm, pjây krè llè go wlo llèm bakoe. ¹⁵ Èye wotjlik eni ga ba kjok miydè li twaga Sbörè llèm, e kjok ère so Ì, twaga Àrè om go ba kong. ¹⁶ Nopga wotjlik owa oblè kong ba llèbo kjishko wleniyo löng lishko ga llèbo owa shàryèlok oblè oblè. Nopga wotjlik ber löng bàm go wleniyo löng lishko ga nopga èngkjwè èng tjok ara.

¹⁷ Gueniyo kjok miydè twe Sbörè bi kong li, e eni llème. Èye kong kjok miydè eniyo twe Sbörè ga era jék shàng pjlo beke. E èngkjwè llèm, wotjlik oblè kong pjlú, oblè kole, oblè songe le, llèbo pjlú shàryè oblè kong ara, no kjone kjone tjwlo ara, oblè kjinmo le llèm, wotjlik bek iyado bakoe. ¹⁸ Nopga wotjlik ber löng wlèp èng tjok le ga eshko ga jék löng pjlo bek erà.

4

Shji Sbò kolè

¹ ¿Pjây ènglè kar kar, pjây èngkjwè èng tjok kar kar ega miydèmi llèmdo? ¿Shàryèmi eni, pjây ie bomi wotjlik owa lirè llèbo oblè oblè

woydè ber bomi kong, pjây ber löng wopjlú wlo kjishko llèmdo? ² Llèye woydèmi ber bomi kong li wlèmi llème. E kjishko ga oblè zròmi, ba llèbo li kjrèmi ber bomi kong wlo. Llèbo oma Ì, e koimi. E kjishko ga pjây ènglè kar kar, pjây èngkjwè èng tjok kar kar, ba llèbo li kjrèmi ber bomi kong wlo. Pjây llèbo dret, rokèmi Sbò kong llèm kjishko. ³ Ga llèbo rokèmi ba kongshko ga rokèmi bomi wotjlik owa li go, ber bomi kong pjlú wlo erà. E kjishko ga llèbo twe bomi kong llème.

⁴ Pjây so domer orkwosmok shàng pjiroy, gueniyo jék shàng walè oblè tjok kjoyoe. ¿Pjây tòn nopga Sbò miydè llèm wleniyo tjokshko ga pjây ber löng Sbò moskwo miydèmi llèmdo? Èye wotjlik jék nopga owa wleniyo dik ga opyono beno löng Sbò moskwo. ⁵ Sbò tjlokwo tak pjang li tjlé ga Sèya twara Sbörè beno pjang bi go li, shji ymoyotke ara, woyde ga shji jék Sbò tjok jlókoyo. ¿Tara pjang eni li tjwlo llème lèmiro? ⁶ Gueniyo ba wopjlú li kjishko ga shji kjimte ara anmoyò. E kjishko ga Sbò tjlokwo tak pjang li tjlé ga

«Èye krè à ga Sbò wotjlik owa ba kong.

Èye wotóy ga kjimte ara, ba wopjlú li kjishko.»*

⁷ Eni ga pjây optwos Sbò kong, ga kolozía. Jlò lèmi À kong llèm, ga e tók pjolae. ⁸ Pjây jék löng Sbò tjok ga Sbò jék shàng bomi tjok bakoe. Pjây llèbo owa shàryaga, llèbo owa shàryèmi löng li rayozía. Pjây wotjlik löng kjring pjök wleni ga bomi wotjlik owa li rayozí, pjây ber löng wotjlik bek wlo eròe. ⁹ Pjây woydos, pjây slarzung, pjây kjloshkos bakoe. Pjây jar ame, pjây ber löng slar èè shara. Pjây wopjlú ame, pjây ber löng woydè shara. ¹⁰ Pjây opyos ber löng wotóy Tjlapga bokso. Eni ga pjây ie ber tjwlo ara.

¹¹ Pjeyoga, shji ènglè owa èng kong kar kar llème. Bomu kjlara làyworomi owa, llèm ga e owa loromi wleni ga Sbò kjok llgwékklo li owa loromi wleni. Eshko ga kjok llgwékklo li kolèmi löng ame, pjây opyono beno löng tjwlo ara, kjok llgwékklo li kjinmo, kjok llgwékklo li pjlúre, de oware iga wleni. ¹² Kjok llgwékklo twaga li kjlaraso. No llgwega li kjlaraso bakoe. Bi dòga, bi shdungga li e. Bomu kjlara pjlúre, de oware laga ber pjâyde llème.

Shji krè llème

¹³ Tja kuzía. Pjây kjone kjone tjlé ga «Eeri, bong ga shji to kjok shto oblè. Shji ber löng eshko lu pjlara llèbo soynek, dbur shak ara wlo» lèmi eni. ¹⁴ Gueniyo llèye wen tjwe bomi kong bong li llè miydèmi löng llème. Pjäng sho lon tjwe tóy ga wop sira ga beno drete. Pjây löng sè li, pjây so pjäng sho e kjoyoe. ¹⁵ Bek wlo ga pjây tjlé

* 4:6 Proverbios 3.34.

ga «Woyde Tjlapgarëra, shji ber löng wopjlu, llëbo shäryëy oblë oblë bakoe» lëmi eni dey. ¹⁶ Gueniyoy pjäy krë ä iyado. Eye krë ga llëbo owa shäryayde. ¹⁷ Eye, llëbo pjlu shäryako li miyde, gueniyoy shärye llëm ga llëbo owa shäryayde löng.

5

Nopga dbur ara wleniyoy llëbo owa shäryono

¹ Nopga dbur ara wleniyoy, tja kuzia. Pjäy slarzong, pjäy kjloshtos, llëbo wen tjwe bomi kong owa kjishko. ² Eshko ga bomi llëbo tjeng kës li sreno pjir, bomi shwong llë uara ba sëyarë drete. ³ Bomi dbur sho shöylör, pjublün, e dyano tjeng. E İya Sbörë, ga miyde e go ga eye kjimtoromi bomi dbur li go llëme. E kjishko ga pjäy suya iök go, e bomi shdunglo wlo. ⁴ Nopga parkono bomi kong bomi kjokshko li potjwlënomi llëme. E kjishko ga kjloshtono lok Tjlapga kong bomi kjishko, ga kurae. Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlu. ⁵ Kjek ëre kjing go ga pjäy löng owa llëm, llë pogo shäryoromi pjir, woydoromi sorë li eni. Öng sök shoryë li, e zrökoba wlo li miyde sök llëme. Pjäy löng eni bakoe. Llëye wen tjwe bomi kong li woyotjlimi löng llëme. ⁶ Nopga pjlo bek li shdunomi, zrörömi ara, ga opwlikono lok llëme.

Llëbo owa wen tjwe bi kongshko ga kuy wlëpe

⁷ Eni ga pjejyoga, Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshëmi löng wopro ga pjäy ber löng wlëp, pjäy woydë llëme. Dwla dgaga, ba dwla dgara pjirshko ga shunyo dbaryo li koshe sök wlëp, dwla li botjyë wlo. ⁸ Pjäy ber löng wlëp eni bakoe. Pjäy opyos wokjang, wosonkë llëm, Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li dörö kjishko. ⁹ Pjejyoga, pjäy ëng läywë owa ëng kong kar kar llëm, llëm ga pjäy shdüya Tjlapga lirë. Bi llgwegga shäng u bäng bäng tjän.

¹⁰ Pjejyoga, Sbö tjlökwolagaga tek dënnashko so li woyotjlizia. Tjlëno lok oba kong Tjlapga ko go, ga llëbo weno ba kong owa ara ba kjishko, gueniyoy kura lok löng wlëp, woydono lok llëme. ¹¹ No kjone kjone, kong llëbo weno owa ara, ga kura lok löng wlëpe. Epga kjimtara Sbörë ara lëy eni. Job, e woyotjlizia. Dënnashko ga llëbo weno ba kong owa ara, ga kura sök wlëpe. E irgo ga kjimtara Tjlapgarë ara li miydëmi pjlu. Tjlapga, shji woyde ara, shji songe le ara bakoe.

¹² Pjejyoga, llëbo lër bomi kong tjwlo ara. Shji tjle jlökojo ë ko go llëme. Shji tjle jlökojo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok ëre so ko go llëm bakoe. Pjäy tjleshko ga «Ëng» loromi ga shäryozë eni, «Llëme» loromi ga shäryozë eni bako, pjäy shdüya Sbörë llëm wlo.

Shji song wleni ga shji syöshhtë Sbö kong sorë

¹³ Pjäy kjone kjone löng woydë ga pjäy syöshtos Sbö kong. Pjäy kjone kjone löng wopjlu ga pjäy tos, Sbö poshrëk wlo. ¹⁴ Pjäy kjone kjone swlo ara ga tjlapgaga Jesús tjlökwolagaga kägäyoga rokozë, syöshhtë Sbö kong bomi kjishko wlo, pjäy poshtiya lok kjyo go Tjlapga ko go wlo bakoe. ¹⁵ Ga wotjlik ga swlo li popte Tjlapgarë le lok jlökojo ga swlo li popte, ga owa pjang ba go li löya ber dret bakoe. ¹⁶ E kjishko ga pjäy llëbo owa shäryono ga lozë ëng kong, ga pjäy syöshtos ëng kjishko, pjäy popte Sbörë wlo. Ebo pjlo bek li syöshtokdo Sbö kong ga llëbo rokara li shärye Sbörë ba dbo ara go. ¹⁷ Dënnashko ga domer shäng kjlara ko Elias, e so shji kjoyoe. E syöshtono Sbö kong jlökojo, shunyo shrë llëm wlo, ga shunyo shrono llëm öotong lu pjloglo mya kjingsho bëye. ¹⁸ E irgo ga syöshtono jek obi, ga shunyo shrono jek iröng obi, ga dwla llë lok klung kjing go li botjyono jek obi.

¹⁹ Pjejyoga, eye diktong, tjlökwolagaga bek li rayara ga woyde ga sömi tjwe iröng obi. ²⁰ Eshko ga ba kjimtaga li, e llëbo shäryono ba kong kësang, wolon ame wlo, ga owa pjang ba go kës li löya Sbörë ber drete.

Primera carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppingga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwöl arayo li e. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjökwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjökwo kjaragaga löng kjök shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjök eshko li ko Turquia.)

Eshko dbaryo ga Jesús tjökwo kjaragaga shdungoba ara. E kjishko ga kjibokwo ère tara Pedrorë, epga kjimte jëk pjlo bek wlo, epga shdungoba ara gueniyo. Epga kjrara Sbörë om go, eni ga woyde ga epga wotjlik ba doyo om go li go llëm, woyde ga ber löng shdungoba wlo iyado dey, Jesús shdunaba sorë ga eni li tara ba kong. Shji shdungoba enishko ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pedrorë. Tja Sbö tjökwo roy laga Jesucristo äska.

Nopga kjrara Sbörë ber baiya wlo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy kjök ère so ame, pjäy shdöktong beno löng kjök shto oblë oblë, Ponto kjokyo, Galacia kjokyo, Capadocia kjokyo, Asia kjokyo, Bitinia kjokyo bakoe. ² Dënashko ga Data Sbö wotjlik bomi ië ber ba nopga baiya wlo le. E irgo ga pjäy kjrara, ga pjäy iara ba Sëyarë beno tjeng dboy ba kong. Pjäy beno löng Jesucristo kolë, ga pjäy döra ba srëng kwona li go.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Sbö poshrëy, llëbo shäryara bi kong kësbang li kjishko

³⁻⁴ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe lara kjishko ga Jesucristo wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi, shji wen ber tjaqlën wleni ba kjishko wlo, shji ber löng llëbo jnena Sbörë tjeng kjök dogo twe bi kong wlo li koshë löng wopjlú wlo. Llëbo ère pjir llëm, srer llëm, an llëm bakoe. Poshrëy ara e kjishko. ⁵ Shji mär Sbö go kjishko ga shji de ba dbo ara go, äär jong kjök pjir dbaryo lishko jä. Eshko dbaryo ga pjäy döya, woyotjlina dënashko sorë li eni.

⁶ E kjishko ga eerishko ga llëbo owa wen tjwe bomi kong dbar kjwöbö wlo ëmdë ga pjäylöng wopjlú ara anmoyö. Llëbo owa li, e bomi tjlikklo erä. ⁷ Dbur sho shöyör iëy iök roy, e roshko llëbo oblë tjök li pjë dret wlo, ber dbur sho erö wlo. Eni ëmdë ga llono ga

dbur sho li pjë dret bakoe. Pjäy mär Sbö go li, e tjwöl ara, dbur sho shöyör kjinmo. Ga llëbo owa wen tjwe bomi kong, pjäy mär ber löng Sbö go jlökoyore miyde Sbörë wlo. Eni ga Jesucristo tjweshko ga pjäy roy ber pjlu, ga pjäy ie Sbörë ber tjwöl ara. ⁸⁻⁹ Jesucristo woydëmi ara, inomi llëm gueniyo. Eerishko ga imi löng llëm ëmdë ga pjäy mär löng ba go, pjäy döya wlo. Ga pjäy döya shäng. E kjishko ga pjäy wopjlú ara anmoyö, bomi wopjlú li sorë léy ga äär llëme.

¹⁰ Dënashko ga Sbö tjökwo lagaga, llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlú kjishko li roy lara lok oba kong. Ga tjökwo lagaga li oppino lok ara, shji där ber löng iyado sorë li miyde lok wlo. ¹¹ Cristo Sëya ichak beno pjang ba go, ga llëbo owa wen tjwe Cristo kong li roy lara ba kong lok. Gueniyo shäryë llono, sorë, e miydara lok llëm, llëye tjwe pjlu anmoyö e irgo li miydara lok llëm bakoe. E kjishko ga oppino ara, e miyde lok wlo. ¹² Gueniyo Sbö tjëno ba kong lok ga tjökwo pjlu le löng li, e nopga löng eshko dbaryo kong llëm, e ber shji löng eerishko dbaryo li kong. Ga Sbö Sëya ichak kjök dogo dwayo li nopga ichono bomi shwoy, tjökwo pjlu tara lok beno pjang li roy lë bomi kong, ga kuromi. Sbö parkagaga kjök dogo so ëmdë ga ommiydë lok woydë bakoe.

Shji ber pjlo beke

¹³ E kjishko ga pjäy sjëk, pjäy wotjlis bëy, pjäy llëbo shäryë ga woyotjlizi yötso guing. Jesucristo tjweshko ga llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlú li kjishko. E koshomirë eröe. ¹⁴ Sbö miydomirë llëm obishko ga pjäy jëk löng bomi wotjlik owa li go. Gueniyo shäryëmi ame, Sbö kolozí shara, wapga ba data kolë pjlu wleni. ¹⁵ Pjäy kjrara Sbörë beno ba nopga baiya. Eni ga Sbö, e pjlo bek kuzong ga woyde ga pjäy ber löng pjlo bek baiya dik bakoe. ¹⁶ Ba tjökwo tak pjang eni: «Pjäy ber löng pjlo bek, tja pjlo bek kjishko.»*

¹⁷ Sbö, e bomi Data lëmi, gueniyo shji uunkong llgweya beke. E kjishko ga pjäy löng shto oblë so wleni kjök ère kjing go obishko ga Sbö bangkjrozí iyado. ¹⁸ Dënashko ga pjäy jëk löng llëno llëm wleni, pjäy pina bomi datagarë sorë li eni. Gueniyo pjäy tjwëna, döra Sbörë. Pjäy tjwëna dbur sho shöyör go llëm, dbur sho pjublún go llëm bakoe. Llëbo ère ber iyado wlo llëme. ¹⁹ Pjäy tjwëna Cristo srëng tjwöl ara li go. E so öng wlëp ushko so llgwöklë poglo go llëye llëm wleniyo kjoyoe. ²⁰ Kjök ère shäryayde llëm obishko ga e kjrara Sbörë, ga eerishko ga öör wolono bomi kjishko. ²¹ Ba kjishko ga pjäy mär löng Sbö go. E woshrrara Sbörë iröng obi,

* 1:16 Levítico 11.44-45; 19.2; 20.7.

ga iara beno kësband, tjewlō ara. E kjīshko ga pjāy mār Sbō go, ga koshēmi lōng wopjlūe.

²² Tjłōkwo bek li kolēmi lōng kjīshko ga llēbo owa shāryēmi lōng dēnashko li rayoromi pjire. Pjāy beno lōng bomi pjeyoga woydē jlōkoyo shara. E kjīshko ga pjāy ēng woydos ara kar kar jlōkoyo. ²³ Pjāy weno bukshko ga pjāy wolon wlo, bomi dataga ī dik. Sbō tjłōkwo, era sē, pjir llēme. Kjrromi kjīshko ga pjāy weno tjaqlēn wleni, ga pjāy iara beno lōng wolon wlo ame, pjāy beno lōng sē iyado wlo shara. ²⁴ Sbō tjłōkwo tak pjang eni:

«Kjłō sho dan dogro,
ga nana longgwo lon pjire.

Nopga uunkong wolon,
kjłō sho wleni.

Nopga tjewlō ara li pjir,
nana longgwo wleni.

²⁵ Gueniyo Tjlapga tjłōkwo,
e pjir llēm, pjang iyado.»[†]
Tjłōkwo pjłū lak bomi kong li ēre.

2

¹ E kjīshko ga llēbo owa shāryēmi lōng oblē kong li, e rayozī uunkong. Oblē jyāpgwēy ame. Shji llēbo pjłū shāryē, shji ikoba wlo dō ame, llēbo pjłū li shāryozī, woyotjłimi bomi pjłūshko eni kjīshko shara. Shji wotjłik owa oblē kong ba llēbo kjīshko ame. Oblē lāywēy owa ame bakoe. ² Chida wen buk kwjłē ga nā iē woydē sorē ga Sbō tjłōkwo wlēzī eni bakoe. Eni ga pjāy dōya Sbōrē sorē li miydēmi jek kēgong kēgong. ³ Miydoromi pjłū ga Tjlapga wopjłū bomi tjok li, e pjłū anmoyō.

Akkwo u shakklo

⁴⁻⁵ Shji u shāryē akkwo go ga akkwoyō iēy tōshko bām go, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iēy ba kjing go jem jong ēng kjing go. Sbō shāng u shāryē wleni. Pjāy jēk lōng Jesucristo tjok. Era so ak iak beno buk bām go u shakklo kjangyo wleni li kjoyo, gueniyo e sōk sē. E woydara nopga ararē llēm, gueniyo kjrara Sbōrē beno ba kong tjewlō ara anmoyō. Ga pjāy mār lōng Jesucristo go kjīshko ga pjāy iara Sbōrē beno lōng syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, pjāy ber lōng syōshtē ba kong wlo. Pjāy so akkwo iak jem jong ēng kjing go li kjoyo, gueniyo pjāy lōng sē bakoe. ⁶ Sbō tjłōkwo tak pjang eni:

«Akkwo iēr buk kwjara Sión* kjokyo li īzīa.

E tjewlō ara anmoyō.

Kjrromi, ioror beno buk u shakklo bām go li e.

Ēye mār ba go ga

llēye koshe li wlēya jlōkoyo.»[†]

⁷ Pjāy mār lōng ak lēr shāng li go. Bomi kong ga tjewlō ara anmoyō. Gueniyo llēbo tak pjang Sbō tjłōkwo go, ēye mār ba go llēm li kjīshko. Tjłēno beno eni:

«Akkwo woydara u shāryagagarē llēm li,

e iak beno buk bām go, u shakklo kjangyo wleni.»[‡]

⁸ Ga tjlē obi ga

«Ak li, e no llirinyoklo, no sabyoklo bakoe.»[§]
Epga sabyē, tjłōkwo roy pjłū li kolē lok llēm kjīshko, lara Sbōrē dēnashko ba kjīshko sorē li eni.

Nopga kjrara Sbōrē beno baīya

⁹ Dēnashko ga pjāy jēk lōng kjok ro sī roy* wleni, gueniyo pjāy kjrara Sbōrē beno ba nopga baīya, syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, llēbo pjłū shāryara li roy lēmi wlo. Pjāy jēk beno lōng kjok shjiy roy[†] wleni shara.

¹⁰ «Dēnashko ga pjāy tjēyo kjrinaso llēm, gueniyo eerishko ga pjāy Sbō ī shara. Dēnashko ga pjāy songe lara llēm, pjāy kjim-tara llēm,

gueniyo eerishko ga pjāy songe le, pjāy kjimte bakoe.»[‡]

¹¹ Pjeyoga, pjāy lōng shto oblē so wleni kjok ēre kjing go. E kjīshko ga rokēr bomi kong ga pjāy wotjłik tjwe owa ga shāryēmi llēme. Wotjłik owa li, e bomi wloyo. ¹² Pjāy jēk lōng pjlo bek nopga Sbō miydē llēm wleniyo bokso. Eni ga pjāy rote lok ara ēmdē ga llēbo pjłū shāryēmi lōng li iya lok, ga Sbō tjweshko ga e poshrēya lok ara bomi kjīshko.

Kjok llwegaga kolozīa

¹³ Tjlapga kjīshko ga kjok llwegaga kjok ēre kjing go lōng kēs li kolozīa. Bomi pjłuyo kolozīa. ¹⁴ No ichagaga bomi kjokshko li kolozī bakoe. Epga parkē lōng nopga llēbo owa shāryē li shdungga, nopga llēbo pjłū shāryē li poshrēga bakoe. ¹⁵ Woyde Sbōrē ga pjāy llēbo pjłū shāryē, Sbō tjłōkwo li llēno llēme le nopga wotjłik llēm wleniyorē ame wlo. ¹⁶ Dēnashko ga pjāy parkagaga tjewlōk lōng pjir wleniyo dik. Gueniyo pjāy dōra Sbōrē kjok llwegklo tara Moisésdē li dbo dorko dwayo. Eni ga pjāy jēk lōng nopga ichaga ērē llēm wleni, gueniyo pjāy llēbo owa shāryē e kjīshko llēme. Pjāy jēk lōng nopga ichaga Sbōrē wleni dey. ¹⁷ Nopga uunkong bangkjrozī beke. Bomi pjeyoga Jesús tjłōkwo kjraga woydozī ara. Sbō bangkjrozīa. Bomi pjłuyo bangkjrozī bakoe.

¹⁸ Parkagaga tjewlōk lōng pjir wleniyo, bomi sogoga kolozī, bangkjrozī bakoe. Wotjłik bomi tjok pjłure, de oware, e kolozī, bangkjrozī bakoe. ¹⁹ Shji shdungoba llē kjij llēm, ga kuy kjing Sbō kjīshko ga Sbō ber

[†] 1:25 Isaiās 40.6-8. * 2:6 Sión kjokyo, e kowēba Jerusalén bakoe. † 2:6 Isaiās 28.16. ‡ 2:7 Salmō 118.22.

§ 2:8 Isaiās 8.14. * 2:9 Kjok ro sī lē li, e llēbo owa loklo. † 2:9 Kjok shjiy li, e llēbo pjłū loklo. ‡ 2:10 Oseas 1.6, 9; 2.23.

wopjlú bi tjok eshko. ²⁰ Pjây shdungoba llêbo owa shâryoromi kjîshko, ga kumi kjing ga e llêno llême. Gueniyo pjây shdungoba llêbo pjlu shâryoromi kjîshko, ga kumi kjing ga Sbô ber wopjlú bomi tjok eshko. ²¹ Pjây rokara Sbôre e kong wlo. Cristo, e shdunaba bomi kjîshko, ga woyde ga pjây omshâryê baÿya dik eni bakoe. ²² E llêbo owa shâryono llêm, e jyôrkono è kong llêm bakoe. ²³ Âyoshtëba owashko ga dboryara llême. Shdungobashko ga kroyoywara llêm bakoe. Opyono beno tjeng Sbô wloshko, era kjok ilgwek beke. ²⁴ Cristo om go li doyo lóraba pjang kjlôs gosho ga owa shâryoroy li, e beno pjang ba go. Shâryara eni, shji ber lóng llêbo owa shâryê ame wlo. Woydara ga shji ber lóng sê tjaglên wleni, shji jêk lóng llêbo pjlu shâryê wlo shara. Shpok bâng beno lok ba go li kjîshko ga shji poptara beno lóng swlo ame. ²⁵ Dênashko ga pjây uunkong jeno lóng, ông ushko so jeno sök dik. Gueniyo eerishko ga pjây to tek iróng bomi daga, bomi wlikaga li shwo lëkong.

3

Shji orkwosmok lóng pjir ga shji jêk êng tjok sorê

¹⁻² Walêga orkwosmok lóng pjir, bomi lanmaga kolozî eni bakoe. Kjone kjone lóng tjlôkwo kjroydê llêm obi wleni ga ÿya lok ga bangkjirêmi pjlu, llêbo uunkong shâryêmi pjlu bakoe. Eni ga tjlôkwo li kjre bebi kjwe, tjlôkwo li lêmi ba kong guing llême. ³ Woydêmi ga pjây opyê wolêsowa wleni ga pjây kâkzong poshâryê oblê oblê llêm, pjây doyé shwong tjwlô ara go llêm, pjây doyé llêbo wolêsowa shâryak dbur sho shôylôr go llêm bakoe. ⁴ Pjây wolêsowa Sbô bokso iyado wlo ga woyde ga pjây wlêp, wotôye. Llêbo wolêsowa eni li wen tèm bomi pjluhsko dwayo, e pjir llêm, ga Sbô kong ga tjwlô ara. ⁵ Dênashko ga walêga mâr lóng Sbô go li ber wolêsowa wlo ga omshâryono eni bakoe. Ba lanmaga kolara lok. ⁶ Sarara, ba lanma Abraham kolara, ga kowara ba tlapga. Eni ga pjây jêk pjlo bek, llêye bangkjirêmi llêm ga pjây ba wapga wleni.

⁷ Domerga orkwosmok lóng pjir, pjây wotjlik bomi boyga tjok pjlu eni bakoe. Epga bangkjrozi, pjây dbo ara ba kjinmo kjîshko. Sbô wopjlú li kjîshko ga pjây iara beno lóng sê jllôkoyo, bomi boyga tjok. E kjîshko ga epga bangkjrozi. Shâryozî eni, bomi syô li kuya Sbôre wlo.

Shji jêk êng tok sorê

⁸ Era eni ga pjây jêk lóng wopjlú êng tjok, pjây wotjlis jong kjwaraso wleni. Oblê songe lozi êng kong, pjây êng woydos ara kar kar epenga dô wleni, pjây wotjlis êng

tjok pjlu, pjây wotôy êng tjok bakoe. ⁹ Llêbo owa shâryaraba bomi kongshko ga pjây kar omshâryê eni llême. Pjây lanyotkaraba owashko ga pjây kar om lanyotkê eni llêm bakoe. Eshko ga kong llêbo pjlu shâryozî dey. Pjây rokara Sbôre e kong wlo, llêbo pjlu shârye bomi kong wlo. ¹⁰ Sbô tjlôkwo tak pjang eni:

«Woydêmi ga pjây lóng wopjlú dbar kjwobi go ga
 pjây opdê llêbo owa lê llêm,
 pjây jyôrkê llêm bakoe;
¹¹ llêbo owa shâryêmi ame,
 llêbo pjlu shâryomirê shara;
 pjây drôn èë, pjây ber lóng wopjlú oblê tjok wlo.
¹² Êye jêk pjlo bek ga
 ÿya Sbôre sök wopjlú,
 ba syô li kuya bakoe.
 Gueniyo êye jêk owa ga
 Sbô wotjlik owa ba kong.»*

¹³ Pjây drôn ara, llêbo pjlu shâryêmi wlo erâ ga llêbo owa shâryêba bomi kong llêm llêmdo? ¹⁴ Gueniyo pjây shdungoba llêbo pjlu shâryoromi kjîshko êmdê ga pjây kjimte Sbôre. Pjây kroyoywêbashko ga bangkjirêmi llêm, pjây woydê e kjîshko llêm bakoe. ¹⁵ Cristo bangkjromirê bomi pjluhsko dey, e bomi Tjlapga kjîshko.

Pjây poshâryos, pjây lóng sjêk ÿyado, pjây lóng llê koshê lêba bomi kongshko ga dboryêmi ga pjlu wlo. Eshko ga epga bangkjrozi, dboryozî wotôye. ¹⁶ Llêbo pjlu miydêmi li shâryozî eni. Eni ga êye, pjây lâywe owa, pjây tóno beno tjeng Cristo tjok kjîshko ga lókkjre lok om go, llêbo lara lok owa li kjîshko. ¹⁷ Shji shdungoba woyde Sbôre wleni ga woyde ga shji shdungoba llêbo pjlu shâryoroy kjîshko, llêbo owa shâryoroy kjîshko llême. ¹⁸ Cristo wolono pjlaraso, beno owa pjang shji uunkong go li potjwlëkkio. Kjlara pjlo bek li wolono, oblê pjlo bek llêm li kjîshko, pjây sóya aar Sbô shwoy wlo. Ba doyo li zrôraba, gueniyo woshrra Sbô Séyarê iróng obi, ¹⁹ ga kjimtara tjlôkwo lê séyaga lóng kjêrshko li kong. ²⁰ Dênashko ga Noé shâng kjyong kêsbang li shâryêshko ga koshe Sbôre sök wopjlúe. Eshkoshko ga séyaga lira Sbô kolono llême. Nopga dôktong shtena dirê llêm li beno doglo kjwong (8) erâ. ²¹ Di li, e shji we jer di roshko li loklo. Shji we, shji wotjlino jêk lóng pjlo bek Sbô bokso léy wlo, shji doyo ber drêpdre wlo llême. Eni ga shji dóya Sbôre, Jesucristo woshrra iróng obi kjîshko. ²² Era to jem kjok dogo, oôtong sök Sbô orkwo këlëkong. Ga Sbô parkagaga kjok dogo so, séya llê dbo ara wleniyo, oblê ichagaga wleniyo, e beno tjeng uunkong ba wloshko.

* 3:12 Salmo 34.12-16.

4

Shji llëbo shäryë Cristo dik

¹ Miydëy pjlu ga llëbo weno Cristo kong owa kjok ëre kjing go, ga bangyo kura ara. E kjishko ga pjây opyos wokjang, pjây wotjlik baïya dik bakoe. Ëye shdunaba ga wotjlik llëbo owa shäryë ame, ² jëk löng ba wotjlik owa li go ame, ber löng wotjlik llëye shärye woydë Sbörë li shäryë erä. ³ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llëbo owa shäryë ara. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä, llëbo owa shärye lok woydë oblë oblë, nelötkë, berkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok, sböpga jyäglö zrëyo buk li poshrëya lok bakoe. Pjây omshäryono eni tek dëna tjan, gueniyo shäryëmi löng eni ame. ⁴ Eerishko ga epga wotjlik lok ga pjây opzrëk llëbo owa shäryë ba tjok llëm ega le, ga pjây läywe lok owa e kjishko. ⁵ Gueniyo Sbö posharyak sök pjir, llono ga epga iche ba dboryë, llëye shäryara kës li kjishko wlo. Nopga löng së li, nopga wolono löng li, e llgwega erë. ⁶ E kjishko ga Sbö tjlokwo roy pjlu laraba nopga wolono löng li kong, löng së obishko. Eni ga ëye omtjlokwo kjrono ga ba doyo wolono ëmdë ga llgwera Sbörë pjirshko ga ba sëyara ber löng iyado, Sbö i dik.

⁷ Llëbo tjeng kës pjir dbaryo li äätoe. E kjishko ga pjây sjëk, pjây wotjlik llë pogo llëm, pjây wotjlik bek erö, pjây syöshtë ga pjlu wlo.

⁸ Llëbo lër bomi kong tjwlo ara. Oblë woydë ara ga llëbo shärye bi kong owashko ga owa li iëy ber tjwlo llëm ga pjluë. E kjishko ga pjây ëng woydos ara anmoyö.

⁹ Pjây ëng wlokjros kar kar bomi ushko löng wopjlu, ga pjây kjloshtë e kjishko llëme.

¹⁰ Pjây kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbörë, pak oblë oblë shäryëmi ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bomi kong li go ga pjây ëng kjimtos kar kar, Sbö wopjlu li ikoba wëllë wlo. ¹¹ Ëye beno shäng tjlä wlo ga woyde ga Sbö tjlokwo layde. Ëye beno oblë kjimtä wlo ga oblë kjimte dbo twara Sbörë li go dey. Llëye shäryëmi dö ga shäryozï, Sbö poshrëya nopga mär löng Jesucristo go lirë wlo. E poshrëkko iyado. E dbo ara iyado. Ber eni.

Shji mär Cristo go kjishko ga llëbo owa wen tjwe bi kong

¹² Pjeyoga, llëbo owa wen tjwe bomi kong arashko ga pjây opshgawë e go llëm, e llëbo ïmirë llëm wleni lëmi llëm bakoe. E bomi tjlikklo erö. ¹³ Dënashko ga llëbo weno Cristo kong owa ara. Eni ga llëbo wen tjwe bomi kong baïya dikshko ga woyde ga pjây löng wopjluë. Gueniyo Cristo tjwe iröng obishko ga pjây wopjlu ara anmoyö, ba dbo kälä pïya nopga uunkong kong kjishko.

¹⁴ Pjây läywëba owa Cristo kjishko wleni ga pjây ber wopjlu, Sbö Sëya pjlu li shäng bomi tjok kjishko. ¹⁵ Ëye oblë zröno, lürkono, llëbo owa shäryono oblë kong, llëbo ba tjok llëm ga opzrëno eshko ga e shdungsko. Gueniyo pjây opshäryë eni llëme. ¹⁶ Pjây shdungkoba, pjây mär Cristo go kjishko ga llëye lökyokjrëmi llëm, Sbö poshrëmi dey, pjây nopga baïya kjishko. ¹⁷ No llgwezlong dbaryo li öotongshko ga Sbö nopga llgweya bäm go. ¿Shji llgweya bäm go eni ga ëye Sbö tjlokwo pjlu li kjrono llëm ga pjir sorë lëba? ¹⁸ Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«No pjlo bek ëmdë ga där llëm seke.

¿Era llëye shäryë nopga owa li tjok?» *

¹⁹ Llëye le Sbörë li shärye eni iyado. Eni ga pjây shdungkoba, woyde Sbörë ber eni kjishko ga pjây mär ber löng bomi shäryaga li go, llëbo pjlu li shäryozï iyado bakoe.

5

Tjlapgaga Jesüs tjlokwo kjraga kägäyo

¹ Tjlapgaga Jesüs tjlokwo kjraga kägäyo, pjây poshdun shara. Tja Jesüs tjlokwo kjraga kägäyo homipjöy dik. Llëbo weno Cristo kong owa li, e ïnor. Ga tjwe iröng obishko ga ba dbo kälä pïya nopga kong li, e ber bor kong bakoe. Eni ga llëbo rokër bomi kong. ² Sbö nopga tjeng bomi wloshko li, e so öng wlëp ushko so kjoyoe. Eni ga epga dozï yötso. Shäryozï löng wopjlu, bomi wloshko, woyde Sbörë ga shäryëmi eni kjishko. Shäryëy, shji ichëba guing llëm, shji dbur shak wlo erö llëm bakoe. ³ Nopga ichëy dbo go llëme. Llëbo shäryozï pjlo bek ba bokso, epga omshäryë eni bako wlo. ⁴ Eni ga no daga kägäyo li tjweshko ga bomi sëngglo tjwlo ara srer llëm wleniyo li twe bomi kong.

Dwlasga, kjogloga

⁵ Dwlasga, kjogloga, bomi kägäyoga kolozia.

«Ëye krë ä ga Sbö wotjlik owa ba kong.

Ëye wotöy ga era kjimte wopjluë.» *

E kjishko ga pjây uunkong ber löng wotöy ëng kong iyado. ⁶ Sbö dbo ara. E kjishko ga pjây opyos ber löng wotöy ba bokso, llono ga pjây ie ber löng tjwlo ara wlo. ⁷ Pjây de Sbörë. E kjishko ga bomi woydë kës li iozi ber tjeng ba wloshko.

⁸ Pjây sjëke. Llëbo shäryëmi ga woyotjlizi yötso guing. Ä, bomi moskwo li to shäng kjone pogo dbong to sök pjilirö, dli shak, ue wlo wleni. Pjây wlëya woydë to shäng eni le. ⁹ Miydëmi pjlu ga llëbo owa wen tjwe bomi kong li, e wen tjwe bomi pjeyoga löng kjok kjwang jikong li kong eni bakoe. E kjishko ga pjây drön ëë, jlö lëmi Ä kong llëm wlo, pjây mär Jesüs go jlokoyo wlo.

* 4:18 Proverbios 11.31. * 5:5 Proverbios 3.34.

¹⁰ Pjāy rokara Sbörë ber löng së İyado ba tjok wlo, pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok kjīshko. Eni ga llēbo weno bomi kong owa dbar kwōbō li pjirshko ga pjāy ie ber löng pjlo bek, wokjang, dbo ara, llēye bangkjrēmi llēm bakoe. ¹¹ E dbo ara İyado. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Domer sök kjlara jūshko ko Silvano,[†] e bor kjarayo parkē pjlu wleniyo. Tja kjimtaga erē kjibokwo ère tè. Toror sira dō, gueniyo ichër jek bomi kong, pjāy dbokjrē e go wlo, pjāy wosonkē llēm wlo, pjāy woyde Sbörë sorē li miydēmi pjlu wlo bakoe. Pjāy mār ber löng tjlkwo ère go jlōkoyo.

¹³ Jesús tjlkwo kragaga löng Babilonia kjokyo li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong. Epga kjrara Sbörë bomipjōy dik.

«¿Pjāy yonde?» le Marcosdē bomi kong bakoe. E bor kong ga bor wa wleni.

¹⁴ Pjāy èng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi èng kong wopjlúe. Rokër Sbō kong ga pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok li ie ber löng wlēpe.

[†] 5:12 Silvano, e kowēba Silas bakoe.

Segunda Carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorè Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwöl arayo li e. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörè iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tarashko ga miyde ga e wolon dörrö, tak pjang 2 Pedro 1.12-15 go sorè li eni. E kjishko ga kjibokwo ère tara Jesús tjlökwö kjrägaga shdung löng li kong. Woydara ga Jesús tjlökwö bek li woyotjlíya lok iyado, epga mär ber löng Jesús go wlo, epga jék löng pjlo bek wlo bakoe. No kjone kjone to löng tjlökwö bek llëm li lë, Jesús tjlökwö kjrägaga li jyäpwe e go wlo li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok li tara ba kong. Llono ga epga shdüya Sbörè li tara ba kong. Llëye wen kjok pjir lëshko li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Simón Pedrorè. Tja parkè Sbö tjlökwö roy laga Jesucristo äska. Bi Sbö, bi döga Jesucristo li, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga iara lok beno löng mär ba go. Era tjwöl ara.

Nopga mär löng ba go borwatoy dik, kjibokwo ère ichër jék bomi kong.

² Sbö, bi Tjlapga Jesucristo, e miydëmi pjlu kuzong ga rokèr ba kong lok ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlep bakoe.

Shji jék pjlo beke

³ Sbö, e pjlu, kësbang, tjwöl ara bakoe. Eni ga shji rokara ber löng sè iyado wlo, shji jék löng pjlo bek wlo bakoe. Shäryëy eni wlo ga ba dbo ara go ga shji ichara beno löng ba miydë pjlu. Llëye woydëy oblé llëme. ⁴ Eni ga tjläno bi kong jlökwö ga llëbo twe bi kong kësbang, tjwöl ara. E go ga pjây wotjlik löng pjlo bek Sbö dik ga pjlu, pjây wotjlik löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo to löng ichaga ba wotjlik owa lirè dik ame.

⁵ E kjishko ga pjây mär ba go dö llëm, pjây jék pjlo bek bakoe. Gueniyo erö llëm, pjây oppis llëye woyde Sbörè li go bakoe. ⁶ Gueniyo erö llëm, llëye shäryëmi wlo ga woyotjlízi yötso guing. Gueniyo erö llëm, llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjange. Gueniyo erö llëm, llëye woyde Sbörè shäryëmi wlo li, e shäryozia. ⁷ Gueniyo erö llëm, pjây jék löng èng tjok epenga dö wleni. Gueniyo erö llëm, bomi pjeyoga oblé woydözi ara bakoe. ⁸ Shäryëmi eni jék kégong

kégong ga bi Tjlapga Jesucristo miydëmi pjlu li ber bomi kong tjwöl ara, pjây llëno llëme lëba ga äe. ⁹ Gueniyo èye llëbo lër bomi kong ère shäryë llëm ga e no kjok igö yötso llëm wleni, e no kjok igö llëm wleni bakoe. Owa pjang ba go tek dënashko li löna Sbörè ba kong beno dret li, e woyojerae.

¹⁰ E kjishko ga pjeyoga, pjây drön èë, jék löng pjlo bek wlo, pjây rokara, kjrara Sbörè li miydëba e go wlo. Shäryëmi eni ga pjây dir llëm, Sbö rayëmi llëm, ¹¹ ga llono ga pjây äär bi Tjlapga, bi döga Jesucristo li sök no pjluyo iyado lishko ga pjây wlokjre wopjlu.

Sbö tjlökwö weno sorè

¹² E kjishko ga tjlökwö bek ère woyoshrrèr bomi kong iyado, e kuromi, ga sömi löng pjlu gueniyo. ¹³ Tja sök sè obishko ga e woyoshrrèr bomi kong iyado. Miydër ga bor pak li e. ¹⁴ Gueniyo tja wolon dörrö. Lara Tjlapga Jesucristorè bor kong eni tjan. ¹⁵ E kjishko ga llëbo shäryër shäng ara, tja wolono irgo ga pjây ber löng tjlökwö ère woyotjlik iyado wlo.

¹⁶ Tjlapga Jesucristo dbo ara, ga llono ga tjwe iröng obi. E lororwa bomi kong eni, inorwa om go ga e kësbang, tjwöl ara kjishko. Tjlökwö ère shirorwa borwa woshko llëme. ¹⁷ E iaga Data Sbörè beno kësbang, tjwöl ara. Tjläno ba kjishko ga «Bor Wa li kjwe. Woydër ara. Tja wopjlu ba tjok»* lara eni. ¹⁸ Sbö tjläno eni li kurorwa ter kjok dogo dwayo. Eshko ga tjawa löng Tjlapga li tjok dlup jong zrek lishko.

¹⁹ Miydëy e go ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö lagagarè dënashko li, e jlöe. Kjok ro sishko ga shji iök borkek shjiy, äär jong kjok shröng jä, Dbar Kjoklo wenshko. Tjlökwö tara lok li, e beno bi kong iök shjiy eni wleni bako, äär jong Cristo tjwe iröng obishko jä. E kjishko ga tjlökwö li woyotjlízi yötso. ²⁰ Miydozi ga tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagagarè beno lok Sbö kjibokwo go kës li, e laga epgarè om go llëme. ²¹ Llëbo tara lok li shira ba woshko llëm bakoe. Tjlökwö lara Sbörè ba kong ba Sëya go li, e tayde lok erae.

2

Nopga, «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörè llëm wleniyo

¹ Dënashko ga Israel tjëyoga tjrëko, no kjone kjone to löng tjlä ga «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörè llëme. Eerishko ga no kjone kjone omshäryë eni bakoe. Oba piya löng lütshko, ba wotjlik owa li go jlö wleni, miga jyö. Epga tjwläna, döra Tjlapga Jesúsde pjir èmdë ga opyono beno löng ba moskwo. Shärye lok eni, nopga mär Jesús go ame wlo. E kjishko ga wop ä ga shdüya Sbörè. ² Nopga ara llëbo owa shäryako llëm wleniyo shäryë

* 1:17 Mateo 17.5; Marcos 9.7; Lucas 9.35.

baŷya dik. E kjĩshko ga tjlõkwo bek li lāywēba owa. ³ Epga wotjlik lõng dbur tõng ba kong erõe. E kjĩshko ga pjāy jyāpgwe lok tjlõkwo shiya ba woshko li go. Gueniyo epga shdūya sorē li lara Sbõrē tek dēnashko pjir tjān. Ga llono ga shdūya jlõkoyo.

⁴ Sbõ parkagaga kjok dogo so llēbo owa shāryono kjĩshko ga shduna Sbõrē, dbura jer iõk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko, pjirira drõng sho go, beno lõng kjok ro si roy, ba llgwezlong dbaryo tjwe li koshe. ⁵ Dēnashko ga nopga llēbo owa shāryono kjĩshko ga shduna, pira di go drete. Gueniyo Noé, era Sbõ tjlõkwo bek li laga. E kjĩshko ga dõra beno ba pjeyoga doglo kjāk (7) li tjok. ⁶ Sodoma soppa, Gomorra soppa, e llēbo owa shāryono kjĩshko ga shduna, ba kjok li sura iõk go, pjono beno pjlung sho erā. ⁷⁻⁸ Gueniyo Lot, era pjlo bek. E kjĩshko ga dõra. Sõk nopga Sbõ kolē llēm wleniyo li tjrēko obishko ga llēbo shārye lok owa li ina, kura sõk dbar kjwobi go, ga wosonkono sõk ara e kjĩshko. ⁹ Miydēy e go ga llēbo wen nopga pjlo bek li kong owashko ga dõya Sbõrē ga pjluē. Gueniyo nopga owa li shdūya lõng iyado, āar jong ba llgwezlong dbaryo lishko. ¹⁰ Ēye jēk lõng ba wotjlik owa li go, ga Sbõ kolē llēm ga shdūya eni bakoe.

Nopga eniyo llēbo owa shāryēshko ga llēye bangkjire lok llēme. Epga krē ara bakoe. Ba kong ga kjok dogo soppa lāywe owa li, e llēye llēme. ¹¹ Sbõ parkagaga kjok dogo so tjwlo ara, dbo ara, no kjinmo. Eni ēmdē ga kjok dogo soppa oblē li lāywe Sbõ boksho eni llēme. ¹² Nopga eniyo omllāywē owashko ga llēye lāywe lõng li, e llē miyde lõng llēme. Epga so õng llē kjoyo, llēbo shārye ga woyotjliya llēme. Wotjlik tjwe llē ga shāryayde erõe. Ga llono ga pjir õng dik bakoe. ¹³ Llēbo shāryara oblē kong owa li kjĩshko ga kar shdūya Sbõrē eni bakoe.

Lõng wopjlu wlo ga woyde ga wotjlik tjwe llē li shāryē. Īkoba wēllē ēmdē ga llēbo owa shārye lok dbashko, ga lõkyokjire llēme. Ga woyde lok ga pjāy omsshāryē eni ba tjok bakoe. Epga bomi kong ga llēbo owa wleni, iē lok bomi tjok li ber lõkyo ara bakoe. ¹⁴ Walē ē pogo iya ga wotjlik pē ba tjok erā. Sjen llēbo owa shāryē llēme. Nopga mār Sbõ go jlõkoyo llēm ga jyāpgwe ara. Wotjlik dbur tõng ba kong erõ bakoe. Epga shdungko jlõkoyo. ¹⁵⁻¹⁶ Dēnashko ga domer shāng kjlara ko Balán, e Bosor wa. Balán, e wotjliino dbur shak llēbo owa li go erā. Pjlara ga to shāng llēbo owa shāryē wloshko ga wlona Sbõrē, õng so kwomgla kjoyo dre tõshko tjlē llēm wleniyo, e ichara kjlara tjlē ba kong no dik, llēbo owa li shārye ame wlo. Eerishko ga nopga owa lēr shāng li, irbo pjlo bek li

rayara, beno jēk lõng Balán irbo owa li go shara.

¹⁷ Epga so di bāng dano pjir kjoyo, so pjāng sho bakwe pjlukdē llaw pogo kjoyo bakoe. Ga llono ga pjir ber lõng kjok ro si anmoyõ li roshko. ¹⁸ Epga tjlēshko ga llēye le li tjwlo ara le, gueniyo tjwlo llēm, llēno llēme. Ga nopga wotjlik llēbo owa shāryē ame le kwjlē wleni li jyāpgwe, jēk ber lõng ba wotjlik owa li go wlo. ¹⁹ «Pjāy dõktonge. Llēye shāryēmi woydē li shāryēmi ga pjluē» le lok ba kong. Gueniyo epga om go tjeng llēbo owa shārye lõng li dbo dorko. Shji ichaga llērē ga shji ber lõng parkagaga tjwlek lõng pjir wleniyo ba kong.

²⁰ Ēye bi dõga Tjlapga Jesucristo miydē llēm ga e songe. Gueniyo miydarashko ga e dõktonge. Eshko ga beno lõng llēbo owa shāryē ame. Gueniyo opyē llēbo owa shāryē obi wleni ga ber tjeng llēbo owa shārye lõng li dbo dorko irõng obi. Eshko ga ber lõng song anmoyõ. ²¹ Irbo pjlo bek twara Sbõrē ba kong, jēk ba go wlo li miydara, rayara kuzong ga e beno song jlõe. Miydara llēm kjwe dey. ²² Epga beno lõng llēbo tak pjang Sbõ tjlõkwo go wleni. Tjlēno beno eni:

«Shjiti yarwono sõk ga

dõni ga tek tjwe ba uē irõng obi.*

Kõchi wak sõk drēpdre ga

opdik buk tjā tjā di shāng roy jek obi.»

3

Tjlapga Jesús dbaryo dõrõe

¹ Pjeyoga, kjibokwo tēr bomi kong ēre tjok ga kjoyo pjõk tjān. E goshko ga pjāy poshdun wotjlik bēy wlo. ² Tjlõkwo tara Sbõ tjlõkwo lagagarē dēnashko li beno buk bomi kong. Ga tjlõkwo lara bi Tjlapga, bi dõga Jesús lire, e lororwa tjawa Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús āskarē bomi kong bakoe. Woydēr ga tjlõkwo uunkong ēre woyoshrozi iyado.

³ Woydēr ga llēbo ēre miydēmi bām goshko. Kjok pjir lēshko ga nopga Sbõ tjlõkwo joywē ä wleniyo wen tjwe, ga jēk lõng ba wotjlik owa li go. ⁴ Eshko ga tjlē ga «¿Cristo tjwe irõng obi lara llēmdo? ¿Eni ga tjwayde llēm ega? Borwa tjlapgaga tek dēnashko so wolono pjir, ga kjok ēre shāryak dāmārshko tek lēkong ga llēye kjlopswoydē llēme» le. ⁵ Gueniyo llēye shāryara Sbõrē dāmārshko li miyde woydē llēme. Eshko ga kjopkwo shāryara, ga kjok dogro ichara wen tēm dlung roy dwayo, beno buk dlung li tjrēko. Uunkong ēre shāryara ba tjlõkwo go. ⁶ E irgo ga kjok buk eshko li pira di go drete. ⁷ Ga Sbõ tjlē ga kjopkwo pjang eerishko li, kjok ēre, e ber, āar jong no llgwezlong dbaryo lishko. Eshko ga suya iõk go, ga nopga owa li pjiya dret bakoe.

* 2:22 Proverbs 26.11.

⁸ Pjeyoga, Tjlapga kong ga dbar kjwara, e lu kop sak dbāw dbāw (1,000) wleni, ga lu kop sak dbāw dbāw (1,000), e ba kong ga dbar kjwara wleni bakoe. E woyojemi llême.

⁹ Tjlapga Jesús tjlēno bi kong jlōkoyo ga llono ga tjwe irōng obi. Gueniyo no kjone kjone wotjlik ga tjwe wor anmoyō'le. Shji songe'le, ga woyde ga shji uunkong, llēbo owa shāryēy lōng li, e owa jlōe lēy, ga rayēy, ēye pjir llēm wlo. E wopro ga sōk bi koshē wopjlúe. Tjwe maling llēm e kjīshko.

¹⁰ Tjlapga Jesús, e tjwe, koshēy lōng llēmshko, oba tjwe lūrke wleni. Eshko ga llēbo kuy pjluk ara kjok dogo, ga llēbo tjeng kēs kjopkwo go li suya iōkdē dret, ber īgōy ame. Llēbo tjeng kjok ēre kjing go li suya dret eni bako, kjok ēre kēs li tjok.

¹¹ Llēbo uunkong pjir ber eni. E kjīshko ga woyde ga pjāy jēk pjlo bek, woyde Sbōrē sorē li eni. ¹² Eerishko ga pjāy lōng Tjlapga Jesús tjwe dbaryo iara Sbōrē li koshē. Woyde ga pjāy drōn llēbo shāryē, tjwe maling wlo. Eshko ga kjopkwo, llēbo tjeng kēs kjopkwo go, e suya iōkdē drete. ¹³ Gueniyo kjopkwo shārye tjaqlēn, kjok shārye tjaqlēn bako, lara Sbōrē bi kong jlōkoyo sorē li eni. Eshko ga llēbo pjlo bek erā. E koshoydē lōng wopjlúe.

¹⁴ E kjīshko ga pjeyoga, llēbo ēre koshēmi lōng wopro ga pjāy drōn jēk pjlo bek, pjāy pogo llēye dret Sbō bokso wlo. Pjāy jēk lōng ēng tjok wlēp bakoe. ¹⁵ Woyoshrozī ga shji koshe Tjlapgarē sōk wopjlú, shji dōya wlo. Bi kjlara Pablo omtono bomi kong eni bako, kjok miydē twara Sbōrē ba kong li go.

¹⁶ Ga tjlōkwo tara bomi kong sorē ga tara nopga oblē oblē kong eni bako, kjibokwo tara kjwobi li go. Gueniyo tjlōkwo tara kjone kjone llē loklo miydēy wlo ga kjange. No kjone kjone kjok miydē ara llēm, mār Sbō go jlōkoyo llēm bakoe. Eni ēmdē ga tjlōkwo li llē loklo miyde lok pjlúe'le, gueniyo llē loklo le li eni llême. Shārye Sbō tjlōkwo oblē oblē tjok eni bakoe. E kjīshko ga epga oppjik lok om go.

¹⁷ E kjīshko ga pjeyoga, nopga eniyo sorē miydēmi lōng pjir tjān kuzong ga pjāy sjēk ba tjok, pjāy jyāpgwe nopga Sbō kolē llēm wleniyo lirē llēm wlo, pjāy jēklōng ba wotjlik owa li go llēm wlo, tjlōkwo bek li rayēmi llēm wlo bakoe. ¹⁸ Woyde ga pjāy kjimte bi Tjlapga, bi dōga Jesucristo lirē jek kēgong, ba wopjlú li kjīshko. Woyde ga e miydēmi jek kēgong bakoe. E iēy ber kēsbang, tjlwō ara iyado wlo. Ber eni.

Primera Carta de Juan Kjibokwo ère tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbö èrë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlokwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjlokwo kfragaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquia.) Kjibokwo ère tarashko ga e tjlabla tjän.

Shji woyde Sbö ère ara li tara ba kong. Shji èng woydë ara kar kar wleni ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo, eni ga woyde ga shji èng woydë eni iyado li tara ba kong. Cristo wloyoga to löng tjlokwo bek llëm li lë, Jesús tjlokwo kfragaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Èye tjle Sbö Sëya gore, de llëm, e miydëy sorë li tara ba kong bakoe.

Tjlokwo li weno borwa kong

¹ Shäng kjlara ko Tjlokwo.* Kjibokwo ère tërwa bomi kong ba kjishko. Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga sök tjän. Bi iaga ber löng së jlökoyo li e. E kurorwa wëë, Ìnorwa borwa bokkwo go, porwororwa borwa orkwo go bakoe. E roy lorwarë bomi kong. ² E weno borwa kong, ga llëye Ìnorwa li lorwarë bomi kong. Eni ga lërwa bomi kong ga Sök Iyado li e. Dënashko ga sök Data Sbö tjok, gueniyo weno borwa kong dbar kjwöb. ³ Tjawa jëk löng wlëp Data Sbö tjok, ba Wa Jesucristo tjok bakoe. Eni ga llëye Ìnorwa, kurorwa li lërwa bomi kong, pjây jëk löng wlëp borwa tjok eni bako wlo. ⁴ Ga tjlokwo ère tërwa bomi kong, tjawa ber löng wopjlu anmoyö wlo.

Shji jëk pjlo bek, Sbö dik

⁵ Jesucristo tjlokwo lono borwa kong, ga llëye lara li ère: Sbö, e pjlú, pjlo bek, llëye owa drete. ⁶ Shji löng wlëp ba tjok léy, gueniyo shji jëk löng pjlo bek llëm ga shji löng jyörkë, ga shji mär löng tjlokwo bek li go llëme. ⁷ Gueniyo shji jëk löng pjlo bek baÿya dik ga shji löng wlëp èng tjok, ga owa pjang bi go kës li löya Sbö ère ber dret, ba Wa Jesucristo srëng kwono li kjishko.

⁸ Shji llëbo owa shäryono llëme léy wleni ga shji opjyäpgwë löng om go, ga tjlokwo bek li miydëy löng llëme. ⁹ Gueniyo Sbö, e pjlo bek, llëye lara li shärye eni iyado. Eni ga llëbo owa shäryoroy li owa jlöe loroy, ga rayoroy wleni ga owa pjang bi go li löya ber dret, ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Gueniyo shji llëbo owa shäryono llëme léy wleni ga Sbö, e jyö äe löydë, ga ba tjlokwo li miydëy löng llëme.

2

¹ Pjây bor wappa wleni, tjlokwo ère tër bomi kong, pjây llëbo owa shäryë llëm wlo. Gueniyo shji kjlara llëbo owa shäryono wleni ga shji wlike Jesucristorë. E pjlo bek iyado, ga lan Data Sbö tjok bi kjishko. ² E wolono, owa pjang bi go li löya Sbö ère ber dret ga pjlú wlo, owa pjang nopga löng kjok ère kjing go uunkong go li löya ber dret ga pjlú wlo bako, shji ber löng shdungko ame wlo.

Tjlokwo tjaglën wleni

³ Sbö miydëy pjlure miydëy sorë? Tjlokwo lara bi kong shäryëy wlo li shäryoroy eni ga miydëy e go ga e miydëy pjlue. ⁴ Gueniyo èye Sbö miydëy pjlue le, gueniyo kole llëm ga shäng jyörkë, ga tjlokwo bek li miydë shäng llëme. ⁵ Gueniyo èye Sbö tjlokwo kolë ga Sbö woyde jlökoyo. Shji mär ba go jlökoyore miydëy eni: ⁶ Èye tönö ba tjok le ga woyde ga jëk pjlo bek, Jesucristo jëktong sorë ga eni.

⁷ Pjeyoga, tjlokwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ère, e tjlokwo tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjlokwo ère twaraba bomi kong, ga kurumi tjän. ⁸ Gueniyo eerishko ga beno tjaglën wleni. Cristo jëktong pjlo bek, ga pjây jëk löng pjlo bek bakoe. E go ga tjlokwo ère llë loklo miydëba wëëe.

⁹ Èye jëk shäng kjok shjiy roy wleni le, gueniyo oblë Iyawa shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni obi. ¹⁰ Gueniyo èye ba kjlara woydë ara ga jëk shäng kjok shjiy roy wleni, èye iche dir llëm bakoe. ¹¹ Gueniyo èye ba kjlara iywö shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni, ga llëye iga llëme. E kjishko ga jongya kjone miydë shäng llëme.

¹² Pjây bor wappa wleni,

owa pjang bomi go li löna Sbö ère beno dret,

llëye shäryara Jesucristorë li kjishko.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

¹³ Pjây këkboga,

kjok ère shäryayde Sbö ère llëm obishko ga

Jesucristo sök tjän,

ga pjây ommydë eni tjän.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

Pjây dwlasga,

Ä zanomie.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

¹⁴ Pjây bor wappa wleni,

Data Sbö miydomi.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

Pjây këkboga,

sök së tek dämärshko dwayo li miydomi.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

Pjây dwlasga,

pjây wokjang,

Sbö tjlokwo miydëmi löng,

Ä zanomi bakoe.

* 1:1 Tjlokwo le li, e Jesucristo loklo.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjîshko.

¹⁵ Lîebo tjeng kjok ère kjing go Sbô wloyo wleniyo, e woydako llême. Èye omwoyde ara ga Data Sbô, e woyde llême. ¹⁶ Lîebo eniyo, e laga Data Sbôre llême. No wotjlik owa, llêbo ina pjlu li woyde ber ba kong, no krê ara ba llêbo kjîshko bakoe. ¹⁷ Lîebo uunkong eniyo li pjir, ba woydaga li tjok. Gueniyo èye Sbô kolê ga ber sôk sê iyado.

Cristo wloyoga

¹⁸ Pjây bor wapga wleni, kjok pjir dbaryo li dôrôe. Cristo wloyo tje kjlara li roy kuromi, ga Cristo wloyoga oblê weno lông ara tjân. Miydêy e go ga kjok pjir dbaryo li dôrôe. ¹⁹ Dênashko ga epga lông bi tjok, gueniyo tjlokwo li kjrara lok jlôkoyo llêm, e rayara. Tjlokwo li kjrara lok jlôkoyo kjwe ga beno lông bi tjok. Gueniyo e rayara kuzong ga miydêy e go ga tek dênashko ga tjlokwo li kjrara lok jlôkoyo llême.

²⁰ Jesucristo, e iak beno shâng dboy Sbô kong. Ga pjây go ba Sêya ichara beno kësbang bomi tjok, ga tjlokwo bek li miydêmi lông pjlu. ²¹ Tjlokwo miydêmi llêm wleniyo totê bomi kong llême. Tjlokwo bek li miydoromi tjân, ga miydêmi ga tjlokwo bek lishko ga jyô eshko drete. Tjlokwo ère tër bomi kong e kjîshko. ²² Èye jyôrkê ga Îgöy wêlêe. Èye no pjluo iche le Sbôre li, e Jesús llême le oba kong ga jyôrkaga li e. Nopga eniyo mâr lông Data Sbô go llêm, mâr lông ba Wa go llêm bakoe. E kjîshko ga epga Cristo wloyo. ²³ Èye tjlêno ba Wa kjîshko eni ga sôk Data Sbô tjok llême. Èye mâr ba Wa go le oba kong ga era sôk Data Sbô tjok.

²⁴ Tjlokwo kuromi dâmârshko li woyotjizi iyado. Shâyoromi eni ga pjây mâr lông Sbô Wa go, Data Sbô go bakoe. ²⁵ Ga llono ga shji ie Sbô Warê ber lông sê iyado Sbô tjok, lara jlôkoyo sorê li eni.

²⁶ Tjlokwo ère tër bomi kong, nopga to lông bomi jyâpgwê le li kjîshko. ²⁷ Gueniyo pjâyda go Sbô Sêya ichara beno kësbang bomi tjok, ga shâng bomi tjok iyado. Tjlokwo bek laga li e, ga pjây pîya llê pogo go. E kjîshko ga pjây pingga woydê oblê ame. Eni ga pjây mâr ber lông Jesucristo go, pjây pina ba Sêyarê sorê li eni.

Sbô wapga

²⁸ Pjây bor wapga wleni, pjây mâr ber lông ba go iyado, wen tje irông obishko ga shji lông wlêp ba tjok wlo, shji ber lôkshko llêm wlo bakoe.

²⁹ E pjlo bek li miydêmi wleni ga miydozi ga nopga jêk pjlo bek kês li, e Sbô wapga.

3

¹ Shji kowe Data Sbôre ba wapga, ga shji ba wapga jlôkoyo. Miydêy e go ga shji woyde ara anmoyô. Gueniyo nopga Sbô miydê llêm

wleniyo, shji Sbô wapga li miyde lok llême. ² Pjeyoga, shji Sbô wapga shara, llono ga shji sorê miydêy llêm obi gueniyo. Gueniyo Jesucristo wen tjweshko ga e sorê Îy wêlê eshko. Eni ga shji ber baîya dik shara. ³ Èye lông ba koshê eni ga eerishko ga jêk woydê pjlo bek, baîya dik.

⁴ Sbô tjlokwo kolêy llêmshko ga shji lông llêbo owa shâryê. E kjîshko ga èye llêbo owa shâryê ga Sbô tjlokwo kole shâng llême.

⁵ Gueniyo miydêmi pjlu ga Jesucristo ôör kjok ère kjing go, owa pjang bi go li lôya ber dret wlo. Ga llêye owa shâryara llême. ⁶ Èye mâr ba go ga llêbo owa shârye enido llême. Èye llêbo owa shârye enido ga Jesucristo miyde lông llêm, kar miyde llêm bakoe.

⁷ Pjây bor wapga wleni, pjây jyâpgwêba llême. Jesucristo llêbo shâryê pjlo bek iyado. E kjîshko ga èye llêbo shâryê pjlo bek ga e pjlo bek, baîya dik. ⁸ Gueniyo Ara llêbo owa shâryê iyado tek dâmârshko dwayo. E kjîshko ga èye llêbo owa shâryê ga e Â î. Sbô Wa ôör kjok ère kjing go, llêbo shârye Ârê li pjiga. ⁹ Èye Sbô wa ga llêbo owa shârye enido ame, e iara Sbôre beno shâng sê jlôkoyo baîya dik kjîshko. Eni ga e Sbô wa kjîshko ga llêbo owa shârye enido ga äe. ¹⁰ Èye Sbô ware, de Â wa, e miydêy eni: Èye llêbo shâryê pjlo bek llêm ga e Sbô wa llêm; èye ba kjlara woydê llêm ga e Sbô wa llêm bakoe.

Shji êng woydê ara kar kar

¹¹ Tjlokwo kuromi tek dâmârshko dwayo li ère: Bek ga shji êng woydê ara kar kare.

¹² Dênashko ga domer shâng kjlara ko Caïn, e Â î. Caïn li llêbo owa shâryono, gueniyo ba lêngda llêbo shâryono pjlo bek. Ba lêng li zrôra e kjîshko. Shji opshâryê baîya dik llême. ¹³ Pjeyoga, nopga Sbô miydê llêm wleniyo, pjây iya lok shjiktêngshko ga pjây opshgawê e go llême. ¹⁴ Dênashko ga shji wolono lông wleni, gueniyo eerishko ga shji lông sê jlôkoyo. Miydêy ga shji eni, bi pjeyoga woydêy ara kjîshko. ¹⁵ Èye ba kjlara iya wô shjiktêng ga e no zrôga wleni. Ga miydêmi pjlu ga èye no zrôk ga aâr ber lông sê iyado Sbô tjok llême.

¹⁶ Shji oblê woydê sorê li miydoroy Jesucristo go. E optwono wolono bi kjîshko. Bek ga shji optwê wolon bi kjlara kjîshko eni bakoe. ¹⁷ Shji llêbo ara, ga bi kjlara llêbo dret wleni ga woyde ga songelêy, ga kjimtéy. Shâyoroy eni llêm ga Sbô woydêy llême. ¹⁸ Pjây bor wapga wleni, shji oblê woydê ara lêy dô llêm, oblê kjimtozi wopjlu go dey, shji kjimte Sbôre sorê ga eni. ¹⁹⁻²⁰ Shâryey eni ga miydêy e go ga shji mâr lông Sbô tjlokwo bek li go. Sbô tjwlo ara, bi wotjlik li kjinmo, ga shji miyde pjire. E kjîshko ga shji llêbo owa shâryono lêy bi pjlushko êmdê ga miydêy ga shji lông wlêp ba tjok.

²¹ Pjeyoga, shji lōng llēbo owa shāryē llēme tēy bi pjlūshko ga shji lōng wlēp ba tjok. ²² Eshko ga llēye rokēy ba kong dō ga twe bi kong pjir, ba tjlōkwo kolēy lōng pjlū kjishko, llēye woide li shāryēy lōng eni kjishko bakoe. ²³ Ba tjlōkwo lara bi kong shāryēy wlo li ēre: Shji mār ba Wa Jesucristo go, ga kolēy bakoe; shji ichara erē ēng woide ara kar kare. ²⁴ Ēye ba tjlōkwo kolē ga mār ba go jlōkoyo, ga Sbō shāng ba tjok bakoe. Shji go ba Sēya ichara beno kēsbang bi tjok. Miydēy e go ga shāng bi tjok jlōkoyo.

4

Nopga tjlē Sbō Sēya gore, de sēya oblē go, e miydēy sorē

¹ Pjeyoga, nopga ara to lōng tjlē ga «Tjawa tjlē Sbō Sēya go» le lok eni. Gueniyo nopga ara eniyo ichaga Sbōrē llēme. E kjishko ga epga uunkong li tjlōkwo kjrēy llēm, woide ga e tjlīy bām go guing. ² Ēye tjlē Sbō Sēya go jlōre miydēy eni: Ēye tjlē ga Jesucristo oōr kjok ēre kjing go no wleni le ga e ichaga Sbōrē; ³ ēye omlāywē eni llēm ga e ichaga Sbōrē llēm, e ichaga Cristo wloyo lirē. Cristo wloyo, e tjwe li roy kuromi tjān, ga eerishko ga shrono shāng kjok ēre kjing go.

⁴ Pjāy bor wapga wleni, pjāy Sbō ĩ, ga pjang bomi go li dbo ara, Cristo wloyo shāng kjok ēre kjing go li kjinmo. E kjishko ga Sbō wloyoga tjeng kēs li zanomie. ⁵ Epga kjok ēre so, ga tjlē nopga Sbō miydē llēm wleniyo dik e kjishko, ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo omkuk lōng wopjlū. ⁶ Gueniyo shjira Sbō ĩ, ga ēye Sbō miydē ga shji kuya lōng wopjlū, gueniyo ēye Sbō ĩ llēm ga shji kuya llēme. Ēye tjlē Sbō Sēya bek li gore, de jyō sogo li go, e miydēy e go.

Shji woide Sbōrē ara, shji oblē woide ara bakoe

⁷⁻⁸ Pjeyoga, bi kjimtaga oblē woide ara wlo li, e Sbō. E kjishko ga bek ga shji ēng woide ara kar kare. No woidega jlōkoyo li, e Sbō. Miydēy e go ga ēye oblē woide ara ga e Sbō wa, ga Sbō miyde bakoe. Ēye oblē woide llēm ga Sbō miyde llēme. ⁹ Shji woidega Sbōrē eni: Ba Wa kjarasō ichara oōr kjok ēre kjing go bi kjimte, shji ber lōng sē jlōkoyo ba kjishko wlo. ¹⁰ Shji woidega Sbōrē ara anmoyō. Ba Wa ichara, optwono wolono, owa pjang bi go li lōya ber dret ga pjlū wlo, shji ber lōng shdungko ame wlo. Shji Sbō woide ara li āar e go llēme.

¹¹ Pjeyoga, shji woidega Sbōrē ara eni kuzong ga bek ga shji ēng woide ara kar kare bakoe. ¹² Ēye Sbō ĩno llēme. Gueniyo shji ēng woide ara kar kare ga Sbō shāng bi tjok. Eni ga shji Sbō woide jlōkoyo li ikoba wēlēe.

¹³ Shji go ba Sēya ichara beno kēsbang bi tjok. Miydēy e go ga shji mār lōng ba go

jlōkoyo, e shāng bi tjok bakoe. ¹⁴ Data Sbō, ba Wa ichara oōr kjok ēre kjing go, ber no dōga wlo. Tjawa omīno, ga llēye ĩnorwa li lorwarē lōng oba kong. ¹⁵ Jesús, e Sbō Wa. Ēye tjlōkwo ēre kjrono ga mār shāng Sbō go, ga Sbō shāng ba tjok bakoe. ¹⁶ Eni ga miydēy ga shji woide Sbōrē ara jlōkoyo, shji mār lōng ba go bakoe.

No woidega jlōkoyo li, e Sbō. Ēye oblē woide ara ga mār shāng Sbō go, Sbō shāng ba tjok bakoe. ¹⁷ Shji oblē woide jlōkoyo, shji opshāryē Jesucristo dik kjok ēre kjing go wleni ga no llgwezlong dbaryoshko ga shji ber lōng wlēp, llēye bangkjrēy llēme. ¹⁸ Shji oblē woide eni ga llēye bangkjrēy llēme. Shji shdūya Sbōrē li bangkjrēy wleni ga miydēy e go ga shji lōng oblē woide jlōkoyo llēme.

¹⁹ Shji woidega Sbōrē ara bām go. E kjishko ga Sbō woidey ara, oblē woidey ara bakoe. ²⁰ Ēye tjlē ga «Tja Sbō woide ara» le, gueniyo ba kjarara iywa shjiktēng ga shāng jyōrkē. Ba kjarara li ĩga wēlē, gueniyo Sbōra ĩga llēme. ĩEni ga ba kjarara li woide llēm ga Sbō woide sorēro? ²¹ Ba tjlōkwo lara bi kong shāryēy wlo li ēre: Sbō woidozī ara, bomi kjarara woidozī eni bakoe.

5

Shji mār Sbō Wa go

¹ Ēye, no pjluyo iche lara Sbōrē li, e Jesús le ga e Sbō wapga jlōkoyo. Ēye Data Sbō woide ara ga ba wapga woide eni bakoe. ² ĩGueniyo ba wapga woidey ara li miydēy sorē? Shji Sbō woide ara, ga ba tjlōkwo kolēy. Miydēy e go ga ba wapga woidey ara bakoe. ³ Shji Sbō woide jlōkoyo wleni ga ba tjlōkwo kolēy. Ga ba tjlōkwo, e kjang bi kong llēme. ⁴ Sbō wapga uunkong li, llēbo owa shārye nopga Sbō miydē llēm wleniyo rē li, e zana lok pjire. Shji mār Jesús go ga owa li zāy. ⁵ ĩLlēbo owa li zangga ērē? Ēye, Jesús, e Sbō Wa jlōe le ga llēbo owa li zangga beno epgarē dōe.

⁶ Jesucristo oōr shāng kjok ēre kjing go. E wara Juandē di go, ga wolonoshko ga srēng kwono. Miydēy e go ga e Sbō Wa. E waraba dō llēm, e srēng kwono bakoe. Jesús, e ē le Sbō Sēyarē bi kong bako, ga tjlōkwo bek li layde dōe. ⁷⁻⁸ Eni ga Jesús, e Sbō Wa jlōe miydēy llēbo kjringsgo mya go: Sbō Sēya go, di li go, srēng li go bakoe. ⁹ Tjlōkwo le nopgarē bi kongshko ga tjlōkwo kjrēy, tjwłō ara bi kong kjishko. Gueniyo tjlōkwo le Sbōrē li tjwłō ara e kjinmo. Ga ba Wa roy laga li, e Sbō om go. ¹⁰ Ēye mār Sbō Wa go ga tjlōkwo lara Sbōrē li kjarara jlōkoyo. Ēye mār ba go llēm ga Sbō jyō āe layde, ba Wa roy lara li tjlōkwo kjarara llēm kjishko. ¹¹ Llēye le Sbōrē li ēre: Shji kong ba Wa twara, shji ie ber lōng sē iyado ba tjok wlo le eni. ¹² Eni ga ēye mār

ba Wa go ga sök sê jlôkoyo. Ēye mār ba go llēm
ga wolono shāng wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Pjāy mār lōng Sbō Wa go, kjibokwo ěre
tēr bomi kong, pjāy iara Sbōrē beno lōng sê
īyado ba tjok li miydēmi pjlu wlo. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ga
llēbo woyde Sbōrē wleniyo rokēy ba kong-
shko ga miydēy ga shji kuya. Ga miydēy ga
shji kuya wleni ga llēbo rokoroy ba kong li
shārye bi kong eni. E kjīshko ga rokēy ba
kongshko ga llēye bangkjrēy llēme.

¹⁶ Ēye ba kjlara ik shāng llēbo owa shāryē
ga woyde ga syōshtë Sbō kong ba kjlara
li kjīshko. Llēbo owa lēr shāng li, shji ie
ber shdungko īyado wlo llēm wleniyo lotē.
Llēbo owa, shji ie ber shdungko īyado wlo
wleniyo tjok. Ēye llēbo owa eniyo shāryono
ga shji syōshtë ba kjīshko llēme. ¹⁷ Llēbo owa
shāryoroy llē pogo ga e owa. Gueniyo llēbo
owa, shji ie ber shdungko īyado wlo llēm
wleniyo tjok.

¹⁸ Ēye Sbō wa ga llēbo owa shārye enido
ame. E de Sbō Warē. E kjīshko ga llēye shārye
Ārē ba kong ga āe. ¹⁹ Miydēy ga shji Sbō
wapga. Miydēy ga nopga Sbō miydē llēm
wleniyo li ichaga Ārē. ²⁰ Miydēy ga Sbō Wa
ōōr shāng kjok ěre kjing go, ga shji kong kjok
miydē twara, Sbō bek li miydēy pjlu wlo.
Shji mār lōng Sbō bek li go, ba Wa Jesucristo
go bakoe. Sbō bek li e. Bi iaga ber lōng sê
īyado ba tjok li e bakoe.

²¹ Pjāy bor wapga wleni, shji sbōpga jyāglo
poshrēk llēme.

Segunda Carta de Juan Kjibokwo ère tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ère tarashko ga e tjabla tjän.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjlökwo bek llëm li lë, Jesús tjlökwo kjrägaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ère tara Juandë, Jesús tjlökwo kjrägaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

1-2 Kjibokwo ère taga tja bomi tjlappgarë.

Sbö tjlökwo kjrägaga, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy kjrara Sbörë. Tjlökwo bek li kjrörroy beno tjeng bi pjlushko, ga ber tjeng eshko iyado. E kjishko ga pjäy woydër ara, pjäy woyde tjlökwo bek miydagaga löng lirë eni bakoe.

³ Rokër Data Sbö kong, ba Wa Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga shji mär Sbö tjlökwo bek li go, ga shji ëng woydë ara kar kar wopro ga shji kjimte lok ara, shji songe le iyado, shji ie lok ber löng wlëp bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁴ Roy kuror ga pjäy jëk löng tjlökwo bek li go, shji ichara Data Sbörë sorë li eni. E kjishko ga tja wopjlu anmoyö. ⁵ Eni ga pjeyoga, tjlökwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ère, e tjlökwo tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjlökwo ère twaraba bi kong. Lër bomi kong ga pjäy ëng woydos ara kar kare. ⁶ Ga shji ëng woydë wlo ga woyde ga tjlökwo lara Sbörë bi kong shäryëy wlo li shäryëy eni iyado. Shji ëng woydë laga Sbörë bi kong tek dämärshko dwayo.

⁷ Nopga ara to löng kjok ère kjing go oba jyäpgwë. Tjlë ga «Jesucristo shrono kjok ère kjing go no wleni llëme» le löng eni. Èye tjlë eni ga e Cristo wloyo. ⁸ Pjäy pak shäryono ara, ga pjäy potjwlëkklo tjok. Gueniyo pjäy sjëk, pjäy jyäpgwe lok llëm wlo, bomi potjwlëkklo li jer llëm wlo.

⁹ Èye oblë ping woydë, shji pina Cristorë sorë li kjinmo le wleni ga shäng mär Sbö go llëme. Èye jëk shäng tjlökwo pina ba kong li go ga mär shäng Data Sbö go, ba Wa go bakoe.

¹⁰ Èye äär bomi shwoy ga Cristo tjlökwo bek ère le bomi kong llëm ga wlokrëmi bomi ushko llëm, «Miga» le bomi kongshko ga «Kjobe» lëmi ba kong ëmdë llëm bakoe. ¹¹ Èye omwlokrono ga shäng ba pak owa li shäryë ba tjok wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja llëbo lë woydë ara bomi kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. Pjäy in woydë, shji lan ëng tjok wlo, shji ber löng wopjlu anmoyö wlo.

¹³ Bomu pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga, kjrara Sbörë wleniyo li, «¿Pjäy yonde?» le bomu kong.

Tercera Carta de Juan Kjibokwo ëre tara Juandë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjabla tjän.

Domer shäng kjlara obi ko Gayo. Pjlara ga nopga ichara Juandë Jesús roy pjlú lë ba kong. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótrefes, e domer tjwLö ara wleniyo. E kjishko ga nopga ichara Juandë li wlokjre woydë llëme. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë Gayo kong, ber shäng sjëk Diótrefes tjok wlo. Gueniyo nopga ichara li wlojrra Gayorë wopjlú kuzong ga Juan beno shäng wopjlú ba tjok, ga woyde ga wlokjre eni jek obi li tara ba kong.

¹ Kjibokwo ëre taga tja bomi tjlapgarë.

Gayo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor kjlara, pja woydër ara jlökoyo.

² Pja bor kjlara. Miydër pjlú ga pja jëk shäng pjlú Sbö tjok. Eni ga rokër Sbö kong ga pja kjimte, bop doyo ber pjlú eni bako wlo. ³ Pja roy söra bi pjeyoga kjone kjonerë bor kong. Kuror ga pja mär shäng Jesús go jlökoyo, pja jëk shäng tjlökwö bek li go bakoe. E kjishko ga tja wopjlú anmoyö. ⁴ Roy kur ga bor wapa wleni jëk löng tjlökwö bek li goshko ga tja wopjlú anmoyö.

⁵ Pja bor kjlara. Tjlapga Jesús tjlökwö kjragaga kjimtep enido, pjeyoga miydëp llëm ëmdë ga kjimtep bakoe. ⁶ Epga kjimtorop sorë li lara lok Jesús tjlökwö kjragaga löng li kong. Epga äär eshko obishko ga kjimtos jek eni obi, woyde Sbörë sorë li eni. ⁷ To löng Jesucristo pak shäryë, kjimtura nopga Sbö miydë llëm wleniyo lirë llëme. ⁸ E kjishko ga woyde ga bi pjeyoga eniyo tjwe bi shwoy ga wlojrrë löng wopjlú, tjlökwö bekli shdär jek këgong wlo.

⁹ Kjibokwo ichoror jek Jesús tjlökwö kjragaga löng li kong kjwara. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótrefes. Tjawa kole woydë llëm, nopga oblë ichë ä kjishko. ¹⁰ Tjawa jyöyotke ara. Bi pjeyoga wlokjre woydë llëm bakoe. Ëye omwlojrrono ga iche tön tjlökwö kjragaga löng li tjok ame. E kjishko ga tja jek äär eshko ga wlon kjuuwe.

¹¹ Pja bor kjlara. Ïp ga no oblë llëbo owa shäryë ga pja omshäryë eni llëme. Llëbo pjlú shäryopdë eröe. Ëye llëbo pjlú shäryë ga e Sbö i. Ëye llëbo owa shäryë ga Sbö miyde llëme. ¹² Domer shäng kjlara ko Demetrio. Era pjlúe le nopga uunkongdë eni. Tjawa omlë eni bakoe. Miydëp pjlú ga tjawa tjlä

beke. Ga miydër pjlú ga tjlökwö le shäng li, e beke.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Tja llëbo lë woydë ara bop kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. ¹⁴ Pja in woydë wop ä, shji lan ëng tjok wlo.

¹⁵ Rokër Sbö kong ga pja ie ber sök wlëpe. Bop pjeyoga löng jüshko li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

Bop pjeyoga löng eshko bop tjok li, «¿Yonde?» lëp kjlara kjlara kong bakoe.

Carta de Judas

Kjibokwo ère tara Judasdë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Judas. Kjone kjone tjëlë ga e Jesús oppingga tak pjang Lucas 6.16 go, Hechos 1.13 go bakoe le. Kjone kjone obi tjëlë ga e Jesús lëng, Santiago dik, tak pjang Mateo 13.55 go, Marcos 6.3 go bakoe le. Gueniyo miydëy pjlú ga kjibokwo ère taga, e Judas Iscariote llëme.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjëlökwo bek llëm li lë, Jesús tjëlökwo kjrägaga li jyäpge e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ère tara Judasdë, Jesús tjëlökwo kjrägaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Judasdë. Tja Jesucristo parkaga. Tja Santiago lëng.

Nopga rokara Sbörë löng li, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy woyde Data Sbörë ara, ga pjäy de Jesucristorë.

² Rokër Sbö kong ga pjäy songe le ÿyado, pjäy ie ber löng wlëp, pjäy woyde ara bakoe.

Nopga wotjlik owa wleniyo

³⁻⁴ Pjeyoga, woydorër ga shji döra Sbörë beno löng sorë li roy lër bomi kong kjibokwo ère go. Gueniyo kur ga tjëlökwo ichër jek bomi kong oblë kjluwe. No kjone kjone wotjlik ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ba wopjlú li kjishko kuzong ga shji llëbo owa shäryë ga pjlúe le. Epga opyono beno löng bi Tjlapga, bi pjluyo Jesucristo li wloyo. Nopga eniyo, e shdngong. E tak beno pjang Sbö tjëlökwo go eni dëna tjän. Ga eerishko ga nopga eniyo kjone kjone opzrëno löng bomi tjërëko, pjäy jyäpge wlo le. E kjishko ga rokër bomi kong ga tjëlökwo roy pjlú li wlikoziä. E twaga Sbörë beno ba nopga kong pjlaraso, ber ÿyado wlo.

⁵ Llëbo kjone kjone woyoshrrë woydë bomi kong, e miydëmi löng pjr gueniyo. Dënashko ga Israel tjëyoga shira Tjlapgarë tek Egipto kjokyo dwayo irgoshko ga kjone kjone mär ba go llëm li pjira drete. ⁶ Dënashko ga ba parkagaga kjok dogo so kong pak twara Sbörë oblë oblë. Gueniyo kjone kjone omrayono. E kjishko ga pjrira Sbörë dröng sho go, iara beno löng kjok ro si roy, äär jong ba llgwezlong dbaryo lishko.

⁷ Dënashko ga Sodoma soga, Gomorra soga, kjok shto oblë oblë löng ba soshko soga, e pono no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ara, ga llëbo shäryako llëm li shäryara lok oblë oblë bakoe. E kjishko ga shduna Sbörë iök go, beno nopga owa shdüya iök

pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go ÿyado wlo li miydoklo.

⁸ Nopga owa löng bomi tjërëko li, e llëbo shäryë eni bakoe. Llëbo shärye löng owa ba doyo go, lara Sbörë ba kong yoshko le kjishko. Wotjlik lok ga ichaga èrë llëme le, ga kjok dogo soga läywe lok owa bakoe. ⁹ Sbö parkaga kjok dogo so kägäyo Miguel ëmdë ga ënglono kar kar Ä tjok, Moisés doyo li kjishkoshko ga Ä läywara owa sira ëmdë llëme. Eshko ga tjëlë ba kong ga «Pja wlongga ber Tjlapgarë» le ba kong eni eröe. ¹⁰ Gueniyo nopga èrera, llëbo läywe lok owa oblë oblë, gueniyo llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjlüya llëme. Wotjlik tjwe llë li shäryayde eröe. Ga ba pjikklo li e.

¹¹ Epga opshäryë owa, Caín dik.* Llëbo shärye llë pogo, dbur shak wlo, Balán dik.† Ga Sbö kole lok llëm kjishko ga llono ga pjr, Corë dik.‡ jE kjishko ga epga song jllë!

¹² Pjäy tön, ië ëng tjok, pjäy wopjlú Sbö tjok kjishkoshko ga llëbo shärye lok owa li lökyokjre lok llëm, gueniyo bomi kong ga llëbo owa wleni, e ber lökyo ara bomi kong bakoe. Epga opwoyotjlik löng om go erö, öng daga opsëng om go erö wleni. Llëbo le lok ara, gueniyo llëbo pjlú shärye lok llëm, pjäng sho roshko di llëm, bakwe pjlukdë llaw pogo wleni. Eye kjimte llëme. Kjør bo kjrozlong dbaryo ga kjor llë botjyono llëm ga e llëno llëm, kjëtong jong wleni. Eshko ga shiy ba sleng tjok. Enira kjëtong jllökoyo. Nopga ère so e kjoyo bakoe. Eye kjimte llëme. ¹³ Epga so dlung löya dbo ara kjoyto, llëbo owa shärye li ÿgöy wëllë, dlung bung sho wleni. Epga so dbala jëk ba irbo bäng llëm kjoyoe. Epga löng shdngong kjok ro si anmoyö li roy ÿyado wlo.

¹⁴ Dënashko ga domer shäng kjlara ko Enoc. E tjok ga Adán tjëyoga tek beno ba irgo li öötong kjringswo tjer (6).§ Eshko dbaryo ga Enoc tjëlëno nopga ère kjishko. Tjëlë ga «Tja kuzia! Llono ga Tjlapga Jesús tjwe ba parkagaga kjok dogo so ara tjok, shtëy ga äär llëme. ¹⁵ E tjwe nopga uunkong llgwege, nopga owa li shdngonga, llëbo owa shäryara kës li kjishko, tjëlökwo lara lok owa ba kjishko kës li kjishko bakoe» le. ¹⁶ Nopga ère kjloshtë llë pogo kjishko, llë pogo läywe owa bakoe. Jëk löng ba wotjlik owa li go erä. Krë lok ara om goshko, ga oblë jyäpge lok tjëlökwo wolëso go, llëye woyde li wlëya wlo.

Pjäy sjëke

¹⁷ Pjeyoga, llëye lara Sbö tjëlökwo roy lagaga bi Tjlapga Jesucristo äskarë bomi kong li, e woyoshrozia. ¹⁸ Tjëlëno lok ga «Kjok

* 1:11 Génesis 4.1-16. † 1:11 Números 22.2-24.25. ‡ 1:11 Números 16.1-50. § 1:14 Enoc, e Jared wa. Jared, e Malaläl wa. Malaläl, e Cainán wa. Cainán, e Enós wa. Enós, e Set wa. Set, e Adán wa, tak pjang Génesis 5.3-18 go sorë li eni.

ppir lëshko ga nopga Sbö tjlökwo joywë ä wleniyo wen tjwe, ga jëk löng ba wotjlik owa li go» lara lok eni. ¹⁹ Nopga eniyo löng bomi tjrëko, bomi shdögaga ber löng dboy dboy wlo li epga. Epga go Sbö Sëya llëm, jëk löng ba wotjlik owa li go erä.

²⁰ Gueniyo pjeyoga, pjây ëng kjimtos mär Sbö go jek këgong këgong. Pjây syöshtë Sbö kongshko ga pjây kjimtaga ber ba Sëyarë.

²¹ Pjây woyde Sbörë ara, ga pjây songe le bi Tjlapga Jesucristorë bakoe. E kjishko ga llono ga pjây ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. E koshëmi löng wopro ga tjlökwo ëre woyoshroziä. ²² Ëye, tjlökwo kjrëy wlo li kjone dey miyde llëm ga e songe loziä.

²³ Ëye, tjlökwo bek llëm li kjire woydë kjwlë ga dözi, nopga tek shiy iök roy dwayo wleni. Llamoga songe lozi, gueniyo pjây sjëk, pjây opshäryë baiya dik llëm wlo. Woyotjlizi ga llëbo owa shäryara li kjishko ga ba shwong ëmdë ga beno owa, porwako llëm wleni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁴⁻²⁵ Sbö bi döga, e eröe. Pjây kjimte dir llëm wlo ga pjlúe. Pjây ie äär ber löng ba bokshto ga pjlú bakoe. Eshko ga pjây pogo llëye dret, pjây wopjlú anmoyö bakoe. Bi Tjlapga Jesucristo kjishko ga e iëy ber bi pjluyo kësbang, tjwlö ara, dbo ara iyado. Ber eni.

Apocalipsis **Llëbo ëre pina Jesucristorë Juan kong, shji yo ñno wleni Kjibokwo ëre sorë**

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sböër iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Eshko dbaryo ga Juan iaraba beno shäng dlung tjërko ko Patmos lishko, ba shdunggo, Jesús roy pjlú lara kjishko. Pjlara ga Jesucristo weno ba kong. Eshko ga llëbo pina ba kong, shji yo ñno wleni, ga ichara ba të, llëbo li miyde nopga uunkongdë wlo.

Bäm go ga ichara kjibokwo të Jesús tjökwö kjrägaga kjrिंगgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblä oblä Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.)

E irgo ga llëbo wen llono li pina ba kong. Nopga owa li shdüya Sböër sorë li pina ba kong. Ä ängkjwë Sbö nopga tjok sorë li pina ba kong. E zäya Jesúsde sorë li pina ba kong. Llono ga nopga uunkong ber löng sorë li pina ba kong bakoe.

Llëbo ñna Juandë kës ëre tara beno Jesús tjökwö kjrägaga kong.

¹ Llëbo ëre pina Sböër Jesucristo kong, pïya ba parkagaga kong wlo, llëbo wen döro li miyde lok wlo. Eni ga tja Juan kong ga ba parkaga kjok dogo so ichara Jesucristorë ter shrono shäng bor kong, llëbo ëre pïya bor kong wlo. ² Llëbo ñnor li të uunkong bomi kong, Sbö tjökwö roy lara Jesucristorë bor kong li tër bomi kong bako, ber ba miydoklo wlo. ³ Èye kjibokwo ëre lë oblä kong ga ber wopjlúe. Èye tjökwö ëre kuk, ga kole ga ber wopjlú bako, dbar lër shäng li döro kjishko.

⁴⁻⁵ Kjibokwo ëre taga tja Juandë.

Jesús tjökwö kjrägaga kjrिंगgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblä oblä Asia kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

Rokër Sök Ìyado li* kong, sëyaga doglo kjäk (7) tjeng ba pjlú sökklo jong li boksho li kong, Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe. Jesucristo, e Sbö tjökwö kura li laga jlökoy, woshrra bäm go li e, pjlupga löng kjok ëre kjing go ichaga li e bakoe. Shji woyde ara, owa pjang bi go li löna beno dret, ba srëng kwona li go, ⁶ ga shji iara beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, ba Data, borwa pjluyo li kong. E kjishko ga Cristo iëy ber

* **1:4-5** Sök Ìyado le li, e Data Sbö loklo. † **1:4-5** Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblä oblä li loklo. ‡ **1:8**

Grecia so tjökwö go ga tjökwö toklo ko Alfa, e ba bäm Ìyo, tjökwö toklo ko A wleni. § **1:8** Grecia so tjökwö go ga tjökwö toklo ko Omega, e ba pjirshko, tjökwö toklo ko Z wleni. * **1:10** Tjlapga Jesús Dbaryo le li, e dbar sondëshko loklo, e woshrra Sböër e dbaryo kjishko.

kësbang, tjwölö ara, dbo ara Ìyado wlo. Ber eni.

⁷ Tja kuziä. Llono ga Cristo ter pjäng sho roshko, ñga uunkongdë, ba shorkegaga löng dënashko li omik bakoe.

Eshko ga tjëyoga löng kës li ber löng woydë ara ba kjishko.

Ber eni.

⁸ Tjlapga Sbö tjölë ga «Tja so tjökwö toklo ko Alfa[†] kjoyo, tja so tjökwö toklo ko Omega[§] kjoyo bakoe. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. Sök Ìyado li tja. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe» le.

Domer weno shäng kjlara, so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyoe

⁹ Tja Juan, tja bomi kjlara Jesús tjökwö kjrägaga. Shji mär bi pjluyo Jesús go kjishko ga shji shdungoba, gueniyo kuy kjange. Sbö tjökwö roy lara Jesúsde bor kong li lër shäng oba kong kjishko ga tja icharaba beno sök dlung tjërko ko Patmos lishko. ¹⁰ Pjlara ga Tjlapga Jesús dbaryo* ga tja go Sbö Sëya jlökoy. Eshko ga ybö kuror bor irgo pjlara dbo ara, pjluk wli bakworoy wleni. ¹¹ Tjlë bor kong ga «Llëye ip li tos ber pjang kjibokwo go. E irgo ga ichos jek Jesús tjökwö kjrägaga kjrिंगgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblä oblä Asia kjokyo li kong. Ichos jek Èfeso kjokyo, Esmirna kjokyo, Pérgamo kjokyo, Tiatura kjokyo, Sardis kjokyo, Filadelfia kjokyo, Laodicea kjokyo bakoe» le.

¹² Eshko ga tja bojongö in iröng, èye ybö kuror tjölë li è miydër wlo. Eshko ga ñn ga iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7), ¹³ tjërko shäng kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, doyono shäng shwong kur may äar ba kju kjing go, dop pjirkklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlú kjing go. ¹⁴ Ba kägä, ba käkzong, e kjwo pjlublún so pjäng sho kjoyoe. Ba bok roy so iök lok ri ri kjoyoe. ¹⁵ Ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo li iak jong iök pjë jong ri ri roshko li kjoyoe. Ba ybö dbo ara, di kës pjlublunyo dik. ¹⁶ Orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7). Dröng tur jong ba kjak roy kjwangna, kowo stek kar kar. Ba bokkwo kälä lletlet, dlo wleni.

¹⁷ Ñn jek drëng ga tja jek rish buk ba dre zlong, shji wolono buk wleni. Gueniyo eshko ga tja porwara ba orkwo këlëkong go, ga tjölë bor kong ga «Llëye bangkjërëp llëme. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo

uunkong pjitong dret ga tja sök obi. ¹⁸ Sök İyado li tja. Tja wolono, gueniyo tja sök sê iyado wlo. Shinmoga shtoyo u bâng bâng dôkkîo tjeng bor wloshko, epga woshrêr irông obi ga pjûe.

¹⁹ »İlêye İnop li tozong. Eni tjok ga llêye shâryê li tos, llêye wen tek irông li tos bakoe. ²⁰ Dbala İnop tjeng kjwo kjäk (7) bor orkwo këlêkong êre, iök shjiy bapkwô shâryak dbur sho shôylôr go tjeng kjwo kjäk (7) êre, e llê loklo lêr bop kong. Iök shjiy bapkwô kjwo kjäk (7) êre, e bor tjlôkwô kjruga kjrिंग-gwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblê oblê li jyâglo. Dbala kjwo kjäk (7) êre, e roy sôgaga kjok dogo so doglo kjäk (7), parkê lông bor tjlôkwô kjruga kjrिंग-gwo kjäk (7) kong li jyâglo bakoe.

2

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlôkwô kjruga lông Êfeso kjokyo li kong

¹ »Roy sôga kjok dogo so shâng kjlara, bor tjlôkwô kjruga lông Êfeso kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, sôya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shâng kjlara, orkwo këlêkong dbala tjeng kjwo kjäk (7), jêk shâng iök shjiy bapkwô shâryak dbur sho shôylôr go tjeng kjwo kjäk (7) li tjrêko. E tjlê bomi kong ga ² Pjây jêk lông sorê, e miydêr. Pjây parkê bor kong kjang, llêbo weno bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. No kjone kjone tjlêno ga «Tja Sbô tjlôkwô roy laga Jesús âska» lara eni. Eshko ga tjlinomi yôtso, ga miydoromi ga jyô erâ. Eshko ga ioromi beno jêk lông bomi tjok ame. ³ Bor kjîshko ga llêbo weno bomi kong owa ara, gueniyo kurumi kjang, pjây wosonkono llêm bakoe.

⁴ »Gueniyo bor kong ga pjây lông llêbo shâryê owa kjrına. Pjây mâr lông bor go kjwlêshko ga pjây êng woydono ara kar kare. Gueniyo pjây opshâryê eni ame. ⁵ Pjây opshâryono dâmârshko sorê li woyotjlîzia. Llêbo shâryêmi lông owa li, e owa jlôe lozi, ga rayozi, ga llêbo shâryoromi dâmârshko, Sbô tjlôkwô kjroromi kjwlêshko li shâryozi eni irông obi. Shâryêmi eni llêm ga tja jek bomi iök shjiy bapkwô jong li kjê bomi shjiryô. ⁶ Gueniyo llêbo ber pjû bomi kong, llêbo owa shârye nicolaïtagarê lông li iywor shjiktêng, ga pjây omîywô shjiktêng eni bakoe.

⁷ »Ëye kwomgwô tjok ga woyde ga tjlôkwô le Sbô Sêyarê bor tjlôkwô kjruga kong li kuya yôtso. Sbô kjok bukshko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon

llême. Ga êye llêbo owa li zano ga ichêr kjor bo li uê' le.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlôkwô kjruga lông Esmirna kjokyo li kong

⁸ »Roy sôga shâng kjlara obi, bor tjlôkwô kjruga lông Esmirna kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, sôya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shâng kjlara, llêye llêm obishko ga sök tjân, llêbo uunkong pjitong dret ga sök obi. Era wolono, ga woshrono irông obi. E tjlê bomi kong ga ⁹ Pjây shdungoba sorê, e miydêr. Pjây song jlôe. Gueniyo jlôkoyo ga pjây song llêm, pjây llêbo ara wleni. Pjây jyôyotke nopgarê sorê li miydêr. Epga tjlê ga «Tjawa judîoga» le, miga jyô, epga Â nopga erâ. ¹⁰ Llêbo wen tjwe bomi kong owa li bangkjremi llême. Lêr bomi kong ga pjây kjong kjong ie Ârê om go ber lông no shdüzlong uyo roshko, pjây tjliya wlo, llêbo owa shâryêmi wlo le, ga pjây shdüya song âar jong dbar sak kjwara (10). Gueniyo tja rayêmi llêm, âar jong pjây wolono guing. Shâryoromi eni ga pjây iêr ber lông sê İyado Sbô tjok.

¹¹ »Ëye kwomgwô tjok ga woyde ga tjlôkwô le Sbô Sêyarê bor tjlôkwô kjruga kong li kuya yôtso. Êye llêbo owa li zano ga nopga wolono tjeng li wolon jek obi wlenishko ga llêye wen ba kong llême' le.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlôkwô kjruga lông Pérgamo kjokyo li kong

¹² »Roy sôga shâng kjlara obi, bor tjlôkwô kjruga lông Pérgamo kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, sôya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shâng kjlara, drông tjeng kjwangna, kowo stek kar kar. E tjlê bomi kong ga ¹³ Miydêr ga pjây lông lishko ga nopga pjluo li Â erâ. Eni êmdê ga pjây mâr lông bor go İyado. Dênashko ga domer shâng kjlara eshko ko Antipas. E parkono bor kong pjûe. E zrôraba bomi tjrêkoshko ga tja rayoromi llême.

¹⁴ »Gueniyo bor kong ga pjây lông llêbo shâryê owa. Dênashko ga Balac pina Balândê Israel tjeyoga jyâpgwê ara. Epga ichara ông sho twaraba sbôpa jyâglo kong li uê. Epga ichara pê no orkwosmono ba tjok llêm li tjok. Pjây kjone kjone jêk lông tjlôkwô êre go. ¹⁵ Pjây kjone kjone jêk lông tjlôkwô owa le nicolaïtagarê li go bakoe. ¹⁶ E kjîshko ga llêbo owa shâryêmi lông li, e owa jlôe lozi, ga rayozi. Llêm ga tja jek bomi shwoy, ga tja êngkjwê bomi tjok, drông tur jong bor kjak roy li go.

¹⁷ »Ëye kwomgwô tjok ga woyde ga tjlôkwô le Sbô Sêyarê bor tjlôkwô kjruga

* 2:17 Dli ter kjok dogo dwayo le li, ko manâ.

3

kong li kuya yõtso. Èye llëbo owa li zano ga kong dli ter kjok dogo dwayo miydëba kjok ère kjing go llëm wleniyo li* twër ber ba kong. Kong akkwo kjwo pjlublún twër kjwara bako, goshko ko jyâ tak pjang tjàglën, miydaga èrë llëm, miyde ba kjraga lirë eröe' le."

*Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjr-
gaga löng Tiatira kjokyo li kong*

¹⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Sbö Wa, ba bok roy so iök lok ri ri kjoyo, ga ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo krung beno shjij kjoyo bakoe. E tjlë bomi kong ga ¹⁹ 'Pjây jëk löng sorë, e miydër. Pjây èng woydë ara, pjây mär bor go, pjây parkë bor kong pjlú, llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. Miydër ga eerishko ga pjây löng llëbo pjlú shäryë ara, pjây mär bor go bäm go li kjinmo bakoe.

²⁰ »Gueniyo bor kong ga pjây löng llëbo shäryë owa kjrina. Walë shäng kjlara ko Jezabel. E tjlë ga "Tja Sbö tjlökwo laga" le, gueniyo jyö erä. Tjlökwo le shäng li go ga bor parkagaga jyäpgwe ara. Epga iche pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Epga iche öng sho twaraba sböpga jyäglö kong li uë bakoe. Eni èmdë ga e slomi llëme. ²¹ Kong dbar tworor kop ara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe le wlo, gueniyo raye woydë llëme. ²² E kjishko ga iër ber buk swlo ara, ba bukklo kjing go. Èye pë ba tjok, ga llëbo owa shärye löng li raye llëm ga shdun ara bakoe. ²³ Walë li wapga zrör drete. Eshko ga bor tjlökwo kjrägaga löng kës li ommyidë ga wotjlik llë li, llëye woyde löng li, e miydër pjlú, ga pjây kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryoromi li kjishko.

²⁴ »Gueniyo pjây kjone kjone jëk löng Jezabel tjlökwo li go llëme. Pjây oppino kjok miydë Ä i miydëba llëm wleniyo lëba li go llëm bakoe. Pjâyda ichër llëbo oblë shäryë llëme. ²⁵ Pjây mär ber löng tjlökwo kjrjoromi li go erä.

²⁶ »Èye llëbo owa li zano, ga tja kolara äär jong ba dbo go ga kong dbo twër, tjoyoga uunkong iche wlo, ²⁷ dbo twara bor Datarë bor kong sorë ga eni. Ga "epga iche kjang; kole lok llëm ga shdüya ara, klung sbi dloroy pjäs wleni."† ²⁸ Ga kong dbala ko Dbar Kjöko li twër ber ba kong bakoe. ²⁹ Èye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga kong li kuya yõtso' le."

*Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjr-
gaga löng Sardis kjokyo li kong*

¹ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjrägaga löng Sardis kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, wloshko tjeng Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),* dbala kjwo kjäk (7) bakoe. E tjlë bomi kong ga 'Pjây jëk löng sorë, e miydër. Pjây löng së lëba, gueniyo pjây wolono löng wleni. ² Pjây wollenzong! Pjây dbo beno sira dö, ga jetoe. E kjishko ga pjây dbokjrozong. In ga pjây jëk löng pjlö bek bor Sbö bokso llëme. ³ Tjlökwo kuromi, kjrjoromi li, e woyoshrozi, kolozí iröng obi. Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Pjây wollen llëm ga tja koshëmi löng llëmshko ga tja jek bomi shwoy, no lü ä wleni.

⁴ »Pjây kjlëbö, bomi shwong shtimirë wliwli wleni llëm obi. Pjâyda omshäryono eni kjishko ga pjây iër ber jëk löng bor tjok, doyë shwong ko pjlublún go. ⁵ Èye llëbo owa li zano ga doyë shwong ko pjlublún go, baïya dik. Èye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoy li go. Ga èye llëbo owa li zano ga ba ko löng kjibokwo li go dwayo llëme. Ba kjishko ga tja tjlë bor Data, ba parkagaga kjok dogo so kong ga "Kjwe botoya" lër ba kong lok eni. ⁶ Èye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga kong li kuya yõtso' le."

*Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjr-
gaga löng Filadelfia kjokyo li kong*

⁷ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjrägaga löng Filadelfia kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, e eröe. Tjlökwo bek laga li e bakoe. Pjlu David u bäng bäng dökklo tjeng ba wloshko. U bäng bäng döra ga bängzaga èrë llëm, u bäng bäng bängzara ga döga èrë llëm bakoe. E tjlë bomi kong ga ⁸ 'Pjây jëk löng sorë, e miydër. İzia. U bäng bäng döror jong bomi boksho, bängzaga èrë llëme. Miydër ga pjây dbo ara llëm, gueniyo bor tjlökwo koloromi, tja rayoromi llëm bakoe. ⁹ Pjây löng lishko ga nopga löng kjlëbö, tjlë ga "Tjawa judioga" le, miga jyö, epga Ä nopga erä. Llono ga epga ichër kjök tjok bomi boksho, ga tjlë lok bomi kong ga "Nopga woyde Jesúsde ara li pjây" le bomi kong eshko. ¹⁰ Dbar tjuje kjwara ga llëbo wen nopga löng kjok kjwang jikong li kong owa, epga tjlïn wlo.

† 2:27 Salmó 2.9. * 3:1 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le'li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

Dēnashko ga tja tjlēno bomi kong ga “Llēbo wen bomi kong owashko ga kuzī kjang, tja rayēmi llēme” loror bomi kong eni, ga tjlōkwo li koloromi. E kjīshko ga dbar owa li tjweshko ga pjāy dēr yōtso, pjāy dār wlo.

¹¹ ”Tja āār malinge. Llēye tjeng bomi tjok li jnezī, bomi potjwlēkkō li dōga ērē bomi shjiryo llēm wlo. ¹² Ēye llēbo owa li zano ga iēr ber shāng Sbō u shwleyo wleni, ga ber shāng eni īyado. E go ga bor Sbō ko li tēr, bor Sbō kjokyo ko li tēr, bor ko li tēr bakoe.† Ba kjokyo li, Jerusalén kjokyo tjalglēn li e. E ter kjok dogo dwayo. ¹³ Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo le Sbō Sēyarē bor tjlōkwo kjrāgaga kong li kuya yōtso’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesūs tjlōkwo kjrāgaga lōng Laodicea kjokyo li kong

¹⁴ »Roy sōga shāng kjlāra obi, bor tjlōkwo kjrāgaga lōng Laodicea kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, sōya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shāng kjlāra, ‘Ber eni’ laga li e. Llēye le li shārye eni īyado. Llēye ina li le jlōkoyo. Llēbo shāryara Sbōrē kēs ichaga li e bakoe. E tjlē bomi kong ga ¹⁵ Pjāy jēk lōng sorē, e miydēr. Pjāy zengteng anmoyō wleni llēm, pjāy kjlik ara anmoyō wleni llēm bakoe. Woydēr ga pjāy kjlik wleni, llēm ga pjāy zengteng wleni. ¹⁶ Gueniyo pjāy kjlikjli wleni erō kjīshko ga pjāy tjwēr bor kjak roy dwayo wleni.‡ ¹⁷ Pjāy tjlē ga «Tjawa dbur sho ara. Llēbo wlēnorwa ara. Llēye oblē woydērwa llēme» lēmi eni. Gueniyo pjāy song jlō, pjāy llēye dret, pjāy kjok igō llēm, pjāy shwong llēm bakoe. ¿Pjāy opkugō lōng llēmede? ¹⁸ E kjīshko ga lēr bomi kong ga dbur sho shōylōr suk pjir beno pjū wleniyo tjwlēzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy ber lōng dbur ara jlōkoyo wlo. Shwong ko pjublūn tjwlēzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy doyē e go wlo, pjāy lōng kjlop dret li lōkyo jnemi e go wlo. Ga bokkwo dwloyo tjwlēzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy kjok igō pjū wlo.

¹⁹ ”Ēye woydēr li jēk owashko ga wlōn, ga poshdun, opyē jēk pjilo bek irōng wlo. Eni ga llēbo owa shāryēmi lōng li, e owa jlōe lozi, ga rayozīa. ²⁰ Kuzīa. Tja shāng na bomi u bāng bāng bomi rokē, tja iēmi opzrēk jek bomi tjok wlo. Ēye, tja kura, ga u bāng bāng li dōra bor kong ga tja opzrēk jek ber sōk ba tjok, ga tjawa iē ēng tjok.

²¹ ”Llēbo owa li zanor, ga tja oōtong sōk bor Data tjok, ba pjlu sōkklo kjing go. Ēye

llēbo owa li zano ga kong dbo twēr āār ber sōk bor tjok, bor pjlu sōkklo kjing go eni bako wlo. ²² Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo le Sbō Sēyarē bor tjlōkwo kjrāgaga kong li kuya yōtso’ le.”»

4

Pjlu sōkklo jong kjwara kjok dogo

¹ E irgo ga īnor jek obi, ga īn ga u bāng jong ojong kjwara kjok dogo. Ga ybō kuror pjlara pjluk wli bakworoy wleni li tjlēno bor kong obi. Tjlē ga «Pja tēmō. Llēye wen ēre irgo li pin bop kong» le. ² Jekdo eshko ga tja go Sbō Sēya jlōkoyo. Eshko ga pjlu sōkklo īn jong kjwara kjok dogo, kjing go ēbo sōk kjlāra. ³ Sōk li so akkwo wolēsowa ko *jaspe, cornalina*, e kjoyoe. Sōkklo li sor go, donku pjang pjribri, kālā kēsōng, akkwo wolēsowa ko *esmeralda* kjoyoe. ⁴ Sōkklo li sor go, pjlungga sōkklo lok sak pjōk kjingsho pkēng (24), tjlappa kjok līgwega wleniyo sōk kjlāra kjlāra sōkklo li kjing go, doyono sōk shwong pjublūn go, pjlu dlu ioklo shāryak dbur sho shōylōr go jong ba dlu kjing go. ⁵ Sōkklo jong roworbēshko li roy dwayo, līgwlēng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara bakoe. Sōkklo li bokshto ga iōk pjē lok ri ri ba bapkwō roy kjwo kjāk (7). Sbō Sēyaga doglo kjāk (7) li* e. ⁶ Ga llēbo īn buk sōkklo li bokshto oblē, so dlung shāryak batlē sho go kjoyo, roīgōy wēlē.

Sōkklo li worbo go pjlor kar kar, āya lōng sē wleniyo tjeng kjlāra kjlāra. Doglo pkēng (4) li bokkwo lok llaw pogo, bām lē, irōng lē bakoe. ⁷ Kjlāra so dbong kjoyo, kjlāra so sōglā kjoyo, kjlāra bokkwo so no kjoyo, kjlāra so dōbung dbuk pjang kjoyoe. ⁸ Kjlāra kjlāra sjāgā lok ko tjer (6), ga bokkwo lok llaw pogo, sjāgā li dorko bakoe. Shkē dba ga tjlē lōng īyado. Tjlē ga

«Tjlapga Sbō, llēye shāryēp woydē li shāryēp ga pjlu.

Pja erōe. Pja erōe. Pja erōe.

Pja sōk īyado» le lok eni.

⁹ Sōk pjlu sōkklo kjing go li sōk īyado. E poshrēya āya lōng sē lirē ara, e ie lok ber kēsbang, tjwlō ara. Ga tjlē lok ba kong ga «Tjawa wopjū bop tjok īyado» le eni. Le lok enishko ga ¹⁰ tjlappaga kjok līgwega wleniyo doglo sak pjōk kjingsho pkēng (24) lōng li kjōk tok sōk li bokshto. Ga poshrēya lok eni wopro ga ba pjlungga dlu ioklo ie ba sōkklo li bokshto, ga tjlē lok ga

¹¹ «Borwa Tjlapga, borwa Sbō,

llēbo tjeng kēs li shāryaga pjarē,

† 3:12 Sbō ko li tak lok ba go, epga baīya kjīshko. ‡ 3:16 Eshko dbaryo ga di bāng tjeng kjlik ara anmoyō, ga nopga dwlōmnēk di kjlik li go. Di bāng tjeng obi zengteng anmoyō, ga di eniyo li ie lok, ber lōng wopjū wlo. Gueniyo di bāng tjeng kjlikjli llē, e ba kong ga llēno llēme. * 4:5 Sbō Sēyaga doglo kjāk (7) le li, e Sbō Sēya dbo oblē oblē li ioklo.

woydorop eni kjishko.
 Ga beno löng sê li laga pjarê bakoe.
 E kjishko ga pja tjwłō ara,
 pja iêrwa ber kêsbang, tjwłō ara wlo,
 pja bangkjrêrwa wlo,
 dbo ara li ber bop kong wlo bakoe» le
 lok eni.

5

Öng Wlêp Ushko So Llgwoklê, kjibokwo

¹ Eshko ga in ga sök pjlū sökklo kjing go li orkwo këlêkong kjibokwo tjeng kjwara, tak pjir kjwo kar kare. Kjibokwo li dira pjir, ga kjarbo smona kjibokwo smokklo go kjwo kjäk (7), roshwing llêm wlo. ² Ga in ga Sbō parkaga kjok dogo so shäng kjlara, dbo ara wleniyo. E tjlêno dbo go, tjlê ga «ÿËye tjwłō ara, kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go li döya wlo, kjibokwo li roshwīya wlo?» le. ³⁻⁴ Gueniyo Ëye tjwłō ara, kjibokwo li roshwīya, İya wlo dret, Ëye sök kjok dogo eniyo llêm, Ëye sök kjok Ère kjing go eniyo llêm, Ëye sök klung Ère dorko eniyo llêm bakoe. E kjishko ga tja slar ÈÈÈ. ⁵ Gueniyo tjlappaga kjok llgwegwa wleniyo kjlara tjlê bor kong ga «Pja slar ame. Judá tjËyo li dbongyo sök kjwe İzong. Kjwe David tjËyo. Llêbo owa li zana pjire. E kjishko ga kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo kjwe döya ga pjlū, kjibokwo kjwe roshwīya ga pjlū bakoe» le.

⁶ Eshko ga in ga Öng Wlêp Ushko So Llgwoklê li kojono sök pjlū sökklo lishko, äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlappaga kjok llgwegwa wleniyo löng li, e tjrêko. Ga in ga zröraba kjoyoe. Öng li sjō kjwang kjäk (7), bokkwo kjwo kjäk (7), e Sbō Sëyaga doglo kjäk (7),* ichak kjok kjwang jikong li loklo. ⁷ Eshko ga jek pjlū sökklo li zlong, ga sök pjlū sökklo kjing go li, kjibokwo tjeng ba orkwo këlêkong li kjarara Öng lirê ey dwayo. ⁸ Kjararashko ga äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlappaga kjok llgwegwa wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) li, e kjök tono tjeng Öng li bokshto. Kjlara kjlara wloshko kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tËy or go wleniyo tjeng kjwara, wloshko di ioklo shäryak dbur sho shöyİör go tjeng kjwöbō, roshko llêbo lō pjlebië. Llêbo lō pjlebië li, e Sbō nopga syō li loklo. ⁹⁻¹⁰ Eshko ga tono lok tËkwo tjaqlên, tËkwoyo eni:

«Pja zröraba,
 ga bop srëng kwonop li go ga nopga tjwłênop Sbō kong.
 Nopga tjwłênop li tjËyoga oblê oblê uunkong, tjlê tjlōkwo oblê oblê uunkong, kjok shto oblê oblê uunkong sogga bakoe.

Nopga li iorop beno löng syōshtagaga parkê löng Sbō, borwa pjluyo li kong,
 ga ber löng nopga löng kjok Ère kjing go li ichaga İyado wlo.

E kjishko ga pja tjwłō ara,
 kjibokwo kjwe kjrêp wlo,
 kjibokwo smokklo iak lok ba kjarbo go li döp wlo bakoe» le.

¹¹ Eshko ga İnor jek obi, ga İn ga Sbō parkaga kjok dogo so löng träk llêm, shtËy ga äär llêm wleni. Löng pjlū sökklo li, äya löng sê li, tjlappaga li, e pjlor kalêkong pjirbrie. ¹² Ga tjlêno lok dbo ara. Tjlê ga

«İÖng zröraba kjwe tjwłō ara,
 dbo ara li ber ba kong wlo,
 llêbo tjwłō ara tjeng kës li ber ba kong wlo,
 kjok miydë ara li ber ba kong wlo,
 bangkjrêba wlo,
 iêba ber kêsbang, tjwłō ara wlo,
 poshrêkoba wlo bakoe!» le.

¹³ Eshko ga llêbo tjeng kës shäryara Sbörê kjok dogo, kjok Ère kjing go, klung Ère dorko, dlung tjrêko, e tjlêno lok uunkong bakoe. Tjlê ga

«İSök pjlū sökklo kjing go kjwe, Öng kjwe,
 e poshrêrwa İyado,
 bangkjrêrwa İyado,
 iêrwa ber löng kës kës, tjwłō ara İyado,
 dbo ara li ber ba kong İyado bakoe!» le.

¹⁴ Ga äya löng sê doglo pkëng (4) li tjlê ga «Ber eni» le, ga tjlappaga li kjök tono, ga sök pjlū sökklo kjing go li, Öng li, e poshrêra lok.

6

Kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go

¹ E irgo ga in ga Öng Wlêp Ushko So Llgwoklê li, kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo go kjwo kjäk (7) li döra kjwara. Ga kur ga äya löng sê li kjlara tjlêno dbo go, kjrik wleni. Tjlê ga «İPja tegöl!» le. ² Ga İnor jek obi, ga in ga kwomgla sök kjlara kjlo pjlublún. Kjlara sök ba kjing go wloshko sböng tjeng kjwangna. Ga kong pjlū dlu ioklo twaraba kjwara. E irgo ga jek sök kwomgla li kjing go, oba zang wlo le wleni.

³ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirê kjwara obi. Eshko ga kur ga äya löng sê li kjlara obi tjlê ga «İPja tegöl!» le. ⁴ Eshko ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo srëzrën. Kjlara sök ba kjing go. Ga kong dröng twaraba kjwangna kës bange. Ga kong dbo twaraba llêbo wlêp kjok Ère kjing go li pjiya wlo, nopga ber löng èng zrök wlo.

⁵ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirê kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo mya. Eshko ga kur ga äya löng sê li kjlara obi tjlê ga «İPja tegöl!» le. Ga İnor jek obi, ga in ga

* 5:6 Sbō Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbō Sëya dbo oblê oblê li loklo.

7

kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo sī. Kjlara sök ba kjing go, wloshko llēbo tjllkklo tjeng kjwara. ⁶ Ga kur ga ēbo tjlēno āya lōng sē doglo pkēng (4) lōng lishko dwayo. Tjlē ga «Nopga iēy ber lōng parkē dbar kjwara, dwla kjrina bayo gōk tjung wleni* āska dō, llēm ga dwla kjrina obi bayo gōk tjung wleni kjwo mya āska dōe. Gueniyo kjyo, kjillgwo bo dyo, e iēy srer llēme» le.

⁷ E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Ōng lirē kjwara obi. Eshko ga kur ga āya lōng sē li kjlara obi tjlē ga «Pja tegō!» le. ⁸ Ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo shwēshwē. Kjlara sök ba kjing go ko Shinmo Kāgāyo, ga kjlara obi jek shāng ba irgo ko Shinmo Shtoyo. Kjoj kjwang jikong li shdōktong beno kjinggwo pkēng (4), ga epga kong dbo twaraba nopga lōng kjoj kjrina li zrōk pjir wlo. Ga zrōra drōng go, pjli go, swlo go, āya kjloshko so go bakoe.

⁹ E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Ōng lirē kjwara obi, e tjok ga ōōtong kjwo shkēng (5). Eshko ga ĩn ga shinmoga sēya lōng llēbo lō pjllēbē sukklō jong eshko li dirko. Epga lōng sē obishko ga Sbō tjlōkwō kjrara lok, ga lara oba kong, ga zrōraba e kjishko. ¹⁰ Eshko ga epga tjlēno dbo go. Tjlē ga «Tjlapga, llēye shāryēp woydē li shāryēp ga pjluē. Pja erōe. Pja pjlo bek bakoe. Āār jong ĩlono ga nopga lōng kjoj kjing go li shdum, tjawa zrōra lok li kjishko?» le. ¹¹ Eshko ga kjlara kjlara kong shwong twaraba ko pjublūn, ga ēbo tjlē ba kong lok ga «Koshozī sira obi, bomi pjeyoga Sbō parkagaga zrōkoba bomipjōy dik wlo li, e zrōraba pjir guing» le.

¹² E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Ōng lirē kjwara obi. Eshko ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga yo tjwe pjang kēsbang kjrina, dlo kworkwono beno pjang yēt, shwong ko yēt wleni, mok kworkwono beno pjang srēzrēn, srēng wleni, ¹³ dbala lono ter lok kjoj ēre kjing go, kjoj ko *higuera* bakwara pjlukdēshko ga bo lono wleni, ¹⁴ kjoj dogo jek jēktēng erā, kjibokwo diroy wleni, ga dlup llē, di tjrēko llē, dlung tjrēko llē, e opkwono lok kjoj shto oblē uunkong.

¹⁵ Eshko ga pjllupga lōng kjoj ēre kjing go, nopga tjwlō ara wleniyo, ēngkjwaga kāgāyoga, nopga uunkong parkagaga tjwlēk lōng pjir wleniyore, de llēmde, e tōktong lōng uunkong guēng lok ōōng roshko, ak kēsēs tjeng dlup dirko bakoe. ¹⁶ Ga tjlē lōng dlup kong, ak kong ga «Pjāy tarzong borwa kjing go. Tjawa jnezī bomi dorko, tjawa wlēya sök pjlu sökklo kjing go lirē llēm wlo, tjawa shdūya Ōng lirē ba iir ara li go llēm wlo bakoe. ¹⁷ Borwa shdūzilōng dbaryo laraba li ōōtonge. Ēye omkuk kjang ga āe» le lōng eni.

Nopga doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak dbāw kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo sak pkēng kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (144,000) tak lok llēbo jyāglo go

¹ E irgo ga ĩn ga Sbō parkagaga kjoj dogo so tjeng doglo pkēng (4), kojono lōng kjoj pjir worbo kjinggwo pkēng (4) lishko, ga pjluk tek eshko dwayo li bānkira, kjoj llē, dlung llē, kjoj llē, e pjia llēm wlo. ² Epga kong dbo twaraba, kjoj ēre pjia wlo, dlung bakoe. Ga ĩn ga Sbō parkaga kjoj dogo so kjlara obi tek tjwe shāng dlo wen tēm shwo lēkong dwayo, wloshko Sbō Sök Īyado li jyāglo. Ga tjlēno parkagaga doglo pkēng (4) lōng li kong. Tjlē ga ³ «Kjoj llē, dlung llē, kjoj llē, e pjimi llēm, āār jong llēbo jyāglo ioroy Sbō parkagaga lōng kēs li bokdo go guing» le. ⁴ Eshko ga kur ga Israel tjēyoga iak lok llēbo jyāglo go li doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak dbāw kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo sak pkēng kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (144,000).

⁵ Judā tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Rubēn tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Gad tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

⁶ Aser tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Neftalī tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Manasēs tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

⁷ Simeón tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Leví tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Isacar tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

⁸ Zabolón tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

José tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Benjamin tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

* 6:6 Gōk tjung wleni, e bayo litro kjwara dik.

Nopga ara doyono löng shwong ko pjlublün

⁹ E irgo ga ñor jek obi, ga ñ eshko pjlü sökklo li, Öng li, e bokshto ga nopga löng träk llëm, shtëy ga äär llëm wleni. Tjÿyoga oblë oblë uunkong löng eshko. Nopga kjok oblë oblë uunkong so löng eshko. Nopga tjlä tjläkwö oblë oblë uunkong löng eshko bakoe. Doyono löng shwong pjlublün go, kjlara kjlara wloshko mek korga. ¹⁰ Ga tjläno dbo go. Tjlë ga

«¡Borwa Sbö, e sök pjlü sökklo kjwe kjing go!
¡No döga li kjwe!

¡No döga li Öng kjwe bakoe!» le.

¹¹ Sbö parkagaga kjok dogo so kojono löng pjlü sökklo li, äya löng së doglo pkëng (4) li, tjlapgaga li, e pjlor kalëkong pjribrü li, e kjujono bokdo kjlay klung go, ga Sbö poshrëra lok. ¹² Tjlë ga

«¡Ber eni!

¡Borwa Sbö,

e poshrërwa iyado,
e iërwa ber kësbang, tjwloä ara iyado,
kjok miydë ara li ber ba kong iyado,
“Tjawa wopjlu ba tjok” lërwa iyado,
dbo ara li ber ba kong iyado bakoe!

¡Ber eni!» le.

¹³ Eshko ga tjlapgaga löng li kjlara tjlä bor kong ga «¿Löng shwong ko pjlublün kjwe ë, kjone so, e miydëpde?»

¹⁴ «Tjlapga, kjwepga ë miydër llëme» lër ba kong.

Kuya ga tjlä bor kong ga «Kjwepga to jek löng song jlö, llëbo weno owa kësbang dbaryo, gueniyo ba shwong, e kwoshkwara Öng kjwe srëng li go beno pjlublüne. ¹⁵ E kjishko ga löng Sbö pjlü sökklo kjwe bokshto, ga beno löng parkë ba u roy shkë dbae. Ga kjwepga daga beno Sbörë om go. ¹⁶ Beno löng pjli kuk ame, wodogro ame, suya dlorë ame, barwe kjok kjlikdë ame bakoe. ¹⁷ Öng sök pjlü sökklo jong kjweshko go kjwe ber ba daga, kjwepga söya äär di shji ie ber löng së jlökoyo wleniyo buk lishko. Ga ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo» le.

8

Llëbo lö pjläblë bapkwö

¹ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo kjäk (7). Eshko ga kjok dogo beno kjing wop tjoke.

² E irgo ga ñ ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7) löng Sbö bokshto li kong wli twaraba kjwara kjwarae. ³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so tek shäng kjlara obi, wloshko llëbo lö pjläblë bapkwö shäryak dbur sho shöylör go, ga öötong shäng llëbo lö pjläblë sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong li zlong. Eshko ga kong llëbo lö

pjläblë twaraba ara, suya Sbö nopga syö li tjok, llëbo lö pjläblë sukklo jong pjlü sökklo bokshto li kjing go wlo. ⁴ Ga llëbo lö pjläblë li yö jem pjang Sbö parkaga li orkwo dwayo Sbö bokshto, Sbö nopga syö li tjok.

⁵ Eshko ga iök sëya kjrara Sbö parkaga lirë kjwöbö, llëbo lö pjläblë sukklo li dwayo, ga iara llëbo bapkwö li roy, beno tjunge. E irgo ga iök sëya tjeng ba bapkwö roy li dbura jer kjok ëre kjing go. Eshko ga kjrik ri ri le ara, llgwläng tur jong lletlet llaw pogo, yo iano bakoe.

Wli

⁶ E irgo ga Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li posharyono löng pjir, ba wli li bakwë wlo.

⁷ Sbö parkaga bäm li, ba wli bakwara, ga iök lono ter kjok ëre kjing go, di zeng kjwolong tjok, srëng tjok bakoe. Ga kjok kjwang jikong li shdöktong beno kkringgwo mya, ga kjok kjrina li sura pjir, kjor llë, kjlo sho llë tjeng eshko li tjok.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga llëbo so dlup kësbang pjë jong ri ri kjoyo, e dburaba jer dlung roshko. Ga dlung kjwang jikong li shdöktong beno kkringgwo mya, ga dlung kjrina li kworkwono beno srëng eröe. ⁹ Ga llëbo tjeng së ba roy li kjëtong dret, kjyong jëk tjeng ba kjing go li pjitong dret bakoe.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di llë, di bäng llë, e shdöktong beno kkringgwo mya, ga dbala lono kjwara kësbang, iök ri ri wleni, di kjrina li kjing go. ¹¹ Dbala li ko Këä, ga di kjrina li iara beno tjeng këä. Di sreno li kjishko ga nopga wolono arae.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga dlo kälä shdöktong beno kkringgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, dbala kälä shdöktong beno kkringgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët bakoe. E kjishko ga dba li shdöktong beno kkringgwo mya, ga dbar kjwöbi go ga kjrina li beno kjok ro yët, shkë li shdöktong beno kkringgwo mya bako, ga shkë kjwöbi go ga kjrina li beno kjok ro yët bakoe.

¹³ Eshko ga ñor jek obi, ga ñ ga döbung kuror dbuk pjang kjwara kjok dogo, tjläno pjang dbo go. Tjlë ga «¡Pjäy nopga löng kjok kjing go, Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya obi löng ba wli bakwë wlo! ¡E kjishko ga pjäy song jlö, pjäy song jlö, pjäy song jlö!» le.

9

¹ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga ñ ga dbala lono ter kjwara

kjok dogo dwayo, kjok ère kjing go. Dbala li kong u bäng bäng dökklo twaraba kjwara, pjlebgo jong rong anmoyö li dökklo. ² Ga pjlebgo li kop dörashko ga yö tëm tur jong ba roy dwayo, llëbo sukklo kësbang anmoyö wleni. ³ Eshko ga yö jem pjang li roshko dwayo sekwa ter tur jong träk llëm, shdöktong kjok kjwang jikong, ga kong dbo twaraba nopga ue wlo, no ue dyërë wleni. ⁴ Gueniyo ichara kjlo sho llë, kjor korga llë, llëbo kësang llë, e uë llëme. Ichara nopga Sbö jyäglo lok ba bokdo go llëm wleniyo li uë eröe. ⁵ Gueniyo ichara beno löng nopga li zrök llëm, beno löng ba shdung ara, äär jong moglo shkëng (5). Ue lokshko ga kuya ga uara dyërë wleni. ⁶ Eshko dbaryo ga nopga löng li wolon woydë, gueniyo wolon llëme. Wolon woydë ära emdë ga wolon ga äe.

⁷ Sekwa lër li, e so kwomgla doyak pjir, jonyga ëngkjwë wlo li kjoyoe. Ba kä kjing go llëbo pjang so pjilupa dlu ioklo shäryak dbur sho shöylör go li kjoyo, ba bokkwo so no bokkwo kjoyo, ⁸ ba käkzong so walë käkzong kjoyo, ba kowo so dbong kowo kjoyo bakoe. ⁹ Ba worbu wlikoklo so worbu wlikoklo shäryak dröng sho go kjoyo, ba sjägä, e pjiluk so jëkklo ara dopshira kwomglarë jëk löng ëngkjwë wlo li kjoyo, ¹⁰ ba pjlak, e dbo go jong swlet, so dyë shjukjoyo, ga ba pjlak li go ga nopga shduna ara, äär jong moglo shkëng (5). ¹¹ Sekwa li pjiluyo sök kjlara. Hebreo tjlökwö go ko Abadón. Grecia so tjlökwö go ko Apoliön.* E Ä parkaga, parkë shäng pjlebgo jong rong anmoyö li daga.

¹² Llëbo owa anmoyö häm li jek tjän. Gueniyo beno kjing pjök obi.

¹³ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara. Llëbo lö pjleblë sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong Sbö bokshto li goshko sjö iak lok kjwang pkëng (4). Eshko ga ybö kuror pjlara sjö lok li go dwayo. ¹⁴ Tjlë parkaga wli bakwaga li kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), pjirik löng di kësbang ko Eufrates pjangshko li, e döba» le. ¹⁵ Sbö parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li, e iak beno pjirik löng eshko, ba dloyo, dbaryo, mokyö, luyo li öötong guing, nopga zrök ara eshko wlo. Ga nopga löng kjok ère kjing go li shdöktong beno kjinggwo mya. Ga parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li döktong, ga nopga kjrina li zröra lok drete.

¹⁶ Eshko ga ëngkjwagaga jëk löng kwomgla söga ara. Kur ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (200,000,000). ¹⁷ Kwomgla, ba söga, e ñor, shji yoïno wleni li, ga so eni. Ba worbu

wlikoklo kjwo srëzrën, ding ding, shöylör bakoe. Kwomgla kägä li so dbong kägä kjoyoe. Iök tur jong ba kjak roy dwayo, yö tjok, akkwo ko *azufre* tjok bakoe. ¹⁸ Ga nopga löng kjok ère kjing go li shdöktong beno kjinggwo mya. Ga kjrina li wolono dret, llëbo tur ba kjak roy ère kjishko. ¹⁹ Kwomgla li dbo ara tjeng ba kjakshko, ba pjlakshko bakoe. Ba pjlak li kägä tjok, so dgur kjoyo, ga nopga shduna lok ara e go.

²⁰ Nopga zröra llëbo owa lirë llëm, beno löng së li, llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Ä sëyaga poshrëk, llëbo jyäglo oblë oblë li poshrëk bakoe. Llëbo jyäglo li shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjublün go, dröng sho so klung sho kjoyo go, ak go, kjorkwang go bako, gueniyo kjok ïga lok llëm, kjok kuga lok llëm, jëk llëm bakoe. ²¹ Enido ga nopga li beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë, oba zröya, oba ie ybi go, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë bakoe. Llëbo owa shäryara kës ère, e rayara lok llëme.

10

Sbö parkaga kjok dogo so, wloshko kjibokwo chirawa

¹ E irgo ga ñn ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo ter pjang kjlara obi kjok dogo dwayo, doyono pjäng sho go wleni, donku pjang ba dlu kjing bakoe. Ba bokkwo so dlo kjoyo, ba dre so iök kjoyo. ² Wloshko tjeng kjibokwo kjwara chirawa, roshwing pjir ba orkwo kjing go. Ba dre këlëkong iara dlung kjing, ga milëkong iara klung kjing. ³ Eshko ga öö le dbo go, dbong kjluno wleni. Lara pjirshko ga kjirik kjwang kjäk (7) li dloktong, ri ri le kjwangnashko kjwangnashko. ⁴ Tjlökwö lara kjirik kjwang kjäk (7) lirë tër wlo loror, gueniyo kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä bor kong ga «Jnes ber tjeng bop pjilushko. Tëy llëme» le.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing li, orkwo këlëkong poyono jem kjok dogo, ⁶⁻⁷ ga tjläno jlökoyo. Tjlë ga «jLëye koshëy amel Lëye shäryë wlo li, e laga Sbörë, ga lara ba tjlökwö ïagaga kong dëdashko. Maling ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi li, ba wli bakwe. Ga llëbo lara Sbörë kës li, e shäryë eshko» le. Tjlëno enishko ga tjläno jlökoyo, Dök ïyado li ko go. Kjok dogo, klung ère, dlung, e shäryaga li e, llëbo tjeng kës eshko li tjok.

⁸ E irgo ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara jek obi, tjlä bor kong ga «Pja nom, ga kjibokwo roshwing pjir tjeng Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing wloshko li kjrëba» le.

* 9:11 Hebreo tjlökwö Abadón, Grecia so tjlökwö Apoliön, e no pjiga loklo.

⁹Eni ga tja jek öötong Sbö parkaga li zlong, ga kjiwbkwo li rokoror ba kong. Kuya ga tjlê bor kong ga «Kjrozong, Uozong. Zrêrop bop kjak roy ga kup ga pjläblê, or dyo dik, gueniyo jer öötong bop bögwö roshko ga bop bögwö li ie ber kë ara» le. ¹⁰Eni ga kjröror ba wloshko dwayo, ga uoror. Tjeng bor kjak royshko ga pjläblê, or dyo dik, gueniyo jer öötong bor bögwö roshko ga bor bögwö li iara beno kë ara.

¹¹Eshko ga ëbo tjlê bor kong ga «Llêbo wen tjëyoga oblê oblê tjok li, llêbo wen kjok shto oblê oblê sopga tjok li, llêbo wen nopga tjlê tjlökwö oblê oblê tjok li, llêbo wen pjlungga oblê oblê tjok li, e los jek obi» le.

11

Sbö tjlökwö lagaga do pjök

¹Eshko ga tja kong kjorkwang twara ëborë kjlara, llêbo tjlkklo wleni, ga tjlê bor kong ga «Pja kojös, pja nom Sbö u tjlük, öng sho sukklo jong ba zlong bäng li tjok, ga löng ba poshrëk eshko li shtëp bakoe. ²Gueniyo ba u bäng kjako li tjlip llëm, e twak beno tjeng nopga judio llëm wleniyo li kong. Sbö kjokyo Jerusalén, e twak beno tjeng ba wloshko, epga jek löng, tek löng e roshko möglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo. ³Eshkoshko ga nopga ichër do pjök, bor tjlökwö roy lë oba kong dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260) wlo. Ga shärye lok eni, doyono löng sopokklo shwongyo go» le.

⁴Kjok ëre Tjlapgayo li bokshto ga kjor lok do pjök ko *olivo*, iök shjiy bapkwö lok do pjök bakoe. Kjor li, iök bapkwö li, e nopga do pjök li iyäglo. ⁵Ëye tjwe ba shdungleshko ga iök to tur nopga do pjök li kjak roy dwayo, ga ba wloyoga tjwe löng li pjiya drete. Ëye ba shdung woydë ga wlon eni kjluwe. ⁶Epga kong dbo twaraba, shunyo slong, äär jong Sbö tjlökwö lara pjir guing. Ga kong dbo twaraba obi, di kjlpswë ber srëng wlo, swlo oblê oblê ichë tjwe kjok ëre kjing go wlo bakoe.

⁷Sbö tjlökwö lara lok pjir irgo ga äya owa sök pjläbgwo jong rong anmoyö lishko li shrono shäng ëngkwono ba tjok, ga epga zröra. ⁸E irgo ga ba doyo beno tjeng kjok tjwlo ara li irbo bäng go, Tjlapga Jesús zröraba pjang kjlös go dënashko kjokyo lishko. Kjok eshko li, e so Sodoma kjokyo, Egipto kjokyo, e kjoyoe. ⁹Ga nopga tjwe shinmoga tjeng li ik ara, tjëyoga oblê oblê uunkong, nopga tjlê tjlökwö oblê oblê uunkong, kjok shto oblê oblê uunkong sopga bakoe. Öör löng eni äär jong dbargwo mya kjingsho bëy, gueniyo ëye wotjlino ba doyo tjeng li jnek llême. ¹⁰Eshkoshko ga nopga löng kjok ëre kjing go beno löng

wopjlü, ga llêbo twara lok ëng kong, ba sëngglo, shinmoga wolono dbaryo li shrëk wlo. Shäryara lok eni, löng së obishko ga nopga li shduna Sbö tjlökwö lagaga lirë ara kjishko.

¹¹Gueniyo öötong dbargwo mya kjingsho bëyshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga kojongö löng. İya nopga löng lirë ga bangkjre lok ara anmoyö. ¹²Eshko ga ybö kura nopga do pjök lirë ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlêno dbo go. Tjlê ba kong ga «Pjäy tëmö» le. Ga İya ba wloyogarë löng wopro ga to jem kjok dogo, pjäng sho roshko.

¹³Jekdo eshko ga yo to jem kësbang. Kjok eshko li shdöktong beno kjinggwö sak kjwara (10), ga kjrina lishko ga u lok li tok-tong pjir, ga nopga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo kjäk (7,000). Beno löng së li, Sbö sök kjok dogo li bangkjara lok ara, ga iara lok beno kësbang, tjwlo ara bakoe.

¹⁴Llêbo owa anmoyö pjök li jek tjän. Gueniyo kjrina obi li tjwe döröe.

Wli kjwara obi

¹⁵E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Eshko ga ëbo tjlêno lok dbo ara kjok dogo. Tjlê ga

«Bi Tjlapga, ba Cristo,
e öötong beno löng nopga löng kjok kjing go li pjlyuoga,
ga iche lok İyado» le.

¹⁶E irgo ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng Sbö bokshto, ba pjlu sökklo kjwara kjwara kjing go li kjök tonö, ga Sbö poshrëra lok, ¹⁷tjlê ga «Tjlapga Sbö,

İleye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë.
Pja sök İyado.

Bop dbo ara go ga pja öötong sök nopga löng kës li ichaga.

Tjawa wopjlü bop tjok e kjishko.
¹⁸Tjëyoga löng kës li iirkono ara bop kongshko ga

pja iirkono ara ba kong lok bakoe.
Shinmoga llgwëzlong dbaryo li öötonge.
Bop parkagaga, bop tjlökwö lagaga, ba potjwëzlong dbaryo li öötong bakoe.

Bop nopga tjwlo ara, tjwlo chira, bop ko bangkjragaga löng kës,
epga potjwëp pjire.
Ga kjok pjiga li pjip drete» le.

¹⁹Eshko ga Sbö u jong kjok dogo li u bäng roshwinaba jong ojong, ga roshko ba tjlökwö woyoshroklo bapkwö buk li inor. Eshko ga llgwëng tur jong İtletlet llaw pogo, kjirik ri ri le ara, yo ian pjang, di zeng shrono ter kjwolong ara bakoe.

12

Walë, äya so Ööka kjoyo

¹ E irgo ga llëbo jyāglio weno pjang kësbandg kjok dogo. Walë shäng kjlara eshko, doyono shäng dlo go wleni, mok pjang ba dre dirko, ga dbala tjeng ba kä kjing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), pjlu dlu ioklo wleni. ² Walë li shäng kjlaraso llëm, ga ay le ara, chida buk dörö kjishko. ³ Eshko ga llëbo jyāglio weno pjang kjrina obi. Äya kësbandg sök kjlara kjlo srëzrën, so Ööka kjoyoe. Äya li kägä kjwo kjäk (7), pjlu dlu ioklo iak jong kjwara kjwara li kjing go, sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. ⁴ Dbala shdöktong beno kjringgwo mya. Ga kjrara kjrina ba pjak go, ga dbura ter lok kjok ère kjing go. Eshko ga öötong sök walë li boksho, chida li wen bukshko ga ue jekdo wlo le.

⁵ E irgo ga chida buk kjlara domer. Llono ga tjëyoga löng kës li iche kjange. Gueniyo eshko ga chida li kjara Sbörë ey dwayo, ga söra jek öötong kjok dogo beno sök ba tjok. ⁶ Walë lira töktong jek öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, ga dara Sbörë eshko dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260).

Miguel ëngkjwono äya so Ööka kjoyo li tjok

⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ko Miguel, e tóno ba pjeyoga Sbö parkaga kjok dogo so tjok, ga ëngkjwono lok äya li tjok, äya pjeyoga kjok dogo so li tjok bakoe. ⁸ Ga äya li jenoe. E kjishko ga epga beno löng eshko kjok dogo ame. ⁹ Äya li dburaba ter kjok ère kjing go, ba pjeyoga kjok dogo so li tjok. Äya li, dgur dënashko li e. E kowëba Ä. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo jyāpgwaga li e.

¹⁰ Eshko ga kur ga ëbo tjlëno dbo go kjok dogo. Tjlë ga

«Eeri ga ba nopga döra Sbörë pjire. Bi pjeyoga rotaga shkë dba bi Sbö boksho li,

e dburaba jer kjok ère kjing go.

E go ga Sbö dbo ara, Cristo dbo ara, e İy wëllëe.

Ga Sbö beno sök bi pjluyo.

¹¹ Ä zana bi pjeyogarë pjir,

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë srëngli go, Sbö tjlökwö lara lok li go bakoe.

«Tjawa mär Öng li go» le lok, ga wolon li bangkjre lok llëme.

¹² E kjishko ga pjây löng kjok dogo, pjây wopjlüe.

Gueniyo pjây löng kjok kjing go, pjây löng dlung roy, pjây song jlöe.

Ä to jer öötong shäng bomi shwoy, ga iirkë ara,

dbar ba kong beno sira dö kjishko.

Pjây löng song jlö e kjishko» le.

¹³ Äya so Ööka kjoyo li lono ter kjok ère kjing go eni. Miydarashko ga to shäng chida

li mekë irppjang. ¹⁴ Gueniyo walë li kong, sjägä twara Sbörë ko pjök, kësks, döbung sjägä wleni. E irgo ga sjägä li go ga dbuktong to, öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, shaya dgur lirë ga ä lishko, ga dara Sbörë eshko, lu pjloglo sak mya kjingsho bëy.

¹⁵ E irgo ga di ichara dgur lirë tur ba kjak roy dwayo, di kës wleni, walë li söya di lirë wlo le. ¹⁶ Gueniyo walë li kjimtara klung lirë, jyä dloktong, ga di jer li dwara pjire. ¹⁷ E kjishko ga äya li iirkono ara walë li kong, ga to ëngkjwë ba tjëyoga tek beno ba irgo li tjok. Nopga Sbö tjlökwö kolaga mär löng Jesús go li epga. ¹⁸ Äya lira beno sök dlung roy go era.

13

Äya weno tëm dlung roy dwayo kjlara

¹ E irgo ga İn ga äya wen tëm sök kjlara obi, dlung roy dwayo. Äya li kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), pjluuga dlu ioklo iak jong kjwangna kjwangna li kjing go. Ko jyä tak pjang kägä kjwara kjwara li go, Sbö läywoklo owa wleni. ² Äya li so dbong kjoyo, ba dre so äya kjlöshko so sok kësbandg zok ara li dre kjoyo, ba kjak so dbong kjak kjoyo bakoe. Eshko ga iara Äya so Ööka kjoyo lirë beno sök ba pjlu sökklo kjing go, ga kong dbo twara, oba iche wlo. ³ İn ga äya li kägä kjwara zak jong ba skato, gueniyo pjano iröng. İya nopga löng kjok ère kjing go lirë ga yëy le lok era, ga uunkong tóno lok ba tjok. ⁴ Äya so Ööka kjoyo li poshrëra lok, dbo twara Äya li kong kjishko. Äya weno tëm dlung roy dwayo li poshrëra lok bakoe. Tjlë lok ga «¿Ëye äär äya kjwe dikdo? ¿Ëye äya kjwe zangdo?» le lok eni.

⁵ Äya li iara Äre krë ara wlo, tjlä tjlökwö Sbö läywoklo owa wleni wlo, oba ichë moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo bakoe.

⁶ Eshkoshko ga Sbö läywara owa jlököyo, Sbö ko, ba u, nopga löng kjok dogo, e läywara owa uunkong. ⁷ E kong dbo twara Äre to ëngkjwë Sbö nopga tjok wlo, ga epga zanae. Ga kong dbo twara Sbörë, kjok shto oblë oblë uunkong sopga, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlä tjlökwö oblë oblë uunkong, e iche wlo. ⁸ Nopga löng kjok ère kjing go kës ko tak pjang Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë zröbaba li kjibokwoyo go llëm wleniyo, Äya li poshrëra lok. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së İyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak lok kjibokwo ère go tjän.

⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁰ Ëye shakoba, sökoba kjok shto oblë wlo ga shakoba, sökoba kjok shto oblë.

Ëye zrökoba dröng go wlo ga zrökoba dröng go.

Miydëy tjlökwo ère go ga llëbo wen Sbò nopga kong owa èmdë ga woyde ga kuya kjang, Sbò raye llëm bakoe.

Áya weno tèm klung roy dwayo kjlara

¹¹ E irgo ga ñn ga áya wen tèm sök kjlara, klung roy dwayo. Áya li sjò kwang pjök, so öng wlëp ushko so llgwoklë sjò kjoyo, gueniyo tjlë áya so Ööka kjoyo li dik. ¹² Era parkono Áya zak pjano li dbo go, ga nopga löng kjok ère kjing go kës li iara ba poshrëk. ¹³ Eshko ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara kësbang oblë oblë ara, kjrina li, iök ichara ter kjok dogo dwayo shrono kjok ère kjing go oba bokshto. ¹⁴ Llëbo eni li shäryara áya bäm ñyo li kong. E go ga nopga löng kjok kjing go li jyäpgwara uunkong. Ga epga iara áya bäm ñyo li jyäglo shäryë kjlara, ie lok ber kësbang, tjwlö ara wlo. Áya bäm ñyo li kjupashko ga zaraba dröng go, gueniyo wolono llëm, pjano iröng obi. ¹⁵ Áya weno tèm klung roy dwayo li kong dbo twaraba, áya jyäglo shäryara nopgarë li iche tjlë wlo. Eshko ga èye áya jyäglo li poshrëra llëm ga ichara zrökoba wlo. ¹⁶ Ga nopga iara uunkong llëbo jyäglo ie ba bokdo go, llëm ga ba orkwo këlëkong go. Nopga tjwlö ara wleniyo, nopga tjwlö chira wleniyo, nopga dbur ara wleniyo, nopga song wleniyo, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, nopga eni llëm wleniyo, e iara uunkong ba shäryë eni. ¹⁷ Eni ga èye llëbo jyäglo li iaklok llëm ga llëye tjwlëya ga ä, llëye soyneya ga ä bakoe. Llëbo jyäglo li, e áya ko li loklo, ba ko li shtoroy ga äar bayo kjöm li loklo bakoe.

¹⁸ Ba ko li shtëy ga äar bayo kjöm li miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Èye kjok miydë ara ga shte ga pjlu, ga äar ber sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak tjer kjingsho tjer (666). Era domer kjlara li loklo.

14

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000)

¹ E irgo ga ñnor jek obi, ga ñn ga Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sök Siön dlupyo go bor bokshto. Eshko ga yorkaga nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000), uunkong li bokdo go Öng li ko jyä tak pjang, Öng Data li ko jyä tak pjang bakoe. ² Eshko ga kur ga llëbo ter pjluk jong kjok dogo dwayo, pjluk li so di kës pjublunyo li pjlukyo kjoyo, so kjirik ri ri li pjlukyo kjoyo, so kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿer or

go wleniyo tÿeba löng li kjoyo bakoe. ³ Ga nopga löng li tono lok tÿekwo tjaglën, pjlu sökklo jong kjok dogo li bokshto, áya löng së doglo pkëng (4) li bokshto, tjlapgaga kjok llgweya wleniyo li bokshto bakoe. Gueniyo nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000) li tokdo eröe. Nopga döktong löng kjok ère kjing go li epga. Èye oblë tÿe ba tÿekwo li go ga äe. ⁴⁻⁵ Epga llëbo owa shäryono walëga tjok llëm, jyörkono llëm bakoe. Beno löng pogo llëye dret Sbò bokso erä. Ga to löng Öng li irgo, jek kjone lishko. Epga döriba nopga löng kës li tjrëko dwayo, ga twaraba Sbò kong, Öng li kong, ba sëngglo, bo kwirkono bäm ñyo li kjaraba, twaraba ba kong wleni.

Sbò parkagaga kjok dogo so doglo mya

⁶ Eshko ga ñn ga Sbò parkaga kjok dogo so dbuk pjang kjlara, tjlökwo pjlu ber iyado wlo li söya tjeng nopga löng kjok ère kjing go kës li kong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga kong, tjëyoga oblë oblë uunkong kong, nopga tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong kong bakoe. ⁷ Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Nopga llgweya Sbörë dbaryo li öotonge. E kjishko ga Sbò bangkjrozli, iozi ber kësbang, tjwlö ara, poshrëzi bakoe. Kjok uunkong shäryaga li e, kjopkwo, kjok ère, dlung, di wen lok kjone pogo bakoe» le.

⁸ Eshko ga Sbò parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara, tjlë ga «jE pjitonge! jBabilonia kjokyo tjwlö ara li pjitonge! Tjëyoga oblë oblë pinggaga llëbo owa shäryë oblë oblë li e. Epga ichara Sbò rayë bakoe. E pjitong e kjishko» le.

⁹ Eshko ga Sbò parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara obi. Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Èye áya li poshrëk, èye ba jyäglo li poshrëk, èye bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang ga ¹⁰ Sbò iirkono ara ba kong. E kjishko ga èye Sbò iono ber iirshko ga shdüya sorë ga epga shdüya eni bakoe. Epga suya akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri li tjok, Sbò parkagaga kjok dogo so bokshto, Öng li bokshto bakoe. ¹¹ Epga shdüya eni iyado, ba iök li sjer llëm shkë jik, dba jik. Shäryë eni, áya li poshrëra lok kjishko, ba jyäglo li poshrëra lok kjishko, bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang kjishko bakoe» le.

¹² Miydëy tjlökwo ère go ga llëbo wen Sbò nopga, ba kolagaga li kong owa èmdë ga woyde ga kuya kjang, Jesús raye llëm bakoe.

¹³ Eshko ga kur ga ybò ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlë ga «Tjlökwo ère tozong. Eeri jeklëkong ga èye mär beno löng Tjlapga Jesús go wolonoshko guing ga ber wopjluë» le.

Kuya Sbõ Seyarë ga tjlë ga «Ëng, eni. Eppa sjeno parkorbo, ga potjwlyëa Sbõrë ba pakli kjïshko» le.

Dwla bo skozlong dbaryo, kjillgwo bo skozlong dbaryo

¹⁴ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga pjäng sho wen pjäng kjrina pjublün, kjing go sök kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, ðlu kjing go pjlü ðlu ioklo pjäng kjwara shäryak dbur sho shöylör go, wloshko dröng tjeng kjwangna zöngë. ¹⁵ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara. Sbõ u jong li roy dwayo, ga tjlëno sök pjäng sho kjing go li kong dbo go. Tjlë ga «Dwla bo kwirkono tjan, ga dwla bo skozlong dbaryo öotonge. E kjïshko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom dwla bo tjeng li skok» le. ¹⁶ Kuya ga ba dröng li go ga dwla bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas erä.

¹⁷ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara obi, Sbõ u jong kjok dogo li roy dwayo, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng bakoe. ¹⁸ E irgo ga Sbõ parkaga kjok dogo so wen shäng kjlara obi. E parkë shäng iök pjë jong ri ri llëbo lö pjëblë suklo kjing go li dë, sjer llëm wlo. Eshko ga tek shäng öng suklo jong li shwoy dwayo, ga tjlëno wloshko dröng tjeng li kong dbo go. Tjlë ga «Kjillgwo bo kwirkono tjan. E kjïshko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom jer kjok kjing go, kjillgwo bo tjeng li töng» le. ¹⁹ Kuya ga ba dröng li go ga kjillgwo bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas, ga dbukza jer kjillgwo bo lluzlong shtoyo li roshko. E no shdüzlong shtoyo li loklo, ëye Sbõ iono iirshko ga shdüya tjeng lishko. ²⁰ Kjillgwo bo lluzlong shtoyo li jong kjok eshko li worbo go. Eni ga kjillgwo bo li llrura eshko, ga ba srëng li tur jer jong e roy dwayo di kësband wleni, öötong kjlay kwomgla kjëngso go, äar jong pjolae. Shji äar ba pjarbo wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjwara (10) dik.*

15

Sbõ parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), no shdüngglo kjrënggwo kjäk (7)

¹ E irgo ga ïn ga llëbo jyäglo wen pjäng kësband kjok dogo kjrina obi. Sbõ parkagaga kjok dogo so tjeng doglo kjäk (7), no shdüngglo söya tjeng kjrënggwo kjäk (7) ba tjok. Sbõ iir li pjir e go. ² Eshko ga llëbo ïn buk so ðlung shäryak batlë sho go kjoyo, roshko iök. ðlung li sor go nopga kojono tjeng ara, äya li zana lok, ba jyäglo li zana lok, ba ko li shtoroy ga öötong kjöm li zana lok bakoe. Kong kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿe or go wleniyo twara

Sbõrë kjwara kjwara tjan, ga beno tjeng ba wloshko. ³ Eshko ga tonolok Sbõ parkaga tek dënashko so Moisés li tÿekwo, Öng li tÿekwo bako, tÿekwoyoni:

«Tjlapga Sbõ,

llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlüe.

Bop pak shäryorop li,
e kësband, wolëso.

Llëbo bek li,
e shäryopdë.

Tjÿyoga kës pjluoyo ïyado li pja eröe.

⁴ Tjlapga, ëye, pja bangkjre llëmyo drete.

Ëye, bop ko ie ber kësband, tjwöl ara
llëmyo drete.

Pja eröe.

Ëye oblë eniyo drete.

Bop pak pjlö bek li beno wëllë,
tjÿyoga tjeng kës li äar bop poshrëk e
kjïshko.»

⁵ E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn kjok dogo ga Sbõ u jong eshko li jong oojong. ⁶ Ga Sbõ parkagaga kjok dogo so opshino tek ba roy dwayo doglo kjäk (7), no shdüngglo söya tjeng kjrënggwo kjäk (7) ba tjok. Doyono löng shwong ko pjublün, drëpdre, pjlü, tjwöl ara wleniyo go, dop pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go pjäng ba pjlü kjing go. ⁷ Eshko ga äya löng së doglo pkëng (4) kjlara, eppa kong di ioklo twara kjwara kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, roshko Sbõ Sök ïyado li iir. ⁸ Ga Sbõ u jong li dlino jong yö sho go, Sbõ dbo kälä tjeng eshko kjïshko. Eni ga ëye opzrëk jek ba roy ga ä, äar jong no shdüngglo kjrënggwo kjäk (7) söya Sbõ parkagaga doglo kjäk (7) lirë tjeng ba tjok li shäryono pjir guing.

16

Di ioklo kjwo kjäk (7) roshko Sbõ iir

¹ Eshko ga ybö kuror tek Sbõ u jong li roy dwayo pjlara, tjlëno Sbõ parkagaga doglo kjäk (7) li kong. Tjlë ga «Pjäy nom Sbõ iir tjeng di ioklo kjwo kjäk (7) roshko kjwe kwong kjok kjing go» le. ² Kuya lok ga Sbõ parkaga bäm iyo li, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter kjok ëre kjing go, ga nopga jyä tak lok äya jyäglo go, äya poshrëgaga löng li, e poglo go üta weno ara, bang ara.

³ E irgo ga Sbõ parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter ðlung kjing, ga ðlung dyo li kworkwono beno oblë, so shinmoga srëngyo kjoyo, ga llëbo tjeng kës ðlung roy li kjëtong drete.

⁴ E irgo ga Sbõ parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter di llë, diwa llë, e kjing, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di li kworkwono beno srëng.

* 14:20 Shji jëk dbargwo sak kjwara dik le li, e kilómetro kjrënggwo sak dbäw pjloglo mya (300) loklo.

5-6 Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so kuror kjlara. Di llë ichaga li e. Tjlë ga

«Sbö, pja sök İyado.

Pja eröe.

Nopga löng li,

bop nopga srëng li shira,

bop tjlökwö lagaga srëng li shira bakoe.

E kjışhko ga

iorop beno löng srëng ië, ba shdungglo.

Kjok İlgwerop eni li,

e beke» le.

7 Eshko ga kur ga llëbo lö pjllëblë sukklo jong li öö le, tjllë ga

«İng, Tjlapga Sbö,

İlëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë.

Kjok İlgwerop sorë li,

e beke» le.

8 E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek dlo kjing, ga dlo li kong dbo twara, nopga löng li suya ba kälä dbo ara li go wlo. 9 Eshko ga nopga löng li sura dlo kälä lirë ara. Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok İlëm, Sbö iara beno kësbang, tjwlo ara İlëm bakoe. Llëbo owa li ichara Sbörë ba kong kuzong ga beno löng Sbö ko li İlaywë owa erä.

10 E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter äya pjlu sökklo jong li kjing go, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga äya li kjokyo ro zoktong beno yët erä. Nopga löng li bang ara kuzong ga beno löng ba kjyorkwo üë. 11 Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok İlëm, beno löng Sbö sök kjok dogo li İlaywë owa erä, ba bang ara li kjışhko, ba İta li kjışhko bakoe.

12 E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jer Eufrates diyo li kjing, ga di li dano beno dogro, pjluuga tek dlo wen tëm shwo İëkong dwayo li jek dipzë ba ëngkjwagaga tjok di kar ga pjlu wlo. 13 Eshko ga İn ga sëyaga owa wen tjeng doglo mya, so kjläk kjoyoe. Kjlara opshino tek äya so Öoka kjoyo li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek ba pjeyo äya owa li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek äya dboryaga owa wleniyo li kjak roy dwayo bakoe. 14 Eshko ga sëyaga owa İi to löng llëbo İydëba İlëm wleniyo shäryë oblë oblë. Ga pjluuga löng kjok kjwang İlkong li töna lok, ëngkjwë Sbö tjok, no İlgwezlong dbaryo İshko. Sbö, İlëye shärye woydë li shärye ga pjluë.

15 Cristo tjlökwö woyoshrozİa. Tjlëno ga «İpjäy sjëke! Tja tjwe, oba tjwe İürkë ä wleni. İye sök bor koshë İlkoyoy, sök së, ba shwong shäryak tjeng pjir ba tjok wleni ga ber wopjluë eshko. Eshko ga to shäng kjwor

wleni İlëm, İlëye lökyotke İlëm bakoe» lara eni.

16 Eni ga pjluuga li töna lok pjir, söra lok öötong löng kjok kjrinashko. Hebreo tjlökwö go ga kjok eshko li ko Armagedon.

17 E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek aan, pjluuk jek pjang li kjing, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Ga ëbo tjllëno dbo go pjlu sökklo jong Sbö u jong li roy dwayo. Tjlë ga «Uunkong li shäryono pjire» le. 18 Eshko ga İlgwlëng tur jong İletlet İlaw pogo, kjrik ri ri le ara, yo İan pjang kësbang, dbo ara bakoe. Nopga iara Sbörë beno tjeng kjok ëre kjing go tek İëkong ga yo İydë eni İlëme. 19 Babilonia kjokyo tjwlo ara li, e shdöktong beno kjringgwo mya, ga tjëyoga oblë oblë li kjokyo pjitong dret bakoe. Babilonia sopga shduna Sbörë ba İir ara li go eni, llëbo owa shäryara lok ara li kjışhko. 20 Dlung İjrëko İlë, di İjrëko İlë, İdup İlë, e İer İiktong drete. 21 Ga di zeng shrono ter kjwolong nopga beno löng li kjing go. Kjwara kjwara kwing ara kwing dunggwo kjwo sak dbäw (100) wleni dik.* Eshko ga nopga löng li shduna Sbörë kjang anmoyö eni kuzong ga Sbö İaywe lok owa erä.

17

Walë owa kjlara, äya kjlara

1-2 Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo kjlara tek shrono shäng bor zlong, ga tjllë bor kong ga «Kjok buk kjrina, di arashko. Walë sök kjlara eshko, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Pjluuga löng kjok ëre kjing go li pono ba tjok, ga ba nopga tjeng kës li ichara llëbo owa shäryë oblë oblë, ichara Sbö rayë bakoe. Eni ga pja tek bor tjok, walë li shdüya Sbörë li İp wlo» le.

3 Eshko ga tja go Sbö Sëya İlökoyoy, ga tja söra parkaga lirë jek kjok dogro no İlëmshko. Eshko ga İn ga walë sök kjlara, äya sök kjlara li kjing go. Äya li kjlo srëzrën, kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. Ba doyo li go, ko İyä tak lok oblë oblë İlaw pogo, Sbö İaywoklo owa wleni. 4 Walë li doyono sök shwong ko İdingding shwëshwë go, shwong ko srëzrën go bakoe. Shwong li go, llëbo wolësowa smok lok ara, dbur sho shöylör, akkwo wolësowa tjwlo ara wleniyo oblë oblë bakoe. Wloshko di ioklo tjeng kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, llëbo owa shäryara li, llëbo shäryako İlëm shäryara li, e tjeng ba roshko. 5 Llëbo İyä tak pjang ba bokdo go, gueniyo İlë İoklo miydëba İlëme. Tak pjang eni: «Babilonia kjokyo tjwlo ara li tja. Walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo pingga li

* 16:21 Dunggwo kjwo sak dbäw (100) dik, e kwing libra sak dbäw (100) wleni dik.

tja. Nopga ichaga llëbo shäryako llëm shäryë li tja bakoe.»⁶ In ga walë li sök nelö, srëng iono ara kjishko. Sbö nopga to löng Jesús roy lë oba kong zröra li, e srëngyo iayde. In ga yëy lër erä.

⁷ Eshko ga Sbö parkaga li tjëlë bor kong ga «¿Pja opshgawë ega? Walë jek sök äya kjing go li llë loklo lër bop kong. Äya kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), e llë loklo lër bop kong bakoe.»⁸ Äya inop li dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame. Gueniyo llono ga wen tëm pjlëbgwo jong rong anmoyö li roy dwayo, ga to jongya shdüya, pjya Sbörë wlo. E kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go ko tak pjang Sbö kjibokwoyo go llëm wleniyo kës li, äya li iya lok ga yëy le lok erä. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go tjän.

⁹ »Lëbo ëre llë loklo miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Äya kägä kjwo kjäk (7) li, e dlup lok kjwo kjäk (7) loklo, ga walë li sök ba kjing go. ¹⁰ Ba kägä kjwo kjäk (7) li, e pjlungga doglo kjäk (7) loklo bakoe. Pjlungga shkëng (5) jüni wolono tjän, kjlara sök eerishko, ga kjlara obi tjwayde llëm obi. Shrono ga ber sök wop sira döe. ¹¹ Äya dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame li, e pjlu kjlara obi loklo, e tjok ga äar doglo kjwong (8). Pjlungga doglo kjäk (7) kjlara woshrono iröng obi li e, gueniyo to jongya shdüya, pjya Sbörë wlo bakoe.

¹² »Sjö kjwang sak kjwara (10) inop li, e pjlungga doglo sak kjwara (10) wentë llëm obi li loklo. Llono ga kong dbo twëba, parkë ber löng no pjluoyoga äya li tjok wop sira bakoe. ¹³ Eshkoshko ga wotjlk lok kjrinaso, ga ba dbo li twe lok äya li kong, ba nopga tjeng kës li iche wlo. ¹⁴ Ga ëngkjwë lok Öng Wlëp Ushko So Ilgwoklë li tjok. Gueniyo Öng li, no kägäyoga uunkong kägäyo li e, pjlungga uunkong pjluoy li e bakoe. E kjishko ga epga zäya. Ba nopga rokara, kjrara, mär löng ba go iyado li löng ba tjok eshko.

¹⁵ »Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë tjok wleniyo li inop sök di arashko. Di li, e tjëyoga oblë oblë li loklo, nopga tjëlë tjölökwo oblë oblë li loklo bakoe. ¹⁶ Sjö kjwang sak kjwara (10) lok äya go li, walë owa li iya lok shjiktëng, shdüya lok ara, ga ie lok ber shäng kjwor. E irgo ga sho ue lok, ga doyo suya lok iök go. ¹⁷ Epga wotjllino kjrinaso li, ba dbo twara äya kong li, e laga Sbörë, lara eni tek dënashko kjishko. Ga shärye lok eni, äar jong llëye lara Sbörë li shäryono pjir guing.

¹⁸ »Walë inop li, e kjok tjwölö ara loklo, pjlungga löng kjok ëre kjing go ichaga sök lishko» le.

* 18:2-3 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «... e usho shäryë lok eshko, ga äya owa, woydëy llëm wleniyo, e löng eshko bakoe.»

18

Babilonia kjokyo pjitonge

¹ E irgo ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shäng kjlara obi, kjok dogo dwayo. E dbo ara, ga kjok ëre kjing iara ba kälä ara lirë beno buk shjiye. ²⁻³ Eshko ga tjëlëno dbo go. Tjëlë ga

«¡E pjitonge!

¡Babilonia kjokyo tjwölö ara li pjitonge!

Tjëyoga oblë oblë, llëbo owa oblë oblë pina ba kong li, e shäryara lok pjir, Sbö rayara lok bakoe.

Pjlungga löng kjok ëre kjing go kjlobi li, e pono ba tjok wleni.

Llëbo soynega kjok ëre so li,

e dbur shano ara,

kjok eshko sopga dbur zano ara kjishko.

E kjishko ga kjok eshko li kworkwono beno buk Ä sëyaga shtoyo shara, sëyaga owa oblë oblë löng eshko.

Sënwa owa, woydëy llëm wleniyo,

e usho shäryë lok eshko bakoe»* le.

⁴ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjëlë ga

«Bor nopga, pjäy opshis kjok kjweshko dwayo,

llëbo owa shärye nopga löng kjweshkorë li shäryëmi llëm wlo,

kjwepga shdüya Sbörëshko ga pjäy shdüya eni llëm bako wlo.

⁵ Nopga löng kjweshko li go owa ara,

kjlay kjok dogo.

Kjwepga shdüya Sbörë ara,

llëbo owa shäryara kës li kjishko» le.

⁶ Eshko ga ybö li tjëlëno nopga shdunggaga li kong. Tjëlë ga

«Nopga kjwe llëbo shäryono oblë kong owa sorë ga

shäryozï ba kong eni pjloglo pjök.

Oblë shduna sorë ga

nopga kjwe shdüzi eni pjloglo pjök bakoe.

⁷ Llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano ara,

ber löng woyjlu wlo.

Eni ga llëbo shäryozï ba kong owa bayo eni,

ber löng woydë ara wlo.

Eerishko ga to löng krë ara. Tjëlë ga

“Tjawa pjlu boy wleni, tjawa äar ber syä wleni llëm,

llëye wen borwa kong owa wlo drete” le.

⁸ Eni kuzong ga dbar kjwara ga llëbo wen ba kong owa oblë oblë,

kjone kjone wolon,

kjone kjone slar ara,

kjone kjone pjli kuk ara bakoe.

Epga shdüya Tjlapga Sböre, ba dbo ara go,
ga ba kjok buk kës li suya iök go, ber
dret wlo» le.

⁹ Pjlpuga löng kjok ëre kjing go pono walë
li tjok wleni li, llëbo shäryara ba kong om go
ara, dbur zano lok ara bakoe. Shäryara lok
eni, ber löng wopjlu baïya dik wlo. Eni ga
kjok li pjë jong ri rishko ga ba yö sho jem
li ïya lok ga slar ara, kjloshtë ara ba kjishko.

¹⁰ Eshko ga walë li shdüya Sböre ara eni li
ïya ga bangkjre lok ara. Ber löng kjloshtë ara
pjolae. Tjlë lok ga

«iBabilonia soppa, pjây tjwlo ara, dbo ara,

gueniyo pjây shduna ara, ga pjây pji-

ting malinge!

iPjây song jlöe!

iPjây song jlöe!» le lok eni.

¹¹ Eshko ga llëbo soynegaga kjok ëre so
li slar ara, kjloshtë ara, llëbo tjwlekoba
eshko ame kjishko. ¹² Dbur sho shöylör,
dbur sho pjublün, akkwo wolësowa tjwlo
ara wleniyo oblë oblë, e tjwlekoba eshko
ame. Shwong ko pjublün, pjlu tjwlo ara
wleniyo, shwong ko dingding shwëshwë,
shwong pjlu wleniyo ko *seda*, shwong ko
srëzrën, e tjwlekoba eshko ame. Kjorkwang
lö pjlebë wleniyo oblë oblë, llëbo wolësowa
oblë oblë shäryak llëbo ko *marfil* go, shäryak
kjorkwang tjwlo ara wleniyo go, shäryak
dröng sho so klung sho kjoyo go, shäryak
dröng sho go, shäryak ak ko *marmol* go, e
tjwlekoba eshko ame. ¹³ Dli mokyö oblë oblë,
llëbo lö pjlebë suy wlo, dwlo poshtikklo
lö pjlebë oblë oblë, poshtikklo lö pjlebë
wleniyo oblë oblë, kjilgwö bo dyo dbo
ara, kjoyo pjlu wleniyo, pjlung shosho pjlu
wleniyo, e tjwlekoba eshko ame. Söglä, öng
wlëp ushko so, kwomglä, jëkklo dopshiga
kwomglarë wleniyo, parkagaga tjwlek löng
pjir wleniyo, nopga oblë oblë, e tjwlekoba
eshko ame.

¹⁴ Eshko ga llëbo soynegaga li tjlä lok ga

«iBabilonia soppa,
llëbo woydoromi ara li,
e pjitong drete.

Llëbo oblë oblë tjwlo ara bomi kong li,
e pjitong dret bakoe.

iPjây song jlöe!

iPjây song jlöe!» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga epga shdüya Sböre ara eni li
ïya llëbo ëre soynegaga löng lirë ga bangkjre
lok ara. Ber löng slar ara, kjloshtë ara pjolae.

¹⁶⁻¹⁷ Tjlë lok ga

«iBabilonia soppa,
pjây doyono löng shwong ko pjublün,
pjlu tjwlo ara wleniyo go,
shwong ko dingding shwëshwë go
shwong ko srëzrën go bakoe!

iPjây obrikkwo wolësowa oblë oblë
shäryak dbur sho shöylör go,

shäryak akkwo wolësowa tjwlo ara
wleniyo oblë oblë go bakoe!

Gueniyo llëbo tjwlo ara tjeng kës li pjitong
malinge!

iPjây song jlöe!

iPjây song jlöe!» le lok eni.

Eshko ga kjoyong kësëks sögaga, ba
kägäyoga, nopga jëk löng kjoyong kësëks go,
e ber löng pjola bakoe. ¹⁸ Ga kjok li pjë jong
ri rishko ga ba yö sho jem li ïya lok ga slar
ara ba kjishko. Tjlë lok ga «Kjok oblë äar
tjwlo ara, kjok kjweni dik llëme» le lok eni.

¹⁹ Eshko ga klung sho iara ba kâ kjing go,
löng woydë ara li loklo, ga slar ara, kjloshtë
ara. Tjlë lok ga

«Babilonia soppa,

pjây dbur ara kjishko ga
kjoyong kësëks sogoga kës li dbur shano
ara.

iGueniyo pjây pjitong malinge!

iPjây song jlöe!

iPjây song jlöe!

²⁰ iGueniyo kjok dogo so,

Sbö nopga,

Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska,

Sbö tjlökwö lagaga,

pjây shduna lok ara kuzong ga
epga shduna Sböre ara bakoe!

iPjây löng wopjlu e kjishko!» le.

²¹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo
ara wleniyo kjlara apkwo kjrono kjwara
kësbang, bayo dwla kjwokäkklo apkwoyo
wleni, ga dbura jer dlung roy, ga tjlä ga

«Apkwo dburor li piktong dret,
beno ïgöy ame.

Babilonia kjoyo li pjir dret,
ber ïgöy ame eni bakoe.

²² Kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿ or
go wleniyo, dbonmo, wli,
e tÿba eshko ame,
ga ÿe tÿ eshko ame bakoe.

ÿe parkë eshko ame,
ga oba parkë löng li pjlukyo kuy eshko
ame bakoe.

²³ Iök shjiy eshko ame,
ÿe orkwosmok eshko ame bakoe.

Dënashko ga llëbo soynegaga kjok eshko so li
tjwlo ara.

Ga tjëyoga oblë oblë jyäpgwara ba nop-
garë ba ybi sho li go.

²⁴ Sbö tjlökwö lagaga, Sbö nopga, nopga oblë,
e zröräba ara kjok eshko» le.

19

Shji Tjlapga poshrëk ara

¹⁻² E irgo ga kur ga nopga träk llëm, öö le
ara kjok dogo. Tjlë lok ga

«iShji Tjlapga poshrëk ara!

Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë
kong wleniyo li,

nopga löng kjok kjing go li ichara llëbo
owa shäryë oblë oblë,
ichara Sbö rayë bakoe.

Sbö nopga zröra ara kjishko ga
walë li shduna Sbörë.

Kjok llgwera sorë li,
e beke.

Bi Sbö,
e kësbang, tjwlö ara, dbo ara bakoe.

Bi döga kjlaraso li e» le.

³ Ga öö le lok obi, tjlä ga
«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!
Walë li doyo pjë ber buk iyado,
pjë yöyo jem jong li slan llëme» le.

⁴ Eshko ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo
doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) li, e
kjök tono, ga Sbö sök pjlu sökklo kjing go li
poshrëra. Tjlë lok ga

«¡Ber eni!
¡Shji Tjlapga poshrëk ara!» le.

⁵ Eshko ga ëbo tjläno pjlu sökklo jong lishko
dwayo. Tjlë ga

«¡Sbö parkagaga,
Sbö bangkjrägaga,
pjäy tjwlö arare, de llëmdë, e llëno llëme.
Bi Sbö poshrëzï pjäy uunkongdë!» le.

⁶ Eshko ga kur ga nopga träk llëm, öö le
ara, pjluk li so di kës pjublunyo li pjlukeyo
kjoyo, so kjirik ri ri li pjlukeyo kjoyo bakoe.
Tjlë lok ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!
Bi Tjlapga Sbö,

llëye shärye woydë li shärye ga pjluë.

Öötong sök nopga uunkong pjlukeyo tjan.

⁷ Shji wopjlu e kjishko,
iëy ber kësbang, tjwlö ara bakoe.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë orkwos-
mozlong dbaryo li öötong,
ba boy poshäryono pjir,
sök ba koshë.

⁸ Kong shwong twara Sbörë doyë e go wlo.
Shwong li ko pjublün, pjlu tjwlö ara,
drëpdre, stek wleniyo» le.
(Shwong le li, e llëbo pjlo bek shäryara Sbö
nopgarë oblë oblë li loklo.)

⁹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjlä
bor kong ga «Tjläkwo ëre tozong. Eye mana
Sbörë tek Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ork-
wosmozlong dliyo li uë ga ber wopjluë» le.
Ga tjlä obi ga «Tjläkwo ëre lara Sbörë li, e
beke» le.

¹⁰ Kur ga tja kjök tono parkaga li bokshto,
ga poshrëror. Gueniyo tjlä bor kong ga
«¡Kjwe shäryëp llëme! ¡Tja parkaga Sbö kong
eröe! ¡Pja, bop pjeyoga mär löng Jesús tjläkwo
go li, pjäy eni bakoe! ¡Eye Jesús tjläkwo roy
lë ga e Sbö tjläkwo laga! ¡E kjishko ga Sbö
poshrëpdë dey!» le.

Kjlara sök kwomgla kjlo pjublün kjing go

¹¹ Eshko ga kjok dogo roshwong beno jong
oojong, ga in ga kwomgla sök kjlara kjlo
pjublün. Kjing go sök kjlara. Llëye le li
shärye eni iyado lëba, tjläkwo bek laga li e
lëba bakoe. Kjok llgwega bek, ga ëngkjwë
ba wloyoga tjok bek bakoe. ¹² Ba bokkwo
so iök pjë lok ri ri kjoyo, ba kä kjing go
pjilupga dlu ioklo lok ara. Ko jyä tak pjang
ba go kjwara, miydaga erë om go eröe.

¹³ Doyono sök shwong pöraba srëng go pjir
li go. E ko Sbö Tjläkwo. ¹⁴ Eëngkjwagaga
kjok dogo so uunkong li jek löng kwomgla
kjlo pjublün kjing go ba irgo, doyono löng
shwong ko pjublün, pjlu tjwlö ara, drëpdre,
stek wleniyo go. ¹⁵ Dröng tur jong sök
kwomgla kjing go li kjak roy kjwangna,
kowo stek, tjëyoga oblë oblë tjeng kës li pjiya
e go wlo. Llëye shärye woydë Sbörë li shärye
ga pjlu, ga irkono ara nopga löng li kong. E
kjishko ga domer li ichara ba shdung kjang,
shji kjillgo bo shglëroy bi dre go wleni.
Jläkoyo ga epga iche kjange. ¹⁶ Ko jyä tak
pjang kjrina, ba shwong pjang li go, ba
kworbo do li go bakoe. Ko li tak pjang
eni «Pjilupga Uunkong Pjluyo, No Kägäyoga
Uunkong Kägäyo.»

¹⁷ Eshko ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so
shäng kojong kjlara, dlo kjing go. Ga tjläno
sënwa sjëng uaga dbuk lok kjok dogo kës li
kong dbo go. Tjlë ga «Pjäy tönzong, Sbö dliyo
kësbang li uëmi wlo. ¹⁸ Eshko ga pjilupga doyo
sho, ëngkjwaga kägäyoga doyo sho, nopga
tjwlö ara wleniyo doyo sho, kwomgla doyo
sho, ba sögaga doyo sho, e uëmi ga pjlu,
nopga uunkong tjwlek löng pjir wleniyore,
de llëmdë, tjwlö arare, de chirare, uunkong
li doyo sho uëmi ga pjluë» le.

¹⁹ Eshko ga in ga pjilupga löng kjok ëre
kjing go, ba ëngkjwagaga kës li tóna lok äya
owa li tjok, ëngkjwë sök kwomgla kjing go li
tjok wlo, ëngkjwë ba ëngkjwagaga jek löng ba
tjok li tjok wlo bakoe. ²⁰ Eshko ga äya owa li
shara ba wloyoga lirë, ga dbura jer akkwo
ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko,
ba dboryaga owa wleniyo li tjok. Shto, e
kësbang, so dlung kjoyoe. Kjupäbshko ga
ba dboryaga li, llëbo iydëba llëm wleniyo
shäryara oblë oblë ba kong, ga nopga jyä tak
lok äya jyäglo go, äya poshrëgaga löng li, e
jyäpwwara e go. ²¹ Ga ëngkjwë löngshko ga
nopga tönö tjeng äya owa tjokli, e zröra dret,
dröng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak
roy li go. Eni ga sënwa li lono ba sho beno
tjeng li uë, beno löng bökö tjung ara, no sho
li go.

20

Lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000)

¹ Eshko ga in ga Sbö parkaga kjok dogo
so to ter kjok dogo dwayo kjlara, wloshko
tjeng pjläbgwo jong rong anmoyö li dökklo,

no shakldo shäryak dröng sho go tjeng pjlara kësband bakoe. ²⁻³ Ga äya so Ööka kjoyo li shara, ga pjirra, ber buk eni lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) wlo. E irgo ga dbura jer pjlëbgwo jong rong anmoyö li roshko, kjing bängzara yötso, tjëyoga oblë oblë jyäpgwe llëm, äär jong lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) wlo. Eshko ga döya jek pjlara obi, wop sira wlo. Äya li, e Ä om go.

⁴ Eshko ga in ga nopga sirkeno tjeng kjlëbö, pjlü sökklo tjeng li kjing go. Epga kong dbo twara Sbörë nopga llgwek wlo. Dënashko ga nopga kä zaraba ara, Jesús roy lara kjishko, Sbö tjlökw roy lara kjishko bakoe. Äya owa li poshrëra lok llëm, ba jyäglo li poshrëra lok llëm, bokdo, orkwo, e tak lok ba jyäglo go llëm bakoe. Nopga eniyo li sëyaga inor tjeng eshko, nopga sirkeno tjeng li shwoy. Eshko ga woshrrara Sbörë iröng obi, ga beno löng nopga ichë Cristo tjok lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000). ⁵ Nopga woshrrara Sbörë bäm go li epga. Llamo woshrrara llëm, äär jong lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) li pjitong guing. ⁶ Woshrrara Sbörë bäm go li ber wopjlu, iak beno tjeng dboy Sbö kong bakoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obishko ga llëye wen ba kong llëm, ber löng syöshtaga Sbö kong, Cristo kong, ga nopga iche ba tjok lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) bakoe.

Ä zanabae

⁷ Äär lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) lishko ga Ä döra ba shdüzlong shtoyo jong li dwayo, ⁸ ga opshino to shäng oba jyäpgwë kjok kjwang jikong, töya ëngkjwë wlo. Tjëyoga jyäpgwara li ko Gog, Magog bakoe. Epga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni. ⁹ Eshko ga töno löng kjok kjwang jikong dwayo, ga Sbö nopga löng li kjokyo kopjrira lok pjiribrie. Kjok woyde Sbörë ara li eshko. * Gueniyo ga iök ichara Sbörë lon kjok dogo dwayo, ga epga pjira drete. ¹⁰ Eshko ga Ä, nopga jyäpgwaga li shara, dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roy, ba pjeyoga äya owa li, ba dboryaga li, e dbura beno tjeng dënashko lishko. Shto, e kësband, so dlung kjoyoe. Ga mya jikong li shdüya ber löng eshko shkë dba, iyado wlo.

Nopga llgweraba löng pjlü sökklo jong kjwara kësband, pjlublün li bokshto

¹¹ Eshko ga in ga pjlü sökklo jong kjwara kësband, pjlublün, kjing go ëbo sök kjlara. Eshko ga kjok uunkong töktong ba bokshto dwayo, kjok dogo, klung bakoe. Beno igöy ame. ¹² Ga in ga nopga wolono tjeng kës

li löng pjlü sökklo jong li bokshto, nopga tjwlo ara, nopga tjwlo chira bakoe. Eshko ga kjibokwo tjeng li roshwinaba. E irgo ga kjibokwo roshwinaba kjwara obi. Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo e go. Ga nopga wolono tjeng li llgweraba, llëbo shäryara dö, tara beno tjeng kjibokwo tjeng kës roshko li kjishko. ¹³ Nopga wolono beno tjeng dlung roy ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng sakhko ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng shinmoga shtoyo ga löng eshko. Ga kjlara kjlara llgweraba, llëbo shäryara dö li kjishko. ¹⁴⁻¹⁵ Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyö li go. Gueniyo eye ko wlenaba tak pjang e go llëm ga dburaba jer beno tjeng iök pjë jong ri ri shtoyo li roy, shinmoga shtoyo li tjok. Shto, e kësband, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko.

21

Jerusalén kjokyo tjaglën

¹ E irgo ga in ga kjokwo pjang tjaglën, klung buk tjaglën bakoe. Kjokwo këguë li, klung këguë li, dlung këguë li, e jeno uunkong, llëbo këguë li beno ame. ² Ga in ga kjok ter pjang kjirina, Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén, e shäryak tjaglën, kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. Kjok li shäryak wolësowa, walë poshäryono orkwosmok dorö wlo wleni. ³ Eshko ga ybö kuror tek pjlü sökklo jong lishko dwayo pjlara, tjlä ga «Sbö ber sök nopga löng lishko shara. E ber sök ba tjok, ga epga ber ba nopga. Sbö om go li ber sök ba tjok, ga ber ba Sbö. ⁴ Ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo. Eshko ga llëbo këguë li pjitong kjishko ga eye wolon ame, slar ame, poglo bang ame bakoe» le.

⁵ Eshko ga sök pjlü sökklo kjing go li tjlä bor kong ga «llëbo kës shäryër shäng ëre tjaglën eröe. Tjölkw loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlüe. E kjishko ga tozong. ⁶ Uunkong li shäryono pjire! Tja so tjölkw toklo ko *Alfa** kjoyo, tja so tjölkw toklo ko *Omega*† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe. Di ichër tur di bokkwo roy dwayo, eye omiono ga ber sök së iyado bor tjok. Eye di ëre ië woydë ga kong twër, ga tjwlo shir llëm. ⁷ Eye llëbo owa li zano ga llëbo kës ëre ba kong, ga tja ber ba Sbö, e ber bor wa bakoe.

⁸ Gueniyo nopga kjok bangkjre wleniyo, nopga mär bor go llëm wleniyo, nopga llëbo shäryako llëm li shäryë wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga pë no

* **20:9** Kjok woyde Sbörë ara le li, e Jerusalén kjokyo loklo. † **21:6** Grecia so tjölkw go ga tjölkw toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.

* **21:6** Grecia so tjölkw go ga tjölkw toklo ko Alfa, e ba

orkwosmono ba tjok llēm li tjok wleniyo, nopga parkē ybi wleniyo, nopga llēbo jyāglo poshrēk wleniyo, nopga lūrēk ā wleniyo, era dbukoba jer ber lōng akkwo ko *azufre* pjē jong ri ri shtoyo li roshko. Shto e kēsbang, so đung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko» le.

⁹ Eshko ga Sbō parkagaga kjok dogo so doglo kjāk (7), wloshko tjeng di ioklo, roshko no shdngglo tjeng kjingrgwo kjāk (7) kjlara li tek shrono shāng bor zlong, ga tjlē bor kong ga «Pja tek bor tjok, ga walē orkwosmok Ōng Wlēp Ushko So Llgwoklē tjok wlo li pin bop kong» le. ¹⁰ Eshko ga tja go Sbō Sēya jlōkoyo, ga tja sōra parkaga lirē jem đlup jong kēsbang, kjōkshko li kjing go. Eshko ga kjok pina bor kong kjrina, ter pjang Sbō sōk kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalēn. Kjok iak beno buk dboy Sbō kong li e. ¹¹ Sbō sōk eshko kjīshko ga kjok li kālā bolo ara, so akkwo wolēsowa tjwlō ara wleniyo kālā kjoyo, so akkwo ko *jaspe* kālā kjoyo, roigōy wēlē, so batlē sho kjoyoe. ¹²⁻¹³ Kjēryo shāryak pjiribri kjōkshko, kjēr li shklukyo kjingrgwo pkēng (4), ga kjēr li pjlor kar kar, u bāng bāng lok kjwo mya mya, uunkong ga kjwo sak kjwara kjingsho pjōk (12). U bāng bāng daga Sbō parkaga kjok dogo sorē kjlara kjlarae. U bāng bāng kjwara kjwara li go Israel tjēyoga doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li ko jyā tjang pjang kjrina kjrina eshko. ¹⁴ Kjok li shakklo kjwo sak kjwara kjingsho pjōk (12), kjwara kjwara li go Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āska doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li ko jyā tak pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁵ Parkaga lan shāng bor tjok li, wloshko llēbo tjlīkklo shāryak dbur sho shōyīōr go tjeng kwangna, kjok li, u bāng bāng li, kjēr li, e tjlīya e go wlo. ¹⁶ Kjok li tjlīy ga pjlor kar kar bam beke. Ga tjlīna llēbo tjlīkklo li go ga beno kēsbang anmoyō. Shji jēk shkluk kjrina dwayo āar shkluk kalēkong wlo ga woyde ga shji jēk dbargwo sak kjāk kjingsho shkēng (75) wleni dik.† Ga jem kjomo lēkong ga wop eni bakoe. ¹⁷ Kjēr li tjlīna, llēbo tjlīna norē wleni ga shtēgro orkwo jyāglo^S pjloglo sak dbāw kjingsho sak pkēng kjingsho pkēng (144). ¹⁸ Kjēr li shāryak akkwo ko *jaspe* go. Kjok li shāryak dbur sho shōyīōr go, ga roigōy wēlē, so batlē sho kjoyoe. ¹⁹ Kjok li shakklo shāryak lok akkwo wolēsowa tjwlō ara wleniyo oblē oblē go. Ba shakklo bām li shāryak akkwo ko *jaspe* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *zafiro* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *āgata* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *esmer-*

alda go. ²⁰ Irgo shakklo shāryak akkwo ko *ōnice* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *cornalina* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *crisolito* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *berilo* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *topacio* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *crisoprasso* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *jacinto* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *amatista* go. ²¹ U bāng bāng kjwo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li kjwarashko kjwarashko shāryak akkwo kjwara kjwara go. Akkwo li wolēsowa tjwlō ara wleniyo ko *perla*. Irbo kēsbang jek buk kjok roshko li shāryak dbur sho shōyīōr go, roigōy wēlē, so batlē sho kjoyoe.

²² Tjlapga Sbō, llēye shārye woydē li shārye ga pjluē. Kjok eshko ga ba u, e poshrēkoba eshko wlo īnor llēm, sōk om go eshko kjīshko, Ōng Wlēp Ushko So Llgwoklē li sōk eshko kjīshko bakoe. ²³ Kjok eshko ga dlo kālā shjiy li, mok kālā shjiy li, e woyde llēme. Kjok li ber shjiy, Sbō dbo kālā shjiy li go, Ōng li dbo kālā shjiy li go bakoe. ²⁴ Ga tjēyoga oblē oblē lōng kjok ēre kjing go li jēk lōng iōk shjiy li go, ga ba pjluoyoga, ba llēbo tjwlō ara li tek sōya, ie lok ber eshko wlo. ²⁵ Dba ga kjok eshko li u bāng bāng lok oojong iyado, ga eshko ga shkē dret, kjok shjiy iyado. ²⁶ Tjēyoga oblē oblē, ba llēbo tjwlō ara li tek sōya, ie lok ber eshko wlo. ²⁷ Ga llēye ber Sbō bokshto ga ā li, e āar eshko llēm, ēye wotjlik owa wleniyo llēm, ēye jyōrkē ā wleniyo llēm bakoe. Nopga ko tak lok Ōng li kjibokwoyo go li, epga āar eshko erōe. Ēye ber sōk sē iyado Sbō tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ēre go.

22

Di pjang pjlara, di li, shji ie ber lōng sē iyado

¹ E irgo ga Sbō parkaga kjok dogo so li, tja kong di pina pjlara, di li ioroy ga shji ber lōng sē iyado Sbō tjok. Di li tur ter Sbō, Ōng Wlēp Ushko So Llgwoklē, e lōng lishko dwayo, ² ga jer buk irbo kēsbang jek buk kjok roshko li tjrēko. Di pjang li kjwo kar kar, kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llēme. Lu pjlobi go ga kjor li botjyē pjloglo sak kjwara kjingsho pjōk (12), mok kjlarashko kjlarashko botjyē iyado. Kjor li korga, e tjēyoga oblē oblē li dwlomnekklo.

³ Eshko ga ēye ie Sbōrē ber shdungko ame. Sbō sōk eshko, Ōng li sōk eshko bakoe. Ga poshrēya ba parkagaga lōng lirē iyado. ⁴ Sbō bokkwo iya lok om go, ga Sbō ko li tak pjang uunkong li bokdo go. ⁵ Eshko ga shkē drete. Iōk shjiy woyde lok llēm, dlo woyde lok llēm

† **21:16** Shji jēk dbargwo sak kjāk kjingsho shkēng (75) wleni dik le li, e kilómetro kjingrgwo sak dbāw dbāw pjloglo pjōk kjingsho sak dbāw pjloglo pjōk (2,200) loklo. **§ 21:17** Orkwo jyāglo pjlara, e centimetro sak pkēng kjingsho shkēng (45) dik.

bakoe. Kajok shjiy laga ber Sbörë om go. Ga ber löng nopga ichaga iyado.

Jesús tjwe maling iröng obi

⁶ Eshko ga Sbö parkaga li tjlë bor kong ga «Tjölkwö loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlúe. Dënashko ga Sbö tjlëno ba tjlökwö lagaga kong om go. Ga ba parkaga ëre ichara, llëbo wen dörö li pin ba parkagaga löng li kong wlo» le.

⁷ Eshko ga Jesús tjlë bor kong ga «i Tja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Ëye tjlökwö tak pjang kjibokwo ëre go li kolë ga era ber wopjlúe» le.

Kjibokwo pjirzlong

⁸ Tja Juan, llëbo uunkong ëre ñor, kuror tjarë om go. Llëbo uunkong ëre ñor, kuror pjir ga tja kjök tono Sbö parkaga li bokshto, ga poshrër loror.

⁹ Gueniyö tjlë bor kong ga «i Kjwe shäryëp llëme! i Tja parkaga Sbö kong eröe! i Pja, bop pjeyoga Sbö tjlökwö laga li, bop pjeyoga kjibokwo ëre kolaga li, pjäy eni bakoe! i Sbö poshrëpdë dey!» le.

¹⁰ Eshko ga tjlë bor kong ga «Tjölkwö tak pjang kjibokwo ëre go li dbaryo äätoe. E kjïshko ga tjlökwö li jnep ber lütshko llëme.

¹¹ Ëye löng llëbo owa shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; ëye löng llëbo shäryako llëm li shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; ëye löng llëbo pjlú shäryë ga pjlú li shärye eni jek këgong; ëye iak beno tjeng dboy Sbö kong ga ber eni jek këgong bakoe» le.

¹² Eshko ga Jesús tjlë bor kong ga «i Tja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Bor nopga potjwlëkklo tek sör bor tjök, ga kjlara kjlara li potjwlën eshko, llëbo shäryara dö li kjïshko. ¹³ Tja so tjlökwö toklo ko Alfa* kjoyo, tja so tjlökwö toklo ko Omega† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe.

¹⁴ »Kjok tjaglën lishko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Ëye shwong kwoshkwono beno drëpdrë wleni ga ie Sbörë ber wopjlú, kong dbo twe opzrëk kjok eshko wlo, kjor bo li ue wlo bakoe. ¹⁵ Gueniyö nopga owa lira ber löng kjoko. Nopga parkë ybi wleniyo, nopga pë no orkwosmono ba tjök llëm li tjök wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga llëbo jyäglo poshrëk wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, epga ber löng kjoko erä.

¹⁶ »Tja Jesús, bor parkaga kjok dogo so ichoror, tjlökwö ëre lë bop kong wlo, roy shdöp bor tjlökwö kfragaga löng kës li kong wlo. David tjëyo tjwlö arayo li tja. Dbala ko Dbar Kajoklo li kälä bolo ara, tja so e kjoyoe» le.

¹⁷ Sbö Sëya, Öng boy, e tjlë ba kong ga «i Pja tegöl!» le.

Ëye omkuno ga tjlë ba kong ga «i Pja tegöl!» le.

Di buk pjlara, di ioroy ga shji wolon llëme. Ëye wodogro wleni ga tjwe di li ië ga pjlú, ga tjwlö shiya ërë llëme.

¹⁸ Ëye tjlökwö tak pjang kjibokwo ëre kuk ga kong llëbo lër wjëlë, miyde lok wlo. Tja tjlë ba kong ga «Ëye kjibokwo ëre kjingsho tjlökwö iono obi ga llëbo owa wen nopga owa kong tak lok kjibokwo ëre go li kjingsho ie Sbörë obi ba kong bakoe. ¹⁹ Tjölkwö tak pjang kjibokwo ëre go kjrina, tjlë ga kjor jong kjlara Sbö kjokshko, ba bo uoroy ga shji wolono llëme le eni. Ëye kjibokwo ëre tjlökwö löno kjwara dö ëmdë ga kong dbo twe Sbörë, kjor bo li ue wlo llëme» lër ba kong eni.

²⁰ Tjölkwö ëre laga tjlë ga «Ëng, tja tjwe maling iröng obi» le.

Ber eni, Tjlapga Jesús. Pja tegöl.

²¹ Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjïshko ga Sbö nopga kjimte ara. Ber eni.

* 22:13 Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Alfa, e ba bäm Iyo, A wleni.

† 22:13 Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.